

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw

The New Testament in Mi'kmaq

[mic]

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw

The New Testament in Mi'kmaq of Canada and the USA
[mic]

Translation text by
© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

Published
© 1998, Canadian Bible Society
www.biblescanada.com

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only. Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit [http: www.biblesociety.ca/copyright](http://www.biblesociety.ca/copyright)

Web version
2022, Wycliffe Bible Translators, Inc., Orlando, FL 35862-8200 USA

Visit www.ScriptureEarth.org/mic
for more Scripture resources in Mi'kmaq.

Table of Contents

<i>book</i>	<i>abbreviation</i>	<i>page</i>
Matiw	(Mat)	5
Malg.....	(Mal)	69
Lu'g	(Lu)	107
Sa'n	(Sa).....	168
Paqalaiwaqann	(Paq)	212
Lo'mewaq.....	(Lo)	266
1 Golintewaq	(1Goli).....	298
2 Golintewaq	(2Goli).....	325
Galetiaewaq.....	(Gal)	343
Epesusewaq	(Epe)	354
Pilippiewaq.....	(Plp)	365
Golosiewaq	(Golo)	374
1 Tessaloniaewaq.....	(1Tes).....	382
2 Tessaloniaewaq.....	(2Tes)	388
1 Timoti	(1Tim)	392
2 Timoti.....	(2Tim)	400
Taitus.....	(Tai)	406
Piliman.....	(Plm)	410
Gisi Mgnaji Mimajuinu'g	(Gis).....	412
Ji'mej	(Ji).....	434
1 Pie'l.....	(1Pie).....	441
2 Pie'l.....	(2Pie).....	450
1 Sa'n	(1Sa).....	456
2 Sa'n	(2Sa).....	463
3 Sa'n	(3Sa).....	465
Ju't.....	(Ju).....	467
Ugtejgewe'l	(Ugt).....	470

Wegla ewi'gas'gl glaman
'gtlams'tmultoqs'p na Se'sus
Nujiugs'tawi'wet, ta'n
Gjinisgam petgimapnn ugjit
ilgwenan ugmimajuinung,
Gjinisgam uggwisl. Ta'n teli
gtlams'tmoq ugwisunmg
'msntoqs'p iapjiwewei
mimajuaqan wa'so'q.

Sa'n 20.31

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Matiw ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Matiw na nujintutmap g'pnno'lewei suliewei. Naqt'g'p ugtlgowaqan ugjit majulgwalan Se'susal. Ula wi'gatign ewi'g'g'p tlimuginsenu ta'n goqwei Se'sus tela'tegep aq ta'n goqwei teluep.

Nisgam teplumapni ugmimajuinung petgitmuatal Nujiugs'tawi'welitl. Matiw teli-mugsi'gw na Se'sus ta'n Nisgam teplumugsi'gup petgimatal ugs'tqamug. Ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimuginsenu pugwelgl ta'n goqwe'l sa'qawe'gi'g getlams'tasultipnig na teliaqal ge's Se'sus eig'p ugs'tqamug. Negla mimajuinugi'g ewi'gmi'tipnn na sa'qawei wi'gatignn teluisig "Sa'qawei Teplumtimgewei." Matiw wet wi'g'g'p ula wi'gatign mus-ga'tuginsenu Se'sus na negm ta'n petgimut ugjit ugs'tawian Nisgam ugmimajuinung.

Matiw ewi'g'g'p ula wi'gatign tlimuginsenu amujpa tla'taqatigw ta'n Nisgam tel puatg. Se'sus apjiw jigs'tuapnn ujil ge's eigeg ugs'tqamug. Ta'n tujiw sign'tuteg na teli-mapnn Sa'nal, "Ge' tla'taqatinej ta'n Nisgam tel puatg." Nisgam pewalaji ugmimajuinung jigs'tuanew aq mu listuanew. Se'sus gis musga'tugsi'gw ta'n gis tla'taqatitesnu glaman majulgwanej Se'sus aq Nisgam ul'ta'sitew.

Matiw telimugsi'gw ta'n Se'sus teluep aq ta'n telgi'g'p ml'gigno'ti gi's tla'tegen paqa-laiwaqann. Telimugsi'gw ta'n Se'sus ta'n tel gujjiewto'sp aq ta'n tel apaji mimajit.

Matiw na Lesui'p aq pewalaji Lesui'pa gtlams'tasultinew Se'suseg. Na nenuapnn Se'susal pgisin ugjit ugs'tawianew Lesui'pa aq elt mimajuinu' tleiawultiliji ms't tami ugs'tqamug. Na enmi giaspiaq ula wi'gatign (pemaepsig ta'puisgaq jel ugumuljin) Matiw wesgutg ta'n Se'sus poqjigimapni unaqapemg ta'n telgi'g ugs'tqamug ugjit tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Gtlams'tasultinej ula gelu'lg agnutmaqan aq Se'sus ugs'tawuginsenu.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Se'sus wettaqiet aq ta'n teli ugs'tqamuip (1.1–2.23)

Na agnutmaqan Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-12)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq wet nu'gwaluteg Gjimm'tu'l (3.13–4.11)

Ta'n goqwei Se'sus tela'tegep Galiliewa'gig (4.12–18.35)

Ta'n Se'sus wejieteg Galiliewa'gig glapis Selusalemg (19.1–20.34)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq etl gina'muep Selusalemg (21.1–25.46)

Se'sus goqwa'lut'p aq ilsumut'p npmn (26.1–27.66)

Se'sus apaji minunsip (28.1-20)

Ta'n Se'sus wetapegsit

(Lu'g 3.23-38)

1 ¹Na ula wi'gatign telimugsioq ta'n wetapegsij Se'sus Westaulg. Wetapeg-sit Ta'piteg, aq Ta'pito'q wetapegsip Aplameg.

²Na ula telteg, Aplamo'q na Isaqo'q ujt'pnn. Isaqo'q na Je'gopo'q ujt'pnn. Je'gopo'q na Jutao'q aq Jutao'q wijig'titgi'g ujjuat'pni. ³Jutao'q na Peleso'q aq Selao'q ujjuat'pni. Na uggwijual teluisilipnn Te'mal. Peleso'q na Eslono'q ujt'pnn. Eslono'q na Alamo'q ujt'pnn. ⁴Alamo'q na Aminatapo'q ujt'pnn. Aminatapo'q na Ne'sono'q ujt'pnn. Ne'sono'q na Salamano'q ujt'pnn. ⁵Salamano'q na Poaso'q ujt'pnn aq Poaso'q uggwitl teluisilipnn Leia'p. Poaso'q na Opeto'q ujt'pnn. Opeto'q uggwitl teluisilipnn Lutti. Opeto'q na Jessio'q ujt'pnn. ⁶Jessio'q na Ta'pito'q ujt'pnn.

Ta'pito'q na elege'witewip aq na Salamano'q ujt'pnn. Salamano'q uggwitl gis malie'wipni Ulaiaal ge's mu weltesguagweg Ta'pito'q. ⁷Salamano'q na Leopo'amo'q ujt'pnn. Leopo'amo'q na Apaijao'q ujt'pnn. Apaijao'q na E'sao'q ujt'pnn. ⁸E'sao'q na Jeiasapato'q ujt'pnn. Jeiasapato'q na Jolamo'q ujt'pnn. Jolamo'q na Usaiao'q ujt'pnn. ⁹Usaiao'q na Jottamo'q ujt'pnn. Jottamo'q na Eiaso'q ujt'pnn. Eiaso'q na Esegaiao'q ujt'pnn. ¹⁰Esegaiao'q na Manassao'q ujt'pnn. Manassao'q na E'moso'q ujt'pnn. E'moso'q na Josaiao'q ujt'pnn. ¹¹Josaiao'q na Jeggonaiiao'q aq wijig'titgi'g ujjuat'pni, na tujiw Lesui'paqi'g elo'lutipnig Papilane'gatig.

¹²Ge's eimu'ti'titeg Papilane'gatig, Jeggonaiiao'q na gegguna'pnn Sialtielal. Sialtielal'q na Selupapelo'q ujt'pnn. Na tujiw Lesui'paqi'g apajita'pnaq Lesui'pe'wa'gig. ¹³Selupapelo'q na Apaiuto'q ujt'pnn. Apaiuto'q na Ilaiaimo'q ujt'pnn. Ilaiaimo'q na E'solo'q ujt'pnn. ¹⁴E'solo'q na Sataqo'q ujt'pnn. Sataqo'q na Aggimo'q ujt'pnn. Aggimo'q na Elioto'q ujt'pnn. ¹⁵Elioto'q na Elie'salo'q ujt'pnn. Elie'salo'q na Mattano'q ujt'pnn. Mattano'q na Je'gopo'q ujt'pnn. ¹⁶Je'gopo'q na So'sep ujt'pnn. So'sep na Mali ugji'nmuml aq Mali na Se'sus uggwitl. Se'sus na tel wi'tut Westaulg.

¹⁷Na glaman newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Aplameg glapis Ta'piteg ugs'tqamuiteg. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Ta'piteg glapis na tujiw Lesui'paqi'g elo'lu'titeg Papilane'gatig. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg na tujiw Lesui'paqi'g eimu'titeg Papilane'gati glapis Nuijugs'tawi'wet petgimut ugs'tqamug.

**Ansale'wit telimatl So'sepal,
“Ugsua'l Mali ugjit gte'pitemin”**

(Lu'g 2.1-7)

¹⁸Na ula telteg ta'n Se'sus Westaulg teli ugs'tqamuip. Uggwitl Malial getu' malie'wi'titl So'sepal gatu ge's mu malie'wi'tigweg Mali gi's getu' un'janit. Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ¹⁹So'sep getu' malie'wijig Malial gatu mo gesatmug ta'n goqwei gis tliaq. Apjiw getu' tetapua'teget glaman gisita'sit ma' nugu malie'winew gatu mo wenn telimagul, muta mo getu' ntaqo'qona'lagul Malial. ²⁰Ge's elisingeg, etli angite'tg ula. Na nepaj pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml telimtl, “So'sep, gi'l ta'n wetapegsit Ta'piteg, mut naqamasiw ugsua'lan Mali ugjit gte'pitemin. Getu' un'janit gatu Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ²¹Lpa'tujuitew aq tl wi'tates Se'sus muta ugs'tawiata ugtmimajuinunmg aq apigsigtmuata ugtlue'utiwal.”

²²Gi's nige' sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l ula ta'n goqwei tliatew. Na niganigjitegewinuaq wijei ewi'g'g'p. ²³Tel wi'g'g'p,

“Na e'pite's ta'n menaq wipemagul ji'nmul
na tle'tew aq ugghisite'w.
Ugghisil tl wi'taten Imanuel.”

(Na ugtli'suti'uow na wisun Imanuel telueg, “Gjinisgam wijitgweiugsi'gw.”)

²⁴Ta'n tujiw So'sep tugwiteg na tela'teget ta'n Gisiteget ugtansale'witeml
gis tlimtl. Na malie'wijig Malial. ²⁵Gatu mu ne'gaw sama'lagul Malial ta'n teli
pgiji tle'lij. Na Mali ugghisil ugs'tqamuliteg So'sep tel wisungewatl Se'sus.

Ji'nmug majulgwala'titl gloqowejl

2 ¹Ge's Elot elege'witewij, Se'sus etli ugs'tqamuip utan teluisig Petliem,
Jutiaewa'gig. Tel'gne'ge'l ta'sijig ji'nmug ta'n wel nenua'tiji telpulti'tij glo-
qowe'g weita'jig ugji'penug aq peita'jig Selusalemg. ²Pipanigesultijig, “Tami
eig na mijua'ji'j gisi usgi'jnuip ugjit elege'witewin Lesui'paq? Gloqowe' neia'sip
ta'n tujiw wesgi'jnuiteg aq nemi'g'tt'p ta'n tujiw neia'siteg ugji'penug. Majul-
gwalg'tt tet. Nige' getu' emtoqwalg'tt ula mijua'ji'j.”

³Elege'wit Elot nutmateg no'q welmaita'sit aq maw ms't ta'n telgi'g Selusa-
lemg. ⁴Na mawa'laji ms't niganpugultiliji patlia'sg aq nujigina'mua'tiliji Mowi-
sewei tplutaqan aq pipanimaji, “Tami tet tli ugs'tqamuite'w na mijua'ji'j ta'n
tluisite'w Nuijugs'tawi'wet?”

⁵Telima'titl Elotal, “Tli ugs'tqamuite'w Petliemg Jutiaewa'gi. Na st'ge' ula
ta'n niganigjitegewinuaq ewi'g'g'p:

⁶Gjinisgam teluep,
'Gilew tleiawultioq Petliem,
Jutiaewa'gi,
mimajuinu'g gepmite'lmugsitoqs'p
muta na newte'jit ta'n te'sioq
mgna's ugjit niganpuguin
aq angweiwata ntmimajuinumg
na Lesui'paq.’ ”

⁷Elot wigumaji emittugwe'winu'g tleiawultiliji ugji'penug ugjit gimil ultesga-
tultinew. Telimji ta'n giasgiw tele'g'p na gloqowe' neia'siteg. ⁸Telimaji, “Lta'gw
aq menaqa gwilug na mijua'ji'j. Ta'n tujiw we'jioq, apaita'toqs'p ni'neg. Gnu-
a'tuitoqs'p, glaman elg ni'n gis naji emtoqwala's.”

Na tujiw elgimaji Petliemg. ⁹Na maita'jig aq na wijei gloqowe' ta'n neia'-
sip ugji'penug niganapti'gmuaji glapis etli naqa'sit musigis'g'g'p ta'n
mijua'ji'j eig. ¹⁰Emittugwe'winu'g no'q wel'ta'sultijig ta'n tujiw nemia'titeg
gloqowe'jl naqa'silitl. ¹¹Pisgwita'jig na wen'ji'guom aq nemia'titl mijua'ji'jl
maw ugghisil Malial. Nutgultipa'jig aq emtoqwala'titl mijua'ji'jl. Neia'tu'titl
ta'n goqwe'l pegisitia'tipnn aq ignmua'titl wisaw suliewei, weljema'gewei
aq amjaqto'suti.

¹²Na wela'gweg emittugwe'winu'g pewia'titl Nisgaml telimgwi'titl mu apai-
ta'new Eloteg. Ta'n tujiw tugwia'tijig teli apaita'tij umutgiwaq, na piluei awti
wesua'tu'tij.

So'sep aq Mali ela'la'titl mijua'ji'jl Ijipite'gati

¹³Ta'n tujiw emittugwe'winu'g weji maita'tijig, Gisiteget ugtansale'witeml
neia'silitl So'sepal ge's etl puitegelitl aq telimatl,

“Mn'ja'si, ugsua'l mijua'ji'j aq gte'pitem aq la'l Ijpte'gatig. Siaw i'mu'tigw na'te'l glapis ap gnuat'ulan. Elot apug'jig lgimata ta'siliji sma'gnisg gwiluanew mijua'ji'j ugjit ne'po'qsilin.”

¹⁴Na tujiw So'sep menja'sit aq ilajit. Na wije'i wela'gw So'sep, Mali aq mijua'ji'j maita'jig. El'ta'jig Ijpte'gatig. ¹⁵Wesgowita'jig na'te'l glapis Elotal neplij. Ta'n goqwei teliaq na st'ge' ta'n goqwei gi's sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l,

“Natgimg'p ngwis Ijpte'gatig.”

Sma'gnisg ne'pa'la'tiji mijua'ji'jg Petliemg

¹⁶Ta'n tujiw Elot geitoq emittugwe'winu' ma' apoqonmagugwi, na ma'mu-niw uggwaig. Elgimaji sma'gnisg Petliemg aq igtigl utani'jl ta'n etegl gigjiw Petliemg. Telsuteget ugjit ne'po'qsin ms't te'siliji lpa'tuji'jg ta'puipuno'ltiliji weja'tegemg glapis aq me' maljewe'jultiliji. Ula Elot tela'teget muta emittug-we'winu'g gis tlingwi'tipnn na gloqowej amgwes neia'siteg ta'puipunqegeg.

¹⁷Ta'n goqwei Elot teli ilsutegep na gisa'toq tlian st'ge' na niganigjitegewinu Jelamaia gis teluep,

¹⁸“Nutaq nat wen ma'muni atgitemit

na utan teluisig La'ma.

Na Le'jl etltemit.

Mo wen gisi apgnualgugul

muta un'jangi'g gis ne'po'tupni.”

So'sep aq wi'gma maita'jig Ijpte'gatig

¹⁹Ta'n tujiw Elotaq gisi np'geg, na So'sep me' eig Ijpte'gatig. Newtejgeg wela'gw pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml ap gelultl. ²⁰Telimtl, “Mn'ja'si, la'l mijua'ji'j aq gte'pitem Lesui'pe'gatig, muta ta'n getu' ne'pa'tipnn mijua'-ji'jl gaqi npmu'titgi'g.” ²¹Na menja'sit, ilajit aq apaja'laji mijua'ji'jl aq Malial Lesui'pe'gatig.

²²Na'te'l So'sep nutg Elot uggwisl ta'n teluisilitl Algeleias elege'witewilitl Jutiaewa'gig. So'sep jipasit aq mo sapite'tmug na'te'l liwsin. Ap Gjinisgam telimatl ge's etl puitegelij, “Liws Galaliewa'gig.” Toqo ela'tijig Galaliewa'gig. ²³Na'te'l siawqatmu'tijig gjigan teluisig Nasalet. Teliaq ta'n teluepnig niganig-jitegewinugi'g muta wesguma'tipnn Se'susal. Teluepnig,

“Tl wi'ta'tital Nasaletgewa'j.”

Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'

(Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)

3 ¹Teli pgije'g Sa'n Nutsign'tuet eliet ta'n mu wen wigigw Jutiaewa'gig. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g peita'jig aq Sa'n pestunmuaji. ²Telimaji, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug muta ma' pgije'nug tel'gne'g Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.” ³Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisitaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal. Teluep,

“Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug.

Teluet, ‘Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq

gisgajo'ltigw ugjit negm.’ ”

⁴Na Sa'n ugtaligaml wejitas'gl melgwlejit usapunn aq nasguatl m'gegne'l ugtispisunn. Malqomaji apsoqongewji aq nipugtugewei amu apu. ⁵Na mima-juinu'g ta'n el'ta'jig Sa'neg tleiawultijig Selusalem, Jutiaewa'gi aq na utann ta'n etegl gigjiw na sipu teluisig Jol'tan. ⁶Paqapuguatmi'titl ugtlue'utiwal aq Sa'nal sign'taji na Jol'tanewei sipu.

⁷Sa'n nemiaj pugwenniji Palasiaq aq Satusiaq peita'liji ugjit sign'tasulti-new, telimaji, "Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wijei aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma' ilsumugsioq pa na sign'tasultioqos. ⁸Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuanew igtigig lpa gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigtug. ⁹Tluetoqs'p wetapegsultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'tuta mimajuinualanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg. ¹⁰Gilew pa na wijei aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip-'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tege-litl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg. ¹¹Sign'tuloq samqwanigtug ugjit musga'tun gis gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigtug. Gatu negm ta'n jugu'etew me' espe'g aq ni'n. Mu tepawti jel we'gaw pma'tuan umugsng. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml. ¹²Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'n gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgi-so'toqol glumgl aq pismo'toqol uglaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'ggn aq nu'gwa'toqol."

Se'sus sign'tut

(Malg 1.9-11; Lu'g 3.21,22)

¹³Na tujiw Se'sus wet maja'sit Galaliewa'gig aq eliet sipu ta'n teluisig Jol'tan. Pegising Sa'neg ugjit sign'tagun. ¹⁴Sa'n weje'watl ugjit sa'se'wita'silin. Telimatl, "Ni'n tmg gi'l sign'tuigg. Tal gis pipanamin ugjit sign'tulin?"

¹⁵Se'sus telimatl, "Ul'te'lmi. Ge' tla'taqatinej ta'n Gjinisgam tel puatg." Na Sa'n wel'te'tg aq sign'tuatl.

¹⁶Se'sus gis sign'tuteg, weji natqa'sit na samqwanigtug. Na wa'so'q pana'sg aq Wejuli Nisgam nemu't wejgwi nisa'sit Se'sus un'jig. Nisa'sit st'ge' ples nisaq-sing. ¹⁷Na wa'so'q nat wen teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg aq gisa'lit mawi ul'ta'sin."

Se'sus wet nu'gwal'tl Gjimm'tu'l

(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)

4 ¹Na tujiw Wejuli Nisgam ela'latl Se'susal paqtaqamigtug. Gjimm'tu pegi-sing aq wet nu'gwalatl Se'susal. ²Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq mo mijjigw. Na toqo gewising. ³Na Gjimm'tu eliet Se'suseg aq telimatl, "Pa na gi'l na Gjinisgam ugewisin, gisa'tu ula gun'tal ugjit pipnaqanin."

⁴Se'sus telimatl, "Moqwa', ma' tela'tegew muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g,

'Mimajuinu ma' iapjiw

gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug, gatu amujpa majulgwatg

ta'n goqwei Gjinisgam teluet.' ”

⁵Na tujiw Gjimm'tu ela'latl Se'susal Selusalemg. Na teluisig sape'wig gjigan. Na'tel pemgopa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. ⁶Telimatl, “Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, nisaqalsi, muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g 'Gjinisgam tlimata ugtansale'witemg angweiulinew. Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq glaman ma' jile'nugul ggatl gun'tewigtug.' ”

⁷Se'sus telimatl, “Moqwa', mu tela'tegew muta mo teltenug. Gjinisgam ugtwi'gatignigtug elg ewi'gas'g, 'Mo teltenug ugtnu'gwalan Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalg'tt.' ”

⁸Na tujiw Gjimm'tu ela'latl Se'susal ta'n esp'plitl gm'tn aq musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug aq ta'n tel mujgajewel. ⁹Telimatl, “Ula ms't na ignmutes pa na nutgul'pa'sin aq emtoqwalin.”

¹⁰Se'sus telimatl, “Gjimm'tu se'g lia! Ma' tela'tegew muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Emtoqwalates Gisiteget na Gjinisgam aq pas'g lugow.' ”

¹¹Na tujiw Gjimm'tu naqalatl Se'susal, aq ansale'wijig peita'jig aq apoqon-mua'titl Se'susal.

Se'sus poqji gina'muet

(Malg 1.14,15; Lu'g 4.14,15)

¹²Ta'n tujiw Se'sus nutg Sa'n pija'lut laplusang, naqt'g aq eliet Galaliewa'gig.

¹³Mo eliwisgw Nasaletg, gatu eliet aq eliwsi'ta utan Gapelniam. Ula utan eteg tajigtug na qospem ta'n teluisig Galali. Gi's sa'q na mimajuinugi'g ta'n wetapegsultipnig Sepulano'q aq Naptalio'q gisi ignmut'pnig na maqamigew gigjiw ta'n Gapelniam eteg. ¹⁴Ta'n Se'sus wesgowa'sit na'tel na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia teluepnaq,

¹⁵“Jigs'tuigw na gilew

ta'n tleiawultioq Sepulane'gati
aq Naptalie'gati,
gilew ta'n wigultioq gigjiw qospemg
aq ta'n wigultioq gigjiw sipu
ta'n teluisig Jol'tan
aq maw na mimajuinu'g
ta'n mu Lesui'peulti'gw Galaliewa'gig.

¹⁶Gilew ta'n pegiji pata'taqatioq
na musga'tugsitoqs'p msnmnew
iapjiwewei mimajuaqan.
Gilew ta'nig mo gejiawoq Gjinisgam,
na na'gwegl wejgu'aqal ta'n gji'jiatoqs'p.”

¹⁷Weja'tegemg na tujiw Se'sus poqji pestung aq teluet, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug muta Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' nige'.”

Se'sus wigumaji ne'wiliji usgewinu'

(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)

¹⁸Se'sus pem tajiga'sij na qospem ta'n teluisig Galali, nemiaji ta'pusiliji usgewinu'. Na Simon ta'n tel wi'tut Pie'l aq ugjignaml Antle'. Etli usgejig aq e'wa'titl a'pi'l. ¹⁹Se'sus telimaji, "Wije'wigw aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug." ²⁰Na smtug elegetiji ugtapimua aq wije'wa'titl.

²¹Na Se'sus siawa'sit aq nemiaji igtigi ta'pusiliji wijig'tiliji. Na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. Pemgopijig ugtuluaq maw ujju'al aq etl gisgaja'la'tiji ugtapimua. Se'sus wigumaji Ji'mejal aq Sa'nal. ²²Smtug gepta'si-jig ugtuluaq, naqala'titl ujju'al, aq wije'wa'titl Se'susal.

Se'sus gegina'muet Galaliewa'gi

(Lu'g 6.17-19)

²³Se'sus eliet ms't tami Galaliewa'gi aq etl gina'muet a'sutuo'guoml. Pestung na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'g. Nepilaji mimajuinu' ta'n geggunmilij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann. ²⁴Na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'tegep gnegg el se'sa'sg na ta'n telgi'g Siliae'gati. Etna ugjit mimajuinu'g pegisitia'tiji gsnugowinu' Se'suseg. Ta'sijig geggunmi'tij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann, ta'sijig welmajo'ltijig, ta'sijig etli ugjipul-gutijig, ta'sijig mo gis maita'ti'gw aq ta'sijig na mn'tu' pitu'gwi'liji. Se'sus ms't nepilaji. ²⁵Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. Alt tleiawultijig Galaliewa'gig aq na newtiswa'qal utann ta'n teluisigl "Newtiswa'qal utanji'jl." Alt tleiawultijig Selusalemg aq Jutiaewa'gig. Alt tleiawultijig qame'g na sipu ta'n teluisig Jol'tan.

Se'sus egina'muaji mimajuinu'g gm'tnigtug

5 ¹Se'sus nemiaj pugwenniji mimajuinu' ta'n majulgwalgwi'titl, na so'qwiet gm'tnigtug aq pemgopa'sit. Na unaqapemg mawita'liji gigjiw ta'n Se'sus eig. ²Na tujiw Se'sus egina'muaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l.

Wen welgwijing

(Lu'g 6.20-23)

³Teluet, "Mimajuinu'g ta'nig elita'suala'titl Nisgaml ugjit ms't goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei gegung. ⁴Mimajuinu'g ta'nig welmajita'sultijig na welgwijultijig muta Gjinisgam ulgwijimata. ⁵Mimajuinu'g ta'nig mu espitel'sulti'gw welgwijultijig muta msntaq ugs'tqamu aq ta'n goqwei Gjinisgam teplumapni. ⁶Mimajuinu'g ta'nig me' getu' tetapua'la'titl Nisgaml jel mu ta'n pas'g goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam tetapua'lata. ⁷Mimajuinu'g ta'nig ewlite'lmata'tiji igtigi, welgwijultijig muta Gjinisgam ewlite'lmata. ⁸Mimajuinu'g ta'nig apiw getu' tetapu tlgwitmi'tij uggamlamunual, welgwijultijig muta nmia'tital Gjinisgaml. ⁹Mimajuinu'g ta'nig gisa'la'tiji igtigi punimultinew aq ta'n apoqonmua'tiji witapewultinew, welgwijultijig muta tel wi'tujig Gjinisgam un'jang. ¹⁰Mimajuinu'g ta'nig emegweuijig muta majulgwala'titl Nisgaml aq tetapua'taqatijig, welgwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei

geggung. ¹¹ Welgwijultioq gilew ta'n tujiw mimajuinu'g penoqite'lmugsioq, emegweiugsioq aq egsuaqanimugsioq muta gilew na nnaqapemg. ¹² Gilew wije emegweiugsitoqs'p st'ge' mimajuinugi'g ta'n mimajultipnig gi's sa'q emegwei'wa'tipni niganigjitegewinugi'g. Pajiji ulgwijultigw muta Gjinisgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q."

Se'sus wesgutg salawei aq wasoqweg

(Malg 9.50; Lu'g 14.34,35)

¹³ "Alt mijipjewe'l wigapu'gl ta'n tujiw salawa'tas'gl aq wius ma' sugul'ga-qtnug ta'n tujiw salawa'tug. Pa na salawei mo telimanug st'ge' salawei na tujiw mo gelu'lgtnug ugjit gilunaq. Na nugu tewegemg aq etug mimajuinu'g ewjipuguetataq. Ginu pa na wije aq salawei. Amujpa tetapu mimajultigw aq ms't goqwe'l tetapua'taqatigw ugjit gisa'tunew wantaqo'ti. Na tujiw mimajui-nu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw eimu'tijig gileweg.

¹⁴ "E'wmu'g wasoqweg ta'n tujiw oqonitpa'q. Na wasoqweg wetatenmug-si'gw. Ginu na wije aq wasoqweg muta Gjinisgam pewatmugsi'gw musga'tua-new ms't mimajuinu'g na gelu'lg awti. Na gjigan ta'n eteg g'p'taq gm'tnigtug ma' gisigatm'g. ¹⁵ Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan ugjit pija'tun ligpenig-nigtug, gatu awna tepa'tutew patawutigtug glaman ms't wen ugtatenmatew. ¹⁶ Amujpa tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg Gjinisgam aq musga'tugg mima-juinu'g wije. Ta'n tujiw gis nmitu'tital ta'n goqwe'l gelu'lg gis tla'taqati'gw na tujiw miwatmua'tital aq emtoqwala'tital gujjinal ta'n eimlil wa'so'q."

Se'sus wesgutg Mowisewei tplutaqan

¹⁷ "Etug tel'te'tmoq ta'n pegisinap ugs'tqamug ugjit puna'tun Mowisewei tplutaqann gisna ta'n goqwe'l niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig. Mo weji pgisinug ugjit puna'tun na tplutaqann, gatu weji pgisin ugjit tla'tegen ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. ¹⁸ Migwite'tmug ula. Ta'n mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan ma' jigla'tug glapis wa'so'q aq ugs'tqamu gaqia-tew. Ms't ta'n ewi'gas'g'p amujpa tliatew. ¹⁹ Na ta'n getu wen elist'g na mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan aq ptigisei gegnu'tmuaji igtigi wije tla'taqat-inew, na mo me'gite'lmam'g ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Gatu ta'n getu wen tela'teget ula tplutaqan, aq gegina'muaji igtigi wije tla'taqatinew, negm na me'gite'lmaten ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ²⁰ Amujpa me'gtlamia'tigw jel mu na mimajuinu'g ta'n nujigina'mua'tijig Mowisewei tpluta-qan gisna Palasiaq. Na telimuloq, pa na mo tla'taqatiwoqos na Gjinisgam ma' gisi ilgwenugsiwoq."

Se'sus wesgutg uggwaiuti

²¹ "Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Mut ne'pa'tegew. Ta'n wen ne'pa'teget ugsua'laten aq ilsumaten.' ²² Gatu telimuloq, ta'n getu wen wegaiugtuatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na ilsumaten. Ta'n getu wen pepsite'lmatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na la'laten nigantug nutsutaqa-tijig. Ta'n getu wen pisuite'lmatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na lgimugsin ulmaje'n Mn'tua'gig ta'n pugtew ma' nqa'suenug. ²³ Getu' ignmuaj Gjinisgam nat goqwei a'sutuo'guomg gatu migwite'tmn igtig wegaiugtas'g. ²⁴ Ge's mu ignmuawj ignmatimgewei, smtug lia ta'n wen wegaiugtas'g aq tla'tega ta'n

goqwei gisa'lugsioq apaji witapewinew. Na tujiw apsgwa'si a'sutuo'guomg aq ignmuates Gjinisgam nat goqwei getu' ignmuaj.

²⁵“Pa na nat wen getu' elsutmasg's nat goqwei nigantug tplutaqanigtug, lia negmeg aq ul'te'ltigw ge's mu ela'lulug nutsutaqatijig. Pa na mu tla'tegews'p, na la'lultew nigantug nuji ilsuteget. Na nuji ilsuteget ilsumultew ugsua'lugin nujiugsua'taqatijig aq negmow pija'lultaq laplusang. ²⁶Laplang siawqattes, glapis gaqi apangitmn ta'n telgi'g gisi ilsumul.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n sespo'taqatiliji

²⁷“Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Mut sespo'tegew.’ ²⁸Gatu telimuloq, ta'n getu wen angamatl e'pilitl aq pewalatl wipeman na gis sespe'watl angita'suaqanigtug aq gis pata'teget. ²⁹Pa na jigla'sin Nisgamewigtug ta'n tujiw angaptmn nat goqwei gisna nat wen, na pun pata'tega gisna amuj mna'tutes gpugugul. Me' gelu'lg nepapigwa'n aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig ge's me' nemitegen. ³⁰Pa na e'wmu's'p gpitnn pata'tegen, pun pata'tega gisna amuj temte'mnn gpitnn. Me' gelu'lg mo geggunmunn gpitnn aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig muta siaw e'wmnn gpitnn ugjit gis pata'tegen.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n tujiw puna'ltultiliji

(Matiw 19.9; Malg 10.11,12; Lu'g 16.18)

³¹“Mimajuinu'g teluepnig, ‘Ta'n getu wen nigtua'latl ugte'piteml amuj ewi'g'g ula ta'n tel puna'laj.’ ³²Gatu telimuloq, pa na ji'nm puna'lass ugte'piteml, gatu ugte'piteml mo sespo'tegeligupnn, na gisa'latl e'pilitl sespo'tegelin ta'n tujiw ap malie'wijig igtigl ji'nmul. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl ula e'pilitl elg sespo'teget.”

Se'sus wesgumatl mimajuinu' ta'n elui'tmasilitl

³³“Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Ta'n tujiw teplumsin, mut suisga'tu ta'n tel wi'tmasi't'p. Amuj tla'tega ta'n goqwei teplumt'p Gisiteget.’ ³⁴Gatu pipanimuloq mu lui'tmasultinew ta'n pa tujiw. Mu gisi lui'tmatmuoq wa'so'q, muta Gjinisgam ugt'pun eteg wa'so'q aq assutg ms't goqwei na'te'l. ³⁵Mu gisi lui'tmatmuoq ugs'tqamu, muta Gjinisgam assutg aq nemitoq ms't goqwe'l na'te'l. Mu gisi lui'tmatmuoq Selusalem, muta Gjinisgam na Gjielege'wit assutg na gjigan. ³⁶Mu gisi lui'tmatmuoq gun'jiwal muta Gjinisgam ignmugsioq gtmimajuaqanmual aq ma' gisa'tuoq jel newte' sapun wapa's'gtn gisna mqatawa's'gtn. ³⁷Ta'n tujiw teplumsin pas'g tlua, ‘E'e, tla'tega's.’ gis na, ‘Moqwa', mo gis tla'tegew.’ Mn'tu pewalul tl'tetmn nat goqwei lui'tmatmn apoqonmuan gi'l tela'tegen ta'n goqwei teplumatmn.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n getu' asita'taqatiliji

(Lu'g 6.29,30)

³⁸“Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Pa na gi'l gisa'lin ngutaqigwan na ni'n gis gisa'lultes ngutaqigwates. Pa na gi'l gisi mn'temuin nipit na ni'n gisi mn'te'multes gipit.’ ³⁹Gatu telimuloq, mut asita'law wen tlia winall'sg. Pa na wen paqtne'ite'sg inaqane'i gijinuan, mut asita'law jel tlia paqtne'ite'sg elg patatujei gijinuan. ⁴⁰Pa na wen la'll'sg tplutaqanigtug ugjit ugsua'tulin

gatatla'iml, mut asita'law gatu ignmu ugsua'lulin maw ggotm. ⁴¹Pa na sma'g-nisg gisa'lsg pma'latmuan utapsun na'tami se'g, na pma'latmuan ta'n tel puatg aq jel me'. ⁴²Pa na wen pipanimasg's ignmuan nat goqwei, ignmu ta'n goqwei nuta'mat. Pa na wen gtu' mqata'sg's nat goqwei, mqatu."

Se'sus telimugsi'gw gsalug ta'n wen getanugsi'gw

(Lu'g 6.27,28,32-36)

⁴³"Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Gsal gitapaq, gatu masgelm ta'nig getan'sgig.' ⁴⁴Gatu telimuloq, Gsal ta'n getan'sgig, aq a'sutmessew ta'nig emegweiasgig. ⁴⁵Ta'n tujiw gesaloq mimajuinu'g aq a'sutmessewoq na telo'l-tioq st'ge' gujuuow ta'n eig wa'so'q aq tel wi'tugsitoqs'p un'jang. Gjinisgam gisa'latl na'gu'selitl lasenin ta'n eimu'tijig gitg gelu'sultijig aq wininultijig. Ignmuetog gipesan ta'n eimu'tijig gitg tetapua'taqatijig aq mo tetapua'taqati'gw. ⁴⁶Geituoq Gjinisgam ma' ignmugsiwoq gelu'lg nat goqwe'l muta gesaloq ta'nig gesalugsioqig. Na ta'nig nujintutma'tijig suliewei gesala'tiji ta'ni gesalgwi'tiji. ⁴⁷Pa na pas'g geluloqos gitapuaq, mo piltu tla'taqatiwoq jel mu igtigig ta'n mu Lesui'peulti'gw muta gelula'tiji witapua. ⁴⁸Amuj tetapua'taqat-ioq aq telo'ltijig st'ge' Gujjinu ta'n eig wa'so'q muta iapjiw tel tetapua'teget."

Se'sus wesgutg ta'n goqwei gelu'lg

6 ¹"Tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg Gjinisgam aq mut me'gita'new. Pa na tla'taqatioqos ta'n goqwe'l gelu'lg ugjit gtu' uli ewistutmu'tinew, na gujjinu ta'n eig wa'so'q ma' ul'te'lmugsiwoq aq ma' ignmugsiwoq goqwei. ²Ta'n tujiw ignmuoq ewle'juinu'g nat goqwe'l, mut me'gita'new muta pewalugsioq ms't wen nmugsinew. Mut tla'taqatinew st'ge' wesgijiangamgusit muta pipanimatl nat wenn pipugwen ta'n tujiw apoqonmuaj ewle'juinu'l a'sutuo'guomg gisna awtigtug. Na pewalaji mimajuinu'g me'gite'lman. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tital gatu Gjinisgam ma' goqwei ignmuagul. ³Ta'n tujiw nat goqwei ignmuoq ewle'juinu'g, tli apoqonmug jel we'gaw gitapuaq ma' gji'tu'tigw ta'n goqwei gis tela'taqatioqop. ⁴Pa na tela'taqatioq st'ge' na, lpa mo wen geitug. Gatu gujjinu ta'n eig wa'so'q nemitoq ta'n goqwei tela'taqatioq aq nat goqwei gelu'lg ignmugsitoqs'p."

A'sutmaqan ta'n Se'sus egina'muapni unaqapemg

(Lu'g 11.2-4)

⁵"Ta'n a'sutma'tioq mut tla'taqatinew st'ge' wesgijiangamgusultijig. Wegla gesatmi'tij alpugultijig aq a'sutma'tijig a'sutuo'guomg gisna tajigawtigtug muta pewala'tiji igtigi nmianew ta'n tujiw a'sutma'tijig. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita gatu Gjinisgam mo goqwei ignmuagwi. ⁶Ta'n tujiw getu' a'sutma'tioq, lta'gw giguowal, g'p'soqwa'tug ga'qann aq a'sutma'tigw ta'n mu wen gis nmu'luoq. Gujjinu eig wa'so'q gatu te'sioq nmu'ltew ta'n teli a'sutman aq ignmultew nat goqwei ta'n tel nuta'man.

⁷"Ta'n tujiw a'sutma'tioq, mut e'wmu'tinew pugwel'gl glusuaqann ta'n mo wen nestmugl, st'ge' na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw. Na tel'ta'sultijig Nisgam ul nutuata ta'n tujiw pegiji a'sutma'ti'tij. ⁸Mut a'sutma'tinew st'ge' negmow. Gujjinu ta'n eig wa'so'q gi's geitoq ta'n goqwei nuta'ma'tioq gesgmnaq pipanimawoq. ⁹Na tli a'sutma'titoqs'p, 'Nujjinen ta'n wa'so'q eimn,

gepmite'tmuleg sape'wig gtwisunm. ¹⁰ Pipanimuleg ilgwenan mimajuinu'g glaman majulgwaltaq. Ta'n te'sg goqwei tel'te'tmn na tliaj ugs'tqamug st'ge' ta'n tel tliaq wa'so'q. ¹¹ Etamuleg ignmuinen gisgug ta'n goqwei nuta'maieg. ¹² Apigsigtuinen ntlue'utinal st'ge' ta'n teli apigsigtaqtjig ta'nig opal'lugsieg. ¹³ Mut ignmuin lta'nen winjigigtug, awna jigla'lin elue'utigtug. (Pewatmeg gtelege'wa'gim ms't tami aq iapjiw mawignan. Apjiw getu' gepmite'luleg. Na tliaj.)'

¹⁴ "Pa na apigsigtuoqos igtigig ta'n opal'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q elg apigsigtugsitoqs'p. ¹⁵ Pa na ma' apigsigtuawoqos igtigig ta'n opal'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtugsiwoq ta'n pata'taqatioqop."

Se'sus wesgutg sune'wi

¹⁶ "Ta'n tujiw sune'wultioq, mut ali ewlapewultinew st'ge' wesgijiangam-gusultijig. Al tlapewultijig st'ge' pestmo'ltijig muta pewala'titl ms't wen gji'-tu'tinew sune'wultiliji. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita wegla mimajuinu' gatu Gjinisgam ma' ignmuagwi goqwei. ¹⁷ Ta'n sune'wultioq, gasigwa'sultigw aq nugwaltugo'sultigw. ¹⁸ Na mo wen nenugsioq sune'-wultinew gatu Gujjinu wa'so'q geitoq ta'n tela'taqatioqop, aq nat goqwei gelu'lg ignmugsitew."

Milesuaqan ta'n eteg wa'so'q

(Lu'g 12.33,34)

¹⁹ "Mut mawo'tasultinew milesuaqan ugs'tqamug aq nat goqwe'l mego'tigl ugjit pas'g gilew. Etug juji'lg malqotmi'titl ta'n goqwe'l mego'tigl aq alt jijua'-qiatew. Etug gmutnesg ugsua'tultaq gmilesuaqanmual. ²⁰ Awna tetapu mima-jultigw muta Gjinisgam getu' ignmugsitoqs'p milesuaqann wa'so'q. Na'te'l juji'lg ma' malqotmi'ti'gw ta'n goqwe'l mego'tigl. Milesuaqan ma' jijua'qianug wa'so'q aq gmutnesg ma' gisi ugsua'tu'ti'gw gtmilesuaqanmual wa'so'q. ²¹ Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegl gtmilesuaqanmual."

Gpugugul pa na wije aq wasoqweg ugjit gi'l

(Lu'g 11.34-36)

²² "Gis nmitaqatioqs'p muta ugpgugultioq. Ta'n gpugugual tajigo'ltigl na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. ²³ Gatu pa na gpugugual mo tajigo'lti-nugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. Pa na npapigwo'l-tioq na mo goqwei nmitutoqs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjit gilew."

Se'sus wesgutg suliewei

(Lu'g 16.13; 12.22-31)

²⁴ "Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit jel mu igtig. Na me' gsalates newte'jit jel mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq mu ignmuawt milesuaqan assumulin."

Se'sus wesgumaji ta'ni sespeto'ltiliji

²⁵ "Na ula telimuloq, mut sespeta'sultinew ugjit mijipjewe' gisna aligew ta'n wetmite'tmoq muta gmimajuaqanmual me' gesite'lma'tas'gl jel mu ta'n

pas'g goqwei pewatmoq. Gjinisgam me' piamite'tgl gtmimajuaqanmual jel mu mijipjewei gisna aligal. ²⁶Ge' angamug sisipg. Mo iga'taqu'ti'gw, mo mena'taqu'ti'gw aq mo menuege'tigul laqlansigtug. Gujjinu ta'n eig wa'so'q esmaji. Me' piamite'lmugsi'gw je mu sisipg. ²⁷Ma' aji piami pgitawsultiwoq je tlia tel sespeta'sultioq.

²⁸“Amujpa mo sespete'tmuoq ugjit gugunmnew tepiaq aligew. Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. ²⁹Telimuloq, na milesipnaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'igl aligal ta'n weliantgamug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug. ³⁰Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na sespeta'sultioq na mo piami gtlams'tmu'tiwoq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

³¹“Mut sespete'tmnew je tlia na na'gweg iga'qt'tew ta'n ma' geggunmuoq mijipjewei gisna nat goqwei samqwanew. Mut sespete'tmnew jel tlia na'gweg iga'qt'tew ta'n menuegeioqol aligal. ³²(Na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peul'ti'gw iapji sespete'tmi'tij ugjit mijipjewei aq aligal. Na Gujjinu ta'n wa'so'q eig gejugsioq ta'n goqwe'l menuegetuoqol.) ³³Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenugsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm. Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol. ³⁴Mut sespete'tmnew ugjit goqwei menuegetoqs'p sapo'nug. Sapo'nug ignmultoqs'p ta'n goqwe'l menuegetoqs'pnn na tujiw. Tepiaq tla'taqatigw ta'n goqwei getu' tla'taqatitoqs'p gisgug.”

Se'sus mu pewalugsiggw ilsuman igtig

(Lu'g 6.37,38,41,42)

7 ¹“Mut ilsumanew igtigig, glaman ma' Gjinisgam ilsumugsiwoq. ²Gjinisgam wije tli ilsumugsitoqs'p gilew ta'n teli ilsumoq igtigig. Ignmugsitoqs'p st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmuoq igtigig. ³Ta'n wen ilsumatl igtigl na negm pa na wije aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw ge's gmu'j piteg upgugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw gatu mu wesgutmuq na gmu'j ta'n piteg upgugugw. ⁴Ge's na gmu'j me' piteg upgugugw, mu tetapu tlimatl witapal, 'Nitap ge' apoqnmultes na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg gpugug.' ⁵Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgijiangamugsit. Tmg amujpa tualqa'toq na gmu'j ta'n piteg upgugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw. ⁶Mut ignmuaw 'nmu'jig ta'n goqwei gepme'g muta gawasgita'taq aq matnultaq. Mut ignmuaw tm'tmue'l waiopsgul gulgwi'sg muta alpastesg'taq.”

Se'sus telimugsi'gw pipaniman Gjinisgam ugjit ta'n goqwe'l nuta'mati'gul

(Lu'g 11.9-13)

⁷“Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs'p, gwilmug aq we'jittoqs'p, mtete'gatigw aq Gjinisgam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew. ⁸Ta'n getu wen pipanigesit na msntew, Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get. ⁹Gilew ta'n te'sioq gegguna'tl ugguwisl ta'n tujiw pipanigesilij pipnaqan ma' ignmuawt gun'tew. ¹⁰Ta'n tujiw pipanigesij nme'jl ma'

ignmuawt mtesgmul. ¹¹Na geituoq ta'n tli ula'latoqs'p gn'januaq aq ignmatoqs'p gelu'lgil goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Ta'n tujiw pipanigesultioq gujjinu ta'n eig wa'so'q me' ignmugsitoqs'p ta's'gl gelu'lgil je mu ta'n goqwei ignmuoq gn'januaq. ¹²Tla'taqatigw ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puatmoq tla'taqatinew ugjit gilew. Ula Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig."

**Se'sus wesgutg apsisqe'g ga'qana'tas'g
aq maqisqe'g ga'qana'tas'g
(Lu'g 13.24)**

¹³"Ugji pisgwita'gw apsisqe'g ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg wa'so'q, muta na ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg Mn'tua'gig no'q gesge'g aq na awti ta'n eliaq na'te'l naqamase'g. Pugwelgig mimajuinu'g pemita'jig na awti. ¹⁴Ga'qana'tas'g apsisqe'g ta'n pisgwita'toqs'p ugjit msnmnew iapjiw mimajuaqan. Na metue'g lta'new awti ta'n pisgwa'mg wa'so'q. Tegle'ji'jig mimajuinu ta'n we'jitoq na awti."

**Se'sus wesgumaji egisu gina'mua'tiliji
(Lu'g 6.43,44)**

¹⁵"Angweiasultigw muta alt niganigjitegewinu'g na nujiesugina'mua'tijig. Wesgijiangamusultijig muta pewala'tiji igtigi teli angita'sultinew na wanta-qamigsultijig st'ge' jiggluewjig gatu awna pisoqqowiegsultijig st'ge' paqtesmug. ¹⁶Tl nenuatoqs'p ta'n telqamigsultijig. Aloqomann mo nigwenugl goqominaq-sigtug. Mo megnawjig jijjawignejg na ginigwejjuaqsigtug. ¹⁷Gelu'sit miti's na gelu'lgil minijgl wel minigl gatu ewligwet miti's ewliminit aq minijgl mo gelu'lgtnug. ¹⁸Gelu'sit miti's ma' gisi ewliminigw aq na miti's ta'n mo gelu'-sigw ma' gisi ul minigw. ¹⁹Ta'n tegan miti's mo wel minigw na temto't aq elegemg pugtewigtug. ²⁰Na glaman tl nenuatoqs'p na egisugina'mua'tijig ta'n tela'taqati'tij."

**Se'sus wesgutg ta'n Gjnisgam ilsumata ms't wenn
(Lu'g 13.25-27)**

²¹"Mimajuinu'g tel w'tijig, 'Gjisaqamaw' aq jigs'tuitaq gatu mu tla'taqati'gw ta'n goqwei nujj tel puatg. Telimuloq, ma' ignmuam'tjig pisgwita'new ta'n Gj-nisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n getu wen tela'teget ta'n nujj tel puatg, na ignmut pisgwa'n wa'so'q. ²²Ta'n na na'gweg iga'qt'tew ugjit Gjnisgam ilsumata ms't mimajuinu', pugwelgig tlimitaq, 'Gjisaqamaw, telimg'tt'pnig mimajuinu'g ta'n goqwei Gjnisgam teluet, ejigltesaqatt'pnig pugwelgig mn'tu'g aq tela'taqatieg'pnn pugwelgl paqalaiuti'l muta ignmuieg'p ml'gigno'ti tla'taqatinew wegla goqwe'l.' ²³Na tujiw tlimultes, 'Mo ne'gaw nenu'luoq. Gilew mo tela'taqatiwoq ta'n nujj tel puatg, jiglita'gw ni'neg.' "

**Se'sus wesgumaji tapusiliji ta'n ewi'ga'tiliji
(Lu'g 6.47-49)**

²⁴"Ta'n wen jigs'tgl ntglusuaqanml aq mu elistmugl na tetapua'teget. Negm pa wije'i aq na ji'nm ta'n epitoq wiguow gun'tewigtug. ²⁵Ula ji'nm gis tetapua'teget muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qwegl aq ugu'ns mel-gignewa's'g na wiguow ma' gis maja's'gtnug muta epitas'g gun'tewigtug.

²⁶Ta'n wen jigs'tgl ntglusuaqanml gatu elist'gl na mo tetapua'tegegw. Ula mimajuinu na elue'winu aq pa wije' aq ji'nm ta'n epitoq wiguow t'pgwanigtug. ²⁷Ula ji'nm mo gis tetapua'tegegw muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qegl aq ugju'sn melgignewa'sg na wiguow nisiaqt'tew. Ma'muni nisiaqap."

Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij Se'susal

²⁸Ta'n Se'sus gaqewistog ula agnutmaqan na mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij. ²⁹Gaqi gji'tog ta'n goqwei Gisitegelitl tel puatmitl. Mu tel gina'muegw st'ge' nujigina'muelitl tplutaqan muta geggung ml'gigno'ti ugjit tl gina'muen.

Se'sus nepilat' ji'nmul ta'n geggungmilitl lepsi

(Mal'g 1.40-45; Lu'g 5.12-16)

8 ¹Ta'n tujiw Se'sus metoqiet gm'tnigtug na pugwenniji mimajuinu' majul-gwalgi'wiji. ²Na ji'nm ta'n geggung gsnugowaqan teluisig lepsi eliet Se'suseg. Nutgul'pa'sit aq etawaqtmuatl, "Gjisaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

³Se'sus elisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul." Na smtug gisi npilul na ji'nm. ⁴Na tujiw Se'sus telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitog gisi npisin, na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n gisi npisit amujpa ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gji'tutaq ta'n teli ila'sin."

Se'sus nepilat' ji'nmul ta'n elugowtl na Lo'mewei sma'gnis

(Lu'g 7.1-10)

⁵Se'sus pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapelniam, na weltesguatl Lo'mewei sma'gnis. Na sma'gnis etawaqtmuatl, ⁶"Saqamaw, ntlugowinum elising nignaq. Me' gatu gesnugwat, mo gis maja'sigw aq ma'muni ulmaje'g."

⁷Se'sus telimatl, "Wije'ultes aq npila's."

⁸Sma'gnis teluet, "Saqamaw, mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nignaq. Gi'l na assusin. Pas'g tlua ugjit ntlugowinum npilan aq na tujiw gisi npilut.

⁹Na ta'sijig sma'gnisg assumijig, aq ta'sijig sma'gnisg assumgig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia.' na lietew. Igtig telimg, 'Jugu'a.' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega.' na tla'tegetew."

¹⁰Se'sus paqalaig ta'n ula nutg muta na sma'gnisl melgi gtlams'tasilitl. Teli-maji ta'ni wije'waji, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejiaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis. ¹¹Teplumuloq, pugwelgig mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peultig'w weita'taq ugjipenug aq tg'snug aq mawi pmgopita'taq ugjit ulatalultinew wa'so'qewei pestie'umg. Mijjultitaq maw Aplamal, Isaqal aq Je'gopal ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q. ¹²Gatu pugwelgig ta'n Lesui'peultijig tualq'laten gujmug wa'so'q ta'n etl oqonitpa'q. Na'tel tlte-multitaq aq seggapitasultitaq wipitua' muta ma'muni ulmajo'ltitaq." ¹³Na tujiw Se'sus telimatl sma'gnisl, "Nige' gisi nmiates giguaq muta ta'n goqwei getlams'tasin na gis tliaq."

Ge's Se'sus gelulat' sma'gnisl na sma'gnis ugtlugowinuml gisi npilutaq.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

(Malg 1.29-34; Lu'g 4.38-41)

¹⁴Se'sus eliet Pie'l wiguaq aq nemituatl Pie'l ugjugwiji'tl. Elisinnitl un'po'-qoneg aq epsimgewei'silitl muta gesnugwalitl. ¹⁵Se'sus wesua'tuatl ugipitn aq nepilat. Epsimgewei gaq jigla'sgeg. Smtug e'pit esmatl Se'susal.

¹⁶Wijejwela'gw, mimajuinu'g Se'suseg pejo'la'tiji pugwenniji ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. Se'sus gelulaji mn'tu'g aq getaqqatesguaji. Na elg nepilaji pugwenniji gsnugowinu'. ¹⁷Na ula Se'sus tela'tegej gisa'toq tlian ta'n niganig-jitegewinuaq teluisitaq Aiseia teluepnaq,

“Ejigla'tugsieg gsnugowaqanminal
aq gisi npilugsieg ta'n tel milipna'tieg.”

Tapusijig teluejig gtu' majulgwalanew Se'susal

(Lu'g 9.57-62)

¹⁸Ge's Se'sus eig tajigtug qospemg nemiaji pugwenniji mimajuinu' gigjiw gigo'toq pugutugwi'titl. Na tujiw telimaji unaqapemg, “Asoqomita'nej qospemg.” ¹⁹Na nujigina'muet Mowisewei tplutaqan eliet Se'suseg. Na telimatl, “Nujigina'muet, gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien.”

²⁰Se'sus telimatl, “Wowgwisg geggunmi'titl elmalqe'l ta'n loqosma'sultitaq aq sisipji'g geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq, gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinu'alsiap.”

²¹Na igtig Se'sus unaqapeml tlimtl, “Saqamaw, Getu' naji utqutalg nujjaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin.”

²²Se'sus telimatl, “Majulgwali aq ignmu ta'n wen mu majulgwalgig utqutalan ta'n nepmlitl.”

Se'sus mtugunotg naqa'toq

(Malg 4.35-41; Lu'g 8.22-25)

²³Se'sus tepa'sit ugtuluuq aq unaqapemg wijeia'gwitl. Na poqji taqamoqo-sugultijig qospemg. ²⁴Na jiniw mesgi'g mtugunotg iga'q na qospemg aq ugtuluow suel getapaqtoqweg. Gatu Se'sus nepat. ²⁵Na unaqapemg tugwa'lgwi'titl aq telimgwi'titl. “Gjisaqaugs'tawinen ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg.”

²⁶Se'sus telimaji, “Goqwei ta jipatmoq? Gesi apje'ji' na getlams'tasultioq.” Na tujiw menja'sit aq ilsutg ugjit nqa'sg ugu'jn aq tgu'g. Smtug ms't goqwei wantaqa'sg.

²⁷Unaqapemg paqalaiultiliji aq telueliji, “Gwastalei, wen ta ula ji'nm jel we'gaw ugu'jn aq tgu'g tela'taqatijig ta'n goqwei teluelitl.”

Se'sus nepilaji tapusilij ji'nmu

ta'n pitu'gwi'tiji mn'tu'g

(Malg 5.1-20; Lu'g 8.26-39)

²⁸Se'sus aq unaqapemg peita'jig qame'g qospemg ta'n teluisig Gatalene-wa'gi. Na te'l weltesgua'tiji tapusiliji ji'nmu ta'n wesgowa'siliji utqutaqane'gagtig. Wet tua'tijig elmalqe'g utqutaqane'gatig. Wegla ji'nmu pitu'gwi'tiji mn'tu'g. Na nsano'qonijig, lpa mo wen pemiegw na awti ta'n pemiaq gigjiw na utqutaqane'gatig muta jipala'tiji wegla ji'nmu. ²⁹Smtug na poqji sesgwala'titl

Se'susal, "Gi'l na Gjnisgam uggwisl, goqwei getu' tla'lieg nige'? Peji ugtapulieg ge's mu na na'gweg iga'qt'tew ta'n ugtap'titesnen?"

³⁰Na mu gnegtnug pugwelgig gulgwi'sg etl jigniga'tijig. ³¹Na mn'tu'g etama'titl Se'susal, "Pa na gtu' tuaqtesguieg, lgiminen pitu'gwinew na ala gulgwi'suigtug."

³²Se'sus telimaji, "Lta'gw na'te'l." Na glaman tewa'lqita'jig ji'n mug aq el'ta'jig gulgwi'suigtug. Na ms't gulgwi'sg jaqal nisitugwi'tij paqse'g aq paqasui naqia'tijig samqwanigtug aq etli npu'tijig na'te'l.

³³Na ji'n mug ta'n angweiwa'tiji gulgwi'sgi'g wesmultijig aq el'ta'jig gjigan ta'n gigjiw na'te'l. Agnutmi'tij ta'n gis tliaq aq wesguma'tiji na ji'n mu pitu'gwipni mn'tu'g. ³⁴Na glaman, ms't wen ta'n eimu'tijig na gjigan naji ultesgua'titl Se'susal. Ta'n tujiw nemia'tij etama'titl jigla'sin umutgiwal.

Se'sus nepilatl ji'n mul ta'n mu maja'siligul

(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)

9 ¹Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtulu'g aq asoqomita'jig qospemg. Pei-ta'jig na gjigan ta'n Se'sus wigit. ²Ta'sijig ji'n mug ela'la'titl witapual Se'suseg ge's el'sma'silitl pismuti'gtug muta mu maja'siligul. Getlams'tua'titl Se'susal npilan. Na Se'sus geitoq ta'n teli gtams'tmlij aq telimatl ji'n mul, "Gwi's, ul'ta'si. Gtlue'uti'l apigsigtmulan."

³Ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan telimultijig, "Ula ji'n mul tel'te'tg negm na Gjnisgam muta pas'g Gjnisgam gisi apigsigtmuatl ji'n mul ugtlue'uti'l."

⁴Se'sus geji'aji ta'n teli angita'sutiliji aq telimaji, "Goqwei weji angite'tmoq na ta'n goqwei mo gelu'lgtnug? ⁵Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen na apigsigtmagal ula ji'n mug ugtlue'uti'l gisna gisa'lg mn'ja'sin aq pmien? ⁶Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtmulan lue'uti'l." Na tujiw telimatl na ji'n mul ta'n mu maja'siligul, "Mn'ja'si aq mgne'n pismuti. Nige' gisi nmiates."

⁷Na ji'n mug wenaqa'sit aq enmiet. ⁸Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'tij ta'n goqwei Se'sus gis tla'tegep, jipa'qita'jig, gatu gepmite'lma'titl Gjnisgam ta'n tel ignmuaj mimajuinu'g ula paqalaiwaqan.

Se'sus pipanimatl Matiwal majulgwalan

(Malg 2.13-17; Lu'g 5.27-32)

⁹Se'sus ejigla'sit na'te'l aq ge's pemiej nemiatl nujintutmalitl suliewei telu'silitl Matiwal. Ula ji'n mug pemgopit ta'n etl lugwet. Se'sus telimatl, "Majulgwali." Na gaqama'sit aq majulgwalatl Se'susal.

¹⁰Ge's Se'sus etlatalg Matiwal wiguaq, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g peita'jig. Mawgopita'jig patawutigtug maw Se'susal aq unaqapemg aq mawatalultijig. ¹¹Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji Se'susal aq unaqapemg. Pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, "Goqwei ugjit na nujigina'muet etl mawatalultijig nujintutma'tijig aq lue'winu'g?"

¹²Se'sus nutu'aji ta'n goqwei Palasiaq gis telueliji aq telimaji, "Mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menuege'tigul mal'pale'wilitl, gatu pas'g wegla ta'n gesnugutijig. ¹³Tali ns'tmoq ta'n goqwei Gjnisgam teluet ugtwi'gatigng,

'Me' pewalgig mimajuinu'g ulm'tu'tinew

je mu ms't goqwei gtu' ignmuitaq.'

"Mu weji pginu ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji pginu ugjit pipaniman lue'winu'g majulgwalinew."

Wen sune'wit

(Malg 2.18-22; Lu'g 5.33-39)

¹⁴ Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, "Ninen aq Palasiaq jijuaqa sune'wultieg gatu tal gis gnaqapemg lpa mo sune'wulti'gw?"

¹⁵ Se'sus telimaji, "Na mimajuinu'g wigumujig ta'n wesgowa'sg malie'wimg mu ewlita'sulti'gw ta'n tujiw qase'g wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'-wilitl. Ge's eimu'tijig maw witapual ma' sune'wulti'gw gatu ta'n tujiw jigla'lut na tujiw sune'wulititl."

¹⁶ "Ta'n sa'qawei utapsun pasgine'g, mo wen e'wmug pilei atla'wegn ugjit pgwi'sign muta ta'n tujiw na utapsun gesistaqanut na pgwi'sign apsiaq aq utapsun ap pasgina'sitew. ¹⁷ Mu wen guta'tug pilei moqopa'q na sa'qawei m'gegnei moqopa'qo'q muta ta'n tujiw moqopa'q pemignaq na pasgina'sitew m'gegnei moqopa'qo'q aq na moqopa'q tli alijuitew. Awna amujpa guta'tu pilei moqopa'q na pilei m'gegnei moqopa'qo'q muta na m'gegnei moqopa'qo'q sipta-qa'sgt'tew ta'n tujiw na moqopa'q pemignaq."

Se'sus nepilat' e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl

(Malg 5.21-43; Lu'g 8.40-56)

¹⁸ Ge's Se'sus etlewo'gwej, na Lesui'pewei niganpuguit pegising aq nutgultit niganutug Se'susal. Telimatl, "Ntusaq pas'g gisi np'gaq. Wije'wi nignaq aq iga'-tunn gpitnn n'jigtug glaman mimajitew."

¹⁹ Na Se'sus wenaqa'sit aq wije'watl. Unaqapemg majulgwala'tiji.

²⁰ Pemita'tij na e'pit ta'n gis mal'tewiet metlasipungqeg je ta'pu, ugtejg pemiet. Etepnatl Se'susal aq sama'tuatl wesg'plij ugputu'gunml. ²¹ Telimsit, "Pas'g gis sama'taq utapsun, na ila'sites."

²² Se'sus naqa'sit aq gigo'qopugua'sit. Nemiaj e'pilitl telimatl, "Tu's, mut jipa-qa'siw muta teli gtlams'tasin na weji npisin." Na tujiw na e'pit gisi npisitaq.

²³ Na to'q Se'sus siawa'sit aq pisgwa't na Lesui'pewei niganpuguilil wiguaq. Nemiaj nujintutiliji ta'n gis peita'liji ugjit na utqutamg aq igtigi ta'n sespo'ltiliji,

²⁴ telimaji, "Gis tuita'toqs'p ta'n te'sioq. Ula e'pite'ji'j mo nepmug, pas'g nepat."

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig wesgewe'wa'titl Se'susal. ²⁵ Ta'n qase'g ms't mimajuinu'g gaq tuita'tij, Se'sus eliet ta'n e'pite'ji'tl elisinnitl aq wesua'tuatl ugpitn. Smtug na e'pite'ji'j menja'sit. ²⁶ Na mimajuinu'g ta'n esgma'tijig gujmug nutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq na naqtm'i'tij na'te'l aq telima'tiji igtigi. Tel'gne'-ge'l pugwelg mimajuinu'g gis geitu'tij ta'n goqwei gis tliaq.

Se'sus nepilaji tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji

²⁷ Se'sus maja'sit na'te'l. Ge's pemiej tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji majulgwalgwi'titl. Na sesgwala'titl Se'susal, "Geitueg gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen."

²⁸ Se'sus pisgwa't na wen'ji'guom. Na tapusijig nepapigwa'jig pegisingig. Se'sus pipanimaji, "Getlamite'tmoqos ni'n geggunm ml'gigno'ti ugjit gisi npi-lulinew?" Telimgwi'titl, "E'e, saqamaw."

²⁹Na tujiw Se'sus sama'tuaji ugpugugual aq teluet, "Na to'q tliaj ta'n teli gtlams'tmoq." ³⁰Smtug gis nemitegejig. Se'sus melgimaji, "Mut tlimanew wen."

³¹Gatu na maja'tijig aq ms't tami na'te'l telima'tiji pugwenniji mimajuinu' ta'n wen gisa'lujig apaji ulapinew.

Se'sus nepilat'l ji'nmul ta'n mu gis glusiligul

³²Ge's maita'tij, ta'sijig mimajuinu'g pegisitua'titl Se'suseg na ji'nmul ta'n mo gis glusiligul. Na mn'tu'l pitu'gwitl. ³³Ta'n Se'sus gis ejiglt'esguatl mn'tu'l, smtug na ji'nm poqtewo'gwet. Ms't wen ta'n eimu'tijig paqalaiultijig. Teluejig, "Menaq nemitueg paqalaiwaqan st'ge' ula Lesui'pe'gatiq."

³⁴Gatu na Palasiaq teluejig, "Tel'te'lmeg Gjimm'tu ignmuatl Se'susal ml'gig-no'ti ugjit gtaqqatesguanew mn'tu'g."

Se'sus ewlite'lmaji mimajuinu' ms't tami

(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)

³⁵Se'sus al mittugwatgl gjigann aq utann. Etl gina'muet te's a'sutuo'guoml aq pestung na gelu'lg agnutmaqan. Telimaji mimajuinu', "Na Gjinnisgam gis ilgwenaji mimajuinu'." Nepilaji mimajuinu' ta'n geggunmi'tij milamu'gl gsnugowaqann. ³⁶Ta'n nemiaj pugwenniji mimajuinu', ewlite'lmaji, muta sespe-ta'sultijig aq mu tami mo wen apoqonmuagwi. Wegla mimajuinu'g pa wije aq jijgluewjig ta'n mu gegguna'tigul ta'n wenn nuje'wa'gwi'tital. ³⁷Na glaman Se'sus telimaji unaqapemg, "Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'tital Nisgaml. ³⁸A'sutma'tigw aq pipanimug Gisiteget lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew igtigi na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwala-new Nisgaml."

Se'sus wigumaji apostale'wiliji

(Malg 3.13-19; Lu'g 6.12-16)

10 ¹Se'sus wigumaji unaqapemg ta'n newtisgegsiliji jel ta'pu. Te'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit jiglt'esguaten mn'tu'g aq npitmuaten ta'n te'-siliji gesnugu'tiliji. ²Se'sus ugapostale'witemg na Simonal ta'n teluisilitl Pie'l aq Antle'al na Pie'l ugjignaml. Igtigig na Sepeti ugguwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. ³Igtigig na Pilip, Paltolomiw, Tuma aq Matiw ta'n nujintutmat sulie-wei. Igtigig na Tatias aq Alpius ugguwisl ta'n teluisilitl Ji'mej. ⁴Esgwia'tijig na Simon na Genanewa'j, aq Suta Isgalio't ta'n ntuisgalatal Se'susal.

Ta'n goqwei Se'sus ugtapostale'witemg tela'taqatilita

(Malg 6.7-13; Lu'g 9.1-6)

⁵Se'sus elgimaji newtisgegsiliji je ta'pu ugtapostale'witemg aq telimaji, "Mut emittugwalanew mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peultigw aq mut lta'new Samaliae'gati. ⁶Pas'g lta'gw na mimajuinu'g tleiawultijig Lesui'pewa'gi muta wegla mimajuinu'g menuega'tijig nat wen musga'tunew ta'n majulgwala'tital Nisgaml st'ge' jijgluewjig menuega'tijig nat wenn musga'tuanew ta'n eteg gelu'lg msigu. ⁷Lta'gw aq pestunmu'tigw. Telimug, 'Nige' Gjinnisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'." ⁸Npilug mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig aq ta'n geggunmi'tij na

gsnogowaqan teluisig lepsi. Minua'lug npuinu'g. Jigltessmug mn'tu'g. Ignmu-
loq m'lgigno'ti ugjit tla'taqatinew mesgi'gl goqwe'l aq mo pipanimuluq apan-
gituin. Nige' pewalulog ignmuanew igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig aq ma'
pipanimuloq apangitugsinew. ⁹Mut nespnmnew suliewei gisna wisaw sulie-
wei. ¹⁰Mut nespnmnew salitewimgewei mun'ti, igtig atla'i, igtigig mg'sng
gisna aptun. Pas'g lta'gw ta'n teloqsultioq. Ta'n tujiw ignmuatoqs'p igtigig ta'n
goqwei nuta'ma'tijig na tujiw ignmugsitoqs'p ta'n goqwei menuega'tioq."

¹¹"Ta'n peita'ioq utan gisna utanji'l, pisgwita'gw aq gwilug ugjit ta'n wen
ul'ta'sitew ultesgugsitoqs'p. Pipanimug 'Gt'gunitesnen wiguaq?' Usgowita'-
toqs'p wiguaq glapis maita'ioq. ¹²Ta'n pisgwa'tioq na wiguaq, tlimug mima-
juinu'g ta'n wigultijig na'te'l, 'Etaweieg Gjinisgam gepmite'lmugsinew.' ¹³Pa
na mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l wel'ta'sultisnig ultesgugsinew, tlimug,
'Pipanimatesnen Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.' Pa na
mimajuinu'g mu weltesgugsiwoq, mut pipanimaw Gjinisgam ignmugsinew
wantaqo'ti uggamlamunuaq. ¹⁴Pa na ta'sijig mimajuinu'g gisna ms't wen ta'n
wigit na utanji'l mo pewalugsiwoq gisna mo jigs'tugsiwoq, na naqtmug na'te'l
aq puaqtestug ggatual. Ta'n tujiw pewaqtestuoq ggatual na musga'tutoqs'p
Gjinisgam mu wel'te'lmagwi. ¹⁵Migwite'tmug ula. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n
Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata lue'winu' tleiawul-
tiliji na gjigann ta'n teluisig! Satm aq Gamola je mu na mimajuinu'g ta'n mu
weltesgugsiwoq wiguaq gisna utan."

**Se'sus telimaji ugtapostale'witemg
ta'n ta'sijig mimajuinu'g getangwi'tiji
(Malg 13.9-13; Lu'g 21.12-17)**

¹⁶"Jigs'tmug. Elgimuloq ta'n mimajuinu'g matnugsitoqs'p st'ge' paqtesmug
matna'tiji jijgluewji. Tli angweiasultigw st'ge' na mtesgm angweiasit muta
ms't wen getangwi'titl. Mut matnaqqa'tinew, awna ms't goqwei sangewa'tug
st'ge' plesg sangewo'ltijig. ¹⁷Ango'tmug, muta mimajuinu'g ilsumugsitoqs'p aq
wisqapaqto'ltaq ugtasutuo'guomuaq. ¹⁸Wegla mimajuinu'g la'lugsitoqs'p ugjit
ilsumugsinew g'pnno'laq gisna elege'wiliji muta elugowioq ni'n. Na gelu'lg
agnutmaqan tlimatoqs'p wegla mimajuinu'g ta'n ilsumugsioqig aq igtigig ta'n
mu Lesui'peulti'gw. ¹⁹Ta'n tujiw ela'lugsioq ilsumugsinew, mut sespete'tmnew
ta'n goqwei tluetoqs'p gisna ta'n tlewistutoqs'p. Ta'n tujiw ula tliatew, Gjinis-
gam tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tluetoqs'p. ²⁰Na glusuaqann ta'n tluetoqs'p ma'
gilewewe'l. Gujuow ta'n eig wa'so'q ignmugsitoqs'p na Wejuli Nisgam ugjit
tlimugsinew na glusuaqann tluetoqs'p.

²¹"Ta'sijig mimajuinu'g la'la'tital wijig'tultiliji tplutaqanigtug ugjit ne'-
po'qsineu. Ta'sijig mimajuinu'g wijei tla'la'tita un'janua. Ta'sijig mimajui-
nu'g gtana'tita ungi'gua aq gisa'la'tita ne'po'qsineu. ²²Pugwelgig mimajui-
nu'g masgelmugsitoqs'p muta gilew na nnaqapemg. Gatu na ta'n wen siawi
gtlams'tmuitew ta'n teli pgitawsit, na ugs'tawiaten. ²³Ta'n tujiw amasgipnnug-
sioq newte' utan, ugsmultigw igtig. Ma' gaqa'tuoq gtlugowaqanmuow aq ma'
gisi emittugwatmoq ms't gjigann, utann aq utanji'l Lesui'pe'gatig ge's mu apa-
ja'sia's. Telimuloq, ni'n na mimajuinu'alsiap.

²⁴"Ta'n wen gegina'masit ma' gepmite'lmamug je mu na nujigina'muet. Na
lugowinu ma' gepmite'lmamug je mu na assusit. ²⁵Tepiaq ta'n tujiw ta'n wen

gegina'masit gji'tutew st'ge' na nujigina'muet ta'n egina'matl. Tepiaq ta'n tujiw lugowinu tel assutg st'ge' assusit. Pa na niganpuguit tl wi'tuj Gjimm'tu, na wi'gma me' aji mil wi'taten."

Ta'n wen me' amuj jipalugg

(Lu'g 12.2-7)

²⁶ "Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getanugsioq. Ta'n getu goqwei mimajui-nu'g gim tla'taqatijig na musga'sgt'tew. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g mimug-wa'tu'tip na neia'sgt'tew. ²⁷ Ta'n goqwei gina'muloqop oqonitpa'qigtug pewa-luloq agnutmuanew ms't wen miaw na'lgweg. Ta'n goqwei gim agnutmultoqs'p amuj gesigaw agnutmug ms't wen. ²⁸ Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getu' ne'-po'qsioq. Etug ne'-po'qsitoqs'p gatu gijjaqamijual me' siaw mimajultijig. Awna jipalug Gjinisgam muta gis gisa'lata mimajuinu'g lta'new Mn'tua'gig. ²⁹ Gisi ugja'lates tapusijig sisipji'g ugjit newte' maqtawe'g suliewei gatu Gujjinu ta'n eig wa'so'q gisi gji'tutew ta'n newte'jilitl nplij. ³⁰ Me' Gjinisgam gaqi gji'tu-toqs'p. Geitoq ta'n te'sgl sapunn gun'jiwaq. ³¹ Glaman mut jipasultinew muta Gjinisgam me' me'gite'lmugsioq je mu pugwelgig sisipji'g."

Se'sus unaqapemg amujpa telimaji igtigi,

"Ninen na Se'sus unaqapemg"

(Lu'g 12.8,9)

³² "Ta'n getu wen majulgwalit ni'n aq mu jipasigw tliman igtigi na get-lams'tuit aq majulgwalit, na tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, 'Ni'n na nnaqapem.' ³³ Gatu ta'n getu wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n negm mu na nnaqapemg, na tujiw tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, 'Ni'n na mu nnaqapemuigw.' "

Mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul ta'n wenn Se'susal

(Lu'g 12.51-53; 14.26,27)

³⁴ "Pa na tel'ta'sultioqs'p weji pginis ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug. Mo gisa'laqig mimajuinu'g ul'te'lminew, gatu awna gisa'lates mimajuinu'g gi'-gajita'new aq matntultinew muta mu wel'te'lmi'gw ta'n weni ni'n. ³⁵ Ta'n weji pginisap na gisa'lanew ji'nmug aq ugguisua mo wel'te'tmi'ti'gw ta'n weni ni'n. Ta'n tela'tegep na gisa'lan ji'nm mu wel'te'lmagul ujjl, Ta'n weji pginisap na gisa'lan e'pit mu wel'te'lmagwi uggitwl aq ugtlu'suesgmual. ³⁶ Na gigmaq me' masgelm'sgig je mu igtigig mimajuinu'g muta majulgwalioq.

³⁷ "Ta'n getu wen me' gesalatl ujjl gisna uggitwl je mu ni'n, na mu gisga-je'ug majulgwalin. Ta'n getu wen me' gesalatl ugguisl gisna ugtusl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁸ Ta'n getu wen mo majulgwaligw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁹ Ta'n getu wen tela'teget pas'g ta'n tel puatg lpa ma' gugunmug iapijiewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei pewatm jel tlia ne'po't muta majulgwalit na guguntew iapijiewei mimajuaqan wa'so'q."

Ta'n getu wen wel'ta'sit ugjit ultesguan igtigl

(Malg 9.41)

⁴⁰ "Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgugsinew, na wijei ul'ta'sitew ultesguin ni'n. Ta'n getu wen wel'ta'sit, ultesguin na wijei ul'ta'sitew ultesguan ta'n wen gis

petgimip ugs'tqamug. ⁴¹Na mimajuinu ta'n gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l muta napewo'qwelitl ta'n goqwei Gjinisgam gis tlimtl, na msntew wijei aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal niganigjitegewinu'l. Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgulan igtigl gelu'silitl muta eta gelu'silitl, na msntew wijei aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal ta'n wenn gelu'silitl. ⁴²Migwite'tmug ula. Ta'n getu wen tegpa'q samqwan ignmuaj ta'n mawi ewle'jilitl nnaqapeml muta eta nnaqapem, na getlewei msntew ta'n goqwei Gjinisgam teplumatl mimajuinu'l ta'n wel'te'lmatl."

Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg

(Lu'g 7.18-35)

11 ¹Ta'n Se'sus gaqi gina'muaji unaqapemg ta'n tla'taqatilita, na ejigla'sit na'te'l aq siawa'sit igtigl utann tepaw na'te'l. Getu' gina'muaji mimajuinu' tleiawultiliji wegla gjigann.

²Sa'n Nutsign'tuet pisit laplusang. Ta'n tujiw nutg ta'n goqwei Nujiugs'tawi'welitl tel lugwelij, na elgimaji unaqapemg mittugwalan. ³Telima'titl Se'susal, "Gi'l na negm ta'n Sa'n telimugsi'gup wejiep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig."

⁴Se'sus telimaji, "Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n te's'g goqwei nutmoq aq ta'n goqwei nemituoq. ⁵Tlimug na nepapigwo'ltipnig gis nmitaqatijig, na asgajo'ltipnig gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip gsnugowaqan teluisig lepsi gisi npilujig, gepistaqana'tipnig wel nutmu'tijig, npuinu'g minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan. ⁶Tetuji ulgwigintew ta'n wen mo megtuigw."

⁷Ge's Sa'n unaqapemg peminmita'lij, Se'sus wesgumatl Sa'nal. Telimaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Ta'n tujiw el'ta'ioq Sa'neg paqtaqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugju'snigtug. ⁸Mu el'ta'woq na'te'l ugjit nmianew na ji'nm gegnesit mego'tig aligew. Mimajuinu'g ta'n gegnesultijig mego'tigl aligal wigultijig elege'wituo'guoml. ⁹Geji't ta'n wen nat nmianew paqtaqamigtug. Negm na niganigjitegewinu. Telimuloq, nemioqop negm ta'n me' espe'g jel mu niganigjitegewinu. ¹⁰Gjinisgam wesgumapnn aq teluep,

'Ge' jigs'tui. Nigangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes.'

Ula tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug. ¹¹Telimuloq, Sa'n Nutsign'tuet me' gepme'g aq ms't mimajuinugi'g ta'n gis mimajultipnig. Gatu wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na me' gepme'g aq Sa'n gepmite'lmul ugs'tqamug. ¹²Weja'tegemgeg Sa'n poqji pestungeg glapis nige' mimajuinu'g ta'n getantaqatijig gisapsgnmi'tij pisgwa'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ¹³Mowiso'q aq ms't niganigjitegewinugi'g ta'n mimajultipnig ge's mu Sa'n pegisingeg, wesgutmi'tip ula wijei agnutmaqan. ¹⁴Pa na getlams'tmoqs'p ta'n goqwei wegla mimajuinugi'g gis teluepnig, geji'q Sa'n na Ilaija. Negm na ji'nm ta'n niganigjitegewinugi'g teluepnig pgisintew. ¹⁵Ango'tmug ta'n goqwei gis telimuloq.

¹⁶"Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug mu tetapuitemi'ti'gw muta pa wijei aq mijua'ji'g ta'n gaqamultijig gujmug magasan. Mu wel'te'tmul'ti'gw aq newte'jit telimaji esgwia'tilij, ¹⁷Etl'te'muleg'pnn malie'wimgewe'l

gtapegiaqann, gatu mo amalgalitiwoqop. Etlintutieg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann, gatu mo atgitemultiwoqop.' ¹⁸ Ta'n tujiw Sa'n pegisingeg, na sune'wip aq mo newtmgwanegup moqopa'q. Ta'sijig mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul Sa'nal aq teluejig, 'Mn'tu pitu'gwtl na ji'nmul.' ¹⁹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pegisineg, na mijjiap aq esamqwap. Na wije mimajuinu'g mu wel'te'lmi'gw aq teluejig, 'Ge' angamug ala ji'nm. Na pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu.' Gjinisgam ugtns'tuo'qonm musga'tas'g ta'n goqwei Gjinisgam gis tla'tegep na teliaqewei."

Se'sus gelulaji mimajuinu' ta'n mu getlams'tmagwi'tigul

(Lu'g 10.13-15)

²⁰ Se'sus mu wel'te'lmagwi mimajuinu' tleiwaultiliji na gjigann aq utann ta'n gis tla'tegepnn pugwelgl paqalaiuti'l. Nemitu'tipnn wegla paqalaiuti'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw elue'utigtug. Majiaqa'laji, ²¹ "Na pajiji mtue'tew ugjit gilew tleiwaultioq na gjigann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta. Gis nmituoq pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gi's tela'tegeiap gatu me' siaw pata'taqatioq. Na mimajuinugi'g tleiwaultipnig na gjigann ta'n teluisigl Tail aq Saiton lue'ultipnig. Pa na nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'-wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n teli pata'taqatipnig. ²² Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata mimajuinu' tleiwaultiliji Tail aq Saiton je mu gilew tleiwaultioq Golasin aq Petse'ta. ²³ Gilew tleiwaultioq Gapelniam, pewatmi'tij me' espite'lsultijig st'ge' ansale'wiliji, gatu awna lta'toqs'p ta'n npiinu'g eimu'tijig. Pa na mimajuinugi'g tleiwaultipnig na gjigan ta'n teluisig Satm nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l ta'n etl tla'tas'g'pnn gm'tgiwow, na wegla mimajuinugi'g mesgo'ltipnig aq Gjinisgam mo gisi nu'gwa'toqop na gjiganeg. Me' i'ttesoq gisgug. ²⁴ Migwite'tmug ula, ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', Gjinisgam me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiwaultilipni Satm je mu gilew tleiwaultioq Gapelniam."

Se'sus gelulatl ujil ta'n eimlitl wa'so'q

(Lu'g 10.21,22)

²⁵ Na tujiw Se'sus a'sutmat, "Gisiteget, gi'l na nujj aq assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwa'lul muta ula teliaqewei musga'tajig na mimajuinu'g ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti. Gatu wije mu musga'tuawjig mimajuinu'g ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. ²⁶ E'e, Nujj, welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn."

²⁷ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Nujj ta'n eig wa'so'q gis ignmuij ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam ugguwisl aq mo wen nenuigw st'ge' Nujj ta'n eig wa'so'q gis nenuit aq mo wen nenuagul Nujj st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'nig musga'tuaqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam.

²⁸ "Jugwita'gw ta'n te'sioq gispna'tioq aq ta'n sespete'tmoq muta pugwelgl ta'n goqwe'l amsala's'gl aq ignmultoqs'p atlasmultinew. ²⁹ Gina'masultigw ta'n goqwei egina'muloq aq mut listuinew. Welm'tu aq mu emegweiuluq. Majulgwali aq we'jittoqs'p atlasmimg. ³⁰ Ta'n goqwei gis gina'muloq mu

metue'gt nug ns'tmnew aq ta'n goqwei pipanimuloq tla'taqatinew mu metue'gt nug gis tla'taqatinew."

Ta'n goqwei gelu'lg ugjit tla'taqatinenu atlasmutigisg'g

(Malg 2.23-28; Lu'g 6.1-5)

12 ¹Newte' atlasmutigisg'g, Se'sus aq unaqapemg saputita'jig iga'taqann ta'n glumgl etl nigwegl. Unaqapemg gewisultiliji na glaman tematpo'tu'tilitl na glumgl aq malqotmi'tilitl. ²Na ta'sijig Palasiaq migwama'tiji. Tel'te'tmi'tij op'la'taqatnew tematpo'tuten glumgl atlasmutigisg'g. Smtug telima'titl Se'susal, "Gis nemitu's'p ta'n goqwei gnaqapemg tela'taqatij. Na suisga'tu'tij t'plutaqan muta mo teltenug ugjit ta'n goqwei tla'taqatinew atlasmutigisg'g."

³Se'sus telimaji, "Geju'loq gis gitmoq ta'n goqwei Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n tujiw gewisinteg maw unaqapemg. ⁴Pisgwa'pnaq a'sutuo'guomg aq patlia'saq ignmugwi'tipnn na pipnaqan ta'n gisi ignmut'p Gjinisgam. Na telgitas'g ginuewei t'plutaqanigtug pas'g patlia'sg gisi malqotmi'tij ala pipnaqan gatu Ta'pito'q aq unaqapemg malqotmi'tip. ⁵Geju'loq gis gitmuoq na patlia'sg we'gaw sewisga'tu'tij Mowisewei t'plutaqan te's atlasmutigisg'g ta'n elugowa'titl Nisgaml gjia'sutuo'guomg gatu mo goqwei op'la'tu'ti'gup. ⁶Telimuloq na wesgutm ta'n me' gepmite'tas'g je mu na gjia'sutuo'guom. ⁷Ta'n goqwei Gjinisgam teluet ewi'gas'g ugtwi'gatigng. Ula na Gjinisgam teluep,

'Na me' pewalgig mimajuinu'g ule'wanew igtigi

je mu ignmuigw wi'sisg ta'n gis ne'pala'tipni.'

Pa na ula gji'tuoqs'pnn na mu ilsumawoq mimajuinu'g ta'n mo goqwei op'la'tu'ti'gw. ⁸Ni'n na mimajuinu'alsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigisg'g muta assutm."

Se'sus nepilat na ji'nmul ta'n geggunmilij malig upgitn

(Malg 3.1-6; Lu'g 6.6-11)

⁹Se'sus naqt'g na'te'l aq eliet a'sutuo'guomg. ¹⁰Eig na'te'l na ji'n m ta'n geggun malig upgitn. Na Palasiaq getu' pilsuiw ilsutmua'titl Se'susal glaman pipanima'titl, "Mowisewei t'plutaqan gis ignmugsi'guss npitegen atlasmutigisg'g?"

¹¹Se'sus telimaji, "Pa na wen gilew te'sioq ta'n geggunasnn jii'gluewjl aq piji elisinnitl espulqeg elmalqe'g atlasmutigisg'g. Na lietes aq gisi tualqa'lates. ¹²Telimuloq te's mimajuinu me' gepme'g aq na jii'gluewjl. Na glaman t'plutaqan telimugsi'gw gisi apoqonmuan nat wen atlasmutigisg'g." ¹³Na tujiw telimatl ji'nmul ta'n geggunmlitl malig upgitn, "Ge' sipisga'tu gpitn."

Na ji'n m elasqa'tuaj upgitn aq smtug etli ila'sgeg, tel gelu'lg pa wijei aq igtig. ¹⁴Na Palasiaq ejig'lita'jig aq poqji maw agnutma'tijig ta'n tl ne'pa'ten Se'susal.

Nisgaml gisi mgnatl Se'susal

¹⁵Na ta'n tujiw Se'sus nutuateg ta'n goqwei Palasiaq pewatmi'tij na ejig-la'sit na'te'l. Pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl aq Se'sus nepilaji ta'n te'siliji gsnugowinu'. ¹⁶Telimaji mimajuinu', "Mut tlimanew igtigi ta'n goqwei gis tla'tegei." ¹⁷Ta'n goqwei Se'sus gis tla'teget na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Aiseia gis ewi'g'g'p,

- ¹⁸ Gjinisgam teluep,
 “Ula na ntlugowinum
 ta'n gisi mgng'p.
 Mawi gsalg aq gesite'lm'g.
 Ignmua's Wejuli Nisgam
 aq tlimata ms't mimajuinu'g
 ta'n goqwei ni'n teluei tetapua'sn
 ugjit mimajuinu'g
 ta'n mo Lesui'peulti'gw.
- ¹⁹ Gatu ma' gi'gaja'sigw
 aq ma' al sesgwegw.
 Ma' al pestunmug awtigtug.
- ²⁰ Ulm'tutew ta'n tujiw ultesguatal
 ta'n wenn aq ewlite'lmatal.
 Ma' emegwei'wagul
 ta'n wenn menaqana'litl.
 Siaw lugwetew glapis ms't tami
 nenas'g ta'n goqwei Gjinisgam teluet
 na tetapua's'g ugjit ms't mimajuinu'g.
- ²¹ Ta'n te'sit milapegsultijig
 mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw
 lita'sualatal.”

Se'sus aq Gjimm'tu
(Malg 3.20-30; Lu'g 11.14-23)

²² Nige' ta'sijig mimajuinu'g pegisituatitl Se'suseg na ji'nmul ta'n mn'tu pitu'gwitl. Na mn'tu gisa'latl ji'nmul mo gis glusiligul aq npapigwa'lin. Se'sus nepi'latl ji'nmul. Lpa gisa'latl nmitegelin aq gisewo'gwelin. ²³ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l paqalauitijig aq teluejig, “Tel'te'tmeg ula ji'nm wetapegsit Ta'piteg.”

²⁴ Palasiaq nutma'tiji ta'n goqwei mimajuinu' gis tlueliji aq teluejig, “Ula ji'nm ejigltesguatl mn'tu'l ta'n pitu'gwitl mimajuinu' muta na Gjimm'tu ignmuatl ml'gigno'ti ugjit gis tla'tegelin.”

²⁵ Se'sus gejiayi ta'n goqwei Palasiaq teli angita'sultiliji aq telimaji, “Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiwaultijig newte' umutgi nasgwiejig aq matntultijig, na ma' gisi pgijo'lti'gw. Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiwaultijig newte' gjigan nasgwiejig aq matntultijig, na ma' pgijo'lti'gw. Na wije'i tliatew ugjit newte' wi'gmaq ta'n tujiw nasgwiejig aq matntultijig, na ma' saputawsulti'gw. ²⁶ Pa na Gjimm'tu matnaji mn'tu'g, na gis nasgwiejig aq apugjig sioqwia'titaq. ²⁷ Telueioq ni'n ejiglgimgig mn'tu'g muta Gjimm'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wmi'tij ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatijig musga's'g oplite'lmioq. ²⁸ Telimuloq, na Wejuli Nisgam gis ignmuj ula ml'gigno'ti aq e'wm ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Ula musga'tugsioq Gjinisgam ilgwenugsioq.

²⁹ “Ma' gis gim pisgwa'wn ta'n wigit melgignat ji'nm aq ma' gisi jigla'tuawj ta'n goqwe'l negmewe'l glapis tmg goqqa'lt aq gelpilt. Na tujiw gisi ugsua'tuates.

³⁰ “Ta'n wen mo wel'te'tmug ta'n goqwei tela'tegei na lpa giasgiwewei getanit. Ta'n wen mo apoqonmuigw ugjit lugwen na ejiglgimaji mimajuinu' Nisgameg. ³¹ Etna ugjit ula telimuloq na mimajuinu gisi apigsigtuaten ugjit ta'n gis pata'teget gisna ta'n tegan winjig teluet, gatu ma' apigsigtuam'g ta'n penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml. ³² Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n wen mo gegnuimigw na gisi apigsigtuaten, gatu ta'n wen mo gegnuimagul Wejuli Nisgaml ma' apigsigtuam'g, mu nige' gisna iapijw.”

Se'sus gelulaji wesgijiangamgusultiliji

(Lu'g 6.43-45)

³³ “Iga'taqug gelu'lg miti's aq guguntoqs'p gelu'lg minijgl muta ewle'jgl minijgl wejiaqal ewle'jit miti's. Ta'n tujiw angamoq na minijgl ta'n gisigwegl miti'sigtug na tujiw gis geituoq ta'n teganit na miti's. ³⁴ Gilew pa na wije aq mtesgmug. Pewatmoq mimajuinu'g tl'te'tmnew gelu'sultioq gatu lpa elue'wa'loq mimajuinu'g. Ta'n goqwei telueioq musga'sg ta'n goqwei giwnaqa angite'tmoq aq gesite'tmoq. ³⁵ Gelu'sit mimajuinu tel'te'tg nat goqwei gelu'lg, na teluet wije. Gatu na winjig mimajuinu tel'te'tg nat goqwei winjig na glaman teluet wije ta'n tel'te'tg.

³⁶ “Telimuloq, na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinnisgam ilsumata ms't wen. Na tujiw mimajuinu'g amujpa tlima'tital Nisgaml tal gis gis tluep te'sg glusuaqan ta'n mo gelu'lgtnug. ³⁷ Gglusuaqanmual na e'wmluten ilsumulg giasgiwewei na getlamia'tijig mimajuinu'g gisna winita'jig mimajuinu'g.”

Se'sus ilsumaji wesgijiangamgusultiliji

(Mal'g 8.11,12; Lu'g 11.29-32)

³⁸ Na tujiw ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan teli-ma'titl Se'susal, “Nujigina'muet, getu' nmu'leg lugwatmn paqalaiwaqan.”

³⁹ Telimaji, “Me' gatu na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug winsultijig aq awan'ta'suala'titl Nisgaml gatu me' pewatmi'titl paqalaiwaqann. Pipanimioq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan gatu mu tela'tegew. Awna Gjinnisgam ignmugsi-toqs'p na wije paqalaiwaqan ta'n gisa'toqop ugjit Jonao'q. ⁴⁰ Na ta'n Jonao'q telqatg'p mesginnitl nme'jl ugtlaminug nesuguna'q, na wije ni'n ta'n mimajuinualsiap na igtigig utqutalitaq aq i'ttes na'te'l nesuguna'q. ⁴¹ Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinnisgam ilsumata ms't wenn, na mimajuinugi'g tleia-wulipnig na gjigan teluisig Ninapa qamultitaq aq ilsummugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta gawasgita'sulipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq, gis nutmoqop na agnutmaqan ta'n me' espe'g je mu na agnutmaqan ta'n Jonao'q pestung'p. ⁴² Na tujiw elege'wi'sgw tleiawit T'p'te'snug na qama'sitew aq ilsummugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta wejieg me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q ta'n elege'witewip Isle'lewa'gig. Salamano'q ma'muni ntawe'g'p gatu telimuloq gis nutmoqop na gina'masuti ta'n me' espe'g je mu nat goqwei Salamanewei ns'tuo'qon.”

Se'sus telimugsi'gw ta'nig gitnm'tijig gisgug

(Lu'g 11.24-26)

⁴³ “Mn'tu tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na'te'l al gwilg ta'n usgowa'sitew. Pa na mu we'jitug,

⁴⁴ na tlimsitew, 'Etug apaja'si ta'n wejieiap'. Na apsgwa'sit ta'n wigip aq nemitoq sigue'g na'te'l. Ms't waqame'g aq gaqi ilugwa'tas'g. ⁴⁵ Na tujiw maja'sit aq nemisguaji llaigneg te'siliji mn'tu'g ta'n me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweieg ta'n tujiw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwi-teg. Na wijei tliatew ugjit na winjultijig mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug."

Ta'n wenn na Se'sus wi'gmatl

(Malg 3.31-35; Lu'g 8.19-21)

⁴⁶ Se'sus me' etl glulaji mimajuinu' ta'n tujiw uggwitl aq ugjignama peita'lji. Gujmuq pe' gaqamultijig aq telima'titl nat wenn gtu' glulanew Se'susal. ⁴⁷ Ula mimajuinu eliet Se'suseg aq telimatl, "Ggij aq ggignamg gujmuq eimu'tijig aq getu' glul'sgig."

⁴⁸ Se'sus telimatl, "Teliaq nigmaq eimu'tijig gujmuq. Gatu musga'tuloq ta'n wen pa na wijei aq nigmaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g." ⁴⁹ Na tujiw elu'gwalaji unaqapemg aq teluet, "Angamug nnaqapemg. Wegla na st'ge' ngij aq njignamg. ⁵⁰ Muta ta'n getu wen tla'tegej ta'n nuji eig wa'so'q tel puatg, na negm wijei aq njignam, ngwe'ji'j gisna ngij."

A'tugwaqanji' ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn

(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)

13 ¹ Na wijei na'gweg Se'sus naqt'g na wen'ji'guom aq eliet qospemg. Na'te'l pemgopa'sit ugjit gina'muen. ² Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg. Na Se'sus tepa'sit unaqapemg ugtuluuq gatu mimajuinu'g me' eimu'tijig sitmug. ³ Pugwelgl ta'n goqwe'l egina'muaji aq telimaji gina'masutiewei a'tugwaqan. Teluet,

"Newtejgug na'gweg nuji iga'taqug naji se'sijio'toqol sginminn. ⁴ Ge's etl se'sijio'toqol sginminn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug aq sisipg peita'jig aq malqotmi'titl. ⁵ Ta's'gl eljo'ltigl maqamigew ta'n wesgijigweg mtasoqigtug. Mo temigtug maqamigew na'te'l aq sginminn jaqal poqjigwegl. ⁶ Jijuaqa na'gu'-set neia'sit, lpa ma'muni p'teg gun'tewaqaamigtug aq nat goqwei nigwegl na'te'l nistaqaluas'gl aq toqo nepgl. ⁷ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl ta'n ginigwejjuaqsig-tug. Na ginigwejjuaqsi'g wel nigwejjig aq wissuignemgwi'tiji wegla glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl. ⁸ Gatu ta's'gl sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigeg. Na sginminn weligwegl aq wel minigl. Alt ta'n wel lastegl na mesngl gasiptnnaqan te's'gl pile'gl sginminn, alt asugom te'sisga'qal pile'gl sginminn wel lastegl aq alt nesisga'qal sginminn wel lastegl."

⁹ Na glaman Se'sus telimaji, "Angite'tmug ta'n goqwei gis tlimuloq."

Se'sus telimaji unaqapemg

tal gi's e'w'gl gina'masutiewei a'tugwaqann

(Malg 4.10-12; Lu'g 8.9,10)

¹⁰ Na tujiw unaqapemg pipanimji, "Goqwei ugjit e'wmnn gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw pestunmaj mimajuinu'g?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw ta'n teli ilgwenaji mimajuinu'. Mo ignmuagwi igtigi ns'tmu'ti-new ula. ¹² Ta'n getu wen tetapua'toq ta'n goqwei gis gina'muei na ignmuaten

ns'tmn me'. Gatu ta'n getu wen mu getu' ns'tmug ta'n goqwei eginamuei na ugsua'tuaten ta'n goqwei nest'g nige'. ¹³ Etna ugjit na weji e'wmann gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw mimajuinu'g pestunmaqig. Angamijig gatu mo getu' nmitu'ti'gw ta'n goqwei gis tla'tegeiap. Jigs'tuijig gatu mo getu' ns'tmu'ti'gw ta'n goqwei gis tluieiap. ¹⁴ Aiseiao'q wesgumapni wegla mimajuinu' aq ta'n goqwei teluepnaq teliaq ugjit negmow. Ula teluepnaq,

'Gjinisgam teluet,
Wegla mimajuinu'g jigs'tmu'titaq
aq ap jigs'tmu'titaq
gatu ma' ns'tmu'ti'gw.
Angaptmi'titaq aq ap angaptmi'titaq
gatu ma' nenmi'ti'gw.

¹⁵ Wegla mimajuinu'g
mo getu' angite'tmi'ti'gw ta'n telimuj.
Awna ta'n goqwei telimgig
mo getu' nutmi'ti'gw
aq ta'n goqwei tela'tegei
mo getu' nmitu'ti'gw.
Pa na nmitu'tiss aq jigs'tmi'tiss,
na ns'tmu'tita
aq etugjel lita'sulti'tiss ni'neg
aq ni'n npila's.'

¹⁶ "Na me' gatu Gjinisgam wela'lugsioq muta wel nenmu'tioq ta'n goqwei gis nemituoqop aq weli ns'tmu'tioq ta'n goqwei gi's telueiap. ¹⁷ Telimuloq, pugwel'gnig niganigjitegewinugi'g aq pugwel'gnig mimajuinugi'g ta'n tetapu mimajultipnig ma'muni gsatmi'tipnig gis nmitunew ta'n goqwei gis nemitu'tioq nige' gatu mo nemitu'tigupnig. Ma'muni gsatmi'tipnig gis nutmnew ta'n goqwei gis nutmu'tioq nige' gatu mu nutmi'tigupnig."

Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg na a'tugwaqan

(Malg 4.13-20; Lu'g 8.11-15)

¹⁸ "Na nige' jigs'tmug aq tlimultoqs'p ta'n telueg a'tugwaqan na ji'nm ta'n ig'a'ta'ug. ¹⁹ Ta'sijig mimajuinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' mo nestasulti'ti'gw. Wegla mimajuinu'g pa wije aq sginminn ta'n eljio'tas'gl tajigawtigtug. Na Mn'tu pegising aq gisa'laji awan'ta'suanew na gelu'lg agnutmaqan st'ge' sisipg peita'tipnig aq malqotmi'tipnn sginminn ta'n etegl tajigawtigtug. ²⁰ Ta'sijig mimajuinu'g wel jigs'tua'ti'tij na gelu'lg agnutmaqan aq wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wije aq na sginminn ta'n eljio'tas'gl gun'tewa'qamigtug. ²¹ Mo tetapu majulgwatmi'ti'gw ta'n goqwei gis nutmi'tip. Gatu ta'n gase'g goqwei amsala's'g gisna emegweiujig muta poqji majulgwatmi'tij ula agnutmaqan smtug ejigla'tu'tij na gelu'lg agnutmaqan. ²² Ta'sijig mimajuinu'g ta'n nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan, me' piamite'tmi'tij ula mimajuaqan aq suliewei. Na awan'ta'suatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Wegla mimajuinu'g pa na wije aq na sginminn ta'n eljo'l'tig'pnn ta'n ginigwejiuaqsi'g nigweji. ²³ Ta'sijig mimajuinu'g wel nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan na nestmi'tij aq wel'te'tmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na

wije i aq na sginminn ta'n ji'nm al se'so'toqol gelu'lg maqamigeg. Na mimajuinu'g tela'taqatijig pugwelgl ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl. Alt tela'taqatijig gasgiptnnaqann nat goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl wije i aq sginminn ta'n gisigwegl aq lastegl gasgiptnnaqann pile'gl sginminn. Alt mimajuinu'g tela'taqatijig asugom te'sisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl aq alt mimajuinu'g tela'taqatijig nesisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl."

**A'tugwaqan na nat wen al se'so'toqol sginminn
ta'n mo gelu'lgtnugl**

²⁴Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na tujiw pa wije i aq ji'nm ta'n iga'taqug'p gelu'lg sginminn ugtiga'taqang. ²⁵Newtejgeg wela'gweg ge's ms't wen nepaj, nat wen piluitelget eliet aq al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl na wije i iga'taqang. Na tujiw wesmugwat. ²⁶Na glumgl nigwegl aq poqji lastegl, Na sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl nigwegl aq poqji lastegl elt. ²⁷Lugowinu'g pipanima'titl assusilitl, 'Gelu'lg'pnn sginminn iga'tugupnn iga'taqang, tami ta u't jigajewe'l wejiaqal?' ²⁸Telimaji, 'Na ta'n wen getanugsi'gw gis tla'teget.' Lugowinu'g pipanima'titl, 'Pewalieg mno'tunen jigajewe'l?' ²⁹Telimaji, 'Moqwa', mu pe'l, tel'te'tm peji mno'tunew na glumgl ge's meno'tuoqol jigajewe'l. ³⁰Pe' tli alte'j. Ignmatmug toqjigwegl glumgl aq jigajewe'l glapis gisigwegl. Tmg jigajewe'l mno'tutoqs'p, mawpiltoqs'p aq nu'gwa'tutoqs'p. Toqo tujiw glumgl tms'tesnu aq la'tutoqs'pnn laq-lansigtug.' "

**A'tugwaqan na ji'nm iga'taqug apje'jg sginmin
(Malg 4.30-32; Lu'g 13.18,19)**

³¹Se'sus a'tugwaqan ap telimaji mimajuinu'. Telimaji, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije i aq na ji'nm ta'n apje'jg sginmin ta'n teluisig mustate' iga'taqug ugtiga'taqang. ³²Apje'jg sginmin pa na wije i aq wen'ju'supune i sginmin. Ta'n tujiw gisigweg na me' mesgi'g je esgwiaqal ta'n nigwegl iga'taqang. Siawigweg glapis miti'suig. Na sisipji'jg peita'jig aq ewi'ga'tijig ugtwisse'mual na miti'sigtug."

**A'tugwaqan na e'pit e'w'g apita'taqan
(Lu'g 13.20,21)**

³³Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije i aq apita'taqan. Na e'pit wesua'toq ms't wapejgl ta'n etegl mun'tigtug aq mawa'toqol maw apita'taqan. Na tujiw mawlusgng ms't. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq."

**Se'sus apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann
ta'n tujiw getu' gina'muej
(Malg 4.33,34)**

³⁴Se'sus telimaji pugwenniji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw nat goqwei getu' gina'muej. Apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw e'gina'muaji. ³⁵Ula tela'teget ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq,

"Tlimultes a'tugwaqann

ta'n tujiw gelululoq.
 Agnutmua's ta'n goqwei
 mo geitas'gt nugup weja'tegemg
 ugs'tqamu gisita'sgeg."

**Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg a'tugwaqan
 na wen eljio'toqol jigajewei sginminn**

³⁶Na tujiw Se'sus naqalaji mimajuinu' aq pisgwa't wen'ji'guomg. Unaqapemg pisgwita'jig na'te'l aq pipanima'titl, "Tal gis telimjig igtigig a'tugwaqan na wen eljio'toqol jigajewei sginminn?"

³⁷Se'sus telimaji, "Na ji'nm ta'n iga'toqopnn gelu'lg l sginminn pa na wije aq ni'n na mimajuinualsiap. ³⁸Iga'taqan pa na wije aq ugs'tqamu. Na gelu'lg l sginminn pa na wije aq mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilgwenji. Jigajewei sginminn pa na wije aq mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjinn'tu'l. ³⁹Na piluitelget ta'n iga'toqopnn jigajewei sginminn na Gjinn'tu. Ta'n tujiw meniga'tas'gt'tal na tujiw ugs'tqamu gaqiaq, aq meniga'taqu'tijig na ansale'wijig. ⁴⁰Ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq na wije'tew tliatew ugjit mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjinn'tu'l st'ge' jigajewe'l meno'tmgl aq nu'gwa'tmgl. ⁴¹Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw i'ma's wa'so'q lgimates ansale'wijig ugs'tqamug. Na mawa'la'tita ms't ta'n winsultiliji aq negla ta'n gisa'la'tipni igtigi pata'taqatinew. ⁴²Ansale'wijig pijjio'la'tita pugtewigtug ta'n tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitua'l muta ulmajo'ltitaq na'te'l. ⁴³Gatu getlamia'tijig mimajuinu'g i'mu'titaq wa'so'q ta'n ujjual eig. Neia'sultitaq st'ge' na'gu'selitl neia'silitl musigis'gtug. Pewaluloq angite'tmnew ta'n goqwei gis telimuloq."

A'tugwaqan na ji'nm we'jitoq nat goqwei mawi mgo'tig

⁴⁴"Ta'n Gjinnisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije aq nat goqwei ta'n mawi mgo'tig etliga'tas'g iga'taqang. Na ji'nm ge's tel gesgmsing we'jitoq na milesuaqan, gatu apaji angune'g. Teli ul'ta'sit. Na enmiet aq netuisgetoq ms't goqwei ta'n assutg. Toqo apsgwa'sit aq pegwatelg na iga'taqan."

A'tugwaqan na ji'nm ali pgwatelg mego'tigewei waiopsgw

⁴⁵"Elg ta'n Gjinnisgam ilgwenaji mimajuinu' wije aq na ji'nm ali pgwatelg tm'tmue'l waiopsgul. ⁴⁶Ta'n tujiw we'jitoq mujgajewei waiopsgw, ms't goqwei netuisgetoq ugjit pgwatelmn mego'tigewei waiopsgw."

A'tugwaqan na usgewinu'g

⁴⁷"Ta'n Gjinnisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wije aq ji'nmug ta'n a'pia'tijig aq mesna'tiji gaqaisg milamugsiliji nme'ji. ⁴⁸Ta'n tujiw ugta'pimual waju'elij, na usgewinu'g wetna'titl aq nigtuo'la'tiji nme'ji. Ta'n gelu'sit menuegemg gatu ta'n mu gelu'sigw el jiglo'la'tiji. ⁴⁹Na wije tliatew ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq. Ansale'wijig peita'taq ugs'tqamug aq nigtuo'la'tita mimajuinu'. Tepgiso'lujig pata'tegewinu'g aq tepgiso'lujig gelu'sultijig mimajuinu'g. ⁵⁰Ansale'wijig eljio'la'tita pata'tegewinu'g pugtewigtug. Tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitua'l muta welma'jo'ltitaq na'te'l."

Ta'n goqwei pilei aq ta'n goqwei sa'qawei*(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)*

⁵¹ Se'sus pipanimaji unaqapemg, “Nestmoqol ula ta'n goqwe'l gis telimuloq?”

Telimwi'titl, “E'e.”

⁵² Na glaman Se'sus telimaji, “Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gegnu'tmujig tl gina'muanew igtigi ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na negmow pa na wije aq assusit ta'n tewo'toqol pile'l aq sa'qawe'l ugtaligaml ta'n masgo'toqopnn.”

Mimajuinu'g tleiwaultijig Nasaletg alua'la'titl Se'susal*(Malg 6.1-6; Lu'g 4.16-30)*

⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gaq agnutgl a'tugwaqann naqt'g na'te'l. ⁵⁴ Apaja'sit umutgig. Etl gina'muet a'sutuo'guom na'te'l. Ta'nig nutua'titl paqalaiultijig. Telimultijig, “Tami weja'toq telgi'g gina'masuti? Tal gisa'toqol negla mesgi'gl paqalaiuti'l? ⁵⁵ Negm na aluse'wit uggwisl. Negm na Malial uggwisl, aq wijig-tultijig na Ji'mejal, So'sepal, Simonal aq Sutaal? ⁵⁶ Na ms't uggwe'ji'g wigul-tiliji tet. Tami wej gina'masit ula ms't?” ⁵⁷ A' na glapis alua'la'titl.

Se'sus telimaji, “Lpa ms't wen gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l gatun na wigma aq ta'ni tleiwaultiliji ta'n negm wigit ma' gepmite'lm'gwi'tigul.” ⁵⁸ Mo tela'tegegw pugwelgtug paqalaiuti'l na'te'l muta mimajuinu'g mo getlams'tasulti'gw.

Sa'n Nutsign'tuet ne'po't*(Malg 6.14-29; Lu'g 9.7-9)*

14 ¹ Na tujiw Elot, ta'n niganpuguil Galaliewa'gi, nutmat ta'n goqwei Se'susal gi's tela'tegelimnn. ² Telimaji uglugowinumg, “Ula na Sa'n Nutsign'tuepnaq aq apajipet. Etna na ugjit geggung ml'gigno'ti tla'tegepnn paqalaiwaqann.”

³ Elot migwite'g ta'n gisa'toqop ne'po'qsin Sa'n Nutsign'tuepnaq. Na gisa-lapni ugsma'gnismg ugsua'lan Sa'no'q, laqpa'lan aq pija'lan laplusang muta Sa'nal telimtl gisi pata'tegen. Elot gis pata'tegep ta'n tujiw malie'wipnig na e'pilitl ta'n teluisilitl Elotias. Na Elotias gis malie'wip. Ugjinmumt'p na Elot ugjignaml ta'n teluisilitl Pilip. ⁴ Sa'no'q muna tlimapnn Elotal, “Mo na telte-nug gi'l malie'winew ugjignaml ugte'piteml.” ⁵ Elot migwite'g ta'n getu' ne'-pa'pna Sa'nal gatun jipalapni Lesui'pa muta Lesui'paq tel'te'lma'tipnn Sa'nal na niganigjitegewinu.

⁶ Elot ajipuna'teg, maw witapa pestie'ulipnig. Na tujiw Elotias ugtusl amal-galipnn ugjit ta'n te'si'tij eimu'tipnig na'te'l. Na Elot teli ul'ta'sualapnn na e'piteml. ⁷ Teplumapnn e'piteml, “Elui'tmasi na ni'n ignmultes ta'n getu goqwei pewatmn.”

⁸ Na Elotias telimapnn ugtusl ta'n goqwei thuen. Glaman na e'piteml telimatl Elotal, “Ignmui Sa'n Nutsign'tuet un'ji tepteg eptaqanigtug.”

⁹ Elot mesge'g'p muta geitoqop ta'n goqwei Elotias ugtusl pewatmlipnn. Gatun gisi tlimapnn niganigwega witapua aq na amuj tla'tegep ta'n goqwei na e'piteml tel puat'g'p. ¹⁰ Na glaman elgimapni sma'gnisg aq temgweta'tipnn

Sa'nal. ¹¹ Na un'ji pegisitua'tipnn tepteg eptaqanigtug aq ignmua'tipnn na e'pite'sl aq na e'pite's ignmuapnn uggwitl. ¹² Na Sa'no'q unaqapemg peita'lipni laplusang. Wesua'la'tipnn Sa'nal aq utqutala'tipnn. Na tujiw el'ta'pnig Se'suseg aq agnutmua'tipnn ta'n gis tliaq.

Se'sus esmaji pugwenniji mimajuinu'

(Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)

¹³ Ta'n tujiw Se'sus nutmaj Sa'no'q nepg'pnaq na maw unaqapemg elisugulti-jig ta'n mu wen wigigw Galaliewa'gig. Na mimajuinu'g tel nutma'tij ta'n Se'sus-sal lielita, naqtm'i'titl wiguowal aq el'ta'jig ta'n Se'sus eliet. ¹⁴ Ta'n tujiw Se'sus pem na'taqama'sij na nemiaji wegla mimajuinu' etli esgmalgwi'titl. Ewli'te'l-maji, gepta'sit ugtulug aq nepilaji ta'n gesnugu'tiliji.

¹⁵ Ge's mu oqonitpaqiaq, unaqapemg telima'titl Se'susal, "Eimuti'gw paq-taqamigtug. Apugjig oqonitpaqiaq. Amase'ji'g ta'n utann etegl. Lgimaq na mimajuinu'g utang ugjit nattelmanew mijipjewe ge's mu oqonitpaqianug."

¹⁶ Se'sus telimaji, "Mut wen tami lgimanew. Ignmug nat goqwei malqotmnew."

¹⁷ Gatu telimgwi'titl, "Geggunmeg pas'g na'ngl pipnaqann aq tapusijig nme'ji'g."

¹⁸ Se'sus telimaji. "Ge' jugwa'tuigw." ¹⁹ Na tujiw mimajuinu' telimaji, "Pewaluloq pmgopita'new ta'n etli msiguig."

Na wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'g. Elapa'sit wa'so'q aq a'sutmat. Miwa-tmuatl Gjini'sgaml ugjit na mijipjewe. Nigtua'toqol pipnaqann aq nme'ji'g aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'g. ²⁰ Ms't g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg gis mawo'tu'tij ta'n goqwei piamiaq aq wajua'tu'titl newtisga'qal je ta'pu liggenignn. ²¹ Panaemg na'n pituipntnaqanijig ji'nmgug gis smujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'g.

Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug

(Malg 6.45-52; Sa'n 6.15-21)

²² Ta'n tujiw Se'sus gis smaj mimajuinu', na telimaji unaqapemg tepita'new ugtuluwaq aq asoqomgita'new qospemg. Esgwia'tilij mimajuinu' enmigimaji. ²³ Newtugwa'lugwej na gm'tnigtug so'qwiet, naji a'sutmat. Siawqatg na'te'l ta'n gi's oqonitpa'q. ²⁴ Ge's Se'sus eig gm'tnigtug, na unaqapemg siaw elisugultiliji qospemg. Gitnm'tijig muta asugwetnma'tijig aq maqatgwig.

²⁵ Na wejgwapniaq, na'tami ne'w ajiej, Se'sus eliet ta'n unaqapemg eimu'ti-jig. Wesgit pmiet samqwanigtug. ²⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug, na tujiw jipaqita'jig aq poqji sesgu'tijig. Telim-tultijig, "Emlsigtma'ti'gw."

²⁷ Se'sus smtug gelulaji, "Pun jipasultigw, ni'n na. Ml'gito'ltigw."

²⁸ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, pa na gi'l na Se'susewin, ge' wigumi aq gisa'li usgit pmien samqwanigtug."

²⁹ Se'sus telimatl, "Na to'q jugu'a." Na Pie'l geptapugua'sit ugtuluow aq wesgit pmiet samqwanigtug. Natguatl Se'susal. ³⁰ Gatu ta'n tujiw mi'gusit ta'n teli ugju'sg aq ta'n teli maqatgwig smtug poqji gtpa't. Sesgwet, "Gjisaqamaw, ugs'tawi."

³¹ Smtug Se'sus elisa'gita' aq goqqa'latl. Telimatl, "Me' ewligtlams'tasin. Goqwei weji megtuin?"

³² Ela'latl Pie'lal aq tepa'tijig ugtuluaq. Na tujiw ugju'sn jena'sg. ³³ Ge's eimu'tijig ugtuluaq na unaqapemg emtoqwalgwi'titl aq telimgwi'titl, "Getloqo gi'l na Gjiniſgam uggwisl."

Se'sus nepilaji ta'n tleiauwtiliji Genesaletewa'gig

(Malg 6.53-56)

³⁴ Na siawi asoqomita'jig na qospem aq oqwa'jig Genesaletewa'gig. ³⁵ Na'te'l mimajuinu'g nenua'titl Se'susal aq nat gima'tiji ta'n te'siliji gsnugowinu' umut-giwaq aq pegisita'iji Se'suseg. ³⁶ Etama'titl Se'susal je we'gaw gsnugowinu'g sama'tuanew ugpitu'gunml. Ta'n te'sijig sama'tua'titl Se'susal ugpitu'gunml na gisi npilujig.

Tplutaqann ta'n mimajuinugi'g gagina'matmi'tipnn

(Malg 7.1-13)

15 ¹ Ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan weita'jig Selusalemg. Peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, ² "Tal gi's gnaqapemg elistmi'tij tplutaqann ta'n wejiaqal wetapegsultieg. Mo tetapu gsispa'tu'tigul ugpitnual ge's mu mijjulti'gw?"

³ Se'sus pipanimaji, "Tal gi's elistmu'tioq ta'n goqwei Gjiniſgam telimug-si'gw gatu awna tela'taqatioq ta'n telueg gilewewei tplutaqann? ⁴ Gjiniſgam teluet,

" 'Gepmite'lm gujj aq ggij.'

Elg teluet, 'Ta'n wen penoqite'lmaji ungi'gu, amuj ne'po'qsin.'

⁵ "Mo tetapu gina'muawoq ta'n getu wen geggungl goqwe'l ta'n e'wmi'ti-taq apoqonmuanew ujjl gisna uggwitl. Muta gagina'muoq thuen, 'Nat goqwei e'wtes ugjit apoqonmulinew na gisi ignmuap Gjiniſgam.' Na tujiw ma' amuj apoqonmuata ungi'gu. ⁶ Telueioq ula mimajuinu mo amuj gepmite'lmagwi ujjl aq uggwitl. Etna ugjit gisa'loq mimajuinu elistmn Gjiniſgam ugtwi'ga-tign muta pewaloq tla'tegen ta'n goqwei telueg gilewewei tplutaqan. ⁷ Me' gatu wesgijiangamgusultioq. Aiseiao'q ewi'g'g'p ta'n goqwei Gjiniſgam wesgumugsiqop.

⁸ Na tujiw Gjiniſgam teluep,

'Wegla mimajuinu'g telimijig

gtu' gepmite'lm.

Gatu lpa mo nugu angite'tmi'ti'gw

aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei

gis telimg'pnig.

⁹ Ta'n tujiw emtoqwalijig

na mu tepawtinug,

muta telimaji igtigi

me' tla'taqatinew mimajuinue'l tplutaqann

jel mu ni'newe'l tplutaqann.' "

Ta'n goqwei gisa'lujig mimajuinu'g pata'taqatinew

(Malg 7.14-23)

¹⁰ Se'sus wigumaji mimajuinu' aq telimaji, "Jigs'tmu'tigw aq ns'tmu'tigw ta'n goqwei tlimultoqs'p. ¹¹ Na mijipjewe nat wen malqotg, na ma' gisa'lugug

ula mimajuinu mo glu'sin. Gatu ta's'gl glusuaqann ta'n teluet gisa'lugutal mo glu'sin."

¹² Na unaqapemg peita'jig Se'suseg aq telimgwi'titl, "Geitu's'p na Palasiaq mo piami gsatmi'tigup ta'n gis tlue?"

¹³ Se'sus telimaji, "Nujj ta'n eig wa'so'q na mno'tutal ta'n te's'gl goqwe'l mo wel'te'tmug st'ge' na iga'taqewinu mniugtnas'gt'tal ta'n te's'gl goqwe'l mo iga'taqug'p. ¹⁴ Mut sespete'tmug na ta'n goqwe'l wegla mimajuinu'g egina'mua'tijig muta negmow pa na wijei aq nepapigwo'ltiliji. Ta'n tujiw ji'nm ta'n nepapigwa't ilgwenatl igtigl nepapigwa'litl, gitg pitja'taq elmalqe'g."

¹⁵ Pie'l telimatl, "Mo nestmulueg a'tugwaqan. Tlimigw ta'n goqwei gis telue't'p."

¹⁶ Se'sus telimaji unaqapemg, "Mu piami ns'tmu'tiwoq st'ge' igtigig mo nes'tmu'ti'gw. ¹⁷ Geitu gilew ns'tmu'tinew ta'n getu goqwei mimajuinu malqotg na eliaq ugtlaminug aq toqo wet siaw tuaq. ¹⁸ Gatu mimajuinu telgwig ugglamun aq teluet na goqwei tel'te'tg. Na ta's'gl glusuaqann ta'n teluet na gisa'lugutal mo glu'sin. ¹⁹ Ta's'gl goqwe'l ta'n mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'silin. Alt ta'n goqwe'l telgwig ugglamun etug gisa'lan ne'pa'tegen. Alt ta'n goqwei tel'te'tg etug gisa'lan sespe'wan igtigl aq sespo'tegelitl. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal gmutnen. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal pisui agnutman igtigi gisna pisuiman. ²⁰ Ta's'gl goqwe'l mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'sin. Gatu pa na mimajuinu malqotg'ss nat goqwei aq mu gis gesispa'tegegw na ma' gisa'lnug mo gelu'sin."

E'pit ta'n melgi gtlams'tg

(Malg 7.24-30)

²¹ Se'sus maja'sit na'te'l aq eliet tepaw gjigann teluisigl Tail aq Saiton. ²² Na e'pit ta'n tleiawit Genanewa'gig toqo nige' wigit gigjiw Tail aq Saiton eliet Se'suseg. Gesigaw tlimatl, "Gjsaqamaw, geitu gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Tapiteg. Ewli'te'lmi. Ntus ma'muni gitnmat muta mn'tu pitu'gwitl."

²³ Gatu Se'sus mo nimjimuagul. Se'sus unaqapemg telimji, "Jiglgim muta, wesam sespe'g aq alulgwalgusieg."

²⁴ Se'sus telimaji, "Petgimimig ugjit pas'g na Lesui'paq muta mo gegguna'tigul nat wenn ugjit ilgwenagun st'ge' jiggluewjig ta'n gesgo'ltijig."

²⁵ Na jiniw e'pit nutgul'pa'sit Se'suseg aq etamatl, "Gjsaqamaw apoqonmui."

²⁶ Se'sus telimatl, "Mo teltenug sman 'nmu'jig na mijua'ji'g wiluowal."

²⁷ Na e'pit telimatl Se'susal, "Gjsaqamaw, teliaq ta'n teluen, gatu we'gaw 'nmu'jig malqotmi'tij nat goqwe'l weji nisialqal patawutigtug ta'n eteg assusit wiguaq."

²⁸ Na glaman Se'sus telimatl, "Tu's melgi gtlams'tmn. Ta'n goqwei pewatmn msntes." Na smtug ugtusl nepilmutl.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

²⁹ Se'sus maja'sit na'te'l aq tajiga'sit qospem teluisig Galali. Na toqjua't wenaqqamigeg aq pengopa'sit. ³⁰ Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg. Pegisula'tiji mimajuinu' ta'n gesnugu'tiliji gigjiw Se'suseg. Alt asgajo'ltijig aq alt sawiptna'tijig. Alt nepapigwo'ltijig, alt mo gis glusulti'gw aq alt milipna'tijig. Se'sus nepilaji te'siliji. ³¹ Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tujiw nutua'tij

ta'ni mo gis glusultiligupni na gelusultiliji aq nemia'tij asgajo'ltiliji aq sawip-tna'tiliji na jajigo'ltilij aq nepapigwo'ltilipni nemitaqatiliji. Na miwatmua'titl Gjinnisgaml ta'n Lesui'paq tel miwatmuala'titl.

Se'sus esmaji ne'w pituipntnaqaniliji ji'nmug

(Malg 8.1-10)

³²Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, “Ewlite'lm'gig wegla mimajui-nu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijitgweiwijig. Nige' mo piamianug goqwei mal-qottaq. Mo getu' pipanimaqig 'nmita'new muta jijuaqa nat wen oqonitpaqie-tew awtigtug. Getu' smgig ula tet.”

³³Unaqapemg pipanimaji, “Tami tet ula paqtaqamigtug ugji we'jittesnen tepiaq mijipjewe' ugjit te'sit mimajuinu? Pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet.”

³⁴Se'sus pipanimaji, “Ta's'gl pipnaqann geggunmoqol?”

Telimgi'w'titl, “Lluigneg te's'gl pipnaqann aq ta'sijig nme'ji'g.”

³⁵Se'sus telimaji mimajuinu' pmgopita'new. ³⁶Na tujiw wesua'toqol na pip-naqann aq nme'ji'g aq miwatmuatl Nisgaml. Nigtua'toqol aq ignmuaji una-qapemg ugjit smanew mimajuinu'. ³⁷Ta'n tujiw ms't wel g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg megnmi'tij piwiaqal mijipjewe'l aq wajua'tu'titl llaigneg ligpe-niggn. ³⁸Ne'w pituipntnaqan te'sijig ji'nmug esmujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'g.

³⁹Na Se'sus pipanimaji mimajuinu' ugjit 'nmita'new. Na tujiw poqjinmita'ti'tij Se'sus aq unaqapemg. Pisultijig ugtuluq aq elaqtaqtatig ta'n teluisig Maqatan.

Palasiaq pipanima'titl Se'susal tla'tegelin paqalaiwaqan

(Malg 8.11-13; Lu'g 12.54-56)

16 ¹Ta'sijig Palasiaq aq Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Getu' gistesgua'titl, muta mo getlams'tua'tigul. Na glaman pipanima'titl tla'tegelin paqa-laiwaqan ugjit neia'tuanew ugml'gigno'tim wejiaq wa'so'q. ²Gatu Se'sus teli-maji, “Ta'n tujiw na'gu'set pem galqwasiej, gilew tlutoqs'p, ‘Sapo'nug ul gisg-nma'titesnu muta musigisg'tug megwe'g.’ ³Gatu igtig na'gweg ta'n tujiw wejgu segewa't tlutoqs'p, ‘Gigpesatew muta ugjipenug megwe'g aq poqji alugwiaq nige.’ Ta'n angaptmoq musigisg'tug geituoqop pa na gigpesaq's gisna weli-gisg'g's. Gis nmituoq aq gis nutmoq ta'n goqwe'l ni'n gis tla'tegeiapnn gatu mo nestmu'tiwoq ta'n goqwei apugjig Gjinnisgam tla'tegetetew. ⁴Me' gatu mima-juinu'g gisgug winjultijig aq mo piami angite'lma'tigul Nisgaml. Gilew telo'l-tioq st'ge' negmow muta pipanimioq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan. Moqwa' mu tela'tegew paqalaiwaqan. Mu musga'tuluq ta'n goqwei pewatmoq gatu Gjinnisgam musga'tultoqs'p na wije' paqalaiwaqan st'ge' ta'n apoqonmuapnn Jonaal. Ala na pas'g paqalaiwaqan nmitu'titoqs'p.”

Na glaman maja'sit aq eliet na'tami se'g.

Mut jigs'tmuanew ta'n goqwe'l

Palasiaq aq Satusiaq gina'mua'ti'tij

(Malg 8.14-21)

⁵Ta'n Se'sus aq unaqapemg gis asoqomita'jig gospem, na unaqapemg awa-n'ta'sultiliji jugwa'tunew pipnaqann. ⁶Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij.”

⁷Unaqapemg wesgutmi'tilij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet telimultijig, "Na ula wet tluet muta mo pegisitugg pipnaqann."

⁸Se'sus gejiayi ta'n goqwei wesgutmi'tij aq telimaji, "Me' gatu mo piami gtlams'tmu'tioq ignmuinew ta'n goqwei nuta'ma'tioq. Goqwei weji usgutmoq ta'n mo pipnaqann geggungmuoqol? ⁹Mnaq nestasultiwoq. Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn na'ngl pipnaqann aq esmg'pnig na'n pituipntnaqanijig ji'nmg. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn. ¹⁰Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn llaigneg te's'gl pipnaqann aq esmg'pnig ne'w pituipntnaqanijig ji'nmg. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn na tujiw. ¹¹Tal gi's mo nestmu'tiwoq mu na pipnaqan wesgutmuap ta'n tujiw telimuloqop ugjit angweiatultinew aq mo e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij."

¹²Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus mu telimagwi mo e'wmanew apita'taqan gatu lpa telimaji ugjit angweiasultinew aq mu jigs'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij Palasiaq aq Satusiaq.

Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet

(Malg 8.27-30; Lu'g 9.18-21)

¹³Se'sus aq unaqapemg peita'jig gigjiw na gjigan teluisig Sesalia Pilippai. Na pipanimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinu'alsiap gatu tal'tasultijig mima-juinu'g weni ta ni'n?"

¹⁴Unaqapemg telimgwi'titl, "Alt tel wi't'sgig Sa'n Nutsign'tuet. Alt tel wi't'sgig na Ilaija, aq igtigig tel wi't'sgig Jelamaia gisna igtig niganigjitegewinu."

¹⁵Na Se'sus pipanimaji, "Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?"

¹⁶Simon Pie'l telimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Gi'l na Gjinisgam uggs'wisl."

¹⁷Se'sus telimatl, "Simon, gi'l na Jona uggs'wisl aq wel'te'lmulg. Mu wen ugs'tqamug telimulgupnig ta'n goqwei gis tl wi'tin gatu nuji ta'n eig wa'so'q gis tlim'sg'p.

¹⁸Simon nige' tel wisunalul Pie'l. (Na wisun Pie'l telueg gun'tew ugtli'sutiuow.) Mawa'lgig ntmimajuinung gi'leg aq maw nnaqapemg. Mawa'latesnu mimajuinu'g st'ge' aluse'wit mawa'toqol gun'tal ugjit el'tun a'sutuo'guom. Ta'n goqwei tla'tega's ma' nugu wissuignetmug aq npuaqan ma' nugu wissuignemagwi na mima-juinu'g ta'n mawa'latesnu. ¹⁹Ignmultes na apt'sqi'ggn ta'n e'wmnn ugjit apt'sqa'mn gisna pansaqamn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n goqwei wetqo'loqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug na ugt'qoltas'gt'tew wa'so'q aq ta'n goqwei wel'te'lmuoqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q."

²⁰Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg mut wenn tlimanew negm na Nujiugs'tawi'wet.

Se'sus wesgutg ta'n ulmaje'tew aq ta'n tli np'tew

(Malg 8.31-9.1; Lu'g 9.22-27)

²¹Na weja'tegemgeg tujiw Se'sus menaqa telimaji unaqapemg, "Amuj eliei Selusalemg aq na'tel na Lesui'paq ta'n niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gisa'litaq ma'muniw ulmaje'n. Ne'pa'iten, aq gisi nesuguna'q minunsia's."

²²Pie'l ela'latl ta'n esgwia'tiliji unaqapemg mu eimu'tiligiwi. Wetqo'latl aq telimatl, "Gjisaqamaw, na Gjinisgam ma' ignmatmug tlian. Ula amujpa ma' gis tlianug ugjit gi'l."

²³ Se'sus gigo'qopugua'sit aq telimatl Pie'lal, "Gi'l tel glusin st'ge' Gjimm'tu. Jigla'si ni'neg. Gi'l etegjenin, muta tel'ta'sin st'ge' mimajuinu'g, mu st'ge' ta'n Gjinsigam tel'ta'sit."

²⁴ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Ta'n getu wen getu' wije'wiji, amuj awan'ta'sualsit aq tla'tegetew ta'n Gjinsigaml tel puatmlitl. Amuj wel'te'tg majulgwalin ni'n je tlia npuaqan ugjiaq. Na tujiw gisi majulgwalitew. ²⁵ Muta ta'n getu wen getu' ugs'tawi'sij na awna np'tew. Gatu na mimajuinu ta'n awan'ta'sualsit muta getu' majulgwalit ni'n je tlia ne'po'qsin na negm msntew iapijwewei mimajuaqan. ²⁶ Etug na mimajuinu gis assutg ugs'tqamu gatu mo geggunmug iapijwewei mimajuaqan. Na giasgiw mo goqwei ganie'wigw. Mo eigtnug ta'n goqwei ganie'wit pegwatelmn ugjit iapijwewei mimajuaqan wa'so'q. ²⁷ Ni'n na mimajuinualsiap. Na apaja'sia's maw ansale'wijig. Guguntes mesgi'g ml'gigno'ti. Nujj ta'n eig wa'so'q ma'muni gepmite'lmitew. Ignmuatal te's mimajuinu'l ms't goqwei ugjit ge's giasgiw ta'n gis tla'tegelipnn ugs'tqamug. ²⁸ Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma' npu'tiwoq glapis gisi nmia's wa'so'q aq apaja'sia's. Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's na tujiw ni'n elege'witewites."

Se'sus sa'se'wamugwa'sit

(Malg 9.2-13; Lu'g 9.28-36)

17 ¹ Ta'n tujiw gaqiaql asugom te'suguna'q Se'sus so'qwiet ta'n etli esp'teg gm'tnigtug. Na'te'l elalaji pas'g Pie'lal aq Ji'mejal aq Ji'mej ugjignaml ta'n teluisilitl Sa'n. ² Na'te'l Se'sus sa'se'wamugwa'sit. Na ugsisgw pitiaata'sg st'ge' na'gu'set, aq utapsunn tli gsi wape'gl st'ge' waseteg. ³ Na unaqapemg nemia'tiji Mowisal aq Ilaijaal pegisingig aq poqji glula'titl Se'susal. ⁴ Pie'l telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, na maw glu'lg tet eimu'tieg, pa na pewatmn ltua's nesisgl anapjetegewe'l, newte' ugjit gi'l, aq te's newte' ugjit Mowis aq Ilaija." ⁵ Ge's Pie'l etlewo'gwej, jiniw na gesateg alug naqa'sg tetpaqi'w ta'n gaqamultijig. Nat wen ta'n eig alugwigwug teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm."

⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ula jipaqita'jig aq getgugjesmita'jig maqamigeg. ⁷ Se'sus eliet aq sama'tuaji un'jiwaq aq telimaji, "Qamultigw. Mut jipa-sultinew." ⁸ Ta'n tujiw toqjuapita'jig mo wenn nemia'tigul, pas'g Se'susal.

⁹ Ge's pem nisita'tij gm'tnigtug, Se'sus telimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap. Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nmituoq glapis minunsian."

¹⁰ Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gi's nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan teluejig Ilaija amujpa tmg pgisintew?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Ilaija amuj nigani pgising ugjit gisgaja'tun ms't goqwei.

¹² Gatu telimuloq, Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g mo nenua'tigul. Ta'n pas'g goqwei getu' tla'la'tipnn na gi's tela'taqatipnig. Ni'n na mimajuinualsiap aq wije' emegweiwitaq st'ge' ta'n pas'g getu' tle'wijig."

¹³ Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus wesgumatl Sa'n Nutsign'tuelitl ta'n tujiw ewi'tapnn Ilaijaal.

Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n mn'tu pitu'gwi'tl

(Malg 9.14-29; Lu'g 9.37-43a)

¹⁴ Ta'n tujiw apaita'jig ta'n mimajuinu'g eimu'tijig na ji'nm eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. ¹⁵ Telimatl, "Saqamaw, ewlite'lm ngwis. Wejipulgwet aq tel

gitnmat gaqaisg nisiet pugtewigtug gisna paqasiet samqwanigtug. ¹⁶ Ela'l'g'p gnaqapemg aq pipanimg'pnig npilan gatu mo gisi npila'tigupnn."

¹⁷ Se'sus teluet, "Me' gatu gilew ta'n wigultijig gisgug mo getlams'tasultiwoq aq ewnasa'tuoqop ta'n goqwei gis gina'muloq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq." Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwa'li na lpa'tuj." ¹⁸ Se'sus telimatl mn'tu'l tualqa'sin lpa'tuj ugtinneg aq tewelqa'silitl. Smtug gisi npilut.

¹⁹ Se'sus unaqapemg peita'jig Se'suseg ta'n tujiw newtugwa'lugwelitl aq pipanima'titl, "Tal gi's mo gis tualqa'luaqatt na mn'tu?"

²⁰ Se'sus telimaji, "Mo gis tla'taqatiwoq muta mu piامي gtlams'tmu'tiwoq. Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow na telgi'g st'ge' mustate' sginmin, na gis tlimatoqs'p gm'tn, 'Tet ugji maja'si aq ala tet lia.' aq lietew. Mo goqwei etenug ta'n mu gis tala'taqatiwoq. ²¹ Gis tualqatesguoqs'p mn'tu ta'n tujiw gis uli a'sutma'tioq aq ta'n tujiw gis sune'wultioq."

Se'sus wesgutg ta'n mimajuinu'g tel ne'po'taq

(Malg 9.30-32; Lu'g 9.43b-45)

²² Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg gis mawita'tij Galaliewa'gi, Se'sus telimaji, "Ni'n na mimajuinu'alsiap gatu mimajuinu'g ugsua'litaq aq ignmuitaq igtigig assumin. ²³ Ne'pa'itaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na minunsia's." Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet na me' gatu mo welgwi'ulti'gw.

Pie'l we'jitoq suliewei nme'j ugtung

²⁴ Na Se'sus aq unaqapemg peita'jig na gjigan teluisig Gapelniamg. Ge's eimu'tijig na'te'l, mimajuinu'g ta'n nujintutmi'tij suliewei ugjit a'sutuo'guom, el'ta'jig Pie'leg aq pipanima'titl, "Na gilewewei nujigina'muet ignmuatg na suliewei ta'n Mowisewei tplutaqan telueg te's mimajuinu' ela'toq a'sutuo'-guomg te's newtipunqeg?"

²⁵ Pie'l telimaji, "Tal ma."

Pie'l pisgwa'j ta'n Se'sus wesgowa'sit. Se'sus pipanimatl, "Simon, tal'te'tmn? Na elege'wit elgimaji nujintutma'tiliji suliewei ugjit mawo'tu'tilita na suliewei. Wen apangitmuatl suliewei ta'n elege'wit pewatg, na elege'wit un'jang gisna igtigig?"

²⁶ Pie'l telimatl, "Igtigig."

Se'sus teluet, "Na teliaq, Mo teltenug ugjit elege'wit un'jang apangitmnew na suliewei ta'n elege'wit pewatg. ²⁷ Gatu ginu mo getu' gisa'luggw nujintutma'tijig suliewei oplite'lmugsinew. Na glaman qospemg lia, naji usga. Amg-wesewei nme'j pe'tult, na ugtung we'jituates tepiaq suliewei ugjit ni'n aq gi'l. Na ugsua'tu aq ignmuaten mimajuinu'g ta'n nujintutma'tij suliewei."

Wen me' gepme'g ta'n getu tami

Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'

(Malg 9.33-37; Lu'g 9.46-48)

18 ¹ Na tujiw unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq pipanimgwi'titl, "Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wen me' gepme'g na'te'l?"

² Se'sus wigumatl mijua'ji'l aq gaqama'latl nigantug unaqapemg. ³ Na telimaji, "Migwite'tmug ula. Amujpa sa'se'wita'sultioq aq getlams'tmu'tioq st'ge' mijua'ji'jg.

Pa na mo tla'taqatiwoq ma' pisgwita'woq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ⁴Ta'n wen mu espitel'sigw aq elita'sualatl Nisgaml st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualaji ungi'gu, na negm mawi gepme'g ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ⁵Ta'n getu wen ulasualatal mijua'ji'j st'ge' ula mijua'ji'j muta tel puatm, na ulasualitew ni'n."

Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen

gisa'latl igtigl pata'tegelitl

(Malg 9.42-48; Lu'g 17.1,2)

⁶"Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen gisa'latl pata'tegen newte'jilitl mijua'ji'j ta'n getlams'tuilitl. Me' glu'lgtesoq na ugjitaqaneg gelpilaj mulinewei gi'taqane'l aq eijglpega' lut gta'nug je mu gisa'latl mijua'ji'j pata'tegen. ⁷Ma'muni mtue'g muta na pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'lugwi'tiji mimajuinu'g pata'taqatinew. Wegla amuj tliatal gatu me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu'g ta'n pegwatu'titl.

⁸"Pa na e'wmnn gpitnn gisna ggatl ugjit pata'tegen amujpa pun tla'tegen je tlia temte'mn gpitn gisna ggat. Muta me' gelu'lg'tss siaw mimajin aq mu gisi pata'tegen ta'n mo geggunmun gpitn gisna ggat je mu elaqalulten ta'n pugtew iapjiw eteg. ⁹Pa na angaptmn nat goqwei aq ula gisa'lg pata'tegen, na me' gelu'lg ugjit mna'tutes gpugugul aq jiglegetes je mu siaw pata'tegen. Me' gelu'lg gis lien wa'so'q ta'n tujiw nepapigwa'n je mu ta'n tujiw me' nemitegen na elgimim pugtewigtug Mn'tua'gig ta'n pugtew iapjiw eteg."

A'tugwaqan ta'n jijgluewj gesga'taq

(Lu'g 15.3-7)

¹⁰"Ango'tmug mu gtanan na mimajuinu ta'n elita'sualin ni'n st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualin. Telimuloq na ansale'wit ta'n angewiatl na apjiw i'mlitl ta'n Nuji eig wa'so'q. ¹¹Ni'n na mimajuinualsiap aq pegisinap ugjit ugs'tawian ta'n gesgo'ltijig.

¹²"Tal'ta'sultioq? Tala'teges na ji'nm geggunaji gasgiptnnaqaniliji jijgluewj toqo newte'jilitl gesga'litl? Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg ta'n etl pesgwatalutiliji wenaqqamigeg aq naji gwiluatal ta'n gesga'litl. ¹³Telimuloq ta'n tujiw we'jiaj, na me' wel'ta'sit ugjit ula newte'jilitl je mu esgwia'tiliji ta'n mo gesgo'ltligupni. ¹⁴Na nuji ta'n eig wa'so'q wije mo pewalagwi gs'go'ltinew wegla mimajuinu' ta'n majulwalin ni'n."

Ta'n tujiw gitap opla'lg

¹⁵"Pa na nat wen ta'n getlams'tuatl Nisgaml st'ge' gi'l, na opla'lg, lia negmeg aq tlim ta'n tela'tegen. Gatu pas'g tlim, mu wen piluei. Pa na wel'te'tg ta'n goqwei gis tlim, na gilew apaji ul'te'ltulitoqs'p. ¹⁶Pa na mu wel'te'lmulug, lia aq pipanim gitap gisna gitapaq wije'ulin. Na gji'tu'titaq ta'n te's'gl goqwe'l elsutmasgl aq ta'n goqwei tlimultew. ¹⁷Pa na mu jigs'tmagwi gitapg, na tujiw tlim mimajuinu'g ta'nig getlams'tmi'titl Nisgaml. Pa na me' mu jigs'tmugsiwoq gilew ta'n tego'tmoq, na tujiw geituoq negm pa wije aq nat wen ta'n mu getlams'tmug gisna ta'nig nujintutma'tijig suliewei."

Ta'n goqwei eliamoq mimajuinu'g tla'taqatinew

¹⁸"Telimuloq, ta'n goqwei wetqo'loq mimajuinu tla'tegen ugs'tqamug na ugtoqolutew wa'so'q. Ta'n goqwei wel'te'tmoq ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q.

¹⁹“Me' telimuloq nat goqwei. Ta'n getu tujiw tapusioq wel'te'tmoq aq wijei etamoq Gjinisgam, na Nujj ta'n eig wa'so'q na tla'lugsitoqs'p. ²⁰Muta ta'n getu tami mawita'tij tapusijig gisna je me' ta'nig getlams'tmu'tijig, na ni'n eim miawe'g.”

Amujpa apigsigtaqtjig igtigig

²¹Na tujiw Pie'l eliet Se'suseg aq telimatl, “Gjisaqamaw, etug nitap tela'lit nat goqwei wins'g. Na opla'lit aq llaignegl wije'l siaw tla'litew. Ta'sisga'q siaw apigsigtaq, na llaigneg te's'gl?”

²²Se'sus telimatl, “Moqwa', mu na llaigneg te's'gl, gatu amujpa apigsigtu me' pugwelgl glapis apigsigtaq ne'w gasgiptnnaqan te'sisga'q jel psgunateg te'sisga'q. ²³Muta ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na negm pa na wijei aq na elege'wit ta'n getu' mawa'toq ta'n tel tettuj uglugowinung. ²⁴Ge's angapt'g na wi'gation, nemitoq tel wi'gas'g ugjit te's lugowinu tettugwi'titl. Na tujiw psgwalut lugowinu ta'n tettuatl newtisga'qal pitu' pituipntnnaqana'igl. ²⁵Ula lugowinu mo geggung tepiaq suliewei ugjit gisi apangituan na elege'wilitl tettuo'qon. Na glaman tujiw assusit pipanimatl igtigi pgwatelgi'witi na lugowinu'l maw ugte'piteml aq un'janua. Na elege'wit guguntew alt suliewei ugjit na tettuo'qon. ²⁶Na lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl elege'wilitl, ‘Saqaqamaw, etamul mu ugqwaiugtu'liw. Pe'l gijga esgmali glaman gisi apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.’ ²⁷Na tujiw elege'wit ewlite'lmatl uglugowinuml. Apigsigtuatl aq telimatl, ‘Mo goqwei tettuin.’

²⁸“Na ula lugowinu maja'sit aq weltesguatl igtigl toqo lugwepnig ta'n tettal gasgiptnnaqana'igl. Goqwa'latl aq poqji gestuna'latl. Telimatl, ‘Apangitui smtug ta'n telgi'g tettuin.’ ²⁹Na igtig lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl, ‘Pe'l esgmali aq apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.’ ³⁰Gatu mo esgmalgul, awna gisa'latl pija'lugsilin laplusang glapis gisi apangitmlj. ³¹Ta'n tujiw igtigig maw lugutijig nemitu'ti'tij ta'n gis tliaq, mo welgwijulti'gw aq naji tlima'titl assusilitl ta'n goqwei gis tliaq. ³²Na assusit natgimatl na lugowinu'l aq telimatl, ‘Gi'l gis winsin, mo tali ugtapsuniwn. Apigsigtulap aq telimulap, mo goqwei tettuin muta pipanimi't'p ewlite'lulin. ³³Amujpa ewlite'lmatal na gitap st'ge' ni'n ta'n teli ewlite'lmulap.’ ³⁴Assusit ma'muni ugqwaig aq lugowinu'l ilsumatl laplusang glapis gis apangitmlj ta'n te's'g tettuelij.”

³⁵Se'sus telimaji unaqapemg, “Pa na mu wel'te'lmuoq apigsigtuan igtigig ta'n tujiw opla'lg'pnig, nujj ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtuloq. Nujj tle'wultew st'ge' gilew tele'woq igtigig.”

Se'sus eginamuet na Gjinisgam mu pewalagwi mimajuinu' puna'ltultinew

(Malg 10.1-12)

19 ¹Ta'n tujiw Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan, na maja'sit Galaliewa'gig aq eliet qame'g sipu ta'n teluisig Jol'tan Jutiaewa'gig. ²Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl na'te'l. Se'sus nepilaji ms't wen ta'n gesnugu'tiliji.

³Ta'sijig Palasiaq el'tajig Se'suseg. Wejo'tmi'tij gistesguanew. Na pipanimat'itl, “Gt'tplutaqanminu telteg na ji'nm gis nigtua'latl ugte'piteml ugjit ta'n pas'g goqwei pewat'g?”

⁴Se'sus telimaji, “Geituoq ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gation. Geituoq ta'n goqwei Gisiteget tela'tegep ta'n tujiw gisitoqop ugs'tqamug.

Gisiapni ji'nmul aq e'pilitl. ⁵Gjinisgam telimapnn ji'nmul amuj nqalatal ujil aq uggwitl aq toqwa'jig ugte'piteml. Na tujiw na tapusijig toqwa'lujig st'ge' newte'jit mimajuinu. ⁶Glaman mo nugu tapusi'gw, gatu st'ge' pas'g newte'jit mima-juinu. Ma' wen nigtua'lagwi wegla tapusiliji ta'n Gjinisgam gisi tgwa'laji."

⁷Palasiaq pipanima'titl, "Goqwei ugjit Mowiso'q e'w'g'p tplutaqan ta'n telueg na ji'nm ta'n getu' nigtua'latl ugte'piteml amujpa ewi'g'g ta'n goqwei getu' tla'teget aq ignmuatal ugte'piteml, na tujiw jigla'latal ugte'piteml?"

⁸Se'sus telimaji, "Mowiso'q eliamugsioqop gis nigtua'latoqs'p gte'pite-muaq muta wesam ml'gatpa'tioq. Ta'n tujiw Gisiteget el'toqop ugs'tqamu mo ignmuagupni mimajuinu' punaltultinew. ⁹Telimuloq, na ji'nm sespo'teget ta'n tujiw na puna'latl ugte'piteml ta'n mu sespo'tegeligul aq malie'wijig igtig e'pilitl."

¹⁰Se'sus unaqapemg telimgwi'titl, "Pa na ula telteg ugjit e'pit aq ji'nm, me' glu'lgtesoq mu malie'wigusnn."

¹¹Se'sus telimaji, "Eimu'tijig mimajuinu'g mu wel'te'tmi'ti'gw ula gina'-muaqan gatu Gjinisgam ignmuaji igtigi ul'te'tmu'tinew. ¹²Teliaq na eimu'-tijig ji'nmug ta'n ma' gisi malie'ulti'gw. Alt ta'n tujiw ugs'tqamultigusnig na nat goqwei teliaqap aq ma' gisi malie'ulti'gw. Alt gis mensasultipnig aq nige' mu gisi malie'ulti'gw. Alt mu malie'ulti'gw muta tel'te'tmi'tij ta'n tujiw mnaq malie'wulti'gw na me' gelu'lg pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mima-juinu' je mu igtigi ta'n gis malie'wiliji. Ta'n getu wen ul'te't'tew ula gina'-muaqan gis tla'tegetew st'ge' ta'n tel'te'tg."

Se'sus a'sutmessewaji mijua'ji'g

(Malg 10.13-16; Lu'g 18.15-17)

¹³Te'sijig mimajuinu'g pegisitua'tiji mijua'ji'g Se'suseg ugjit gegupa'tun ugpitnn un'jiwa aq a'sutmessewan. Gatu Se'sus unaqapemg majiaq'la'tiji mimajuinu'. ¹⁴Se'sus teluet, "Ignmug mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wet-qo'lanew, muta Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji st'ge' wegla mijua'ji'g."

¹⁵Se'sus iga'toqol ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmessewaji. Na tujiw naqt'g na'te'l aq siawa'sit.

Na milesit ji'nm ta'n emittugwalatl Se'susal

(Malg 10.17-31; Lu'g 18.18-30)

¹⁶Newtejgeg na'gweg na milesit ji'nm eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Nujigi-na'muet, goqwei gelu'lg gis tla'tega's ugjit msnmn iapijwewei mimajuaqan?"

¹⁷Se'sus telimatl, "Goqwei weji pipanimin ugjit ta'n goqwei gelu'lg? Pas'g Gjinisgam na mawi glu'sit. Majulgwate'n Nisgamewe'l tplutaqann aq guguntes iapijwewei mimajuaqan."

¹⁸Milesit ji'nm pipanimatl, "Tegenn tplutaqann amujpa majulgwates?"

Se'sus telimatl, "Mut ne'pa'tegew, mut sespo'tegew, mut gmutnew aq mut pisui agniman igtigig. ¹⁹Gepmite'lm gujj aq ggij, aq tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin."

²⁰Ula ji'nm na me' maljew'e'juit. Telimatl Se'susal, "Weja'tegemgeg mal-jewe'juianeg na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann. Ap goqwei eteg ta'n tla'tega's?"

²¹ Se'sus telimatl, "Pa na ma'muni glu'sin, maja'sites aq ntuisgetutes ta'n te'sg goqwei geggunmn aq gsulieweim ignmuates ewle'jultijig. Na guguntes milesuaqan wa'so'q. Na tujiw jugu'etes aq majulgwawalites."

²² Ta'n tujiw ji'nm nutg ula, ejigla'sit. Ewlgwijing muta me' pugwelgl mile-suaqann geggungl.

²³ Se'sus telimaji unaqapemg, "Telimuloq mtue'tew ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwenji mimajuinu'g. ²⁴ Ap telimuloq, me' metue'g ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwentl je mu ta'n melgawlejil tel saputa'siss apje'jg sapalqe'g saqati'gtug."

²⁵ Ta'n tujiw unaqapemg ula nutmi'tij, sigti paqalaiultijig aq pipanima'titl, "Gatu wen gisi ugs'tawiaten?"

²⁶ Se'sus angamaji aq telimaji, "Ula na ma' gis tla'taqati'gw mimajuinu'g, gatu Gjinisgam ms't goqwei gis tla'teget."

²⁷ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, ms't goqweieg gis naqtmeg'pneg aq nige' majulgwawaluleg. Goqwei msntesnen?"

²⁸ Se'sus telimaji unaqapemg, "Teliaq na telimuloq, ni'n na mimajuinual-siap. Ta'n tujiw pmgopia's elege'witewei nt'pun na ni'neg gigo'tqi pmgopultitoqs'p newtisga'qal je ta'pu elege'witewel mutputi'l. Na'tel assumtoqs'p newtisgegsijig je ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g tleiauwultijig Lesui'pe'gatig. ²⁹ Ta'n te'sit wen naqt'g'pnn wiguowal aq ugtiga'taqanmual ugjit majulgwawalin ni'n guguntew me' pugwelgl jel mu ta'n goqwei naqt'g'p. Ta'n te'sit wen naqalapni wijig'tiliji, un'jang aq ungi'gu ugjit majulgwawalin ni'n, na me' gugunata pugwelgig jel mu ta'n naqalapni. Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ignmuaten iapijiewei mimajuaqan. ³⁰ Ugs'tqamug na pugwelgig ta'n nige' niganpugultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na ugtejgewa'julti-taq. Na pugwelgig ta'n nige' na ugtejgewa'jultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na amgwesewa'ju'ltitaq."

A'tugwaqan na lugowinu'g iga'taqanigtug

20 ¹ "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wije'i aq na ji'nm assutg mesgi'g iga'taqan ta'n nigwejiq aloqomanaqsi'g. Gisapniaq maja'sit aq naji agase'walaji ta'siliji ji'nmu ugjit lugowilita iga'taqanigtug. ² Ta'n tujiw agase'walaji lugowinu' na wel'te'tg apangituan te'silitl lugowinu'l newta'ig ugjit te's newte' na'gweg. Na tujiw elgimaji naji lugutineu ugtiga'taqang. ³ Ta'n tujiw pesgunateg ajiej assusit ap eliet utang aq nemiaji ta'siliji ji'nmu alpugultiliji gujmuq magasan. Mo tal lugutili'gw. ⁴ Na telimaji, 'Getu lugutioq ntiga'taqang. Apangitultoqs'p ta'n goqwei telteg.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug. ⁵ Na assusit ap eliet utang ta'n tujiw mewlia'gwej aq agase'walaji igtigi lugowinu'. Ta'n tujiw si'st ajiej na wije'i tela'teget. ⁶ Suel na'n ajiej ap eliet utang aq ap nemiaji igtigi ji'nmu alpugultiliji. Pipanimaji, 'Mo goqwei tel lugutiwoq gisgug aq nige' geget na'gweg gaqiaq. Tal gi's mo elugutiwoq gisgug?' ⁷ Teluejig, 'Mo wen aqase'walugsiweg.' Na assusit telimaji, 'Na to'q wijewigw aq lugowigw.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug.

⁸ "Ta'n tujiw gis asugom ajiet aq je me', assusit telimatl na nigani lugowinu'l, 'Wigum lugowinu'g aq apangitu. Tmg apangitu ta'n ugtejg weji agase'wal'g'pnig aq ugtejg apangitu ta'n amgwesewei agase'wal'g'pnig.' ⁹ Te'sit

ji'nm ta'n poqt lugwep na'n ajieteg apangitut newta'ig. ¹⁰ Na ji'nmug ta'nig gesi egstipu'g poqji lugutipnig tel'ta'sultijig me' gaqi apangitujig je mu esgwieliji. Gatu te'sit elg apangitut newta'ig. ¹¹ Na suliewei wesua'tu'tij gatu pilsima'titl assusilitl. ¹² Na lugowinu telimatl assusilitl, 'Alt ji'nmug pas'g elugutipnig gij-ga'ji'g gatu elugutieg'p newtigis'g. Wesgowita'ieg me'si p'teg na'gu'setewig-tug. Gi'l wijej teli apangitajig ta'nig ugtejgewei poqji lugutipnig st'ge' ninen.'

¹³ "Na assusit telimatl, 'Nitap, mu opla'lulun muta wel'te'tmu't'p apangitulin newta'ig ugjit lugwen newtigis'g. ¹⁴ Nige' ugsua'tu gsulieweim aq nmiates. Getu' apangitmaq na ji'nm ta'n ugtejg weji agase'wal'g'p wijej st'ge' gi'l. ¹⁵ Telteg tla'tun ntsulieweim ta'n tel puatm' Etug gi'l wisguen ta'n ni'n teli ulm'tu.'

¹⁶ Se'sus telimaji ta'ni eimu'tiliji na'te'l, "Ta'n wen ugtejg eig na niganpugui-tew, aq ta'n wen niganpuguit na ugtejg i'ttew."

Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew

(Malg 10.32-34; Lu'g 18.31-34)

¹⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Selusalemg, gmetug ela'laji pas'g unaqapemg aq gelulaji. ¹⁸ Telimaji, "Jigs'tuigw. Ni'n na mimajuinualsiap. Nige' el'ta'igw Selusalemg, Na'te'l niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan la'litaq aq ilsumitaq npmn. ¹⁹ Na tujiw ignmuitaq ta'nig mu Lesui'peulti'gw ugsua'linew. Wegla mimajuinu'g maligmitaq, nipispaqante'itaq aq gujjiewte'itaq. Utqotalitaq gatu na nesuguna'q iga'qt'tew minunsia's."

Na e'pit ta'n pewalaji uggwisg

gigjiw pmgopitaliji Se'suseg

(Malg 10.35-45)

²⁰ Na e'pit ela'laji uggwisg Se'suseg. Ula e'pit na Sepeti ugte'piteml. Nutgul'pa'sit aq pipanimatl Se'susal ugjit ul'te'lman.

²¹ Se'sus pipanimatl, "Goqwei pewatmn?"

Telimtl, "Teplumi't'p na ngwis pmgopitew gtinaqanmg aq igtig pmgopitew gpatatujmg ta'n tujiw elege'witewin."

²² Se'sus telimaji e'pit uggwisg, "Mo geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Getu' ulmajeioqos st'ge' ulmajeia's."

Telima'titl Se'susal, "E'e gis tla'tegetesnen."

²³ Se'sus telimaji, "E'e, na ulmaje'toqs'p gatu mo telgita'siw ta'n wen pmgopitew ntinaqanmg gisna ntpatatujmg. Na nuji ta'n eig wa'so'q gis gisgaja'to-qopnn negla ugt'punual aq ignmuata ta'ni mgnmanew."

²⁴ Ta'n tujiw newtisgegsiliji unaqapemg nutma'titeg, na wegaiugtua'tiji na tapusiliji ji'nmu. ²⁵ Na glaman Se'sus wigumaji ms't unaqapemg aq telimaji, "Geituoq na niganpugultijig ta'n mu Lesui'peulti'gw na assumatiji ugmimajuinu'. Na espo'ttijig niganpugultijig ilsumatiji aq telimatiji esgwia'tiliji ta'n goqwei tla'taqatinew. ²⁶ Gatu ma' tla'taqatiwoq st'ge' wegla niganpugultijig. Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti, amujpa na elugowaji esgwia'tiliji. ²⁷ Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' niganpuguij, amujpa na gistejuit ms't ta'n te'siliji. ²⁸ Amujpa tla'tegetew pa na wijej aq tela'tegei. Ni'n na mimajuinualsiap gatu mu weji pgisinap ugjit lugowugsin, awna weji pgisinap lugowan igtigig aq ne'po'qsin ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g."

Se'sus nepilaji tapusiliji ta'n nepapigwa'liji

(Malg 10.46-52; Lu'g 18.35-43)

²⁹ Se'sus aq unaqapemg pemi nqatmi'tij Jeligo pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. ³⁰ Na tapusijig ji'n mug ta'n nepapigwa'jig pemgopijig gmetug awtigtug. Telimujig Se'susal pemieli'tl aq na glaman poqji sesgwe'jig, "Sa'amaw, geitueg na wetapegsin Ta'piteg. Ewli'tl'minen."

³¹ Na mimajuinu'g telima'tiji puntoqsigw. Gatu na tapusijig me' aji sespe'gig, "Gjisaqamaw, geitueg wetapegsin Ta'piteg. Ewli'tl'minen!"

³² Se'sus naqa'sit aq pipanimaji, "Goqwei pewalioq tla'tegen ugjit gilew?"

³³ Teluejig, "Gjisaqamaw, gsatmugeg welapie'g's."

³⁴ Se'sus ewli'tl'maji aq sama'tuaji ugpgugual. Smtug wel nmitegejig, aq majulgwala'titl Se'susal.

Se'sus pisgwi'pulu't Selusalemg

(Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

21 ¹ Pemitat'ij gigjiw Selusalemg, peita'jig na utanji'j teluisig Petpage', ta'n eteg na gm'tn teluisit Olipet. Se'sus wigumaji tapusiliji unaqapemg. ² Telimaji, "La'tigw utanji'j nigantug aq smtug nmiatoqs'p te'sipow gel-pisit na'te'l aq maw un'jann. Apgwa'lug aq jugwa'lug ni'neg. ³ Pa na nat wen pipanimugsioq nat goqwei, tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pewalaji.' Na smtug iga'lata wegla te'sipowa."

⁴ Ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq na giasgiw tliatew. Na st'ge' gis ewi'gas'g,

⁵ "Naji tlimug mimajuinu'g
tleiawultijig Selusalemg,
'Nige' gtelege'witemuow wejgu'et,
Welm'toq aq wejgwi'pulu't.
Pemi'pulu't te'sipowji'j un'jann.'"

⁶ Na unaqapemg niganat'ijig aq tela'tegejig ta'n Se'susal gis telimji. ⁷ Jug-wa'la'tiji na te'sipowl aq un'jann Se'suseg. Ugpi'tu'gunmua elegetua'tiji ugpa-qamuaq aq Se'sus tepa'sit te'sipowji'j un'jann. ⁸ Na pugwelgig mimajuinu'g niganita'jig awtigtug aq siplamgo'la'tiji ugpi'tu'gunmua awtigtug. Igtigig tem-smi'titl nipispaqann aq eloqotu'titl awtigtug. ⁹ Na te'sijig mimajuinu'g niganita'jig aq te'sijig majulgwala'titl ta'n Se'sus eli'pulu't. Poqji sesgu'tijig, "Emtoq-walanej Ta'pito'q uggsi'w. Gemite'Imanej muta Gisiteget pajiji gepmite'Imatl. Pipanimg'tijig ms't wen wa'so'q emtoqwalan."

¹⁰ Se'sus pisgwa'j Selusalemg, pugwelgig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ma'muni sespenma'tijig. Ta'sijig pipanigesultijig, "Wen ta net?"

¹¹ Alt mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Se'susal teluejig, "Ula na niganigjitegewinu Se'sus. Tleiawit na gjigan Nasaletg, ta'n eteg Galaliewa'gi."

Se'sus emittugwet gjia'sutuo'guomg

(Malg 11.15-19; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)

¹² Se'sus pisgwa't gjia'sutuo'guomg aq tewaqtessuaji ta'n te'siliji etli pgwate-ligatiliji aq etli ntuisga'tiliji. Aputasgejio'toqol na patawuti'l ta'n mimajuinu'g sa'se'wa'taqatiliji suliewei aq na mutputi'l ta'n mimajuinu'g pemgopultijig aq

netuisgela'tiji plesg. ¹³ Telimaji wegla mimajuinu', "Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'-gatignigtug ta'n goqwei Gjinisgam teluep,

'Nignen thuisitew gjia'sutuo'guom,
gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.' "

¹⁴ Na nepapigwo'ltijig aq asgajo'ltijig el'ta'jig Se'suseg ge's eimlitl gjia'sutuo'-guom aq nepilujig ms't. ¹⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan wegaiultijig ta'n tujiw nemitu'tij gelu'lgil paqalaiwa-qann. Ap wegaiultijig ta'n tujiw nutma'tiji ta'n goqwei mijua'ji'g al sesgu'tiliji gjia'sutuo'guomg muta mijua'ji'g teluejig, "Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisil!" ¹⁶ Na glapis Se'susal telimgwi'titl, "Mo nutuawjig ta'n mijua'ji'g teluejig?"

Se'sus telimaji, "E'e, nutaqig. Geitu gilew gis gitmuoqop Gjinisgam ugtwi'-gatign ta'n ewi'gas'g,

'Gis gina'muoqig mijua'ji'g aq gopisung ugjit tetapu emtoqwalanew
Nisgaml.' "

¹⁷ Na Se'sus naqalaji wegla mimajuinu' aq ejigla'sit na gjigan. Eliet Pettani aq getgunit na'te'l.

Se'sus gisa'latl miti'sl gispasilin

(Malg 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Na gisi egstitpu'geg ge's Se'sus apaja'sij gjigang na gewising. ¹⁹ Nemiatl miti'sl ta'n teluisilitl pi'gmenaqs. Eliet na miti'seg gatu mo goqwei lastenug, pas'g eta nipi'g. Na tujiw teluet, "Ma nugu nigwenug ula miti's." Smtug na miti's gaqi gispasit.

²⁰ Se'sus unaqapemg nemitu'tij ma'muni paqalaiultijig. Pipanima'titl, "Tal gi's tel jaqal gispasit ula miti's?"

²¹ Se'sus telimaji, "Migwite'tmug ula. Pa na uli gtlams'tasultioq aq mu meg-tmuoq, gilew elg wijei gis tla'latoqs'p. Pa na gtlams'tasultioq na gisa'latoqs'p st'ge' ni'n aq na gisa'latoqs'p gm'tn maja'sitew aq gtpa'sitew gta'nug. ²² Pa na gtlams'tasultioq, msntoqs'p ta'n getu goqwei pipanigesultioq ta'n tujiw a'sutma'tioq."

Tami weja'toq Se'sus ugml'gigno'tim

(Malg 11.27-33; Lu'g 20.1-8)

²³ Se'sus apaja'sit Gjia'sutuo'guomg. Ge's etl gina'muet, niganpugultijig patlia'sg aq igtig mawagnutmewinu'g peita'jig aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?"

²⁴ Se'sus telimaji, "Elg pipanimuloq nat goqwei, aq ta'n gisi tlimioq ta'n goqwei pipanimultes, na tujiw tlimultoqs'p ta'n weja'tas'g na ntassusutim. ²⁵ Wen ignmuapnn Sa'n Nutsign'tuet assusuti ugjit sign'tuan mimajuinu', Na Gjinisgam gisna mimajuinu'g?"

Na poqji sespagnutma'tijig. Nat wen teluet, "Taluetsnu? Pa na bluegw, 'Gjinisgam petgimapnn,' na tujiw pipanimugsitesnu, 'Goqwei ugjit mo getlams'tua-woqop Sa'n?' " ²⁶ Gatu igtig teluet, "Pa na bluegw, 'Mimajuinu'g ignmua'tipnn ml'gigno'ti,' na jipasultitesnu ta'n mimajuinu'g tla'taqatitaq muta tel'te'lma'titl Sa'nal na niganigjitegewinu." ²⁷ Awna Se'susal telima'titl, "Mo geitueg."

Na Se'sus telimaji, "Elg ni'n ma' tlimuluoq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l."

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmji'jg

²⁸“Tal'te'tmoq? Na ji'nm gegguna'ji ta'pusiliji ugguwisg. Telimatl ugguwisl ta'n maw gisiguitl, 'Gwi's, pewalul lien aq tl lugwen ntiga'taqang gisgug.' ²⁹Na ji'nmji'j telimatl ujjl, 'Mo getu' lieu,' gatu tel'gne'ge'l sa'se'wita'sit aq eliet naji lugwet iga'taqanigtug. ³⁰Na ji'nm eliet igtigl ugguwisl aq wije' pipanimatl. Ugguwisl telimtl, 'E'e lia's,' gatu mo eliegup. ³¹Na tegan tela'tegess ta'n ujjl pipanimj?”

Na niganpugultijig patlia'sg teluejig, “Maw gisiguit tela'teget ta'n ujjl telimj.”

Se'sus telimaji, “Telimuloq, ta'nig nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig ignmua'tital Gjinisgam ilgwenan gesgmnaq gilew ignmua-woq Gjinisgam ilgwenugsinew. ³²Sa'n Nutsign'tuet gis pegising'p ugjit musga'tugsinew na gelu'lg awti ta'n pmita'toqs'p. Mo getlams'tmuoq ta'n goqwei gis tlimugsioqop, gatu na nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig getlams'tua'tipnn. Ta'n gisi gji'tuoq ula mu gawasgita'sultiwoq, mu ejiglita'-woq lue'utigtug aq mu getlams'tmuoq ta'n goqwei Sa'no'q telimugsioqop?”

Gina'masutiewei a'tugwaqan na ji'nmug

ta'n ango'tmi'tij aloqomane'gati

(Malg 12.1-12; Lu'g 20.9-19)

³³“Jigs'tuigw aq tlimultoqs'p igtig gina'masutiewei a'tugwaqan. Newtejgeg na'gweg na ji'nm assutg maqamigew. Na iga'taqaliji aloqomanaqsi'g. Llutaqana'toq na maqamigew aq mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl pepgijo'tutal aloqomann. Na el'toq na espapiteg wen'ji'guom ta'n tl al gigo'qwapitew. Na tujiw emqatuaji ta'siliji nuji iga'taqu'tiliji ugjit ugapangitueweim. Toqo tujiw eliet na'tami se'g. ³⁴Ta'n tujiw aloqomann gaqigwegl, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l mawo'tu'titl. Toqo tujiw assusit elgimaji uglugowinumg na'te'l ugjit gugunmnew ugsulieweim. ³⁵Ta'n tujiw assusit uglugowinumg peita'-jig na'te'l, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l goqqwa'la'tiji. Newte'ji-litl matta'titl, igtigl ne'pa'titl aq igtigl gun'tewa'titl. ³⁶Na assusit ap elgimaji igtigi lugowinu', me' pugwenniji aq amgweseweieq. Na ji'nmug ta'n ango'-tmi'titl aloqomanaqsi'l wije' tele'wa'tiji negla lugowinu'. ³⁷Na tujiw assusit elgimatl ugguwisl na'te'l. Teluet, 'Negla ji'nmug ta'n e'wmi'tij aloqomane'gati gepmite'lma'tital ngwisl.' ³⁸Gatu ta'n tujiw nemitua'titl ugguwisl na teluejig, 'Ula na assusit ugguwisl. Ge' ne'pa'nej aq na tujiw ula iga'taqan ginuewe'tew.' ³⁹Na goqqwa'la'titl, teweg'e'titl gujmug iga'taqanigtug aq ne'pa'titl.” ⁴⁰Na tujiw Se'sus pipanimaji na mimajuinu' ta'n jigs'tugwi'titl, “Ta'n tujiw na assusit apa-ja'sit wiguaq, tala'lata negla ji'nmug ta'n e'wmi'tlij aloqomane'gati?” ⁴¹Alt telima'titl, “Amujpa mu ewlite'lmagwi negla ne'pa'tegewinu'g aq ne'pa'ta. Na tujiw pipanimata igtigi e'wmi'tinew ugmaqamigem. Negla mimajuinu'g ul'te'tmi'titaq ignmuan assusit aloqomann gisna suliewei ta'n tujiw gaqigwegl aloqomann.” ⁴²Se'sus telimaji, “Gis gitmoq Gisiteget ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g,

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal gun'tal aq mawn'g ms't goqwei wen'ji'guomigtug.

Ula Gjinisgam gisite'tg aq tela'teget.

Me' gatu ula we'gwi ula's'g.'

⁴³“Telimuloq, Gjinisgam ma' ignmugsiwoq pisgwita'new ta'n ilgwenaji mimajuinu'. Na ignmuata igtigi mimajuinu'. Wegla mimajuinu'g teta'pua'-taqatijig ms't goqwei ugjit Gjinisgam. ⁴⁴Ta'n getu wen nisietew ula gun'tewigtug, paqsipge'tesintew aq ta'n tujiw na ula gun'tew gegujaq nat wen, na paqsipge'toqwetew.”

⁴⁵Na niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq nutua'tij a'tugwaqan ta'n Se'susal gi's teluelitl, mo welgwijulti'gw muta geitu'tij Se'susal wesgumgwi'titl. ⁴⁶Na getu' ugsua'la'titl, gatu mu tela'taqati'gw muta jipala'tiji mimajuinu' ta'n majulgwala'titl. Wegla mimajuinu'g tel'telma'titl Se'susal na niganigjitegewinu.

A'tugwaqan ta'n Gjinisgam wigumaji mimajuinu'

ugjit mesgi'g pestie'waqan wa'so'q

(Lu'g 14.15-24)

22 ¹Se'sus ap telimaji mimajuinu' a'tugwaqan ugjit gina'muanew nat goqwei. ²Teluet, “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na pa wijei aq elege'wit ta'n gisgaja'toq mesgi'g pestie'waqan ta'n tujiw uggwisl getu' malie'-wilitig. ³Elgimaji uglugowinumg ugjit jugwita'new pestie'waqan negla mimajuinu' ta'n pewalaji eimu'tinew na pestie'waqan. Gatu mo wen getu' liegw. ⁴Na tujiw elgimaji igtigi lugowinu' aq telimaji lta'new aq tlimanew wegla mimajuinu'g ta'n gis wigumgig, 'Jugwita'gw, ms't goqwei gisgatteg. Gi's ne'po'jig wen'jitia'mug aq mawi glu'sijig wen'jitia'm'ji'jg. Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw muta ngwis getu' malie'wit.' ⁵Gatu na ta'n wigumujig mo jigs'tmi'ti'gw. Pas'g siaw tel lugutijig. Newte'jit ugtiga'taqan eliet aq igtig magasan naji pana'toq. ⁶Me' igtigig goqqwa'la'tij na elege'wit uglugowinumg. Emegwei'wa'tiji aq ne'-pa'tiji. ⁷Na elege'wit wegaig, aq elgimaji ugsma'gnismg ugjit ne'pa'new negla ne'pa'tegewinu' aq elg nu'gwa'tu'tij gjigan ta'n ne'pa'tegewinu'g wigultijig. ⁸Na tujiw elege'wit wigumaji igtigi uglugowinumg aq telimaji, 'Malie'wimgewei pestie'waqan gisgatteg. Gatu wegla mimajuinu'g ta'nig wigum'pnig mo tepawtulti'gw ugjit jugwita'new pestie'waqan. ⁹Nige' lta'gw utane'l awti'l aq wigumug ta'n te'sit wen nemioq!' ¹⁰Na glaman lugowinu'g el'ta'jig utane'l awti'l aq wiguma'tiji pugwenniji mimajuinu. Ela'la'tiji pestie'waqan gitg gelu'sultiliji aq ta'ni mu gelu'sultligwi. Na wejgwa'la'tiji pugwenniji ta'n wesgowa's'g pestie'waqan.

¹¹“Na elege'wit pisgwa't aq alapit. Nemiati'l j'nmul ta'n mo tetapu gnesiligul. Ula j'nm mo nasguagul na aligal ta'n te'sit wen ignmut ugjit na malie'waqan pestie'umg. ¹²Elege'wit pipanimatl, 'Nitap, tal gi's mo nasgmun na aligal ta'n pewalul nasgmn?” Na j'nm mo goqwei teluegw. ¹³Na tujiw elege'wit telimaji uglugowinumg, 'Ugsua'lug ula j'nm aq gl'pilu uggwat aq ugipitn. Tua'l gujmug ta'n oqonitpa'q. Na'tel atgitemitew aq wipitl seggapitasitew muta ulmaje'tew.’

¹⁴“Gjinisgam wigumaji pugwenniji mimajuinu' gatu megnaji tegle'ji'jg ugjit pisgwita'new mesgi'g pestie'waqan wa'so'q.”

Wen apangitg suliewei g'pnnolewa'jg

(Malg 12.13-17; Lu'g 20.20-26)

¹⁵Na tujiw Palasiaq naqala'titl Se'susal aq mawita'jig na'tami se'g. Agnu-tma'tijig ta'n tl gistesguanew Se'susal. ¹⁶Na glaman elgimaji unaqapemua aq

Elot unaqapemg Se'suseg. Wegla ji'nmg telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, geju'leg apjiw teluen ta'n goqwei teliaqewei. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji gji'tunew mimajuinu'. Mo sespete'tmun ta'n goqwei mimajuinu'g tluetaq. Gepmite'lm't ta'n wen ewle'jit st'ge' gepmite'lm't ta'n wen milesit. ¹⁷Gatu tal'te'tmn, tliminen, tetapua'taqatieg apangitmnen Lo'mewei elege'wit na suliewei ta'n pipanimatl apangituan te's mimajuinu'l tleiwilitl Lo'mewa'gig gisna moqwa'?"

¹⁸Gatu Se'sus gejiayi ugjigistesguanew aq telimaji, "Wesgijiangamgusultioq, pas'g getuapsngioq. ¹⁹Ge' musga'tuigw na suliewei ta'n mimajuinu'g apangitmuane'w Lo'mewei elege'wilitl."

Smtug na newte' pegisitua'titl. ²⁰Pipanimaji, "Wen ugsisgw aq ugwisunm ewi'gas'gl na sulieweigtug?"

²¹Telima'titl, "Na Lo'mewei elege'wit."

Na glaman Se'sus telimaji, "Na to'q, apangitug na g'pnno'lewa'jg ta'n goqwei g'pnno'lewa'jg ignmugsioq e'wmnew aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei ignmugsioq e'wmnew."

²²Ta'n tujiw nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet, paqalaiultijig aq naqala'titl.

Mimajuinugi'g siawi emittugwala'titl Nisgaml wa'so'q

(Mal'g 12.18-27; Lu'g 20.27-40)

²³Na wije' na'gweg ta'sijig Satusiaq peita'jig Se'suseg. Getlams'tmi'tij na ma' nugu minunsulti'gw mimajuinugi'g ta'n npu'ti'tij. Telima'titl, ²⁴"Nujigina'muet, Mowiso'q teluep,

'Pa na ji'nmg nepg's ta'n tujiw mo un'janigw, ugjignaml amujpa malie'witaq sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'g ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.'

²⁵"Jijuaqato'q na llaigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmg. Mujga gisiguitaq malie'wipnaq gatu nepg'pnaq aq mo gegguna'gupni mijua'ji'g. Na glaman ta'puewa'j malie'wi'tipna sigu'sgwa. ²⁶Na wije' ap teliaq ugjit na ta'puewa'j, aq nepg'pnaq. Si'stewa'j wije' tla'tegepnaq glapis ms't llaigneg te'si'tipni wije' gis tla'taqatipnig. ²⁷Na toqo ugtejgeweieg na e'pitaq nepg'pnaq. ²⁸Nige' tlimigw, ta'n tujiw Gjinisgam minua'laj npuinu', wen ugte'pitemital na e'pilit? Na llaigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn na wije'l e'pilitna."

²⁹Se'sus telimaji, "Me' gatu oplite'tmoq. Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo geituoq ta'n Gjinisgam telignaj. ³⁰Ta'n tujiw na npuinu'g minunsultitaq, ma' nugu malie'ulti'gw. Na tlo'titaq st'ge' ansale'wiliji wa'so'q. ³¹Awan'ta'sultioq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ta'n tujiw wesgutg'p na minunsimg. Ula ewi'gas'g,

³²'Ni na Gjinisgam ta'n Aplam me' emtoqwalit. Elg Isaq me' emtoqwalit aq elg Je'gop me' emtoqwalit.'

"Mimajuinu'g ta'n me' mimajultijig emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g."

³³Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'tij, paqalaiultijig ta'n Se'sus tel gina'muelij.

Na mawi gepme'g tplutaqan

(Mal'g 12.28-34; Lu'g 10.25-28)

³⁴Ta'n tujiw Palasiaq nutma'tij ta'n Se'sus gis magnimapni na Satusiaq, na Palasiaq mawita'jig Se'suseg. ³⁵Newte'jit na nutagnutmewinu aq getu'

weje'watl Se'susal. Wejo'tg gistesguan. ³⁶Pipanimatl, "Nujigina'muet, tegen mawi gepme'g tplutaqan?"

³⁷Se'sus telimatl, "Amujpa pajiji gsal Gisiteget na Gjinnisgam ta'n emtoqwalt. Amujpa me' gesalt Gjinnisgam je mu ta'n teli gsalj mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tun me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. ³⁸Ula na mawi espe'g aq mawi gepme'g tplutaqan. ³⁹Na ta'puewei ta'n mawi gepme'g na, amuj igtigig mimajuinu'g teli gsalt st'ge' ta'n gi'l teli gsalin. ⁴⁰Ms't tplutaqann ta'n Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis ewi'gmi'tipnn telueg wijei st'ge' wegla tapu'gl tplutaqann."

Wen ta Nujiugs'tawi'wet

(Malg 12.35-37; Lu'g 20.41-44)

⁴¹Ge's na Palasiaq me' eimu'tijig Se'suseg na pipanimaji, ⁴²"Tal'ta'sioq ugjit na negm ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet? Tami wetapegsit negm?"

Telimgwi'titl, "Ta'piteg wetapegsit."

⁴³Se'sus pipanimaji, "Tal gis na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pital tel wi'tapnn Wa'so'qewei Gjisaqamaw muta Ta'pito'q teluep,

⁴⁴'Gisiteget telimatl

na Wa'so'qewel Gjisaqamawl ta'n emtogwalgl,

"Pa'si tet ntinaqanmg glapis

wissuignemaqig ta'nig getan'sgig

aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew?"'

⁴⁵Pa na Ta'pito'q tl wi'taj 'Wa'so'qewei Gjisaqamaw,' tal gis Gjisaqamaw ugtapegsitew Ta'piteg?"

⁴⁶Lpa mo wen gisi talimagul Se'susal ta'n goqwei gis pipanigesilitl. Na weja'tegemgeg tujiw mo wen nugu tewjita'qw pipaniman ugjit nat goqwei. Ms't wen jipaqa'sit ugjit pipaniman Se'susal agnutgl nat goqwe'l.

Se'sus telimaji mimajuinu' mu tla'taqatinew

st'ge' Palasiaq gi's tela'taqatipnig

(Malg 12.38,39; Lu'g 11.43,46; 20.45,46)

23 ¹Na tujiw Se'sus gelulaji mimajuinu' aq unaqapemg. ²Teluet, "Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq nessutmalsewug-si'gw ta'n telueg Mowisewel tplutaqann. ³Na amuj mu elistmuoq ta'n telimug-sioq gatu mut tla'taqatigw st'ge' ta'n tela'taqati'tij muta ta'n goqwei pestunmi'tij na mo majulgwatmi'ti'gw. ⁴Pipanima'tiji igtig mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwe'l metue'gl gatu mo nugu apoqonma'tigwi. Negmow pa na wijei aq na ji'nm ta'n tepo'toqol gesguggl goqwe'l igtigl ugpaqamg gatu ma' nugu apoqonmagul pma'latmn. ⁵Ms't goqwei tela'taqati'tij na pewala'tiji mimajuinu' angamanew aq gesite'lmnew. Ewi'gmi'tij Nisgamewei tplutaqan m'gegnigtug aq nasgmi'tij na m'gegne'l ugtugwejanual aq ugpitnual. Nat goqwe'l milamu'gl aq weli angamugul nisaqiaqal uggotmua. ⁶Gesatmi'tij pemgopulti'tij ta'n mimajuinu' gepmite'lmugwi'tiji pestie'umg. Asutuo'guomg gesatmi'tij pemgopulti'tij nigantug muta pewatmi'tij ms't wen nmianew. ⁷Gesatmi'tij gepmite'lmuj magasang aq awtigtug. Pewatmi'tij tl wi'tugsinew, 'Nujigina'muet.' ⁸Gilew

pa na wije aq mimajuinu'g ta'n wijig'tultijig. Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew nujigina'mua'tijig muta pas'g newte'jit ta'n petgimut gina'mugsinew ms't goqwei. ⁹Mut tl wi'tanew niganpuguit, 'Nujjinen' muta pas'g newte'jit ta'n gujjinu wa'so'q. ¹⁰Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew assusultijig muta ni'n na Nujiugs'tawi'wet petgimig ugjit niganpuguin. ¹¹Ta'n getu wen mawi espe'g te'sioq na amujpa elugowaji ms't igtigi. ¹²Ta'n getu wen getu' espitel'sit na Gjinsigam mu gepmite'lma'gul. Ta'n getu wen mu espitel'sigw na Gjinsigam gepmite'lmalat."

Se'sus gelulaji mimajuinu'g ta'n wesgijiangamgusultiliji

(Malg 12.40; Lu'g 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³"Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Mu getlams'tmuoq na agnutmaqan ta'n Gjinsigam ilgwenaji mimajuinu' aq mu ignmuoq igtigi gtlams'tmnew aq majulgwalanew Gjinsigaml. ¹⁴Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Sigu'sgwaq weli gluloqig gatu gemutmoq ugtaligamual. Gesatmu'tioq ugjit mimajuinu'g ul'tel'mugsinew ta'n tujiw pegiji a'sutma'tioq. Me' Gjinsigam ma'muniw ugtapulugsitoqs'p je mu igtigig mimajuinu'g.

¹⁵"Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gaqi peggwita'ioq gta'nug aq pugwelgl maqamigal ugjit gisa'loq newte'jit mimajuinu majulgwalinew. Ta'n tujiw majulgwalugsioq, gisa'loq pilui awti lien. Me' wele'g'p ge's mu weltesgugsiwoq. Gisa'loq ma'muniw ugtapulan Mn'tua'gig je mu gilew ta'n tli gtapu'titoqs'p.

¹⁶"Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n getu' nigani ilgwenog igtigig muta pa na wije aq nepapigwo'ltijig. Ula tel gina'mua'tioq, 'Pa na ta'n getu wen elui'tmasit gjia'sutuo'guom ta'n tujiw teplutgl tla'tegen nat goqwei ugjit Nisgam, na mu amujpa tela'tegegw. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit suliewei ta'n eteg na gjia'sutuo'guom ta'n tujiw teplumatl Nisgaml tla'tegen nat goqwei na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplutg.' ¹⁷Telimuloq, gilew pa na wije aq nepapigwo'ltijig mimajuinu'g aq mo nestmu'tioq ta'n goqwei Gjinsigam tel puatg. Gjia'sutuo'guom me' gepme'g je mu na suliewei ta'n eteg na a'sutuo'guomg. Na suliewei gepme'g muta gis ignmatas'g'p gjia'sutuo'guomg. ¹⁸Elg gegina'mua'tioq, 'Ta'n getu wen elui'tmasit patgulmesigaqan ta'n tujiw teplutg nat goqwei, mu na amujpa tela'tegegw ta'n goqwei teplutg. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit nat goqwei ignmuatl Nisgaml na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplumatl Nisgaml.' ¹⁹Me' gatu gilew pa na wije aq nepapigwo'tijig. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinsigam tel puatg. Na patgulmesigaqan me' gepme'g je mu na ignmatimge'wei ta'n eteg na'tel. Na ignmatimge'wei gepme'g muta gis eteg na patgulmesigaqanigtug. ²⁰Na glaman, ta'n getu wen elui'tmasit na patgulmesigaqan, na elui'tmasit patgulmesigaqan maw ta'n goqwei tepteg na'tel. ²¹Ta'n getu wen tel wi't'g a'sutuo'guom ta'n tujiw teplumatl Nisgaml nat goqwei na elui'tmasit na gjia'sutuo'guom aq maw Gjinsigam ta'n eig na'tel. ²²Ta'n getu wen elui'tmasit Gjinsigam umutgi wa'so'q ta'n tujiw teplumatl Gjinsigaml nat goqwei, na elui'tmasit Gjinsigam ugt'pun aq maw elg Gjinsigam ta'n pemgopit na'tel.

²³ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gis ignmuoq Gjnisgam weljema'gewe'l ta'n tel wi'tmi'tij, mint, til aq gamn. Te's newtisga'qal weljema'gewe'l ganie'ultioq na newte' ignmuoq Gjnisgam gatu mo tela'taqatiwoq ta'n goqwei gepme'gl tplutaqann teluegl. Mo tetapu tla'taqatiwoq, mo ewlite'lma-woq igtigig aq mo getlams'tmuawoq Gjnisgam. Amujpa tela'taqatioq wegla aq maw ta'n goqwei gis tela'taqatioq. ²⁴ Gilew pa na wije'i aq nigani ilgwen-teget ta'n nepapigwa't. Ta'n tujiw menaqa ignmuoq Gjnisgam weljema'gewe'l na gilew pa na wije'i aq ta'n wen mo gesatmug esamqwan p'tewei ta'n tujiw u'j pitjapij. Gatu ta'n tujiw mu majulgwatmoqol gepme'gl tplutaqann na gilew pa na wije'i aq na ji'nm ta'n mesa'latl melgwlejilil aq mo geitug na gis tla'teget.

²⁵ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Menaqa waqama'loq gulaqanmuaq aq ggapi'jmuuq aq pijo'tuoq mijipjewe'i ta'n gi'gaji gisa'loqig igtigig ignmugsinew muta niganite'lsultioq. ²⁶ Gilew ta'n tel wi'tugsioq Palasiaq na pa na wije'i aq ta'n wen nepapigwa't. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjnisgam tel puatg. Tmg tetapuita'sultigw aq tetapua'lug igtigig aq na tujiw tetapugamigsultitoqs'p.

²⁷ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gilew pa wije'i aq npui-nue'l gun'tal. Waqame'g aq gesi wape'g gatu ta'n npiuin elising lame'g maqamigew na pas'g waqan'tal aq ta'n goqwei sugul'gaq. ²⁸ Mimajuinu'g tel'te'lm'i-tij apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei Gjnisgam tel puatg, gatu ggamlamunuaq wajua'tioq egsuo'qonn aq pata'taqann.”

**Mimajuinu'g ta'n wesgijiangamgusultijig na msnmi'titaq
ta'n goqwei te'pmi'tij**

(Lu'g 11.47-51)

²⁹ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gelu'lg aq weli angamgugl gun'tal gaqama'toqol ta'n na niganigjitegewinugi'g elisultijig aq wel'gna'tuoqol gun'tal ta'n gelu'sultipnig mimajuinu'g gisi utqutalut'pnig. ³⁰ Telueioq, 'Pa na mimajultiegs'p na tujiw sa'q, mu wije'i tela'taqatigegpnn st'ge' nngi'gunaqi'g ta'n ne'pa'titeg negla niganigjitegewinugi'g. ³¹ Gatu telimuloq ilsumsultioq ta'n tujiw neia'tuoq wetapegsultioq na mimajuinugi'g ta'n ne'pa'tipni na niganigjitegewinugi'. ³² Na glaman nige' siawa'tuoq ta'n goqwei gn'gi'gunaqi'g tela'taqatipnig. ³³ Gilew pa na wije'i aq mtesgmug aq mtesgmug un'janua. Tal gi's tel'ta'sultioq mo te'pmuoq pijo'lugsinew Mn'tua'gig? ³⁴ Na glaman telimuloq, Petgitmultoqs'p niganigjitegewinugi'g, ne'tata'sultijig mimajuinu'g aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Alt ne'pa'toqs'p aq alt gujiewta'toqs'p. Igtigig nipispaqaneiaten a'sutuo'guoml aq igtigig tuaqtesguaten na ms't utann. ³⁵ Gjnisgam ilsumugsitoqs'p gilew aq gn'gi'gugi'g. Msntoqs'p ta'n goqwei te'pmoq muta na gelu'sultipnig mimajuinugi'g ne'po'qopnig. E'pelo'q na amgwesewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq aq Saglaiao'q na Palatjiao'q ugghisal ugtejgewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq. Saglaiao'q etl ne'po't'pnaq nigantug a'sutuo'guomg aq ugtejg na patgulmesigaqan ta'n nu'gwa'tas'g wius. ³⁶ Telimuloq, teliaq na Gjnisgam ilsumugsitoqs'p ms't te'sioq ta'n mima-jultioq gisgug aq msntoqs'p ta'n goqwei te'pmoq.”

Se'sus ewlite'lmaji mimajuinu' tleiauwultij Selusalemg

(Lu'g 13.34,35)

³⁷“Gilew ta'n tleiauwultioq Selusalemg, me' gatu ewlite'lmuloq muta niganigjitegewinugi'g ne'po'qopnig aq wegla ta'n Gjiniisgam petgimapni ula gjigang gun'tewtoqopnig. Gaqaisg getu' mawa'luloq ta'n Gjiniisgam ilgwenaji mimajuinu' pa wijej aq goqoli'gwej teli mawo'laj un'jang gatu gilew mo ne'gaw pewaliwoq tla'tegen. ³⁸Na glaman Gjiniisgam naqt'tew gta'sutuo'guomuow aq maja'sitew. ³⁹Telimuloq, ma' nugu ap nmiwoq glapis tluetoqs'p, 'Gepmite'l-maney na newte'jit ta'n gis petgimut ugjit tla'tegen ta'n goqwei Gisteget tel puatg.'”

Se'sus teluet na gjia'sutuo'guom seioqta'sgt'tew

(Malg 13.1,2; Lu'g 21.5,6)

24 ¹Se'sus naqt'g na gjia'sutuo'guomg aq unaqapemg gigto'qopugutug-wi'titl. Na gelu'lgwi'titl ta'n tel ml'gita'sg na gjia'sutuo'guom. ²Se'sus telimaji, “Ge' angaptmug na gun'tal ta'n nasegnas'gl na gjia'sutuo'guom. Telimuloq wejgu'aqal na na'gwegl ta'n ula gjia'sutuo'guom seioqta'sgt'tew. Te's gun'tew ta'n nasegnas'g na'te'l maja'tas'gt'tew. Ms't nitjioqta'sgt'tal.”

Se'sus wesgutg ta'n goqwei tliatew

ge's mu ugs'tqamu gespaqami'g

(Malg 13.3-13; Lu'g 21.7-19)

³Ge's Se'sus pemgopit gm'tn ta'n teluisit Olipet, unaqapemg peita'liji negmeg. Pas'g negmow emu'tijig na'te'l glaman unaqapemg pipanimgwi'titl, “Ge' tliminen ta'n tujiw giasgiw ula ms't tliatew. Tliminen ta'n goqwei tliatew ugjit musga'tun gi'l apaja'sin aq ugs'tqamu gespaqami'gt'tew.”

⁴Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut ignmuanew wen lue'wa'lugsi-new. ⁵Pugwelgig mimajuinu'g peita'taq aq tluetaq, 'Ni'n na Nujiugs'tawi'-wet.' Lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. ⁶Nutmatoqs'p matntimg tepaw aq nutmatoqs'p igtigl matntingl na'tami se'g, gatu mut we'gwata'sultinew. Ula amuj tliatew, gatu mo teltenug giaspiaq ugs'tqamu. ⁷Mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal matntultitaq. Ms't tami gaqaisg milapegsultijig mimajuinu'g ma' gtunenatulti'gw aq me' matntiten. Pestmo'qon i't'tew aq maqamigew maja'sgt'tew ms't tami. ⁸Ta'n tujiw wegla gis tliatal na tujiw gji'jutoqs'p nat goqwei me' metue'g jugu'atew.

⁹“Na tujiw laplusang ta'sioq pijo'lugsitoqs'p aq ta'sioq amasgipnugsitoqs'p aq je we'gaw ta'sioq ne'po'qsisoqs'p. Gaqaisg mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal masgelmugsitoqs'p muta majulgwaliog ni'n. ¹⁰Pugwelgig ma' ul'-te'lmig'w aq puni gtlams'tasulti'gw. Wegla mimajuinu'g ilsutmuatultitaq aq masgeltultitaq. ¹¹Toqo tujiw pugwelgig nujiugsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq pugwelgig elue'wa'laten. ¹²Na tl pugwelgt'tal lue'uti'l ugs'tqamug. Lpa me' pugwelgig mimajuinu'g puni gsalata igtigi. ¹³Gatu na mimajuinu ta'n siawi gtlams'tuitew ta'n teli pgitawsij na ugs'tawiaten. ¹⁴Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjiniisgam ilgwenaji mimajuinu' amujpa pestunmas'gt'tew ta'n telgi'g ugs'tqamu, Ta'n tujiw gaqaisg mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal gisi gji'tu'tij ula gelu'lg agnutmaqan na tujiw giaspiatew ms't goqwei.”

Se'sus wesgutg nat goqwei ta'n ma'muniw wina'tas'g

(Malg 13.14-23; Lu'g 21.20-24)

¹⁵“Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Taniel wesgutg'pnaq nat goqwei ta'n metu angamgug. Na winjig nmitutoqs'p gaqamig gjia'sutuo'guomg.” (Pewaluloq ns'tmu'tinew ula.) ¹⁶“Ta'n tujiw ula tliatew na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug. ¹⁷Na tujiw na mima-juinu eig's gujmug wiguaq na mut pisgwa'wij wiguaq nmisgmn nat goqwei. ¹⁸Na mimajuinu ta'n eig's iga'taqanigtug ma' apaja'sigw wiguaq ugjit ugpi-tu'gunml. ¹⁹Ta'n tujiw ula tliatew ma'muniw mtue'tew ugjit e'pijig ta'n getu' un'janultijig aq e'pijig ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'g gegguna'tiji. ²⁰Pipanimug Gjinisgam ma' ugsmultigw miawipug gisna atlasmutigis'g. ²¹Na ta'n tliatew me' tetuji mtue'tew je weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg glapis gisgug. Ap ma' nugu tlianug. ²²Gatu Gjinisgam welm'toq aq pas'g ta's'gl na'gwegl iga'tutal ugjit nat goqwei ma'muniw mtue'g muta teli gsalaji na mimajuinu' ta'n gisi mgnapni. Pa na Gjinisgam iga'toqol pugwelgl na'gwegl ugjit nat goqwei ma'muniw mtue'g, ma' wen ugs'tawugsi'gw.

²³“Pa na wen telim'sg, 'Ge' lapa'si, ula na tet na Nujiugs'tawi'wet,' gisna nat wen telim'sg, 'Gis neia'sit na'te'l,' mut gtlams'tuaw. ²⁴Pugwelitaq nujiegsua'ti-jig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq te'sijig tluetaq, 'Ni'n na Nujiugs'tawi'wet.' Tla'taqatitaq gaqaisg milamu'gl paqalaiwaqann muta ne'gaw getu' lue'wa'-la'tita na mimajuinu' ta'n Gjinisgam gisi mgnapni. ²⁵Jigs'tuigw muta ula gis nigani tlimuloq ge's mu tliatew.

²⁶“Pa na alt mimajuinu'g tlimultaq, 'Ge' lapa'si, negm ta'n ilgwenaji mima-juinu' eig paqtaqamigtug,' mut liew na'te'l. Pa na tlimultaq, 'Jugu'a, ula tet, negm eig wen'ji'guomigtug,' mut gtlams'tuaw. ²⁷Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pgisintes na neia'sites st'ge' na wasoqotesg neia's'g ugjipenug aq pitia-ta's'g musigisg weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ms't wen nmi'tew.

²⁸“Gji'tutoqs'p ta'n nepg wi'sis epij na ga'qaqujg mawita'taq na'te'l.”

Ta'n goqwei tliatew ta'n tujiw Se'sus pegising

(Malg 13.24-27; Lu'g 21.25-28)

²⁹“Tel'gne'nug ta'n tujiw tetuji mtue'tew na na'gu'set mqatawamugsitew aq tepgun'set ma' nmiaqwi. Gloqowe'g ugji nisita'titaq musigis'g tug aq elg ta'n te's'g goqwei musigis'g tug ewnasiatew. ³⁰Na tujiw nat goqwei neia's'gt'tew musigis'g tug ugjit musga'tugsinew na ni'n ta'n mimajuinualsiap na jugu'a's. Na tujiw gaqaisg mimajuinu'g ugs'tqamug atgitemultitaq ta'n tujiw nmi'taq ni'n ta'n mimajuinualsiap wa's'o'q wejgwi nisa'sia's alugwigug. Na tujiw mawigna's aq Gjinisgam ma'muni gepmite'lmitew. ³¹Mesgi'g pipugwaqan mtetaqt'tew. Pqotgima's ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Mawo'lata ms't Gjinisgam ugmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Wegla mimajuinu'g eimu'tijig ms't tami ugs'tqamug aq wa's'o'q.”

Se'sus wesgumatl minijgewei miti'sl

(Malg 13.28-31; Lu'g 21.29-33)

³²“Wesgumg na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsi muta getu' gina'muloq nat goqwei. Ta'n tujiw na miti's poqji nipijua'ti'tij, na tujiw geituoq gigjiw nipg

iga'q. ³³Na wijej ta'n tujiw nmituoqol ms't goqwe'l ma'muniw mtue'gl ta'n gis tlimuloq ne'ita'tal, na tujiw gji'tutoqs'p apugjig apaja'sia's. ³⁴Migwite'tmug ula. Ta'n goqwe'l gis tlimuloq tliatal ge's mu alt mimajuinu'g ta'n gisgug mimajultijig npu'titaq. ³⁵Ta'n goqwe'l etegl musigisg'tug na gaqiatat aq ugs'tqamu gaqiatew, gatu ta'n goqwei gis thueiap na amujpa tliatew."

Mo wen geitug ta'n ugs'tqamu gaqiatew

(Malg 13.32-37; Lu'g 17.26-30,34-36)

³⁶"Mo wen geitoq giasgiw ta'n tliatew ms't goqwei ta'n gis tlimuloq. Na wa'so'q ansale'wijig mu geitu'ti'gw aq ni'n na Gjinisgam uggwisl mu geitu, pas'g nujj geitoq. ³⁷Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaji pgisintes na ms't wijej tliatew st'ge' ta'n goqwei teliaqap ta'n tujiw mimajiteg Noao'q. ³⁸Assma na na'gwegl ge's mu mespo'qegup ugs'tqamu, mimajuinugi'g siaw tlo'ltipnig st'ge' nige' mimajuinu'g tela'taqatijig. Mijjultipnig, malie'ultipnig aq je me', glapis na wijej na'gweg ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluaq. ³⁹Wegla mimajuinugi'g mo geitu'tigupnig ta'n goqwei iga'qt'tew glapis ugs'tqamu mespo'qeg. Na tujiw wegla nepmu'tipnig samqwanigtug. Na wije'tew ta'n ni'n na mimajuinualsiap apaja'sia's. Mimajuinu'g ma' gji'tu'ti'gw ta'n tujiw pgisintes glapis ni'n i'ttes ugs'tqamug. ⁴⁰Na tujiw tapusijig ji'n mug tl lugwetaq iga'taqanigtug. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. ⁴¹Tapusijig e'pijig muling etl nugwa'gittutaq glumgl. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.

⁴²"Na to'q, ango'tmug muta mo geituoq na na'gweg ta'n ni'n na Gjisaqamaw pgisintes. ⁴³Geitoq na assusit gejasn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elital tepgig, na ma' ignmuagul gmutnesl pisgwa'lin wiguaq. ⁴⁴Na iapji gisgajo'ltigw muta ni'n na mimajuinualsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq."

Lugowinu ta'n wel lugwet

(Lu'g 12.41-48)

⁴⁵"Na lugowinu ta'n gis lita'sualut aq natawe'g tetapua'latl assusilitl. Na iga'lut'p niganpuguin esgwielijug lugowinu' aq smata ta'n tujiw gewisultilij. ⁴⁶Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan tetapua'toqop. ⁴⁷Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg. ⁴⁸Gatu na igtig lugowinu ta'n mo gelu'sigw na thuetew, 'Pgije'tew na assusit ta'n tujiw pegising.' ⁴⁹Na nqana'matew, gise'tew aq je we'gaw emegwei'wata igtigi lugowinu'. ⁵⁰Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu' mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. ⁵¹Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tla'luj na wesgijiangamgusultijig. Tli atgitemitew aq seggapitasitew muta ma'muniw welmaje'g na tujiw."

A'tugwaqan na newtisgegsijig e'pite'sg

25 ¹"Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu', na wijej aq newtisgegsijig e'pite'sg ta'n nespnm'i'titl wasoqwegl aq a'sugua'titl ji'n mul. Ula ji'n m eliet ta'n etl malie'witew. ²Na'nijig e'pite'sg piluasultijig, gatu esgwia'tijig geitmo'ltijig. ³Na piluasultijig nespnm'i'titl wasoqwegl gatu mo mimei nespnm'i'tigul. ⁴Na geitmo'ltijig nespnm'i'titl wasoqwegl aq mimeio'qig ta'n waju'pega'tijig mimei. ⁵Na ji'n m pegije'g pegising. Na e'pite'sg siawi esgmala'titl glapis getugsultijig. Toqo nep'tijig.

⁶“Na gisgattpa’q we’gaw nat wen telimaji e’pite’sg, ‘Na ji’n m pegising. Jugwita’gw aq ultesgug.’ ⁷Na newtisgegsijig e’pite’sg menjita’jig aq gisgaja’-tu’titl wasoqwegl. ⁸Na piluasultijig e’pite’sg pipanima’tiji geitmo’ltiliji, ‘Ge’ ta’sg mimei mqatuieg. Geget naqa’suegl.’ ⁹Na geitmo’ltijig e’pite’sg telima’tiji, ‘Moqwa’, mo tepianug ugjit ta’n te’si’gw. Magasang lta’gw aq nattelmug ta’sg ugjit gilewewe’l.’ ¹⁰Na glaman wegla piluasultijig e’pite’sg maita’jig nattelm’itij mimei. Ta’n tujiw gisi maita’jig na ji’n m aq ugte’piteml pisgwa’tijig ta’n mijjuaqan wesgowa’sg. Na geitmo’ltijig gisgajo’ltijig. Wije’wa’tiji na wen’ji’guomigtug aq nat wen gepsoqwa’toq ga’qan.

¹¹“Tel’gne’geg na igtig e’pite’sg apaita’jig wen’ji’guomg aq teluejig, ‘Saqamaw pana’tuinen na ga’qan.’ ¹²Telimgwi’titl, ‘Moqwa’. Telimuloq, mu nenu’luoq.’”

¹³Na tujiw Se’sus telimaji mimajuinu’, “Ango’tmug, muta mo geituoq ta’n tegan na’gweg apaja’sia’s ugs’tqamug.”

A’tugwaqan nesisijig lugowinu’g

(Lu’g 19.11-27)

¹⁴“Ta’n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu’ na tliatew pa wijei aq ta’n goqwei teliaq ula a’tugwaqan. Na ji’n m ilajit muta getu’ liet na’tami se’g. Na wigumaji uglugowinumg aq niganpugua’laji ango’tmnew ta’n goqwei assutg. ¹⁵Te’s newte’jilitl telgi’g suliewei ignmuaj ta’n tli gi ango’ttew ugsulieweiml. Ignmuatl newte’jilitl na’n pituiptnnaqana’igl. Ignmuatl igtigl ta’pu pituiptnnaqana’igl aq ignmuatl ap igtigl pas’g pituiptnnaqana’igl. Na tujiw maja’sipnaq. ¹⁶Na ji’n m ta’n ignmut’p na’n pituiptnnaqana’igl, poqji lugwet aq e’w’g na suliewei ugjit me’ ganie’win suliewei. Wel lugwet lpa ganie’wit ap igtig na’n pituiptnnaqana’igl. ¹⁷Na ji’n m ta’n ignmut’p ta’pu pituiptnnaqana’igl na wijei tela’t eget. Ganie’wit igtig ta’pu pituiptnnaqana’igl. ¹⁸Gatu na ji’n m ta’n ignmut’pnn pituiptnnaqana’igl awna mulqatg maqamigeg aq na suliewei ta’n wejiaq ugtassusiteml iga’toq elmalqei’gtug.

¹⁹“Gis pmiaq na assusit apaja’sit aq pipanimaji ugtlugowinumg, ‘Tali e’wmoqs’p na suliewei.’ ²⁰Na ji’n m ta’n ganie’wipnn na’n pituiptnnaqana’igl ignmuatl assusilitl ms’t suliewei aq teluet, ‘Saqamaw, ignmui’t’p na’n pituiptnnaqana’igl aq e’wmap ugjit ganie’win ap igtig na’n pituiptnnaqana’igl.’ ²¹Assusit telimatl, ‘Me’gite’lmul. Wel lugwen aq gelu’sin lugowinu. Na tetapua’t eget’t’p ta’n tel puatm. Teli ntawo’tmn apje’g suliewei na nige’ iga’lul me’ aji ms’gi’g ango’tmn. Pisgwa’tinej aq mawatalultinej.’

²²“Na ji’n m ta’n ganie’wipnn ta’pu pituiptnnaqana’igl pegising aq elg ignmuatl assusilitl ms’t suliewei. Teluet, ‘Saqamaw, ignmui’t’p ta’pu pituiptnnaqana’igl aq e’wmap ugjit ganie’win ap igtig ta’pu pituiptnnaqana’igl.’ ²³Na assusit telimatl, ‘Me’gite’lmul. Wel lugwen aq gelu’sin lugowinu. Na tetapua’t eget’t’p ta’n tel puatm. Teli ntawo’tmn apje’g suliewei na nige’ iga’lul me’ aji ango’tmn. Pisgwa’tinej aq mawatalultinej.’

²⁴“Na ji’n m ta’n ignmut’pnn pituiptnnaqana’igl pegising aq telimatl assusilitl, ‘Saqamaw na metue’g ta’n tel lugowul. Getu’ ganie’win je we’gaw ta’n mo iga’taqut’p. Pewatmn apangituaqan ta’n mu te’pmun. ²⁵Jipalul aq na glaman mimugwa’tuap gsulieweim maqamigeg. Ula nige’ pegisitul.’

²⁶“Na assusit telimatl, ‘Malein aq mo tali ugtapsuniwn. Geitu’n na ganie’wi je we’gaw ta’n mo iga’taquap aq pewatm apangituaqan ta’n mu te’pmu. ²⁷Gatu

goqwei ugjit ntsulieweim e'wmu'sp ugjit me' ganie'win ta'sg suliewei? Nige' gi'l ignmuigg ntsulieweim aq je me'.' ²⁸ Na tujiw assusit telimaji igtigi lugowinu', 'Ugsua'tug pituipntnaqana'igl aq ignmug na ji'nm ta'n metlas pituipntnaqana'igl geggungl. ²⁹ Ta'n wen geggungl ta's'gl, me' pugwelg ignmuaten glapis pa na ul tepiej. Gatu na negm ta'n apje'jg geggung, me' ms't ugsua'tuaten. ³⁰ Ula lugowinu ta'n mo wetapsunigw tua'lug aq ltesgug ta'n etl oqonitpaq. Na'te'l tltemitew aq seggapitasitew wipitl muta ulmaje'tew.' "

Se'sus wesgutg ta'n Gjnisgam ilsumata mimajuinu'

³¹ "Ni'n na mimajuinualsiap aq apaja'sia's ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g gepmitelminew. Ms't ansale'wijig wije'witaq. Pmgopa'sia's nt'pung ta'n wijei aq elege'wit ugt'pun. ³² Gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu tl mawita'taq na'te'l. Na tujiw nigtuo'la's ta'pu nemigsijig, pa wijei aq ji'nm ta'n angwewaji ugtue'mg tel nigtuo'laji jijgluewji aq te'plji. ³³ Na mimajuinu'g pa na wijei aq jijgluewji na igola's ntinaqanmg aq na mimajuinu'g pa na wijei aq te'plji na igola's ntpatatujmg. ³⁴ Ni'n ta'n elege'witewi tlima's mimajuinu ntinaqanmg, 'Gjinisgam na nuji. Gilew ta'n nuji getu' gepmitelmuigsioq jugwita'gw ni'neg. Ignmugsitoqs'p ms't goqwe'l na negmewe'l ta'n gisitoqop ugjit gilew weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita'sgeg. ³⁵ Gewisinap aq esmioqop, getu' samqwaiap aq esamqwo'ltioqop. Emitugwe'winuiap aq wigumioqop giguowal. ³⁶ Waqqaj gegnesiap aq gegno'ltioqop. Gesnugwaiap aq angweiwioqop. Laplusang eimap aq emittugwalioqop.'

³⁷ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatijig ta'n goqwei Gjnisgam pewatg pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet etl guisinu't'p aq esmuleg'p, gisna getu' samqwa't'p aq esamqwo'ltieg'p? ³⁸ Ta'n tet etl nmuleg'p emittugwe'winui't'p aq wigumuleg'p nignaq, gisna waqqaj gegnesi't'p aq gegno'tuleg'p? ³⁹ Ta'n tet etli gsnugwa't'p gisna laplusang pisi't'p toqo ap mittugwaluleg'p? ⁴⁰ Na tujiw ni'n na elege'wit tlima's, 'Na ni'n gisi apoqonmuioq te's tujiw apoqonmuoq ntmimajuinung je tlia ewle'jultijig.'

⁴¹ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ntpatatujmg tlima's, 'Jiglita'gw ni'neg, Gjnisgam ilsumugsitoqs'p ta'n goqwei te'pmoq. El'toqop pugtew ta'n iapijiw naqa'sueg. Pija'lata Gjmn'tu'l aq unaqapemg na'te'l. Nige' pewaluloq lta'new na'te'l. ⁴² Gewisinap gatu mo esmiwoqop, getu' samqwaiap gatu mo samqwan ignmuiwoqop. ⁴³ Emittugwe'winuiap gatu mo pewaliwoqop pishwa'n giguowal. Waqqaj gegnesi gatu mo goqwei ignmuiwoqop. Gesnugwaiap aq laplusang eimap gatu mo apoqonmuiwoqop.'

⁴⁴ "Na wegla mimajuinu'g pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet mo apoqonmulueg'p ta'n tujiw gewisineg, gisna getu' samqwaneg, gisna emittugwe'winuineg, gisna ewlmgneq, gisna gesnugwaneg gisna laplusang pisineg? ⁴⁵ Na tlima's, 'Telimuloq, na te's tujiw mo gisi apoqonmuawoqop ntmimajuinung je tlia ewle'jultijig, na geitu mo getu' apoqonmuiwoqop.' ⁴⁶ Na wegla mimajuinu'g lgimaten ta'n iapijiw ulmajo'ltitaq gatu mimajuinu'g ta'n eimu'titaq ntinaqaneg lta'taq wa'soq ugjit msnmnew iapijewe' mimajuagan."

Niganpugultijig wesgutmi'tij ta'n tl gim i ugsua'la'tital

Se'susal ugjit ne'pa'new

(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

26

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaq gina'muet wegla ta'n goqwe'l, na telimaji unaqapemg, ² "Ni'n na mimajuinualsiap. Na Siawa'timgewei Pestie'umg

pmietew tapuguna'qt'tew. Na tujiw nat wen ignmuitew ta'nig masgelmijig aq gujjiewte'itaq."

³Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g weltesgatultijig Gaiapasal wiguaq. Negm na espe'g patlia's. ⁴Wesgutmit'ij maw Gaiapas ta'n tl gim ugsua'la'tital Se'susal ugjit ne'pa'new. ⁵Teluejig, "Ma gis tla'taqatiw gw pestie'umg ta'n tujiw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet. Jijuaqa ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

Se'sus emittugwet Pettani

(Malg 14.3-9; Sa'n 12.1-8)

⁶Se'sus emittugwet Pettani. Na'te'l pisgwa't Simonal wiguaq. Simon na ji'nm ta'n geggung'p na gsnugowaqan ta'n teluisig leplsi. ⁷Na e'pit pegising. Ela'latl pu'taiji'tl. Ula na gun'tewe'get ta'n teluisig alapastl. Waju'pelitl mego'tigewei amjaqto'suti. Na e'pit guta'tuatl Se'susal un'jig ula amjaqto'suti, ge's Se'susal etlatannitl. ⁸Na Se'sus unaqapemg nemitu'tij, na wegaiultijig. Teluejig, "Me' gatu pisuo'tg na amjaqto'suti. ⁹Na ntuisgetmg gisi guguntesnu mesgi'g suliewei aq gisi ignmuanes ewle'juinu'g."

¹⁰Se'sus gejjaji telueliji aq telimaji, "Mut lugowaqana'law na e'pit. Gisi ula'teget ugjit ni'n. ¹¹Iapji pugwelgig ewle'juinu'g wijitgweiugsitoqs'p gatu ma'iapjiw gis wijitgweiuluoq. ¹²Ta'n tujiw guta'tuij amjaqto'suti nun'jieg, na pas'g gisgaja'lit ugjit utqutaling. ¹³Telimuloq, ta'n ula e'pit gis tla'tegej na ugji migwite'lmaten, ta'n getu tami na gelu'lg agnutmaqan pestunten ta'n telgi'g ugs'tqamu."

Se'sus unaqapeml netuisgaltl ugjit ne'pa'ten

(Malg 14.10,11; Lu'g 22.3-6)

¹⁴Na tujiw Se'sus unaqapeml ta'n teluisilitl Suta Isgaliot, elielitl ta'n niganpugultijig patlia'sg eimu'tijig. ¹⁵Pipanimaji, "Goqwei ignmuitoqs'p apoqonmulinew ta'n tl gisapsgnatesnu Se'sus?"

Na glaman wel'te'tmi'tij aq nesisga'qal suliewe'l ignmua'titl Sutaal. ¹⁶Na weja'tegemgeg tujiw Suta gwilg ta'n tl ntuisgalatal Se'susal ugjit ugsua'lugin.

Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

Siawa'timgewei Pestie'umg

(Malg 14.12-21; Lu'g 22.7-13,21-23; Sa'n 13.21-30)

¹⁷Na tujiw iga'q na amgwesewei na'gweg mimajuinu'g e'wmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtug, Se'sus unaqapemg pipanimgwit'itl, "Tami tet pewalieg gisgaja'tunen wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg?"

¹⁸Se'sus telimaji, "Lta'gw na ji'nm ta'n ultesguanew na gjigang aq tlimug, Nujigina'muet teluet, 'Ta'n goqwei weji pginisap, getu' tliaq ula na'gweg. Ula na wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg, ni'n aq nnaqapemg getu' tla'talultieg giguag.' " ¹⁹Na Se'sus unaqapemg maita'liji aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei. ²⁰Na wije wela'gw, Se'sus aq unaqapemg pemgopita'jig ugjit wela'gewei. ²¹Ge's etlatalulti'tij, Se'sus telimaji, "Na telimuloq, nat wen te'sioq ntuisgalitew."

²²Na unaqapemg we'gwi ms'goltijig aq ingute'jit pipanimatl, "Gjisaqamaw, mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

²³ Se'sus telimaji, "Gtapegwija'tutew pipnaqan wije eptaqanigtug maw ni'n, na negm ntuisgalitew. ²⁴ Ni'n na mimajuinualsiap. Amujpa np'tes st'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinsigam ugtwi'gatigng. Gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n ntuisgalitew. Etug me' glul'gtesoq ugjit na ji'nm mu ugs'tqamuigusun." "

²⁵ Na tujiw Suta, ta'n getu' ntuisgalatal Se'susal, teluet, "Nujigina'muet mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen."

Ugtejgewei ta'n Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

(Malg 14.22-26; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25)

²⁶ Na ge's Se'sus aq unaqapemg etlatalulti'tij, Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw nasgwa'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Na telimaji, "Ula na na'qi, ms't ta'n te'sioq ugsua'tug aq malqotmug."

²⁷ Na tujiw wesua'latl nqanipsmun aq miwatmuatl Nisgaml. Ignmuaji unaqapemg aq telimaji, "Ugsua'tug ta'n te'sioq aq wet samqwoltigw. ²⁸ Ula na nmal'tem. Gjinsigam teplumasit apigsigtmuanew pugwelgig mimajuinu'g ugtlue'utiwal ta'n tujiw lita'sualitaq ni'neg. Teplumaji tla'tegen, muta nmal'tem guta'sgt'tew ta'n np'tes gujjieweigtug. ²⁹ Ula telimuloq, ma' nugu samqwaw moqopa'q glapis na na'gweg tli ultesgatultitesnu nujj ugtelege'wa'gimg wa'so'q. Na'te'l ap samqwoltitesnu."

³⁰ Na gis tlimateg, a'sutmaqanewintu'tijig aq tewita'jig. El'ta'jig na gm'tnigtug teluisit Olipet.

Se'sus gejjaji Pie'lal aq igtigi unaqapemg naqalguta

(Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

³¹ Se'sus telimaji unaqapemg, "Ula wije ul'o'nug, ta'n te'sioq naqalitoqs'p aq ugsmultitoqs'p. Gjinsigam ugtwi'gatign tel wi'gas'g,

Gjinsigam teluet,

'Ne'pa's nujiangweiwaji ugtue'mg

aq jijgluewjig se'so'togu'titaq.'

³² Gatu gis minunsian, na lia's Galaliewa'gi ge's mu peita'woq na'te'l."

³³ Pie'l telimatl, "Etug ms't mimajuinu naqalultaq, gatu lpa ma' naqalulnu."

³⁴ Se'sus telimatl Pie'lal. "Telimul ula. Ge's mu napew getu'g egsitpu'nug, si'st tluetes mo nenuiwn."

³⁵ Pie'l telimatl, "Lpa ma' thuew mo nenu'lu, je tlia npman maw gi'l."

Ms't Se'sus unaqapemg teluejig wije st'ge' Pie'l.

Se'sus naji a'sutmat ta'n teluisig Getsemani

(Malg 14.32-42; Lu'g 22.39-46)

³⁶ Ta'n tujiw Se'sus aq unaqapemg peita'titeg na gm'tng, el'ta'jig ta'n eteg ig'a'taqan teluisig Getsemani. Na telimaji, "Pe'l tet pita'qw, ala tet eliei, naji a'sutmai." ³⁷ Na nespna'ji Pie'lal aq tapusiliji Sepeti ugguwig. Se'sus ma'muniw ewlgwijing aq ma'muni ulmajita'sit. ³⁸ Telimaji unaqapemg, "Ma'muni ewlgwi-jin. Sigt ulmajita'si. Siaw i'mu'tigw tet. Mut nep'tinew aq a'sutmessewigw."

³⁹ Na me' naqajijge'le'l eliet. Nutgul'paqjetesing maqamigeg muta tetuji gitnmat. A'sutmat, "Gjinsigam gi'l na nujj, etawaqtmul jigla'tui ula ulmajo'qon ta'n wejgu'aq. Gatu na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn, mu na ta'n ni'n tel puatm."

⁴⁰Na tel'gne'geg na apsgwa'sit ta'n nesisiliji unaqapemg eimu'tiliji aq nemiaji nep'tiliji. Tugwa'latl Pie'lal aq telimatl, "Tal gis gilew mo gis alapul-tiwoq ge's etli a'sutmai?" ⁴¹Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma' mn'tu gisa'lugsiwoq tla'taqatinew lue'uti'l. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq."

⁴²Ap na ta'puewei Se'sus naji a'sutmat, "Gjinisgam gil' na nujj, pa na ula ulmajo'qon ma' gisi jigla's'gtug aq amujpa ulmaje'tes, na tliaj st'ge' ta'n gil' tel puatmn." ⁴³Na ap apsgwa'sit aq ap nemiaji unaqapemg nep'tiliji. Me' gatu tetuji gtugsultijig.

⁴⁴Na ap Se'sus naqalaji aq ap si'stewei wije'i teli a'sutmat. ⁴⁵Na tujiw eliet ta'n unaqapemg eimu'tiliji aq telimaji, "Me' nep'tioq aq etli atlasmultioq. Ni'n na mimajuinu'alsiap aq nige' gi's iga'q ugjit iga'limg na lue'winu'g ugipitnuaq. ⁴⁶Mn'jita'qw, maita'nej. Ge' lapita'gw, na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising."

Mimajuinu'g goqqwa'la'titl Se'susal

(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

⁴⁷Me' Se'sus etlewistoq na tujiw Suta, newte'jilitl unaqapeml pegisinnitl. Pugwelgig mimajuinu'g pema'tu'titl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l peji wije'wa'titl Sutaal. Niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug elgima'tiji wegla mimajuinu' na'te'l. ⁴⁸Na Suta gis telimaji na mimajuinu', "Ta'n tegan ji'nm wesgaqalm'g na negm ta'n pewaloq. Ugsua'lug."

⁴⁹Eliet Se'suseg aq teluet, "Nujigina'muet, me' taliasgig?" Na tujiw wesgaqalmatl.

⁵⁰Se'sus telimatl, "Smtug lugwatan gtugowaqan!"

Na igtigig goqqwa'la'titl Se'susal aq melgigna'titl. ⁵¹Se'sus unaqapeml wesua'toq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia'sl ugtlugowinuml. Lpa mente'muatl ugs'tuaqan. ⁵²Gatu Se'sus telimatl, "Masgwa'l na tlawo'q, muta ta'n wen e'watl tlawo'qol na ugji np'tew. ⁵³Geituoq apoqonmatimg puatma's, pas'g glula's nujj aq smtug petgimata llaigneg te'sisgegsiliji je ta'pu pituipitnaqaniliji ansale'wiliji ugjit apoqonmuin?" ⁵⁴Gatu ta'n goqwei tliatew amujpa teliaq st'ge' ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng."

⁵⁵Na tujiw Se'sus telimaji na mimajuinu', "Pegisuloqiq espo'qwasijig aq petgute'gne'l muta getu' goqqwa'lioq. Tel'te'lmioq na pa wije'i aq nat wen gmutnesg. Te'sigisg'g etl gina'muap gjia'sutuo'guomg gatu mo tala'liwoqop na'te'l. ⁵⁶Gatu ula gis tliaj ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei ta'n niganigijitegewinugi'g ewi'gm'i'tip."

Na tujiw ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesmultiliji.

Nuji ilsutaqatijig ilsuma'titl Se'susal ne'po'qsilin

(Malg 14.53-65; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵⁷Na wegla ta'n gisi goqqwa'la'titl Se'susal elala'titl Gaiapas wiguaq aq pisgwa'la'titl. Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig ta'n niganpugultijig etl mawita'tij maw Gaiapasal na espe'litl patlia'sl. ⁵⁸Na gnegg ugtejge'l Pie'l majulgwajaji aq pisgwa't iga'taqanigtug ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigto'qwgawegl. Na epa'sit maw ta'nig ango'tmi'tij gjia'sutuo'guom. Na'te'l etli esgmatg ta'n tliatew. ⁵⁹Na lamguomg Gaiapas wiguaq, niganpugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqatijig maw agnuta'tijig nat goqwei ta'n pisui ilsutmu'an Se'susal ugjit ne'po'qsilin. ⁶⁰Gatu lpa mo

na we'jitua'ti'gw goqwei, we'gaw pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Na tujiw tapusijig ji'n mug gaqamijig ⁶¹aq teluejig, "Ula ji'n mug nutaqa'tt'p teluep, 'Ni'n gis suisgo'tutes na gja'sutuo'guom aq nesuguna'q gisi ilitutes.'" "

⁶²Na espe'g patlia's gaqama'sit aq pipanimatl Se'susal, "Getu asitemjig wegla ji'n mug? Goqwei getu' tluen?" ⁶³Gatu Se'sus mo gelusigw. Ap Gaiapas gelulatl, "Lui'tmasi Nisgameg aq tliminen pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Tliminen pa na gi'l na Gjinisgam uggwisl."

⁶⁴Na tujiw Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen. Ni'n na mimajuinualsiap, gatu nige' telimuloq, nmioqs'p pmgopia's Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg aq wejgwi nisa'sites alugwigwug."

⁶⁵Ta'n tujiw espe'g patlia's ula nutuateg, na we'gwi uggwaig aq ugpitu'gunml sewisgina'latl. Teluet, "Ula ji'n mug anmimatl Nisgam. Mu amujpa nujo'teget telimugs'igw ula ji'n mug gesapuguet muta gis nutmugg ta'n tujiw anmimatl Gisitegelitl. ⁶⁶Tal'te'tmoq nige' muta gis nutuoq ta'n tujiw gesapuguet?"

Mimajuinu'g na'te'l telima'titl, "Teliaq, ula ji'n mug ma'muni pata'teget aq amujpa ne'po't."

⁶⁷Na tujiw elusguma'titl aq taqama'titl. Alt paqtne'ita'titl ⁶⁸aq telima'titl, "Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, tliminen na ta'nig gisi tqam'sgig!"

Pie'l teluet mo nenuagul Se'susal

(Malg 14.66-72; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18, 25-27)

⁶⁹Pie'l me' pemgopit guj mug. Na e'pite's ta'n elugowatl gjipatlia's eliet Pie'leg aq telimatl, "Gi'l na elg wijitgweia't'p na Se'sus ta'n tleiawit Galaliewa'gi."

⁷⁰Gatu Pie'l petgwasit aq telimatl, "Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn."

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l nutua'titl ta'n goqwei Pie'lal teluelitl. ⁷¹Pie'l gaqama'sit aq eliet ta'n eteg na ga'qana'tas'g. Na tujiw igtig e'pit nemiatl aq telimaji mimajuinu ta'n alpugultiliji na'te'l, "Ula ji'n mug al wije'wapnn na Se'susal ta'n Nasalet tleiawilitl."

⁷²Ap Pie'l petgwasit aq teluet, "Elui'tmasi, mo nenuaq na ji'n mug ta'n wesgumt."

⁷³Na tel gnegg ta'sijig ji'n mug ta'n alpugultijig tlima'titl Pie'lal, "Talma gi'l wijitgweia't'p muta ta'n teli'sin geju'leg ta'n wejien."

⁷⁴Na tujiw Pie'l elui'tmasit aq teluet, "Gjinisgam gisi ugtapulitew pa na tli egsueian. Mo nenuaq na ji'n mug."

Giasgiw na tujiw napew getu'g. ⁷⁵Pie'l mi'gusit ta'n Se'susal gisi tlimtl, "Ge's mu napew getu'g na si'st tluetes mo nenuiwn."

Na tujiw Pie'l maja'sit aq sigt'temit.

Lesui'paq ela'la'titl Se'susal Piloteg

(Malg 15.1; Lu'g 23.1, 2; Sa'n 18.28-32)

27 ¹Ta'n tujiw gisapniaq, ms't niganpugultijig patlia'sg aq igtig niganpugultijig mawita'jig aq agnutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'susal. ²Alt gel-pila'titl Se'susal aq ela'la'titl Piloteg. Pilot na niganpuguit g'pnno'lewigtug.

Sutao'q ne'pa'sipnaq

(Paqalaiwaqann 1.18, 19)

³Na Suta ta'n netuisgelapnn Se'susal gejiatl ne'po'qsilitat. Na mesge'g. Wesua'toq na nesisga'qal suliewe'l aq apaji ignmuaji na niganpugultiliji

patlia'sg aq natawo'ltijig. ⁴Telimaji, “Gisi pata'tegei muta pisui op'la'laq. Na ji'nm ta'n mo goqwei op'la'tegegup aq nige' elg pisui ne'pa'ten.”

Na telima'titl Sutaal, “Mu sespetalsultiweg. Gi'l na g'tla'taqan, mu ninen.”

⁵Suta paqiatgweitestogol na suliewe'l epsaqtaqtug gjia'sutuo'guomg. Maja'sit aq gestunepilsit.

⁶Na niganpugultijig patlia'sg megnmi'tij na suliewe'i aq teluejig, “Ula suliewe'i na gis apangita'tas'g'p ugjit ne'po'qsin na ji'nm. Gt'tplutaqanminu telueg mo teltenug ugjit ginu e'wmnew ula suliewe'i a'sutuo'guomg.” ⁷Na wel'te'tmi'tij e'wmnew suliewe'i ugjit pegwatelmnew iga'taqan. Na ji'nm ta'n etl gisiaj wowg na netuisgmaji gjipatia'sg ugtiga'taqanm. Na gjipatia'sg e'wmi'tij iga'taqan ugjit utqutaqane'gati. Mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw utqutalujig na'te'l. ⁸Nige' gisgug na iga'taqan me' tel wi'tas'g na mal'tewig maqamigew. ⁹Na niganigijitegewinu'g ta'n teluisipnaq Jelamaia teluepnaq ula na gis teliaqap. Na teluep,

“Ta'sijig Lesui'paq wel'te'tmi'tij e'wmanew nesisga'qal suliewe'l ugjit apangitman newte'jit ji'nm. Ula suliewe'i ugsua'tu'titl,

¹⁰ aq apangitua'titl na ji'nmul ta'n etliaji wowg ugjit ugtiga'taqanm. Na gis tliatew giasgiw st'ge' ta'n goqwei Gisiteget telimip.”

Pilot gelulatl Se'susal

(Malg 15.2-5; Lu'g 23.3-5; Sa'n 18.33-38)

¹¹Na tujiw Se'sus gaqama'lut Piloteg muta Pilot niganpuguit ugjit Lo'mewe'i g'p'nnol. Pilot pipanimatl Se'susal, “Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?”

Se'sus telimatl, “Gi'l na teluen.” ¹²Na niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig gelula'titl Pilotat aq pisui elsutmuatital Se'susal gatu Se'sus mo goqwei teluegw.

¹³Na tujiw Pilot pipanimatl Se'susal, “Mo nutmun ta'n goqwei gis elsutmasgig?”

¹⁴Lpa Se'sus mu gelusigw, na tujiw Pilot pajiji paqalaig.

Pilot ilsumatl Se'susal ugjit ne'po'qsin

(Malg 15.6-15; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39-19.16)

¹⁵Te's Siawa'timgewei pestie'umg na Lo'mewe'i niganpuguit ta'n eig Selusalemg tewalqa'latal newte'jilitl ta'n laplusang pisilitl. Tewalqa'latal ta'n tegenn na mimajuinu'g wel'te'lma'titl ugjit tu'elin. ¹⁶Na tujiw pisit laplusang na ji'nm ta'n teluisit Se'sus Palapas. Na wel nenut. ¹⁷Ta'n tujiw mimajuinu'g gisi mawita'ti'tij, Pilot pipanimaji, “Tegen pewalioq tualqa'lan, Se'sus Palapas gisna Se'sus ta'n mimajuinu'g tel wi'ta'titl Nujiugs'tawi'wet?” ¹⁸Pilot gis geitoq na niganpugultijig wesua'la'tipnn Se'susal muta wisgua'la'titl.

¹⁹Ge's Pilot pemgopij ta'n etli ilsutegej, ugte'piteml petgitmlj agnutmaqan ta'n telueg, “Mut nasalsiw goqwei ula ji'nm muta gelu'sit. Wela'gweg pewi'g'p. Welmajita'sip aq me' nige' jipaqa'si.”

²⁰Na niganpugultijig patlia'sg aq mawagnutmewinu'g munsaiwa'tiji mimajuinu' pipanimanew Pilotat ugjit tualqa'lan Palapasal aq ne'po'qsin Se'susal.

²¹Pilot ap pipanimaji, “Tegen wegla tapusijig pewalioq iga'lan?”

Telimwi'titl, “Iga'l Palapas.”

²²Pilot pipanimaji, “Gatu nige' tala'lates Se'sus ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet?”

Ms't teluejig, "Gujjiewta'nej!"

²³ Gatu Pilot pipanimaji, "Goqwei gisi pata'toq?"

Na mimajuinu'g ma'muni sesgu'tijig, "Gujjiewta'nej!"

²⁴ Na tujiw Pilot nest'g mo wetapsuninug ugjit siawi glulaji muta ma'muni ugguaiultiliji. Na uggitnn gesispa'toqol aq telimaji mimajuinu', "Mu ni'n tela'tegew ula ji'nm npuaqan. Gilew ula gisi pgwa'tuoq!"

²⁵ Ms't mimajuinu'g telima'titl, "Ninen aq nn'janinaq gisi pgwatutesnen ugjit ula ji'nm npmn."

²⁶ Na tujiw Pilot tela'teget ta'n goqwei mimajuinu'g pewatmli'tij, na iga'latl Palapasal aq pipanimaji ugsma'gnismg wisqapaqtan Se'susal. Ta'n tujiw Se'sus gisi wisqapaqto'teg, na Pilotal elgimtl ugjit gujjiewto'qsin.

Sma'gnisg maligima'titl aq amasgipnna'titl Se'susal

(Malg 15.16-20; Sa'n 19.2,3)

²⁷ Na tujiw sma'gnisg pegisula'titl Se'susal na g'pnno'lo'guomg. Na ms't sma'gnisg mawita'jig na'te'l. ²⁸ Se'susal utapsun menina'tua'titl aq pitu'gwalatitl, e'wmi'titl megwe'litl pitu'gunn muta getu' maligima'titl. ²⁹ Goqominaq-sie'l na gigo'tqopito'tu'tij aq nasa'tua'titl Se'susal un'jig. Gmu'j ignmut uggitn inaqanei. Na tujiw gigo'tqi nutgultipa'jig aq maligima'titl. Teluejig, "Pgitawsi muta elege'witewin ugjit Lesui'paq." ³⁰ Na elusguma'titl aq nat wen wesua'toq na gmu'j ta'n ignmatl Se'susal. E'wmi'tij ula gmu'j aq matta'titl un'jig. ³¹ Ta'n tujiw siwi maligima'titl mena'tua'titl na pitu'gunn aq apaji nasa'tua'titl utap-sunn. Na ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'tital.

Se'sus gujjiewto't

(Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)

³² Ge's maita'jig gjigang, na weltesgua'titl ji'nmul teluisilitl Simon, tleiawi-litl Sailin. Na sma'gnisg gisa'la'titl Simonal pmapiinmilin gujjiewei ugjit Se'sus. ³³ Na el'ta'jig ta'n teluisig Golgota. Ula wisun telueg waqan'tewatpat. ³⁴ Na'te'l ignmua'titl Se'susal moqopa'q ta'n wiaqpega'tas'g nat goqwei wisqe'g. Ta'n tujiw Se'sus wett'g, mu esamqwgaw.

³⁵ Na gujjiewta'titl aq utapsunn elegetu'tij ta'n wen ugtete'tal. ³⁶ Na tujiw pemgopita'jig na'te'l aq angama'titl. ³⁷ Sma'gnis ewi'g'g agnutmaqan. Ula telueg ta'n Se'sus ilsumut gujjiewto'qsin. G'p'taq Se'sus un'ji nastmi'tij na agnutmaqan. Telueg, "Ula na Se'sus, na elege'wit ugjit Lesui'paq." ³⁸ Na sma'gnisg tapusiliji gmutnesg gujjiewta'tiji etuiw Se'suseg, newte'jit ugtinaqanmg aq igiti ugpatatujmg.

³⁹ Mimajuinu'g ta'n el'ta'jig gjigang gisna maita'jig na'te'l naqita'jig aq angama'titl Se'susal. Un'jiwal pepuegetitl aq maligima'titl. ⁴⁰ Alt telima'titl, "Gi'l getu' seioqte'mu't'p gjia'sutuo'guom aq getu' ilitu't'p pas'g nesuguna'q. Mo gis tla'tegewn. Pa na gi'l na Gjinisgam ugguwisin, ugs'tawi'si aq nisalsi na gujjieweigtug!"

⁴¹ Na niganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq mawagnutmewinu'g na maligima'titl Se'susal. ⁴² Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi, gatu mo gisi ugs'tawi'sig? Teluep negm na elege'witewit ugjit Lesui'paq. Pa na nige' gisi ugji nisa'sij na gujjieweigtug, na gtlams'tuatesnen. ⁴³ Elita'sualatl Gjinisgaml aq teluet negm na Gjinisgam ugguwisl. Na to'q, ge' angamlj etugjel Gjinisgam ugs'tawian!"

⁴⁴ Je we'gaw na gmutnesg ta'n mawi gujjiewta'sijig elg wijej tel maligima'titl.

Se'sus nepg

(Malg 15.33-41; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)

⁴⁵ Na mewlia'gwej, ta'n telgi'g na umutgiwaq oqonitpaqamugwa'sg. Me' oqonitpa'q glapis si'st ajiej. ⁴⁶ Na'tami si'st ajiej, Se'sus gesigaw sesgwet, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" ta'n telueg, "Ntnisgamum, Ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?"

⁴⁷ Ta'sijig ta'n gaqamultijig na'te'l nutua'titl aq teluejig, "Wigumatl Ilaijaal."

⁴⁸ Newte'jit na'te'l eliputuaq spanj waju'peg moqopa'q. Naspilas'g gmu'jigtug aq elasqa'tuaj ugjit Se'susal samqwalin.

⁴⁹ Gat u na igtigig awna teluejig, "Pe'l angamanej, etugjel Ilaija jugu'etew aq ugs'tawiatal!"

⁵⁰ Se'sus ap sesgwet aq nepgaq.

⁵¹ Na tujiw na mesgi'g elaqpilaqan ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guom pasgina'sg g'p'taq glapis epune'g. Maqamigew gesigaw maja'sg aq lpa gun'tal pasgine'tesgl. ⁵² We'gaw na maqamigew ta'n eteg utqutaqane'gati pasgina'sg, aq pugwelgig gisi npu'tijig minua'lujig. Wegla na Gjinisgam ugmimajuinung. ⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gis minunsitew wegla mimajuinu'g naqtm'i'tij utqutaqane'gati aq pisgwita'jig sape'wig gjigang. Pugwelgig mimajuinu'g nemia'tiji.

⁵⁴ Na niganpuguit sma'gnis aq igtigi sma'gnisg angama'titl Se'susal npmlin Na nemitu'ti'tij maqamigew maja'sg aq ms't goqwei gi's tliaq, sigt'ta'sultijig aq teluejig, "Negmaq giasgiw Gjinisgam Uggwisl."

⁵⁵ Na pugwelgig e'pjiig gnegg eimu'tijig aq angaptm'i'tij ta'n goqwei gis tliaq. Peji majulgwala'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gi glapis Selusalemg aq apoqonmua'tipnn. ⁵⁶ Newte'jit teluisit Mal Matle'n aq igtig teluisit Mali na Ji'mej aq So'sep uggwijual. Negm na Sepeti ugte'piteml.

Se'sus utqatalut

(Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)

⁵⁷ Ge's mu na'gu'set galqwasiegw, wejgu'et milesuinu ta'n teluisit So'sep, Na tleiawit Alamatia. Negm na Se'sus unaqapeml. ⁵⁸ Eliet Piloteg aq pipanmatl ignmagun Se'susal muta gis nepmlita. Pilot telimatl sma'gnisl, "Ignmuatmu So'sep na Se'suso'q." ⁵⁹ So'sep wesua'latl Se'susal aq oqonisgwa'latl pilei atla'wegnigtug. ⁶⁰ Ge's mu Se'sus nepmugweg So'sep gisi pempujeteg mesgi'g elmalqei gun'tewigtug. So'sep gisgaja'toqop ula elmalqei ugjit ta'n Isma'la'ten. Na nige' jugwa'latl Se'susal aq elsmal'latl ula elmalqei. Wesua'toq mesgi'g gun'tew aq te't'pja'toq ta'n weji pisgwa'timg elmalqeigtug. Na tujiw maja'sit. ⁶¹ Gigjiw ta'n Se'sus elisinnij pemgopijig Mal Matle'n aq na igtig Mali.

Sma'gnisg gelig'tijig ta'n Se'sus utqatalut

⁶² Na igtig na'gweg na atlasmutigisg'g. Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig Piloteg. ⁶³ Telima'titl Pilotal, "Saqaamaw, migwite'tmeg na glusqapoq gesgmnaq nepmugweg teluepnaq, 'Minunsia's gisi nsuguna'q.' ⁶⁴ Nige' pewaluleg ango'tmn na utqutaqane'gati nesuguna'q. Mut wen ignmuaw pisgwa'n ta'n ji'nmaq elisinnij. Na tujiw unaqapemg ma' gisi

gmutnala'tigul Se'susal aq na tujiw tluetaq, 'Minunsitaq.' Na ula me' ms'gi'g-t'tew egsuo'qon je mu esgwiaq ta'n ji'nmaq teluepnaq." ⁶⁵ Pilot telimaji, "Ugsua'lug ta'sijig sma'gnisg aq tlimug ango'tmu'tinew na utqutaqane'gati. Mut wen ignmuow pana'tun na elmalqei." ⁶⁶ Na gji patlia'sg aq Palasiaq el'ta'-jig utqutaqane'gati aq nasa'tu'tij agnutmaqan na gun'tewigtug te't'pja'tas'g'p ta'n etl pisgwa'tmg utqutaqan ta'n Se'sus elisinnij. Ula agnutmaqan telueg, "Mut wen te't'pja'tuij ula gun'tew." Na tujiw iga'la'tiji sma'gnisg ango'tmnew utqutaqane'gati.

Se'sus minunsit

(Malg 16.1-10; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)

28 ¹ Na atlasmutigis'g gaqiaq. Wejgwapniaq aqan'tie'umg, Mal Matle'n aq igtig Mali ela'tijig naji angaptmi'tij ta'n Se'sus elisinnij. ² Na jiniw maqamigew gesigaw maja's'g. Gisiteget ugtansale'witeml wet neia'si-litl wa'so'q. Ansale'wit pegising aq ejigli te't'pja'toq na gun'tew ta'n nigantug elmalqei. Wesgitgopa'sit ula gun'tewigtug. ³ Na telaset pa wije aq wasoqotesg aq utapsun teli gsi wape'g pa wije aq wastew. ⁴ Na sma'gnisg ta'nig eimu'tijig na'te'l ma'muniw jipaqita'jig aq neng'tesultijig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl. Mesqanatesultijig maqamigeg.

⁵ Ta'n tujiw e'pjiig pegisini'tij, na ansale'wit telimaji, "Mut jipasineu. Geju'-loq al gwiluq Se'sus ta'n gujiewto't'p. ⁶ Mu tet eimug. Na negm gis minunsit st'ge' ta'n teluep. Jugwa'tigw aq angaptmug ta'n elising'p." ⁷ Ta'n tujiw e'pjiig pisgula'pa'ti'tij elmalqe'g, na ansale'wit siawewistoq, "Na nige' la'tigw, nat tlimug unaqapemg, 'Se'sus gis minunsit.' Nigan lietew Galaliewa'gig. Na'te'l tlnmiatoqs'p. Mut awan'ta'sineu ta'n gis tlimuloq."

⁸ Na smtug e'pjiig naqtm'i'tij utqutaqane'gati. Jaqalita'jig naji agnutmuanew Se'sus unaqapemg ta'n goqwei gis tliaq. Jipaqasipnig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl gatu welgwi'jig muta Se'sus gis minunsit.

⁹ Ge's e'pjiig ela'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, Se'sus asuguaji aq telimaji, "Gjinisgam wel'te'lmugsioq." Na e'pjiig ela'tijig Se'suseg aq sama'tua'-titl ugqwatl. Emtoqwala'titl. ¹⁰ Se'sus telimaji, "Mut jipasultinew. Siawa'tigw aq tlimug nnaqapemg lta'new Galaliewa'gi ta'n tlnmi'taq."

Sma'gnisg agnutma'tijig gjipatlia'sg ta'n goqwei gis tliaq

¹¹ Ge's na e'pjiig siawa'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, na sma'gnisg ta'n ango'tmi'tij utqutaqane'gati apaita'jig gjigang aq agnutmua'tiji niganpugultiliji patlia'sg ta'n goqwei gis tliaq. ¹² Na gjipatlia'sg aq mawagnutmwenu'g agnutma'tijig ta'n goqwei gis teliaqap. Mo pewalagwi mima-juinu'g gji'tunew ta'n goqwei gis teliaqap, glaman ignmua'tiji sma'gnisg mesgi'g suliewei. ¹³ Telima'tiji, "Pewaluleg tliman mimajuinu'g na ji'nmaq unaqapemg peita'lipni miawitpa'q aq gemutnala'tipnn ge's nep'tioq. ¹⁴ Pa na niganpugu'it g'pnnolewig'utug nutmaj ula, ignmuatesnen suliewei aq ma'ilsumugsioq."

¹⁵ Na sma'gnisg wel'te'tmi'tij, wesua'tu'tij suliewei aq teluejig ta'n goqwei Lesui'paq gis telima'tipni. Na nige' gisgug me' Lesui'paq teluejig, "Se'sus unaqapemg gemutnala'tipnn npuinu'l."

Se'sus telimaji unaqapemg, "Naji pestunmu'tigw"

(Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqann 1.6-8)

¹⁶Na newtisgegsiliji je newt unaqapemg el'ta'liji na gm'tng Galaliewa'gig ta'n Se'sus telimapni lta'new. ¹⁷Nemia'tij Se'susal emtoqwala'titl jel tlia alt megtmu'tijig. ¹⁸Na Se'sus gigja'siji unaqapemg aq na telimaji, "Gisi ignmuimg assusuti ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug. ¹⁹Nige' lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamug aq gina'mug mimajuinu'g ta'n goqwei gis gina'muloq. Tla'taqatigw glapis na ta'n tel gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal na nnaqape-multinew. Sign'tug ms't nnaqapemg. Te's sign'tuoq tlimug, 'Na Gjinisgam ta'n teluisit Wegwisit Nisgam aq Ewjit Nisgam aq Wejuli Nisgam petgimugsieg sign'tunen ginu.' ²⁰Gegnu'tmug majulgwatmnew ta'n te's'g goqwei gis gina'muloq. Na iapjiw wijitgweiultoqs'p ula ugs'tqamug aq maw wa'so'q."

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Malg gis wi'g'g

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na wi'gatign ta'n Malg ewi'gig'p ugjit na Gelu'lg Agnutmaqan. Na mawi apje'j newgul wi'gatignn ta'n ewi'gas'gl ugjit Westaulg ta'n wesgowa'sit ugs'tqamug. Na teli pqotamgiaq ula glusuaqan, "Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg na Gjinisgam Gisiteget uggwisl."

Malg musga'tugsi'gw na ji'nm Se'sus, negm na Westaulg. Mesgi'g goqwei tela'teget aq gegnu'tmuaji mimajuinu'g ml'gigno'tigtug. Getaqqatesguaji mn'tu'g, ta'nig gesnugu'tijig gisi npilaji, aq apigsigtuaji mimajuinu'g ugtlue'utiwal. Telu'tusit, "Ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinu'g alsiap." Teluet, "Teli pgisinaneg ula ugs'tqamug ugjit jigla'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumanew."

Amgwes Malg telimugsi'gw ta'n Sa'n Sapatis sign'tuatl Westaulg. Togo ta'n mn'tu wetnu'gwalatl. Togo pogji agnutg ta'n Westaulg teli npilaji pugwenniji mimajuinu'g aq ta'n tel gina'muaji.

Naqsa'sijig tepgunsejig aq unaqapemg pemi ns'tmi'tij tal gis pegising aq na lugowaqan ta'n etl lugwatg. Gat u ta'nig getana'titl pogji nunmaqu'ltijig aq gisite'tmi'tij ne'pa'naw. Maw agnutg ugtejgewei aqantiewti ta'n mimajit ula ugs'tqamug aq ta'n tel gujjiewto'g aq ta'n tel minunsit.

Me' gatu na glusuaqann ta'n Malg ewi'gig'p ugjit Westaulg gisa'l'sg tel'ta'sin i'mn maw Westaulg aq nemitegen ta'n elugwatg.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Ta'n teli pqotamgiaq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg aq Sa'n Nutsign'tuet ta'n tel pestung (1.1-8)

Sa'n sign'tuatl Westaulg aq mn'tu wet nu'gwalatl (1.9-13)

Westaulg mesgi'g paqalaiwaqan tela'teget Galilie'gati (1.14-9.50)

Wejiet Galili glapis Selusalemg (10.1-52)

Ta'n goqwei gis tliaq Selusalemg aq aawi na ugtejgewei aqantiewti. Wesua'lut, ilsumut, aq ne'po'tg (11.1-15.47)

Westaulg ta'n tel minunsit (16.1-8)

Westaulg musgalsit unaqapemg aq ta'n teli ela'lut wa'so'q (16.9-20)

Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'g

(Matiw 3.1-12; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)

1 ¹ Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli na Gjinisgam Gisiteget uggwisl. Na teli pqotamgiaq 'st'ge' gis wi'g'g'p Gjinisgam wi'gatignigtug. ² Gisna nige' sa'q iganigijitegewinu'g Aiseiao'q gi's wi'g'g'p ta'n Gjinisgam uggwisl telimapnn,

“Ge' jigs'tui.

Igangima's ntagnutmewinum
ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes.”

- ³ “Nat wen gesigawewistog
paqtaqamigtug,
teluet, ‘Gjisaqamaw wejgu'et.
‘Ms't ta'n te'siog gisgajo'ltigw!’ ”

⁴⁻⁵ Etna na teliaqas, na ji'nm teluisisnaq Sa'n neia'siteg paqtaqamigtug. Pugwelg mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Jutia aq na 'gjigan teluisig Selusalemg naji jigs'tua'titl Sa'nal. Pestunmuaji aq telimaji mimajuinu'g, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug aq sign'tasultigw! Na toqo tujiw Gjinisgam apigsig-tmugsitoqs'p ta'n te's'gl 'gtlue'utimual.” Na mimajuinu'g, ingute'jit teluejig, “Ni'n na elue'winui,” aq Sa'nal sign'taji sipug Jol'tan.

⁶ Sa'n nasg'gl aligal wejitas'gl melgawlejit usapun. M'gegne'l ugtispisunn nasguatl. Malqomaji apsoqongewji aq amu apu. ⁷ Telimaji mimajuinu'g, “Na ji'nm ta'n 'pgisintew, me' espe'g aq ni'n. Mo tepawgtiw we'gaw golomgwaq-wa'sin aq apgwa'tuan umugsnapi'l. ⁸ Samqwan e'wm sign'tuloq gatu negm sign'tugsitoqs'p, e'watal Wejuli Nisgaml.” Na teluet Sa'n.

Sa'n sign'tuatl Se'susal

(Matiw 3.13–4.11; Lu'g 3.21,22; 4.1-13)

⁹ Etna na tujiw Se'sus weji maja'sit Nasaletg. Ula gutanji'j eteg Galaliewa'gig. Se'sus eliet Sa'neg aq Sa'n sign'tuatl sipug Jol'tan. ¹⁰ Ta'n Se'sus weji natga'siteg samqwanigtug, nemitoq wa'so'q panta's'g aq na Wejuli Nisgaml nisa'silitl st'ge'ples. ¹¹ Gjinisgam metewistog wa'so'q aq teluet. “Gi'l na newgti pistai 'ngwis aq mawi gsalul. No'q tetapual'in gi'l.”

¹² Smtug Wejuli Nisgam tela'latl lielin 'ngutugwa'lugwelin paqtaqamigtug. ¹³ Na wi'sisg eimu'tijig na'te'l. Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq Gjimm'tu wet nu'gwalatl. Na ansale'wijig peita'jig aq apoqonmua'titl Se'susal.

Se'sus wigumaji ne'wiliji nujiugs'gewinu'g

(Matiw 4.12-22; Lu'g 4.14,15; 5.1-11)

¹⁴ Toqosip Sa'n gis pija'luteg laplusang, Se'sus eliet Galalieg aq gegnu'tmuaji na gelu'lg agnutmaqan, ta'n wejiaq Gjinisgamewigtug. ¹⁵ Telimaji, “Glapis gatu nige' iga'q tetaputesg, Gjinisgam getu' musga'tugsioq ta'n teli elege'witewit. 'Gtlams'tmu'tigw na gelu'lg agnutmaqan aq gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug!”

¹⁶ Ge's Se'sus pemieteg gigjiw qospemg Galali nemiaji tapusiliji usgewinu'g, na Simon aq ugjignaml Antle'al, etlia'piejig na qospemg. ¹⁷ Se'sus telimaji, “Nige' pas'g gilew usgewinu'g. Wije'wigw ni'n aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lul-toqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug.” ¹⁸ Smtug naqala'tiji uga'-pimuaq aq wije'wa'titl.

¹⁹ Naqajijge'le'l siawa'sit sitmug aq nemiaji igtigi tapusiliji wijigatiliji, Ji'me-jal aq Sa'nal, tepultiliji ugtuluaq maw ujjual, Sepetial. Etli msn'sna'tiji uga'-pimuaq. ²⁰ Se'sus nemiateg na smtug wigumaji. Na naqala'titl ujjual Sepetial maw lugowinu'g ugtuluaq aq wije'wa'titl Se'susal. Peita'jig gutanji'j teluisig Gapelniam.

Ji'nm ta'n mn'tu'l eimlitl ugtinneg

(Lu'g 4.31-37)

²¹Ta'n teli nqase'g iga'q atlasmutigisg'g, Se'sus eliet a'sutuo'guomg aq poqji gina'muet. ²²Mimajuinu'g ta'n nutua'titeg, paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij muta mo tele'ligupnn 'st'ge' nujigina'mua'tijig 'tplutaqan. Awna ta'n tel geitoq aq ta'n goqwei wesgutg, na tel gina'muet.

²³Na tujiw ji'nm ta'n mn'tu'l ugtinneg eimlitl pegising na a'sutuo'guomg aq sesgwet. ²⁴“Taluegeieg ninen, Se'sus, gi'l tleiwain Nasalet? Weji pgisinu'sp ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta gi'l wenin, gi'l na sape'winuin, Gjinisgam uggwisl.”

²⁵Se'sus melgimatl na mn'tu'l, “Wantaqa'si aq gettaqa'si na ji'nmuigtug!”

²⁶Na mn'tu gisa'latl na ji'nmul wejipulgwelitl. Na mn'tu ma'muniw sesgwet aq getaqa'sit ji'nmuigtug. ²⁷Na 'ms't mimajuinu'g tetuji paqalaiultijig aq pipanimtultijig, “Tal gis tliaq ula na? Tal gina'muet ta u't? Amuj na ji'nm mesgi'g ml'gigno'ti geggung, we'gaw mn'tu'g gisi assumaji. Na mn'tu'g gi's tla'taqatili'ji ta'n negm teli gsatg aq jigs'taji!”

²⁸Smtug na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'teg'p se'sa'sg ta'n telgi'g Galaliewa'gig.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'g

(Matiw 8.14-17; Lu'g 4.38-41)

²⁹Ta'n tujiw naqtm'i'tij a'sutuo'guom, el'ta'jig na Simon aq Antle' wiguaq. Ji'mej aq Sa'n wije'wa'tiji. ³⁰Simon ugjugwiji'tl gesnugwalitl. Epsingeweia'si-litl aq 'np'oqonigtug elisinnitl. Se'sus elieteg na'te'l, telimut na gisigui'sgwal gesnugwalitl. ³¹Se'sus nat nmialt aq ugpitn wesua'tuaj aq apoqonmuatl gama-silin. Smtug na epsingewei ejigla'sgeg aq gisigui'sgw poqji lugowaji.

³²Ta'n tujiw na'gu'set gi's galgwasieteg aq atlasmutigisg'g gaqiaq, etna na tujiw mimajuinu'g Se'suseg pegisula'tiji ta'n tegeni gesnugutiliji aq ta'n te'sijig mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. ³³Na 'ms't mimajuinu'g gutang tle'g etl mawiejig igantug wen'ji'guomg. ³⁴Se'sus nepilaji pugwenniji aq ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji na Se'sus getaqqatesguaji mn'tu'g. Mo mn'tu'g ignmuagwi glusultinew muta nena'tipnn Se'sus ta'n wenin.

Se'sus al pestunmuaji mimajuinu'g Galaliewa'gi

(Lu'g 4.42-44)

³⁵Na ge'sg egsitpu'g, ge's mu gisapnianug, Se'sus menja'sit aq naqt'g, naji a'su-mtat ta'n taqawatteg. ³⁶Wel gneg Simon ap igtigig musuala'titl Se'susal aq poqji gwilua'titl. ³⁷Ta'n tujiw we'jia'titeg, Se'susal telima'titl, “'Ms't wen al gwilasg.”

³⁸Gatu Se'sus asitemaji, “Ge' el'ta'nej igtigl gutanji'tl ta'n tepaw etegl. Amujpa naji gina'muei elg na'te'l, muta etna na ugjit weji pgisinap.”

³⁹Na nugu ala'sit ta'n telgi'g Galali al gina'muet ta'n te'sgl a'sutuo'guoml aq mn'tu'g getaqqatesguaji.

Se'sus nepilatl leplsiewinu'jl

(Matiw 8.1-4; Lu'g 5.12-16)

[Leplsi na melgigna'q ugsnugowaqan ta'n pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugulgat.]

⁴⁰Etna na ula ji'nm, geggung melgignaq 'gsnugowaqan, teluisig leplsi. Ula ji'nm elietl Se'susal, el nutgul'pasitl, aq etawaqtmuatl Se'susal apoqonmagun. Teluet, "Ge' gisi npilites gi'l tli ul'te'tmn."

⁴¹Se'sus ewlitematl aq sama'latl. Asitematl, "E'e getu npilul, gisi npilul nige'!" ⁴²Smtug, ejigla'sg 'gsnugowaqan ula ji'nm ugtinneg, aq smtug gisi npisitaq. ⁴³Se'sus melgimatl ta'n tla'tegelital. ⁴⁴Telimatl, "Jigs'tui, mut wen tlimaw. Smtug lia nat nmi patlia'sg. Negm angamulij, aq ignmu ta'n goqwe'l Mowiso'q gelug'p 'tplutaqanigtug glaman mimajuinu'g 'gji'tutaq, ta'n teli ila'sin nige'."

⁴⁵Gatu ji'nm ejigla'sit aq se'sa'toq na agnutmaqan 'ms't tami. Tetuji ma'-muniw usgutg, ula ji'nm, ta'n teli ila'sij, na Se'sus mo gisi pisgwa'wg gutang mimajuinuigtug muta pugwelgig mimajuinu'g peita'liji. Awna eig ta'n taqa-watteg. 'Ms't tami pugwelgig mimajuinu'g weita'jig ta'n negm eig.

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n mo gisi maja'siligul

(Matiw 9.1-8; Lu'g 5.17-26)

2 ¹Ta'suguna'gweg Se'sus apaja'sit umutgig teluisig Gapelniyam. Na glusuaqan se'sa'sg. Teluejig, "Se'sus pegising." ²Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig newgtsiniw Se'suseg. Na wajuignetesg wen'ji'guom aq je me' gaqamultijig gujmuq ga'qanigtug. Na Se'sus mimajuinu'g gegina'muaji ugjit Nisgamal. ³Ta'sijig mimajuinu'g peita'jig, pegisula'titl ji'nmul mo gis maja'siligul. Ne'wijig negmow pemapila'titl, elisilitl a'su'nigtug. ⁴Na wegla ji'nmug mo gis gigjita'gwi'gw Se'suseg muta 'nnim pugwelg mimajuinu'g. Soqwita'jig g'p'taq wen'ji'guom aq pewja'tu'tij mesgi'g elmalqei. Na tujiw wet nispila'titl ji'nmul ta'n elisinnij a'su'nigtug tegpaqiw epune'g na ta'n Se'sus eig. ⁵Se'sus nemituaj ta'n tel melgi gtlams'tasultilij, telimatl na ji'nmul gesnugwalitl, "Gwi's, apigsigtmulan 'gtlue'uti'l."

⁶Etna na na'te'l ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan pemgopultijig. Teli angita'sultijig uggamlamunuaq. ⁷"Mu na tlewistuis na ula ji'nm muta telewistoq 'st'ge' Gjinisgam. Mo eimu'ti'gw mimajuinu'g ta'n gisi apigsigtaltal 'gtlue'uti'l, pas'g newgte'jit, na negm Gjinisgam, apigsigtaltal 'gtlue'uti'l."

⁸Smtug Se'sus geitoqop ta'n teli angita'sultilij aq telimaji, "Taltegl ta gilew 'gtangita'suaqamual? ⁹Etna naqamase'g telimg na ji'nm gesnugwat, "Gtlue'uti'l apigsigtmulan,' muta mo nemituoq gis tlian. Pas'g me' metue'g telimg, 'Mnja'si, 'gsua'tu 'gta'su'nm aq pmia.' Muta nemituoq gis tliaq. ¹⁰Ni'n musga'tultoqs'p na tujiw ni'n na ula ji'nm ta'n mimajuinu'alsip. Ml'gigno'ti geggunm ugs'tqamu gisi apigsigtmn elue'uti'l." Telimatl na gesnugwalitl ji'nmul mo gisi maja'siligw, ¹¹"Telimul gi'l, mnja'si, unaqa'tu 'gta'su'nm aq nige' gisinmietetes!"

¹²Na smtug na ji'nm tela'teget ta'n Se'susal telimtl. Ge's mimajuinu'g elapul-ti'tij ji'nmul wenaqa'silitl aq weji maja'silitaq. Na 'ms't nemia'titl sigta paqalaiultijig aq miwatmua'titl Gjinisgaml, teluejig. "Menaq goqwei nemitu'tiwgw na teliaq 'st'ge' nige'."

Se'sus wigumatl Li'paial

(Matiw 9.9-13; Lu'g 5.27-32)

¹³Tel'gne'g Se'sus ap pem tajiga'sit sitmuq qospem teluisig Galali. Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig aq gegina'muaji. ¹⁴Na tujiw Se'sus weji maja'siteg,

ge's pem siawa'sit nemiatl j'nmul teluisilitl Li'pai, na Alpius uggwisl aq nujintutmalitl g'pno'lewei suliewei. Li'pai pemgopit ta'n i' tl lugwet. Se'sus telimatl, "Majulgwali ni'n." Li'pai wenaqa'sit aq smtug majulgwalatl.

¹⁵Na teliaq Li'pai pipanimatl Se'susal mawatalultinew wiguaq aq maw unaqapemg. Etna na pugwelgig ta'nig alulgwala'tipnn Se'susal, nujintutma'tijig aq maw elue'winu'g, aq mawatalultijig Se'susal Li'pai wiguaq. ¹⁶Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, nemia'titl Se'susal mawatalultiliji nujintutma'tiliji aq elue'winu'g. Na tujiw pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, "Tal gis Se'sus mawatalultilijig na nujintutma'tiliji aq elue'winu'g?"

¹⁷Se'sus nutuateg aq teli asitemaji, "Na mimajuinu'g ta'nig tajigo'ltijig mo puala'tigul malpale'wilitl pas'g wegla gesnugu'tijig. Weji pginisap pas'g tliman elue'winu'g, 'Gawasgita'sultigw aq jiglita'qw elue'utigtug,' mo ta'nig tel'ta'sultijig getlamia'tijig."

Pipanima'titl sune'win

(*Matiw 9.14-17; Lu'g 5.33-39*)

¹⁸Na newgtejgeg Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq newgt sune'ultijig. Alt mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg aq pipanima'titl, "Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq sune'ultijig. Goqwei ugjit gnaqapemg mo gis sune'ulti'gw?"

¹⁹Se'sus asita'puguet, "Mo tel'ta'siwn elien malie'uti, ma mijjuaqan pmianug. Mo gis tlianug na! Ta'n ji'nm malie'wit eig na'te'l, ma sune'ulti'gw. ²⁰Gatu na'gweg iga'q ta'n tujiw ji'nm malie'wit ejigla'luj na'te'l. Etna na na'gweg iga'q ta'n suneultitaq.

²¹"Mo wen e'wmug pilegn ugjit 'msni'smn sa'qawe'l utapsunn. Pa na wen tla'tege's'p toqo pilegn seiogwa'toq me' 'ms'gi'gt'tew elmalqei. ²²Mo wen elguta'tug's pilei moqopa'q, ta'n piwie'wasit m'gegnei moqopa'qo'q. Pa na tla'tege's'p, na moqopa'q, ta'n pa tujiw atejoqoq poqtapu'teg suisga's'gt'tew m'gegnei moqopa'qo'q, aq na moqopa'q gutajuitew aq m'gegnei mo tali ugtapsuniw. Moqwa, ma' gis tlianug! Pilei moqopa'q ta'n atejoqoq poqtapu'teg, amujpa e'watal pile'l m'gegne'l moqopa'qo'q!"

Na atlasmutigis'g

(*Matiw 12.1-8; Lu'g 6.1-5*)

²³Na teliaqas atlasmutigis'g Se'sus aq unaqapemg pemita'jig awgti'jigtug aq wet saputita'jig ta'n gulumgl etl nigwegl. Na unaqapemg gulumgl poqji tematpo'tu'titl aq malqotmi'titl. ²⁴Na Palasiaq nemia'titeg, telima'titl Se'susal, "Ge' lapa'si, negla gnaqapemg sewisga'tu'tij ginu 'tplutaqanminu. Mu na tla'taqatiwi'tis atlasmutigis'g!"

²⁵Se'sus asita'puguet, "Amuj gis gilew egitmoq ta'n Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Apiataloq na espe'g patlia's. Etna na tujiw Ta'pit aq unaqapemg gewisulti'titeg aq nuta'ma'titeg, mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq. ²⁶Na pisgwita'pnig wen'ji'guom Nisgamewei aq Apiatalal ignmapni na pipnaqan gisi ignmut'p Gjinisgam. Na ta'n telgitas'g ula ginuwe'i tplutaqan pas'g na patlia'sg gis malqotmi'tij ula pipnaqan, gatu Ta'pit malqotg's aq we'gaw ignmuasni unaqapemg."

²⁷Se'sus teluet, "Gjinisgam telimapni mimajuinu'g ta'n goqwei tela'taqatilita atlasmutigis'g, glaman mimajuinu'g ma luguti'gw pas'g atlasmultitaq

aq emtoqwalataq Nisgaml. Mo wet tlimugsi'gup ugjit pugwelg 'tplutaqann iga'tun gisna gitnme'ugsinenu." ²⁸ Se'sus teluet, "Ni'n assusuti geggunm aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq we'gaw atlasmutigisg'g."

Na ji'nm ta'n malig ugpitn

(Matiw 12.9-14; Lu'g 6.6-11)

3 ¹ Na tujiw Se'sus apaja'sit a'sutuo'guomg. Na'te'l eig's ji'nm malig ugpitn. ² Maw eig'snig na'te'l mimajuinu'g teluisultijig Palasiaq, ta'nig getu pisui ilsutmua'titl Se'susal opla'tegelin. Na gigjipugutua'titl etug 'npilatal wenn atlasmutigisg'g. ³ Se'sus telimatl ji'nmul malig ugpitn, "Ula lia tet igantug!" ⁴ Na tujiw pipanimaji mimajuinu'g na Palasiaq, "Talamu'g 'tplutaqanminu ula atlasmutigisg'g? Awna apoqonmuan wen, gisna asgaiwan, awna ugs'tawian mimajuinu, gisna ne'pa'n?"

Na negmow 'lpa mo gis talue'gw. ⁵ Se'sus angamaji aq taqala'laji aq asgaiaji muta melgasultiliji aq opla'taqatiliji pas'g na ap ewlite'lmuaaji. Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwasga'tu 'gpitn." Na ji'nm elasga'toq ugpitn aq smtug apaji ila's'geg ap. ⁶ Na Palasiaq naqtm'i'tij a'sutuo'guom aq smtug mawagnutma'tijig Elot unaqapemg. Ilsutaqatijig ta'n tla'lataq Se'susal ta'n tl ne'pa'taq.

Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg gigjiw qospem teluisig Galali

⁷ Se'sus aq unaqapemg naqtm'i'tij aq el'ta'jig qospem teluisig Galali, aq pugwelgig mimajuinu'g majulgwajli. Weita'jig Galali, Jutia, ⁸ Selusalem, Itumia, qame'g sipug Jol'tan, Tail, aq Saiton. Nat nemia'titl Se'susal muta gis nutma'jig ta'n goqwei gis tla'tegelitl aq ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g gisi npilaji. ⁹ Tel pugwelg'snig mimajuinu'g Se'sus telimaji unaqapemg, "Iga'tug 'gtulnu gigjiw sitmug. Tel pugwelg'snig mimajuinu'g etug jel ugsmguitaq. Na ta'n tujiw ugsmgui'tij tepa'sites 'gtulnaq." ¹⁰ Se'sus gisi npilaji pugwenniji mimajuinu'g aq 'ms't ta'n te'sijig getu npisultijig, amujpa na gi'gajigji'jita'jig mimajuinuigtug glaman Se'susal gis sama'lata. ¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu ta'n mn'tu ugtinneg eimlij pegising Se'suseg mn'tu nisegetl ta'n gaqamilij aq sesgwet, "Gi'l na Gjinisgam uggwisl!"

¹² Te's newgte'jilitl, Se'sus melgimatl wegla mn'tu'l, "Mut wen tlimaw ta'n weni ni'n!"

Se'sus megnaji newgtisgegsiliji je ta'pu

(Matiw 10.1-4; Lu'g 6.12-16)

¹³ Na Se'sus eliet soqoqamigeg aq wigumaji ta'n weni pualaji majulgwalgung aq tepgisita'jig igtig'g mimajuinu'g. ¹⁴ Na tujiw newgtisgegsiliji je ta'pu megnaji. Na wisungewaji, ugtapostale'witemg. Aq telimaji, "Ni'n megnuloqop ugjit wijitgweiwinew. Poqjigimultoqs'p ugjit al gina'mua'tinew, ¹⁵ aq ignmul-toqs'p ml'gigno'ti ugjit 'gtaqqatesguanew mn'tu'g."

¹⁶ Etna na wegla newgtisgegsiliji je ta'pu gisi mgnaji: Simonal, Se'sus wisungewatl Pie'l, ¹⁷ Ji'mejal aq Sa'nal na wijigatijig gitg na Sepeti uggwisg. Se'sus wisungewaji Poanelgis. Na telueg tel jaqali uggwain aq teli gsigawen pa na wije'i aq gaqtugwaq. ¹⁸ Ala igtigi na Antle'al, Pilipal, Pattolomiwal, Matiw'al, Tumaal, Ji'mejal, na Alpuius uggwisl, Tatiasal aq Simonal na Genaewa'j,

¹⁹aq Sutaal Isgaliotal, etna na negm me' enmiaq 'ntuisgetutal Se'susal aq ne'po'qsilita.

Se'sus aq Pe'lsepal

(Matiw 12.22-32; Lu'g 11.14-23; 12.10)

²⁰Na tujiw Se'sus pisgwa'ta'n i' tli usgowa'sij. Na pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig aq ap gigto'qopitua'titl Se'susal, glaman Se'sus aq unaqapemg mu gis mijjulti'gw. ²¹Na Se'sus wigumaq tels'tma'tiliji, "Se'sus elue'wiet," aq el'ta'jig aq getu nemisgua'titl Se'susal.

²²Eimu'tijig na'te'l alt nujigina'mua'tijig tplutaqan ta'nig weita'jig Selu-salemg. Wegla teluejig, "Na Gjimm'tu teluisit Pe'lsepal pitu'gwitl Se'susal." Igtigig tel agnima'tipnn Se'susal, "Na iganpuguit mn'tu ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti 'gtaqqatesguan igtigig mn'tu'g."

²³Se'sus wigumaji mimajuinu'g aq gegnua'tuaji, "Tal gisi gtaqqatesga'si-tew Gjimm'tu? ²⁴Etug elege'witewa'gi nasgwiaq, tepgisita'tij aq matntulti'tij ala wen ap igtig. Na toqo tujiw na elege'witewa'gi seioqwietew aq nigtua's-gt'tew. ²⁵Gatu etug wigumaq nasgwie'tij, tepgisita'tij aq matntulti'tij ala wen ap igtig. Na mimajuinu'g apugjig seioqwia'titaq. ²⁶Toqosip pa na wijei Gjimm'tu ugtelege'wa'gimg tepgisita'tij aq matntulti'tis ma 'pgitpuguinug amujpa seioqwia'titaq aq na tl gaqietew na'te'l.

²⁷"Ma wen gis gi'gattesguagul melgigna'litl ji'nmul wiguaq aq jigla'tuagul ta'n goqwe'l negmewel. Amujpa gelpilat melgigna'litl ji'nmul tmg glaman ta'n goqwe'l etegl wiguaq gis gmutnattew.

²⁸"Migwite'tmug ula! Gjinnisgam apigsigtuatal mimajuinu'l ta'n tel gaqaisg milamu'gl ugtlue'uti'l aq winjigl ta'n goqwe'l teluelitl. ²⁹Pas'g na mimajuinu ta'n teluej winjigl ta'n goqwe'l getanatl Wejuli Nisgaml, na telamu'g elue'uti mo gisi apigsigtas'gtmug. Me' negm na ma'muniw opla'teget, iapijwewei elue'uti." (³⁰Se'sus telimaji muta alt teluelipni, "Mn'tu'l pitu'gwitl.")

Se'sus uggwitl aq ugjignamg

(Matiw 12.46-50; Lu'g 8.19-21)

³¹Na tujiw Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'liji. Na etli esgmala'titl gujmug ula wi'g ta'n Se'susal eimlitl, aq elgitmi'tij glusuaqan ugjit Se'susal tu'elin. ³²Pugwelgig mimajuinu'g gigto'qopitua'titl aq telima'titl, "Ge' lapa'si, 'ggij aq wijigumjig gujmug eigig. Pual'sgig."

³³Se'sus telimaji, "Gnua'tultoqs'p ta'n wen ni'n 'ngij aq 'njignamg." ³⁴Se'sus gigto'qoapa'sit ta'nig mimajuinu'g pemgopultiliji aq telimaji, "Ge' lapita'gw, pa wijei aq nige' gilew na 'ngij aq 'njignamg. ³⁵Ta'n pas'g tegen mimajuinu tela'teget ta'n Gjinnisgam tel pualaj na negm pa wijei aq wijigumjig aq 'ngij."

Na a'tugwaqan ugjit nuji iga'taqug

(Matiw 13.1-9; Lu'g 8.4-8)

4 ¹Se'sus ap poqji gina'muet gigjiw qospemg teluisig Galali. 'Nnim pugwelgig mimajuinu'g gigto'qopugutaji glapis Se'sus eliet ugtuluaq aq tepa'sit. Na gijga mnawa'sit aq siaw gina'muet. Na mimajuinu'g siawqatmu'ti-jig sitmug. ²Tel gina'muaji pugwelgl ta'n goqwe'l, a'tugwaqann e'w'gl. Na tel gina'muaji aq telimaji,

³“Jigs'tmu'tigw! Nuji iga'taqug eig'p ta'n se'sijio'toqol 'sginminn. ⁴Ge's etl se'sijio'toqol 'sginminn, eljo'ltigl awgti'jigtug, sisipji'g peita'jig aq malgotmi'titl. ⁵Alt 'sginminn eljo'ltigl na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug. Na maqamigew jaqal p'teg aq 'sginminn jaqali sgaliaqal aq jaqal ne'igwegl. ⁶Na na'gu'set mesp'siteg, ta'n wejgwisgالياqul na gaqs'gl, muta na ugji'psgl mo gis piam teminugul, ta'n teli iga'taqug, glaman na 'sginminn gispategl. ⁷Alt 'sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Me' gesigaw nigwejjig ginigwejjuaqsig, je mu gulumgl ta'n tel nigwegl. Na gulumgl mo wel nigwenugl, aq mo mininugul. ⁸Ap igtigl 'sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew. Na weli sgالياqal aq wel nigwegl aq wel minigl, pugwelgl ugjit newgte' 'sginmin. Alt eimu'tigl nesigsa'qal ugjit newgte' 'sginmin, aq alt eimu'tigl asugomtesigsa'qal ugjit newgte' 'sginmin, ap igtigl gasgiptnnaqanigl ugjit newgte'.”

⁹Se'sus teluet, “G'stuaqanultioq ugjit nutmu'tinew na jigs'tmu'tigw.”

Se'sus telimaji unaqapemg
tal gis e'w'gl gina'masutiewe'l a'tugwaqann
(Matiw 13.10-17; Lu'g 8.9,10)

¹⁰Na Se'sus newgtamsiteg, na newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg aq maw igtigi majulgwalgwi'titl Se'sus, peita'liji aq pipanimji, “Ge' gnu'a'tuin giasgiwewei ta'n telueg na a'tugwaqan.” ¹¹Se'sus asitemaji, “Gjinisgam nige' gilew gisi musga'tugsiog ta'n goqwei sa'q mo geitas'gtugup aq mo nestasultiwoqop ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Pas'g ta'nig igtigig nutmataq amujpa negmow a'tugowaten. ¹²Glaman ta'n goqwei Gjinisgam ugtwi'gatigng ewi'gas'g na tliatew, 'Elapultijig. Gaqaisg nemitu'tij pas'g mo goqwei geitu'ti'gw ta'n goqwei nemitu'tij. Nutmi'tij pas'g mo nestasulti'gw ta'n goqwei nutmi'tij. Pa na 'gji'tu'tij aq ns'tmu'ti'tij na tujiw gtlams'tasultitaq, gawasgita'sultitaq aq 'lta'taq Nisgamewigtug. Na tujiw Gjinisgam apigsigtmuata ugtlue'utiwal.' ”

Se'sus gegnu'a'tuaji unaqapemg a'tugwaqan nuji iga'taqulitl
(Matiw 13.18-23; Lu'g 8.11-15)

¹³Na tujiw Se'sus pipanimaji, “Mo ns'tasultiwoq ula a'tugwaqan? Etug jel ma 'ns'tasultiwoq ta'n pas'g tegan a'tugwaqan. ¹⁴Ula nuji iga'taqug pa na wije'i aq ta'n wen se'sa'toq Gjinisgam ugglusuwaqanm mimajuinuigtug. ¹⁵Na alt mimajuinu'g, pa na wije'i aq awgti'j, ta'n 'sginminn eljaqal. Na Gjinisgam ugglusuwaqanm eljaq. Ula mimajuinu'g nutmi'titeg ula gelu'lg glusuaqan, na smtug Gjimin'tu gisa'laji mimajuinu'g awan'ta'sultinew gelu'lg glusuaqan, gis nutmi'titeg. ¹⁶Igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug ta'n 'sginminn eljaqal. Ta'n tujiw nutmi'titeg wel'ta'suatmi'tij aq getlams'tmi'tij. ¹⁷Melgugtmi'tip mujga amgwes pas'g mo gisi pgiji gugunmi'tigup. Teli ul lugutipnig pas'g ta'n tujiw metue'g welgmi'titeg ugjit Gjinisgam

ugglusuqaanm newgtsiniw elegetij. ¹⁸ Igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n 'sginminn eljaqal ginigwejjuaqsigtug. Ula mimajuinu'g nutmi'tij gelu'lg glusuaqan. ¹⁹ Pas'g te'sigis'g ta'n tel mimajij aq me' piamite'tmi'tij suliewei aq pugwelgl ta'n goqwe'l pewatmi'titl, tel piamite'tmi'tij ms't goqwei, je mu migwite'tmi'ti'gw Gjinisgam uggglusuwaqanm. Glaman mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. ²⁰ Pas'g igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na gelu'lg maqamigew ta'n 'sginminn eljaqal. Negmow nutmi'titeg gelu'lg glusuaqan aq gennmi'tij uggamlamunuaq. Tela'taqatijig ta'n Gjinisgam uggglusuqaanm telueg. Ta'n tel piam tla'taqati'tij Gjinisgam uggglusuqaanm tel piam se'sa's'g aq me' pugwelg mimajuinu'g getlams'tasultijig. We'gaw, alt nesisgegsiliji, alt asugomte'sisgegsiliji, ap igtigig we'gaw gasgiptnnaqaniliji."

Na lamp lame'g ligpenignigtug

(Lu'g 8.16-18)

²¹ Na Se'sus siawewistoq, "Etug nat wen wesua'toq lamp aq iga'toq lame'g ligpenignigtug, gisna lame'g 'np'o'qonigtug? Moqwa! Amujpa na iga'toq p'ta-utigtug glaman ms't wen gis nmitegetew. ²² Ta'n goqwei mimgwa'tas'g amujpa neia'sgt'tew aq ta'n goqwei anguna's'g amujpa panwijgatas'gt'tew. ²³ 'Gs'tua-qanultioq ugjit nutmu'tinew. Na jigs'tmu'tigw."

²⁴ Na tujiw telimaji, "Gnnamug ggamlamunuaq ta'n goqwei gis tlimuloq. Mut awan'ta'sultinew tla'taqatitoqs'p ta'n goqwei gis nutmu'tioq ta'n tel piam tela'taqatioq na tl piam ns'tasultitoqs'p, ta'n goqwei telimuloqop. ²⁵ Na mimajuinu ta'n tela'teget ta'n gis tlimg, na toqo tujiw me' uli ns'tasitew gatu mu tla'tegegw, gaq awantasuattew ta'n goqwei nutg'p."

Na a'tugwaqan 'sginminn ta'n nigwegl

²⁶ Se'sus teluet, "Ula na igtig a'tugwaqan wije teli angamgug Gjinisgam ugtelege'wa'gimg 'st'ge' nige' ula. Na ji'nm se'sijio'toqol 'sginminn iga'taqanigtug. ²⁷ Geitoq na siawigwegl tlia mu negm i'mug, piluei lugowaqan elugwatg, na'gweg aq wela'gw nepat. Pa na wije ula 'sginminn teli uli sgaliaqal, poqjigwegl aq wel nigwegl. Ula ji'nm mo nestasigw ta'n Gjinisgam tel'te'tg tli uligwen. ²⁸ Na maqamigew gisa'toqol 'sginminn nigwen. Amgwesewei weli sgaliaqal aq poqji ne'igwegl aq tetuji uligwegl. Na ula gulumgl wel gis lastegl aq wel minigl. ²⁹ Ta'n tujiw gulumgl gaqigweg, ji'nm poqji tms'gl psgwesosoqonigtug muta mena'taqug."

Na a'tugwaqan ugjit na mustate' 'sginminn ta'n etl nigwegl Jutia

(Matiw 13.31,32,34; Lu'g 13.18,19)

³⁰ Se'sus siawewistoq, "Gnua'tultoqs'p ta'n telamu'g Gjinisgam ugtelege'wi-tewa'gimg. ³¹ Pa na wije aq mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqatg maqamigewigtug, na mawi apje'ji'j 'sginmin ugs'tqamug. ³² Na tujiw 'sginmin wejgu ne'igweg aq enmigweg glapis pitoqigweg. Na ta'n mawgi'g te's'g mijipjewe, etna na ula. Ta'n tel piami uligweg, ula mustate' 'sginmin, we'gaw, sisipji'jg gisi iga'tu'titl ugwise'jmu'al nipispaqanigtug, etliaqjigateg."

³³ Na Se'sus tel gina'muaji mimajuinu'g na gelu'lg glusuaqan. Pugwelgl a'tugwaqan e'w'gl 'st'ge' wegla. Telimaji ta'n te's'gl negmow gisi ns'tmi'tij.

³⁴ Mo gelulagwi glapis e'w'g a'tugwaqan, gatu ta'n tujiw newgtamsulti'titeg, maw unaqapemg, negmow gegnua'tuaji 'ms't goqwei.

Ugju'sn aq 'tgu'g jigs'tua'titl Se'susal

(Matiw 8.23-27; Lu'g 8.22-25)

³⁵ Na enmiula'qweg Se'sus telimaji unaqapemg, "Asoqomita'nej qospem."

³⁶ Na unaqapemg naqala'tiji pugwenniji mimajuinu'g aq tepita'jig ugtuluaq ta'n Se'sus gis teppip. Smtug poqji asoqomisugultiji aq igtigl ugtulual wijewal'tiji. ³⁷⁻³⁸ Se'sus ugtejg eig, nepat un'ji ge'guteg tu'gwesmunigtug. Ugju'sn poqji ml'gignewa's'g aq poqji mqatgwig. 'Tgu'g poqji tepapaqtesingig ugtuluaq. Poqji mamuni pega's'g ugtuluow. Unaqapemg jipaqital'iji, Se'susal tugwal'titl, aq telima'titl, "Nujigina'muet, mo tali el'telmiweg? Getu' geget getapaqto'gu'ti'gw?"

³⁹ Se'sus gaqama'sit aq telimatl ugju'sn, "Wantaqa'si!" aq telimaji 'tgu'g, "Wantaqita'qw!" Na smtug ugju'sn wantaqa's'g aq 'tgu'g wantaqita'jig aq weli ewipgeg. ⁴⁰ Se'sus pipanimaji, "Goqwei ta gilew jipatmoq? Ta gilew me' mu sangewite'lmiwoq?"

⁴¹ Paqsi'gi jipaqita'jig, suel sigtata'sultijig aq poqji pipanimtultijig, "Wen ta u't j'i'nm, tetuji piam jigs'taji ugju'sn aq 'tgu'g?"

Se'sus nepilatl j'i'nmul ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'titl

(Matiw 8.28-34; Lu'g 8.26-39)

5 ¹ Se'sus aq unaqapemg oqwa'jig ase'g qospem ta'n wigultijig Gelasiewaq. (Negla mimajuinu'g gun'tew sapa'qeg lame'g etli utqutala'tiji npu'nu'g.)

² Etna na ula j'i'nm ta'n mn'tu'g pitu'gwi'tl. ³ Wigut ula i' tli utqutala'tiji gun'tew sapa'qeg. Mu nugu gis gltaqpila'tigul tlia psgataqanapi'l e'wmi'tij. ⁴ Gaqaisg uggwatl aq ugpitn gelpilmutl, pas'g na te's pasga'to'qol psgataqanapi'l aq pasga'to'qol gasawo'qol na uggwatg. Tetuji melgignat, mo gis gna'tigul na j'i'nmul. ⁵ Tepgig aq na'gweg ala'sit utqutaqane'gati aq siawa'sit soqoqamigeg. Alisewet aq gun'tal ginigwegl e'w'gl, sewissusij.

⁶ Na j'i'nm gneg wetamatl Se'susal. Na el'tugwi'g aq el nutgul'pa'sitl Se'susal ta'n tujiw gisi pta'siliteg ugtuluaq. ⁷ I sesgwet, "Se'sus, gi'l, na uggwisl ta'n mawi espe'g Gjinisgam, getu tala'lin ni'n? Gjinisgam ewlite'lmi! Se'sus, eta-waqtumul mut ugtapulih ni'n!" (⁸ Wet tlu'es na muta Se'sus etl tlimatl, "Mn'tu, 'gtaqqa'si na j'i'nm!")

⁹ Toqo Se'sus pipanimatl, "Taluisin?" Na j'i'nm asita'puguet, "Teluisi Lijion, muta tel pugweleg." (Lijion na telueg, na'tami asugom pitu'iptnnaqanijig.) ¹⁰ Siaw tawaqtmuatl Se'susal ugjit mu mn'tu'g jigigimugsinew na'te'l na maqamigew.

¹¹ Pugwelgig eig'snig gulgwi'sg gigjiw na'te'l. Etl jiganiga'tijig soqoqamigeg.

¹² Na mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, "Petgiminen ninen negla gulgwi'sg ta'n wesgowita'tij. Ignmuinen na'te'l lta'nen." ¹³ Na ignmuaji. Mn'tu'g getaqqita-la'titl j'i'nmul, aq el'ta'jig gulgwi'suigtug pijitalijig. Na ta'n te'sijig gulgwi'sg panaemg ta'pu pitu'iptnnaqanijig maw 'ms't paqatugultijig paqse'g, aq egwi-jia'tijig aq getmentgi'g.

¹⁴ Na j'i'nmug ta'nig etli angweiwatipni gulgwi'sg, poqt'tugu'ltijig se'sa-tu'tij agnutmaqan gutanjit'l aq 'ms't tami ta'n el'ta'tij. Na mimajuinu'g ta'n

nutma'ti'tij, nat nemitu'tij ta'n gis tliaq. ¹⁵Peita'jig ta'n Se'susal eimlij aq nat nemia'titl na ji'nmul ta'n i' pitu'gwipni mn'tu'g. Negm pemgopit na'te'l gegnesit aq apaji ns'tuesnaq. 'Ms't ta'n te'sijig jipasultijig. ¹⁶Na ji'n mug, ta'n tujiw gis nemia'tipnn ji'nmul, ta'n gisi npisilipnn, aq gis nemia'tipni gul'gwi'sg, paqasutugultilipni, aq getmenepnig, telima'tiji mimajuinu'g, ta'n goqwei gis tliaq.

¹⁷Na tujiw wegla mimajuinu'g etawaqtmua'titl Se'susal jigla'silin uggutanmuaq.

¹⁸Ge's Se'sus pem tepa'siteg ugtulu'g na ji'nmul ta'n eimu'tilipni mn'tu'g etawaqtmuatl Se'susal, "Ge' ignmui wije'ulin."

¹⁹Pas'g na Se'sus mo ignmuagul, awna telimatl, "Apaja'si gigu'g, aq gigmaq, aq tlim ta'n teli ula'l'sg's na Saqamaw, aq ta'n teli ulm'toqos ugjit gi'l."

²⁰Na tujiw ji'nm naqt'g, aq eliet 'ms't ta'n te'sgl newgtisga'qal gutanjitl, telimaji ta'n Se'sus tela'l'pnn ugjit negm, aq ta'n te'sit wen nutg, paqalaig.

**Na Jailus ugtusl aq na e'pit
ta'n sama'tuaj Se'susal utapsun
(Matiw 9.18-26; Lu'g 8.40-56)**

²¹Se'sus apaji asoqoma'sit qospem. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g gigo'to-qo-pugutua'titl sitmug. ²²Jailus, newgte'jit iganpuguit na Lesui'pewei a'sutuo'-guom negmow uggutanmuoq. Pegising aq ta'n tujiw Se'susal nemiatl nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg. ²³Aq etawaqtmuatl ta'n telgi'g pegwatoq, "Ni'n 'ntusji'j mawi gsnugwat geget nepg. Ewlistui! Jugu'a! Wije'wi nignaq aq iga'tug gitg 'gpitnn 'ntusg glaman ila'sitew aq siaw mimajitew."

²⁴Toqo Se'sus wije'watl. Maw pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl aq alig-sma'la'titl Se'susal.

²⁵Ula e'pit eig's pejuije'wa'pni. Pegiji ulmaje'g's aq metuipnes ta'n metlasipunqeg je ta'pu, na teli pgiji msigwet ugsngowaqanm. ²⁶Pugwelgig mal'-pale'wijig mo gisi 'npila'tigul. Ta'n te'sg ugsulieweim gaqi e'w'g pas'g na mo aji mewiewigw awna me' aji gsnugwat. ²⁷Na nutmatl Se'susal aq elietl maw wije'waji mimajuinu'g. Nige' gaqamit ugte'g Se'suseg. ²⁸Telimsit, "Pas'g ni'n gis sama'taq utapsun, na ni'n ila'sites."

²⁹Gis sama'tuateg utapsun aq smtug nenga's'g ta'n teli msigwap ugsngowaqanmeg aq negm geitoq gis ila'sit aq gisi npisitaq ta'n sa'q 'lgowaqana'l'tpneg. ³⁰Smtug Se'sus geitoq ml'gigno'ti ta'n teli ila'silij ejigla's'g negmeg aq gawas-g'pugua'sit aq telimaji ula mimajuinu'g, "Wen gis sama'toqol nutapsunn."

³¹Unaqapemg telima'titl, "Nemi'jig na mimajuinu'g gigo'toqopugutasig! Tal gis pipanigesin, ta'n wen gis sama'l'sg?"

³²Gatu Se'sus tel gigo'toqopa'sit wet nemiatl ta'n wenn gis tela'tegelitl. ³³Na e'pit geitoq ta'n gis tliaq ugjit negm. Smtug jipaqas'it aq neng'tesing. El nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg aq telimatl 'ms't ta'n gigwajiaqewei gis tliaq ugjit negm. ³⁴Se'sus telimatl e'pilil, "Tu's, gi'l ta'n teli gtlams'tasin, na wej gisi npisin. Gisinmietes nige', muta ila'sineg. Ejigla's'geg ta'n tel gitnma't'p."

³⁵Ge's Se'sus etlewistoaq na ji'n mug pegisingig weja'tijig Jailus wiguaq aq telima'titl, "Jailus, 'gtusaq nepgaq. Mut nugu 'lgowaqana'law nujigina'muet."

³⁶Se'sus gsegustuaji ta'n telueliji, telimatl iganpuguilil a'sutuo'guomg, "Mut jipasiw pas'g 'gtlams'tasi! Sangewitelmi!" ³⁷Mo ignmuagul wenn wije'ugun pas'g Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal, na Ji'mej wijigati'titl. ³⁸Peita'jig iganpuguilil wi'g. Se'sus

nemiai pugwenniji sespo'ltiliji aq atgitemultiliji. ³⁹Na Se'sus pisgwa't pipanimaji, "Goqwei tal gis sespena'q aq atgitemultioq? E'pite'ji' mo nepmug pas'g nepat."

⁴⁰Na mimajuinu'g poqji wiguama'titl Se'susal gatu gaqtuaqqimaji. Na tujiw wesua'latl na e'pite'ji' ujjl aq uggitw' aq ta'n weni nesisiliji ta'n wijeiu'g aq el'ta'jiw ase'g ta'n e'pite'ji'tl eimlij. ⁴¹Se'sus wesua'tuaq uggitw' aq telimatl, "Tu'si mnja'si!"

⁴²Ula e'pite'ji' metlasipuna't je ta'pu. Se'sus gisi npilat' aq smtug ula e'pite'ji' wenaqa'sit aq poqji ala'sit. Ta'n tujiw na gis tliaq mawi paqsi'gi paqalaiultijig mimajuinu'g. ⁴³Se'sus maw melgimaji na, "Mut wen tlimanew." Aq telimaji, "Smug na e'pite'ji'!"

Mo menuege'tigul Se'susal Nasaletg

(Matiw 13.53-58; Lu'g 4.16-30)

6 ¹Se'sus naqt'g na gutan aq apaja'sit umutgig maw unaqapemg. ²Na atlasmutigisgug Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg. Pugwelgig eimu'tipnig mimajuinu'g. 'Ms't gaq paqalaiultijig nutua'titeg. Pipanimultijig, "Tami weja'toq telgi'g gina'masuti aq tetuji ns'tuewistoq ta'n tel gina'muej? Tal gis tli milinpiteget aq talgi'g tela'tegetl pugwelg ta'n menaq goqwe'l nemitu'tigw na telianug 'st'ge' nige'? ³Pas'g na aluse'witewinu na Mali uggitw'! Ugjignamg etna na ula Ji'mej, Josi, Suta, aq Simon. Uggitw'ji'g wigultiliji ula tet." Na smtug mo menuege'tigul Se'susal.

⁴Se'sus telimaji, "Lpa 'ms't tami gepmite'lmut iganigjitegewinu pas'g mo puatasigw umutgig we'gaw wo'qomaq aq witapaq."

⁵⁻⁶Mesgi'g's ta'n tel paqalai'g muta mimajuinu'g na'te'l mo getlams'tua'ti-gusnn. Mo gis tla'tegegusnn ta'n goqwe'l wejaqal Nisgamewigutug na'te'l, pas'g iga'toqosn uggitw' ta'siliji mimajuinu'g gesnugu'tiliji. Negla nepilasni.

Se'sus poqjigimaji unaqapemg

Na Se'sus eliet ta'n te's'gl gutanji'tl aq eginamuet. ⁷Newgtsiniw na wigumaji unaqapemg. Na tujiw i' tapusiliji tewaqqimaji. Ml'gigno'ti ignmuaji ugjit 'gtaq-qatesguanew mn'tu'g. ⁸Se'sus melgimaji, "Lpa na mut goqwei nespnmnew. Mut pipnaqan nespnmnew aq mut salitewimgewei mun'ti, aq mut suliewei gugunmnew ugtaposmu'g pas'g ugtaptunmual. ⁹Nasoqtesgug gmugsnu'g, pas'g mut nespnmnew piamaqal gutapsunual." ¹⁰Se'sus me' telimaji, "Ta'n pas'g tegen te's'gl gutanji'tl pisgwa'tioq, ta'nig mimajuinu'g wigumugsioq ugjit i'mnew wiguaq, siawqatmug ula newgte' wen'ji'guom glapis naqtmoq na'te'l. ¹¹Toqosip pisgwa'tioq gutanji'tl, ta'nig mimajuinu'g mo pualugsiwoq gisna mu jigs'tug-siwoq, na tujiw naqtmoq na gutan aq puaqte'mug 'gpitnual. Ta'n tujiw na gis tla'tegeioq musga'tu'g, mu nugu tali el'telmawoq. Aniapsuattaq ugtlue'utiwal."

¹²Na unaqapemg maita'jig aq gegnu'tmua'tiji mimajuinu'g, "Gawasgita'gw aq jiglita'gw elue'utigtug." ¹³Pugwenniji getaqqatesgua'tiji mn'tu'g aq pugwenniji gesnugu'tiliji mimajuinu'g, mimei amjaqta'tiji ugtugwejanuaq aq gisi npila'tiji.

Sa'n ta'n tel ne'po's'pnaq

(Matiw 14.1-12; Lu'g 9.7-9)

¹⁴Na tujiw nutmateg elege'wit Elot ta'n goqwei Se'susal ta'n tela'tegelij, se'-sa'gnutas'g 'ms't tami. Alt mimajuinu'g teluejig, "Sa'n Nutsign'tuet gisi apaji mimaju'et. Etna na ugjit wegla ml'gigno'ti'l wet sapu tl lugwegl negmeg."

¹⁵Igtigig teluejig, “Negm na llaija.” Ap igtigig teluejig, “Negm na iganigji-tegewinu 'st'ge' negla saqawe'gi'g iganigjitegewinu'gi'g.”

¹⁶Elege'wit Elot nutmateg teluet, “Lpa negm na Sa'n Nutsign'tuet. Ni'n teli-mg'p 'ntsma'gnismg temgweto'q Sa'n pas'g gisi apaji mimajuepnaq.” ¹⁷⁻¹⁸Elot toqonasijig ugjignaml Pilipal ugte'piteml na teluisilitl Elotias. Sa'n gaqaisg telimasnn Elotal, “Mo weltenug malie'winew ugjignam ugte'piteml!” Elot tewatgit's glusuaqan ugjit ugsma'gnismg ugsua'lug Sa'n aq pija'lanew laplu-sang muta Sa'n gaqaisg majiaqa'lasn Elotal.

¹⁹Ne'gaw Elotias getanat'l Sa'n'al aq ne'gaw gisi pgwatoq ne'po'qsilis pas'g mo gis tela'tegegw muta ugji'nmuml Elot wetqottl. ²⁰Elot jipaquitelmatl Sa'n'al muta geitoq Sa'n getlamiet ji'nm aq sape'wit. Etna na ugjit ne'gaw iga'latl Sa'n'al. Elot wels'tuatl Sa'n'al, ta'n tel gina'muelij gatu gaqaisg ma'muniw 'lgo-waqana'latl te's nutuaj.

²¹Glapis Elotias gisapsgnatl ta'n tujiw Elot ajipuna't. Na tujiw Elot iga'toq mesgi'g mijjuqaan. Wigumaji espo'ltiliji g'pno'lewaq, espo'ltiliji sma'gnisg, aq iganpugultiliji mimajuinu'g Galaliewa'gig tle'g. ²²Elotias ugtusl pisgwa'litl aq amalgalitl. Tetapua'laji Elot aq maw 'ms't ta'nig wigumapni. Toqo Elot teli-matl e'pite'sl, “Goqwei puatmn? Ni'n ignmultes ta'n pas'g goqwei gi'l puatmn.” ²³Gaqaisg teplumatl aq telimatl e'pite'sl, “Ni'n teplumul, ignmultes ta'n pas'g goqwei glutmn we'gaw aqataig 'ntelege'wa'gim.”

²⁴Toqo na e'pite's tewiet aq pipanimatl uggwitl, “Etug goqwei glutes?” Na uggwitl teli asitemtl, “Sa'n Nutsign'tuet un'ji.”

**Na tujiw gjitmi gjit'oq Sa'n gisi npmu't'p
aq mu nugu taluegw ugjit Elotias aq Elot**

²⁵Na smtug e'pite's nenaqi apaja'sit elege'wililitl aq telimatl, “Ni'n pewalul ignmuin nige' Sa'n Nutsign'tuet un'ji eptaqanigtug!”

²⁶Na ula elege'wit ewlgwija'sit gatu mo goqwei gisi ugs'geltmuaq muta gis ma'muni tplumsit aq pugwenniji mimajuinu'g nutagwi'tipnn. ²⁷Na smtug ele-ge'wit poqjigimatl sma'gnisl. Melgimatl jugwa'tagun Sa'n'al un'ji. Na sma'gnis naqt'g aq eliet laplusang aq Sa'n'al temgweta'tl. ²⁸Tel gne'g pegisituaj Sa'n'al un'ji eptaqanigtug aq ignmuatl e'pite'sl ta'n siaw ignmuatl uggwitl. ²⁹Sa'n unaqapemg nutagwi'titeg, peita'liji. Wesua'tua'tij wa'qi aq utqutala'titl.

**Se'sus esmaji na'n pituipnnaqanijig ji'nmug aq
maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'g
(Matiw 14.13-21; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)**

³⁰Ugtapostale'witemg apaita'liteg aq telimgwi'titl Se'sus ta'n te's'g goqwei gis tela'taqati'tij aq ta'n tel gina'mua'ti'tij. ³¹Te'sijig mimajuinu'g peita'jig aq ejiglita'jig Se'suseg glapis Se'sus aq unaqapemg mo gis mijjultigupnig. Toqo Se'sus telimaji, “Ge' na'tami 'lta'nej pas'g ginu glaman gilew gijga'ji'j atlas-multitoqs'p.” ³²Na tujiw tepita'jig ugtuluaq pas'g negmow aq el'ta'jig ta'n etl taqawatteg.

³³Gatu pugwelgig mimajuinu'g gesgwiama'titeg maita'liteg aq smtug nenua'tiji ta'nig weni. Na naqtmi'tij uggutanmuoq aq pemptesgmi'titl igtigl gutanji'tl aq me' pem pugwelie'jig igantugu'ltijig. Igan iga'jig ta'n Se'sus aq unaqapemg pemi lta'pnig. ³⁴Ta'n tujiw Se'sus gepta'siteg ugtuluaq nemiaji

pugwenniji mimajuinu'g, aq na tujiw ewlitemlaji muta mimajuinu'g al se'sial-taliji 'st'ge' jiggluewji'g ta'n tujiw mo wenn nuje'wagwi. Se'sus poqji gnuat'uai pugwelgl ta'n goqwe'l. ³⁵Ta'n tujiw poqji piluamugwiaq, unaqapemg peita'liji negmeg aq telimji, "Gis nige' wel piluamugwiaq aq ula tet wel taqawat-teg. ³⁶Ge' jiglgim mimajuinu'g glaman lta'taq tepaw nuji iga'taqug aq tepaw gutanji'tl aq nat goqwei pgwatelma'titaq ta'n tl malqottaq."

³⁷Toqo Se'sus asitemaji, "Ignmu nat goqwei ta'n malqottaq." Na unaqapemg pipanima'titl, "Pualieg aji pgwatelmuanen ta'pu gasgiptnnaqana'igl tepawgtigl pipnaqann ta'n smatesnu?"

³⁸Toqo Se'sus pipanimaji, "Ta'sg ta pipnaqann geggunmoq? Ge' naji gji'tug." Ta'n tujiw gisi gji'toq telimtl, "Pas'g na'nagl pipnaqann etegl aq tapusijig nme'ji'g epijig."

³⁹Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Tlim mimajuinu'g, tepgisita'gw nasgwa'sultigw aq pita'gw ta'n etli uli msiguig." ⁴⁰Na smtug mimajuinu'g pemgopita'jig i' na'nisgegsijig aq alt i' gasgiptnnaqanijig i' mawpultijig. ⁴¹Se'sus wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'g, wa'so'q elapa'sit aq miwatmuatl ujl Gjiniis-gam. Toqo pasgina'toqol pipnaqann aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinuigtug. Nasgwa'laji tapusiliji nme'ji'g. Tepisultijig ula negmow te'si'tij. ⁴²Ms't wej g'satalultijig. ⁴³Na tujiw unaqapemg wajua'tu'tijig newgtisga'qal je ta'pu ligpenignn ta'n wejpiamiaqal na pipnaqan aq nme'ji'g. ⁴⁴Na'n pituipnnaqanijig ji'nmuq wej g'satalultipnig maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'g.

Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug

(Matiw 14.22-33; Sa'n 6.15-21)

⁴⁵Se'sus na smtug melgimaji unaqapemg tepita'new ugtuluuq aq igani asoqomita'new glapis na gutan Petse'ta, pe' negm enmigimaji mimajuinu'g. ⁴⁶Na tel gneg Se'sus naqalaji unaqapemg aq eliet soqoqamigeg naji a'sutmat. ⁴⁷Atel wela'gwe'le'l Se'sus na'taqamtug gaqamit aq gneg wetamaji unaqapemg apaqtug ugtuluuq. ⁴⁸Ge's Se'sus nemiaji unaqapemg gitnm'tiliji ta'n tel jimatmli'tij ugtuluow muta ugu'sn asugwetnma'tijig. Nige' na'tami si'st ajiet gisna asugom ajiet egsitpu'g, Se'sus eliej wesgit pmiet samqwanigtug aq getu siaw 'gtesguasni. ⁴⁹Ms't unaqapemg nemia'titl wesgit pmielitl samqwanigtug aq jipasita'jig. Tel'ta'sijig 'sg'te'gmutil aq sesgu'tijig. ⁵⁰Smtug Se'sus gelulaji, "Mut nugu jipasultinew! Ni'n na Se'sus! Ulgwijita'gw!" ⁵¹Na tujiw tepa'sit ugtuluuq maw unaqapemg aq ugu'sn wantaqa'sg. Na unaqapemg sigti paqalaiultiliji aq 'st'ge' ulita'tij. ⁵²Gatu negmow mo nestmi'tigup Se'sus ugm'l'gigno'tim ta'n tel gis smaj e'w'gl na'nagl pipnaqann aq tapusiliji nme'ji'g.

Se'sus nepilaj ugsnugowinu'g Genesaletg

(Matiw 14.34-36)

⁵³Siawi asoqomita'jig aq oqwa'jig Genesaletg aq gelpilmi'tij ugtluow. ⁵⁴Ge's pemi p'tita'tij ugtuluuq na mimajuinu'g smtug angam nenua'titl Se'susal. ⁵⁵Toqo mimajuinu'g teli altugultijig ta'n telgi'g gutanji'tl aq pegisula'tiji 'gsnugowinu'g elisultiliji ugtasunmuaq ta'n nutmatij Se'susal eimlij. ⁵⁶Ms't tami Se'sus eliet gutang gisna ta'n nuji iga'taqu'tilij wigultilij, na mimajuinu'g nespna'tiji gsnugowinu'g ta'n i' tli ntuisga'ti'tij aq etawaqtmua'titl Se'susal gsnugowinu'g sama'tuan utapsunm aq 'ms't ta'nig sama'tua'titl smtug ilita'jig.

Na gina'masuti wejiaq ujjuaqi'g

(Matiw 15.1-9)

7 ¹Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan weita'pnig Selusalemg. Na tujiw wije'wa'tiji Palasiaq aq gigto'qopugutua'titl Se'susal. ²Na migwama'tiji te'siliji unaqapemg etlatalultiliji gatu mo gesispa'tu'tigul ugpitnual, 'st'ge' Palasiewaq tela'taqati'tij.

(³Na Palasiaq aq esgwia'tijig Lesui'paq majulgwatmi'tij ta'n tel gina'muj aq e'wmi'tij ta'n teloqtisni ujjuaqi'g. Mo mijjulti'gw glapis gisi gsispa'tu'tis ugpitnual menaqqajewei. ⁴Mo malqotmi'ti'gw ta'n goqwei wejiaq etlintuisgetmg mijipjewei. Amujpa na tmg gesispa'toq aq majulgwatmi'tisnn pugwelgl ta'n goqwe'l tel gnu'tmuj ujjuaqi'g st'ge' ta'n tel lapala'tis me' na ulaqanmua, wowg, eptaqang, aq ugtuomua.)

⁵Na Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl Se'susal, "Ge' angam, gnaqapemg etlatalultijig, je mu gesispa'tu'tigul ugpitnual. Mo teltenug na tla'taqatinew!"

⁶Se'sus asitemaji na teluet, "Teliaqasneg Aiseiao'q iganigji'toqosneg ugjit gilew wesgijiangamgusultioq, 'st'ge' ta'n tel wi'gas'g, Gjinisgam teluet,

'Ula mimajuinu'g
gepmite'lmijig glusuaqanigtug
pas'g uggamlamunual amastegl ni'neg.

⁷Mo tali ugtapsuninug
ugjit negmow emtoqwalinew
muta tel gina'mujig ji'nm ugt'tplutaqanm
pa na wije'i tela'tu'tij
'st'ge' Gjinisgam gissutg.'"

⁸Na Se'sus teluet, "Gmetug iga'tuoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanm aq jigs'-tmoqol ji'nm ugt'tplutaqanm."

⁹Se'sus siawewistoq, "Na we'gwi ntawo'ltioq, ejigla'tuoq Gjinisgam ugt'tplutaqanm ugjit majulgwatmnew ji'nm ugt'tplutaqanml! ¹⁰Mowiso'q teluepnaq, 'Gepmite'lm gujj aq 'ggij!' Ta'n wen teluet ugtanan ujil gisna uggwitl, amujpa na negm ne'po't. ¹¹Pas'g na tel gina'muoq ta'n mimajuinu geggung goqwei ta'n gisi apoqonmuas ujil gisna uggwitl pas'g toqosip na teluet, 'Ula na Golpan' (na telueg, Gjinisgam ugtaligam). ¹²Na toqo tujiw, mo na tale'nug mo gisi apoqonmuawj ujil aq uggwitl. ¹³Mo jigs'tmuoqol Gjinisgam ugglusuaqanml aq gisa'loqig igtigig mimajuinu'g mu jigs'tmnew, aq me' pugwelgl igtigl ta'n goqwe'l tela'taqatioq!" ¹⁴Na Se'sus ap wigumaji pugwenniji mimajuinu'g aq telimaji, "Jigs'tuigw ta'n te'sioq aq ns'tmu'tigw. ¹⁵Ta'n goqwei mimajuinu malqotg, ma gisa'lugug piam gelu'sin. Etna ta'n teli angita'sin aq ta'n teluen gisa'lug mu gelu'sin, mu na ta'n goqwei malqotmn. [¹⁶'Gs'tuaqanin na nute'n!]"

¹⁷Se'sus mimajuinu'g naqalaji aq pisgwa't wen'ji'guom. Na tujiw unaqapemg pipanimji gnua'tagunew ta'n goqwei wesgut'p. ¹⁸Se'sus pipanimaji, "Mu aji ns'tuo'ltiwoq aq ala igtigig, mo gilew nestasultiwoq. 'Lpa ta'n goqwei mimajuinu malqotg ma gisa'lugug piam gelu'sit. ¹⁹Muta mijipjewei mu gigja'sgt nug ugtangita'suaqanmual pas'g ugtlaminug aq wet siaw tu'aq wa'qi.'" (Ta'n teluep ula Se'sus gegnu'tmuapni ta'n te's'g mijipjewei na telgita's'g malqota's'gtn.)

²⁰ Na Se'sus siawewistoq, "Ta'n mimajuinu teli angita'sit gisa'latal mo gelu'-sinin. ²¹ Wejiaq mimajuinu uggamlamung aq ugtangita'suaqanm winjigl, aq winsmuin, gmutnen, aq ne'pa'tegen. ²² Wejiaq uggamlamung sespo'tegen, ta'n te'sg goqwei puatg ta'n igtig mimajuinu ugtaligam, pugwelgl ta'n goqwe'l winjigl tela'taqati'titl, egsuo'qon, winatuet, penoqweig, piluitelgaqan, pisui agnimulg, emtesguaqan, aq wini angita'sit. ²³ Na ta'n te'sgl winjigl goqwe'l wejiaqal ugtangita'suaqanmuaq aq gisa'lsg mo gelu'sin."

Na e'pit ta'n teli gtlams'tasij

(Matiw 15.21-28)

²⁴ Na Se'sus naqt'g aq ejigla'sit Galaliewa'gi. Eliet gutanji'tl gigjiw 'gjigan teluisig Tail. Na pisgwa't wen'ji'guomg aq mu puatmug wen gi'jigun pas'g na mo gisi gasigw. ²⁵ Etna na ula e'pit ugtusl mn'tu'l eimlitl ugtinneg. Nutmatl Se'susal aq pegising ta'n eimlij aq smtug mesganatesingl uggwatg. ²⁶ Ula e'pit, mo Lesui'pewi'sgw. Etli ugs'tqamuis Ponisiae'gati. Na gutanji'j eteg Silia. E'pit etawaqtmuatl Se'susal getaqqatesgmuan mn'tu'l ugtusl. ²⁷ Gat u Se'sus asitematl, "Mo weltenug ugjit ni'n liaman 'ntmimajuinumg aq apoqonmulinew gilew se'g tleiaultioq pa na wije i aq ugsua'tutaq nn'jang wilual aq ignmuan 'nmu'jig."

²⁸ Na e'pit asitematl, "Saqamaw, teliaq teluen, pas'g we'gaw 'nmu'jig, lame'g p'tautigtug, malqotmi'tij ta'n mijua'ji'g piwgtmi'tij."

²⁹ Na Se'sus telimatl e'pilitl, "Geju'l gi'l getlams'tasin, ta'n nige' gis thuen. Nige' gisinmietet. Na mn'tuaq gaqi gtaqqa'silita q ugtusg ugtinneg."

³⁰ Na e'pit apaja'sit aq we'jialt ugtusl elisinnitl 'npo'qonigtug. Lpa mn'tu gaqi gtaqqa'silitl ugtinneg.

³¹ Se'sus naqt'g gutanji'tl gigjiw Tail aq siawa'sit Saitonigtug aq maw na maqamigew teluisig, "Newgtisga'qal Gutanji'tl." ³² Alt mimajuinu'g pegisituatitl ji'nmul gepistaqanalitl aq waqqaj gis glusilitl. Na etawaqtmuatitl Se'susal iga'tun upgitn na ji'nmul. ³³ Toqo Se'sus tmg wesua'latl sitatug, ejigla'latl ta'n pugwenniji mimajuinu'g eimu'tilij. Iga'toq ugtluignn ula ji'nmul ugs'tuaqaneg, elusgwat ugtluign, aq sama'tuaj na ji'nmul winnu. ³⁴ Se'sus soqwa-pa'sit wa'so'q, elgomigtuatl Nisgaml, aq nespipetoqsit. Telimatl ula ji'nmul, "Eppata!" na telueg, "Pana'tu, aq nute'ni!"

³⁵ Na smtug na ji'nm ugs'tuaqann pana'tigl aq winnu iltata'sg aq smtug weliewistoq. ³⁶ Se'sus 'ms't melgimaji, "Mut wen goqwei thuenew!" Pas'g ta'n tel piam melgimaj me' na aji gsigaw agnutmu'tijig. ³⁷ Ms't ta'n te'sijig nutmajig na sigta paqalauitijig. Teluejig, "Ta'n teli ula'tegej ta'n te'sg goqwei gis tla'tegej, we'gaw gisa'latl gepistaqanalitl nutmilil aq mo netaweligul gelusilitl."

Se'sus esmaji ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g

(Matiw 15.32-39)

8 ¹ Ta'suguna'gweg pugwelgig mimajuinu'g elnutua'titl Se'susal. Ta'n tujiw mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq, Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, ² "Ewllite'lm'gig ula mimajuinu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijit-gweiwijig aq nige' mo piamianug goqwei ta'n malqottaq. ³ Toqosip ula enmiging'snig aq mo mijipjewe'mi'gw, na toqo tujiw lpa pugwelgig oqonitpaqia'titaq ta'n tujiw enmita'tij. Pugwelgig amaseg weita'jig negmow."

⁴Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gis we'jitutesnu paqtaqamigtug te'sg mijipjewe' ta'n tl smatesnu wegla mimajuinu'g."

⁵Se'sus pipanimaji, "Ta's'gl pipnaqanu'tl geggunmoqol?" Teli asitema'titl, "Lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl."

⁶Toqo Se'sus telimaji mimajuinu'g, "Pita'gw maqamigeg." Se'sus wesua'-toq lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw sewisgino'-toqol pipnaqanu'tl aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinu'g. Na unaqapemg tela'taqatili. ⁷Na unaqapemg gegguna'tisni ta'siliji nme'ji'jg. Se'sus wesua'laji nme'ji'jg aq miwatmuatl Nisgaml aq telimaji unaqapemg se'si ignmuetunew ula nme'ji'jg. ⁸Ms't wej g'satalultijig. Etna na'te'l na'tami ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g. ⁹Na tujiw unaqapemg ta'n wej piamiaqal wajua'tu'titl lluigneg te's'gl ligpenignn. Na tujiw Se'sus ejiglgimaji mimajuinu'g. ¹⁰Smtug tepita'jig ugtuluaq maw unaqapemg aq elaqtaqatijig aq oqwa'jig na gutan, teluisig, "Talmanutta."

Palasiaq pipanima'titl musga'tagunew paqalaiwaqan

wejiaq Nisgamewigtug

(Matiw 16.1-4)

¹¹Etna na'te'l alt Palasiaq peita'ji aq poqji gi'gajasuala'titl Se'susal, getu gistesgua'titl. Na pipanima'titl, "Ge' nat goqwei Nisgamewei musga'tuin. Na tujiw 'gtlams'tultesnen Nisgamewigtug ugji'en." ¹²Na tujiw Se'sus ma'muniw wejjelamit aq teluet, "Goqwei gilew mimajuinuutioq wej pualioq tla'tegen ta'n goqwei Nisgamewei? Telimuloq, moqwa! Ma musga'tuluoq gilew mima-juinuutioq ta'n goqwei Nisgamewei. Na!"

¹³Smtug Se'sus aq unaqapemg naqala'tiji aq apat tepita'jig ugtuluaq aq poqji asoqomita'jig qospemg.

Ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot

(Matiw 16.5-12)

¹⁴Na unaqapemg awan'ta'sulti'tij jugwa'tunew pipnaqan, pas'g newgte' geggunmi'tis ugtuluaq. ¹⁵Se'sus gegnua'tuaji, "Ango'tmug, aq uli angweiasultigw ugjit na ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot." (Se'sus etl gnuat'uaji ta'n tel gina'mua'tilij Palasiaq aq Elot.)

¹⁶Na poqji mil agnutma'tijig, "Wet thuet muta mo ginu pipnaqann geggunmug."

¹⁷Se'sus geitoq ta'n goqwei wesgutmi'tij. Geitoq mo nestua'tigul negm wesgumapni ta'n goqwei Palasiaq aq Elot gegina'mua'ti'tij. Na tujiw pipanimaji, ¹⁸"Gilew 'gpugugultioq pas'g mo getu nmitaqatiwoq aq 'gs'tuaqanultioq pas'g mo getu nutmu'tiwoq. Mo nestmu'tiwoq muta mo migwite'-tmutiwoq ta'n gis tliaq. ¹⁹Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg na'n'gl pipnaqanu'tl ugjit ula na'n pituipntnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wej-piamiaqal wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Newgtisga'qal jel ta'pu te's'g'pnn."

²⁰Se'sus pipanigesit, "Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl ugjit ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wej-piamiaq wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Lluigneg te's'g'pnn."

²¹Na Se'sus ap pipanimaji, "Me' mo nestasultiwoq?"

**Se'sus nepilatl nepapigwa'litl ji'nmul
tle' na gutan Petse'ta**

²²Peita'jig Petse'ta aq alt mimajuinu'g pegisula'titl nepapigwa'litl ji'nmul Se'suseg etawaqtmua'titl ugjit sama'lan. ²³Se'sus wesua'latl ji'nmul ugpitn aq tewglisgenatl sitatug gutanji'j, tel gne'g elusgwatmuatl ji'nmul ugpugugul, Se'sus iga'toq ugpitnn ji'nmul ugpugugw aq pipanimatl, "Nemitun goqwei?"

²⁴Na ji'nm wapa'sit aq teluet, "Nemi'gig ji'nmug al gigto'qwita'jig, pas'g na teli angamgusultijig st'ge' miti'sg."

²⁵Se'sus ap iga'toqol ugpitn ula ji'nmul ugpugugul aq telimatl, "Unaqapa'si." Na tujiw ji'nm siaw wapa'sit aq me' pem ulapit aq 'ms't goqwei wel nemitoq.

²⁶Se'sus telimatl, "Mut apaja'siw ula gutanji'jg pas'g 'nmia giguaq."

Ta'n goqwei Pie'l teluet ugjit Se'sus

(Matiw 16.13-20; Lu'g 9.18-21)

²⁷Na Se'sus aq unaqapemg ejiglita'titeg aq pemi lta'jig igtigl gutanji'tl tle'l Sesalia Pilippaieg. Ge's pemi lta'titeg na pipanimaji, "Tlimigw ni'n, tal'ta'sul-tijig mimajuinu'g wenin ta ni'n."

²⁸Na teli asitema'titl, "Alt teluejig, 'Gi'l na Sa'n Nutsign'tuet.' Igtigig teluejig, 'Gi'l na Ilaija' gatu igtigig teluejig, 'Gi'l na iganigjitegewinu.' "

²⁹Se'sus tel pipanimaji, "Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?" Pie'l asitematl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg."

³⁰Se'sus melgimaji, "Mut wen tlimanew ta'n weni ni'n."

Se'sus wesgutg ta'n tli ulmaje'tew ge's mu nepug

(Matiw 16.21-28; Lu'g 9.22-27)

³¹Na Se'sus poqji gina'muaji unaqapemg, "Ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinual-siap. Amujpa na ma'muniw ulmaje'tes. Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'-tijig tplutaqan aq natawo'ltijig ji'nmug ma menuaqali'gw aq ilsumitaq ta'n tl ne'pa'itaq. Na toqo tujiw nesuguna'q apaji mimaju'as." ³²Se'sus melgima'sni ugjit uli ns'tmu'tinew. Na Pie'l sitatug Se'susal ela'latl aq majiaqa'latl. ³³Se'sus gigto-qopugua'sit, angamaji unaqapemg, aq majiaqa'latl Pie'lal, "Jigla'si ni'neg Gjimin'tu. Teli angita'sin 'st'ge' ji'nm, mo teli angita'siwn ta'n Gjinisgam tel pual'sg!"

³⁴Na tujiw Se'sus wigumaji mimajuinu'g maw unaqapemg, telimaji, "Ta'n wen getu wije'wit ni'n, amujpa na ma gis tla'tegegw ta'n teli gsatg, pas'g Gjinisgam ta'n tel puatg. Na tujiw gis majulgwalt ni'n. ³⁵Na mimajuinu tela'tegeget ta'n teli gsatg Mn'tua'gig lietew. Gatu mimajuinu tela'tegeget ni'n ta'n tel pualg, 'msntew iapijwewei mimajuaqan. ³⁶Ge's ula ugs'tqamu eig, pas'g na 'ms't goqwei gisi assutmu'sp ta'n telgi'g ugs'tqamu, na toqotesip e'nmus'p iapijwewei ugmimajuaqanm wa'so'q. Goqwei gelu'lg ugja'jutes? Lpa pe'gaj mo goqwei! ³⁷Lpa mo eigtnug ta'n mimajuinu gisi ignmuetew ugjit gis tli apaja'lan iapijwewei ugmimajuaqanm wa'so'q. ³⁸Mut netaqite'Imiw ta'n tel gina'muen. Mut tlimaw lue'winu'g aq ta'nig mo geja'tigul Nisgaml, 'Mu ni'n teli gtlams'tasiw Se'sus.' Pa na tla'tegen na, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, jiglapasualultesg ta'n tujiw apaja'sian nujj uggepmite'lgaqanm aq maw sape'ultijig ansale'wijig."

9 ¹Se'sus siawewistoq, "Migwite'tmug ula! Eimu'tijig ula tet ta'nig ma 'npu'-ti'gw glapis nemia'tij Gjinisgaml ta'n ilsutegelitl e'w'g ugml'gigno'tim."

Sa'se'wamugwa'siteg

(Matiw 17.1-13; Lu'g 9.28-36)

²Gisi asugom tesuguna'q, Se'sus maja'laji Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal. Ela'-laji pas'g negmow etli espapit gm'tn. Ge'sg elapulti'tij etl sa'se'wamugwasilitl Se'susal. ³Utapsun ma'mun pitiaata'tigl aq poqtaqi wapa'tigl. Mo eigtnug ugs'tqamug suspanign gis tl wapa'toqol st'ge' nige' weget je mu ewnejgewei. ⁴Na toqo tujiw negla nesisijig unaqapemg nemia'tiji Ilaijaal aq Mowisal. Etl agnutma'ti'titl Se'susal. ⁵Pie'l gelusit aq telimatl Se'susal, "Nujigina'muet, na maw gelu'lg tet i'mnen. Ge' nesisigl anapjetegewe'l 'ltutesnen, newgte' ugjit gi'l, newgte' ugjit Mowis, ap igtig ugjit Ilaija." ⁶Pie'l aq igtig sigtata'sultijig aq mo geitu'ti'gw ta'n tluetis.

⁷Jiniw alug neia'sg tetpaqi'w ta'n gaqamulti'tij aq nutua'titl Nisgaml alugwigug teluelitl, "Etna na ula Se'sus newgti pistai 'ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm!" ⁸Jaqa'lgigtoqopetesultijig pas'g mo wenn nemia'tigul pas'g Se'susal ta'n wijitgweiagwi'titl.

⁹Ge's pem nisita'titeg gm'tnigtug Se'sus melgimaji, "Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nemituoq glapis, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, gisi npman aq gisi apaji minunsian."

¹⁰Jigs'tua'titl ta'n gis tlimaj pas'g negmow poqji apaji usgutmi'tij, "Goqwei ta na ula wesgutg, ula gisi npman aq gisi apaji minunsian?" ¹¹Glapis pipanima'titl Se'susal, "Tal gis nujigina'mua'tijig wet bluejig 'amujpa Ilaija tmg pegising?"

¹²Teli asitemaji, "Lpa Ilaija tmg pegising aq 'ms't goqwei weji gisgaja'toq, gatu tal gis Gjinisgam ugtwi'gatign gis tl wi'gas'g, 'Na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn amujpa na ma'muniw ulmaje'tew aq ma'munuaqtasigw.' ¹³Teli-muloq, 'lpa Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g tela'la'tipnn ta'n getu tla'la'tij pa na wije' Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit negm."

Se'sus nepilat 'lpa'tujl ta'n mn'tu wesgweiatl

(Matiw 17.14-21; Lu'g 9.37-43a)

¹⁴Ge's Se'sus, Pie'l, Sa'n, aq Ji'mej weita'titeg gm'tnigtug aq nemia'titeg esgwia'tiliji unaqapemg aq pugwenniji mimajuinu'g. Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan etl gi'gaja'suala'tiji Se'sus unaqapemg. ¹⁵Ta'n teli nqase'g mimajuinu'g nemia'titeg Se'susal na we'gwi ms'gi'gs paqalaiwaqan. El'tugultijig aq wel'ta'suala'titl. ¹⁶Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Goqwei ta gilew wej gi'gaita'ioq?"

¹⁷Na te'si'tij mimajuinu'g newgte'jit ji'nm asita'puguet, "Nujigina'muet, 'ngwis pegisitulap muta mn'tu'l gegguna'tl ugtinneg, etna na ugjit mo gisi ntawe'g. ¹⁸Mn'tu te's pesu'gwatuaj 'lpa'tujl aq mesganatesimatl maqamigeg. Pisewiaq ugtun metewigjetgl wipitl aq pem meji'et. Na pipanim'gpnig unaqapemg 'gtaqqatesguanew na mn'tu'l pas'g mo gis tala'la'tigul."

¹⁹Na Se'sus telimaji, "Tali pgitgalultoqs'p aq tali pgijia's ni'n glapis 'gtlams'-tmu'tioq? Ge' jugwa'tui na 'lpa'tujl." ²⁰Na tujiw pegisula'titl Se'suseg. Ta'n teli nqase'g mn'tu nemiateg Se'susal, smtug gisa'latl 'lpa'tujl wejipulgwelitl

aq nisegetl maqamigeg lpa'tujl aq te't'pja'silitl aq waju'paqtesg ugtun pisew.
²¹ Se'sus pipanimatl ujjl, "Ta tujiw sa'q na tele'g?" Ji'nm teluet, "Gis ta'n tujiw mijua'ji'juitteg. ²² Gaqaisg mn'tu wejo'tg ne'pa'n ula ngwisl. We'gaw gisa'latl elja'lan pugtewigtug aq we'gaw eligsmegetl samqwanigtug. Ewlite'lmieg aq apoqonmuieg, etug gis tla'tegetes na."

²³ Se'sus asitematl, "Goqwei wet thua'n etug gis tla'tegetesg na? Ta'n tujiw getlams'tmn ta'n pas'g goqwei gis tliatew ugjit gi'l."

²⁴ Smtug 'lpa'tuj ujjl gesigawwelitl, "Gjisaqamaw, getlams'tasi pas'g mo tepianug ta'n teli gtlams'tasi, apoqonmui me' ma'muni gtlams'tasin."

²⁵ Se'sus nemiaji mimajuinu' poqji gigjita'liji, na smtug melgimatl mn'tu'l, telimatl, "Na gi'l mn'tu ta'n gisa'l't ula 'lpa'tuj gepistaqanan aq mo 'ntawen. Mn'tu, telimul, 'gtaqqa'si na 'lpa'tuj aq mut apaja'siw nugu."

²⁶ Ula mn'tu sesgwet aq gisa'latl 'lpa'tuj wejipulgwelitl aq getaqqa'sitl. Na 'lpa'tuj teli angamgusit 'st'ge' npuinu. Na 'ms't wen teluet, "Nepgaq." ²⁷ Gatu Se'sus wesua'tuaj ugpiatn aq apoqonmuatl unaqa'silin aq 'lpa'tuj gaqama'sit.

²⁸ Ta'n tujiw Se'sus gis psgwa'teg wen'ji'guom newgtugwa'luguti'titeg unaqapemg pipanima'titl, "Tal gis ninen mn'tu mo gisi gtaqqatesguaqat?"

²⁹ Se'sus asitemaji, "Pas'g a'sutman aq sune'win gisi gtaqqatesguaten na telamugsit mn'tu aq mo goqwei piluei."

Se'sus ap wesgutg unpuaqan

(Matiw 17.22,23; Lu'g 9.43b-45)

³⁰ Na naqt'g na'te'l aq siawita'jig Galali. Se'sus mo puatmugup wenn gji'tun ta'n eimu'tijig muta etl gina'muasnig unaqapemg. ³¹ Telimaji, "Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'liten mimajuinu'g ugpiatnuaq ugjit ne'-po'qsin. Na gisi nsugunaq apaji minunsites."

³² Mo negmow nestua'tigul ta'n goqwei gegina'muaji pas'g jipasultijig pipanimanew.

Ta'n wen mawi espe'g

(Matiw 18.1-5; Lu'g 9.46-48)

³³ Peita'jig Gapelniam aq ta'n tujiw gis psgwita'titeg wen'ji'guomg Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Goqwei ta na etl gi'gaita'ioqos wejgwita'gweg awgtigtug?" ³⁴ Pas'g na mo getu asitema'tigul muta wejgwita'titeg awgtigtug gi'gaita'pnig ta'n wen me' espe'g te'si'tij. ³⁵ Se'sus epa'sit aq wigumaji newgtisgegsiliji je ta'pu, telimaji, "Ta'n wen getu iganpuguij amujpa igalsit ugtejgewa'juin aq lugowata 'ms't wiguma." ³⁶ Na Se'sus nemisguatl mijua'ji'tl, ugplaqaneg tepa'latl aq gegulusgwa'latl. Na tujiw telimaji unaqapemg, ³⁷ "Na mimajuinu ta'n 'nwisunmg wele'watl mijua'ji'tl pa na wijej aq ni'n ta'n teli ule'wij, aq ta'n wen wele'wit ni'n mo pas'g ni'n wele'wigw pas'g maw na newgte'jit ta'n ni'n petgimip."

Ta'n wen mo getanugsiwggw na negm igalugsigw

(Lu'g 9.49,50)

³⁸ Sa'n telimatl, "Nujigina'muet, nemi'g'tt'p ji'nm mn'tu'g getaqqatesguaji mimajuinuigtug, 'gwisunm e'wm'sg, pas'g mo majulgwalugsi'gw ginu. Na telimg'tt'p, 'Naqa'si smtug muta mo majulgwalugsi'gw.' "

³⁹Se'sus teli asitemaji, "Mut naqa'lanew, muta ta'n pas'g wen nepiteget gisna mn'tu'g getaqqatesguaji 'nwisunmg, negm ma 'nqasa'iw gisi mil agnimigw. ⁴⁰Ta'n wen mo getanugsiw gw na igalugsi'gw. ⁴¹Migwite'tmug ula! Ta'n wen samqotl'sg samqwan muta tleiawin Se'suguliewigtug, amujpa na 'msntew ugtapangitueweim."

Mut pata'tegen

(Matiw 18.6-9; Lu'g 17.1,2)

⁴²"Pa na mimajuinu gisa'laj newgte'jilitl mijua'ji'tl, ta'nig getlams'tasilitl, oplawtigmuj, ap me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu. Me' glu'lgtesoq, na mimajuinu mesgi'g gun'tew gelpilmuj ugjitaqaneg aq paqatjiegemg 'gta'nug. ⁴³Toqo pa na gisa'l'sg ula 'gpitn op'la'tegen, ugsua'tu tmse'n, me' glu'lgtes 'msnmn iapijiewei mimajuaqan pas'g newgte' 'gpitn, awna je mu gitg 'gpitnn aq Mn'tua'gig lien ta'n pugtew ma 'nqa'suenug. ⁴⁴Na'te'l iapijw mimajites aq iapijw amasgipnnetesg. ⁴⁵Pa na 'ggat gisa'l'sg ejigla'sin Nisgamewigtug, ugsua'tu tmse'n muta me' glu'lgtes 'msnmn iapijiewei mimajuaqan pas'g newgtigatan awna je mu tapuigatan Mn'tua'gig lien. ⁴⁶Na'te'l iapijw mimajites aq iapijw amasgipnnetesg. ⁴⁷Pa na 'gpugug gisa'l'sg jigla'sin Nisgamewigtug ugtaqatu. Me' glu'lgtes pisgwa'n Gjnisgam ugtelege'wa'gimng pas'g newgt taqqigwan je mu siaw gugunmn gitg 'gpugugul aq Mn'tua'gig lien. ⁴⁸Na'te'l iapijw mimajites aq iapijw amasgipnnetesg. ⁴⁹"Ta'n tujiw ugs'tqamu eig, amujpa na wen gijga'ji'j gitnmat aq welmaje'g. ⁵⁰"Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Gat mo iga'tun salawei mijip-jeweigtug, ma wigapu'gtug. 'Gsal igtigig 'st'ge' ta'n Gjnisgam teli gsal'sg. Ignmu Wejuli Nisgam ilgwenmulin, na tujiw, tle'n gi'l st'ge' na mijipjewe' ta'n wel sala'watas'g glaman ul mawo'ltitoqs'p igtigig mimajuinu'g."

Se'sus gegina'muaji ugjit ji'nm mo

nigtua'tinew ugte'piteml

(Matiw 19.1-12; Lu'g 16.18)

10 ¹Na Se'sus naqt'g na'te'l, siawa'sit Jutia, aq siawi asoqoma'sit sipug teluisig Jol'tan. Ap igtigig pugwelgig mimajuinu'g peita'jig ta'n eimlij. Na negm egnutmuaji 'st'ge' ta'n i' tla'te'gej.

²Alt Palasiaq peita'jig aq wet nu'gwala'titl ta'n tel pipanigesultijig, "Nuji-gina'muet, ge' tliminen, etug 'gt'tplutaqanminu ignmuaj ji'nmul nigtua'tinew ugte'piteml."

³Se'sus teli asita'puguet aq pipanimaji, "Talamugusnn 'tplutaqann Mowiso'q gis ignmugsioqol?"

⁴Teli asitema'titl, "Mowiso'q ignmuapnn ji'nmul ewi'gas'g wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew ugte'piteml aq jigla'silin."

⁵Se'sus telimaji, "Mowiso'q ewi'g'g'p na ula telamu'g 'tplutaqan ugjit gilew muta metua'taqatioqop aq melge'gl 'ggamlamunual. ⁶Mujga amgweseweieg ugs'tqamu el'ta's'geg, na teluep, 'Gjnisgam eliapni ji'nmul aq e'pilitl. ⁷Etna na ugjit ji'nm naqalaji ujil aq uggitw'itl aq toqwa'tijig ugte'piteml. ⁸Na wegla tapusijig negmow ngute'jitaq, mu nugu tapusi'gw pas'g 'ngute'jitew. ⁹Ta'n weni Gjnisgam gisitgwalaji, ma wen gis nigtua'lagwi."

¹⁰Na ta'n tujiw apaji pisgwa'teg wen'ji'guomg, unaqapemg pipanima'titl Se'-susal ta'n goqwei ugjit gelutmlitl. ¹¹Telimaji, "Ta'n ji'nm puna'latl ugte'piteml

aq malie'wi'tij igtigl e'pilitl, sespo'teget aq opla'latl ugte'piteml. ¹² Pa na wije, e'pit nigtua'ti'tij ugji'nmuml aq malie'wi'tij igtigl ji'nmul, na sespo'teget aq opla'latl ugji'nmuml."

Se'sus ewlite'lmaji mijua'ji'g

(Matiw 19.13-15; Lu'g 18.15-17)

¹³ Alt mimajuinu'g pegisitu'a'tiji un'januaq Se'suseg ugjit negm sama'lan. Pas'g na unaqapemg majiaqa'la'tiji negla mimajuinu'g. ¹⁴ Se'sus ge'iaj na smtug wegaig, aq telimaji unaqapemg, "Ignmu na mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew muta na mimajuinu'g ta'n sangewitelmijig st'ge' wegla mijua'ji'g Gjinisgam ugtelege'wa'gim tleiaultijig. ¹⁵ Migwite'tmug ula! Amujpa na ignmat Gjinisgam iganpuguin, pa wije aq wegla mijua'ji'g, muta ma Gjinisgam gisi ilgwenulug, glapis na tla'tegen." ¹⁶ Se'sus te's mijua'ji'tl wesua'latl, epa'latl ugplaqaneg aq gegulusgwa'latl. Ugtugwejan ugpitn iga'toq aq a'su-tmessewatl te's ingute'jilij.

Milesit ji'nm

(Matiw 19.16-30; Lu'g 18.18-30)

¹⁷ Mjit ap newgt Se'sus poqtamga'sit. Na tujiw ji'nm el'tugwi'gl, el nutgul-pa'sitl Se'susal aq pipanimatl, "Welm'tun nujigina'muet, tala'tega's ni'n gisi msnmn iapjiwewei mimajuaqan."

¹⁸ Se'sus pipanimatl, "Goqwei ugjit telui'tin ni'n welm'tu? Mo wen welm'tug pas'g Gjinisgam newgte'jit. ¹⁹ Geju'l gi'l geitu'n 'tplutaqan: Mut ne'pa'tegew, aq mut sespo'tegew, mut gmutnew, mut egsuew, aq mut gmutnesuintuisgew, gepmite'lm gujj aq 'ggij."

²⁰ Na ji'nm teluet, "Nujigina'muet, weja'tegemgeg maljeweu'juianeg ne'gaw majulgwatmn ta'n te's'gl 'tplutaqan."

²¹ Se'sus tetpaqi angamatl, ewlitematl, aq gesalatl ula ji'nmul. Na telimatl, "Mjit newgte' nat goqwei tla'tegen. Maja'si aq 'ntuisgetu ta'n te's'g goqwei gegunmn, na suliewei ignmu ewle'juinu'g aq milesuaqan guguntes wa'so'q. Gis tla'tegen na, jugu'etesg aq majulgwalites ni'n." ²² Ta'n tujiw ji'nm nutgeg ula, ewlapewa'sit, ewlgwija's'g uggamlamun, aq ejigli ewlitoq muta we'gwi milesit.

²³ Se'sus gigto'qopa'sit unaqapemg aq telimaji, "Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu pisgwa'n Gjinisgam ugtelege'wa'gim."

²⁴ Na unaqapemg sigtatesgagwi'tij wegla ugglusuaqanml pas'g Se'sus siawewistoq, "Nn'jantut mawi mtue'g ta'n tel pisgwa'tim Gjinisgam ugtelege'wa'gim negmow ta'n elita'sulti'tij milesuaqan ugjit pisgwa'tunew Gjinisgam ugtelege'wa'gim. ²⁵ Tetuji mtue'g milesit mimajuinu lien Gjinisgam ugtelege'wa'gim pa na wije aq nige' melgawlejit mo eigtnug, gis saputa'sin saqati ugpgugw."

²⁶ Na tujiw unaqapemg ap me' aji paqalaiultijig aq pipanimultiji, "Tal gisi ugs'tatew wen?"

²⁷ Se'sus tet paqi angamaji aq asitemaji, "Ula ma mimajuinu'g gis tlataqa-ti'gw pas'g Gjinisgam 'ms't goqwei gis tla'teget."

²⁸ Na Pie'l gelusit, "Ninen gatu, 'ms't goqwei naqtmegupneg aq majulgwaluleg'p."

²⁹ Se'sus telimaji, "E'e, ap wije telimuloq. Menaq wen pisuiw naqtmug wiguow gisna ugjignamg, uggwe'ji'g uggwitl, ujjl, un'jang, aq maw

ugtiga'taqan ugjit ni'n aq ugjit na gelu'lg agnutmaqan. ³⁰ Negm 'msntew nige' ula ugs'tqamu me' aq gasgiptnnaqanigl ugjit te's newgte'jit ta'n naqt'g, wiguow, ugjignamg uggwe'ji'g, uggwitl, un'jang, ugtiga'taqan, maw git-nmaten aq amasgipnnaten. Me' enmi'gnig 'msntew iapijwewei mimajuaqan. ³¹ Maw pugwelgtaq, nige' amgwesewe'gig, na negmow ugtejgewe'taq, aq pugwelgig ta'n ugtejgewe't'pnig, na negla amgwesewe'taq."

Gis nige' si'st wesgutg Se'sus ta'n tli np'tew

(Matiw 20.17-19; Lu'g 18.31-34)

³² Na nige' pemi lta'jig Selusalemg. Se'sus igana'sit aq unaqapemg ugtejg jipasultijig aq ta'nig mimajuinu'g majulgwalugwi'tiji wegwata'sultiliji. 'Mjit ap newgt Se'sus newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg sitatug ela'laji aq wesgutg ta'n te'sg goqwei tliatew ugjit negm. ³³ Se'sus telimaji, "Jigs'tuigw! Telimuloq ta'n tliatew ugjit ni'n. Nige' el'ta'igw Selusalemg aq ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'tasites iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Etna negla ilsumitaq ugjit ni'n 'npmn aq iga'liten ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ³⁴ Wegla maligimitaq, lusingomitaq, nipispaqante'taq, aq ne'pa'itaq aq gisi nsugunaq Gjinisgam apaji minua'litew."

Nat goqwei tla'tegelin Se'susal ugjit negmow Ji'mej aq Sa'n

(Matiw 20.20-28)

³⁵ Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti uggwisg Se'suseg pegisingig. Teluejig, "Nujigina'muet, nat goqwei pewatmuleg tla'tegen ugjit ninen."

³⁶ Se'sus pipanimaji, "Goqwei pualioq tla'tegen ugjit gilew."

³⁷ Se'susal teli asitema'titl, "Ta'n tujiw poqji ilsutegen ugtelege'wa'gimg ta'n me' espe'g aq igtigl, pualuleg maw pultinenu newgte'jit 'gtinaqanmg aq newgte'jit 'gpatatujmg."

³⁸ Se'sus telimaji, "Mu geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Gisi ugt samqwa-toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n ugt samqwa's. Gis tli ulmaje'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n tli ulmaje'tes? Gis saputita'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n 'gjisaputasites?"

³⁹ Teli asitema'titl, "E'e! gis tla'tegetesnen." Se'sus telimaji, "E'e, na tliatew, ugt samqwatoqs'p st'ge' amujpa ni'n gtu' samqwa's. 'Lpa tli ulmaje'toqs'p st'ge' amujpa ni'n tli ulmaje'tes, aq 'lpa saputita'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n ugji saputa'sites. ⁴⁰ Pas'g na mo ni'n telgita'siw 'mgnmulinew ta'n wen pitew 'ntinaqanmg gisna 'npatatujmg. Negm na Gjinisgam ignmuataq ugt'punual ta'n gisgattegl ugjit negmow."

⁴¹ Ta'n tujiw igtigig newgtisgegsijig unaqapemg nutma'titeg wegaiugtua'tiji Sa'nal aq Ji'mejal. ⁴² Gatu Se'sus wigumaji aq teluet, "Assumg-wi'tiji g'pnno'lewaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq gegguna'tiji, ap igtigig ilsuma'tiji mimajuinu'g ta'n tla'taqatilitaq aq gilew geituoq. ⁴³ Mut na tl pmita'new. Pa na nat wen newgte'jit te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti amujpa na negm elugowaji esgwia'tiliji, ⁴⁴ aq wen newgte'jit gtu' iganpugu'ij amujpa na gistejuit 'ms't ta'n te'siliji. ⁴⁵ Pa na wije' ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, mo weji pgisinuap ugjit lugougsin, weji pgisinap lugowan aq iga'tun 'ntmimajuaqanmg ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g."

Se'sus nepilat! nepapigwa'litl ji'nmul Paltimeas

(Matiw 20.29-34; Lu'g 18.35-43)

⁴⁶Na tujiw peita'jig Jeligo. Ge's Se'sus pem jiglita'tij aq maw unaqapemg, pugwelgig mimajuinu'g mawia'tijig. Na nepapigwa't ji'n mul teluisit Paltimeas, ujil teluisilitl Timeus, pemgopit aq etl tawaqtmaw gmetug awgtigtug. ⁴⁷Ta'n tujiw nutmateg ula Se'sus tleiawit Nasalet gis pegising, poqji sesgwet, "Se'sus! Ntelege'witeminen, Ta'piteg wetagutmn, ewlitemli!"

⁴⁸Pugwelgig majiaqa'la'titl aq telima'titl, "Wantaqa'si!" pas'g na me' aji gsi-gawet, "Ta'pit uggwis! Ge' ewlitemli!"

⁴⁹Se'sus nenga'sit aq teluet, "Wigumug!" Na wiguma'titl nepapigwa'litl ji'n mul aq teluejig, "Ulgwija'si, unaqa'si, muta wigum'sg."

⁵⁰Smtug menegetl ugputu'gunml. Jiniw gaqametesing aq elietl Se'susal.

⁵¹Se'sus pipanimatl, "Goqwei pualin tla'tegen ugjit gi'l?" Nepapigwa't teli asitematl, "Nujigina'muet, ap getu nemitegei!"

⁵²Se'sus telimatl, "Ta'n teli gtlams'tasin na weji gisi npisin nige', gis maja'si-tes." Smtug ula ji'n mul gis nemiteget aq majulgwalatl Se'susal awgtigtug.

Gepmite'lma'titl Se'susal ta'n tujiw pisgwa'nnij Selusalemg

(Matiw 21.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

11 ¹Se'sus aq unaqapemg pemi lta'jig gigjiw Selusalemg. Tmg el'ta'jig Pettani toqosip Petpaqe'. Ula gutanji'tl suel toqtegsn etegl nunmaqamigeg Olipet gm'tnigtug. Se'sus tapusiliji unaqapemg igan gnuatua'ji ta'n tla'tegelitaq, aq igangimajig. ²"La'tigw ula gutanji' me' naqajijge'l. Ta'n tujiw iga'ioq na'te'l we'jiatoqs'p te'sipowji'j gelpilasit. 'Lpa menaq e'wa'sigw. Apgwa'latoqs'p aq apat gl'taqana'toqs'p. ³Pa na wen pipanimugsioq, 'Goqwei wet tla'tegeioq na?' tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pualatl, smtug apaja'tultal gaqiewaj.' "

⁴Na maja'tijig aq we'jiatitl te'sipowji'tl gmetug awgtigtug. Wej gl'pisilitl ga'qanigtug wen'ji'guom. Ge's etli apgwa'la'tij, ⁵ta'nig gigjiw gaqamultijig pipanimgwi'tiji, "Tal lugweioq ta u't etli apgwa'loq te'sipowji'j?"

⁶Teli asitema'tiji st'ge' ta'n Se'sus telimapni. Na smtug ji'n mul iga'la'tiji. ⁷Apat gl'taqana'titl te'sipowji'tl Se'suseg, ugputu'gunmuaq ugpaqamg ge'gwistaqatua'titl wi'sisl aq smtug Se'sus tepa'sitl. ⁸Na pugwelgig mimajuinu'g siplamgo'la'tiji ugputu'gunmuaq awgtigtug, gatu igtigig miti'sigtug weji mn'te'mi'titl nipispaqan iga'taqanigtug aq siplamgo'tu'titl awgtigtug. ⁹⁻¹⁰Na mimajuinu'g ta'n iganita'jig aq ta'n ugtejg wejgu'ita'jig na poqji sesgu'tijig,

"Allelulia Gjinnisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ugwisunmg. Gjinnisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ginu gtelege'witemitesnu st'ge' Ta'pito'q. Allelulia Gjinnisgam ta'n mawi espe'g. Gjinnisgam westaugsi'gw nige'."

¹¹Se'sus iga't Selusalemg aq pem liet 'gjia'sutuo'guom. Pisgwa't aq teli alapa'sit ms't tami. Na tujiw naqt'g aq apaja'sit Pettani maw newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg muta gis pem gaqiaq na'gweg.

Se'sus aq pi'gmenaqs

(Matiw 21.18,19)

¹²Na igtig na'gweg pemi apaita'titeg, Pettani, Se'sus gewising. ¹³Gneg nemiatl pi'gmenaqsil, waju'elitl nipi'g. Se'sus eliet ta'n tet gaqamilij aq aji

angamatl ugjit gis we'jitun pi'gl me' i'ttn. Ta'n tujiw gigja'siteg pas'g nipi' we'-
jiaji, mo tami nemitugul gaqapitnugl pi'gl, muta mo tetaputestnug nigwen
pi'gl. ¹⁴ Se'sus telimatl na pi'gmenaqsil. "Ma wen nugu pi'gl ugtatalug gi'leg!"
Aq unaqapemg nutua'titl.

Se'sus eliet 'gjia'sutuo'guom

(Matiw 21.12-17; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)

¹⁵ Ta'n tujiw peita'titeg Selusalemg Se'sus pisgwa't tusati 'gjia'sutuo'guom.
Poqji tuattessguaji 'ms't ta'n te'siliji etli pgwateligatiliqi aq etli ntuiska'tiliji
a'sutuo'guom aq aputasgejio'toqol ugpatautimual nut sa'se'wa'tu'tij suliewei
aq ugmputimual ta'nig netuisgetu'tiji plesg. ¹⁶ Mo ignmuagul wenn pma'-
tilin ta'n pas'g goqwei 'gjia'sutuo'guomei iga'taqan. ¹⁷ Na tujiw tel gnu'tmuaji
mimajuinu'g, "Na'te'l ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, ta'n goqwei Gjinisgam
teluep, 'Ni'n nignen na tluisitew ta'n i' tli a'sutma'timg ugjit 'ms't mimajuinu'g.'
Pas'g gilew gawasga'tuoq gmutnes i' tligasulti'tij."

¹⁸ Na iganpugultijig patlia'g aq nujigina'mua'tijig tplutaqan nutmi'titeg aq
na poqji gwilmi'tij ta'n tl ne'pa'taq Se'susal pas'g na jipala'titl muta pugwelgig
mimajuinu'g wesam jigs'tua'titl ta'n tel gina'muelij.

¹⁹ Na wela'gwele'l iga'q Se'sus aq unaqapemg naqtm'i'tij na 'gjigan.

Pi'gmenaqsio'q nepg'snaq

(Matiw 21.20-22)

²⁰ Ge'sg egsitpu'g pemi lta'tij awgtigtug nemia'titl pi'gmenaqsio'q gaq gispa-
sisnaq glapis ugji'psigigtug. ²¹ Pie'l migwite'tg ta'n gis tliaqap ulagu, aq teli-
matl Se'susal, "Nujigina'muet, ge' lapa'si, na pi'gmenaqsio'q ta'n gelult'p ulagu,
nepg'snaq."

²² Se'sus asitapuguet aq telimaji, "Migwite'tmug ula! Lita'sultigw Gjini-
gam! ²³ Na tujiw gis tlimatoqs'p gm'tnji'l, 'Unaqa'si aq eljiaqalsi 'gta'nug.' Gat
mo megtamutiwoq, ggamlamunuaq, awna 'gtlams'tasultioq ta'n goqwei telu-
eioq tliatew, aq na tla'sgt'tew ugjit gilew. ²⁴ Etna na ugjit wet tlimuloq, ta'n
tujiw a'sutman aq etawaqtman goqwei 'gtlams'tasi, na gis mesnmneg, aq 'ms't
goqwei msntes. ²⁵ Ta'n te's a'sutman apigsigtu ta'n wen getan'sg glaman gujj
wa'so'q apigsigtmutal 'gtlue'uti'l. ²⁶ Gat mo apigsigtuawj igtigig pa na wijei
Gujj wa'so'q ma apigsigtmulugul 'gtlue'uti'l."

Pipanima'titl Se'susal ta'n weja'toq ugtassusutim

(Matiw 21.23-27; Lu'g 20.1-8)

²⁷ Na tujiw apajita'jig Selusalemg. Aq pisgwita'jig 'gjia'sutuo'guomg. Ge's
Se'sus ala'sit na iganpugultijig patlia'g, nujigina'mua'tijig, aq me' natawo'ltijig
ji'n mug peita'jig negmeg, ²⁸ aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget aq wen
ignmas'g ugtassusutim ugtla'tegen?"

²⁹ Se'sus asitemaji, "Nige' pipanimuloq pas'g newgte' glusuaqan, aq gisi
ignmuioq ula glusuaqan. Na ni'n gis tlimultoqs'p ntassusutim ta'n tel gis tla'-
tegei. ³⁰ Ge' tlimigw, Wen Sa'nal petgimasnn ugjit sign'tuan mimajuinu'g? Gji-
nisgam gisna mimajuinu'g?"

³¹ Pas'g na negmow poqji sespagnutma'tiji, "Nige' taluetesnu? Na tli asi-
temug wejiaq Nisgamewigtug, tlutew, 'Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqos

Sa'n?' ³² Gatu awna ula mimajuinu'g gepmite'lma'titl Sa'nal. Ma gis tluegw wejiaq mimajuinuigtug," muta jipala'tiji mimajuinu'g. 'Ms't wen gtlamite'l-matipnaq Sa'no'q iganigjitegewinuaq. Iganpugultijig jipala'tiji mimajuinu'g. ³³ Na teli asitema'titl Se'susal, "Mo geitueg!" aq Se'sus telimaji, "Pa na weije, ma tlimuluoq ta'n weja'tuan ntassusutim ugjit ta'n tel gis tla'tegeian."

Se'sus a'tugowaji na ji'nm ta'n assutg iga'taqan

(Matiw 21.33-46; Lu'g 20.9-19)

12 ¹ Na Se'sus poqji a'tugowaji, "Etna na ula ji'nm gle'pmenaqsig etli iga'taqalaji aq llutaqan gigto'qolut toqo mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl pepgijo'tutal gle'pl aq el'toq wen'ji'guomij'j ta'n tel gisi al gigto'qwapitew. Na tujiw maqatuigetoq ugtiga'taqan aq wiguow naqt'g aq poqtamga'sit. ² Ta'n tujiw mena'taqutimg gle'pl iga'g elgimatl ugtlugowinuml ugjit ignmugsin ta'n telgi'g tettuj na iga'taqanigtug wegla nuji iga'taqu'tijig. ³ Na nuji iga'taqu'tijig goqqwa'la'titl na lugowinu'l tl matta'titl aq apat gima'titl. Mo goqwei pe'gaj pegisitug. ⁴ Na assusit igtigl lugowinu'l poqjigimatl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Matna'titl aq taqama'titl un'jig, me' gesita'titl je mu amgwesewel. ⁵ Na assusit elgimatl igtigl ugtlugowinuml aq ne'pa'titl aq ewlumua'tiji pug-wenniji igtigi weije tela'laji. Matta'tiji ta'sijig aq siaw ne'pa'tiji igtigi. ⁶ Na nige' pas'g newgte'jilitl esgwielitl ta'n apgotgimaten, assusit newgtunatl uggwisl. Na nugu ugtejgewei elgimatl uggwisl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Teluet, 'Amuj na gepmitelma'tital ngwisl. ⁷ Pas'g na nuji iga'taqu'tijig telimtultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Jugwita'gw aq ge' ne'pa'nej glaman ula iga'taqan ginuwe'tew.' ⁸ Na wesua'la'titl uggwisl aq ne'pa'titl aq tewajjiaqtua'tij wa'qi sitatug iga'taqanigtug."

⁹ Se'sus pipanigesit, "Tala'tegetew nige, na ji'nm ta'n assutg iga'taqan? Jugu-'etew aq ne'pa'taq wegla ji'nmug aq se'g eli mqatuigetoq ugtiga'taqan igtigi nuji iga'taqu'tiliji. ¹⁰ Amuj gis egitmoq Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g?

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig

mo puatmi'tigup.

Etna na ula gun'tew

ta'n 'ms't goqwei mawn'g.

¹¹ Na Gjisaqamaw gisite'tg'p

ta'n gis tliaq, na we'gwi ula's'g. "

¹² Na Lesui'paq iganpugultijig wejo'tmi'tij gisi ugsua'la'new Se'susal muta geitu'tij ta'n tel agnutmlitl, wesgumujig negmow. Pas'g jipala'tiji mimajuinu'g. Etna na ugjit naqala'titl aq ejiglita'jig.

Pipanima'titl ugjit apangitmnew g'pnno'lewei suliewei

(Matiw 22.15-22; Lu'g 20.20-26)

¹³ Na tujiw Lesui'paq iganpugultijig elgima'tiji te'siliji Palasiaq aq te'siliji Elot unaqapemg ugjit Se'susal gistesguanew ta'n tl mil pipanimataq. ¹⁴ Na pei-ta'liji aq telueliji, "Nujigina'muet, geitueg gi'l maw tetapu'en ji'nmuin. Geju'leg gi'l mo wen wessimawt ta'n teli angamgusij awna ta'n telgwig uggamlamun. Gegina'muen teliaqeweigtug ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit mimajuinu'g tla'taqatinew. Tliminen etug tetapu'eieg apangitmnen g'pnno'lewei suliewei. Amujpa apangitmegl gisna moqwa'?"

¹⁵ Pas'g Se'sus saputamaji ta'n getu tela'luj aq asitemaji, "Goqwei na gilew wet tla'taqatioq? Getu' gis te'sguioq? Ge' jugwa'tui na suliewei. Ge' angaptmug."

¹⁶ Na pegisitua'tij newgte' aq pipanimaji, "Wen ugsisgw aq ugwisunm wegla?" Teli asitema'titl, "G'pnno'l."

¹⁷ Na Se'sus teluet, "Na apangitmug g'pnno'l ta'n goqwei, g'pnno'lewei, aq apangitmug Gjinsigam ta'n goqwei Nisgamewei." 'Ms't paqalalaiagwi'titl.

Pipangesultijig ta'n tel minunsitew ta'n tujiw gisi np'g

(*Matiw 22.23-33; Lu'g 20.27-40*)

¹⁸ Na tujiw alt Satusiaq peita'liji Se'suseg. Etna na negmow teluejig, "Ta'n tujiw mimajuinu gisi np'g ma' minunsigw." ¹⁹ Telima'titl, "Nujigina'muet, Mowiso'q gis wi'g'pneq tplutaqan ugjit ginu, 'Ta'n tujiw ji'nm nepg aq naqalatl ugte'piteml toqo mo mijua'ji'j gegguna'tigwi na ji'nma ugjignaml amujpa malie'wi'titl na sigu'sgwal glaman gisi gugunataq mijua'ji'j ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.' ²⁰ Jijuaqato'q etna na ula llaigneg te'sipnig wijigatultijig ji'nmug. Muga gisiguit malie'wit, mo pegitawsigwaq, nepgaq, aq mo mijua'ji'j gis guguna'tigwi. ²¹ Toqo ap igtig malie'wititl na sigu'sgwal aq mu mijua'ji'j gis guguna'tigwi nutaiw nepg. Ap wije' teliaq si'stewe'l ugjignamual. ²² Maw esgwia'tijig glapis llaigneg te'sijig wijigatultijig malie'wi'titl na e'pilitl. Gaqi npu'tijig aq mo mijua'ji'j gegguna'tigwi. Na ugtejgewei na e'pit nepg. ²³ Ta'n tujiw Gjinsigam apaji minua'laj npuinu'g maw ula ji'nmug aq e'pit aq mimajultitaq wa'so'q wen etug ugte'pitemital? 'Ms't llaigneg te'sijig malie'ulti'tipnn."

²⁴ Se'sus asitemaji, "Pa na pe'gaj mo tetapua'tiwoq aq mo geituoq ta'n goqwei ugjit! Mo geituoq Gjinsigam ugtwi'gatign aq Gjinsigam ugml'gigno'tim. ²⁵ Ta'n tujiw Gjinsigam apaji minua'laj ta'nig nepu'tilipni tlo'ltitaq 'st'ge' ansale'wijig wa'so'q. Ji'nmug aq e'prijig ma malie'ulti'gw. ²⁶ Pa na pipanigesis'p ta'nig nepu'tipni minua'lujig, amuj na egitmoq Gjinsigam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g ta'n Mowiso'q gis wi'g'g'p ugjit na nipispaqan etlamlegl aq mo taloqtenu'gul. Na na'te'l ewi'gas'g ta'n Gjinsigam telimateg Mowiso'q, 'Ni'n na Gjinsigam ugjit Aplam, ni'n na Gjinsigam ugjit Isaq, ap ni'n Gjinsigam ugjit Je'gop.' ²⁷ Na ula telueg, Negm na Gjinsigam ugjit ta'nig mimajultijig. Na telueg, ta'nig getlams'tasultipnig aq nepu'titgi'g, apaji mimajultijig wa'so'q. 'Lpa gilew ma'muniw oplia'tioq."

Na mawi ms'gi'g tplutaqan

(*Matiw 22.34-40; Lu'g 10.25-28*)

²⁸ Na na'te'l eig's nujigina'muet tplutaqan, nutg's ta'n goqwei wesgutmli'tij. Nemiasnn Se'susal ignmuateg Satusiaq gelu'lg glusuaqan aq smtug eliet negmeg aq pipanimatl, "Tegen tplutaqan mawi espe'g te's'g?"

²⁹ Se'sus asitematl, "Etna na ula mawi espe'g. Nutmu'tigw Isle'lewioq, Gjisaqamaw Gnigaminu pas'g negm Gjinsigam. ³⁰ Te's gamlamin amujpa gesalt Gnigaminu Gjisaqamaw ta'n telgi'g ggamlamun, ta'n telgi'g 'gjijaqamij, ta'n telgi'g 'gtangita'suaqanm, aq ta'n telgi'g 'gml'gigno'tim. ³¹ Na ula tapuewei ta'n mawi espe'g tplutaqan, etna na ula, amujpa gesaljig gigmaq st'ge' ta'n gi'l teli gsalsin. Mo eigtnug ap piluei 'tplutaqan teli espe'g st'ge' wegla tapu'gl."

³² Na nujigina'muet tplutaqan telimatl Se'susal, "Wel tetapuewistun, nujigina'muet. Teliaq ta'n teluen, pas'g Gjisaqamaw negm na Gjinsigam. Mo

piluei igtig eimug pas'g negm. ³³ Amujpa na mimajuinu te's gamlamij gesalatl Nisgam! ta'n telgi'g uggamlamun aq ta'n telgi'g ugtangita'suaqanm aq ta'n telgi'g ugm!gigno'tim aq amujpa gesalaji wigumaq 'st'ge' negm ta'n teli gsalsij. Gelu'sit wi'sis ela'l'j aq nu'gwa'lanew patgulmesigaqanigtug ugjit ignmugsin Gjnisgam aq ta'n te'sgl goqwe'l ignmatimgewei ugjit Gjnisgam, pas'g me' glultes 'gsalug."

³⁴ Se'sus pegene'wat! ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw teli asita'puguelij aq telimatl, "Geget gisgaje'in ugjit Gjnisgam ilgwenmin." Na toqo tujiw mo wen nugu tewjitagw pipaniman nugu Se'susal.

Pipanigesin ugjit na ji'nm ta'n Gjnisgam megnapnn

ilgwenataq ugtmimajuinumg

(Matiw 22.41-46; Lu'g 20.41-44)

³⁵ Ge's Se'sus etl gina'muej 'gjia'sutuo'guomg na etl pipanigesit, "Tal gis nuji-gina'mua'tijig 'tplutaqan gis teluejig,

'Na newte'jilitl, ta'n Gjnisgam megnapnn

ilgwenanew ugtmimajuinumg,

wetagutmlitl Ta'piteg?"

³⁶ Na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ta'n tluelin,

'Gnisgaminu telimatl 'Ntnisgamum,

Pa'si tet ntinaqanmg,

glapis gisi iga'laqaj

ta'nig getan'sgig, 'gpitng.'

³⁷ Ta'pit na negm telui'tapnn,

"Ntnisgamum,' tal gisi ugtaquttew Ta'piteg?"

Se'sus gegnua'tuaji mimajuinu'g ula nujigina'mua'tijig 'tplutaqan

(Matiw 23.1-36; Lu'g 20.45-47)

Na pugwelgig mimajuinu'g nutua'titl Se'susal aq wels'tua'titl. ³⁸ Ge's etli wesgumuj telimaji, "Angweiug wegla nujigina'mua'tijig 'tplutaqan! Al'ta'jig i' tli ntuisga'ti'tij, tel gnesultijig me' na mimajuinu'g nmia'titaq aq gepmite'lma'titaq. ³⁹ Gisgatnmu'jig mujgajewe'l mutputi'l ugjit negmow aq mujgajewe'l ugt'punual pestie'ulti'tij. ⁴⁰ Wegla pepsitelma'tiji sigu'sgwaq aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwaq geggunmi'titl. Na tujiw pegiji a'sutma'tijig ugjit nmugsinew aq uli angamgusultinew. Ulmajo'ltitaq ta'n tujiw ilsumaj."

Sigu'sgwaq ta'n tel pegisitoq ignmatimgewei

(Lu'g 21.1-4)

⁴¹ Se'sus pemgopit 'gjia'sutuo'guomg ta'n tepaw i' tepege'tij suliewei. Na pugwelgig milesultijig mimajuinu'g pugwelg suliewei tepo'tu'tij. ⁴² Na ewle'jit sigu'sgwaq pegising aq tepegetl tapu'gl suliewe'ji'tl pas'g tel tepawgti newgte'sent. ⁴³ Na Se'sus wigumaji unaqapemg aq mawa'laji aq telimaji, "Telimu-loq ula ewle'jit sigu'sgwaq me' pugwelg gis tepeget je mu 'ms't ala igtigig. ⁴⁴ Muta ala igtigig gisi iga'tu'titl aq me' piamie'tij milesuaqan. Negmow milesultijig, pas'g negm ewle'jit. Gaqtepegeteg ta'n te'sg goqweieg ta'n negm ugji mimajisoq."

Se'sus wesgutg ta'n tel suisga'tas'gt'tew 'g'jia'sutuo'guomg

(*Matiw 24.1,2; Lu'g 21.5,6*)

13 ¹Ge's Se'sus pem jigla'sij 'g'jia'sutuo'guomg newgte'jilitl unaqapeml teluelitl, "Nujigina'muet, ge' lapa'si! Ge' teli uli angamugl wegla gun'tal aq tetuji gelu'lg wen'ji'guoml."

²Se'sus asita'puguet, "Nemituoqol wegla mesgi'gl wen'ji'guoml. Je ma newgte' gun'tew esgwianug ugt'pung muta 'ms't ta'n te's'gl gaq nista'sgt'tal."

Gitnmo'qon aq ulmajo'qon

(*Matiw 24.3-14; Lu'g 21.7-19*)

³Tel gne'g Se'sus pemgopit gm'tnji'j teluisilitl Olipet, tetpaqiw 'g'jia'sutuo'guomg. Na Pie'l, Ji'mej, Sa'n, aq Antle' ge's newgtamsiliteg peita'jig Se'suseg, ⁴aq pipanima'titl, "Ge' tliminen ta'n tujiw na tliatew aq tliminen na gnugwaqan musga'tuin giasgiwewei iga'q ugjit wegla ta'n goqwe'l tliatal."

⁵Se'sus poqji tlimaji, "Ango'tmug, mut wen lue'wa'lugsinew. ⁶Muta pugwelgtaq mimajuinu'g nwisunmg, wejgwita'taq. Tluetaq, 'Ni'n na ula ji'nm, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinung, aq pugwennitaq mima'juinu'g ma'mun lue'wa'la'tiji.' ⁷Mut sespete'tmnew ta'n tujiw nutmoq matntim'gl tepaw gisna amaseg. Amujpa na teliaq pas'g na mo tl'ta'sultinew getu gaqiaq ugs'tqamu. ⁸Etna na tujiw newgte' 'gjigan matntultitaq igtig 'gjigan. Aq newgte' elege'wagi matntultitaq ap igtig elege'wagi aq 'ms't tami matntultitaq. Ugs'tqamu el maja's'gt'tew 'ms't tami aq iga'tew pestmo'qon. Ta'n tujiw wegla tliaq, na tujiw gilew 'gji'tutoqs'p geget gespaqami'g.

⁹"Amujpa gilew angewiasultioq muta ugsua'lugsitoqs'p aq ilsumugsitoqs'p ta'n i' tli ilsumuj. Tl mattoqsitoqs'p a'sutuo'guoml. Na toqo tujiw tli ilsumugsitoqs'p nuji iganpugultijig aq elege'wijig muta majulgwaliq ni'n glaman gis tlimatoqs'p negmow gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰Amujpa na gelu'lg glusuaqan amgwe'wewei gegnua'tujig ta'n tel mil agnutmu'tijig mimajuinu'g, ta'n telgi'g ugs'tqamug. ¹¹Ta'n tujiw ugsua'lugsioq, aq pija'lugsioq, aq ilsumugsioq, mut igan sespeta'sultinew ugjit ta'n tlua'titoqs'p. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Gjinisgam ignmugsitoqs'p na tujiw ta'n tlua'titoqs'p. Ma gilew e'wmuoq 'ggulusuaqanmual. Wejuli Nisgam, 'gtinnewaq eig, tl ewistutew ugjit gilew. ¹²Mimajuinu gisa'latal wijigumatl ne'po'qsilin. Aq ujjuaq wijei tla'lataq un'januaq, un'januaq masgelma'titaq ungi'guaq aq gisa'lataq ne'po'qsilin. ¹³Ms't wen masgelmugsitoqs'p muta ni'neg tleiaultioq. Ta'n tegan mimajuinu gisipugutg glapis ugtejgewei. Na negm Gjinisgam ugs'tawiatl."

Nmitutoqs'p tliatew ta'n iganigjitegewinuaq

Tanielo'q teluepnaq

(*Matiw 24.15-28; Lu'g 21.20-24*)

¹⁴"Nmitutoqs'p metu angamgusit gaqamit ta'n mo teltenug 'lpa pe'gaj i'mn. (Ta'n wen egitg 'ns'tasij ta'n goqwei telueg.) Na toqo tujiw ta'n wenig eimu'tijig Jutia amujpa elsumultijig soqoqamigeg. ¹⁵Pa na wen wiguaq gujmuq eig's, toqo na tliaq, mut pispwa'iwij lamguomg nemisgmn nat goqwei. ¹⁶Pa na mimajuinu eig's iga'taqanigtug, mut apsgwa'siwij wiguaq, aq tua'tuij utapsun. Amujpa na smtug nangamisgoqia. ¹⁷Mawi mtue'tew

na na'gwegl ugjit e'pijig ta'nig getu un'janultijig (wenig mijua'ji'jue'gatijig) aq ugjit e'pijig ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'g gegguna'tiji ta'n tl pma'lataq. ¹⁸Gjinisgam tawaqtumug ugjit mo tlian miawipug. ¹⁹Mawi mtue'tew negla na'gwegl me' ap aji mtue'tal ta'n menaq ugs'tqamu teli gji'tas'gtug's ap ma nugu tlianug. ²⁰Gatu Gjisaqamaw gisita'sit toqwaqji'ja'tun negla na'gwegl je mu 'ngute'ji'wisooq westa'taq. Etna na ugjit ta'nig gisi mgnaji mimajuinu'g, wet tla'teges na.

²¹"Pa na wen telimugsioqs'p, 'Ula tet eig Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan Nisgam ugtmimajuinumg!' gisna, 'Ala eig!' Mut 'gtlams'tmu'tinew! ²²Ne'ita'taq nujiegsupugua'taqatijig thuetag, 'Ni'n na ula ji'nm ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinumg,' aq nujiegsupugua'taqatijig iganigjitegewinu'g. Ugnugwaqanmual aq paqalaiwaqann gis tla'taqatijig getu gistesgua'tiji Gjinisgam ugtmimajuinumg. ²³Angweiasultigw! Gis igan tlimuloqop."

**Na na'gweg Se'sus na ji'nm ta'n Gjinisgam
petgimapnn apaja'sitew**

(Matiw 24.29-31; Lu'g 21.25-28)

²⁴"Ta'n tujiw metue'gl na'gwegl gaqiaq, na na'gu'set 'mgatawa'sitew aq tepgun'set ma piam wasoqwegw. ²⁵Gjinisgam pepuetestutew 'ms't goqwei musigis'tug aq gloqowejg ma wije' tl pmita'gwig. ²⁶Na tujiw ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, alugwig'tug jugu' neia'sites. Ntmlgigno'tim aq ntgepmite'lgaqanm guguntes aq paqtasites. ²⁷Pgotgima's 'ntansale'witewm ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mawo'lataq ta'n Gjinisgam gisi mgenaji ugtmimajuinumg, ta'n telgi'g ugs'tqamu."

Gjigina'masi ula pi'gmenaqsi

(Matiw 24.32-35; Lu'g 21.29-33)

²⁸"Ignmu gina'mulin ula pi'gmenaqsi. Ta'n tujiw nipispaqan nigwegl aq menajejgl poqji nipi'juaq, na gji'jituog geget nipg. ²⁹Pa na wije' ta'n tujiw nemituog wegla goqwe'l tliaq. Na tujiw gji'tutoqs'p tepaw eig aq ugs'tqamu gaqian. ³⁰Migwite'tmu'tigw ula! Mimajuinu'g ta'nig nige' mimajultijig ma nepu'ti'gw glapis ula 'ms't gaq tliaq. ³¹Wa'so'q aq ugs'tqamu gaqiatew gatu ni'n 'nglusuaqanml 'lpa iapijiw ma gaqianugl."

Mo wen geitug ta'n tujiw tliatew

(Matiw 24.36-44)

³²"Gatu mo wen geitug na na'gweg gisna ajiet ta'n tliatew, je mu ansale'-wijig wa'so'q, je mu ni'n Gjinisgam ugguwisl, pas'g nuji geitog. ³³Ango'tmug aq jigo'tmug muta mo geituoq ta'n tujiw tliatew. ³⁴Pa na wije' aq ji'nm ta'n ejigla'sit wiguaq aq iga'laji ugtlugowinumg iganpugultinew, ala wen newgte'jit ugtlgowaqan elugwatg, aq telimatl ga'qan nujo'tg, 'Siaw wapi!' ³⁵Pa na wije' telimuloq, 'Gisgajo'ltigw aq ango'tmug muta mo geituoq ta'n tujiw Gjisaqamaw 'pgisintew etug jel wela'gewe'le'l, gisna aqtatpa'q gisna ge's wejgwapniaq gisna wejgu segewa't na'gu'set. ³⁶Gatu jiniw pgisintew, mut we'jugsinew nep'tioq!' ³⁷Ta'n goqwei telimuloq 'ms't telimgig, 'Siaw lugutigw aq ango'tmug.' "

**Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig
'tplutaqan gisita'sultijig ne'pa'new Se'susal**
(*Matiw 26.1-5; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53*)

14 ¹Etna na tapugunaqt'tew pestie'umg ugjit Siawa'timgewei ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo apita'tas'gtnug. Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan gwilmi'tij ta'n tl gimiw ugsua'lataq Se'susal aq ta'n tl ne'pa'taq. ²Telimultijig, "Ma gis tla'taqati'gw pestie'umg, ta'n tujiw pugwelgig mimajuinu'g tet 'gjigan eigig. Jijuaqa 'ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

Se'sus un'jig elguta'tuj amjaqto'suti Simon wiguaq
(*Matiw 26.6-13; Sa'n 12.1-8*)

[Simon maliguitut leplsiewinu'j muta melgignaq 'gsnugowaqan geggung's teluisig, "leplsi." Na pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugul'gat pas'g gisi npisit.]

³Se'sus Simon wiguaq eig's Pettanieg. Simon tel maliguitut, "Leplsiewinu'j," pas'g gisi npisit. Ge's Se'sus etlatalg, e'pit pishgwa'latl gun'teweie'l pu'taiji'tl waju'pelitl ta'n mawi mgo'tig amjaqto'suti. Wejitas'g poqtaqiaq nalt. Na panta'latl pu'taiji'tl aq guta'tuaj amjaqto'suti Se'susal un'jig. ⁴Alt mimajuinu'g wegaiultijig aq telimultijig, "Goqwei weji e'wmaj aq goqwei wet tl pisuo'tg gelu'lg amjaqto'suti?" ⁵Gisi ntuisgetas'gt'soq ugjit panaemg tepawgti newgtipungegewei suliewei ganie'wisooq aq suliewei ignmuanes ewle'juinu'g!" Majaqta'titl ma'muniw na e'pilitl.

⁶Gatu Se'sus teluet, "Punajimug na e'pit! Goqwei weji ulgowaqana'loq? Maw gelu'lg ta'n tela'tegej ugjit ni'n. ⁷Iapjiw ewle'jultijig mimajuinu'g wijit-gweugsitoqs'p aq ta'n pa tujiw gisi apoqonmuatoqs'p. Gatu ma ni'n iapjiw gis wijitgweiul. ⁸Ula e'pit tela'teget ta'n tel we'gwisipgwatoq. Gis guta'toq amjaqto'suti nun'jig gisgaja'tuij ta'n tli utquta'liten ugjit me' enmina'gweg. ⁹Nige' migwite'tmug ula! Ta'n tet tami gelu'lg agnutmaqan etl wi'tas'g ta'n telgi'g ugs'tqamu, na e'pit ta'n gis tla'teget ugjit ni'n, migwite'lmaten ugjit negm."

Suta netuisgetoqol Se'susal
(*Matiw 26.14-16; Lu'g 22.3-6*)

¹⁰Na smtug Suta, newgte'jit wegla newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg elieji iganpugultijig patlia'sg aq telimaji, "Ni'n apoqonmultoqs'p ta'n teli ugsua'loq Se'sus." ¹¹Wel'ta'suala'titl ta'n tel nutua'tij teluelij aq tepluma'titl ignmuanew suliewei. Toqo poqji angapteq ta'n tli ugsua'latal Se'susal.

Na Se'sus mawatalultijig unaqapemg
(*Matiw 26.17-25; Lu'g 22.7-14,21-23; Sa'n 13.21-30*)

¹²Na amgwesewei na'gweg pestie'watmi'tij ta'n e'wmi'tij mo apita'tas'gtnug pipnaqan, ula na na'gweg jijgluewji'lg ne'po'jig ugjit na pestie'umg. Se'sus unaqapemg pipanima'titl, "Tami pualieg 'lta'nen aq gisgaja'tunen ta'n tli uloqotalultitesnu?"

¹³Na Se'sus tapusiliji poqjigimaji aq telimaji ta'n tla'tegelitaq. "La'tigw gutang aq ji'nm pemapilatl mesgilitl samqwano'qol waju'pelitl, ultesgugsi-toqs'p. ¹⁴Majulgwatoqs'p na wen'ji'guom aq pishgwa'j. Tlimatoqs'p assusit

na wen'ji'guomg, 'Nujigina'muet teluet, Tami tet gisgatteg ta'n nnaqapemg aq ni'n tli uloqotalultitesnen Siawa'timgewei?' ¹⁵ Musga'tugsitoqs'p ge'-gwe'g ta'n mesgi'g newgtse'g weli gisgaja'tas'g. Na'te'l gisgaja'tutoqs'p ta'n tli uloqotalultitesnu."

¹⁶ Na unaqapemg maja'tiliji, ela'tiliji gutang aq 'ms't goqwei we'jitu'tilij ta'n Se'sus telimapni aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei.

¹⁷ Na wela'gw Se'sus pegising aq unaqapemg. ¹⁸ Ge's p'tautigtug etlatalul-ti'tij, Se'sus teluet, "Ni'n telimuloq, newgte'jit te'sioq ta'n mawatalultieg geg-nugwalitew ni'n."

¹⁹ Toqo unaqapemg mo welgwijultiligwi aq poqji pipanimgwi'titl ala wen ap igtig, "Etug ni'n?"

²⁰ Se'sus asita'puguet, "Etna na newgte'jit te'sioq, newgtisegsioq je ta'pu, ta'n mawatalultieg aq getapegwija'toq ugpiapaqanm wijei eptaqan. ²¹ Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, amujpa na 'np'tes st'ge' nige' ta'n tel wi'-gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng na tliatew, gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n getu 'ntuisgalitew ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn. Me' etug gelu'lgtesoq ugjit na ji'nm pa mu ugs'tqamuigusnn."

Na Gjisaqamaw ugwela'gewe'm

(Matiw 26.26-30; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25)

²² Ge's etlatalulti'tij Se'sus wesua'toq pipnaqan, a'sutmat aq miwatmuatl Nisgaml. Sewisgina'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Teluet, "Ula na na'qi. Ugsua'tug aq malqotmug."

²³ Wesua'latl gupji'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Elasnmuaji aq 'ms't wijei wet samqwo'tiliji. ²⁴ Se'sus teluet, "Ula na nmal'tem. Ta'n tl gaqigunia's ugjit pug-welgig, musga'tutew ta'n Gjinisgam teli tplumapni mimajuinu'g, na tliatew. ²⁵ Ni'n telimuloq, 'lpa ap nugu ma samqwaw ula moqopa'q, glapis na na'gweg samqwa's na pilei moqopa'q ta'n Gjinisgam etli elege'witewit."

²⁶ Na tujiw a'sutmewintu'tijig. Tewita'jig aq el'ta'jig gm'tnigtug teluisig Olipet.

Se'sus igan gnuat'uatl Pie'lal ta'n tluelital mo nenagun

(Matiw 26.31-35; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

²⁷ Ge's pemita'tij, Se'sus telimaji, "'Ms't gilew ugsumultitoqs'p aq 'nqalitoqs'p. Geitu na tliatew muta gis tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Gjinisgam ne'patal newgte'jilitl ta'n jijgluewjig nuji angwe'waji aq jijgluewjig se'stesguaten.' ²⁸ Ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lij ni'n, igan lia's Galali."

²⁹ Pie'l asita'puguet, "Ma ni'n puna'lu tlia esgwia'tijig puna'lsigig."

³⁰ Se'sus telimatl Pie'lal, "Migwite'te'n ula! Na ge's mu napew ta'pu getu'gw, gisgatatpa'q, gi's gi'l si'st thuetes mo nenuiwn ni'n."

³¹ Pie'l asita'puguet aq naji ml'gapuguet, "Mo eigtnug thuen ni'n mu nenu'lu je tlia 'npman maw gi'l."

Na 'ms't unaqapemg wijei telua'tiliji.

Se'sus etli a'sutmat Getsemani

(Matiw 26.36-46; Lu'g 22.39-46)

³² Na peita'jig na'te'l telui'tmi'tij Getsemani aq Se'sus telimaji unaqapemg, "Pita'gw tet gijga ta'n teli pgiji a'sutmai." ³³ Na tujiw wije'waji Pie'lal, Ji'mejal,

aq Sa'nal. Na poqji ewlgwijing aq welmajigwetutg. ³⁴ Telimaji, "Lpa teli ewlgwija'si 'lpa telo'tm geget gaqsuisga'si. Na ula tet i'mu'tigw aq ango'tmug."

³⁵ Me' naqajijge'le'l eliet aq mesganaqalsit maqamigeg. Asutmat etug jel ma 'gji saputa'sigw wegla 'lmajo'qon. ³⁶ Na eli a'sutmatl, "Nu', Tata't! 'Ms't goqwe'l mo metue'gtugl ugjit gi'l. Pipanimul jigla'tuin ulmajo'qon. Gatu mut tla'te-gew ni'n ta'n tel puatm, pas'g gi'l ta'n tel puatmn."

³⁷ Ta'n tujiw apaja'sij we'jiaji nesisiliji unaqapemg nep'tiliji aq telimatl Simon Pie'lal, "Simon me' nepan? Mo gisi ala'piwn newgte' ajiet?" ³⁸ Se'sus telimaji, "Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma 'l nisia'tiwoq elue'utig-tug. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq."

³⁹ Mjit ap newgt Se'sus naji a'sutmat teluettl wije'l glusuaqan. ⁴⁰ Ta'n tujiw apaja'sit unaqapemg we'jiaji nep'tiliji. Na tetuji gtugsultijig je mu ugpugu-gual gis pantenmi'tigul. Ta'n tujiw tugwia'tiliji mo geitu'ti'gw ta'n tlima'tisnn. Se'sus ap naji a'sutmat.

⁴¹ Ta'n tujiw ap si'stewei apaja'siteg na telimaji, "Tepiaq ta'n teli atlasmul-tioq. Na ajiet iga'q aq ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'ling lue'winu'g ugpitnuaq. ⁴² Mn'jita'gw aq maita'nej! Na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising!"

Na wesua'la'titl Se'susal

(Matiw 26.47-56; Lu'g 22.47-53; Sa'n 18.3-12)

⁴³ Me' Se'sus etlewistoaq ta'n tujiw Sutaal, newgte'jilitl unaqapeml, pegi-sinnitl. Pugwenniji mimajuinu'g pema'tu'tilitl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l pejuwije'wa'titl Sutaal. Iganpugultijig patlia'sg nujigina'mua'tijig patlia'sg, aq natawo'ltijig ji'nmug petgima'tiji. ⁴⁴ Suta igan gnuat'ua'pni mimajuinu'g gnug-waqan. "Ta'n tegan ji'nm wesaqanm'g, etna na negm pualoq. Ugsua'lug aq jigla'lug melgigleiu'g."

⁴⁵ Ta'n teli nqase'g Suta pegising elietl Se'susal aq teluett, "Nujigina'muet," aq wesa'qanmatl. ⁴⁶ Smtug wesua'la'titl Se'susal aq melgigle'wa'titl. ⁴⁷ Na newg-te'jit te'sijig gaqamultijig na gettaqa'toaq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia's ugtlugowinuml mente'muaj ugs'tuaqan. ⁴⁸ Na Se'sus gelusit aq telimaji, "Amujpa na gilew te'sisgegsioq wejgwita'ioq ta'n espo'qwas'gl aq petgute'gne'l ta'n teli ugsua'lioq ni'n 'st'ge' na ni'n na nuji opla'teget. ⁴⁹ Te'sisig'sg ni'n wijit-gweiuoloqop. Pas'g ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, amujpa na teliaq."

⁵⁰ Toqo 'ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesumultiliji.

⁵¹ Etna na newgte'jit maljewe'j ji'nm ta'n tel gnesij pas'g poqtaqasgegl wape'gl aligal. Majulgwalasnn Se'susal aq negla getu gisaps'gna'titl. ⁵² Pas'g na wesumugwalitl enmisge'litl, naqtmlitl aligal ugtejg.

Se'sus pegisulut iganpugultiliji

(Matiw 26.57-68; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵³ Toqo Se'susal ela'la'titl na espe'g patlia's wiguaq. Na'te'l ta'nig iganpu-gultijig patlia'sg, natawo'ltijig ji'nmug, aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan etl mawia'tijig. ⁵⁴ Pie'l gneg ugtejg pem majulgwalat aq pisgwa't ugtiga'taqang ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigo'qwa'gwegl. ⁵⁵ Iganpugultijig patlia'sg aq 'ms't ilsutaqatijig getu we'jitua'tisnn ta'n goqwei ugtangutew Se'susal. 'Lpa mo goqwei we'jitua'ti'gw ta'n tli ilsutmuataq aq ta'n tl ne'pa'taq.

⁵⁶ Pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Pas'g mo wije tel agnutmu'ti'gw.

⁵⁷ Na tujiw ta'sijig ji'n mug gaqamita'jig aq egsuaqanima'titl Se'susal. ⁵⁸ "Nutaqatt'p teluep, 'Suisgo'tutes ula 'gja'sutuo'guom ta'n ji'n mug gisitu'tij aq gisi nsuguna'q ltutes newgte' ta'n mu ji'n mug gisitu'ti'gw.' " ⁵⁹ Je mu negmow mo wije tel agnutma'ti'gw.

⁶⁰ Na espe'g patlia's gaqama'sit ta'n te'siliji eimu'tiliji aq mil pipanimatl Se'susal, "Gis taluetes nige', ta'n tel pisuisu't'mul'g?"

⁶¹ Gatu Se'sus mo me'tegw aq 'lpa mo gelusigw. Espe'g patlia's ap mil pipanimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung, sape'wit Gjinisgam uggwisl'?"

⁶² Se'sus teli asitematl, "E'e ni'n na. 'Ms't gilew nmiatoqs'p, ni'n na ula ji'n m ta'n Gjinisgam petgimapnn, ugt'pites ugtinaqanmg Gjinisgam ta'n mawignat aq nmiatoqs'p alugwigwug wejgu nisa'si wa'so'q wejei."

⁶³ Na espe'g patlia's tel'ta'sit Se'susal alm'getmlitl Nisgaml. Mo wels'tmug aq smtug sewisgino'toqol utapsun. Teluet, "Gis tepiaq we'jitueg. Mu nugu wen puatasigw. ⁶⁴ Nutuoq ta'n tel lue'wigl ugglusuaqanml. Tal'te'lmoq?" Smtug ilsuma'titl ugjit ne'po'qsilin.

⁶⁵ Ta'sijig eimu'tijig poqji lusgoma'titl Se'susal aq gep'joqpinmua'titl ugpugugul aq taqama'titl. Telua'tijig, "Ugji tetapuata ta'n wen gisi tqam'sg?" Sma'gnis paqtne'ita'titl aq matna'titl.

Pie'l petgwasitl Se'susal

(Matiw 26.69-75; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pie'l me' eig iga'taqanigtug ta'n wen'ji'guoml gigto'qwagwegl ta'n tujiw na espe'g patlia's ugnugtoqtejgwejml newgte'jilitl pemielitl. ⁶⁷ Ta'n tujiw etli u'siliteg tetpaqi angamatl aq teluet, "Gi'l elg wijitgweia't'p Se'sus ta'n Nasalet tleiawit."

⁶⁸ Pas'g Pie'l petgwasit aq teli asita'puguet, "'Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn." Na tujiw tewiet aq gaqamit gigjiw ga'qana'tas'g. Na tujiw napew getu'g.

⁶⁹ Na nugtoqtejgwej nemiatl na'te'l aq poqji minu tlimaji wije'l glusuaqan weget gaqamultiliji, "Negm na ala." ⁷⁰ Pie'l ap petgwasit.

Na tel gne'g ula gaqamultijig ap Pie'lal elsutmua'titl, "Gi'l ma gisi megta-mun muta gi'l na negla te'sioq newgte'jin muta gi'l tleiawin Galali."

⁷¹ Na tujiw Pie'l teluet, "Ugtapulij Gjinisgam egsuen! Mo nenuaq na ji'n m ta'n wesgumoq."

⁷² Na smtug ap tapuewei napew getu'g. Na Pie'l migwite'tg ta'n Se'susal telimt'pnn, "Ge's mu napew ta'pu getu'g, gi's gi'l si'st tluetes 'mo nenuiwn.' " Ta'n tujiw angite'tgeg, na atgitemit.

Pilot mil pipanimatl Se'susal

(Matiw 27.1,2,11-14; Lu'g 23.1-5; Sa'n 18.28-38)

15 ¹ Ge'sg egsitpu'g iganpugultijig patlia'sg mawa'laji esgwia'tiliji igan-pugultiliji ilsutmi'tij ta'n tla'lataq Se'susal. Smtug gelpila'titl ejigla'la'-titl aq ignmua'titl Pilotal. ² Pilot pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'wite-mual?" Se'sus asitematl, "Gi'l na teliaq teluen."

³Iganpugultijig patlia'sg elsutmua'titl Se'susal pugwelgl ta'n goqwe'l, pas'g Se'sus mo goqwei teluegw. ⁴Pilot ap mil pipanimatl, "Mo getu asita'pugueun? Nutman ta'n te's'gl goqwe'l gisi elsutmulgl."

⁵Se'sus mu nugu goqwei teluegw. Na Pilot sigta paqalaig.

Se'sus ilsutasit ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39-19.16)

⁶Te's pestie'umg Siawa'timgewei Pilot iga'latl newgte'jilitl laplusang pisilitl ta'n tegen mimajuinu'g gluma'titl. ⁷Na tujiw newgte'jit ji'nm, teluisit Palapas, laplusang pisit, maw igtigig wijitgweiwasnig. Negmow maw lugutipnig ta'n tel matna'tij iganpugultiliji aq ne'pa'tisni mimajuinu'g. ⁸Ta'n tujiw pugwel-gig mawita'jig aq poqji pipanima'titl Pilotal ugjit tela'tegelin ta'n i' tla'tegelij. ⁹Pilot pipanimaji, "Pualioq iga'lan Lesui'paq ugtelege'witemual ugjit gilew?" ¹⁰Pilot weli gji'toq iganpugultijig patlia'sg Se'susal ugipitnuaq iga'tua'tipnn muta gi's sa'q wisgual'a'titl.

¹¹Pas'g na iganpugultijig patlia'sg munsaiwa'tiji mimajuinu'g ugjit pipanigesultinew Pilotal iga'lan Palapasal ugjit negmow. ¹²Pilot ap gelulaji mima-juinu'g, "Gatu tal pualioq tala'lan newgte'jit telui'toq, 'Lesui'paq ugtelege'witemual?" "

¹³Na apaji sesgu'tijig, "Gujjiewto'q!"

¹⁴Pilot pipanimaji, "Gatu goqweieg ta opla'toqosneg?" Me' naji gsigawa'ti-jig, "Gujjiewto'q!"

¹⁵Pilot getu tetapua'laji mimajuinu'g. Na iga'latl Palapasal ugjit negmow. Iga'latl Se'susal sma'gnisg ugipitnuaq ugjit mattoqsilin aq gujjiewto'qsilin.

Sma'gnisg maligitelma'titl Se'susal

(Matiw 27.27-31; Sa'n 19.2,3)

¹⁶Sma'gnisg ela'la'titl Se'susal iga'taqanigtug, ta'n g'pnno'lewei wen'ji'guom gigo'qwapaqteg. Na esgwia'tijig sma'gnisg wigumaji aq mawita'jig. ¹⁷Sma'gnisg Se'susal nasa'tua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl. Goqominaq-siei el'tu'tij piptugwaqig aq nasa'tua'titl un'jig. ¹⁸Na poqji gaqametesultijig aq matgwetua'titl. Telima'titl, "Wel'ta'si ta'n tel nemu'l Lesui'paq ugtelege'witemual!" ¹⁹Taqama'titl un'jig gmu'j, elusguma'titl, nutgul'pa'sultijig aq emtoqwa-la'titl. ²⁰Na ta'n tujiw maligima'titeg menatua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn, apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na tujiw ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'taq.

Se'sus gujjieweigtug nasapaqtotg

(Matiw 27.32-44; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)

²¹Ge's pemita'tij asugua'titl ji'nmul, teluisilitl Simon, tleiaiwilitl Sailin. Uggwisg na Alegasantel aq Megwatpat. Pem lielitl 'g'jigang. Gi'gaja'la'titl pma'-pinmilin Se'susal uggujiewe'm. ²²Se'susal pegisula'titl ta'n teluisig Golgota na telueg, "Teli angamgug 'st'ge' waqan'tewatpat." ²³Se'susal getu ignmua'tipnn moqopa'q wiaqa'tas'g 'mpisun teluisig mul, mu tli ulmaje'n, gatu Se'sus mo esamqwawgup. ²⁴Na tujiw sma'gnisg gujjieweigtug nasta'titl. Toqo wesua'-tua'titl utapsun te's i' newgte' elaqatijig nmitunew ta'n wen ingutei ugtete'-tew. Etna na tel nasgwa'tatultisnig. ²⁵Panaemg pesgunateg ajiet egsitpu'g ta'n tujiw gujjiewta'titeg. ²⁶Ula na gnugwaqan ta'n tel pisuimuj nasa'tua'tij

uggujjiewe'm, ewi'gas'g, "Lesui'paq ugtelege'witemual." ²⁷Tapusijig gmutnesg gujjiewto'jig maw Se'susal, newgte'jit inaqaneg aq igtig patatujg. ²⁸Na teliaq ta'n Gjinsigam ugtwi'gatign tel wi'gas'g'p, "Mawa'lut maw gmutnesg."

²⁹Na mimajuinu'g pemita'jig pepuegetitl un'jiwal aq maligima'titl Se'susal. "Na! Gi'l getu seioqte'mu'sp 'gja'sutuo'guom aq gisi apaji 'ltutes nesuguna'q. ³⁰Ge' nisa'si nige' na gujjieweigtug. Ugs'tawi'si gi'l."

³¹Pa na wije'i iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan maligima'titl Se'susal, telimultijig. "Gisi ugs'tawiaji igtigig, pas'g negm mo gisi ugs'tawi'sigw. ³²Ge' angamanej, Isle'lewaq ugtelege'witemual, Nujiugs'tawi'-wet. Nisa'si gujjieweigtug nige'. Na tujiw 'gtlams'tultesnen." Na ula tapusijig, gujjiewto't'pnig maw Se'susal, elg maligima'titl aq ewnasima'titl.

Se'sus ta'n teli np'gs

(Matiw 27.45-56; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)

³³Ta'n tujiw mewlia'gweg iga'q ta'n telgi'g ugs'tqamu oqonitpaqamugwa's'g nesisgl ajietl. ³⁴Na tujiw Se'sus sesgwet aq teluet, "Eloi, Eloi lama sabach-thani?" Na telueg, "Ntnisgamum, 'ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?"

³⁵Te'sijig mimajuinu'g eimu'tijig nutua'titeg teluejig, "Ge' jigs'tug, wigumatl Ilaijaal." ³⁶Newgte'jit ta'n 'spanj gisi gwija'toq moqopa'qigtug aq gis iga'toq pita'q gmu'jigtug elasga'tuaj Se'susal ugtung. Teluet, "Pe'l angamanej Ilaija jugu'en aq nisa'lan gujjieweigtug."

³⁷Na Se'sus gesigawwet aq nepgaq.

³⁸Etna na ula gesgug atla'wegn tmsaqign 'gja'sutuo'guomg gaqapitg. Na telgi'g's asugom te'sisga'q leppie aq nesisga'q leppie tel pita'q. Nasgwa'toq ta'n eteg 'gjisape'uti. Ta'n tujiw Se'sus nepgeg weji pqoji suisgina's'g g'p'taq glapis epune'g. ³⁹Na igantug gujjieweigtug sma'gnis iganpugutuaji gaqamit, nemia-teg Se'susal ta'n tujiw gesigaw sesgwelitem aq nepliteg. Teluet, "Ula ji'nm teliaq Gjinsigam uggwisaq."

⁴⁰Eimu'tijig pugwelgig e'pjiig, ta'n gneg wetama'titl Se'susal nepliteg. Wijit-gweiwa'tiji Salom, Mal Matle'n, aq Mali ta'n uggwisg, na maw maljewe'juit Ji'mej aq Josi. ⁴¹Majulgwala'tisnn Se'susal ge'sg eimliteg Galali aq apoqon-mua'tipnn. Pugwelgig igtigig eimu'tijig ta'nig el wije'wa'tisnn Selusalemg.

Utqotala'titl Se'susal

(Matiw 27.57-61; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)

⁴²Etna na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisg'g. Pemi ula'gewe'le'l ta'n So'sep Alimatiaewaj pegising. ⁴³Maw gtlamite'lmot ula iganpuguit. Ne'gaw esgmalatl na na'gweg ta'n tujiw Nisgaml 'pgisinnital aq ugtmimajuinumg ilgwenataq. So'sep melgita'sit, elietl Pilotal naji glutmuatl Se'susal wa'qi.

⁴⁴Pilot paqalaig ta'n tujiw nutg Se'susal gisi npilin. Na wigumatl sma'gnisl iganpuguilatl aq pipanimatl, "Na teli nqa'si 'np'gaq Se'suso'q?" ⁴⁵Ta'n tujiw nutg iganpuguilatl ta'n teluelij, Pilot telimatl So'sepal, "Gisi ugsua'tuates wa'qi." ⁴⁶So'sep pegwatelg wape'g atla'wegn. Nisa'tuaj wa'qi aq atla'wegnig-tug te'tepjepilat. Pisgwapilat elmalqe'g ta'n gisitu'tip gun'tewigtug aq na'te'l elsmatl. El'te't'pja'toq mesgi'g gun'tew gep'joqwa'tmnn ta'n weji pisgwa'lut'p.

⁴⁷Tapusijig e'pjiig eli angama'titl ta'n Se'susal elisilij. Mal Matle'n aq Mali ta'n uggwisg Josial aq Ji'mejal.

Se'sus minunsit

(Matiw 28.1-8; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)

16 ¹Ta'n tujiw gi's galgwasiyet, na atlasmutigisgug gaqiaq, Mal Matle'n, Salom, aq Mali na Ji'mej aq Josi ugguwijaq pegwatelmi'tij weljema'-gewei, ta'n guto'tuataq Se'susal wa'qig. ²Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg, na'gu'-set pemsegewa'j, el'ta'jig ta'n Se'sus etli utquta'lut'p. ³Ge's pemitat'ij telimultijig, "Wen te't'pja'tutew na gun'tew ugjit ginu weji pisgwa'timg ta'n etli utquta'lut'p?" ⁴Na mawi ms'g'ig gun'tew. Na ta'n tujiw nepsapati'tij nemitu'tij gun'tewe'g gis jigla'tas'gs'pneq. ⁵Pem pisgwa'tijig ta'n etli utquta'lut'p. Nemiatitl na'te'l maljewe'j ji'n'm epilitl inaqaneg. Nasg'gl wape'gl aligal aq maw we'gwata'sultijig.

⁶Telimaji, "Mut we'gwata'sultinew. Al gwiluoq Se'sus, Nasaletgewa'j, ta'n gujjiewto't'pnaq. Mo tet eimug gis minunsitaq! Angaptmug! Ula tet elising'pnaq. ⁷Lta'gw gnuatug unaqapemg maw Pie'l, Se'sus igan lietew Galali. Na'te'l tl nmiaotqs'p 'st'ge' ta'n telimugsioqop."

⁸Na tewita'jig aq ejigltugultijig ta'n etli utquta'lut'p muta tel jipaqita'jig aq we'gwata'sultijig. Mo wenn telima'tigul goqwei muta tel jipasultijig.

Se'sus neia'sitl Mal Matle'n

(Matiw 28.9,10; Sa'n 20.11-18)

⁹Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg Se'sus minunsiteg, tmg neia'sitl Mal Matle'n, ta'n lluinseg te'siliji mn'tu'g tewaqtessuapni. ¹⁰Mal Matle'n eliet ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tijig ta'n etl ewlgwijultijig aq etltemultijig. Telimaji negm nemiapnn Se'susal. ¹¹Ta'n tujiw nutua'titeg telueliteg Se'sus mimajit aq negm nemiapnn, mu getlams'tua'tigul.

Se'sus neialsit tapusiliji unaqapemg

(Lu'g 24.13-35)

¹²Tel gne'g ge's pemla'tilij gutang, tapusiliji unaqapemg Se'sus ap piltu neialsit aq mo nenagwi'tigul. Amgwesewei nemia'titeg pas'g tel gne'g sapama'titl. ¹³Ula apaja'tijig aq telima'tiji igtigig, pas'g na igtigig mo getlams'tmi'ti'gw.

Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji je newgt

(Matiw 28.16-20; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqann 1.6-8)

¹⁴Glapis ugtejgewei Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji jel newgt unaqapemg ge's etlatalulti'tij. Majiaq'alaji muta mu getlams'tmu'ti'gw aq melgasultijig. Mu getu jigs'tmu'ti'gw ta'nig nemia'tipnn mimajilitl. ¹⁵Telimaji, "Lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamu, ta'n te'sit mimajuinu'g se'satug gelu'lg agnutmaqan. ¹⁶Ta'n wen getlams'tg aq sign'tasij. Gjinisgam ugs'tawiatl. Ta'n wen mu getlams'tmug, ulmaji ilsutasitew. ¹⁷Ta'nig getlams'tmu'tijig tla'taqatitaq wegla melgignaqal paqalaiwaqann: wegla 'gtaqqatesguataq mn'tu'g 'nwisunm aq piltui'sultitaq. ¹⁸Pa na gis unaqa'la'tij 'mtesgmu gisna samqwoltijig ta'n goqwei ne'pa'gutaq, ma tala'lugwi'ti'gw. Iga'tuataq ugpitnual gesnugu'tiliji na ilita'taq."

Se'sus ela'lut wa'so'q*(Lu'g 24.50-53; Paqalaiwaqann 1.9-11)*

¹⁹Ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus gis glulateg, wa'so'q ela'lut. Pengopa'sit ugtinaqaneg Gjinişgaml. ²⁰Na unaqapemg maita'liji aq gina'mua'tijig 'ms'tami. Gjisaqamaw Se'sus maw lugutijig, neia'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij teliaqewei ta'n teli ignmuaj ml'gigno'ti gis tla'taqatijig mesgi'gl ta'n goqwe'l.

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Lu'g ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Lu'g ewi'gmuapnn ula wi'gatign Tiaplusal. Telimatl ta'n Se'sus pegising'p ugs'tqamug ugs'tawian lue'winu'g. Lu'g pewalatl gji'tun Nisgam gesalaji milapegsultiliji mimajuinu'. Ta's'gl a'tugwaqann pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij ewi'gas'gl ula wi'gatignigtug. Ta's'gl na Samaliaewa'j ta'n welm'toq (10.25-37), Jijgluew'j ta'n gesga't (15.1-7) aq Na ji'nm ta'n apjiw gesalatl ugguwisl.

Lu'g telimapnn Tiaplusal ta'n Se'sus wesgutg ugtlgowaqan ugs'tqamug, (4.18-19; 7.22-23). Se'sus gesalaji mimajuinu' ta'n igtigi mo gesalgwi'tigwi. Gesalaji ewle'jultiliji mimajuinu'. Se'sus telmaji mimajuinu' na a'tugwaqan ta'n Nisgam gesalatl Lasalasal. Lasalas ewle'jit aq gesnugwat (16.19-31). Se'sus telimaji unaqapemg, 'Ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmug aq ignmamug na suliewei ta'ni ewle'jultijig (12.33). Na apoqnmua'j ewle'jultilij, gesnugu'tiliji aq ta'ni mo apoqnmuasultili'gw. Lu'g pewalatl Tiaplusal gji'tulin Se'sus na mujgajewei mimajuinu'.

Lu'g telimatl Tiaplusal na Wejuli Nisgam apjiw ne'gaw apoqnmuatl Se'susal aq ne'gaw ilgwenatl. Telimatl na Se'sus gaqaisg a'sutmat. A'sutmap ta'n gis sign'tuteg (3.21) ge's gmnaq megnagweg unaqapemg (6.12) aq ta'n tujiw gaqapijineg gujjie-weigtug (23.34,46). Se'sus telimapni mimajuinu' nesisgl a'tugwaqann ta'n wesgutg a'sutmaqan (11.1-9; 18.1-8 aq 18.9-14).

Lu'g ap igtig wi'gatign ewi'g'g'p. Na igtig wi'gatign teluisig, Ta'n I' Tla'taqatipnig Apustale'wijig.

Ta'n qoqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Lu'g ewi'gmuatl Tiaplusal (1.1-4)

Ta'n Sa'n Nutsign'tuet aq Se'sus teli ugs'tqamuipnig (1.5-2.52)

Na agnutmaqan ta'n Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-20)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq ta'n wet nu'gwalut (3.21-4.13)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq gegnu'tmuapni mimajuinu' Galiliewa'gig (4.14-9.50)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ta'n tujiw wejiep Galiliewa'gig glapis Selusalemg (9.51-19.27)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ge's etl mittugweteg Selusalemg (19.28-22.46)

Se'sus wesula'tut'p, isutasip ugjit npmn aq gujjiewto'sip (22.47-23.56)

Se'sus minunsiteg, al neia'sip mimajuinueg aq wenaqalsit'p wa'so'q (24.1-53)

Ta'n goqwei Lu'g telimatl Tiopilusal

1 ¹Nitap Tiopilus, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tip wi'gmnew agnutma-
qan ta'n goqwe'l gis tliaqapnn tepaw ta'n eimu'tieg. ²Ewi'gmi'tipnn ta'n
goqwe'l igtigi telimugsieg'pnn. Negla nemitu'tilipnn ta'n goqwe'l teliaqapnn

weja'tegemgeg Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuip glapis nige' aq telimugsieg'p ula gelu'lg agnutmaqan. ³ Saqamaw, gis sangew gina'masiapnn wegla ta'n goqwe'l teliaqapnn weja'tegemgeg na tujiw glapis nige'. Tel'te'tm gi'l getu' gji'tun glaman pemgopi aq ewi'gmul ula agnutmaqan. ⁴ Ula wet tla'tegei glaman 'gji'tutes giasgiwowej wegla ta'n goqwe'l gegnu'tmugispnn.

Ansale'wit telimatl Saglaiaal uggwisuin

⁵ Na ge's Elot elege'witewip Jutiaewa'gig, na tujiw Saglaia na patlia'suit. Wetapegsit na patlia'saq ta'n teluisipnaq Apaija. Ugte'piteml teluisilitl El'sapet. Ula e'pit wetapegsit Alano'q. ⁶ Gitg appiw tela'tegejig ta'n Gisiteget tel puatg. Getlamiejig aq appiw getlams'tmi'tij Nisgamewei tplutaqan. ⁷ Mo mijua'ji'jg gegguna'tigupni muta El'sapet mo gisi un'janigup. Nige' gitg wel gisiguijig.

⁸ Newtejgeg na'gweg ge's Apaijaewa'jg elugowa'titl Gjinisgaml a'sutuo'guomg, na tujiw Saglaia nigani a'sutmat. ⁹ Na patlia's ta'n nigani a'sutmat ignmut nu'gwa'tun weljema'gewei patgulmesigaqanigtug. Glaman Saglaia megnut aq eliet gjia'-sutuo'guomg ta'n Gisitegetitl emtoqwala'titl, ugjit weljema'gewei nu'gwa'tun. ¹⁰ Na gujmug mimajuinu'g etli a'sutma'tijig ge's Saglaia etl nu'gwa'toq weljema'gewei.

¹¹ Na Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq gaqamilitl inaqaneg patgulmesigaqanigtug ta'n nu'gwa'tas'g weljema'gewei. ¹² Ta'n tujiw Saglaia nemia'j sespeta'sit aq jipasit. ¹³ Gatun na ansale'wilitl telimtl, "Saglaia, mut jipasiw. Gjinisgam gis nutmasg gta'sutmaqanm. Gte'pitem, El'sapet, gugunatal lpa'tujl aq tl wi'tatoqs'p Sa'n. ¹⁴ Na tujiw ul'ta'sites aq no'q ulgwijintes. Pugwelgig mimajuinu'g ul'ta'sultitaq ta'n tujiw ugs'tqamuilitew. ¹⁵ Gisiteget gepmite'lmatal. Ma esamqwagw moqopa'q gisna pugtewijg. Weja'tegemg ugs'tqamuitew gugunatal Wejuli Nisgaml. ¹⁶ Gisa'lata pugwen-niji mimajuinu' Lesul'pe'gatig lita'sualanew Gisitegetitl na Gjinisgaml ta'n emtoqwala'titl. ¹⁷ Lietew aq pestuntew ge's mu Gjisaqamawl poqji pestunmlitl. Msntew na ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q aq ml'gignatew st'ge' na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Ilaija. Gisa'lata mimajuinu'g apaji gsalata un'janua. Gisa'lata na mimajuinu'g ta'n mo getlams'tua'tigul Gisitegetitl gtlams'tuanew aq tla'taqatinew ta'n gigwajiaq. Gisa'lata mimajuinu' gisgajo'ltinew ugjit ta'n tujiw Gjisaqamaw pgising."

¹⁸ Saglaia telimatl ansale'wilitl, "Tali gji'tu ms't ula tlian. Gisigui aq nte'pitem na gisigui'sgw."

¹⁹ Ansale'wit telimatl, "Teluisi Gapliel. Ni'n na Gjinisgam uglugowinuml aq petgimit ugjit tlimulin ula gelu'lg agnutmaqan. ²⁰ Mo getlams'tmun ula ta'n gis tlimul. Na ma gisi glusiwn glapis na na'gweg iga'q ta'n ms't gaqiatew st'ge' teli tplumulap."

²¹ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gujmug etli esgmala'titl Saglaiaal. Angi-ta'sultijig tal gis teli pgitgatg na gjia'sutuo'guomg. ²² Ta'n tujiw tewiej mo gis glulagwi. Na mimajuinu'g ge'jia'titl na gis nmitulipnn nat goqwei gjia'sutuo'-guomg. Saglaia amujpa ugpitnn e'w'gl ugjit gnua'tuan, muta mo gis ewistugw. ²³ Ta'n tujiw ugplugowaqan gaqiaq a'sutuo'guomg Saglaia enmiet wiguaq.

²⁴ Na tel'gne'geg ugte'piteml tele'litl. Mo naqtmligw wiguow na'nijig tepgun'seliji. ²⁵ El'sapet teluet, "Gisiteget gisi apoqonmuit aq wel'te'limit. Na ejig-la'tuit ntaq'oqonmeg."

Ansale'wit telimatl Malial, "Un'janites"

²⁶ Asugom tepgun'sejig El'sapet gis tele'g'p, na tujiw Gjinisgam elgi-matl ansale'wilitl teluisilitl Gapliel na gjigan teluisig Nasalet, ta'n eteg

Galaliewa'gi. ²⁷Na agnutmaqan pegisitoq ugjit e'pite'sl teluisilitl Mali. Mali gisi tplumtijig malie'winew ji'nmul teluisilitl So'sep. Na ji'nm wetagutg na elege'witaq teluisipnaq Ta'pit. ²⁸Na tujiw neia'sit ansale'wit aq telimatl Malial, "E'pite's, telimul gelu'lg agnutmaqan muta Gisiteget wijitgweiasg aq maw gepmite'tasin."

²⁹Mali sespeta'sit ta'n ansale'wilitl gis tlimtl muta mu nestmug na agnutmaqan. ³⁰Na ansale'wit telimatl, "Mali, mut jipasiw muta Gjnisgam gepmite'l-m'sg. ³¹Tle'tes aq ugs'tqamua'lates mijua'ji'j. Tl wi'tates Se'sus. ³²Gepme'tew aq tl wi'taten na Gjnisgam uggwisl. Gjnisgam na Gisiteget ignmuatal elege'witewilin st'ge' Ta'pito'q ta'n negm wetapegsit. ³³Iapjiw niganpugutuata ta'ni wetapegsultiliji Je'gopo'q. Iapjiw elege'witewitew aq ugtelege'wa'gim iapijwetew."

³⁴Mali pipanimatl ansale'wilitl, "Tal gis ula tliatew, menaq tepqatmu?"

³⁵Ansale'wit telimatl, "Wejuli Nisgam nisa'sitew gi'leg. Na mawi espe'g Gjnisgam ugml'gigno'tim guguntes aq gisa'lulten tle'n. Na mijua'ji'j sape'witew aq tl wi'taten Gjnisgam uggwisl. ³⁶Teluemg'p na go'gumaw, El'sapet, ma gis gugunagwi mijua'ji'jg. Gatu telimul, na asugom te'sijig tepgun'sejig gi's tele'g aq gugunatal lpa'tujl, je tlia tel gisiguij. ³⁷Muta mo eigtnug goqwei ta'n Gjnisgam mo gis tla'tegegw."

³⁸Mali teluet, "Ni'n na Gisiteget elugowg. Tliaj ni'neg ta'n gis tluen."

Na tujiw ansale'wilitl naqaltl.

Mali emittugwalatl wo'gumal, El'sapetal

³⁹Na tel'gne'ge'l Mali ilajit aq smtug eliet na gjigan ta'n etl milqamigeg Jutiaewa'gi. ⁴⁰Pisgwa't Saglaia aq El'sapet wiguow aq gelulatl El'sapetal. ⁴¹Na El'sapet tel nutuaj Malial, na mijua'ji'j jiniw maja'silitl ugtlaminug. Na tujiw Wejuli Nisgam pija'sit El'sapeteg. ⁴²El'sapet gesigawwet, "Gjnisgam me' wel'te'lm'sg je mu igtigig e'pijig aq pajiji ul'te'lmute'w na mijua'ji'j ta'n gugunates. ⁴³No'q gelu'lg ta'n teliaq Gjisaqamaw uggwitl peji mittugwalit. ⁴⁴Nqasaiw nutu'laneg, nn'jan maja'sip ntlaminug muta wel'ta'sit. ⁴⁵No'q wel'ta'sin muta getlams'tmn ta'n goqwei Gisiteget teplum'sg'p na tliatew."

Mali emtoqwalatl Nisgamli

⁴⁶Mali teluet, "Ngamlamun welgwig aq me'gite'lm'g Gisiteget, ⁴⁷Pajiji ul'ta'si muta Gjnisgam na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi ugs'tawi't. ⁴⁸Angite'lmit aq ewle'jit ni'n na uglugowinu'sguml. Nige' weja'tegemg ms't wen tl wi'titew pajiji ul'te'lmute'w e'pit. ⁴⁹Na Gisiteget gisi ignmuit nat goqwei pajiji glul'g. Lpa na sape'wit. ⁵⁰Ewlite'lmaji ta'ni gepmite'lm'gwi'titl. Ula tla'tegetew ugjit mimajui-nu'g aq un'janua iapijw. ⁵¹Mesgi'gl ta'n goqwe'l gis tla'tegelitl. Gisa'laji ta'n espite'lsultiliji ugsmultinew aq gisa'laji naqa'tnew ta'n getu' tla'taqatili'tij. ⁵²Mena'-lapni elege'wiliji ta'n melgigno'ltliji umutgiwal aq wele'wapni ewle'juinu'g. ⁵³Esmapni gewisultiliji gelu'lg mijipjewe. Gatu enmigimapni milesuinu' aq mo goqwei ignmuagupni. ⁵⁴Ta'n goqwei teli tplumapni gn'gi'guagi'g na tla'tegep. Apoqonmuapni uglugowinumg na Lesui'pa. ⁵⁵Migwite'g ta'n gelulapni gn'gi'gunagi'g. Na ewlite'lmaji Aplamal aq Aplamal un'janua iapijw."

⁵⁶Na Mali emittugwalatl El'sapetal na'tami nesisijig tepgun'sejig aq na tujiw apajinmiet.

Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuit

⁵⁷Na pesgunateg te'sisgegsijig tepgun'sejig gisi iga'jig El'sapet ugs'tqamua'-latl uggwisl. ⁵⁸Mawi ul'ta'sit. Ta'n tujiw witapesgwa aq wo'guma nutma'tilij Gisiteget teli ula'latl El'sapetal na mawi ul'ta'sultiliji.

⁵⁹Ta'n tujiw mijua'ji'j aqan'tie'uti tewje'geg, mimajuinu'g peita'jig ugjit lugwalanew. Getu' t'l wi'ta'titl Saglaia, st'ge' ujil. ⁶⁰Gatu uggwitl teluelitl, "Moqwa', thuisitew Sa'n."

⁶¹Na telima'titl, "Mo geggunawjig ta'n talagumjig wijei geggunmi'tij ula wisun." ⁶²Na tujiw ugpitnual weji glula'titl ujil aq pipanima'titl ta'n getu' t'l wi'taj uggwisl.

⁶³Saglaia pipanigesit wi'gatign aq ewi'g, "Thuisitew Sa'n." Mimajuinu'g sigti paqalaitijig. ⁶⁴Na smtug Saglaia gis glusit, aq poqji gepmite'Imatl Gjinisgaml. ⁶⁵Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gigjiw Saglaia wiguow jipasultijig. Me' tel'gne'g ms't wen ta'n wigit na milqamigeg Jutiaewa'gi siaw agnutma'tijig ula ta'n goqwei gis thiaq. ⁶⁶Ta'n te'sit wen nutg ula agnutmaqan angite'lma'titl, "Wenitew u't mijua'ji'j gisigwej?" muta geitu'tij Gisiteget apoqonmuatl.

Saglaia ugtagnutmaqanm

⁶⁷Na Wejuli Nisgam nisa'sit Saglaiaeg na Sa'n Nutsign'tuet ujil. Na tujiw Saglaia teluet glusuaqanm ta'n wejiaqal Nisgameg,

⁶⁸"Me'gite'lmanej Gisiteget na Gjinisgam ugjit Lesui'paq. Pegising'p ugjit apoqonmuanew ugmimajuinumg aq ugs'tawianew. ⁶⁹Petgitmugsi'gw Nujiugs'-tawi'welitl ta'n meligna'litl. Ula Westaulg wetapegsit Ta'pitem, na Gjinisgam uglugowinuml. ⁷⁰Gi's nige' sa'q Gjinisgam gisa'lapni niganigjitegewinugi' thuenew ula. ⁷¹Teplumugsi'gup weji ugs'tawugsinenu ta'nig getanugsi'gwig. Teplumugsi'gup angweiugsinenu glaman ta'nig masgelmugsi'gwig ma jile-'ugsigwig. ⁷²Teluep ewlite'lmata gn'gi'gunaqi'g aq apjiw migwite'ttew ta'n goqwei teplumsip. ⁷³Tla'tegetew wegla goqwe'l teplumapnn Aplamal, ta'n wetapegsulti'gw. ⁷⁴Teplumsip weji ugs'tawugsinenu ta'nig masgelmugsi'gwig aq igalugsinenu glaman lugutitesnu ugjit negm aq ma jipasultigwig. ⁷⁵Ugs'-tawugsitesnu glaman sape'ultitesnu aq tetapua'taqatitesnu ta'n teli pgitaw-sulti'gw. ⁷⁶Ngwis, t'l wi'tulten niganigjitegewinu ugjit espe'g Gjinisgam. Ta'n tujiw Gjisaqamaw pgisintew, nigana'sites ilajugtmuates ta'n goqwe'l ugjit negm. ⁷⁷Tlimes ugmimajuinumg na ugs'tawiaten ta'n tujiw ugpata'-taqanmual apigsigtmuj. ⁷⁸Gjinisgam ta'n emtoqwalugg na gesaluet aq ewlite'lmugsi'gw. Na na'gweg iga'tutew ta'n ugs'tawugsitesnu. ⁷⁹Ugs'tawiata na mimajuinu' ta'n pata'tegewinu' aq ta'n pemi npu'tijig. Ilgwenugsitesnu mima-jultinenu wantaqo'ti'gtug."

⁸⁰Na lpa'tuj, Sa'n, pemigwet, pemi ntawe'g aq melgi gtlams'tuatl Nisgaml. Ta'n tujiw gisigwet na eliet usgowa'sin paqtaqamigtug glapis poqji pestunmuaji Lesui'pa.

Se'sus ugs'tqamuit

(Matiw 1.18-25)

2 ¹Na teliaqap ge's Agustus elege'witewip Lo'mewa'gi tewatgitg tplutaqan ta'n telgi'g Lo'mewa'gi. Pewalaji ms't mimajuinu'g pisi'gusultinew ta'n

wetagutmu'ti'tij. ²Ula na amgwesewieg mimajuinu'g pisgui'gusulti'tij ge's Gwilinius g'pno'lewiteg Siliae'gatieg. ³Na tujiw ms't wen eliet aq pisgui'gusit na gjigan ta'n wetagutg.

⁴Na So'sep weji maja'sit gjigan teluisig Nasalet Galaliewa'gig. Eliet na utan teluisig Petliem Jutiaewa'gig. Petliem na utan ta'n Ta'pito'q na elege'witaq etli ugs'tqamuip. So'sep wet liet na'te'l muta wetapegsit Ta'piteg. ⁵Naji pisgui'gusijig ugte'piteml, Malial ta'n gi's getu' un'janilitl. ⁶Na teliaq ge's eimi'tij Petliemg, tetaputesg Mali un'janin. ⁷Amgwesewe'l uggsi'wsl ugs'tqamua'latl aq ewnisgwega'latl atla'wegnigtug. Elsma'latl msigu ta'n wi'sisg esma'titen. Mali tela'teget muta mo we'jitu'tigupni getgunimgewei.

Ansale'wit gegnua'tuaji nujo'taqatilij na gelu'lg agnutmaqan

⁸Na wijiw wela'gweg gigjiw Petliemg m'gegtug eimu'tijig ji'n mug ta'n nujiangweiwa'tiji jijgluewji. ⁹Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq pitia-ta'sg ta'n ji'n mug eimu'ti'tij. Gesateg wejiaq wa'so'q. Ji'n mug ma'muni jipaqi-ta'jig. ¹⁰Ansale'wit telimaji, "Mut jipaqi'ta'new. Weji pgisin ugjit tlimulinew gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan gisa'lata ms't mimajuinu'g ugs'tqamug ul'ta'sultinew. ¹¹Ula wela'gw na Gjisaqamaw ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet ugs'tqamuip. Eig na gjigan ta'n Ta'pito'q wetagutg'p. ¹²Telimuloq ta'n tl nenua-toqs'p. Na mijua'ji'j nmiaatoqs'p ewnisgwega'tasit atla'wegnigtug aq elising msiguigtug."

¹³Jiniw pugwelgig ansale'wijig ne'ita'jig ta'n igtigl ansale'wilitl eimlilitl. Etli gtapegia'tijig ta'n tel gepmite'lma'tij Gjinisgaml. Teluejig,

¹⁴"Miwa'lanej Gjinisgam ta'n mawi espe'g wa'so'q.

Wantaqo'ti i'tt'j ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g ta'n wel'te'lmaji."

¹⁵Ta'n tujiw ansale'wijig apaita'titeg wa'so'q, na nujiangweiwa'tiji jijgluewji telimultijig, "Ge' Ita'nej Petliemg aq nat nmitunej ta'n goqwei gis tliaq aq ta'n goqwei Gisiteget gis gnua'tugsi'gw."

¹⁶Na smtug el'ta'jig aq nemia'tiji Malial, So'sepal aq na mijua'ji'jl ta'n elisinnitl msiguigtug. ¹⁷Angama'titl mijua'ji'jl aq telima'tiji Malial aq igtigi ta'n ansale'wilitl telimgwi'tipnn ugjit na mijua'ji'jl. ¹⁸Igtigig mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tujiw nutua'ti'tij ta'n goqwei ji'nmu ta'n angweigwi'tiji jijgluewjig gis agnutmli'tij. ¹⁹Mali migwite'tgl ms't ta'n goqwe'l nutmapnn aq melgi angite'tgl. ²⁰Na ji'n mug ta'n angweiwa'tiji jijgluewji enmi gtapegia'tijig aq emtoq-wala'titl Gjinisgaml ugjit ta'n te'sg gis nutmi'tij aq ta'n goqwei gis nemitu'tij. Lpa na teliaqap st'ge' ta'n ansale'wit teluep.

Se'sus tel wisungewut

²¹Ta'n tujiw ugumuljin te'suguna'q iga'q ugjit na lpa'tuj elugwa'tasin, tel wisungewatoqs'p Se'sus st'ge' ta'n ansale'wit tel wisungewapnn ge's mu Mali tele'gweg.

Mali aq So'sep ela'la'titl Se'susal gjia'sutuo'guomg

²²Na na'gweg ta'n waqama'lugsijig tetaputesg, na tujiw Mali aq So'sep ela'tijig gjia'sutuo'guomg tla'tegenew ta'n goqwei Mowisewei tplutaqan telueg. Ela'la'titl mijua'ji'jl gjia'sutuo'guomg Selusalemg ugjit neia'tuanew Gisitegelitl.

²³ Ula na tel wi'gas'g Gisitegetewei tplutaqan, "Ta'n amgwesewei na e'pit un'janit aq na lpa'tujuit na tujiw ula lpa'tuj apaji ignmuatl Gisitegelitl ugjit lugowan." ²⁴ Na wejgwa'la'tiji tapusiliji plesg aq ignmua'titl Gjinisgaml. Ula elg tel wi'gas'g Gisiteget ugt'plutaqanm, "Jugwa'l tapusijig plesg gisna tapusijig sisipg ta'n telgilgig aq ignmu Gisiteget."

²⁵ Na ji'nm ta'n teluisit Simion wigit Selusalemg. Gelu'sit aq emtoqwalatl Nisgaml. Etli esgmalatl Nujiugs'tawi'welitl pgsinnin Lesui'pe'gatig. Wejuli Nisgam gis nisa'sit negmeg. ²⁶ Wejuli Nisgam gis tlimatl, "Ma npmun glapis nmiates Nujiugs'tawi'welitl ta'n Gisiteget petgimatal ugs'tqamug." ²⁷ Simion ilgwentl Wejuli Nisgaml pisgwa'n na gjia'sutuo'guomg. Na tujiw Mali aq So'sep pisgwa'la'titl Se'susal na'te'l ugjit tla'tegenew ta'n telteg tplutaqan. ²⁸ Simion wesua'latl na mijua'ji'l aq miwatmuatl Gjinisgaml. Teluet,

²⁹ "Gisiteget, ni'n na gtlugowinum.

Etawei gisa'tun ta'n teli tplumi't'p.

Geggunm wantaqo'ti ngamlamun

aq nige' gisgaje'i mittugwalulin wa'so'q.

³⁰ Gis nmi'g Nujiugs'tawi'wet.

³¹ Petgimt ugs'tqamug

ugjit ms't mimajuinu'g nmian.

³² Negm na pa wije aq waseteg.

Musga'tuata mimajuinu'

ta'n mu Lesui'peultiligwi

ta'n goqwei pewatmn.

Gepmite'lmata gmimajuinumg na Lesui'paq."

³³ So'sep aq Mali paqalaigig ta'n Simion tel usgumapnn Se'susal. ³⁴ Simion a'sutmessewaji aq telimatl Malial, "Ula mijua'ji'l gisa'lata pugwenniji mima-juinu'g Lesui'pe'gatig gtlams'tuanew. Na tujiw ugs'tawiata gatu pugwelgig ma gtlams'tua'tigul. Wegla ma ugs'tawiagwi. Negm na agnutmewinu ta'n gis wejiet wa'so'q aq ta'sijig mimajuinu'g ma uli usguma'tigul. ³⁵ Neia'tu'titaq ta'n goqwei telgwija'sgl ugglamunuaq. Ulmajita'suaqan gisa'lultew ulmaje'n pa wije aq wa'qan ta'n gi'g gisi gsigsultew."

³⁶ Na eig niganigjitegewinu'sgw teluisit Anna gjia'sutuo'guomg. Ujil teluisilitl Panuel. Na ujil wetapegsilitl A'sloq. Na Tepqatg'p pas'g llaigneg te'sipunqeg. Gi's sa'q ugji'nmuma nepmlipna. ³⁷ Na sigu'sgw ugumuljin te'sisgegipunqeg je ne'w. Te's na'gweg tego'tg gjia'sutuo'guomg. Tepgig aq na'gweg emtoqwalatl Nisgaml. Ne'gaw a'sutmat aq sune'wit. ³⁸ Na tujiw pegising ta'n mijua'ji'l eimlitl aq miwa-tmuatl Nisgaml. Wesgumatl na mijua'ji'l aq gelulaji na mimajuinu'g ta'n esgma-tiliji ugjit Gjinisgam ugs'tawianew mimajuinu' tleiawultiliji Selusalemg.

So'sep enma'laji Malial aq Se'susal

³⁹ Ta'n tujiw gaqa'tu'tij ta'n telueg Gisiteget ugt'plutaqanm, na tujiw apai-ta'jig Galaliewa'gig. Ula gjigan teluisit Nasaletg ta'n wigultijig. ⁴⁰ Na mijua'ji'l pemigwet. Melgignat aq natawe'g. Gjinisgam wel'te'lmatl.

Se'sus lpa'tujuiteg tego'tg gjia'sutuo'guomg

⁴¹ Te'sipunqeg Se'sus ungi'gu ela'tiliji Selusalemg ugjit Siawa'timgewei Pes-tie'umg. ⁴² Ta'n tujiw Se'sus metlasipuna't je ta'pu ap ela'tijig Selusalemg ugjit

Pestie'umg st'ge' ta'n tela'tegejig te's newtipunqeg aq Se'sus nespnut. ⁴³Eimu'ti-jig na'te'l glapis gaqiaq pestie'umg. Na tujiw ungi'gu apajinma'tijig gatu Se'sus siawqatg Selusalemg. Ungi'gu mo gejigugwi. ⁴⁴Tel'ta'sijig Se'sus pem wije'-waji wo'gumawa gisna witapua. Newtigisg'g pema'tijig aq na tujiw gwilua'titl. ⁴⁵Mo we'jia'tigul tami. Na smtug apaja'tijig Selusalemg aq gwilua'titl na'te'l. ⁴⁶Na gi's gisi nesuguna'q we'jia'titl gjia'sutuo'guomg. Na pemgopit maw nuji-gina'mua'tiliji. Etl jigs'tuaji aq mil pipanimaji. ⁴⁷Ms't ta'n te'sijig nutua'titl paqalaiultijig ta'n teli ns'tuewistulij aq ta'n goqwei telimgwi'titl. ⁴⁸Ta'n tujiw ungi'gu nemigwi'titl na paqalailiji. Uggwitl telimtl, "Gwi's, goqwei wet tla'te-geen u't? Gujj aq ni'n sespete'lmuleg'p aq peggwi al gwiluleg'p."

⁴⁹Se'sus telimaji, "Goqwei ta weji gwiluioq? Mo geituoqs'p amujpa tela'tegei ta'n nujj tel pualij?" ⁵⁰Ungi'gu mu nestua'gugwi ta'n goqwei Se'sus gis thuet.

⁵¹Na tujiw Se'sus apaji wije'waji Nasaletg aq ne'gaw mu elistuagwi ungi'gu. Mali mu ne'gaw awan'ta'sigw ta'n te's'g goqwei gis thiaq aq gaqaisg angite'g. ⁵²Se'sus pem pitoqwiet aq me' pemi ns'tue'g. Tetapua'latl Gjinisgaml aq mima-juinu' ta'n gejigwi'titl.

Sa'n Nutsign'tuet pestung gigjiw na sipu teluisig Jol'tan

(Matiw 3.1-12; Malg 1.1-8; Sa'n 1.19-28)

3 ¹Taipilius gisi elege'witewip Lo'mewa'gig metlasipunqeg je na'n, na tujiw Pons Pilot g'pnnolewit Jutiaewa'gig, Elot niganpuguit Galaliewa'gig, Pilip ta'n wijigmatl Elotal niganpuguit Ituliaewa'gig aq Tlajonitisewa'gig aq Lisanas niganpuguit Apilenewa'gig. ²Na tujiw Annas aq Gaiapas espe'gig patlia'sg. Na Gjinisgam telimatl Sa'n Nutsign'tuelitl na agnutmaqan ta'n pewalatl pestunmlin. Sa'n na Saglaia ugguwisl, aq wesgowa'sit paqtaqamigtug. ³Sa'n pitawa'sit aq papga'sit na sipu ta'n teluisit Jol'tan. Pestung, "Gawasgita-sultigw, jiglita'gw lue'utigutug aq sign'tasultigw, na tujiw Gjinisgam apigsgit-mugsitoqs'p gtlue'utiwal." ⁴Na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia wes-gumapnn Sa'nal ta'n gis wi'g'g'pnn ula,

"Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug.

Teluet, 'Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq gisgajoltigw ugjit negm.

Gisgaja'tug gelu'lg awti ta'n lien.

Ltug tegpaqteg awti ugjit negm.

⁵Ta'n te's'gl walqwamigegl amujpa na wajua'tmg.

Ta'n te's'gl soqoqamigegl amujpa na gesaqqamigegl.

Na waqjutaqtegl awti'l amujpa na siwnoqqwa'tas'gl.

Na winjigl awti'l amujpa na ilugwa'tas'gl

aq pitgma'tas'gl.

⁶Na tujiw ms't mimajuinu'g nmia'tital

na Nujiugs'tawi'welitl ta'n Gjinisgam petgimatal.' "

⁷Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Sa'neg ugjit sign'tasultinew. Sa'n telimaji, "Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wije' aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma ilsumugsiwoq pa na sign'tasultioqos. ⁸Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei neia'tuanew igtigig gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq lue'utigutug. Thuetuoqs'p wetapegsultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'total

mimajuinualanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg. ⁹Gilew pa wijei aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinishgam gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigijw gjipsgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinishgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg."

¹⁰Mimajuinu'g pipanima'titl, "Gatu nige' tala'taqatitesnen?"

¹¹Sa'n telimaji, "Ta'n wen geggunaji tapusiliji atla'ig amujpa ignmuatal newte'jilitl na ji'nmul ta'n mo geggunagul atla'il. Ta'n wen mijipjewe'mit amujpa ta'sg smuetutew na mimajuinu'l ta'n mo geggunmiligul mijipjewe'i."

¹²Ta'sijig nujintutma'tijig g'pno'lewei suliewei peita'jig ugjit sign'tasulti-new aq pipanima'titl Sa'nal, "Nujigina'muet, tala'taqatitesnen?"

¹³Telimaji, "Mut piامي ugsua'tunew ta'n telteg tplutaqan."

¹⁴Ta'sijig sma'gnisg pipanima'titl, "Gatu ninen tala'taqatitesnen?"

Sa'n telimaji, "Mut pisuimanew igtigig aq mut gi'gaji ugsua'tuaw wen ugsulieweim."

¹⁵Mimajuinu'g poqji ul'ta'sultijig muta tel'ta'sultijig Sa'nal etugjel negm na Nujiugs'tawi'wet. ¹⁶Na tujiw Sa'n telimaji, "Sign'tuloq samqwanigtug gatu wejgu'et negm ta'n me' espe'g aq ni'n. Mu tepawtiw je we'gaw apgwa'tuan umugsnap'i'l. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml. ¹⁷Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'ni gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglalaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'ggn aq nu'gwa'toqol."

¹⁸Sa'n mil gnuat'uai mimajuinu' ge's pestung na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁹Na telimatl niganpuguilitl ta'n teluisilitl Elot pata'tegen ta'n tujiw malie'wiliji Elotiasal muta ula e'pit gisi tepqatg'p Elot ugjignaml. Sa'n ewi'tmuatl Elotal igtigl lue'uti'l gisa'tulitl. ²⁰Gatu Elot me' ma'muniw pata'teget ta'n tujiw pija'-laten Sa'nal laplusang.

Se'sus sign'tut

(Matiw 3.13-17; Malg 1.9-11)

²¹Ta'n tujiw ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tua'tipnn Sa'nal gi's sign'tujig, Se'sus pegising aq sign'tuaten. Ge's Se'sus etl a'sutmat na'te'l, wa'so'q pana'sg. ²²Wejuli Nisgam el nisiet Se'susal un'jig. Na teliangamgusit st'ge' ples. Nat wen weji glusit wa'so'q. Teluet, "Gi'l na ngwis. Mawi gsalg aq mawi ul'te'lmul."

Se'sus wetapegsit Ataal

(Matiw 1.1-17)

²³Se'sus na'tami nesisgegipuna'p na tujiw poqji pestung. Mimajuinu'g tel'ta'sultijig negm na So'sep ugghwisl, aq So'sep na l'lai ugghwisl. ²⁴l'lai na Mattat ugghwisl, Mattat na Li'pai ugghwisl, Li'pai na Melji ugghwisl, Melji na Jannai ugghwisl, Jannai na igtig So'sep ugghwisl. ²⁵Ula So'sep na Mattatias ugghwisl, Mattatias na E'mos ugghwisl, E'mos na Ne'um ugghwisl, Ne'um na Esli ugghwisl, Esli na Na'ggai ugghwisl. ²⁶Na'ggai na Ma't ugghwisl, Ma't na igtig Mattatias ugghwisl. Ula Mattatias na Semein ugghwisl, Semein na Jo'seg ugghwisl, Jo'seg na Jo'ta ugghwisl. ²⁷Jo'ta na Joalan ugghwisl, Joalan na Lesa ugghwisl, Lesa na

Selupapel uggwisl, Selupapel na Sialtiel uggwisl, Sialtiel na Ne'li uggwisl. ²⁸Ne'li na igtig Melji uggwisl, ula Melji na Ati uggwisl, Ati na Gosam uggwisl, Gosam na Elmatam uggwisl, Elmatam na El uggwisl. ²⁹El na Ja'sua uggwisl, Ja'sua na Eliesel uggwisl, Eliesel na Jolim uggwisl, Jolim na igtig Mattat uggwisl, ula Mattat na Li'pai uggwisl. ³⁰Li'pai na Simion uggwisl, Simion na Juta uggwisl, Juta na igtig So'sep uggwisl, ula So'sep na Jonam uggwisl, Jonam na Ilaigim uggwisl. ³¹Eliagim na Meleia uggwisl, Meleia na Menna uggwisl, Menna na Mattata uggwisl, Mattata na Ne'tan uggwisl, Ne'tan na Ta'pit uggwisl. ³²Ta'pit na Jessi uggwisl, Jessi na Opet uggwisl, Opet na Poas uggwisl, Poas na Salaman uggwisl, Salaman na Ne'son uggwisl. ³³Ne'son na Aminata'p uggwisl, Aminata'p na Atmin uggwisl, Atmin na Alni uggwisl, Alni na Eslon uggwisl, Eslon na Peles uggwisl, Peles na Juta uggwisl. ³⁴Juta na Je'gop uggwisl, Je'gop na Isaq uggwisl, Isaq na Aplam uggwisl, Aplam na Tela uggwisl, Tela na Nei'ol uggwisl. ³⁵Nei'ol na Selug uggwisl, Selug na Lagew uggwisl, Lagew na Peleg uggwisl, Peleg na Ipel uggwisl, Ipel na Sela uggwisl. ³⁶Sela na Gainan uggwisl, Gainan na Alpasat uggwisl, Alpasat na Sem uggwisl, Sem na Noa uggwisl, Noa na Lameg uggwisl. ³⁷Lameg na Metusela uggwisl, Metusela na Inaq uggwisl, Inaq na Jalet uggwisl, Jalet na Maia-le'l uggwisl, Maiale'l na igtig Gainan uggwisl. ³⁸Gainan na I'nos uggwisl, I'nos na Set uggwisl, Set na Ata uggwisl, Ata na Gjinisgam uggwisl muta Gjinisgam gisiapnn.

Gjimm'tu wet nu'gwalatl Se'susal pata'tegelin

(Matiw 4.1-11; Malg 1.12,13)

4 ¹Se'sus weji apaja'sit Jol'tanewei sipu. Wejuli Nisgaml eimliti Se'suseg. Na ela'latl Se'susal paqtaqamigtug. ²Na'te'l wet nu'gwalatl Gjimm'tu'l glapis ne'wisgegiguna'q. Ne'gaw mo goqwei malqotmug aq no'q gewising ta'n tujiw ne'wisgegiguna'q gaqiaq.

³Gjimm'tu'l telimtl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin na gisa'tu ula gun'tew pipnaqanin."

⁴Se'sus telimatl, "Moqwa', ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Mimajuinu ma iapijw gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug.'"

⁵Na tujiw Gjimm'tu so'qwa'latl Se'susal gm'tnigtug aq jaqal musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug. ⁶Gjimm'tu telimatl, "Ignmultes ms't ta'n te'sg ml'gigno'ti aq ta'n te'sg milesuaqan ula nemitun. Ms't ta'n te'sg goqwei gaqi ignmuimg aq ignmua's ta'n wen pewalg. ⁷Ms't ula gi'lewe'tew ta'n tujiw jugu'en emtoqwalin aq nutgul'pa'sua'lin."

⁸Se'sus telimatl, "Ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Emtoqwalates Gisiteget na Gjinisgam ta'n gepmite'lm't aq pas'g negm lugow.'"

⁹Na tujiw Gjimm'tu ela'latl Se'susal Selusalemg aq tepa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. Telimatl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, nisa-qalsi. ¹⁰Muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Gjinisgam tlimata ugtan-sale'witeng angweilulnew.' ¹¹Elg telueg, 'Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpiituaq glaman jel ma jile'nugul ggwatl gun'tewigtug.'"

¹²Se'sus telimatl, "Nisgamewei wi'gatign telueg, 'Mut ugt nu'gwalaw Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalt.'"

¹³Ta'n tujiw Gjimm'tu we'gisipgwatoq na tujiw pun ugt nu'gwalatl Se'susal aq pe'l punaje'watl ta'suguna'q.

Se'sus eliet Galaliewa'gig

(Matiw 4.12-17; Malg 1.14,15)

¹⁴Se'sus apaja'sit Galaliewa'gig. Geggung ml'gigno'ti ta'n wejiaq Wejuli Nisgamewigtug. Pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij Se'sus eig na'te'l muta mimajuinu'g wesguma'titl. ¹⁵Etl pestung na a'sutuo'guoml na'te'l aq ms't wen gepmite'lmatl.

**Mimajuinu'g tleiauwultijig Nasaletg
wegaiugtua'titl Se'susal**

(Matiw 13.53-58; Malg 6.1-6)

¹⁶Na tujiw Se'sus eliet Nasaletg ta'n etl neps'tgwa'tasip. Atlasmutigisg'g eliet a'sutuo'guomg ta'n gis sipeliw tla'teget. Gaqama'sit ugjit gitmn Nisgamewei w'gatign. ¹⁷Elasgnmut na w'gatign ta'n Aiseiao'q gis w'g'g'p. Se'sus apgwa'toq ula w'gatign glapis we'jitoq ta'n tegen getu' gitg. Egitg ula,

¹⁸“Gisi ignmuing na Wejuli Nisgam.

Megnmit aq elgimit gnua'tuan

na gelu'lg agnutmaqan ugjit ewle'jultijig.

Elg petgimit ugjit gnua'tuan

wegla ta'n pisultijig iga'lanew

aq wegla ta'n nepapigwo'ltijig nmitaqatinew.

Petgimit ugjit iga'lanew ta'nig emegweiujig.

¹⁹Petgimit ugjit tliman mimajuinu'g

iga'q na na'gweg

ta'n Gisiteget tli ugs'tawiata mimajuinu'.”

²⁰Se'sus ilta'toq na w'gatign aq apaji ignmuatl na ji'nmul ta'n ango'tmlitl aq epa'sit. Ms't mimajuinu'g a'sutuo'guomg angama'titl. ²¹Na tujiw telimaji, “Wegla glusuaqann ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na gis tliaqal gisgug ge's pem gitmuloq.”

²²Na mimajuinu'g wels'tua'titl aq paqalaiultijig ta'n telewistulij. Pipanimultijig, “Ula na So'sep uggwisl?”

²³Telimaji, “Geju'loq nasplutuatoqs'p ta'n goqwei nat wen gis teluep aq tlimitoqs'p ula, ‘Pa na mal'pale'witewi's'p aq pilue'g gisi npilj, nige' npils, gisna tlimitoqs'p ula, ‘Wije' tla'tega ula tet gm'tginaq ta'n tel nutmaieg'p gis tla'teget'p Gapelniang.’ ” ²⁴Se'sus siawewistoq, “Telimuloq na niganigjitegewinu'g mo menuegem'gig umutgiwaq. ²⁵Jigs'tuigw. Ta'n tujiw Ilaijao'q mimajiteg, na tujiw pugwelg'pnig sigu'sgwaq eimu'tipnig Lesui'pe'gatig. Na tujiw mo gigpe-sanugup nesipunqeg je aqataig aq na tujiw mesgi'g'p pestmo'qon gm'tginaq. ²⁶Gatu Ilaijao'q mo elgimam'g'p ugjit apoqonmuan je newte'jilitl sigu'sgwal tleiawililit Lesui'pewa'gig gatu awna elgimut'p ugjit apoqonmuan igtigl sigu'sgwal tleiawililit na gjigan Salepat ta'n eteg Saitonewa'gig. ²⁷Ta'n tujiw Ilai-sao'q na niganigjitegewinu mimajiteg, pugwelgig mimajuinu'g geggunmi'tip na 'gsnugowaqan teluisig lepsi Lesui'pe'gatig. Lpa mo wen gisi npilam'g'p gm'tginaq, gatu awna na ji'nm teluisit Nemn na nepilut'p. Negm tleiawip Siliae'gatig.”

²⁸Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig a'sutuo'guomg wegaiultijig ta'n tujiw ula nutmi'tij. ²⁹Na ms't gaqamita'jig aq tewa'la'titl Se'susal na a'sutuo'guomg. Ela'la'titl ta'n etl paqse'g gigjiw na gjigang. Getu' paqage'titl. ³⁰Gatu Se'sus naqalaji aq smtug ejigla'sit na gjigan.

Ji'nm pitu'gwitl mn'tu'l

(Malg 1.21-28)

³¹Se'sus eliet na gjigan Gapelniam ta'n eteg Galaliewa'gig. Na'te'l etl pestung atlasmutigis'g. ³²Ms't paqalaiultijig ta'n tel gina'muej muta geitoq ta'n goqwei wesgutg aq geggung ml'gigno'ti. ³³Eig a'sutuo'guomg ji'nm ta'n mn'tu'l pitu'gwitl. Sesgwalatl Se'susal. ³⁴“Se'sus gi'l tleiawin Nasaletg, taluegeieg? Weji pgininu'sp ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta'n wenin. Gi'l na sape'wit ta'n Gjinisgaml petgimtl.”

³⁵Se'sus mn'tu'l telimatl, “Wantaqa'si, aq getaqa'si na ji'nmuigtug.” Ge's mn'tu naqalatl na ji'nmul na gisa'latl nisielin nigantug Se'suseg gatu mo jile'wagul.

³⁶Na mimajuinu'g paqalaiultijig aq teluejig, “Me' gatu melgi glusuaqanmit. Geggung ml'gigno'ti aq assusuti ugjit mn'tu'g tewita'ji.” ³⁷Ula agnutmaqan ta'n Se'sus gis tla'teget se'sa'sg ms't tami gigjiw Gapelniamg.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

(Matiw 8.14-17; Malg 1.29-34)

³⁸Se'sus naqt'g a'sutuo'guom aq pishwa't Simon wiguaq. Simon ugjugwiji'jl gesnugwalitl muta mesnmlitl epsimgewei. Na agnutmua'titl Se'susal ugjit apogonmuan na e'pilitl. ³⁹Se'sus eliet gigjiw ta'n elisinnij aq gisa'toq na epsimgewei jigla'sitn na e'pit. Smtug menja'sit aq poqji lugowaji.

⁴⁰Galqwasiej, pugwelgig mimajuinu'g pejo'la'tiji Se'suseg witapua aq wo'guma ta'n milipna'tiliji. Sama'laji aq ms't gisi npisultijig. ⁴¹We'gaw Se'sus mn'tu' ejiglgimaji mimajuinueg. Ge's tewatgimaji mimajuinu' ugtinnewaq sesg'utijig, “Gi'l na Gjinisgam ug'gwisl.”

Na mn'tu'g ge'jia'titl Se'susal na Nujiugs'tawi'welitl. Se'sus melgimaji, “Mut glusultinew.”

Se'sus al pestung pugwelgig a'sutuo'guoml

(Malg 1.35-39)

⁴²Ta'n tujiw wejgwapniaq, Se'sus naqt'g na utan aq eliet ta'n mo mimajuinu'g wigulti'gw. Ta'sijig mimajuinu'g poqji gwilua'titl aq ta'n tujiw we'jia'titeg na pipanima'titl mu naqtmilin umutgiwaq. ⁴³Gatu telimaji, “Amujpa pestunmaqig mimajuinu'g tleiawultijig igtigl gjigann aq utann. Gjinisgam weji petgimit ugjit tliman na gelu'g agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.”

⁴⁴Na tujiw Se'sus eliet aq al pestungl igtigl a'sutuo'guoml Jutiaewa'gig.

Nesisijig usgewinu'g majulgwala'titl Se'susal

(Matiw 4.18-22; Malg 1.16-20)

5 ¹Newtejegeg na'gweg Se'sus eig tajigtug na qospem teluisig Genesalet. Ge's gaqamij na'te'l pugwelgig mimajuinu'g etl mawita'jig Se'suseg muta getu' jigs'tua'titl tlimanew Gjinisgam ugtwi'gatign. ²Se'sus nemitoqol tapu'gl

gajigajgl na'taqamtegl. Na usgewinu'g gis gepta'sijig ugtuluow aq waqama'la-tiji ugtap'imua. ³Se'sus tepa'sit Simon ugtul aq pipanimatl ugjit gijga mlawig-smegen. Na pemgopit na'te'l aq weji pestunmuaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na tajigtug.

⁴Ta'n tujiw gaqewisteq telimatl Simonal, "Me' gijga mnawi gsma'tu gtul etl tmig glaman gi'l aq gitapaq gisi a'pia'titoqs'p."

⁵Simon telimatl, "Saquamaw, gi'l na assusit, gis attignita'ieg newtitpa'q aq mo goqwei ne'pa'tueg, gatu tla'taqatitesnen ta'n teluen."

⁶Ta'n tujiw egwija'la'titl ugtap'imual na mesna'tiji pugwenniji nme'ji. Te'su-ta'tiji nme'ji na suel pewja'silitl ugtap'imual. ⁷Wiguma'tiji witapewa ta'n tep-pultiliji ugtulual ugjit apoqonmugsinew. Peita'liji aq apoqonmua'tiji. Na pet-gimatmi'titl gitg ugtulual glapis suel getapugwegl. ⁸Ta'n tujiw Simon Pie'l gis nmitoq ta'n gis tliaq eliet Se'suseg aq el nutgul'pa'sit aq telimatl, "Saquamaw, pewalul jigla'sin ni'neg muta pata'tegewinu'i."

⁹Simon aq witapa ta'n eimu'tiliji ugtulg paqalaiultijig ta'n tel ma'muni pe'-tla'tiji tel pugwenniji nme'ji. ¹⁰Simon witapa ta'n teppiliji ugtulual elg paqa-laiagwi'tiji. Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti ugguwig. Se'sus telimatl Simonal, "Mut jipasiw, muta nige' weja'tegemg jugwo'lates mimajuinu'g Nisgamewigtug."

¹¹Na tujiw Simon aq witapa na'taqama'tu'titl ugtulual. Naqtm'i'tij ms't goqwei na'te'l aq majulgwala'titl Se'susal.

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n geggunmlitl

'gsnugowaqan teluisig leplsi

(Matiw 8.1-4; Malg 1.40-45)

¹²Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus eig gjigan weltesguatl ji'nmul ta'n geggun-milij 'gsnugowaqan teluisig leplsi. Ta'n tujiw ula ji'nm nemiatl Se'susal el nut-gul'pa'silitl aq etawaqtmuatl, "Gjsaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

¹³Se'sus sipisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul!" Na smtug gisi npiluj na ji'nm. ¹⁴Telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitoq gisi npisin na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n amujpa gisi ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gji'tutaq ta'n teli ila'sin nige'."

¹⁵Gatu na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tla'teget me' ma'muni peggwa's'g, aq pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg. Getu' jigs'tua'titl aq pewala'titl gisi npisultinew gsnugowaqann. ¹⁶Gatu Se'sus eliet ta'n etl wantaqteg naji a'sutmat.

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n mu gis maja'siligul

(Matiw 9.1-8; Malg 2.1-12)

¹⁷Newtejgeg na'gweg Se'sus etl gina'muet wen'ji'guomg ta'n etl mawita'-jig pugwelgig niganpugultijig. Ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan eimu'tijig na'te'l. Weita'jig pugwelgl utann Galaliewa'gig aq Jutiaewa'gig, aq na gjigan teluisig Selusalemg. Na Gisiteget gisi ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti ugjit gisi npilan gsnugowinu'. ¹⁸Na ta'sijig ji'nmug peita'-pila'titl witapal na'te'l. Witapal elisinnitl a'su'nigtug muta mu gisi maja'sili-gul. ¹⁹Na me'si pisgwapila'titl ta'n Se'sus eig muta wesam pugwelgig mima-juinu'g eimu'tijig na'te'l. Gujmuq wetteg lgsuaqan. Na weji so'qwapila'titl

g'p'taq wen'ji'guom. Na'te'l anguna'tas'gl gun'tal. Meno'tu'titl tepiaqal gun'tal ta'n tel nispila'tital ji'nmul. Wet nispila'titl na witapual ta'n gaqamilij Se'susal. ²⁰Melgi gtlams'tmi'tij Se'sus gisi npilatal witapual. Se'sus geitoq ta'n tel'ta'-sultiliji wegla ji'nmul. Telimatl ji'nmul ta'n mu maja'siligul, "Nitap, gtlue'uti'l apigsigtmulan."

²¹Na tujiw Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan poqji maw agnutma'-tijig. Teluejig, "Wen ta u't ji'n'm ta'n tel'te'lsit negm na Gjnisgam? Mo eimug mimajuinu ta'n gisi apigsigt'gl lue'uti'l, pas'g newte'jit, na negm Gjnisgam."

²²Se'sus geijaji ta'n goqwei etli angite'tmi'tij aq pipanimaji, "Tal gis teli angita'sultioq? ²³Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen, apigsigtmaqal ula ji'n'm ugtlue'uti'l gisna gisa'lg mn'ja'sin aq pmien? ²⁴Ni'n na mimajuinu'alsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtmuan lue'uti'l." Telimatl ji'nmul ta'n mu gisi maja'siligul, "Telimul, mn'ja'si, mgne'n gta'su'nm aq nige' gisi nmiates."

²⁵Ge's mimajuinu'g etli angama'tij na ji'n'm wenaqa'sit, wesua'toq na ugta'-su'nm aq enmi emtoqwalatl Gjnisgaml. ²⁶Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gaqi paqalaiwaji aq emtoqwala'titl Gjnisgaml. Jipaqita'jig aq teluejig, "Na mesgi'g paqalaiwagan gis nmitu'g gisgug!"

Se'sus pipanimatl Li'paial majulgwalin

(Matiw 9.9-13; Malg 2.13-17)

²⁷Na tujiw Se'sus tewiet aq nemiatl ji'nmul ta'n teluisilitl Li'pai. Ula ji'n'm na nujintutmewinu suliewei aq pemgopit ta'n etl lugwej g'p'nnolewei. Se'sus telimatl, "Majulgwali." ²⁸Na Li'pai wenaqa'sit, naqt'g ms't goqwei aq majulgwatal Se'susal.

²⁹Tel'gne'geg Li'pai iga'toq mesgi'g pestie'umg wiguaq ugjit Se'susal. Li'pai wigumaji pugwenniji nujintutma'tiliji suliewei aq igtigi mimajuinu' mawatalultinew maw negmow. ³⁰Na ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujigina'mua'tijig tplutaqan mo weli usguma'tigul Se'susal. Pipanima'tiji Se'susal aq unaqapemg, "Goqwei weji mawatalultioq nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g?"

³¹Se'sus telimaji, "Na mimajuinu'g ta'n tajigo'tijig mo menu'e'g'tigul mal'-pale'wilitl, gatu pas'g negla ta'n gesnugu'tijig. ³²Mo weji p'gisinu ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji p'gisin ugjit pipaniman elue'winu'g gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigug."

Wen sune'wit

(Matiw 9.14-17; Malg 2.18-22)

³³Alt mimajuinu'g telima'titl Se'susal, "Sa'n unaqapemg sipeliw sune'wul-tiliji aq a'sutma'tiliji, aq Palasiaq unaqapemua wije'i tela'taqatiliji gatu gnaqa-pemg mijjultijig te'sigis'g."

³⁴Se'sus telimaji, "Etug tel'ta'sioq na mimajuinu'g wigumujig ta'n wesgo-wa's'g malie'wimg ma sune'wulti'gw. Ge's wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl getletug na mijjultijig. ³⁵Gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw ji'n'm malie'wij ejigla'luj. Etna na na'gwegl ta'n tujiw witapa sune'wultilita."

³⁶Se'sus elg telimaji ula a'tugwaqanj'i, "Mo wen menina'tug mussew pilei aligewigtug ugjit si'smn sa'qawei aligew. Pa na tla'tege's'p na suisgina'tutew pilei aligew aq na mussew ma wije'i tlamugtnug st'ge' sa'qawei aligew. ³⁷Mo

wen elguta'tug pilei moqopa'q sa'qawe'l m'egne'l mun'ti'l. Pa na tla'tege's'p na pilei moqopa'q pasgugt'al na sa'qawe'l mun'ti'l. Na moqopa'q tuijuitew aq na mun'ti'l ma tali ugtapsuninugl. ³⁸Awna pilei moqopa'q amujpa elguto'tun pile'l mun'ti'l. ³⁹Mo wen pewatmug pilei moqopa'q ta'n tujiw gi's samqway sa'-qawei moqopa'q. Tluetew, 'Sa'qawei moqopa'q me' gne'g wigapu'g.' ”

Se'sus assutg atlasmutigis'g

(*Matiw 12.1-8; Malg 2.23-28*)

6 ¹Na atlasmutigis'g Se'sus aq unaqapemg pem saputita'jig ta'n glumgl etl nigwegl. Alt unaqapemg tematpo'tu'tilitl na glumgl. Pemaqs'te'mi'titl ugpitnuaq aq malqotmi'titl. ²Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji aq telima'tiji, “Gis geituoq mo teltenug mgnmnew glumgl atlasmutigis'g. Goqwei wet tla'taqat-qioq ta'n tplutaqanminu telueg ma gis tla'taqatiwoq atlasmutigis'g?”

³Se'sus telimaji, “Gis egitmoq ta'n Ta'pito'q aq unaqapemg tla'taqatipnig ta'n gewisulti'titeg. ⁴Ta'pito'q pisgwa'p a'sutuo'guomg aq wesua'toqopnn pip-naqann ta'n gisi ignmut'p Gjini'sgam. Na telgitas'g ginu ewei tplutaqanigtug pas'g patlia'sg gis malqotmi'tij ala pipnaqan. Malqotg'p aq ignmuapni witapa elg malqotmnew.”

⁵Elt telimaji, “Ni'n na mimajuinu'alsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigis'g muta assutm.”

Ta'n goqwei tla'taqati'gw atlasmutigis'g

(*Matiw 12.9-14; Malg 3.1-6*)

⁶Na igtig atlasmutigis'g Se'sus pisgwa't a'sutuo'guomg aq etl gina'muet. Na'te'l eig na ji'nm ta'n inaqa'nei ugpitn malig. ⁷Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq gwilmi'tij ta'n gisi ilsutmua'titl Se'susal. Pa na Se'sus nepilat'l wenn atlasmutigis'g na tujiw pisui ilsuma'tital Se'susal. ⁸Se'sus geitua'ji ugtangita'suaqanmual aq telimat'l na ji'nmul ta'n ugpitn malig, “Qama'si aq jugu'a gmetug ni'neg.” Na ji'nm tla'teget ta'n telimuj. ⁹Na tujiw Se'sus pipanimaji nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq, “Nige' pipanimuloq, na tplutaqanminu telimugsi'gw apoqonmuan mimajuinu gisna emegweian atlasmutigis'g? Telueg ugs'tawian ji'nm gisna ne'pa'n?” ¹⁰Se'sus gigo'qopa'sit aq ms't angamaji. Telimat'l na ji'nmul ta'n ugpitn malig, “Sipis-ga'tu gpitn.” Na ji'nm tla'teget aq smtug ugpitn ila'sg.

¹¹Palasiaq aq tplutaqane'i nujigina'mua'tijig wegaiultijig aq wesgutmi'tij ta'n tla'ta'tis Se'susal.

Se'sus megnaji apostale'wiliji

(*Matiw 10.1-4; Malg 3.13-19*)

¹²Newte' wela'gw Se'sus eliet soqoqamigeg naji a'sutmat. Na'te'l wesgowa'sit newtitpa'q etawaqtmuat'l Gjini'sgaml apoqonmuan aq ilgwenan. ¹³Ta'n tujiw gisapniaq, Se'sus wigumaji unaqapemg. Na megnaji newtisgegsiliji je ta'pu ta'n tel wi'taji Apostale'wijig. ¹⁴Megnat'l Simonal, ta'n tel wisungewatl Pie'l, aq Pie'l ugjignaml teluisilitl Antle'. Elt megnaji Ji'mejal, Sa'nal, Pilipal, Pal-tolomiwal, ¹⁵Matiwal, Tumaal aq Ji'mejal, na Alpius ugghwisl, Simonal ta'n me'gite'tg umutgi. ¹⁶Megnaji Sutaal na igtig Ji'mej ugghwisl aq Suta Isgaliotal, ta'n ntuisgalgatal Se'sus.

Se'sus egina'muaji mimajuinu'

(Matiw 4.23-25)

¹⁷Se'sus aq apostale'wijing apat nisita'jig soqoqamigeg aq naqita'jig tetpa-qamigeg. Pugwenniji unaqapemg aq pugwelgig mimajuinu'g peita'jig na'te'l muta getu' jigs'tua'titl. Na tleiawultijig Jutiaewa'gig, na gjigan Selusalem aq tapu'gl gjigann, Tail aq Saiton ta'n etegl apaqtugewei sitm. Alt mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig pewala'titl npilgunew. ¹⁸Alt ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji nepilujig. ¹⁹Pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gis sama'lanew Se'susal muta ml'gigno'ti wejiaq negmeg nepilugsinew.

Ul'ta'suaqan aq ewlgwija'suaqan

(Matiw 5.1-12)

²⁰Se'sus angamaji unaqapemg aq telimaji, "Gilew ta'n elita'sualoq Gjini-sgam ugjit ms't goqwei ulgwijultigw muta Gjini-sgam ilgwenugsioq aq ignmugsioq e'wmanew ta'n goqwei geggung. ²¹Gilew ta'n getu' tetapua'loq Gjini-sgam je mu ta'n pas'g goqwei, ulgwijultigw, muta Gjini-sgam tetapua'lug-sioqs'p. Gilew ta'n welmaita'sultioq nige' ulgwijultigw, muta ul'ta'sultitoqs'p aq usgewo'ltitoqs'p.

²²"Gilew ta'n getlams'tmuioq na ta'sijig mimajuinu'g alua'lugsioq, penoqi-te'lmugsioq, masgelmugsioq aq egsuaqanimugsioq muta majulgwaliq ni'n na mimajuinu'alsiap. ²³Ulgwijultigw muta wije'i tela'lgwi'tisni niganigjitegewi-nugi' st'ge' na mimajuinu'g ta'n masgelmugsioq. Pewaluloq ulgwijultinew aq amalgalatinew ta'n tujiw tela'lugsioq muta Gjini-sgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q.

²⁴"Gatu no'q mtue'tew ugjit gilew ta'n milesultioq muta gi's gugunmoq na naqamajej mimajuaqan. ²⁵No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n mo goqwei nuta'ma-woq muta guisultitoqs'p me' enmiaq. No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n wesge-wo'ltioq ewlgwijultitoqs'p aq gaqiemtmutoqs'p.

²⁶"No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n tujiw ms't mimajuinu'g weli usgu-mugsioq muta ujjuaqi'ga wije'i weli usgumgwi'tisni nujiagsua'tijig niganigjitegewinugi'g."

Gsalug ta'nig getanugsioqig

(Matiw 5.38-48; 7.12a)

²⁷"Gatu telimuloq gilew ta'n jigs'tuioq, gsalug ta'nig getanugsioqig aq ula'lug ta'nig masgelmugsioq. ²⁸Pipanimug Gjini-sgam ugjit ule'wan ta'nig anmimugsioqig aq a'sutmessewug ta'nig emegweiugsioq. ²⁹Pa na wen paqtne-'ite'sg's ignmu etuiw paqtne'itulin. Pa na wen wesua'tasg'snn ggotml, etl ignmu ugsua'tulin gtatla'impl. ³⁰Pa na wen nat goqwei pipanimasg's na ignmu aq pa na wen goqwei gi'lewei ugsua'tultew, mut ugo'tmu apaji ugsua'tun. ³¹Tla'tega ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puatmn tla'taqatinew ugjit gi'l.

³²"Pa na pas'g gsalj mimajuinu'g ta'n gesal'sgig, mut tl'ta'siw na Gjini-sgam me' ule'ultew je mu igtigig, muta we'gaw pata'tegewinu'g gesala'tiji ta'n gesal-gwi'tiji. ³³Pa na pas'g tetapua'l'j ta'n tetapua'l'sgig, mut tl'ta'siw Gjini-sgam me' ule'ultew je mu igtigig mimajuinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g tela'taqa-ti'tij wije'i aq gi'l. ³⁴Pa na pas'g mqataj ta'n wen elita'sin apaji msnmoq ta'n

goqwei mqata'tp, mut tl'ta'siw Gjnisgam me' ule'ultew je mu igtigig mima-juinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g emgatuatiji igtigi pata'tegewinu' ugjit apaji msnmnew wijei te's'g. ³⁵Gatu gsal ta'nig getan'sgig aq tetapu ule'ul. Mqatuiga aq mut goqwei apajite'tmu. No'q ms'gi'gt'tew apangituewei apaji msnmoq, aq tl wi'tugsitoqs'p espe'g Gjnisgam un'jang, muta Gjnisgam me' welm'toq ugjit ta'n wenn mo miwatmligw ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n wen newtite'lsit. ³⁶Ewli-te'lga st'ge' ta'n gujuuow teli ewlite'lgej."

Gjnisgam tela'tsg st'ge' tela'ljig igtigig

(Matiw 7.1-5)

³⁷"Mut ilsumaw igtigig aq Gjnisgam ma ilsumulug. Mut alua'l igtigig aq Gjnisgam ma alua'lulug. Apigsigtu igtigig aq Gjnisgam apigsigtultew. ³⁸Ignmu igtigig ta'n goqwei nuta'tij aq Gjnisgam ignmultew ta'n goqwei nuta'man. Gjnisgam ta'n no'q ulm'tutew ignmultew ta'n te's'g goqwei gisi ignmuetu'n aq je me'. Gjnisgam ignmultal st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmat'pnig igtigig."

³⁹Se'sus telimaji ula a'tugwaqanji', "Nepapigwa't ma gisi ala'lagul igtigil nepapigwa'litl. Pa na wejo'tg's ala'lan gitg nepapigwa'jig pijiatag na'tami elmalqe'g. ⁴⁰Ta'n wen gegina'masit ma gepmite'lmamug je mu na nuji-gina'muelitl gatu ta'n tujiw gaqi gina'masij wijei tli gji'teget st'ge' na nujigina'muelitl.

⁴¹"Ta'n wen ilsumatl igtigl na wijei aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'g-n'ji' ta'n piteg witapal upgugugw ge's gmu'j piteg upgugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw gatu mu wesgutmulug na gmu'j ta'n piteg upgugugw. ⁴²Ge's na gmu'j me' piteg upgugugw, mu tetapu tlimatl witapal, 'Nitap, ge' apoqonmultes tualqa'tun na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg gpugugw.' Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgijiangamgusit. Tmg amujpa tualqa'toq gmu'j ta'n piteg upgugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw."

Tla'tegetes ta'n goqwei telgwig ggamlamun

(Matiw 7.16-20; 12.33-35)

⁴³"Na gelu'sit miti's wel minitew, gatu na miti's ta'n mo gelu'sigw ma ul minigw. ⁴⁴Te's miti's weji gji'jut ta'n goqwe'l minigl. Ma ugja'tun wen'ju'su'n goqominaqsigtug, gisna ma ugja'tun nipmann ginigwejiuaqsigtug. ⁴⁵Na ta'n wen gelu'sit tela'teget ta'n goqwei gelu'lg muta ula uggamlamun telgwig. Ta'n wen mo gelu'sigw tela'teget ta'n goqwei mo gelu'lgtnug muta ula na uggamlamun wijei telgwig. Te's mimajuinu wesgutg ta'n goqwei uggamlamung telgwig."

Tapusijig ta'n ewi'gajig

(Matiw 7.24-27)

⁴⁶"Goqwei wet tl wi'tin Gjisaqamaw, gatu mo tela'tegewn ta'n goqwei gis tlimulap? ⁴⁷Ta'n te'sit wen wejgu'et ni'neg aq tela'teget ta'n goqwei gis thuei, na tlimultes st'ge' ta'n wenij. ⁴⁸Na st'ge' ji'nm ta'n el'toqop wiguow. Tmg tel mulqej temig elmalqei aq mesqana'toq epqanataqan. Na laqqap eteg gun'tewigtug. Ta'n tujiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom mo maja'sgtnugup muta

welita's'g. ⁴⁹Gatu na mimajuinu ta'n nutmuil ntglusuaqanml aq mo tela'te-
gegw ta'n telimg, negm st'ge' na ji'nm ta'n el'toqop wiguow t'pgwanigtug toqo
mo epqanitugup tami. Ta'n tujiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom gegtugjalug-
weg aq gaq suisga'lugweg."

Se'sus nepilat' sma'gnis uglugowinuml

(Matiw 8.5-13)

7 ¹Ta'n tujiw Se'sus gaq tlimaji na mimajuinu'g ta'n goqwei tel puatg na
pishgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapelniam. ²Na'te'l wigit Lo'mewa'juit,
na niganpuguit sma'gnis. Gegguna'tl lugowinu'l ta'n gesite'lmatl. Ula lugowinu
pajiji gsnugwat aq pemi np'g. ³Ta'n tujiw sma'gnis nutg Se'susal eimlitl na
gjigan, elgimaji ta'siliji Lesui'pewe'g gisigu mawagnutmewinu' Se'suseg, ugjit
pipaniman jugu'elin aq npilan uglugowinuml. ⁴Na Lesui'paq el'ta'jig Se'su-
seg aq etawaqtmua'titl apoqonmuguslin sma'gnisl. Telima'titl, "Ula sma'gnis
te'p'g ugjit apoqonmuan ⁵Muta gesalaji Lesui'pa aq gisitoqop a'sutuo'guom
ugjit ninen."

⁶Se'sus wije'waji gatu ta'n tujiw mo amasegtnug sma'gnis wiguow weltes-
gua'tiji igtigi ta'n sma'gnis elgimaji Se'suseg. Wegla telimaji, "Saqamaw, na
sma'gnis teluet, Mut lgowaqana'siw. Mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen
nigna. ⁷We'gaw mo tepawtiw jugu'en gi'leg. Pas'g tlua na glusuaqan aq ntlug-
owinum ila'sitew. ⁸Na ta'sijig sma'gnisg assumijig aq ta'sijig sma'gnisg assum-
gig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia!' na eliet. Igtig telimg, 'Jugu'a!' na jugu'e-
tew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega!' na tla'tegetew."

⁹Se'sus paqalaig ta'n tujiw nutg ula. Gigo'toqopugua'sit aq telimaji ta'ni
majulgwalgwi'titl, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo ge'jiaq ta'n
tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis."

¹⁰Ta'n tujiw na nutagnutmewinu'g apaita'jig sma'gnis wiguow nemia'titl
sma'gnis lugowinu'l gisi ila'silitl.

Se'sus wenaqa'latl sigu'sgw uggwisl

¹¹Na tel'gne'geg Se'sus eliet gjigan teluisig Nein. Unaqapemg aq pugwelgig
mimajuinu'g wije'wa'titl. ¹²Ta'n tujiw Se'sus iga'j ga'qana'tas'g ula gjigan, na
mimajuinu'g pemapila'titl npuinu'l naji utqutamg. Ula npuinu na sigu'sgw new-
tipistat'l uggwisl. Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiawultijig na utan wijitgwei-
wa'titl ula sigu'sgwal. ¹³Ta'n tujiw Gjisaqamaw nemiaj sigu'sgwal ewlite'lmatl
aq telimatl, "Mut gaqiemtmu." ¹⁴Na tujiw Se'sus eliet pemapilaqanei aq sama'-
toq. Pema'taqatijig naqita'jig. Se'sus teluet, "Maljewe'j ji'nm, telimul pmgopa'si."
¹⁵Na ji'nm wenaqopa'sit aq poqtewo'gwet. Se'sus apaji ignmuatl uggwitl.

¹⁶Ms't wen jipaqita'jig aq smtug emtoqwala'titl Gjinsigam. Telimultijig,
"No'q gepme'g niganigjitegewinu gisi neia'sit ginueg!" aq "Gjinsigam pegising
ugs'tawian ugmimajuinumg."

¹⁷Ula agnutmaqan se'sa's'g ta'n telgi'g Jutiaewa'gig aq igtigl umutgiwal.

Sa'n Nutsign'tuet elgimaji unaqapemg Se'suseg

(Matiw 11.2-19)

¹⁸Sa'n unaqapemg telimji wegla ta'n goqwe'l Se'susal tela'tegeli'pnn. Na
tujiw Sa'n tapusiliji unaqapemg wigumaji. ¹⁹Elgimaji Gjisaqamaweg ugjit

pipaniman, “Gi'l na negm ta'n Sa'n teluet wejgu'ep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig.”

²⁰ Ta'n tujiw pegisingig Se'suseg na telima'titl, “Sa'n Nutsign'tuet petgimugsieg pipanimulin, ‘Gi'l na negm ta'n telteg pgisin gisna nat wen piluei esgmalatesnen?’ ”

²¹ Ge's emittugwala'titl Se'susal na nepilaji pugwenniji mimajuinu'g. Alt gesnugu'tipnig, alt mesnmi'tipnn milamu'gl gsnugowaqann aq alt nepapigwo'tlipnig. Se'sus ejigla'tuaji mn'tu'g ta'n pitu'gwiliji mimajuinu'g. ²² Na tujiw Se'sus telimaji Sa'n unaqapemg, “Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n goqwe'l nemituoqol aq ta'n goqwei gis nutmoq. Nepapigwo'tlipnig nige' gis nmitaqatijig, wegla ta'n asgajo'tlipnig nige' gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip' gsnugowaqan teluisig lepsi gisi npilujig, wegla ta'n gepistaqana'tipnig nige' wel nutmu'tijig, npuinu'g nige' minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan. ²³ Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw.”

²⁴ Ta'n tujiw Sa'n unaqapemg gis apaita'tij Sa'neg, Se'sus gelulaji mima'juinu'. Wegumatl Sa'nal aq teluet, “Ta'n tujiw el'ta'ioqop Sa'neg paqtaqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigul' asua's'g'pnn ugju'snigtug? ²⁵ Goqwei nat nmituoqos na'te'l? Getu' nmioqos ji'nm ta'n gegnesit mego'tigl aligal. Wegla mimajuinu'g ta'n wel'gne-sultijig aq milesultijig wigultijig elege'wituo'guoml. ²⁶ Tlimigw ta'n goqwei esgmatmoqos nmitunew na'te'l? Getu' nmioqos niganigjitegewinu. Telimuloq nemioqop ji'nm me' espe'g jel mu niganigjitegewinu. ²⁷ Sa'n na negm ta'n Gjinisgam nigani usgumapnn. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatin,

‘Ge' jigs'tui.

Ningangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n lietes.’ ”

²⁸ Se'sus siawewistoq, “Telimuloq, Menaq wen tetuji gepme'g ugs'tqamu eig st'ge' Sa'n. Gatu ta'n wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'g me' gepme'g aq negm.”

²⁹ Ta'n tujiw mimajuinu'g maw nujintutma'tijig nutua'titl ta'n goqwei Se'susal gis tluelitl wel'te'lma'titl Gjinisgaml aq teluejig Gjinisgam tetapua'tegelitl. Wegla mimajuinu'g gis ignmua'tipnn Sa'nal sign'tuanew. ³⁰ Gatu na Palasiaq aq nutagnutmewinu'g mo getlams'tasultigupnig ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit negmow, muta mo ignmua'tigupnn Sa'nal sign'tagunew.

³¹ Se'sus siaw gluai, “Wenig talo'ttijig st'ge' mimajuinu'g gisgug? Telimuloq telo'ttijig mimajuinu'g gisgug. ³² Telo'ttijig st'ge' mijua'ji'g ta'n pemgopultili'tij gujmug magasan. Ta'sijig gesigaw tlima'tiji igtigi,

‘Etl'te'tmuleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann

gatu mo amalgalitiwoqop.

Etlintueg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann

gatu mo atgitemultiwoqop.’

³³ Sa'n Nutsign'tuet pegising'p, sune'wip aq mo esamqwapup moqopa'q gatu gilew telueioq, ‘Mn'tu pitu'gwitl na ji'nmul.’ ³⁴ Ni'n na mimajuinu'alsiap. Ta'n tujiw pegisineg na mijjiap aq esamqwap na tujiw telueioq, ‘Ge' angamug u't ji'nm. Pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu.’ ³⁵ Gatu na mimajuinu'g ta'n getlams'tmi'tij Gjinisgam ugtns'tuo'qonm na musga'tu'ti'tij ta'n goqwei Gjinisgam gis tla'tegep na teliaqewei.”

Se'sus emittugwalatl Palasial ta'n teluisilit Simon

³⁶ Newte'jit Palasi pipanimatl Se'susal tgwatalnew. Toqo Se'sus eliet wiguaq aq epa'sit ugjit mijjin. ³⁷ Eig pata'tegewinu'sgw na gjigan ta'n Se'susal eimliti. Ta'n tujiw nutg na Se'sus etlatalg Palasi wiguaq, na'te'l enmalatl gun'teweie'l pu'tail ta'n wejitasit alapastl. Waju'peliti amjaqto'suti. ³⁸ Pisgwa't aq gaqamit gigjiw Se'susal ugawatl. Etltemit aq ugsaqpigunn saqapa'toqol Se'susal ugawatl. Usapunn e'w'gl ta'n tel niwa'tuaj ugawatl. Wesgaqaltmuatl ugawatl aq guta'tuatl weljema'gewei. ³⁹ Ta'n tujiw Palasi ta'n wigumapnn Se'susal wiguaq nemitoq ula na telimsij, "Pa na ula ji'nm na niganigjitegewinuwis na gji'jatal ula e'piliti ta'n sama'ltl na pata'tegewinu'sgw."

⁴⁰ Na tujiw Se'sus telimatl, "Simon nat goqwei getu' tlimul."

Simon teluet, "Nujigina'muet goqwei getu' tlimi?"

⁴¹ Se'sus teluet, "Eig'pnig tapusijig ji'nmug ta'n tettua'tipnn nujimqatuigeliti suliewei. Newte'jit tettuatl na'n gasgiptnnaqana'igl aq igtig na'nisgega'igl.

⁴² Ta'n tujiw tapusijig mo gisi apangitua'tigweg na tujiw nujimqatuiget gitg apigsigtuaji. Tegen ji'nm me' gsalatal na nujimqatuigeliti?"

⁴³ Simon telimatl, "Amuj na ji'nm ta'n me' ma'muni tettua'pnn."

Se'sus teluet, "Teliaq teluen." ⁴⁴ Na tujiw Se'sus elapa'sitl e'piliti aq telimatl Simon, "Angam ta'n goqwei ula e'pit gis tla'tegap. Ta'n tujiw pisgwa'ianeg giguaq mo ignmiiwt'p samqwan ta'n tli gispa'tutes ngatl. Gatul ula e'pit gesispa'tuipnn ngatl, e'w'g'pnn ugsaqpigunn. Gispasmuipnn ngatl, e'w'g'pnn usapunn.

⁴⁵ Mo wesgaqalmiwt'p gatul ula e'pit menaq puni gsalgaltmuigul ngatl weja'tegemg ta'n pisgwa'iap. ⁴⁶ Mo ignmiiwt'p mimei ugjit nun'ji gatul ula e'pit guta'tuit weljema'gewei ngatl. ⁴⁷ Nige' telimul. Na teliaq ms't ugpa'ta'qaanml gaqi apigsigta'sgl muta mawi gsalit. Ta'n getu wen apsi apigsigtut apsi gsaluetew."

⁴⁸ Se'sus telimatl e'piliti, "Gpata'taqaanml apigsigta'sgl."

⁴⁹ Igtigig mimajuinu'g ta'n pemgopultijig na'te'l telimultijig, "Wen ta u't ta'n apigsigt'gl pata'taqaan?"

⁵⁰ Gatul Se'sus telimatl e'piliti, "Westawugsin muta getlams'tasin. Nige' wantaqo'ti eteg ggamlamun."

Na e'prijig ta'n wije'wa'titl Se'susal

8 ¹ Na tel gne'geg Se'sus mittugwatgl gjigann aq utann. Na pestung na gelu'lg agnutmaqaan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Unaqapemg ta'n newtisgegsiliji je ta'pu wije'wa'titl. ² Ta'sijig e'prijig elt wije'wa'titl Se'susal. Na gisi npi-lut'pnig milamu'gl gsnugowaqaan aq mn'tu'g ejigla'tupnig ugtinnewa. Newte'jit na Mal Matle'n ta'n Se'sus ejigla'tuapni lluinweg te'siliji mn'tu'g negmeg. ³ Igtig na Joana ta'n tepqatgig Gusaal. Na Gusa elugowatl Elotal aq niganpugua'laji sma'gnisg. Igtig e'pit na Susa'na aq pugwelgig igtigig e'prijig. E'wmi'tij ugsulieweimual aq ugtaligamual apoqonmuanew Se'susal aq unaqapemg.

Na a'tugwaqaan ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn

(Matiw 13.1-9; Malg 4.1-9)

⁴ Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiauwultijig pugwelgl utann el'ta'jig Se'suseg. Ta'n tujiw ma'muniw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg na telimaji a'tugwaqaan,

⁵“Newtejgeg na'gweg ji'nm naji se'sijio'toqol sginminn. Ge's etl se'sijio'toqol sginminn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug. Mimajuinu'g pastesgmi'titl aq sisipg malqotmi'titl. ⁶Ta's'gl eljo'ltigl gun'tewaqamigeg. Ta'n tujiw sginminn poqjigwegl, gispatewa'tigl muta maqamigew gispateg. ⁷Ta's'gl sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Na ginigwejjuaqsi'g wel nigwejjig aq wissuignemgwi'titl glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl. ⁸Ta's'gl sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew aq wel nigwegl na'te'l. Na wel minijgl. Newt gasgiptnnaqan sginminn wejiaqal alt glumgl.”

Na tujiw telimaji, “Ango'tmug. Jigs'tmutigw ta'n goqwei gis telimuloq.”

**Ta'n goqwei Se'sus getu' gina'muet
ta'n tujiw e'w'gl gina'masutiewe'l a'tugwaqann**
(Matiw 13.10-17; Malg 4.10-12)

⁹Unaqapemg pipanima'titl ta'n goqwei getu' gina'muet ta'n tujiw e'w'g'p na a'tugwaqan. ¹⁰Se'sus telimaji, “Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo geitas'gtugup aq pugwelgig mo nestmi'ti'gw ta'n ilgwenanew mimajuinu'. Pas'g gis nutmi'tip a'tugwaqan. Na jigs'tuipnig gatu mo nestmu'ti'gw na ta'n goqwei gis tluei.”

**Se'sus gegnua'tuaji unaqapemg na a'tugwaqan
ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn**
(Matiw 13.18-23; Malg 4.13-20)

¹¹“A'tugwaqan ula na telueg. Na sginminn pa na wije aq Gjinisgam ugtwi'gati. ¹²Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn tajigawti'jigtug na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmua'tij Nisgaml ugglusuaqanml aq smtug Gjimm'tu gisa'laji awan'ta'sultinew na gelu'lg glusuaqan. Negla mimajuinu'g ma gtlams'tasulti'gw aq Nisgaml ma gisi ugs'tawigwi'tigul. ¹³Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn gun'tewaqamigeg na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij gatu mo tetapu majulgwatmi'ti'gw. Poqji gtlams'tasulti'gig gatu ta'n tujiw nat goqwei amsala's'g ejigli unaqita'jig. Na tujiw puni gtlams'tasulti'tij na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁴Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn ginigwejjuaqsigtug na pa na wije aq wegla mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan gatu wesam sespete'tmi'tij milesuaqan, giso'qon aq ta'n te's'g goqwei gisa'lgwi'tiji ulgwi'jultinew. Na awan'ta'suala'titl Gjinisgaml aq mo goqwei tela'taqati'gw ugjit negm. ¹⁵Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn gelu'lg maqamigew na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan aq weli gsua'tu'tij. Welgwi'jultijig uggamlamunual je mu atigna'sulti'gig aq siaw tla'taqati'gig ta'n Gjinisgam tel puatg. Ta'n goqwei tela'taqati'tij pa na wije aq glumgl ta'n teli ul minigl.”

Gtlams'tuaqan na gepme'g
(Malg 4.21-25)

¹⁶“Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan aq oqonisgwa'tug lataqsunigtug gisna iga'tug lame'g npo'qonigtug. Awna gegupa'toq patawutigtug glaman mimajuinu'g nmitaqatitaq ta'n tujiw pisgwita'tij.

¹⁷“Ta'n goqwei mimugwa'tas'g na neia'tas'gt'tew aq ta'n goqwei anguna'tas'g na pa na wijga'tas'gt'tew.

¹⁸“Na to'q ango'te'n ta'n tel jigs'tmn na gelu'lg glusuaqan. Ta'n wen geggung Nisgamewei gtlams'tuaqan me' ignmuaten aq ta'n wen mo geggungmug gtlams'tuaqan gatu tl'ta'sij geggung na tujiw jigla'tuaten na apje'jg gtlams'tuaqan geggung.”

Se'sus uggwitl aq ugjignamg

(Matiw 12.46-50; Malg 3.31-35)

¹⁹Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'jig negmeg gatu mo gis gigjita'gwig muta wesam pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig na'te'l. ²⁰Nat wen telimatl, “Ggij aq gjignamg eimu'tijig gujmug. Getu' glul'sgig.”

²¹Se'sus telimaji mimajuinu', “Ms't ta'nig nutmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo elistmi'ti'gw na negmow st'ge' ngij aq njignamg.”

Se'sus naqa'toq mtugunotg

(Matiw 8.23-27; Malg 4.35-41)

²²Newtejgeg na'gweg Se'sus telimaji unaqapemg, “Ge' asoqomita'nej qospemg.” Tepita'jig ugtuluaq aq pusijig. ²³Ge's pemaqtaqati'tij Se'sus nepat. Na tel gne'geg mtugunotg iga'q. Ma'muniw ugju'sg aq tgu'g tepjo'ltijig. Ugtuluow poqji ugjupaqtoqweg. Ms't eimu'tijig nsano'qonigtug. ²⁴Unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq tugwa'la'titl. Telima'titl, “Saqamaw, gi'l na assusit, apoqnmuien ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg.”

Se'sus menja'sit aq ilsutg ugju'sn aq tgu'g ugjit wantaqa's'gtn. Ugju'sn naqa's'g aq tgu'g wantaqita'jig. Na tujiw qospem weli ewipg. ²⁵Na tujiw pipanimaji unaqapemg, “Tali gtlams'tasultioq?”

Na toqo tujiw paqalaiultijig aq jipaqita'jig. Telimtultijig. “Wen ta u't ji'nm tetuji piam melgimaji ugju'sn aq samqwan.”

Ji'nm nepilut ta'n mn'tu'l wesgweiagwitl

(Matiw 8.28-34; Malg 5.1-20)

²⁶Na siawaqtaqatijig aq oqwa'jig Gelasiewa'gi ta'n eteg tegpaqiw qame'g Galaliewa'gig. ²⁷Na Se'sus na'taqampugua'sij weltesguatl ji'nmul tleiawilitl gjigan Gelasa. Ula ji'nm wesgweiagwi'titl mn'tu'g. Gi's sa'q mo goqwei nasgmug. Mo wiguaq wesgewa'sigw gatu awna wesgowa'sit utqutaqane'gagig. ²⁸Ta'n tujiw nemiati Se'susal eliet aq nutgul'pa'sit ta'n gaqamilij. Sesgwalat, “Se'sus, gi'l na espe'g Gjinisgam uggwisl. Goqwei getu' tla'in? Etamul, mut ugtapuliw.” ²⁹Ula teluet muta Se'sus gis telimaji mn'tu'g tualqa'sinew na ji'nmeg. Me' gatu gaqaisg mn'tu'g assumatipn. Na tujiw mimajuinu'g gelpila'tipn aq pija'la'tipn laplusang gatu ula ji'nm temeg'pnn ta'n gelpit'eg'pnn uggwatl aq ugpitnn, aq wesmugwap paqtaqamigtug. Nige' wigit utqutaqane'gagig.

³⁰Se'sus pipanimatl, “Taluisin?”

Negm teluet, “Ni'n teluisi Pugwelgig.” Ula teluet muta pugwenniji mn'tu'g pitu'gwi'titl. ³¹Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, ugjit mu lgimugsinew na ma'muniw temig elmalqeg.

³²Gigjiw na'te'l eimu'tijig pugwelgig gulgwi'sg ta'n etl jigniga'tijig soqoqamigeg. Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal ugjit lgimugsinew gulgwi'sg ugtinneg. Na ignmuaji tla'taqatinew. ³³Smtug mn'tu'g ejiglita'jig na ji'nmul aq el'ta'jig

gulgwi'sg ugtinneg. Na ms't gulgwi'sg pem'tugultijig pemse'g aq nitjo'ltijig samqwanigtug. Ms't getmenetgi'g samqwanigtug.

³⁴Ta'n tujiw ji'n mug ta'n angweiwa'tipni gulgwi'sgi'g nemitu'tij ta'n gis tliaq smtug maita'jig aq se'sa'tu'tij agnutmaqan gjigan aq ms't ta'n tami el'ta'tij. ³⁵Mimajuinu'g naji angaptmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ta'n tujiw peita'tij Se'suseg nemia'titl na ji'n mul ta'n mn'tu'g wesgweiat'pnig. Ula ji'n m pemgopit gigjiw Se'suseg. Gegnesit aq tetapu angita'sit. Na mimajuinu'g jipaqita'jig. ³⁶Na ji'n mug ta'n nuje'wa'tipni gulgwi'sgi'g telima'tiji esgwia'tiliji ta'n ji'n m teli npisip. ³⁷Na tujiw mimajuinu'g tleiauwltijig Gelasiewa'gig pipanima'titl Se'susal ugit jigla'silin muta jipaqita'jig. Na tujiw Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluag aq poqji pusijig. ³⁸Na ji'n m ta'n gisi npilut'p etawaqtmuatl Se'susal, "Ignmui wije'ulin."

Gatu Se'sus telimatl, ³⁹"Apaja'si giguaq aq tlim gigmaq aq ta'n Gjinisgam gis tla'ls'g."

Na ji'n m getloqo eliet ta'n telgi'g gjigan aq telimaji pugwenniji mimajuinu' ta'n Se'susal gis tla'lt'pnn.

Se'sus nepilat e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl

(Matiw 9.18-26; Malg 5.21-43)

⁴⁰Ta'n tujiw Se'sus apaja'sit qame'g qospemg pugwelgig mimajuinu'g well'ta'suala'titl nmianew muta etli esgmala'tipnn. ⁴¹Na tujiw ji'n m teluisit Jailus pegising Se'suseg. Niganpuguit a'sutuo'guomg ta'n eteg na'te'l. Smtug nutgul-paqjetesing ta'n Se'susal gaqamilij aq etawaqtmuatl lielin wiguaq. ⁴²Wipsgunatl ugtusl ta'n metlasipuna'litl je ta'pu pemi nplitl.

Ge's Se'sus pemiej pugwelgig mimajuinu'g gigjiw wije'wa'titl. ⁴³Na e'pit na'te'l wije'waji. Metlasipunqeg je ta'pu pusi mal'tewiet aq gaqotg ugsulie-weim mal'pale'wiliji gatu lpa mo wenn gisi npiligugul. ⁴⁴Na etepnatl Se'susal aq sama'tuatl ugpisan pitu'gunn. Smtug naqa'sg ta'n tel mal'tewiepi. ⁴⁵Se'sus pipanimapni, "Wen gi's sama'lit?"

Ms't wen petgwasit aq Pie'l telimatl, "Saqamaw, gi'l na assusit, pugwelgig mimajuinu'g gigjipugasig. Etug nat wen pet samtesgasg."

⁴⁶Gatu Se'sus teluet, "Geji'g nat wen sama'lip muta ml'gigno'tim tewiaqap ni'neg." ⁴⁷Na e'pit geitoq ma gisigasigw ta'n tel gisi npisip. Na tujiw poqji neng'tesing. Eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. Telimatl Se'susal aq igtigi tal gi's wet sama'lin aq smtug gisi npisit. ⁴⁸Se'sus telimatl, "Tu's ta'n teli gtlams'tmn na weji npisin. Nige' lietes wantaqo'ti'gtug."

⁴⁹Ge's Se'sus etlewistoq na pegising ji'n m na'te'l. Wejiet Jailus wiguaq. Telimatl Jailusal, "Gtusaq nepgaq. Mut lgowaqana'law nujigina'muet."

⁵⁰Gatu Se'sus nutg aq telimatl Jailusal, "Mut jipasiw. Pas'g gtlams'tasi aq gtus ila'sitew."

⁵¹Ta'n tujiw Se'sus pegising Jailus wiguaq mo wenn ignmuagul pisgwa'lin pas'g Pie'lal, Sa'nal, Ji'mejal aq mijua'ji'j ungi'gug. ⁵²Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jailusal wiguaq atgitemultijig aq mesgo'ltijig ugit mijua'ji'jl. Se'sus telimaji, "Mut gaqiemtmutnew, na mijua'ji'j mo nepmug pas'g nepat."

⁵³Na ms't wesgewe'wa'titl muta geja'titl mijua'ji'jl nepmlita. ⁵⁴Se'sus wesua'latl mijua'ji'jl ugpiatng aq telimatl, "Mijua'ji'j, mn'ja'si." ⁵⁵Na mijua'ji'j apaji mimaju'et aq smtug menja'sit. Se'sus igtigi telimaji nat goqwei smug.

⁵⁶Ungi'gug sigti paqalailiji gatu Se'sus telimaji, "Mut tlimanew wenn ta'n gis tliaq."

Se'sus poqjigimaji unaqapemg

(Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)

9 ¹Se'sus mawa'laji newtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg aq ignmuaji ml'gig-no'ti ugjit tuaqtesguanew mn'tu'g aq gisi npitmnnew milamu'gl gsnugowaqann. ²Na gisgaja'laji ugjit npilanew gesnugu'tiliji, al pestunmnnew aq tlimg-wi'tinew mimajuinu' na Gjinisgam apugjig ilgwenata mimajuinu'. ³Telimaji, "Lpa ta'n tel mili al'ta'ioq, mut goqwei nespnmnew. Mo aptun, mo salitewim-gewei mun'ti, mo mijipjewe gisna suliewei, je mu piamiet atla'i. ⁴Ta'n etl pis-gwigimugsioq utang, siaw i'mug wije wen'ji'guomg glapis ta'n tujiw naqtmog na utan. ⁵Te's tami pisgwita'ioq utanji'j aq mimajuinu'g mo pewalugsiwoq i'mu'tinew nqatmug na utan aq puaqtestug gगतual. Tla'taqatigw ugjit mus-ga'tuanew na Gjinisgam mu wel'te'lmagwi."

⁶Na unaqapemg naqtm'i'tij ta'n Se'sus eig aq el'ta'jig pugwelgl utann. Al pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqan aq nepila'tiji mimajuinu' ms't tami.

Elot mo nenuaqusnn ta'n wenin Se'susal

(Matiw 14.1-12; Malg 6.14-29)

⁷Ta'n tujiw Elot ta'n niganpugutg Galaliewa'gig nutg ta'n goqwei Se'susal gis tla'tegeli pnn mo geitug ta'n tli angita'sitew, muta alt mimajuinu'g teluejig, "Sa'n Nutsign'tuet apaji minunsit." ⁸Ta'sijig mimajuinu'g teluejig Ilaija apaji neia'sit aq igtig teluejig gisiguaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q mimajip-naq apaji mimaju'et. ⁹Elot teluet, "Gisa'lg'pnaq Sa'n Nutsign'tueto'q temgwe-toqsin gatu wen ta u't ji'nm ta'n mimajuinu'g agningwi'titl?" Na weja tegemg wejo'tg nmian Se'susal.

Se'sus esmaji na'n pituiptnnaqan te'sisgegsiliji ji'nmug

(Matiw 14.13-21; Malg 6.30-44; Sa'n 6.1-14)

¹⁰Na apostale'wijig apaita'jig Se'suseg aq telima'titl ta'n goqwe'l gis tla'ta-qatipnn. Na tujiw Se'sus ela'laji pas'g negmowa na gjigan ta'n teluisig Pet-se'ta. ¹¹Ta'n tujiw mimajuinu'g nutma'titl Se'susal i'mlin Petse'taeg, pugwelgig majulgwala'titl na'te'l. Se'sus wel'ta'sit nmianew aq telimaji ta'n Gjinisgam apugjig ilgwenata mimajuinu'. Nepilaji ta'ni gesnugu'tiliji.

¹²Ta'n tujiw poqji galqwasiyet, unaqapemg telimgwi'titl, "Jiglgim mima-juinu'g glaman gisi lta'taq utann aq nuji iga'taqutijig tepaw. Na'te'l msntaq mijipjewe aq ta'n i' tli gt'gunultimg. Eimu'ti'gw ta'n etl taqawatteg."

¹³Gatu Se'sus telimaji, "Igmug nat goqwei malqotmnnew."

Telimaji'titl, "Pas'g na'ngl pipnaqann geggunmegl aq tapusijig nme'jig. Pewalieg lta'nen magasang ugjit pgwatelminen mijipjewe ugjit ta'n te'sijig."

¹⁴(Eimu'tijig na'te'l panaemg na'n pituiptnnaqan te'sisgegsijig ji'nmug.)

Se'sus telimaji unaqapemg, "Gisa'lug mimajuinu'g pmgopita'new te's na'nisgegsijig."

¹⁵Unaqapemg gisa'lgwi'tiji mimajuinu'g pmgopita'new maqamigeg te's na'-nisgegsijig. ¹⁶Na tujiw Se'sus wesua'toqol na'ngl pipnaqann aq tapusiliji nme'ji aq elapa'sit wa'so'q. Miwatmuatl Nisgam l ugjit ula mijipjewe. Nasgwa'toqol

aq ignmuaji unaqapemg ugjit ms't wen msnmnew. ¹⁷Ms't ta'n te'sijig g'satalul-tijig. Na tujiw unaqapemg megnmi'titl mijipjewe'i ta'n piamiaq aq newtiswa'qal jel ta'pu ligpeniggn wajua'tu'titl.

Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet

(Matiw 16.13-19; Malg 8.27-29)

¹⁸Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus newti a'sutmateg, unaqapemg peita'liji. Na tujiw Se'sus pipanimaji, "Tal'ta'sultijig mimajuinu'g wenin ta ni'n?"

¹⁹Telima'titl, "Alt mimajuinu'g teluejig gi'l na Sa'n Nutsign'tuet aq igtigig mimajuinu'g teluejig gi'l na Ilaija aq ap igtigig teluejig gi'l na newte'jitaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q nepg'pnaq gatu nige' apaji mimaju'et."

²⁰Se'sus pipanimaji, "Tal'ta'sultioq weni ta ni'n?"

Pie'l telimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet aq wejien Gjini'sgameg."

Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew

(Matiw 16.20-28; Malg 8.30-9.1)

²¹Se'sus melgimaji ugjit mu wenn tlimanew. ²²Elt teluet, "Ni'n na mima-juinu'alsiap aq amujpa ma'muni ulmajeia's. Niganpugultijig a'sutuo'guomg, niganpugultijig patlia'sg aq elg nujigina'mua'tijig tplutaqan masgelmitaq. Gisa'litaq ne'po'qsin aq gisi nesuguna'q apaji minunsites."

²³Telimaji ms't ta'n te'siliji, "Ta'n getu wen getu' wije'wij amujpa awan'ta'sualsit aq tla'teget ta'n Gjini'sgaml tel puatmlitl. Amujpa gisgaje'g ulmaje'n te'sigis'g. Na tujiw gisi majulgwaltew. ²⁴Na mimajuinu ta'n getu' ugs'ta-wi'sit na ma gugunmug iapijwewei mimajuaqan wa'so'q, gatu na mimajuinu tela'teget ta'n goqwei pewatm je tlia ne'po't muta majulgwalt na ugs'tawia's. ²⁵Tali ugtapsunig na ji'nm te'sg goqwei assutg ta'n telgi'g ugs'tqamu gatu mo gugunmug iapijwewei mimajuaqan wa'so'q?. ²⁶Ta'n wen netaqite'lmit aq netaqite'tg ta'n goqwei tel gina'muei na ta'n tujiw apaja'sia's tlimates nuji na ala mimajuinu mu na ninenewei nnaqapeminen, muta ni'n na mimajuinu'alsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's maw sape'ultijig ansale'wijig na tujiw gepmite'lmimg aq emtoqwalimg st'ge' nuji gepmite'lmur aq emtoqwalut nige'. ²⁷Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n na npu'tiwoq glapis nemitu'tioq ta'n Gjini'sgam ilgwenaji mimajuinu'g."

Ta'n tujiw Se'sus ugsisgw paqtasa'sit

(Matiw 17.1-8; Malg 9.2-8)

²⁸Na pesgunateg te'sisga'qal na'gwegl gis iga'qal, Se'sus so'qwiet gm'tng naji a'sutmat. Ela'laji Pie'lal, Sa'nal aq Ji'mejal. ²⁹Ge's etli a'sutmaj ugsisgw paqtata'sg aq utapsunn gesi wapa'tigl aq paqtata'tigl. ³⁰Na tapusijig ji'nmug neia'tijig aq etl glula'titl Se'susal. Wegla na Mowiso'q aq Ilaijao'q. ³¹Utapsunual gesigaw wapa'tigl aq paqtata'tigl aq ugsisgual paqtata'sgl. Na etl agnutmua'titl Se'susal. Wesgutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'sus Selusalemg. ³²Ge's ula teliaq, Pie'l aq witapa gis gepsgia'tijig. Na jiniw tugwia'tijig aq nemia'titl Se'susal paqtata'silitl aq tapusiliji ji'nmug gaqamiliji negmeg. ³³Mowis aq Ilaija pemi nqala'tij Se'suseg, Pie'l telimatl, "Sa'amaw, gi'l na assusit, na mawi glu'lg tet eimu'tieg. Ge' nesisgl anapjetegewe'l ltutesnen, newte' ugjit gi'l, newte' ugjit Mowis aq igtig ugjit Ilaija." (Na Pie'l mu nestmug ta'n goqwei wesgutg.)

³⁴Ge's Pie'l etlewistog aq tetpaqiw naqa'sg ta'n gaqamulti-jig. Na tujiw unaqapemg we'gwata'sultilij. ³⁵Nat wen metewistog alugwigwug. Teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm."

³⁶Ta'n tujiw gaqewistog na pas'g Se'sus aq unaqapemg eimu'tijig na'te'l. Toqo nisita'jig gatu weli pgije'g we'gaw unaqapemg telimji wenn ta'n goqwei gis nmitu'tip gm'tnigtug.

Se'sus nepilat lpa'tujl ta'n pitu'gwitl mn'tu

(Matiw 17.14-18; Malg 9.14-27)

³⁷Na igtig na'gweg Se'sus aq unaqapemg nisita'jig, aq na pugwelgig mima-juinu'g naji ultesgua'titl Se'susal. ³⁸Na ji'nm ta'n eig na'te'l sesgwalatl Se'susal, "Nujigina'muet etawaqtmul ge' angam wipsgung ngwis. ³⁹Lpa jiniw mn'tu'l pesu'gwatatl aq smtug lpa'tuj gesigaw sesgwe. Na mn'tu gisa'latl ugjipul-gwelin aq ugtun pisewiaq. Siawi asgaiwatl aq lpa mo getu' punaje'wagugul. ⁴⁰Etawaqtmagapnig gnaqapemg jigla'tuineu mn'tu gatu mo gis tla'taqati'gw!"

⁴¹Se'sus teluet, "Gilew ta'n mimajultioq gisgug mo getlams'tmu'tiwoq aq mo tetapua'taqatiwoq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq?" Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwa'l ggwis ula tet."

⁴²Ge's wejgwa'laj lpa'tujl na mn'tu mesganegetl maqamigeg aq smtug poqqi ugjipulgwelil. Smtug Se'sus ejigla'tuatl mn'tu'l ugtinneg. Na ila'silitl lpa'tujl aq apaja'lut ujjeg. ⁴³Ms't mimajuinu'g sigti paqalauiltijig muta nemitu'tij ta'n telgi'g Gjinsigamewei ml'gigno'ti.

Se'sus wesgutg ta'n tel ne'pa'ten

(Matiw 17.22,23; Malg 9.30-32)

Na mimajuinu'g me' paqalauiltijig ugjit ta'n Se'sus gis tla'tegep, na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, ⁴⁴"Mut awan'ta'sinew ula ta'n goqwei telimuloq. Ni'n na mimajuinu'alsiap aq Gjinsigam ignmuata mimajuinu'g na ml'gigno'ti ugjit tla'lin ta'n tel puatmi'tij." ⁴⁵Unaqapemg mo nestua'tigul Se'susal ta'n gisi usgutmlij. Mimugwa'tas'g ugjit mo nestmi'ti'gw. Jipaqita'jig pipaniman ta'n gis teluelij.

Se'sus unaqapemg getu' gji'tu'tilij

ta'n wen me' espe'g te'si'tij

(Matiw 18.1-5; Malg 9.33-37)

⁴⁶Se'sus unaqapemg gi'gaita'liji. Getu' gji'tu'tilij ta'n wen me' espe'g te'si'tij. ⁴⁷Se'sus geji'aji ta'n goqwei angite'mi'tij. Na tujiw wesua'latl mijua'ji'jl, aq gaqama'latl gmetug negmeg. ⁴⁸Telimaji unaqapemg, "Ta'n getu wen welig-sua'latl ula mijua'ji'jl muta gisi ignmaq'p ml'gigno'ti ugjit tla'tegen na ulig-sua'litew. Ta'n getu wen weli msnit na elg uligsua'latal ta'n wen petgimit. Ta'n wen tel'te'lsit mo me'gite'lmam'g na negm mawi gepme'g."

Ta'n wen mo getanugsiwgw na apoqonmugsiwg

(Malg 9.38-40)

⁴⁹Sa'n telimatl Se'susal, "Saqamaw, gi'l na assusit, nemi'g'tt'p ji'nm ta'n ejig-la'lapni mn'tu'g aq teluet e'w'g ml'gigno'tim ta'n gis ignmat'p. Telimg'tt'p naqa'-sin muta mo wijitgweiusigweg."

⁵⁰Se'sus telimatl, "Mut naqa'lan, Ta'n getu wen mo getanugsiw gw na apoqonmugsi'gw."

**Na mimajuinu'g Samaliaewei utang
mo pewala'tigul Se'susal mittugwalgunew**

⁵¹Ge's na na'gwegl poqji iga'qt'tew ta'n Se'sus lietew wa'so'q, na gisita'sit lien Selusalemg. ⁵²Nigangimaji agnutmewinu' Samaliaewei utan. Na'te'l ms't goqwei getu' gisgaja'tu'titaq ugjit Se'sus aq unaqapemg gt'gunultinew. ⁵³Gatu mimajuinu'g mo pewala'tigul Se'susal pisgwa'lin na utan muta gis geja'titl na gisita'silitl lielin Selusalemg. ⁵⁴Na tujiw tapusiliji unaqapemg teluisiliji Ji'mej aq Sa'n ula nutmi'tilij pipanimgwi'titl Se'sus, "Gjisaqamaw, pewalieq pipaniman nat wen nisgitmn pugtew ta'n wa'so'q tleiawig aq ne'pa'nen ta'n te'sijig eimu'tijig ula utan?"

⁵⁵Se'sus gigo'qopugua'sit aq majiaqa'laji. ⁵⁶Na tujiw Se'sus aq unaqapemg se'g utan siawita'jig.

Alt mimajuinu'g teluejig gtu' majulgwalan Se'susal

(Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)

⁵⁷Ge's Se'sus aq unaqapemg pemitat'ij awtigtug na ji'nm telimatl Se'susal, "Gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien."

⁵⁸Se'sus telimatl, "Wowgwis geggung elmalqei ta'n loqosma'sitew aq sisip-ji'jg geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinualsiap."

⁵⁹Se'sus igtigl ji'nmul telimatl, "Majulgwali ni'n."

Na telimtl, "Saqamaw Getu' naji utqutalg nujjajaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin."

⁶⁰Se'sus telimatl, "Ignmu ta'n wen ma majulgwalgw utqutalan ta'n nepmlitl, gatu gi'l lia aq naji pestunen ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'g."

⁶¹Ap igtig teluet, "Saqamaw, majulgwaltuldes gatu tmg ignmui lien aq tliman nigmaq, 'Naqaluloq ugjit lugowan Gjinisgam.'"

⁶²Se'sus telimatl, "Ta'n wen getu' majulgwaltit aq getu' apjinmiet wiguaq na mo tepawtigw ugjit pestunmn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' muta negm na pa wije' aq na ji'nm ta'n elgesawet aq iapsgulapit."

**Se'sus megnaji lluigneg te'sisgegsiliji
je ta'pu mimajuinu'**

10 ¹Na tel gne'geg Gjisaqamaw megnaji lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu mimajuinu'g ugjit toqwanqapultinew. Te's toqo lugweji'g i' tapusiliji. Getu' nigangimaji ugjit la'tinew utan gisna na'tami se'g ta'n getu' naji mittugweji. ²Ge's mu elgimaji, na telimaji, "Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'titl Nisgaml. Asutma'tigw aq pipanimug Gisiteget ugs'tqamug lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalan Nisgaml. ³Lta'qw ta'n getu' naji mittugwei. Gilew pa wije' aq jijgluewji'jg gatu nige' elgimuloq ta'n eimu'tijig mimajuinu'g pa wije' aq paqtesmug. ⁴Mut nespnanew gpo'jmuag, mijipjewei mun'ti gisna piamiejig mg'sng. Mut

naqita'new maw agnutma'tinew wen ultesguatoqs'p awtigtug. ⁵Ta'n tujiw pisgwita'ioq ta'n wen wiguaq, tmg tluwegw. 'Pipanimg Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.' ⁶Pa na mimajuinu ta'n gesatg wantaqo'ti wigij na'te'l Gjinisgam ignmuatal ta'n goqwei pipanigesultioq gatu pa na mima-juinu ta'n mo gesatmug wantaqo'ti wigij na'te'l mut pipanimaw Gjinisgam ignmuan wantaqo'ti. ⁷Siaw i'mug na wije wen'ji'guomg aq malqotmug ta'n goqwei esmugsioq. Mut i'mnew igtigi se'g wen'ji'guoml. Mijjigw ta'n goqwei esmuj muta na ji'nm ta'n pestung mu netaqe'gw ugjit mijjin ta'n goqwei esmuj. ⁸Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq wen pipanimugsioq gisi i'mnew wiguaq, malqotmug ta'n goqwei esmugsioq. ⁹Npilug gesnugu'tijig ta'n eimu'tijig na'te'l aq mimajuinu'g tlimug, 'Nige' Gjinisgam poqji ilgwenugsioq.' ¹⁰Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq mo wen pewalugsiwoq mittugwalanew, la'tigw awtigtug aq tlimug, ¹¹'Pewaqteteg mjegei ta'n nasteg nmugsninaq. Ula tela'tegeieg muta getu' musga'tuleg Gjinisgam mo gesatmug ta'n tela'taqatioq. Gatu migwite'tmug ula, Gjinisgam getu' ilgwenugsioq nige' gatu mo ignmugsiwoq tla'tegen.' " ¹²Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Telimuloq, ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiwaultilipni na gjigan ta'n teluisig Satm je mu na mimajuinu'g tleiwaultijig ala utan."

**Se'sus wesgumaji mimajuinu'
tleiwaultiliji Golasin aq Petse'ta
(Matiw 11.20-24)**

¹³"No'q mtue'tew ugjit wegla mimajuinu'g ta'n tleiwaultijig na utann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta muta gis nmitu'tipnn pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gis tla'tas'g'pnn gatu siaw pata'taqatijig. Na mimajuinugi'g tleiwaultipnig na utann teluisigl Tail aq Saiton na lue'ultipnig. Pa na nmitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tu-new mesgo'ltipnig ta'n tel pata'taqatipnig. ¹⁴Ta'n tujiw Gjinisgam naji ilsumaj ms't mimajuinu ugs'tqamu, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiwaultilipni na gjigann Tail aq Saiton je mu na mimajuinu'g tleiwaultijig na gjigann Golasin aq Petse'ta. ¹⁵Na mimajuinu'g tleiwaultijig na gjigan Gapelniam pewatmi'tij me' espitel'sultijig st'ge' ansale'wiliji wa'so'q gatu awna la'lata ta'n npuinu' eimu'tiliji."

¹⁶Se'sus telimaji na mimajuinu' ta'n gis mgnapni, "Ta'n getu wen jigs'tug-sioq na jigs'tuites. Ta'n wen alua'lugsioq na alua'litew. Ta'n getu wen alua'lit, alua'latl ta'n wen petgimip."

**Na llaigneg te'sisgegsijig
je ta'pu mimajuinu'g apaita'jig Se'suseg**

¹⁷Ula llaigneg te'sisgegsijig je ta'pu mimajuinu'g gis tela'taqatipnig ta'n goqwei Se'sus pewatg aq apaita'jig Se'suseg. Ma'muniw ul'ta'sultijig aq telima'titl, "Gjisaqamaw, we'gaw mn'tu'g tela'taqatipnig ta'n goqwei telimg'tt'pnig muta gis ignmuieg'p ml'gigno'ti ugjit gis tla'taqatitesnen."

¹⁸Se'sus telimaji, "Nemi'g'p Gjimm'tu nisiet wa'so'q pa wije aq wasoqotesg. ¹⁹Jigs'tuigw. Ignmuloqop ml'gigno'ti ugjit wissuignemanew Gjimm'tu st'ge' gisi ewtapuguitatoqs'p mtesgmug aq juji'g teluisultijig sqolpiang. Mo eigtnug ta'n

goqwei jile'ugsitoqs'p. ²⁰ Pas'g mut ul'ta'sultinew ta'n tujiw mn'tu'g tela'taqa-tipnig st'ge' tel pualanew, awna ul'ta'sultigw muta gtwisunmual gis ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n eteg wa'so'q."

Se'sus no'q welgwiing
(Matiw 11.25-27; 13.16,17)

²¹ Na tujiw Wejuli Nisgam gisa'latl Se'susal no'q ulgwijinin. Se'sus teli a'su-mat, "Gi'l na nujj aq na assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwatmul muta ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti musga'tajig ula teliaqewei gatu wije mo mus-ga'tuawjig ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. Teliaq, gi'l na nujj aq welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn."

²² Se'sus telimaji mimajuinu', "Nujj ta'n eig wa'so'q gisi ignmuj ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam uggwisl aq mo wen nenuigw st'ge' nujj. Mo wen tel nenua-gul nujjl st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'n musga'taqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam."

²³ Na tujiw Se'sus gigo'qopuguit aq pas'g unaqapemg telimaji, "Na mima-juinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw nemitu'tij aq nestmi'tij ta'n goqwei gis nmituoq aq gisi ns'tmoq. ²⁴ Telimuloq, pugwelg'pnig niganigjitegewinugi'g aq pugwelg-'pnig elege'witgi'g getu' nmitu'tipnigl ta'n goqwe'l gis nemituoqol gatu mo gis nmitu'tigupnigl. Getu' nutmi'tipnigl ta'n goqwe'l gis nutmoqol gatu mo gis nutmi'tigul."

A'tugwaqan na Samaliaewa'j ta'n ewlite'latl igtigl ji'nmul

²⁵ Na nutagnutmewinu pegising muta getu' we'gwamuatl Se'susal. Pipani-matl, "Nujigina'muet, tali msntes iapijwewei mimajuaqan?" ²⁶ Se'sus pipani-matl, "Tal wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign? Tali ns'tasin?" ²⁷ Na ji'nim telimatl, "Tel wi'gas'g, 'Pajiji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalugg. Amujpa me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tu me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. Amujpa tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin.'" ²⁸ Se'sus teluet, "Teliaq ta'n teluen. Pa na tla'tegen, guguntes iapijwewei mimajuaqan."

²⁹ Gatu na ji'nim pewalatl ms't wenn tl'ta'silin negm geitoq ta'n goqwei wesgutg. Glaman pipanimatl Se'susal, "Gjinisgam pewalit wenn gsalan?"

³⁰ Se'sus telimatl, "Newtejgeg na'gweg ji'nim tleiawit Selusalemg pem liet Jeligoq. Ge's pemiej ji'nimug matna'titl aq gemutma'titl ms't goqwei geggun-milij. Wesmutijig aq naqala'titl aqati npilitl. ³¹ Na gis tliaq, patlia's pemiet ula wije awti. Pas'g angamatl aq siawa'sit awtigtug. ³² Tel'gne'g igtig ji'nim pemiet. Negm na nujiapoqonmuet a'sutuo'guom pemiet. Angamatl ula ji'nimul aq aso-qoma'sit awti aq siawa'sit. ³³ Ap igtig ji'nim ta'n tleiawit Samalia pemiet. Tel nmiaj ji'nimul ewlite'latl aq elietl. ³⁴ Elguta'toq gijga'ji' moqopa'q uglaqanml Mima'tuatl aq ajiigopilmuatl. Tepa'latl ugtue'mg aq ela'latl na wen'ji'guomg ta'n i' tli gt'gunultimg. Angewiatl na'te'l. ³⁵ Na igtig na'gweg, ignmuatl assu-silitl ula wen'ji'guom ugtapangitueweim. Telimatl, 'Etamul angewiwan ula ji'nim aq ta'n tujiw apaja'sian apangitultes ta'n telgi'g tettul.'" ³⁶ Na tujiw Se'sus pipanimatl nujigina'muelitl tplutaqan, "Tal'ta'sin? Nesisi-jig ji'nimug nemia'titl ji'nimul ta'n gmutnesg matna'tipnn awtigtug. Tegen me'

gesalatl na ji'nmul?" ³⁷Na ji'n m ta'n nujigina'matg tplutaqan teluet, "Ta'n wen wele'wapnn na ji'nmul." Se'sus telimatl, "Lia aq wijei tla'tega st'ge' negm."

Se'sus emittugwalaji Maltaal aq Malial

³⁸Ge's Se'sus aq unaqapemg pemitajig peita'jig utan ta'n wigilitl na e'pilitl teluisilitl Malta. Ula e'pit pipanimatl Se'susal pisgwa'n wiguaq. ³⁹Malta uggwe'ji'tl teluisilitl Mali. Mali pemgopa'sit gigjiw Gjisaqamawl uggwatg ge's pemgopilitl wiguaq aq jigs'tuatl ta'n tel gina'muelij. ⁴⁰Malta elugwet pugwelg lgowaan ta'n geggung aq sespete'tg. Eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Gjisaqamaw, tel'tasin na gelu'lg ta'n tujiw ngwe'ji'j mo apoqonmuigw? Pas'g ni'n elugwei. Tlim, apoqonmujl!"

⁴¹Gjisaqamaw telimatl, "Malta, wesam sespete'tmnn pugwelgl ta'n goqwe'l. ⁴²Gatu pas'g newte' ta'n goqwei menuetun. Mali getu' tetapua'tegen ta'n tujiw jigs'tuin. Mo pewalaq nat wen naqa'lan."

Se'sus eginamuaji unaqapemg a'sutma'tinew

(Matiw 6.9-13; 7.7-11)

11 ¹Newtejgeg na'gweg Se'sus etli a'sutmap na'tami. Ta'n tujiw gisi a'sutmateg, unaqapeml telimtl, "Gjisaqamaw, gnu'tmuieg ta'n teli a'sutmamg st'ge' ta'n Sa'n Nutsign'tuet tel gina'muapni unaqapemg."

²Se'sus telimaji unaqapemg, "Ta'n tujiw a'sutma'tioq luegw:

"Nujjinen, ta'n wa'so'q eim, gepmite'lmuleg sape'wig gtwisunm. Pipanileg ilgwenan mimajuinug glaman majulgwaltuq. ³Etamuleg ignmuinen te'sigisg'g ta'n goqwei nuta'ma'tieg. ⁴Apigsigtuinen ntlue'utinal, st'ge' apigsigtaqatt ms't wen ta'n tel pata'lugsieg. Mut ignmuinen lta'nen winjigigtug.' "

⁵Na tujiw Se'sus telimapi unaqapemg, "Nantawa'sg'p nat wen gilew elies gitapaq aqtatpa'q aq pipanigesiss, 'Nitap, ge' mquatui nesisgl pipnaqann. ⁶Igtig nitap peji mittugwalit aq mo goqwei geggunmu ta'n sma's. ⁷Etugjel na gitap ta'n me' lamguomg meteweng, 'Punaje'wi. Ntga'qanm gis apt'sqa'sg. Ninen aq nn'janinaq gis nep'tieg, aq ma gisi mn'ja'siw ugjit goqwei ignmulin.' ⁸Telimuloq na ji'n m ma mn'ja'sigw aq ma ignmulug na pipnaqann je tlia ta'n tel gitapewioq, gatu amujpa mn'ja'sitew aq ignmultew ms't goqwei gelutmn muta mo netaqe'wn ta'n tel siaw pipanigesin.

⁹"Glaman wet tlimuloq, Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs'p. Gwilmug, aq we'jittoqs'p. Mtete'gatigw, aq Gjinisgam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew. ¹⁰Ta'n getu wen pipanigesit na msntew. Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get. ¹¹Nat wen ta'n te'sioq un'januit ma ignmuagug uggwisl mtesgmul pipanigesij nme'jl. ¹²Ma ignmuagul mesgilg go'qweji'j ta'n tujiw pewatmlj wa'w. ¹³Geituoq ta'n tli ala'latoqs'p gn'januaq aq ignmatoqs'p gelu'lg goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Na elg wijei gujju ta'n eig wa'so'q me' ignmuatal Wejuli Nisgaml ta'n wen pipanigesilitl."

Se'sus aq Gjimm'tu

(Matiw 12.22-30; Malg 3.20-27)

¹⁴Na'tel eig na ji'n m ta'n mu gis glusigw muta mn'tu'l pitu'gwi'tl. Se'sus tuaqtesguatl mn'tu'l ta'n mo gis glusiligul aq na ji'n m poqtewo'gwet. Mimajuinug ta'n eimu'tijig paqalau'tijig. ¹⁵Gatu ta'sijig teluejig, "Na Gjimm'tu ignmuaj Se'susal ml'gigno'ti ugjit tuaqtesguanew igtigig mn'tu'g."

¹⁶ Igtigig wejo'tmi'tij gistesguanew, na glaman pipanima'titl tla'tegelin igtig paqalaiwaqan ta'n musga'tutew Gjinišgam no'q wel'te'Imatl. ¹⁷ Se'sus geituaji ugtangita'suaqanmual aq telimaji, "Ta'n tegen mimajuinu'g getu' nasgwita'jig aq matnultijig ma gisi pgitawsulti'gw. Nantawa'sg wi'gmaq nasgwa'tijig aq matnultijig na tel'gne'g ms't goqwe'l ta'n negmewe'l siaw seioqwietaq. ¹⁸ Na glaman mn'tu'g nasgwiejig tali pgijietaq Gjinn'tu ugtelege'wa'gim? Gilew telueioq ni'n gis ignmuj Gjinn'tu ugml'gigno'tim. ¹⁹ Telueioq ejigltesuaqig mn'tu'g muta Gjinn'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltesguan. Tami weja'-toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wmi'tij ugjit jigltesguanew mn'tu'g?. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatipnig musga'tas'g oplite'Imioq. ²⁰ Awna e'wm ml'gigno'ti ta'n wejiaq Nisgamewigtug ugjit tuaqtesguan mn'tu'g. Na ula musga'tas'g Gjinišgam ilgwenugsioq.

²¹ "Ta'n tujiw melgignat ji'nm geggunl tepiaqal upgugumaqanml ugjit geli-getoq wiguaq na ms't goqwei welmasgutegl. ²² Gatu ta'n tujiw igtig ta'n me' ml'gignaj matnaj na tujiw wissuignematal. Ugsua'tuatal ms't upgugumaqanml ala ji'nmul elita'suatgl. Na me' melgignat ji'nm jigla'tutal ms't goqwei aq nasgwa'tatultitaq maw witapaq.

²³ "Ta'n getu wen mo gesatmug ta'n tela'tegei, na matnit. Ta'n getu wen mo apoqonmuigw mawa'lanew mimajuinu'g lpa se'so'laji mimajuinu'."

**Mn'tu aq lluigneg te'siliji witapa
pisgwita'jig ji'nmul ugtinneg**

(Matiw 12.43-45)

²⁴ "Na mn'tu winsmuit aq ta'n tujiw tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na gwilg ta'n ap usgowa'-sitew, gatu mu we'jitug. Na telimsit, 'Etug apaja'sia's ta'n wejeiap.' ²⁵ Glaman na apsgwa'sit aq nemitoq ta'n gis eig'p na waqame'g aq welo'tas'g. ²⁶ Na tujiw maja'sit aq nemisguaji lluigneg te'siliji mn'tu'g me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Nige' na mimajuinu ta'n pitu'gwi'jig wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweieg ta'n tujiw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwiteg."

**Mimajuinu ta'n tela'tegei
ta'n goqwei ewi'gas'g Nisgamewei wi'gatign na ulgwjintew**

²⁷ Ge's Se'sus etlewistoq na e'pit ta'n eig na'te'l aq nutg ta'n goqwei Se'susal gi's teluelipnn, telimatl, "Ggij amujpa welgwijing muta negm na ggij aq gisi neps'tgwa'l'sg'p."

²⁸ Gatu Se'sus telimatl, "Teliaq na. Gatu wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n nutmi'tij Gjinišgam ugtwi'gatign aq tela'taqatijig ta'n goqwei ewi'gas'g na'te'l."

Mimajuinu'g pewala'titl Se'susal tla'tegen paqalaiwaqan

(Matiw 12.38-42)

²⁹ Ge's pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig Se'suseg na telimaji, "Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' na no'q pata'taqatijig. Pewalijig tla'tegen paqalaiwaqan ugjit gisi gi'tunew Gjinišgam na petgimip. Telimuloq ma newte' tla'tega's, pas'g tliatew na wije' aq ta'n tela'lut'p Jonao'q. ³⁰ Gjinišgam e'w'g'p ta'n goqwei tela'lut'p Jonao'q ugjit musga'tuanew na mimajuinugi' tleiawultilipni

Ninapa na pewalapni pun pata'taqatinew. Ni'n na mimajuinualsiap aq Gjinisgam e'wtew ta'n goqwei tla'liten ugjit musga'tuanew mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' pewalaji pun pata'taqatinew. ³¹Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, na elege'wi'sgwaq tleiwawit Tp'te'snug qama'sitew aq ilsutmuata na mimajuinu'g ta'n wigultiliji gisgug. Wejiepnaq me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q. Telimuloq, Salamano'q ne'tata'sipnaq gatu na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tip ns'tuo'qon ta'n je me' espe'g aq Salamanewei ns'tuo'qon. ³²Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu', na mimajuinugi' tleiwawultilipni Ninapa qamultitaq aq ilsutmua'tita na mimajuinu' ta'n mimajultiliji gisgug. Ninapaewa'jg gawasgita'sulipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n tujiw nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tipnn agnutmaqann ta'n me' espe'gl aq ta'n goqwei Jonao'q pestung'p."

Nemitaqatieg muta geggunmeg npuguginal

(Matiw 5.15; 6.22,23)

³³"Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan toqo tujiw mimugwa'tuoq gisna ango'tmn lataqsunigtug. Awna patawutigtug tepa'toq glaman ms't wen ula-te'limatew ta'n tujiw pisgwa'j. ³⁴Gis nmitaqatioqs'p muta ugpugugultioq aq gpuguguinal pa na wije' aq wasoqwegl. Ta'n gpugugual tajigo'ltigl na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltinugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. ³⁵Pa na npapigwo'ltioq na mo goqwei nmitutoqs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjit gilew. Ango'tmug tetapu ns'tmnew glaman ma tla'taqatiwoq ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ³⁶Pa na gis geggunmoq ns'tuo'qon na tujiw natawo'ltioq aq ila-jo'ltioq ugjit mimajuaqan ugs'tqamug aq wa'so'q st'ge' wel nmituoq ms't ta'n eteg gigjiw waseteg."

Palasiewa'j paqalaig ta'n tujiw Se'susal

mu gesispa'tuligul ugpitnn

(Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40)

³⁷Ta'n tujiw Se'sus gaqewo'gwet, na Palasi pipanimatl mawatalutinew. Se'sus eliet aq mawatalultijig Palasi wiguaq. ³⁸Na Palasi paqalaig ta'n tujiw nemiaj Se'susal mu gesispa'tuligul ugpitnn ge's mu mijjiligw. ³⁹Na tujiw Gji-saqamaw telimatl, "Gilew ta'n teluisultioq Palasiaq gesispa'loqig gapji'jg aq eptaqann gatu ggamlamunuaq me' angite'tmoq nat goqwe'l winjigl aq me' pisoqqowiegsultioq. ⁴⁰Ewnasita'ioq. Gisiteget gisitoqop ula ms't ta'n nemi-tuoq aq elt gisitoqop ggamlamunuaq. ⁴¹Ignmug ewle'juinu'g nat goqwei, amuj ewlite'lmoq aq esmoq ta'n iga'tuoqop eptaqanigtug, aq na tujiw gji'tutoqs'p Gjinisgam waqama'tutew ms't goqwe'l gilewewe'l.

⁴²"Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Na mawo'loq weljema'gewe'g nipi'g ta'n teluisultijig mint, lu aq igtigig pa na wije' aq nepitegemgwe'g. Te's newtiseggsijig nipi'g ganie'ultioq na newte'jit ignmuoq Gjinisgam, gatu mo tetapua'lawoq mimajuinu'g aq mo gesalawoq Gjinisgam. Amuj wegla tla'taqatigw aq siaw ignmuoq Gjinisgam goqwe'l st'ge' gis ignmuoqopnn.

⁴³"Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Gesatmoq pmgopultinew muj-gajewe'l mutputi'l a'sutuo'guomg aq pewaloq mimajuinu'g gepmite'lmugsinew

magasang. ⁴⁴Tetuji mtue'tew muta gilew pa wije aq npuinue'gati ta'n mo gaqaminugul npuinue'l gun'tal. Mimajuinu'g pemita'jig npuinue'gatig gatu mo geitu'ti'gw gegupuguineu ta'n npuinu elising."

⁴⁵Na nutagnutmewinu telimatl, "Nujigina'muet, ta'n tujiw ula teluen elg emegwei'wieg."

⁴⁶Se'sus telimatl, "Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnutmewinu'g. Gisa'-loq mimajuinu'g lugwatmnew metue'gl gatu gilew mo eigtnug wen apoqon-muanew. ⁴⁷Tetuji mtue'tew ugjit gilew. El'tuoqol gelu'lg l npuinue'l gun'tal aq gaqama'toqol ta'n elisultijig niganigjitegewinu'g ta'n gujjuaqi'g ne'pa'tipni. ⁴⁸Na ula ta'n tela'taqatioq musga'tas'g wel'te'tmoq ta'n gujjuaqi'g gis tla'taqatipnig, muta nige' gaqama'toqol npuinue'l gun'tal ta'n niganigjitegewinu'g elisultijig. ⁴⁹Etna Nisgamewei ns'tuo'qon teluet, 'Lgima's niganigjitegewinu'g aq ntapostale'witemg ugjit agnutmuanew ntmimajuinung. Alt ne'pa'ten aq alt emegwei'waten.' ⁵⁰Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' ulmaji ilsumuten ugjit ta'n tel ne'pa'tisni negla niganigjitegewinu'g te'sitgi'g weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg. ⁵¹Wesgumgig ms't niganigjitegewinu'g ta'n ne'pa'tisni weja'tegemg E'pelo'q glapis Saglaiao'q ta'n etl ne'po'qs'pnaq miawe'g na gjia'-sutuo'guomg aq ta'n eteg patgulmesigaqan. Teliq ta'n telimuloq. Na mima-juinu'g ta'n mimajultijig nige' gisa'laten ulmajo'ltinew.

⁵²"Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnutmewinu'g. Geggunmoq na apt'-sqi'gn ta'n pana'toq na ga'qan ta'n ns'tuo'qon eteg. Gatu mo pishguita'woq aq mo ignmuawoq wen piluei pishgwa'n."

⁵³Ta'n tujiw Se'sus naqa'sij na'te'l, wegla Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan wije'wa'titl aq pipanima'titl pugwelgl goqwe'l aq pishuima'titl. ⁵⁴Wejo'-tmi'tij gisapsnganew aq gisa'lan oplewistulitl.

Se'sus wesgumaji wesgijiangangusultiliji

(Matiw 10.26,27)

12 ¹Ge's ta'sijig pituipntnaqanijig mimajuinu'g mawita'tijig ugjit jigs'tua-new Se'susal, lpa tetuji mawpugua'tijig na we'gaw pas'g matntulti'titl uggwatual. Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Ango'tmug aq mut e'wmu'ti-new na Palasiewei apita'taqan. Lpa mut jigs'tuanew ta'n Palasiaq tel gina'ma-tmi'tij muta wesgijiangangusultijig. ²Ta'n te's'g goqwei mimugwa'tas'g neia's'-gt'tew aq ta'n te's'g gim agnutas'g na gji'tas'gt'tew. ³Na glaman, ta'n goqwei telueioqop oqonitpa'qigtug gji'tas'gt'tew miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim tlueioqop apt'sqa's'gl wen'ji'guoml na paqtaqawa'tew g'p'taq wen'ji'guomg."

Jipalug Gjinisgam

(Matiw 10.28-31)

⁴"Nitaptut, telimuloq, mut jipalanew ta'n wen gis ne'po'ltew gatu na tujiw mo goqwei ma gis piama'lugsioq. ⁵Telimuloq na ta'n wen jipalaqoq. Na jipalug Gjinisgam, muta gi's ne'po'ltew jel gi's lgimultew Mn'tua'gig. Telimuloq, no'q jipalug negm.

⁶"Geituoq na'nijig sisipji'g netuisgelmujig ugjit pas'g tapu'gl maqtawe'gl suliewe'l, gatu Gjinisgam ma awan'ta'sualagul je newte'jilitl. ⁷Gjinisgam geitoq ta'n te's'gl gusapunual gun'jiwaq, na glaman mut jipasultinew ta'n goqwei tliatew. Me' me'gite'lmugsioq je mu pugwelgl sisipji'g."

Getu' majulgwalt Se'sus gisna moqwa'

(*Matiw 10.32,33; 12.32; 10.19,20*)

⁸“Telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap aq tlima's Gjinisgam ugtansale'wi-temg negm na nnaqapem ta'n mu jipasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalit. ⁹Gatu ta'n wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n mu na nnaqapem, na tlima's Gjinisgam ugtansale'witemg na negm mu na nnaqapem.

¹⁰“Ta'n wen pisui agnimit ni'n ta'n mimajuinualsiap na gisi apigsigtuatén, gatu ta'n wen penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml ma apigsigtuam'g.

¹¹“Ta'n tujiw la'lugusioq a'sutuo'guomg ugjit ilsumugsinew, gisna nigantug g'pno'lewaq gisna ta'nig niganpugultijig, mut sespete'tmnew ta'n tluetuqs'p.

¹²Na Wejuli Nisgam gnu'tmugsitoqs'p ta'n tluetuqs'p na tujiw.”

Na milesit ji'nm ta'n mo nataweiw

¹³Na ji'nm ta'n gaqamit maw igtigi telimatl Se'susal, “Nujigina'muet, ge' tlim nsis ugjit nasgwa'tatinen na ta'n goqwei nujjinenaq naqtmugsieg'p.”

¹⁴Se'sus telimatl, “Ji'nm, mo wen ignmuigup na nuji ilsutegemg gisna assutegemg ugjit gis nasgwa'tun ta'n goqwei gujuuwaq naqtmugsioqop.”

¹⁵Na tujiw Se'sus telimaji ms't wen, “Angweiasultigw aq mut puatmnew ta'n goqwei igtig mimajuinu assutg, muta ta'n goqwe'l assutmultioq ma gisa'lug-siwoq siaw mimajultinew.”

¹⁶Se'sus telimaji ula a'tugwaqan, “Jijuaqa to'q, eig'p na milesit ji'nm ta'n assutgl iga'taqann. Na'te'l weligwegl glumgl aq wel minijgl. ¹⁷Na tujiw etli angita'sit, ‘Mo tepianugul ntlalaqansml ugjit ta'n te's'gt'tal glumgl. Tala'tega's nige' ugjit ula?’ ¹⁸Na telimsit, ‘Amuj seioqte'tes ntlalaqansml aq me' mes-gi'gl ltutes. Na me' mesgi'gl laqlansl gis lo'tutes ms't glumgl aq elg ta'n te's'gl goqwe'l assutman.’ ¹⁹Ta'n tujiw gis tela'teget na telimsit, ‘Me' gatu ni'n natawe'i. Gaq tepesi ta'n te's'g goqwei ugjit pugwelipunqeg. Nige' ule'tes, ulataltes aq no'q ulawsites gise'tes.’ ²⁰Gatu Gjinisgam telimatl, ‘Mo natawe'wn. Ulo'nug np'tes, aq wen ulapettew wegla ta'n goqwe'l gis masgo'tu't'pnn?’

²¹“Ula na tliteaw ugjit ta'n pas'g wen masgo'taj milesuaqan ugs'tqamug gatu Gjinisgam geitoq ula mimajuinu'l mo milesiligul wa'so'q.”

Lita'sualanej Gjinisgam

(*Matiw 6.25-34*)

²²Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Na ula telimuloq, mut sespete'tmnew ugjit mijipjewe'i gisna aligal ta'n wetmite'tmoq. ²³Gjinisgam me' pi-amite'tgl gtmimajuqaqanmual je mu mijipjewe'i gisna aligal. ²⁴Ge' angamug ga'-qaqujg muta mo iga'taqu'ti'gw gisna mo mena'taqu'ti'gw. Mo menuegetu'tigul laqlansl muta Gjinisgam esmaji. Gjinisgam me' piमितe'lmgusioq je mu sisipg.

²⁵Ma aji piامي pgitawsultiwoq, je tlia tel sespeta'sultioq. ²⁶Mu gis tla'taqatiwoq ula ta'n goqwei teli apje'jg, na mo tepawtinug ugjit sespete'tmnew igtigl goqwe'l. ²⁷Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. Telimuloq, na milesitaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'lg'l aligal ta'n weli angamug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug. ²⁸Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwenew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na

sespeta'sultioq na mo piami gtlams'tmu'tioq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuetuoqol.

²⁹“Mut sespete'tmnew ta'n goqwei malqottoqs'p gisna ta'n goqwei samqwoltitoqs'p. ³⁰(Gaqaig mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu pas'g iapji gwilm'i'tij ula ta'n goqwe'l. Gujjuu ta'n wa'so'q eig, gejugioq ta'n goqwei menuetuoq.) ³¹Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenugsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm. Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuetuoqol.”

Wa'so'qewei milesuaqan

(Matiw 6.19-21)

³²“Nn'jantut, mut jipasultinew, muta gujjuow ta'n wa'so'q eig uli ignmugsitoqs'p e'wmnew ms't goqwei assutg. ³³Ntuisgetug ta'n goqwe'l geggunmoqol aq ignmug suliewei ewle'juinu'g. Na tujiw guguntoqs'p milesuaqan ta'n wa'so'q ulotas'gt'tew. Ta'n tujiw ula tla'taqatitoqs'p ignmugsitoqs'p milesuaqan tleiwig wa'so'q ta'n ma gaqapegsinug. Ma gmutnesg gisapsnmi'tigul aq milesuaqane'l aligal gaplanji'g ma gis suistmi'ti'gw. ³⁴Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegltmilesuaqanmual.”

Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei

³⁵“Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei. Gnesultigw aq maw wasoqonmaqan wasoqwe. ³⁶Gisgajo'ltigw st'ge' na lugowinu'g ta'n esgmala'titl assusilitl ta'n wejelitl malie'uti. Ta'n tujiw pegisinnij aq metete'gelitl smtug pana'tua'titl ga'qan. ³⁷Lugowinu'g ta'n gisgajo'ltijig na no'q ul'ta'sultitaq ta'n tujiw assusilitl pegisinnij. Telimuloq, na laqisutia'sitew aq tlimata pmgopita'new. Na tujiw smata. ³⁸No'q ul'ta'sultitaq muta tel gisgajo'lti'tij ta'n tujiw assusilitl pegisinnij, je tlia aqtatpa'q gisna me' gisgattpa'q. ³⁹Geituoq na assusit gejasn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elitl, ma ignmuagul pisgwa'lin wiguaq. ⁴⁰Na iapji gisgajo'ltigw, muta ni'n ta'n mimajuinualsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq.”

Tegen mimajuinu na tel'te'lm't natawe'g

aq gis ul'ta'sua'lates

(Matiw 24.45-51)

⁴¹Pie'l pipanimatl, “Gjisaqamaw, agnutmaqan weji agnutmuieg ugjit pas'g ninen gisna ugjit ms't wen?”

⁴²Gjisaqamaw telimatl, “Telimul ta'n tegen lugowinu na natawe'g aq gi'l gis lita'sualates. Negm na iga'laten assusitew na wen'ji'guom aq ignmuata igtigi lugowinu wiluow ta'n tujiw telteg mijjultinew. ⁴³Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan tetapua'toqop. ⁴⁴Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg. ⁴⁵Gatu pa na awna na lugowinu tlimsi, 'Na assusit ma pe'l apaja'sigw,' na poqji matnaj igtigi lugowinu' aq lugowinu'sgwa. Toqo etlatalg aq gt'giej. ⁴⁶Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tela'luj ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw.

⁴⁷“Na lugowinu ta'n geitoq goqwei ugtassusiteml pewaltl tla'tegen gatu mo ilajugtmug gisna mo tela'tegegw, na ulmaji ilsumaten aq wisqapaqtaten.

⁴⁸ Gatu na lugowinu ta'n mo geitug goqwei ugtassusiteml pewalatl toqo emegwo'tegeh, na ulmaji ilsumaten gatu ma tl ma'muni gsapaqta'm't. Ta'n wen pugwelg ignmuj na telteg negm pugwela'tegen, aq ta'n wen me' aji pugwelg ignmuj na telteg negm me' aji pugwela'tegen."

Mimajuinu'g mo wel'te'Imaltulti'gw ta'n wenitl Se'susal

(Matiw 10.34-36)

⁴⁹ "Pegisinap ugs'tqamug ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n Gjinisgam tli ilsumata. Na tujiw tetuji ulmajo'ltitaq st'ge' ta'n tujiw nu'gwo'ltitaq. Na gsattes ta'n tujiw ula gis tliaq. ⁵⁰ Amujpajiji ugji ugje'win aq ulmajita'sites glapis gis tliaq. ⁵¹ Tel'ta'sioq weji pgisinap ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug? Moqwa', mimajuinu'g ma wijei tl'te'Imi'gw. Mo wel'te'ltulti'gw ta'n weni ni'n. ⁵² Nige' weja'tegemg, alt wi'gmaq nigtu'olaten. Na na'nijig wijig'tultijig nasgwita'taq, nesisijig ma wel'te'Ima'tigwi tapusiliji aq na tapusiliji mo wel'te'Imigwi'tigwi nesisijig. ⁵³ Na ji'nm etoqwalata ugguwisg aq negla ji'nmji'g etoqwala'tital ujju'al. Na e'pit piltui angita'sitew aq ugtusg aq negla e'pite'sg piltuita'sultitaq aq mo wel'te'Imagwi ugguwju'al aq ugtlu'suesgmual."

Amujpa geituoq ta'n Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew

(Matiw 16.2,3)

⁵⁴ Se'sus siaw glulaji mimajuinu'. Telimaji, "Ta'n tujiw nemioq alug weita'jig tg'snug, smtug telueioq gigpesatew aq na tliatew. ⁵⁵ Ta'n tujiw tp'te'snug wett'g tluetoqs'p p'tetew. Giwnaqa tliatew. ⁵⁶ Wesgijiangamgusultioq. Niganigji'tuoq ta'n tli gisg'gt'tew muta angaptmoq maqamigew aq musigisg gatu tal gis mo geituoq ta'n Gjinisgam tel puatg gisgug gisna goqwei ugjit mo nemituoq ta'n gis tliaqap ginueg."

Ugjo'tmug ul'te'ltultinew ta'nig getanugsioq

(Matiw 5.25,26)

⁵⁷ "Tal gi's mo nenmuoq ta'n goqwei tetaputeg tla'taqatigoq? ⁵⁸ Nantawa'sg ji'nm getu' elsutmasg's nat goqwei aq getu' la'l'sg's tplutaqanigtug. Ugjo'te'n gi's tetapua'lan aq gigwaja'tu na ta'n goqwei ge's mu ela'lulug ilsumugsin, muta na ilsuteget tlimata nujiugsua'taqatiliji jigla'lul. Na tujiw pija'lultaq laplusang. ⁵⁹ Telimuloq, amujpa siawqattes laplusang glapis gaqi apangitmn ms't gtettuaqanml."

Pun pata'tega aq gi'l siaw mimajites

13 ¹ Na tujiw ta'sijig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg aq agnutmua'titl ta'n Pilot gi's ne'pa'pni Galaliewa'gi ge's etli a'sutma'ti'titeg aq etli ignmua'ti'titeg ignmatimgewe'l Nisgaml. ² Se'sus telimaji, "Ta'n wegla Galaliewa'gig tel ne'po't'pnig na mo musga'tuagwi negmow me' pata'tegewinu'g je mu igtigig Galaliewa'. ³ A' na moqwa' mo telianug, Telimuloq, pa na mu gawasgita'sutiwoq aq mu ejiglita'woq lue'utigtug na elt tli npu'titoqs'p. ⁴ Newtisgegsipnig je ugumuljin etl sigto'qutipnig Sailoamg ta'n tujiw nisiaqeg espiganig. Tel'ta'sultioq wegla mimajuinugi'g me' pata'tegewinu'g jel mu esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg? ⁵ A' na moqwa' mo telianug. Telimuloq, pa na mu gawasgita'sultiwoq aq mu ejigilita'woq lue'utigtug na elt npu'titoqs'p."

Na a'tugwaqan na minijgei miti's

⁶Na tujiw Se'sus telimaji ula a'tugwaqan, "Jijuaqa to'q, ji'nm geggunatl minijgei miti'sl etligwelitl iga'taqanigtug. Eliet ula miti'sl ugjit mgnmn minijgl gatu mo we'jitugl. ⁷Glaman telimatl uglugowinuml, 'Gis nige' nesipunqeg ta'n eliei aq gwilmann minijgl gatu mo we'jituann. Tmta na miti's muta mu wel awtigw iga'taqanigtug.' ⁸Na iga'taqanej telimatl, 'Saqamaw, siawigwey glapis ap igtig newtipunqeg. Gigto'qwi mulqala's aq iga'tua's eppenign. ⁹Nantawa'sg minij wejgwipunqeg na glu'igt'tew, gatu pa na mu minigw, na tujiw ni'n tmta'tes.' "

Se'sus nepilat e'pilitl atlasmutigisg'g

¹⁰Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg. ¹¹Eig na'te'l na e'pit ta'n waqjuijing gis nige' metlasipunqeg je ugumulin. Mo gisi pegoqopugua'sigw muta mn'tu'l gisa'ltl gsnugwan. ¹²Ta'n tujiw Se'sus nemiaj, telimatl, "E'pit, 'gsnugowaqan puna'lulij." ¹³Ugpitnn ge'gwa'toqol e'pit ugtlmaqaneg aq smtug pegoqopugua'silitl. Na tujiw e'pit emtoqwalatl Gjinisgaml.

¹⁴Na niganpuguat a'sutuo'guom no'q wegaig ta'n Se'sus teli npilalij e'pilitl atlasmutigisg'g. Telimaji mimajuinu' ta'n eimu'tiliji, "Te's aqan'tie'uti, asugom te'sgl na'gwegl ugjit elugwemg. Naji npisultigw na tujiw, gatu mu atlasmutigisg'g."

¹⁵Gjisaqamaw teluet, "Na wesgijiangamusultioq. Ms't ta'n te'sioq geggunatl wen'jitia'mul gisna te'sipowji'tl na apgwa'latal aq nat smqwo'tlatal te's atlasmutigisg'g. ¹⁶Na ula e'pit wetapegsit Aplameg aq na Gjimm'tu'l gis pitu'gwipnn metlasipunqeg je ugumulin. No'q gelu'lg ugjit na gisi npisin ula atlasmutigisg'g." ¹⁷Ta'n goqwei Se'sus teluet, gisa'laji ta'ni getanji ntaqtelsultinew gatu igtigig wel'ta'sultijig Se'sus gis tla'tegej gelu'lg ta'n goqwe'l.

A'tugwaqan na mawi apje'g mustate' sginmin

(Matiw 13.31,32; Malg 4.30-32)

¹⁸Se'sus teluet, "Getu telimuloq goqwei teliaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ugs'tqamug eteg goqwei wijej aq ta'n teliaq Gjinisgam ugtelege'wa'gim. ¹⁹Na wijej aq mawi apje'g mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqug. Ula apje'g sginmin nigweg glapis miti'suig. Na tujiw sisipg el'tu'titl ugtwisse'ml na miti'sigtug."

A'tugwaqan na apita'taqan

(Matiw 13.33)

²⁰Se'sus telimaji, "Ugs'tqamug eteg alt goqwei wijej aq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ²¹Na pa na wijej aq apita'taqan ta'n e'pit wiaqa'toqol pugwelgl wapejgl ta'n etegl mun'tigtug. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq."

Ta'n wen pisgwa'tew Gjinisgam Ugtelege'wa'gim

(Matiw 7.13,14,21-23)

²²Ge's Se'sus pem liet Selusalem, el saputa'sit utann aq utanji'jl aq egina'muaji mimajuinu'. ²³Nat wen pipanimatl, "Gjisaqamaw, pas'g tegle'ji'g mima'juinu'g ugs'tawiaten?"

²⁴ Se'sus telimaji ms't mimajuinu', "Tla'taqatigw ugjit pisgwita'new na jijig-wej ga'qan. Telimuloq, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gisi pisgwita'new gatu ma gisi pisgwita'gwig. ²⁵ Na assusit lietew aq g'p'soqwa'tutew ga'qan wiguaq gatu gilew qamultitoqs'p gujmug aq mtete'gatitoqs'p. Na tujiw thue-toqs'p, 'Saquamaw pana'tuinen na ga'qan.' Na tlimugsitoqs'p, 'Mo geju'lquoq ta'n weita'ioq.' ²⁶ Tlimatoqs'p, 'Toqwatalulti'gup aq tel gina'mue't'p na ntgutanmi-naq.' ²⁷ Na thuetew, 'Mo geju'lquoq ta'n weita'ioq. Gilew na nujipata'taqatioq. Jiglita'gw ni'neg!' ²⁸ Gaqiemtmutoqs'p aq gipituaq seggapitasultitoqs'p ta'n tujiw nmitoqs'p Aplam, Isaq, Je'gop aq ms't niganigjitegewinu'g wije'wa'titl Gjnisgaml ta'n ilgwenji mimajuinu'g. gatu gilew ma ignmugsiwoq pisgwita'-new wa'so'q. ²⁹ Mimajuinu'g ugjita'taq ugjipenug aq tg'snug, aq elg ugjita'taq oqwatnug aq tp'te'snug. Na nat pisgwita'taq Gjnisgaml wiguaq aq pmgopi-ta'taq ulatalultinew ta'n Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu'. ³⁰ Telimuloq, ta'nig mu gepmo'lti'gw ugs'tqamug na me' gepma'laten na'te'l aq ta'nig espite'lsultijig nige' ma tl gepmo'lti'gw na'te'l."

Se'sus mawi gsalaji mimajuinu' tleiauwiltijiji Selusalemg

(Matiw 23.37-39)

³¹ Na tujiw ta'sijig Palasiaq peita'jig Se'suseg aq telima'titl, "Amujpa ejigla'-sin tet aq liates na'tami se'g muta Elot getu' ne'pe'sg."

³² Se'sus telimaji, 'A' na negm elue'wa'teget pa na wije' aq paqtesm. Pewa-luloq lta'new aq tliman na ejigtesgaqig mn'tu'g aq elg nepilgig mimajuinu'g gisgug aq sapo'nug. Na igtig sapo'nug gaqa'tutes ntlugowaqanm. ³³ Amujpa siaw lugwei gisgug, sapo'nug aq igtigi sapo'nug. Mo gelu'lgt'nug tl ne'po'qsin niganigjitegewinu' na'tami se'g, pas'g Selusalemg.

³⁴ "Gilew ta'n tleiauwiltioq Selusalemg ne'po'qopnig niganigjitegewinu'-gi'g aq gun'tewtoqig nujignua'taqatipnig ta'n Gjnisgam petgitmugsioqopnig. Sipeliw getu' ge'gulusgwa'luloqop aq telimuloq ta'n Gjnisgam mawi gsalug-sioq aq getu' ugs'tawugsitoqs'p. Getu' mawa'luloq st'ge' goqoli'gwej tel mawa'-laj un'janua gatu mo pewaliwoqop tla'tegen. ³⁵ Telimuloq, Gjnisgam jigla'si-tew gjia'sutuo'guomg. Ma ap nmiwoq glapis thuetos'p,

'Megite'lmot ta'n pegising

muta elgimut tlimugsinenu ta'n Gisiteget tel puatg.' "

Se'sus nepilat' j'i'nmul ta'n uggwat' aq ugpitnn moqpegl

14 ¹ Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus natatalg ta'n wigilitl niganpu-guil'itl na Palasi'l. Ta'sijig mimajuinu'g etli angama'titl. ² Jiniw na j'i'nm ta'n uggwat' aq ugpitnn moqpegl pegising Se'suseg. ³ Na tujiw Se'sus pipanimaji na nutagnutmewinu' aq Palasiaq, "Tal'te'tmoq tpluta-qanminu telueg nat wen gisi npitegen atlasmutigisg'g gisna moqwa' mu tela'tegewn."

⁴ Gatu mo goqwei telue'gw, glaman Se'sus nepilat' na j'i'nmul aq ignmuatl 'nmien. ⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, "Nantawa's'g atlasmutigisg'g aq ggwis gisna gtue'm egwijiess nqano'patigtug, smtug tualqa'loq je tlia atlasmutigisg'g?"

⁶ Ap mo goqwei telue'gw muta geitoq ta'n goqwei ewi'gas'g tplutaqanigtug.

**A'tugwaqan ta'n mimajuinu megn
ta'n maw mujgajewei pmgopitew**

⁷Se'sus nemiaj alt mimajuinu'g megnmi'titl ta'n maw mujgajewei pmgopi-ta'tita, na tujiw telimaji a'tugwaqan, ⁸“Ta'n tujiw nat wen pipanimasg wijit-gweiwin na malie'waqan pestie'umg, mut pa'siw ta'n mujgajewei mutputi eteg. Etugjel nat wen me' espe'g je mu gi'l pgisintew aq gtu' pa'siss na'te'l. ⁹Na mimajuinu ta'n pipanimasg'p wijitgweiwin na malie'waqan, jugu'etew gi'leg aq tlimultew, ‘Ula mimajuinu ignmu pa'sin ta'n gi'l pemgopin.’ Na ntaqa'sites aq amujpa pa'sites mutputi ta'n me' gmetug eteg. ¹⁰Awna ta'n tujiw wigumulg ugjit wijitgweiwin na malie'waqan pestie'umg, pisgwa' aq pa'si mutputi'gtug ta'n me' gnegg wetteg weja'tegemg wegla ta'nig gis malie'wijig wet pi'tij. Na tujiw assusit tlimultew, ‘Jugu'a, nitap, aq gigjepa'si.’ Na gepmite'lmultew aq igtigig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l gi'l'jitaq tla'tegen. ¹¹Na mimajuinu espitel'sij na gisa'laten mo tetuji espeiug aq na mimajuinu mo espitel'sigw na gisa'laten me' me'gite'tasitew.”

¹²Na tujiw Se'sus telimatl niganpuguilitl, “Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan mut wigumaw gitapaq, wijig'tioq, go'gumaq gisna milesuinu'g, muta wigumultaq natatalultinew wiguaq aq na tli asita'lultaq. ¹³Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan, pipanim ewle'juinu'g, sawiptna'tijig, asgajo'ltijig, aq nepapigwo'ltijig. ¹⁴Pa na tla'tegen, na negmow ma gisi wigumulug natatalultinew wiguaq st'ge' gi'l ta'n gis tla'l'j gatu me' me'gite'tasites aq Gjinisgam gepmite'lmultew ta'n tujiw gelu'sultijig mimajuinu'g minua'laj.”

**A'tugwaqan na mesgi'g mijjuaqan
(Matiw 22.1-10)**

¹⁵Na ji'nm ta'n pemgopij na patawutigtug aq etli jigs'tg ta'n goqwei Se'susal teluelitl, telimatl Se'susal, “Ulgwijultitaq na mimajuinu'g ta'n pmgopultitaq patawutigtug Gjinisgam wiguaq ta'n ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q.”

¹⁶Se'sus telimatl, “Newtejgeg na'gweg ji'nm getu' iga'toq mesgi'g mijjuaqan aq pugwenniji mimajuinu' wigumaji. ¹⁷Ta'n tujiw ms't goqwei gisgatteg, elgimatl lugowinu'l gnu'a'tuan ta'n wigumapni ugjit jugwita'new. Nat tlimaji, ‘Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw.’ ¹⁸Ms't teluejig, ‘Ma gis liew.’ Newte'jit teluet, ‘Iga'taqan gisi pgwatelm aq amujpa naji angaptn nige’. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.’ ¹⁹Igtig teluet, ‘Gisi pgwatelaqapnig na'nunemigsijig wen'ji-tia'mug aq pem lei ugje'wan ta'n tel glu'sulti'tij lgowaqanigtug. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.’ ²⁰Ap igtig teluet, ‘Na tel gis malie'wi na ugjit ma gis liew gi'leg. Mesge'i.’ ²¹Lugowinu apajinmiet aq agnutmuatl assusilitl. Na assusit no'q wegaig aq telimatl lugowinu'l, ‘Tetaqa'si aq wigum mimajuinu'g ms't gjigan aq jugwo'l ewle'juinu'g, nepapigwo'ltijig, sawiptna'tijig aq asgajo'lti-jig.’ ²²Na tujiw lugowinu ula tela'teget aq telimatl assusilitl, ‘Gi's tla'tegei ta'n telimi't'p saqamaw, gatu me' gisi pugweli'tisoq.’ ²³Na assusit telimatl, ‘Tu'etes na gjigan aq jugwo'l negla mimajuinu'g ultesguates awtigtug gisna awtigtug glaman nat wen pmgopitew te'sg mutputi'gtug nignen. ²⁴Telimu-loq, ms't wegla mimajuinu'g ta'n amgwesewei wigumut'pnig ma msnmi't'igw goqwei.’ ”

**Amujpa awan'ta'sit ta'n goqwei pewatmn
ta'n tujiw majulgwalt Se'sus
(Matiw 10.37,38)**

²⁵Pugwelgig mimajuinu'g pem wije'wa'titl Se'susal, na tujiw naqa'sit aq teli-maji, ²⁶“Ta'n wen wejgu'et n'neg, ma gisi nnaqapemuigw glapis me' gesalij n'n je mu ujil gisna uggwitl, ugte'piteml gisna un'jang, gisna wijig'tijig, aq je we'gaw negm. ²⁷Ta'n wen mo getu' majulgwaltigw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na negm ma gis nnaqapemuigw.

²⁸“Ge' newte'jioq getu' iga'ioq wen'ji'guom, tmg ugjo'ttew gis mawgitmn ta'n tl tepawtitew. ²⁹Nantawa'sg poqji'gass ge's mu geitug ta'n tlawtitew, ma gis gaqianug pas'g gisitutew epganaqataqan. Ta'n wen nemitoq goqwei ula ji'nmul gis tla'tegelitl na maligimatal. ³⁰Tluetaq, ‘Ula ji'nm poqji'gap gatu mo gis gaqa'tugup ugtlugowaqanm.’ ³¹Nantawa'sg elege'wit matntimg eliet, aq ggeggunaji newtisga'q pituipntnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg gatu ultesguata, igtigl elege'wilitl maw tapuisga'q pituipntnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg. Tmg angite'tg me' tepignan ugjit wissuignemanew. ³²Pa na mo tepignaguss amujpa lgimatal nuttugwi'mlitl ugjit nmian igtigl elege'wilitl ge's gnegg amaseg eimlitl. Na nuttugwi'g pipanimatew igtigl elege'wilitl ta'n goqwei puatmlitew ugjit mu nugu matnugun.” ³³Na tujiw Se'sus tel gaqe-wo'gwet, “Ma wen gilew gisi nnaqapemuigw glapis gisita'sij puna'tun ms't goqwei ta'n assutg.”

**Salawei
(Matiw 5.13; Malg 9.50)**

³⁴“Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Na salaweiei gun'tew gelu'lg, gatu ta'n tujiw mo salawei wetaputenug, na tujiw gun'tew ma nugu gelu'lgtnug. ³⁵Mo gelu'lgtnug ugjit iga'tun maqamigeg gisna mo gelu'lgtnug eimun ugjit epgenign. Amujpa ejigla'tas'g. Jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq.”

**A'tugwaqan na jijgluwej ta'n gesga't
(Matiw 18.12-14)**

15 ¹Newtejgeg na'gweg, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq pata'te-gewinu'g mawita'jig ugjit jigs'tuanew Se'susal. ²Na Palasiaq aq nuji-gina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan mu weli usguma'tigul Se'susal. Telimulti-jig, “Ula ji'nm nilaje'waji lue'winu' aq je we'gaw mawatalultijig.” ³Toqo Se'sus agnutmuaji na a'tugwaqan. Teluet,

⁴“Na ji'nm geggunasni gasgiptnnaqaniliji jijgluwej. Newte'jit gesga't. Pa na gtue'm gesga'ss, tla'tegetes st'ge' ula ji'nm. Na naqalaji pesgunateg te'sis-gegsiliji je pesgunateg m'gegtug aq naji gwiluatl glapis we'jiaj. ⁵Ta'n tujiw we'jiaj wel'ta'sit. Na ugtlmaqaneg tepa'latl, ⁶aq apaja'latl. Na wigumaji wi'gma aq witapa aq telimaji, ‘We'ji'g na ntue'm ta'n gesga'p. Ul'ta'sultinej.’ Tel'te'tm gilew wijei tla'taqtioqs'p. ⁷Telimuloq, ta'nig wa'so'q eimu'tijig me' aji ul'ta'sul-titaq ta'n tujiw lue'winu'l gawasgita'silitl aq pun pata'tegelitl je mu pesgunateg te'sisgegsijig je pesgunateg mimajuinu'g ta'n mu tel'te'tmi'ti'gw ugjit amujpa gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigug.”

A'tugwaqan na suliewei ta'n gesga'q

⁸“Nantawa's'g na e'pit geggung'snn newtiswa'qal suliewei' toqosip newte' entoqos. Na wasoqonmaqan wasoqwa'toq aq pewa'q wiguow. Na melgi gwiluasi' mst' tami glapis we'jitoq. ⁹Ta'n tujiw we'jitoq, smtug wigumaji wi'gma aq wita-pesgwa aq telimaji, 'Mawi ul'ta'sultinej muta we'jitu na suliewei ta'n gesga'q.' ¹⁰Telimuloq na mesgi'g ul'ta'suaqan eteg wa'so'q muta Gjinisgam ugtansale'wi-temg wel'ta'sultiliji ta'n tujiw lue'winu gawasgita'sit aq pun pata'teget.”

A'tugwaqan na ji'nmji'j ta'n gaq ewnaso'tg ugsulieweim

¹¹Se'sus agnutmuaji, “Na ji'nm tapusiliji ugguwis gegguna'ji. ¹²Na maw mal-jewe'j telimat' ujl, 'Tata't, pewalul ignmuin ta'n goqwei tel'ta'sin ignmuin ta'n tujiw gi'l npmn.' Na ji'nm wel'te'tg'ss aq nasgwa'tuaji ugguwis ta'n telgi'g assutg. ¹³Na tel gne'ge'l maljewe'j ilpilg ta'n goqwei assutg aq maja'sit. Se'g eliet. Na'te'l etl gaqi ewnaso'tg ugsulieweim. ¹⁴Ta'n tujiw mo suliewei geggunmug na pestmo'qonig na'te'l. Na mu geggunmug ta'n goqwei malqottew. ¹⁵Amujpa elugowatl igtig' ji'nmul aq elgimtl angweiwan gulgw'isg. ¹⁶Tetuji guising je we'gaw malqotg'ss gulgw'isg wiluow, muta mo wenn esmagul. ¹⁷Na glapis nestu'et aq telimsit, 'Me' nuji uglugowinumg welatalultijig. Ula tet eim aq geget pestmai. ¹⁸Nige' maja'sia's aq nmia's. Nuji tlima's: Gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam. ¹⁹Gisi ntaq'oqona'lul. Mu tepi glu'siw ugjit ugguwisite'lmin aq weja'tegemg nige' tla'li st'ge' tela'll'ig gtlugowinumg.’ ²⁰Na maja'sit aq poqjinmiet ujjeg.

“Ge's wejgu'et awtigtug na me' eig weli amaseg ta'n tujiw ujl nemitl. Na ji'nm me' ewlamatl aq el'tugwi'g ugguwiseg. Naji a'suguatl aq wesgaqalmatl. ²¹Na maljewe'j telimat' ujl, 'Tata't, gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam. Mu tepi glu'siw ugjit ugguwisite'lmin.’ ²²Gatu ji'nm wigumaji uglugowinumg aq telimaji, 'Ge' nmisgmug gelu'lg aligew aq apoqonmug nasa'toq. Nasoqwa'taqan ignmug aq pile'g mg'sng. ²³Nmisgug wen'jitia'm'ji'j aq wissugwalug. Pestie-'ultinej nige'. ²⁴Tel'ta'siap ngwis nepg gatu nige' geji'g me' mimajit. Tel'ta'siap gesga't gatu nige' ula eig.’ Na tujiw pestie'ultijig.

²⁵“Na igtig' ugguwis ta'n maw gisiguilitl etl lugwelitl iga'taqanigtug. Na peminmie'j nutgl gtapegiaqann aq nemiaji mimajuinu' amalgaltiliji. ²⁶Na lugowinu'l wigumatl aq pipanimatl, 'Taliaq ta u't?' ²⁷Lugowinu telimatl, 'Gjignam pegising aq gujj ela'lugsieg'p ne'pa'nen maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j.’ ²⁸Na ula ji'nm wegaig aq mu pisgwa'gw ta'n wesgowita'lij. Na ujl tewielitl. Na munsaiwatl ugguwis pisgwa'lin. ²⁹Gatu asitematl ujl, 'Te'sipunqeg melgi lugowul st'ge' gtlugowinum aq ne'gaw menaq elistulu. Menaq ignmuin je te'pl'ji'j ugjit ta'n tel mawatalultiteg nitapaq. ³⁰Gatu ggwis gaqi ewnaso'tg'p ugsulieweim maw winsultiliji e'piliji. Tal gis ta'n tujiw apsgwa'sit pestie'wa'loq. Goqwei weji ne'po'q ta'n maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j ugjit negm?' ³¹Na ujl telimtl, 'Gwi's, geju'l iapiw eimn ta'n eim aq ta'n te's'g goqwei geggunm na gi'lewei. ³²Gatu amujpa wel'ta'sulti'gw aq pestie'ulti'gw, muta tel'ta'si'gup gjignam nepg gatu nige' me' mimajit. Tel'ta'si'gup gesga't gatu nige' eig ula tet.’ ”

Lugowinu ta'n mu apoqonmuagul ugtassusiteml

16 ¹Se'sus telimaji unaqapemg, “Na eig'p milesit ji'nm ta'n gegguna'pnn nigan lugwelitl. Na milesit ji'nm telimut na nigan lugwelitl

ewnaso'tualij ugsulieweim. ²Na wigumatl aq telimatl, 'Taliaq ta u't ta'n goqwei nutmai ugjit gi'l? Pewalul wi'gmn ms't ta'n teli e'wmu't'p ntsulieweim muta ma gis siaw lugwewiwn nugu.' ³Ula nigan lugowinu telimsit, 'Na assusit getu' ilgitmuit. Tala'tega's nige'? Mo tepignaw ugjit mulqatmn elmalqe'l aq netaqi' ugjit altawen ta'n goqwei pewatm. ⁴Geitu ta'n tla'tega's glaman ta'n tujiw ntugowaqanm gaqiaq, nitapaq ignmuitaq i'mn wiguaq aq smitaq.' ⁵Na tujiw wigumaji ms't mimajuinu'g ta'n tettua'titl assusilitl. Pipanimatl newte'jilitl, 'Talgi'g tettaj gassusiteminu?' ⁶Telimtl, 'Tettaq gasgiptnnaqaniji malige'wg ta'n wajuijig olipei mimei.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gtettuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n pas'g tettuen na'nisgegsijig malige'wg.' ⁷Igtigl pipanimatl, 'Talgi'g tettuen?' Telimut, 'Tettuei pituipntnaqana'igl mun'ti'l glumgl.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gtettuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n ugumuljin gasgiptnnaqanm mun'ti'l.' ⁸Ta'n tujiw assusit ula nutgeg, wel'ta'sualatl na nigan lugowinu'l muta teli ntawe'litl. Na mimajuinu'g ta'n mo getlams'tasulti'tigul Nisgaml me' natawo'ltijig je mu ta'nig majulgwala'titl."

⁹Se'sus siaewistoq, "Telimuloq, e'wmug gtmilesuaqanmual apoqonmuan igtigig glaman gugunatoqs'p gitapuaq aq ta'n tujiw gtmilesuaqanmual gaqiaql na iapjiw gugunatoqs'p gitapuaq ta'n wel'ta'sultitaq mittugwalanew. ¹⁰Ta'n wen gi'gwajiet ugjit apje'jgl goqwe'l gi'gwajietew ugjit mesgi'gl goqwe'l. Ta'n wen waqjuigit ugjit apje'jgl goqwe'l na waqjuigitew ugjit mesgi'gl goqwe'l. ¹¹Pa na mu gisi ulo'tmun milesuaqan ugs'tqamug ma gisi ulo'tmun milesuaqan ta'n wejiaq Nisgameg. ¹²Pa na mu gisi ulo'tmun ta'n goqwei nat wen pipanimasg angotmn, mo wen ignmulug gi'lewei ta'n wejiaq wa'so'q.

¹³"Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit je mu igtig. Na me' gsalates newte'jit je mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq ma ignmuawt suliewei assumulin."

Ta'sgl goqwe'l Se'sus eginamuet

(Matiw 11.12,13; 5.31,32; Malg 10.11,12)

¹⁴Ta'n tujiw Palasiaq nutmi'tij ta'n Se'susal teluet na maligima'titl muta gesatmi'tij suliewei. ¹⁵Se'sus telimaji, "Wejo'tmoq musga'tuanew mimajuinu'g ta'n tel nata' mimajultioq, gatu Gjinisgam giasgiw gejugisioq ta'n telqamigsultioq aq ta'n tegwitgl ggamlamunual. Ta'n goqwei mimajuinu'g angite'tmi'tij no'q espe'g na Gjinisgam tel'te'tg mo talawtinug ugjit goqwei.

¹⁶"Ta'n goqwe'l Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn na mimajuinu'g majulgwatmi'tipnn glapis Sa'n Nutsign'tuet poqji pestung'p. Weja'tegem na'tami mimajuinu'g wesgutmi'tij na gelu'g agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Nige' ms't wen getu' gi'gaji pigwa't na'te'l. ¹⁷Me' nqamase'gt's ugjit ugs'tqamu aq wegla ta'n goqwe'l musigis'g tug gs'ga'sgt'n je na apje'-ji'jgl goqwe'l ta'n ewi'gas'gl Nisgamewei tputaqanigtug mo e'wa'sgt'nugupnn.

¹⁸"Na ji'nm ta'n puna'latl ugte'piteml aq igtigl malie'wijig, na sespo'teget. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl na e'pilitl ta'n puna'tasilitl na negm sespo'teget."

Lasalas aq milesit ji'nm

¹⁹Se'sus agnutg, "Eig'p milesit ji'nm ta'n nasg'g'pnn mego'tigl aligal aq welawsip te'sigis'g. ²⁰Na eig's ewle'juinu ta'n gesnugwat muta ta'n telgi'g

wa'qi wejgiaq. Teluisit Lasalas. Na jijuaqa ela'lut gmetug milesuinu'l wiguaq.
²¹ Mawatalultitaq maw 'nmu'jig ta'n milesuinu'l esmaji. We'gaw 'nmu'jig mus-
 gwatmua'titl ta'n wejgiaq.

²² "Na ewle'juinu nepeg aq ansale'wijing ela'la'titl wa'so'q aq epa'la'titl gigjiw
 Aplameg. Na milesuinu elg nepeg aq utqatalut. ²³ Elgimut ta'n npuinu'g eimu'tijig.
 Ge's welmaje'g, wenaqapa'sit aq nemiatl Aplamal gnegg eimlitl aq maw Lasalasal.
²⁴ Sesgwalatl, 'Aplam, gi'l na nuji. Ewli'te'lmi aq lgim Lasalas ni'neg. Pewalg jugwa-
 tuin samqwan glaman ntun ul newattew muta no'q etli ulmaje'i tet ta'n etlamgleg.'

²⁵ "Aplam telimatl, 'Gwi's ma gisi ignmulueg. Migwite'te'n ge's mimajineg
 pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lgil mesnmu't'pnn, gatu Lasalas mesng'pnn ewle'jgl
 ta'n goqwe'l. Nige' welawsit tet ge's gi'l etli ulmaje'n na'te'l. ²⁶ Eteg mesgi'g
 elmalqei etoqwalugsi'gw. Ta'n wen getu' asoqoma'sit tet glapis gi'leg, ma gis
 liegw aq elg ta'n wen getu' asoqoma'sit gi'leg weja'tegemg ta'n gaqami ma
 gis liegw.' ²⁷ Na milesuinu telimatl, 'Aplam gi'l na nuji. Etawaqtmul aq lgim
 Lasalas nuji wiguaq. ²⁸ Na'nijig wijigmgig eimu'tijig na'te'l. Lgim gnua'tuanew
 ta'n eim glaman ma lta'gw tet ta'n etl ulmaje'i.'

²⁹ "Aplam telimatl, 'Ma gis tla'tegeweg. Gjignamg gis gitmi'tij ta'n goqwei
 Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis wi'gmi'tip. Gjignamg gis jigs'tmi'tij
 ta'n goqwei gis wi'gas'g.' ³⁰ Na milesuinu teluet, 'Aplam, wetapegsi gi'leg. Mo
 tepianug. Nantawa'sg nat wen weji apaja'sis npuaqanigtug aq lietew negmo-
 weg na tujiw gawasgita'sultisnig aq ejiglita'snig lue'utigug.' ³¹ Aplam telimatl,
 'Ge's mu jigs'tua'ti'gw ta'n goqwei Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis wi'g-
 mi'tip na ma jigs'tua'tigul wenn je tlia nmia'tij apajipelij.' "

Pata'taqann

(Matiw 18.6,7,21,22; Malg 9.42)

17 ¹ Se'sus telimaji unaqapemg, "Wegla ta'n goqwe'l gisa'laji mimajuinu'g
 pata'taqatinew apjiw i'gt'tal, gatu no'q mtue'tew ugjit na mimajuinu
 ta'n gisa'laji igtigi pata'taqatinew. ² Me' glu'lt'soq ugjit ula mimajuinu gl'pilan
 ugjitaaqaneg na mulinewei gi'taqanei aq ejiglpega'lut gta'nug, jel mu gisa'lan
 na mimajuinu'l ta'n poqji gtlams'tasilitl pata'tegelin. ³ Ango'tmug ta'n goqwei
 getu tla'taqatitoqs'p.

"Pa na na gitap pata'tegej tlim gis pata'teget. Pa na pun tla'tegess na apig-
 sigtu. ⁴ Nantawa'sg nat wen opal'sg aq wije'i goqwei na llaigneg tela'sg na
 wije'i na'gweg. Te's pegising gi'leg aq teluet, 'Mesgei' ta'n tel tla'tegei,' na amuj
 apigsigtuates."

Gtlams'tuaqan

⁵ Apostale'wijing telima'titl Gjisaqamawl, "Gtlams'tuaqanminen gisa'tu me'
 ml'gignan."

⁶ Gjisaqamaw telimaji, "Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow telgi'g st'ge' mustate'
 sginmin, mo eigtnug goqwei ta'n wesami mtue'g. Nantawa'sg telimoq miti's,
 'Mna'qigwalsi aq igalsi gta'nug.' na miti's jigs'tugsitoqs'p aq tla'tegetew."

Ta'n goqwei lugowinu amujpa tetapu tla'teget

⁷ "Nantawa'sg newte'lioq geggunmuoqos lugowinu ta'n etl'gesewet gisna
 angweiwaj jiiqluewji. Ta'n tujiw wejie'i igataqanigtug, etugjel telimatl,

'Smtug pisgwa' aq mijjin.' ⁸ Awna tlimates, 'Ntwela'geweim gisgaja'tu tmg. Toqosip laqqisutia'si aq lugowi, ge's etli uloqotal. Ta'n tujiw gaqatalan, na gis mijjites.' ⁹ Mo miwatmuawt na lugowinu ugjit ta'n goqwei pas'g ugtlugowaqan. ¹⁰ Lpa wije gilew ta'n gisa'tuoq gtlugowaqanmuow pas'g tluwegw, 'Mo te'pmueg miwa'lugsin, pas'g gis tla'taqatieg ta'n telteg tla'taqatinen. Ninen pas'g lugowinu'g aq pas'g gisa'tueg ntlugowaqanminen.' "

Se'sus nepilaji newtisgegsiliji ji'nmgug

¹¹ Ge's Se'sus eliej Selusalemg saputa'sit miawe'g Samaliae'gati aq Galalie-wa'gi. ¹² Ge's pem pisgwa'j utan newtisgegsiliji ji'nmgug weltesguaji. Wegla ji'nmgug geggunmi'tij 'gsnugowaqan teluisig lepsi. Gnegge'l gaqamultijig. ¹³ Na sesgwala'titl, "Se'sus, gi'l na assusit, ewlite'lminen!"

¹⁴ Se'sus angamaji aq telimaji, "Lta'gw patlia'seg angamugsitoqs'p."

Ge's el'ta'jig patlia'sewigtug nepilujig. ¹⁵ Newte'jit ta'n tujiw geitoq gisi npisit, apaja'sit Se'suseg aq gesigaw miwatmuatl Gjinisgaml. ¹⁶ Nutgulpioqo-lomgwa'sit Se'suseg aq miwatmuatl. Ula ji'nmgug tleiawit Samaliae'gati. ¹⁷ Se'sus teluet, "Newtisgegsipnig ta'n gisi npilut'pnig, gatu talitatgi'g igtigig pesgunateg te'sijig? ¹⁸ Tal gi's pas'g newte'jit apaja'sit ugjit miwatmuan Gjinisgaml aq ula ji'nmgug se'g tleiawit?" ¹⁹ Na tujiw telimatl, "Qama'sites aq 'nmiates. Gtlams'tuaqan gisi npil'sg."

Gjinisgam ugtelege'wa'gim iga'qt'tew ugs'tqamug

(Matiw 24.23-28, 37-41)

²⁰ Ta'sijig Palasiaq pipanima'titl Se'susal, "Ta'nug Gjinisgam ilgwenata mimajuinu' ugs'tqamug?" Telimaji, "Mo wen nemitoq ta'n tujiw Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' muta ta'n goqwei Gjinisgam gisa'toq tlian na ma wenn gis nmituligul. ²¹ Ma wen tluwegw, 'Angaptmug ula iga'q!' gisna 'Ala eteg!' muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'tegetew na usgowa'sgt'tew na gisi ilgwenaji mimajuinu' gileweg."

²² Na tujiw telimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap aq wejgu'aqal na'gwegl ta'n gsattoqs'p mimajultinew ta'n tujiw gis apaja'si aq assutm ms't goqwei ugs'tqamug, gatu ma usgowa'sgt'nug st'ge' pewatmoq. ²³ Iga'qt'tal na na'gwegl ta'n mimajuinu'g tlimugsitoqs'p, 'Jugwa'tigw! Angamug negm! Ula tet eig!' gisna 'Ala tet eig!' Mut majulgwalug. ²⁴ Wasoqotesg pitia'ta'sg musigisg, weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ta'n tujiw apaja'sia's ugs'tqamug, tl jaqali pgi-sintes pa wije aq wasoqotesg muta ni'n na mimajuinualsiap. ²⁵ Gatu tmg amuj ulmaje'tes aq na pugwelgig mimajuinu'g ta'n nige' wigultijig ma menuaqaligw. ²⁶ Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mimajuinu'g mimajultipnig ta'n tujiw Noao'q mimajiteg. ²⁷ Ms't mimajuinu'g siawatalultipnig. Ta'sijig malie'ultipnig na wije na'gwegl ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluwaq. Na tujiw gespaqami'g'p aq ms't wen nepg'pnaq samqwanig tug. ²⁸ Ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mimajuinu'g mimajultipnig ta'n tujiw La'to'q mimajiteg. Wije tel siaw mimajultipnig. Mijjultipnig, pegwateliga'tipnig, netuisga'tipnig, iga'taqu'tipnig aq ewi'ga'tipnig. ²⁹ Ta'n tujiw La't naqt'geg Satmg, Gjinisgam gisa'toqop pugtew aq supliei ugji nisan musigisg'tug aq ms't wenig nepu'tipnig Satmg. ³⁰ Na st'ge' ta'n teliaqap na wije tliatew ta'n tujiw ni'n na mimajuinualsiap ap pgisintes.

³¹ “Na mimajuinu ta'n i'ttew gujmug wiguaq na ma pisgwa'gw wiguaq ugjit tuo'tun utapsun. Na wije'tew ugjit na mimajuinu ta'n iga'taqanigtug i'ttew, na ma apaja'sigw wiguaq. ³² Migwite'lmug La't ugte'piteml. ³³ Ta'n wen wejo'tg ugs'tawi'sin na np'tew, gatu ta'n wen gisgaje'g ugjit ntun ms't goqwei je we'gaw ugmimajuqaanm na ugs'tatew. ³⁴ Telimuloq, tapusijig mimajuinu'g npataq wijei npo'qonigtug, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. ³⁵ Tapusijig e'pijig tl nugwa'gittutaq glumgl, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. [³⁶ Tapusijig ji'nmug i'ttaq iga'taqanigtug, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.]”

³⁷ Na apostale'wijig pipanima'titl, “Gjisaqamaw tami tet wegla tliatal?”

Telimaji, “Ta'n eig wi'sis nepg, ga'qaqujg mawia'titaq na'te'l.”

A'tugwaqan na sigu'sgw aq nuji ilsuteget

18 ¹ Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan unaqapemg muta pewalaji ne'gaw a'sutma'tinew aq mu musguajita'sultinew. ² Teluet, “Nuji ilsuteget eig'p gjigang. Mo jipalagul Gjinisgaml aq mo wen gepmite'lmagul. ³ Elg eig sigu'sgw ula wijei gjigan ta'n pusgi naji nmiatl na nuji ilsutegetlitl aq eta-waqtmatl. Telimatl, ‘Apoqonmui wissuigneman ta'n wen getanit.’ ⁴ Lpa wel sa'q ula nuji ilsuteget mo getu apoqonmuagul glapis giaspi tlmsit, ‘Tlia to'q mo gepmite'lmagig mimajuinu'g aq mo jipalaq Gjinisgam, ⁵ amuj apoqonmaq ula sigu'sgw. Me' gatu gitnme'wit aq ma punajimigw glapis gaqatejimitew.’ ”

⁶ Na tujiw Gjisaqamaw teluet, “Ge' jigs'tug ta'n goqwei nuji ilsuteget teluej je tlia mo tetapua'tegegup. ⁷ Gjinisgam tetapua'lata ugmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Smtug apoqonmuata muta etawaqtmagwi'titl apoqonmuanew tepgig aq na'gweg. ⁸ Telimuloq, ilsutegetew ugjit negmow aq smtug tla'tege-tew. Ni'n na mimajuinu'alsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's ugs'tqamug etug mimajuinu'g me' lita'sualitaq.”

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmug ta'n a'sutmajig

⁹ Se'sus a'tugwaqan telimaji ta'siliji mimajuinu' ta'n espite'lsultiliji. Tel'te'tmi'tij na igtigi mu tel glu'sulti'gw st'ge' negmow aq penoqite'lma'tiji. ¹⁰ Teluet, “Tapusijig ji'nmug naji a'sutmajig gjia'sutuo'guomg. Newte'jit na Palasi aq igtig na nujintutmat suliewei. ¹¹ Na Palasiewa'j newtapuguit aq a'sutmat. Teluet, ‘Gjinisgam miwatmul mo telqamigsiw st'ge' igtigig. Mo na gmutnes, mo nata' egsuew, mo sespo'tegew. Miwatmul mu tele'w st'ge' nujintutmat ta'n eig ugtejg. ¹² Te's aqan'tie'uti tapuguna'q teli pgiji sune'wi aq ignmul newta'ig ta'n te's metlasa'igl ganie'wi.’ ¹³ Gatu na nujintutmat gaqamit ugtejg a'sutuo'-guomg. Tetuji ms'ge'g ta'n tel gis pata'tegej aq ugpugsun matte'g. Naqatgel-sit aq a'sutmat. Teluet, ‘Gjinisgam, ewlite'lmi. Ni'n gisi pata'tegei.’ ” ¹⁴ Se'sus teluet, “Telimuloq, ta'n tujiw wegla ji'nmug gi's maja'titeg, Gjinisgam wel'te'lmatl na nujintutmalitl gatu mu wel'te'lmagul na niganpuguilitl muta espite'lsilitl. Gjinisgam mu gepmite'lmagul ta'n wenn newtite'lsilitl gatu gepmite'lmatl ta'n wenn mu espite'lsiligul.”

Se'sus gesalaji mijua'ji'jg

(Matiw 19.13-15; Malg 10.13-16)

¹⁵ Te'sijig mimajuinu'g pegisula'tiji un'janua Se'suseg muta pewala'titl gegupa'tunn ugpiitnn un'jiwaq aq a'sutmessewan. Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg

nemitu'tilij ta'n goqwei teliaq na majiaqa'la'tiji mimajuinu'. ¹⁶Gatu Se'sus wigu-maji mijua'ji'g aq teluet, "Ignmug mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'la-new, muta Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji ni'neg st'ge' wegla mijua'ji'g. ¹⁷Migwite'tmug ula. Ta'n wen mo getlams'tasigul Nisgam'l st'ge' wegla mijua'ji'g ma gis pisgwa'gw ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'."

Na milesit ji'nm ta'n getu' msgn iapjiwewei mimajuaqan

(Matiw 19.16-30; Malg 10.17-31)

¹⁸Na niganpuguit Lesui'p pipanimatl Se'susal, "Nujigina'muet gi'l na gelu'-sin. Tala'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mimajuaqan?"

¹⁹Se'sus pipanimatl, "Tal gi's teluen ni'n na gelu'si? Mo wen gelu'sigw pas'g Gjinisgam. ²⁰Geitu'n Nisgamewe'l tplutaqann: 'Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut pisui agniman igtigig aq gepmite'lm gujj aq ggij.' "

²¹Na ji'nm teluet, "Weja'tegemgeg maljewe'juianeg, na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann."

²²Ta'n tujiw Se'sus nutgeg na teluet, "Na newte' goqwei amujpa tla'tegetes. Ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmn aq na suliewei ignmu ewle'juinu'g. Na tujiw jugu'ates aq majulgwalites aq milesuaqan guguntes wa'so'q." ²³Ta'n tujiw na ji'nm nutgeg ula, na no'q ewlgwijing muta no'q milesit.

²⁴Se'sus nemiatl ewlgwijilitl aq teluet, "Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'. ²⁵Me' metue'g ugjit milesuinu ignmuan Gjinisgaml ilgwentl, je mu melgwlejit tel saputa'siss sapalqe'g saqati'gtug."

²⁶Na mimajuinu'g ta'n nutua'titl Se'susal pipanima'titl, "Wen gisi ugs'tawiaten?"

²⁷Se'sus teluet, "Ta'n goqwei mimajuinu mu gis tla'tegewg, naqamase'g ugjit Gjinisgam tla'tegen."

²⁸Na tujiw Pie'l teluet, "Telimul, gis naqtmeg'pnn nignal ugjit wije'ulin."

²⁹Se'sus telimaji, "Teliaq na, gatu telimuloq na ta'n wen naqalatl ugte'pi-teml gisna wiguow, wijig'tiliji, ungi'gug, gisna un'jang, ugjit lugowan Gjinisgam aq tliman igtigi ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji, ³⁰me' ms'gi'gt'tew ta'n goqwei mesng nige' aq msntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q."

Se'sus telimaji unaqapemg ta'n tli np'tew

(Matiw 20.17-19; Malg 10.32-34)

³¹Se'sus gmetug ela'laji unaqapemg aq telimaji, "Jigs'tuigw! Ni'n na mima-juinu'alsiap aq niganigjitegewinugi'g nigani wi'gmi'tipnn Gjinisgam ugtwi'gati-gnig ta'n goqwe'l mimajuinu'g tla'litaq. Selusalemg el'ta'igw aq ms't goqwe'l gis wi'gmi'tipnn na tlialat na'te'l. ³²Na ignmuitaq ta'nig mo Lesui'peult'igw. Na maligmitaq, emegwei'witaq aq elusgomitaq. ³³Nipispaqante'itaq aq ne'pa'itaq. Utqotalitaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na tujiw minunsia's."

³⁴Unaqapemg mo nestmi'ti'gw wegla goqwe'l. Mo nestmi'ti'gw ta'n goqwe'l wesgutgl glaman mo geitu'ti'gw ta'n Se'sus getu' tlimaji.

Se'sus nepilat'l nepapigwa'litl ji'nmul

(Matiw 20.29-34; Malg 10.46-52)

³⁵Ge's Se'sus pem pisgwa'j na utanjij teluisig Jeligo, na ji'nm pemgopit gigjiw awtigtug. Nepapigwa't aq etl'tawaqtmat. ³⁶Nutua'ji mimajuinu'g pemi-ta'liji awtigtug aq pipanigesit, "Taliaq?"

³⁷Telimut, “Se'sus, na ji'nm tleiawit Nasaletg pemiet.”

³⁸Sesgwet, “Se'sus. geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi.”

³⁹Na mimajuinu'g ta'n niganita'jig majiaqa'la'titl aq telima'titl wantaqien, gatu me' aji gsisawwet, “Geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi.”

⁴⁰Se'sus naqa'sit aq pipanimaji alt mimajuinu'g jugwa'lanew na nepapig-wa'litl. Ta'n tujiw na ji'nmul gigja'silij, Se'sus pipanimatl, ⁴¹“Goqwei pewalin tla'tegen ugjit gi'l.”

Telimatl Se'susal, “Saqamaw getu nmitegei ap.”

⁴²Se'sus telimatl, “Nmitega, muta teli gtams'tasin na weji npisin.”

⁴³Smtug gisi nmiteget aq majulgwlatl Se'susal aq miwatmuatl Gjinisgaml. Ta'n tujiw mimajuinu'g nemitu'tij ta'n gis tliaq, ms't miwatmua'titl Gjinisgaml.

Apje'jit ji'nm getu' nmiatl Se'susal

19 ¹Se'sus pegising Jeligo aq pem saputa'sit. ²Na nujintutmat suliewei teluisit Saggi'us wigit na'te'l. Milesit muta assumaji igtigi nujintutma-tilij. ³Naji nmiatl Se'susal muta getu' gji'jia'tl ta'n wenn. Me' pugwelgig mimajuinu'g wije'watl Se'susal. Saggi'us mu gis nmiagul muta mu tepianug ta'n tel pitoqsij. ⁴Nigan'tugwi'g awtigtug aq toqjugusuet miti'sigtug ta'n tel wi'tut sigmol. ⁵Se'sus pegising na'te'l aq toquapa'sit miti'sigtug. Telimatl Saggi'usal, “Tetaqi nisa'si muta getu' liei giguag gisgug.”

⁶Saggi'us tetaqi nisa'sit aq Se'susal enma'latl wiguaq. Wel'ta'sualatl ta'n Se'susal tel mittugwalj. ⁷Ta'sijig mimajuinu'g ta'n pem wije'wa'titl Se'susal mu weli usguma'tigul. Telimultijig, “Se'sus wije'watl pata'tegewinu'l aq we'gaw pisgwa't pata'tegewinu wiguaq.” ⁸Tel'gne'ge'l Saggi'us gaqama'sit aq telimatl Gjisaqamawl, “Gjisaqamaw, jigs'tui, na aqataig ta'n assutm ignmua's ne'wa'igl ugjit te's newta'ig ta'n wesamintutmaqapnig na apaji ignmua's ne'wa'igl ugjit te's newta'ig ta'n wesamintutmaqap.” ⁹Se'sus telimatl, “Gisgug gi'l aq gigmaq westawultioq.” Telimaji esgwia'tiliji ta'n eimu'tiliji na'te'l, “Geitu ula ji'nm wetapegsit Aplameg. ¹⁰Ni'n na mimajuinu'alsiap aq weji pginisap ugs'tqamug ugjit gwiluan pata'tegewinu'g glaman ugs'tawia's.”

A'tugwaqan na wisaw suliewe'l

(Matiw 25.14-30)

¹¹Ge's na mimajuinu'g jigs'tua'titl Se'susal na tel'te'tmi'tij Gjinisgam smtug ilgwenaji ms't mimajuinu' Lesui'pe'gati muta Se'susal gigjiw eimlitl Selusalemg. Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan. ¹²Teluet, “Eig'p na niganpuguait ta'n pemiet gnegg. Na'te'l tli elege'wa'laten je mu apaja'sigw wiguaq. ¹³Ge's mu naqtmugw wiguow wigumaji na newtisgegsiliji uglugowinumg, aq te's newte'-jililit ignmuatl wisaw suliewei. Telimaji, ‘E'wmug ula suliewei ugjit ganie'winnen igtig suliewei ge's mo eimu tet.’ Na tujiw ejigla'sit. ¹⁴Na mimajuinu'g ta'n tleiawultijig umutgi masgelma'titl aq elgima'tiji nutagnutmewinu'g ta'n eliej ugjit tluenew, ‘Mo pewalaqatt ula ji'nm ugjit ilgwenugsinen.’

¹⁵“Gatu elege'wa'lut aq apaja'sit umutgig. Wigumaji uglugowinumg ta'n suliewei ignmuapni muta getu' gji'toqop ta'n telgi'g gis ganie'ultipnig. ¹⁶Na amgwesewei teluet, ‘Saqamaw, gisi ganie'wian newtisa'qal suliewe'l ugjit na newte' ta'n ignmuit'p.’ ¹⁷Elege'wit teluet, ‘Wel lugwen. Gelu'sin lugowinu muta tetapua'tege't'p ugjit apje'jgewei lugowaqan aq nige' iga'lul niganpuguassutmn

newtisa'qal gjigann.' ¹⁸Na ta'puewei lugowinu teluet, 'Saqamaw, gisi ganie'-wian na'nagl suliewe'l ugjit na newte' ta'n ignmuit'p.' ¹⁹Elege'wit talimapnn, 'Gi'l assusites na'nagl gjigann.'

²⁰"Igtig lugowinu telimatl elege'wilitl, 'Saqamaw, ula na gsulieweim. Ne'gaw mingwa'tuap musue'igtug. ²¹Jipalul muta melge'g ggamlamun. Wesua'tun ta'n goqwei mo ganie'wiwt'p aq mawo'tun ta'n goqwei mo iga'taqatmugt'p.' ²²Elege'wit telimatl, 'Mo gelu'siwn lugowinu. E'wmltes gglusuaqanml ugjit tli ilsumulin. Geitu'n melge'g ntgamlamun muta wesua'tu ta'n goqwei mo ganie'wiwap aq elg mawo'tu ta'n goqwei mo iga'taqutmuap. ²³Goqwei ugjit ntsulieweim mo iga'tuiws'p sulieweio'guomg glaman apji mawo'tutes ntsulieweim aq je me'?' ²⁴Na telimaji ta'siliji ta'n alpugutiliji, 'Ugsua'tug na suliewe'i ta'n ula ji'nm geggung aq ignmug negm ta'n geggungl newtisa'qal suliewe'l.' ²⁵Telima'titl, 'Saqamaw, ula ji'nm gi's geggungl newtisa'qal suliewe'l.' ²⁶Elege'wit telimaji, 'Telimuloq, ta'n wen getu' tetapua'toq ta'n goqwei gina'muei na ignmuaten ns'tmn me' igtigl, gatu ta'n wen mo getu' ns'tmug ta'n egina'muei na ta'n goqwei geggung ugsua'tuaten. ²⁷Nige' wegla ta'n getanijig aq mo pewaligwig elege'witewin, jugwa'lug ni'neg aq sigto'q.' "

Se'sus pisgwi'puluwet Selusalemg

(Matiw 21.1-11; Malg 11.1-11; Sa'n 12.12-19)

²⁸Ula Se'sus gis thuet aq siawa'sit Selusalemg. Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl. ²⁹Pem tepawa'sij na tapu'gl utani'jl teluisigl Petpage' aq Pettani ta'n etegl na gm'tn teluisit Olipet. Tapusiliji unaqapemg wigumaji. ³⁰Telimaji, "La'tigw na utani'j nigantug. Ta'n tujiw pisgwa'tioq nmiatoqs'p te'sipowji'j ta'n gelpilasit. Mnaq wen ali'pulegul. Apgwa'lug aq jugwa'lug tet. ³¹Pa na wen pipanimugisoq, 'Goqwei weji apgwa'loq?' na tlimug, 'Gjisaqamaw pewalatl.' " ³²Na tapusijig ela'tijig utani'jg aq na te'sipowji'j eig gelpisit st'ge' ta'n Se'sus telimapni. ³³Ge's etli apgwa'la'tij, na ta'n wenig ugtue'mual pipanimgwi'tiji, "Goqwei weji apgwa'loq ntue'minen?"

³⁴Apostale'wijig telima'tiji, "Gjisaqamaw pewalatl." ³⁵Ela'la'titl te'sipowji'tl Se'suseg. Ge'gwa'tua'titl utapsunual na te'sipowji'tl ugpaqamg aq apoqonmua'titl Se'susal tepa'silin. ³⁶Ge's pemi'puluej, mimajuinu'g siplamgo'la'tiji ugpitu'-gunmua awtigtug ta'n eliej na te'sipowji'j.

³⁷Ta'n tujiw pem nisi'puluwet na gm'tn Olipet ta'n tepaw Selusalemg, na pugwenniji unaqapemg majulgwalgwi'titl. Welgwi'jultijig aq gepmite'lma'titl Gjinisgaml ugjit ms't paqalaiuti'l gis nemitu'ti'tipnn. Gesigaw tlima'titl Se'susal, ³⁸"Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Gi'l na elege'wit ta'n petgimapnn ugstqamug. Geitueg wantaqo'ti eteg wa'so'q aq emtoqwalgtt Gjinisgam nige'." ³⁹Alt Pala'siaq ta'n eimu'tijig na'te'l, telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, tlim gnaqapemg mu thuenew ta'n goqwei teluejig." ⁴⁰Se'sus telimaji, "Telimuloq, pa na pune-wo'gutijig, na gun'tal sesgu'tital."

Se'sus atgitemit ta'n tujiw angapt'g Selusalemg

⁴¹Ta'n tujiw gigjiw eig Selusalemg na angapt'g aq atgitemit. ⁴²Teluet, "Gilew tleiawultioq ula gjigan pa na gisi gji'tuoq ta'n tel gisi ignmugsioq wantaqo'ti ggamlamunuaq gatu mu nestasultiwoq ta'n goqwei menuega'tioq. ⁴³Na weju'aqal na'gwegl na mimajuinu'g ta'n getanugsioqig gigo'tqotesgmu'titaq

ula gjigan. Ma ignmua'tigwi ta'n wen tuita'new. Jugwa'tutal matntimgewe'l aq poqji gisgajo'ltitaq matntultinew. ⁴⁴ Suiste'taq na gjigan, gtmegete'tal gigual aq ne'po'qsitoqs'p. Gjigang ma i'ttnug gun'tew ta'n ma maja'tas'gtnug, muta ma geitu'tiwoqop ta'n tujiw Gjinnisgam pegising'p ugjit ugs'tawugsinew."

Se'sus eliet na gjia'sutuo'guomg

(Matiw 21.12-17; Malg 11.15-19; Sa'n 2.13-22)

⁴⁵ Na tujiw pisgwa't gjigang aq pisgwa't gjia'sutuo'guomg. Poqji tuaqtesguaji ntuisge'winu'. ⁴⁶ Telimaji, "Ewi'gas'g Gjinnisgam ugtwi'gatigng ta'n Gjinnisgam teluep,

'Nignen na tluisitew gjia'sutuo'guom,
gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.' "

⁴⁷ Na Se'sus etl gina'muet gjia'sutuo'guomg te'sigisg'g, gatu na niganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig niganpugultijig getu' ne'-pa'titl. ⁴⁸ Gatu mo geitu'ti'gw ta'n gis tla'taqatijig muta pugwelgig mimajuinu'g wijitgweiwa'titl aq jigs'tua'titl ta'n etl gina'muet.

Se'sus pipanimut ta'n weja'toq ugml'gigno'tim

(Matiw 21.23-27; Malg 11.27-33)

20 ¹ Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus etl pestungeg gjia'sutuo'guomg aq etl gina'muet na gelu'lg agnutmaqan, na niganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq igtigig niganpugultijig peita'liji. ² Telima'titl, "Ge' tliminen, tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?"

³ Se'sus telimaji, "Elg pipanimuloq nat goqwei. Tlimigw, ⁴ Wen petgimasn Sa'nal ugjit sign'tuan mimajuinu', Gjinnisgam gisna mimajuinu'g?"

⁵ Wesgutmi'tij ta'n goqwei Se'susal pipanimiji aq gi'gaita'jig. Alt teluejig, "Pa na tluiegw na Gjinnisgam petgimt'pnn, na tujiw tluetew, 'Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqoss Sa'n?' ⁶ Pa na tluiegw mimajuinu'g petgimapnn, na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig lpa gun'tewtoqsitesnu muta getlams'tasultijig Sa'nal na niganigjitegewinu'." ⁷ Na glaman telima'titl Se'susal, "Mo gejiaqatt ta'n wen petgimapnn Sa'nal."

⁸ Na tujiw Se'sus telimaji, "Elg ni'n ma tlimuluoq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l."

Gina'muaqanei a'tugwaqan

na lugowinu'g elugwejig aloqomane'gatig

(Matiw 21.33-46; Malg 12.1-12)

⁹ Na tujiw Se'sus agnutmuaji mimajuinu' ula a'tugwaqan, "Na ji'nm ugtiga'taqang iga'taqaliji aloqomanaqsi'g Na tujiw ugtiga'taqanm emgatuaji ta'siliji nuji iga'taqatiliji ugjit apangituewei aq eliet na'tami se'g pegije'g. ¹⁰ Ta'n tujiw mena'taqutimg iga'q na aloqomann, na elgimatl lugowinu'l ugjit mgnmnin ta'n goqwei wejgu'aqamij. Na iga'taqewinu'g awna matta'titl ula lugowinu'l. Mo goqwei ignmua'tigul aq ejiglgima'titl. ¹¹ Na ap assusit elgimatl igtigl lugowinu'l aq ap na nuji iga'taqu'tijig elg matta'titl. No'q gesita'titl, ejiglgima'titl aq mo goqwei ignmua'tigul. ¹² Na si'stewei lugowinu' elgimut. Na nuji iga'taqu'tijig emegwei'wa'titl aq ejigltessua'titl iga'taqanigtug. ¹³ Na assusit teluet,

'Tala'tega's nige'? Etug elgimg ngwis ta'n mawi gsite'lm'g, amuj gepmite'lmata negla.' ¹⁴ Ta'n tujiw nuji iga'taqu'tijig nemitua'titl uggwisl telimultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Ge' ne'pa'nej aq ula iga'taqan na ginuwe'tew.' ¹⁵ Glaman ejigltsgua'titl iga'taqanigtug aq ne'pa'titl."

Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Etug nige' na assusit tala'lata nuji iga'taqu'tiliji. ¹⁶ Telimuloq, jugu'etew aq ne'pa'ta nuji iga'taqu'tiliji. Na igtigi mqatuata na maqamigew."

Na mimajuinu'g ta'n etl jigs'tuaji mo weli ns'tmi'ti'gw ula aq teluejig, "Moqwa', mo eigtnug tlian."

¹⁷ Se'sus angamaji aq pipanimaji, "Ge' tlimigw. Tali ns'tmoq ula ta'n ewi'-gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng?

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip

na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal

aq mawn'g ms't gun'tew wen'ji'guomigtug."

¹⁸ Pa na wen nisiej ula gun'tewigtug, na sigtesintew aq pa na wen pasto'gwej na gun'tew, lpa sigto'qwetew."

Wen tettua'ji suliewei na g'pnnolewa'jg

(Matiw 22.15-22; Malg 12.13-17)

¹⁹ Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq niganpugultijig patlia'sg wejot'mi'tij ugsua'lan Se'susal muta mo gesatmi'ti'gw ula a'tugwaqan. Tel'ta'sultijig wes-gumgwi'titl ta'n tujiw etlewistulij gatu pe'l jipala'tiji mimajuinu'g. ²⁰ Na esgmatmi'tij tetaputes'tn ugjit assumanew Se'susal. Ta'siliji ji'nmu ignmua'tiji suliewei ugjit egsua'tinew aq gistesguanew Se'susal ge's mil pipanima'tij. Etug gisa'latl Se'susal opla'tegen aq na tujiw nujigina'mua'tijig aq gjipatia'sg la'la'tew Lo'mewei niganpuguit ugjit ilsuman. ²¹ Wegla ji'nmug telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, geitueg ta'n teluen aq goqwei gegina'muen na tetapu'en. Geju'leg mo aji gsite'lmawt newte'jit mimajuinu' je mu igtig. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji ugjit mimajuinu' gji'tunew. ²² Giasgiw tliminen ta'n tplutaqanminu telueg. Amujpa apangitmnen suliewei na Lo'mewei elege'wit gisna moqwa'?"

²³ Gatu Se'sus geji'aji ta'n tel lugutilij aq telimaji, ²⁴ "Ge' neia'tuigw ta'sg suliewei. Wen ugsisgw aq ugwisunm nastegl na'te'l?"

Telima'titl, "Elege'witewei."

²⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, "Na to'q, apangitmug g'pnnol ta'n goqwei g'pnnolewei aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei Nisgamewei."

²⁶ Ge's Se'sus gelulaji na esgwia'tiliji mimajuinu', lpa mo gisapsngwi'tigul. Awna paqalauiltiliji ta'n teluej. Mu goqwei pipanima'tigul nugu.

Na mimajuinugi'g ta'n nepmu'tipnig na gis minunsitaq

(Matiw 22.23-33; Malg 12.18-27)

²⁷ Ta'sijig Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Na tel'ta'sultijig ma nugu npuinu'g minunsulti'gw glaman pipanima'titl, ²⁸ "Nujigina'muet, Mowiso'q ewi'gmugsieg'p tplutaqanminu. Newte' telueg, 'Pa na ji'nm nepg's ta'n tepqatg toqo mo un'janigw, na ugjignaml amujpa malie'witaq na sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'jg ugjit na ji'nmaq nepg'pnaq.' ²⁹ Jijuaqa na llaigneg te'sijig wijig-tultijig ji'nmug. Na mujga gisiguitaq malie'wipnaq. Nutaiw nepgaq ge's mu

ugte'piteml gisi tle'ligul. ³⁰Na tujiw ta'puewa'j malie'wi'titl sigu'sgwal, nutaiw nepg's ge's mu gisi un'jan i'gw. ³¹Na tujiw si'stewa'j malie'wilitl sigu'sgwal gatu nepg's ge's mu un'jani'gw. Lpa wije' te'sijig tela'teget aq ms't nepu'tijig ge's mu mijua'ji'g gegguna'tigwi. ³²Toqo na na sigu'sgw nepg. ³³Ta'n tujiw Gjnisgam minua'laj npuinu'g, wen na ugte'pitemital muta llaigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn wije'l e'pilitl?"

³⁴Se'sus telimaji Satusiaq, "Na ji'nmug aq e'pijig ugs'tqamug siaw malie'ul-titaq glapis ugtejgewei na'gweg. ³⁵Gatu na mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilsumji glu'sultinew na minua'lutaq aq apaji mimajultitaq wa'so'q. Na ma malie'ulti'gw ta'n tujiw minu mimajulti'tij. ³⁶Wegla mimajuinu'g tlo'ltitaq pa wije' aq ansa-le'wijig aq ma gisi npu'ti'gw. Negmow na Gjnisgam un'jang muta Gjnisgaml gisa'lguta minua'lanew aq apaji mimajultinew. ³⁷Mowiso'q giasgiw neia'toqop na ta'n nepu'tijig minua'laten. Ta'n tujiw na miti'sji'j etlamgleteg paqtaqamigtug Mowiso'q teli usgumatl Gisitegelitl aq teluep, 'Aplamo'q, Isaqo'q aq Je'go-po'q me' emtoqwala'titl Gjnisgaml wa'so'q.' ³⁸Mimajuinu'g ta'n mimajultijig emtoqwala'titl Gjnisgaml, mu na npuinu'g. Gjnisgam gisa'laji ms't mima-juinu' me' mimajultinew je tlia gis nepu'tlisni."

³⁹Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl, "Nujigina'muet wele'wistun!"

⁴⁰Weja'tegemg na tujiw mo wen nugu pipanimagul igtigl goqwe'l.

Wen ta Nujiugs'tawi'wet

(Matiw 22.41-46; Malg 12.35-37)

⁴¹Se'sus telimaji, "Tal gis alt mimajuinu'g teluejig na Nujiugs'tawi'wet weta-pegsit Ta'piteg? ⁴²Na ewi'gas'g ta'n goqwei Ta'pito'q teluet na gtapegiaqane' wi'gatignigtug. Na'te'l eteg ula,

'Na Gisiteget telimatl Wa'so'qewe'l Gjisaqamawl
ta'n emtoqwalgl, Pa'si tet ntinaqanmg

⁴³glapis gisi wissuignemgig
ta'nig getan'sgig aq gisa'll'gig gepmite'lmulinew."

⁴⁴Tal gis Gjisaqamaw wetapegsit Ta'piteg muta Ta'pito'q tel wi'tapnn Wa'so'-qewe'l Gjisaqamaw."

Mut tlo'ltinew st'ge' wesgjiangamgusultijig

(Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40)

⁴⁵Ge's ta'n te'siliji etl jigs'ta'titl, na Se'sus telimaji unaqapemg, ⁴⁶"Ango'-tmug, mut tlo'ltinew st'ge' nujigina'mua'tijig tplutaqan. Gesatmi'tij nasgmi'-titew mego'tigl aligal aq wesami gsatmi'tij gepmite'lmuj magasang. Meg-nmi'titl na mujgajewe'l mutputi'l a'sutuo'guomg aq wije' te's tami pestie'umg. ⁴⁷Gesputua'tiji sigu'sgwa aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwa gugunmli'titl. Na pegiji a'sutma'tijig muta pewala'tiji mimajuinu' nmugsinew. Me' ma'muni mtue'tew ta'n tujiw Gjnisgam ilsumaj muta me' ma'muni ugta-pulaten je mu esgwia'tijig."

Sigu'sgw ms't suliewei ignmuatl Nisgaml

(Malg 12.41-44)

21 ¹Ge's Se'sus alapij nemiaji milesuinu' tepege'tili'tij suliewei metiaqa-testaqanigtug. ²Elg nemiati ewle'jilitl sigu'sgwal tepegelitl tapu'gl

apje'ji'jgl suliewe'l. ³Teluet, "Telimuloq, ula ewle'jit sigu'sgw me' mesgi'g gi's tepegej je mu igtigig. ⁴Milesuinu'g tepege'tij ta'n goqwei piambiaq gatu ula sigu'sgw tepeget ms't suliewei je tlia ewle'jit."

**Se'sus wesgutg na gjia'sutuo'guom
ta'n tel suisga's'gt'tew**

(Matiw 24.1,2; Malg 13.1,2)

⁵Ta'sijig mimajuinu'g teli usgutmi'tij ta'n weli angamgug na gjia'sutuo'guom, na mego'tigl gun'tal nesegna's'gl na gjia'sutuo'guomg aq ta'n gelu'lgil goqwe'l mimajuinu'g ignmua'tipnn Nisgaml. ⁶Se'sus telimaji, "Na na'gweg wejgu'aq ms't gun'tal nemituoq jigla'tas'gt'tal ula tet. Te's gun'tew ta'n nesegna's'gl na gjia'sutuo'guomg nisa'lugta's'gt'tew."

Gitnmo'qon aq ulmajo'qon

(Matiw 24.3-14; Malg 13.3-13)

⁷Pipanima'titl Se'susal, "Nujigina'muet ta'nug wegla ta'n goqwe'l tliatal? Tali gi'tutesnen ta'n tujiw gtu' tliaq?"

⁸Telimaji, "Ango'tmug. Mut lue'wa'lugsinew ta'n goqwe'l nutmaq. Pugwel-gig peita'taq aq tluetag, 'Ni'n na negm!' aq 'Na na'gweg iga'q!' Mut majulgwalanew. ⁹Mut jipasultinew ta'n tujiw nutmaioq ugjit matntimgl aq mimajuinu'g assumatiji aq tuaqtesgua'tiji g'pnno'lewa'jg. Wegla amujpa tmg tliatal, gatu na ugtejgewe'l na'gwegl ma smtug tlianugl."

¹⁰Se'sus siawewo'qwet, "Newt nemigsijig mimajuinu'g matna'titaq igtigi mimajuinu. Milapegsultijig mimajuinu'g getana'titaq igtigi mimajuinu' tleia-wultiliji igtig umutgiwow. ¹¹Maqamigew maja's'gt'tew ms't tami. Na pestmo'qonn aq gsnugowaqann i't'tal ms't tami. Musigis'gug ugjiatal mesgi'gl metue'gl ta'n jipala'tita pugwenniji mimajuinu'. ¹²Ge's mu wegla telianugl, na ugsua'lugsitoqs'p aq emegweiugsitoqs'p. Isumugsitoqs'p a'sutuo'guomg aq pija'lugsitoqs'p laplusang. Amujpa neia'tugsitoqs'p nigantug elege'wijig aq g'pnno'lewa'jg muta getlams'tuioq ni'n. ¹³Ta'n tujiw ula tliatew gis tlimatoqs'p na gelu'lg agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg. ¹⁴Mut sespete'tmnew ta'n tli apoqonmasultitoqs'p ge's igalsultitoqs'p aq agnutmatoqs'p wegla mimajuinu'g. ¹⁵Ignmultoqs'p gelu'lgil glusuaqann aq ns'tuo'qon glaman ta'nig getan'sgig ma gisi apsgwa'guguegw gisna ma we'gwamulug ta'n telueioq. ¹⁶Gn'gi'guaq, wijig'tultioq, go'gumaq gisna gitapuaq gisa'lugsitoqs'p ugsua'lugsinew aq ta'sioq ne'po'qsitoqs'p. ¹⁷Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta getlams'tuioq. ¹⁸Angweiultoqs'p we'gaw anqo'tas'gt'tal te's'gl usapunn gun'ji-waq. ¹⁹Mut punita'tinew aq siaw ml'gigna'tigw, na tujiw ugs'ta'titoqs'p."

Se'sus wesgutg Selusalemg ta'n tel suisga'tas'gt'tew

(Matiw 24.15-21; Malg 13.14-19)

²⁰"Ta'n tujiw nmitoqs'p pugwelgig sma'gnisg gigo'qopugutmi'tij Selusalemg, gi'tutoqs'p gjigan apugijig suisga'tas'gt'tew. ²¹Na tujiw ta'nig eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug. Ta'nig eimu'tijig gjigang amujpa jiglsmultitaq. Ta'nig eimu'tijig gujmug gjigang mut pisgwita'new. ²²Etna negla na'gwegl ta'n tujiw Gjjinisgam ugtapulata pugwenniji mimajuinu'. Tliatew muta Gjjinisgam ugtwi'gatign telueg. ²³Ta'n tujiw wegla na'gwegl iga'qt'tew

no'q mtue'tew ugjit e'pijig ta'n getu' un'janultijig aq e'pijig ta'n apje'ji'jultiliji mijua'ji'g gegguna'tiji. Pugwelgt'tew ulmajo'qon ugs'tqamu muta Gjinsigam uggwaiugtuata mimajuinu' tleiawultiliji ula gjigan. ²⁴ Ta'sijig ne'pa'taq ge's etl matnuj. Pugwelgig ugsuo'laten aq se'g lgimaten ta'n eimu'tijig gaqaisg mima-juinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu. Mimajuinu'g ta'n mo Lesui'-peulti'gw niganpugutmi'titaq Selusalem glapis ta'n tujiw ugml'gigno'timuow apajigsua'tuj."

Ta'n tujiw mimajuinualsiap apaja'sitew

(Matiw 24.29-31; Malg 13.24-27)

²⁵ "Nmituoqs'p wigue'gl tliatal na'gu'setigtug, tepgun'setigtug aq gloqowe-jigtug. Ugs'tqamug gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ewli-ta'sultitaq aq we'gwata'sultitaq. Ma gji'tu'ti'gw ta'n apoqonmuanew. Na jipa-qita'taq ta'n tujiw nutua'tita gta'nugewei tgu'g ta'n ma'muni maqatgultijig. ²⁶ Mimajuinu'g wigwia'titaq aq we'gwata'sultitaq ge's esgmatmi'tij ta'n goqwei wejgu'aq ugs'tqamug. Na na'gu'set ma liegw ta'n etl segewa'j. Na wije'i tla'-taqatitaq na tepgun'set aq gloqowe'j. ²⁷ Na tujiw ni'n ta'n mimajuinualsiap neia'sia's alugwigug. No'q mawigna's aq no'q gepmite'lmites. ²⁸ Ta'n tujiw wegla tliaqal qamultigw aq musigisg'tug lapultigw muta Gjinsigam apugjig ugs'tawultew."

Gina'masuti ta'n minijgewei miti's

(Matiw 24.32-35; Malg 13.28-31)

²⁹ Na tujiw Se'sus a'tugwaqan telimaji, "Angite'lmug na miti's ta'n teluisit pi'gmena'qi aq igtigig miti'sg. ³⁰ Ta'n tujiw nemioq na nipi'g poqji ne'ita'jig na geituoq nipg pem tepawiaq. ³¹ Lpa na wije'i ta'n tujiw nmitutoqs'p wegla tliatal, gji'tutoqs'p Gjinsigam poqji ilgwenaji mimajuinu' ugs'tqamu.

³² "Migwite'tmug ms't wegla ta'n wesgutmann na tliatal gesgmnaq mu nepu'ti'gw mimajuinu'g ta'n nige' mimajultijig. ³³ Ta'n goqwe'l etegl musigisg'tug na gaqiatat aq elg ugs'tqamu gaqiatew gatu ntglusuaqanml iapjiw teliaqal."

Amujpa angweiasultigw

³⁴ "Angweiasultigw. Mut pas'g tl'te'tmug mijjultimg aq mut sespete'tmnew ta'n tlo'titoqs'p muta na na'gweg ta'n pgisintes ap jaqali iga'qt'tew aq gilew ma gisgajo'ltiwoq ultesguinew. ³⁵ Ms't mimajuinu'g paqalauultitaq ugs'tqamug muta ula na'gweg tl jaqala'sgt'tew pa wije'i aq loqte'gn jaqal goqqwa'latl wi'sisl. ³⁶ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's apji gisgajo'ltigw aq a'sutma'tigw ugjit gugunmnew ml'gigno'ti aq saputita'toqs'p ta'n metue'gl getu' tliaqal."

³⁷ Te'sigisg'g Se'sus gegina'muaji mimajuinu' gjia'sutuo'guomg. Te's wela'gw eliet gm'tnn ta'n tel wi'tut Olipet aq getgunit na'te'l. ³⁸ Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig gjia'sutuo'guomg te's egsitpu'g ugjit jigs'tuanew.

Gim agnutma'tijig ta'n tla'lata Se'susal

(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)

22 ¹ Na pem tepawa'sgl na'gwegl ta'n tujiw Lesui'paq malqotmi'-tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtnug. Ula pestie'umg tel wi'tas'g na

Siawa'timgewei Pestie'umg. ²Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq na nujigi-na'mua'tijig tplutaqan pewala'titl Se'susal ne'po'qsilin. Na gwilmi'tij ta'n tl gim ne'pa'taq muta jipaquite'lma'tiji na mimajuinu'g.

Suta wel'te'tg ntuissgalan Se'susal

(Matiw 26.14-16; Malg 14.10,11)

³Na tujiw Gjimm'tu wesgweiatl Suta Isgaliotal. Suta na Se'sus unaqapeml. ⁴Eliet ugjit maw agnutma'tinew niganpugultiliji patlia'sg aq ta'nig gjia'sutuo'-guom ango'tmi'tij. Wesgutmi'tij ta'n Suta gis tla'tegetew ta'n tl ntuissgalatal Se'susal ugsua'lugsilin. ⁵Me' gatu wel'ta'suala'titl Sutaal aq tepluma'titl apan-gituanew. ⁶Wel'te'tg aq poqji angite'tg ta'n tl ntuissgalatal Se'susal ugjit gimi ugsua'lugsilital aq ma wen gjit'ug.

Siawa'timgewei Pestie'umg gisgaja'tas'g

(Matiw 26.17-25; Malg 14.12-21; Sa'n 13.21-30)

⁷Na na'gweg iga'q ta'n ms't mimajuinu'g malqotmi'titaq pipnaqan ta'n mu apita'tas'gtug. Na tujiw wesgowa's'g na Siawa'timgewei Pestie'umg ta'n tujiw ne'pa'tij jijgluewji'g. ⁸Se'sus telimaji Pie'lal aq Sa'nal, "La'tigw aq gisgaja'tug Siawa'timgewei mijjuaqan ugjit ginu."

⁹Pipanima'titl, "Tami tet pewalie'g gisgaja'tunen?"

¹⁰Telimji, "Ge's pem pisgwa'tioq gjigang na ji'nm ultesguatoqs'p. Pema-pilat' samqwano'q lamaqan ugtlamaqaneg. Majul'gwalug aq pisgwa'tigw na wen'ji'guomg ta'n tel pisgwa'j. ¹¹Tlimug na ji'nm ta'n etli assusit wen'ji'-guom, 'Nujigina'muet petgimugsieg ugjit pipanimulinen, tami eteg ta'n negm aq unaqapemg tlatalultitaq na Siawa'timgewei Mijjuaqan?' ¹²Na musga'tugsitoqs'p mesgi'g i' tlatalutimg ge'gwe'g. Na'te'l tli ilajugtatoqs'p wela'gewei."

¹³Na apostale'wijig maja'tijig aq getloqo ms't goqwei eteg st'ge' ta'n teli-mut'pnig. Na tujiw gisgaja'tu'tij Siawa'timgewei wela'gewei.

Se'sus maw unaqapemg mawatalultijig

(Matiw 26.26-30; Malg 14.22-26; 1 Golintewa'q 11.23-25)

¹⁴Ta'n tujiw ms't gisgatteg, Se'sus eliet aq epa'sit ugt'pung maw apostale'wi-jig. ¹⁵Na telimaji, "Mawi puatmap mawatalultitesnu Siawa'timgewei wela'ge-wei ge's mu welmaje'w. ¹⁶Telimuloq, ma nugu ap malqotmu igtig Siawa'timgewei wela'gewei maw gilew glapis Gjinisgam ilgwenata ms't mimajuinu'. Na tujiw giasgiw gjit'utoqs'p ta'n goqwei teplutg tliatew."

¹⁷Na wesua'latl nqani'psmunn aq miwatmuatl Nisgaml. Telimaji una-qapemg, "Ugsua'lug ula aq ta'n te'sioq wet samqwortigw. ¹⁸Telimuloq, ma nugu samqwaw moqopa'q glapis Gjinisgam pgisintew ugjit ilgwenanew ms't mimajuinu'."

¹⁹Pipnaqan wesua'toq aq miwatmuatl Gjinisgaml. Na tujiw nasgwa'toq aq ignmuaji unaqapemg. Teluet, "Ula na ntin ta'n ignmuloq. Ula siaw tla'ta-qatigw ta'n goqwei musga'tuloq aq te's migwite'lmigw." ²⁰G'satalultijig Se'sus ap wesgumaji na nqani'psmunn. Teluet, "Ula nqanipsmun neia'toq Gjinisgam ignmugsioq pilei teplumtimgewei. Pqoji tliatew ta'n tujiw nmal'tem guta's'-gt'tew aq npma's gujjiweigtug ugjit apigsigtmulin gtlue'utiwal.

²¹ “Gatu ge' jigs'tigw, nat wen ntuissalitew maw pultieg patawutigtug.
²² Ni'n na mimajuinualsiap aq npma's st'ge' ta'n Gjiniisgam tel gisite'tg'p gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n tel gisite'tg ntuissalin.”

²³ Na apostale'wijing pipanimtultijig ta'n wenitew tla'tegetew.

Tegen apostale'wit me' gepmite'lmugsin je mu igtigi

²⁴ Tel'gne'geg apostale'wijing gi'gaita'jig ta'n tegen me' gepmite'lmugsiss je mu igtigi. ²⁵ Se'sus nestuimaji, “Elege'wijing geggunmi'tij ml'gigno'ti aq assum-a'tiji na mimajuinu' ta'n mu Lesui'peultiligwi. Ugs'tqamug niganpugultijig tel wi'tujig, ‘mimajuinu'g witapua.’ ²⁶ Gatu gilew mu tlo'ltiwoq st'ge' negmow. Awna ta'n wen gilew pewalsit me' gepme'g je mu igtigi na amujpa elugowaji esgwia'tiliji. Ta'n wen gilew pewalsit niganpuguin amujpa tel lugwet st'ge' na lugowinu ta'n getu' apoqonmuaji igtigi. ²⁷ Wen me' espe'g, ta'n wen epa'sit mijjin gisna ta'n wen mijipjewe pejo'toq? Tel'ta'sioq ta'n wen epa'sit mijjin me' gepme'g je mu ta'n wen mijipjewe pejo'toq. Gatu weji pgisinap ugjit lugowinuin.

²⁸ “Gilew gis wijitgweiwioq ta'n te's'g metue'gl. ²⁹ Wijei tli ignmultoqs'p assusultinew st'ge' nuji gis ignmuip assusin. ³⁰ Mawpultitoqs'p ntp'tawutimg wa'so'q, Elg pmgopultitoqs'p elege'witewe'l mutputi'l aq assumatoqs'p Lesui'-paq ta'n wetapegsultijig Je'gopo'q ugguwisg na newtisgegsiliji je ta'pu piltu nemigsultiliji.”

Gjinn'tu getu' nigtuol'aji Se'sus unaqapemg

(*Matiw 26.31-35; Malg 14.27-31; Sa'n 13.36-38*)

³¹ Se'sus telimatl Pie'lal, “Simon, jigs'tui. Na Gjinn'tu etawet ugtnu'gwalug-sinew ta'n te'sioq. Getu' nigtuol'ugsioq, lpa wijei ta'n nuji iga'taqug tel tepgi-so'toqol glumgl aq siguas'te'ggn. ³² Gatu a'sutmesewulap ugjit siawi gtlams'-tasin ni'neg. Ta'n tujiw apaji lita'sualites, pewalul apoqonmuan gitapaq siawi gtlams'tasultinew ni'neg.”

³³ Pie'l telimatl, “Gjisaqamaw, gisgaje'i wije'ulin laplusang aq mawi npmn maw gi'l.”

³⁴ Gatu Se'sus telimatl, “Pie'l, telimul, gisgug gesgmnaq napew getu'g, gi'l si'st petgwasites.”

Amuj nespnmug gpo'jmuag, mijipjewe mun'ti aq tlawo'q

³⁵ Na tujiw Se'sus pipanimaji unaqapemg, “Ta'n tujiw elgimuloqop na teli-muloqop mo nespnanew gpo'jmuag, mijipjewe mun'ti gisna piamiejig mg'sng, mo goqwei nuta'mawoqop?”

Telima'titl, “Moqwa', lpa mo goqwei nuta'maweg'p.”

³⁶ Se'sus teluet, “Gatu nige', ta'n wen geggungl ugpo'jm gisna mijipjewe mun'ti nespntal. Ta'n wen mo tlawo'qomigw amujpa netuisgelat uggotml ugjit pgwateleuan. ³⁷ Telimuloq, Gjiniisgam ugtwi'gatign telueg,

‘Mimajuinu'g tle'watal st'ge' lue'winu.’ Ula amujpa tliatew.

Ta'n goqwei tla'litaq gis ewi'gas'g'p

Gjiniisgam ugtwi'gatignigtug aq nige' pem tliaq.”

³⁸ Unaqapemg telima'titl, “Gjisaqamaw geggun'gtig tapusijig tlawo'q.”

Se'sus telimaji, “Tepiejig negla.”

Se'sus a'sutmat na gm'tn teluisit Olipet

(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)

³⁹Na tujiw Se'sus naqt'g gjigan aq eliet na gm'tn tel wi'tut Olipet st'ge' gaqaisg sipeliw tla'teget. Unaqapemg wijeiuji. ⁴⁰Ta'n tujiw na'te'l peita'lig, telimaji, "A'sutma'tigw ugjit Mn'tu mu gisa'lugsioq pata'taqatinew."

⁴¹Naqalaji unaqapemg aq eliet naqajijge'le'l. Na'te'l nutgul'pa'sit aq a'sutmat. ⁴²"Gisiteget gi'l na nujj, mu ignmuiwn ulmaje'n. Gatu mut tla'tegew ta'n tel puatm, awna tla'tega ta'n tel puatmn." ⁴³Ansale'wit wejiet wa'so'q aq apoqon-muatl ugjit ml'gigna'lin. ⁴⁴Se'sus no'q ulmajita'sij me' aji a'sutmat glapis mal'tewitgniet. Tegniet maw mal'tew aq nitjaquntesgl maqamigeg.

⁴⁵Ta'n tujiw gaqi a'sutmat apaja'sit ta'n unaqapemg eimu'tiliji. Nep'tiliji, muta tetuji ulmajita'sultiliji. ⁴⁶Na telimaji, "Goqwei ugjit wet nep'tioq? Mn'ji-ta'qw aq me' a'sutma'tigw ugjit mu pata'taqatinew."

Se'sus wesua'lut

(Matiw 26.47-56; Malg 14.43-50; Sa'n 18.3-11)

⁴⁷Me' etlewisteq ta'n tujiw pugwenniji mimajuinu' peita'liji. Suta na Se'sus unaqapeml ilgwenaji. Na eliet Se'suseg ugjit usgaqalman. ⁴⁸Se'sus telimatl, "Ni'n na mimajuinualsiap. Getu' ugsaqanmin ugjit musga'lanew wegla mima-juinu'g ni'n na negm ta'n netuisgalit?"

⁴⁹Ta'siliji Se'sus unaqapemg gigjiw eimu'tiliji. Nemitu'tij ta'n getu' tliaq, pipanima'titl, "Gjisaqamaw, pewalieg matnanew aq e'wmanew tlawo'q?" ⁵⁰Na newte'jit taqamatl espe'g patlia's uglugowinuml aq mente'muatl inaqa-nei ugs'tuaqan.

⁵¹Se'sus telimaji, "Punintultigw!" Na tujiw ugs'tuaqan apat nasa'tuaj aq smtug gisi npitmuaj.

⁵²Se'sus gelulaji na niganpugultiliji patlia'sg, a'sutuo'guomewei sma'gnisg aq igtigi niganpugultiliji muta peita'liji ugsua'lan. Na telimaji, "Nespnmoqol pugumaqann aq espo'qwas'gig. Tal gis peji ugsua'lioq st'ge' ni'n na gmutnes?" ⁵³Te'sigisg'g wijitgweiluoqop gjia'sutuo'guomg gatu mo wesua'liwoqop na'te'l. Gatu nige' gisi ignmugsioq ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew ta'n teli gsatmoq."

Pie'l petgwasilitl Se'susal

(Matiw 26.57,58,69-75; Malg 14.53,54,66-72; Sa'n 18.12-18,25-27)

⁵⁴Na wesua'la'titl Se'susal aq ela'la'titl espe'g patlia's wiguaq. Pie'l ugtejge'l majulgwala'li. ⁵⁵Nat wen pugtew gisitoqos iga'taqang na gigjiw espe'g patlia's wiguaq. Pie'l eliet na'te'l ta'n mimajuinu'g gigo'qopugultijig pugtewigtug. ⁵⁶Ge's pemgopij gigjiw na pugtew na maljewej lugowinu'sgw nemiatl Pie'lal aq migwamatl. Na telimaji igtigi, "Ula ji'nm wijitgweiwapnn Se'susal."

⁵⁷Pie'l petgwasit aq teluet, "E'pit, mo nenuaq negm!"

⁵⁸Tel'gne'geg igtig elg migwite'lmatl aq telimatl, "Gi'l na majulgwalt ala ji'nm."

Pie'l teluet, "Ji'nm, ni'n mu na unaqapeml!"

⁵⁹Ap tel'gne'ge'l igtig melgi tluet, "Na teliaq, ula ji'nm wijitgweiwapnn Se'susal muta negm na Galaliewa'j."

⁶⁰Gatu Pie'l teluet, "Ji'nm, mo geitu ta'n goqwei wesgutmn!"

Na jiniw ge's etlewo'gwet, napew getu'g. ⁶¹Gjisaqamaw gigo'qopugua'sit aq angamatl Pie'lal. Na tujiw Pie'l migwite'tg ta'n gi's teluelipnn muta telimut'pnn, "Ge's mu napew getu'g egsitpu'g, si'st tluetes mo nenuiwn." ⁶²Pie'l nige' tewiet aq gesimt'g muta no'q mesge'g.

Se'sus emegweiut

(Matiw 26.67,68; Malg 14.65)

⁶³Na ji'n mug ta'n gegguna'titl Se'susal penoqite'lma'titl aq matta'titl. ⁶⁴Oqo-nisgwepilmua'titl ugugugul aq pipanima'titl, "Wen taqam'sg's? Tliminen."

⁶⁵Aq siaw penoqite'lma'titl aq siawi almima'titl.

Se'sus pisgwa'lut gjipatlial' wiguag ugjit ilsuman

(Matiw 26.59-66; Malg 14.55-64; Sa'n 18.19-24)

⁶⁶Ta'n tujiw gisapniaq, na niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nuji-gina'mua'tijig tplutaqan mawita'jig aq Se'susal pegisula'titl ta'n etl mawia'tijig.

⁶⁷Pipanima'titl, "Ge' tliminen, gi'l na giasgiw Nujiugs'tawi'wet?"

Se'sus teluet, "Pa na tlimuloq ma gtlams'tuiwoq. ⁶⁸Lpa goqwei pipanimul-toqs'p, ma goqwei tlimiwoq. ⁶⁹Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' weja'tegemg pmgopites Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg."

⁷⁰Na pugwelgig pipanima'titl, "Na to'q, gi'l na Gjinisgam Uggwisl?"

Telimaji, "Ms't gilew telueioq ni'n na negm."

⁷¹Na tujiw teluejig, "Mo nugu tal wegaqqwig pilue'g el wi'tmasultijig getu' nutmueg ta'n igtigig teluejig muta gis nutaqatt ta'n teluet."

Se'sus ela'lut Piloteg

(Matiw 27.1,2,11-14; Malg 15.1-5; Sa'n 18.28-38)

23 ¹Na tujiw ms't maita'jig aq Se'susal ela'la'titl ugjit qamin nigantug Lo'mewa'j g'pnnolewit teluisit Pilot, ²Na poqji elsutmua'titl aq telue-jig, "Nutaqatt'p ula ji'nm opl gina'muapni mimajuinu' tleiawultiliji nm'tginen. Na telimapni, 'Mut ignmuanew suliewei na elege'wit.' Teluet negm na Lo'me-wei elege'wit ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet."

³Pilot pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

Se'sus telimatl, "Na teliaq teluen."

⁴Na tujiw Pilot telimaji niganpugultiliji patlia'sg aq mimajuinu'g ta'n eimu'-tiliji na'te'l, "Mo geitu goqwei amsalteg ula ji'nm. Ma gisi ilsumaq."

⁵Gatu patlia'sg aq mimajuinu'g ma'munsaiwa'titl Pilot, "Ilsu Se'sus ta'n goqwei gegina'muaj mimajuinu' aq ta'n gisa'laji matntultinew. Poqji gina'-muep Galaliewa'gig aq gigo'qwa'sip ta'n telgi'g Jutiaewa'gig aq nige' pegising tet ugjit gina'muen."

Se'sus petgimut Eloteg

⁶Ta'n tujiw Pilot nutuaj ta'n goqwei telueliji, pipanimaji, "Ula ji'nm na Galaliewa'juit?" ⁷Ta'n tujiw geitoq Se'sus tleiawit ta'n Elot etl niganpuguij, na elgimatl Se'susal Eloteg, muta Elot etl mittugwet Selusalemg. ⁸Elot no'q well'ta'sit ta'n tujiw nemiaj Se'susal. Nutg'p ta'n tela'tegeli'pnn aq getu' nmiapnn Se'susal gi's sa'q. Getu' nmiatl npilan nat wenn gisna tla'tegelin paqalaiwa-qan. ⁹Glamen Elot pipanimatl pugwelgl ta'n goqwe'l gatu Se'sus mo goqwei

teluegw. ¹⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq ta'ni nujigina'mua'tijig tplutaqan gaqamultijig aq gesigawi elsutmua'titl Se'susal. ¹¹ Elot aq ugsma'gnismg naso'tula'titl Se'susal elege'wamug aligew, penoqite'lma'titl aq emegwei'wa'titl. Na tujiw Elot apatgimatl Piloteg. ¹² Pilot aq Elot masgeltipnig gatu nige' gisaqan-majig witapewijig.

Se'sus ilsumut ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Malg 15.6-15; Sa'n 18.39-19.16)

¹³ Pilot wigumaji niganpugultiliji patlia'sg, igtigi niganpugultiliji aq igtigi mimajuinu. ¹⁴ Telimaji, “Pegisituioq ula ji'nm aq telueioq opl gina'muaji mimajuinu'. Gigi pipanimg'p ge's gaqamultioq tet aq mo eigtnug goqwei ta'n op'la'tegat aq mo telianug ta'n goqwei elsutmua'titl. ¹⁵ Elot mo geitug goqwei op'la'tegelin muta apatgimapnn nineneg. Mo goqwei eigtnug ta'n amsalteg we'gaw ugjit ne'po'qsin. ¹⁶ Gatu gisa'la's wisqapaqtoqsin aq na tujiw iga'la's.” [17Te's Siawa'timgewei na'gweg Pilot apjiw pipanimut ugjit iga'lan newte'jilitl.]

¹⁸ Gatu ms't sesgu'tijig, “Ne'po'q ula ji'nm! Laplusang tualqa'l Palapas!” ¹⁹ Palapas weji pija'lut laplusang muta pegwatoqop matnaqqewaqaan gjigang aq ilsutmut'p muta ne'pa'lapnn mimajuinu'l.

²⁰ Pilot getu' iga'latl Se'susal glaman gelulaji mimajuinu ap. ²¹ Awna asite-pugua'titl, “Amujpa gujjiewto't! Gujjiewta'nej!”

²² Pilot gelulaji mimajuinu' si'stewei ap. Pipanimaji, “Tali op'la'tegep? Mo geitu ta'n goqwei op'la'toqop. Mo te'pmug npuaqaan. Gisa'la's wisqapaqtoqsin aq iga'la's.”

²³ Gatu mimajuinu'g siaw ml'gi sesgu'tijig, “Amujpa gujjiewto't!” Na tujiw mesnmi'tij ta'n tel puatmi'tij. ²⁴ Pilot ignmuaji ta'n goqwei pipanigesultiliji, na ilsumat'l Se'susal ne'po'qsin. ²⁵ Na tujiw iga'latl na ji'nmul ta'n pija'lut'p muta gisa'toqop matnaqqewaqaan aq ne'pa'taqaan. Na ilsumat'l Se'susal ugjit gujjiew-to'qslin st'ge' ta'n mimajuinu'g tel puatmi'tij.

Se'sus pema'lut ge'gutnug ta'n ne'po'qsin

(Matiw 27.32-44; Malg 15.21-32; Sa'n 19.17-27)

²⁶ Ge's sma'gnisg ejigla'la'titl Se'susal gjigang, na a'sugua'titl ji'nmul ta'n wej-gu'elitl. Ula ji'nm teluisit Simon aq tleiawit Sailin. Na sma'gnisg goqqla'la'titl aq gisa'la'titl pemapilmlitl gujjiewei ugte'g Se'susal.

²⁷ Pugwelgig mimajuinu'g pemulgwala'titl Se'susal. Eimu'tijig e'pijig pemulgwala'tij aq nesp'temultijig. Wel maita'sultijig ugjit Se'susal. ²⁸ Se'sus naqa'sit aq telimaji, “E'pijig, tleiawultioq Selusalemg, mut atgitemultinew ugjit ni'n. Atgitemultigw ugjit gilew aq gn'januaq. ²⁹ Wejgu'aqal na'gwegl ta'n tujiw mimajuinu'g luetaq,

‘Tetuji ulo'ltijig e'pijig ta'nig menaq un'janulti'gw,
gisna menaq angweiwa'tigwi mijua'ji'g
gisna menaq wet sma'tigwi ugpugunuaq.’

³⁰ Na tujiw mimajuinu'g luetaq, ‘Pajiji gitnm'titesnu.

Uliatew gm'tng nisa'lugwia'tij ta'n eimu'ti'gw
aq soqoqamigegl oqonitgwetoqsi'gw.’

³¹ Pa na mimajuinu'g tla'li'tij ni'n ta'n mo goqwei op'la'tu, tala'lultaq gilew ta'n op'la'taqatioq?”

Se'sus etli gujjiewto't

³² Tapusijig ji'nmug, na gitg gmutnesg, pem gl'taqana'tiji ugiit ne'po'qsilin maw Se'susal. ³³ Ta'n tujiw peita'tij ge'gutnug tel wi'tmi'tij, "Waqan'tewatpat," na etl gujjiewto't Se'sus maw tapusijig gmutnesg, newte'jit ugtinaqanmg aq igtig ugpatatujmg. ³⁴ Se'sus teluet, "Gisiteget, gi'l na nujj, apigsigtug wegla mimajuinu'g muta mo geitu'ti'gw ta'n tela'taqati'tij."

Na sma'gnisg elegetua'titl Se'susal utapsun toqo pas'g tepitultijig. ³⁵ Na mimajuinu'g angaptmi'tij ms't ta'n teliaq ge's Lesui'paq niganpugultijig maligima'titl Se'susal. Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi. Pa na negmewiss na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinnisgaml megnppnn, ugs'tawi'sij."

³⁶ Sma'gnisg na elg penoqite'lma'titl Se'susal. Ela'tua'tij anawtigewei moqopa'q aq pewala'titl samqwalin. ³⁷ Telima'titl, "Ugs'tawi'si, pa na elege'witewi'sp ugiit Lesui'paq."

³⁸ Na g'p'taq ta'n Se'sus gaqapijing ewi'gas'gl wegla glusuaqann, "Lesui'paq ugtelege'witemual."

³⁹ Newte'jit na gmutnesg ta'n gmetug gaqapijing animmatl Se'susal. Teli-matl, "Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, ugs'tawi'si aq maw ninen?"

⁴⁰ Gatu na igtig gmutnes mo gesatmug ta'n gis tluelitl, aq telimatl, "Mu jipalawt Gjinnisgam. Wijei telsumulg'p st'ge' negm. ⁴¹ Tetapusutasi'gw, muta mesnmug ta'n tel te'pmu'g, gatu negm mo goqwei opatugup." ⁴² Na tujiw telimatl Se'susal, "Se'sus, migwite'lmites, ta'n tujiw pgisin gtelege'wa'gimg."

⁴³ Se'sus telimatl, "Teplumul, gisgug wijitgweiwites wa'so'q."

Se'sus nepp

(Matiw 27.45-56; Malg 15.33-41; Sa'n 19.28-30)

⁴⁴ Na panaemg mewlia'gweg, oqonitpaqiaq ta'n telgi'g umutgiwaq glapis si'st ajiej. ⁴⁵ Ge's soqqwat, na mesgi'g elaqpilaqan tmsaqign ta'n gaqapitg gjia'-sutuo'guomg pasgina'sg g'p'taq glapis epune'g. ⁴⁶ Se'sus gesigawwet aq teluet, "Gisiteget gi'l na nujj, njijaqamij iga'l'g gpitng." Ula na gis bluej, na nepp.

⁴⁷ Ta'n tujiw niganpuguit sma'gnis nemitoq ta'n gis tliaq, gepmite'lmatl Gjinnisgaml. Teluet, "Getloqo na getlamiesnaq ji'nmaq."

⁴⁸ Pugwelgig mimajuinu'g mawiepnig gatu nige' apajinmita'jig ta'n tujiw gis nemitu'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ugpusgunual pem matte'mi'titl muta ulmajita'-sultijig. ⁴⁹ Gatu Se'sus witapa aq witapesgwa ta'n peji wije'wa'tipnn weja'tegemg Galaliewa'gig, gmetug gaqamultijig. Esgmatmi'tij nmituanew ta'n goqwei tliatew.

Se'sus utqutalut

(Matiw 27.57-61; Malg 15.42-47; Sa'n 19.38-42)

⁵⁰ Na eig na'te'l ji'nm ta'n teluisit So'sep. Tleiawit Lesui'pewei utan telui-sig Alimatia. Gelu'sit aq ms't wenn gepmite'lmatl. Na niganpugutua'ji ta'siliji Lesui'pa. ⁵¹ Mo wel'te'tmug'p ta'n telsutmi'tip ugiit Se'susal gujjiewto'qslin. Pewalatl Gjinnisgaml pgisinnin aq ilgwenanew ms't mimajuinu'g ugs'tqamug. ⁵² Eliet Piloteg aq pipanigesit gis utqutalan Se'susal. ⁵³ Nisa'latl Se'susal gujji-ewigtug aq oqonisgwalatl atla'wegnigtug. Iga'latl elmalqeigtug ta'n gun'tew pitu' mulqata'sg'p. Na utqutagan me' mnaq e'wa'sgtug. ⁵⁴ Na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisg'g gaqiaq aq atlasmutigisg'g poqtamgiaq.

⁵⁵Na e'pjiig ta'n peji wije'wa'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gig wije'wa'titl So'sepal utqutaqane'gatig aq angama'titl ge's Se'susal utqutalut. ⁵⁶Na tujiw enmita'jig aq gisgaja'tu'titl weljema'gewe'l aq welima'qal mime'l ugjit mima'lanew Se'susal. Atlasmultijig atlasmutigisgug st'ge' ta'n ewi'gas'g Nisga-mewe'i tplutaqan.

Se'sus minua'lut

(Matiw 28.1-10; Malg 16.1-8; Sa'n 20.1-10)

24 ¹Aqan'tie'umg no'q gesi egsitpu'g e'pjiig el'ta'jig npuinue'gatig. Nespni'mi'titl weljema'gewe'l ta'n gisgaja'tu'tipnn. ²Nemitu'tij na gun'tew ejigl te't'pja'tas'g na ta'n elmalqei gep'joqwa's'g'p. ³Glaman pisgwita'jig gatu mo we'jia'tigul Se'susal. ⁴Mo geitu'ti'gw ta'n gis tliaq. Na jiniw tapusijig ji'nmug gesi wape'gna'qig gaqamijig gmetug negmoweg. ⁵Me' gatu na e'pjiig gesigaw jipaqita'jig aq nutgulpita'jig. Na ji'nmug telimgwi'tiji, "Goqwei ugjit utqutaqane'gatig al gwiluog negm ta'n mimajit? ⁶Mo eimug tet. Gis minunsit. Migwite'tmug ta'n telimugsioqop ge's me' eimu'tioqop Galaliewa'gig. ⁷Teluep, 'Ni'n na mimajuinualsiap aq amujpa ignmueta'sia's ugjit pata'tegewinu'g guj-jiewte'ite'n gatu minunsites si'stewei na'gweg.' "

⁸Na tujiw e'pjiig migwite'tmua'titl ugglusuaqanml. ⁹Apaita'jig gjigang aq telima'tiji na newtisgegsiliji je newt apostale'wiliji aq igtigi Se'sus unaqapemg. ¹⁰Negla e'pjiig na Mal Matle'n, Joana, Mali ta'n ugguwisl teluisilitl Ji'mej. Negmow aq igtigig e'pjiig telima'tiji ms't apostale'wiliji ta'n goqwe'l gi's nemitu'tipnn. ¹¹Gatu apostale'wijig tel'ta'sultijig e'piliji papewistultiliji aq mo getlams'tua'tigwi. ¹²Na tujiw Pie'l maja'sit aq eliet na npuinue'gatig. Golomg-wa'sit aq pisgwapa'sit gatu mo wenn nemiagul. Pas'g nemitoq utqutamgewe'l aligal. Paqalaig, enmiet wiguaq aq angite'tg ta'n gis tliaq.

Tapusiliji Se'sus unaqapemg enma'tijig

(Malg 16.12,13)

¹³Na wije'i na'gweg tapusiliji Se'sus unaqapemg ela'tiliji na utanji'j teluisig Eme'us. Eteg na'tami newtisga'qal je newt gilam'tl weja'tegemg Selusalemg. ¹⁴Na etli agnutmajig ta'n goqwe'l gis tliaqal Selusalemg. ¹⁵Ge's pem agnutma'tij, na Se'sus etepnaji aq na tujiw pem wije'waji. ¹⁶Na nemia'titl pas'g mu nenua'tigul. ¹⁷Se'sus pipanimaji, "Goqwei wesgutmoq ge's pema'tioq?"

Na tapusijig naqapugua'tijig aq no'q ewlapewijig. ¹⁸Na newte'jit teluisit Gliopas telimatl, "Etug gi'l pas'g emittugwe'winu Selusalemg aq mu eimu't'p ta'n wegla gis tliaqal na enmigiapiqal na'gwegl?"

¹⁹Se'sus pipanimaji, "U't ta taliaq?"

Telima'titl, "Wesgutmeg ta'n goqwe'l gis tliaqal ugjit na Se'suso'q, Nasaletg tleiawipnaq. Ula ji'nmaq na niganigjitegewinuaq. Melgigna'qal ugglusuaqanml aq mesgi'gl lugowaqann elugwatg'pnn. Tetapua'lapnn Gjinisgaml. Pugwenniji mimajuinu'g wel'te'tmua'tipnn. ²⁰Na niganpugultijig patlia'g aq nuji ilsutaqatijig ugjit Lesui'paq ilsuma'tipnn ugjit ne'po'qsilin aq na tujiw gujjiew-to't'pnaq. ²¹Na elita'sualg'tt'p negm na newte'jisog ta'n gisi ugs'tawiata Lesui'paq. Na nige' gisi nsuguna'q ula gis tliaq. ²²Alt e'pjiig, ta'nig getlams'tua'titl Se'susal, paqalaiugsieg'pnig. Na gisapniaq, el'ta'pnig ta'n elisnnipnn, ²³gatu mo tami we'jia'tigupnn. Na apaja'tipnig ta'n eimu'tieg aq telimugsieg'pnig,

'Ta'n elisinnaq nemi'g'tt'pnig ansale'wijing ta'n telimugsiegig Se'sus mimajit.²⁴ Na ta'siliji Se'sus unaqapemg el'ta'lipni na'te'l. Tel nmitu'tip st'ge' ta'n e'pijig teluepnig. Telteg gatu mo wen nemiagupnn Se'susal."

²⁵Na tujiw Se'sus telimaji, "Ewle'jioq aq mo getlams'tmuoq ta'n gis tliaq. Na tel gesguggl ggamlamunual, mu gisi ns'tmu'tiwoq ta'n niganigjitegewinugi'g gis tluetipnig. ²⁶Getloqo Nujiugs'tawi'wet amujpa ma'muni ulmaje'g aq na tujiw pisgwa't wa'so'q ta'n etl gepmite'lmuj." ²⁷Na tujiw Se'sus gegnua'tuaji ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng ugjit ta'n tela'luj. Gegnua'tuaji ms't goqwe'l ta'n Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn ugjit ta'n tela'luj.

²⁸Na glapis pem tepawita'tijig na utani'j ta'n tapusijig pem la'tijig, na tel'te'lma'titl Se'susal siawa'silin. ²⁹Toqo munsaiwa'titl naqa'silin. Telima'titl, "Wijitgweiwinen aq tli gt'guni tet. Geget wela'gw aq poqji oqonitpaqiaq." Na glaman siaw wije'waji aq pisgwa't wiguaq. ³⁰Ta'n tujiw na wela'gewei gis-gatteg, pemgopita'jig aq Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Temina'toq pipnaqan aq ignmuaji. ³¹Na tujiw nenua'titl, gatu smtug Se'susal etli gs'ga'silitaq. ³²Telimtijig, "A' na migwite'te'n ta'n pema'tieg'p awtigtug teli ulgwi'jinu'gup. Etl gelulugsi'gup aq gegnua'tugs'gup Gjinisgam ugtwi'gatign."

³³Na smtug apsgwa'tijig Selusalemg naji agnutmua'tiji newtisgegsiliji je newt Se'sus unaqapemg aq igtigi mimajuinu' ta'ni etl mawia'tiliji maw Se'sus unaqapemg. ³⁴Ta'n tujiw pisgwa'tij, telimujig, "Gjisaqamaw gis minunsit. Simon gi's nemiatl."

³⁵Na tapusijig agnutmi'tij ta'n goqwei teliaqap awtigtug aq ta'n tel nenua'tipnn Se'susal ge's temina'tuliteg pipnaqan.

Se'sus neia'sit ta'n apostale'wiliji eimu'tiliji

(Matiw 28.16-20; Malg 16.14-18; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqann 1.6-8)

³⁶Ge's wegla etl agnutmi'tij, jiniw Se'sus neia'sit aq gaqamit maw negmow. Telimaji, "Gjinisgam gis ignmugsioq wantaqo'ti ggamlamunuaq."

³⁷No'q paqalaiultijig aq jipaqita'jig muta tel'ta'sultijig sg'te'gmujl nemia'titl.

³⁸Pipanimaji, "Goqwei ugjit welmajita'sultioq? Goqwei ugjit weji megtmoq?"

³⁹Angaptmug npitnn aq ngatl aq nmitutoqs'p ni'n na. Sama'ligw aq gji'toqs'p muta sg'te'gmuj mo wa'qigw gisna waqan'tewigw st'ge' ni'n."

⁴⁰Ge's ula etl tlimaji, neia'tuaji ugpitnn aq ugwwatl. ⁴¹Paqalaiultijig aq elt wel'ta'sultijig gatu me' megtmi'tij na glaman Se'sus pipanimaji, "Geggunmoq goqwei mijjuaqan tet?" ⁴²Ignmuata'titl mussew nme'juei ta'n gissilitl. ⁴³Malqotg ge's etli angama'tij.

⁴⁴Na tujiw telimaji, "Ge's wijitgweiuloqop, na gis nigan tlimuloqop wegla ta'n gis tliaq. Mowiso'q, niganigjitegewinugi'g aq negmow ta'n gis wi'gmi'tip na gtapegiaqanei wi'gatign gis wi'gmi'tipnn wegla ta'n tela'ling'p ni'n aq ms't giasgiw wet tliaq."

⁴⁵Na tujiw gisa'laji gisi ns'tmnew ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng. ⁴⁶Na telimaji, "Ula na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Na Nujiugs'tawi'wet amujpa ulmaje'tew aq np'tew. Na utqutalutew aq ugji minunsitew nesuguna'q iga'qt'tew. ⁴⁷Ignmuata unaqapemg assusuti ugjit 'lta'new ta'n telgi'g ugs'tqamug aq tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan na Gjinisgam tli apigsigtuata mimajuinu' ta'n gawasgita'sultiliji

aq jiglita'tiliji lue'utigtug. Tmg ula agnutmaqan amujpa agnutma'tas'g Selusalemg,' ⁴⁸ Gilew gi's nemituoqopnn ta'n tliaqapnn. ⁴⁹ Telimuloq elgitmultoqs'p na Wejuli Nisgam ta'n nujj teplumugsioqop ignmugsinew. Gatu amujpa pe'l esgma'tioq ula gjigang glapis ignmultoqs'p ula ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q."

Se'sus wenaqa'lut wa'so'q

(Malg 16.19,20; Paqalaiwaqann 1.9-11)

⁵⁰ Na tujiw naqtmu'tijig na gjigang, Se'sus ela'laji unaqapemg tepaw Pettani. Na'te'l wenaqa'toqol ugpitnn aq a'sutmessewaji unaqapemg. ⁵¹ Ge's etli a'sutmessewaji ejigla'lut aq wenaqa'lut wa'so'q. ⁵² Na unaqapemg apaita'jig Selusalemg. Me' gatu tetuji ulgwijultijig. ⁵³ Giwnaqa wesgowita'jig gjia'sutuo'guomg. Miwa'la'titl Gjinisgaml aq emtoqwala'titl ugjit ms't goqwei gis tliaq. Na ms't.

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Sa'n ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na gelu'lg agnutmaqan ta'n Sa'n gis wi'gig'p ugjit Nujiugs'tawi'wet ta'n teluisit Westaulg. Ewi'gig'p ugtejg ula wi'gatign, "Ula gelu'lg agnutmaqan ewi'gas'g glaman mimajuinu ta'n nutg gisna egitg gisi gtlams'tuatal Westaulgl ta'n Gjinisgam Gisiteget ugghwisl. Na tujiw guguntew iapijwewei mimajuaqan wa'so'q."

Gatu wen ta na Nujiugs'tawi'wet ta'n telui'tut "Westaulg"? Sa'n telimugsi'gw, Westaulg telui'tut na Gjiglusuaqan ta'n apji mimajit. Na negm gisitoqop ms't goqwei aq gisa'latl ms't wen mimajilin. Mimajuinualsip aq siawqatg ula ugs'tqamug ta'sipunqeg. Sa'n Sapatis wesgumatl Westaulgl, "Ula na Gjinisgam ugjiigluewji'jml ta'n ejigla'toqol mimajuinu'g ugtlue'utiwal." Pilip ta'n tujiw weltesguateg Westaulgl telimatl Natanial, "Negm na newgte'jilitl ta'n Mowis aq iganigjitegewinu'g wesguma'tipnn." Nataniel teluet, "Negm na Gjinisgam Gisiteget ugghwisl na Lesui'paq ugtelege'witemual."

Na tujiw Sa'n telimugsi'gw na mesgi'gl lugowaqann aq paqalawaiqann ta'n Westaulg elugwatg'pnn. Na tel musga'tugsi'gw 'gjitmei na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgaml petgimtl. Tleiawit na 'Nnu'g ta'n teluisultijig Lesui'paq. Wo'gumaq na Jutaewaq.

Ula wi'gatignigtug ewi'gas'g ta'n Se'sus na Westaulg teluep aq gis tla'teget mima-juinuigtug. Gisi gji'tutoqsp negm ta'n wenij pas'g jigs'tmn gisna egitmn ula wi'gatign.

Etna na Samaliaewi'sgwal ta'n Westaulg ignmuatl samqwan ta'n mimajulugutal. Elt na e'pit ta'n wesua'lut etl sespo'teget. Elt ewi'gas'g ugjit Westaulg witapal Lasalas. Nepg'pnaq gatu Westaulg minua'lapnn. Elg na unagapeml Tuma ta'n megt'g na Westaulg apaji minunsit.

Me' pugwelg agnutg Sa'n ugjit Se'susal na Westaulgl je mu ala igtigig. Wesgutg ta'n Gjinisgam pualatl tla'tegen. Agnutmugsi'gw na Westaulg na newgte'jit ta'n gis la'lul-tesnu wa'so'q aq teliaq telimugsi'gw aq gis sespete'lmatesnu. Iapijwewei mimajuaqan wa'so'q gisi ignmugsitesnu.

Sa'n telimugsi'gw pugwelgig mimajuinu'g poqji gtlams'tua'titl Westaulgl na Nujiugs'-tawi'wet aq pem majulgwala'titl gatu alt getana'titl. Ewi'gas'g ta'n goqwe'l gis tliaq ta'n tujiw Westaulg aq unaqapemg mawatalultijig Siawa'timgewei Wela'gewe'l, ta'n getu ajipjuluaji, ta'n goqwe'l telimaji, aq ta'n a'sutmessewaji gesgmnaq wessua'lut.

Sa'n ewi'giget ta'n ilsumut aq gujjiewto'tg aq utqutalut. Gatu jiniw minunsit aq unaqapemg maw e'pjiig nemia'titl.

Sa'n telimugsi'gw na wej wi'giget ula wi'gatign glaman gisi gtlams'tasulti'gw Se'su-sewigutug aq gisi ugs'tawiatesnu.

Gatu tal tliaqt'tew? Westaulg asita'puguet ta'n tujiw telimatl Nigotimasal, Sa'n 3.16:

"Gjinisgam na tetuji gsalaji mimajuinu'g, petgimapnn newgtunatl ugghwisl nplin ugjit ugtlue'utiwal glaman ms't wen getlams'tuatl ma mn'tua'gig liegw gatu awna iapijwewei mimajuaqan guguntew wa'so'q."

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Westaulg ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan (1.1-18)

Sa'n Sapatis ta'n etl pestung (1.19-34)

Westaulg megnapni newgtisgegsiliji je ta'pu unagapemg (1.35-51)

Na lluinieg te's'gl paqalaiwaqan ta'n Westaulg elugwatgl (2.1-12.50)

Ugtejgewe'l na'gwegl Westaulg siawqatg awiw Selusalemg. Wesua'lut, ilsumut, aq ne'po'tg (13.1-19.42)

Westaulg ta'n tel minunsit (20.1-10)

Westaulg ap musgalsit ta'n unaqapemg eimu'tijig (20.11-25)

Westaulg ta'n telui'tut na Glusuaqan

*[Westaulg elg telui'tut na Waseteg muta pas'g negm gisa'lataq
mimajuinu'g gisi ns'tmi'tij teliaqewei ugjit Gjinisgam.]*

1 ¹ Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg, negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan gis eig'p, na Westaulg. Toqqwatg'pnig Gjinisgaml aq negm Gjinisgamewit. Na. ² Mujga mawi amgwesewieig, Westaulg ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan, toqqwatg'pnig Gjinisgaml. ³ Gisitoqop 'ms't goqwei negm. Mo na goqwei gisita's'gtunisoq mo negm gisitugs'pn. ⁴ Etna na negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan, gisa'toqop 'ms't goqwei mimajigtn aq gisi ignmuataq mimajuinu'g iapijiewei mimajuaqan. Negmow ta'n gisi msnmi'tij ula iapijiewei mimajuaqan guguntaq Gjinisgam Ugtwasetegm ilgwengutaq pa na wije aq waseteg oqonitpa'qigtug. ⁵ Ula Waseteg siaw elaseg oqonitpa'qigtug aq na oqonitpa'q ma gisi nqa'suatug gatu gis siaw wasetetew. ⁶ Na ta'n tujiw tetaputesg iga'q, Gjinisgam petgimapnn ugtagnutmewinuml na ji'nm teluisit Sa'n. ⁷ Pegising ugjit tliman mimajuinu'g ugjit na waseteg, glaman 'ms't wen nuttaq na agnutaqan aq 'gtlams'ttaq. ⁸ Mu na negm na ula waseteg, negm pas'g pegising tliman mimajuinu'g ugjit na waseteg. ⁹ Westaulg na ula teliaqewei waseteg ta'n wejiaq wa'so'q aq elaseg mimajuinu'g ula ugs'tqamug. Ilgwenaji mimajuinu'g glaman weji gji'tutag teliaqewei ugjit Gjinisgam.

¹⁰ We'gaw negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan gisitoqop ugs'tqamu, na ugs'tqamugewa aq mo na nenua'ti'gw ta'n tujiw pegisinniteg. ¹¹ Je tlia ugmaqamigemg elieteg aq ugtmimajuinumg, na Lesui'paq, mo menuege'tigupnn. ¹² Gatu na ta'n wenig menuege'titl aq getlams'tua'titl ignmuaji ugjit Gjinisgam un'janin. ¹³ Ta'nig getlams'tasulti'tij minui ugs'tqamultijig, mu 'st'ge' ginu ta'n teli ugs'tqamultig'gw gn'gi'guinaq. Ta'n tel minui ugs'tqamultijig mo ji'nmul ta'n ujjult'pn gatu Gjinisgam negm ujjl. Gjinisgam gisa'laji un'janin. ¹⁴ Etna na negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan mimajuinualsip aq eig'p ula ugs'tqamu ta'n wigulti'gw ta'sipunqeg. Apijw uleiugsi'gw aq teliaqewei telimugsi'gw ugjit Nisgaml. Ta'sieg nemitueg'p uggepmite'lgaqanm aq ta'n paqtateg. Ula gepmitelgaqanm mesng'p muta pas'g negm na Wegwisit Nisgam newgte'jilitl un'jann.

¹⁵ Na Sa'n na wesgumatl. Gesigawwet, "Etna na ula negm ta'n wesgumg'p ta'n tujiw telueianeg, 'Ugtejg ni'neg 'pgisintew ji'nm. Me' espe'g aq ni'n muta igan i'g'p gesgmnaq ni'n ugs'tqamuiwaneg. Aq nige' neialsit. Se'sus na.' " Na teluet Sa'n ugjit Se'sus. ¹⁶ Na 'ms't welapetmu'g ta'n pugwelgl goqwe'l ignmugsi'gw gelu'gl aq tetuji pugwelgt'tal muta maw muni gsalugsi'gw Se'sus. Ma

gis maw gitmun aq ma gaqianugl. ¹⁷Gjinisgam ignmugsi'gup mimajuinu'g na 'tplutaqan wet sapu tl lugwet Mowiso'q aq amujpa gaq jigs'tmugul gisna ugtap'titesnu. Gatu ignmugsi'gw ugt'gsaltuaqanm aq apigsigtugsi'gw wet sapu tl lugwet Se'sugulial aq gegina'mugsi'gw teliaqewei. ¹⁸Menaq wen nemiagul Nisgaml gatu newgte'jilitl un'jann na uggwisl nemitl. Negm Nisgamewit aq e'taqatijig ujjl aq telimugsi'gup ugjit negm.

Sa'n Nutsign'tuet ugtagnutmaqanm

(Matiw 3.1-12; Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18)

¹⁹Na tujiw na Lesui'paq iganpugultijig ta'nig eimu'tijig Selusalemg elgi-ma'tiji patlia'sg aq alt ta'nig apoqonmua'tiji 'gjia'sutuo'guomg na Sa'neg, ugjit pipanimanew, "Wenin ta gi'l? Tali ugsualsin Nujiugs'tawi'wetewin, ta'n Gjinisgam petgimatal ugjit ilgwenan ugmimajuinumg?" ²⁰Sa'n na megt'g aq angam tlimaji, "Moqwa', mu na ni'n Nujiugs'tawi'wetewiw." ²¹Pipanima'titl, "Gatu gi'l wenin? Gi'l ta iganigjitegewinu Ilaija?"

Asitemaji, "Moqwa' mu na ni'n."

Pipanima'titl, "Gi'l ta iganigjitegewinu ta'n Mowiso'q wesgutg'p?"

Asitemaji, "Moqwa'."

²²Telima'titl, "Tlimieg ta'n wenin. Amujpa na apaja'tueg glusuaqan ugjit ta'n wenig petgimugsieg'pnig. Gatu gi'l taltelsin?"

²³Sa'n na teli asitemaji,

"Teli ugsualsi ni'n

na ta'n wen gesigawewistoq

paqtaqamigtug.

'Gjisaqamaw wejgu'et.

'Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw!'

Etna na ula ta'n iganigjitegewinuo'q

Aiseiao'q teluepnaq."

²⁴Na tujiw negmow ta'nig elgimut'pnig Palasiaq ²⁵pipanima'titl, "Gatu gi'l mo Nujiugs'tawi'wetewiwn gisna Ilaija gisna iganigjitegewinu ta'n Mowiso'q wesgutg'p, goqwei wet sign'tuen?" ²⁶Sa'n asitemaji, "Samqwan e'wm ta'n tel sign'tuei. Gatu mawpugua'tioq na newgte'jit ta'n gilew mo nenuawoq. ²⁷Nige' toqosip poqji gji'jioq. Negm no'q espe'g aq ni'n. Mo tepawgtiw je we'gaw oqo-lomgwaqwa'sin aq apgwa'tuan umugsnap'i'l." ²⁸Na ula 'ms't teliaqap na gutan Pettani ta'n eteg qame'g na sipu Jol'tan, ugjipenug. Sa'n etl sign'tuet na'te'l.

Gjinisgam ugjiijgluewji'jml

²⁹Na wapgeg Sa'n nemiatl Se'susal wejgu'elitl negmeg aq teluet, "Ge' lapi-ta'gw, ula na Gjinisgam ugjiijgluewji'jml ta'n ejigla'toqol mimajuinu'g ugtlue-'utiwal. ³⁰Etna na ula negm wesgumg'p ta'n tujiw telueianeg, 'Ji'nm ugji pgi-sintew, me' espe'g aq ni'n muta igan i'g'p gesgmnaq ni'n ugs'tqamuiwaneg.' ³¹Mo gejaqap ta'n wenitew. Gatu pegisinap ugjit nut sign'tuan samqwanigtug glaman 'ms't Lesui'paq gisi gji'jiaq." ³²Na tujiw Sa'n telimaji, "Nemi'g'p Wejuli Nisgam nisa'sit pa wije aq ples wejiet wa'so'q aq eig Se'suseg Westaul-geg. ³³Gesgmnaq telianugweg mu nenuaqap gatu Gjinisgam ta'n petgimip ugjit sign'tuan samqwanigtug telimip, 'Gi'l nmiates Wejuli Nisgam nisa'sitew aq i'ttew na ji'nmul. Etna na negm ta'n sign'tuetew e'watal Wejuli Nisgaml.' "

³⁴ Sa'n siaw tluet, "Ni'n nemituap tlian aq nige' telimuloq na negm na Gjinisgam uggwisl."

Amgweseweieg na unaqapemg ta'n majulgwala'titl Se'susal

³⁵ Na wapgeg Sa'n ap eig'p na'te'l na sipug Jol'tan ugjipenug maw tapusiliji unaqapemg. ³⁶ Ta'n tujiw nemiateg Se'susal pemieli, teluet, "Ula na Gjinisgam ugjiigluewji'jml."

³⁷ Tapusiliji unaqapemg nuta'ti'titeg teluet ula aq wije'wa'titl Se'susal. ³⁸ Se'sus gawasg'pugua'sit aq nemiaji pem majulgwalji aq pipanimaji, "Goqwei puatmoq?" Teli asitema'titl, "Tami wigin, Lapai?" (Na glusuaqan Lapai telueg, "Nujigina'muet.") ³⁹ Asitemaji, "Wije'wi aq nat nmitug." (Na'tami ne'w ajiet gis mewlia'gweg.) Na wije'wa'titl aq nemitu'titl ta'n wigilij aq siaw wijitgweiwa'titl esgwiaq na'gweg. ⁴⁰ Newgte'jit na ula ji'nmug teluisit Antle', Simon Pie'l wijigatijig. ⁴¹ Smtug Antle' gwiluatl wijigumatl Simon Pie'lal aq telimatl, "Gisi weltesgaaqat na Nujitugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam megnatl ilgwenan ugtmimajuinung." ⁴² Na tujiw pegisulatl Simonal Se'suseg. Se'sus angamatl aq teluet, "Gi'l na Simon, Sa'n gujj, tlitulten 'Sipas'." (Na ula wisun pa wije' aq Pie'l, telueg, "gun'tew.")

Na Se'sus wigumaji Pilipal aq Natanielal

⁴³ Na wapg Se'sus gisita'sit lien Galaliewa'gig. Weltesguatl na Pilipal aq telimatl, "Jugu'a, wije'wi." (⁴⁴ Na Pilip tleiawit na gutan Petse'ta ta'n Antle' aq Pie'l tleiawijig.)

⁴⁵ Na tujiw Pilip gwiluatl Natanielal aq telimatl, "We'jig'tt'p na Nujitugs'tawi'wet ta'n Mowis ewi'gig'p na wi'gatign 'tplutaqanei aq na ta'nig iganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tip. Negm na Se'sus, So'sepal ujil, Nasaletgewa'j." ⁴⁶ Nataniel na teli asita'puguet, "Nat wen etug ugjiwetw Nasaletg ta'n gelu'sit?"

Pilip asitematl, "Wije'wi aq naji angam." Na tujiw wije'watl Pilipal.

⁴⁷ Ta'n tujiw Se'sus nemiateg Natanielal wejgu'elitl negmeg, na ula teluet ugjit negm, "Ula wejgu'et tetapu'et Isle'lewa'j ta'n sangewite'lmuet. Getmite'tg 'ms't goqwei. Gegnu pmiet ji'nm."

⁴⁸ Nataniel na pipanimatl, "Tal gisi nenuin?"

Se'sus asitematl, "Nemu'lap ta'n tujiw eimneg pi'gmenaqsigtug gesgmnaq Pilip wigumulugweg." ⁴⁹ Nataniel asitematl, "Nujigina'muet, gi'l na Gjinisgam uggwisl, na Isle'laq ugtelege'witemual."

⁵⁰ Se'sus teluet, "Etugjel weji gtlams'tmn muta pas'g gis tlimul nemu'lap ta'n tujiw eimneg na pi'gmenaqsigtug? Teliq na telimul, me' 'ms'gi'gt'tew ta'n goqwei nemitun je mu ula." ⁵¹ Na tujiw telimaji, "Telimuloq, nmittoqs'p wa'so'q pana'sa'g Gjinisgam ugtansale'witemug toqjuitaliji aq wejgu nisita'liji ni'neg ta'n mimajuinualsiap. Teliq na telimuloq."

Na malie'uti gutanji'j teluisig Gena

2 ¹ Na gis tapuguna'gweg, malie'uti wesgowa'sg gutanji'j teluisig, Gena, Galaliewa'gig aq Se'sus uggwitl eimlitl. ² Aq Se'sus maw unaqapemg wigumut'pnig na malie'uti. ³ Na ta'n tujiw moqopa'q gaq samqwolt'i'ij, na toqotesip Se'sus uggwitl telimtl, "Ga'qanma'titeg na moqopa'q."

⁴ Se'sus na teli asitematl, "Giju', me' menaq tetaputestnug ugjit mesgi'gl goqwe'l tla'tegen gatu mut sespete'tmu."

⁵ Mali telimaji na lugowinu'g, "Tla'taqatigw ta'n Se'sus telimugsioq!" ⁶ Na na'te'l epultijig asugom te'sijig samqwano'q gun'teweie'g. Te's newgte'jit samqwano'q tel pisoqol aqataig malige'w. Wegla samqwano'q e'wmi'tij ta'n tel gisapa'tu'titl ugpitnual mijjulti'tij aq gesispalaji aq ta'n pas'g goqwei ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan. ⁷ Na tujiw Se'sus telimaji lugowinu'g, "Ugujepego'lug negla samqwano'q samqwan." Na tujiw tetpepego'la'tiji. ⁸ Na toqo tujiw Se'sus telimaji, "Nige' 'nqana'mug samqwan aq la'tug na ji'nm ta'n iganpuguit malie'waqan." Toqo negmow ela'tua'tij. ⁹ Na iganpuguit wett'g ula samqwan ta'n gis gawasga'tas'g moqopa'qigtug. Mo geitug's ta'n ula moqopa'q wejiaq (pas'g na lugowinu'g ta'n gisi nqanigmi'tij na samqwan, na negmow geitu'tij). Na tujiw iganpuguit wigumatl na ji'nmul ta'n atel gis malie'wilitl. ¹⁰ Telimatl, "Tmg 'ms't wen gis lugoug mujgajewei moqopa'q toqo ta'n tujiw ul samqwoltij lugoug anawgtig moqopa'q. Gatu geggunmn gi'l mujgajewei moqopa'q glapis ugtejgewei." ¹¹ Se'sus gaqa lugwatg amgwesewei ta'n mawi ms'gi'g 'lgo-waqan na gutan Gena, Galaliewa'gig. Na na'te'l musga'toq ugml'gigno'tim aq unaqapemg getlams'tua'titl.

¹² Na malie'waqan gaqiaq, Se'sus aq uggwitl, ugjignamg, aq unaqapemg el'ta'jig Gapelniang aq eimu'tijig na'te'l ta'suguna'q.

Se'sus eliet Gjia'sutuo'guomg

(Matiw 21.12,13; Malg 11.15-17; Lu'g 19.45,46)

¹³ Na tujiw Se'sus eliet Selusalemg muta pem gigja'sg Lesui'paq ugpestiew-timuow teluisig, "Siawa'timgewei." ¹⁴ Na'te'l 'gjia'sutuo'guomg nemiaji ji'nmug etli ntuisgelatiji wen'jitia'mug, jijgluewji'jg, aq plesg, aq maw nut sa'se'wa'taqatijig suliewei, pemgopultijig ugpatautimuaq. ¹⁵ Se'sus na pugumaqan el'toq apapiei aq ejigltessguaji 'ms't wi'sisg 'gjia'sutuo'guomg, gitg jijgluewji'jg aq wen'jitia'mug. Aputasgate'gl ugpatautimual aq ugsulieweimual se'sa'tegl. ¹⁶ Aq telimaji ji'nmug etli ntuisga'tiliji plesg, "Tuo'lug negla. Mut nujj wiguow tli e'wmuanew 'st'ge' etli ntuisga'timg." ¹⁷ Na tujiw unaqapemg migwite'tmi'tij ta'n sa'q tel wi'gas'g'pneg Gjinisgam ugtwi'gatign, "Ntnisgamum gesatmul giguow aq ta'n tela'taqati'tij giguwaq mawi asgaiwijig. Tetuji ugguwai pa wijei aq sisuei."

¹⁸ Na Se'sus ula gis tla'tegej na Lesui'paq iganpugultijig pipanima'titl Se'-susal, "Wen gi'l ignmasg iganpuguin? Goqwei mesgi'g gis tla'tegen ta'n gis musga'tuitesnen telteg ugjit gis tla'tegen na?"

¹⁹ Se'sus na teli asitemaji, "Gis gaqsuisga'tuoq ula a'sutuo'guom, nesuguna'q gisi apajitutes." ²⁰ Telima'titl, "Ne'wisgegipunqeg'pnn jel asugom we'gaw gaq gisitu'titeg ula a'sutuo'guom na gi'l tl'te'tmn gisi apajitutes ula a'sutuo'guomg nesuguna'q?" Aq sigti paqalaiultijig.

²¹ Gatu na ula a'sutuo'guomg ta'n Se'sus wesgutg'p na negm wa'qi. ²² Ta'n tujiw nepliteg aq apaji minunsiteg, unaqapemg migwite'tmi'tij ula na teluelis aq getlams'tmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq Se'sus ugglusuaqanml.

Se'sus gaqi gji'tuaji mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual

²³ Na ge's eigeg Selusalemg Siawa'timgewei pestie'umg, wesgo'tmi'tip aqantie'uti, pugwelg'pnig getlams'tua'titl ta'n tujiw nemitua'titeg ta'n goqwe'l Se'-susal gis tla'tegelij. ²⁴ Gatu Se'sus mo ignmuagwi assumgun muta weli gji'jiaji

'ms't mimajuinu'g. ²⁵'Lpa mo puatas'gnug wen tlimgun ugjit mimajuinu'g muta gis gaqi gji'tuaji mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual.

Se'sus aq Nigotimus

3 ¹Etna na ula ji'nm teluisit Nigotimus. Negm newgtejit wegla ta'n igan-pugutuaji Lesui'paq na, teluisultijig Palasiaq. ²Newgtejgeg wela'gweg elietl Se'suseg aq telimatl, "Lapai, nujigina'muet, 'ms't wen geitoq Gjinisgam petgim'sg ugjit gina'muen. Mo wen gis tla'tegegw mesgi'gl 'lgowaqan ta'n gi'l gis tla'tege't'p glapis Gjinisgam i'mlij ugtinneg."

³Se'sus asita'puguet, "Ge' jigs'tui. Ma wen gisi ilgwengun Nisgaml glapis minui ugs'tqamuij. Teliaq na telimul."

⁴Nigotimus teluet, "Tal gis minui ugs'tqamuitew mimajuinu, ta'n tujiw gisigwet? 'Lpa mo eigtnug gisi apaji pija'sin uggitl usgupn aq apaji ugs'tqamuin."

⁵Se'sus apaji asitematl, "Mo eimug wen gis lien Gjinisgam ugtelege'wa'gim'g glapis ugs'tqamuit samqwanigtug aq Wejuli Nisgamewigtug. ⁶Mimajuinu'g weji ugs'tqamultijig ungi'guaq. Weja'tug na'te'l mimajuaqan ula ugs'tqamuge-wei. Pa na wije ta'n tujiw weji ugs'tqamultijig Wejuli Nisgamewigtug. Weja'tug na'te'l iapjiwewei mimajuaqan. ⁷Mut paqalaiw ta'n telimul, 'Ta'n te'sit wen amujpa minui ugs'tqamuit. ⁸Nutmn ugju'sn aq ma gis tluewn ta'n wejiaq gisna ta'n liatew. Mo geitun ugju'sn ta'n tujiw gawasg'tniatew. Pa na wije mo geitug ta'n wen minui ugs'tqamuitew Wejuli Nisgamewigtug. Teliaq ta'n telimul."

⁹Nigotimus pipanigesit, "Tal gis tliaq na?"

¹⁰Se'sus asitematl, "Paqalaiwin gi'l mo geitu'n ula, toqo gi'l nujigina'muen Lesui'paq. ¹¹Geitu ta'n goqwei wesgutm aq telimul ta'n goqwei nemituap gatu mo getlams'tuiwn. ¹²Ta'n tujiw telimulaneg ta'n teliaq ugs'tqamug aq mo getlams'tuiwn, tal gisi gtlams'tuites ta'n tujiw tlimulan ta'n goqwe'l wa'so'qewel? ¹³'Lpa menaq wen eliegw wa'so'q pas'g ni'n na newgtejit ta'n Gjinisgam petgimip. Ni'n na negm wet nisa'siap wa'so'q aq ta'n mimajuinualsiap. Teliaq na telimul."

¹⁴Ta'n tujiw Isle'laq eimu'ti'titeg paqtaqamigtug, mo wels'tua'tigul Nisgaml. Gjinisgam elgimaji 'mtesgmug aq Isle'laq paqa'lugwi'tiji. Mowiso'q gi'gamgo'-nigtug wenaqa'lapnaq gisitaqane'l 'mtesgmaq aq ta'n pas'g wen angamatl gisi 'npisitew. Pa na wije ni'n ta'n mimajuinualsiap ula ugs'tqamug amujpa na unaqa'liten. ¹⁵Glaman 'ms't wen ta'n getlams'tuit 'msntew iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁶Gjinisgam na tetuji gsalaji mimajuinu'g, petgimapnn newgtunatl uggwisl nplin ugjit ugtlue'utiwal glaman ms't wen getlams'tuatl ma mn'tua'-gig liegw gatu awna iapjiwewei mimajuaqan guguntew wa'so'q. ¹⁷Gjinisgam wej petgimapnn uggwisl mimajuinuigtug ugjit ugs'tawian mimajuinu'g aq wa'so'q la'lan mo ugjit ilsuman aq ugtapulan.

¹⁸'Ms't wen ta'n getlams'tuit ni'n, Gjinisgam uggwisl, mu negm ilsutasigw. Gatu ta'n wen mo getlams'tuigw gis negm ilsutasit na muta mo getlams'tuigw ni'n, na Gjinisgam newgtunatl uggwisl. ¹⁹Ni'n Se'sus, na waseteg, wa'so'q wet nisa'siap ugs'tqamug, gatu mimajuinu'g me' gesatmi'tij oqonitpa'q je mu waseteg muta pata'taqatijig. Etna na ugjit ilsumujig na. ²⁰Ta'n pas'g wen siaw pata'tegej masgelt'g waseteg aq ma liegw wasetegigtug muta mo puatmug

ta'n tel tla'tegej musga's'gtn. ²¹ Gatu ta'n wen gigwaji tela'tegej, ta'n Nisgaml tel puatmlj aq jigs'tuatl, eliet wasetegigtug glaman na waseteg musga'tutew ta'n tel jigs'tuatl Nisgaml.

Se'sus me' espe'g aq Sa'n Nutsign'tuet

²² Na ula gis tliaq, Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Jutiaewa'gig. Pe' na'te'l siawqatmu'tijig ta'suguna'q aq sign'tuaji mimajuinu'g. ²³ Na Sa'n elg sign'tuet na'te'l Aenong, mo piam amasenug Selem. Etl sign'tuet na'te'l muta gaq tepia-qas samqwan. Na mimajuinu'g el'ta'jig Sa'neg aq etl sign'tuaji. (²⁴ Sa'n me' menaq laplusang pija'lam'g'p.)

²⁵ Na alt Sa'n unaqapemg poqji gi'gaja'suala'titl newgte'jilitl Lesui'pal igan-puguilitl ugjit ta'n mimajuinu'g tl waqamo'litaq Nisgamewigtug. ²⁶ Na el'ta'jig Sa'neg aq telima'titl, "Nujigina'muet, migwite'lm'ta na ji'nm ta'n wijitgweia-sg'p qame'g Jol'tan, ta'n wesgumt'p? Etna na negm etl sign'tuet nige', aq 'ms't mimajuinu'g el'ta'liji."

²⁷ Sa'n asita'puguet, "Ma wen goqwei gis gugunmug glapis Gjinisgam ignmuaj. Mimajuinu mo goqwei gis assutg glapis Gjinisgam ignmuaj. ²⁸ 'Ms't tel nutuioq ta'n telueiap, 'Mu na ni'n na Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgi-mapnn ilgwenan ugtmimajuinung,' pas'g na ni'n igangimugsi ugjit negm. ²⁹ Pa na wije aq ula. Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig malie'uti, gatu pas'g na ji'nm ta'n getu malie'wit na 'msnatal na e'pilitl. Witapaq welgwijultijig. Na witapal ta'n ango'tmlj 'ms't goqwei ugjit na ji'nm ta'n getu malie'wit, esg'maltl aq jigis-taqana'litl. Mawi ulgwijilitl ta'n tujiw nutua'litl na ji'nm, getu malie'wit, wej-gu'et. Se'sus na pa wije aq na ji'nm malie'wit aq ni'n na witapal. Etna na ugjit mawi ulgwijin maw negm. ³⁰ Amujpa na negm me' pmi espe'tew je mu ni'n."

Negm ta'n wejiet wa'so'q

³¹ Negm ta'n wejiet wa'so'q me' espe'g je mu 'ms't wen. Ta'n wen ugs'tqamug tleiawit pas'g wesgutg ta'n goqwei ugs'tqamugewei. Na newgte'jit ta'n wejiet wa'so'q me' espe'g je mu ta'n pas'g wen. ³² Etna na negm wesgutg ta'n te's'g goqwei nemitoqop aq nutg'p, pas'g mo wen jigs'tuagul. ³³ Gatu ta'n wen jigs'tuatl Se'susal ugglusuaqanml, musga'toq ta'n teli gtlams'tasitl Gjinisgaml ugglusuaqanml teliaqewe'l. ³⁴ Na Ewjilitl Nisgaml ta'n Gjinisgam petgimapnn, wesgutgl Gjinisgam ugglusuaqanml aq Gjinisgam ignmuatl Wejuli Nisgaml aq iapijw gugunatal. ³⁵ Gjinisgam tetuji gsalatl ugghwisl aq 'ms't goqwei iga'tuaj ugpitng. ³⁶ Ta'n wen jigs'tuatl Ewjilitl Nisgaml msntew iapijiwewei mimajuaqan wa'so'q gatu ta'n wen elistuatl Ewjilitl Nisgaml na ma msnmug iapijiwewei mimajuaqan wa'so'q gatu awna Gjinisgam ilsumatal aq ugtapulatal iapijiw.

Se'sus aq na Samaliaewi'sgw

4 ¹ Na Palasiaq nutma'tijig me' pugwelgig el'ta'liji Se'suseg je mu Sa'neg ugjit sign'tugsinew aq majulgwalanew. (² Pas'g Se'sus negm mo sign'tuagupnig gatu unaqapemg sign'tua'tiji.) ³ Na ta'n tujiw Se'sus geitoq, naqt'g Jutiaewa'gig aq pemi apaja'sit Galaliewa'gig maw unaqapemg. ⁴ Amujpa wet saputa'sit Samaliaewa'gig ta'n tel liej na'te'l.

⁵ Na pegising na gutanji'j teluisig, Saigal, Samaliaewa'gig. Mo piami amasenug na iga'taqan ta'n Je'gop ignmuapnn ugghwisl So'sepaq. ⁶ Na Je'gop

ugtnqano'patim na'tel eteg. Na Se'sus weji gispnet ta'n tel pegiji pmiej ta'n wejiet. Na gigjiw epa'sit nqano'pati. Na'tami mewlia'gwet. ⁷Etna na ula Samaliaewi'sgw pegising, naji nqana'pet. Se'sus na etawaqtmaw, "Tatuji ulm'tun, ge' samqo'tliji'ji." (⁸Unaqapemg gis el'tapni gutang apgwatelmanew mijipjewe.)

⁹Na ula Samaliaewi'sgw paqalaig. Asitematl, "Gi'l na Lesui'pewin aq ni'n Samaliaewi'sgw. Tal gis glutmuin ni'n samqwan?" (Lesui'paq penoqite'lma'tiji Samaliaewa aq mo e'wa'tigul wije'l eptaqang ta'n Samaliaewa aq e'wa'tiji.)

¹⁰Na Se'sus asitematl, "Pa na gji'tun ta'n goqwei Gjinsigam ignmultew aq ta'n weni ni'n pipanimul samqwan, na gi'l pipanimin aq ignmuligapnn samqwan ta'n iapijiw mimajulultew."

¹¹Na e'pit teluet, "Saqamaw, je mu gi'l lataqsun aq na 'nqano'pati temig. Tami ugja'lates lataqsun ugjit ula samqwan ta'n iapijiw mimaju'litew? ¹²Ninen nujjinenaq Je'gopal sa'q ignmugsieg'p ula 'nqano'pati. Negm aq un'jang aq ugtue'mg i' tl samqo'tlipni na'tel. Mu ta gi'l tel'ta'siwn me' espe'n je mu Je'gopal?"

¹³Se'sus na teli asitematl, "Ms't wen esamqwat ula samqwan ap 'gtu samqwatew. ¹⁴Gatu ta'n wen esamqwat ta'n ni'n ignmua's ap ma nugu 'gtu' samqwawgw. Ula samqwan ta'n ni'n ignmua's tqapo'q i'gt'tew. Ignmagutew samqwan ta'n iapijiw mimajulultew."

¹⁵Ula e'pit etamatl, "Saqamaw, ge' ignmui ula samqwan glaman ma nugu 'gtu' samqwaw gisna ma nugu ula tet jugu'ew aq ugja'tu samqwan."

¹⁶Se'sus telimatl, "Ge' wigum gji'nmum aq apaja'si ula tet."

¹⁷E'pit teluet, "Pas'g na ni'n mo nji'nmumiw."

Se'sus nestuatl aq telimatl, "Teliala na teluen ta'n tujiw telueneg mo gji'nmumiwn. ¹⁸Gis na'n tepqatmn aq ula ji'nm ta'n toqwatmoq nige' mu na menaqqajewei gji'nmum. Na maw tliaq ta'n teluen."

¹⁹Na e'pit asitapuguet, "Saqamaw, amuj na gi'l iganigjitegewinuin. ²⁰Nuji-naqi'g Samaliaewa aq tli emtoqwala'tipnn Nisgaml ula gm'tnigtug, gatu tal gis gilew Lesui'peultioq telueioq ala Selusalemg na mawgi'g aq na'tel etli emtoqwalanes Gjinsigam?"

²¹Se'sus asitematl, "Saqama'sgw, tetaputest'tew iga'q ta'n tujiw mimajuinu'g mu ula gm'tnigtug gisna Selusalemg tli emtoqwala'tital Gisitegelitl. ²²Gilew, Samaliaewa aq, mo gejiawoq ta'n wen emtoqwaloq. Ninen Lesui'pewiege geji'gt ta'n wen emtoqwalg't muta nujiugs'tawi'wet wejiet na Lesui'pewigtug. ²³Gatu na'gweg iga'qt'tew aq getletug gis nige' iga'q ta'n tujiw mimajuinu'g emtoqwala'titl Wegwisilitl Nisgaml teliaqeweigtug. Na Wejuli Nisgam ta'n ugtinnewa aq eig ilgwenmuaji aq ignmuaji na ml'gigno'ti, na tla'taqatinew. Etna na negmow Wegwisit Nisgam pua'laji emtoqwalgunew. ²⁴Pas'g na Wejuli Nisgam gis musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli emtoqwala'titl Gjinsigaml teliaqeweigtug, muta negm wejiet Nisgamewigtug. Gjinsigam ta'n ignmuaji mimajuinu'g ugji'jaqamijuaq. Na Wejuli Nisgam ilgwenugsi'gw aq ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinenu."

²⁵Na e'pit telimatl, "Geitu Gjinsigam petgimatal na Nujiugs'tawi'welitl ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg. 'Pgising tlimugsitesnu 'ms't goqwei."

²⁶Se'sus asitematl, "Ni'n na Nujiugs'tawi'wet ta'n etl agnutmul." ²⁷Assma na tujiw Se'sus unaqapemg apaita'niji. Na we'gwi ms'gi'g's ta'n tel paqalaiul-ti'tij ta'n tujiw nemia'titeg etli agnutmajig Samaliaewi'sgwal. Pas'g na mo

wen telimagul e'pilitl, "Goqwei puatmn?" gisna mo pipanima'tigul Se'susal, "Goqwei na weji agnutmaioq?"

²⁸ Na e'pit naqalatl ugsamqwano'qoml aq apaja'sit umutgig aq telimaji mimajuinu'g na'te'l, ²⁹ "Jugwita'gw aq nat nmug ji'nm ta'n gis tlimit 'ms't goqwei ta'n tela'tegeiap. Etug jel na ula Nujiugs'tawi'wet." ³⁰ Na tujiw mima-juinu'g naqtm'i'tij gutan aq el'ta'jig Se'suseg.

³¹ Ta'n teli nqase'g na e'pit naqalateg, unaqapemg munsaiwa'titl Se'susal, "Nujigina'muet, nat goqwei malqottes."

³² Gatu Se'sus asita'puguet, "Ni'n geggunm mijipjewe'i ta'n gilew mo geituoq."

³³ Na unaqapemg poqji mawagnutma'tijig, "Etug nat wen 'pgisituatug mijipjewe'i."

³⁴ Na tujiw Se'sus telimaji, "Ni'n jigs'taq nuji aq tela'tegen ta'n nuji tel pet-gimip aq gaqa'tun na ugtlgowaqan ta'n ignmuip tla'tegen. Etna na ula ta'n ulapettes pa wije'i aq gelu'lg mijipjewe'i."

[Se'sus wesgumaji ta'nig gisgajo'ltijig ugjit 'lgwenugsultinew Nisgamewigtug.]

³⁵ "Gilew thueioq 'mjit ne'wijig tepgunsejig na mena'taqutten. Gatu telimu-loq, uli angaptmug iga'taqan muta gaq gisigwet aq nige' gisi mena'taqutten. Wesgumgig ta'nig gis gisgajo'ltijig ugjit 'lgwenugsultinew Nisgamewigtug.

³⁶ Na mimajuinu'g ta'n mena'taqu'tijig aq na ula poqtatultijig aq mawo'tu'tij ta'n goqwei gisigweg apangitugsultitaq. Pa na wije'i mimajuinu'g ta'nig mawo'-la'titaq igtigig ugjit 'msnmnew na iapjiwewe'i mimajuqaan wa'so'q na apan-gitugsultitaq aq na tujiw ulgwijultitaq. Na tujiw newgte'jit ta'n iga'taqug aq na igtig ta'n mena'taqug, gitg ulgwijintaq. ³⁷ Na ula ta'n i' thuepnig na teliaq, 'Newgte'jit iga'taqug aq ap igtig mena'taqug.' ³⁸ Elgimuloq mena'taqu'tinew iga'taqan ta'n menaq etl lugutiwoq. Igtigig etl lugutipnig na'te'l aq welape-tmu'tioq ula ugtlgowaqanmuoq. Na gatu ta'n tujiw mimajuinu'g 'lgwenugsul-tinew Nisgamewigtug, na tujiw ulgwijultitaq maw ginua."

³⁹ Na ta'n tujiw na e'pit apaja'sit umutgig pugwelgig na gutan getlams'tua'-titl Se'susal muta gis thuet, "Telimip 'ms't goqwei ta'n tela'tega'p." ⁴⁰ Na toqo tujiw Samaliaewa'q naqtm'i'tij gutan aq peita'jig Se'suseg. Munsaiwa'titl i'mlin, aq Se'sus eig'p na'te'l tapuguna'q.

⁴¹ Me' pugwelgig getlams'tua'titl ugjit ta'n goqwei teluelij. ⁴² Telima'titl na e'pilitl, "Nige' getlams'tmu'tieg. Mu na pas'g ta'n gi'l gis thuen gatu ninen elt gis nutaqatt aq geitueg na negm Nujiugs'tawi'wet ugjit ta'n te'sijig mimajuinu'g."

Se'sus nepilat'l iganpuguil'tl uggwisl

⁴³ Tapuguna'gweg Se'sus naqt'g na'te'l aq eliet Galaliewa'gig. ⁴⁴ Se'sus gis thuet, "Iganigjitegewinu ma gepmite'lgwi'tigul ugtmimajuinung." Mo menue-gemg'g umutgig. ⁴⁵ Ta'n tujiw iga'teg Galaliewa'gig na mimajuinu'g mawi ul'ta'suala'titl muta negmow gis eimu'tipnig Selusalemg ugjit pestie'uti Sia-wa'timgewe'i aq nemia'tipnn ta'n tel mila'toqopnn mesgi'g 'lgowaqan ta'n tel pita'q pestie'uti.

⁴⁶ Ge's eigeg Galaliewa'gig, 'mjit newgt apaja'sit na gutan teluisig Gena. Na'te'l etl sa'se'wa'toqop samqwan moqopa'qigtug. Galaliewa'gig eig g'pno'-lewei iganpuguit, ta'n uggwisl gesnugwa'llitl. Wesgowa'sijig na gutan teluisig

Gapelniang. ⁴⁷Ta'n tujiw nutmateg Se'susal gis wejielipn Jutiaewa'gig glapis Galaliewa'gig, eliet negmeg. Pipanimatl ugjit lien Gapelniang aq 'npitmuang ugguwisl ta'n pemi nplitl. ⁴⁸Se'sus telimaji mimajuinu'g, "Ma wen gilew te'sioq 'gtlams'tmun glapis nemitun mesgi'gl 'lgowaqan tela'tegeian aq paqalaiuti'l."

⁴⁹Iganpuguit etawaqtmuatl, "Sa'amaw wije'wi gesgmnaq nn'jan nepug."

⁵⁰Se'sus telimatl, "Ggwis siaw mimajitew. Gisinmietet nige'." Na ji'nm getlams'tuatl Se'susal aq maja'sit. ⁵¹Na peminmieteg, ugtlugowinumg as'g'jig aq telimjig ula agnutmaqan, "Gtlpa'tu'jm siaw mimajitew."

⁵²Pipanimaji, "Tale'g's ta'n tujiw 'ngwis ila'siteg?" Telima'titl, "Ulagu gis mewlia'gweg ta'n tujiw na epsimgewei ejigla's'geg." ⁵³Na tujiw na ji'nm migwite'tg. Etna na wije' ajiet ta'n tujiw Se'susal telimteg, "Ggwis siaw mimajitew." Etna na ugjit negm aq 'ms't wi'gmaq getlams'tmu'tijig.

⁵⁴Etna na ula tapuwe' mesgi'gl 'lgowaqan na Se'sus tela'tegepnn ta'n tujiw naqt'geg Jutiaewa'gig aq elieteg Galaliewa'gig.

Na ji'nmul ta'n Se'sus nepilat Petse'taeg

5 ¹Wegla gis tliaq Lesui'peweie' pestie'uti pem iga'q aq Se'sus eliet Selusa'lemg. ²Etna na 'ggigang, na ga'qana'tas'g teluisig, "Ta'n etl guguna'tij jij-gluewjig." Gigjiw ula ga'qana'tas'g eteg's temig samqwan walgopaqteg. Na'ngl tusati'l gigto'qotegl. Lesui'paq ugtli'sutimuaq telui'tmi'tis Petse'ta. ³Na pugweliepnig mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig alismia'tijig tusatigtug. Nepapigwo'ltijig, ta'nig mo gisi al'ta'gwig aq ta'nig mo gisi majita'gwig, etli esgmatmi'tip ugjit na samqwan maja's'gtn. ⁴Jijuaqa Gjinisgam ugtansale'witmi'l i' nisa'silitl samqwanigtug aq se'sapaqte'g samqwan. Na tmg gesnugwat mimajuinu gisi gwija'sij samqwanigtug ta'n tujiw na samqwan gis se'sapaqte'g gisi npisit ta'n telipnej. ⁵Etna na ula ji'nm na'te'l ta'n gesnugwateg nesisgegipunqeg jel ugu-muljin. ⁶Se'sus nemiati na'te'l elisinnitl, aq gejiatl ta'n etli pgiji gsnugwalij. Na tujiw pipanimatl, "Getu ila'sin?"

⁷Na gesnugwat ji'nm asitematl, "Sa'amaw, mo wen geggunaq tet ta'n gwi-ja'litew samqwanigtug ta'n tujiw gis se'sapaqte'g. Gatu ta'n tujiw wejo'tm gis gwija'sin, nat wen piluei tmg gis gwija'sit."

⁸Se'sus telimatl, "Unaqa'si, 'mgne'n 'gpismutim aq pmia." ⁹Na smtug ji'nm gisi npisit. Wesua'toq ugipismutim aq poqji ala'sit. Ula na'gweg na teliaq na atlamutigis'g. ¹⁰Etna na ugjit Lesui'paq iganpugultijig telima'titl na ji'nmul ta'n gisi nplipnn, "Ula na atlamutigis'g. Mo teltenug ugjit gi'l pema'tun 'gpismutim. Etl suisga'tun 'gt'tplutaqanminal ta'n tujiw pema'tun."

¹¹Asitemaji, "Na ji'nm ta'n gisi npilip telimip, 'Mgne'n 'gpismutim aq pmia."

¹²Pipanima'titl, "Wen ta u't ji'nm ta'n telim's'g, 'Mgne'n 'gpismutim aq pmia?"

¹³Gatu na ji'nm ta'n gisi npilut'p mu gejiagul ta'n wenilij muta Se'sus etli g'sga'sis ta'n etl mawie'tij.

¹⁴Weli pgije'geg na wije' na'gweg Se'sus we'jiatl 'gjia'sutuo'guomg aq teluet, "Ge' angapte'n, gisi npisineg. Pun pata'tega gisna me' mesgi'g nat goqwei tlia'ew gi'leg."

¹⁵Na tujiw na ji'nm naqalatl aq telimaji Lesui'paq iganpugultijig, etna na Se'sus ta'n gisi npilip. ¹⁶Etna na ula ugjit poqji gitnme'wa'titl Se'sugulial muta nepilapnn ji'nmul atlamutigis'g. ¹⁷Gatu Se'sus telimaji, "Apiw Nujj elugwet tlia atlamutigis'g aq amujpa ni'n elugwei."

¹⁸ Ula ta'n goqwei teluep gisa'laji Lesui'paq iganpugultijig wejo'tmi'tijig ta'n tel gisi pgwatu'tij, ne'pa'new. Mo na pas'g ta'n tel suisga'toq atlasmutigisgu-gewei 'tplutaqan gatu elt teluet negm Nisgaml ujt'pnn. Ta'n tel tlуетег na musga'tuaji ta'n teli ugsualsit negm 'st'ge' e'taguatl tegpaqtesguatl Nisgaml.

Nisgamewigtug wejiaq uggwisl ugml'gigno'tim

¹⁹ Etna na ugjit Se'suguli telimaji na mimajuinu'g, "Telimuloq, ma gisi nguti tla'tegew goqwei. Pas'g tela'tegei ta'n tel nemi'g Nujj tela'teget. Ta'n goqwei Nujj tela'teget ni'n na uggwisl wijei tela'tegei, ²⁰ Muta Nujj gesalit aq musga'tuij ta'n goqwei tel mila'tejej. Musga'tuitew me' mesgi'gl goqwe'l je mu wegla gis tla'tegei, aq 'ms't paqalaiultitoqs'p. ²¹ Etna na Gjinisgam Nujj ta'n gisi unaqa'lataq ta'nig nepu'tijig aq ignmuataq mimajuaqan. Na wijei ni'n ignmua's iapijwewei mimajuaqan ta'n tegenig pewalgig. ²² Mo Nujj wenn ilsu-magul. Gaqi ignmuip ni'n uggwisl ugml'gigno'tim ugjit ilsutege. ²³ Glaman 'ms't wen gepmitelmitew ni'n na uggwisl ta'n tel gepmitelma'tij Nujjl. Ta'n wenig mo gepmitelmi'gw ma gis gepmitelma'tigul Nujjl ta'n petgimip. Teliq na telimuloq.

²⁴ "Ta'n wen jigs'tmuitl 'ntglusuaqanml aq getlams'tuatl Nisgaml ta'n petgi-mip, geggung iapijwewei mimajuaqan wa'so'q. Ma ilsutmuam'gl ugtlue'uti'l aq ma mn'tua'gig 'lgimam'g gatu gis geggung iapijwewei mimajuaqan. Na teliaq telimuloq. ²⁵ Na na'gweg iga'qt'tew aq gis nige' iga'q ta'n tujiw 'ms't wenig gis nepu'tijig na nutuitaq ni'n na Gjinisgam uggwisl aq ta'nig nutuijig aq jigs'tuijig iapijw mimajultitaq. ²⁶ Nujj na Wegwisit Nisgam ta'n gisa'toq 'ms't goqwei mimajigtn gis gisa'lataq mimajuinu'g iapijw mimajultinew, pa na wijei ignmuip ni'n uggwisl wijei gis tla'tegen, gisa'lan mimajuinu'g apijw mimajultinew. ²⁷ Ignmuip ni'n na uggwisl ml'gigno'ti gisi ilsuman mimajuinu'g muta ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinualsiap. Teliq ta'n telimuloq." ²⁸ Telimaji, "Mut ula paqalaiugsinew muta na'gweg wejgu'aq ta'nig nepu'tipnig nutuitaq. ²⁹ Ugji mn'jita'taq utqutaqane'gatiq. Ta'nig wela'taqatipnig unaqita'taq aq apijw mimajultitaq wa'so'q. Ta'nig opla'taqatipnig unaqita'taq aq 'lgimaten mn'tua'-gig. Na teliaq telimuloq."

Ta'n wenig wesguma'titl Se'susal

³⁰ "Pas'g ilsutm ta'n goqwei Gjinisgam telimij. Tetapu ilsutegei muta mo wejo'tm tela'tegen ni'n ta'n tel puatm gatu pas'g ta'n wen petgimip tel puatg. Ma goqwei gisi nguti tla'tegew."

³¹ Se'sus siawewistoq, "Ma tli ugsua'tuoq ta'n tujiw wesgumsian ta'n weni aq ta'n gis tla'tegei. ³² Gatu nat wen igtig piluei eig ta'n wesgumit, etna na Nujj aq geitu ta'n negm teluet ugjit ni'n na teliaq. ³³ Gilew elgimoqopnig mimajuinu'g ta'n Sa'n Nutsign'tuet eig ugjit jigs'tuanew ta'n etl pestung. Negm teli usgumip teliaqeweigtug. ³⁴⁻³⁵ Mo taluega'q ji'nm usgumin gatu migwimu-loq ta'n teli usgumip Sa'n glaman 'gtlams'tuitoqs'p aq ugs'ta'titoqs'p. Ta'n teli usgumip pa wijei aq wasoqonmaqan ta'n wasoqweg aq paqteteg'p aq wel'te'-tmu'tioqop ugjit gi'ga'jig jigs'tuanew. ³⁶ Gatu me' mesgi'g ta'n tel musga's'g ta'n weni je mu ta'n Sa'n Nutsign'tuet teli usgumip. Na mesgi'gl 'lgowaqann ta'n tela'tuanl, nujj ignmuipnn ugjit tla'tegen. Etna na wegla musga's'gl ta'n weni aq tel nemituoqol aq musga'tig'pnn ta'n Nujj tel petgimip. ³⁷ Nujj ta'n petgimip

elt negm wesgumip. Menaq nutuawoq aq menaq nemituawoq ugsisgw. ³⁸ Mo geggunmuawoqol ugglusuaqanml 'ggamlamunuaq muta mo getu jigs'tuiwoq aq mo 'gtlams'tuiwoq ni'n ta'n petgimimg'p. ³⁹ Gegina'masultioq Gjinisgam ugtwi'gatign muta tel'ta'sultioq na'te'l wejittoqs'p iapijwewei mimajuaqan. Gegnua'tugsioqopnn ugjit ni'n. ⁴⁰ Gatu me' menaq gisita'sultiwoq jugwita'new ni'neg glaman gisi ignmultoqs'p iapijwewei mimajuaqan.

⁴¹ "Mo algwilmu gepmitelgaqan mimajuinuigtug. ⁴² Gatu geju'loq. Geitu gilew mo gesalawoq Gjinisgam 'ggamlamunuaq. ⁴³ Gjinisgam nujj ugwisunmg weji pgisinap gatu gilew mo wel'te'lmiwoq. Gatu awna wen piluei 'pgising negm ugwisunmg, mo negm Gjinisgam petgimagul, na ul'telmatoqs'p. ⁴⁴ Gesa-tmoq gepmite'ltultioq gatu mo tali el'te'tmuoq Gjinisgam gepmite'lmugsinew. Getl ta mo gisi gtlams'tmu'tiwoq. ⁴⁵ Mut tl'ta'sultinew ni'n elsutmultoqs'p nujjeg. Etna na Mowis 'lsutmugsitoqs'p. Negm ta'n ugt'tplutaqanml elita'sua-tmoqop ugjit la'lugsinew wa'so'q. ⁴⁶ Gatu 'gtlams'tmoqosn ta'n Mowiso'q tel wi'gig'pnn, na tujiw 'gtlams'tuigoqpn ni'n muta negm wesgumip ta'n tujiw ewi'gigeg. ⁴⁷ Gatu mo getlams'tmuawoqop Mowiso'q ta'n goqwei gis wi'gig'p, getl ta mo getlams'tmu'tiwoq 'ntglusuaqanml."

**Se'sus essmaji na'n pituipntnaqanijig ji'nmug
maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'g**

(Matiw 14.13-21; Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17)

[Se'sus maw unaqapemg apa'ita'jig Galaliewa'gig.]

6 ¹⁻⁴ Na pugjitew iga'q na Siawa'timgewei Pestie'uti. Se'sus maw unaqapemg pusijig aq asoqomitajig na qospem teluisig Galali. (Elt telui'tmi'tij Taipilias.) Pugwel'pnig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. Nemitua'tipnn mesgi'g lugowaqan tela'tegelij ta'n teli npilapnig gesnugu'tijig. Na Se'sus maw unaqapemg oqwa'jig aq soqwita'jig gm'tnigtug aq epita'jig. ⁵ Tel gne'geg Se'sus nisapa'sit gm'tnigtug. Elapit aq nemiaji pugwenniji mimajuinu'g pemi sgoqi-ta'jig. Algwilua'titl. Gigto'qopugua'sit aq pipanimatl Pilipal, "Pilip, tami tet gisi ugjattesnu mijipjewei ta'n tl smatesnu ula mimajuinu'g?" (⁶ Se'sus getu gji'jiatl ta'n Pilipal tluelital. Gis geitoq ta'n tla'tegetew.)

⁷ Na Pilip asitematl, "Ta'n goqwei wen ne'pa'toq ugumuljin te'sijig tepgunsejig, ma tepianug ugjit gijga gis sman na te'sijig mimajuinu'g."

⁸ Gatu ap igtig unaqapeml Antle, Simon Pie'l wijigumatl teluet, ⁹ "Ula eig lpa'tuj ta'n geggunl na'ngl pipnaqanu'tl, wejitas'g pallieweigtug, aq tapusiliji nme'ji'g. Gatu mo eigtnug tepian gis smanenu na te'sijig mimajuinu'g."

¹⁰ Se'sus telimaji, "Tlimug na mimajuinu'g pita'tij ta'n etli msiguig." (Na tujiw mimajuinu'g epita'jig.) Eimu'tijig na'tami na'n pituipntnaqanijig ji'nmug aq maw e'pijig aq mijua'ji'g. ¹¹ Toqo Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml aq tepiaji mimajuinu'g ta'n pemgopultijig. Na wijej tela'laji nme'-ji'g aq 'ms't wen tepiaq ta'n telatalg. Na. ¹² Ta'n tujiw g'satalulti'titeg telimaji unaqapemg, "Mgnmug ta'n goqwei esgwiaq glaman ma goqwei 'gs'gaqtug."¹³ Ta'n tujiw gaqi mgnmi'titeg wajua'tu'titl newgtisga'qal jel ta'pu ligpenignn ta'n wej piamiaqal na'ngl pipnaqanu'tl ta'n weji esgutmi'titl mimajuinu'g.

¹⁴ Na mimajuinu'g nemitu'titeg ta'n tel mesgi'g Se'sus gis tla'teget, teluejig, "Na ula ji'nm na iganigjitegewinu ta'n esgmalulg'p. Getleweigtug teluepnig ugjit 'pgisin ugs'tqamug ta'n esgmalulg'p." ¹⁵ Se'sus gejjaji jugwita'linew aq

'gtu gi'gaji elege'walanew. Gatu mo ignmuagwi awna naqalaji aq siawi nguti sgoqiet.

Se'sus wesgiji pmiet samqwanigtug

(Matiw 14.22-33; Malg 6.45-52)

¹⁶Na ta'n tujiw poqji piluamugwiaq na unaqapemg nisita'jig qospemg. ¹⁷Tepita'jig ugtuluuq aq pusijig. Poqji apaji asoqomisugultijig na qospem. Pesu'gwatmu'tijig na gutan Gapelniam. Na tel gne'ge'l, wel oqonitpaqiaq aq Se'sus menaq pegisinugweg. ¹⁸Na jiniw ugju'sn poqji melgignewa's'g aq poqji mqatgwig. ¹⁹Ta'n tujiw na unaqapemg elisugultijig na'tami nesisgl gisna neggul loqtn, na jiniw nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug. Siaw pem gigja'silitl ugtuluuq. 'Ms't sigteta'sultijig. ²⁰Se'sus telimaji, "Mut jipaqita'-new! Ni'n na pas'g." ²¹Na tujiw wel'te'tmi'tij tepa'lanew ugtuluuq. Ta'n tujiw teppit ugtuluuq smtug iga'jig ta'n getu 'lta'pnig aq oqwa'jig.

Na mimajuinu'g gwilua'titl Se'susal

²²Na wapg, na mimajuinu'g, ta'n siawqatmu'tijig ta'n Se'sus etl smapnig, migwite'tmi'tij pas'g newgte' unaqapemg ugtuluow eteg'p. Geitu'tij Se'sus mo wije'wa'qupni unaqapemg ugtuluuq, gatu unaqapemg poqjisugultipnig aq mo negm teppigup. Na tujiw peminmita'jig. ²³Na igtigig mimajuinu'g weita'jig gutan Taipilias ugtuluuq. Oqwa'jig gigjiw na'te'l, ta'n Gjisaqamaw etl miwa-tmuapnn Nisgaml ugjit na mijipjewe'i aq mimajuinu'g etlatalultipnig. ²⁴Toqo ta'n tujiw mimajuinu'g nemitu'tij mo Se'susal eimligul aq unaqapemg asoqomisugultipnig, tepita'jig ugtuluuq aq pusijig. Asoqomisugultijig glapis Gapelniam, ugjit gwiluanew.

Mijipjewe'i gisa'lultew siaw mimajin ula ugs'tqamug

aq pa na wije'i Se'sus gisa'lultew mimajin Nisgamewigtug

[Se'sus wesgutg ta'n 'np'tew gujjieweigtug aq gaqigunietew ugjit 'gtlue'utiwal gatu mimajuinu'g mo gisi ns'tmi'ti'gw. Elg wesgutg ta'n gmnieultitesnu.]

²⁵Ta'n tujiw we'jia'titeg Se'sus na'te'l, pipanima'titl, "Nujigina'muet, ta'n pegisinu's'p?"

²⁶Se'sus asitemaji, "Telimuloq. Na algwiluioqop mo ugjit ta'n teli gtlams'tuioq gisna ta'n tel nemituioqop mesgi'gl ta'n goqwe'l tela'tegeiap gatu ta'n essmuloqop aq g'satalultioq. ²⁷Telimuloq, mut pas'g lugutinew ta'n goqwei gaqiatew 'st'ge' mijipjewe'i gatu awna sespete'tmug aq gwilmug iapijewe'i mimajuaqan ta'n gisi ignmultoqs'p ni'n na newgte'jit ta'n mimajuinualsiap. Gjini'sgam, gujjinu megnip aq ignmuip ml'gigno'ti na tla'tegen. Teli'aq na telimuloq."

²⁸Na tujiw pipanima'titl, "Tala'taqatitesnen ugjit lugwatmu'tinen na 'lgowaqan ta'n Gjini'sgam pualugsieg?" ²⁹Se'sus asitemaji, "Etna na ula ta'n Gjini'sgam tel puatg tla'taqatinew, Pewalugsioq 'gtlams'tuine'w ni'n ta'n petgimip." ³⁰Na teli asitema'titl, "Amujpa na tela'tegen me' mesgi'g paqalaiuti pewalie'g 'gtlams'tmu'tinen gi'l na newgte'jin ta'n petgimulg ugjit ugs'tawian Gjini'sgam ugtmimajuinung. Goqwei elugwatmn? ³¹Gujjinaqi'g malqotmi'tip na mijipjewe'i teluisig manna paqtaqamigtug ta'n tel wi'gas'g Gjini'sgam ugtwi'gatign, 'Mowiso'q ignmuapni pipnaqan, wa'so'q wejiaq.' "

³² Se'sus teluet, "Telimuloq, na pipnaqan ta'n Mowiso'q ignmuapni wa'so'q wejiaqap gatu mo na 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan. Etna na Gjinisgam nuji nige' ignmugsitoqs'p na 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan. ³³ Na 'gji'tmei wa'so'-qewei pipnaqan ta'n Gjinisgam ignmugsioq, na negm ta'n weji nisa'sit wa'so'q ugjit ignmugsinew mimajuinu'g iapjiwewei mimajuaqan. Na teliaq telimuloq."

³⁴ Etama'titl, "Saquamaw te'sigisg'g ignmuieg ula pipnaqan."

³⁵ Se'sus na teli asitemaji, "Ni'n na newgte'ji ta'n gisa'lultoqs'p siaw mimajultinew Nisgamewigtug pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultinew ula ugs'tqamu. Ta'n wen wejgu'et ni'neg ma guisinug. Ta'n wen getlams'tuit ma 'gtu samqwawgw. ³⁶ Gatu gis telimuloqop ta'n weni aq gis nemioq aq me' wije' mo teli gtlams'tmu'tiwoq. ³⁷ Ta'n te'silitl wen Nujj ignmuitl jugwita'taq ni'neg. Ma jiglapasualaqig ta'n pas'g wenig jugu'elin ni'neg. Iapjiw i'ttew ta'n eim. ³⁸ Weji nisa'siap wa'so'q mo ugjit lugwatmn ni'n ta'n tel puatm gatu ta'n tel puatg Gjinisgam ta'n petgimip. ³⁹ Etna na ula Nisgam ta'n petgimip pualit tla'tegen, ma e'nagig ta'n wenig gisi ignmuipnig je mu newgte'jit gatu awna unaqa'la's aq ignmua's iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q, ugtejgewei na'gweg. ⁴⁰ Nujj tel puatg ta'n wenig telita'sualijig ni'n uggwisl aq getlams'tuijig, iapjiw mimajultitaq wa'so'q. Unaqa'la's aq ignmua's iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q ugtejgewei na'gweg. Etna na ula ta'n Nujj tel puatg."

⁴¹ Na tujiw Lesui'paq poqji nunmaqultijig ugjit Se'susal muta teluelitl, "Ni'n na newgte'jit ta'n wet nisa'siap wa'so'q. Gisa'lultoqs'p siaw mimajultinew Nisgamewigtug, pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultinew ula ugs'tqamug." ⁴² Telimultijig, "Mu ta ula ji'nm Se'sus, So'sep uggwisl? Amuj na! E'e! Nenuggig ujil aq uggwitl. Tal gis nige' luwet weji nisa'sip wa'so'q?"

⁴³ Se'sus na asitemaji, "Pun nunmaqultigw gilew te'sioq. ⁴⁴ Ma wen gis jugu'egw ni'neg glapis Nujj ta'n petgimip jugwa'gitmuj aq unaqa'la's ugtejgewei na'gweg. Iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q ignmua's. ⁴⁵ Na iganigjitegewinu'gi'g ewi'gmi'tipneg, 'Ms't mimajuinu'g Gjinisgam gina'muataq.' 'Ms't wen ta'n nutuaj Nujj aq jigs'tuaj na jugu'etew ni'neg. ⁴⁶ Je tlia mimajuinu nutuaj Nisgaml, menaq wen nemiagul pas'g ni'n ta'n Nisgamewigtug weja'p. Pas'g ni'n nemi'g'p. ⁴⁷ Telimuloq ta'n wen getlams'tuit 'msntew iapjiwewei mimajuaqan. ⁴⁸ Ni'n na newgte'jit ta'n gisa'lultes siaw mimajultinew wa'so'q pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultinew ula ugs'tqamu. ⁴⁹ Gujjuaqi'g malqotmi'tip manna, eimu'tipnig paqtaqamigtug aq nepu'tipnig. ⁵⁰ Gatu na wa'so'qewei pipnaqan gisa'lataq ta'n wenig malqotmi'tij ma 'npu'ti'gw. ⁵¹ Ni'n na wa'so'qewei pipnaqan, wet nisa'siap wa'so'q. Ta'n wenig malqotmi'tij ula pipnaqan iapjiw mimajultitaq, aq ula pipnaqan ta'n ignmutesg na na'qi. Iga'tutes glaman 'ms't mimajuinu'g gisi mimajultitaq. Na teliaq telimuloq."

⁵² Na ula ta'n Se'sus gis luwet gisa'laji uggwaiultinew aq gi'gaita'new. Pipanimtultijig, "Tal gis ula ji'nm gisi ignmugsitesnu wa'qi malqotmnenu?"

⁵³ Se'sus telimaji, "Ni'n ta'n mimajuinu'alsiap. Mo malqotmuiwoq na'qi aq samqwoltiwoq nmal'tem, ma iapjiwewei mimajuaqan gugunmuoq. ⁵⁴ Ta'n wen malqotg na'qi aq samqwaj nmal'tem iapjiwewei mimajuaqan geggung, aq ta'n tujiw gespaqami'g iga'q na apaji unaqa'la's utqutaqane'gati aq iapjiw mimajitew wa'so'q ta'n eim. ⁵⁵ Ni'n na'qi na 'gjitmei mijipjewe' aq na nmal'tem 'gjitmei ta'n esamqwoltioq. ⁵⁶ Ta'n wen malqotg na'qi aq esamqwaj nmal'tem ni'neg eig aq ni'n eim negmeg, ⁵⁷ Gjinisgam Nujj ta'n

iapji mimajit, petgimip. Ignmuip iapjiwewei mimajuaqan aq pa na wije ta'n malqotg na'qi ignmua's iapjiwewei mimajuaqan. ⁵⁸Etna na ula pipnaqan ta'n wejiaqap wa'so'q. Gujjuaqi'g pipnaqan malqotmi'tip aq gaqi npu'tipnig. Gatu awna ta'n wen 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan malqotg iapjiw mimajitew. Ma npu'ti'gw pa wije aq ta'n gujjuaqi'g teli npu'tipnig. Teliaq na telimuloq."

⁵⁹Se'sus ula teluep ta'n tujiw egina'muateg a'sutuo'guomg na 'gjigan Gapelniam.

Na glusuaqan ta'n ignmugsitoqs'p iapjiwewei mimajuaqan

⁶⁰Na pugwenniji unaqapemg nutmi'tip ula, telueliji, "Ula gina'masuti wesami mtue'g. Wen ta'n gis jigs'ttew?"

⁶¹Gesgmnaq telimam'g Se'sus gejiayi unaqapemg nunmaqultijig ugjit ula. Na tujiw pipanimaji, "Na ula gisa'lugsioq 'gtu punia'tinew? ⁶²Tal'ta'sultigoq nige' ta'n tujiw nemioq ni'n ta'n mimajuinualsiap apaja'sin wa'so'q ta'n wejia'p.

⁶³Mimajuinu ma gisa'tug iapjiw mimajin. Pas'g Wejuli Nisgam gisa'lultew iapjiw mimajin. Ta'nig pas'g newgti ugs'tqamulti'tij ma gisi msnmi'tigw iapjiwewei mimajuaqan. 'Gtlams'tasultioq na glusuaqann ta'n wesgutmulloqopnn, gisa'luloq 'msnmnew na Wejuli Nisgam aq iapjiwewei mimajuaqan. ⁶⁴Gatu alt gilew mo getlams'tuiwoq." (Se'sus geitoqop mawi amgwesewewieg ta'nig ma 'gtlams'tagugwig aq ta'n wen 'ntuisgalguta.) ⁶⁵Na tujiw angua'toq, "Etna na ugjit wet tlimuloqop. Ma wen gis jugu'egw ni'neg glapis Nujj na iga'tuaj uggamlamung." Na.

⁶⁶Ta'n tel tlimapni na pugwenniji ta'nig majulgwala'tipnn, gawasgita'jig aq ma nugu wije'wa'tigul. ⁶⁷Etna na ugjit Se'sus pipanimaji newgtisgegsiliji jel ta'pu unaqapemg, "Gatu gilew getu maita'ioq?"

⁶⁸Simon Pie'l asitematl, "Gjisaqamaw, tami 'lta'tesnen? Gi'l geg-gunmn na agnutmaqan ta'n ignmugsitesnen iapjiwewei mimajuaqan. ⁶⁹Aq nige' getlams'tasultieg aq geitueg gi'l na newgti sape'win wejien Gjinisgamewigtug."

⁷⁰Se'sus na telimaji, "Megnuloqop newgtisgegsioq je ta'pu aq newgte'jit gilew mn'tuit." ⁷¹Na wesgumatl Sutaal, Simon Isgalioq, ugguwisl. Newgte'jilitl unaqapemg ta'n newgtisgegsiliji je ta'pu ta'n 'ntuisgalguta.

Se'sus ugjignamg mo getlams'tua'tigul

7 ¹Weli pgije'geg Se'suguli al mittugwet Galaliewa'gig. Mo getu liegw Jutiaewa'gig muta Lesui'paq iganpugultijig getu ne'pa'tipnn. ²Na pemi iga'q Lesui'pewei pestie'uti ta'n teluisig, "Ga'q mena'taqutimig." ³Na Se'sus ugjignamg pipanimaji, "Mo liewn Jutiaewa'gig ugjit na pestie'uti glaman gnaqapemg nmitultaq lugowaqan ta'n lugwattes? ⁴Mo wen mingwa'tug ta'n goqwei tela'tegej ta'n tujiw puatg nenugsin. Tl'ta'sin teli ms'gin na musga'tu ugs'tqamug." (⁵Je we'gaw ugjignamg mo getlams'tagupnig.)

⁶Na Se'sus telimaji, "Menaq tetaputestnug ugjit ni'n lien. Gatu gilew gisi 'lta'toqs'p ta'n pa tujiw. ⁷Mimajuinu'g ta'n mo getlams'tui'gw mo masgelmug-siwoq gatu ni'n masgelmijig muta apji tlimig ta'n teli opla'taqati'tij. ⁸Gilew 'lta'gw na pestie'uti. Mo ni'n eliew nige' muta mena'q tetaputestnug iga'q ugjit ni'n lien." ⁹Na telimapni ula aq siawqatg'p Galaliewa'gig.

**Se'sus pestung na Lesui'peweiei pestie'uti ta'n teluisig,
"Gaq Mena'taqutmi'tij"**

¹⁰Ta'n tujiw ugjignamg el'ta'titeg pestie'umg, na tujiw elg Se'sus eliet. Mo wije'wagwi mimajuinu'g gatu awna gim liet. ¹¹Etna na ugjit Lesui'paq iganpugultijig algwilua'titl, pestie'utigtug. Pipanigesultijig, "Tami eig? Gis wen nemiapnn?"

¹²Ta'n pugwelgig mimajuinu'g etl mawita'jig na'te'l gimewistu'tiji. Alt teluejig, "Maw ulm'toq na ji'nm." Aq igtigig teluejig, "Moqwa', apji elue'wa'laji mimajuinu'g." ¹³Pas'g mo wen tetujita'ugw usguman mimajuinuigtug muta jipala'tiji ta'ni Lesui'paq iganpugultijig.

¹⁴Na gis suel aqataig gaqiaq pestie'uti ta'n tujiw Se'sus eliet 'gja'sutuo'-guomg aq poqji gnu'tmuaji na mimajuinu'g. ¹⁵Na Lesui'paq iganpugultijig paqalaiultijig aq teluejig, "Tal gis ula ji'nm telgi'g geitoq ta'n tujiw mu gegunmug gina'masuti?"

¹⁶Se'sus asitemaji, "Ta'n goqwei gegina'man mo nhtglusuaqanml, gatu wejiaq Nisgamewigtug ta'n petgimip. ¹⁷Ta'n wen wel'te'tg tla'tegen ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg, 'gji'tutew ta'n goqwei gegina'matm wejiaq Nisgamewigtug gisna pas'g tl gina'mueian 'ntml'gigno'timg. ¹⁸Gisi gji'jit ta'n wen puatg gepmitelmugsin ta'n etl ewo'qwet muta pas'g wesgumsit aq wesgutg ta'n etli angita'sit. Aq gisi gji'jit mimajuinu ta'n getu gepmitelmatl igtigl ta'n petgimtl ta'n etl ewo'qwet. Pas'g wesgumatl ta'n wen petgimtl aq wesgutg ta'n negm puatmlj. Gis sangewitelmatogs'p, mo egsuegw. ¹⁹Mowiso'q ignmugsioqop 'tplutaqan gatu mo wen te'sioq gaqi majulgwatmugup. Gatu gilew mo gis gaq majulgwatmuitoqs'p Mowis ugt'plutaqanm, goqwei wej gwilmuioq amsalteg ta'n tel suisga'tu ni'n. Goqwei weji 'gtu ne'pa'ioq ugjit wegla?"

²⁰Na mimajuinu'g asitema'titl, "Elue'wien ta gi'l. Wen ta gi'l getu ne'pe'sg?"

²¹Se'sus na teli asitemaji, "Paqalaiwaqan elugwa'p atlasmutigisg'gigtug. Nepil'p ji'nm aq 'ms't paqalaiultioq. ²²Gatu lugwatasultitaq 'ggwisuaq ta'n tujiw aqantie'uti gis tetuje'g je tlia atlasmutigisg'g, muta Mowiso'q na teli-mugsioqop. (Gesgmnaq Mowis ugs'tqamuigweg gujjuaqi'g i' tla'taqatipni'g.) ²³Lpa'tuj elugwasij atlasmutigisg'g glaman Mowiso'q ugt'plutaqanm ma suis-ga'tas'gtnug. Gatu goqwei weji uggwaiugtuioq ni'n muta gaq nepil'p ji'nm atlasmutigisg'gigtug? ²⁴Menaqqajewei angite'tmug ta'n goqwei gis tliaq aq na tujiw gis gigwaji ilsutaqatioq. Nmittoqs'p tela'tegei ta'n goqwei tetapu'aq."

**Pipanimultijig ugjit Se'sugulial na newgte'jilitl ta'n
Gjinisgam petgimapnn ugjit ugs'tawian ugtmimajuinumg**

²⁵Alt mimajuinu'g ta'n wigultijig Selusalemg teluejig, "Mu na ula ji'nm ta'n wejo'tmi'tij ne'pa'new. ²⁶Ge' angamug. Etlewistoq mimajuinuigtug aq mo wen goqwei gis tlimagw. Etug jel iganpugultijig geja'titl negm menaq na Nujiugs'-tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg. ²⁷Gatu ta'n tujiw negm 'pgising ma wen 'gji'jiagul ta'n wejielij aq 'ms't geji'gw ta'n ula ji'nm wejiej."

²⁸Na Se'sus gegina'muet 'gja'sutuo'-guomg aq gesigawwet, "Tel'ta'sultioq menaqqajewei nenuioq aq gejioq ta'n wejiei. E'e nenuioq aq ap ta'n etli neps'-tgwa'tasiap. Gatu ni'n pas'g na nutagnutmewinu ugjit ta'n wen mo gejiawoq

aq negm na teliaqewei. ²⁹Gatu ni'n geji'g muta ni'n wejiei negmeg aq negm petgimip."

³⁰Na tujiw wejo'tmi'tij ugsua'lanew pas'g mo gis tala'la'tigupnn muta me' menaq tetaputestnugup. ³¹Gatu pugwelgig ta'n etl mawie'tij na getlams'tua'-titl aq teluejig, "Na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimaj ugjit ugs'tawian ugtmima-juinumg, ma aji 'ms'gi'gtngugul 'lgowaqann gis tla'tegetal aq ula ji'nm ta'n gis tla'tejej. Amuj na ula ji'nm."

Sma'gnisg elgima'tiji ugjit ugsua'lanew Se'susal

³²Na Palasiaq nutmajig mimajuinu'g gim mawagnutma'tijig wegla ugjit negm. Etna na ugjit negmow aq iganpugultijig patlia'sg elgima'tipnig alt sma'gnisg ugjit ugsua'lanew Se'susal. ³³Ta'n tujiw peita'titeg, Se'sus etl tlimaji mimajuinu'g, "Wijitgweilutoqs'p me' gijga'ji'g, na tujiw 'nqalutoqs'p aq lia's ta'n wen petgimip. ³⁴Gwilutoqs'p gatu ma we'ji'woq muta ta'n i'ttes ma gilew gisi 'lta'woq."

³⁵Na Lesui'paq iganpugultijig telimultijig, "Tami ta getu liet ta'n ma ginu we'jia'gw? Lietew Gli'gewaq ugjiganmuaq ta'n Lesui'paq wigulti'tij aq gina'-muataq aq we'gaw ta'nig mo Lesui'peulti'gw? ³⁶Teluet, 'Gwilutoqs'p gatu ma we'ji'woq aq ma gisi 'lta'woq ta'n eliei.' Goqwei etug getu tlimugsig'gw?"

Na samqwan ta'n ignmugsitesnu iapjiwewei mimajuaqan

³⁷Ugtejgewei na'gweg na pestie'uti na mawi espe'g. Na na'gweg Se'sus gaqama'sit aq gesigawewistoq, "Ta'n wen getu samqwat, juguej ni'neg aq ni'n ignmua's ta'n tl samqwatew. ³⁸Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ugjit ni'n, 'Ta'n wen getlams'tasit ni'neg geggung iapjiwewei mimajuaqan aq gis tlimaji igtigig ta'n tl samqwataq glaman guguntaq iapjiwewei mimajuaqan. Pa na wijei aq tqapo'q ta'n ma niwianug gatu sipuji'l wet neia's'gl.' " ³⁹Se'sus wesgumapnn na Wejuli Nisgaml, ta'nig getlams'tasultijig 'msnataq. Etna na tujiw na Wejuli Nisgaml menaq mesna'tigusnn muta Se'suguli menaq wena-giegus ugjit apaji gepmite'lmugsin wa'so'q.

Nasgwia'tiji mimajuinu'g ugjit ta'n wenit Se'sus

⁴⁰Alt eimu'tijig mimajuinu'g nutua'titl teluelitl aq teluejig, "Ula ji'nm na menaqqajewei iganigjitegewinu ta'n 'pgisintew gesgmnaq Nujiugs'tawi'wet!"

⁴¹Gatu igtigig teluejig, "Negm na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan mimajuinu'g!" Gatu ala igtigig teluejig, "Gatu na Nujiugs'tawi'wet ma negm ugjiegw Galaliewa'gig. ⁴²Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Nujiugs'tawi'wet ugtaquttew Ta'piteg aq ugs'tqamuitew Petliemg ta'n Ta'pit wigip.' " Na toqo mo wijei tel'te'tmi'tij ta'n wenit Se'sus. ⁴³Na tujiw na mimajuinu'g nasgwia'tijig ugjit negma. ⁴⁴Alt getu ugsua'la'titl pas'g mo wen gis tala'lagul.

Na Lesui'paq iganpugultijig mo getlams'tasultipnig

⁴⁵Na sma'gnisg apaita'jig iganpugultijig patlia'sg ta'n eimu'tijig. Pipanimg-wi'tiji, "Goqwei ugjit mo wejgwa'lawoqos?"

⁴⁶Na sma'gnisg asitema'tiji, "Menaq wen telewistug 'st'ge' ula ji'nm."

⁴⁷Na Palasiaq pipanima'tijig, "Gis lue'wa'lugsioq elt gilew? ⁴⁸Mu wen ta'nig iganpugultijig gisna Palasiaq getlams'tasulti'gw Westaulgewilin. ⁴⁹Gatu wegla mimajuinu'g ta'n mo geitua'tigul Mowisal ugt'plutaqanm ulmaji ilsumaten."

⁵⁰ Nigotimus, ta'n gis elieteg Se'suseg aq nat nmitteg, newgte'jit negmow te'-si'tij Palasiaq. Na telimaji, ⁵¹ "Ta'n telteg 'gt'tplutaqanminu, ma gisi ilsumam'g ji'nm, gesgmnaq gis nutmuam'g ta'n gis tla'tegej."

⁵² Negmow gigoqopita'jig aq na teli asitema'titl, "A' na gi'l elg wejie'sp Galaliewa'gig? Gwile'n aq gigji angapte'n ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Gji'tutes ma iganigjitegewinu ugjie'g Galaliewa'gig na."

Na e'pit mesnut ta'n etl sespo'teget

⁵³ [Na tujiw 'ms't wen enmiet wiguaq.

8 ¹ Gat u Se'sus eliet na gm'tn teluisig Olipet. ² Na wapniaq Se'sus apsgwa'-sit 'gja'sutuo'guomg. Na pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig gigjiw ta'n eimlij aq negm epa'sit aq poqji gina'muaji. ³ Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq Palasiaq pegisula'titl e'pilitl ta'n mesna'tipnn ta'n etli sespo'tegelitl aq miawe'g gaqama'la'titl glaman 'ms't wen nmiatal. ⁴ Telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, ula e'pit mesng't assma tl sespo'tegen. ⁵ 'Gt'tplutaqanminaq Mowis telimug-si'gup na telamugsit e'pit amujpa gun'tewto'q glapis 'np'g. Nige', taluen?" ⁶ Na wet blue'gig ugjit gistesguanew, glaman gisi lsutmuatital. Gat u na Se'sus waq-jupa'sit aq ewi'giget t'pgwanigtug, ugtluign e'w'g.

⁷ Ge's gaqamulti'tij na'te'l etl mil pipanigesultijig, tegpaqpa'sit aq teliman, "Ta'n wen gilew te'sioq me' menaq pata'tegegw na gisi tqamatal na amgwese-wei gun'tew." ⁸ Na tujiw ap waqjupa'sit ap ewi'giget t'pgwanigtug. ⁹ Ta'n tujiw nutmi'titeg ula, ingute'jijig jiglita'jig ta'n gisiguultijig tmg. Se'sus pas'g esgwiet aq maw na e'pit ta'n gaqamit. ¹⁰ Tegpaqpa'sit aq telimatl, "E'pit, tami eimu'tijig ta'nig getu 'lsutmasg'pnig. Je mu newgte'jit ta'n 'lsutmultew?"

¹¹ Na teli asitematl, "Saqamaw mo wen eimug." Se'sus asitematl, "Aq mo ni'n elsutmulu. Gisinmietet nige'. Gat u mut piam pata'tegew!"]

Se'sus na waseteg ugjit mimajuinu'g

aq musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tel gegnu pmitataq

¹² Ta'n tujiw Se'sus ap gelulateg mimajuinu'g, telimaji, "Ni'n na waseteg ugjit mimajuinu'g ula ugs'tqamug. Gisi ignmuataq iapiiwewei mimajuaqan. Ta'n wen majulgwalit ma oqonitpa'qigtug pmiegw gat u awna guguntew na waseteg ugmimajuaqanmg aq 'gjitutew ta'n gegnu mimajit."

¹³ Na Palasiaq telima'titl, "Nige' pas'g etl ginualsin aq etli egsuen. Ta'n goqwei etl thuen mo tali ugtapsuninug."

¹⁴ Se'sus asitemaji, "Moqwa', je tlia tl ginualsian, ta'n goqwei teluei na teliaq, muta geitu ta'n wejia'p aq ta'n eliei. Mo gilew geituoq ta'n wejia'p aq ta'n eliei. ¹⁵ Teli ilsutaqatioq ta'n tel nemituoq. Mo wen ni'n ilsuma. ¹⁶ Gat u ilsutaqan, tetapu ilsutega's. Ntilsutaqanm tetapu'atew muta mu newgtugwa'-lugow. Nujj ta'n petgimip wijitgweiwit. ¹⁷ Ewi'gas'g 'gt'tplutaqanmuaq, ta'n tujiw tapusijig gis nemi'tij nat goqwei tliaq aq nuji ilsuteget ingutiw mil pipanimaji ugjit na aq wijei teluetij na tujiw geitu'g teliaq teluejig. ¹⁸ Etlewistu ta'n weni aq nujj ta'n petgimip elt etlewistoq ugjit ni'n."

¹⁹ Pipanima'titl, "Tami eig gujj?" Se'sus asitemaji, "Gilew mo nenuiwoq aq mo nenuawoq Nujj. Gat u nenuioq nenuaqoq elg Nujj."

²⁰ Se'sus na 'ms't teluettl ge's etl gina'muej 'gja'sutuo'guomg ta'n i' tepege'tij suliewei. Mo wen gisi ugsua'lagul muta menaq tetaputestnug iga'q.

Ma gisi 'lta'woq ta'n ni'n eliei

²¹ Se'sus ap telimaji, "Jigla'sites aq gwiluitoqs'p ma gisi 'lta'woq ta'n eliei. 'Nputititoqs'p aq 'gtlue'utiwal ma apigsigtmugsiwoq."

²² Na tujiw Lesui'paq iganpugultijig pipanimtultijig, "Etug getu ne'pa'sit? Etna na ugjit wet tluet ma gisi 'lta'gw ta'n negm eliej."

²³ Se'sus na telimaji, "Ni'n tleiawi wa'so'q gatu gilew tleiaultioq ula ugs'tqamug gatu ni'n mo tet tleiawiw. ²⁴ Etna na ugjit wet tlimuloq gilew 'npu'titoqs'p aq 'gtlue'utiwal ma apigsigtmugsiwoq glapis 'gtlams'tasultioq ni'n na newgte'ji ta'n Gjinisgam petgimip. Mu 'gtlams'tasultiwoq na tujiw gilew 'nputititoqs'p 'gtlue'utiwaq ma apigsigtuam'gig."

²⁵ Pipanima'titl, "Wenin ta gi'l?" Se'sus asitemaji, "Ni'n na ta'n wen gis tlimuloq mujga mawi amgweseweieg. ²⁶ Gisi ilsutmultoqs'p pugwelg ta'n goqweigtug aq elg gisi pugwe'l gina'multoqs'p, gatu ma tla'tegew muta pas'g teluei ta'n goqwei telimimg'p ta'n wen petgimip aq negm teliaq teluej."

²⁷ Mo gejia'tigul tli usgumalin ujil. ²⁸ Glaman Se'sus telimaji, "Ta'n tujiw ni'n ta'n mimajuinualsiap unaqa'liao gujjieweigtug, na tujiw 'gjitttoqs'p ni'n na newgte'ji ta'n Nisgam petgimip. Mo etli tlimuluoq ni'n ta'n tel'ta'si gatu pas'g wesgutm ta'n goqwei Nujj gis gina'muip. ²⁹ Aq ta'n wen petgimip wijitgweiwit aq menaq naqaligw ugjit ngutugwa'lugwen muta apjiw tela'tegei ta'n goqwei tetapua'l'j."

³⁰ P ugwelgig ta'n nutua'titl Se'susal etl tluelitl wegla goqwe'l, getlams'tua'titl.

Assumsultijig mimajuinu'g aq gisteju'g

³¹ Na tujiw Se'sus telimaji Lesui'paq ta'nig getlams'tua'titl, "Pa na jigs'tmuioq ta'n tel gina'muei na gilew menaqqajewei nnaqapemg. ³² Gjittutoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam aq na teliaqewei gisa'lugsitsoqs'p mu nugu gistejuultinew."

³³ Teli asitema'titl, "Ninen wetagutmu'tieg Aplameg aq mo wen uggisteju-multiweg. Goqwei wesgutmn ta'n tujiw teluen, 'Mu nugu gistejuultinew'?"

³⁴ Se'sus telimaji, "Telimuloq, ta'n te'sit wen pata'teget na assumgwi'tij lue'uti, pa wije'i aq gisteju. ³⁵ Gisteju pas'g elugwet ugjit assusit mo ugtaligam ta'n pas'g goqwei ugtassusilitl gatu assusit uggwisl ugtaligam aq assutmlij 'ms't goqwei. ³⁶ Ni'n Gjinisgam uggwisl jigla'luloq ta'n teli assumugsioq lue'uti. Na tujiw menaqqajewei assumsultitoqs'p. ³⁷ Geju'loq Aplameg wetagu'tmu'tioq, gatu alt te'sioq getu ne'pa'ioq, muta mo wel'te'tmuiwoq ta'n tel gina'muei. ³⁸ Wesgutmap ta'n goqwei Nujj musga'tuip gatu gilew tela'taqatioq ta'n gujjuoq telimugsioq. Na teliaq telimuloq."

³⁹ Na teli asitema'titl, "Nujjinen na Aplam." Se'sus asitemaji, "Aplam un'janultioqosn tla'taqatigoq na wije'i 'lgowaqann ta'n negm tela'tegepnigl. ⁴⁰ Gatu wejo'tmoq gis ne'pa'ineq aq pas'g ta'n goqwei tela'tega'p. Na telimuloqop teliaqewei ta'n nutmap Nisgamewigtug. Aplamoq mo na tela'tegegupneg. ⁴¹ Tela'taqatioq ta'n gujjuoq tela'tegep." Teli asitema'titl, "Pas'g newgtungt nujjinen, Gjinisgam negm."

⁴² Se'sus na teli asitemaji, "Gjinisgam menaqqajewei gujjiewig'sn, 'gsali-goqpn muta ni'n wejiei Nisgamewigtug aq nige' tet eim. Petgimip mo wet jugu'ewap ugjit ni'n gatu negm petgimip. ⁴³ Goqwei ugjit mo nestmu'tiwoq

ta'n goqwei wesgutm? Etna na ugjit gisite'tmuoq mo jigs'tmuinew 'ntglusuaqanml. ⁴⁴Mn'tu na gujjuoq. Ta'n goqwei gujjuoq tela'tegej na gilew tla'taqa-titoqs'p. Na mawi amgweseweieq nut ne'pa'tegep aq menaq eimug teliaqeweigtug, muta mo teliaqewei ugtinneg eigtnug. Ta'n tujiw eggsuej, tela'teget ta'n tele'g, muta negm nujiagsuet aq negmow na ujjual ta'nig nata' eggsua'tijig. 'Ms't eggsuo'qon wejiaq negmeg. ⁴⁵Gatu ni'n telimuloq teliaqewei, etna na ugjit mo getlams'tuiwn." ⁴⁶Se'sus siawewistoq, "Wen eig ta'n gisi musga'tuitew gis ni'n pata'tegei? Pa na mo gis tla'tegewn, goqwei ugjit mo 'gtlams'tuiwoq? Lpa pas'g teliaqewei telimuloq. ⁴⁷Ta'n wen tleiawit Nisgamewigtug, jigs'tuatl Nisgaml ugglusuaqanml. Gatu gilew mo jigs'tmu'tiwoq muta mo tleiaultiwoq Nisgamewigtug, etna na ugjit."

Se'sus me' espe'g aq Aplamoq

⁴⁸Na Lesui'paq iganpugultijig na teli asita'pugua'titl Se'susal, "Gigwajatieg ta'n tujiw telueieg gi'l na Samaliaewa'j aq mn'tu pitu'gwin. Amuj na Samaliaewa'juin aq mn'tu pitu'gwin."

⁴⁹Se'sus asitemaji, "Mo mn'tu pitu'gwigw ni'neg. Ni'n gepmite'lm'g nujj, gatu gilew mo gepmite'lm'woq. ⁵⁰Mo algwilmu gepmitelgaqan ugjit ni'nnewe'n gatu Gjinisgam pualit gepmitelmugsin aq negm tetapu ilsuteget. ⁵¹Telimuloq ta'n wen jigs'tmujig 'ntagnutmaqanml, ma' 'npmug iapjiw. Na teliaq telimuloq."

⁵²Na telima'titl, "Nige' geju'leg 'gjitm mn'tu pitu'gwin 'gtinneg. Aplamo'q nepg'pnaq aq iganigjitegewinugi'g nepu'tipnig. Gatu gi'l thuen, "Ta'n wen jigs'tmujig 'ntagnutmaqanm ma' 'npmug iapjiw." ⁵³Gi'l tel'ta'sin me' espe'n je mu nujjinenaq Aplamo'q ta'n nepg'pnaq aq me' espe'n je mu iganigjitegewinugi'g ta'n elt nepu'tipnig? Tal'ta'sin ta gi'l wenin?"

⁵⁴Na tujiw Se'sus asitemaji, "Pa na gepmite'lsian 'ntgepmitelgaqanm 'lpa ma tepawgtinug. Gatu na newgte'jit ta'n gepmitelmit na negm Nuji. Na mawi ingute't ta'n gilew telui'toq Gnisgamemuwoq. ⁵⁵Gilew menaq tami tl nenuawoq gatu ni'n nenaq. Pa na jiuuqa thuen ni'n ma nenuaq negm na tli nta eggsua's pa wijei aq gilew. Gatu ni'n nenaq aq ni'n jigs'tmagal ugglusuaqanml. ⁵⁶Gujjuoq Aplamo'q welgwijing'p pas'g tel'ta'siteg nmituitl 'ntna'gwegm. Geitoqopneg wejgu'ei aq wel'ta'sipnaq."

⁵⁷Na Lesui'paq iganpugultijig telima'titl, "Gi'l je menaq na'nisgegipuna'wn aq gis nenuit Aplamo'q?"

⁵⁸Se'sus asitemaji, "Telimuloq, teliaqewei. Gesgmnaq Aplamo'q ugs'tqamuigweg gis i'map."

⁵⁹Na tujiw megnmi'titl gun'tal ugjit gun'tewta'new aq ne'pa'new. Gatu Se'sus mingwasit aq naqt'g 'gjia'sutuo'guomg.

Se'sus nepilat na ji'nmul ta'n teli ugs'tqamuilipnn nepapigwa'lil

9 ¹Ge's Se'sus pemiej, nemiatl ji'nmul ta'n teli ugs'tqamuip nepapigwa'p. ²Unaqapemg pipanimjig, "Nujigina'muet, wen ugtlue'uti gisa'laj ugjit negm tli ugs'tqamuin nepapigwa't. Negm gisna ungi'gug ugtlue'utiwoq?"

³Se'sus asitemaji, "Ugtlue'uti'l gisna ungi'gug ugtlue'utiwal mo gisa'la'ti-gupnn nepapigwa'lin. Weji npapigwa't glaman Gjinisgam ugml'gigno'tim gis musga'tuaten negmeg. ⁴Ge's waseteg, amujpa siaw tla'taqati'gw Nisgamewei

'lgowaqan Gjinisgam ta'n petgimip. Oqonitpa'q wejgu'aq aq ma wen gis lugweg. ⁵Ge's ugs'tqamug eim, gisa'laqig mimajuinu'g 'ns'tmi'tij teliaqewei ugjit Gjinisgam. Etna na ugjit telu'timg na Waseteg."

⁶Ta'n tujiw gis thuej ula, Se'sus elusgatamit maqamigeg aq sisgu el'toq uglusgatigmn e'w'g. Na tujiw amiputuaq ji'nmul ugpugugul. ⁷Telimatl, "Naji gsispa'tu 'gpugugul na tets'peg samqwan teluisig Sailoam." (Ula glusuaqan Sailoam ta'n teli'sulti'tij pa wije aq "petgimtl".) Na tujiw na ji'nml eliet naji gsispa'toq ugpugugul. Apaja'ij, na wejgwi nemiteget.

⁸Wi'gmaq aq na mimajuinu'g ta'nig nemia'tipnn tl tawaqtmalipnn, pipanigesultijig, "Mu na ula ji'nml ta'n i' pmgopip aq i' tawaqtmapp?"

⁹Alt teluejig, "Negm na." Gat ugtigig teluejig, "Moqwa', mu na negm. Pas'g wije telapewijig." Na tujiw na ji'nml teluet, "Ni'n na ji'nml."

¹⁰Pipanima'titl, "Tal gis nemitegen?"

¹¹Asitemaji, "Na ji'nml teluisit Se'sus eltoqop sisgu aq ama'tuip 'npugugul aq telimip, 'Lia samqwanigtug teluisig Sailoam aq 'gsispa'tu 'gpugugul. Elia'p aji gsispa'tuan 'npugugul aq ta'n teli nqase'g gesispa'tuaneg 'npugugul, weji ulapianeg.'"

¹²Pipanigesultijig, "Tami eig?" Teli asitemaji, "Mo geitu."

Palasiaq mil pipanima'titl ta'n teli npisip

¹³Na tujiw ela'la'titl na ji'nml ta'n i' nepapigwa'lipnn ta'n Palasiaq eimu'ti'tij. ¹⁴Na na'gweg ta'n Se'sus el'toqop sisgu aq pana'tuapnn ji'nml ugpugugul atlasmutigisg'g'p. ¹⁵Na Palasiaq pipanima'titl na ji'nml ta'n tel gis nemitege'lij. Telimaji, "Iga'toqop sisgu 'npugug aq ni'n gesispa'tuap 'npugugul aq nige' nemitegei."

¹⁶Alt Palasiaq teluejig, "Na ji'nml ta'n gis tla'teget na, mu gisi ugjieq Nisgamewigtug muta mo negm jigs'tmug atlasmutigisg'gewei 'tplutaqan." Gat awna igtigig teluejig, "Tal gis na ji'nml ta'n elue'winuij gis tla'tutal paqalaiwaaqan pa wije aq ulaal?" Etna na ugjit alt niguita'ijig.

¹⁷Na Palasiaq 'mjit newgt pipanima'titl na ji'nml, "Gi'l teluen negm 'gpugugul pana'tas'g'pnn, gat gi'l tal'ta'sin negm wen?" Na teli asitemaji, "Negm na iganigjitegewinu."

¹⁸Na Lesui'paq iganpugultijig me' mu getu 'gtlams'tua'tigul ugjit negm 'npapigwa'lin aq nige' gis nemitegen glapis natgima'tiji na ji'nml ungi'gug, ¹⁹aq pipanima'tiji, "Ula na gilew 'ggwisuow? Teli ugs'tqamuis nepapigwa'n? Gat nige' tal gis nemiteget."

²⁰Ungi'gug na teli asita'puguejig, "Geji'g't negm 'ngwisinen aq geitueq teli ugs'tqamui nepapigwa't, ²¹gat mo gejiaqat ta'n tel gis nemitegej gisna mo gejiaqat ta'n wen gis pana'tuatl ugpugugul. Pipanimug. Gis tepipuna't, gisi asitemugsitoqs'p negm." ²²Ungi'gug ula teluejig muta jipala'tiji Lesui'paq. Muta Lesui'paq iganpugultijig gis wel'te'tmi'tip tuattesguaten a'sutuo'guomg ta'n wen teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet. Gjinisgam petgimappnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung. ²³Etna na ugjit ungi'gug teluepnig, "Negm gis tepipuna't, pipanimug."

²⁴Na ta'puwei na iganpugultijig ap natgima'titl na ji'nml ta'n ugs'tqamui'lipnn nepapigwa'p aq telima'titl. "Gepmite'lm Gjinisgam ta'n teli npisin. Mut gepmite'lm Se'sus. Geji'g't lue'winuin."

²⁵ Na ji'nm asitemaji, "Mu tali gji'jiaq lue'winuin gisna mu. Newgte' ta'n goqwei geitu nepapigwa'iap aq nige' nemitegei."

²⁶ Pipanima'titl, "Gatu tala'lusg's? Tal gisi npitamas'g'sn 'gpugugul."

²⁷ Na teli asita'puguet, "Gi's gis tlimuloq aq mo gilew jigs'tmutiwoqop. Goqwei weji 'gtu nutmoqop ap? Etug gilew getu unaqapemultioq?"

²⁸ Anmima'titl aq teluejig, "Gi'l eta negm unaqapeml, gatu ninen na Mowi-so'q unaqapemg. ²⁹ Gejig't Gjinisgam gelulapnn Mowisal gatu ugjit na ji'nm, Se'sus, mo tali gji'jiaqat negm ta'n wenij."

³⁰ Na ji'nm asitemaji, "We'gwi wigue'g gisi npilajig nepapigwo'ltijig mima-juinu'g gatu mo gejiawoq ta'n wenij. We'gwi paqalaiwioq. ³¹ Gejig't Gjinisgam mu jigs'tuagwig lue'winu'g gatu jigs'tuajig mimajuinu'g ta'n gepmitelm'jig aq tela'taqatijig ta'n negm tel puatg. ³² Ta'n tujiw ugs'tqamu gisita's'geg glapis nige' menaq nutmam't wen gisa'lan na mimajuinu'l, ugs'tqamuilipnn nepapigwalitl, nemitegelin. ³³ Mo ula ji'nm ugjiegw Nisgamewigtug ma gis tla'tegegw."

³⁴ Sesgwala'titl aq miluita'titl, aq telima'titl, "We'gaw gisi ugs'tqamui-tes, elue'winui't'p aq ali gtu gina'mueig ta ninen?" Toqo tewege'titl we'gaw a'sutuo'guomg.

Ta'nig mo getlams'tmi'ti'gw Gjinisgam ugglusuaqanm pa wije'i aq nepapigwo'lti'tij

³⁵ Se'sus nutmateg ta'n tel tuege'tij, gwiluatl aq ta'n tujiw we'jiateg, teluet, "Gi'l getlams'tasin ta ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn?"

³⁶ Ji'nm asitematl, "Tlimi ta'n wenij saqamaw, glaman gisi gtlams'tasites."

³⁷ Se'sus telimatl, "Gis nemi't'p gi'l aq na ni'n ta'n etl agnutmaigw."

³⁸ Na ji'nm teluet, "Gjisaqamaw, getlams'tm." Aq nutgul'pa'sit Se'sugulieg.

³⁹ Se'sus teluet, "Weji pgisinap ula ugs'tqamug ugjit ignmuan ns'tuo'ti Nisga-mewei ta'nig mo nestasulti'gw pa wije'i aq gisa'lan nepapigwo'ltijig nmitaqati-new, aq musga'tuan ta'nig tel'ta'sultijig nestasultijig ta'n goqwe'l Nisgamewei mo nestasulti'gw aq mo goqwei nemitu'tiwgw pa wije'i aq nepapigwo'ltijig."

⁴⁰ Alt Palasiaq ta'nig eimu'tipnig nutua'tipnn teluejig ula aq pipanima'titl, "Etl tlue'n ninen na nepapigwo'ltieg?"

⁴¹ Se'sus asitemaji, "Pa na mo ns'tasultiwoq ta'n goqwe'l Nisgamewei ma wen gisi ilsumugsiwoq. Gatu telueioq gisi ns'tasultioq ta'n goqwei Nisgame-wei gatu mo getlams'tuiwoq na tujiw ilsumugsitoqs'p ta'n tel pata'taqatioq."

Na a'tugwaqan ta'n jijgluewjig nuji angweiwaji

10 ¹ Se'sus teluet, "Telimuloq, na mimajuinu'g ta'n mo e'wmug ga'qa-na'tas'g gatu asisapegit na 'llutaqan ugjit gim psgwa'n ta'n jijgluew-jig eimu'tilij, negm na gmutnes. ² Na ji'nm ta'n weji psgwa'j ga'qana'tas'g na negm nuji angwe'waji jijgluewjig. ³ Nujisgaqanet pana'tuaj na ga'qana'tas'g ugjit negm. Na jijgluewjig nutua'titl ta'n tujiw wigumaj aq ugjijgluewjmg el'-ta'jig negmeg. Majulgwala'titl, ewi'tmuaj ugjijgluewjmg ugwisunmuaq aq tewo'lajig. ⁴ Igana'sit aq ugjijgluewjmg majulgwajlig muta nestua'titl. ⁵ Ma majulgwala'tigul wen pilue'l gatu awna ugsmugtua'tital muta mu nestua'ti-gul. Teliaq na telimuloq."

⁶ Se'sus mimajuinu'g telimaji ula a'tugwaqan, gatu mo nestua'tigul ta'n goqwei etl tlimgwi'tij.

**Se'sus na negm ta'n nuji angwe'waji jijgluewjig
aq wele'waji**

⁷Se'sus ap teluet, “Telimuloq, ni'n pa wije aq na ga'qana'tas'g ugjit na jijgluewjig ta'n i' tli angweiatiji wela'gw. ⁸Igtigig igan peita'pnig gesgmnaq ni'n. Negmow gmutnesg gatu na jijgluewjig mo jigs'tua'tigupni.”

[Na mimajuinu ta'n getu pisgwa't wa'so'q, amujpa weji pisgwa't ni'neg.]

⁹“Ni'n pa wije aq na ga'qana'tas'g aq na mimajuinu'g pa wije aq jijgluewjig. Ta'n wen getu pisgwa't wa'so'q amujpa weji pisgwa't ni'neg. Na ugs'tatew, pisgwa'tew aq tu'tetew aq ul smaten. Pa na wije aq jijgluewjig asuita'jig ga'qana'tas'g aq uls'maten. pa na wije ni'n na ga'qana'tas'g ugjit mimajuinu'g wa'so'q aq weli angweiaqig aq ugs'tawia's. ¹⁰Gmutnes pegising ugjit gmutnen, ne'pa'tegen aq seioqwa'tegen. Ni'n weji pginisap glaman gisi msnmu'titoqs'p iapijwewei mimajuaqan aq ula mimajuaqan mujgajewei wajui guguntoqs'p. Na teliaq telimuloq.

¹¹“Ni'n na menaqqajewei nuji angweiaqig jijgluewjig. Gelu'sit nuji angwe'waji jijgluewjig ul'te'tutew iga'tun ugmimajuaqanm ugjit ugjijgluewjmg. Etna na ula ta'n ni'n wel'te'tm tla'tegen. ¹²Lgowinuj ugs mugwatew ta'n tujiw nemiaj paqtesm l wejgu'elij aq nqalataq jijgluewjig muta mo negmeweg aq negm angweiwaji jijgluewjig ugjit pas'g apangitugsin. Etna na ugjit weji ugs mugwat. Na tujiw paqtesm wenaqietuajig aq se's tesgua'jig jijgluewjig. ¹³Lgowinuj ugs mugwatew muta pas'g negm 'lgowinuj aq mo tali el'te'lmagwig jijgluewjig. ¹⁴⁻¹⁵Ni'n na mujgajewei nuji angweiaqig jijgluewjig. Ta'n tel nenuij Nujj, aq ni'n ta'n tel nenaq na wije nenaqig ntjijgluogmg. Negmow nenuijig, aq ni'n wel'te'tm iga'tun ntmimajuaqanm ugjit negmow. ¹⁶Ap eimu'tijig jijgluewjig ta'n ni'newe'g gatu mu eimu'ti'gw ula tet. Amujpa ni'n jugwo'la's. Negmow jigs'tuitaq. 'Ms't maw mawo'la's aq ni'n nuji angweiw'a's.

¹⁷“Nujj gesalit muta wel'te'tm iga'tun ntmimajuaqanm ugjit negmow glaman ntmimajuaqanm gisi apaji msntes. ¹⁸Mo wen gisi ugsua'tuigw ntmimajuaqanm glapis ni'n tli ul'te'tman. Iga'tutes ntmimajuaqanm muta ni'n 'lpa na tel puatm. Geggum ml'gigno'ti ugjit iga'tun aq geggum ml'gigno'ti ugjit ugsua'tun. Nujj gisi ignmuip ml'gigno'ti ugjit na ula gis tla'tegen. Maw gigwajiaq telimuloq.”

¹⁹Ta'n tujiw wegla gis tlуетег na Lesui'paq ap niguita'jig ugjit ugglusuaqanml. ²⁰Pugwelgig teluejig, “Negm mn'tu'l geggunat! Elue'wiet! Goqwei wet jigs'tuoq?”

²¹Gatu igtigig teluejig, “Ji'nm mn'tu'l ugtinneg pisilij ma gis tlewistu 'st'ge' ula! Ma mn'tu gisa'laqul nepapigwa'litl ji'nmul nemitegelin.” Mo wije teli angita'sultijig. Etna na ugjit niguita'jig.

**Ta'n tujiw Se'susal mo menuege'tigul
'gjia'sutuo'guomg Selusalemg**

²²Na miawipug Se'sus eig'p Selusalemg ugjit na pestie'umg 'gjia'sutuo'guomei Selusalemg. Ula pestie'umg migwite'tmi'tij ta'n tujiw ujjuaqig ili tepgisat'u'tipnig 'gjia'sutuo'guomg ugjit Gjinisgam. ²³Newgt na'gweg ala'sit 'gjia'sutuo'guomg, na'te'l Salamano'q ugtusatimg. ²⁴Na Lesui'paq mawita'titl ta'n

eimlij aq maw gigoqopugutua'titl. Teluejig, "Tali pgije'tew we'gaw elugwalie? Telimieg ta'n wenin. Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam pet-gim'sg ugjit ilgwenan ugmimajuinung, na menaqqajewei tlimieg!"

²⁵Se'sus asitemaji, "Gis tlimuloqop gatu mo getlams'tuiwoqop. Ta'n goqwei tela'tegei Nujj ugwisunmg musga'sgt'tal ta'n weni. ²⁶Gatu gilew ma 'gtlams'-tmu'tiwoq muta gilew mo ntijjgluewjmg. ²⁷Ntijjgluewjmg nutuijig aq nenaqig aq negmow majulgwaltaq. ²⁸Ignmaqig iapijwewei mimajuaqan aq ma' 'lta'-gwig mn'tua'gig. Ma wen gisi ugsua'tuigwigw. ²⁹Muta Nujj gisi ignmuipnig aq negm me' espe'g je mu ta'n pas'g wen. Ma wen gisi ugsua'tuigwigw muta nujj upgitng epultilijig. ³⁰Ni'n aq Nujj newgte'jieg."

³¹Mjit newgt na Lesui'paq megnmi'titl gun'tal ugjit gun'teugta'new. ³²Na tujiw Se'sus telimaji, "Gis tela'tega'pnn pugwelgl 'lgowaqann 'gsisguaq ta'n Nujj ignmuip tla'tegen. Goqwei weji 'gtu gun'teugte'ioq ugjit ula ta'n tela'tega'pn?"

³³Na Lesui'paq asitema'titl, "Mo getu gun'tewto'lueg ta'n tel tla'tege't'p gelu'lg 'lgowaqan gatu ugjit ta'n teli egsuaqanimt Gjinisgam aq anmima'mt aq mo gepmite'lmawt. Gi'l na pas'g ji'nm gatu teli ugsualsin 'st'ge' Nisgamewin."

³⁴Se'sus asitemaji, "Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n Gjinisgam teluet, 'Nisgameultioq.' ³⁵Geitu'g ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg na teliaq iapijwewei. Gjinisgam telui'tapni, 'nisgameultijig' na mimajuinu' ta'n ignmuapni ugtagnutmaqanm. ³⁶Gatu ugjit ni'n, Nujj megnip aq petgimip ula ugs'tqamug. Tal gis gilew thueioq egsuaqanimt Gjinisgam muta ni'n telueiap ni'n na Gjinisgam ugwwisl? ³⁷Mut 'gtlams'tuineu, mo tla'tegewan nujj ugtlgowaqann. ³⁸Gatu tla'tegeian, je tlia mo 'gtlams'tuiwoq, 'gtlams'tmugoq ntlgowaqann glaman 'gji'tutoq nujj ni'neg eig aq ni'n eim negmeg. Na tujiw me' uli gji'tugog."

³⁹Mjit newgt wejo'tmi'tij ugsua'lanew. Pas'g mo gis tla'taqati'gw muta ejig-lasit aq naqalaji.

⁴⁰Na tujiw Se'sus ap apaji asoqoma'sit na sipu teluisig Jol'tan, ta'n Sapatis i' tl sign'tuep aq siawqatg na'te'l. ⁴¹Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig negmeg, telimtultijig, "Sa'n mo tela'tegegupnn mesgi'gl 'lgowaqann, gatu ta'n te'sg goqwei teluep ugjit ula ji'nm na teliaq." ⁴²Aq pugwelgig mimajuinu'g na'te'l getlams'tua'titl.

Lasalas nepg

11 ¹Etna na ula ji'nm teluisit Lasalas, gesnugwat. Wigit na gutanji'j teluisig Pettani. Mali aq umisl Malta na Lasalas wijigatijig. Mawgatmu'tijig. (²Me' enmiaoq na ula Mali guta'tuateg amjaqto'suti Se'susal ugwwatg aq ga'smuatl ugwwatl usapun e'w'g. Etna na ugjignaml Lasalasal ta'n gesnugwalitl.) ³Na wijig'tijig e'prijig elgitmua'tij Se'susal ula agnutmaqan, "Gjisaqamaw, na gitap ta'n gesalt mawi gsnugwat."

⁴Ta'n tujiw Se'sus nutgeg ula agnutmaqan na teluet, "Ta'n teli gsnugwaj wet tliaqap ugjit Gjinisgam uggepmitelgaqanm. Musga'sgt'n glaman Gjinisgam ugwwisl 'gji'gepmitelmaten. Etna na ugjit mo Lasalas etl gaqiegw na'te'l."

⁵Na Se'sus gesalaji Maltaal, ugwe'ji'tl aq Lasalasal. ⁶Gatu ta'n tujiw mesngeg agnutmaqan Lasalas 'gsnugwan, me' siawqatg ta'n eig tapuguna'q. ⁷Na tujiw unaqapemg telimaji, "Apaita'nej Jutiaewa'gig."

⁸ Unaqapemg asitema'titl, "Nujigina'muet, gejigew Lesui'paq iganpugultijig getu gun'teugtesg'pnig aq ap nige' gisita'sin apaja'sin na'te'l?"

⁹ Se'sus telimaji, "Te's na'gweg newgtisga'q jel ta'pu ajiel't etegl ta'n waseteg. Pa na ji'n'm ala'sij miaw na'gweg ma ali pjitaqamagw muta waseteg. ¹⁰ Gatu ta'n tujiw ala'sij tepgig 'pjitaqamatew muta oqonitpa'q. Mo gis nemitegegw. Amujpa ala'si aq elugwatm 'ntlugowaqanm ge's gis tla'tega's." ¹¹ Ula na Se'sus telimaji. Toqo ap angu tluet, "Gitapinu Lasalas nepat gatu ni'n lia's aq tugwa'la's."

¹² Unaqapemg asitema'titl, "Amuj pem ila'sit, na tli uli npaj."

¹³ Getloqo Se'sus wesgutg'p ugjit Lasalas 'npmn gatu negmow tel'ta'sultijig pas'g 'npanin. ¹⁴ Etna na ugjit menaqqajewei telimaji, "Lasalas nepgaq. ¹⁵ Ugjit gilew wel'tasi mo eimu ta'n tujiw nepgeg glaman 'gtlams'tmuitoq'sp ta'n tujiw nemituoq ta'n tliatew. Gatu nige' 'lta'nej negmeg."

¹⁶ Na Tuma (ta'n telui'tut, 'Tqope'j), telimaji ap igtigig unaqapemg "Wije'wanej nujigina'muet glaman mawi 'npu'titesnu maw negm." Na tujiw naqtm'i'tij.

Se'sus na negm ta'n apaji unaqo'lata mimajuinu'g aq mimajuaqan ignmuataq

¹⁷ Ta'n tujiw Se'sus pegisingeg Pettani telima'titl, Gis ne'wguna'q Lasalas gis utqutalugsin. ¹⁸ Weja'tegemg Selusalemg glapis Pettani maw suel tapu'gl loqtnn. ¹⁹ Aq pugwelgig Lesui'paq gis peita'pnig ugjit nat nmianew Maltaal aq Malial. Getu' apgnaula'new ta'n teli nplij ugjignamual.

²⁰ Ta'n tujiw Malta nutgeg Se'susal wejgu'elital, tewiet aq naji a'suguatl, gatu Mali siawqatg wiguaq. ²¹ Malta telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, i'mu'sp 'njignamaq mo 'npmuisoq. ²² Gatu geitu, je tlia nige', Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei pipanimj."

²³ Se'sus telimatl, "Gjignam apaji unaqa'sitew utqutaqane'gati aq apaji minunsitew. Geitu'n?"

²⁴ Malta teli asitematl, "Geitu minunsitew ugtejgewei na'gweg ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj mimajuinu'g."

²⁵ Se'sus telimatl, "Ni'n na ta'n gisi apaji unaqo'la's mimajuinu'g aq ignmua's iapijwewei mimajuaqan. Ta'n wen getlams'tasit ni'neg, mimajitew je tlia np'g.

²⁶ Ta'n wen mimajit aq getlams'tasij ni'neg, ugtejgewei na'gweg iga'q aq apa-ja'sian, ma 'npug. Ula getlams'tasin?"

²⁷ Teli asitematl, "Gjisaqamaw, teliaq teluen. Getlams'tasi gi'l na Nuijugs'-tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimappn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg, Gjinisgam uggwisl ta'n wen sa'q esgmalg't."

Se'sus eliet Lasalas utqutaqanmg aq atgitemit

²⁸ Ta'n tujiw Malta gis tlueteg ula na apaja'sit aq apsgwa'sit wiguaq aq gim wigumatl ugowe'ji'tl Malial. Gimewistoq aq telimatl, "Nujigina'muet pegising aq getu nmi'sg." ²⁹ Ta'n tujiw Mali nutgeg ula, smtug tewiet aq naji a'suguatl Se'susal. (³⁰ Se'sus menaq iga'qus na gutanji'j gatu me' eig'p ta'n Maltaal etli ultesguapnn.) ³¹ Na Lesui'paq ta'n eimu'ti'tij na wen'ji'guomg maw Mali etli apgnaula'titl Malial. Ta'n tujiw nemia'titeg wenaqa'silitl aq jaqal tu'elital na majulgwala'titl. Tel'ta'sultijig elielital utqutaqanmg naji gsigawtemilitl.

³² Mali pegising ta'n Se'susal eimlij. Nemiaj na el nutgul'pa'sua'latl aq na teluet, "Gjisaqamaw i'mu'sp ula tet mu 'njignamaq 'npmuisoq!"

³³ Se'sus nemiatl etli gsigawtemilitl aq na Lesui'paq ta'n pejuwije'wa'titl gesigawtemultijig. Na tujiw ewlgwija'sg uggamlamun aq ewlite'lmaji. ³⁴ Pipanimaji, "Tami tet etli utqutaloqos?" Na teli asitema'titl, "Gjisaqamaw jugu'a aq nat nmitu ugtutqutaqanmg."

³⁵ Na tujiw Se'sus ugsagpigunml guta'tigul. ³⁶ Etna na ugjit Lesui'paq teluejig, "Nemituoq ta'n tetuji gsalaj."

³⁷ Gatu alt teluejig, "Gisa'lapnn nepapigwa'litl ji'nmul nemitegelin. Goqwei ugjit mo gisa'laqusnn Lasalasal mu 'nplin?"

Lasalas apaji mimajua'lut

³⁸ Ula telueliteg, Se'sus me' piam ewlgwija'sg uggamlamun. Eliet ugtutqutaqanmg ta'n gun'tew sapalqe'g, 'npuinu lame'g elising. Mesgi'g gun'tew gep'joqteg ta'n weji pisgwita'mg. ³⁹ Se'sus melgimaji, "Jigla'tug na gun'tew!" Malta ta'n ugjignaml neplipna, teli asitematl, "Gjisaqamaw gis ne'wiguna'q gisi utqutalut. Gis poqji sugul'gat aq wejima't."

⁴⁰ Se'sus telimatl, "Migwite'te'n na ula telimulap! Nmitutes Gjinishgam ugm-l'gigno'tim, 'gtlams'tmn." ⁴¹ Na tujiw ejigl te't'pja'tu'tij gun'tew. Se'sus wenaqapa'sit aq teluet, "Nuji miwatmul ta'n tel jigs'tuin. ⁴² Geitu apjiw jigs'tuin gatu wet thuei ugjit na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig, glaman 'gtlams'tmu'titaq gi'l petgimip." ⁴³ Ta'n tujiw ula gis thueteg, gesigaw wigumatl, "Lasalas 'gtaqqa'si!"

⁴⁴ Na ji'n'm ta'n nepg'p getaqa'sit. Te'tepjepilasit ta'n telgi'g wape'g atla'weg. Ugpitnn aq uggwatl tepgisi ajijgopitegl atla'wegnitug aq atla'weg ajijgopiteg ugsisgug. Se'sus telimaji, "Apgwa'lug aq iga'lug."

Lesui'paq iganpugultijig gisita'sultijig ne'pa'new Se'susal (Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2)

⁴⁵ Pugwelgig Lesui'paq ta'n peji mittugwala'titl Malial ugjit apgnua'lanew nemitu'tij ta'n Se'sus tela'teget aq getlams'tua'titl. ⁴⁶ Gatu alt apaita'jig ta'n Palasiaq eimu'tilij aq telima'tiji ta'n Se'sus gis tla'tegej. ⁴⁷ Na tujiw Palasiaq aq iganpugultijig patlia'sg mawi ultesgatultijig. Pipanimtultijig, "Tala'taqa-titesnu? Ula ji'n'm 'lpa tela'tegetl pugwelgl paqalaiwaqann. ⁴⁸ Siawi ignmug tla'tegen ula paqalaiwaqann 'ms't wen 'gtlams'tuataq aq majulgwatala. Na tujiw Lo'mewaq assusultijig peita'taq aq gaq seioqwattaq 'gjia'sutuo'guomg aq seioqwa'lataq ta'n te'sijig 'gmimajuinuminag."

⁴⁹ Newgte'jit negmow teluisit Gaiapas, na espe'g patlia's na newgtipunqeg, teluet, "Elue'wia'tioq! Mo goqwei geituoq? ⁵⁰ Me' gelu'lg'tew ugjit ginu pas'g newgte'jit ji'n'm 'np'g ugjit mimajuinu'g je mu 'ms't mimajuinu'g gaq seioqwa'toq." ⁵¹ Mo negm gisite'tmug'p ta'n tel thuej. Negm na espe'g patlia's na newgtipunqeg. Igan gnua'teget ta'n Se'sus tli np'tew ugjit Lesui'paq. ⁵² Aq mo pas'g ugjit negmow gatu elg ugjit mawo'lan Gjinishgam ugtmimajuinung ta'n al se'sga'tmu'tijig ula ugstqamug.

⁵³ Weja'tegemgeg na na'gweg na Lesui'paq assusultijig angite'tmi'tij ta'n tl ne'pa'new Se'susal. ⁵⁴ Se'sus puni ala'sit mimajuinuigtug aq naqt'g Selusalemg. Mo ala'sigw Jutiaewa'gig gatu eliet na gutanji'j teluisit Eplaim ta'n gigjiw eteg paqtaqamigtug. Aq na'te'l wijitgweiwaji unaqapemg.

⁵⁵ Tel gne'ji'j na Lesui'paq ugpestiewtimuoq Siawa'timgewei pem gigja'sg aq pugwelgig mimajuinu'g weita'jig ta'n telgi'g Lesui'pewa'gig. El'ta'jig

Selusalemg ugjit tla'taqatinew ta'n telteg 'tplutaqan. Amujpa waqama'sultitaq Nisgamewigtug, gesgmnaq na pestie'uti iga'qtnug. ⁵⁶Getu' nemia'titl Se'susal aq ge's al mawita'tij 'gjia'sutuo'guomg na pipanimtultijig. "Tal'ta'sioq? Ma ta 'pgisinug ula pestie'umg?" ⁵⁷Na iganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq tewaggi-tmi'tij na glusuaqan ugjit ta'n wen gejiatl ta'n Se'susal eimlij amujpa gegnua'-teget glaman ugsua'lataq.

Mali ta'n guta'tuap amjaqto'suti Se'susal uggwatg

(Matiw 26.6-13; Malg 14.3-9)

12 ¹Na asugomtesuguna'q gesgmnaq Siawa'timgewei iga'qtnug, Se'sus eliet Pettani, ta'n Lasalas wigip. Negm na ji'nm ta'n Se'sus apaji minua'lapnn. ²Mijjuaqan ignmua'tipnn ugjit negm na'te'l. Malta etli apoqon-muet p'ta'utigtug aq Lasalas pemgopit p'ta'utigtug maw Se'susal. ³Na tujiw Mali pegisulatl pu'taiji'tl waju'pelitl ta'n mawi mgo'tig amjaqto'suti. Weji-tas'g poqtaqiaq nalt. Newgt 'ngatign te'sg pijiguta'tas'g pu'taiji'jigtug. Guta'-tuaj amjaqto'suti Se'susal uggwatg aq ga'sumuatl usapun e'w'g. Na weljemaq amjaqto'suti se'so'qweg wen'ji'guomg. ⁴Na tujiw newgte'jilitl Se'sus unaqa-peml teluisilitl Suta Isgaliot, ta'n 'ntuisgalatal Se'susal, teluet, ⁵"Goqwei ugjit ula amjaqto'suti mo netuisgetas'gtugus. Tepawgtig na suliewei ta'n ne'pa'tun newgtipunqeg, aq na suliewei gisi ignmuanesq na ewle'jultijig?" ⁶Na ula wet tluet muta gmutnesuip. Ango'tg'p suliewei aq i' tli apoqonmasip. Mu gis tluet ta'n tali el'telmagupni ewle'juinu'g.

⁷Gatu Se'sus teluet, "Punaje'w. Na wet tla'tegep ugjit gisgajugtmuin ta'n tli utqataliten. ⁸Apiw gugunatoqs'p ewle'jultijig mimajuinu'g, gatu ni'n ma iapijw i'mu ta'n eimoq. Na maw gigwajiaq telimuloq."

Na tujiw iganpugultijig patlia'sg

gisita'sultijig ne'pa'new Lasalasal

⁹Pugwelgig Lesui'paq nutmajig Se'susal i'mlin Pettani aq el'ta'jig na'te'l. El-ta'jig mu pas'g ugjit Se'susal gatu elt getu nmianew Lasalasal ta'n Se'sus apaji minua'lapnn. ¹⁰Na tujiw iganpugultijig patlia'sg gisita'sultijig elt ne'pa'new Lasalasal. ¹¹Muta pugwelgig Lesui'paq puna'la'tiji iganpugua'tliji awna get-lams'tua'titl Se'susal ugjit ta'n goqwei teliaqap Lasalasal.

Mimajuinu'g a'sugua'titl Se'susal

wejgu pisgwa'lij Selusalemg

(Matiw 21.1-11; Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40)

¹²Na wapg pugwelgig ta'n peita'pnig ugjit na Siawa'timgewei Pestie'uti nutma'tij Se'susal jugu'elin Selusalemg. ¹³Na tujiw weji tmsmi'titl 'psetgun temasgo'tu'titl miti'sigtug teluisit palm aq tewita'jig naji a'suguanew Se'susal. Sesgu'tijig,

"Miwatmuanej Gjinisgam aq emtoqwalanej.

Gjinisgam gepmitelmaj ta'n wen wejgu'elitl ugwisunmg.

Gjinisgam gepmitelmaj Isle'laq ugtelege'witemual!"

¹⁴Se'sus pem wejgu teppitl te'sipowji'tl ta'n we'jia'tipnn, ta'n telueg Gjinis-gam ugtwi'gatign,

¹⁵"Mimajuinutut! Saianewaq!

Mut jipalanew! Angaptmug!
 Ta'n wen 'gtelege'witemultitoqs'p
 wejgu'et wantaqo'tigtug.
 Wejgu teppitl te'sipowji'tl."

¹⁶Unaqapemg mo nestmu'tigupnig na tujiw. Gatu ta'n tujiw Se'sus gisi unagieteg aq elieteg wa'so'q na tujiw migwite'tmi'tij ta'n telueg'p Gjinisgam ugtwi'gatign ugjit ula. Aq migwite'tmi'tij ta'n wet tla'taqati'tij ugjit negm.

¹⁷Na mimajuinu'g, ta'n wijitgweiwatipnn Se'susal ta'n wigumateg Lasalasal ugtutqutaqanmg aq apaji mimajua'lapnn siaw teluepnig ta'n goqwei gis nemitu'tij. ¹⁸Etna na ugjit mimajuinu'g a'sugua'titl muta nutma'tipnig ta'n gis lugwatg'pnn mesgi'gl 'lgowaqann. ¹⁹Na tujiw Palasiaq telimultijig, "Angaptmug, nentu'gweg! Mo un'ji el'tagw! 'Ms't ta'n te'sijig elue'wia'tijig aq majulgwala'titl." Na wegla teluepnig.

Na ta'sijig Gli'gewaq gwilua'titl Se'susal

[El'ta'jig Pilipeg. Negm tleiawit Petse'taeg ta'n gigjiw wigultijig ta'nig mo Lesui'peul'ti'gw Pilip aq Antle' Gli'gewei ugwisunmual.]

²⁰Etna na na'te'l alt Gli'gewaq mawi 'lta'pnig Selusalemg ugjit na Siawa'timgewei pestie'uti ugjit emtoqwalanew Nisgaml. ²¹El'ta'jig Pilipeg negm ta'n tleia-wit na gutan Petse'ta Galaliewa'gig. Teluejig, "Saquamaw getu nemi'g'tt Se'sus."

²²El'ta'jig maw Pilip aq nat tlimatl Antle'al aq na tujiw el'ta'jig nat tlima'titl Se'susal. ²³Se'sus asitemaji, "Tetaputesg iga'q ugjit ni'n na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimip aq mimajuinualsiap mawi gepmite'lmugsin. ²⁴Teliaq telimuloq, amujpa 'np'tes. Pa na wije aq gulungwei 'sginmin na glapis iga'taqatmg maqamigeg aq 'np'g, pas'g newgte' 'sginmin. Gatu ta'n tujiw saqaliaq na tujiw nigweg aq minitew aq me' pugwelgt'tew. Pa wije aq ula 'sginmin amujpa ni'n 'np'tes. Na teliaq telimuloq."

Se'sus telimaji na Gli'gewaq aq maw 'ms't wen

²⁵"Na mimajuinu ta'n tela'toq ugmimajuaqanm ta'n tel puatg, na 'n'tutew, gatu awna na mimajuinu tela'toq ugmimajuaqanm ta'n Gjinisgam tel puatg, 'msntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. ²⁶Getu wen 'gtu nnaqapemij, tlimug jugwita'tij aq majulgwali'tij ni'n glaman 'ntlugowinumg i'muttaq ta'n ni'n eim. Nujj gepmitelmataq ta'n wenig elugowijig. Teliaq na telimuloq."

Se'sus wesgut'p ta'n teli np'tew

²⁷"Nige' 'ngamlamun ewlgwija's'g aq etug talua's? Etug tlueg, 'Nujj ugs'tawi, ta'n goqwei getu tliaq glaman ma tlianug ni'neg. Gatu etna na ugjit wet jugu'a'p ugjit saputa'sin ula ulmajo'qon. ²⁸Glaman tlua's, 'Nujj, gisa'tu 'gwisunm gepmite'tas'gtn.' "

Na tujiw Gjinisgam metewistog wa'so'q teluet, "Gis gepmite'tmap aq ap gepmite'ttes."

²⁹Na mimajuinu'g ta'n alpugua'tiji, nutua'titl aq teluejig, "Gaqtugwaqig." Igtigij teluejig, "Ansale'wit gelulatl."

³⁰Gatu Se'sus telimaji, "Wet nutuoqop Nujj mo ugjit ni'n gatu ugjit gilew 'gtlams'tuinew. ³¹Tetaputesg iga'q ugjit na mimajuinu'g ula ugs'tqamug

ilsutasultinew aq na iganpuguit ula ugs'tqamu, na mn'tu, pegwato'tg. ³² Ta'n tujiw unaqa'liten gujjieweigtug pugwelgtaq mimajuinu'g pejo'l'gig ni'neg." (³³ Wet luwet ula ugjit musga'tuanew ta'n tli amasgipnnaten ta'n tli np'tew.)

³⁴ Na mimajuinu'g asita'pugua'titl, "Gjinisgam ugtwi'gatign telimugsieg Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugmimajuinumg iapijw mimajitew. Tal gis tluen na ji'nm ta'n mimajuinu'alsip amujpa unaqa'-laten gujjieweigtug aq 'np'tew. Wen ta u't ji'nm ta'n mimajuinu'alsip? Tel'ta'-sultieg negm na Nujiugs'tawi'wet."

³⁵ Se'sus asitemaji, "Amujpa na siawi 'lta'gw ta'n pemi lta'ioq ge's waseteg glaman mo oqonitpaqianug gesgmnaq peita'woq ta'n el'ta'ioq. Ta'n wen pemiet oqonitpa'qigtug ma nmitug ta'n eliej. Ni'n na ta'n wen ignmu-loq waseteg aq musga'tuloq ta'n 'lta'goq Nisgamewigtug pas'g me' gija'ji'j wasetew ugjit gilew. ³⁶ Glaman 'gtlams'tasultigw ni'neg ge's eim ta'n eimoq. Na tujiw gugunmuitoqs'p 'ntwasetegn 'gtinnewaq."

Lesui'paq mo getlams'tua'tigul

Na ta'n tujiw luweteg ula, maja'sit aq mimgwas'gtuaji ali gasigtuaji. ³⁷ Je tlia gis lugwatg ta'n te's'gl mesgi'gl 'lgowaqan ugsisguaq, mo getlams'tua'tigul.

³⁸ Glaman ta'n iganigijtegewinu Aiseiao'q gis luwet, na tliatew,

"Gjisaqamaw, wen ta'n getlams'tg
'gtagnutmaqanminen?
Gjisaqamaw musga'tuaji
mesgi'gl 'lgowaqan,
gatu wen ta'n gisi gj'i'jia'tl
Gjisaqamawul ugml'gigno'tim?"

³⁹ Etna na ugjit mo wen gisi gtlams'tmug aq Aiseiao'q ap teluep,

⁴⁰ "Mo getu 'ns'tasulti'gw
aq Gjinisgam gisa'laji melgatpa'tinew
aq ilta'tuaji ugtangita'suaqanmual
glaman mo gisi ns'tasulti'gw.
Teluet,
'Mo getu 'lta'gw ni'neg
ugjit 'npilan.
Na gis tliaq
muta mo getu 'gtlams'tuigw.' "

⁴¹ Aiseiao'q ula teluepnaq aq wesgumapnn muta nemituap Se'susal gepmi-te'lm'gwi'tital ta'n tujiw westaugsi'gweg. Wesgumapnn na ji'nmul ta'n Gjinisgam petgimatl ugjit ugs'tawian ugtmimajuinumg aq ta'n tel gepmitelmut.

⁴² We'gaw tlia pugwelgig Lesui'paq iganpugua'tiji getlams'tua'titl Se'susal, gatu mo wesgutmi'ti'gw mimajuinuigtug muta jipala'tiji Palasiaq ta'n teluepnig, "Tuege'tital wen 'gja'sutuo'guomg ta'n getlams'tg negmeg." ⁴³ Me' gesa-tmi'tip mimajuinu'g ul'te'lmugsinew je mu ul'te'lmugsinew Nisgamewigtug.

Se'sus ugglusuaqanml ilsumgutaq mimajuinu'g

⁴⁴ Na Se'sus gesigawewistoq, "Ta'n wen getlams'tuit mo pas'g ni'n getlams'-tuit gatu elt negm ta'n petgimip. ⁴⁵ Ta'n wen nemi't, elt nemiatl ta'n wen petgimip. ⁴⁶ Ni'n na ta'n ignmaqig waseteg mimajuinu'g. Wejgu'eiap ugs'tqamug

pa wijei aq waseteg ta'n wen getlams'tasit ma oqonitpa'qigtug i'mug. ⁴⁷Ta'n wen nutmuj 'ntglusuaqanm aq mo jigs'tmug ma ilsumaq. Weji pginap ugjit ugs'tawian mimajuinu'g mo ilsuman. ⁴⁸Ta'n wen mo menuaqalig ni'n aq mo wesua'tuig 'ntglusuaqanm eig newgte'jit ta'n ilsumatal. Na glusuaqan ta'n wesgutmap, ilsumgutaq ugtejgewei na'gweg. ⁴⁹Ula tliatew muta wegla mo ni'n 'ntangita'suaqanm't'pn gatu Nujj ta'n petgimip telimip 'ms't goqwei ta'n telimuloq. ⁵⁰Geitu ta'n goqwei telimip 'pgisitugsitoqs'p iapijwewei mimajuaqan. Ta'n goqwei telimuloq na Nujj telimip ugjit tlimulinew. Na teliaq telimuloq. Geji'g ta'n wen Nujj jigs'tuatl na api mimajitew."

Se'sus gesispa'tuaji unaqapemg uggwatual

*[Etna na ta'n gisteju i' tla'teget. Nasoqtesgmege'g 'mg'sng
al nasgua'tiji aq 'mjega'tutal uggwatuaq.]*

13 ¹Na ugtejgewe't'p na'gweg glapis na pestie'uti Siawa'timgewei. Se'sus geitoq tetaputesg iga'q ugjit negm 'nqatmn ula ugs'tqamu aq lien ujjeg. Apijw gesalajig ta'nig negmewe'g ula ugs'tqamug aq enmi gsalaji aq glapis ugtejgewei.

²Negm aq unaqapemg etl uloqotalultijig. Na tujiw mn'tu wet nu'gwalatl Sutaal, Simon Isgaliot uggwisl, ugjit 'ntuisgetun Se'susal. ³Se'sus geitoq ujjl ignmat'p ml'gigno'ti ugjit 'ms't goqwei assutmn. Geitoq Nisgamewigtug wejiet aq ap apaja'sitew Nisgamewigtug. ⁴Se'sus weji unaqa'sit p'ta'utigtug. Mena'-latl uggotmual aq gigoqopilg gasigo'suti negm ugtassuign. ⁵Na tujiw ta'sg samqwan guta'toq nuji ugsispasutio'qigtug aq poqji gsispa'tuajig unaqapemg uggwatuaq aq ga'sumuaji e'w'g na gasigo'suti gigoqopisij. ⁶Iga't Simon Pie'leg ta'n telimtl, "Gjisaqamaw getu 'gsispa'tuin 'ngatl?" ⁷Se'sus asitematl, "Mo geitu'n nige' ta'n etl tla'tegei gatu me' enmiaq ns'tasites."

⁸Pie'l na teluet, "Ma ignmulu 'gsispa'tuin 'ngatl, nige' gisna ta'n pa tujiw!" Se'sus asitematl, "Mo 'gsispa'tuluan 'ggatl ma nugu gis nnaqapemiun."

⁹Simon Pie'l na teli asitematl, "Gjisaqamaw, mut pas'g 'gsispa'tuin 'ngatl. Elg 'gsispa'tui 'npitnn aq nun'ji."

¹⁰Se'sus teluet, "Ta'n wen gis gisapalsit aq ala'sij, pas'g puatg uggatl 'gsispa'tugsin ugjit waqame'n. 'Ms't waqamo'ltioq pas'g newgte'jit." (¹¹Na gis geitoqop ta'n wen 'ntuisgalgatal. Etna na ugjit na wet thuet, "Ms't waqamo'ltioq Nisgamewigtug pas'g newgte'jit.")

¹²Ta'n tujiw uggwatual gaqapa'tuateg, Se'sus apat nasa'latl pitoqsilitl uggotm aq apaja'sit ta'n epip p'ta'utigtug. Pipanimaji, "Nestmu'tioq ta'n gis tla'tegei ugjit gilew? ¹³Telui'tioq nujigina'muet aq Gjisaqamaw, na tetapui'tioq aq tetapua'taqatioq muta ni'n na. ¹⁴Gisapa'tuloqol 'ggatual ni'n ta'n Gjisaqamaw aq nujigina'muet gilew 'gsispa'tatultigoq 'ggatual aq mawi apoqonmatultigoq ta'n tel lugutioq. ¹⁵Gis musga'tuloqop ta'n tla'tagatitoqs'p glaman gilew tla'tagattoqs'p ta'n ni'n tela'tega'p ugjit gilew. ¹⁶Telimuloq, 'Lugowinu mu aji espeiugw je mu ugtassusiteml aq nutagnutmewinu mu aji espeiugw je mu ta'n wen petgimtl.' Teliaq na telimuloq. ¹⁷Nige' geituoq ula teliaqewe'l. Pa na tla'taqatioq Gjinisgam ul'te'lmugsitoqs'p.

¹⁸"Mo 'ms't wesgumuluq, geji'gig ta'nig gisi mgngig. Gatu amujpa na tliatew ta'n Gjinisgam ugtwi'gati'gn telueg, 'Newgte'jit ji'nm ta'n toqwataleg 'gtanitew.' ¹⁹Nige' ula telimuloq gesgmnaq telianug glaman ta'n tujiw tliaq

'gtlams'ttoqs'p ni'n na newgte' ta'n apjiw eim. Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's-gtnugweg eimap, nige' eim, aq apjiw i'ttes. ²⁰Ta'n wen wel'ta'sualatl ta'n pas'g wen ni'n elgimg, elg wel'ta'sualit ni'n ta'n Gjinisgam petgimip. Aq ta'n wen wel'ta'sualit ni'n wel'ta'sualatl Nujjl ta'n wen petgimip. Teliq na telimuloq."

Se'sus wesgumatl ta'n wen 'ntuisgalgatal

(Matiw 26.20-25; Malg 14.17-21; Lu'g 22.21-23)

²¹Ta'n tujiw Se'sus gis tlуетег ula mawi ewlgwija's'g uggamlamun aq teluet, "Telimuloq teliaqewei newgte'jit te'sioq 'ntuisgalitew."

²²Unaqapemg angamtultijig aq mo geja'tigul ta'n wen wesgumatl. ²³Newgte'jilitl unaqapeml ta'n Se'sus gesalatl pemgopilitl gigjiw Se'suseg. ²⁴Simon Pie'l matgwetuatl aq telimatl, "Pipanim ta'n wen wesgumatl."

²⁵Na tujiw na unaqapeml gigja'silitl Se'sus aq pipanimtl, "Wen ta na Gjisaqamaw?"

²⁶Se'sus asita'puguet, "'Gtaqqapa'tua's na pipnaqan p'tewapuigtug aq ignmua's, na negmewitew." Na tujiw wesua'toq pipnaqanji'j wetgapa'toq aq ignmuaj Sutaal, Simon Isgaliot uggwisl. ²⁷Ta'n teli nqase'g Suta wesua'toq pipnaqanji'j Gjimm'tu pija'sitl ugtinneg, Se'sus telimatl, "Tetaga'tega ta'n getu tla'tegen!" ²⁸Gatu ta'n wenig p'ta'utigtug pemgopultijig mo nestua'tigul ta'n goqwei wesgutmilij muta ta'n tujiw na mimajuinu ignmugsit na wetgapa'tas'g pipnaqan. Na etl gepmite'lmul. ²⁹Suta ango'tg'p na suliewei. Alt unaqapemg tel'ta'sultijig Se'sus telimatl ugjit nattelmlin ta'n goqwei nuta'ma'tij ugjit na pestie'umg, gisna ugjit ignmuan nat goqwei ewle'juinu'g.

³⁰Na ta'n tujiw Suta wesua'toq na pipnaqan na smtug tewiet. Na nige' gis tepgig.

Na pilei 'tplutaqan

³¹Na ta'n tujiw Suta maja'siteg, Se'sus na teluet, "Nige' Gjinisgam gepmitel-mit ni'n na ji'n'm ta'n petgimip aq Gjinisgam miwatmuaten aq emtoqwalaten ugjit ta'n te's'g goqwei teliaq ni'neg. ³²Ta'n tujiw Gjinisgam miwatmuaten aq emtoqwalaten ugjit ta'n goqwei teliaq ni'neg na tujiw gepmitelmugsites aq ula na tliatew apugijg. ³³Nn'jantut, mawi gsaluloq. Wijitgweiultoqs'p pas'g gijga'jig. Gwiluitoqs'p gatu nige' telimuloq ta'n telimg'pnig igtigig, 'Ma gisi lta'woq ta'n eliei.' ³⁴Pilei 'tplutaqan ignmuloq. "Gsaltultigw ta'n ni'n teli gsaluloq. Amujpa na gesaltultioq." ³⁵Ms't mimajuinu'g 'gjitta'q gilew nnaqapemg 'gsaltultioq."

Se'sus igani usgutg ta'n Pie'l tlуетew mo nenuan Se'susal

(Matiw 26.31-35; Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34)

³⁶Simon Pie'l pipanimatl, "Gjisaqamaw tami elien?" Se'sus asitematl, "Ma gis majulgwaliwn nige' ta'n eliei. Gatu me' enmiaq majulgwalites."

³⁷Pie'l pipanimatl, "Gjisaqamaw, goqwei ugjit ma gisi majulgwalulu nige' Gisgaje'i 'npmn ugjit gi'l aq iga'tun 'ntmimajuqaanm."

³⁸Se'sus na teli asitematl, "Tel'ta'sin gisgaje'in 'npmn ugjit ni'n. Telimul teliaqewei. Gesgmnaq napew getu'g gi'l si'st tlуетes mo nenuiwn." Na.

Se'sus na negm ta'n la'lugsitesnu wa'so'q

14 [Se'sus wesgutg ta'n teli np'tew, na tujiw unaqapemg sespetelma'titl aq ewlgwijultijij.]

¹ Se'sus telimaji, "Mut ignmatmnew 'ggamlamunual ewlgwija'sgtn. Lita'sualug Gjnisgam aq elg lita'sualig ni'n. ² Pugwelgl wen'ji'guoml etegl ta'n nujj wigij aq eliei nat gisgaja'tuloqol ugjit gilew. Mo gis tlimuliwoq ula mo tlianug. ³ Ta'n tujiw lia'n aq nat gisgaja'tuloqol ta'n i'mu'titoqs'p, apaja'sites aq la'lultoqs'p ugjit i'mu'tinew ta'n eim. ⁴ Geituoq ta'n eliei aq ta'n tli 'lta'toqs'p."

⁵ Tuma telimatl, "Gjisaqamaw, mo geju'lueg ta'n elien. Tali gjitutesnen ta'n tli 'lta'tesnen?"

⁶ Se'sus asitematl, "Ni'n pas'g newgte'ji ta'n gis la'lultoqs'p nujjeg aq ma wen piluei. Ni'n telimuloq teliaqewei aq gis lita'sualitoqs'p. Ni'n na ta'n ignmul-toqs'p iapjiwewei mimajuaqan. Ma wen gis liegw Nujjeg glapis ni'n la'l'g. ⁷ Nige' gilew gi's gis nenuioq. Gatu menaqqajewei nenuioqosn, nenuaqoqpn elg nujj. Nige' weja'tegemg gejioq aq gis gis nemioq."

⁸ Pilip telimatl, "Gjisaqamaw musga'tuieg Gujj, na pas'g tel puatmeg."

⁹ Se'sus asitematl, "Pilip, menaq ta nenuiwn, je tlia gis teli pgiji wijitgweiu-loq? Ta'n wen nemi'p, nemiapnn nujll. Goqwei wet thuen, 'Musga'tuin Gujj'? ¹⁰ Mo ta getlams'tmun, Pilip, ni'n eim Nujjeg, aq Nuji eig ntinneg? Na glusua-qann ta'n gisi usgutmuloqopnn mo wejianugupnn 'ntangita'suaqanm. Nuji ta'n eig ntinneg ugtlgowaqan elugwatg. ¹¹ 'Gtlams'tmu'tigw ni'n eim Nujjeg aq Nuji eig ntinneg. Gatu ma gisi gtlams'tmu'tiwoq ugjit ta'n gis tlimuloq na tujiw 'gtlams'tuigw muta mesgi'gl ta'n goqwe'l gis lugwatman. ¹² Ta'n wen getlams'ta-sit ni'neg, na 'lgowaqan tla'tegetal ta'n ni'n gis tla'tega'p. Tla'tegetal me' mesgi'gl 'lgowaqan muta ni'n eliei Nujjeg. Teliaq telimuloq. ¹³ Ta'n goqwei Nuji gelutmat, 'ntwisunmg e'wman, ni'n tla'tega's, glaman ni'n na ugguwisl gepmitelma's Nuji. ¹⁴ Glutmuin ta'n pas'g goqwei 'ntwisunmg, na tla'tega's, na teliaq telimuloq."

Se'sus teplumaji petgitmuanew na Wejuli Nisgaml

¹⁵ "Pa na 'gsalioq jigs'tmuitoqs'p ta'n ni'n telimuloqol glaman mimajuinu'g emtoqwalataq Gjnisgam. ¹⁶ Pipanima's nuji aq negm ignmugsitoqs'p ap igtigl nuji apoqonmuelitl ta'n wijitgweiugsitoqs'p iapjiw. Ma 'nqalugsioq. ¹⁷ Etna na negm Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsitoqs'p teliaqewei. Na mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw ni'neg ma gisi menuege'tigul muta mo gwilua'-tigul aq mo nenua'tigul gatu gilew nenu'luoq aq nige' Wejuli Nisgam maw mimajultioq aq ma 'pgije'nug 'gtinnewa'q i'ttew.

¹⁸ "Ma 'nqaluloq newgtugwa'lugutioq pa wije' aq mijua'ji'g ta'n mo ungi'-gwig ta'n angweiagutaq. Apaja'sites gilew ta'n eimu'tioq. ¹⁹ Apugijge'l na mimajuinu'g ula ugs'tqamug ma nugu nemi'gwig gatu gilew nmitoqs'p, muta me' apaji wijitgweiultoqs'p. Apaji minunsites. Elt apaji minua'lultoqs'p gilew. ²⁰ Ta'n tujiw na na'gweg igaqt'tew ta'n tujiw minunsian, ugjigji'tutoqs'p na ni'n eim Nujjeg aq gilew eimu'tioq 'ntinneg aq ni'n eim 'gtinnewa'q.

²¹ "Ta'n wen wesua'tuitl 'nt'tplutagnml aq jigs'tmu'itl na negm ta'n gesalit. Nuji 'gsalatal ta'n wen gesalit, ni'n 'gsala's aq musgalsites negmeg."

²² Na tujiw Suta (mu Suta Isgaliot) teluet, "Gjisaqamaw, tal gis musgalsites pas'g ninen aq ma nmu'lu'g igtigig mimajuinu'g?"

²³ Se'sus asitematl, "Ta'n wen gesalit 'ntglusuaqanml, jigs'tmu'ital, aq nuji 'gsalatal. Ni'n aq nuji lattesnen ugtinneg aq wigitesnen. ²⁴ Ta'n wen mo jigs'-tmu'igul 'ntglusuaqanml, mo gesaligw. Na agnutmaqan ta'n telimuloqop mo wejianugup 'ntangita'suaqanm gatu wejiaqap Nujjewigtug ta'n petgimip.

²⁵ “Wegla wet tlimuloq ge's wijtgweiluloq. ²⁶ Gatu ta'n tujiw nqalultoqs'p Nujj petgimatal nuji apoqo'nmuelitl na Gjinisgam ugtottml na Wejuli Nisgaml 'ntwisunmg. Wejuli Nisgam gina'mugsitoqs'p 'ms't goqwei aq gisa'lugsitoqs'p migwite'tmnew ta'n te'sg goqwei gis tlimuloqop.

²⁷ “Naqtmuloq ignmatimgewei. Ignmultoqs'p wantaqo'ti 'gtangita'suaqanm aq 'ggamlamunuaq aq iapjiwtetew. Mo teli ignmuluoq ta'n mimajuinu'g teli ignmugsioq. Mut ignmatmnew 'ggamlamunuaq ewlgwija's'gtn gisna sespeta's'-gtn aq mut jipasultinew. ²⁸ Nutuioqop telimuloq, “Nqaluloq gatu ap apaja'sites gilew ta'n eimu'tioq.” Gsalioq ul'ta'sultigoq ta'n tel liei Nujjeg muta negm me' espe'g aq ni'n. ²⁹ Nige' wet tlimuloq wegla gesgmnaq tlianug glaman ta'n tujiw tliaq 'gtlams'tuitoqs'p. ³⁰ Ma piam mamun glululuoq muta mn'tu ta'n igan-puguit ula ugs'tqamu wejgu'et. Gatu ma gis tala'ligw. Mo telgi'g ml'gigno'ti geggunmug 'st'ge' ni'n. ³¹ Tla'tega's ta'n pas'g goqwei Nujj tel puatg glaman na mimajuinu'g 'gjitta'q ta'n tetuji gsalj Nujja. Jugwita'gw, maita'nej.”

**Se'sus na negm ta'n gisa'laji mimajuinu'g mimajultlin
aq Nisgamewigtug ligutilin
gatu amujpa siawqatmu'tijig negmeg**

15 ¹ “Etna na ni'n Se'sus ta'n gisa'l'gig mimajuinu'g mimajultinew aq ligut-
tinew Nisgamewigtug, pa wije' aq gle'pmenaqi gisa'toqol nipispa-
qan nigwen. Nuji iga'taqug gigji angot'g gle'pmenaqi aq pa na wije' nujj
gigji angweiwaji ugtmimajuinumg. ² Nujj jigla'toqol ta'n goqwe'l mo gelu'l-
gtnu'g ugmimajuaqanmuaq glaman ulataqatitaq ta'n tel mimajultijig Nisga-
mewigtug. Pa wije' aq nuji iga'taqug temo'toqol nipispaqanji'l ta'n mo gle'pl el
nigwenugl aq wegla ta'n wel minigl waqama'toqol glaman me' pugwelgt'tal
gle'pl ta'n minigt'tal. Ni'n mimajuinu'g ignmaqig iapjiwewei mimajuaqan. Pa
wije' aq nuji iga'taqug waqamo'toqol nipispaqan, Nujj waqama'tuaj ugmima-
juaqanmuaq aq nige' ligutinew Nisgamewigtug. ³ Pa wije' aq nuji iga'taqug
temo'toqol nipispaqanji'l ta'n mo gle'pl el nigwenugl aq wegla ta'n wel minigl
waqama'toqol glaman me' pugwelgt'tal gle'pl minigt'tal. Na agnutmaqan ta'n
telimuloqop gis gisa'lugsioq waqamo'tinew Nisgamewigtug. ⁴ Na nipispaqan
ta'n gis tmata's'g gle'pmenaqi ma gis nigwenug goqwei glapis siaw nasteg
gle'pmenaqsigtug. Pa na wije' gilew ma gis tla'taqatiwoq ta'n Gjinisgam tel
puatg glapis siawqatmu'tioq ni'neg. Siaw mawgatmu'tigw ni'neg aq ni'n siaw
wijtgweilultoqs'p.

⁵ “Ni'n na pa wije' aq gle'pmenaqi aq gilew pa wije' aq nipispaqann. Ta'n
wen siawqatg ni'neg aq ni'n negmeg etna na negm ta'n pugwelgt'tal tla'tege-
tal ugjit ni'n. Pa na ni'n mo eimu 'gtinnewa'q aq mo ni'n apoqonmuluoq ta'n
goqwei tela'taqatioq ma tepawgtinug Nisgamewigtug. ⁶ Ta'n wen mo siawqa-
tmug ni'neg ejigla'lut, pa wije' aq nipispaqan ta'n weji tmata's'g gle'pmena-
sigtug aq gaqi gispateg. Wegla nipispaqann mawo'tas'gl aq elo'tas'gl pugte-
wigtug ugjit nu'gwa'tas'gtn. ⁷ Siawqatmu'tioq ni'neg aq 'ntglusuaqanml siaw
jigs'tmuigw aq majulgwatmui na tujiw pipanigesultioq ta'n tel puatmoq aq
'msntoqs'p.

⁸ “Etna na ula Nujj gepmite'lmaten ta'n tujiw tela'taqatioq ta'n tel puatg aq
pejo'loq igtigig Nisgamewigtug. Na tla'taqatitoqs'p tel musgalsultioq nnaqape-
multinew. ⁹ Teli gsaluloq ta'n Nujj teli gsalij. Migwite'tmug ta'n teli gsaluloq

aq na tl mimajultigw. ¹⁰ Jigs'tmuioq ta'n telimuloq, na tl siawqatmultoqs'p 'ntgsaltuaqanm aq siawi gsalutoqs'p. Pa na wije' aq ni'n ta'n tel jigs'taq Nujj ta'n telimij aq na tl siawqatm ugt'gsaltuaqanm aq negm siawi gsalit.

¹¹ "Wet tlimuloq ula glaman ulgwijultitoqs'p ta'n ni'n teli ulgwijn. 'Ntwelgwi-juaqanm ignmultoqs'p 'ggamlamunual glaman 'ggamlamunual pajiji ulgwitt'tal. ¹² Etna na ula ta'n telimuloq. 'Gsaltultigw ta'n ni'n teli gsaluloq.' ¹³ Ta'n mawi ms'gi'g ugsaltuaqan mimajuinu gis neia'tuataq witapaq na iga'tutew ugmimajuaqanm ugjit negmow. Ma gis piami gsalugsioq wen st'ge' ula. ¹⁴ Aq gilew na nitapaq, tla'taqa-tioq ta'n telimuloq. ¹⁵ Nige' gisgug mu nugu telui'tuloq 'ntlugowinumg muta lugo-winu mo geitug ta'n ugtassusiteml getu tla'tegelij. Gatu awna telui'tuloq nitapaq muta gaq tlimuloqol ta'n te'sg goqwei nutmap Nujjewigtug. ¹⁶ Mo gilew megniwo-qop. Ni'n megnuloqop aq iga'luloqop ugjit munso'tinew tla'taqatinew ta'n tel pu-luloq aq gina'mug mimajuinu'g ugjit majulgwalinew. Na tujiw iapijewe' mimajuaqan guguntaq aq iapijw majulgwalityaq. Tla'taqatioq na Nujj ignmugsitoqs'p ta'n pas'g goqwei gelutmuoq 'nwisunmg. ¹⁷ Etna na ula ta'n melgimuloq, "Gsaltultigw!" "

Wegla mimajuinu'g ta'n mo tleiaulti'gw Nisgamewigtug masgelmugsitoqs'p

¹⁸ "Pa na mimajuinu'g ta'n mo tleiaulti'gw Nisgamewigtug masgelmugsioq, amujpa migwite'tmoq, tmg ni'n masgelmipnig. ¹⁹ Gatu ni'n weji mgnuloqop ula ugs'tqamu ta'n mimajuinu'g eimu'tijig aq mu nugu tleiaultiwoq. Etna na ugjit ula mimajuinu'g masgelmugsioq. Gatu tleiaultioq ula mimajuinuigtug, na tujiw ula mimajuinu'g 'gsalugsitoqs'p ta'n teli gsa'tiji un'januaq. ²⁰ Migwite'tmug ta'n telimuloqop. Mo na gisteju me' espeiuq aq ugtassusiteml. Ta'n teleiwpnig na wije' gilew tleiusitoqs'p. Amasgipnnipnig ni'n aq elt gilew amasgipnnugsitoqs'p. Jigs'-tmui'tisnn 'ntglusuaqanml, jigs'tugsitoqs'p elt gilew 'gglusuaqanmual. ²¹ Gilew tleiaultioq ni'neg, etna na ugjit tla'lugsitoqs'p ula ta'n te's'gl goqwe'l muta mo nenua'tigul nuji'l ta'n petgimip. ²² Ma ilsulam'gig ta'n tel pata'taqati'tij ta'n mo menuaqaligupnig mo jugu'ewasn aq gluluaqasn. Gatu nige' wejgu'eiap aq gelu'lg-'pnig aq nige' geitu'tij ta'n tel pata'taqati'tij aq ma nugu gisi iga'tu'titl ugtlu'e-utiwal. ²³ Ta'n wen masgelmit masgelmatl elt nuji'l. ²⁴ Weji pgisin ugjit mesgi'g lugowaqan lugwatmn ta'n menaq wen pa tela'tegegw. Nemi'pnig ta'n gis tla'tegei pas'g mo jigs'tuigupni awna masgelmipnig aq maw Nujjl. Etna na ugjit tli ilsuma-ten. ²⁵ Amujpa na wet tliaq glaman ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign tlialew, 'Mo goqwei geggummi'ti'gw ta'n tel masgelmi'tij.' Pisuiw masgelmijig.

²⁶ "Nujjeg ugji petgima's Nuji apoqonmuet na Wejuli Nisgam. Ta'n tujiw 'pgising gina'mugsitoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam aq usgumitew. ²⁷ Aq elt gilew usgumitoqs'p, muta wijitgweioq mawi amgweseweieg al gina'muaneg."

16 ¹ Se'sus siawewistoq, "Na ula gis tlimuloq glaman ma se'stoqutiwoq. ² Tuaqtesgugsitoqs'p ugtasutuo'guomuaq. Iga'qt'tew na'gweg ta'n tujiw wen ne'po'qsioq tl'ta'sitew etl lugowatl Nisgaml. ³ Na wegla tla'lugsitoqs'p muta mo nenua'tigul Nujjl gisna ni'n. ⁴ Gatu ula gis igan gnuatuloq glaman iga'q na'gweg ugjit negmow tla'taqatinew, wegla migwite'ttoqs'p ta'n telimuloqop."

Wejuli Nisgam ugtlgoawaqanm

"Amgweseweieg mo telimuluoqopnn wegla muta me' pem siaw wijitgweilu-loqop. ⁵ Gatu nige' gis tlimuloq muta eliei negmeg ta'n petgimip. Gatu mo wen

te'sioq pipanimip, 'Tami elien?' ⁶ Muta nige' ta'n gis tlimuloq 'ggamlamunual ewlgwitgl. ⁷ Gatu telimuloq teliaqewei me' glu'lg'tew ugjit gilew na ni'n jigla'sia's. Gatu mo jigla'wan na nujiapoqonmuet ta'n teluisit na Wejuli Nisgam ma 'pgising gileweg. Gatu jigla'sia's na tujiw Wejuli Nisgam petgimultoqs'p ni'n. Teliaq na telimuloq. ⁸ Ta'n tujiw 'pgising negm musga'tuataq mimajui-nu'g ugs'tqamug, ta'n tel lue'winuulti'tij, aq ta'n tel pata'tegewinuulti'tij. Musga'tuataq na Gjinisgam ugge'lu'lgm eteg ugjit apoqonmuan aq gisi jiglo'lataq ta'n tli ilsumaten. Musga'tuataq oplita'sultijig ugjit ta'n goqwei tetapu'aq aq ta'n Gjinisgam tli ilsutegetew. ⁹ Musga'tuataq ta'n tel lue'winuulti'tij muta mo getlams'tuigupnig. ¹⁰ Musga'tuataq ta'n tli oplita'sultijig ugjit ta'n goqwei tetapu'aq Nisgamewigtug muta eliei Nujjeg aq gilew ma nugu nemi'woq. ¹¹ Musga'tuataq ta'n tli oplita'sultijig ugjit Gjinisgam ugtilsutaqanm muta iganpuguit ula ugs'tqamu na mn'tu gis gisi ilsumut.

¹² "A' na me' pugwelg ta'n goqwei getu tlimuloq, gatu nige' ugsami ms'gi'g-t'tew ugjit gilew gispugutmnnew. ¹³ Gatu ta'n tujiw na Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsitoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam 'pgising negm ilgwenugsitoqs'p teliaqewegtug. Ma usgut mug ta'n goqwei gisite'tg pas'g usguttew ta'n goqwei gis nutg aq tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tliatew. ¹⁴ Ugsua'tutew ta'n goqwei ni'-newei aq musga'tugsitoqs'p aq ignmugsitoqs'p na tl gepmite'limitew. Nutuij ta'n usgutma's na agnutmugsitoqs'p. ¹⁵ Ta'n te's'g goqwei nujj geggung ni'-newei. Etna na ugjit wet thuei Wejuli Nisgam ugsua'tutew ta'n goqwei ignmaq aq musga'tugsitoqs'p. Na."

Ewlgwijuaqan aq welgwijuaqan

¹⁶ "Apugjig jigla'sites aq ma gis nemi'woq, aq na tujiw apugjige'l ap nmitoqs'p."

¹⁷ A lt unaqapemg telimultijig, "Etl 'gtu talimugsi'gw? Telimugsi'gw, 'Apugjig ma nmi'woq aq na tujiw ap apugjige'l nmitoqs'p.' Elt teluet, 'Eliei nujjeg.' " ¹⁸ Etna na ugjit pipanimultijig, "Etl 'gtu talimugsi'gw ta'n tujiw teluet, 'Apugjige'l?' Mo geitug ginu ta'n goqwei wesgutg."

¹⁹ Se'sus gejiagi getu pipanima'titl, glaman telimaji, "Teluei, 'Apugjige'l ma nmi'woq aq na apugjige'l nmitoqs'p.' Etna na ula pipanimultioq? ²⁰ Atgitemultitoqs'p aq ewlgwijultitoqs'p. Gatu igtigig mimajui-nu'g ta'nig mo getlams'-tmu'ti'gw ul'ta'sultitaq ta'n ni'n tla'liten. Ewlgwijultitoqs'p gatu ta'n teli atgitemultitoqs'p jensi sa'se'wa'sgt'tew aq pajiji ulgwijultitoqs'p. Teliaq na telimuloq. ²¹ Ta'n tujiw e'pit getu un'janit geitoq na poqjipnej. Gatu ta'n tujiw un'jan gisi ugs'tqamu'ilij. Nige' welgwijing muta un'jan gisi ugs'tqamu'ilil. ²² Assma nige' wijei ugjit gilew. Nige' ewlgwijultioq gatu ap nmultoqs'p, 'ggamlamunual pajiji ulgwitt'tal aq ma wen gis jigla'tugsiwoq ula ulgwijuaqan.

²³ "Ta'n tujiw na na'gweg iga'q, gilew ma pipanimiwoq pas'g goqwei, muta nujj ignmugsitoqs'p ta'n pas'g goqwei glutmu'tioq nwisunmg. Teliaq na telimuloq. ²⁴ Glapis nige' me' menaq goqwei pipanigesultiwoq 'nwisunmg. Glutmug 'nwisunmg aq 'msntoqs'p, glaman 'ggamlamunual tetuji ulgwitt'tal."

Se'sus telimaji, "Ni'n wissuignemg'p na iganpuguit ula ugs'tqamu"

²⁵ "A'tugwaqann e'wmapnn ta'n tel tlimuloq wegla. Gatu tetaputesg iga'q ta'n ma nugu e'wmuan a'tugwaqann. Menaqqajewei usgutmultoqs'p nujj.

²⁶Ta'n tujiw na na'gweg iga'q, pipanimatoqs'p negm 'nwisunmg. Mo etl thuew pipanimass negm ugjit gilew. ²⁷Muta Nujj gesalugsioq muta gilew gesalioq aq getlams'tmoq wejia'p negmeg. ²⁸Ni'n wejia'p Nujjewigtug, aq ugs'tqamug pegisinap; aq ap nige' naqt'tes ugs'tqamu aq eliei Nujjeg."

²⁹Na tujiw unaqapemg telima'titl, "A' na nige' menaqqajewei tlewistun aq mo e'wmun a'tugwaqan. ³⁰Nige' gejituleg 'ms't goqwei geitu'n. Aq goqwei ugjit mil pipanimultesnen ugjit 'gji'tunen ta'n goqwei geitu'n. Wegla gisa'lugsieg'pnn 'gtlams'tulinen gi'l wejien Nisgamewigtug."

³¹Se'sus asitemaji, "Nige' tel'ta'sultioq getlams'tuioq? ³²Na na'gweg iga'q aq nige' gis iga'q ta'n tujiw 'ms't gilew gaq se'sa'to'qutitoqs'p. 'Ms't wen apaja'si-tew wiguaq aq ni'n 'ngutugwa'lugwa's. Gatu mo menaqqajewei newgtugwa-lugow muta Nujj wijitgweiwit. ³³Ula ugs'tqamug mimajuinu'g gitnm'titoqs'p gatu ml'gito'ltigw! Wissuignemg'p na iganpuguit ula ugs'tqamu. Na ula wet tlimuloq glaman i'mu'tioq ni'neg aq guguntoqs'p wantaqo'ti 'ggamlamunuaq aq 'gtangita'suaqanmuaq."

Se'sus a'sutmessewajig unaqapemg

17 ¹Ta'n tujiw Se'sus gaqewistoleg, elapa'sit wa'so'q aq teluet, "Nu' (Tata't), na ajiet iga'q. Pipanimul gepmitelmi 'ggwis, glaman ni'n 'ggwis gis gepmitelmultes. ²Ignmui't'p assuman 'ms't mimajuinu'g glaman gisi ignmua's iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q ta'nig ignmui't'pnig. ³Negmow ta'n nenu'linew newgti tetapu'en Gjinisgam aq nenuinew ni'n Se'suguli ta'n petgimi't'p. Etna na ula ignmuates iapjiwewei mimajuaqan. ⁴Mimajuinuigtug gepmitel'mulap ula ugs'tqamug, gaqa'tuapneg ula 'lgowaqan ta'n ignmuip tla'tegen. ⁵Nu' (Tata't), nige' gepmitelmi aq ignmui wijitgweiulin 'st'ge' ta'n tel gepmitelmi't'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg.

⁶"Telimg'pnig ula mimajuinu'g ugjit gi'l. Tleiaultijig ula ugs'tqamu gatu ignmui't'pnig. Gi'lewe't'pnig aq gi'l ignmui't'pnig aq jigs'tmasg'pni 'gglusuaqanm. ⁷Aq nige' geitu'tij ta'n te's'g goqwei ignmui't'p wejiaq gi'leg. ⁸Ignaqapnig agnutmaqan ta'n ignmui't'p aq wesua'tu'tip. Gjitm geitu'tij na ula teliaq aq na wejia'p gi'leg, aq negmow getlams'tmi'tij gi'l petgimi't'p.

⁹"A'sutmessewulgig ula mimajuinu'g ta'n ignmui't'pnig muta gileweg. Mu a'sutmessewaqig igtigig ta'n mo getlams'tmi'ti'gw. ¹⁰Ta'n te'sijig 'ntmimajuinumg na gi'lewei aq ta'n te'sijig 'gmimajuinumg na ni'nnewei. 'Ntgepmitelgaqanm weji musga's'g ula mimajuinuigtug. ¹¹Nige' naqtm ula ugs'tqamu aq eliei gi'leg gatu negmow naqalgig ugs'tqamug. Nu' (Tata't), 'gjisape'win, angweiu aq iga'l. e'wmn 'gml'gigno'timg na wijei ml'gigno'ti ta'n ignmui't'p. Glaman 'ms't siawi i'mu'titaq ni'neg aq ni'n i'm ugtinnewa'q glaman 'ngute-jultitaq ta'n ginu teli 'ngute'ji'gw. ¹²Ta'n teli pgiji wijitgweiagig iga'lg'pnig 'gml'gigno'timg. Na ml'gigno'ti ta'n ignmui't'p. Iga'lg'pnig aq mo wen te'si'tij gesga'gup, pas'g na ji'nm ta'n gis gissutasit lien mn'tua'gig. Na tliatew glaman ta'n goqwei gis wi'gas'g 'gtwi'gatigng tliatew. ¹³Aq nige' eliei gi'leg. Telimg'pnig wegla ge's eimaneg ugs'tqamu glaman ulgwijultitaq pa wijei aq ni'n. Ignmua's uggamlamunual pajiji ulgwitt'tal. ¹⁴Ignaqapnig nnaqapemg 'gtagnutmaqanm, aq masgelmuji'g ta'nig mo getlams'tmu'tligwi muta ni'n aq nnaqapemg piltu angita'sultieg aq negmow. ¹⁵Nu', mo pipanimulu jigla'lan ugs'tqamug gatu awna pipanimul nnaqapemg ugs'tawian mn'tu ugml'gigno'timg.

¹⁶Pa na wije aq ni'n mo tlelawiw ugs'tqamu nige' elt negmow nnaqapemg mo tleaulti'gw ula ugs'tqamug. ¹⁷Ignmu sape'ultinew aq gmetug iga'l ugjit gi'l, ta'n tel gina'masulti'tij 'gglusuaqanml. 'Gglusuaqanml teliaq teluegl. ¹⁸Elgim-gig mimajuinuigtug ula ugs'tqamug pa wije aq gi'l ta'n teli elgimi't'p mima-juinuigtug. ¹⁹Gmetug ighalsi ugjit gi'l glaman negmow ulapettaq glaman elt negmow menaqqajewei ighalsultitaq ugjit gi'l.

²⁰"A'sutmessewulgig nnaqapemg aq maw ugjit ta'nig 'gtlams'tuitaq muta negmow usgumitaq. ²¹Nu' (Tata't), a'sutmessewulgig glaman 'ngute'jitaq. Etamul newgte' tli angita'sultinew aq wije uggamlamunual tl gwiittetal Nis-gamewigtug pa wije aq gi'l nujj aq ni'n. Pa wije aq gi'l tet i'mn ni'neg aq ni'n gi'leg. Pa wije 'gtinnenag i'mu'titaq glaman na mimajuinu'g ula ugs'tqamu 'gtlams'tmultaq gi'l petgimi't'p. ²²Gepmitelm'gig ta'n gis gi'l tel gepmitelmin glaman gisi ngute'jitaq pa wije aq ni'n aq gi'l teli ngute'ji'gw. ²³Ni'n ugtinne-waq eim aq gi'l eimn ntinneq. Na tujiw gis gisi ngute'jitaq glaman na mima-juinu'g ula ugs'tqamug 'gji'tutag gi'l petgimi't'p aq gesaljig ta'n teli gsalin.

²⁴"Nu' (Tata't), gi'l ignmui't'pnig aq pualgig negmow i'mu'tinew wa'so'q ta'n ni'n i'ttes. Na tujiw gis nmituitaq 'ntgepmitelgaqanm, ta'n ignmui't'p muta gesali't'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg. ²⁵Nu' (Tata't), ta'n maw get-lamien aq tetapu'en, na mimajuinu'g ula ugs'tqamu mo nenu'lu'g gatu ni'n nenu'l aq wegla ta'n wijitgweiwijig geitu'tij gi'l petgimi't'p. ²⁶Teling'pnig ula mimajuinu'g ugjit gi'l aq me' siaw tla'tega's glaman 'gsala'titaq igtigig ta'n teli gsalin gi'l aq ni'n ugtinnewa'q i'ttes. Na tliaj."

Se'sus wesua'lut

(Matiw 26.47-56; Malg 14.43-50; Lu'g 22.47-53)

18 ¹Ta'n tujiw Se'sus gisi a'sutmateg, maja'sit maw unaqapemg aq aso-qoma'it sipuji'j teluisig Gitlon. Na'te'l eteg iga'taqanji'j. Se'sus aq una-qapemg el'tajig. ²Na Suta, ta'n netuisga'lapnn Se'susal, geitoq ta'n eteg, muta gaqaisg Se'sus i' tli ultesguaji unaqapemg. ³Etna na ugjit Suta na'te'l eliet maw sma'gnisg aq nuji ugsua'taqatijig, na ta'nig iganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq ignmua'titl, ugjit wije'wanew. Ela'laji iga'taqanigtug. Pema'tu'titl wasoqwa-luejgewe'l aq petasenma'tiji aq espo'qwas'gl aq petgute'gne'l. ⁴Se'sus geitoqop 'ms't goqwei ta'n tliatew ugjit negm. Igana'sit aq pipanimaji, "Wen ta gilew al gwiluog?"

⁵Asitema'titl, "Se'sus na Nasaletgewa'j." Telimaji, "Ni'n na." Suta ta'n netuis-ga'lapnn Se'susal, gaqamis maw igtigig. ⁶Ta'n tujiw Se'sus telimateg, "Ni'n na." Esetepuguita'jig aq smtug aputasg nisia'tijig maqamigeg. ⁷Tel gneg apaj qamita'jig ap Se'sus pipanimaji, "Wen ta gilew al gwiluog?" Teli asitema'titl, "Se'sus na Nasaletgewa'j."

⁸Se'sus teluet, "Gi's gis tlimuloq ni'n na. Ni'n al gwiluog, mut ugsua'lanew ala igtigig." (⁹Wet thuep ula glaman ta'n goqwei teluep gis tliatew, "Nujj je mu newgte'jit gesga'qup ta'n ignmui't'pnig.")

¹⁰Simon Pie'l geggunatl espo'qwas'gl. Gettaqa'toq aq taqamatl espe'g pat-lia's uggistejuml, mente'muaj ina'qanei ugs'tuaqan. Na gisteju teluisit Malgus. ¹¹Se'sus telimatl Pie'lal, "Apaji pija'l 'gtespo'qwas'gm ta'n tlelawig. Gi'l ta tel-ta'sin ma wet saputa'siw metue'gl ta'n Nujj tel'te'tg'p? Ni'n wel'te'tm na tla'te-gen. Amujpa wet samqwai na cupji'j ta'n Nujj ignmui't."

Ela'la'titl Se'susal Annas ugsisgug

¹²Na sma'gnisg maw iganpuguit sma'gnis aq na Lesui'paq nuji ugsua'taqatijig, wesua'la'titl Se'susal gelpila'titl. ¹³Toqo ela'la'titl tmg Annaseg muta Annas na ugijilj Gaiapas. Gaiapas iganpuguit patlia's ula newgtipunqeg. ¹⁴Etna na Gaiapas ta'n teli-mapni Lesui'paq, "Me' gelu'lg'tew newgte'jit ji'nm 'np'g ugjit 'ms't mimajuinu'g."

Pie'l megteg nenuan Se'susal

(Matiw 26.69-70; Malg 14.66-68; Lu'g 22.55-57)

¹⁵Simon Pie'l aq ap igtig unaqapeml, ugpaqamuaq majulgwala'titl Se'susal. Na espe'g patlia's wel nenuapnn igtigl unaqapeml. Negm wije'watl Se'susal iga'taqanigtug ta'n espe'g patlia's wiguow gigoqopaqteg. ¹⁶Pie'l gaqamit gujmug gigjiw ga'qana'tas'gigtug. Igtigl unaqapeml ta'n espe'g patlia's wel nenuatl, apat tu'et, gelulatl gistejui'sgwetl, ta'n nuji ango'tg ga'qana'tas'g, aq pisgwa'latl Pie'lal. ¹⁷Na gistejui'sgwej pipanimatl Pie'lal, "Ma ta gi'l newgte'jin Se'sus unaqapeml?" Pie'l asitematl, "Moqwa' mu na ni'n."

¹⁸Tege'g'p aq gisteju'g aq nuji ugsua'taqatijig gisitu'tip pugtew aq al gigo'-qopugua'tijig etli ulp'susultijig. Pie'l eliet maw negmow aq apu'susit.

Espe'g patlia's mil pipanimatl Se'susal

(Matiw 26.59-66; Malg 14.55-64; Lu'g 22.66-71)

¹⁹Na toqotesip na espe'g patlia's mil pipanimatl Se'susal ugjit unaqapemg aq ta'n tel gina'muej. ²⁰Se'sus asitematl, "Apjiw etlewistuap mimajuinuigtug. Apjiw etl gina'muap a'sutuo'guomg aq 'gjia'sutuo'guomg ta'n 'ms't Lesui'-paq etli ultesgatulti'tij. Mo goqwei mimgwa'tuaqapni ta'n tel gina'maqig. ²¹Goqwei nige' tel mil pipanimin? Pipanim na mimajuinu'g ta'n nutui'pni. Pipanim negmow ta'n telimg'pnig. Amuj na geitu'tij ta'n telueiap."

²²Ta'n tujiw Se'sus gis thueteg ula, newgte'jit sma'gnis paqtne'ita'tl aq teluet, "Mu na tel glulam'g na espe'g patlia's!"

²³Se'sus asitematl, "Goqwei mo tetaputenug thua'n, tlim 'ms't wen ula tet ta'n goqwe't'p. Gatu tetapu ewistuan, goqwei weji tqamin?"

²⁴Na tujiw Annas elgimatl Se'susal, me' gelpisilitl, Gaiapaseg na espe'g patlia's.

Pie'l ap megteg nenuan Se'susal

(Matiw 26.71-75; Malg 14.69-72; Lu'g 22.58-62)

²⁵Gatu na Pie'l me' gaqamit etli apu'susit. Igtigig telima'titl, "Amuj na gi'l newgte'jit Se'sus unaqapeml?"

Gatu Pie'l megt'g. Teluet, "Moqwa' mu na ni'n."

²⁶Newgte'jit espe'g patlia's uggistejuml wo'qomal na ji'nm ta'n Pie'l mente'-muap ugs'tuaqan, gelusit aq pipanimatl Pie'lal, "Mu ta nemu'lap maw negm iga'taqanigtug?"

²⁷Pie'l ap teluet, "Moqwa'!" Na smtug napew getu'g.

Se'sus gaqamit Pilot ugsisgug

(Matiw 27.1,2,11-14; Malg 15.1-5; Lu'g 23.1-5)

²⁸Gatu na tujiw mawi egsitpu'g Lesui'paq iganpugultijig ejigla'la'titl Se'susal Gaiapaseg wiguaq aq ela'la'titl Lo'mewei g'pnnol ugtelege'wituo'guomg.

G'pnno'l teluisit Pilot. Na Lesui'paq iganpugultijig mo pisgwita'gwig muta ta'n negmow telo'ti'tij, pa na pisgwita'snig ta'n mo Lesui'peulti'gw, na tujiw ma waqamo'lti'gw aq ma gis mawatalulti'gw na Siawa'timgewei pestie'umg. ²⁹Etna na ugjit Pilot naji ultesguaji gujmug aq pipanimaji, "Tali 'lsutmuoq ula ji'nm?"

³⁰Asitema'titl, "Mo jugwa'laqatt'pn gi'leg mo opla'tegegusnn."

³¹Pilot telimaji, "Gilew ugsua'lug aq ilsumug ta'n telteg 'gt'tplutaqanmuoq."

Lesui'paq iganpugultijig teluejig, "Gilew Lo'meultioq, mo ignmuiweg wen ne'pa'nen." (³²Ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n Se'sus teluep ugjit ta'n tli np'tew.)

³³Na Pilot apaji pisgwa't elege'wituo'guomg aq negmeg wigumatl Se'susal aq pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

³⁴Se'sus asitematl, "Gi'l pipanimin, gisna ala igtigig gis tlim'sgi'g ugjit ni'n?"

³⁵Pilot na teli asitematl, "Tel'ta'sin ni'n na Lesui'p. 'Gtmimajuinung aq negmow iganpugultijig ugpatlia'smuaq iga'l'sg'pni 'npitnn. Goqwei ta opla'tu's'p?"

³⁶Se'sus teluet, "Ntelege'witewa'gim mo tet tleiawinug ugs'tqamug. 'Ntelege'witewa'gim tleiawigsn ula ugs'tqamu nnaqapemg matnaqq'ti'tisoq. Na tujiw mo iga'linesoq Lesui'paq ugpitnuaq. A' na moqwa! Mo 'ntelege'witewa'gim tleiawinug ula ugs'tqamu."

³⁷Pilot pipanimatl, "Mu na gi'l elege'wit?"

Se'sus asitematl, "E'e, na weji ugs'tqamuiap. Weji pgisinap ugjit 'pgisitun teliaqewei ula ugs'tqamug. Ta'n wen gesatg teliaqewei jigs'tuitew."

³⁸Pilot pipanimatl. "Goqwei ta teliaqewei?"

Na tujiw Pilot apaja'sit gujmug ta'n Lesui'paq eimu'tijig aq telimaji, "Mo goqwei we'jituaq amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin. ³⁹Siawa'timgewei pestie-'uti iga'q, apjiw gettalqa'l'g newgte'jit ta'n pisit laplusang ugjit gilew ta'n i' tl pipanimioq ugjit tla'tegen. Pualioq iga'lan 'gtelege'witemuoq?"

⁴⁰Apaji sesgwala'titl, "Moqwa, mu negm. Pualg't Palapas!" (Palapas na nuji gmutnet.)

Se'sus ilsumut ugjit ne'po'qsin

19 ¹Na tujiw Pilot ignmuaji ugsma'gnismg jigla'lanew Se'susal aq te'-sipowmaqanta'new. ²Na sma'gnisg goqominaqsiei piptugwaqig elisgnuatmi'tij aq nasa'tua'titl un'jig. Megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl nasa'tua'titl. ³Asuita'jig. Elmatgwetua'titl aq teluejig, "'Pgita'wsi Lesui'paq ugtelege'witemuaq!" El'ta'jig aq paqtne'ita'titl.

⁴Mjit newgt Pilot apat tu'et aq telimaji Lesui'paq, "Angamug. Apat tuatul-toqs'p ugjit gilew gisi gji'tunew mo ni'n gisi we'jituaq goqwei amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin." ⁵Na tujiw Se'sus tewiet, nasg'g goqominaqsiei piptugwaqig aq megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl. Pilot telimaji, "Angamug, ula na ji'nm!"

⁶Ta'n tujiw na iganpugultijig patlia'sg aq nujiugsua'taqatijig nemia'titeg, sesgu'tijig, "Gujjiewto'q, gujjiewto'q!" Pilot telimaji, "Na gilew ugsua'lug aq gujjiewto'q. Mo we'jituaq goqwei amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin!"

⁷Na Lesui'paq iganpugultijig asitema'titl, "Geggunmeg 'tplutaqan ta'n telueg, 'Amujpa nepg, muta teli ugsualsit Gjnisgam uggwisin."

⁸Ta'n tujiw Pilot nutuateg, na teluejig, me' aji jipaqa'sit. ⁹Apaji pisgwa-latl Se'susal elege'wituo'guomg aq pipanimatl, "Tami tleiawin? Tami ta gi'l wejien?" Gatu mo Se'sus asitemagul. ¹⁰Pilot ewlumuatl, "Mo getu geluliwn? Migwite'te'n ni'n ml'gigno'ti geggunm gisi iga'lulin gisna gujjiewto'qsin!"

¹¹Se'sus asitematl, "Gi'l ml'gigno'ti geggunmn ugjit ni'n muta pas'g gisi ignmulg'p Nisgamewigtug. Mo geggunmun ml'gigno'ti ugjit ni'n glapis Gjinisgam ignmasg. Gatu na ji'nm ta'n iga'lip 'gpitng, me' mesgi'g ta'n teli pata'tejej."

¹²Ta'n tujiw Pilot ula nutgeg wejo'tg we'jitun ta'n tli iga'latal. Me' tetaqite'tg'p gisi iga'lan. Gatu na Lesui'paq apat sesgu'tijig, "Gatu gi'l iga'laj na ji'nm, mo gi'l Sisal witapal! Ta'n wen teli ugsualsit elege'witewin, negm getanatl Sisalal!"

[Sisal iganpugutuaji Lo'mewa. Negmow ugtelege'witemual.]

¹³Ta'n tujiw Pilot nutgeg ula glusuaqann, ela'la'titl Se'susal gujmug aq epa'sit nuji ilsuteget ugt'pung. Gun'teweiei 'msaqtaq ta'n ugt'pung eteg. (Lesui'pewigtug teluisig, "Gapata.") ¹⁴Nige' ugtege'weiei na'gweg gesg mnaq Siawa'timgewei atlasmutigisgug iga'nug. Mawi espe'g ula atlasmutigisgug. Na suel mewlia'gweg. Pilot telimaji Lesui'paq, "Ula na 'gtelege'witemuoq!"

¹⁵Apaji sesgu'tijig, "Ne'po'q! Ne'po'q! Gujjiewto'q!"

Pilot pi panimaji, "Pualioq ni'n iga'lan 'gtelege'witemuoq ugjit gujjiewto'qsin?"

Iganpugultijig patlia'sg asitema'titl, "Pas'g newgte'jit elege'wit geggung't, na Sisal!"

¹⁶Na tujiw Pilot iga'latl Se'susal ugipitnuaq ugjit gujjiewto'qsinil.

Se'sus gujjiewto't

(Matiw 27.32-44; Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43)

¹⁷Glapis gisapsgna'titl. Na tujiw sma'gnisg nuje'wa'titl Se'susal. Tewa'la'titl 'gjigang pema'tulij uggujiewe'm. El'ta'jig glapis peita'jig na'te'l ta'n pempnigeg maqamigew teluisig, "Teliangamgug st'ge' waqan'tewatpat." (Teluisig, "Golgota" Lesui'pewigtug.) ¹⁸Etna na na'te'l gujjiewta'titl aq tapusiliji ji'nmug gujjiewta'tiji maw negm. Newgte'jit inaqaneg aq igtig patatujg aq negm Se'sus miawe'g. ¹⁹Pilot ewi'gmu't'p gnugwaqan aq nasa'tut'p gujjieweigtug. "Se'sus Nasaletgewa'j, na Lesui'paq ugtelege'witemual." Etna na ula ta'n ewi'gmu't'p. ²⁰Pugwelgig Lesui'paq egitmi'tip ula muta na'te'l ta'n Se'sus etl gujjiewto't mo gnegtnugup 'gjigang. Gnugwaqan ewi'gas'g'p Lesui'pewigtug, Latinewigtug ta'n Lo'mewaq teli'sulti'tij aq Gli'gewigtug. ²¹Na Lesui'peweiei iganpugultijig patlia'sg telima'titl Pilotl, "Mut wi'gmu, 'Lesui'paq ugtelege'witemual.' Gatu ewi'gmu't'p, 'Ula ji'nm teluet, Ni'n na Lesui'paq ugtelege'witemual.'"

²²Pilot asitemaji, "Ta'n goqwei gis wi'gm siawtej."

²³Ta'n tujiw sma'gnisg gisi gujjiewta'titeg Se'susal wesua'tua'tij utapsunn aq ne'w nasgwa'tatultijig, te's pugwei ugjit te's sma'gnis. Pas'g newgte' pugwei esgwiaq, na ugpi'tu'gunml pita'qal maqotl. Newgti mse'litl ta'n teli gnu'a'ta-silij. ²⁴Sma'gnisg telimultijig, "Tlia mu suisgina'tuaq, gatu laqatinej ugjit 'gij'jianenu ta'n wen 'msntew." Ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n goqwei Gjinisgam ugtwi'gatigng gis wi'gas'g'p, "Tel nasgwa'tatultipni nutapsunn te's pugwei

ugjit negmow aq elaqatipnig ugjit 'ntgotml ta'n newgtinse'g." Na ula sma'gnisg tela'taqatiji.

²⁵ Gaqamultijig gigjiw Se'sus uggujiewe'm, uggwitl, aq uggwitl wijigatijig e'pilitl, aq Mali, Gliopas ugte'piteml, aq Mal Matle'n. ²⁶ Se'sus nemiatl uggwitl aq na unaqapeml ta'n gesalatl, gaqamijig. Na tujiw telimatl uggwitl, "Giju' nige' weja'tegemg, tli ugsua'l nnaqapem st'ge' 'ggwis."

²⁷ Aq matgwetuatl unaqapeml aq telimatl, "Tli angweiw 'ngij 'st'ge' 'ggij." Weja'tegemg na ajiet ji'nm enma'latl wiguaq, wigilin.

Se'sus ta'n teli np'g'p

(Matiw 27.45-56; Malg 15.33-41; Lu'g 23.44-49)

²⁸ Se'sus geitoq 'ms't goqwei nige' gaqa'toq, teluet, "Getu samqwai." Glaman tliatiew ta'n telueg'p Gjinisgam ugtwi'gatigng.

²⁹ Samqwano'q eteg'p waju'elilitl wisqe'g moqopa'q. Wetgapa'tu'tij 'spanj moqopa'qigtug iga'tu'titl nipispaqanigtug wejiaq miti's teluisig isop aq elasga'tua'tij Se'sus ugtung. ³⁰ Ta'n tujiw Se'sus wett'geg na tujiw teluet, "Gaqa'-tuaneg." Matgwa'toq un'ji aq iga'latl ugjiqamitl aq apaja'lilitl Nisgamewigtug. Na negp.

Se'susal uggamlamun gigjiw sapalgaita'tl

³¹ Etna na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisgug, na igtig na'gweg mawije'spe'g atlasmutigisgug, Lesui'paq mo puatmi'tigup 'npuinu'g gaqapijultilin gujiweigtug na na'gweg. Etna na ugjit pipanima'titl Pilotal ignmuin ugsma'gnismg tmte'muanew na ji'nmug uggwatual glaman jaqali np'taq aq na tujiw 'npuinu'g nisa'lugsinew. ³² Toqo Pilot elgimaji ugsma'gnismg. Na sma'gnisg el'tajig aq temte'mua'titl amgwesewei ji'nmul uggwatl aq maw igtigl ji'nmul. gitg ta'nig gujiweto't'pnig maw Se'susaq. ³³ Gat u ta'n tujiw iga'titeg Se'susal, nemia'titl gis neplilitl aq mu temte'mua'tigul uggwatl. ³⁴ Gat newgte'jit sma'gnisg espo'qwas'g sapaqqata'tl Se'susal gigjiw uggamlamung ugtassuign aq na smtug mal'tew aq samqwan tewijuig. (³⁵ Ni'n nemituap ta'n tujiw gis tliaq aq giasgiwewei telimuloq glaman 'gtlams'tmultoqs'p. Geitu gigwaji agnutmuloq aq gis lita'sualitoqs'p.) ³⁶ Na ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n goqwei gis wi'gas'g'p Gjinisgam ugtwi'gatigng: "Je ma newgte'gtn ugtwaqan'tem tmta's'gtug." ³⁷ Ap igtig telueg Gjinisgam ugtwi'gatigng: "Na mimajuinu'g angama'tital negm ta'n sapaqqato't'p."

Utqotala'titl Se'susal

(Matiw 27.57-61; Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56)

³⁸ Ta'n tujiw ula gaq tliaq, So'sep ta'n tleiawip na gutanji'j teluisig Alimatia, pipanimatl Pilotal, gisi ugsua'lan Se'susal. (So'sep getlams'tuatl Se'susal. Gat mo al wije'wagupnn muta mo sangewite'lmagwi Lesui'paq iganpugultijig.) Na Pilot telimatl gisi ugsua'tuateg wa'qi aq So'sep eliet aq ejigla'tuaj. ³⁹ Nigotimus na negm ta'n amgwesewieig nat nmiapnn Se'susal newgtejgeg wela'gweg, wije'watl So'sepal. Enma'toqol, weljema'gewei, wiaqiaqal mul aq alos. Na'tami teligsug gasgiptnnaqan 'ngatign. ⁴⁰ Na tapusijig ji'nmug wesua'la'tij Se'susal aq oqonisgwepilmua'tij atla'wegnigtug wejitas'g linen, maw weljema'gewei. Na Lesui'paq ula tela'taqatijig ugjit gisgaja'lanew npuinu'l utqutalugsin.

⁴¹Eteg na'te'l, ta'n Se'sus etl ne'po't iga'taqan. Na na'te'l eteg pilei utqutaqan ta'n menaq wen el sma'lam'g. Gun'tew sapalqe'g i' tli utqutala'tiji. ⁴²Etna na na'gweg gesgmnaq atlasmutigisgug iga'nug, aq na utqutaqan gigjeteg'p. Etna na ugjit elsma'la'titl Se'susal na'te'l.

Na sigue'g utqutaqan

(Matiw 28.1-8; Malg 16.1-8; Lu'g 24.1-12)

20 ¹Na toqo tujiw aqantie'umg egsitpu'g, ge's me' oqonitpa'q, Mal Matle'n eliet utqutaqanigtug aq nemitoq na gun'tew gis jigla'tas'g ta'n weji pisgweta'n. Pisgwapa'sit aq mo nemitug Se'sus wa'qi tami. ²El'tugwi'g ugjit we'jian Simon Pie'l aq ni'n. Telimugsieg, "Gisi ugsua'la'titl Gjisaqamawul utqutaqanigtug aq mu gejiagig ta'n iga'la'titeg!" Na.

³Na tujiw Simon aq ni'n Sa'n el'tugwi'meg utqutaqanigtug nat nmitunen tlian. ⁴Igantesgaq Pie'l aq tmg iga'i. ⁵Waqjua'si aq pisgwapa'si aq nemitu atla'wegnn gatu mo siaw pisgwa'w. ⁶Ta'n tujiw Simon Pie'l iga'teg smtug siaw pisgwa't aq nemitoq atla'wegnn etegl. ⁷Na atla'wegn, ta'n ajijgopiteg'p Se'sus un'jig aq maw ugsisgug gigoqopiteg'p gmetug ta'n igtig atla'wegnn etegl. ⁸Na tujiw elt ni'n pisgwa'si aq nemitu aq getlams'tm unagien. (⁹Glapis na tujiw mo nestasiweg Gjinisgam ugtwi'gatign tluen apaji mimaju'etew.) ¹⁰Na tujiw apajinmita'ieg.

Se'sus musgalsitl Mal Matle'nal

(Matiw 28.9,10; Malg 16.9-11)

¹¹Gatu Mali eliet aq gaqama'sit gujmug utqutaqanigtug atgitemit. Me' etl-temit oqolomgwa'sit aq pitapa'sit utqutaqanigtug. ¹²Na'te'l nemiaji tapusiliji ansale'wilijig wape'gna'miliji, pemgopiliji ta'n Se'sus wa'qi eteg'p. Ansale'wijig astugopijig. Newgte'jit epit ta'n un'jig eteg'p aq igtig ta'n ugawatl eteg'pnn. ¹³Pipanima'titl, "E'pit, goqwei weji atgitemin?"

Asitemaji, "Gis jigla'la'titl Gjisaqamawul aq mu gejiagig ta'n la'la'tital!"

¹⁴Ta'n tujiw gaq tlуетeg ula, gawasgapugua'sit aq nemiatl Se'susal gaqamilitl, gatu mo gejiagul negmewilin. ¹⁵Se'sus pipanimatl, "Tu's, goqwei weji atgitemin? Wen ta gi'l algwilat?"

Mal Matle'n tel'ta'sit negm na nuji ango'tmlij iga'taqan. Na wet tlimatl, "Saqamaw, gatu gi'l gis jigla'l'j, tlimi ta'n iga'l't'p aq ni'n nemisgua's."

¹⁶Se'sus ewi'tmuaj ugwisunm teluet, "Mali!"

Smtug gigo'qopugua'sit aq tetpaqi angamatl aq teluet Lesui'pewigtug, "Laponi!" telueg, "Nujigina'muet."

¹⁷Se'sus telimatl, "Mut sama'liw! muta menaq apaja'siw Nujjewigtug. Gatu lia nnaqapemg aq tlim ugjit ni'n, 'Apaja'si Nujjeg aq gilew Gujjuow, Ntnisgamum aq Gnisgamemuq.' "

¹⁸Na tujiw Mal Matle'n eliet aq telimaji Se'sus unaqapemg, "Gis nemi'g Gjisaqamaw." Na tujiw telimaji ta'n gis tlimt'pnn.

Se'sus neialsit unaqapemewigtug

(Matiw 28.16-20; Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49)

¹⁹Aqantie'umg wela'gw unaqapemg mawtesgatultijig aq apt'sqa'mi'tipnn gaq'ann muta jipala'tiji Lesui'paq iganpugultijig. Jiniw Se'sus gaqamit maw

negmow. Teluet, "Wantaqo'ti i'tt'j 'ggamlamunuaq." ²⁰ Ta'n tujiw gis tlueteg ula, musga'tuaji ugpitnn aq ugtassuign. Na tujiw unaqapemg welgwigl uggamlamunual ta'n tel nemia'tij Gjisaqamawul. ²¹ Ap Se'sus telimaji, "Ignmuloq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Ta'n Nujj petgimip, ap ni'n elgimuloq." ²² Na ula teluep aq putuomaji aq telimaji, "Ignmuloq Wejuli Nisgam. ²³ Apigsigtmuoq mimajuinu'g ugtlu'utiwaq na apigsigtas'gtetal. Gatu mo apigsigtua-woq, na ma apigsigtas'gtnugul."

Se'sus aq Tuma

²⁴ Newgte'jit unaqapeml Tuma, (telui'tut na 'Tqope'j), mo eimu'gus ta'n tujiw Se'sus pegisingeg. ²⁵ Glaman igtigig unaqapemg telima'titl, "Nemi'gt't'p Gjisaqamaw!"

Tuma telimaji, "Mu nemituan ta'n eteg'pnn plegu'l ugpitng aq iga'tuan 'ntlui'gn ta'n plegu'l eteg'pnn aq 'npitn ugtassuign, ma 'gtlams'tmu."

²⁶ Aqantie'uti gis pmiaq, unaqapemg ap mawtesgatultijig aq Tuma wijit-gweiwaji. Na ga'qann apt'sqqa's'gl. Gatu Se'sus jiniw gaqamit aq teluet, "Ignmuloq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq." ²⁷ Na tujiw telimatl Tumaal, "Tet iga'tu 'gtluign aq angaptmui 'npitnn. Jugwasga'tu 'gpitn aq iga'tu 'ntassuign. Pun megte'n aq 'gtlams'te'n!"

²⁸ Tuma telimatl, "Gjisaqamaw aq 'Ntnisgamum!"

²⁹ Se'sus telimatl, "Nige' getlams'tmn muta gis nemi'n. Gjinisgam gisa'lataq ulgwiujultinew ta'nig getlams'tmu'tijig je we'gaw menaq nemi'gwig."

Etna na ula ugjit weji wi'gas'g ula wi'gatignigtug

³⁰ Se'sus pugwelgl 'lgowaqan mesgi'gl elugwatgl unaqapemg ugsisguaq ta'n mo ewi'gas'gtnugul ula wi'gatignigtug. ³¹ Wegla ewi'gas'gl glaman 'gtlams'tmultoqs'p na Se'sus Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugmimajuinumg, Gjinisgam uggwisl. Ta'n teli gtlams'tmoq ugwisunmg 'msntoqs'p iapijiwewei mimajuaqan wa'so'q.

Se'sus neialsit elui'gneg te'siliji unaqapemg

21 ¹ Ta'n tujiw wegla gis tliaq Se'sus 'mjit newgt neialsit aq unaqapemg nemi'jig gigjiw na qospem teluisig Galali (Taipilias). Na tel neialsit. ² Na Simon Pie'l, Tuma (ta'n telui'tut, 'Tqope'j), Nataniel ta'n tleiawit na gutan Gena, Galaliewa'gig, Sepeti uggwisg, aq tapusijig igtigig Se'sus unaqapemg mawi ultesgatultieg'p ni'n aq 'nsis Ji'mej. ³ Simon Pie'l telimugsieg, "Naji usgei."

Telimg'tt, "Wije'ultesnen." El'ta'ieg aq tepita'ieg ugtuluow. Gatu ta'n tel pita'q wela'gw mo goqwei ne'pa'tueg. ⁴ Wejgwapniaq, Se'sus gaqamit gigjiw samqwanigtug. Nemi'g'tt ji'nm gaqamit jajigtug qospem gatu mo nenuaqatt ta'n wenij. ⁵ Sesgwalugsieg, "Nitaptut, Me' tali usg'tioq?"

Na teli asitemg't, "Lpa mo goqwei ne'pa'tueg."

⁶ Na tujiw teluet, "Iga'lug inaqaneg 'gta'pimuoq 'gtluaq aq pugwelgig 'msna-toqs'p." Na tela'taqatieg'p aq mo gis tepo'laqatt'p 'nta'piminen 'ntulnaq muta wesam pugwelgig nme'ji'jg.

⁷ Na tujiw telimg Pie'l, "Gjisaqamawminu na!" Ta'n tujiw nutgeg na Gjisaqamawilin, Pie'l nasa'latl ugtatla'im (pitu' pija'latl ugпита'qawe'l), paqasi unaqiet

aq na'taqama'q. ⁸Na esgwieieg siawqatmu'tieg 'ntulnaq, aq na'taqama'l'g't waju'et 'nta'piminen. Mo amasenugup sitmug pas'g na'tami si'st gasgiptnnaqan leppie. ⁹Ta'n tujiw gis na'taqamita'ieg, nemitueg nugsaqatal me' pugtewigl aq nme'jig etloqsijig aq pipnaqann. ¹⁰Se'sus telimugsieg, "Jugwa'lug alt nme'jig ta'n gisi msnoqopnig."

¹¹Simon Pie'l eliet samqwanigtug aq na'taqama'tejimatl a'pi'l sitmug. Egimaji nme'jig ta'n mesginniji aq newgt gasgiptnnaqan jel na'nisga'q jel si'st te'silitl aq je mo 'nta'piminen sewisgina'sigup. ¹²Se'sus teluet, "Jugwita'gw aq egsitpu'gwatalultinej." Aq mo wen ta'n te'sieg gisite'tmug pipaniman ta'n wenij, muta geji'g'tt'p negm na Gjisaqamawin. ¹³Na tujiw Se'sus ela'mugsieg pipnaqan aq nme'ji'jg aq 'ms't mawatalultieg.

¹⁴Na ula si'stewei Se'sus neialsit aq nemi'g'tt ta'n tujiw gisi npliteg aq minunsiteg.

Se'sus aq Pie'l agnutmajig

¹⁵Ta'n tujiw gaq g'satalultieg, Se'sus pipanimatl Simon Pie'lal, "Simon, Sa'n ugghwisl, me' 'gjitmi gsalin je mu ula negmow ta'n teli gsalj?"

Asitematl, "E'e, Gjisaqamaw. Geitu'n gesalul."

Se'sus telimatl, "Ango'tmui 'ntjiigluewji'jmg." ¹⁶Tapuewei Se'sus pipanimatl, "Simon, Sa'n ugghwisl, gesalin?"

Asitematl, "E'e Gjisaqamaw, amuj geitu'n gesalul."

Se'sus asitematl, "Ilgenmui 'ntmimajuinung pa wije aq ta'n wen gigji angweiwaji ugjiigluewjmg." ¹⁷Ap si'stewei Se'sus pipanimatl, "Simon Sa'n ugghwisl, gesalin?" Pie'l ewlgwijing aq asgaiut'p ta'n tujiw ap Se'sus pipanimateg si'stewei, "Gesalin?" aq telimatl, "Gjisaqamaw geitu'n gi'l 'ms't goqwei. Geitu'n gi'l ta'n teli gsalul!" Se'sus telimatl, "Ango'tmui ntjiigluewjmg." ¹⁸Ta'n tujiw maljewe'-juineg gis tela'tege't'p ta'n teli gsatmu't'p aq elie't'p ta'n tel puatmn gatu ta'n tujiw gisigu'en lasgattes 'gpitnn aq nat wen piluei gl'pilmuatal aq la'lultaq ta'n mo getu liewn. Teliq telimuloq. (¹⁹Se'sus na ula telimapnn ugjit gnuat'uan Pie'lal ta'n tli np'tew ugjit gepmitelman Nisgamal.) Na tujiw Se'sus telimatl, "Majulgwali ni'n."

Se'sus aq Sa'n

²⁰Pie'l gigtoqopa'sit aq nemiatl 'gpaqamg igtigl gawasgulapa'sin unaqapeml ta'n Se'sus gesalatl, na negm ta'n elagwasipnn Se'susal ta'n etlatalultieg aq pipanimapnn, "Gjisaqamaw wen 'ntuisgalultew?" ²¹Ta'n tujiw Pie'l nemi'teg pipanimatl Se'susal, "Gatu taliatew ugjit negm?"

²²Se'sus asitematl, "Jijuaqa pualg siawa'sin glapis apaja'sian. Mut sespete'-tmu! Awna ango'te'n aq majulgwali ni'n!"

²³Ula a'tugwaqan al se'sa'sg ta'nig majulgwala'titl Se'susal, na ula unaqapeml ma 'npligul. Gatu Se'sus mo teluegup ma negm npug. Teluep, "Pualg negm siawa'sin glapis apaja'sian, goqwei ali 'gtu 'gji'tun?"

²⁴Ni'n na unaqapeml ta'n nemituap ta'n teliaq, aq ewi'gmapnn ula wi'gatig-nigtug. 'Ms't geitu'g ta'n tel wi'gmapnn, na teliaqap.

Ugtejgewe'l glusuaqann

²⁵Se'sus pugwelg'pnn ta'n goqwe'l tela'teg'pn. Pa na 'ms't ewi'gas'gsn mo eltite'tmu 'ms't gis gugunas'gtn ula ugs'tqamu. Na 'ms't.

Paqalaiwaqann

ta'n Apostale'wijing

tla'taqatipnig

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Pemapegsig ula wi'gatign ta'n goqwei Lu'g amgwesewei ewi'gas'g Tiopolus. (Na amgwesewei wi'gatign teluisig, Lu'g.) Lu'g getu gnua'latl Tiopolusal ta'n Westaulg unaqapemg se'sa'gnutmua'tiliji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu. Weja'tegemg Jutiae'gati aq Samaliae'gati aq glapis ta'n telgi'g ugs'tqamu mimajuinu'g pogji gtlams'tua'titl Westaulgl.

Lu'g getu gegnualatl Tiopolusal na ta'nig melgi gtlams'tua'titl Westaulgl mo getana'tigul Lo'mewaq pas'g getu se'sa'tu'tij na gelu'lg glusuaqan Se'sus na negm Westaulg ta'n Gjinisgam Gisiteget petgimapnn ugjit iga'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumgwi'tigul. Pa na wije aq iganigjitegewinu'g igan thua'tipnig.

Nigtua'tegl "Paqalaiwaqan" nesisgl:

1. Amgwesewei ta'n Lesui'paq pogji gtlams'tuanew Selusalemg gis Westaulg minunsip aq eliepnaq wa'so'q.
2. Toqo glusuaqan pem se'sa's'g me' gneg Lesui'pe'gati.
3. Na tuijiw awiw Lesui'pe'gati aq na Mesgi'g 'Gta'n aq glapis Lo'mg.

Ta'n goqwei mawi ms'gi'g ula wi'gatignigtug

Ula wi'gatign ewi'gas'g ta'n Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq poqji tl ilgwenaji mimajuinu'g ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl.

Ignmuaji mesgi'g ml'gigno'ti ugjit tla'taqatiliji ta'n Nisgam tel puatg. Siawi ilgwenaji aq melgigna'laji a'sutmewinu'g.

Ewi'gas'g ta'n Westaulg unaqapemg pestunmatmi'tij Gelu'lg Agnutmaqan ugjit Westaulgl aq ta'n ne'po't'p ugjit gtlue'utinal aq ugtejgewei wenaqalsip wa'so'q. Musga's'g ula wi'gatignigtug na ml'gigno'ti ta'n a'sutme'winu'g ignmujig ugjit gegnu pmita'new aq ta'n teli apoqonmatultinew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gesgmnaq wenagiet wa'so'q Westaulg melgimaji unaqapemg aq teplutg ignmuanew ml'gigno'ti (1.1-14)

Ta'n wen megnut ugjit wesua'tun Suta ugt'pung (1.15-26)

Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq unaqapemg pestunmua'tiji na mimajuinu'g Selusalemg (2.1-8.3)

Na gelu'lg aqnutmaqan pem se'sa's'g Jutiae'gati aq Samaliae'gati (8.4-12.25)

Amgwesewei ta'n Poligap maw Pnnal me' gneg ela'tijig ugjit pestunmuanew (13.1-14.28)

Na mawio'mi Selusalemg (15.1-35)

Na ta'puewei ta'n Poligap maw Silas ela'tijig ugjit pestunmanew (15.36–18.22)

Na si'stewei ta'n Poligap gneg eliet ugjit pestunmn aq ajipjulan mimajuinu'g (18.23–21.16)

Poligap wesua'lut Selusalemg aq ta'n goqwei tliaq negmeg na gjigan Sesalia aq maw glapis Lo'mg (21.17–28.31)

1 ¹ Nige' ni'n Lu'g epa'si nitap, Tiopilus, aq ap ewi'gmul wi'gatign. Ta'n tujiw ewi'gmulaneg, telimulap ta'n Se'sus poqji lugwatgeg ugtlgowaqan aq 'ms't ta'n te'sg goqwei tela'tegep aq ta'n tel gina'muasni. Telimulap ta'n tel ne'-po'teg aq ta'n tel minunsiteg aq wenagieteg wa'so'q. ²⁻³ Gesgmnaq wenagieteg ne'wisgegiguna'qas al se'si nemu't. Na apostale'wijig ta'n Se'sus gisi mgnapni gaqaisg nemia'tipnn. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l tleiawigl Gjinisgam ugtelege'wa'-gimg. Igan gnua'tuapni ta'n tel pualapni tla'taqatinew aq Wejuli Nisgam apoonmuaji gisi ns'tmnew. ⁴ Ta'n tujiw mawo'lateg melgimaji, “Mut 'nqatmnew Selusalemg, gatu esgmalug Wejuli Nisgam ta'n Nujj teplumugsioqop. Migwi-te'tmoq ta'n telimuloqop ugjit negm. ⁵ Sa'n sign'tuapni e'w'g'p samqwan gatu ma 'pgije'nug, Gjinisgam sign'tugsitoqs'p e'watal Wejuli Nisgamal.”

Se'sus wenagiet aq eliet wa'so'q

⁶ Ta'n tujiw apostale'wijig aq maw Se'sus weltesgatulti'titeg pipanima'titl Se'susal, “Gjisaqamaw, nige' apaji ignmuates ml'gigno'ti Lesui'paq?”

⁷ Se'sus telimaji, “Nujj gis gissutg'p na na'gweg ta'n tujiw na tliatew. Mu na telte-nug gilew 'gji'tunew. ⁸ Gatu gilew ugjua'lugsitoqs'p Wejuli Nisgam aq ml'gigno'ti i't-t'ew 'gtinnewa. Na tujiw mimajuinu'g tlimatoqs'p ta'n goqwei geituoq ugjit ni'n. Tlimatoqs'p mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg, Jutiaewa'gig, Samaliaewa'gig, aq ta'n telgi'g ugs'tqamug.” ⁹ Na ula gis thuej, Se'sus poqji unagiet. Apostale'wijig tetpaqi angama'titl. Ge's elapulti'tij eliet wa'so'q. Eli gs'gsa'sitaq alugwigwtug.

¹⁰ Na ge's elapulti'tij musigisg'tug, telapa'sultijig tapusijig ji'n mug gaqamijig gmetug wape'gna'qig. ¹¹ Ula ji'n mug teluejig, “Gilew, ta'n tleiaultioq Galalie-wa'gig, goqwei tet gaqamultioq aq elapultioq musigisg'tug? Ula Se'sus ta'n wenagiepnag aq eliepnag wa'so'q na negm tli apaja'sitew nige' ta'n tel nemio-qop wenagiet.” Na teluepnig ula ji'n mug.

Apostale'wijig apaita'jig Selusalemg

¹² Na toqo tujiw apostale'wijig nisita'jig gm'tnigtug teluisit Olipet aq apaita'-jig Selusalemg. Mo piامي amasenug, na'tami aqataig loqtn. ¹³ Na pisgwita'jig wen'ji'guomg aq toqjuita'jig ge'gwe'g ta'n siawqatmu'tijig. Etna na ula mima-juinu'g eimu'tijig: Pie'l, Sa'n, Ji'mej, Antle', Pilip, Tuma, Paltolomiw, Matiw, aq Ji'mej na Alpius ugghwisl, aq Simon ta'n tleiawit “na mimajuinu'g ta'n pajiji gsatmi'tij umutgig,” aq Suta na wijigati'titl Ji'mejal. ¹⁴ Maw e'prijig eig'snig aq Mali, Se'sus ugghwitl ap maw Se'sus ugjignamg. Te'sigisg'g 'ms't ta'n te'sijig mawalsultijig aq gaqaisg mawi a'sutma'tijig.

Ta'n wen ugt'pun wesua'tuaj Sutaal ta'n ne'pa'sipnaq

¹⁵ Newgtejgeg na'gweg etna na na'te'l pugwelgig mawita'pnig, na'tami gas-iptnnaqanijig jel tapuisgegsijig. Etna na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet,

¹⁶“Nigmatut, amujpa na Gjnisgam ugtwi'gatign wet tliaq. Wejuli Nisgam e'wapnn Ta'pital ugjit ta'n tel glusipnaq aq iganigji'jiapna Suta'oq. ¹⁷Migwi-te'tmug! Suta'oq mawo'tiegp'naq. Se'sus gisi mgnapnn i' maw lugutieg'pnaq. Gatu gisita'sipnaq ta'n tli ntuisgetutal Se'susal. Ela'lapni alt ji'n mug gegnua'-tuapni ta'n tegan Se'susal, negla ji'n mug ta'n tli ugsua'lataq Se'susal.”

[Na tujiw Suta gawasgita'sip aq apaja'toq suliewei patlia'sewigtug. Tewieteg etli espeteg eliet aq gestunepilsip. Gesipgetesing a'papi.]

¹⁸(Suta pasgine'tesing aq uligsi'l getaqqaiteagl. Na tujiw pegwatelmi'tij maqamigew ta'n teli apangitus'p ta'n gisi ntuisgelateg Se'susal. ¹⁹Ms't ta'n te'-sijig mimajuinu'g wigultijig Selusalemg gaq nutma'tijig. Ta'n teli'sultijig telui'-tmi'tij na iga'taqan “A'qeltama.” Na telueg, “Iga'taqan ta'n weji pgwatel's'g e'wmi'tij nepatua'gnei suliewei.”)

²⁰“Gis wi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatign ta'n teluisig ‘Gtapegiaqann A'sutmaqane'l' asugomtesisga'q jel pesgunategewei ta'n pemapegsit tapuisga'q jel na'n aq elg gasgiptnnaqan jel pesgunategewei ta'n pemapegsit ugumuljin: ‘Na negm hp'tew aq ms't goqwei negmewei naqt'tew’ (nmitu 69.25). Ap na tel wi'gas'g, ‘Na ta'n wen piluei wesua'tuaj ugt'pun ta'n negm i' tl lugwep’ (nmitu 109.8).

²¹⁻²²“Etna na ugjit igtig ji'n m megnut ta'n apostale'witewitew. Amujpa na ji'n m gis wijitgweiugsi'gw ta'n tujiw Sa'n sign'tuateg Se'susal aq ta'n tujiw Se'sus wijitgweiugsi'gweg ta'n tel mili al'ta'igweg aq glapis Se'sus wenagieteg wa'so'q. Ula ji'n m gnautegetew ta'n minunsipnaq Se'sus.”

²³Telimtultijig, “Gatu nige', teginig 'mgnatesnu? Ula ji'n m teluisit So'sep Palsapas Justus gisna Mattaias?” ²⁴Na tel tawaqtmua'titl Nisgam l teluejig, “Gjisaqamaw, gi'l geitajig ta'n telgwi'tl mimajuinu'g uggamlamunual. Musga'tuin ta'n tegan wegla tapusijig gisi mgnt. ²⁵Negm wesua'tuateg Sutaal ugt'pung aq apostale'witewitew, muta Suta'oq eliepnag ta'n tleia'w. ²⁶Elaqatijig aq elapugua'titl Mattaiasal. Maw negm nige' mawgimut newgtisgegsijig jel newgt apostale'w. ²⁷Wijig.

Na Wejuli Nisgam l pitu'gwi'titl ta'n nig getlams'tasultijig

2 ¹Na na'gweg teluisig Pentigast iga'q, 'ms't ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'susal na etl mawiejig. ²Jiniw nutmi'tij sespena'q wejiaq musigis'g'tug. Pa na wije aq melgignag ugju'sn putueg. Na we'gwi ginta'q lamguomg ta'n epulti'tij aq maw gujm. ³Na tujiw nemitu'titl teli angamgug 'st'ge' pugte'tl. Se'sita'qal 'ms't ta'n te'sijig aq sama'lugwi'titl. Wejuli Nisgam l na. ⁴Ms't ta'n te'sijig pitu'gwi'titl Wejuli Nisgam l aq mestatesgagwi'titl. Poqi piltui'sultijig. Wejuli Nisgam gisa'laji na tli'sultinew.

⁵Etna na na'te'l Lesui'paq eimu'tijig Selusalemg ta'n gepmitelma'titl Nisgam l. Weita'jig ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁶Ta'n tujiw nutmi'titeg ula sespena'l, na pugwelgig mawita'jig. Na tujiw ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig tewita'jig. Na mimajuinu'g paqalaiultijig, muta ingute'jit nutua'titl newgte'jilitl teli'silij ta'n negmow teli'sulti'tij. ⁷Na 'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaiultijig aq telimtultijig, “Wegla mimajuinu'g ta'n piltui'sultijig tleiaultijig Galaliawa'g. ⁸Tal gis tliaq teli'sultijig 'st'ge' ginu? ⁹Ginu tleiaultig na maqamigal Paltia, Mitia, Mesopotamia, Jutia, Gappatosia, Pontus, E'sia, ¹⁰Pligia, Pampilia, we'gaw Ijipt aq

ta'n telgi'g Lipia, aq gigjiw Sailin. Alt tleiaultijig Lo'm, na mnigu teluisig Gelit, aq Alapia. ¹¹ Ginu na Lesui'peulti'gw aq ta'nig gawasgita'jig ugjit Lesui'peultinew, gatu 'ms't ginu nutuggwig negmow teli'sultijig ta'n ginu teli'sulti'gw. Wesgutmi'tij ta'n goqwe'l telgi'gl Gjinisgam gis tla'tegetl." ¹² Na paqalaiultijig aq mo nestmi'ti'gw. Pipanimtultijig, "Tal gis tliaq? Ula talueg?"

¹³ Pas'g igtigig maligima'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal aq teluejig, "Ula mimajuinu'g getgia'tijig!"

Pie'l ugtagnutmaqann ta'n tel gina'muep

¹⁴ Na tujiw Pie'l gaqama'sit maw igtigig newgtisgegsijig jel newgt apostale'wijig. Toqo poqji gsigawet ta'n tel glulaj pugwelgig mimajuinu'g, "Nigmatut, aq ta'n te'sioq eimu'tioq Selusalemg, jigs'tuig ni'n. Agnutmaqann geggunm ta'n getu tlimuloq. ¹⁵ Tel'ta'sultioq ninen getgia'tieg, pas'g na mo telianug. Mo ninen getgia'tiweg. Atejoqoq psgunateg ajiet egsitpu'g. Ma wen gisi gtigiegw na tetuji egsitpu'g. ¹⁶ Gatu awna, etna na ula ta'n iganigjitegewinu'g Joelo'q wesgut'pneq aq ewi'gig'pneq ¹⁷ ta'n Gjinisgam gis tluep. Telimapni,

'Etna na ula ni'n Gjinisgam tla'tega's
enmigiaspiaqal na'gwegl.

Elgitmultoqs'p Wejuli Nisgam
aq ilgwenata 'ms't 'ntmimajuinumg.

I'ttew 'gtinnewaq.

Ggwisuaq aq 'gtusuaq iganigjitaqatitaq.

Maljewej'g aq gisigu'g pugwelgl
ta'n milaptaqatitaq Nisgamewel.

¹⁸ Na tliatew wegla na'gwegl,
elgitmua's Wejuli Nisgam 'ntlugowinumg,
gitg ji'nmug aq maw e'pijig.
Negmow iganigjitaqatitaq.

¹⁹ Tla'tega's paqalaiwaqan musigisg'tug
aq ugs'tqamug ugjit musga'tua's mimajuinu'g
'ntml'gigno'tim.

Na tujiw nmitutoqs'p mal'tew, pugtew, aq ntlutew.

²⁰ Na na'gu'set 'mgatawa'sitew
aq tepgun'set 'mgwe'tew st'ge' mal'tew.
Etna na ula tliatal
ge'sg menaq mujajewei na'gweg iga'nug
ta'n Gjisaqamaw 'pgisintew.

²¹ Gatu 'ms't wen ta'n etamatl Nisgaml ugs'tan,
na negm ugs'tatew.' Na.

²² "Nigmatut, ta'n tleiaultioq Isle'lewa'gig, jigs'tuigw! Amuj na geituoq Se'susal na Nasaletgewa'j gisi mgnapnn Gjinisgam ugjit tla'tegelipnn ta'n tel puatg. Gjinisgam na tel musga'tugsioqop ta'n pugwelgl goqwe'l tla'tegepnn paqalaiuti'l aq ta'n teli 'npitegej. ²³ Gjinisgam gis gisite'tg'p ugjit Se'sus ignmugsinew. Negm gissutg'p aq geitoqop ge'sg menaq telianugweg. Gilew ne'po'qopnaq aq tela'taqatioq muta ignmuoqopnig ne'pa'new. ²⁴ Ta'n tujiw Se'sus gisi np'geg, Gjinisgam apaji minua'lapnn muta mu telgita'sigup utqutaqane'gatig tllaqann. ²⁵ Ta'pito'q teli agnimapnaq ugjit Se'susal, 'Ni'n geitu iapijiw ni'neg Gjinisgam

eig. Geji'g ni'n 'ntinaqaneg eig aq apoqonmuitew. ²⁶Etna na ugjit 'ngamlamun welgwig aq miwatmaq Gjinisgam. Ni'n ta'n tel mimajuinui elita'si ta'n teli tplumi'tp. ²⁷Ma 'nqalagul ni'n 'njijaqamij utqutaqane'gatig aq ma ignmuawt ni'n na'qi tllaqann. ²⁸Ne'gaw musga'tuip ni'n ula awgti ta'n elgwenig iapjiwe-wei mimajuaqan. Ta'n tel gigje'win welgwig 'ngamlamun.' Na teluep Ta'pito'q.

²⁹"Nigmatut, amujpa na giasgiwewei gegnua'tuloq ugjit gujjinauq Ta'pito'q. Nepg'pnaq aq utqutalut'pnaq. Utqutaqanm eteg aq nemitu'g me' nige' gisgug. ³⁰Ta'pito'q iganigjitegewinuaq aq geitoqopneg Nisgaml ta'n teli tplumt'pnn. Teplumapnn, 'Newgte'jit ta'n wetapegsitew gi'leg elege'witewitew 'st'ge' gi'l.' Amujpa na na teliaq muta Gjinisgam teli tplumt'pnn. ³¹Ta'pito'q iganigji'to-qopneg ta'n Gjinisgam getu tla'tegetew aq wesgut'p ugjit ta'n tli minunsilita na Nujiugs'tawi'welitl ta'n petgimatal ugjit ilgwenan ugtmimajuinunmg. Telue-
teg, 'Negm mo 'nqatmug utqutaqane'gati, aq mo wa'qi etl gaqalaqanugupnig.' ³²Gjinisgam minua'lappn ula Se'sus gisi npliteg aq ninen 'ms't nemitueg'p ta'n gis tliaqap. ³³Gjinisgam gisa'latl Se'susal mawi espe'lin wa'so'q aq pa'silin ugtinaqaneg. Se'sus ignmut'pnn Wejuli Nisgaml ta'n teli tplumt'pnn ujjl aq nige' Se'sus ignmugsi'gul Wejuli Nisgaml. Etna na ula ta'n nige' nemugsioq aq nutuoq. ³⁴Ta'pito'q nepg'pnaq aq utqutalut'pnaq. Pas'g ugjijaqamitl wa'so'q eliepnaq mo wa'qiwal. Gatu agnimapnn Se'susal ta'n teluepnaq,

'Gjisaqamaw, na Wegwisit Nisgam,

telimatl ni'n Gjisaqamaw:

Pa'si tet 'ntinaqanmg ta'n gepmitelmulg.

³⁵Glapis pegwatesg't ta'n getan'sg

aq na tujiw gi'l iganpugutuates.' Na teluep Ta'pito'q.

³⁶"Etna na ugjit nige' ni'n Pie'l telimuloq 'ms't ta'n te'sioq tleiaultioq Isle-lewa'gig. Gjinisgam apaji minua'latl Se'susal aq gisa'latl Gjisaqamawilin aq iganpugutuan ta'n te'silitl wen. Etna na ula tel pualuloq gji'tunew tlian, ula na wije Se'sus ta'n gilew gujjiewto'qopnaq."

³⁷Na mimajuinu'g nutmi'titeg na mesgata'sultijig aq welmaita'sultijig. Teli-ma'titl Pie'lal aq igtigig apostale'wiliji, "Tala'taqatitesnen nige?"

³⁸Pie'l telimaji, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug. 'Gtlams'tasul-tigw Se'susewigtw, aq Gjinisgam apigsigtugsitoqs'p 'gtlue'utiwal aq ignmug-sitoqs'p Wejuli Nisgaml. Na tujiw sign'tasultigw Se'suguli ugwisunmg. ³⁹Etna na ula Gjinisgam teli tplumugsioqop gilew aq gn'januaq aq maw ta'nig gneg eimu'tijig ugjit 'ms't ta'n te'siliji ta'n Gjisaqamaw Gnigaminu wigumaji ugjit negm."

⁴⁰Pie'l ap angu tlimaji aq munsaiwaji, "Wa'so'q 'gtu 'Ita'ioq, amujpa na ignmuoq Gjinisgam ugs'tawugsinew glaman ma 'Ita'woq mn'tua'gig ta'n negla elue'ultijig mimajuinu'g i'ttaq." ⁴¹Pugwelgig negmow getlams'tmu'tijig gelu'lg agnutmaqan aq sign'tasultijig. Na na'gweg si'st pituipntnaqanijig mimajuinu'g angua'lutpni maw negmow. ⁴²Te'sigisg'g, 'ms't ta'nig getlams'tasultijig weltes-gatultijig aq wej agnutmasultijig wegla apostale'wijig. Mawi emtoqwala'titl Nisgamal aq mawi a'sutma'tijig aq mawatalultijig Gjisaqamaw ugwela'gewe'm.

Ta'n telo'ltijig ta'nig getlams'tasultijig

⁴³Gjinisgam ignmuaji apostale'wijig ml'gigno'ti ugjit lugwatmnew paqalaiu-ti'l aq gnugwaqann. Etna na ugjit 'ms't wen gtlamitelma'titl Nisgaml. ⁴⁴'Ms't

ta'nig getlams'tmu'tijig gigjiatultijig aq tepi'sultijig ta'n goqwei geggunmi'tij. ⁴⁵Ta'n tel nuta'ma'tij netuisgetu'titl ugmaqamigemual gisna nat goqwei ta'n ugtaligam aq ignmujig suliewei ta'n teli ugtmite'tmi'tij. ⁴⁶Na te'sigisg'g wel-tesgatultijig 'gja'sutuo'guomg aq mawatalultijig alt wiguowaq. Miwatmua'tij Nisgaml ta'n telatalult'i'tij aq uggamlamunual welgwitgl. ⁴⁷Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig miwatmua'titl Nisgamal. Esgwia'tijig wel'te'lmatiji. Te'sigisg'g Gjisaqamaw angua'laji mimajuinu'g ta'n westa'tiji. Na pem pugwelieji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal.

Na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup

3 ¹Newgtejgeg na'gweg Pie'l aq Sa'n ela'tijig 'gja'sutuo'guomg assma si'st ajiyet gis mewlia'gweg. Na tele'g Lesui'paq a'sutma'tijig. ²Gmetug na ga'-qana'tas'g teluisig "Weliangamgug Ga'qana'tas'g" eig'p na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup weja'tegemgeg ugs'tqamuiteg. Te'sigisg'g elapilut aq epa'lut gmetug ula ga'qana'tas'g. Suliewei etawaqtmuaji mimajuinu'g ta'nig el'ta'laji 'gja'sutuo'-guomg. ³Ta'n tujiw nemiateg Pie'lal aq Sa'nal pem pisgwa'tilij, etawaqtmuaji nat goqwei ignmugsin. ⁴Tegpaqi'w angama'titl ugsisgug aq Pie'l teluet, "Ge' angamin ninen!" ⁵Toqo negm angamaji. Etlitelmaj nat goqwei ignmugsin. ⁶Pie'l telimatl, "Lpa mo suliewei geggunmu pe'gaj! Gatu ignmultes ta'n goqwei geggunm. El sapu tl lugwei ugwisunmg Se'suguli tleiawit Nasaletg. Ugml'gigno'timng melgimul pmia!" ⁷Na tujiw wesua'latl inaqaneg ugpi'tng aq apoqonmuatl unaqa'silin. Smtug na ji'nm ugawatl aq ugtatga'lamg melgignewa'tiliji. ⁸Na weji unaqa'siet aq gaqama'sit. Na smtug poqji ala'sit, pisgwa't 'gja'sutuo'-guomg maw negmow. Pemi ala'sit aq pemi unaqiet, miwatmuatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁹Pugwelgig mimajuinu'g migwama'tipnn pemielitl, pem miwatuatl Nisgamal aq pemi emtoqwalatl. ¹⁰Sapama'titeg na nuttawaqtmalipnn i'pmpogopilipnn 'gja'sutuo'guomg gmetug ga'qana'tas'g teluisig, "Weliangamgug." Na 'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaiultijig ta'n tel gis ula'tigl ugawatl.

Pie'l ugtagnutmaqan

¹¹Ge's ula ji'nm gennaji Pie'lal aq Sa'nal 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g el'tu-gultijig na'te'l Salamano'q ugtusatimg. We'gaw gaq paqalaiultijig ta'n nemitu'tij. ¹²Pie'l nemiateg mimajuinu'g telimaji, "Nigmatut, Isle'leultioq, tal gis tel paqalaiultioq nige' ugjit ula, aq tal gis 'gsigawi angamieg? Etug tel'ta'sultioq ninen na gis tla'tegeieg e'wmeg ninen 'ntml'gigno'timinen gisna ta'n tel sape'wieg gisa'l'gtt ula ji'nm pmien. ¹³Gjinisgam Gisiteget ta'n Aplamo'q Isaqo'q aq Je'gopo'q emtoqwala'tipnn maw 'ms't gujjinaqi'g na Gjinisgam ignmuapnn 'gji-gepmitelgaqanm ugguwsl Se'susal ta'n ne'gaw i' lugowtl. Gilew ugpi'tnuag iga'-loqop ta'nig assusultijig aq gilew mo menuaqalawoqop Pilot ugsisgug. We'gaw Pilot gisita'siteg assumnsilin. ¹⁴Na negm sape'wit aq welm'toq pas'g gilew mo menuaqalawoqop awna gilew etamoqop Pilot ugjit iga'lan nut ne'pa'tegelitl. ¹⁵Gilew ne'po'qopnaq na newgte'jit ta'n gis sa'q gisitoqop mimajuaqan, pas'g Gjinisgam weji unaqa'lapnn utqutaqane'gatig aq gis minua'latl. Getloqo ninen na tel nemitueg'p. ¹⁶Etna na ml'gigno'ti Se'sus ugwisunmg eig aq ula ml'gigno'ti gisa'lapnn ula ji'nm ugawatl melgignewa'tuapnn. Ta'n goqwei nemituoq aq geituoq gis tliaq ta'n teli gtlams'tasij Se'sus ugwisunmg. Getlams'tasiteg Se'susal gisa'lapnn ji'nmul ila'silitl.

¹⁷“Nigmatut, geitu ta'n goqwei gilew aq iganpugultijig gis tla'la'tipnn Se'-sus, wet tla'taqatipnig muta mo gejiawoqop ta'n wen Se'sus. ¹⁸Gjinisgam sa'q telimapni iganigjitegewinugi'g aq negmow telima'tipni mimajuinu'g. Ulmaje'tew na ula Nujiugs'tawi'wet. Na tujiw Nisgam teli iga'toqs'p na tlian. ¹⁹Na nige' gawasgita'sultigw aq jiglita'qw lue'utigug. 'Lta'gw Nisgamewigtug aq siaw majulgwalg Gjinisgam glaman negm gasa'tugsitoqs'p 'gtlue'utiwal. ²⁰Etna na tujiw Gjinisgam Gjisaqamaw apoqonmugsitesnu tla'taqatinenu ta'n tel tetapua'latesnu. Gjinisgam gaqaisg minua'lugsitesnu ugml'gigno'timg aq ml'gignewa'lugsitesnu ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq apatgimatal Se'susal na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi mgnutg ugjit gilew. ²¹Amujpa siawqatg negm wa'so'q glapis tetaputesg iga'q ta'n tujiw 'ms't goqwei pilei gis minui'tas'g. Gjinisgam sa'q gegnua'tuapni sape'winu'g iganigjitegewinugi'g aq na telima'tipni mimajuinu'g. ²²Mowiso'q teluepnaq, 'Na Gjisaqamaw, Gnisgamemuoq petgitmugsitoqs'p iganigjitegewinu 'st'ge' ni'n, ugjietew ta'n gilew wettaqia'tioq. Amujpa na jigs'tuoq ta'n te's'g goqwei telimugsioq. ²³Ta'n wen mu jigs'tuagul ta'n teluelij negla iganigjitegewinul tepgisa'laten Gjinisgam ugtmimajuinumg aq 'gsega'tew, iapjiw ulmaje'tew mn'tua'gig.' ²⁴Weja'tegemgeg Samuel aq igtigig iganigjitegewinugi'g glapis nige, 'ms't ta'n te'sijig wesgutmi'tipnn wegla na'gwegl. ²⁵Gjinisgam teplumugsioqopnn ta'n goqwe'l ewi'gas'g ugtwi'gatignigtug ta'n tujiw gelulateg negmewe'g iganigjitegewinugi'g ugjit gilew. Gjinisgam mawa'lugsioq ta'n teli tplumapni gujjinaqi'g. Telimapna, Aplamo'q, 'Gi'l ta'n wettaqien, ni'n ignmua's ulapetmnew ta'n te'sijig mimajuinu'g ugs'tqamug.' ²⁶Na Gjinisgam megnapnn uglugowinuml Se'susal aq gilew tmg elgitmugsioqol. Gjinisgam wel'telmugsioq. Gisa'lugsioq 'ms't ta'n te'sioq gawasgita'sulti-new aq jiglita'new 'gtlue'utiwal.”

Pie'l aq Sa'n ela'lujig ta'nig iganpugultijig

4 ¹Pie'l aq Sa'n me' etl agnutma'tijig mimajuinu'g ta'n tujiw patlia'sg, nuje'-waji 'gja'sutuo'guomei sma'gnisg, aq Satusiaq peita'jig. ²Pem siwa'l'ji aq taqala'l'ji muta ula tapusilijig apostale'wiliji etl gina'magwi'tiji mimajuinu'g aq telueliji, “Se'sus nepg'pnaq aq apaji mimaju'ep. Ula musga'tugs'gw ta'n nepu'tijig apaji unagita'taq aq apaji mimajua'titaq.” Na tel gina'mueliji. ³Na tujiw wesua'lujig Pie'lo'q aq Sa'no'q aq pija'lujig laplusang glapis ap igtig na'gweg, muta gis wel piluamugwiaq. ⁴Gatu na pugwelgig ta'n nutmi'titeg ula gelu'lg agnutmaqan getlams'tmi'tij. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal nige' eimu'tijig na'tami na'n pituiptnaqaanijig ji'nmug aq maw e'pijing aq mijua'ji'lg.

⁵Na wapg iganpugultijig Lesui'paq, natawo'ltijig ji'nmug, aq nujigina'mua'tijig ugt'tplutaqanmuow mawagnutma'tijig Selusalemg. ⁶Weltesgatultijig maw espe'litl patlia'sl Annasl, Gaiapasal, Sa'nal, Alegsantelal, aq igtigig ta'n tleia-ultijig espe'litl patlia'sl wigumaq ugjit ilsumanew. ⁷Pie'l aq Sa'n getaqa'lujig laplusang aq ela'lujig ta'nig iganpugultijig. Pipanima'tiji, “Ta'n gis tla'tegeioq na, talamu'g ml'gigno'ti geggunmoq aq wen ugwisunm e'wmuoqs'p?”

⁸Pie'l ilgwentl Wejuli Nisgaml asitemaji, “Saqamawtut, gilew ta'n iganpugutuoq mimajuinu'g aq gilew ta'n natawo'ltioq. ⁹Ge's piam mil pipanimieg gisgug ta'n tel goqwei gis tliaq ulagu ugjit ta'n tel ula'l'qat na ji'nm mo gis pmiegup aq ta'n tel gisi ila'sip. ¹⁰Na nige' nat goqwei telimuloq 'ms't gilew aq 'ms't ta'n te'sijig 'ntmimajuinumg Isle'laq. Ula ji'nm gaqamit ta'n nemioq 'lpa

gaqi ila'sit. Na gis tliaq wet sapu tl lugweg ml'gigno'ti ta'n eig ugwisunmg Se'sus Nasaletgewa'j. Gujiewto'qopnaq aq nepg'pnaq, gatu Gjinisgam wej minua'lapnn utqutaqane'gatis.

¹¹“Etna na negm Se'sus ta'n gelu'lg wi'gatign wesgumj pa na wije i aq gelu'lg gun'tew. Telueg,

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo puatmi'tigup.

Etna na ula maw gelu'lg gun'tew gejigiaqewei

aq 'ms't goqwei mawn'g.’

¹²Pas'g negm na Se'sus gisi ugs'tawiaji mimajuinu'g. Mo wen eimug ugs'tqamug ta'n gisi ugs'taultew, pas'g negm. Gjinisgam gisite'tg'p ta'n teli gtlams'ta-sulti'gw Se'sus na tli ugs'ta'titesnu.”

¹³Ta'n te'sijig iganpugultijig gaq paqalaiultijig ta'n tel melgita'lij Pie'lal aq Sa'nal. Gisi gi'jia'titeg maqatawe'gig ula ji'n mug aq mo gina'masuti geggun-mi'tigw. Etna na tujiw migwite'tmi'titeg ta'n teli wijitgweiwa'tipnn Se'susal.

¹⁴Na tujiw 'lpa mo gis talua'ti'gw muta nemia'titl ji'nmul gisi npisilitl gaqamilitl na'te'l maw Pie'l aq Sa'n. ¹⁵Na tujiw telima'tiji, “Jigla'tigw ta'n i' tl mawaganutma'timg.” Aq poqji il agnutma'tijig pas'g negmow. ¹⁶Pipanimtultijig, “Tala'latesnug wegla ji'n mug? 'Ms't ta'n te'sijig wigultijig Selusalemg geitu'tij paqalaiuti'l gis tla'tegetij wejiaq Gjinisgamewigtug aq ginu iganpugua'ti'gw mo gisi megtmu'tigw. ¹⁷Pas'g mo puatmi'ti'gw ta'n gis tliaq piam se'sa'sgtm mimajuinuigtug. Ge' gnuat'uaney mut nugu usgutmu'tij Se'susal ugwisunm mimajuinuigtug.”

¹⁸Apaji wiguma'tiji Pie'lal aq Sa'nal aq telima'tiji, “Ta'n getu tliaq, mut wen wi'tmuanew gisna mut tal gina'muenew ula ji'nm teluisit Se'sus.” ¹⁹Pas'g Pie'l aq Sa'n asita'puguejig, “Gilew telimieg, ta'n goqwei Gjinisgam wel'te'g awna gilew jigs'tuleg gisna Gjinisgam jigs'taqatt? ²⁰Ma gis punajo'tmug ta'n goqweininen gis nemitueg aq ta'n tel nutmeg.” ²¹Iganpugua'tijig melgi gnuat'ua'tiji, na tujiw iga'la'tiji ugjit assumsinew. Mo goqwei we'jitu'ti'gw ta'n tli ugtapulataq. Ta'n te'sijig mimajuinu'g miwatmua'titl aq emtoqwala'titl Nisgaml ta'n goqwei gis tliaq. ²²Ula ji'nm ta'n gisi npilut'p me' aq ne'wisgepipuna't.

Pie'l maw igtigig a'sutma'tijig ugjit ulgwijimugsinew

²³Ta'n teli nqase'g iga'lutege Pie'l aq Sa'n apaja'tijig ta'n wigumaq eimu'tilij aq telima'tiji ta'n telimgwi'tij iganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'n mug.

²⁴Nutmi'titeg smtug mawasultijig newgte' teli angita'sultijig aq eli a'sutma'titl Nisgaml na, “Gjisaqamaw, Gisiteget. Gis sa'q gisitoqop wa'so'q ugs'tqamu, 'gta'n, aq ta'n te's'g goqwei eig. ²⁵Gjinisgam gi'l elsaputi glusint'p uglugowinumaq, nujjinenaq, Ta'pito'q. Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ewi'gmlipnn,

'Tal gis mimajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw

tel melgita'jig aq getana'titl Nisgaml?

Mo tali ula'lugwi'ti'gw

ta'n teli igani ilsutaqati'tij

aq gisite'tmi'tij na mimajuinu'g.

²⁶Na elege'wijig ugs'tqamug

gisgaja'sultijig ugjit matnaqqewaqaan.

Ilsutaqatijig mawtesgatultijig 'gtananew Nisgaml

aq na ji'nmul ta'n petgimappn

ugjit ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinung.'

²⁷Lpa we'gaw Elot aq Pons Pilot mawita'jig 'gjigang maw ta'nig mo Lesui'peul-ti'gw, aq Lesui'paq na mimajuinu'g ta'n teluisultijig Isle'laq. Ilsutaqatiji 'gtan-new Se'susal na gi'l sape'wit 'gtlugowinum. Etna na negm Nujiugs'tawi'wet ta'n gi'l gisi mgnt'p ugjit ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinung. ²⁸Na gis mawasulti'titeg tla'taqatinew 'ms't goqwei ta'n gis igan ilsutmu't'p na tlian. 'Gml'gigno'timg gis tliaq ta'n teli ul'te'tmu't'p. ²⁹Gjisaqamaw, nemi't'pni negla ta'nig getu getanugsieg, nuta't'pnig ta'n telimugsieg'pnig aq ta'n getu tla'lug-sieg. Etamuleg ignmuieg 'gtlugowinum ml'gito'ltinen ta'n tel pestunmu'tieg. ³⁰Jugwasga'tu 'gpitn aq gisa'tuten paqalaiuti'l aq mili npitaqatinen 'lsaputa-s'gtn ugwisunmg sape'wit ugtlugowinum Se'sus. Na tliaq."

³¹Ta'n tujiw gaqi a'sutma'titeg ta'n wesgowita'pnig mattes'g'p. 'Ms't ilgwen-gwi'titl Wejuli Nisgaml, aq poqji wesgutmi'tij Nisgaml ugtagnutmaqanm, melgito'ltijig ta'n teli usgutmi'tij.

A'sutme'winu'g tepi'sultijig ta'n te's'g goqwei geggunmi'tij

³²Ta'nig getlams'tmu'tipnig Se'susal, newgte' teli angita'sultijig. Mo wen teluegw ta'n goqwei ugtaligam negmewei pas'g 'ms't tepi'sultijig ta'n te's'g goqwei geggunmi'tij. ³³Wejuli Nisgam gisa'laji 'ntawewistu'tinew aq tlimanew mimajuinu'g ta'n tel nemitu'tip Gjisaqamawl Se'susal ta'n tel minunsiliteg. Gj-nisgam gisa'laji welgwigl uggamlamunual ignmuaji ulapetmnew 'ms't goqwei. ³⁴⁻³⁵Ta'nig assutmi'titl ugtiga'taqanual gisna wen'ji'guoml netuisgetu'titl aq pegisitu'tij suliewei. Aq ignmua'tij apostale'wiliji ugjit se'si ignmuetunew te's ingute'jit ta'n tel nuta'maj. Glaman mo wen eimu'gup je newgte'jit ta'n nuta'map.

³⁶Na gis tliaq So'sep na Li'paiewa'j ta'n ugs'tqamuip Saipulus, apostale'-wijig telui'ta'titl Pnnal, ('Nnuigtug Pnnal na tel glusuaqanig "ta'n wen nuji ulim'sg.") ³⁷Ula ji'nim gisi ntuisgetoq newgte' ugtiga'taqan aq pegisitoq sulie-wei aq ignmuaj apostale'wiliji ugjit se'si ignmuetunew.

Ananaias aq ugte'piteml Sapilaal

5 ¹Gatu ap igtig ji'nim teluisit Ananaias, ugte'piteml teluisilitl Sapila, netuisgetu'tij ta'n goqwei negmow assutmi'tij. ²Gmetug iga'toq ta's'g suliewei ugjit negm, aq ugte'piteml geitulij. Na tujiw ignmua'tij esgwiaq suliewei apostale'wiliji 'st'ge' na 'ms't ignmuaj. ³Pie'l pipanimatl, "Ananaias, goqwei ugjit wet tliamj Gjimm'tu ilgwenmulin 'ggamlamun aq gisa'l'sg gi'l egs'pugua'lan Wejuli Nisgam ta'n tujiw gmetug iga'tun ta's'g na suliewei mes-nmu't'p ugjit ta'n goqwe'l assutmu't'p? ⁴Ge's mo netuisgetuneg ta'n goqwei assutmn, gi'lewe't'p aq gisi 'ntuisgetuneg. Na suliewei gi'lewe't'p. Talgwig's 'ggamlamun ugjit na tla'tegen? Mo egs'pugua'lawt ji'nim awna egs'pugua'l't Gjinnisgam." ⁵Ta'n teli nqase'g Ananaias nutgeg etli msaqaniet aq nepgaq. 'Ms't ta'n te's'ijig nutmi'titeg, jipaqita'jig. ⁶Maljewe'jg ji'nimug eig'pnig, oqonisgwa'-tua'tij wa'qi aq tewa'la'titl aq nutqutala'titl.

⁷Panaemg nesisgl ajietl, ugte'piteml pisgwa'litl aq mo geitug ta'n goqwei gis tliaq. ⁸Pie'l pipanimatl, "Tlimi, ula na 'ms't suliewei gi'l aq 'gji'nnum mesnmoqop ta'n tujiw netuisgetuoq ta'n goqwei gilew assutmoqop?" Teli asitematl, "E'e 'lpa 'ms't waju'aq."

⁹Pie'l telimatl, "Goqwei gi'l aq 'gji'nmum gisita'sioq iga'loq Wejuli Nisgam ugtnu'gwalanew? Ula ji'nmug ta'nig gisi utqutala'titl 'gji'nmuml eimu'tijig ga-qanigtug nige' aq negmow tewapilultaq gi'l." ¹⁰Smtug eli msaqanielitl Pie'l uggwatg aq neplitaq. Ula maljewe'jg ji'nmug pisgwita'jig, nemia'titl e'pilitl neplitl. Na oqonisgwa'tua'tij wa'qi, tewapila'titl aq nutqutala'titl gmetug ugji'nmuml. ¹¹Ms't ta'n te'sijig nutmi'titeg a'sutme'winu'g aq maw igtigig ma'mun we'gwata'sultijig.

Pugwelgig mimajuinu'g mili npilujig

¹²Na apostale'wijig mili npitaqatijig mimajuinu'g aq tela'taqatijig paqalaiwaqan. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig Se'suseg i' weltesgatultijig Salaman ugtusatimg. ¹³Ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo tetujitolti'gw ugjit wijitgweiwane, gatu weli usguma'tiji. ¹⁴Aq pem pugweliejig na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg. Pugwelgig ji'nmug aq maw e'pijig getlams'tasultijig aq wit toqwa'la'tiji. ¹⁵Na apostale'wijig mili npitaqatijig aq pugwelgl wejiaqal Nisgamewigtug tela'taqatijig paqalaiwaqan. Na glaman gesnugu'tiliji mimajuinu'g tewapila'tiji awgtigtug aq iga'la'tiji a'su'nigtug, glaman ta'n tujiw Pie'l pmiej je tlia pas'g pmi ugjiiaqamiju'e'j na, na gisi npisultitaq, na tel melgi gtlams'tasultijig. ¹⁶Na pugwelgig mimajuinu'g weita'jig gutanji'jg ta'n telgi'g Selusalemg. Petapila'tiji ugsnugowinu'g aq ela'la'tiji ta'nig mn'tu'g wesgweiag-wi'tiji aq ms't gisi npila'tiji.

Iganpugultijig Lesui'paq gitnme'wa'tiji apostale'wiliji

¹⁷Na espe'g patlia's aq 'ms't unaqapemg maw na Satusiaq, ma'muniw wisguala'tiji apostale'wiliji. Na gisita'sultijig na tala'lanew. ¹⁸Na wesua'la'tiji apostale'wiliji aq pijo'la'tiji laplusang. ¹⁹Gatu na wela'gw Gjinsgam ugtansale'witempl pegisinnitl aq panta'toq laplusane' ga'qana'tas'g. Tewa'laji apostale'wiliji aq telimaji, ²⁰"Lta'gw 'gjia'sutuo'guomg, pisgwita'gw aq tlimug mimajuinu'g, 'Ta'n tujiw getlams'tasin Nisgamewigtug gawasga'sgt'tew ta'n tele'n. Na tujiw gegnu mimajites.' " ²¹Apostale'wijig jigs'tigig aq ta'n tujiw wejgwapniaq, pisgwita'jig 'gjia'sutuo'guomg aq poqji gina'mua'tijig. Na espe'g patlia's aq unaqapemg wigumaji 'ms't Lesui'paq natawo'tijig ji'nmug mawag-nutma'tinew. Elgima'tiji ji'nmug laplusang ugjit ugjo'lanew apostale'wiliji. ²²Ta'n tujiw ji'nmug iga'titeg, mo we'jia'tigwi apostale'wiliji laplusang. Smtug apaita'jig iganpugultiliji aq gegnua'taqatijig. ²³Teluejig, "Ta'n tujiw iga'ieg laplusang we'jitueg seggiapt'sga'sg aq ta'nig nujo'tmi'tij laplusang ango'tmi'tij ga'qana'tas'gl melgi pijo'qas'gl. Gatu ta'n tujiw pana'tue'g ga'qana'tas'gl mo tami we'jia'tigwi apostale'wiliji." ²⁴Ta'n tujiw nuje'waji 'gjia'sutuo'guome' sma'gnisg aq iganpugultijig patlia'sg nutmi'titeg paqalaiultijig ta'n imu'tigunig apostale'witgi'g. ²⁵Na tujiw ji'nm pegising aq pisgwa't, telimaji, "Jigs'tuig! Wegla ji'nmug gilew pija'loqopnig laplusang eimu'tijig nige' 'gjia'sutuo'guomg. Etl gina'mua'tiji mimajuinu'g." ²⁶Na ji'nm ta'n nuje'waji sma'gnisg aq ugsma'gnismg maita'jig aq apaja'la'tiji apostale'wiliji. Mo gi'gaji ugsua'la'tigwi muta am jipasultijig ugjit mimajuinu'g jijuaqa gun'teugte'gutaq.

²⁷Pegisula'tiji apostale'wiliji ta'n iganpugultijig eimi'tij aq espe'g patlia's mil pipanimaji. ²⁸Na tujiw telimaji, "Ninen melgimuleg'p mo nugu al gina'mua'tinew ula ji'nm teluisit Se'sus. Nemitun nige' ta'n gis tla'taqatioq. Gilew

se'sa'tuoq ta'n tel gina'mua'tioq ta'n telgi'g Selusalem, aq gilew pualieg ninen getu su'tmuieg ta'n tel ne'po't'pnaq."

²⁹ Pie'l aq igtigig apostale'wijig asitema'tiji, "Ma gis jigs'tuaqatjig ji'nmgug. Amujpa na jigs'taqatt Gjinnisgam. ³⁰ Nujjinaqi'g emtoqwala'tipnn Gjinnisgam! Gisitegelitl. Nige' negm wenaqal'apnn Se'susal gisi npliteg. Gilew na tel ne'po'-qopnaq na gujjiewto'teg. ³¹ Ula Se'susal epa'lapnn ugtinaqanmg Gjinnisgam ta'n mawi espe'g Gjielege'witewilin aq Nujiugs'tawi'welin, glaman mimajuinu'g Isle'lewaq gis gawasgita'sultitaq aq gis jiglita'taq elue'utigtug aq Gjinnisgam apigsigtuataq ugtlue'utiwal. ³² Ninen tel nemitueg'p ta'n teliaqap aq ta'n nige' telimuleg'p goqwe'l Gjinnisgam gis tla'tegetl, aq Wejuli Nisgam gegnu'tmug-sioq ta'n goqwei Nisgamewei. Ta'n wen Nisgam! jigs'tuatl Gjinnisgam petgimatl Wejuli Nisgam! apoqomagun."

³³ Ta'n tujiw iganpugultijig nutmi'titeg tetuji ugguwaiultijig, smtug gisita'-sultijig apostale'wiliji ne'po'qsineu. ³⁴ Pas'g na newgte'jit na Palasi teluisit Gamaliel nujgina'muet 'tplutaqan, aq espite'tasit, gaqama'sit. Telimaji sma'gnisg ugjit tua'lanew apostale'wiliji. ³⁵ Na tujiw telimaji igtigig iganpugultiliji, "Wijigatultioq, Isle'leultioq, ango'tmug ta'n getu tla'loq wegla ji'nmgug. ³⁶ Te'-sipunqe'g Teutas neia'sip. Tel'ta'sit negm nat wen mesgilg. Na na'tami ne'w gasgiptnnaqaniji ji'nmgug peji wije'wapni. Pas'g na ne'po'teg, ta'n te'siliji majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. Etl gaqiaq na'te'l ta'n tel lugutipnig. ³⁷ Ap na Suta ta'n tlelawit Galali neia'sip ta'n tujiw al mawi'giget. Negm elt pugwenniji mimajuinu'g majulgwalt'pni. Negm elt ne'po't'pnaq aq ta'nig majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. ³⁸ Pa na nige' wije' wegla ji'nmgug, telimuloq mut tala'lanew! Punaje'wg! Pa na ula ji'nmgug gisite'tmi'tij, ugs'ga'sgt'tew. ³⁹ Gatu ugjiaq Nisgamewigtug ma gis tla'ta'qatiwoq. Weji'sultitoqs'p Gjinnisgam etl matnoq!"

Na iganpugultijig jigs'tua'titl Gamaliel ta'n teluelij. ⁴⁰ Apat gima'tiji apostale'wiliji, telima'tiji sma'gnisg ugjit matta'new. Na tujiw melgima'tiji, "Mut nugu usgumanew Se'sus." Na tujiw iga'la'tiji. ⁴¹ Apostale'wijig naqtm'i'tij ta'n iganpugultijig eimi'tij. Welgwijultijig muta Gjinnisgam tetapuitelmaji 'nta-qo'qona'lugsineu ugjit Se'susal. ⁴² Te'sigisg'g 'gjia'sutuo'guomg aq mimajuinu'g wiguaq siaw gina'mua'tiji aq siaw pestunmua'tiji gelu'lg agnutmaqan ugjit Nujiugs'tawi'welitl, na ji'nm ta'n Gjinnisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung.

Lluigneg te'sijig apoqonmua'tiji

6 ¹ Ta'sijig tepgun'set'pnig me' pem pugwelietetig unaqapemg. Gi'gaita'-jig ta'pu nemigsijig Lesui'paq. Newgte' ugtli'sutiwow Lesui'peweiei gatu igtigig tapu'gl ugtli'sutiwal Lesui'peweiei aq Gli'gewei. Lesui'paq ta'nig Gli'gewisultijig teluejig, "Gli'gewi'sgwaq sigu'sgwaq mo mesnmi'tigw suliewei ta'nig te'sigisg'g ignmuetu'tij." ² Na tujiw newgtisgegsijig je ta'pu apostale'wijig wiguma'tiji ta'nig getlams'tasultiji. Telima'tiji, "Mo weltenug ugjit ninen liaptmenen ta'n tel pestunmatmeg Gjinnisgam ugglusuaqanm ugjit nujo'-tmnen suliewei ugjit sigu'sgwaq. ³ Glaman, wijigatulti'gw, 'mgnug lluigneg te'sijig ji'nmgug te'sioq ta'n wen gilew gejioq ilgwengwi'titl Wejuli Nisgam! aq ta'nig natawo'ltijig. Negmow ignmuatesnu 'lgowaqan nuje'wanew sigu'sgwaq. ⁴ Gatu ninen, gisi igsalsultitesnen 'ms't 'ntlgowaqanminen a'sutmaqanigtug aq pestunmuaqanigtug."

⁵Na 'ms't ta'n te'sijig wel'ta'sultijig ta'n apostale'wiliji teluelij. Na megna'tiji: Stipen (E'gia'n) ta'n melgi gtlams'tasit aq ilgwentl Wejuli Nisgaml, maw Pilip, Ploqolus, Niganal, Timon, Palmenas, aq Nigulas ta'n tleiawit Antioq, mo Lesui'pewigw, gatu majulgwatg Lesui'peweiei. ⁶Na mimajuinu'g telima'tiji apostale'wiliji, "Etna na wegla gisi mgng'tjig." Na apostale'wijig a'sutmesse-wa'tiji aq ge'gwa'tua'tij ugpiptnual te's ingute'jit. Na tel tepgisa'la'tiji ugjit ula lugowaqan.

⁷Na te'sigisg'g pem pugweliejig ta'n tel nutmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm aq getlams'tmi'tij Selusalemg. We'gaw maw pugwelwig patlia'sg getlams'tasul'tijig gelu'lg glusuaqan.

Stipen wesua'lut

⁸Stipen melgi gtlams'tasit aq Gjinisgam e'watl. Ignmuaj ml'gigno'ti ugjit mesgi'gl tla'tegen aq mili npitegen mimajuinuigtug. ⁹Na tujiw ta'sijig ji'nmgug getana'titl. Naspultijig "Liptinewa" ta'nig gisteju'ltipnig gatu nige' assum-sultijig. Negmow tleiaultijig Silisia, aq Aleglantia. Negmow aq maw igtigig Lesui'paq tleiaultijig, Silisia aq E'sia poqji gi'gaja'suala'titl Stipenal. ¹⁰Gatu Wejuli Nisgam ignmuatl Stipenal ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw gelusij, na mo gis tali asitema'tigul. ¹¹We'gaw na Liptinewa apangitua'tiji ta'-siliji ji'nmgug tluenew, "Ninen nutaqatt'p ta'n teli gtanaj Mowiso'q aq maw Nisgaml." ¹²Gisa'la'tiji mimajuinu'g maw natawo'ltijig ji'nmgug aq nujigina'-mua'tijig 'tplutaqan 'gtananew Stipenal. Peita'jig ta'n Stipen eig wesua'la'titl aq ela'la'titl ta'n iganpugultijig eimi'tij. ¹³Pegisula'tiji ji'nmgug ugjit ta'n tli egsuelitaq. Teluejig, "Ula ji'nmgug getantoq ta'n teli usgutg ginu gepme'g 'gjia'su-tuo'guom aq 'tplutaqann Mowisewel." ¹⁴Ninen nutaqatt'p telueteg, 'Ula Se'sus Nasaletgewa'j seiyoqte'tew 'gjia'sutuo'guom aq gawasga'tutal ginu ta'n telo'l-ti'gw ta'n Mowiso'q tel gnu'tmuapni gujjinaqi'g.' " ¹⁵'Ms't ta'n te'sijig pemgo-pultijig iganpugultijig, gesi angama'titl Stipenal, teli angamgug ugsisgw 'st'ge' ansale'wit.

Stipen pestunmuaji

7 ¹Na espe'g patlia's pipanimatl Stipenal, "Teliaq na ula ta'n teluejig?" ²Stipen teluet, "Nigmatut, jigs'tuig! Gjinisgam ta'n gepme'g neialsi-teg gujjinu Aplam ge's eigeg na maqamigew Mesopotamia ge'sg menaq nat-gatmugweg 'gjigan Qallan. ³Na telimapnn, 'Nqal gigmaq aq gm'tgig aq lia na maqamigew ta'n ni'n musga'tultes.' ⁴A' na naqt'g na maqamigew teluisig Jaltia aq eliet natgatg gutan Qallan. Ta'n tujiw Aplamo'q ujil nepliteg Gjinis-gam gisa'lapnn jigla'silin aq lielin ta'n nige' ginu eimu'g. ⁵Gjinisgam na tujiw mo ignmuagup Aplamal je talgi'g assutmn. Mu ignmuamug'p je 'mtijin. Gatu Gjinisgam teplumapnn ignmuan aq na tujiw, assuttew negm aq ta'n wettaqia'-tijig. Ta'n tujiw Gjinisgam teplumateg Aplamal aq ugte'piteml mo mijua'ji'jg gegguna'tigupni. ⁶Etna na ula Gjinisgam telimapnn Aplamal, 'Gi'l aq 'gte'-pitem ta'n wettaqieioq, wigultitaq na maqamigew ta'nig piluei iganpugulti-taq ne'w gasgiptnnaqanipunqeg. Na'te'l gistejuultitaq aq emegwo'tasultitaq.' ⁷Gjinisgam teluep, 'Ugtapula's na mimajuinu'g ta'nig gistejue'galugsioq. Na tujiw apaja'la's ula maqamigew aq tet tli emtoqwalitaq.' ⁸Na tujiw Gjinisgam, telimapnn Aplamal, 'Ta'n te'sijig ji'nmgug lugwatasultinew ugjit gnuqwaqan

ta'n teplumg'pnig.' Elugwalapnn ugghwisl Isaqal ugumuljinewei na'gweg gisi ugs'tqamuilitig. Isaq elugwalapnn ugghwisl Je'gopal aq Je'gop elugwalapni newgtisgegsiliji je ta'pu ugghwisg. Na 'Nnu'g ta'nig gujjinaqi'g.

⁹“Gujjinaqi'g wisguala'tipnn ugjignamual So'sepal aq netuisgela'tipnn tl gistejuilin Ijptg. Gatu Gjinisgam ne'gaw wijitgweiwapnn, ¹⁰aq saputa'lapnn 'nsano'qonigtug. Gjinisgam ne'gaw angweiwapnn we'gaw ta'n wen getu tala'-laj. Ta'n tujiw So'sep neia'siteg Paloal, na elege'wilittl Ijptg. Gjinisgam gisa'-lapnn So'sepal nestuewistunin. We'gaw Paloal nemi'gun ta'n teli ns'tuowoqwey aq me'gitelmatl. Paloal ignmatl So'sep iganpuguin ta'n telgi'g Ijpt aq maw wiguow. ¹¹Etna na tujiw iga'q pestmo'qon ta'n telgi'g Ijpt aq Genan ta'n So'sep ujil wigilitl. Pugwelgig mimajuinu'g welmajo'ltijig. Gujjinaqi'g mo we'jitu'ti'gw tami mijipjewe. ¹²Toqo ta'n tujiw Je'gop nutmateg gulung eig Ijptg gujjinaqi'g amgwesewei poqjigimaji. ¹³Na ta'puewei peita'jig So'sep gegualsiti ta'n wenij newisgegsiliji ugsig maw ugjignaml. Na tujiw Palo nenuaji So'sepal wigumaq. ¹⁴Na tujiw So'sep elgitmuaj glusuaqan ujil Je'gopal telimatl, 'Tata't, gi'l aq 'ms't ta'n te'sijig gigmaq jugwita'gw Ijpt.' Etna na lluindeg te'sisgegsiliji je na'n. ¹⁵Na tujiw Je'gop aq wi'gmaq el'ta'jig Ijpteg. Eigig na'te'l aq na'te'l etli npu'titgi'g. ¹⁶Npuinu'g ajolujig Segem, na'te'l etl utquta'lujig na maqamigew ta'n Aplamo'q pegwatelmuap Emmol ugghwisg.

¹⁷“Ta'n tujiw tetaputesg gigjiw iga'q ta'n Gjinisgam genn'g'p ta'n teli tplu-mapnn Aplamal, na tujiw ta'n te'sijig mimajuinu'g gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g Ijpteg me' aji pugweliejig. ¹⁸Na ugtejgewei, piluei elege'wit ta'n mu nenuagul So'sepal, poqji iganpuguit Ijptg. ¹⁹Elue'wa'laji ginu gujjinaqi'g aq ewle'waji gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g. Gi'gaja'laji 'nqalanew gopisunn gujmug glaman 'npu'titaq. ²⁰Assma na tujiw Mowis ugs'tqamuit. Maw gelu'sit mijua'ji'j. Nesisiliji tepgunsejig teli pgiji iga'la'tittl wiguaq. ²¹Ta'n tujiw tewa'-luteg wiguaq na Palo ugtusl wesua'lapnn aq gisigwenatl pa wije'i aq negm ugghwisij. ²²Eg nutmut 'ms't gelu'lg angita'suaqan aq 'ns'tuo'qon Ijptewei. Mesgi'g gina'masuti geggung. Melgignaqaq ugglusuaqanml aq ta'n tela'tegej. Gepmitelmut'p mimajuinuigtug.

²³“Ta'n tujiw Mowis ne'wisgegipuna'teg, gisita'sit mittugwalan wigumaq Isle'laq. ²⁴Negm nemiatl Ijptewa'jl ewle'watl newgte'jilitl Isle'lal. Mowis apo-qonmuatl wi'gmal aq asita'latl Ijptewa'jl, ne'pa'tl. (²⁵Tel'ta'sit negm, 'ugtmi-majuinumg 'ns'tmu'titaq na Gjinisgam getu e'wapnn ta'n tli assumsultitaq gatu negmow mo nestmi'ti'gw.) ²⁶Na wapg, nemiaji tapusiliji Isle'laq etli ntinijig. Wejo'tg negm wantaqa'lan. Telimaji, 'Jigs'tuig ji'nmutut, gilew gitg Isle'lewioq, goqwei gilew weji ntioq.' ²⁷Pas'g newgte'jit ta'n etl matnapnn igtigl gesemegetl Mowisal sitatug. Pipanimatl, 'Wen gi'l ignmasg ml'gigno'ti ilgweninen aq ilsuminen? ²⁸Getu' ne'pe'in ap ni'n 'st'ge' ta'n tel ne'pe't'pnaq Ijptewa'jaq ulagu?' ²⁹Ta'n tujiw Mowis nutgeg, ejigl smuqwat aq poqt'gatg maqamigew teluisig Mitian. Na na'te'l etl malie'wip aq tapusilipni ugghwisg.

³⁰“Ne'wisgegipunqeg gis pmtesgeg ansale'wilittl neia'silitl Mowis etlamglegl nipispaqan paqtaqamigtug, gigjiw gm'tn Sainai. ³¹Mowis paqalaiaj ta'n goqwei nemitoq gigja'sit ula nipispaqan aq gigjaptegl. Awna nutuatl Nisgaml etl ewistunitl. ³²Gjinisgam telimatl, 'Ni'n na Gjinisgam ta'n gujjuaqi'g emtoq-wala'tipnn, na Gjinisgam ta'n Aplamo'q, Isaqo'q, aq Je'gopo'q emtoqwala'-tipnn.' Mowis neng'tesing jipaqasit aq mo tetujitagw lapa'sin. ³³Gjinisgam

telimtl, 'Mna'l gmugsng, muta na'te'l ta'n gaqamin gepme'g maqamigew. ³⁴Ni'n nemi'gig ta'n teli ulmajo'liti'ij 'ntmimajuinumg Ijipteg aq ni'n nutaqig metew petoqsultijig aq nige' wa'so'q wet nisa'si ugjit apoqonmuan. Nige' ni'n elgimul Ijiptg.' Gjinisgam na ula telimapnn Mowisal.

³⁵"Etna na ula Mowiso'q mo puatasigup ugtmimajuinumg Isle'laq. Pipani-ma'tipnn, 'Wen gi'l ignmas'g's ilgweninen aq ilsuminen?' Na negm newgte'jit ta'n Gjinisgam petgimapnn iganpuguilin aq ugs'tawi'welin. Na ansale'wilitl Mowis nemiapnn nipispaqan etlamglegl apoqonmat'pnn na gis tla'tegen. ³⁶Negm na Mowis tewa'lapni Ijiptg. Milamu'gl paqalaiuti'l tela'tegepnn Ijiptg na megwe'g 'gta'n aq ne'wisgegipunqeg eig'pnig paqtaqamigtug. ³⁷Etna na negm Mowis ta'n telimapni mimajuinu'g Isle'laq, 'Gjinisgam petgitmugsitoqs'p iganigjitegewinu pa wije' aq ni'n ta'n tel petgimip.' ³⁸Na negm newgte'jit ta'n wijitgweiwapni mimajuinu'g Isle'laq, mawo'tipnig paqtaqamigtug. Na tujiw gm'tnigtug teluisit Sainai, ansale'wilitl gelult'pn, aq ignmut'pnn Gjinisgam iapijewe'l ugtagnutmaqanml ugjit ignmugsinen.

³⁹"Pas'g na ninen gujjinaqi'g mo getu jigs'tmu'tigupnig awna mo menue-ge'tigupnn, aq gmetug eligsmala'tipnn je me' siawqatmugusn Ijiptg. ⁴⁰Toqo telima'titl A'lanal, 'Ltuin 'nnuoqta'w ta'n igana'latesnen, muta mo geitueg ta'n tela'tegetaq negla Mowiso'q ta'n tewa'lugsieg'p Ijiptg.' ⁴¹Etna na tujiw elia'titl 'nnuoqta'wl teligilitl 'st'ge' wen'jitia'muj ugjit gepmitelmanew. Ne'pa'-tiji wi'sisg aq nu'gwo'la'tiji ugjit na 'nnuoqta'w. Pestie'ultijig aq emtoqwala-new ta'n goqwei negmow gisitu'tij. ⁴²Pas'g na Gjinisgam ejiglapasualapni aq emtoqwala'tiji gloqowej musigisg'tug st'ge' ta'n iganigjitegewinu tel wi'gmi'-tip wi'gatignigtug,

'Isle'leultioq! Mo ugjit ni'n

gilew ne'po'qopnig aq nu'gwo'loqopnig wi'sisg
ne'wisgegipunqeg paqtaqamigtug.

⁴³Alapinmoqop aq nespnmooqop wiguom Moloq

ta'n emtoqwaloqopnig 'st'ge' Gjinisgam
aq gloqowej 'nnuoqta'w gnisgamum teluisit Lipan.

Gilew elioqopnig wegla 'nnuoqta'wg ugjit emtoqwalanew.

Glaman nige' elgimuloq gneg sitatug Papilan.'

Etna na ula iganigjitegewinu'gi'g ewi'gmi'tipnig."

⁴⁴Stipen (E'gian) siaw tlimaji, "Gujjinaqi'g gegguna'tipnn na wi'g ta'n emtoqwala'tipnn Nisgaml paqtaqamigtug na wiguom na Gjinisgam ugnug-waqanm ugjit wijitgweiagunew. Telia'tipnn ta'n Gjinisgam musga'tuapnn Mowisal tli'an 'st'ge' ta'n tel gnu'tmuapnn. ⁴⁵Gaqaisipunqeg gujjinaqi'g ta'n gisia'tipnn na wiguom Nisgamewei ignmua'tipnn un'januaq. Negmow nespna'-tipnn ta'n tujiw wije'wa'titeg Ja'suaal. Wesua'tu'tip na maqamigew ta'n tujiw Gjinisgam getaqqatesguateg ala igtigig mimajuinu'g. Gis sa'q siawpulti'pnig na'te'l glapis tetaputesg ta'n tujiw Ta'pit pegisingeg. ⁴⁶Negm tetapua'lapnn Nisgaml aq pipanimapnn ignmugsin 'ltuan wi'g ugjit Gjinisgam ta'n Je'gop gis emtoqwalapnn. ⁴⁷Gatu awna na uggsiw teluisilitl Salaman el'tuap na 'gjia'-sutuo'guom ugjit Nisgaml.

⁴⁸"Pas'g na Gjinisgam ta'n mawi espe'g mo wigigw 'gjia'sutuo'guom gisna ta'n pas'g goqwei ji'nm gisitoq 'st'ge' ta'n iganigjitegewinu teluep,

⁴⁹'Gjinisgam teluet: Wa'so'q ni'n 'ntupun

aq ugs'tqamu ta'n weji ilsutegei.

Talamugt'tew nige' wen'ji'guom el'tuioq ugjit ni'n?

Tami 'ntupun ugjit ni'n ta'n tli atlasmites?

⁵⁰ Muta ni'n 'ms't wegla ta'n te's'gl gisituapnn.'

Etna na ula Gjinisgam teluep."

⁵¹ Stipen siaw tlimaji, "Melgasultioq gilew! Pa na wije aq ta'nig Nisgaml mo puala'tigul aq mo jigs'tmuoq ugglusuaqanml. Gilew pa na wije aq guj-juaqi'g, me' ne'gaw mo jigs'tuawoq Wejuli Nisgam. ⁵² Je mu newgte'jit iganig-jitegewinugi'g gujjinaqi'g mo gitnme'wawoqopnig aq welmaje'wawoqopni'g. Ne'pa'tipni Gjinisgam ugtagnutmewinu'g ta'n sa'q wesgutmi'tip ta'n tl jugu'elitel negla getlamielitel uglugowinuml. Aq nige' gilew iga'loqop ugjit ne'po'qsin. ⁵³ Gilew na mimajuinu'g ta'n mesnmoqopnn Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Ansa-le'wijig wijitgweiwa'tipnn Nisgaml ta'n nisa'tugsioqop pas'g gilew ne'gaw mo jigs'tmu'tiwoqop."

Stipen gun'tewto'teg

⁵⁴ Ta'nig iganpugultijig jigs'tua'titeg Stipenal, me' gatu asgaiagwi'titl ta'n goqwei teluelij. Na smtug we'gwi uggwaiugtua'titl. ⁵⁵ Gatu Stipen ilgwentl Wejuli Nisgaml elapa'sit wa'so'q aq nemituaj Gjinisgam aq uggepmite'lgaqanm paqtata's'g aq Se'susal gaqamilitel ugtinaqanmg Nisgaml. ⁵⁶ Teluet, "Angap-tmug, nemitu wa'so'q pana's'g aq Se'sus ta'n Gjinisgam petgimapnn gaqamilitel ugtinaqanmg."

⁵⁷ Sesgu'tijig aq gepsoqwa'tu'titl ugs'tuaqanual. Smtug el'tugultijig negmeg, ge's piam na newgte' tel'ta'sultipnig. ⁵⁸ Wesua'la'titl aq tewege'titl 'gjigan aq gun'tewa'titl. Ta'nig pisui eggsua'tipnig naqtmua'tiji uggotmuaq ango'tmn mal-jewe'litl ji'nmul teluisilitl Sol. ⁵⁹ Negmow siaw gun'tewa'titl Stipenal. Negm elgomigtuatl Gjisaqamawul, "Gjisaqamaw Se'sus, ugsua'tui 'njijaqamij." ⁶⁰ Nutgul'pa'sit aq sesgwet, "Se'sus mut migwite'tmuaw ula ugtlue'utiwal." Na gis llueteg, nepgaq.

8 ¹⁻² Sol wel'te'g's ta'n tel ne'po'j Stipenal. Na ji'n mug ta'n Nisgaml emtoq-wala'titl nutqutala'titl Stipenal mewima'titl aq atgitemugtua'titl.

Sol gitnme'waji ta'nig getlams'tasultijig

Na wije na'gweg ta'n getlams'tmu'tijig Se'suseg Selusalemg eigig poqji ma'-muniw ulmajeiujig aq gitnme'ujig. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig Se'suseg se'sita'jig ta'n telgi'g Jutia aq Samalia, pas'g mo apostale'wijig tami el'ta'gwig.

³ Na Sol, ta'n tel we'gwi gisi pgwatoq, wejo'tg ugtmenan ta'ni getlams'tua'titl Se'susal. Elietl te's wen'ji'guoml aq getaqqatejimaji ji'n mug aq maw e'pjiig, ta'nig getlams'tasultijig aq pijo'laji laplusang.

Gelu'lg agnutmaqan pestunmatmi'tij Samalia

⁴ Ta'nig getlams'tasultijig se'sita'jig aq peggwita'jig, pestunmi'tij gelu'lg agnutmaqan ta'n tel milita'tij. ⁵ Pilip eliet 'gjigan teluisig Samalia aq na'te'l telimaji mimajuinu'g ugjit Nujiugs'tawi'welitel. ⁶ Na pugwelgig mimajuinu'g melgi jigs'tua'titl ta'n Pilipal teluelij. 'Ms't nutua'titeg aq nemia'titeg ta'n tel mili npitegelij aq ta'n tela'tegelij paqalaiuti'l wejiaq Nisgamewigtug. ⁷ Mn'tu'g gesigawwita'jig ta'n tujiw getaqqata'titeg mimajuinuigtug. Pugwelgig

gesnugu'tijig aq ta'nig mo gis maita'gwig aq alt ta'n waqqaj al'ta'jig negla gaqi npisultijig. ⁸Na tujiw mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Samalia wel'ta'sultijig.

⁹Na 'g'jigan wigiti ula ji'nm teluisit Simon. Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji Samaliaewa'q ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g. Telimapni mimajuinu'g, "Ni'n espei, mesgi'g ml'gigno'ti geggunm." ¹⁰Ms't ta'n te'sijig na 'g'jigang weja'te-gemg mawi espe'g glapis ta'n mawi ewle'jit gigji jigs'tua'titl. Teluejig nisma-mitelma'titl Simonal. Ml'gigno'ti gugunmilin. ¹¹Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji mimajuinu'g ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g glaman negmow jigs'tua'titl. ¹²Gatu ta'n tujiw getlams'tmu'ti'titeg gelu'lg agnutmaqan ta'n Pilipal teluelij ugjit Gjinisgam ilgwenaji ugmimajuinumg aq Se'suguli negm na Nujiugs'tawi-wet, na tujiw mimajuinu'g sign'tujig, ji'nmug aq maw e'p'ijig. ¹³Glapis Simon getlams'tasit, aq ta'n tujiw gis sign'tuteg gigje'watl Pilipal. Ta'n nemitoql tel-gi'gl tela'tegelitl aq ta'n tel mili npitegelij, me' gatu paqalaiatl. Na.

¹⁴Na tujiw apostale'w'ijig Selusalemg nutma'titeg Samaliaewa'q getlams'-tasultijig Gjinisgam ugglusuaqanm, na elgima'tiji Pie'lal aq Sa'nal na'te'l. ¹⁵Ta'n tujiw iga'titeg a'sutmessewa'tiji ta'nig getlams'tasultijig glaman Wejuli Nisgaml 'msnataq. ¹⁶Wejuli Nisgam me' menaq nisa'sigweg Samaliaewa'q pas'g alt ta'nig gis getlams'tasultijig sign'tutupnig e'w'g Gjisaqamaw Se'sus ugwi-sunm. ¹⁷Pie'l aq Sa'n ge'gwa'tua'tij uppitnual un'jig te's newgte'jilitl. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig mesna'titl Wejuli Nisgaml.

¹⁸Simon nemiatl Wejuli Nisgaml ignmut'pnig ta'n tujiw apostale'w'ijig ge'-gwa'tua'tij uppitnual un'jiwaq. Na tujiw Pie'lal aq Sa'nal getu apangituaji ¹⁹aq telimaji, "Ignmui ni'n ml'gigno'ti glaman ta'n tujiw 'npitnn gegupa'taq wen un'jig 'msnatal Wejuli Nisgaml."

²⁰Smtug Pie'l asitematl, "Gi'l aq 'gsulieweim mn'tua'gig la'titoqs'p, tl'ta'-sin gi'l gisi pgwateltes Gjinisgam ugtignmatimgewe'm e'wmn suliewei. ²¹Mo gi'l telgita'siwn maw lugutinenu muta Gjinisgam nemi'sg winjig ggamlamun. ²²Gawasgita'si aq jigla'si ta'n winjig gisite'tmn aq lia etawaqtmu Gjisaqamaw apigsigtulin ula ta'n teli angite'tmn. ²³Geju'l gi'l tetuji wisguen aq elue'uti assum'sg. Mu gis jigla'siwn pa wije' aq laplusang pisin."

²⁴Simon telimaji Pie'lal aq Sa'nal, "Tetuji ulm'tuoq ge' a'sutemessewi glaman ta'n goqwe'l gis tlueioqop ma tlianugl ni'neg."

²⁵Na Pie'l aq Sa'n gegnua'tua'tiji mimajuinu'g ta'n teli ul nenua'tipnn Se'su-sal aq pestunmuaji gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei. Na tujiw apaja'tijig Selu-salemg. Ta'n tujiw pemi apsgwa'ti'titeg, nespi pestungig gelu'lg agnutmaqan pugwelgl gutanji'tl Samaliaewa'gig.

Pilip aq iganpugutuaji Itiopianewa'q

²⁶Na Gjinisgam ugtansale'witeml gelulatl Pilipal, "Ilaji aq lia 'tp'te'snug na awgti wejiaq Selusalemg glapis Ge'sa." (Ula awgti mo nugu e'wa's'gtnug.) ²⁷Na smtug Pilip wenaqa'sit aq eliet. Na newgte'jit iganpugutuaji Itiopianewa'q pemi nmiet. Na ula ji'nm mawi espe'g iganpuguit. Nujo'tg Gantesi ugsulieweim aq ugmilesuaqanm. Gantesi na Itiopian elege'wi'sgw. Na ula ji'nm assma wejiet Selusalemg api emtoqwalatl Nisgaml. ²⁸Aq nige' pemi apaja'sit utepaqanigtug. Ge's pematejimgewej, pem gitg Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'gig'p. ²⁹Na Pilip, Wejuli Nisgaml telimtl, "Siaw pmia gmetug utepaqan, gigjiw lia aq gigja'si." ³⁰Pilip el'tugwi'g smtug

aq nutuatl etl gitmlij ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'-gig'p. Na tujiw pipanimatl, "Nestasin ta'n goqwe'l etl gitmn?"

³¹Na iganpuguit asita'puguet, "Tal gisi ns'tasites? Amujpa na nat wen geg-nu'tmuit. Smtug tepa'si aq pa'si nutepaqan." ³²Na ta'n pem gitg'p Gjinisgam gelu'lg ugtwi'gatign etna na ula,

"Ula ji'nm eliamsit pa na wije aq jijgluewj
ta'n tujiw wesua'luj getu ne'po'j.
Ula ji'nm mo goqwei teluegw
je mu newgte' glusuaqan pa na wije aq jijgluewji'
pa mo me'tegw ta'n tujiw pesgwesuj.

³³Ma'muni 'ntaqo'qona'lus
aq mo getlami ilsumamug's.
Mo wen gis taluegw ugjit un'jang muta nepg'pnaq
aq mo geggunagupni'gw."

³⁴Na iganpuguit pipanimatl Pilipal, "Tlimi, tegen ta wegla iganigjitege-winu wesgumatl, Aiseiao'q gisna nat wen pilue'l?" ³⁵Na Pilip poqji gnu'tmuatl na wije ta'n pem gitmlipnn aq me' igtigl musga'tuatl Gjinisgam ugtwi'gati-gng. Telimatl gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'susal. ³⁶Ge's pem nisatejimgewe'-tij na awgti na iga'jig ta'n eteg samqwan. Na iganpuguit teluet, "Ula eteg samqwan. Goqwei nige' naqa'litew mo gis sign'tasin?" ³⁷Pilip telimatl, "Gis sign'tasites 'gtlams'tmn ta'n telgi'g 'ggamlamun." Iganpuguit asita'puguet, "Ni'n melgi gtlams'tm Se'suguli na Gjinisgam uggwisl."

³⁸Iganpuguit melgimatl ugtlugowinuml, "Naqa'si tet!" Na gitg Pilip aq igan-puguit gepta'tijig aq nisa'tijig samqwanigtug. Na tujiw Pilip sign'tuatl iganpu-guiltil. ³⁹Ta'n tujiw apaji gtalqa'siteg samqwanigtug, na tujiw Wejuli Nisgam gneg ejigla'latl Pilipal. Na iganpuguit mo nemiagwaq nugu, gatu negm siawa'-sit aq no'q welgwig ugamlamun. ⁴⁰Jensi Pilip eig na gutan teluisig Asotus aq gaqpeggwa'sit gutanji'tl. Pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan glapis iga'teg Sesaliaeg.

Sol poqji gtlams'tasitl Se'susal

(Paqalaiwaqann 22.6-16; 26.12-18)

9 ¹Me' negm Sol siaw tl lugwet ta'n tel gitnme'waji aq ewlumuaqi ne'pa'new ta'nig getlams'tasultijig Gjisaqamaw Se'suseg. Espe'litl patlia'sl elietl aq ²glutmuaj wi'gatign ta'n wenij negm aq ta'n tel lugwej ugjit iganpugultijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg 'gjigan Tamasgus. Wet tla'tegep glaman ta'n tujiw na'te'l iga'j, we'jiaj weni ta'n majulgwatmlit'ij ta'n Se'sus tel pmiep, na tujiw gisi ugsua'lataq aq apajo'lataq Selusalemg, ji'nmug aq maw e'pijig.

³Ta'n tujiw gigjiw iga'teg 'gjigan Tamasgus jiniw paqtasa'sg ta'n negm eig. ⁴Ugtue'ml weji peteja'litl. Nutuatl nat wenn telimtl, "Sol! Sol! Goqwei tel git-nme'win ni'n?"

⁵Sol pipanimatl, "Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?" Na telimtl, "Ni'n na Se'sus ta'n gi'l getuant. ⁶Gatu unaqa'si aq lia na 'gjigang. Na na'te'l tlimulten ta'n tla'tegetes."

⁷Gatu na ji'nmug ta'n wije'wa'titl Solal naqa'tipnig aq mu telueti'gw goqwei. Nutua'titl ta'n wen metewistunitl pas'g mo nemia'tigul wenn. ⁸Na Sol wena-qa'sit maqamigeg aq pana'toqol upgugugul pas'g mo goqwei nemitug. El

glisgna'titl Tamasgusg. ⁹Nesuguna'gweg pa mo goqwei nemitugus aq ne'gaw mo mijigus, aq mo esamqawawgus pa goqwei.

¹⁰Eig's na'te'l Tamasgus ji'nm teluisit Ananaias negm Se'sus unaqapeml. Nisgaml gelut'pnn ta'n teli milaplgigwa't, "Ananaias." Teli asitematl, "Ula eim, Gjisaqamaw."

¹¹Gjisaqamaw telimatl, "Ilaji aq lia na awgti teluisig Tegpaqteg. Lia Suta wiguaq aq pipanigesi ula ji'nm teluisit Sol. Etli a'sutmat. ¹²Negm telaplgigwa'p. Tet nemiapnn ji'nmul teluisilitl Ananaias pisgwa'litl aq ugpitnn gegu-pa'tuatl un'jig glaman ap nmitegelita."

¹³Ananaias teli asitematl, "Gjisaqamaw, pugwelgig mimajuinu'g gis tlimijig ugjit na ji'nm, ta'n tel ma'muna'tegej aq ta'n gis tla'tegej ta'n teli gtanaj gtimi-majuinung Selusalemg, ¹⁴aq nige' pegising'p tet Tamasgusg. Wi'gatign weja'-toq iganpugultiliji patlia'sg ugsua'lan ta'n te'sit wen emtoqwa'lg."

¹⁵Gjisaqamaw telimtl, "Lia, muta ni'n gisi mgng lugowin ni'n. Usgumitew ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq elege'wiliji aq maw mimajuinu'g Isle'lewaq. ¹⁶Aq ni'n musga'tua's 'ms't goqwei ta'n tli ulmaje'tew ugjit ni'n!"

¹⁷Na tujiw Ananaias eliet. Pisgwa't na wen'ji'guomg ta'n Sol wesgowa'sit aq gegupa'toqol ugpitn un'jig, teluet, "Njignam Sol, Gjinisgam petgimit. Negm Se'sus ta'n gi'l nemi't'p na awgtigtug ta'n tujiw wejgu'eneg ula tet. Petgimit ni'n glaman ap nmitegetes aq Wejuli Nisgaml ilgwenultew." ¹⁸Na smtug ta'n goqwei elaqteg Sol ugpu'gugw, weji nisiaqal aq jiniw apat nemiteget. Gaqama'sit aq smtug sign'tut'p. ¹⁹Ugml'gigno'tim apaja'sg, ta'n tujiw g'satalgeg.

Sol etl pestung Tamasgusg

Sol siawqatg pe' tasuguna'q Tamasgusg maw ta'nig getlams'tasultijig Se'-suseg. ²⁰Na smtug poqji al pestung't ta'n te's'gl a'sutuo'guoml ugjit Se'susal. Teluet, "Se'sus na Gjinisgam uggsisl."

²¹Ms't ta'n te'sijig nutua'titeg paqalaiultijig aq pipanigesultijig, "Mu na ula ji'nm ta'n Selusalemg eig'p, ne'pa'pni ta'nig emtoqwala'titl Se'susal? Weji pgising ula tet glaman gisi ugsua'lataq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal aq apaja'lan iganpugultijig patlia'sg?"

²²Me' Sol naji ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml ta'n tel pestunmuaji aq musga'tuaji Se'sus, na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, negm na Nujiugs'tawi'wet. Tel ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml na Lesui'paq ta'n wigultijig Tamasgusg mo gis asitema'tigul.

²³Gaqaisugunaq gis pemiaq, na Lesui'paq mawita'jig aq il agnutma'tijig ne'-pa'new Solal. ²⁴Pas'g na negm gegnua'tut ta'n getu tla'luj. Gun'teweiei gigit'o-qosegenas'g ula 'gjigan. Tepgig aq na'gweg esgmala'titl 'gjigane'i ga'qana'tas'g glaman gis ne'pa'taq. ²⁵Newgtejgeg wela'gweg Sol ta'n majulgwalji, wesua'laji aq nispila'titl ligpenignigtug. Wet saputa'la'titl tuoputigtug gun'teweiei ula gigit'o-qosegenas'g.

Sol apaja'sit Selusalemg

²⁶Na nige' Sol apaja'sit Selusalemg aq wejo'tg wijitgweiwan Se'sus unaqapemg. Pas'g na mo negmow getlams'tua'tigul ugjit Solal 'gtlams'tasilin aq jipaqitelma'titl. ²⁷Na tujiw Pnnal pegising aq apoqonmuatl. Ela'latl ta'n apostale'wiliji eimu'tilij. Negm gegnua'tuaji ta'n Sol awgtigtug tel nemiapnn

Gjisaqamawul Se'susal, aq na Gjisaqamaw gelulasnn Solal. Siaw tlimaji ta'n tel melgita't Sol ta'n tujiw pestungeg ugjit Se'susal Tamasgusg. ²⁸Na tujiw Sol siaw wijitgweiwaji aq peggwa'sit ta'n telgi'g Selusalemg. Wijei tel melgita't ta'n tel pestunmuaji ugjit Se'susal. ²⁹We'gaw sespagnutma'tijig glapis gi'gai-ta'jig ta'nig Gli'gewi'sultijig Lesui'paq. Pas'g na negmow wejo'tmi'tij ne'pa'new. ³⁰Ta'n tujiw igtig ta'nig getlams'tasultijig geitu'tij wije'wa'titl Solal na 'gjigan Sesalia aq ejiglgima'titl na 'gjigan Talsus.

³¹Na tujiw ta'nig getlams'tua'titl Se'susal wanta'qo'ti mesnmi'tij ta'n telgi'g Jutia, Galali, aq Samalia. Mu nugu jipasulti'gw. Elugutijig Nisgamewigtug aq Wejuli Nisgam apoqonmuateg. Na tujiw poqji pugweliejig aq ta'n tela'taqati'tij musga'tua'tij ta'n tel gepmitelma'tij Nisgaml.

Pie'l nepiteget na gutann Laita aq Joppa

³²Etna na tujiw Pie'l ala'sit 'ms't tami aq newgt eliet naji mittugwalaji Gjiniisgam ugtmimajuinung wigultijig na gutan Laita. ³³Na'te'l weltesguatl ji'nmul teluisilitl Anias. Mo gis maja'sigw. Un'poqonising ugumuljin te'sipun-qeg. ³⁴Pie'l telimatl, "Anias, Se'suguli gisa'lsg ila'sin. Unaqa'si aq lugwatan gn'po'qon." Smtug Anias wenaqa'sit. ³⁵'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultiliji gutanji'tl Laita aq Salon nemia'titl. Smtug gawasgita'jig, ejiglita'jig elue'utig-tug, aq getlams'tua'titl Gjisaqamawul Se'susal.

³⁶Na eig's Joppa e'pit teluisit Ta'pita, ta'n getlams'tasit. (Ugwisunm Gli'gewigtug na Tolgas na tel glusuaqanig "Lentug.") Ne'gaw ta'n teli pgitaw-sij welm'toq aq apoqonmuaji ewle'juinu'g. ³⁷Gatu na tujiw gesnugwat aq siawi np'gaq. Na mimajuinu'g gesispa'la'titl npuinu'l aq elsma'la'titl ge'gwe'g. ³⁸Joppa mo piami amasenug weja'tegemg Laita. Na unaqapemg eimu'tiliji Joppa nutma'tipnn Pie'lal i'mlin Litia, na poqjigimaji tapusiliji ji'nmug Pie'leg. Etawaqtmua'titl, "Tetaqa'si aq wije'win ninen, muta na e'pit teluisit Lentug nepg'pnaq." ³⁹Na Pie'l ilajit aq wije'wapni. Ta'n tujiw iga'teg ela'lut ge'gwe'g. 'Ms't ta'n te'sijig sigu'sgwaq gigo'qopugutua'titl nespetemultijig. Musga'tua'titl atla'ig, ugpita'qewe'mual aq uggotmuaq ta'n Lentug gisiapni ge's mimajiteg. ⁴⁰Pie'l 'ms't tewaggimaji. Nutgul'pa'sit aq a'sutmat. Na toqo tujiw gawasga'sit ta'n 'npuinu'l elisinnij aq teluet, "Ta'pita, unaqa'si." Smtug pana'toqol ugpu-gugul aq ta'n tujiw nemiateg Pie'lal pempopa'sit. ⁴¹Pie'l elisga'sit aq apoqon-muatl ta'n teli unaqa'silij. Na tujiw wigumaji sigu'sgwaq aq igtig ta'nig get-lams'tasultijig. Neia'tuaji e'pilitl mimajilitl. ⁴²Na se'sa'sg agnutmaqan ta'n telgi'g Joppaeg aq pugwelgig mimajuinu'g getlams'tua'titl Gjisaqamawul. ⁴³Gaqaisugunaq Pie'l siawqatg Joppa, Simonal wiguaq ta'n nujotmlj m'gegn wi'sisueie'l.

Pie'l aq Gonilius

10 ¹Eig'snaq Sesalia na ji'nm teluisit Gonilius iganpugutuaji gasgiptn-naqanijig Lo'mewaqa sma'gnisg. Negmow tleiaultijig ta'nig telui'tujig "Italiewaq sma'gnisg." ²Ula ji'nm gepmitelmatl aq emtoqwalatl Nisgaml aq maw wi'gma. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l gis tla'tegetl ta'n teli apoqonmuasni Lesui'pewei ewle'jultiliji aq te'sigisg'g eli a'sutmuatl Nisgaml. ³Na'tami si'st ajeteg newgtejgeg gis mewlia'gweg, telapulgiwa't. Teli ul nmiall Gjiniisgam ugtansale'witeml wejgu'elil aq telimtl, "Gonilius!"

⁴Gonilius aptaplgigwetuatl ansale'wilitl. Nespi jipasit aq teluet, "Goqwei puatmn saqamaw?" Ansale'wit teli asitematl, "Gjinisgam gis nutmasgal 'gta'-sutmaqannml aq gis nemi'sg ta'n teli ula'luj ugtmimajuinumg aq nige' migwitelm'sg. ⁵Nige' elgimgig ta'sijig ji'nmug Joppa ugjit wigumanew newgte'jilitl ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. ⁶Siawqatg Simonal wiguaq wije teluisilitl 'st'ge' negm, nujotmlitl wi'sisueie'l m'gegn. Gigjiw wigilitl 'gta'nug." ⁷Na ansale'wit ta'n etlewistu'tipnn ejigla'sit. Gonilius wigumaji tapusiliji uglugowinumg aq newgte'jilitl ugsma'gnisml. Na sma'gnis wel lugowatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁸Telimaji ta'n gis tliaq aq smtug elgimaji Joppa.

⁹Na igtig na'gweg na'tami mewlia'gweg ula ji'nmug gigjiw iga'jig Joppa. Gatun nige' na ula Pie'l so'qwiet wen'ji'guom naji a'sutmat. ¹⁰Na tujiw poqji guising aq getu mijjit. Ge's mijipjeweie etl gisgaja'tas'g na negm tetaplgigwa't. ¹¹Nemitoq wa'so'q pana'sg aq nat goqwei wejgu nisa'sg. Teliangamgug 'st'ge' mesgilg naqsun aq me' pem nisa'sg ta'n negm eig. Naqsun uljaqat tetpaqanisa'sg newgul gejigiaqal. ¹²Gaqaisg milamugsijig wi'sisg, 'mtesgmug, taqta-loq 'sqoljig aq jipji'g pisultisnig. ¹³Gjinisgam nutuatl telimtl, "Unaqa'si, Pie'l. Ne'pa' aq malqom!"

¹⁴Pas'g na Pie'l teluet, "Moqwa', Gjisaqamaw. Mo ni'n malqotmu na! Menaq ni'n goqwei malqotmu ta'n mo gelu'lgtnug malqota's'gtn ta'n telteg Lesui'peweie 'tplutaqan."

¹⁵Gjinisgam siawewistoaq, "Mut getgite'tmu ta'n goqwei ni'n Gjinisgam gis waqama'tu." ¹⁶Si'st Nisgaml telimtl, na tujiw apaja's'geg wa'so'q.

¹⁷Na Pie'l newgti angite'tg ta'n goqwei gis nemitoq, amuimegteg. Mo nestasigw Pie'l ta'n goqwei Gjinisgam getu tlimaj. Na tujiw na ji'nmug, petgimapni Gonilius, we'jia'titl ta'n Simon wigit aq nige' gaqamijig igantug ga'qana'tas'g. ¹⁸Gesigawwejig aq pipanigesijig, "Eig's ji'nm teluisit Simon Pie'l?"

¹⁹Pie'l me' wejo'tg 'ns'tasin ta'n goqwei gis nemitoq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml telimtl, "Ge' jigs'te'n, nesisijig ji'nmug al gwilasgig. ²⁰Glaman ilaji aq nisa'si. Mut 'mtuite'tmu wije'wan muta ni'n petgimgig." ²¹Na toqo tujiw Pie'l nisa'sit aq telimaji ji'nmug, "Ni'n na ji'nm al gwiluog, goqwei puatmn?"

²²Teli asitema'titl, "Iganpuguuit Gonilius petgimugsieg. Negm na welm'toq ji'nm ta'n emtoqwalatl Nisgaml aq gepmitelmut ta'n te'sijig Lesui'paq. Gjinisgam ugtansale'witeml telim'tpnn ugjit wigumulin wiguaq glaman gis nutu'l'tew ta'n teluen." ²³Pie'l pisgwegimaji ji'nmug aq getgunijig na'te'l wela'gw. Na igtig na'gweg menja'sit aq ilajit aq wije'waji. Ta'sijig ji'nmug ta'nig getlams'tasultijig na 'gjigan Joppa tle'g wije'wa'tiji. ²⁴Aq igtig na'gweg iga'jig Sesalia, na'te'l Gonilius etli esgmalaji maw wo'gumaq, aq witapaq ta'nig wigumapni. ²⁵Assma Pie'l getu pisgwa't ta'n tujiw Gonilius a'sugatl aq el nutgul'pa'sua'latl. ²⁶Pas'g na Pie'l wenaqa'latl aq telimatl, "Gama'si, muta ni'n pas'g ji'nm!" ²⁷Pie'l siaw agnutmuatl Gonilius al siaw pisgwa'tijig wen'ji'guomg. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g eig'snig. ²⁸Pie'l telimaji, "Gilew weli gji'tuoq ta'n tel wi'gas'g Lesui'peweieie 'tplutaqan. Mo teltenug Lesui'p wijitgweiwan ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gatun ni'n Gjinisgam musga'tuit, ta'n telaplgigwa'iap, mo teltenug ta'n pas'g mimajuinu penoqitelman. ²⁹Glaman na ta'n tujiw natgimineg angam jugu'a aq mo amsalewistuap. Nige' pipanimul goqwei wej natgimi's'p?"

³⁰Gonilius telimatl, "Assma na tele'g'p wijeie 'st'ge' nige' gisi nsuguna'qeg. Etli a'sutmap nignaq assma sist ajiep gis mewlia'gweg. Na ji'nm jiniw neia'sit.

Gesi wape'gl aq paqtategl utapsun. Gaqamit igantug ni'neg. ³¹ Aq teluet, 'Gonilius! Gjinisgam nutmasgl 'gta'sutmaqanml aq nemi'sg ta'n teli ula'lj mimajui-nu'g aq nige' migwitelm'sg. ³² 'Lgim nat wen Joppa ugjit wigumanew newgte'-jilitl ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. Eig Simonal wiguaq. Wijei teluisilitl 'st'ge' negm ta'n nujo'tmlitl wi'sisieue'l m'gegn. Gigjiw wigilitl 'gta'nug.' ³³ Na smtug natgimulap aq gi'l tetuji ulm'tun jugu'en. Nige' 'ms't eimu'g aq Gjinisgam wijit-gweiugsi'gw aq nige' getu nutuleg ta'n Gjinisgam gis tlim'sg tlueu."

Pie'l etlewistoq

³⁴ Na tujiw Pie'l agnutmuaji, "Nige' ni'n geitu aq teliaq Gjinisgam 'ms't wen wijei tele'watl. ³⁵ Ta'n wen jipalatl Nisgaml aq tela'teget ta'n goqwei tetapu'aq na tetapua'latl Nisgaml ta'n getu tet tami wettaqien gisna ta'n tleiawin. ³⁶ Ula na wijei agnutmaqan Gjinisgam petgitmuapni Isle'laq gegnua'tuapni na gelu'lg agnutmaqan. Etna na Se'sus gisi ignmultew wantaqo'ti. Negm na Gjisaqamaw ta'n te'siliji mimajui-nu'g, pas'g negm gisi ugs'tawiaji. ³⁷ Geituoq na Sapatiso'q tel pestung'pnaq ugjit gawasgita'new ugtlue'utiwal aq sign'tasultinew. Etna na tujiw mesgi'g'p ta'n teliaq ta'n telgi'g Jutiaewa'gig, weji pquotamgiaqap Galaliewa'gig. ³⁸ Geituoq Gjinisgam gisi mgnapnn Se'susal aq wajua'lapnn Wejuli Nisgaml aq ml'gigno'ti. 'Ms't tami ala'sip aq wela'lapni mimajui-nu'g aq nepi-lapni ta'nig mn'tu assumapni muta Gjinisgam tegwe'wapnn. ³⁹ 'Ms't ninen tel nemitueg'p ta'n te'sg goqwei tela'tegej Selusalemg aq esgwiaq Lesui'pewa'gig. Ne'pa'tipnaq gujjieweigtug. ⁴⁰ Pas'g na Gjinisgam apaji minua'lapnn gisi nsuguna'q aq gisa'lapnn al neia'silipnn. ⁴¹ Mu 'ms't mimajui-nu'g nemia'tigupnn pas'g tel nemi'g'tt'p ninen ta'n Gjinisgam, gisi mgnugsieg'p. Mawatalultieg'p aq maw samqwoltieg'p ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lateg. ⁴² Melgimugsieg'p ugjit pestunmuat'inen aq gegnua'tua'tinen gelu'lg agnutmaqan mimajui-nuigtug aq tliman igtigig, Se'susal na Gjinisgam gisi 'mgnapnn ugjit ilsuman mimajultijig aq nepu'tijig. ⁴³ 'Ms't ta'n te'sijig iganigjitegewinugi'g wesguma'tipnn, Se'susal teluepnig, 'Na 'ms't ta'n te'sit wen getlams'tasij negmeg, apigsigtuaten ugtlue'-utiwal, wet sapu tl lugweg na ml'gigno'ti negm ugwisunmg.' "

Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mesna'titl Wejuli Nisgaml

⁴⁴ Me' Pie'l etlewistoq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml nisa'silitl aq psgwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwengwi'titl 'ms't ta'n te'sijig etl jigs'tmi'tip gelu'lg agnutmaqan. ⁴⁵ Na Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal weita'jig Joppa peji wijewa'tipni maw Pie'lal, paqalaiultijig ta'n Gjinisgam teli ignmuaj Wejuli Nisgaml wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁶ Nige' tel nutua'tiji piltui'sultiliji aq emtoqwalgwi'titl Nisgam teluejig, "Gjinisgam na mawi espeg'g." Pie'l gelusit, ⁴⁷ "Wegla mimajui-nu'g gisi msna'titl Wejuli Nisgaml pa na wijei aq ginu. Gatu nige' mo wen gis naqa'lagwig sign'tasultinew samqwanigtug." ⁴⁸ Melgimaji, "Sign'tasultigw ugwisunm Se'suguli." Na tujiw pipanimji gis wijitgweiwanew ta'suguna'q.

Pie'l gegnua'tuaji ta'nig getlams'tasultijig Se'susal Selusalemg ta'n gis tliaq Sesalia

11 ¹ Na apostale'wijig aq ta'n telgi'g Jutia nutma'tijig ta'nig mo Lesui'peul-ti'gw, elt mesnmi'tij glusuaqann Nisgamewei. ² Ta'n tujiw Pie'l elieteg

Selusalemg ta'nig wel'telma'tiji elugwala'tiji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, Pie'lal majiaqa'la'titl. Telima'titl, ³“Gi'l eimu'tp wiguaq ta'nig wegla mo Lesui'peulti'gw aq mu elugwatasulti'gw aq we'gaw mawatalultioqopnig!” ⁴Na tujiw Pie'l gaq gnu'tmuapni ta'n te'sg goqwei teliaqap.

⁵Telimaji, “Gjigan Joppa, ni'n etli a'sutmap aq na telapl'gigwa'ia. Nemitu ta'n goqwei wejgu nisa'sg wa'so'q teliangamgug 'st'ge' mesgilg naqsun. Uljaqa pem nispilsig newgul gejigiaqal. Etl naqa'sg ni'n gmetug ta'n gaqami. ⁶Na gigjaptm lame'g aq nemi'gig ne'wigata'tijig wi'sisg aq taqta'loq, 'ntesgmug 'sqoljig aq jipji'ig. ⁷Na tujiw nutaq nat wen telimit, 'Unaqa'si, Pie'l. Ne'pa' aq malqom.’ ⁸Pas'g na ni'n teluep, 'Moqwa', Gjisaqamaw. Menaq ni'n malqotmu ta'n goqwei mo tepawgtinug malqota'sgtin ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan.’ ⁹Gjinisgam ap mjit newgt wej glusit wa'so'q, 'Mut getgite'tmu ta'n goqwei ni'n Gjinisgam gisi waqama'tu.’ ¹⁰Na glapis sist na teliaqap aq glapis ta'n telgi'g apaja's'geg wa'so'q. ¹¹Assma na tujiw nesisijig ji'nmug petgimujig Sesalia, pei-ta'jig na wen'ji'guom ta'n ni'n eimap. ¹²Wejuli Nisgam telimip, 'Lia wije'w aq mut 'mtuite'tmu.’ Na wegla asugomtesijig ta'nig getlams'tasultijig wije'wipnig Sesalia aq 'ms't el'ta'ieg'p Gonilius wiguaq. ¹³Telimugsieg'p ta'n tel nmiasnn ansale'wilitl gaqamilitl wiguaq telims'pnn, 'Lgim nat wen Joppa aq wigumatal na ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. ¹⁴Tlimultew gi'l aq ta'n te'sijig gigmaq ta'n tli ugs'ta'titaq.’ ¹⁵Ge's etlewistuaneg, Wejuli Nisgaml nisa'siliteg aq pis-gwa'nniteg uggamlamunuaq aq ilgwen'wi'titeg. ¹⁶Na tujiw migwite'tmap ta'n Gjisaqamaw teluepnaq, 'Sapatis e'w'g samqwan, sign'tuaji mimajuinu'g ta'nig gawasgita'sultipnig aq jiglita'pnig elue'utigtug aq el'ta'pnig Nisgamewigtug. Gatu gilew Gjinisgam sign'tugsitoqs'p e'watal Wejuli Nisgaml.’ ¹⁷Teliaq na Gjinisgam ignmuapni wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw na wije' ignmatimge-wei ta'n ginu ignmugsi'gup ta'n tujiw getlams'tasulti'gweg Gjisaqamaw Se'sus. Wenin ta ni'n, ugjo'tm naqa'lan Gjinisgam!”

¹⁸Ta'n tujiw nutmi'titeg na smtug naqa'tu'tij ta'n tel majiaqa'la'tij. Na tujiw miwatmua'titl, gepmitelma'titl, aq emtoqwala'titl Nisgaml. Teluejig, “Gjinisgam elt ignmuapni wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigtug aq Ita'new Nisgamewigtug ugjit ugs'ta'tinew. Iapjiw mima-juaqan 'msnmnew.”

Mimajuinu'g Antioq poqji gtlams'tua'titl Se'susal

¹⁹Ta'n tujiw Stipen gis ne'po'teg, ta'nig getlams'tasultijig gitnme'wipnig aq se'setoqutipnig. Na alt el'ta'jig gneg Ponisiaewa'gi aq alt na mnigu Saipulus ap igtigig na 'gjigan Antioq el'ta'jig aq telima'tiji gelu'lg agnutmaqan pas'g Lesui'paq. ²⁰Gatu ta'sijig ta'nig getlams'tasultipnig weita'jig Saipulus aq Sailin el'ta'jig Antioq. Ta'nig mo Lesui'peultiligwi telima'tiji gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjisaqamaw Se'sus. ²¹Gjinisgaml ma'muni apoqonmagwi'titl aq pugwelgig mimajuinu'g getlams'tasultijig aq el gawasgita'ji Gjisaqamawul.

²²Gaqpeggwa'sg agnutmaqan ugjit wegla, we'gaw ta'nig getlams'tasultijig Selusalemg, aq negmow Pnnalal elgima'titl Antioq. ²³Ta'n tujiw Pnnal iga'teg aq nemiateg ta'n Gjinisgam teli ul'te'lmaji mimajuinu'g, wel'ta'sit aq munsaiwaji 'ms't ta'n te'sijig siaw majulgwalanew Gjisaqamawul aq siaw jigs'tua'tinew ta'n telgi'g uggamlamunual. ²⁴Welm'toq ji'nm na Pnnal. Ilgwentl na Wejuli Nisgaml aq melgi gtlams'tg. Pem pugweliejig mimajuinu'g pejo'laji Gjisaqamawewigtug.

²⁵Na toqo tujiw Pnnal eliet Talsus naji gwiluan Solal. ²⁶Ta'n tujiw we-
jiateg nespnatl Antioq. Newgtipunqeg na gitg tl mawtesgua'tiji mimajuinu'g
ta'nig getlams'tasultiliji aq agnutmua'tiji pugwenniji. Etna na'te'l Antioq
ta'nig majulgwala'titl Gjisaqamawl getlams'tasultijig amgwes telui'tupnig,
"A'sutmewinu'g."

²⁷Assma na tujiw ta'sijig iganigjitegewinu'g weita'jig Selusalemg aq el'ta'jig
Antioq. ²⁸Na newgte'jit teluisit Aqapus wenaqa'sit. Wejuli Nisgam wet sapu
tl lugwet negmeg igan gnua'tuaji ta'n tliatew. Na mesgi'g pestmo'qon getu
jugu'aq ta'n telgi'g ugs'tqamu. (Na teliaqas ta'n tujiw Glatius iganpuguiteg.)
²⁹Na unaqapemg gissutmi'tij na 'ms't wen ta'n te'si'tij elgitmua'tij suliewei
te's ingute'jit ta'n telgi'g gisi pgwatoq. Lgitmua'tij suliewei ta'nig getlams'-
tasultiliji Jutiaewa'gig. ³⁰Na tela'taqatipnig. Ignmua'tij suliewei Pnnalal aq
Solal ugjit la'tuanew negla iganpugultiliji ta'nig getlams'tasultiliji eimu'tiliji
Jutiaewa'gig.

Ta'nig getlams'tasultijig me' gitnme'ujig

12 ¹Assma na tujiw elege'wit Elot poqji gitnme'waji ta'siliji ta'ni get-
lams'tasultiliji Se'sus. ²Elot telimatl ugsma'gnisml, "Ne'pa' Ji'mej."
Na tujiw ne'pa'titl Ji'mejal espo'qwas'gigtug. Ji'mej na ugjignaml Sa'nal. ³Ta'n
tujiw nemiateg Lesui'paq tetapua'laji mawi ugsua'lugsilitl Pie'lal. (Na ula
teliaqas ta'n tujiw tetaputesg iga'q ugjit pestie'uti ta'n e'wmi'tij mo apita'tas-g-
tnug pipnaqan.) ⁴Ta'n tujiw gisi ugsua'luteg Pie'l aq pija'luteg laplusang, na
tujiw iga'lut ta'nig nujo'tmi'tij laplusang, newgtisgegsijig jel asugom sma'g-
nisg i' ne'w nemigsijig i' sa'se'wita'jig. Elot gissutg ilsumugsilin mimajuinuig-
tug ta'n tujiw gaqiaq Siawa'timgewei. ⁵Toqo Pie'l ne'gaw gennut laplusang
gatu na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig ne'gaw melgi a'sutmessewa'titl
Nisgamewigtug.

Pie'l getaqa'lut laplusang

⁶Na wela'gweg ge'eg menaq Elot ilsumagweg Pie'lal mimajuinuigtug, Pie'l
me' nepat gelpilas'gl ugpitnn etuiw tapusiliji sma'gnisg pisgataqanapigtug.
Etna ap igtigig sma'gnisg nujo'tmi'tij laplusanei ga'qana'tas'g. ⁷Jiniw Gjini-
gam ugtansale'witeml gaqamilil na'te'l aq paqtata's'g laplusang. Na ansale'wit
pepuegetl Pie'lal ugtlmaqaneg aq telimatl, "Tetaqa'si aq mn'ja'sil!" Aq smtug
pisgataqanapi'l menjaqal ugpitnn. ⁸Na tujiw ansale'wit teluet, "Segitga'l ugtis-
pisun aq gmugsng nasa'l." Pie'l smtug tela'teget aq ansale'wit telimtl, "Nasa'l
'ggotm aq wije'wi ni'n." ⁹Pie'l tew majulgwatal laplusang. Mo enmi gji'tug ta'n
ansale'wilil tela'tegelij tlian. Tel'ta'sit telapl'gigwat. ¹⁰Na pemptesgua'tiji amg-
wesewe'g sma'gnisg aq glapis tapuewe'g aq ugtejgewe'g gasawo'qewei ga'qana'-
tas'g, el panta's'g 'gjigang. Na ga'qana'tas'g panta's'g ugjit negmow 'ngutugwaiw
aq na'te'l wet tua'tijig. Siawa'tijig awgtigtug aq jiniw ansale'wit naqalatl Pie'lal.

¹¹Na tujiw Pie'l geitoq ta'n gis tliaq negmeg aq teluet, "Nige' geitu Gjisaqa-
maw petgimatl ugtansale'witeml ugjit apoqonmuin ta'n teli ugs'tawi'j, aq gis
wet jigla'lit Elotal ugml'gigno'tim aq wet jigla'lit ta'n Lesui'paq tel puatmi'tij
tla'taqati'tisoq."

¹²Ta'n tujiw geitoq ta'n gis tliaq, eliet Malial wiguaq. Mali ugghwisl telui-
silitl, Sa'n Malg. Na pugwelgig mimajuinu'g gis mawita'pnig na'te'l aq etli

a'sutma'tijig. ¹³ Pie'l metete'get guj mug ga'qanigtug aq nugtoqtejgwej e'pite's teluisit, Lo'ta naji gji'jia'tl ta'n wen metete'gelitl. ¹⁴ Gegnustuatl Pie'lal ta'n teli'silij. Tetuji ul'ta'sit na apat psgutugwi'g je mo pana'tuawg ga'qan aq nat gnu'a-teget, Pie'l gaqamit guj mug. ¹⁵ Telima'titl, "Elue'wien gi'l!" Pas'g na muns'a't ugjit tlian. Na teli asitema'titl, "Etna na ugtansale'witeml."

¹⁶ Tel gne'g aq me' Pie'l siawi metete'get glapis pana'tua'tij ga'qan aq ta'n tujiw nemia'titeg, paqspigi paqalaiultijig. ¹⁷ Ugpitnn etlegetl aq telimaji, "Wantaqita'gw." Na tujiw gegnu'a'tuaji ta'n Gjinisgam teli gtaqqa'lt'pnn laplusang aq telimaji, "Tlimatoqs'p Ji'mej aq esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig." Na tujiw naqt'g na'tel aq na'tami se'g eliet.

¹⁸ Na ta'n tujiw egisitpu'g iga'q, sma'gnisg ta'n nuje'wa'tipnn Pie'lal jensi mu tami eimligw, na tujiw jipaqita'jig. Teluejig, "Talasitugunaq Pie'lo'q?" ¹⁹ Elot tewaggitg glusuaqan ugjit gwilugsin, pas'g na mo we'jia'tigul tami. Na tujiw sma'gnisg ta'n nuje'wa'tipnn Pie'lal pipanimujig aq tewaggitg glusuaqan ugjit ne'po'qsinew.

Na tujiw Elot naqt'g Jutia aq eliet glapis Sesalia aq gijga'ji'j pe'l getu siawqatg.

Ta'n teli np'gs Elot

²⁰ Elot ma'muni ugguaiugtuaji mimajuinu'g ta'n tle'g 'gigann Tail aq Saiton. Mawalsultijig nat nmianew Elotal. Tmg gisa'la'titl ji'nmul teluisilitl Plastus wit toqwa'lgunew. Negm, nujo'tg's elege'wituo'guom. Etna na wet gis psgwita'jig. Na tujiw gis glula'tital Elotal. El'ta'jig aq pipanima'titl ugjit wantaqo'ti muta negm umutgig wejo'tu'tij mijipjewei ugtelege'wa'gimig.

²¹ Etna na Elot gisi mgnt gegnue'g na'gweg, ta'n tujiw nasa'toqol elege'wite-we'l aligal aq epa'sit ugt'pung. Na tujiw gelulaji mimajuinu'g. ²² Na tel sesgu'tijig, "Mu na ji'nm etlewistoq, gatu newgte'jit gnisgaminu!" ²³ Smtug Gjinisgam ugtansale'witeml gisa'latl Elotal gesnugwalitl muta ignmuaji mimajuinu'g emtoqwalgun ta'n tujiw pas'g telteg Gjinisgam gepmitelmugsin. Gesnugwap-naq aq wetigi'g ne'pa't'pniga.

²⁴ Na tujiw Gjinisgam ugglusuaqanm siawa's'g aq se'sa's'g. Pugwelgig mima-juinu'g nutmi'tij aq getlams'tasultijig Se'susal.

²⁵ Na Pnnal aq Sol ela'tu'tij na suliewei ta'n a'sutmewinu'g Antioq elgitmua'tij ugjit na a'sutmewinu'g Selusalemg. Gisi ignmu'a'titeg na suliewei negla iganpu-gultiliji naqtm'i'tij Selusalemg pemi apaja'tijig Antioq. Nespna'titl Sa'n Malgal.

Pnnal aq Sol megnujig aq poqjigimujig

13 ¹ Ta'nig getlams'tasultijig Antioq, eig'snig ta'sijig, ta'nig teluejig ta'n Gjinisgam telimgwi'tij aq ta'nig gegina'mua'tijig ta'n Gjinisgam tel puatg. Etna na wegla: Pnnal, Simion telui'tut "An'tagwej," Lusius (tle' 'gjigan Sailin), Manien (negm toqwigwejig Elot na g'pnnol, aq Sol). ² Ge's emtoqwa-la'tij Nisgaml aq suneultijig, Wejuli Nisgaml telimgwi'titl, "Tepgisa'l ugjit ni'n Pnnal aq Sol lugwatmnew 'lgowaqan ta'n tegan ni'n teli mgng'pnig."

³ Ap suneultijig aq a'sutma'tijig. Na tujiw ge'gwa'tua'tiji ugpitnual un'jiwaq aq poqjigima'tiji.

Ta'n gis tliaq Saipulus

⁴ Pnnal aq Sol, elgimuteg Wejuli Nisgaml ela'tijig gutan Selu'sia aq weji pqotaqtegejig glapis na mnigu teluisig Saipulus. ⁵ Ta'n tujiw oqwa'titeg 'gjigan

Salamis, ela'tijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg aq pestunmatmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm. Sa'n Malgal wije'wa'titl ugjit mawi apoqonmatultinew.

⁶Siawi asoqomita'jig na mnigu glapis Papos. Etna na'te'l weltesgua'titl ula puowinal teluisilitl Pa'l Se'sus. Ula na Lesui'p etlitsit iganigjitegewinuin. ⁷Witapal iganpuguiltil na mnigu. Teluisilitl G'pno'n Selgius Polus, nestue-litl ji'nmul. Na g'pno'n wigumaji Pnnalal aq Solal negmeg, muta getu nutg's Gjinisgam ugglusuaqanm. ⁸Pas'g na negmow getangwi'titl puowinal Elimas. (Gli'gewigtug telui'tut, Elimas, Lesui'pewigtug na Pa'l Se'sus.) Negm wejo'tg jigla'lan g'pno'lal Sulgius Polus mo 'gtlams'tasilin. ⁹Na tujiw Sol, na telui'tut Poligap, ilgwentl Wejuli Nisgam angamatl tegpaqi ugsisgug puowinal, ¹⁰aq telimatl, "Gi'l na mn'tu ugglwisl. Getantun 'ms't goqwei ta'n gelu'lg aq ta'n tel gaqaisg milamu'gl winjigl tela'tegen. Wejo'tmn gawasga'tuan Gjinisgam ugteliaqeweim ta'n teli egsuen. ¹¹Gjinisgam nige' gi'l elapasual'sg aq ma nmi-tegewn, glapis Gjinisgam tli ul'te'lm'sg ulapin." Smtug Elimas mu gis nemitegeg nugu aq al gigto'qwa'sit. Wejo'tg nat wen we'jian ilgwengun gnnamugsin ugipitn. ¹²Ta'n tujiw gis nemitoq ta'n gis tliaq, na tujiw g'pno'n getlams'tasitl Se'susal aq mesgi'g's ta'n tel paqalaig ta'n tel gina'muetij ugjit Gjisaqamawl.

Ta'n gis tliaq Antioq, Pisitia eteg

¹³Poligap aq ta'ni wijitgweiaji weji pqotaqtaqatijig 'gjigan Papos aq oqwa'jig na gutan Pelga, Pampilia eteg. Etna na na'te'l Sa'n Malg naqalaji aq apaja'sit Selusalemg. ¹⁴Gatu negmow weita'jig Pelga aq siawita'jig Antioq, Pisitia eteg. Na atlasmutigisg'g el'ta'jig a'sutuo'guomg, psgwita'jig aq epita'jig. ¹⁵Ta'n tujiw na iganpugultijig ala a'sutuo'guom wet gitmi'titeg 'tplutaqann Mowise-we'l aq ta'n gis wi'gas'g iganigjitegewinugi'g na elgitmua'tij glusuaqan, "Wiji-gatultigw, pualuloq glulanew mimajuinu'g, gugunmoq Gjinisgam ugglusuaqanm ulgwi'jimanew negmow." ¹⁶Poligap gaqamit. Ugipitn etlegej aq telimaji mimajuinu'g,

"Nisgamewei wantaqo'ti i'tt'j ggamlamunuaq. Nigmatut, Isle'lewultioq aq esgwia'tioq ta'nig emtoqwaloq Gjinisgam, nutuigw! ¹⁷Na Gjinisgam ta'n Isle'-lewaq emtoqwala'tipnn, gisi mgnapni gujjinaqi'g aq gisa'lapni mimajuinu'g tetuji pugweli'epnig ta'n tujiw Ijpteg eimu'titeg. Na tujiw Gjinisgam tewo'lapni Ijpteg. E'w'g'p ugml'gigno'tim. ¹⁸Ne'wisgegipunqeg teli pgiji gisipugutuaji paqtaqamigtug. ¹⁹Gisa'lapni 'gtmenenew llaigneg te'sunemigsijig mimajui-nu'g na maqamigew Genan, aq ignmuapni ugtmimajuinumg assutmnnew na maqamigew. ²⁰Ne'w gasiptnnaqanipunqeg je na'nisga'q, gis pmtesgug ta'n tujiw Gjinisgam gisi mgnateg. Na tujiw ignmuapni iganpugultijig ta'nig nuji ilsutaqatijig glapis tetaputesg iganigjitegewinu Samuel 'pgising. ²¹Ta'n tujiw gluma'titeg elege'wiltil Gjinisgam ignmuapni Solal, wettaqielitl na 'Nnu'g teluisultijig Penjaminewaq. Sol ujjl na Gissal, wettaqiet Penjamineg. Negm ugtelege'witemi'tipnn ne'wisgegipunqeg. ²²Gjinisgam mena'lapnn Solal na tujiw Ta'pital elege'witewa'latl. Etna na ula Gjinisgam teluet ugjit negm, 'Ula Ta'pit, Jessi ugglwisl, na telamugsit ji'nm, gesalg. Etna na negm tla'tegetew ni'n ta'n tel pualg tla'tegen." ²³Etna na ula Se'sus, wettaqiet Ta'pitem, Gjinis-gam gisa'lapnn nujiugs'tawi'welin ta'n te'sijig mimajuinu'g, Isle'laq, 'st'ge' ta'n teli tplumsip. ²⁴Ge's mu Se'sus poqji lugwatmugweg ugtlgowaqan, pegisinug-weg Sapatis. Pestunmuapni 'ms't mimajuinu'g Isle'laq, 'Gawasgita'sultinew aq

jiglita'new elue'utigtug aq sign'tasultinew.' ²⁵ Ge'sg menaq, Sa'n gaqa'tugweg ugtlgowaqan, telimapni mimajuinu'g, 'Tal'ta'sultioq wenin ta ni'n? Mu na ni'n ta'n gilew esgmalog. Gatu ma 'pgije'nug 'pgisintew negm aq ni'n mo tepawgtiw umugsng mena'tuan.' Na.

²⁶ "Wijigatulti'gw ta'n Aplameg wettaqia'tioq, aq esgwia'tioq ta'n elt emtoq-waloq Gjnisgam. Ula na agnutmaqan, petgitmugsig'gw, ugjit ginu ta'n te'sig'w, ta'n Gjnisgam tli ugs'tawugsitesnu. ²⁷ Na mimajuinu'g wigultijig Selusalemg aq ta'nig iganpugutagwi'tiji, mo geja'tigupnn Se'susal, nujiugs'tawi'welin. Mo nestasulti'gw ugglusuaqanmual iganigjitegewinugi'g ta'n i' gitmi'titeg te's atlasmutigis'g. Gatu teliaqapneg ta'n tujiw ne'po'teg Se'susal ta'n iganigjitegewinugi'g igan thuepnig. ²⁸ Aq we'gaw mo goqwei we'jitua'ti'gw ugjit ilsuman ta'n tl ne'pa'new gatu pipanima'titl Pilotal ugjit Se'susal ne'po'qsilin. ²⁹ Ms't goqwei gis tla'taqati'titeg 'st'ge' ta'n tel wi'gas'g ugjit negm. Na tujiw weji nisa'lut gujjieweigtug aq etl utqutalut sapalqe'g gun'tew. ³⁰ Lpa nepg'pnaq pas'g na Gjnisgam apaji minua'lapnn aq wenaqa'lapnn. ³¹ Gaqaisugunaq nemu's'p ta'nig gis mawi al'ta'tipni weja'tegemg Galali glapis Selusalemg aq nige' negmow ta'n tel nemitu'tip, telima'tiji mimajuinu'g Isle'laq. ³²⁻³³ Nige' ninen pegisituleg gelu'lg agnutmaqan, ta'n Gjnisgam teplumapni Lesui'paq, na tla'tegetew. Nige' gis tla'tegetaq ugjit ninen ta'nig wettaqia'ti'gw aq maw gilew, ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Na teliaqap ta'n tujiw Gjnisgam apaji minua'lapnn na Se'susal, 'st'ge' gis wi'gas'g tapuewei 'gtapegiaqan Gjnisgam ugtwi'gatign, 'Gi'l na 'ngwis aq nige' gisgug gepmitelmul.

Weja'tegemg nige' ilgwentes 'ms't goqwei ni'newei.'

³⁴ Etna na ula Gjnisgam igan thuep, ta'n tli unaqa'latal 'nplij je mu sugul'gan, 'Ignmultes ta'n goqwei gepme'g gelu'lg aq sape'wit ta'n Ta'pit teli tplung'p ignmuanew.'

³⁵ Getletug aq na'tami igtig ewi'gas'g ta'n teluet, 'Ma ignmuawt sape'wit uglugowinun sugul'gan.'

³⁶ Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Gjnisgam tel pualapnn. Ta'n tujiw nepgeg nutqutalutpnaq gmetug ujjuaqi'g aq sugul'qapnaq. ³⁷ Pas'g na newgte'jit ta'n Gjnisgam wenaqa'lapnn, gisi npliteg mo negm sugul'gaupnaq. ³⁸⁻³⁹ Wijigatulti'gw, 'ms't ta'n te'sioq, telteg 'gji'tunew na gelu'lg agnutmaqan, ta'n teli usgutmulog gilew. Wet saputa's'g Se'susewigutug Gjnisgam apigsigtugsinenu 'gtlue'utinal, ta'n tujiw getlams'tasulti'gw Se'sugulieg. Telteg 'gji'tunew na Mowis ugt'tplutaqanm mo gis jigla'lulugup lue'utigtug gatu ta'n wen getlams'tasit Se'suseg na gis jigla'lutew lue'utigtug. ⁴⁰ Ango'tmug, nige! Glaman ta'n teluepnig iganigjitegewinugi'g ma nugu tlianug gi'leg. ⁴¹ Teluepnig,

'Gilew ta'n malignoq Gjnisgam!

Mo jigs'tmu'tiwoq gilew.

Getl ta na nepu'tioq aq mn'tua'gig lta'toqs'p.

Ma 'gtlams'tmu'tiwoq

ta'n goqwe'l gis tliaqal gilew gna'gwegmuaq

tlia pa wen sangew gnuatugsinew ma jigs'tmu'tiwoq.' "

Na tel pestung'p Poligap.

⁴² Ge's Poligap aq Pnnal pemi nqatmi'tij a'sutuo'guomg, na mimajuinu'g wiguma'tiji ugjit apaja'tinew igtig atlasmutigis'g. Telima'tiji, "Me' tlimites-nen ugjit negla ta'n goqwe'l." ⁴³ Ta'n tujiw mimajuinu'g naqtm'i'titeg ta'n i' tli

ultesgatultipni, Poligap aq Pnnal majulgwali pugwenniji Lesui'paq aq maw igtigig, ta'nig majulgwatmi'tij Lesui'pewei. Na apostale'wijig wesguma'tiji aq welima'tiji ugjit negmow siaw tl mimajultinew aq siaw lita'sin ta'n teli ulm'toq Gjnisgam.

⁴⁴Na igtig atlasmutigisig's suel 'ms't wen na gutanji' peita'jig ugjit nutmnew Gjnisgam ugglusuaqanml. ⁴⁵Ta'n tujiw Lesui'paq iganpugultijig nemia'titeg pugwenniji mimajuinu'g, smtug wisgua'tijig, poqji gtana'titl ta'n Poligapal teluelij aq emegwi panta'tu'titl ugtunual. ⁴⁶Pas'g na Poligap aq Pnnal me' na aji melgewistoiqig, "Gilew na telgitasultioq tmg nutmnew Gjnisgam ugglusuaqanm. Gatu nige' gilew mo puatmuoq aq pegwatasultioq mo tepawgtiwoq ugjit iapijiw mimajuaqan. Na nige' ninen naqaluleg aq ela'tieg ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁷Gjnisgam telgimugsieg na tla'taqatinen. Teluet,

'Ni'n iga'tuloq ugjit wasetenmuan negla
ta'nig mo Lesui'peulti'gw
aq musga'tuan mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu,
ta'n tli ugs'ta'titaq.' " Na.

⁴⁸Ta'n tujiw ta'nig mo Lesui'peulti'gw nutmi'titeg, wel'ta'sultijig, aq teluejig, "Gjnisgam ugglusuaqanml gelu'lg." Miwatmua'titl Nisgaml muta tel'te'tmlji, "Na ta'n te'sit wen 'gtlams'tasij Se'suseg guguntew iapijeweimimajuaqan." Ta'n te'sijig gisita'sultijig minui ugs'tqamultinew eligsugultijig Nisgamewigtug aq getlams'tasultijig aq ta'n te'sijig pewatmi'tij iapijeweimimajuaqan wa'so'q.

⁴⁹Gjnisgam ugglusuaqanm se'sa's'g ta'n te's'gl uggutanji'jmuual Antioqe'gati. ⁵⁰Pas'g na Lesui'paq iganpugultijig, gisa'laji gepmitelmujig ji'nmug na 'gjigan aq saqama'sgwaq ta'n emtoqwala'titl Nisgaml 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. Poqji gitnme'wa'tiji aq tewaqqatesgugij uggutanmuuq. ⁵¹Na apostale'wijig pewaqtestu'tij 'mjegei umugsnuuq na'te'l. Pa na wijei aq 'gpitnn pewaqtestoq. Na igan gnua'tua'tiji ta'n goqwei tliatew, ugjit Antioqewajig ugmetue'gmuow. Na smtug siawa'tijig glapis Aigionium. ⁵²Ta'nig getlams'tasultijig eigig Antioq welgwitgl ugglamunual aq ilgwenujig Wejuli Nisgaml.

Ta'n gis tliaq Aigionium

14 ¹Na wijei teliaq 'gjigan teluisig Aigionium. Poligap aq Pnnal ela'ti-jig Lesui'pewei a'sutuo'guom aq pisgwa'tijig. Ta'n teli ulewistu'tij na pugwelgig Lesui'paq aq esgwia'tijig getlams'tasultijig Se'susal. ²Pas'g na Lesui'paq ta'nig mo getlams'tasult'gw mesgi'g ta'n pegwatu'tij sespena'q ta'nig mo Lesui'peulti'gw, gawasgijultijig 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. ³Na apostale'wijig, pegitgat'pnig na'te'l. Melgita'jig ta'n telewistoqig ugjit Gjisa-qamawul, musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teluejig na teliaq. Musga'toq ta'n teli ul'te'lma'j na mimajuinu'g. Etna na ugjit Gjnisgam weji ignmuasni Poligapal aq Pnnalal ml'gigno'ti aq pugwelgl tla'tegen paqalaiuti'l aq ta'n tel mili npitege'tij. ⁴Na mimajuinu'g 'gjigang nasgwia'tijig, ta'sijig wel'te'lma'tiji Lesui'paq aq igtigig wel'te'lma'tiji apostale'wiliji.

⁵Na tujiw Lesui'paq aq na mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw mawalsultijig ta'nig iganpugultijig aq gissutmi'tij emegweiwanew apostale'wiliji aq gun'teugta'new. ⁶Ta'n tujiw apostale'wijig nutma'titeg ugjit ta'n getu tla'luj jaqalsumsijig. Smtug ela'tijig na maqamigew Laigonia ta'n etegl gitg 'gjigann Listla aq Tel'pi. ⁷Na'te'l pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqan.

Ta'n gis tliaq Listla aq Tel'pi

⁸Etna na ula ji'nm wigit Listla uggwatl maliggl. 'Lpa na teli ugs'tqamui-teg, pa na mo ne'gaw gisi ala'sigw. ⁹Pemgopis na'te'l, etl jigs'tuatl Poligapal. Poligap geitoq getlams'tasilin aq gisi npisilital. Gesi angamatl, ¹⁰aq gesigawewistoaq ta'n telimaj, "Gama'si aq siwnoqpugua'si!" Na ji'nm smtug wenaqiet aq poqji ala'sit. ¹¹Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg ta'n Poligapal gis tla'tegelij, na poqji sesgu'tijig ta'n negmow teli isulti'tij ugtli'sutiwow Laigonian, "Nisgamaq mimajuinu'alsijig aq wa'so'q wet nisa'tijig ugjit ginu." ¹²Pnnalal teluisungewa'titl, "Su's," aq Poligapal, negm na "Elmes" muta negm nute-wistoaq. Su's na iganpuguit nisgam ugjit Gli'gewaq aq Elmes nisgam ta'n nutewistoaq ugjit Su's. ¹³Na a'sutuo'guom ugjit Su's eteg sitatug gutan. Na patlia's ta'n elugowatl Su'sal pegisulaji latto'laq aq wasuegl ga'qana'tas'gigtug. Negm aq pugwelgig mimajuinu'g getu ne'pa'tijig ula wi'sisg, getu musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

¹⁴Ta'n tujiw Pnnal aq Poligap nutma'titeg ta'n getu tla'taqatilij mo wel'te'tmi'ti'gw. Smtug el'tugwi'gig megwaig ta'n mimajuinu'g eimi'tij, gesigawwejig, ¹⁵"Goqwei na wet tla'taqatioq, ji'nmutut? Ninen pas'g ji'nmug, mimajuinu'nieg st'ge' gilew! Weji pgisineg'p ugjit tlimulinen gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sus aq jigla'lulinen wegla ta'n goqwe'l emtoqwatmoqol mo gelu'lgtnugl aq gisa'luleg emtoqwalanew giasgiwewei Gjinnisgam. Etna na negm ta'n iapji mimajit, gisitoq wa'so'q aq ugs'tqamu, 'gta'n aq ta'n te'sg goqwei etegl na'te'l. ¹⁶Gis nige' sa'q eliamapni 'ms't mimajuinu'g tla'taqatinew ta'n tel puatmi'tij. ¹⁷Pas'g ne'gaw musgalsit ta'n wenij negm ta'n goqwei gelu'lg tela'tegej. We'gaw ignmugsioq gigpesan wejiaq musigis'gug glaman weligwegl 'gtiga'taqanmual. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q, aq ignmugsioq mijipjewei aq gisa'lugsioq uggamlamunual ulgwi'jultinew." ¹⁸We'gaw ta'n telewistoaq apostale'wi'jig waqqaj gis naqa'la'tiji mimajuinu'g. Wegla getu tla'taqatipnig ne'pa'tinew wi'sisg musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

¹⁹Ta'sijig Lesui'paq weita'jig Antioq, na Pisitia eteg, aq Aigionium, negmow pegwala'tiji mimajuinu'g gun'teugta'new Poligapal aq na tujiw tewaqqateji-ma'titl uggutanmuaq. Tel'ta'sultijig ne'pnitaq. ²⁰Pas'g na ta'nig getlams'tasultijig gigtoqopugutua'titl Poligapal negm wenaqa'sit aq apaji wije'wa'titl gutang. Na igtig na'gweg Poligap aq Pnnal ela'tijig gutan teluisig Tel'pi.

Apaja'tijig Antioq Silia eteg

²¹Poligap aq Pnnal siaw gina'muatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ula gutan Telpi aq gisa'la'tiji pugwenniji mimajuinu'g majulgwalanew Se'susal. Ap nesutesgmegl 'gjigang Listla, toqo Aigionium, aq Antioq, Pisitia eteg. ²²Melgignewa'la'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji aq welgwi'jima'tiji ugjit siawi gtlams'tuanew Se'susal. Na tel gina'mua'tijig, "Lpa pugwelgl wet saputita'igul metue'gl gesgmnaq pisgwita'igw Gjinnisgam ugtelege'wa'gimg wa'so'q." ²³Te's gutan ta'sijig ta'n getlams'tmu'tijig, megna'tiji ta'nig iganpugutuataq. A'sutmessewa'tiji aq suneultijig, na tujiw Nisgaml ugpting iga'tua'tiji mimajuinu' ta'n gis elita'sitipnn.

²⁴Ta'n tujiw gis saputita'titeg ta'n telgi'g Pisitia, pegisingig na maqami-gew teluisig Pampilia. ²⁵Gelu'lg agnutmaqan pestunmua'tiji na mimajuinu'g

tleiaultijig na gutan Pelga. Na tujiw el'ta'jig glapis na gutan Attalia. ²⁶Na'te'l pem tepa'tijig lapuguanigtug aq apajaqtaqatijig Antioq. Etna na'te'l ta'nig getlams'tmu'tijig iga'tua'tipnn Poligapal aq Pnnalal Nisgaml ugpitng glaman gisa'tutaq ula 'lgowaqan glapis gaqa'tu'tij aq nige' gaqa'tu'titeg.

²⁷Ta'n tujiw iga'titeg Antioq, mawita'jig mimajuinu'g ta'nig getlams'tmu'tijig aq telima'tiji ta'n Gjinisgam teli apoqonmuapni aq wet sapu tl lugwep negmowigtug glaman na nige' ta'nig mo Lesui'peulti'gw gis tli gtlams'tasultitaq.

²⁸Pegitgatmu'tijig na'te'l wijitgweiwa'tiji ta'ni wegla getlams'tasultiliji.

Etli ultesgatultijig Selusalemg

15 ¹Ta'sijig ji'nmug weita'jig Jutiaewa'gig glapis Antioq naji gina'mua'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal. Teluejig, “Ma gilew ugs'ta'tiwoq glapis lugwatasultioq 'st'ge' ta'n telteg 'tplutaqan Mowisewei.” ²Gatu Poligap aq Pnnal ma'mun gi'gaja'sualujig ula ji'nmug ugjit na. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal gissutmi'tij Poligap, Pnnal, aq ta'sijig igtigig tleiaultijig Antioq, 'lta'-new Selusalemg nat nmianew apostale'wiliji aq iganpugultiliji ugjit na.

Ta'n etl mawita'jig Selusalemg

³Na elgimujig. Ge's pemi Ita'titeg Ponisiaewa'gig aq Samaliaewa'gig, agnutma'tijig wijigoma'tiji ta'n tel gawasgita'tij Nisgamewigtug ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ula agnutmaqan pegisitu'tij mesgi'g ul'ta'suaqan ugjit ta'n te'sijig wijigoma'tiji. ⁴Ta'n tujiw iga'titeg Selusalemg wel'ta'sultijig ta'n teli ultesgatulti'tij apostale'wijig, iganpugultijig aq esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig. Telima'tiji ta'n Gjinisgm wet sapu tl lugwep negmow na Pnnaleg aq Poligapeg ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁵Gatu ta'sijig Palasiaq ta'nig getlams'tmu'tijig, gaqamita'jig aq teluejig, “Amujpa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw elugwatasultijig aq telima'tiji jigs'tmug na 'tplutaqan Mowisewei.”

⁶Na apostale'wijig aq iganpugultijig mawagnutma'tijig ugjit na. ⁷Pegit agnutma'titeg, na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet, “Wijigatulti'gw, gis nige' sa'q, gilew geituoq, Gjinisgam weji mgnip ni'n te'sioq ugjit gelu'lg agnutmaqan gina'muen ta'nig mo Lesui'peulti'gw, glaman negmow nuttaq aq 'gtlams'tasultitaq. ⁸Aq Gjinisgam, ta'n geijaji mimajuinu'g ta'n telgwijultilij uggamlamunuaq, musga'tuapni ta'n ul'te'tmnew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ignmuapni Wejuli Nisgaml pa na wijei aq ginu ta'n teli ignmugsi'gup. ⁹Mo tal piltua'lagupni ginu aq negmow, apigsigtmuapni ugtlue'utiwal muta getlams'tasultipnig. ¹⁰Lpa 'gtu lugwaloq Gjinisgam? Pa na munsaiwaji wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew pugwel'g na goqwe'l je mo ginu gujjinaqi'g gisotmi'tigupneg aq ginu mo gisso-tmug? ¹¹Ginu weji ugs'ta'ti'gw ta'n teli gtlams'tmu'g Se'suseg ta'n ewlite'lgaqan pema'lugsi'gw. Pa na wijei negmow na teli ugs'ta'tij.” Na teluet Pie'l.

¹²Na tujiw tetuji jigteg ta'n tujiw Poligap aq Pnnal gegnua'tuateg 'ms't goqwe'l tel mili npitege'tij aq paqalaiultijig ta'n Gjinisgam tel mil lugweji e'waji ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹³Ta'n tujiw gaqewistu'titeg Ji'mej gelusit, “Jigs'tuigw, wijigatulti'gw. ¹⁴Simion nige' gis gna'u'tugsioqos ta'n Gjinisgam amgwes musga'tuaj ugjit ul'te'tmnew negmow ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Weji ugsua'laji wegla ta'nig getlams'tasultijig ugjit negmewe'n. ¹⁵Iganig-jitegewinugi'g ugghusuaqanmual wijei telueg'p 'st'ge' nige' gis thiaq. Gjinisgam ugtwi'gatign, tel wi'gas'g. ¹⁶Gjisaqamaw teluet,

- 'Ni'n apaja'sites aq tla'tega's
 ta'n goqwei teli tplumg'p Ta'pito'q.
 Gisa'la's ta'n Ta'pit wetapegsit,
 ilgwenan mimajuinu'g.
¹⁷ Toqo 'ms't ala igtigig mimajuinu'g
 gwiluataq Gjisaqamawul.
 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g
 ta'n wigumgig ugjit ni'newe'new.
¹⁸ Na teluet Gjisaqamaw

ta'n ignmut'pnig gujjinaqi'g 'gji'tunew gis sa'q.' "

¹⁹ Ji'mej siawewistog, "Ni'n telsutm mut piami 'lgowaqana'lanew na mima-juinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw, pem gawasgita'sultijig aq 'lta'jig Nisgame-wigtug. ²⁰ Gatu awna wi'gmuaney wi'gatign tlimatesnu. 'Mut malqotmnew mijipjewe' ta'n gisi emtoqwa's'g ugjit 'nnuoqta'wg. Angweiasultigw, aq mut malqotmnew wi'sis ta'n gis gestunepilut, pa na wije' mal'tew mut malqotmnew. Ta'nig tepqatmutijig mut sespo'taqatinew, aq pa na wije' ta'nig newgtugwa'lugutijig.' ²¹ Muta Mowiso'q ugt'tplutaqanm gis nige' sa'q egi'tas'g a'su-tuo'guomg te's atlamutigis'g aq wegla glusuaqann pestunmi'tij te's gutan."

Na apostale'wijig aq iganpugultijig elgitmua'tij wi'gatign negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw

²² Na tujiw apostale'wijig aq iganpugultijig maw 'ms't ta'nig getlams'tmu'tijig gisita'sultijig mgnanew ta'siliji ji'nmgug na'te'l aq poqjigima'tiji Antioq maw Poligapal aq Pnnalal. Megna'tiji Sutaal, telui'tut, "Palsapas" aq Sailas tapusiliji ji'nmgug ta'n maw gepmitelmujig. Ula na wi'gatign ta'n elgitmua'tij:

²³ "Wijigatulti'gw, ninen apostale'wieg aq iganpugultieg wel'ta'sualuleg gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Eimu'tioq 'gjigan Antioq, aq na maqami-gal Silia aq Silisia. ²⁴ Gis nutmaieg alt ji'nmgug te'sieg 'lta'pnig ta'n eimu'tioq aq gaqi ewnasimugsioq ta'n te's'g goqwei. 'Lpa mo ninen telimaqatt'pnig na tla'taqatinew. ²⁵ Etna na ugjit mawalsieg'p aq 'ms't wel'te'tmeg'p mgnanen alt ji'nmgug. Weji ugsua'l'g'tjig ula ninen te'sieg ugjit 'lgitmulinen. Wije'wataq wegla tapusijig nigmena'q Pnnal aq Poligap ta'n mawi gsalg'tjig. ²⁶ Iga'tu'tip negmow ugmimajuaqanmuow ta'n tel lugowa'tip Gjisaqamawminu Se'su-guli. ²⁷ Nige' elgimg'tjig Suta aq Sailas. Negmow tlimultaq na wije' ta'n gis wi'gmuleg. ²⁸ Wejuli Nisgam ilgwenugsieg ta'n telita'sultieg mo piam gitnm'tinew pas'g wegla ta'n telimulegl nige'. ²⁹ Mut malqotmnew mijipje-wei ta'n gisi emtoqwa's'g ugjit 'nnuoqta'wg, mut malqotmnew mal'tew, mut malqomanew wi'sis ta'n gis gestunepilut. Ta'nig tepqatmu'tioq mut sespo'taqatinew aq pa na wije' newgtugwa'lugutioq. 'Lpa na gis tla'taqatioq ula'taqatitoqs'p. Glapis nemitulti'gw. Na 'ms't."

³⁰ Ignmua'tij wi'gatign ula tapusiliji ji'nmgug Sailasal aq Sutaal aq elgi-ma'tiji Antioq. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l, mawita'jig ta'nig getlams'tmu'ti-jig aq ignmua'tij wi'gatign. ³¹ Ta'n tujiw ula mimajuinu'g gis gitmi'titeg ula wi'gatign, na we'gwi ul'ta'sultijig ta'n ula wi'gatign telueg aq welgwijimg-wi'tij. ³² Suta aq Sailas, na nutewistogig ugjit Gjinsigam pegiji usguma'tiji weget ta'nig getlams'tmu'tijig, welgwijima'tiji aq melgignewa'la'tiji ta'n teli gtlams'tasulti'tij. ³³ Pegitgatmu'tijig na'te'l. Na tujiw ta'nig getlams'tmu'tijig

enmigima'tiji wantaqo'tigtug. Apaita'jig ta'nig petgima'tipni. 'Ms't wen wel-gwijing'p. [³⁴Gatu Sailas gissumsit siawqatmn na'te'l.]

³⁵Poligap aq Pnnal pegitgatgig na'te'l Antioq. Negmow aq pugwelgig igtigig gegnu'tmua'tiji aq pestunmatmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm.

Poligap aq Pnnal nigtua'tijig

³⁶Panaemg ta'sijig tepgunsejig, Poligap telimatl Pnnalal, "Ge' apaja'tinej aq naji mittugwalanej ta'nig getlams'tmu'tijig ta'n te's'gl gutanji'tl na'te'l ta'n pestunmu'g'p Gjinisgam ugglusuaqanm, aq gisi gji'jiatesnu ta'n telo'ti'tij."

³⁷Pnnal getu nespnasn Sa'n Malgal, maw negmow. ³⁸Pas'g na Poligap tel-ta'sis mo weltenug nespnan, muta mo wijitgweiwagupni glapis gaqa'tu'titeg ugtlugowaqanuow. Awna apaja'sis aq naqalasni 'gjigan Pampilia. ³⁹Mo wijei tel'te'tmi'ti'gw ugjit Malgal aq mo gisi pegwatesguagupni. Na tujiw nigtua'tijig. Pnnal nespnatl Malgal, ⁴⁰gatu Poligap megnatl Sailasal. Ta'nig getlams'-tasultijig telima'tiji, "Iga'luleg Gjinisgam ugpitng aq negm angweiugsitoqs'p." Na tujiw naqtm'i'tij na'te'l. Pnnal aq Malg elaqtegejig Saipulus, aq Poligap aq Sailas ⁴¹wet saputa'tijig maqamigew teluisig Silia aq igtig Silisia. 'Mjit ap newgt ali apoqonmua'tiji ta'nig getlams'tmu'tijig.

Timoti wije'waji Poligapal aq Sailasal

16 ¹Poligap siawa'sit Tel'pi, na tujiw Listla. Etna na ula ji'nm teluisit Timoti ta'n wigit na'te'l. Getlams'tasit maw uggitwl, negm Lesui'pe-wi'sgw, pas'g ujil na Gli'gewa'j. ²'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig wigultijig Listla aq Aigionium weli usguma'titl Timotial. ³Poligap getu nespnasn Timotial. Etna na ugjit elugwalasn. Wet tla'teges na muta ta'n te'sijig Lesui'paq na'te'l geja'titl Timotial ujil Gli'gewa'j. ⁴Ge's pemi 'lta'tij gutan, telima'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji ta'n goqwe'l iganpugultijig aq apostale'wijig Selusalemg gissutmi'tij ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew. Telima'tiji jigs'tmnew wegla 'tplutaqann. ⁵Etna na ugjit wegla ta'nig getlams'tua'titl melgi gtlams'tasultijig aq pem pugwelieji te'sigis'g.

Ta'n telapuligwa's Poligap, Tloas

⁶Na tujiw pem siawita'jig na maqamigew miawe'g Pligia aq Galetia. Mo Wejuli Nisgam ignmuagusni la'tinew na maqamigew teluisig E'sia ugjit pestunmnew gelu'lg agnutmaqan na'te'l. ⁷Toqo siawita'jig glapis na maqamigew teluisig Misia. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l getu 'lta'snig na maqamigew teluisig Pitinia, pas'g na Se'sus ugijjaqamitl, na Wejuli Nisgam mo ignmuaqupni 'lta'-lin. ⁸Na siawi angamita'jig Misiaewa'gig aq enminisgamigeg glapis Tloas. ⁹Na wela'gw Poligap telapuligwa'it. Nemiatl ji'nmul, Masetonia tle'l, gaqamilitl aq etawaqtmalitl, "Jugu'a ula Masetoniaewa'gig aq apoqonmuiegi!" ¹⁰Ta'n teli nqase'g Poligap telapuligwa'it, na smtug ilajultieg aq naqtmeg na gjigan Tloas ugjit 'lta'nen Masetoniaewa'gig. Na Gjinisgam telimugsieg ugjit 'lta'nen gina'muan mimajuinu'g na'te'l na gelu'lg agnutmaqan.

Litia ta'n teli gtlams'tasij Pilippieg

¹¹Toqo weji pqotaqtaqatieg Tloas, aq wet siawaqtaqatieg tetpaqiw mnigu teluisig Samotle's. Igtig na'gweg siawi asoqomaqtaqatieg glapis Niapolis, aq

na'te'l oqwa'ieg. ¹²Weja'tegemg na'te'l, el'ta'ieg na 'gjigan teluisig Pilippi eteg na amgwesewei maqamigew Masetoniaewa'gig, pugwelgig Lo'mewaq wigultijig na'te'l. Eimu'tieg pe' ta'suguna'q na 'gjigan. ¹³Na atlasmutigisg'g tewita'ieg na 'gjigan aq el'ta'ieg gigjiw sitmug. Tel'ta'sultieg itt'tew ta'n i' tli a'sutma'tijig Lesui'paq. Na epita'ieg maqamigeg aq agnutma'tieg na e'prijig ta'nig etl mawita'pnig na'te'l. ¹⁴Na newgte'jit nutugsieg teluisis Litia, tleiwat na gutan Taiataila. Negm nuji ntuisgetoqol mego'tigl megwi ewne'gl amalegn. Ula e'pit emtoqwalatl Nisgamal, aq Gjisaqamaw pana'tua's ugtangita'suaqanm ugjit melgi jigs'tmn ta'n Poligapal teluelij. ¹⁵Negm aq ta'n te'sijig mimajuinu'g eimu'tiliji wiguaq, 'ms't sign'tugsni. Na tujiw wigumugsieg 'lta'nen wiguaq aq i'mnen. Teluet, "Geituoq nige' ni'n getlams'tasi Gjisaqamaw Se'sus. Pualuloq jugwita'new nignaq aq i'mu'tinew." Gisita'sultieg ugjit 'lta'nen wiguaq.

**Poligap aq Sailas etl pija'lujig laplusang
na 'gjigan teluisig Pilippieg**

¹⁶Newgte'jit na'gweg pemi lta'ieg ta'n i' tli a'sutma'tieg, asugugsieg gistejui' sgwej geggunasn mn'tu'l, ta'n gisa'latl igani gjitun goqwei ta'n tliatew. Ta'n teli ugsigej megete'g suliewei ugjit negla ugtassusitemg. ¹⁷Alulgwalgugsieg ta'n tel milita'ieg ninen aq Poligap, mimajuinu'g sesgwalaji, "Wegla ji'nmug elugowa'titl Gjinsigam' ta'n mawi espe'litl. Telimugsioq ta'n tli ugs'ta'titoqs'p." ¹⁸Gaqaisugunaq tela'teget glapis Poligapal taqala'latl, gigto'qopugua'sit, aq telimat' na mn'tu'l, "Ugwisunm Se'suguli, ni'n telimul tualqa'sin na e'pite's." Smtug, na mn'tu gettaqa'sitl e'pite'sl.

¹⁹Na wegla ugtassusitemg geitu'tij ntutaq ta'n telitu'tij suliewei goqqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal aq eltejima'tiji ta'n iganpugultijig eimi'tij ta'n i' tli usgowita'tij mimajuinu'g. ²⁰Pegisula'tiji wegla ta'n assusijig Lo'mewaq eigig, telua'tijig. "Wegla ji'nmug Lesui'paq aq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij 'ggutan-minaq. ²¹Gegnu'tmugsieg ta'n ginu 'tplutaqan telteg mu tla'taqatinenu. Ginu na Lo'mewaq aq ma gis majulgwatmuggul ta'n telimugsi'gw." ²²Na pugwelgig mimajuinu'g wittoqutijig aq poqji matna'tiji. Assusijig menina'tua'tiji utap-sunual Poligapal aq Sailasal, melgima'tiji ugjit te'sipowmaqanta'new. ²³Ta'n tujiw gis ma'muni ugsito'teg, na tujiw pijjiaqalujig laplusang, aq nuji ango'tg laplusang telimut, "Ml'gi appusqa'inen!" ²⁴Na gis tlimuteg laplusane'j pijegeji mujga lame'g laplusang aq mesgi'gl gmu'tl pitasgatuaji ugkwatual aq seggapinmuaji.

²⁵Na'tami gisgatatpa'q, Poligap aq Sailas metewi a'sutmajig aq etli gtapegiatmi'tiji Nisgamewei a'sutmewintoqig. Gatu na ula igtigig laplusang pisultijig etl jigs'tua'tiji. ²⁶Na jiniw mesgi'g maja's'g ugs'tqamu aq pepuegej laplusang ta'n ge'guteg. Na smtug 'ms't ga'qann panteta'qal aq pishataqanapi'l menjaqal ugkwatuaq ta'n te'sijig pisultijig laplusang. ²⁷Na nujo'tg laplusane'j tugwieteg, ta'n tujiw nemitoq ga'qann pantetegl tel'ta'sit ta'n te'sijig pisultipnig gaqsmul-titig. Na smtug wesua'toq espo'qwas'g aq getu ne'pa'sit. ²⁸Pas'g na Poligap sesgwet ta'n tel we'gwisigawwej, "Mut na tla'tegew. 'Ms't ula eimu'tieg!"

²⁹Na laplusane'j wigumatl ji'nmul ta'n nujo'tmlig wasoqonmaqan aq pegisiltij laplusane'j pishutugwi'g aq nespi neng'tesing aq el nutgul'pa'sua'laji Poligapal aq Sailasal ugkwatuaq. ³⁰Na tujiw tew wije'waji aq pipanimaji, "Tala'tega's, saqamawtut, ta'n tli ugs'ta's?"

³¹ Telima'titl, "Gtlams'tasi Gjisaqamaw Se'sus aq ugs'tates, maw gigmaq."
³² Gegnu'tmua'tiji Gjnisgam ugglusuaqanml, negm aq 'ms't ta'n te'sijig wiguaq. ³³ Na wije'i te's ajiet na wela'gw na laplusane'j wesua'laji Poligapal aq Sailasal waqama'tuaji ta'n tel jilta'silij. Toqo negm aq 'ms't wi'gma smtug sign'tasultijig. ³⁴ Na laplusane'j enma'laji wiguaq aq essmaji. Negm aq wi'gma welgwijultijig muta nige' getlams'tasultijig Nisgamewigtug.

³⁵ Na wapg Lo'mewaqaq assusijig elgitmi'tij glusuaqan ugjit nujiugsua'tegejig teluejig, "Tua'lug negla ji'nmug!"

³⁶ Toqo na laplusane'j telimatl Poligapal, "Assusijig petgitmi'tij glusuaqan ugjit gi'l aq Sailas gis tua'titoqs'p aq sangew maja'tigw nige'."

³⁷ Pas'g na Poligap telimaji nuji ugsua'taqatijig, "Menaq ninen goqwei opla'tueg aq mo sewisga'tueg ugt'tplutaqanmuow. We'gaw te'sipowmaqantoqsie'g'p mimajui-nuigtug. Ninen, Lo'mewaqaq, pa wije'i aq gilew! We'gaw pija'lugsie'g'p laplusang aq nige' pualugsie'g'p jigla'tinen aq mo pualiweg goqwei me'ta'mnen! A' na moqwa! Amujpa na negmow Lo'mewaqaq assusijig we'gwa'tijig tet aq getaqa'lugsie'g'p."

³⁸ Na nuji ugsua'tegejig gegnua'tegejig Lo'mewaqaq assusijig. Ta'n tujiw geitu'-titeg Poligap aq Sailas Lo'mewaqaq pa wije'i aq negmow na jipaqita'jig. ³⁹ Smtug ela'tijig aq telima'tiji ta'n teli ms'ge'tij. Na tujiw tewa'la'tiji laplusang aq eta-ma'tiji, "Etug gilew teli ulm'tuog jigla'tioq 'ngutanminaq." ⁴⁰ Poligap aq Sailas naqtm'i'tij laplusang aq ela'tijig Litia wiguaq. Na'te'l weltesgua'tiji ta'ni get-lams'tasultiliji. Agnutma'tijig aq welima'tiji. Na smtug naqtm'i'tij na 'gjigan.

Ta'n goqwei teliaq na 'gjigan Tessoniga

17 ¹ Na tujiw siawita'jig 'gjigan teluisig Ampipolis aq igtig teluisig Apollonia, aq peita'jig Tessoniga. Na'te'l eteg's Lesui'pewei a'sutuo'guom. ² 'St'ge' ta'n i' tla'teget, Poligap naji to'gt. Ta'n teli pgitgatg, nesie'g'p atlasmutigisugl mimajui-nu'g wesgumaji aq sespagnutma'tiji. Gjnisgam ugtwi'gatign e'w'g. ³ Gegnua'tuaji aq musga'tuaji amujpa na Nujiugs'tawi'wet teli ulmaje'g'p, nepp'g'p aq apaji minunsip-naq. Poligap telimaji, "Ula Se'sus, ta'n wesgumug, etna na negm Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjnisgam megnapnn ilgwenan ugtmimajuinung." ⁴ Alt jigs'tua'titl aq getlams'-tmu'tijig ta'n goqwe'l Poligap teluet. Wit toqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal, maw pugwel'g'snig Gli'gewaq ta'n emtoqwala'titl Nisgaml aq pugwel'g'snig saqama'gwaq.

⁵ Gatu na Lesui'paq wisgua'tijig aq amwa'la'tiji pugwenniji al'ta'winu'g. Na ta'n telgi'g 'gjigan mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q. Ma'muna'taqatijig. Gi'gaj pisgwita'jig Jasoneg, al gwilua'tiji Poligapal aq Sailasal ugjit la'lanew mimajui-nuigtug. ⁶ Pas'g na ta'n tujiw mo we'jia'tigweg tewaqtejima'titl Jasonal maw igtig ta'nig get-lams'tasultijig. Ela'la'tiji 'gjigan ta'n etli assus'i'tij aq sesgu'tijig, "Wegla ji'nmug gisa'tu'tij mesgi'g sespena'q 'ms't tami! Nige' peita'jig ginu 'ggutanminu' ⁷ aq Jason geggunapni wiguaq. Ta'n te'sijig sewisga'tu'titl 'tplutaqan g'pno'lewe'l. Getana'titl Lo'mewe'i Gjielege'wilitl aq teluejig ap igtig elege'wit, me' espe'g teluisit Se'sus."

⁸ Na gis thue'titeg mimajui-nu'g me' naji sespo'ltijig maw iganpugultijig na 'gjigan aq me' sespena'q gisa'tu'tij. ⁹ Na assusijig telima'tiji Jasonal aq igtig, "Amujpa na apangitmoq ta'n telgi'g glutmugsioq!" Apangitmi'tij aq na tujiw iga'la'tiji.

Ta'n goqwei teliaq Plia gutan na maqamigew Masetonia

¹⁰ Ta'n teli nqase'g gis wel oqonitpaqiaq, ta'nig getlams'tasultijig elgima'-tiji Poligapal aq Sailasal Plia. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l ela'tijig Lesui'pewei

a'sutuo'guomg. ¹¹ Na mimajuinu'g na'te'l me' negmow naqamasi pana'tu'titl ugtangita'suaqanmual, je mu na mimajuinu'g tleiaultijig Tessaloniaeg. Jigs'tmu'tijig Gjnisgam ugtwi'gatign aq wels'tmi'tij. Te'sigisg'g gegina'masultijig na gelu'lg wi'gatign ugjit ta'n Poligap teluet getloqo tlian. ¹² Na ugjit pugwelgig getlams'tasultijig maw pugwelgig Gli'gewaq saqamawinu'g aq saqama'sgwaq. ¹³ Ta'n tujiw Lesui'paq tleiaultijig Tessaloniaeg, nutma'titeg, Poligap me' pestunmuaj Nisgaml ugglusuaqanm mimajuinu'g Peliaewaq, el'ta'jig na'te'l aq mesgi'g gisa'tu'tij sespna'q. ¹⁴ Smtug ta'nig getlams'tasultijig poqjigima'titl Poligapal maw igtigig ta'n tl tepita'taq lapuguanigtug. Gatu Sailas aq Timoti gitg siawqatgig Plia. ¹⁵ Na ji'nmgug ta'nig Poligapal wije'wa'tipnn, el'ta'jig glapis Athens. Na tujiw apaita'jig Pelia. Poligap telimaji ugjit tlimanew Sailasal aq Timotial jugwa'tinew ta'n negm eig, ta'n teli nqase'g gis maja'ti'tij.

Poligap siawqatg na 'gjigan Athens

¹⁶ Ge's Poligap etli esgmalaji Sailasal aq Timotial, ewlgwijing's ta'n tujiw nemiateg pugwelgig 'nnuoqta'wg ta'n i' tli emtoqwatmi'tij nisgamaq na 'gjigan. ¹⁷ A'sutuo'guomg sespagnutma'tijig Lesui'paq aq maw esgwia'tijig ta'n emtoqwala'titl Nisgaml. Te'sigisg'g sespagnutma'tijig ta'n i' tli ntuisga'ti'tij mimajuinu'g asuita'jig. ¹⁸ Etna na ula Epigulianaq aq Stoigaq nujigina'mua'tijig asuagnutma'tijig Poligapal. Alt teluejig, "Wen ta ula mo goqwei nenmgug ali ewgsitoq? Goqwei getu tlue't?"

Igtigig teluejig, "Ni'n ta'n teli angaptm wesgumaji se'g tle'g nisgamaq." Wet tlesnig muta Poligap al gina'muet ugjit Se'susal aq ta'n tel minunsipnaq. ¹⁹ Na Poligapal wiguma'titl ta'n negmow i' tli ultesgatulti'tij teluisig "Na Alio'paqas" ta'n mawagnutma'ti'tij aq telima'titl, "Gsatmugeg gisi gji'tueg ula gi'l ta'n tel piltu gina'muen aq ta'n goqwei wesgutmn. ²⁰ Amgwes nutmeg ula piltue'g aq 'gsatmugeg gisi gji'tueg ta'n goqwei wesgutmn." (²¹ Na mimajuinu'g Atenewaq aq esgwia'tijig wigultijig na'te'l 'gsatmi'tis mawita'new glaman gis tlimultitaq ta'n goqwei gis nutmi'tij aq getu nutmi'tij me' goqwei piluei.)

²² Poligap gaqama'sit ta'n etl mawagnutma'tipnig Alio'paqaseg aq teluet, "Mimajuinutut, Atenewaq, ni'n tel nemitu gilew ta'n telo'tioq Alio'paqas. Gepmitelmoqig pugwelgig nisgamaq, ²³ muta wejgu'eianeg 'gjiganmuag, angap-tmapnn ta'n te's'gl i' tli emtoqwaloq nisgamaq. Nemituap newgte'jit na ula ewi'gas'g, 'ugjit mo geitasigw nisgam.' Na newgte'jit ta'n emtoqwaloq gatu mo gejiawoq nige' telimuloq na ula Gjnisgam. ²⁴ Etna na ula Gjnisgam gisitoqop ugs'tqamu aq 'ms't goqwei ta'n eteg. Etna negm assutg wa'so'q aq ugs'tqamu, aq mu negm wigigw a'sutuo'guomg ta'n ji'nm gisitoq. ²⁵ Ms't goqwei gisitoq we'gaw mimajuinu'g gisiapni aq ignmuapni gamlamuti aq ugjiijaqamijuaq. Tal gis mimajuinu ignmuatew Nisgamal ta'n goqwei tel nuta'maj? ²⁶ Newgte'jilitl ji'nmul eliapnn aq newgte'jilitl e'pilitl, na na'te'l wetapegsijig ta'n tel milapeg-sultijig mimajuinu'g. Ignmuapni i'mnew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ge's mu eliagweg gis gissutg'p giasgiwewei ta'n tet tami i'mnitaq. ²⁷ Na wet tla'teges glaman mimajuinu'g gwiuluataq Nisgamal. Etug jel we'jiataq ge's gwiuluatij pa na wije i aq nige' alapenewet ta'n tujiw gwilg goqwei. Mo Gjnisgam gneg eimug, maw tepaw eig ta'n eimu'g. ²⁸ Muta negm gisa'lugs'gw mimajultinenu, maita'nenu, aq nige' ta'n telo'ti'gw. 'St'ge' nige' nuji a'tugwa'tijig i' tluejig, 'Ninen elt negm un'jang.' ²⁹ Ginu nige' Gjnisgam un'jang, mut wen ginu tl'tasiwij Gjnisgam

'st'ge' 'nnuoqta'w wejitasit wisaw suliewei, aq suliewei, gisna gun'tew ji'nm gisi ila'qate'g. ³⁰Mo Gjinisgam elapasualagupni na tujiw, muta mo goqwei geitu'ti'gup, gatu nige' telimaji, 'ms't mimajuinu'g 'ms't tami gawasgita'sultinew aq jiglita'new elue'utigug. ³¹Muta Gjinisgam gis tepgisa'toq na na'gweg ta'n tujiw giasgiwewei ilsumataq 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g. Na tla'tegetew wet sapu tl lugwet ula ji'nmul Se'susal ta'n gisi mgnapnn. Ta'n tujiw wenaqa'lateg ula ji'nmul gisi npliteg, musga'tugsi'gw na tliatew."

³²Ta'n tujiw nutua'titeg Poligapal wesgumatl ji'nmul wenaqa'lut'pnaq gisi np'geg, ta'sijig negmow maligima'titl, gatu igtigig teluejig, "Getu nutu'leg etlewistun mjit newgt." ³³Ta'n tujiw Poligap naqt'g ta'n i' tli ultesgatulti'tiji, ³⁴ta'sijig mimajuinu'g getlams'tasultijig Se'susal aq wit toqwa'la'titl Poligapal. Te'si'tij eig's Tionisius, negm na newgte'jit iganpugultijig na 'gjigan Atens aq e'pit teluisit Tamalis aq ta'sijig igtigig.

Ta'n goqwei teliaq Golint

18 ¹Gis tliaq, Poligap naqt'g Atens aq siawa'sit na 'gjigan Golint. ²Na'te'l weltesguatl Lesui'pal teluisilitl Aguila, etli ugs'tqamuis maqamigew teluisig Pontus. Assma wejiet Italiewa'gig maw ugte'piteml teluisilitl Plisilla. Na g'pnnol teluisit Glatius tawatgitg glusuaqan ugjit ta'n te'sijig Lesui'paq jiglita'new Lo'mg. Poligap eliet nat nemiaji. ³Siawqatg aq maw lugutijig, muta ugmimajuaqanm teli gtantoq nuja'ji segi'gnignn, 'st'ge' negmow. ⁴Na te's atlasmutigis'g, sespagnutma'tijig mimajuinu'g a'sutuo'guomg. Wejo'tg gisa'lan Lesui'paq aq Gli'gewa'g'gtlams'tmnew Se'suseg.

⁵Ta'n tujiw Sailas aq Timoti weja'ti'titeg Masetoniaewa'gig, Poligap pas'g na tel lugwet pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan. Gegnua'tuaji Lesui'paq na Se'sus negm nujiugs'tawi'wet. ⁶Ta'n tujiw mo jigs'tagugeg aq awna me' emegwi anmima'titl, pepueget un'ji pewaqtestoqol ugpitnn, musga'tuaji, mo wel'te'tmug. Siaw tlimaji, "Gtu 'lta'ioq mn'tua'gig, na ejela'luloq ni'n. Gilew telalsultioq aq ma ni'n pgwatuluoq. Nige' weja'tegemg lia's negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw." ⁷Na tujiw naqalaji aq eliet natgatg wi'g na ji'nmul teluisilitl, Taitius Justus. Negm mo na Lesui'p, gatu emtoqwalatl Nisgaml. Wi'g eteg gigjiw Lesui'peweiei a'sutuo'guom. ⁸Na iganpugu'it a'sutuo'guom teluisit Glispus, getlams'tasitl Gjisaqamawul aq maw wigma. Me' pugwelgig mimajuinu'g Golint nutmi'titeg Gjinisgam ugglusuaqanm, 'gtlams'tmu'tijig aq sign'tutupnig.

⁹Newgtejgeg wela'gweg, Poligap telapl'gigwa't aq Gjisaqamawul telimtl, "Mut jipasiw, siawewistu aq mut punajo'tmu. ¹⁰Muta ni'n wijitgweiul. Ma wen gis tala'lulug, muta pugwelgig eigig 'ntmimajuinumg na 'gjigang." ¹¹Na Poligap siawqatg na'te'l newgtipunqeg jel aqataig. Gegina'muaji mimajuinu'g Gjinisgam ugglusuaqanml.

¹²Ta'n tujiw na Lo'mewa'gig iganpugultijig iga'la'titl Galioal iganpugu'ilin Gli'gewa'gig, na tujiw Lesui'paq mawalsultijig, goqqwa'la'titl Poligapal, aq ela'la'titl ta'n wen i' tli ilsumuj. ¹³Teluejig, "Ula ji'nm, wejo'tg gisa'lan mimajuinu'g emtoqwalanew Nisgaml 'st'ge' negm ta'n mo teltenug 'tplutaqanigtug. Pa na tli a'sutma'ti'tij sewisga'tutaq 'tplutaqanminen."

¹⁴Assma Poligap getu glusis ta'n tujiw Galio telimateg Lesui'paq, "Pa na nige' goqwei we'jituoq mo tetapuaqtnug gisna winjig, opla'tegen, gisna gis

gmутnen na me' tli angamgugtes ni'n naqa'si aq jigs'tuloq ta'n te'sioq Lesui'pe-wioq. ¹⁵ Gatu pas'g gilew gi'gaita'ioqol glusuaqann aq wisunn aq 'gt'tplutaqan-muoq amujpa na gilew ilsutmoq. Ma ni'n ilsutmug ta'n goqwe'l teli gsnugogonewel." ¹⁶ Na tewaqqatesguaji ta'n i' tli ilsumuj. ¹⁷ Ta'n te'sijig goqqwa'la'titl Sostenisal, iganpugutmlj na a'sutuo'guomg aq etl matta'titl igantug i' tli ilsutaqati'tij. Gatu na Galio mo tali elgowaqana'lugug je pe'gaj.

Poligap apaja'sit Antioq

¹⁸ Na Poligap pegitqatg Golint maw ta'nig getlams'tasultijig. Na tujiw naqalaji aq el'ta'jig na gutan teluisig Senjlia maw Plisilla aq ugji'nmuml Aquila. Etna na na'te'l pesgusmuj un'ji muta gis lui'tmasis. Tepita'jig lapuguanigtug elaqtaqatijig Siliaq. ¹⁹ Iga'jig 'gjigan Epesus. Etna ula tet Plisilla aq Aquila siawqatig. Poligap eliet aq pisgwa't a'sutuo'guomg. Gelulaji Lesui'paq aq sespagnutma'tiji. ²⁰ Pipanima'titl gisi pgitgatmlin. Pas'g negm mo wel'te'tmug. ²¹ Awna telimaji ge's mo naqalagweg, "Gjinisgam tl'te'tg apaja'sitesg." Na tujiw naqalaji Epesusewaq aq maw wigumaq Plisillaal aq Aquilaal. Tapa'sit lapuguanigtug aq ejiglaqteget Epesuseg.

²² Ta'n tujiw Poligap iga'iteg 'gjigan Sesalia, na siawa'sit glapis Selusalemg. Naji gji'jiaji ta'n telo'tilij negla ta'nig getlams'tasultijig aq ulgwijimaji, welgwijimaji aq wel'ta'sualaji. Na tujiw eliet Antioq. ²³ Pegitgatg's na'te'l, aq ta'n tujiw naqt'geg siawa's ta'n telgi'g Galetiaewa'gig aq Pligiaewa'gig. Melgigne-wa'tuaj ta'n teli gtlams'tasultilij.

Apollos eliet Epesus

ta'n Plisilla aq Aquila wesgowa'tijig toqo Golint

²⁴ Etna na ula Lesui'p teluisit Apollos. Etli ugs'tqamuip na 'gjigan Alegstantlia. Na pegising Epesuseg. Nata' pestung aq weli gji'toq ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. ²⁵ Gegnu'tmus giasgiwewei ta'n Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'tilitaq. Nata' gina'muet ta'n goqwei wesgutg, mawi uli ns'tua'titl ta'n te's etlewistulij. Giasgiwewei wesgumatl ugjit Se'susal, gatu pas'g geitoqop ta'n Sa'n gegina'muapni mimajuinu'g ta'n tel jiglita'taq lue'utigtug aq sign'tugsinew ugjit ula musga'tunew. ²⁶ Melgita'ta'n telewistoq a'sutuo'guomg. Plisilla aq Aquila nutua'titeg a'sutuo'guomg na enma'la'titl wiguaq. Sangew gegnua'tua'titl glaman 'gjitmi gji'tuoq ta'n Gjinisgam westawiaji mimajuinu'g aq ta'n tlo'tilitaq. ²⁷ Na tujiw Apollos gisita'sit lien Gli'gewa'gig. Ta'nig getlams'tasultijig Epesuseg na teli apoqonmua'titl. Ewi'gmua'tiji ta'nig getlams'tasultijig na'te'l, Gli'gewa'gig. Munsaiwa'tiji ul'ta'sualanew aq jigs'tuanew. Ta'n tujiw iga'teg, mesgi'gs ta'n teli apoqonmuaji wegla ta'nig Gjinisgam wel'te'lma'pni aq getlams'tasultipnig Se'suseg. ²⁸ Ta'n tel melgewistoq, pegwatesguaji Lesui'paq mimajuinuigtug. E'w'g Gjinisgam ugtwi'gatign musga'tuaji na Se'sus na Nujiugs'tawi'wet.

Poligap eliet Epesuseg aq Gli'gewa'gig

19 ¹ Ge's Apollos eigeg Golint, Poligap siawa'sit E'siaewa'gig, glapis iga't na 'gjigan Epesus. Etna na na'te'l weltesguaji ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig. ² Pipanimaji, "Gis Wejuli Nisgam pisgwa't 'gtinnewaq aq poqji ilgwenugsioq ta'n 'gtlams'tasultioqop?" Na teli asitema'titl, "Je menaq ninen nutma-weg ta'n wen Wejuli Nisgam."

³ Poligap pipanimaji, “Goqwei wej sign'tasultioqos?” Teli asitema'titl, “Wej sign'tugsieg'p muta Sa'n gis teluep.”

⁴ Poligap teluet, “Sa'n sign'tuapni mimajuinu'g ta'n gawasgita'sultilipni aq ejiglita'pni lue'utigug aq telimapni Isle'laq, ‘Amujpa na gilew getlams'tasultioq ta'n wen wejgu'et ugtejj ni'neg. Etna negm na Se'sus!’ ”

⁵ Ta'n tujiw nutma'titeg na, smtug sign'tasultijig e'wmua'tij Gjisaqamaw Se'susal ugwisunm. ⁶ Poligap iga'toqol ugpitn un'jiwaq aq Wejuli Nisgaml pis-gwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwengwi'titl. Poqji piltui'sultijig aq poqji usgutm'i'tij Gjinisgam ugglusuaqanml. ⁷ Na'te'l eimu'tijig na'tami newgtisgegsiliji je ta'pu ji'nmug.

⁸ Nesisijig tepgunsejjig, Poligap eliet a'sutuo'guomg te'sigisg'g aq gegina'muaji mimajuinu'g aq sespagnutma'tiji. Wejo'tg gisa'lan 'gtlams'tasutlin ta'n goqwei teluet teliaq ugjit ignmuan Gjinisgam ilgwengunew. ⁹ Pas'g na ta'sijig negmow melgasultijig aq mo getu 'gtlams'tmu'ti'gw. Mimajuinuigtug wini usgutmi'tij ta'n Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'tlitaq. Na tujiw Poligap eljiegeji aq nespna'ji ta'nig getlams'tasultijig. Te'sigisg'g sespagnutmatiji ta'n i' tli agnutmamg Tailannuseg. ¹⁰ Na ne'gaw tapuipunqeg na telo'ttijig. Ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultijig ta'n telgi'g E'sia, gitg Lesui'paq aq esgwia'tijig, nutmi'titeg Gjinisgam ugglusuaqanml.

Na ugghwisg Sgipa

¹¹ Gjinisgam ignmuatl Poligapal ml'gigno'ti ugjit tela'tegelin ta'n goqwe'l paqalaiuti'l aq melgignaqaq aq ta'n teli npitegej. ¹² We'gaw musue'ji'tl aq laqpi-suti'l ta'n goqwe'l gisi e'w'gl wesua'toqol aq ela'tuaji ugsnugowinu'g. Negmow weji npisultijig aq tewaqqatesguji mn'tu'g. ¹³ Ta'sijig Lesui'paq, ta'nig al'ta'jig aq tewaqqatesgua'tiji mn'tu'g wejo'tmi'tij e'wmnew Gjisaqamaw Se'sus ugwisunm ta'n tel tla'taqati'tij. Telima'tiji na mn'tu'g, “Ninen telimuleg, getaqqai! Ugwisunmg Se'sus, ta'n Poligap i' pestunmuap.” ¹⁴ Etna na tela'taqatijig ula llaigneg te'siliji ugghwisg Lesui'pewei espe'g patlia's teluisit Sgipa.

¹⁵ Pas'g na mn'tu telimaji, “Geji'g ni'n Se'sus aq nenaq Poligap pas'g na wenin ta gilew?”

¹⁶ Na ji'nm ta'n mn'tu'l wesgweiatl tetuji ma'mun matnaji 'ms't pegwata'jig. Ma'mun jilewjig aq utapsunoq gaq pasgino'tuajig. Tewatsumultijig wiguaq emisqo'ttijig. ¹⁷ Na 'ms't Lesui'paq aq esgwia'tijig mimajuinu'g wigultijig Epe-suseg nutma'titeg ugjit na. 'Ms't sigtata'sultijig aq me' mimajuinu'g naji gepmi-te'tmua'tij Se'susal ugwisunm. ¹⁸ Pugwelgig ta'nig getlams'tmu'tijig mawita'jig, gegnua'tuati'ji aq musga'tuati'ji ta'n gis tla'taqati'tij. ¹⁹ Pugwelgig ta'n goqwei sa'q puowinuei i' tla'taqatipnig pegisitu'titl ugtwi'gati'gnal aq etl nu'gwa'tu'titl ugsisguaq 'ms't ta'n te'sijig. Na maw gitmi'titl ta'n tel awgtigl ula wi'gati'gnn na telpettesgl na'nisga'q pituipnnaqana'igl. ²⁰ Ula ta'n te'sg goqwei gis tliaqap, gisa'laji mimajuinu'g Nisgaml 'gtlams'tuanew aq pem pugwelgig ta'n tel jigs'tmi'tij.

Epesusewaq sespeno'ttijig

²¹ Na wegla gis tliaq, Poligap gis gisita'siteg 'gtu maja'sin aq lien Maseto-niaewa'gig aq Gli'gawa'gig aq siawa'sin glapis Selusalemg. Teluet, “Ta'n tujiw lia'n na'te'l, amujpa na ap nat nmitutes Lo'meg.” ²² Na poqjigimaji tapusiliji

apoqonmaji Timotial aq Elastasal, Masetoniaewa'gig. Pe'l gijga pegitgatg na'te'l E'sia.

²³Etna na tujiw Epesusewaq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij, ugjit ta'n goqwei tel gegina'mua'ti'tij ta'nig getlams'tasultijig. Etna na ula, Gjisaqamaw musga'-tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq. ²⁴Newgte'jit glaptan teluisit, "Temitliu" eliaji sulieweie'g nnuoqta'wg ugjit Gli'gewaq ugnisgame-wi'sgumual Altemas. Na negmow ta'n telamu'g ugtlgowaqanmuow welitu'tij suliewei ta'n tel luguti'tij. ²⁵'Ms't wigumaji maw ala igtigig tel lugutijig 'st'ge' negm, aq telimaji, "Ji'nmutut, geituoq welitu'g suliewei ta'n tel luguti'gw. ²⁶Gilew nemituoqop aq nutuoqop ula Poligap ta'n tel lugwej. Teluet, 'Wegla nismaq, ji'nm gisia'tiji mo nismaq 'lpa.' Na gisa'laji pugwenniji mimajuinu'g Epesuseg aq suel ta'n telgi'g E'sia mo emtoqwala'tigwi. ²⁷'Nsano'qon ugjit ginu ta'n tel luguti'gw aq winjigt'tew wisun mesmu'g. Mu na pas'g na. Ap na pa 'nsno'qon Altemas ta'n teli espe'g seioqwietew maw uga'sutuoguum. Etna na ula nismaqewi'sgw ta'n 'ms't wen emtoqwalatl E'siaewa'gig aq ta'n telgi'g ugs'tqamu."

²⁸Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'titeg wegla glusuaqann, na poqji ugqwaiul-tijig aq poqji sesgu'tijig, "Espe'g na Altemas Epesusewi'sgw!" ²⁹Na tujiw mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q ta'n telgi'g 'gjigan. Na mimajuinu'g wesua'teja'la'-tiji Geiusal aq Alistalgusal, gitg Masetoniaewa, al wije'wa'tipnn Poligapal, aq pisgweteja'la'tiji ta'n i' tli agnutmamg. ³⁰Ta'n tujiw Poligap nutgeg getu liesnig pas'g na ta'nig getlams'tasultijig mo ignmua'tigul lielin. ³¹Na ta'sijig E'siaewaq iganpugultijig, Poligap witapaq, na negmow elgitmua'tij glusuaqan etawaqtmua'titl mo musgalsinin ta'n i' tli agnutmamg. ³²Pe' mimajuinu'g me' eig'pnig ta'n i' tli agnutmamg etlaqqisewa'tijig ala wen goqwei newgte' aq ala igtigig piluei, gatu suel 'ms't je mu geitu'ti'gw ta'n goqwei weji mawita'tij. ³³Na Lesui'paq gisa'la'titl Alegasantel lielin igantug. Alt mimajuinu'g geg-nua'tua'titl ta'n goqwei gis tliaq. Na tujiw Alegasantel ugipitnn wenaqasga'toqol wejo'tg naqa'lan mimajuinu'g ugjit mo piam sespo'ltilin. Wejo'tg iga'toqsue-man Lesui'paq ugtmimajuinumg aq maw negm apoqonmalsin. ³⁴Ta'n tujiw geja'titeg, Lesui'pewilin, na newgtsiniw sesgu'tijig wije'l glusuaqann glapis ta'pu ajietl, "Espe'g na Altemas, Epesusewi'sgw!"

³⁵Ta'n tujiw newgte'jit ji'nm iganpuguit na 'gjigan ugjit Lo'mewa, gis wan-taqa'lateg, na teluet, "Ji'nmutut, Epesusewaq, 'ms't geituoq ginu ta'n tleia-ulti'gw na ula 'gjigan Epesuseg nujo'tmu'g ula uga'sutuoguum Altemas ta'n teli espe'g aq gepme'g gun'tew wet nisiaqap wa'so'q. ³⁶Ma wen gis megtmug wegla, glaman wantaqita'q ap puni ewnaso'ltigw. ³⁷Gilew pegisuloqopnig wegla ji'nmug tet aq mo goqwei gmutnatmi'tigup a'suto'guomg aq menaq telue'gul goqwe'l winjigl ugjit ntnisgamewisgminu. ³⁸Pa na Temetliu aq ugtlugowinumg gugunmi'tij ta'n tli ilsutmuataq ta'n pas'g wen, na eigl geg-nue'gl na'gwegl ta'n nuji ilsutaqatijig eimi'tij. Na tujiw gisi ilsutmatultitaq. ³⁹Pas'g me' ap goqwe'l pilue'l puatmoq, amujpa na tli ila'tas'gt'tew giasgiwe-weigtug, i' tli ultesgatulti'tij ta'nig mimajuinu'g tet i' tli agnutma'ti'tij. ⁴⁰Gatu nige' 'nsano'qon jijuqaq ugjit ginu. Na Lo'mewa 'lsutmugi'sgw ta'n teliaqap gisgug, ta'n goqwei tel gisa'lu'g sespena'q. Mo goqwei geggunmu'g ta'n wet tla'taqati'gw. 'Lpa ma gis talimaqqwigw." ⁴¹Ta'n tujiw gaqewistoq na enmigi-maji mimajuinu'g.

Poligap eliet Masetoniaewa'gig aq Gli'gewa'gig

20 ¹Na ta'n tujiw sespena'q gaqiaq Poligap wigumaji ta'nig getlams'ta-sultiliji. Welgwijimaji ge's mo maja'sigweg. Na tujiw naqt'g aq eliet Masetoniaewa'gig. ²Petgwasit ta'n telgi'g na'te'l, aq welgwijimaji mimajuinu'g aq pestunmuaji. Na tujiw pegising Gli'gewa'gig. ³Na'te'l eig'p nesisiliji tepgun-selijig. Assma pem gisgaje'g'p ejiglaqtegen Gli'gewa'gig aq elaqtegen Silia ta'n tujiw nutmateg Lesui'paq gisita'sultijig ne'pa'new gis puslij Poligapal. Na tujiw piltusumsit awna apaja'sit aq wet saputa'sit Masetoniaewa'gig na pmiggwata'q. ⁴Wegla mimajuinu'g wije'wa'titl Poligapal ta'n pem saputa'siliteg Masetoniaewa'gig. Sopatl, na ujjil Pailusal tle'l na gutan Pelia; Alistalgus aq Seguntus, Tessaloniaewa; Geius, Tel'piewa'; Timoti aq Tigigus aq Tlopmus, E'siaewa. ⁵Negmow iganita'pnig na gutan teluisig Tloas elaqtaqatijig. Etli esgmalug-sieg'p na'te'l. ⁶Weji pqotaqtaqatieg Pilippaieg, ta'n tujiw gaqiaq pestie'umg ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo apita'tas'gtug. Ge's na'nuguna'qeg weltesgatultieg igtigig Tloaseg. Na na'te'l eimu'tieg aqantie'uti.

Poligap ugtejgewei emittugwet Tloas

⁷Gesp'teg wela'gw mawalsultieg aq mawatalultieg aq ugji gumnie'ultieg. Na tujiw Poligap gelulaji mimajuinu'g aq ne'gaw siawewistoq glapis aqtatpa'q muta negm 'nqalataq jugwapniaq. ⁸Etli ultesgatultieg'p ge'gwe'g aq pugwelgl lampl wasoqweg'pnn. ⁹Maljewe'j ji'nmji'j teluisit Iutigus ge'gwigjepit tuoputigtug. Poligap etlewistoq gatu na ula Iutigus poqji gtugsiet, me' pemittugsiet aq wet siawi npataq. Na tujiw wet nisiet sist eliganit. Na mimajuinu'g nistugultijig aq el'tugultijig ta'n elisinnij, aq ta'n tujiw gisi angama'titeg neplisna. Weji mgna'titl maqamigeg. ¹⁰Poligap eliet ge'gulusgwa'latl aq apgnua'latl. Telimaji, "Mut sespete'tmnew goqwei! Apaji mimajit nige'." ¹¹Na tujiw apaji sqo'qita'ieg aq ap mijjultieg. Etl agnutma'tieg glapis wejgwapniaq. Na tujiw Poligap naqalaji. ¹²Negmow enma'la'titl maljewe'j ji'nmji'tl. Wel'ta'sultijig ta'n teli apaji mimaju'elij.

Poligap naqt'g Tloas aq eliet na gutan teluisig Mailitus

¹³Ninen iganita'ieg lapuguanigtug aq elaqtaqatieg glapis na 'gjigan teluisig E'ssos. Etna na na'te'l Poligap ugji tepa'sitew. Telimugsieg'p ugjit tla'taqatinen, muta negm getu pmiggwata'q. ¹⁴Ta'n tujiw weltesgatultieg E'ssos, na tujiw tepal'g't lapuguanigtug siawitaqtaqatieg na 'gjigan teluisig Mitilin. ¹⁵Na weji pqotaqtaqatieg na'te'l aq na igtig na'gweg wejgwita'ieg na mnigu teluisig Jios. Ap newgtigisgug pemiaq, ta'n tujiw pemtesgmeg na mnigu Samos aq igtig na'gweg oqwa'ieg Mailitus. ¹⁶Poligap gisita'sip siawtesgmn na 'gjigan Epesus. Mo getu 'pgitgatmug E'siaewa'gig. Tetaqe'g's ta'n teli 'gtu iga'j Selusalemg ugjit teptesgmn na na'gweg teluisig pestie'umg Pentigast.

Poligap ugtejgewei pestunmuaji iganpugultiliji Epesuseg

¹⁷Poligap elgitg glusuaqan Epesuseg ugjit ula iganpugultiliji ta'nig getlams'tasultilipni. Telimaji jugwita'new ta'n eig. ¹⁸Ta'n tujiw peita'ioqteg telimaji, "Geituoq, ta'n tele'iap wijitgweiulo'q. Weja'tegemg na amgwesewei na'gweg iga'ianeg ula tet E'sia. ¹⁹Mo me'ge'wap, wet saputa'siap gaqaisg metue'gl, ni'neg

wejgwita'qal, getu e'wiji Lesui'paq, muta ni'n elugowg'p Gjiniſgam. Gaqaisg 'nsaqpigunn guta'tipnn ge's elugwatm 'ntlgowaqan. ²⁰Mo goqwei mimgwa'tuluoqop ta'n apoqonmugsitoqs'p, geituoq. Pestunmuloqop aq gegnua'tuloqop mimajuinuigtug ta'n etl mawita'ioq aq ta'n te'sioq giguowaq. ²¹Gegnua'taqapnig aq majiaqalg'pnig Lesui'paq aq igtigig mimajuinu'g. Melgim'pnig ugjit gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigtug, 'Ita'new Nisgamewigtug aq 'gtlams'tasultinew Gjisaqamaw Se'sus. ²²Nige' jigs'taq Wejuli Nisgam aq eliei Selusalemg. Mo geitu goqwei ta'n tla'sgt'tew na'te'l ugjit ni'n. ²³Pas'g geitu ta'n te's'g 'gjigan eliei, Wejuli Nisgam igan gnuatuit na mimajuinu'g pija'litaq laplusang aq gitnme'wi-taq. ²⁴Mo sespete'lsiw ni'n tlia 'npman gisna mimajian. Me' sespete'tm ta'n tel lugwei elugowg Gjisaqamaw Se'sus ignmuip tla'tegen, na lugowaqan gnuatuan gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjiniſgam ta'n teli ulm'toq ugjit mimajuinu'g.

²⁵“Gaqqegwa'siap 'ms't ta'n te'sioq pestunmuloqop ugjit ignmuaneu Gjiniſgam ilgwenugsinew, aq nige' mawi ms'gei ma nugu nemi'woq. ²⁶Nige' gisgug giasgiwewei gegnua'tuloq. 'Lpa na te'sioq wen liej Mn'tua'gig. Ma ni'n tla'tegew, gilew tla'sultitoqs'p. ²⁷Mo goqwei mimgwa'tuluoqop. Gaq gnuatuloqop ta'n Gjiniſgam tel pualugsioq 'gji'tunew tla'taqatinew. ²⁸Angweiasultigw gilew, aq uli angweiug ta'nig getlams'tasultijig Se'susal ta'n Wejuli Nisgam iga'tasg 'gpitng angweiwaneu pa wije aq ta'n wen gigie'waji jiggluewji'g. Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew ta'n teli angweiaj ugtmimajuinumg. Gjiniſgam ugguwisl gaqigunielipnaq. Etna na ugjit nige' ta'nig getlams'tasultijig gisi ugtmimajuinumitaq. ²⁹Geitu ta'n tujiw 'nqa-luloq, mimajuinu'g peita'taq ta'n ewnas gnu'tmugsitoqs'p. Elt gilew te'sioq 'gtlams'-tmultoqs'p. Ma pua'lugsioq aq gisa'lugsitoqs'p se'sita'new pa wije aq paqtesmug ne'pa'titaq alt jiggluewji'g aq igtigig se's'tesgua'titaq. ³⁰Ta'sijig mimajuinu'g gilew te'sioq qamita'taq aq egs'pugua'lataq. Negmow gisa'lataq alt ta'nig getlams'tasultiliji 'gtlams'tagunew aq majulgwalgunew. ³¹Ango'tmug aq angweiasultigw. Migwite'tmug tepgig aq na'gweg gegnua'tuloqop 'ms't ta'n te'sioq nesipunqeg. Telimuloqop ta'n teli op'la'taqatio'q aq siaw gegnu'tmuloqop ta'n tl tetpua'taqatitoqs'p. Ma'mun gitnmaiap aq gaqaisg 'nsaqpigunn guta'tigl ugjit gilew.

³²“A' na nige' iga'luloq Gjiniſgam ugpitng aq angweiusitoqs'p aq gis gegnua'tuloqopnn ugglusuaqanml. Me' na 'gjigtoqs'p ta'n tla'taqatitoqs'p. Gjiniſgam gisa'lugsitoqs'p ml'gi gtlams'tasultinew aq ignmugsitoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg geggunmuaj ugjit ugtmimajuinumg. ³³Mo ne'gaw wisgua'tmuaqap ta'n pas'g wen ugsulieweimuow gisna utapsunuow. ³⁴Geituoq wegla 'npitnn e'wman, tel lugwei ta'n teli gtantu ta'n tel nuta'ma'tieg 'ms't goqwei ni'n aq nigmaq. ³⁵Musga'tuloqop 'ms't goqwei ta'n teli attignita'igw ta'n tel luguti'gw ugjit apoqonmuanenu wegla ta'nig gesnugu'tijig aq menaqana'tijig. Migwite'tmegl na glusuaqann ta'n Gjisaqamaw Se'sus teluep, 'Me' mesgi'g ul'ta'suaqan ignmaj wen goqwei, je mu ignmulg.' ” Na.

³⁶Ta'n tujiw Poligap gaqewistoq 'ms't nutgulpita'jig mawi a'sutma'tijig. ³⁷'Ms't atgitemultijig aq mesgoqtua'titl. Goqqwa'la'titl aq wesgaqanma'titl aq atie'ugtua'titl. ³⁸Wet tli ms'go'qtua'titl ta'n teluelij, “Ma nugu ap nemi'woq.” Na tujiw el wije'wa'titl lapuguanigtug.

Poligap eliet Selusalemg

21 ¹Na tujiw atie'ultultieg aq tepita'ieg. Pusieg aq smtug angam tetpaqi asoqomaqtaqatieg. Peita'ieg na mnigu teluisig Gos. Na wapg peita'ieg

na mnigu teluisig Lo'tes, glapis na'te'l siawita'ieg na gutan teluisig Patala. ²Etna na na'te'l sa'se'tepita'ieg lapuguan pem liaq Ponisiaewa'gig. Ta'n tujiw gis tepita'ieg na siawaqtaqatieg. ³Tepaptmeg Saipulus aq siawaqtaqatieg 'tp'te's-nugwe'le'l Saipulus aq siawita'ieg ugjipenuge'le'l. El'ta'ieg na maqamigew Silia aq el na'taqamita'ieg na 'gjigan Tail aq oqwa'ieg. Etna na na'te'l lapuguan etl siguo'tas'g. ⁴Na'te'l weltesgaqatjig ta'sijig getlams'tasultijig aq mawgatmu'tieg'pnig aqantie'uti. Wejuli Nisgam igan gnu'a'tuaji ta'n goqwei tliatew ugjit Poligapal. Telima'titl, "Mut lielin Selusalem." ⁵Ta'n tujiw gaq mittugwalg'tteg naqalg'tjig aq siawita'ieg. 'Ms't ta'n te'sijig ji'n mug maw ugte'pitemuaq aq un'januaq wije'ugsieg etl gaqtaqteg 'gjigan. 'Ms't nutgulpita'ieg sitmug aq a'sutma'tieg. ⁶Etna na tujiw atie'ultatultieg aq naqalg'tjig. Apat tepita'ieg lapuguanigtug aq negmow apajinmita'jig.

⁷Na tujiw pusieg aq siawita'ieg weji ppoji siawaqtaqatieg Tail glapis Ptole-meis. Na'te'l naqita'ieg aq na'taqama'tieg. Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultijig aq wijitgweiaqatjig newgtigisgug. ⁸Na wapg, tepita'ieg aq elaqtaqatieg glapis iga'ieg na 'gjigan Sesalia. Na'te'l oqwa'ieg aq geptita'ieg lapuguanigtug. El'ta'ieg Pilip wiguaq, aq wijitgweiaqat. Negm nuji al pestung ula Pilip. Negm na newgte'jit ta'n gisi mgnut'p Selusalemg maw asugomtesijig ji'n mug. ⁹Ne'wijig ugtusg e'pite'sg ta'n pestunmatmi'tij Nisgaml ugglusuaqanml. ¹⁰Gis eimeg na'te'l gaqaisugunaq, ta'n tujiw iganigjitegewinu teluisit Aqapus pegising, wejiet Jutia. ¹¹Pegising na wesua'tuatl Poligapal ugtispisun aq gelpilgl negm ugawatl aq ugpitnn aq teluet, "Ula na ta'n Wejuli Nisgam teluet, 'Ta'n wen assumatl wegla 'spisun, wije'i tl gl'pilaten Lesui'pewigtug Selusalemg aq iga'lataq ta'nig iganpugultijig igtigig mimajuinu'g." "

¹²Na ta'n tujiw nutmaie'g, ninen aq igtigig mimajuinu'g etawaqtaqat Poligap mo lieewn Selusalemg. ¹³Pas'g na teli asitemugsieg, "Tala'taqatioq ta u't, na teli atgitemultioq sewisga'tuioq 'ngamlamun? Mu pas'g gisgaje'i gl'pilugsin Selusalemg, we'gaw 'npmn ugjit Gjisaqamaw Se'sus."

¹⁴Mo gisa'l'g'tt gawasgita'sin. Ta'n wen telgwig ugamlamung na tela'teget. Smtug punajeiaqat aq telimg't, "Etamg't Gjinishgam, 'Apoqonmugsieg ul'te'tmulinen aq tla'taqatinen ta'n gi'l tel puatmn." "

¹⁵Pe'l eimeg na'te'l, ta'suguna'q, na tujiw ilajultieg aq naqtmeg Sesalia aq poqji 'lta'ieg Selusalemg. ¹⁶Ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig Sesalia tle'g wije'ugsieg'pnig aq ela'lugsieg wiguaq ji'nm teluisit Mason. Saipulus tle' gis sa'q negm getlams'tasit.

Poligap emittugwalatl Ji'mejal

¹⁷Na ta'n tujiw iga'ieg Selusalemg, ta'nig getlams'tasultijig wel'ta'sualugsieg ta'n teli ultesgaqaj. ¹⁸Na igtig na'gweg, Poligap wije'ugsieg nat nemi'g'tt Ji'mej, aq 'ms't iganpugultijig aq ta'nig getlams'tasultijig eimu'tipnig. ¹⁹Poligap wel'ta'sualaji tela'tatultijig 'ms't ta'n te'sijig. Gaqi agnutmuaji 'ms't goqwei ta'n Gjinishgam gis tla'teget, ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw ta'n tel sapu tl lugwep negmeg. ²⁰Ta'n tujiw gis nutua'titeg, miwatmua'titl Nisgaml. Na tujiw telima'titl Poligapal, "Gis nige' pituiptnnaqanijig aq pituiptnnaqanijig aq je me' Lesui'paq ta'nig gisi gtlams'tasultijig aq 'ms't melgugtmi'titl Lesui'pewei 'tplutaqan. ²¹Gis nutmajig gi'l ta'n tel gina'muen 'ms't ta'n te'sijig Lesui'paq wigultijig pilue'l maqamigal, ugjit punajo'tmnew Mowisewe'l tplutaqan. Telimapni

negmow mut lugwatasultinew 'lpa'tujg aq mut majulgwatmnew Lesui'paq ta'n telo'lti'tij. Geitu'n? ²² Amuj nige' gis nutma'tij 'pgisin. Tala'tegetes nige? ²³ Tla'tega nige' ta'n telimuleg. Ne'wijing ji'nmug eimu'tijig, ta'n gis lui'tmasultijig ugjit Nisgaml. ²⁴ Wittoqwa'l aq ta'n telteg 'gt'tplutaqanminu, na tla'tega ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Apangite'n 'ms't ta'n te's'gl goqwe'l telawgtig. Glaman gisi psgutue'muaten un'jiwal ta'n teli elui'tmasultipnig. Ta'n tujiw na tela'tegen 'ms't wen 'gji'tutaq mo telianug ta'n teli agnimulg, gatu gi'l tel mimajin ta'n telteg Mowisewei. ²⁵ Pas'g na ula ta'nig mo Lesui'peulti'gw gi's gisi gtlams'tasultipnig geitu'n gi's sa'q ta'n elgitmaqatt'p wi'gatign. Telimg't'pnig, 'Ninen gisita'sultieg ma gis malqotmuoq ta'n pas'g telamu'g mijipjewe' gisi ignmuj 'nnuoqta'w, gisna mal'tew, gisna wi'sis ta'n pas'g tegen gestunepila'sit. Amujpa na tepqatmu'tijig mut gis sespo'taqatinew pa na wije' ta'nig newgtugwa'lugutijig.' Na."

²⁶ Na igtig na'gweg Poligap wije'waji ji'nmug 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw tela'taqatijig ta'n telgita's'g ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Na tujiw pishwa't 'gja'sutuo'guomg aq gegnuasit ta'n te'sugunaqt'tew gaqiaq ta'n tel lui'tmasultipnig, wegla ne'wijing ji'nmug. Ta'n tujiw na na'gweg iga'q wi'sis nu'gwa'lugsinew ugjit Gjinsigam.

Poligap wet tua'lut a'sutuo'guomg

²⁷ Pem giaspiaq llaigneg te'suguna'q, ta'sijig Lesui'paq, tle'g E'siaewa'gig, nemia'titeg Poligapal 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij aq goqqwa'-la'titl Poligapal. ²⁸ Sessu'tijig, 'Ji'nmulut, Isle'leultioq, apoqonmuin. Etna na ula ji'nm peggwa'sit aq eginamuaji 'ms't ta'n te'siliji 'gtanugsinenu ginu ta'n Isle'leulti'gw aq Mowiso'q ugt'tplutaqanm, aq ula 'gja'sutuo'guom. Aq nige' we'gaw pegisulaji ta'siliji mo Lesui'peulti'gw ta'n tel sape'wig 'gja'sutuo'guomg aq 'nta-qo'qonattaq.'" (²⁹ Wet thuepnig muta nemia'tipnn Tlopmusal tle'l Epesus maw Poligapal na 'gjigang aq tel'ta'sultipnig na Poligap pishwa'lasnn 'gja'sutuo'guomg.)

³⁰ Na smtug mesgi'g sespena'q se'sa's'g na 'gjigan. Mimajuinu'g mawtugultijig, goqqwa'-la'titl Poligapal aq tewattejima'titl 'gja'sutuo'guomg aq smtug ga'qann a'sutuo'guomg gepsoqwa'tu'titl. ³¹ Na mimajuinu'g wejo'tmi'tij ne'pa'new Poligapal ta'n tujiw gegnuatuteg na iganpugutuaji Lo'mewaq sma'gnisg, Ta'n telgi'g Selusalemg sespena'q. Sma'gnisuo'guomg gigjiw eteg 'gja'sutuo'guomg. ³² Na smtug iganpuguit wesua'laji wel pugwenniji sma'gnisg aq jaqali nisita'jig ta'n mimajuinu'g etl sespo'-ltilij. Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg iganpuguitl maw sma'gnisg, na tujiw pun matta'titl Poligapal. ³³ Ta'n teli nqase'g iganpuguit iga'teg ta'n Poligap eig, wesua'-latl. Telimaji sma'gnisg, "Gl'pilug pishgataqanapigtug!" Poligap wej gl'pishijig sma'gnisg. Na tujiw pipanigesit, "Wen ta u't ji'nm, aq tala'teges?" ³⁴ Na mimajuinu'g etlaq gise'wa'tijig ala wen goqwei newgte' ap ala igtigig piluei. Tetuji piam sespo'ltiliji na iganpuguit mo gisi gji'tug giasgiwewei ta'n teliaq. Telimaji sma'gnisg, Poligap la'lug ta'n etl melgita's'g wen'ji'guom, ta'n sma'gnisg wigulti'tij. ³⁵ Pegisula'titl glapis 'lgusuaqanigtug. Na tujiw sma'gnisg poqtapila'titl muta mimajuinu'g wesami ewnasita'jig. ³⁶ Ms't ta'n te'sijig nattesgua'titl aq sessu'tijig, "Ne'po'ti!"

Poligap igatoqsuemsit

³⁷ Ge'sg menaq ela'la'tigweg Poligapal wen'ji'guom ta'n sma'gnisg wigulti'tij, etl gelulatl iganpuguitl Gli'gewigtug. Pipanimatl, "Etug gis tlimultes nat goqwei?"

Iganpuguit telimatl Poligapal, “Gli'gewi'sip?” “E'e,” teluet Poligap. ³⁸Iganpuguit siawewisteq. “A' na gi'l mu na ji'nm Ijiptewa'j mo piam sa'q gisa'toqop mesgi'g matntimg getana'tipnn Lo'mewaq. Negm iganpugutuaji ne'w pituipn-naqaniliji sma'gnisg ta'n nut ne'pataqatiliji. Ela'lapni gneg paqtaqamigtug.”

³⁹Poligap asitematl, “Moqwa'. Ni'n na Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap na 'gjigan Talsus, Silisia eteg. Na'te'l tleiawi mesgi'g Lo'mewei 'gjigan. Ma gisi ignmuiwn glulan mimajuinu'g?”

⁴⁰Na iganpuguit ignmuatl glusilin. Poligap gaqama'sit, 'Igsuaqanigtug. Wenaqasga'toqol ugpiitnn ugjit mimajuinu'g wantaqita'new. Ta'n tujiw wantaqita'titeg, Poligap Lesui'pewigtug gelulaji.

22 ¹Telimaji, “Ji'nmulut, ta'n tetpo'ltieg aq ta'nig me' gisiguultijig je mu ni'n, jigs'tuig ta'n tli igalsitesg.” ²Ta'n tujiw nutua'titeg etlewistunitl Lesui'pewi ugtli'sutiwow, je me' ap naji wantaqita'jig. Aq Poligap siawewisteq,

³“Ni'n Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap Talsus, Silisia eteg. Etl nepst'gwa'tasi ula Selusalemg Gamaliel gegina'muip. Melgi gina'muimg ugt'tplutaqanml gujjinaqi'g, aq melgi majul'gwal'p Gjinisgam 'st'ge' nige' gilew. ⁴Gitnmeiaqap-nig mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultipnig ta'n Gjinisgam musga'tuaji ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq, we'gaw pegwataqapnig ne'po'qsineu. Ji'nmug aq e'pjiig pegwataqapnig pijo'lugsineu laplusang. ⁵Na espe'g patlia's aq 'ms't iganpugultijig gis gnuat'ultaq na. Ni'n teliaq telimuloq. Ignmuipnig wi'gatignn ugjit Lesui'paq tle'g Tamasgus. Assma pem liap na'te'l ugsua'lan mimajuinu'g aq apaja'lan Selusalemg psgataqanapigtug, ta'n tli ugtap'titaq.”

Poligap telimaji ta'n Gjinisgam teluelipnn

(Paqalaiwaqann 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Na ge's pemia'neg aq pem gigjiw iga'ieg Tamasgus na'tami gis mewlia'gweg, na jiniw gesateg wasoqotesg wejiaq musigis'g tug glapis ni'neg. ⁷Weji peteja'i 'ntue'mg aq nutaq nat wen telimit, 'Sol, Sol, goqwei tel gitnme'win ni'n?’ ⁸Pipanim, ‘Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?’ Teli asitemit, ‘Ni'n na Se'sus, Nasalet-gewa'j ta'n gi'l ma'mun gitnme'win.’ ⁹Na ji'nmug wijitgweiwipnig nemitu'tij na wasoqotesg pas'g mo nutua'tigul ta'n wen etl glulit ni'n. ¹⁰Ni'n pipanim, ‘Tala'tega's nige' ni'n Gjisaqamaw?’ Negm telimit ni'n, ‘Unaqa'si aq lia Tamasgus aq na'te'l tlimulten 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam tel pual'sg tla'tegen.’ ¹¹Nepapigwa'lig na wasoqotesg aq nigmaq wesua'lit 'npitn aq elglisgenit Tamasgus.

¹²“Na'te'l eig'p ji'nm teluisit Ananaias, ta'n emtoqwalatl Nisgaml. Melgi gtlams'tgl ginu ugt'tplutaqanminal aq ma'mun gepmitelmus 'ms't ta'n te'si-jig Lesui'paq wigultijig Tamasgus. ¹³Ni'neg pegising'p, gmetug gaqama'sit aq telimit, ‘Gwis, Sol, apat nemitega.’ Na smtug nemitegei aq angamg negm. ¹⁴Ananaias teluet, ‘Gjinisgam ta'n gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn gisi mgn'sg gi'l 'gji'tun aq tla'tegen ta'n negm pual'sg, nmian getlamiet ugtlugowinuml Se'susal, aq nutuan etl ewistulitl. ¹⁵Gi'l peggwa'sites aq gnuategetes igtigig ta'n goqwei nemitun aq nutmn ugjit Gjinisgam. ¹⁶Aq nige' mut piami esgmaw! Unaqa'si, pipanim Gjinisgam ugs'ta'ulnin, aq 'gtlue'uti'l jigla'sgt'tal! Na tujiw sign'tasi.’ ”

Gjinisgam Poligapal elgimatl ta'nig mo Lesui'peulti'gw

¹⁷“Na tujiw apaja'si Selusalemg, aq ge's etli a'sutmaianeg 'gjia'sutuo'guomg na tujiw telapl'igwa'i. ¹⁸Nemi'g Gjisaqamaw aq na telimit. ‘Tetaqa'si aq

'nqate'n Selusalem, muta mimajuinu'g ula tet mo pualulug. Ma 'gtlams'tulu'g ta'n telimj ugjit ni'n.' ¹⁹Teli asitemg, 'Gjisaqamaw, weli gji'jijig eliapnn ugta'-sutuo'guomuaq aq pegwataqapnig ugsua'lugsinew, mattoqsine'w ta'nig getlams'tasultijig gi'leg. ²⁰Ta'n tujiw nut gnua'tuet, Stipen, ne'po'teg ni'n eimap na'te'l. Wel'te'tmaqapnig ta'n tel ne'po'j aq ango'tmaqapni uggotmuaq wegla nujine'pa'taqatijig.' ²¹Gjisaqamaw telimit, 'Maja'si muta ni'n gneg sitatug elgimul wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw.' "

²²Na mimajuinu'g jigs'tua'titl Poligapal glapis poqji wesgumaji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, tel'ta'sultijig Poligap etl pisui agnimatl Nisgaml. Ap poqji sesgwa'utijig ta'n telaq wen ugsitun, "Jigla'lug, gisna ne'po't! Mo tepawgtigw mimajin." ²³Me' naji gintoqsultijig aq me' pemi uggwaiultijig. Poqji menjio-la'tiji uggotmuaq aq wenaqtesgmi'tij gun'tal, ugjit gun'tewta'new muta tel'ta'sultijig etl pisui agnimatl Nisgaml. ²⁴Na iganpuguit Lo'mewa'j telimaji ugsma'gnismg, "Pisgwa'lug Poligap ta'n sma'gnisg wigultijig. Mattoq ugjit 'gji'gji'tuanew ta'n goqwei Lesui'paq, wet sesgu'tijig aq weji gtana'tij." ²⁵Ta'n tujiw gis gl'pila'titeg, ugjit matta'new, Poligap pipanimatl sma'gnisl gaqamilitl na'te'l, "Telteg gilew 'gt'tplutaqanmuow matta'new Lo'mewa'j? Je me' menaq ilsumawoq, aq gisi gji'tuoq ta'n goqwei gisi opla'toq?"

²⁶Ta'n tujiw sma'gnis nutgeg, elietl iganpuguilatl aq pipanimatl, "Tal lugwen ta u't? Ula ji'nm Lo'mewa'j!"

²⁷Toqo na iganpuguit elietl Poligapal aq pipanimatl, "Tlimi, gi'l na Lo'mewa'j?"

Poligap teli asitematl, "E'e."

²⁸Iganpugutuaji sma'gnisg teluet, "Ni'n ta'n tel gis Lo'mewi apangitmap mesgi'g suliewei."

Poligap teli asitematl, "Lpa ni'n teli ugs'tqamuiap!"

²⁹Na smtug wegla sma'gnisg ta'n getu matta'tipnn essetita'jig negmeg. Na iganpuguit jipaqa'sit ta'n tujiw geitoq ula Poligapal Lo'mewatl aq gi's gis glpilatl pispataqanapigtug.

Poligap igalsit iganpugultiliji ugsisguaq

³⁰Na smtug telimaji ugsma'gnismg ugjit Poligap mena'tugsin pispataqanapigtug. Getu 'gji'toq giasgiwewei ta'n goqwei Lesui'paq elsutmua'titl Poligapal. Na igtig na'gweg telimaji iganpugultijig patlia'sg aq 'ms't iganpugultijig mawagnutma'tinew. Na tujiw ela'latl Poligapal ta'n eimu'ti'tij.

23 ¹Poligap tetpaqi angamaji iganpugultiliji aq telimaji, "Nigmatut, 'ntangita'suaqanm gelu'lg Nisgamewigtug, ta'n teli pgitawsi, we'gaw nige' gisgug." ²Na espe'g patlia's, Ananaia's, telimaji ta'nig gmetug gaqamultipnig gigjiw Poligapeg. "Tqatmu'g ugtun!" ³Poligap telimatl, "Lpa Gjini'sgam lugwalultew gi'l, wesgiji angamgusin. Gi'l pemgopin na'te'l etli ilsumin ta'n telteg 'tplutaqan. To'q gatu gi'l sewisga'tun 'tplutaqan ta'n tujiw telimteg negmow, 'tqaminew ni'n."

⁴Na ji'nmug gigje'w eimu'tijig Poligapeg telua'tijig, "Etl penoqwimt Gjini'sgam espe'litl ugpatlia'sml."

⁵Poligap teli asitemaji, "Nigmatut, mo gejiaqap negm espe'g patlia's. Gjini'sgam ugtwi'gatign telueg, 'Lpa mo teltenug miliman ta'n ilgwenaji mima'juinu'g.' "

⁶Ta'n tujiw Poligap nemiateg ta'siliji Satusiaq aq igtigig Palasiaq, gesigawewistoq, "Nigmatut, ni'n na Palasi, aq nngi'gug Palasiaq. Nige' ni'n etli ilsutasi, muta geitu Gjnisgam apaji unaqa'lataq ta'nig wegla nepu'tipnig aq sangew esgma'si ugjit negm tla'tegen."

⁷Ta'n teli nqase'g gis tlueteg na, na Palasiaq aq Satusiaq, poqji gi'glultul-tijig, aq smtug nasgwiejig. (⁸Muta Satusiaq teluejig mimajuinu'g ma apaji minunsulti'gw ta'nig gisi npu'ti'tij, mo eimu'ti'gw ugji'jaqamijig aq mo eimu'ti'gw ansale'wijig, gatu Palasiaq getlams'tmu'tijig wegla.) ⁹Ap me' naji gsigawa'tijig. Na tujiw ta'sijig nuji'gina'mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, gaqamita'-jig melgi gi'gattesgua'tiji, "Mo goqwei we'jituaqat amsalteg ula ji'n'm. Etug jel Wejuli Nisgam gisna ansale'wilitl glulgutugun, etna na weji gi'toq."

¹⁰Na ma'mun gi'gaita'jig. Ula iganpugutuaji sma'gnisg jipaqasit ugjit Poligapal gaqsuistoqsilin. Na smtug telimaji ugsma'gnismg, "Nisitaq na'te'l aq jila'lug Poligap aq la'lug wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigultijig."

¹¹Na igtig wela'gw, Gjisaqamaw gaqamilitl gmetug Poligapag aq teluet, "Mut puniew! Gis Selusalemg mimajuinu'g gis tlimjig ta'n weni ni'n. Amujpa na wije'i tela'tegen elt Lo'mg."

Lesui'paq getu ne'pa'titl Poligapal

¹²Na wapg alt Lesui'paq mawita'jig ugjit usgutmnnew ta'n tla'taqatitaq. Elui'tmasultijig, mo mijjultinew gisna samqwoltinew glapis gis ne'po'j Poligapal.

¹³Me' aq newisgegsipnig gissutmi'tij. ¹⁴Na tujiw el'ta'titeg iganpugultiliji patlia'sg aq natawo'ltijig mimajuinu'g aq telima'tiji, "Ninen gis lui'tmasultieg, 'ms't ta'n te'sieg mo mijjultinew glapis gis ne'pe'g't Poligap. ¹⁵Nige' gilew aq iganpugultioq, 'lgitmoq glusuaqan Lo'mewa'j iganpuguit aq pipanimug ugjit jugwa'lan Poligap, tlla'in 'st'ge' me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tun ugjit negm. Gatu gisgajo'ltitesnen ne'pa'nen ge's mo pegisinug tet."

¹⁶Pas'g na Poligap uggwe'ji'tl uggwisl gaqa nutg 'ms't goqwei ta'n getu tla'la'tij Poligapal. Pisgwa't wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigultitij aq na telimatl Poligapal. ¹⁷Na smtug Poligap wigumatl newgte'jilitl sma'gnisl aq telimatl, "La'l ula ji'n'mji'j ta'n eig iganpugutuaji sma'gnisg. Nat goqwei getu tlimatl." ¹⁸Na sma'gnis elatlatl iganpuguiteg aq teluet, "Na Poligap pisit laplusang, wigumip aq pipanimip jugwa'lan ula maljewe'j ji'n'm gi'leg, muta nat goqwei getu tlim'sg."

¹⁹Na iganpuguit wesua'tuaj ugipitn, aq gijga gmetug ela'tijig pas'g negmow, aq pipanimatl, "Goqwei ta'u't getu tlimi'sp?"

²⁰Telimatl, "Na Lesui'paq assusultijig wel'te'tmi'tij pipanimulinew na sapo'nug ugsua'lanew Poligap aq la'lanew iganpugultiliji 'st'ge' na to'q iganpugultijig me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tu'tij ugjit Poligapal. ²¹Pas'g na mut jigs'tuaw, muta me' aq ne'wisgegsijig ji'n'mug tl igalsultitaq aq esgmalataq Poligapal. 'Ms't gis lui'tmasultijig mo mijjultinew aq mo samqwoltinew glapis gis ne'pa'tij. Nige' gisgajo'ltijig na tla'taqatinew aq teli esgma'tijig ta'n tluetes."

²²Iganpuguit telimatl, "Mut wen tlimaw ta'n goqwei gis gnua'tuin ni'n." Na tujiw maljewe'tl ji'n'mji'tl ejiglgimatl.

Poligap elgimut g'pnno'l Piligseg

²³Na tujiw iganpuguit wigumaji tapusiliji sma'gnisg aq telimaji, "Gisgajo'-lug ta'pu gasgiptnnaqaniji sma'gnisg maw llaigneg te'sisgegsijig ji'n'mug ta'n

natawipulua'tijig, aq ta'pu gasgiptnnaqaniji ji'n mug ta'nig mujgajewe'g espo'q-was'gl natawo'tmi'titl. Gisgajo'ltigw ugjit 'lta'new Sesalia, ulo'nug pesgunateg ajiej. ²⁴ Gisgaja'tuatoqs'p ta'sijig te'sipowg ugjit Poligap ta'n tl pmi'puluwetew. Aq angweiwatoqs'p ta'n tel saputa'sij g'pno'l Piligseg." ²⁵ Na tujiw iganpuguit ewi'g w'gatign, aq na telte'g's,

²⁶ "Nige' ni'n, Glatius Lisias, ewi'gmul ta'n mawi espe'n g'pno'l Piligs, wel'-ta'sualul. ²⁷ Na Lesui'paq goqwa'la'tipnn wegla ji'nmul aq getu ne'pa'tipnn. Nutmaiap negm Lo'mewa'j. Na elia'p aq 'ntsma'gnismg, apoqonmaqatt'p. ²⁸ Getu' gji'tuap ta'n goqwei weji esu'tmua'titl. Na ela'l'g'p ta'nig iganpugua'-tiji Lesui'paq. ²⁹ Na tujiw gisi gji'tuaneg menaq pas'g goqwei tela'tegegw ugjit te'pmn ne'po'qsin gisna pija'lugsin laplusang. Elsutmut'p aq tel pipanimut'p, ugjit Lesui'pewei 'tplutaqan. ³⁰ Ta'n tujiw gegnua'tuimgeq na Lesui'paq gissutmi'tis ta'n tl ne'pa'taq na tujiw gisita'siap gi'l elgitmul. Telimg'pnig ta'nig elsutmua'titl 'lta'new ta'n eimn, aq na'te'l tli lsutmuaneu. Nige' ilta'tu w'gatign ugjit gi'l."

³¹ Na sma'gnisg tela'taqatipnig ta'n telimgig. Na wela'gweg, wesua'la'titl Poligapal aq ela'la'titl glapis na 'gjigan teluisig Antipatlis. ³² Na igtig na'gweg sma'gnisg apaji pgwato'ltijig aq igtigig siawipulua'tijig wije'wa'titl Poligapal. ³³ Ela'la'titl Sesalia aq ignmua'titl w'gatign g'pno'lal aq iga'la'titl Poligapal. ³⁴ Na g'pno'l egitg w'gatign aq pipanimatl Poligapal, "Tami tleiawin?" Ta'n tujiw gisi gji'toq tleiawilitl na maqamigew teluisig Silisia, ³⁵ telimatl, "Jigs'-tultes ta'n tujiw ta'nig elsutmasg'pnig peita'tij." Na tujiw tewatgitg glusuaqan Poligap gnnugsin Elotaq ugtelege'wituo'guomg.

Poligap pisui ilsutmut Lesui'paq

24 ¹ Gis na'nuguna'q espe'g patlia's Ananaia's eliet Sesaliaeg, maw ta'sijig natawo'ltijig ji'n mug nutagnutmewinu teluisit Teltullus. Nat nmia'titl G'pno'l Piligsal, ugjit ta'n tel pisui ilsutmuat'ij Poligapal aq iganimsima'titl. ² Teltullus wigumut, aq poqji ilsutmuatl Poligapal aq teluet,

"Saqamaw G'pno'l, Piligs, mawi espe'n! Gis nige' sa'q wantaqteg muta ne'gaw weli angweiwieg. Pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg' gisi ila'tun ugjit 'ntge-lu'lgminen aq 'ngutanminen. ³ Lpa, wel'ta'suatmeg 'ms't goqwei ta'n pa tujiw, espitelmuleg aq miwatmuleg. ⁴ Mo getu piam 'lgowaqana'lulueg, gatu eta-waqtmul, tli ulm'tun jigs'tuin gijga'ji'jg. ⁵ Ninen gegig't ula ji'n m 'nsano'qonit aq sespena'q gisa'toq ugjit Lesui'paq ta'n telgi'g ugs'tqamu, aq negm newgte'it iganpugultijig negla Nasaletgewaq. ⁶ We'gaw wejo'tg 'ntaqo'qona'tun ninene-wei 'gjia'sutuo'guom. Etna na weji ugsua'l'g'tt'p. Ninen getu ilsumg'tt'p ta'n telteq 'nt'plutagnminen. ⁷ Pas'g na Lo'mewa'j iganpuguit Lisias pegising, aq mesgi'g matnaqqewaqaq gisa'toq glapis wesua'tugsieg'p. ⁸ Na tujiw Lisias tewatgitg'p glusuaqan ninen ta'n elsutmaqatg. Amujpa na wejgwita'ieg gi'leg. Pa na nige' gi'l pipanims'p ula ji'n m na gisi gji'tutes 'ms't ta'n te'sgl goqwei elsutmaqatg, na teliaq." ⁹ Na Lesui'paq witoqutijig ta'n tel pisui agnimuj aq teluejig ula na 'ms't goqwei teliaq.

Poligap igalsit g'pno'l Piligsal

¹⁰ Na g'pno'l ugipitn wenaqa'toq ugjit Poligapal glusilin. Na tujiw Poligap gelusit,

“Ni'n geju'l gi'l gis ne'gaw nuji ilsumjig ta'n te'sijig mimajuinu'g gaqaisipunqeg aq nige' wel'tasi igalsi nige' gi'l 'gsisgug. ¹¹G'pno'l Piligs, gi'l gisi gji'tutes, mo piam sa'q aqantie'uti jel aqataig iga'iap Selusalem naji emtoqwalg'p Gjinisgam. ¹²Lesui'paq mo we'jitugupnig tl gi'gaja'sin ta'n pas'g wen 'gjia'sutuo'guomg aq mo we'jitugupnig gisa'tun sespena'q na'te'l na mimajuinu'g ugt'a'sutuo'guomuaq gisna ta'n pas'g tet tami se'g 'gigang. ¹³Aq ma nige' gisi musga'tulug ta'n goqwei pisuisu'tmui'tij tlian. ¹⁴Gatu ni'n gis tlimultes ula, ni'n emtoqwalg Gjinisgam, ta'n ginu gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn. Gatu Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'lta'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq aq ni'n na tela'tegei. Pas'g negmow teluejig mo teltenug. 'Ngute' ni'n getlams'tm 'ms't ta'n te's'g goqwei ewi'gas'g Mowise-wei 'tplutaqan aq wi'gatigann gis wi'gmi'tipnn iganigjitegewinugi'. ¹⁵Ni'n wije elita'si Gjinisgam 'st'ge' negmow. Geitu Gjinisgam apaji unaqalataq gitg ta'nig getlamia'tijig aq ta'nig mo getlamia'ti'gw. ¹⁶Etna na ugjit tela'tegei ta'n telgi'g pegwatu glu'gtn 'ntangita'suaqann ta'n tel lugowg Gjinisgam aq mimajuinu'g.

¹⁷“Nige' gaqaisipunqeg jigla'sin Selusalemg. Gatu wet liap na'te'l la'tun sulie-wei ugjit 'ntmimajuinumg, aq wet liap 'gjia'sutuo'guomg elt la'tuan ignmatim-gewe'l ugjit Gjinisgam. ¹⁸Etna na tujiw na tel lugwa'p ta'n tujiw we'ji'teg 'gjia'sutuo'guomg. Na tujiw gaqa'tuaneg ta'n goqwei ewi'gas'g'p Mowisewei 'tplutaqan ugjit mimajuinu glu'sin Nisgamewigtug. Mo pugwelugupnig mimajuinu'g ta'n wijitgwe'wipnig ni'n aq mo gisa'tuap sespena'q. ¹⁹Pas'g na ta'sijig Lesui'paq tleiaultijig E'siaewa'gig, eig'pnig. Negmow telteg jugwita'new gi'leg aq 'ltunew ta'n goqwei elsutmui'tij, me' ta gatu gugunmi'tij nat goqwei ta'n teli gtani'tij. ²⁰Gisna wegla ji'nmug eigig tlimuli'tij ta'n goqwei gisi op'la'tu gisna me' goqwei gisi wejitutitij, ta'n tujiw etli igalsianeg iganpugultijig ugsisguaq. ²¹Assma pas'g newgte' ta'n ilsutmuijig, sesgweiap ta'n tujiw gaqamianeg na'te'l. Gesigawweiap, 'Ilsumin nige' gisgug ta'n teli gtlams'tasi ta'nig nepu'tipnig apaji unagita'taq.' ”

²²Piligs gis gaqi gji'toq ta'n Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'lta'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq. Na tujiw 'ms't goqwei naqa'toq. Telimaji, “Ta'n tujiw iganpugutuaji sma'gnisg Lisias 'pgising na tujiw gisita'sites ilsumulin.”

²³Tewatgitg glusuaqan ta'n iganpugutuatl Poligapal, “Siaw nuje'iw. Ignmu gijga assumsin aq ignmug witapaq jugwa'tuanew ta'n tel nuta'maj.”

Poligap siaw nuje'atl sma'gnisl

²⁴Ta'suguna'qeg Piligs pegisingig aq ugte'piteml teluisilitl Thusilla negm Lesui'pewi'gw. Natgimatl Poligapal aq jigs'tuatl. Etlewistulij ugjit ta'n teli gtlams'tasilij Se'sugulial. ²⁵Pas'g na Poligap siawewistog, “Ta'n tli ulm'tutes, aq gis tla'tegen ta'n Gjinisgam tel puatg mu na ta'n gi'l tel puatmm, aq na na'gweg wejgu'aq enmigiaspiaq ta'n Gjinisgam ilsumaj mimajuinu'g.” Piligs jipaqa'sit aq teluet, “Jigla'si pe' nige'. Ap wigumultes ta'n tujiw gisgaje'ian.” ²⁶Etlita'sit Poligapal ignmagun ta's'g suliewei. Etna na ugjit gaqaisg wigumatl aq agnutmajig.

²⁷Tapuipunqeg pemtesg'g Polgius Pestus, wesua'tuaj ugt'pun Piligs, aq negm g'pno'lewi. Piligs pewatg'p ul'telmugsin Lesui'pewigtug. Na wet siaw naqalatl pisilitl Poligapal laplusang.

Poligap pipanigesit ugjit Lo'mewei Gjielege'wit ilsuman

25

¹Gisi nsuguna'qeg Pestus iga'teg na'te'l na maqamigew aq weji maja'-sit Sesalia glapis Selusalemg. ²Etna na na'te'l iganpugultijig patlia'sg

aq esgwia'tijig Lesui'paq iganpugultijig telima'titl Pestusal, ta'n goqwei elsumua'tij Poligapal. Etawaqtmua'titl Pestusal ³ ul'te'tmulin, jugwa'lugsilin Poligapal Selusalemg, gisi ilsutmi'tij ne'pa'new ta'n tujiw pmil'ta'tij. ⁴ Pestus teli asitemaji, "Poligap siaw gugunut laplusang Sesalia, aq ni'n ma 'pgije'nug apa-jasites. ⁵ Ignmug ta'nig iganpugultijig wije'winew Sesalia aq 'lsutma'tij na ji'nm ta'n goqwei tel'ta'sultioq gisi op'la'toq."

⁶ Pestus siawqatg's na'te'l glapis pa na na'tami metlasuguna'q. Na tujiw eliet Sesalia aq maw Lesui'paq iganpugultijig. Na igtig na'gweg pemgopa'sit ta'n i' tli ilsumuj, aq tewatgitg glusuaqan Poligapal pisgwa'lugsilin. ⁷ Ta'n tujiw Poligap gisi pisgwa'luteg na Lesui'paq ta'n weita'pnig Selusalemg gigo'qopugutua'titl aq elsumua'tij pugwelgl ta'n goqwe'l gisi op'la'toqol. Pas'g mo goqwei gis neia'tu-ti'gw tlian. ⁸ Na tujiw Poligap igalsit, "Ni'n menaq goqwei op'la'tu gisna 'gtantun 'tplutaqan Lesui'pewei gisna 'gja'sutuo'guom gisna Lo'mewei 'gjielege'wit."

⁹ Pestus pewatg's ul'te'lmugsin Lesui'pewigtug. Wej pipanimatl Poligapal, "Ul'te'tmug lien Selusalemg aq na'te'l ni'n tli ilsumulin?"

¹⁰ Poligap teli asitematl, "Nige' gaqami ta'n tli ilsumuj mimajuinu'g ugjit 'gjielege'wit aq tet telgitasi tli ilsumugsin. Menaq goqwei op'la'tuaqig Lesui'paq aq gi'l weli gji'tun. ¹¹ Lpa sewisga'tua's 'tplutaqan aq tla'tega's nat goqwei toqo te'pmas ne'po'qsin na tujiw gis ne'pa'itoqs'p. Pas'g 'lpa mo telianug ta'n teli gtani'tij Lesui'paq iganpugultijig. Ni'n Lo'mewa'j aq mo wen gisi iga'ligw na'te'l. Ni'n pipanigesi 'lgimugsin 'gjielege'witewigtug ilsumin."

¹² Na tujiw Pestus gis mawagnutma'ti'titeg natawo'ltiliji ugtmimajui-numg. Teli asitematl, "Gis pipanigesin 'gjielege'wit ilsumulin aq 'gjielege'wit ilsumultew."

Poligap gelulaji Aglipaal aq ugte'piteml Plnisal

¹³ Na'tami ta'sijig tepgunsejig elege'wit Aglipaal aq Plnis pegisingig Sesaliaeg naji mittugwala'titl Pestusal aq wel'ta'suala'titl. ¹⁴ Ta'n tujiw eimi'titeg ta'suguna'q Pestus gegnua'tuatl elege'wilitl ta'n te's'g goqwei teliaqap ugjit Poligapal. Teluet, "Etna na ula ji'nm ta'n Piligs naqalapnn laplusang. ¹⁵ Ta'n tujiw elianeg Selusalemg, na Lesui'paq iganpugultijig aq natawo'ltijig ji'nmug peita'jig aq telimijig ta'n goqwei elsumua'titl Poligapal, aq pipanimijig ni'n ilsuman ugjit ne'po'qsilin. ¹⁶ Pas'g na telimg'pnig, Lo'mewaq mo telo'lti'gw igan iga'lanew ta'n pas'g tegan ji'nm elsumuj op'la'tegen. Amujpa na tmg nemiaji ta'nig elsumaji glaman gisi igalsitew ugsisgwaq. ¹⁷ Ta'n teli nqase'g peita'titeg tet, na wapg, smtug epa'siap i' tli ilsumuj aq tewatgitmap glusuaqan ugjit na ji'nm pisgwa'lugsin. ¹⁸ Na ta'nig getant'pni gaqamita'pnig pas'g mo geggunmi'tigup ta'n goqwei ilsumuataq gisi op'la'tlin 'st'ge' ta'n tel'tasiap. ¹⁹ Pas'g gijga gi'gaita'pnig ugjit ta'n negmow teli gtams'tasulti'tij Nisgamewigtug aq na newgte'jit ji'nm teluisit Se'sus ta'n nepg'pnaq, gatu Poligap teluet apaji minunsipnaq. ²⁰ Me' menaq gisita'siw ta'n tli gji'tutes giasgiwewei ta'n teliaq. Etna na ugjit pipanimg Poligap ul'te'tmn lien Selusalemg na'te'l tli ilsumugsin ta'n goqwei elsumuj. ²¹ Pas'g Poligap pipanigesip gugunugsin tet, aq ignmuan negm 'gjielege'wit ilsumgun. Na tujiw tewatgitmap glusuaqan ugjit negm gugunugsin glapis gisi 'lgim 'gjielege'witeg."

²² Na tujiw Aglipaal telimatl Pestusal, "Gsatumg ni'n gis nutaq na ji'nm." Pestus asitematl, "Amuj nutuates sapo'nug."

²³ Na igtig na'gweg Aglipa aq Pelnis pegisingig, ma'muna'taqatiliiji ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g gepmite'lgwi'tij. Pisgwa'tijig ta'n i' tli ultesgatulti'tij maw iganpugultiliji sma'gnisg aq iganpugultijig ji'n mug tle'g na 'gjigan. Na tujiw Pestus tewatgitg na glusuaqan ugjit Poligapal pisgwa'lugsilin. ²⁴ Pestus poqji glusit, "Elege'wit Aglipa, aq ta'n te'sioq eimu'tioq tet, ula na ji'nm ta'n Lesui'paq getana'tipnn aq milimsima'tipnn tet aq Selusalemg. Sesgu'tipnig, 'Mo tepawgtigw nugu mimajin.' ²⁵ Pas'g na ni'n mo we'jituaq goqwei ta'n gis tla'tegej we'gaw te'pmn ne'po'qsin. Negm gis pipanigesit 'lgimugsin 'gjielege'wit. Gisita'siap 'lgiman. ²⁶ Pas'g na mo goqwei geggunmu ugjit negm ta'n tl wi'gmua's Lo'mewei Gjielege'wit. Etna na ugjit pegisulg tet gilew 'gsisgwaq. Pjiliw gi'l Elege'wit Aglipa, glaman munso'tmnej ta'n tel gwilmu'g, ta'n Poligap gis tla'teg'p glaman ni'n guguntes nat goqwei gis wi'g'tesg. ²⁷ Muta mo weltenug ugjit ni'n 'lgiman ji'nm aq mo gnua'tuan ta'n goqwei elsutmu'j."

Poligap igalsit Aglipaeg

26 ¹ Aglipa telimatl Poligapal, "Nige' gi'l gis glusites." Poligap poqte-wistoaq aq nespegetl ugpi'tn. Poqji igalsit,

² "Elege'wit Aglipa, wela'sg goqwei ta'n tele'i gisgug na gisi igalsi gi'leg ugjit ta'n te'sg goqwei na Lesui'paq ntmimajuinung elsutmu'ijig. ³ Pjiliw, muta gi'l weli gi'tun ta'n Lesui'paq telo'lti'tij aq mil pipanigesultijig mo wije teli gtlams'tasulti'gw. Nige' pipanimul ewlistui aq sangew jigs'tuin.

⁴ "Ta'n te'sijig Lesui'paq geitu'tij ne'gaw ta'n tel neps'tgwa'tasiap maljewe'-juianeg. Geitu'tij mujga amgwes ne'gaw etligwei ni'n nmutgig aq Selusalemg. ⁵ Gis nige' geitu'tij pa na ugjo'tmi'tij gis tluetag, mujga amgwes ne'gaw etligwei ta'n telo'lti'tij Palasiaq, melgoqtm'i'tij ta'n teli emtoqwala'tij Nisgaml. ⁶ Aq nige' gaqami tet ilsumugsin muta elita'si ta'n Gjinisgam teli tplumapni gujji-naq'ig. ⁷ Ula na wije teplumtingewe'um Gjinisgam gisituapni 'ms't ta'n te'sijig newgtisgegsijig je ta'pu inguti nemigsijig Lesui'paq, ginu 'gmimajuinuminaq. Elita'sultijig 'msnmnew ge's elugowala'titl Nisgaml tepgig aq na'gweg. Mawi espe'n Aglipa, nige' pisui elsutmu'ijig Lesui'paq muta elita'si Gjinisgam Gisiteget tla'tegetew ta'n teli tplsisp. ⁸ Goqwei gilew teli mtue'g 'gtlams'tasultinew Gjinisgam minua'lataq nepu'tiliji?

⁹ "Ni'n tel'ta'siap tla'tegen ta'n telgi'g pegwatu, tetuji gtang'p, Se'sus, Nasaletgewa'j. ¹⁰ Etna na tela'tega'p Selusalemg. Iganpugultijig patlia'sg ignmuipni ml'gigno'ti, aq ni'n pugwelgig Gjinisgam ugtmimajuinung pijo'lg'pnig laplusang. Ta'n tujiw gissmuteg ne'po'qsinew, elt ni'n wel'temap. ¹¹ Gaqaisg telimg'pnig ugjit mattoqsine'w ta'n te'sgl a'sutuo'guoml aq wejo'tmap gisa'lanew puna'tunew ta'n teli gtlams'tmu'tij. Tetuji uggwauugtaqapnig, we'gaw eliapnn 'gjigan se'g tle'g amasgipnn'g'pnig."

Poligap wesgutg ta'n teli ugs'tap

(Paqalaiwaqann 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Etna na ugjit wet lia'p Tamasgusg aq wi'gatign geggunmap weja'toaq iganpugultijig patlia'sg ugjit na tla'tegen. ¹³ Mawi espe'n Aglipa, assma na mewlia'gweg'p, miawi awgtigtug, ta'n tujiw nemituaneg paqtasa'sg. Musigisg'tug wejiaq, me' naji gsateg je mu na'gu'set. Gigto'qwateg ni'neg aq negla ji'n mug pemitae'g'pnig. ¹⁴ Ms't ta'n te'sieg nisiat'ieg maqamigeg. Nutaq nat

wen metewistog, telimit Lesui'pewigtug, 'Sol, Sol, goqwei weji amasgipnnin ni'n? Asgaiasin gi'l ta'n tujiw getanin. Gi'gatgamigsin pa wije aq etlatpetesg gun'ji gun'tewigtug. Je'gas asgaiasit, ta'n tujiw mo tela'tegegw ta'n assusilitl tel puatmlj.' ¹⁵ Pipanigesi, 'Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?' aq Gjisaqamaw teluet, 'Ni'n na Se'sus, ta'n gi'l amasgipnnet. ¹⁶ Lpa unaqa'si aq gama'si. Wet neia'siap ugjit gi'l mgnulin, ugjit 'ntlugowinu'imin. Amujpa na gi'l tlimates igtigig ta'n tel nemi'n nige' gisgug aq ta'n goqwe'l musga'tultes ta'n tujiw apaji neia'sian. ¹⁷ Mo pas'g elgimulu, maw angweiultes ta'n tujiw negla mimajuinu'g Lesui'paq 'gtan'sg, maw 'ms't esgwia'tijig. Ma gis tala'lulug negmow, muta 'lgimultes aq angweiultes. ¹⁸ Gisa'lates mimajuinu'g jigla'lan ta'n Gjimm'tu teli assumaj aq la'lan Nisgamewigtug. Ta'n teli gtlams'tasi'tij ni'neg, apigsigtuaten ugtlue'utiwal. Pa na wije aq gisa'latesg nmitaqatinew ta'n teli npapigwo'lti'tij aq jigla'lan etli oqonitpa'qigtug aq la'lan ta'n etl waseteg. 'Msntaq ugt'punuo'q ta'n Gjinisgam gisi mgnmuaj ugtmimajuinumg.' "

Poligap telimaji ta'n telamu'g ugtlgowaqan

¹⁹ Poligap siawewistog, "Na tujiw, Elege'wit Aglipa, mo elistmuap ta'n goqwei wejiaq wa'so'q ta'n tel apligwa'siap. ²⁰ Amgwezeweieg Tamasgusg aq Selusalemg toqo ta'n telgi'g Jutia aq ta'n maw mo Lesui'peulti'gw na pestunmaqapnig. Amujpa na gawasgita'sultijig aq ejiglita'jig elue'utigtug aq el'ta'jig Nisgamewigtug. Amujpa na tela'taqati'tij ta'n goqwe'l musga'tunew ejiglitatgig elue'utigtug. Na. ²¹ Etna na ugjit Lesui'paq goqqa'lipnig ta'n tujiw eimaneg 'gja'sutuo'guomg aq wejo'tmi'tip ne'pa'new. ²² Ne'gaw Gjinisgam apoqonmuit tlia pa nige' gisgug. Nige' gaqami ula tet wije telimuloq 'ms't ta'n te's'g goqwei gis tliaq, 'ms't ta'n te'sioq, iganpugultioq aq esgwia'tioq. Pas'g teluei ta'n iganigjitegewinugi'g aq Mowiso'q teluepnaq tliatew, ²³ 'Amujpa na Nujiugs'ta-wi'wet welmaje'g aq 'npmn. Amgwezewa'juitew apaji minunsit tgutaqane'gagtigtug. Gnuatuataq Lesui'paq aq esgwia'tijig ta'n tli ugs'ta'titaq pa wije aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug.' "

²⁴ Ge's Poligap etl igalsit ta'n gis tluej, Pestus sesgwalatl, "Poligap gi'l elue'-wien! Ta'n telgi'g gina'masuti, geggunmn elue'wa'ls'g?"

²⁵ Poligap asitematl, "Mo ni'n elue'wiew, mawi espe'n Aglipa; ni'n ta'n telimul teliaq aq mo elue'wiew ta'n tel ewistu. ²⁶ Elege'wit Aglipa! Gis glulultes gi'l, aq mo naqatgenmulu muta gi'l weli gji'tun ta'n goqwei wesgutm. Geju'l gis gi'l geitu'n 'ms't ta'n te's'gl muta ta'n tel gis tliaq mu mimgwa'tas'gnug. ²⁷ Elege'wit Aglipa, getlams'tajig iganigjitegewinugi'g ta'n gis wi'gmi'tipneg? Geju'l 'gtlams'tmn."

²⁸ Aglipa telimatl Poligapal, "Tel toqwaqji'g ta'n telewistun tel'ta'sin gis gawasgalitesg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigtug?"

²⁹ Poligap asita'puguet, "Nige' gisna aqantie'uti, je tlia metlasipunqeg nige' weja'tegemg, pas'g tla'tegen. Geitu'n Gjinisgam ni'n eli a'sutmai ugjit gi'l aq ta'n te'sioq esgwia'tioq etl jigs'tuioq nige' gisgug 'gtlams'tasultitoqs'p Se'suseg st'ge' ni'n ta'n teli gtlams'tasi pas'g mu ta'n pisgataqanapi'l nasgmnew."

³⁰ Na tujiw elege'wit, na g'pnno'l, Plnis aq igtigig wenagita'jig. ³¹ Ta'n tujiw gis jiglita'titeg telimultijig, "Ula ji'nm menaq goqwei opla'tug ugjit ne'po'qsin, gisna pija'lugsin laplusang." ³² Aglipa telimatl Pestusal, "Ula ji'nm gisi iga'lanesoq, mo glumagusn 'gjielege'wit ilsumgun."

Poligap ela'lut Lo'm

27 ¹Ta'n tujiw gissutmi'tij laqtaqatinen Italiewa'gig, iga'tua'titl Poligapal aq igtigig ta'n pisultipnig laplusang Julius ugpitng nuje'wan. Negm newgte'jit ta'nig iganpugutuajig Lo'mewa'q sma'gnisg telui'tujig, "Lo'mewei Gjielege'wit ugsma'gnismg." ²Na tepita'ieg, lapuguan wejiaq Antlamittium, gisgatteg maja's'gtu lian na maqamigew teluisig E'sia. Pusieg aq negina'qi-taieg 'gjigann ta'n gigjiw etegl samqwanigtug. Alistalgus, Masetoniaewa'j, tle' na 'gjigan Tessalonia, wijitgweiugsieg'p. ³Na igtig na'gweg, oqwa'ieg Saiton. Julius wele'watl Poligapal aq ignmuatl lielin nat nmian witapaq, ugjit ignmugsin ta'n goqwei nuta'maj. ⁴Tepita'ieg na wet siawita'ieg na'te'l, ugju'sn asugwetnma'tieg glaman eligtuapsultieg aq elaqtaqatieg a'quteg na mnigu teluisig Saipulus. ⁵Siawaqtaqatieg aq pemptesgmeg na maqamigew teluisig Silisia aq Pampilia. Peita'ieg gutan teluisig Maila, Lisia eteg. Na tujiw oqwa'ieg aq geptitaieg. ⁶Etna na'te'l igtig lapuguan wejiaq Alegsantlia. Gisgatteg pusin lian na maqamigew teluisig Itali. Iganpuguit sma'gnis aq ninen tepita'ieg aq pusieg.

⁷Ta'suguna'q sangew alaqaqatieg aq maw muni gitnm'tieg glapis ta'n tujiw iga'ieg na gutan teluisig Snitus. Tetuji ml'gignewa's'g ugju'sn mo gis siawita'weg na'gweg ta'n getu 'lta'ieg'p. Toqo eligtuapsultieg aq elaqtaqatieg aguteg na mnigu teluisig Gelit, pemptesgmeg wesawei teluisig Salmoni. ⁸Ne'gaw gijetesgmeg aq gitnm'tieg peita'ieg na gutan teluisig, "Ta'n i' tli ango'tas'g ugtulual." Mo piami amasenug na gutan teluisig Lesia.

⁹Pegitga'tmeg na'te'l, na tujiw wesami nsano'qonig siawita'nen muta gis nige' poqji tgwa'g aq gis gneg pemptes'g ta'n teli alaqaqatimg, aq maw na pestie'umg ta'n tujiw migwite'tmn "Gjinisgam apigsigtmasgl 'gtlue'uti'l." Na Poligap gegnua'tuaji, ¹⁰"Ji'nmnut, iganigji'tu ta'n el'ta'igw mawi 'nsano'qonig, ta'n te's'g goqwei tepteg gaqi n'tutesnug maw 'gtulnu aq maw mimajuinu'g 'npu'titaq." ¹¹Gatu, iganpugutuaji sma'gnisg jigs'tuatl iganpuguilitl ta'n assu'tmlig ugtul teluelij, aq mo ta'n Poligapal teluelij. ¹²Na gutan ta'n teluisig "Ta'n tli ango'tas'g ugtulual" mo gesi gelu'lgtnug newgtipug i'mu'tinew. Pugwelgig ji'nmg wel'te'tmi'tij siawaqtaqatinenu wejo'tmi'tij iga'new Poenigs, gisi pgwa-tu'tij glaman i'ttaq na'te'l newgtipug. Na gutan Poenigs eteg na wijei mnigu Gelit. Ta'n i' ango'tas'g ugtulual elasg'teg 'tg'snug aq oqwatnug.

Mesgi'g 'mtunoqt apaqtug

¹³Uljaqa poqji ugju's'g 'tg'snug wett'g aq na ji'nmg tel'ta'sultijig gis tla'ta-qatijig ta'n teltu'taqatipnig. Gl'pisun wenaqa'tu'tij aq smtug tajigaqtaqatijig ta'n telgi'g pegwatu'tij gigjiw na mnigu Gelit. ¹⁴Tel gne'g melgignaq ugju'sn telui'tmi'tij "Ewlamnsn" oqwatnigjipeg wet ne'itesg na mnigug. ¹⁵Ugju'sn gisa'toq 'ntulnen mu nugu gisgwenmug, els'g ugju'snigtug aq siaw liap'tmeg siawa'lugsinen ugju'snigtug. ¹⁶Gijga mesnmeg aguteg ta'n tujiw gis pemptesgmeg apje'ji'j mniguji'j teluisig Gawta. Etna na na'te'l, gitnm'tieg ta'n tel gisapsgnmeg 'ntulji'jinen ta'n pemsewtaqatueg'p. ¹⁷We'gaw gisapsgnmeg aq gelpilmeg 'ntulnaq ta'n tujiw gis tepa'tue'g aq gelpilmi'tij ta'n telgi'g lapuguanmuow 'ntulnen. Negmow jipasultijig jijuqa niwetasantitaq gmetug na maqamigew teluisig Lipia. Na tujiw nisa'la'tiji ugsegi'gnmuag aq gelpila'tiji aq

eliaqtm'i'tij 'ntulnen ugju'sn pma'lugunew. ¹⁸ Siawi gnewa'sg ugju'sn we'gaw igtig na'gweg, poqji paqatjio'tueg ta'n goqwei tepteg 'ntulnaq. ¹⁹ Aq na igtig na'gweg paqatjio'l'g'tjig ta'sijig segi'gng, a'papi'g, aq g'gamgo'ng. ²⁰ Gaqaisugunaq mu gis nemiaqat na'gu'set gisna gloqowe'g aq na ugju'sn me' naji ma'mun putues, glapis ninen mu nugu elita'sultiweg ugs'ta'tinen.

²¹ Na ji'nmug mo mijjulti'gw gaqaisugunaq, Poligap gaqama'sit aq telimaji, "Ji'nmulut, jigs'tuigoqpn na aq mo weji pusigoqpn Gelit, glaman nige' mo te'sgtuuisoq ta'n goqwei entu'g. ²² Pas'g nige', etawaqtmuloq ml'gito'ltigw. Mo eimu newgte'jit te'sioq ta'n 'ntutew ugmimajuaqanm pas'g 'gtulnu gaqseioq-toqwetew. ²³ Geitu muta wela'gweg, Gjinisgam ta'n ni'n tleiawi aq emtoq-walg, ugtansale'witeml pegising'p ni'neg. ²⁴ Aq telimip, 'Mut jipasiw, Poligap. Amujpa na qamites ilsumulin Lo'mewei Gjielege'wit. Gjinisgam ta'n teli ulm'toq, ugjit gi'l, weji ugs'tawiaji mimajuinu'g, ta'n wijitgweiasgig lapuguanigtug.' ²⁵ Glaman ji'nmulut, ml'gito'ltigw, muta ni'n elita'si Gjinisgam, geitu tliatew 'st'ge' negm ta'n telimip. ²⁶ Pas'g ginu na'taqamtogu'titesnu na'tami mnigug."

²⁷ Gis ta'pu aqantie'uti, metugunaq, na wela'gw pemtoqu'tieg Mesgi'g 'Gta'n. Na'tami gisgatatpa'q, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen pegnotmi'tij pm gigjetesgmnen maqamigew. ²⁸ Angaptmi'tij ta'n tel temig samqwan, e'wa'titl a'papij 'sgolu'sgw gelpiteg. Na tujiw gisi gji'tu'tij ta'n tel temig samqwan, newgt gasgiptnnaqan je tapuisga'q leppie. Tel gne'ji'j ap wije' tela'taqatijig aq gi's gisi gji'tu'tij pesgunateg te'sisga'q leppie tel temig. ²⁹ Jipaqite'tmi'tij ugtuluow lian etl guntewig. Na tujiw nispilmi'titl newgul gl'pisun ugtejg aq a'sutma'tijig ugjit peitapnian. ³⁰ Na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen wejo'tmi'tij ugsmultinew. Nispilmi'tij apje'ji'j 'ntulji'jinen samqwanigtug 'st'ge' na to'q pmil'ta'new naji nispilmnew gl'pisun igantug lapuguan. ³¹ Pas'g na Poligap telimaji iganpuguilitl sma'gnisl aq ugsma'gnismg, "Pa na negla ji'nmug mo siaw teppulti'gw, 'lpa mo gilew gisi ugs'ta'tiwoq." ³² Toqo sma'gnisg temsa'tiji a'papi'g wet gl'piteg apje'ji'j 'ntulji'jinen aq eliaptmi'tij.

³³ Pem gisapniaq, Poligap munsaiwaji 'ms't ta'n te'siliji gijga mijjultinew, "Gis nige' esgm'tioq metlasuguna'q jel ne'w aq ne'gaw mo goqwei malqotmuoq. ³⁴ Ewlistuigw gijga mijjultigw, puatmoq ta gatu siaw mimajultinew. Gatu je ma newgte' sapun gun'jiwaq ugsegaqtug." ³⁵ Poligap, na gis thuetag, wesua'toq pipnaqan, miwatmuatl Nisgamal ugsisgwaq, pasgino'toq pipnaqan, aq poqji mijjit. ³⁶ Welgwija'laji. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig poqji malqotmi'tij ta'sg mijipjewei. ³⁷ Ta'pu gasgiptnnaqan jel llaigneg te'sisgegsieg jel asugom tepultieg. ³⁸ Ta'n tujiw 'ms't wen gaq ul g'satalultit'iteg, na tujiw nenaqjijatu'tij 'ntulnen. Geptijio'tu'titl gulumgl ugta'nug.

Sewisto'gweg 'ntulnen

³⁹ Ta'n tujiw gisapniaq, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen, mo nenmi'ti'gw na sitm. Na tujiw nemitu'tij mnigu ta'n mo gun'tewinu, gissutmi'tij gisi pgwatu'tij na'te'l tl niwetesultitaq 'ntulnen. ⁴⁰ Na tujiw pesipgwesa'tiji a'papi'g ta'n wej gl'pisijig gl'pisunigtug getapa'qal. Na wije' apgwa'la'tiji a'papi'g ta'n ilgweng 'ntulnen aq wenaqpila'titl segi'gn igantug, glaman 'ntulnen un'jig liatew ugju'snigtug ta'n tel na'taqama'sg. ⁴¹ Gatu 'ntulnen niwetesg. Igantug mo gis maja'sgtug gatu na ugtejg gaqsuisto'qweg ta'n tel ml'gignewa'ti'tij 'tgu'g.

⁴²Na sma'gnisg gisita'sultijig ne'pa'new ta'nig gisi gtaqqola'tipni laplusang glaman je ma newgte'jit gis na'taqama'mu'ti'gw aq ma gisi ugsmulti'gw. ⁴³Pas'g na iganpuguit sma'gnis mo puatmug Poligapal tala'lugsinen. Na tujiw naqa'laji ta'n getu tla'taqatipnig. Awna na telimaji 'ms't ji'nmug ta'nig natawamutiliji, paqasi unaqia'tinew tmg aq na'taqama'mu'tinew. ⁴⁴Gatu esgwia'tijig majulgwalanew genna'tiji pase'gig lasgo'plaq ta'n weji mn'to'qotijig ntulnaq. Etna na 'ms't ta'n te'sieg na'te'l gis tl na'taqamita'ieg.

Ta'n goqwei gis tliaq Malta

28 ¹Ta'n tujiw gaq na'taqamita'ieg, na mimajuinu'g telimugsieg, "Ula mnigu teluisig Malta." ²Na mimajuinu'g ta'n na'te'l tle'g weleiugsiegpnig. Assma poqji gigpesaq aq poqji tge'g, na pugtew pasgesa'tu'tij ugjit ninen. ³Na Poligap ali mgngl pugsugl aq gegupa'toqol pugtewigtug. Pisisnaq 'mtesgmaq lame'g aq getaqqi unaqiet muta wesam p'teg aq nastesingl Poligap ugipitn. ⁴Ta'n tujiw na mimajuinu'g na'te'l tle'g nemia'titeg 'mtesgmul gaqapijinitl Poligap ugipitn telimultijig, "Amuj ula ji'nm nut ne'pateget. Etug aniamugwet aq mo ignmuamut siaw mimajin tlia nige' gissumugt'g 'gta'n mo getapaqto'qwegw." ⁵Pas'g na Poligap etl mntesmatl 'mtesgmul pugtewigtug aq 'lpa ma tala'lugugl. ⁶Negmow esgmala'titl poqji moqpelin gisna jiniw nisielin aq 'npmn. Pas'g na me' pegiji esgmajig aq mo nemitu'ti'gw goqwei wiguas'gtug negm ugtinneg, na tujiw gawasgita'sultijig aq teluejig, "Etna na ula newgte'jit nismagaq."

⁷Na ji'nm teluisit Puplius 'nnu saqamaw na mnigu. Assutgl iga'taqan aq nesuguna'q ne'gaw weleiugsieg aq ignmugsieg i'mnen wiguaq. ⁸Na Puplius ujjl 'npo'qonisilitl gesnugwalitl epsimgewia'silitl aq ugplaqane'gelitl. Poligap eliet negmeg, a'sutmat aq ugipitn ge'gwa'tuatl ugtugwejang aq gisi npilat. ⁹Ta'n tujiw na gis tliaq, esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig, na mnigug, peita'jig aq gisi npilujig. ¹⁰Negmow ignmugsieg pugwelgl ta'n goqwe'l. Ta'n tujiw poqtaqtaqatieg tepo'tugsieg ta'n tel nuta'maieg ta'n tel maita'ieg.

Naqtm'i'tij Malta aq siawita'jig glapis Lo'mg

¹¹Nesisijig tepgunsejig teli pgitgatmu'tieg. Na tujiw tepita'ieg lapuguan weja'tegemg Alegantlia teluisig, "Tqope'jg Nismagaq." Lapuguan na'te'l newgtipug eteg'p na mnigug. Na se'g elaqtaqatieg. ¹²Glapis iga'ieg na 'gjigan teluisig Silagius, eteg na mnigu Sisili. Eimeg'p na'te'l nesuguna'q. ¹³Weji pqotaqtaqatieg aq iga'ieg na 'gjigan teluisig Lejum, eteg Italie'gati. Na wapg ugju'sn poqji putueg wejiaq 'tp'tesnug. Tapuguna'q peita'ieg na gutan teluisig Puteoli. Naqtmeg na'te'l lapuguan. ¹⁴Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg na'te'l. Pipanimugsieg'p siawqatmnien na'te'l aqantie'uti aq wet siawi 'Ita'ieg Lo'mg. ¹⁵Ta'nig getlams'tasultijig wigultijig Lo'mg nutma'tijig ugjit ninen aq naqtm'i'tij ugjit asuguginen. Ta'sijig we'gaw weita'jig glapis na gutan teluisig "Nesisgl ta'n i' tl nep'timg" aq igtigig me' na'gweg, glapis ta'n tli ntuisga'ti'tij na gutan teluisig Appius. Ta'n tujiw Poligap nemiateg, miwatmuatl Nisgaml aq welgwija'sit.

Peita'ieg na 'gjigan Lo'm

¹⁶Ta'n tujiw iga'ieg Lo'mg Poligapal eliamatitl 'ngutamsilin aq newgte'jilitl sma'gnisml angweiagun glaman ma gisi ugsmugwagw.

¹⁷Gisi nsuguna'q Poligap wigumaji iganpugultijig Lesui'paq ta'nig wigultiliji na'te'l ultesgatultinew. Ta'n tujiw gis mawita'titeg, Poligap telimaji, "Nigma-tut, menaq ni'n goqwei tla'tegew 'gtanan 'gmimajuinuminag gisna ta'n telo'l-ti'tij wejiaq gujjinaqi'g. Awna pija'lipni laplusang Selusalemg aq iga'lipnig ugpitnuag Lo'mewa. ¹⁸Mil pipanimipnig aq getu iga'lipnig muta mo goqwei we'jituti'tigup ugjit te'pmn ne'po'qsin. ¹⁹Pas'g na Lesui'paq mo wel'te'tmi'tigup, gi'gaji pipanigesiap Lo'mewei Gjielege'wit ilsumin, we'gaw mo goqwei geg-gunmuap ugjit tli ilsumitaq 'ntmimajuinumg. ²⁰Etna na ugjit getu nmu'linew aq agnutma'tinenu. Wegla pishgataqanapi'l wet nasgman ugjit Gjinishgam ta'n Isle'lewaq elita'suala'titl."

²¹Telima'titl, "Menaq ninen mesnmueg ta'n pas'g telamu'g wi'gatign ugjian Jutia ugjit gi'l aq menaq na'te'l wen wejiegw ninen wijigatultijig ta'n pegisitoq agnutmaqan ugjit gi'l gisna win agnimugsin. ²²Gatu 'gsatmugeg gis nutu'leg gi'l ta'n tel'ta'sin muta geitueg ta'n te'sijig mimajuinu'g wesguma'tiji aq geta-na'tiji ta'nig tleiaultijig pa wije' aq nige' gi'l."

²³Na gegnue'g na'gweg iga'tu'tij ugjit Poligapal gis nutuanew aq me' pug-weliejig peita'jig na na'gweg ta'n Poligap wesgowa'sij. Weja'tegemg egsitpu'g glapis wela'gw gegnua'tuaji aq telimaji gelu'g agnutmaqan ugjit Gjinishgam ugtelege'wa'gimg. Wejo'tg gisa'lan 'gtlams'tmu'tinew Se'susal. Gegnua'tuaji ta'n ugt'tplutaqanm Mowis tel wi'gas'g'p aq ta'n tel wi'gmi'tisneg iganigjite-gewinugi'g na teliaq. ²⁴Ta'sijig getlams'tmi'tij ta'n teluelij pas'g na igtig mo getu 'gtlams'tmi'ti'gw. ²⁵Ge's mo maita'ti'gw gi'gaita'jig negmow muta Poligap gisna teluet, "Tetapu ewo'qwes Wejuli Nisgam, wet sapu tl lugweteg iganigji-tegewinuaq Aiseiao'q, ugjit gujjinaqi'g. ²⁶Telimapnn,

Lia aq tlim ula mimajuinu'g,

'Gilew tetuji jigs'tmu'titoqs'p

pas'g ma 'ns'tasultiwoq.

Gaqaisg alapultitoqs'p pas'g ma nmitaqatiwoq.

²⁷Ula mimajuinu'g metuatpa'tiji

etna na ugjit gepistaqana'tutitl ugs'tuaqanual

aq gepsoqwa'tu'titl ugpugugul.

Jijuaqa mo 'gpisoqwa'tu'ti'gw ugpugugual na nmitaqattaq,

aq pana'tuoq ugs'tuaqanual na nutmi'titaq

aq ugtangita'suaqanmual 'ns'tasultitaq.

Na tliaq jugwita'taq ni'neg aq 'npila's negmow.' "

Na teluet Gjinishgam.

²⁸Poligap anguewistoq, "Gilew telteg gji'tunew Gjinishgam ugtagnutmaqanm ta'n elgimujig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Elt negmow gisi ugs'ta'titaq, 'lpa negmow jigsittaq."

²⁹Ta'n tujiw Poligap gaqewistoq, Lesui'paq maita'jig aq ma'mun gi'gaita'jig, suel matnultijig. ³⁰Tapuipunqeg Poligap teli pgitqatg na'te'l apangitg ta'n eig. Weltesguaji ta'n te'silitl wen pet nmitl. ³¹Pestunmuaji ugjit Gjinishgam ugtelege'wa'gimg aq gegnua'tuaji ugjit Gjisaqamaw Se'suguli. Melgita't ta'n telewistoq aq mo wen naqa'lagul ta'n tel pestunmlj. Glapis ap nmu'ltes, Lu'g.

Poligap ewi'gmuaji

Lo'mewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Poligap ewi'gmuaji Lo'mewaq ugjit ilajugtmnew ta'n negm emittugwalaji. Gisite'tg lien aq maw lugutijig na a'sutmewinu'g na'te'l aq apoqonmuaji ta'n teli gtlams'tasul-tiliji Westaulgigtug. Ta'n tujiw lietew Espeine'gati negmow gisi apoqonmua'titl. Ewi'giget ula wi'gatignigtug ugjit gnu'a'tuanew ta'n Poligap teli gtlams'tuatl Se'susal na Westaulgl aq Gjinisgam Gisiteget na Wegwisit Nisgam. Ewi'giget ta'n goqwei Gisiteget pewalugsi'gw tla'taqatinenu.

Gis wel'ta'sualaji na mimajuinu'g ta'n melgi gtlams'tmi'tij Lo'mg. Telimaji ta'n teli a'sutmessewaji aq ta'n goqwei mawgi'g ula wi'gatignigtug.

Gelu'lg glusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam Gisiteget teli apajo'laj mimajuinu'g negmeg aq gisa'lanew tetapua'tinew aq tetapua'taqatinew.

Weji pqotamgiaq ta'n poqji gtlams'tasulti'gw Westaulgeg aq ta'n siawi gtlams'tasul-ti'gw nige' aq glapis.

Ms't mimajuinu'g, gitg Lesui'paq aq maw ms't igtigig mo tetapuitelma'tigul Nisgam! muta pata'tegewinu'g na ginu aq lue'uti assumugsi'gw. Mo wen gissmugwagw ta'n tli ilsumugsitesnu. Gatu mimajuinu gis tetapuitelmatal Gisitegelitl ta'n melgi gtlams'tuatl aq majulgwatal Westaulgl na Eujit Nisgam.

Gjinisgam ignmugsi'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq muta sangewitelmug. Na Wejuli Nisgam ta'n Westaulg petgitmugsi'gw na ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup. Geitug Nisgam unaqa'lugsitesnu aq ignmugsitesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

Na Lesui'paq mo menuege'tigul Westaulgl etna na ugjit na gelu'lg glusuaqan se'sa'sg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ms't wen ta'n getlams'tuatl Westaulgul na Gisiteget wel'telmatl aq ignmuatl iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu Poligap tel'ta'sit negm na Lesui'paq mo apjiw menuege'tigul Westaulgl.

Toqo Poligap telimugsi'gw ta'n tl gegnu pmo'ltitesnu ugjit tetapua'lan Westaulg aq ta'n teli gsaltulti'gw muta teli gsalug Westaulg. Telteg apji gsaltulti'gw aq ms't goqwei tela'taqati'gw gsaltuaqanigtug aq apji ule'waqig igtigig.

Elt wesgutg ta'n telteg a'sutmewinu'g tlo'ltinew ta'n etl mawita'tij aq ugjit umutgig.

Ugtejgewei ewi'giget glusuaqan ugjit ta'nig maw lugutijig ugjit Nisgam! aq munso'-tmuaji Lo'mewaq emtoqwalanew Nisgam!

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Wel'ta'sualaji Lo'mewaq aq telimaji ta'n weji wi'gmuaji na gelu'lg glusuaqan,

Nisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm (1.1-17)

Ms't wen gis pata'teget aq pemiet mn'tua'gig (1.18-3.20)

Ta'n Gjinisgam Gisiteget getu westawiaji mimajuinu'g aq getu apajo'laji

mimajuinu'g negmeg (3.21-4.25)

Gisi ignmugsitesnu piltu mimajultinenu, ginu ta'n majulgwalu'g (5.1-8.39)

Lesui'paꝓ mo menuege'tigul wijigatijig Westaulꝓ gatu na'gweg iga'qt'tal ta'n
tujiw gawa'sgita'jig aꝓ mnuege'tital (9.1–11.36)

Ta'n telteg a'sutme'winu gegnu pmiel aꝓ gepmitelmatl Nisgaml (12.1–15.13)

Ugtejgewe'l ta'n getu tlimaji Lo'mewaꝓ aꝓ glusuaꝓan ugjit witapaꝓ (15.14–16.27)

1 ¹Na ni'n Poligap epa'si aꝓ ewi'gmuloꝓ, Lo'meultioꝓ. Gjinisgam Gisiteget mawi gsitelmugsioꝓ aꝓ wigumugsioꝓop ugjit saꝓe'ultinew. Ni'n elugowg Se'suguli. Megnimꝓ'p Gjinisgam aꝓ wigumip ugjit apostale'witewin aꝓ tepgi-sa'lip ugjit pestunmulinew gelu'lg agnutmaꝓan.

²Ula gelu'lg agnutmaꝓan gis sa'q Gjinisgam teplumugsi'gup aꝓ ugtiganigji-tegewinugi'g igan tlimapni aꝓ negmow ewi'gmi'tij Gjinisgam ugglusuaꝓanml wi'gatignigtug. ³Ula gelu'lg agnutmaꝓan wesgutꝓ'p ugꝓwisl na Gjisaꝓamaw-minu Se'sugulial. Se'suguli wetagutꝓ'p eleꝓe'witoꝓ Ta'pito'q. Na teli uꝓs'tqa-muip aꝓ na tel mimajuinualsip. ⁴Negm elꝓ Gjinisgam ugꝓwisl aꝓ wijei tel saꝓe'wilittl aꝓ wijei teli igna'lut 'st'ge' ujꝓl. Na Wejuli Nisgam na tel musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tujiw Se'sugulial gisi nꝓliteꝓ, Gjinisgam minua'lapnn. Etna na ugjit Se'suguli weji iganpugutugsi'ꝓ. ⁵Se'suguli wel'te'lmit aꝓ gisi mꝓnit. Ignmuit na ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin glaman gisi ilgwenas mimajui-nu'g ta'n telgi'g uꝓs'tqamu ugjit 'gtlams'tmu'tinew Se'suguliewigtug aꝓ gaꝓaisꝓ ml agnutmu'tijig mimajuinu'g jigs'tmu'tinew ugglusuaꝓanml. Wet tla'tega'p ugjit Se'suguli, na tujiw gepmitelmaten. ⁶Aꝓ maw nige' gilew ta'n eimu'tioꝓ Lo'meg elt getu pestunmuloꝓ. Gjinisgam mawa'lugsioꝓ gilew ta'n wigumug-sioꝓop ugjit tleiaultinew Se'sugulieg aꝓ majulꝓwalanew maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig.

⁷Etamꝓig Gjinisgam gujꝓinu aꝓ Gjisaꝓamaw Se'suguli ul'telmugsinew aꝓ ignmugsinew ugꝓelu'lgmuow aꝓ wantaꝓo'ti 'gꝓamlamunuaꝓ. Na tliaꝓ.

Poligap miwatmuatl Gjinisgaml

⁸Amuꝓpa na tmꝓ miwatmaꝓ Gnisgaminu wet sapu tl lugwet Se'suguli ugwi-sunmꝓ ugjit 'ms't ta'n te'sioꝓ. Puꝓwelꝓ mimajuinu'g ta'n telgi'g uꝓs'tqamu nutma'tijig ta'n teli gtlams'tasultioꝓ. ⁹Gjinisgam Gisiteget ta'n 'ms't goꝓwei geitoꝓ gisi musga'tugsitoꝓs'p ta'n goꝓwei teluei na teliaꝓ. Etna na Gjinisgam ni'n elugowg ta'n tel we'ꝓwisipꝓwatu muta na tel ꝓwitꝓ 'ngamlamun. Wet tla'tegei ta'n tel pestunm gelu'lg agnutmaꝓan ugjit ugꝓwisl. Gjinisgam geitoꝓ aꝓji migwitelmuloꝓ ta'n teli a'sutmai. ¹⁰Pipanimꝓ Gjinisgam ta'n te's a'sutmai pipanimꝓ lien ugjit mittugwalulinew. Negm tli ul'te'tꝓ. ¹¹Sa'q getu mittug-waluloꝓ glaman me' gisi ul gnuat'ultoꝓs'p ta'n Gisiteget apoꝓonmugsi'ꝓ wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug. Na tujiw gisi ml'gignewa'lugsitoꝓs'p ta'n teli gtlams'tasultioꝓ ¹²glaman ulꝓwijintultitesnu. Gilew ta'n teli gtlams'-tasultioꝓ aꝓgnua'lioꝓ aꝓ ni'n ta'n teli gtlams'tasi aꝓgnua'luloꝓ. Pa na wijei aꝓ mawi apoꝓonmatulti'ꝓ.

¹³Nigmatut pualuloꝓ 'gji'tunew ta'n tel gissumsi mittugwalulinew gilew ta'n eimu'tioꝓ Lo'meg, aꝓjiw nat goꝓwei naꝓa'lig mo gis lien. 'Gsatumꝓ apoꝓonmuan mimajuinu'g ta'n eimu'tioꝓ gis gawasgita'sultinew elue'utigtug aꝓ majulꝓwalanew Se'sugulial pa wijei aꝓ ta'n tela'lg'pniꝓ igtigig mimajuinu'g. ¹⁴Tettaꝓig Gjinisgamewigtug gnuat'tuan gelu'lg agnutmaꝓan ta'n te'sit mima-juinu weltesgaꝓ. Telꝓitasi gnuat'tuan aꝓ tliman ugjit Se'susal ta'n tel gaꝓais

milapegsit mimajuinu gina'masuti gugung gisna mu gugunmug. ¹⁵Etna na ugjit tetaqite'tm aq weji melgugtm ta'n getu pestunmuloq gelu'lg agnutmaqan maw gilew ta'n wigultioq Lo'meg.

ML'gigna'qal Gjinisgam ugglusuaqanml

¹⁶Me'gite'tm na gelu'lg agnutmaqan. Ml'gigno'ti eteg Gjinisgam ugglusuaqanm ta'n tli ugs'tawiaataq mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig. Tmg etl pestunm'gig Lesui'paq na tujiw maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹⁷Na gelu'lg glusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam teli apaja'laj mimajuinu'g negmeg. Telueg, "Gisa'laji tetapua'tinew aq gtlamia'tinew wet sapu tl lugwet ta'n teli gtlams'tasij negmeg." Weja'tegemgeg ta'n weji pqoji gtlams'tasiteg glapis ugtejgewei.

Mimajuinu'g pata'taqatijig

¹⁸Gjinisgam musga'toq ta'n teli wegaiugt'g lue'uti. Musga'tugsi'gup ml'gigno'ti geggung ta'n tli ilsumataq mimajuinu'g ta'n teli opla'taqati'tij aq ta'n mo emtoqwala'tigul aq mo gepmitelma'tigul. Ta'n teli opla'taqati'tij gisa'la'tiji igtig mimajuinu'g mo 'gji'jianew giasgiwewei Gjinisgam. ¹⁹Gis nenua'titl Gjinisgam giasgiwewei aq ta'n tele'lij muta menaqqajewei musga'tuapni. Etna na ugjit ugtapulata ta'n teli opla'taqatili. ²⁰Weja'tegemgeg ta'n Gjinisgam Gisiteget gisitoqop ugs'tqamu mimajuinu'g menaqqajewei gisi ns'tmi'tij ugm-l'gigno'tim ta'n teli ms'gi'g aq iapjiwewetew. Mimajuinu'g mo gis nemiawgw gatu ta'n goqwei tela'tegit musga'tugsi'gw ta'n tele'g negm. Gis nenua'titl ta'n tel Nisgamewilitl muta ta'n te'sg goqwei gisitoq gis nemitu'tij. Etna na ugjit ma nugu gis gugunmi'ti'gw goqwei ta'n gis lua'tijig ta'n teli opla'taqati'tij. ²¹Gejia'titl Gjinisgam pas'g mo gepmitelma'tigul 'st'ge' ta'n tl gepmitelma'tis gisna je mu miwatmua'tigul. Gatu awna ewnasi angita'sultijig aq sigue'gul ugtangita'suaqanmual. Etna na ugjit mo nestasulti'gw aq pilse'gl. Oqonitpa'-qigtug eimu'tijig. ²²Tel'ta'sultijig nestawo'ltijig gatu awna negmow elue'wal-sultijig. ²³Emtoqwala'tiji 'nnuqta'wg ta'n teli angamgusultiji 'st'ge' sisipji'lg gisna wi'sisji'lg gisna taqtaloq gisna mimajuinu ta'n 'np'tew. Gatu mo emtoqwala'tigul Gjinisgam ta'n iapjiw mimajilitl.

²⁴Muta mimajuinun'g teli ewnaso'ltijig Gjinisgam eliamapni tla'taqatinew winjig ta'n uggamlamunual telgwig aq 'lpa na ntaqo'qon ta'n negmow tela'taqati'tij ala wen ap igtig. ²⁵Pun jigs'tua'titl Gjinisgam aq mo piami gtlams'tua'tigul awna getlams'tmi'tij egsuo'qon. Na nige' emtoqwatmi'tij aq elugowa'tmi'tij ta'n goqwei Gjinisgam gisitoq je mu Gjinisgam Gisitegelitl. Etna na negm telteg emtoqwalugsin iapjiw. Na tliaj.

²⁶Muta mimajuinu'g na tela'taqati'tij Gjinisgam eliamaji ntaqo'qonalsultinew. We'gaw e'prij mila'taqatiji mo e'wa'tigwi ji'nmug ta'n tel winsultitij. Piltu lugutijig awna wiji e'pilitl elietl. ²⁷Pa na wije ji'nmug telo'ltijig. Ta'n tujiw getu winsij mo e'pilitl eliegul awna igtig ji'nmul elietl aq 'ntaqo'qon ta'n tel luguti'tij al wen ap igtig. Gjinisgam etli wetapulaji ta'n teli opla'taqati'tij. Ta'n tel luguti'tij 'msntaq ta'n tel te'pmi'tij.

²⁸Ula mimajuinu'g mo getu angite'tmi'ti'gw ta'n goqwei Nisgamewei, mo tepawgtinug ugjit negmow. Gjinisgam eliamaji ta'n tel winjig ugtangita'suaqanmual aq tela'taqatijig ta'n teli gsatmi'tij ta'n mu tla'taqatiwi'tis. ²⁹Gaqi

ugjua'lsultijig ta'n tel gaqais milamu'gl winjig! aq elue'ultijig aq metuito'l-tijig. Qalipusita'jig, wisguoltijig, ne'pa'taqatijig, matnaqq'tijig, gi'glultultijig ewnasima'titl mimajuinu'l naqsi maqanimatl aq gesegetl mimajuinu'l. Nata' mawi nta'ta'qal ugtunual aq alo'tu'titl glusuaqann. ³⁰Nata' win agnutmu'tijig, aq milimultijig. Masgelma'titl Gjinisgaml, pepsitelma'titl, penoqitelma'tiji, me'go'ltijig, aq nata' ginite'lsultijig. Apji angite'tmi'tij ta'n winjig tla'taqati-taq. Elistua'tiji ungi'guaq aq mo jigs'tua'tigwi. ³¹Ewnaso'ltijig aq mo tela'taqati'gw ta'n teli tplumugsioq aq mo welm'tu'ti'gw aq mo ewlitelma'tigwi igtigig. ³²Geitua'tij Gjinisgaml ugt'tplutaqanm telueg na mimajuinu ta'n tel mimajij te'p'g 'npmn gatu me' siaw tla'taqatijig wije i aq me' naji mawmuna'taqatiji aq me' wel'te'tmua'tiji igtigig ta'n wije tla'taqatinew.

Gjinisgam ilsumaji wegla

2 ¹Nitap etug gi'l teluen, “E'e weget elue'ultijig mimajuinu'g gis tlimjig.” Pe' gija esgmali. Gi'l pa na wije tetuji winjin. Ta'n tujiw teluen elue'ultijig aq negla ugtapulanes, gi'l na ula wesgumsin muta gi'l pa na wije gis tla'tegen weget. ²Geitu'g Gjinisgam giasgiw ilsuteget ta'n pas'g wen. Gisi ugtapulataq weget ta'n goqwei tela'taqati'tij. ³Gatu gi'l tl'ta'sin Gjinisgam weget ilsumataq aq ugtapulataq ta'n tela'taqati'tij aq ma gi'l ugtapulnug ta'n tujiw gi'l elt wije tel lugwen. Amuj eta. 'Lpa gi'l wije ilsumultew. ⁴Etug jel mo angite'tmun ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n teli pgiji esgmal'sg, gisna mo tali el'telmawt. Pegiji esgmal'sg aq pa na mo tala'lulug gi'l. Ignmasg glapis gis gisgaje'in gawasgita'sin aq jigla'sin 'gtlue'utigug. Negm ta'n tetuji ulm'toq getu elgwen'sg ta'n tli ugs'ta'ultew. ⁵Gatu gi'l mo jigs'tmun aq te'sisig'sg angua'tun ta'n teli ms'gi'gt'tew ugtapulaten muta gi'l mlg'sin aq mo tali 'gtu gawasga'siun 'gtlue'utigug ta'n pegiji esgmal'sg. Gatu wejgu'aq na'gweg ta'n musga'sg ta'n Gjinisgam tli ugwaitew giasgiwewei aq ilsumataq mima-juinu'g aq ugtapulataq. Mo tali el'telma'tigul Gjinisgaml. Ap maw aq 'msntes ta'n goqwei te'p'mn aq ma tali ewlitelmulug. ⁶Gjinisgam 'ms't wen ignmua-tew ta'n tel te'pmlj. ⁷Iapjiwewei mimajuaqan ignmuatal weget ta'n giasgiwe-wei jigs'tmu'tiliji aq siaw tla'taqatiliji ta'n tel puatg Gjinisgam. Gwilmi'tij ta'n goqwei gelu'lg aq gepmite'lgaqan aq iapjiwewei mimajuaqan. Na telamu'g ignmuataq aq Gjinisgam gepmitelmataq. ⁸Gatu awna ma'muni ulmaje'wa-ten weget ta'n teginig matnmi'tij aq getantu'tij Nisgam ugteliaqeweim aq el pmita'jig elue'utigug pas'g ta'n negmow angite'lsultijig. Gjinisgam maw muni ugguaiugtuaji aq ilsumataq aq negmow 'ms't goqwei 'msntaq. ⁹Na tujiw ugtapulataq aq ulmajo'ltitaq Lesui'paq aq maw igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ta'n siaw pata'taqatijig, 'ms't ta'n te'sijig. ¹⁰Gatu ta'n te'silitl jigs'tatl Gjinisgam, ma wen piltua'lagul Lesui'pal gisna mo Lesui'pal, Gjinisgam ignmuataq tlo'lti-new 'st'ge' ugguwsl. Gepmitelmataq aq ignmuataq wantaqo'ti i'tt'tew. ¹¹Gjinis-gam na 'ms't ta'n te'silitl wije tle'watal. Ma igtigl piam piltua'lagul.

¹²Gjinisgam ugtapulataq ta'nig pata'taqatiliji. Ta'n pas'g wen ugtapula-taq. Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. Ta'n tujiw pata'taqati'tij apji ugtapulataq. 'Lta'taq mn'tua'gig je tlia mo gugun-mi'tigw Mowisewei 'tplutaqan. Lesui'paq geggunmi'tij 'tplutaqan. Ta'n tujiw wegla Lesui'paq pata'taqati'tij ilsumgwi'tij ugt'tplutaqanm. ¹³Gjinisgam gisa-latl mimajuinu'l tetapu'elin ta'n jigsitg 'tplutaqan aq gaqi majulgwatg ta'n

telueg, mo na mimajuinu pas'g nutg 'tplutaqan. ¹⁴Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw Mowiso'q ugt'tplutaqanm. Gatu ta'n pa tujiw tela'taqati-jig ta'n 'tplutaqan telueg musga'tu'tij ta'n teli gji'tu'tij uggamlamunuaq. Ta'n tla'taqati'tij aq ta'n ma tla'taqati'gw musga'tu'tij je tlia mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. ¹⁵Ta'n telgamigsit mimajuinu musga'sg ta'n goqwei uggamlamung eteg we'gaw maw 'tplutaqan Nisgamewei. Ugtangita'suaqanm musga'toq na tlian muta ta'n tel'ta'sit pisiuimsij aq jijuaqa igalsij. ¹⁶Na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmulog telueg na tliatew. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinnisgam ugji sapu tl lugwetew Se'sugulieg. Ilsuttew 'ms't ta'n te'sit mimajui-nu'l ta'n teli angita'silij aq ma goqwei mimgwa'tas'g.

**Ewi'gas'g Mowisewei 'tplutaqanigtug
ta'n Lesui'paq telteg tlo'tinew**

¹⁷Gatu gilew ta'n teluisultioq Lesui'paq aq elita'sultioq 'tplutaqanigtug aq me'gite'lsultioq ta'n Gjinnisgam teli ul'telmugsioq, ¹⁸Geituoq ta'n Gjinnisgam tel pualugsioq tla'taqatinew aq wej gnu'tmasultioq 'tplutaqanigtug 'mgnmnew ta'n goqwei tetapu'aq. ¹⁹Etli gtlams'tasultioq gisi iganawti'gmanew nepapi-go'ttijig aq wasoqonmuanew 'ms't ta'nig eimu'tijig oqonitpa'qigtug. ²⁰Tel'ta'-sultioq nujigina'muoq ta'nig ewnasgamigsultijig aq na maljewe'jg. Geituoq gilew giasgiwewei 'tplutaqan aq wajui gji'tuoq gina'masuti teliaqewei. ²¹Gilew gegina'muoq igtigig, awna gilew telteg gina'masultinew? Pestunmn ugjit mu gmutna'tinew awna gmutnen gi'l. ²²Gilew telueioq, "Mut sespo'ta-qatinew" to'q gatu gi'l sespo'tegen. Gilew telueioq "Mut pisgwita'new 'nnuoq-ta'wg ugt'a'sutuo'guoml" to'q gatu elien ugt'a'sutuo'guomg ta'n 'nnuoqta'wg epijig aq gemutnatmn ta'n goqwe'l a'sutuo'guome'l. ²³Gilew me'gitelsultioq geggunmoqol Gjinnisgam ugt'tplutaqanml gatu awna gisa'loq mimajuinu'g mo gepmitelma'tigul Gjinnisgam ta'n gilew suisga'tuoqol ugt'tplutaqanml. ²⁴Gjinnisgam ugtwi'gatign telueg, "Gilew Lesui'peultioq gisa'loq ta'nig mo Lesui'-peultiwoq milutmua'tij Gjinnisgam ta'n tel sewisga'tun ugt'tplutaqanml." Na.

[Gilew Lesui'paq tel'ta'sultioq ta'n elugwatasultioq musga'sg gilew na 'gjitmei na Gjinnisgam ugtmimajuinumg.]

²⁵Gaqi majulgwatmu'sp 'tplutaqan Gjinnisgam ul'telmultew ta'n tel lugwata-sin gatu pa na mo jigs'tmu'sp 'tplutaqan 'lpa mo tepawgtinug lugwata-sin. ²⁶Pa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw jigs'tmi'tij Gjinnisgam ugt'tplutaqanm Gjinnisgam tli ul'telmatal pa wije aq ugtmimajuinumg. ²⁷Gilew Lesui'peultioq ilsumugsitoqs'p muta sewisga'tuoq Gjinnisgam ugt'tplutaqanm we'gaw geg-gunmuoq aq gis mesgan wi'gas'g aq elugwatasultioq. Gatu negmow ta'nig mo Lesui'peultigw jigs'tmi'tij 'tplutaqan aq pe'gw mo lugwatasultigw. Lesui'-peultioq tepawgtig pa na jigs'tmu'tioqos Gjinnisgam ugt'tplutaqanm. Pa na mo jigs'tmu'tiwoq mo gilew piam gelu'sultiwoq aq igtigig. ²⁸Mu na gilew 'gjitm Gjinnisgam ugtmimajuinumg muta pas'g wetaqanewasultioq Lesui'pewigtug aq elugwatasultioq. ²⁹Ula ta'n 'gjitm Gjinnisgam ugtmimajuinumg etna na negmow ta'n uggamlamunual tetapu'aqal Gjinnisgamewigtug. Gjinnisgam wel'telmaji ta'nig gawasgita'sultijig elue'utigtug aq gelu'lg uggamlamunual aq waqame'gl ugtangita'suaqanmual. Gepmitelmatal ta'n wen gawasga'tlij ugmi-majuaqanm tlia mo gilew gepmitelmawoq.

3 ¹Nat wen gis pipanigesit, “Etug me' Lesui'paq welapesulti'ig je mu igtigig aq tepawgtig lugwalugsin. ²Getletug na! Mawi ulapetmi'tij. Amgwese-weieg Gjinisgam Lesui'paq ignmuapni nujo'tmlinew gelu'lg agnutmaqan. ³Na teliaq eimu'tijig Lesui'paq ta'n mo getlams'tasulti'gw aq mo tela'taqati'gw ta'n teli tplumsulti'pni. Gatu tal'ta'sin negmow gisa'laji Gjinisgaml mo tla'tegetew ta'n teli tplotg'p? ⁴A' na moqwa'. Gjinisgam apiw tetapu'et. Tla'tegetew ta'n teluet aq mo apsgwa'puguegw. Na. Gji'tutoqs'p Gjinisgam apiw wesgutg telia-qewei muta negm na Gjinisgam, we'gaw ta'n te'sit mimajuinu egsuet. 'St'ge' ta'n telueg ugtwi'gatign,

Ta'n tujiw gi'l Gjinisgam gelusin

'ms't wen nmu'ltew gi'l teliaq teluen.

Apiw igan lietes aq ma wen gistesgulug

ta'n pisui ilsutmultew.”

⁵We'gaw alt teluejig mimajuinu'g, “Gjinisgam opla'teget ta'n tujiw wetapu-lugsi'gw? Ta'n tujiw opla'taqati'gw mimajuinu'g na me' to'q ul nmitutaq ta'n Gjinisgam tel tetapua'teget? Etna na ugjit! Gatu negmow mo tetapua'ti'gw, oplite'tmi'tij. (Apiw na glusuaqan eig ugjit negmow ta'n teluetij.)” ⁶Wegla gi'gaja'suaqan mo tepawgtinugul muta Gjinisgam apiw gigwaja'teget aq mo opla'tegegw aq 'lpa ilsumataq aq ugtapulataq mimajuinu'g ta'n opla'taqati'tij muta Gjinisgam getlamiet apiw.

⁷Alt teluejig mimajuinu'g, “Ta'n tujiw opla'taqati'gw gisa'lataq mimajuinu'g ul nmituataq Gjinisgaml uggepmite'lgaganm aq me' ul nmituataq ta'n tetapu-'elij. Na tujiw mo telgitasiw ni'n ilsutasin lue'winu ta'n teli opla'tegei?” ⁸Pa na wije aq tlue, “Opla'taqatinej glaman nat goqwei gelu'lg ugjetew! Me' na gepmitelmatesnu Gjinisgam?” Negmow elue'ulti'ig aq mo tetapua'taqati'gw. Ta'sijig mimajuinu'g wije teluepnig na ni'n telueiap. Gatu mo telianug! Gjinisgam negmow ugtapulataq ta'n tel te'pmi'tij.

Mo eimug mimajuinu ta'n apiw tetapua'toq

⁹Nige' ninen Lesui'peultieg mo piam gelu'sultiweg je mu igtigig ta'n mo Lesui'peulti'gw. 'Lpa na moqwa'! Gis musga'tu na Lesui'paq aq maw igtigig 'ms't ta'n te'si'tij ilgwenmi'tij ta'n teli 'gtu opla'taqati'tij. ¹⁰Gjinisgam ugtwi'-gatign telueg,

“Je mu newgte'jit mimajuinu

ta'n tetapu'et ta'n Gjinisgam tel nmiatl.

¹¹'Lpa mo eimug newgte'jit ta'n nestasij

aq mo getu 'gji'jia'tigul Gjinisgaml.

¹²Ta'n te'sijig mimajuinu'g

ejiglita'jig Gjinisgamewigtug

muta ta'n te'sijig mo tetapua'taqati'gw.

Mo eimug wen ta'n gis tla'tegetew

ta'n goqwei gelu'lg je mu newgte'jit.

¹³Etlta'gal ugtunual aq anmimtulti'ig.

Gaq suisga'tu'titl igtigig ta'n tli ulgwijulti'tisoq

aq gugunmi'tis wantaqo'ti.

Winnual e'wmi'titl ta'n mimajuinu asgaiwa'tij.

Elue'wigl glusuaqan e'wmi'titl ta'n teli egsua'ti'tij.

'Lpa glusuaqanigtug naqsi ne'po'ltaq mimajuinu'g
ta'n tel wejgaqamij pa wijei
aq nige' 'ntesgm naqsi ne'pa'n.

¹⁴ Apji alm'getmu'tijig

aq ntaqo'qona'latiji mimajuinu'g.

Mil wi'ta'tiji aq asgaiwa'tiji mimajuinu'g.

¹⁵ Tl jaqalsuissultaq mimajuinu'g aq ne'po'taq.

¹⁶ Gaq suisga'tua'tij igtigig ta'n telo'lti'tij

aq siaw gisa'lataq ulmajo'ltitaq.

¹⁷ Pas'g lugowaqana'la'tiji igtigig

aq gisa'lanew welmajo'ltiliji.

Mo eigtnug apoqonmua'tigul igtigl.

¹⁸ Mo jipala'tigul Gjinisgaml

aq mo gepmitelma'tigul." Na.

Na ta'n Gjinisgam gisa'laji mimajuinu'g tetapua'tiliji

¹⁹ Na nige' geitu'g 'ms't goqwei 'tplutaqanigtug ewi'gas'g ugjit ta'nig el mimajultijig aq ilsumujig 'tplutaqanigtug. Ewi'gas'g ugjit 'gji'tunew ta'n te'si-jig mimajuinu'g ula ugs'tqamug ilsumujig Gjinisgamewigtug glaman ma wen gis taluegw ugjit igalsin muta mesaqan wi'gas'g. ²⁰ Mo eimug mimajuinu gis tetapu'en Gjinisgam ugsisgug ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan muta ma gis gaqi majulgwatmug giasgiwewegtug. Ta'n 'tplutaqan tela'tegeg na ula, "Ignmaj mimajuinu'l 'gji'tulin negm gis pata'tegelin."

²¹ Mimajuinu'g mo gis gaqi majulgwatmi'tij 'tplutaqan Nisgamewei na to'q Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teli apajo'laji negmeg aq ta'n gisa'laji tetapua'tiliji. Mo wejianugup ta'n gis gnnmi'tij 'tplutaqan. Na iganigjitege-winu'gi'g aq 'tplutaqann wesgutmi'tipnn. ²² Gjinisgam mimajuinu'g gisa'laji tetapua'tinew ugjit negm ta'n teli gtlams'tua'titl Se'sugulial. Gjinisgam na wet tla'teget ugjit ta'n te'sit wen getlams'tasij Se'suguliewigtug. Nige' mo istue'nug ugjit na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq aq ta'n pas'g wen. ²³ Ta'n te'sit mima-juinu gis pata'teget aq mo gegnu pmiegw ta'n tel puatg Gjinisgam, Gjinisgam ta'n pas'g negm gisi ugs'tawiatag. ²⁴ Gjinisgam wel'telmaji mimajuinu'g aq ignmuaji uggelu'lgm. Mo negmow te'pmi'ti'gw aq ma gisi gtantu'ti'gw. Gji-nisgam pisuiu ignmuaji. Gisa'laji tetapua'tinew ta'n teli gtlams'tua'titl Se'su-guli ta'n teli np'g'p gujiewegtug ugjit negmow. Gasa'tuapni ugtlue'utiwal ta'n tli ilsumgwi'tisoq aq nige' gtlamia'tilineu. ²⁵ Gjinisgam Gisiteget uggwisl petgimappn ugs'tqamug ugjit ne'po'qsilin aq gaqigunielipnn. Etna na ugjit mimajuinu'g ugtlue'utiwal weji apigsigta's'gl wet sapu tl lugwet ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suseg. Gjinisgam petgimappn uggwisl ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n tl tetapua'snitaq ugjit negm. Gisna nige' sa'q Gjinisgam pegiji esgmap aq a'sisaptmua'pni mimajuinu'g ugtlue'utiwal. ²⁶ Gatu nige' Gjinisgam mo eliaptmuagul ugtlue'utiwal awna musga'tuaji ta'n tli tetapua'tilita ugjit negm. Na weji musga'toq negm ta'n tel tetapu'ej aq 'ms't wen ta'n teli gtlams'-tasilin Se'suseg gisa'latl tetapu'elin.

²⁷ Na toqo tuiw mo eigtnug ta'n mimajuinu ugji ginuetew Gjinisgamewig-tug. Muta mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. Etna na ugjit! ²⁸ Gatu nige' na tel nemitun

mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij Se'sugulial, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ²⁹Gjinsgam na negm ta'n 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq emtoqwala'titl. Negm na Gisitegelitl ta'n emtoqwala'titl igtigig mimajuinu'g. Negmow wije gis tli lta'taq Gjinisgamewigtug. ³⁰Pas'g newgte'jit Gjinsgam Gisiteget aq negm wije tele'waji Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gisa'laji tetapua'titaq ta'nig getlams'tasultiliji Se'suguliewigtug. ³¹Tal'ta'sin jigla'tug 'tplutaqan muta getlamia'ti'gw aq tetapua'ti'gw Gjinsgamewigtug ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'sugulieg? A' na moqwa', mo teltenug! Amujpa siaw gugunmug 'tplutaqan. Nige' ginu ta'n getlams'tasulti'gw Se'sugulieg gis tla'taqatitesnu ta'n 'tplutaqan telueg muta Se'sus apoqonmugsi'gw. Melgipuguatu'g 'tplutaqan.

Aplamo'q ta'n teli gtlams'tasij

4 ¹A' na nige' wesgumg Aplamo'q, nujjinenaq. Wetagutmu'tieg ninen Aplamo'q, Lesui'peultieg. Goqwei gis tlia'n ugjit negm? ²Pa na negm tetapu'es Gjinsgamewigtug ta'n tela'teges guguntew nat goqwei ta'n tl ginuetew. Gatu mo telianugup. Mo eigtnug wen gis ginnuegw Gjinsgam ugsisgug. ³Gjinsgam ugtwi'gatign telueg,

“Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinsgaml
aq Gjinsgaml wel'telm't'pnn getlamien
ta'n teli gtlams'tasipnn.”

⁴Mimajuinu elugwet aq apangituaten ta'n tel lugwej. Mo saliteiewigtug wejigtug pa na negm ta'n tel ganie'wij. ⁵Gatu na mimajuinu ta'n elita'sitl Gjinsgaml mu negm elita'sualsip ta'n tel lugwej gatu awna elita'sitl Gjinsgaml ta'n tela'tegelij. Gjinsgam ta'n gisi ul'telmatal pata'tegewinu'l aq gisa'latl tetapu'elin. Gisa'latl ula mimajuinu'l tetapu'elin ta'n teli gtlams'tasilij. ⁶Etna na wegla Ta'pito'q wesgutg'pneq ta'n tujiw wesgumatl mimajuinu'l welgwi'jinnitl muta Gjinsgam teli ul'telmatl tetapu'en mo ugjit ta'n telamu'g ugtlgowaqanm. ⁷Ta'pito'q teluet,

“Maw ulgwijing na mimajuinu
ta'n Gjinsgam gisi apigsigtuatl
ta'n teli opla'tegelitl.
Negla ugtlue'uti'l

'ms't gaqi gasa'tas'gl aq apigsigtas'gl.

⁸Maw ulgwijing na mimajuinu ta'n Gjisaqamaw
ma nugu apaji angite'tmu'gul ugtlue'utiwal.
Na teluet Ta'pito'q.”

⁹Ula ul'ta'suaqan Ta'pito'q wesgutg'p ugjit ta'nig teli gtlams'tmu'ti'gw mo pas'g ugjit Lesui'paq ta'nig majulgwatmi'tij Nisgamewe'l ugt'plutaqanm gatu maw ugjit igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Negmow elt gisi ul'ta'sultitaq Gjinsgamewigtug. Ninen telueieg ta'n Gjinsgam ugtwi'gatign telueg, “Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinsgaml aq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinsgaml wel'telm't'pnn tetapu'en.”

¹⁰Ula teliaqap gesg mnaq Aplamo'q elugwasigweg. ¹¹Aplamo'q ta'n Lesui'paq wetagutmu'tijig getlams'tuapnn Gjinsgaml. Me' pegije'g'p elugwasit. Negm aq ta'n tel lugwasip pas'g gegnugwaqan musga'toqol ta'n gisi gtlams'tasituatl Gjinsgaml aq gis wel'telm't'pnn. Tetapu'en gesgmnaq elugwa'tasigweg. Etna na ugjit negm pa na wije aq ujuuwal ta'nig getlams'tasultijig Se'susewigwtug aq

wel'telm't'pnn Gjinisgaml tlia mo elugwasultigupnig. ¹² Aplamo'q nujjinenaq Lesui'peultieg mu na pas'g ugjit ta'n tel lugwatasultieg awna ta'n wije tel mima-jultieg aq ta'n wije teli gtlams'tasultieg muta nujjinenaq Aplamo'q tel mimajip-naq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinisgaml ge's mo elugwatasigweg.

**Aplam ta'n teli gtlams'tasij weji msnq
ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn**

¹³ Gjinisgam teplumapnn Aplamal ula ugs'tqamu negmewe'tew aq maw ta'nig wetagutmu'titaq. Ta'n teli gtlams'tasij Nisgameg wel'telmut'p aq teta-puitelm't'pnn aq getlamitel'm't'pnn Gjinisgaml mu na ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ¹⁴ Pa na Gjinisgam ta'n goqwei teli tplumt'g's ignmus'p ta'n wen jigsitg 'tplutaqan na tujiw mimajuinu ta'n teli gtlams'tg mo tal glul'gtng aq Gjinisgam ta'n teli tplumapnn mo tali ugtapsuninug. Pas'g na mo telianug muta Gjinisgam apji tela'teget ta'n teli tplumsip. Na teliaq na. ¹⁵ Gjinisgam ignmuaji mimajuinu'g ugt'tplutaqanm musga'tuaji ta'n tel pata'taqatijig. Pa na mo eigtnugus 'tplutaqan ma wen gisi suisga'tug. Ma wen gis gaqi majulgwa-tmugul ta'n te's'gl Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Amujpa Gjinisgam ugtapulatal.

¹⁶ Ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn Aplamo'q ugjit un'jang getletug 'msn-tesnu. Gjinisgam ignmugs'igw muta getlams'tmu'g, pisuiw msnmu'g. Amujpa 'msntesnu 'ms't ta'n te's'igw tli gtlams'tmu'g st'ge' Aplamo'q, majulgwatmn 'tplu-taqan gisna mo majulgwatmun, tli gtlams'tasulti'gw Gjinisgam st'ge' Aplamo'q. Negm na gujjuu aq ta'n te's'igw Gjinisgam na teli ul'telmugs'igw aq 'msntesnu ta'n teplumapnn Aplamal. ¹⁷ Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign Gjinisgam teli-matl Aplamal, "Ni'n gisa'lulap gaqais mil agnutmu'titaq gun'jang ta'n telgi'g ugs'tqamug." Ta'n Gjinisgam teli tplug na tla'tegetew. Aplam getlams'tuatl Gji-nisgaml. Gjinisgam ta'ni nepu'tipni gisi apaji minua'laji aq igani usgutg goqwei ta'n tliatew tlia mo goqwei 'igtng. ¹⁸ Aplam siawi gtlams'tuatl Gjinisgaml ta'n tliatew me' enmiaq ta'n tujiw mo eigtnug ta'n lita'sitew. Etna na ugjit mil agnu-tmu'titaq ujjual. 'St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Mawi mgenates mil agnutmu'tijig ta'n wetagutmn. Na tl pugwelietoqsp pa na wije aq gloqoweig musigis'gug. Ma gis mawanga'tun." ¹⁹ Aplam maw melgi gtlams'tasip gigjiw gas-giptnnaqanipuna't. Tel gaqiaq wa'qi aq wije Sala tel gisigui'gwaq aq mo eigtnug gisi gugunan mijua'ji'tl. ²⁰ Gatu Aplam mo puna'tug ta'n teli gtlams'tasij aq mo megtuagupnn Gjinisgaml ta'n teli tplumj ugjit negm aq uggisigui'gug guguna'-titl mijua'ji'l. Me' aji melgi gtlams'tasij aq gepmitelmapnn Gjinisgaml. Emtoq-walatl aq miwatmuatl. ²¹ Gji'tm geitoq ta'n Gjinisgaml teluelipnn na tla'tegelital. ²² Etna na ugjit Aplam ta'n teli gtlams'tasij wel'telm't'pnn Gjinisgaml aq tetapu'en. ²³ Na glusuaqann, "wel'telm't'pnn Gjinisgaml tetapu'en," na weju wi'gas'g'pnn mo ugjit pas'g negm. ²⁴ Wej wi'gas'g'pnn maw ugjit ginu ta'n elt getu tetapua'tinenu ta'n getlams'tasulti'gw negmeg ta'n apaj minua'lapnn Gjisaqamawminu Se'sugu-lial ta'n tujiw gisi np'geg. ²⁵ Negm ignmut'p ne'po'qsin ugjit 'gtlue'utinal aq weji minunsipnaq glaman ginu tetapua'tinenu Gjinisgamewigtug.

**Mo goqwei eigtnug ta'n gis nigtua'lugsitesnu
ginu aq Gjinisgam**

5 ¹ Nige' ginu tetapua'lugs'igw Gjinisgamewigtug ta'n elita'sulti'gw negmeg. Etna na ugjit Nisgamewei wantaqo'ti geggunmu'g 'ggamlamuninaq.

Westaulg na wet tla'teget ugjit ginu ta'n emtogwalug. Mestai assusit na negm. ²Etna na negm Se'suguli ta'n pegisulugsi'gup Gjinisgamewigtug aq negm Gjinisgam wel'telmugsi'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Nige' ta'n telpugulti'gw na wel'telmugsi'gw Gjinisgamewigtug. Wel'ta'sulti'gw aq elita'sulti'gw. Geitu'g me' enmiao tlo'ltitesnu ta'n tel pualugsi'gw negm. Wijitgweiwatesnu Gjinisgam wa'so'q aq gepmitelmatesnu. ³Wel'ta'sulti'gw je tlia weltesgmu'g metue'gl aq pugwel'gl ta'n goqwe'l wet nu'gwalugsi'gul muta geitu'g apoqonmugsi'gw sangewo'ltinenu ta'n tel gisipugutmu'g. ⁴Na tujiw ta'n tel gisipugutmu'g Gjinisgam wel'telmugsi'gw. Etna na Gjinisgam ta'n gisa'lugsi'gup gisipugutmnenu ta'n goqwe'l mo gisipugutmuggupnn. Gisi apoqonmugsi'gup aq me' siawi apoqonmugsitesnu. Etna na ugjit gisipugutmu'g aq siaw lita'sulti'gw negmeg. ⁵Ta'n teli elita'sulti'gw ma 'ms'go'ltigw 'mgena'tigw Gjinisgamewigtug. Ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml 'ggamlamuninaq. Negm musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. Geitu'g muta Wejuli Nisgaml na ignmatimgewel' ta'n Gjinisgam Gisiteget ignmugsi'gup 'ggamlamuninaq. Musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw. Etna na ugjit weji ulgwijulti'gw.

⁶Ta'n tujiw mo gisi apoqonmasultiweg Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu na elue'winu'g ta'n mo emtoqwawgup. Etna na tetaputesg na'gweg ta'n Gjinisgam gisi mnggeg. ⁷Mawi mtue'g ugjit ta'n pas'g wen 'npmn ugjit igtig mimajuinu'l we'gaw tetapu'elilt. Etug jel nat wen tetujita'tew 'npmn ugjit tetapu'elilt mima-juinu'l. ⁸Na tel musga'tugsi'gup Gjinisgam ta'n teli gsalugsi'gw. Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu ta'n tel pata'taqati'gweg na me' lue'utigug eimu'ti'gweg. ⁹Ta'n teli np'g'p aq gaqiguniep na nige' ginu tetapua'ti'gw ta'n Gjinisgam tel nemugsi'gw. Gji'tm na tliaq. Getletug me' enmiao Se'suguli weji ugs'taugsitesnu ta'n Gjinisgam tli ugtapulugsigupnn mn'tua'gig. ¹⁰Je tlia Gjinisgam i' gtanuggeg ugjit 'gtlue'utinal ta'n teli nplipnn uggwisl na weji apaja'lugsi'gw negmeg aq gesitelmugsi'gw. Gjitm na tliaq aq me' nige' ginu ta'n apaja'lugsi'gup Gjinisgamewigtug 'gjitmi ugs'tawugsitesnu. Se'suguli gis minunsipnaq aq nige' iapji mimajitew. ¹¹Gatu nige' mo pas'g na. Elt 'ggamlamunual welgwijingl aq wantaqo'ti etegl muta apigsigtugsigupnn ta'n tel pata'taqati'gw aq mu nugu sigti jipasulti'gw. Se'suguli Gjisaqamawminu wet tla'tegep ugjit ginu aq apaja'lugsi'gw Gjinisgamewigtug aq Gjinisgam witapeugsitesnu.

Atao'q aq Se'suguli

¹²Na ji'nmul ta'n Gjinisgam gisiapnn Ataal pata'tegelip. Na weji i'g lue'uti ugs'tqamug aq Ata weji np'g'pnaq ugjit ugtlue'uti. Nige' ta'n te'sit mimajuinu amujpa negp muta 'ms't wen elt pata'teget. ¹³Gis lue'uti eteg'p ula ugs'tqamu gesgmnaq Nisgamewei 'tplutaqan tewaqqitas'gtugweg. Ta'n mo 'tplutaqan eigtnug mo Gjinisgam mesaqaqwi'gmua'gupni ugtlue'utiwal. ¹⁴Weja'tegemgeg Atao'q glapis Mowiso'q 'ms't mimajuinu'g nepu'tipnig muta pata'taqatipnig we'gaw ta'nig mo wijei tel pata'taqatigupnig 'st'ge' Atao'q ta'n tela'tegepnaq. Elistua'pna Gjinisgaml ta'n telimt'pnn. Ta'n newgte'jit ji'nim Atao'q gis tla'teget nige' 'ms't wen elt pata'teget. Ta'n newgte'jit ji'nim Se'suguli gis tla'teget 'ms't wen gis tetapu'etew Gjinisgamewigtug.

¹⁵Gatu wegla tapusijig mo wijeg. Ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nim Ata na ta'n te'sijig 'npu'titaq. Gatu ta'n wet tla'teget newgte'jit ji'nim Se'suguli pugwen-niji pajiji ulapetmuaji. Gjinisgam pugwenniji mimajuinu'g ignmuaji ta'n tli

ugs'tawiataq. Ula wet tla'teget ugjit newgte'jit ji'nm Se'suguli ta'n tetuji ul'tel-maji. ¹⁶Newgte'jit ji'nm Ata ta'n tel pata'teget gisa'laji mimajuinu'g ilsumujig aq ugtap'titaq mn'tua'gig. Gatu ula newgte'jit ji'nm Se'suguli ta'n gis tla'teget gisa'laji ta'n tel gaqais mil pata'taqatijig pisuiw apigsigtuanew aq tetapua'-tinew Gjinisgamewigtug je tlia mo tel te'pmug. ¹⁷Teliaq ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nm 'ms't mimajuinu'g weji 'npu'tijig. Amujpa na 'ms't wen nepg ugjit na newgte'jit ji'nm. Pas'g na me' mawi ms'gi'g ta'n gis tela'teget newgte'-jit ji'nm Se'suguli. Ma'muniw ulapetmuaji aq pisuiw ignmuaji tetapua'tinew Gjinisgamewigtug aq apaji mimajultitaq wa'so'q.

¹⁸Ta'n tel pata'teget newgte'jit 'ms't gis ilsumujig aq 'lgimataq mn'tua'gig. Elt pa na wijej ta'n tel getlamia'teget igtig newgte'jit gis smugt'tew ugtlue'utiwal aq 'ms't wen gis tetapuita'new Gjinisgamewigtug. ¹⁹Newgte'jit ji'nm ta'n tel list'g na pugwenniji wet niguita'lipni Gjinisgamewigtug muta pata'tegewi-nu'g. Aq elt pa na wijej newgte'jit ji'nm ta'n tel jigsitg na pugwenniji gtlamia'-tinew Gjinisgamewigtug.

²⁰Tplutaqan ignmugsi'gup ugjit gegnua'tugsinenu ta'n teli opla'taqati'gw aq ta'n tel gaqais mili pata'taqati'gw. Gatu ta'n tel piam lue'uti eimu'g na Gjinisgam ugge'lu'lgm ta'n teli ulapetmugsi'gw me' ap aji ma'mun musga's'g ugjit apoqonmugsi'gw. ²¹Ta'n tujiw elue'uti ilgwenugsi'gup na tujiw etl pata'taqati'-gup aq apugjig 'npmu'titesnu aq ilsumugsitesnu mn'tua'gig. Gatu nige' Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw aq ignmugsi'gw ugge'lu'lgm glaman getlamia'tinenu. Gisa'lugsitesnu guguntesnu iapijewe'wei mimajuaqan wa'so'q. Na wet tla'teget ta'n Westaulg gis tla'teg'p, Westaulg ta'n assumugsi'gw.

Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw

6 [Npuinu mo goqwei gis tla'tegegw. Ginu mawnugsi'gw Se'sus ta'n gisi np'g'pnaq gujjieweigtug. Nige' pa na wijej aq 'npuinu mu nugu elue'uti assumugsinenu gatu awna Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw.]

¹Gatu taluetesnu nige'? Etug telteg siaw pata'taqati'gw glaman Gjinisgam ugge'lu'lgm me' ap aji ma'mun musga's'g. ²A' na moqwa'! Gjinisgam ejigla'lug-si'gup elue'utigtug aq pa na wijej aq nepmu'ti'gw maw Se'suguli gujjieweigtug. Glaman ma nugu gis tl siaw mimajulti'gw elue'utigtug. Nepu'ti'gup aq tepgi-sa'lugsi'gw lue'uti ta'n teli assumugsi'gup. Ma gis tl siaw mimajultigw wijej. ³Amujpa na ula geituoq. Ta'n tujiw sign'tasulti'gweg na toqwa'lugsi'gup Se'sugulieg. Ginu ta'n tel sign'tasulti'gup pa na wijej aq teli npmu'ti'gw st'ge' negm ta'n teli np'g'pnaq. ⁴Ta'n tel sign'tasulti'gup pa na wijej aq wit toqwa'lug ta'n teli np'g'p Se'suguli aq pa na wijej aq maw utqutalugsi'gup maw negm. Gis minunsiteg ujjil ugml'gigno'timg, ta'n maw gepme'litl. Pa na wijej ginu sign'tasulti'gw glaman gis tetapu mimajultitesnu, ujjil ugml'gigno'timg.

⁵Aq ginu newgte'ji'gup maw Se'sugulieg aq newgte'ji'gup ta'n negm teli np'g'p pa na wijej ginu ngute'jitesnu maw negme'g aq wijej tli unaqa'lugsitesnu 'st'ge' negm ta'n tel minunsip. ⁶Na nige' ula geitu'g ginu ta'n i' tlo'lti'gupneg pa na wijej aq gisi npmu'ti'gup maw Se'suguli gujjieweigtug glaman Gjinisgam gisi seioqwa'tutew ta'n i' tlo'lti'gupneg ta'n apji 'gtu pata'taqati'gup glaman ma tli gnnamug ta'n tel pata'taqati'gup aq ma nugu elue'uti assumugsigw. ⁷Ta'n

tujiw mimajuinu nepg mo nugu elue'uti assumgwi'tij. Ta'n tujiw nepmn ma nugu gi'l piam pata'tegewn. ⁸Pa na nepmu'ti'gus maw Se'suguli getlams'tmu'g aq geitu'g maw mimajultitesnu maw negm. ⁹Muta geitu'g Se'suguli gis minun-sipnaq aq ma nugu 'npgmug. 'Npuaqan mo nugu geggunmug ml'gigno'ti assum-gug. ¹⁰Ta'n teli np'g'p Se'suguli iga'lugsig'gw ta'n amgwes elue'uti assumgwi'tip muta gaqi apangitg'pnigl ugjit 'gtlue'utinal. Ula teliaq iapijwewe'tew. Pas'g newgt nepg'p ugjit gis tla'tegen aq nige' apaji minunsit aq iapijw mimajitew aq ma nugu suisga'tm't ta'n tel toqwe'tij Gjinisgam. ¹¹Pa na wije tli angita'sul-ti'gw gilew gis nepu'tioq maw Se'suguli glaman ma nugu ignmuawoq lue'uti assumugsiwoq gatu awna nige' tel mimajultioq tetapua'lanew Gjinisgam. El mawa'lugsioq Se'suguli ta'n teli 'np'g'p. Na telteg tli angita'sultinew. Se'suguli ignmugsioq ml'gigno'ti piltu mimajultioq.

¹²Mut nugu ignmatmnew elue'uti assumugsinew 'gtinnewaq aq mut jigs'tmnew ta'n teli gsatmoq gilew awna jigs'tug Gjinisgam. ¹³Aq mut eliamsiw ta'n pas'g goqwe'l gi'leg pata'tegen gisna e'wugsin ugjit ta'n goqwe'l mo gelu'l-gtnugl aq mut siaw pata'tegeiun. Gis eimu't'p elue'utigtug pa na wije aq gisi npmu's'p gatu Gjinisgam apaja'l'sg'p negmeg aq ignmu piltu mimajin. Glaman liamsin negmeg ugjit tetapu e'wugsin gelu'lgigtug. ¹⁴Mo teltenug ignmatmn elue'uti assumulin muta el mimajin Gjinisgamewigtug. Mo ta'n tel majulgwa-tmun 'tplutaqan gatu awna ta'n Gjinisgam teli ul'telm'sg.

Telteg tetapu mimajultinenu

¹⁵Westawugsi'gw ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw. Etug tel'ta'sulti'gw siaw pata'taqatinenu muta mo majulgwatmugg 'tplutaqan ugjit ugs'ta'titesnu. Gatu mo telianug. Ma gis siaw pata'taqati'gw. ¹⁶Amuj ula geituoq. Ta'n tujiw eliamsultioq ta'n teli assumugsioq aq jigs'tuoq na gilew gisteju'ltioq ta'nig iganpugutugsioq. Pa na ignmatmn elue'uti assumulin gisa'ultew mn'tua'gig lien. Gatu awna ignmu Gjinisgam assumulin negm gisa'lultew tetapu'en ta'n negm tel nmisg. ¹⁷Newgtejgeg assumugsioqop lue'uti gatu miwatmuanej Gjinisgam nige' jigs'tmuoqol teliaqewe'l ta'n Se'suguli tel gina'muep aq nige' ta'n tl gina'mugsioqop. Nige' gilew ta'n jigs'tmuoqol ula teliaqewe'l wejiaq 'ggamla-munuaq. ¹⁸Nige' Gjinisgam ejigla'lugsioq elue'utigtug ta'n teli assumugsioqop aq nige' gistejuultioq Gjinisgam ugjit. Etl lugutioq ugjit negm glaman gis tetapua'taqatitoqs'p. ¹⁹(Ni'n etl wi'gm ta'n i' tlo'ltijig mimajuinu'g. Pata'taqati-jig te'sigisg'g.) Aq pa na wije gilew i' gistejuultioqop ta'n tel gaqais milamu'g elue'uti aq winsuti. Gatu nige' amujpa gistejuultioq ta'n te'sg goqwei getla-miaq aq sape'wig aq gegnu pmita'ioq ta'n tel puatg Gjinisgam.

²⁰Ta'n tujiw elue'uti assumugsioqop mo sespete'tmuoq ta'n tetapua'latoqs'p Gjinisgam aq ta'n goqwei tetapu'aq. ²¹Goqwei nige' weja'tun ta'n tel pata'tege-t'p ta'n goqwei nige' netaqoqtmn. A' na moqwa' gelu'lgtnug. Ta'n gi'l tla'tege't'p na mn'tua'gig pm lietes. ²²Gatu nige' mu nugu lue'uti assumugsiwoq awna nige' Gjinisgam elugoug aq assumugsioq. Nige' ta'n gis tliaq wajua'tuoq 'gmi-majuaqanmual aq gisa'l'sg ta'n tel gigji majulgwalj negm aq tela'tegen ta'n tel puatg aq me' enmiaq guguntes iapijwewei mimajuaqan. ²³Na mimajuinu ta'n pata'teget 'msntew ta'n ganie'wij. Te'p'g lietew mn'tua'gig. Gatu mimajuinu ta'n getlams'tuatl Se'sugulial 'msntew iapijwewei mimajuaqan ta'n Gjinisgam pisuiw ignmuatew.

Ta'n teliaq ugjit ta'nig tepqatgig

7 [Ta'n tujiw newgte'jit 'np'g igtig gisi il malie'win. Na musga'tugsi'gw ta'n iga'lug-si'gw ta'n tel majulgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ugjit ugs'tan ta'n tujiw Se'sus nepgeg ugjit ginu.]

¹Wijigatulti'gw amuj nestasultioq ta'n getu tlimuloq muta 'ms't ta'n te'sioq geituoq 'tplutaqan. Mimajuinu amujpa tla'tegen ta'n telteg 'tplutaqanigtug ta'n teli pgitawsij. ²Gatu ta'n tujiw 'np'g mo nugu jigsitg ula muta 'npuinu mo goqwei gis tla'tegetew. Pa na wije aq nige' telteg 'tplutaqanigtug e'pit tepqatg toqwe'gig ugji'nmuml aq mo teltenug sespo'tegenew. Gatu awna ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi il malie'witew. 'Tplutaqanigtug menaqqajewei assumisit. ³Gatu toqwama'tij igtigl ji'nmul toqo me' ugji'nmuml mimajilitl negm thui'ta-ten 'tqonasu. Gatu ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi malie'wi'tij igtigl ji'nmul aq mo tqonasu muta menaqqajewei assumisit. Na telteg 'tplutaqanigtug. ⁴Wiji-gatulti'gw pa na wije aq ginu ta'n tleiaulti'gw Se'sugulieg. Iga'lugsi'gup ta'n tel majulgwatmn 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Ta'n Se'suguli weji np'geg aq minua'luteg, ginu ta'n getlams'tasulti'gw ap mawolugsi'gw negmeg. Pa na wije aq maw nepmu'sp maw negm aq nige' ignmugsi'gw na ml'gigno'ti piltu mima-jultitesnu. Ma nugu majulgwatmugg sa'qawe'l 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Tleia-ulti'gw Se'sugulieg aq piltu mimajulti'gw aq e'wugsi'gw elugoug Gjinisgam. ⁵Ta'n tujiw el mimajultigup ginu ta'n tel puatmugup elue'uti assumugsi'gup gaqinal. 'Tplutaqan gegnua'tugsi'gw ta'n teli opata'qati'gw aq ginu me' getu pata'qati'gw aq siaw pata'qatinenu. Apji eimu'ti'gup elue'utigtug. Gisa'lug-sitesnu 'lta'nenu mn'tua'gig. ⁶Na nige' ginu 'gjitm iga'lugsi'gw ta'n 'tplutaqan assumugsi'gup muta nepmu'ti'gup maw Se'sugulial. Amgwesewei'eg gennug-si'gup pa wije aq pisulti'gweg laplusang. Gjinisgam elugoug mu nugu ta'n tel majulgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ta'n me'saqan wi'gas'g ugjit ugs'tan gatu awna jigs'tu'g Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw aq ignmugsi'gw ml'gigno'ti na tl mimajultinenu.

'Tplutaqan aq elue'uti

⁷Gatu taluetesnu nige'. Na 'tplutaqan mo gelu'lgtnug. A' na moqwa'. 'Tplu-taqan gelu'lg. Gatu musga'sg ta'n tel pata'tegei. Muta mu ni'n 'gji'tugapnn pata'tegen ta'n tujiw puatm ta'n goqwei igtig mimajuinu'g assutg mo 'tpluta-qan thuen, "Mut wisguow!" ⁸Lue'uti gisa'lit tla'tegen ta'n tel gaqais milamu'gl wisguo'qonn. Ta'n tujiw 'tplutaqan telueg, "Mut wisguow!" Elue'uti gisa'lit tla'tegen. Mo 'gji'tugapnn pata'tegewinu mo 'tplutaqan i'gtnug. ⁹Etna na ugjit tel ulo'tegeiapneg gesgmnaq gisi ns'tasiwaneg 'tplutaqan. Gatu ta'n tujiw 'tplu-taqan geituaneg aq ta'n goqwei mo teltenug tla'tegew na tujiw getu tla'tegei. Na tujiw seioqwiei ugjit 'ntlue'uti'l. Na tujiw melgignewa'sg elue'uti aq getu pata'tegei. ¹⁰Ta'n tel menaqqajewei majulgwatm 'tplutaqan na tel piam seioq-wiei ugjit 'ntlue'uti'l. 'Tplutaqan ta'n Gjinisgam ignmatoq ugjit ilgwenugsi'gw Gjinisgamewigatug gegnua'tuitl ta'n teli opata'tegei aq na weji pata'tegei aq pem liei mn'tua'gig. ¹¹Gistesguigl elue'uti'l. 'Tplutaqan e'w'g ugjit gisa'lin me' ma'muni pata'tegen. Sewisga'tuap 'tplutaqan aq elsutasiap tli gtapa's mn'tua'-gig. Elue'uti na tela'tegeg.

¹² Na 'tplutaqann gelu'lg! aq wejiaqal Gjinisgamewigtug aq telimugsi'gw ta'n Gjinisgam puatmugsi'gw tla'taqatinenu aq apoqonmugsitesnu. ¹³ Etug ta'n goqwei gelu'lg na 'tplutaqan pegisituut 'npuaqan. A' na moqwa'. Elue'uti na tela'tegeg. Ta'n teli e'w'g ta'n goqwei gelu'lg, elue'uti pegisituuij 'npuaqan ugjit ni'n. 'Tlutaqan gis musga'tuaten ta'n goqwei gis tela'tegei elue'uti giasgiwe-wei. Ta'n 'tplutaqan telueg, "Mut pata'tegew!" na tujiw me' getu pata'tegei. Elue'uti me' naji ma'muni musgas'g aq me' ntaqo'qona'lugsi'gw.

Ta'pu nemi'gl ji'nm ta'n teli angita'sit

¹⁴ Geitu 'tplutaqan Gjinisgamewigtug wejiaq gatu ni'n pas'g mimajuinu. Elue'uti gistejue'galig aq assumig. ¹⁵ Mu nestasiw ta'n teleiawi muta mu gis tla'tegew ta'n goqwei getu tla'tegei gatu awna op'la'tegei ta'n masgeltm. ¹⁶ Getu' tetapua'tegei gatu me' siaw pata'tegei. Na ula musga's'g wel'te'tm na 'tplutaqan tetapu'aq gatu mo gisi nguti tla'tegew. ¹⁷ Mu na esma ni'n getu op'la'tegei gatu awna na elue'uti ta'n 'ntinneg eteg gisa'lit tla'tegen. ¹⁸ Geitu ni'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun mu gisa'linug ula'tegen muta pas'g ni'n mimajuinu. We'gaw tlia getu ula'tegei mo gis geggunmu ml'gigno'ti na gis tla'tegew. ¹⁹ Mo gisi wela'tegew ta'n ni'n getu tla'tegei gatu awna op'la'tegei ta'n mo getu tla'tegew. ²⁰ Pa na op'la'tegei ta'n mo 'gtu tla'tegew. Na ula telueg mu ni'n ta'n tla'tegew awna na lue'uti 'ntinneg eig na gisa'lit tla'tegei.

²¹ Etna na ula ta'n gis tliaq ugjit ni'n. Ta'n getu ula'tegei na ml'gigno'ti ugjit tla'tegen mo geggunmu. Ta'n goqwei winjig apjiw neia's'g. ²² Ta'n telgi'g 'ngamlamun getu ula'tegei aq getu majulgwatm Gjinisgam ugt'tplutaqanml. ²³ Gatu nige' piltua's'g ugjit ni'n. Nat goqwei eteg 'ntinneg ta'n gisa'lit listmuan Gjinisgam ugt'tplutaqanml ta'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun wel'te'tg. Elue'uti ta'n elugweg 'ntinneg wissuignemuit aq assumit pa wijei aq laplusang pisian. ²⁴ Na we'gwi ewle'juinui. Wen ta'n ugs'tawi'tew ni'n ta'n ilgwenj lue'uti muta ni'n pendlalsi mn'tua'gig? ²⁵ Miwatmaq Gjinisgam. Gjisaqamawminu na Se'suguli gisi ugs'tawi'tew. Negm gis jigla'litew ta'n teli assumig lue'uti. Geitu ni'n getu majulgwatm Gjinisgam ugt'tplutaqanm gatu awna mo gugunmu ml'gigno'ti ta'n ingutei tla'tega's. Na tetuji assumig lue'uti. Gatu Se'suguli gis jigla'lit.

Na Wejuli Nisgam gisi ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit gegnu pmien

8 ¹ Ula teliaq ugjit ta'nig getlams'tasultijug Se'suguliewigtug aq nige' mawa'laji negmeg. Gjinisgam ma apji ilsumagul ta'n wen gisi gtlams'-tuatl Se'sugulial aq mawa'latl negmeg. ² Wejuli Nisgam ta'n teli ilgwenij ejigla'lit lue'uti ta'n teli assumip aq mn'tua'gig ela'lit. Wejuli Nisgam ta'n tel lugwet ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit piltu mimajultinenu aq ignmugsi'gw iapjiwewei mimajuagan ginu ta'n mawo'lti'gw Se'sugulieg. ³ Ta'n 'tplutaqan ma gisi ugs'tawiagul muta mimajuinu mo gis gaqi majulgwatmug na Gjinisgam tela'tegep. Sewisga'toq ta'n elue'uti amgwesewewieg assumugsi'gup ta'n tujiw petgimateg ugguwisl. Mimajuinu alsilipnn st'ge' ginu ta'n pata'taqati'gw gatu mo pata'tegegw negm glaman wissuignettew elue'uti. Na wet tla'teget ta'n teli np'g'pnaq ugjit 'gtlue'utinal. ⁴ Gjinisgam petgimappn ugguwisl glaman ta'n Se'sus gaq majulgwatg Mowisewel 'tplutaqan ginu weji gtlamia'titesnu

Gjinisgamewigtug. Nige' Gjinisgam tel nmugsi'gw 'st'ge' gaqi majulgwatmu'g ta'n telgi'g 'tplutaqan muta mawnugsi'gw Se'suseg. Ginu ta'n tla'taqati'gw ta'n tel puatg Wejuli Nisgam mo ginu ta'n tel puatmuggw. ⁵Ta'nig el mimajultijig ta'n tel puatmi'tij, ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl ta'n negmow tel puatmi'tij. Gatu ta'nig el mimajultijig ta'n Wejuli Nisgaml puatmlj ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl Wejuli Nisgaml. ⁶Pa na el mimajulti'gw ta'n tel puatm'ugsi'gw na nigtua'lugsitesnu Gjinisgamewigtug ugjit 'gtlue'utinal gatu ilgwenugsioq Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw 'gji'jianenu Gjinisgam aq wijitgweiwanenu. Ugjiatw mimajuaqan aq wantaqo'ti. Gjinisgam gisa'lugsioq iapjiw wijitgweiwanew aq gugunmnew wantaqo'ti 'ggamlamuninaq. ⁷Ta'n tujiw mimajuinu'g el mimajultijig pas'g ta'n negmow tel puatmi'tij na getana'titl Gjinisgaml muta mo jigs'tmua'tigul Gjinisgaml ugt'tplutaqanml aq 'lpa mo geggunmu'ti'gw na ml'gigno'ti gis tla'taqatinew. ⁸Wegla ta'nig jigs'tmi'tij pas'g negmow ta'n tel puatmi'tij ma gis tetapua'la'tigul Gjinisgaml.

⁹Gatu mo tel mimajiwn ta'n tel puatmn. Tel mijajin ta'n Wejuli Nisgam ilgwen'sg muta Gjinisgam ugjiqaqamitl na Wejuli Nisgam el mimajij 'gtinneg aq ignmasg na ml'gigno'ti tla'tegen. Ta'n wen mo geggunmuaqul Se'suguli ugjiqaqamitl na Wejuli Nisgaml mo negmeg tleiawigw. ¹⁰Gatu Se'suguli 'gtinneg eig aq Wejuli Nisgam gisa'lultew siaw mimajites wa'so'q ta'n tel tetapu'en Gjinisgamewigtug. Na ula tliatw ugjit gi'l tlia nige' ga'qi np'tew ugjit lue'uti. ¹¹Pa na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig na tujiw Gjinisgam ta'n wenaq'lapnn Se'sugulial nepliteg elt gisa'tutal gaqiwal ta'n np'tew apaji mijajin. Na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig aq Gjinisgam wet tla'tegetew ugjit gi'l.

¹²Toqo nige', wijigatulti'gw, amujpa na tel mimajulti'gw ta'n Wejuli Nisgam tel pualugsi'gw mo ta'n ginu tel puatmuggw. ¹³Gatu tl mimajultioq gilew ta'n tel puatmoq na gilew mn'tua'gig 'lta'toqs'p. Apji nigtuuta'toqs'p Gjinisgamewigtug. Gatu Wejuli Nisgam apoqonmultew ugjit pun pata'tegen gatu amujpa puatmn gi'l ilgwensin ugjit pun pata'tegen aq amujpa tla'tegen ta'n negm tel puatg. Na tujiw iapjiw wijitgweiwates Gjinisgam wa'so'q. ¹⁴Ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgam ugjiqaqamitl na Wejuli Nisgam negmow na Gjinisgam un'jang. ¹⁵Muta Wejuli Nisgam mo gisa'lugsiwoq ap we'gwata'sultinew ugjit 'gtlue'utinal pa wije'i aq gisteju'g gatu awna Wejuli Nisgam gisa'lugsioq Gjinisgam un'janitoqs'p aq na Wejuli Nisgam ugml'gigno'timg telui'tug Gjinisgam, "A'pa, Nu." ¹⁶Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw ta'n telgwigl 'ggamlamuninal 'gji'tunenu ginu na Gjinisgam un'jang. Na glaman gis tluetesnu, "Ginu na Gjinisgam un'jang." ¹⁷Na nige' ginu negm un'jang. 'Msntesnu ta'n te'sg goqwei gelu'lg ignmuaji ugtmimajuinumg. Guguntesnu maw Se'suguli ta'n goqwei Gjinisgam geggunmuap ugjit negm. Pa na ulmajo'lti'gw ta'n tel lugowug Se'suguli aq teli angite'tmu'g 'st'ge' Se'suguli ta'n negm teli ul'te'tg'p ta'n teli ulmaje'g, gepmitelmugsitesnu maw negm.

Me' enmiaoq tel gepmitelmugsitesnu

¹⁸Nige' geitu ta'n tujiw Gjinisgam musga'tugsitesnu uggepmitelgaqanm aq gepmitelmugsitesnu wa'so'q na tujiw ta'n teli ulmajo'lti'gw ula ugs'tqamug pa wije'i aq mo goqwei. ¹⁹Ta'n te'sg goqwei Gjinisgam gisitoqop esgmaq ugjit Gjinisgam un'jang neia'tasultilin. ²⁰Ta'n goqwe'l Gjinisgam gisitoqopnn gelu'lg. Gatu Gjinisgam gisite'tg'p 'ms't goqwe'l seioqwiatal weja'tegemgeg ta'n lue'uti

eteg ugs'tqamug. Gatu iga'qt'tew na'gweg ta'n mo nugu tliatew aq 'ms't goqwei esgmaq na na'gweg. ²¹Na'gweg iga'qt'tal ta'n tujiw ta'n goqwei gisita's'g'p aq ta'n seioqwiatal ugjit lue'uti ma nugu seioqwianug aq 'ms't goqwei maw Gjinnisgam un'jang gepmite'tasultitaq. ²²Muta ginu geitu'g glapis nige' ta'n te's'g goqwei gisita's'g'p epetoqsit ta'n tel gitnmat pa na wije' aq ta'n teli gsnugowaqan telgi'g e'pit ta'n tujiw poqjipnet. ²³Gatu mo pas'g ta'n goqwei gisita's'g'p epetoqsit na ginu ta'n geggunug Wejuli Nisgam na amgwesewei ignmatimge-we'l ta'n Gjinnisgam ignmugsi'g'up elt epetoqsulti'gw ge's esgmalug. Tetago'l-ti'gw ugjit Gjinnisgam ignmugsitesnu ta'n goqwe'l geggunmuaj ugjit un'jann. Gjinnisgam minua'lugsitesnu gaqinal. Menaqqajewei iga'lugsitesnu ta'n teli assumugsi'g'up elue'utitug. ²⁴Ta'n ginu elita'sulti'g'up Gjinnisgamewigtug etna na ugjit weji ugs'ta'ti'g'up. Gatu nemitu'g ta'n goqwei esgma'tmu'g mo 'gjitm lita'suaqan muta gis eteg. Wen gis lita'sitew ta'n goqwei nemitoq? A' na mo wen. ²⁵Lita'sulti'gw ta'n goqwei mo nemitug na ginu sangew esgmattesnu. Geitu'g 'msntesnu ta'n Gjinnisgam teplumugsi'g'up. ²⁶Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw muta menaqana'ti'gw Gjinnisgamewigtug. Mu ginu geitug ta'n tli a'sutma'ti'g'up giasgiwewei gatu Wejuli Nisgam etawaqtmuatl Gjinnisgam l ugjit apoqonmugsinenu. Epetoqsit aq getmite'tg ta'n teli a'sutmesseugsi'gw. Na teli sespetelmugsi'gw. Mo eigtnugul glusuaqann ta'n gis tluetal. ²⁷Gjinnisgam ta'n nmitua's mimajuinu'g uggamlamunuaq aq ugtangita'suaqanmual saputap-tmuaji. Geituaj ta'n teli angita'silij Wejuli Nisgam l. Etawaqtmatl Gjinnisgam ugjit ugtmimajuinung aq negm ta'n teli ul'te'tg.

²⁸Geitu'g ta'n pas'g goqwei tlia'n ta'n tela's'g ginueg Gjinnisgam maw lugowugsitesnu ugjit ulapetmnenu. Na tla'tegetew ugjit ginu ta'n gesalu'g aq wigumugsi'g'up ta'n negm tel'te'tg'p. ²⁹Wegla ta'nig Gjinnisgam gisi mgnaji ta'nig getlams'tasultijig na gis tepgisalaji glaman tlo'titaq pa wije' aq negm uggwisl. Glaman na uggwisl nige' amgwesewa'juilin ta'n tel pugwelgig wijigatultijig negmow ta'n mawa'la'titl muta getlams'tua'titl. Ugsisual na negm. ³⁰Ta'nig Gjinnisgam gis tepgisalaji na wigumaji. Ta'nig wigumapni elt tetapualaji aq ta'nig tetapualapni elt gepmitelmaji aq me' gepmitelmataq wa'so'q.

Gjinnisgam teli musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw ta'n Se'suguli gis tla'tegep ugjit ginu

³¹Nige' teli gji'tu'g ula 'ms't ta'n Gjinnisgam gis tla'tegep ugjit ginu goqwei gis taluetesnu? Gjinnisgam wel'telmugsi'gw. Wen ta'n gis wissuignemugsitesnu Gjinnisgamewigtug. 'Lpa mo wen eimug ta'n gis tla'tegetew. ³²Mo nenaqijia-tuagupnn ta'n teli ulmaje'lipnn uggwisl gatu iga'lapnn ugjit ne'po'qsilipnn ugjit 'ms't ginu. Teliag iga'lapnn uggwisl ta'n maw gepmitelmapnn. 'Lpa 'ms't goqwei ignmugsitesnu. ³³Wen gisi pisuiw ilsutmuataq Gjinnisgam gisi mgnaji mimajuinu'g? A' na mo wen gis tla'teget muta Gjinnisgam teluep mo amsalteg goqwei eigtnug ugtinnewaq, tetapua'taqatinew ugjit negm. ³⁴Wen eig ta'n gisi ilsumataq 'lta'new mn'tua'gig. Mo wen eimug ta'n gis tla'teget. Etna na Se'suguli ta'n weji 'np'g'p aq wesua'toqop ugt'punual aq minua'lut'p aq nige' ugtinaqanmg epilil Gjinnisgam l. Negm etawaqtmuatl Gjinnisgam l ugjit ginu. ³⁵Wen nige' ta'n gis nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli tlia ulma-jeiugsi'gw, tlia gitnme'ugsi'gw, amasgipnnugsi'gw, guisulti'gw, gisna ewle'ju'l-ti'gw, gisna 'nsano'qon eimu'ti'gw, gisna tlia ne'po'qsi'gw? Mo eigtnug goqwei

gisi nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli. ³⁶Gatu ula ugs'tqamug gitnmo'qon weltesgmu'g ta'n Gjinishgam ugtwi'gatign telueg,

“Ugjit nige' gi'l Gjinishgam
apjiw i'mu'tieg nsano'gonigtug
ta'n tel pita'q na'gweg.
Pa wije' aq jijgluwejji'g
ta'n tl ne'pa'ten
pa na wije' ginu teleiugsi'gw.”

Na telueg Gjinishgam ugtwi'gatign.

³⁷Gatu ta'n pas'g goqwei gis tliaq 'gtinnenaq tetuji wissuignetmu'g muta Se'-suguli apoqonmugsi'gw, negm ta'n mawi gsalugsi'gw. ³⁸Muta weli gji'tu'g mo eigtnug ta'n tl nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Gjinishgam. Pa na nepu'ti'-gus gisna mimajulti'gw. Tlia ansale'wijig ma gis tla'taqati'gw, tlia mn'tu'g ma gis tla'taqati'gw, tlia ta'n nige' teliaq gisna ta'n tliatew me' enmiao. Ma gis nig-tua'lugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjinishgam. ³⁹Mo eigtnug goqwei musigisg'-tug, gisna ugs'tqamug epune'g ta'n goqwei gisita's'g ta'n gis nigtua'lugsitesnu ta'n Gjinishgam teli gsalugsi'gw. Gjinishgam ug'gsaltuaqanm musga'tugsi'gup ta'n Se'suguli Gjisaqamawminu teli np'g'p ugjit ginu.

**Mesge'g'p Poligap ugjit Lesui'paq
muta mo geitu'ti'gw ta'n tetapua'tinew Gjinishgamewigtug**

9 ¹Ta'n goqwei teluei na teliaq. Gjinishgam geitoq. Ni'n tleiawi Se'sugu-lieg aq mo ni'n egsuow. Ni'n 'ntangita'suaqanm ilgwenit Wejuli Nisga-mewigtug aq maw telimip ni'n etl thuei gigwajiaqewei. ²Mawi ms'gi'g ta'n teli ms'gei aq gaq suisga's'g 'ngamlamun ugjit ntmimajuinung na Lesui'paq. ³Gsa-tmug gisi apoqonmaq ntmimajuinung ugjit negmow ugs'ta'tinew. We'gaw ugjit negmow wel'te'tm igalsin ugjit ilsutmn ne'pa'n. Pas'g na ma gis tlianug muta pas'g negm Se'sus ta'n weji np'g'p ugjit ugs'tawianew mimajuinu'g. ⁴Negmow na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq na Gjinishgam ugtmimajuinung ta'n gisi mgnapni. Negm gisitelmaji ugjit un'janitelmnnew aq wittoqwa'tmnew aq nemitu'tip uggepmitelgaqanm ta'n teli espe'liti. Teplumapni ta'n tli ula'lataq aq ignmuapni 'tplutaqann Nisgamewe'l. Musga'tuapni aq nige' geitu'tij ta'n tli emtoqwalataq Gjinishgam Gisiteget teliaqeweigtug aq iapjiwewei teplumtim-gewei mesnmi'tij. ⁵Wettaqia'tijig Aplameg Isaqeg aq Je'gopeg. Se'suguli ta'n mimajuinualsip tleiawit negmow. Negm Se'suguli mestai assusit aq Gjinishgam Gisiteget pua'laji 'ms't mimajuinu'g gepmitelma'tis iapjiw. Na tliaj.

**Ta'nig maw gimaten maw Aplam
ta'n teli gtlams'tuatl Gjinishgaml**

⁶Mo thuew ta'n Gjinishgam teli tplutg'p menaq telianugup. Ta'n Gjinishgam teli tplumapni Lesui'paq giasgiwewei teliaqap muta mimajuinu'g ta'n Gjini-sgam gisi mgnapni aq mawa'lapni mu na pas'g Lesui'paq gatu elt me' pug-welieji'g igtigig ta'n angua'lapni. ⁷Mu 'ms't ta'nig wetagutmu'tijig Aplamo'q Gjinishgam un'jang. Gjinishgam telimapnn Aplamal, “Pas'g ta'nig wettaqia'ti-jig Isaqeg tl maw gimaten maw gi'lewei.” ⁸Na telueg, “Mo 'ms't ta'n te'sijig mijua'ji'g ta'nig ugs'tqamultijig Aplameg Gjinishgam un'jang.” Gatu awna na mijua'ji'g ugs'tqamuilitl ta'n Gjinishgam teli tplumaji Aplamal aq Salaal tl maw

gimaten maw negmow. ⁹Gjinisgam na teli tplumapnn Aplamal ula glusuaqann, "Tetaputesg na'gweg iga'q, apaja'sites aq Sala ugguwisl gugunatal." Na teluet Gjinisgam.

¹⁰Aq mu pas'g na ula. Ta'n tujiw Isaq pemigweteg malie'wit. Ugte'piteml teluisilitl Lepegga. Tel gne'geg tele'g. ¹¹⁻¹²Ta'n tujiw assma getu gugunaji 'tqope'jg Gjinisgam na telimatl, "Amgwesewa'j lugowatal wijigumatl." Gjinisgam na telimatl gesgmnaq ugs'tqamui'tigweg, gesgmnaq ela'taqatigweg winjig gisna gelu'lg. Na tel'telmatl 'mgnan maljewe'tl 'tqope'jl. Musga'tugsi'gw Gjinisgam gis tla'tegep ta'n telsumsit, mu na ta'n mijua'ji'jg gis tla'tegetij. ¹³St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,

"Je'gop gesalg'p gatu Isaqji'j mo tetuji gsalaqap."

¹⁴Eimu'tijig mimajuinu'g teluejig, "Gjinisgam mo tetapua'tegegw ta'n tela'tegej." Me'si we'jitua'tij amsalteg Gjinisgam. Gatu mo telianug ta'n teluetij. 'Lpa pe'gaj mo amsalapuguegw. ¹⁵Gjinisgam telimatl Mowisal, "Ewlielmates ta'n pas'g wen getu ewliteml'g aq ule'wates ta'n wen ni'n getu uleiug." ¹⁶Gjinisgam mimajuinu'g ewliteml'maji mo na ta'n mimajuinu tel puatg gisna ta'n tela'tegej gatu awna Gjinisgam ta'n teli ewlitemlatl. ¹⁷Gelu'lg wi'gatign telueg ugjit Palo ta'n etli elege'witewit Ijigt, "Gjinisgam teluet, 'Etna na weji iga'lul ugjit elege'witewin ugjit nige'. E'wul aq gisa'laji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu 'gji'tunin ni'n aq ta'n telgi'g 'ntml'gigno'tim.'" ¹⁸Gjinisgam ewlitemlatl ta'n pas'g wen getu ewlitemlatl. aq igtigig ignmuaji metua'taqatilij. Gjinisgam musga'tuaj ta'n teli wegaiugtuatl Paloal muta mo jigs'tagugul aq mo ewlitemlagul Gjinisgam ugtmimajuinung.

Gjinisgam ewliteml'maji ta'nig jigs'ta'titl

[Gjinisgam musga'tuaj mimajuinu'g ta'n teli ilsumaji muta mo jigs'tagugul gatu elg ewliteml'maji ta'nig jigs'tatitl aq getlams'ta'titl.]

¹⁹Newgte'jit gilew pipanimitew, "Pa na ula teliaqas goqwei ugjit Gjinisgam ilsutmuataq ugjit na? Ignmuaji negmow pa na tela'taqatiliji. Wen ta'n wissuignematl Gjinisgam? 'Lpa mo wen.'" ²⁰Gatu wenin ta gi'l Gjinisgam asitem't. Gisitaqanei wowji'j mo pipnimulug ta'n wen gisi'atl, "Goqwei wet tli'in na?" A' na moqwa. Mo tla'tegegw. ²¹Mimajuinu ta'n gisiaji gisita'qanei wowji'j negm gis tli'atl ta'n tel puatg. Mego'tiliji eliaji aq anawgtiliji eliaji. Wijei sisgu e'w'g.

²²Etna na ula ta'n Gjinisgam tel lugwet. Getu' musga'toq ugml'gigno'tim aq ta'n wegaiugt'gl elue'uti'l aq ta'n ilsumataq mimajuinu'g. Gis sa'q ta'nig opla'taqatijig te'pmi'tij ugtapulanew gatu Gjinisgam pegiji esgmalaji gawasgita'sultinew elue'utigtug. Gatu mo gawasgita'sultigw. Etna na ugjit ugtapulaji. Seoqwia'titaq ugtlue'utiwaq. ²³Glamam 'gji'jaten uggepmite'lgaqanm ta'n teli ms'gi'g ugjit ginu ta'n ewliteml'mugsi'gw. Ginu ta'nig Gjinisgam gis gisgajugtugsi'gw ta'n tli ugs'ta'titesnu aq negm wittoqwa'lugsitesnu aq gepiteml'mugsitesnu. ²⁴Ginu na mimajuinu'g ta'n Gjinisgam wigumugsi'gup. Eimu'tieg Lesui'peultieg aq maw gaqais mila'pegsultioq mimajuinu'g. ²⁵Ta'n Gjinisgam teluep aq ta'n iganigijitegewinu'o'q Oseiao'q tel wi'gig'p,

"Na Mimajuinu'g ta'n mo ni'newe'g

na tlu'i'tan 'ntmimajuinung.

Aq ta'nig gaqais mila'pegsultijig mimajuinu'g

ta'n mo gesalaqig etna na negla gesalgig.

²⁶ Na'te'l na tliatew ta'n telimut'pnig,

'Mu na ni'n 'ntmimajuinumg'

etna na negla na mimajuinu'g

tlui'taten: Gjinsigam un'jang.

'Gjinsigam ta'n apji mimajit tlu'itaq: Nn'jang.' "

²⁷ Aiseiao'q igan gnuat'tut'p ugjit Lesui'paq. Teluep, "Je tlia Lesui'paq tel pug-weli'tij st'ge' t'pgwan gigjiw sitmug pas'g tegle'ji'g ta'n ugs'ta'titaq. ²⁸ Gjinsigam jaqali ilsumataq ta'n te'siliji mimajuinu'g ula ugs'tqamug aq ta'n teluep na tla'tegetew. Na." ²⁹ Gis nige' sa'q Aiseiao'q teluepnaq, "Pa na Gjinsigam Gisi-teget ta'n mestai assutg mo ewlitemugsi'gus ginu Lesui'peulti'gw 'lpa na gaq ne'po'qsi'gup ta'n te'si'gw. Pa na wije' aq giasgiwewei ta'n tela'toqop gjigann teluisigl Satm aq Gamola. Pas'g ewlitemugsi'gw aq tegle'ji'gw esgwieji'gw."

Lesui'paq mo menuegeti'gw na

³⁰ Ula nige' ta'n teluei, "Ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g mo wejo'tmi'ti'gw gigwajia'tinew Gjinsigamewigtug gatu Gjinsigam gisa'laji gigwajia'tinew ta'n teli gtlams'tasulti'tij negmeg. ³¹ Gatu awna Lesui'paq ta'n gisi mgnapni wejo'tmi'tij gis gigwajia'tinew Gjinsigamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqann gatu mo gissotmi'ti'gw." ³² Nat wen pipanigesit, "Goqwei ugjit mu gis tla'taqati'gw?" Mo gis tla'taqati'gw muta melgotmi'tij negmow ta'n gis tla'taqatijig gatu mo Gjinsigaml elita'sulti'tigul. Pa na wije' aq etoqwa-tesultijig aq pejitaqama'tijig. Na telueg mo geitu'ti'gw ta'n tla'taqatitaq. ³³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinsigam ugtwi'gatign,

"Iga'tu Sione

pejitaqanamgewei gun'tew

aq pejitaqama'titaq aq nisiatitaq.

Gatu ta'n wen Gjinsigaml jigs'tuatl

na negm ma 'pjitaqamagw

aq ma ewla'laq ta'n wen jigs'tuit."

Na teluep Gjinsigam Gisiteget.

10 ¹ Wijigatulti'gw etawaqتماق Gjinsigam ta'n telgi'g 'ngamlamun ugjit ta'n te'sijig 'ntmimajuinumg ugs'ta'tinew. Na tujiw 'ngamlamun ulgwi'tew. ² Etl tlimuloq ta'n goqwei geitu ugjit negmow. Getu' ma'mun tetapua'la'titl Gjinsigaml gatu mo teli ns'tasulti'gw ta'n tla'taqatitaq. ³ Mo negmow gisi 'ns'tmi'tigw ta'n Gjinsigam gisa'laji mimajuinu'g gigwajia'tinew negmewigtug. Wejo'tmi'tij gisa'tunew gigwajia'tinew negmow ta'n getu tla'taqati'tij. Mo getu jigs'tua'tigul Gjinsigaml ta'n getu tla'tegelij ugjit gisa'lanew mimajuinu'g tetapua'tinew ag gigwajia'tinew. ⁴ Gatu Se'suguli gis gaqi majulgwatmoqopneg 'tplutaqan ugjit ginu, glaman 'ms't wen ta'n getlams'tasilitl na tetapu'etew Gjinsigamewigtug.

Ta'n wen Gjinsigaml elita'sitl na negm ugs'tatew

⁵ Etna na ula ta'n Mowiso'q gis wi'gig'pnn ugjit ta'n tetapua'tinew Gjinsigamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqan. Ewi'g'g'pnn, "Na mimajuinu ta'n wajui majulgwatg 'tplutaqan ta'n telueg ugjit tetapu'en Gjinsigamewigtug iapijiw mimajitew." Na getloqo na! Gatu mo wen eimug ta'n gis tla'tegegw.

⁶Etna na ula Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij. Telueg, "Mut tluew 'ggamlamung. Wen gis unagiatew wa'so'q nmisguatal Westaulgl aq etamatl 'Jugu'a. Nisa'si.' aq gis nisa'latal ugjit ugs'tausinenu." ⁷Aq mut tluew we'gaw ula, "Wen ta'n nige' gis nisa'sitew epune'g ta'nig nepu'tipnig eimu'tijig gisi gtaqqa'latal Westaulgl aq gis minua'latal."

[Mo wen gis tla'tegegw muta Se'suguli gis pegising'p ula ugs'tqamug nepg'pnaq aq apaji minunsipnaq aq nige' ugjiyaqamitl eimlitl ta'n eimu'ti'gw.]

⁸Etna na ula ugjit Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij Se'suseg. Etl pestunmatmeg Gjinisgam ugtagnutmaqanm ugjit lita'sin Se'susewigwtug. Gis nutmn ula agnutmaqan. Gis tlues teliaq aq gisi gtlams'tasites 'ggamlamung. Na wije' ta'n ninen pestunmatmeg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigwtug. ⁹Pa na etl glusin aq gigwaji tluew mimajuinuigtug, "Getlams'taq Se'sus na Westaulg ta'n mestai assusit." aq 'gtlams'tasin 'ggamlamung Gjinisgam weji unaqa'lapnn ta'n teli np'g'p na gi'l weji ugs'tates. ¹⁰Ggamlamung weji gtlams'tasin aq Gjinisgam gisa'lultew tetapu'en. Ta'n tujiw etl glusin mimajuinuigtug aq tlimjig ta'n teli gtlams'tasij Gjinisgamewigtug na weji ugs'tates. ¹¹Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ma 'ntage'ug. Gjinisgam mu amsalimgugul, ma ewla'lagul." Na! ¹²Ta'n pas'g wen gisi ugs'tatew. Gjinisgaml ma wen piam piltua'lagul Lesui'p gisna mo Lesui'pewigw. Pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget ta'n mawi espe'g. Pajiji ule'watal ta'n tegan mimajuinu'l etawaqtmatl apoqonmagun. ¹³Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam Gisiteget ugtwi'gatigng, "Ta'n pas'g wen etawaqtmuatl Gjisaqamaw Se'susal Gjinisgam ugs'tawiatal."

¹⁴Gatu tal gis tawaqtmuatl Gjinisgaml ta'n tujiw mo 'gtlams'tasigul? Tal gisi gtlams'tasitew ta'n menaq nutmug na gelu'lg agnutmaqan? Tal gis nuttew gelu'lg agnutmaqan, menaq wen al pestunmatmug gelu'lg glusuaqan? ¹⁵Tal gis pestunmatew ta'n tujiw menaq elgi'mam'gig nuji pestung? Ta'n tel wi'gas'g gelu'lg wi'gatigng, "Pegisitugsieg gelu'lg agnutmaqan aq nige' we'gaw ul'ta'sultieg. Welm'tu'tijig negmow aq elgimujig Gjinisgamewigtug." ¹⁶Gatu mo ms't wen jigs'tmug gelu'lg agnutmaqan. Aiseiao'q 'lpa na negm teluep, "Gjisaqamaw pas'g tegle'ji'g ta'n mesnmi'ti'gw gelu'lg agnutmaqan uggamlamunuaq." ¹⁷Amujpa nat wen elt pestunmatg aq wesgumatl Se'sugulial aq na tujiw mimajuinu nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan. Amujpa na tmg nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan ge'sg menaq getlams'tmi'tigw.

¹⁸Gatu ni'n Poligap pipaniges, "Etug Lesui'paq mo gis nutmua'tij Gjinisgam ugglusuaqanml?" Getletug gis nutmi'tij ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

"Na gelu'lg glusuaqan

enmi usgutas'g 'ms't tami.

Se'sa'sgl Gjinisgam ugglusuaqanml

ta'n telgi'g ugs'tqamu.

Aq ta'n tel gaqais milapegsultijig

mimajuinu'g nutma'tijig."

¹⁹Ap pipaniges, "Etug Lesui'paq mo gisi ns'tmu'tigw gelu'lg agnutmaqan?" Amuj nestmi'tij aq Mowis ewi'g'g'p ta'n Gjinisgaml telimji Lesui'paq,

"Gisa'lultoqs'p gilew Lesui'pewioq

wisgua'latoqs'p aq ugawaialatoqs'p
ta'n ewnasoltijig mimajuinu'g."

²⁰ Tel gne'geg Aiseiao'q melgita'sit aq telimaji ugtmimajuinumg na Lesui'paq,
ta'n Gjinisgaml telimji,

"Mimajuinu'g ta'nig mu gwilugupnig na we'ji'jig.
Ta'nig mu al pipanigesultigupnig
ugjit ni'n, neia'si ta'n eimu'tijig."

²¹ Gatu ugjit Lesui'paq Gjinisgam wesgumapni teluet,

"Te'sigisg'g siaw pipanimig
Lesui'paq jugwita'new ni'neg.
Gatu siaw melg'sultijig
aq mo getu 'lta'gwig."
Na teluet Gjinisgam.

Gjinisgam ewlitemaji Lesui'paq

11 ¹ Pipaniges, "Etug Gjinisgam mo menuege'gupnig ugtmimajuinumg?"
A' na moqwa'. Na menuegeji. Pewalaji aq menuegeji. We'gaw ni'n na
Isle'lewi. Wetagutm Aplameg aq wetagutm ta'nig pitu' uji'jl na Penjamina.
² Gjinisgam mo ejigla'lagusni ugtmimajuinumg ta'nig amgwesewei gisi
mgnapni. Geitu'n ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ta'n ewi'gas'g ugjit Ilai-
jao'q. Etawaqtmuatl Gjinisgaml ugtapulan Lesui'paq. ³ Telimatl Gjinisgaml,
"Gjisaqamaw, ni'n pas'g newgte'ji ta'n esgwiei aq getu ne'pa'ijig. Ne'po'tipni'g
iganigjitegewinugi'g aq gaq suiste'mi'titeg patgulmesigaqaneg aq gisa'lapni
mimajuinu'g mo emtoqwalulin gi'l." ⁴ Gatu Gjinisgam na teli asitematl, "Ni'n
lluigneg pituiptnnaqanijig mimajuinu'g geggungig ta'n mo eli a'sutma'ti'gw
Pe'lal." Na alt tel'ta'sultipnig Pe'lal nisgamewilitl gatu mu na. ⁵ Pa na wije aq
nige' me' ta'sieg eimu'tieg Lesui'peultieg ta'n Gjinisgam gisi mgnapni aq ewli-
telmaji. ⁶ Gjinisgam mawi ewlitemaji. Etna na ugjit negm gisi mgnaji. Mo
te'pmi'tij gatu Gjinisgam ewlitemaji. Mu na ta'n goqwei gis tla'taqati'tis gisna
ta'n gisi gtantun gatu awna ta'n Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g. Muta Gji-
nisgam ugtewlite'lgagan mo wejianug lugowaqanigtug.

⁷ Ta'n goqwei gwilmi'tip Lesui'paq mo we'jitu'ti'gw. Getu' tetapua'tinew Gji-
nisgamewigtug gatu mo gis tla'taqati'gw. Etna na negmow tegle'ji'jg mimaju-
inu'g ta'n wigumgwi'titl Gjinisgaml. Etna negmow we'jitu'tij. Esgwiejig poqji
gepistaqana'tijig aq mo Gjinisgaml nutua'tigul ta'n tujiw wigumgwi'titl. ⁸ Ta'n
Gjinisgam wi'gatign telueg, "Gjinisgam ignmuaji tlo'tinew ta'n tel puatmi'tij.
Mo getu nutmu'ti'gw aq mo getu nemitaqati'gw. Aq me' nige' gisgug mo gis
tetapu angita'sulti'gw ta'n goqwe'l Nisgamewe'l." ⁹ Aq Ta'pito'q teluet,

"Eli a'sutmai

aq etamg Gjinisgam gise'wan

aq gis gejigiaqewtesgaq

ta'n tujiw pestie'ulti'tij.

Pewalgig nisiattaq aq ugtap'titaq.

¹⁰ Eli a'sutmai,

uljaqa ugpgugual 'pqoji n'tutaaq

aq ma gis nemitaqati'gw

aq gis ulmajo'litaq

ta'n teli opla'taqati'tij."

Na teli a'sutmap Ta'pito'q.

¹¹ Nin, Poligap telimuloq, Na Lesui'paq mo menuegeti'gw ta'n tel'te'tmlj Gjinisgaml gatu me' enmiaq menuege'titaq. Pata'taqatipnig ta'n mo menuege'tigul Se'susal pa na wije aq pejitaqama'tijig. Gatu nige' ta'n gis tliaq ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g westa'tijig. Na wej gisa'lataq Lesui'paq tl wisgua'tijig aq me' enmiaq puattaq. ¹² Na Lesui'paq ta'n mo menuege'tigul Se'susal igtigig mimajuinu'g gisi msnmi'tij ta'n goqwe'l gelu'lg. Ta'n tegle'ji'g Lesui'paq getlams'tasultijig pugwelgig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g gisi gtlams'tasultijig Se'suseg. Me' gatu pajiji gelu'lg ta'n tujiw Lesui'paq gawasgita'sultitaq aq 'ms't mimajuinu'g 'gtlams'tasultitaq.

**Ta'nig mo Lesui'peulti'gw pa na wije aq 'psetgunji'tl
weja'toq segewigwet olipiemnaqsi
aq nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi'**

¹³ Nige' gelululoq gilew ta'n tel milapegsultioq mimajuinuultioq mo Lesui'peultiwoq. Apostale'witewi ugjit gilew. Miwatmaq Gjinisgam ta'n telamu'g lugowaqan gisi ignmuj etl lugwei aq maw me'gite'tm 'ntlugowaqanm. Me' espe'g ula 'lgowaqan ilgwengig igtigig Gjinisgamewigtug. ¹⁴ Etug 'ntmimajuinumg gisa'la's wisgua'titaq ta'n igtigig getlams'tmu'tijig gelu'lg agnutmaqan aq na weji ugs'tawianew. ¹⁵ Ta'n tujiw Lesui'paq ejiglapasuala'titeg ta'n Gjinisgam gisite'tg, igtigig mimajuinu'g Gjinisgam gisa'laji witapetultinew. Ta'n tujiw Lesui'paq apaji ugsualaten tetuji ul'ta'sultitaq aq pa na wije aq apaji mima-ju'atitaq Gjinisgamewigtug.

¹⁶ Ta'n tujiw gaq pigo'tas'gl gulumgl toqwa'q na mawi amgwesewei pipnaqan mimajuinu el'toq gulumgewe'l wapejgl. Ta'n tujiw gi'teg, amgwesewei pugwe'ji'g pipnaqan Gjinisgaml ignmuaj. Pa na wije aq gaqi ignmuaj aq esgwiaq mijipjewe' wejitoq gulumgl gepme'gl. Aq pa na wije miti's ugjip-'sgl Gjinisgam ignmug mawi ignmug ta'n goqwei wejigweg na ugjip-'sgl. ¹⁷ Lesui'paq pa na wije aq 'psetgunji'tl iga'taqasit olipiemnaqsi aq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq pa na wije aq 'psetgunji'tl weja'toq segewigwet olipiemnaqsi. Pa na psetgunji'tl gnisgwastu temsajig iga'taqasit olipiemnaqsi toqosip na pilue'l segewigwet weja'toq 'psetgunji' gnisgwastu nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi smtug siawigwet aq weligwet. Gilew nige' ulapetmnnew gelu'lg mimajuaqan ta'n Gjinisgam ignmuapnn Lesui'paq. Teli tplumapnn Aplamal aq maw un'jang. ¹⁸ Glaman mut penoqitelmug Lesui'paq muta nige' mo getlams'tua'tigul Se'susal aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow pa na wije aq olipiemnaqsi 'psetgunji'tl temsa'sgl. Gatu mut me'ge'w gi'l. 'Psetgun mo apoqonmagul ugjip'sg gatu awna ugjip'sg apoqonmuatl 'psetgun aq ml'gigne-wa'latl. Aq gi'l pa na wije aq 'psetgunji'.

¹⁹ Newgte'jit tesioq etug tluetew, "Gatu Lesui'paq ejiglo'tujig glaman ni'n mawa'liten." ²⁰ Getletug na. Lesui'paq ta'n mo teli gtlams'tasultigupnn nig-tua'lujig Gjinisgamewigtug aq gilew ta'n teli gtlams'tmu'tioq iga'taigl. Gatu mut me'ge'w ta'n goqwei gis tliaq 'gtinneg. Amujpa siawi gtlams'tmu'tioq. Ango'tmug aq uli angweiasultigw. ²¹ Mo Gjinisgam ewlitelmagupni Lesui'paq ta'nig mo getlams'tua'tigupn aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow tleiaultijig aq gilew mo tleiaultiwoq. Aq gi'l tel'ta'sin ewlitelmulten mo siawi

gtlams'tasiun? A' na moqwa! Mo gis tlianug! ²²Ge' angita'sin ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n mo ewlitemmagul ta'n wen mo getlams'tua'tigul. Gjinisgam wetapulatl ta'n wen mo jigs'tug gelu'lg agnutmaqan gatu awna wele'w'sg gi'l ta'n jigs'tat. Gjinisgam siaw jigs'tat aq tla'tegetes ta'n tel puatg negm siaw uleiultew. Gatu mu tla'tegewn aq maw tma'lultew aq jigla'lultew. ²³Lesui'paq ma siaw listua'tigul Gjinisgaml gatu awna 'gtlams'tasultitaq na tujiw Gjinisgam apajo'latan ta'n eimu'tilipnig. Gjinisgam tepiaq telignaj gisi apajo'lataq. ²⁴Pa na wije aq 'psetgunji'j gnisgwastu segewigwet olipiemnaqsi ta'n temasgittasit aq nige' siaw nassigweg. Gisi iga'taqasit olipiemnaqsi pa na wije gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq angua'tugsioq maw Se'sugulial. Gatu me' apaji naqamaje't'tew 'psetgunji'j ta'n wejiaq iga'tasit olipiemnaqsi apat naso'tmg na wije miti'sigtug ta'n weji mn'jo'tigul. Pa na wije aq Gjinisgam ugtmimajuinung na Lesui'paq gisi apajo'laji negmeg. Gjinisgam mawa'lug-sioq gilew ta'n teli gtams'tmu'tioq aq gisi apaji mawa'lataq ugtmimajuinung, 'gtlams'tmu'tinew.

Gjinisgam 'ms't ewlitemmaji

²⁵Wijigatulti'gw pewaluloq 'gji'tunew ula teliaqewei atejoqol geitas'g. Pa na nige' geitu'gus mo teli ugsualsultigw 'st'ge' natawo'ltigw. Ula teliaqewei telimuloq, "Na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq melgatpa'tijig gatu ma listua'tigul Gjinisgaml iapijw. Pas'g etli mtua'taqatiji glapis ula gaqais milapegsultijig mimajuinu'g ta'n 'gtlams'tasultitaq mawo'lanew. Nigtuita'jig aq ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgaml el'ta'jig negmeg." ²⁶Etna na ta'n teli ugs'ta'titaq Lesui'paq. Etna na ula ta'n teluep Gjinisgam ugtwi'gatignigtug,

"Nujiugs'tawi'wet ugjetew

na 'gjigan Saion.

'Ms't goqwei gaq jigla'tutew elue'uti

ta'n wetapegsultijig Je'gopeg.

²⁷Etna na ula ta'n goqwei teli tpluma's

ta'n tujiw jiglo'tuaq ugtlue'utiwal."

²⁸Na Lesui'paq mo jigs'tmu'ti'gw gelu'lg agnutmaqan. Etna na na'te'l weji pqotamgiaq elue'uti ta'n getana'titl Gjinisgaml. Etna na ula ulapetmugsioq ugjit pas'g gilew mo Lesui'peultiwoq. Gatu Gjinisgam gi's gisi mgnaji negmow Lesui'paq witapeultinew ugjit pitu' nmijgamijuagi'g. Na na'te'l wet nenuaji. ²⁹Gjinisgam na mo apsgwite'tmugl. Mo getanagwi ta'n tegenig gisi mgnapni aq ta'n goqwei ignmaj mo apaji ugsua'tug. ³⁰Amgweseweieg gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq mo jigs'tawoqop Gjinisgam pa na wije aq Lesui'paq tel listmu'tijig gatu nige' jigs'tmoq Gjinisgam aq ewlitemmugsioq. ³¹Nige' Lesui'paq mo jigs'tua'tigul Gjinisgaml. Pa na wije aq Gjinisgam teli ewlitemmugsioq na elt ewlitemmuataq Lesui'paq ta'n jigs'tuanew. Nige' gisi ewlitemmujig. ³²Gjinisgam ewlitemmuataq 'ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tuanew je tlia nige' ma gisi apoqonmalsulti'gw pun pata'taqatigw aq pa wije aq laplusang pisultijig.

Miwatmuanej aq emtoqwalanej Gjinisgam

³³Pajiji gelu'lg ta'n Nisgam ewlitemmugsig'gw.

Tetuji ms'gi'g ugtangita'suaqanm.

Aq me' ne'tata'sit negm aq ginu.

Ma wen gisi gji'jiagul ta'n tel'te'tmlij Nisgaml.
 Aq ma wen gis panwijgatmugul ugtawgti'l ta'n elielij.
 'Lpa ma wen gisi ns'tuagul Nisgaml ta'n tel lugwelitl.

³⁴ Nisgam ugtwi'gatign telueg,

"Wen gejiatl

Gjisaqamawul ugtangita'suaqanml.

Wen ta'n teli ns'tu'et

tlimatal ta'n tla'tegelital?

³⁵ Wen ta'n gisi ignmuatl

ta'n goqwei apat apangituaten?

³⁶ 'Ms't goqwei gisitoqop Gjinisgam.

'Ms't goqwei mawn'g

aq musga'sg ugml'gigno'tim.

Aq mestai assutg ugs'tqamug aq wa'so'q.

Iapjiw gepmitelmane

aq emtoqwalanej Nisgam." Na tliaj.

Ta'n tla'tutes nige' ta'n elugoug Gjinisgam

12 ¹ Wijigatulti'gw Gjinisgam Gisiteget tetuji gaqaisg ewlitelmugsi'gw. Etna na ugjit etawaqtmuloq la'sultinew Gjinisgamewigtug. Iga'tu 'gmimajuaqanm ugjit pas'g tla'tegen ta'n tel puatg negm mu gi'l ta'n tel puatmn. Lugowan pas'g Gjinisgam aq na tetapua'lan. Sape'wi ta'n tel majul-gwaj. Ula na giwnaqajewei ta'n teli emtoqwaluj Gjinisgam Gisiteget 'ggamlamung. ² Mut siaw tl gamigsiw st'ge' wegla mimajuinu'g ta'n mo getlams'tmu'tijig gatu awna piltu gamigsin. Ignmu Gjinisgam 'ggamlamun gawasga'tultew ugjit glu'lgtn aq waqame'gtn ta'n teli angita'sin. Na tujiw gisi gji'tun negm ta'n tel pual'sg tla'tegen ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n negm tetapua'l'j aq ta'n gigwajiaq.

³ Geituoq Gjinisgam ignmuj apostale'witewin ugjit gilew ta'nig mo Lesui-peulti'gw. Etna na ugjit 'ms't ta'n te'sioq wet tlimuloq ta'n telo'tligoq. Mut ugsami espite'lsiw ta'n tele'n aq mut me'ge'wn. Gatu awna menaqajewei angita'sin ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n Gjinisgam ignmasg'p. Amujpa ilsumsin ta'n Gjinisgam pual'sg tla'tegen aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg. ⁴ Ta'n tel milig ga'qi 'ms't goqwei piltu lugweg. ⁵ Pa na wije aq nige' te'sunemigsi'gw mima-juinu'g. 'Ms't tleaulti'gw Se'suguliewigtug. Mawa'lugsi'gw pas'g newgte'ji'gw aq apoqonmatulti'gw ta'n tel luguti'gw. Pa na wije aq ga'qi ta'n tel lugweg, ta'n tel mawa'lugsi'gw na mawnutulti'gw. ⁶ Gjinisgam ta'n teli ul'telmugsi'gw ignmugsi'gul piltuamu'gl ml'gigno'ti'l. 'Ms't wen piltu lugwet. Amujpa e'wmu'g na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmugsi'gup. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n tel pestunmatmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm amujpa pestunmn ta'n tel melgi gtlams'tasin. ⁷ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli apoqonmajig igtigig ta'n getlams'tasultijig amujpa na e'wmn na ml'gigno'ti aq apoqonmatmn ta'n telgi'g pegwatun. Pa na Gjinisgam ignmasgl ml'gigno'ti ta'n tel nata' gina'muen, amujpa na gigwaji gegina'muen igtigig. ⁸ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli ulimj aq ajipjulj igtigig amujpa e'wmn na ml'gigno'ti ugjit apoqonmuan igtigig aq ajipjuljig. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti gisi atgnewa'tmn, amujpa natawe'n ta'n teli atgnewa'tmn. Pa na

Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti igani assusin, amujpa sangew elugwatmn 'ms't goqweigtug. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ugjit wele'waji igtigig, amujpa wel'te'tegen ta'n teli uleiaj.

⁹Mut pas'g wesgiji angamgusultinew teli gsalan igtigig awna 'gsalug ta'n we'gwi sipgwatun. Masgeltmu ta'n goqwei winjig gatu ml'gnmug ta'n goqwei gelu'lg. Gugune'n ta'n goqwei gelu'lg 'ggamlamung. ¹⁰Mawi gsaltultigw ta'nig getlams'tasultijig muta wijigatultioq Se'suguliewigtug. Uleiatultigw aq apji gepmite'ltultigw. ¹¹Te'sigisg'g nespi ulgwijine'n Gjinisgam lugowan ta'n telgi'g 'ggamlamun aq ta'n telgi'g pegwatun. Mut male'w gatu awna attigna'si. ¹²Ta'n teli lita'sin Se'susewigwug ulgwijine'n. Ta'n tujiw metue'gl welgm n sangewe'n aq gispugute'n aq apji migwitelm Gjinisgam aq a'sutma. ¹³Ta'n tujiw ta'nig getlams'tasultijig se'g tle'g peita'tij mawi apoqonmu aq ignmu i'mn giguag. Ta'n tujiw mimajuinu ta'n getlams'tasit goqwei nuta'maj atgnewa'tmn ta'n gelu'lg agnutmaqaan tli usguttew.

¹⁴Etam Gjinisgam ugjit ule'wan weget ta'n amasgipnn'sg aq smtug ule'ug. E'e etam Gjinisgam ugjit ule'wan aq mo pipanimawt ilsutmuan ulmaje'n. Mut winapugua'tinew, smtug ulapugua'ti'gw, awna ulewistu'ti'gw. ¹⁵Mawi ulgwi-jultigw maw igtigig ta'n welgwijultijig. Mesgo'qtu weget ta'n mesgo'ltijig. Wit toqwa'ljig aq mawi atgitemultioq ta'n teginig atgitemultijig. ¹⁶Pa na 'ms't wen ule'w. Mut me'ge'w. Apji ulite'te'n lugwatmn ta'n pas'g tegen lugowaqaan we'gaw igtigig mo getu lugwatmi'tij. Mut me'ge'wn aq mut espite'lsiwn. Mut tl'ta'siw 'ms't goqwei geitu'n.

¹⁷Nat wen opal'lg, mut asita'law, awna gelu'lg glusuaqaan ignmug. Ta'n we'-gwisipgwatun gisi ula'tun glaman 'ms't wen gisi gji'jultew ta'n tel gigwajien. ¹⁸Wantaqien ta'n tel mimajin ta'n telgi'g pegwatun. ¹⁹Nitaptut, mut asita'-law ta'n wen tel patal'lg gatu awna ignmu 'ms't goqwei Gjinisgam upgitng. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Gjinisgam teluet, 'Ni'n 'ms't goqwei nujol'tes aq 'ms't goqwei apat apangittes." ²⁰Aq elt ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Ta'n mimajuinu poqwaitenm'sg ta'n tujiw guising, sm, gisna 'gtu samqwaj, ignmu samqwan. Ula na tla'tegen gisa'lates 'ntaqo'qona'lg ta'n getan'sg'p." ²¹Mut ignmatmu elue'uti wissuignemulin awna lue'uti gi'l wisuignete'n ta'n teli ula'tegen.

G'pnnol' geggung ml'gigno'ti wejiaq Gjinisgamewigtug

13 ¹'Ms't wen amujpa jigsitgl g'pnnolewei 'tplutaqaan aq iganpugultijig. Muta ma wen eimug ta'n gisi tplutegetew mu Gjinisgam ignmaj. Na saputa'sgt'tew ula ugstqamu mimajuinu geggung ml'gigno'ti ta'n tli tplutegetew. ²Ta'n wen gi'l gi'gattesguaj iganpugultijig pa wijei aq gi'gattesguaj ta'n Gjinisgam gisigo'laji. Ta'n pas'g wen na tla'teget negm pegwatasit ilsu-mugsin aq ta'n goqwei mesng te'p'g. ³Ta'nig tetapua'taqatijig mo jipala'tigwi iganpugultiliji pas'g ula ta'n opla'taqatiji na jipala'tiji. Na ugjit majulgwate'n 'tplutaqaan ta'n telueg aq na tujiw ma jipalawjig. Tetapua'tega aq ugji gepmi-telmugsin. ⁴Gjinisgam gisigo'laji assusultiliji lugowultinew ugjit gilew gge-lu'lgmuow. Pa na opla'tege'sp jipalug negmow muta geggunmi'tij ml'gigno'ti 'gji'tmei aq gi'l te'ptes ta'n teli ugtapululg. Gjinisgam gisigo'laji assusultiliji ugtapulan weget ta'n opla'taqatiji. Gisa'la'tiji mimajuinu'g welmajo'ltijig na te'pmi'tij ta'n tel ma'muna'taqati'tij. ⁵Etna na ula ugjit amujpa majulgwatmn

ta'n teluejig assusultijig muta mo puatmun ugtapulugsin aq geitu'n telteg tla'tegen ta'n telimulg. Gjinisgam na teli ul'te'tg. ⁶Etna na ula ugjit g'pno'l apangitmn suliewei. Gjinisgam gisigo'laji iganpugultijig aq amujpa elugwatmi'tij ugtlugowaqanmuoq. ⁷Apangite'n ta'n telgi'g tettuen. Apangitu ta'n telgi'g tet-tajig g'pno'lewaq ugjit 'gmaqamigeg gisna ta'n pas'g goqwei aq ta'n telgi'g tettuen apangite'n. Aq me' goqwei piamiaq na gi'lewei. Aq gepmitelm ta'n wen gepmitelmuggig.

Ta'n tle'waq ap igtig

⁸Mut wen tettuew. Apangite'n te'sg ta'n tettuen aq elt amujpa 'gsalug igtigig mimajuinu'g. Ta'n wen gesalaji igtigig tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan. ⁹Gjinisgam ugt'tplutaqanm telueg, "Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut wisgu'alan igtig mimajuinu, aq mut qalipusitew." Ula aq maw ta'n te'sgl 'tplutaqann na mawi 'lta'qal newgte' 'tplutaqan ta'n telueg, "Ingu-te'jioq amujpa na gesaljig igtigig 'st'ge' nige' gi'l ta'n teli gsalsin." Na. ¹⁰Ta'n wen gesalt ma opal'lawt. Etna na ugjit ta'n wen gesalaji igtigig, tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan.

¹¹Amujpa na ula tela'tegen muta na na'gweg ta'n Gjinisgam ugs'taugsitesnu nige' me' aji tepawiaq je mu ta'n poqji gtlams'tuggeg Se'sus. ¹²Pa na wijei aq tepgig geget gaqiaq aq na'gweg tepaw iga'q. Amujpa tugwia'ti'gw! Ango'tmug! Pun tla'taqatinej lugowaqann ta'n tleiawigl etl oqonitpaqiaq aq winjigl ta'n mimajuinu'g i' tli opal'taqatijig tepgig. Ilajultigw ugjit gegnu mimajultinenu. ¹³Ge' nige' gigwaji pmitanej 'st'ge' nige' ta'nig etl waseteg wesgowita'tij. Jig-la'tunej ta'n i' tli nqana'ma'ti'gup aq ta'n i' tli sespenoqsulti'gup. Winjigl mu tla'taqatinej, mu lue'ltinej, ta'n i' tli matntulti'gup, ta'n i' tli wisgualtulti'gup aq qalipusita'ti'gup mu tla'taqatinej. ¹⁴Na wijei aq sma'gnis nasa'toq pugumaqan igalsin matnaqqemgeweigtug lita'si Se'suguliewigtug aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg. Ignmu Gjinisgam ilgwenulin aq iga'lulin. Pun tleie'n ta'n i' tleiu'tp aq mut igani angite'tmu ta'n tl gise'tes winjigigtug.

Mut nisa'law igtig ta'n getlams'tg ta'n tel gamigsigw aq mut ewla'law

14 ¹Ul'ta'sual ta'n pas'g wen ta'n getlams'tasuatl Se'sugulial Gjisaqamaw aq getu' witoqwa'lugsioq. We'gaw tlia negm pas'g gijga nestasit ta'n teli gtlams'tg. Mut gi'gaja'sualaw ta'n goqwei teliaq aq mu telianug muta piltu angita'sit je mu gi'l. ²Newgte'jit mimajuinu ta'n teli gtlams'tg malqot-tew ta'n pas'g goqwei, na telwitg uggamlamun. Gatug igtig ta'n teli gtlams'tg pas'g malqottew ta'n goqwei saqaliaq maqamigew, muta na telgwig negm uggamlamun. ³Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqotg mo teltenug getgite'tmuan aq penoqitelman ta'n wen mo 'ms't goqwei malqotg. Ta'n wen pas'g malqotg mijipjewei wejigweg maqamigeg, mo teltenug ilsuman igtig ta'n pas'g goqwei malqotg muta Gjinisgam gitg wel'ta'sualaji. ⁴Mo teltenug gi'l ali elsumtuan nat wen piluei uglugowinuml. Ta'n wen nuje'watl ula lugowinu'l na Gjinisgam. Etna na negm gisi ilsumatal mimajuinu'l ta'n tla'tegelital mu gi'l. Tluetew ta'n tla'tegelital na glulgt'tew muta negm Gjinisgam apoqonmuatal ugjit gelu'lg lugowaqan gisa'tun. Ginu na Gjinisgam uglugowinu'g. Etna na negm ta'n ilsumugsitesnu mo wen igtig.

⁵ Eimu'tijig mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjinisgaml gegnue'gl na'gwegl. Tel'ta'sultijig mawi espe'gl je mu esgwiaqal na'gwegl. Ap igtigig mimajuinu'g 'lpa tel'ta'sultijig ta'n te's'gl na'gwegl Nisgamewe'l. Te's mimajuinu amujpa geitoq ta'n goqwei ugjit wet tla'tegej na. ⁶ Ta'n wen mimajuinu emtoqwalatl Gjinisgaml gegnue'gl na'gwegl tela'teget ugjit Gjinisgaml. Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqottew tetapua'lan Gjinisgaml muta miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjewe. Elt na mimajuinu ta'n mo wius malqotmug na tela'teget ugjit tetapua'lan Gjinisgaml aq elt negm miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjewe. ⁷ Mo ginu gisite'tmug ta'n tujiw ugs'tqamulti'gup aq ma ginu assutmug ta'n tujiw 'npu'titesnu. Pas'g negm Gjinisgam geitoq aq miwatmug Gjinisgam gepmitelmatesnu. ⁸ Gjinisgam ignmugsi'gw siaw mimajultinen. Gjinisgam siaw lugowatesnu. Ta'n tujiw 'npu'ti'gw me' siaw majulgwatesnu Gjinisgam. Ta'n tel'te'tg Gjinisgam siaw mijajultitesnu gisna 'npu'titesnu me' ginu na Gjinisgam un'jang. ⁹ Se'suguli weji np'g'pnaq aq apaji minunsipnaq ugjit iganpugutuataq aq ilgwenataq ta'n teginig gisi gtlams'tua'titl Gjinisgaml. Weget nepu'tiliji gisna mimajultiliji. ¹⁰ Mo teltenug gilew ta'n te'sioq ilsumanew negm ta'n teli gtlams'tasij wijigmt aq mo teltenug igtigig penoqitelmanew ta'n wen teli gtlams'tasij. 'Lpa 'ms't ta'n te'si'gw gaqamultitesnu Gjinisgam ugsisgw aq ilsumugsitesnu. ¹¹ Muta tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

“Gjisaqamaw teluet,
Ni'n ta'n apjiw mimaji
teli tplumuloq 'ms't ta'n te'sioq
jugu' nutgulpita'toqs'p ni'neg
aq 'ms't wen tlutew mimajuinuigtug,
'Gi'l na Gjinisgam.' ”

¹² Ginu ta'n te'si'gw amujpa 'l paqapugua'titesnu Gjinisgamewigtug.

Mut gisa'law igtig ta'n getlams'tg lue'utigtug 'lpaqien

¹³ Etna na ugjit naqamasultinej ta'n teli ilsumtulti'gw. Gat uawna gisita'sultinej mu wijig'tioq ali pjitaqamawis elue'utigtug el nisien. Ma goqwei tla'tegewn ta'n tli asgaiwa's wijig'tioq aq ta'n 'lpaqia'tinew lue'utigtug. ¹⁴ Gjitm geitu ni'n aq Gjisaqamaw Se'suguli apoqonmuit ula 'gji'tun. Gjinisgam gisite'tg 'ms't mijipjewe gis malqotmn. Teliq na gis malqotmoq ta'n pas'g mijipjewe. Pa na mimajuinu tl'ta'sij nat goqwei mo teltenug malqotmn, ugjit negm, mo teltenug. ¹⁵ Pa na wijig'tioq gesi asgaij ta'n goqwei malqotmn piltuamu'g mijipjewe, pa na malqotmn musgalsin mo nugu piami gsalaw wijig'tioq. Mo tetapuaqtnug Gjinisgamewigtug ta'n goqwei eltmn. Mut malqotmu na telamu'g mijipjewe pa na igtig mimajuinu gisi ma'mun suisga'l't ta'n teli gtlams'tg. Mo tepawgtinug. Se'suguli weji np'g'pnaq elt ugjit negm. ¹⁶ Mut goqwei tla'tu ta'n igtig tli asgaiwates. Awna ta'n goqwei gelu'lg tla'tega glaman ma wen gis wini agnimulug. ¹⁷ Ta'n goqwei gis malqottesnu gisna ta'n goqwei ma gis malqotmu'g tlia ta'n goqwei gis samqwoltitesnu gisna ta'n goqwei ma gis samqwoltig'gw mu na ula wesgutmugg ta'n tujiw wesgumug Gjinisgam ilgwenmugsi'gul 'gmimajuaqanminal. Gat wesgutmu'g tla'tegen ta'n Gjinisgam tel puatg, ta'n goqwei teliaqewe aq wantaqo'ti 'ggamlamuninal, ta'n Wejuli Nisgam ignmugsi'gw aq ul'ta'suaqan. ¹⁸ Ta'n wen Se'sugulial na tel lugowaj, Gjinisgaml tetapua'l'j aq mimajuinu'g wel'te'tmi'tij ta'n goqwei gis tla'tegej.

¹⁹Amujpa sangewo'ltigw aq wejo'tmug el mimajultinenu wantaqo'ti'gtug. Apjiw wejo'tmug gisi mawi apoqonmatultinenu ta'n teli gtlams'tmu'ti'gw aq melgignewa'ltulti'gw. ²⁰Mut gaq suisga'tuaw Gjnisgam ugtlugowaqan ugjit ta'n telamu'g mijipjewe getu malqotmn. Ta'n getu tlamu'g mijipjewe gis malqotmn. Pa na gisa'laj piluei mimajuinu opla'tegen mo tetapua'tegewn malqotmn na telamu'g mijipjewe. ²¹Ula na ta'n goqwei tetapu'aq tela'tegen. Mut wius malqotmug gisna mut samqwaw moqopa'q aq mut goqwei piluei tla'tegew ta'n gisa'lates wijig'tioq el nisietew lue'utigug aq pata'tegetew gisna gisa'lan mnaqanan ta'n teli gtlams'tg. ²²Siaw gugune'n ta'n teli gtlams'tmn ugjit malqotmn ta'n pas'g mijipjewe na 'nguti 'gji'tu pas'g gi'l aq Gjnisgam. Etug ta'n goqwei getu tla'tegen gelu'lg aq telteg gatu 'gji'jit igtig asgaiasg, mut tla'tegew muta na tela'tegen pata'tegen. Welgwiing na mimajuinu ta'n mo asgaiatl igtig. ²³Gatu tel'ta'sij ula mijipjewe mo tetaputenug Gjnisgamewigtug gatu malqotg mu tetapua'tegegw aq Gjnisgam tlimatal pata'tegen muta tel'ta'sit mo teltenug tla'tegen na. Mut tla'tegew ta'n goqwei tel'ta'sin mo tetaputenug muta tla'tegen pata'tegen.

Tla'tega ta'n apoqonmuatesg igtigig

15 ¹Ginu ta'n ml'gi gtlams'tmu'ti'gw aq weli ns'tmu'ti'gw amujpa na apoqonmuggig weget ta'n menaqana'tijig siawi gtlams'tmu'tinew ta'n tujiw gitnm'ti'tij. Mut pas'g tla'taqatinenu ta'n ginu tetapualsultinenu. ²Ingu'te'jioq amujpa tetapua'lug igtig ta'n getlams'tasit. Tla'tega ta'n goqwei gelu'lg ugjit ulapetmnew Gjnisgamewigtug aq gisa'lates ulgwiintew glaman ml'gi gtlams'tasitew. ³We'gaw Se'suguli mo wet tetapualsigup awna ta'n tel wi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatign, "Ta'n mimajuinu'g majiaqa'ls'g aq almim'sg etna na ni'n etl majiaqa'lit aq etli alमित." Etna na ula Se'suguli telimapnn ujju'al. ⁴'Ms't goqwei ta'n sa'q tel wi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatign ewi'gas'g ugjit gina'mugsinenu glaman 'gjitm gisi gji'tutesnu Gjnisgam ugs'ta'titesnu. Ta'n goqwei ewi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatignigtug gisa'lugs'gw gisipugutmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw glaman ajipjulugs'gw aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. ⁵Etna na negm Gjnisgam ta'n gisa'lugs'gw gisipugutmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. Etamg Gjnisgam gisa'lugsinew wije teli angita'sultinew ugjit tetapua'l'jig igtigig glaman ta'n te'sioq apoqonmujig ta'n teli gtlams'tmu'tioq. Na tel majulgwaloq Se'suguli ta'n gis tla'tegew. ⁶Na tujiw 'ms't ta'n te'sioq mawita'ioq aq mawi emtoqwaloq Wegwisit Nisgam Gjisaqamawminu Se'suguli ujil.

Gelu'lg agnutmaqan ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw

⁷Etna na ugjit ul'ta'sualu'g igtigig pa wije aq nige' Se'suguli ta'n teli ul'ta'sualoq glaman mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjnisgaml. ⁸Telimuloq Se'suguli lugowinu'alsip ugjit Lesui'paq. Musga'sg na Gjnisgam tela'tegew ta'n teli tplutug ugjit tlian ta'n teli tplumapni Lesui'paq umijgamijua'q'g tlian. ⁹Aq maw lugowinu'wip glaman ta'n mo Lesui'peulti'gw elt negmow emtoqwalataq Gjnisgaml ta'n teli ewlitelmuaji. Ta'n tel wi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatign,

"Miwatmul gi'l Gjnisgam
aq tlima's ta'nig mo Lesui'peulti'gw,
'gi'l na Gjnisgam.'

Nespi 'gtapegia's aq nespi miwatmul
aq emtoqwala's ugjit gi'l."
Na Se'sus telimapnn ujil.

¹⁰ Na'tami ap telueg,
"Gilew te'sioq gaqais milapegsultioq mimajuinu'g
mawi ul'ta'sualug maw ugtmimajuinumg
ta'n gisi mgnapni."

¹¹ Na'tami ewi'gas'g,
"Gilew ta'n gaqais milapegsultioq
miwatmug Gjinisgam aq emtoqwalug.
Ta'n te'sioq mimajultioq
ml'gi emtoqwalug Gjinisgam."

¹² Ap Aiseiao'q wesgumapnn Jessial na Ta'pito'q ujjual. Teluep,
"Pgisintew ta'n wetapegsit Jessio'q.
'Pgisintew aq ta'n tujiw gisigwet
assuman gaqais milapegsultiliji mimajuinu'g.
Negmow 'gtlams'tuataq aq lita'sualataq
ugjit ugs'ta'tinew aq 'gji'tu'titaq tla'tegelital." Na!

¹³ Ni'n na Poligap, etamg Gjinisgam ugjit gilew. Na negm ta'n gisa'lugsio-
qop lita'sualanew negm. Etamg ugjit gisa'lugsinew 'ggamlamunual ulgwwit'tal
aq wantaqo'ti i'tt'tew ta'n teli gtlams'tuoaq glaman Wejuli Nisgam ugml'gig-
no'timng gisa'lugsitoqs'p ajipjulugsitoqs'p aq siaw lita'sualanew Gjinisgam. Na
tliaj.

Poligap gegnua'tuaji

ta'n goqwei ugjit wet tl ginigweg ugtwi'gatign

¹⁴ Wijigatulti'gw geitu ni'n maw ulm'tu'tioq aq mawi uleiatultioq aq geituoq
assma ta'n tla'taqatitoqs'p aq tepiaq gina'masuti geggunmu'tioq gis gegnu-
manew ala wen ap igtig. Getloqo na! ¹⁵ Gatu ge's ula wi'gatign etl wi'gm
migwimuloqol gegnue'gl glusuaqann. Gjinisgam ignmuit ugjit tlewistun aq
ml'gita'sin aq mo goqwei etegigjenmu aq mo goqwei mimgwa'tuluoaq. ¹⁶ Getu'
migwimuloq ni'n na Se'suguli uglugowinuml. Pestunmaqig ta'nig mo Lesui'-
peulti'gw. Gjinisgam ugtlgowaqanm elugwei tel pestunm gelu'lg ugtagnu-
tmaqanm] glaman ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g 'ns'tmu'titaq aq
'gtlams'tmu'titaq. Na tujiw tetapua'lataq Gjinisgam aq ugsua'lataq. Wejuli
Nisgam tepgisalaji ugjit Gjinisgam aq gisa'laji tel waqamo'tilinelw aq tla'-
taqatilineu ta'n tel puatg Gjinisgam. ¹⁷ Ni'n tleiawi Se'suguli ugtinneg. Me'-
gite'tmaqal ta'n goqwe'l Gjinisgam gisa'toqol ta'n tel lugowg. Mo getu usgu-
tmuan ta'n goqwei ni'n gis tla'tega'n. ¹⁸ Gatu nige' melgita'si aq wesgutman
ta'n Se'suguli gis tla'teget. Gisa'lip ugjit ilgwenan ta'nig mo Lesui'peulti'gw
'gtlams'tuanew Gjinisgaml aq jigs'tuanew ta'n gis tla'tegei aq ta'n getu tluai.
¹⁹ Ignmuit ml'gigno'ti tla'tegen gnugwaqann aq paqalaiwaqan ta'n teli ms'gi'g.
Wejuli Nisgam apoqonmuip ta'n tel gneg wejie Selusalemg glapis Ililiame'-
gati. 'Ms't tami gis tli gaq pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli.
²⁰ Apjiw getu al pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ta'n mimajuinu'g menaq
nutmi'ti'gw glaman aji ns'tuimaji mimajuinu'g ma gis tluwegw, "Pas'g siawa'tun
ta'n igtig we'gwa'sij." ²¹ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,

"Negmow ta'nig menaq telimam'gig.
Negmow nmia'tital Gjisaqamawul.
Ta'nig menaq nutmi'ti'gw, ns'tmu'titaq." Na.

Poligap angite'tg ugjit aji mittugwalan Lo'mewaq

²² Gesigawi angita'si ugjit pm lien mittugwaluloq pas'g nat goqwei etegig-jennig mo gis lieu. ²³ Gatu nige' gaqa'tuangl 'ntlugowaqanml ula maqamigal. Ge's te'sipunqeg getu jugu'a ugjit mittugwalulineu ²⁴ uliatew nige' tliaq ta'n getu tla'tegei. 'Gsatmug gis nemu'loq ta'n tujiw pm lian Espeine'gati. 'Gsatmug gis naqa'sian ta'n eimu'tioq. Tel gne'g gis apoqonmuitoqs'p ta'n tli lia'n Espeine'gati ta'n tujiw mittugwaluloq aq siawqatman te's tepgunsejig. ²⁵ Gatu nige' getu liei Seluselemg naji apoqonmaqig Nisgam ugmimajuinumg na'te'l. ²⁶ Ta'nig getlams'tasultijig Masetoniaewaq aq Gli'gewaq pa na negmow gisita'sultijig ugjit apoqonmuanew ewle'jultijig ta'nig getlams'tasultijig na'te'l. Mawo'taqan pmian ugjit sitatug iga'tu'tij ugsulieweimuow. ²⁷ Etna na negmow gisita'sultijig ugjit apoqonmuanew ewle'jultijig. Mo wen piluei telimgwi'tigwi. Telteg ugjit weget ewle'juinu'g Seluselemg apaji msnmnew aq atgnewa'tu-jig ta'n goqwei igtigig ganie'ulti'tij muta weget Lesui'paq gisi atgnewa'tmi'tip Gjnisgam ugtagnutmaqanm ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g. Tal gigji'j apaji msnmnew mawo'taqan ta'n wejgu'aqamulti'tij? ²⁸ Ta'n tujiw gisi pgsitian ula apaja'tuan ta'n te's'g suliewei gis mawo'toq aq ignmaqig igan-pugultijig, na tujiw naqtman Seluselemg pm lia'n Espeine'gati aq 'nqa'sites aq naji mittugwalultoqs'p ta'sijig tepgunsejig. ²⁹ Geitu ta'n tujiw pem liei aq naji mittugwaluloq pgsitulultoqs'p gelu'lg agnutmaqan ta'n Se'suguli ignmuitew ugjit ulapetmnew. ³⁰ Wijigatulti'gw ta'n teli gtams'tuloq Gjisaqamaw Se'suguli, Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw mawi gsaltultinenu ugjit ml'gi lugutinenu. Etawaqtmuloq melgi a'sutmessewioq aq Gjnisgam tawaqtmug ugjit ni'n. ³¹ Glaman ula ta'n Jutiaewa'gig eimu'tijig ta'n mo getlams'tua'tigul Se'sugulial ma jile'wi'gw. Tawaqtmug ugjit Gjnisgam ugtmimajuinumg eimu'tilijig Seluselemg ul'ta'sultlitaq ta'n jugwa'tuan mawo'taqan ugjit negmow. ³² Gjnisgam pa na tli ul'te'tg 'pgisintes. Pajiji ulgwitt'tew 'ngamlamun ta'n tujiw gis mittugwaluloq. A'sutmessewioq glaman iga'ian tli atlasmites aq tli ul'ta'sites. ³³ Etamg Gjnisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti 'ggamlamuninal ugjit wijit-gweiugsinew. Na tliaj.

Poligap wel'ta'sualaji witapaq

Na e'pit teluisit Pi'pi jugwa'tutew ula wi'gatign

16 ¹ Getu' tlimuloq 'ggwe'ji'jinu teluisit Pi'pi wije teli gtams'tasit 'st'ge' ginu aq gisi lita'sualatesnu. Gaqais mil lugwet ugjit Gjnisgaml aq apoqonmuaji ta'nig getlams'tasultijig na 'gjigan teluisig Senjlia. ² Ul'ta'sua-lug ta'n teli ultesguoq muta tleiawit Gjnisgamewigtug aq uleiug. Na telteg tla'taqatinew. Apoqonmatimg puatg smtug apoqonmug muta pugwenniji gisi apoqonmuaji aq maw ni'n gisi apoqonmuit.

³ Me' na gatu wi'tites Plisilla aq Aguila ta'n Se'sugulial wije tel lugowa'titl 'st'ge' ni'n. Wit lugutieg Se'suguliewigtug. Ta'n telgi'g pegwatoqig apoqonmui-jig we'gaw ugmimajuqaqanmual 'nsano'qon na eteg! ⁴ Nsano'qon ugjit negmow ne'po'qsineu ugjit pas'g ni'n ta'n tel lugowi'tij. Me'gitelm'gig. Miwatmaqig mu

pas'g ni'n gatu elt ta'n te'sijig ta'nig getlams'tasultijig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g. ⁵Me' wi'tites ta'nig i' tli ultesgatulti'tij wiguaq ta'nig getlams'tasultijig. Me' wi'tites nitap Epenetus ta'n gesalg. Mawi amgwesewa'j E'siaewa'gig ta'n getlams'tuatl Se'sugulial. ⁶Wi'tites me' Malieg ta'n tetuji attigna'sit ugjit gilew. ⁷Elt wi'tites Antlonigus aq Juniasteg. Ninen Lesui'peultieq aq maw pisultieq'p laplusang. Negmow geja'tipnn Gjinisgaml gesgmnaq ni'n. Apostale'wijig wel nenua'tiji.

⁸Wi'tites elg Ampliatu maw gelu'si't nitap ta'n gesalg. Me'gitelm'g Gjisaqamawigtug. ⁹Me' wi'tites Ulpanus ta'n Se'sugulial wije tel lugowatl 'st'ge' ginu aq maw wi'tites Stesi maw gelu'sit nitap. ¹⁰Wi'tites na ji'nm Apelles. 'Lpa na tetuji ul musga'sg ta'n tel gepmitelmaj Se'sugulial. Pugwelgl ta'n goqwei gisipugutg ugjit Se'sugulial. Negla wi'tites ta'nig tleiaultijig na ji'nm Alistopulus wi'gma. ¹¹Wi'tites Elotian. Ninen na Lesui'pewieg. Aq wi'tites weget ta'nig getlams'tasultijig na ji'nm Nalsisus wi'gma.

¹²Wi'tites na e'pijig Tlipena aq Tliposa. Gjisaqamawul elugowa'titl aq maw nitapesgw Plisis ta'n gesalg Gjinisgamewigtug. Pugwelg ta'n goqwei gisa'toq ugjit Gjinisgaml. ¹³Wi'tites na ji'nm Megwatpat negm pegiji lugowatl Gjinisgaml maw wi'tites uggitwl ta'n teli apoqonmuit pa wije aq ni'n na uggitwl. ¹⁴Wi'tites na ji'nmug Asinglitus, Pligan, Elman, Patlig aq Elmas aq maw ta'n te'sijig ta'nig getlams'tua'titl Gjinisgaml ta'n maw ultesgatultijig. ¹⁵Wi'tites Piloloqos aq Julian maw na ji'nm Nilius aq uggitwl'itl aq Olympus aq maw 'ms't Gjinisgam ugtmimajuinumg maw ultesgatultijig.

¹⁶Wesgaqaltultigw wijigmtultioq. Ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'sugulial, te's mawio'mi getu wi'tugsioq.

Ugtejgewei ta'n Poligap gegnua'tuaji Lo'mewaq

¹⁷Wijigatulti'gw, etawaqtmuloq ugjit uli angweiasultinew muta eimu'tijig ta'nig egsugina'mua'tijig. Gisa'lugsitoqs'p nigtua'lugsitoqs'p aq gisa'lataq mimajuinu'g pun ml'gi gtlams'tasultinew. Getana'titl ta'n tel gina'mu'g. Sitapugutug! Mut wijitgweiwaw aq mut majulgwaw. ¹⁸Ta'nig na telo'tijig mo elugowa'tigul Gjisaqamawminu Se'sugulial. Pas'g negmow elugowsultijig aq getu tetapualsultijig. Gelu'lg glusuaqann ignmugsioqol aq welimugsioq gisa'la'tiji mimajuinu'g jigs'tmu'tiliji. Etna na na'te'l etl gise'wa'tiji aq naqsi lue'wa'lujig. ¹⁹Ms't wen geji'sg ta'n tel ma'mun majulgwatmn gelu'lg agnutmaqan. Etna na ugjit weji ul'ta'sualul ta'n teli uli jigs'tmn. Pualul 'ntawe'n ta'n goqwei gelu'lg gatu mut ne'tate'tmnew ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ²⁰Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti 'ggamlamuninaq apugjig seioqwa'tutew Gjimm'tu ugml'gigno'tim aq gisa'lugsitoqs'p gilew wissuignemuanew mn'tu'l.

Etam Gjisaqamawminu Se'suguli me' siaw uleiugsinew.

²¹Timoti ta'n maw lugutieg pewatg wi'tugsin aq maw na ji'nmug Lusius aq Jason aq Sosipatal. Wije tel Lesui'peultieq.

²²Ni'n Tlitius etl wi'gm ta'n Poligap telimit. Elt ni'n wel'ta'sualuloq muta wije teli gtlams'tmu'ti'gw.

²³Geius ta'n wiguaq wesgowa'si puatg wi'tugsin, ta'nig getlams'tasultijig maw ultesgatultijig wiguaq. Elastas ta'n nujo'tg suliewei 'gjigang aq Goltan wijigmug Gjinisgamewigtug puatmi'tij wi'tugsinew. ²⁴Etam Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ta'n goqwe'l gelu'lg aq 'gtinnewa'q i'mn.

Ugtejg Poligap a'sutmessewaji

²⁵Ge' emtoqwalanej aq miwatmuanej Gjinisgam. Tepiaq telignaj ugjit gisa'-lugsitoqs'p gisipugutmnew ta'n teli gtlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Etna na ula teliaqewei gis nige' sa'q a'quteg gatu atejoqoq nige' musga's'g aq ni'n etl pestunm. ²⁶Nige' toqosip ula teliaqewei waju musga's'g ta'n tel wi'gmi'tip iganigjitegewinugi'g. Gisa'la'tiji pugwenniji mimajui-nu'g 'gji'tunew teliaqewei. Gjinisgam ta'n ma gisi 'npmug munsai tlimugsi'gw ugjit 'gji'tunenu ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g glaman ta'n te'sit wen gisi gtlams'ttew Gjinisgaml aq jigsittew.

²⁷Nige' aq apjiw emtoqwalagup aq miwatmuagup Gjinisgam newgte'jit ta'n 'ms't goqwei geitoq. Etna na negm Se'suguli ignmugsi'gw ml'gigno'ti na tla'ta-qatinenu. Na tliaj! Glapis nemu'lan, Poligap.

Amgwesewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Golintewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuapni Golintewaq. Ewi'gmuaji ugjit tlimanew ta'n telteg tla'taqatijig, negmow ta'n teli gtlams'tasultijig Westaulgewigtug.

Nat goqwei gis tliaq Golintg ta'n mo gelu'lgtug aq Poligap getu naqa'latl ta'n wen pata'tegelij.

Etna na Poligap ta'n poqji tl pestung'p na'te'l aq pugwelgig getlams'tua'titl Westaulgl ta'n tujiw nutmi'tij na Gelu'lg Glusuaqan. Etna na gtlams'tmewinn'g ta'n tleiawijig na a'sutuo'guomei mawio'mi na'te'l.

Na gjigan Golint na mawi ms'gi'g gutan Aggaiae'gati. Aggaia na newgte' Lo'me'-gati. Nige' gisgug tleiawig na mawi ms'gi'g maqamigew teluisig Gli'ge'gati. Me' gatu pugwelgl lugowaqann elugwatmi'tij na'te'l. Na mimajuinu'g me'go'ltijig muta Gli'ge'-waq gatu wesamatijig ta'n sespo'taqatijig aq pugwenniji nisgamitelmatiji pugwelgl 'nnuoqta'wg.

Asgaiaji Poligap muta nigtua'la'tiji ta'n teli gtlams'tasultijig Se'susewigug. Nigtua'-lut'pnig muta mo majulgwala'tigul na wije'i iganpuguilitl. Getu' tlimaji ta'n telteg tla'-taqatinew. Gis pipanima'titl ugjit gelu'lg gisna mo gelu'lgtug malie'win. Tel'ta'sultijig etug telteg ngutugwa'lugwen ji'nmji'j gisna e'pite's.

Elt pipanima'titl gis tla'taqatijig ta'n goqwei Se'sus mo wesgutug aq telimaji ta'n telteg tlo'ltinew Nisgam ugtmimajuinumg ta'n tujiw mawita'jig ugjit emtoqwalanew Gisitegelitl.

Wesgutg na ml'gigno'ti'l ta'n Gistegelitl ignmaji mimajuinu'g ugjit tla'taqatinew ta'n tel puatmlij ugjit apoqnmuane'w igtigi. Wesgumatl Westaulgl ta'n tel minunsit aq ta'n ginu elt minunsultitesnu. Musga'tugsi'gw ta'n gelu'lg agnutmaqan telueg ugjit weglaal.

Ta'n pemapegsig newgtisga'q jel si'st wesgutg na mawi espe'g te'sg ml'gigno'ti ta'n Gisiteget ignmugsi'gw na gsaltuaqan. Amujpa gesalgig igtigig aq wele'waji.

Ula na mawgi'g te'sg aq Gisiteget ignmugsi'gw ms't ta'n te'si'gw na ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poqtamgiaq wi'gatign ta'n Poligap etamatl Nisgaml ugjit Golintewaq (1.1-9)

A'sutme'winu'g gi'gaita'jig aq nigtuita'jig muta majulgwala'tiji pugwelg
iganpugultiliji (1.10-4.21)

Poligap telimaji, "Mut sespo'taqatinew. Amujpa ji'nm siawqatmn ugte'piteml aq
e'pit amujpa siawqatmn ugji'nmuml" (5.1-7.40)

Ta'n tlo'ltitaq na mimajuinu'g ta'n emtoqala'titl Gisitegelitl (8.1-11.1)

Ta'n telteg tlo'ltinew Nisgam ugtmimajuinung ta'n tujiw mawa'laji ugjit emtoqwalanew Nisgaml (11.2–14.40)

Se'sus ta'n tel minunsit aq ginu ta'n minua'lugsitesnu (15.1-58)

Penowo'tu'tij suliewei ugjit apoqonmuanew ta'nig getlams'tasultijig Selusalemg (16.1-4)

Ta'n gisite'tg'p Poligap tla'tegen (16.5-9)

Ugtejgewe'l glusuaqann (16.10-24)

1 ¹⁻²Ni'n, Poligap, epa'si aq ewi'gmuloꝓ Golinteultioꝓ, ta'n getlams'tasultioꝓ Gjinisgamewigtug. Ni'n aq Sostenis wel'ta'sualuleg.

Se'suguli wigumip muta Gjiniſgam gisite'tg'p ugjit apostale'witewin. Gjiniſgam Gisitegegt wigumugsioꝓ ugjit sape'ultinew ta'n tel mimajultioꝓ, nige'tleiaultioꝓ Se'sugulieg. Na weji mgnugsioꝓ aq maw igtigig mimajuinu'g 'ms't tami ta'nig elita'suala'titl Gjisaqamawminu Se'sugulial aq emtoqwala'titl maw ginu.

³Etawaqtmaꝓig Gjiniſgam gujjuu aq Gjisaqamaw Se'suguli ta'n ilgwenugsioꝓ, ul'telmugsineu aq ignmugsineu wantaꝓ'ti 'ggamlamunuaꝓ.

**Ta'n goqwe'l gisi ignmugsi'gul
muta tleiaultig'w Se'sugulieg**

⁴Apji miwatmaꝓ 'Ntnisgamum ugjit gilew, ta'n teli ul'telmugsioꝓ aq ignmugsioꝓ ugge'lu'lgm muta tleiaultioꝓ Se'sugulieg. ⁵Gisi angua'tugsioꝓ ugge'lu'lgm ta'n telgi'g 'gmimajuuaqannual. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug gis gina'mugsioꝓ ta'n tl lugowatoꝓs'p aq ta'n tl gegnu mimajultioꝓs'p. Gisi apoqonmugsioꝓ ta'n telewistu'tioꝓ ugjit negm aq gis gisa'lugsioꝓ 'ns'tmnew ugteliaqeweim. ⁶Ta'n telimuloꝓ Se'suguli gis tla'tegetew ugjit gilew na nige' na gis tliaꝓ. Gugunmoꝓ 'ggamlamunual aq na tel mimajultioꝓ. ⁷Gis gaꝓi msnmoꝓol ta'n tel milamu'gl Gjiniſgam ugtignmatimgewe'ml, ta'n teli esgm'tioꝓ ugjit Gjisaqamaw Se'suguli apaji pgisintew. Mo goqwei eigtnug ta'n menaꝓ gisi msnmoꝓol. ⁸Gjiniſgam gugunugsitoꝓs'p ugpitng glapis ugtejgewei. Na na'gweg ta'n tujiw Gjisaqamawminu Se'suguli 'pgisintew. Na tujiw mo amsalteꝓ we'jitugsiwoꝓ. Geggunmugsioꝓ muta tleiaultioꝓ negmeg. ⁹Gjiniſgam gis lita'sualatoꝓs'p muta weji wigumugsioꝓ ugjit wigumatultinew ugguwisl Se'sugulial. Negm na Gjisaqamawminu aq tela'taqati'gw ta'n tel puatg mo ginu ta'n tel puatmuggw.

Mo gelu'lgtnug ugjit niguita'new ta'nig getlams'tasultijig

¹⁰Wijigatulti'gw, Gjisaqamaw Se'suguli ugwisunmg etawaqtmuloꝓ, ul'te'tmug ta'n te'sioꝓ ta'n telueioꝓ glaman ma niguita'woꝓ. Ul'te'tmug aq pas'g newgte' tlita'sultigw aq newgte' puatmug tla'taqatinew ta'n tel lugowoꝓ Se'suguli. ¹¹Wijigatulti'gw alt Glo'iewei wiguaꝓ 'ms't goqwei telimipnig. Mo wel'te'tultiwoꝓ aq gi'gaita'ioꝓ. ¹²Ge' na tel iga'tuap. Alt telueioꝓ alt piluei. Newgte'jit teluet, "Majulgwalg Poligap," igtig, "Majulgwalg Apollos," igtig, "Majulgwalg Pie'l," ap igtig, "Ni'n majulgwalg Se'suguli." 'Ms't gaꝓ niguita'ioꝓ. Mo weltenug na tela'taqatioꝓ. ¹³Elue'wia'tioꝓ ta gilew. Ma gis nigtua'lawaꝓ Se'suguli. Mo ni'n Poligap weji npmuap gujjieweigtug ugjit gilew. Mo weji sign'tasultiwoꝓ ni'n 'ntwisunmg. A' na moqwa'!

¹⁴Etna na Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu aq weji sign'tasulti'gw Se'sus ugwi-sunmg. Miwatmaƿ Gjinisgam pas'g tapusioq gilew te'sioq sign'taqapnig, na ji'nmg Glispu aq Geius. ¹⁵Mo wen gis tluep, na gilew weji sign'tasultioq 'nwisunmg. (¹⁶A' na nige' migwite'tm maw sign'taqapnig Stepanas aq wi'gma, pas'g mo migwite'tmug wen piluei sign'tuan.) ¹⁷Se'suguli petgimip mo ugjit sign'tuan wen gatu petgimip ugjit tlimulinew na gelu'lg agnutmaƿan. Mo espi'siwap glaman gisi ns'ttoqs'p ta'n Se'suguli teli np'g'p gujjieweigtug. Na tujiw tepawgtig ugjit gilew.

**Se'suguli geggunmuaj Gjinisgam ugml'gigno'tim
aq ugtns'tuo'tim**

¹⁸Geitu ta'n tujiw telimuj ula agnutmaƿan ugjit Se'sus ta'n weji np'g'p gujjieweigtug ugjit ginu, ta'nig mo getlams'tasulti'gw teli nsngoqs'tmi'tij. Gatu awna ginu ta'nig westa'ti'gw nestmu'g ta'n tel gina'muj na Gjinisgam ugml'gigno'tim. Weji musga's'g ula gelu'lg agnutmaƿan na Gjinisgam ugml'gigno'tim ugjit ugs'tawianew mimajuinu'g. ¹⁹Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

“Musga'tua's mimajuinu'g
mo tali ugtapsuninug
ta'n goqwei wesgutmi'tij.
Negmow ta'n tel'ta'sulti'tij ugs'tautaq
ta'n getu tli ntawo'lti'tij.
Mo tali ugtapsuninug.”

²⁰Nige' eimu'tijig ula natawo'ltijig mimajuinu'g, aq nujigina'mua'tijig, aq natawewistu'tiji ula ugs'tqamug. Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g ula ugs'tqamugewei 'ns'tuo'ti ma gisi ugs'tawiagwi wenig.

²¹Mimajuinu'g ma gis nenua'tigul Gjinisgaml ta'n negmow teli angita'sulti'tij. Na tel'te'tg'p Gjinisgam. Mo 'gji'jia'tigul ta'n negmow teli ns'tuo'lti'tij. Awna Gjinisgam gisite'tg'p ugs'tawian ta'nig getlams'tasultijig na gelu'lg agnutmaƿan ninen pestunmatmeg ta'n igtigig telui'tmi'tij 'gsnugo'qonei. ²²Na Lesui'paq getu nemitu'tij paqalaiwaƿan aq mesgi'gl ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug, na tujiw 'gtlams'tasultitaq. Na Gli'gewaq gwilmi'tij 'ns'tuo'ti aq ta'n tujiw we'jitu'tij, na tujiw 'gtlams'tasultitaq. Pas'g mo telianug. ²³Gatu ugjit ninen, ta'n tujiw pestunmatmeg Se'suguli weji np'g'p gujjieweigtug ugjit ugs'tawian negmow, na Lesui'paq mo wel'te'tmi'ti'gw ula agnutmaƿan aq masgeltmi'tij aq na Gli'gewaq teluejig, “Teli nsngo'qonei.” ²⁴Gatu ta'nig Gjinisgam gis wigmapni, gitg Lesui'paq aq Gli'gewaq na 'gtlams'tuanew ula agnutmaƿan ugjit Se'sugulial na Nujiugs'tawi'wet. Wegla geggumu'tijig Gjinisgam ugml'gigno'tim ugjit ugs'tagunew aq ugtns'tuo'tim. ²⁵Ta'n goqwei Gjinisgam tela'tegep, na mimajuinu'g teli nsngowite'tmi'tij, na me' nestue'ge je mu goqwei ta'n mimajuinu'g gis tla'taqatijig. Ta'n goqwei Gjinisgam tela'tegep, na mimajuinu'g tel'ta'sijig menaƿanaq, na me' melgignaq je mu ta'n pas'g goqwei mimajuinu'g gis tla'taqatijig.

²⁶Nige', nigmatut, migwite'tmug ta'n wenultioqop ta'n tujiw Gjinisgam wigumugsio'g. Mu pugweluoqop ta'n natawo'ltioqop gisna ta'n ml'gigno'ti geggunmoqop gisna saƿamawultioqop, gisna ta'n mimajuinu'g tel nemitu'tij. ²⁷Gjinisgam geitoq ta'n tela'teget ta'n tujiw megng'p ta'n goqwei mimajuinu'g tel'ta'sultijig nsngo'qonei glaman ntaqo'qona'lataq natawo'ltijig, aq megng'p

ta'n goqwei mimajuinu'g tel'ta'sultijig menaqanaq glaman ntaqo'qona'lataq melgigna'tiliji. ²⁸ Megnapni ta'n ula mimajuinu'g penoqite'tmi'tij aq masgel-tmi'tij. Tel'ta'sultijig aq teli ugsua'la'tiji pa wije aq mo goqwei. Na wet tla'teget glaman gis seioqwa'tutew ta'n mimajuinu'g espote'tmi'tij. ²⁹ Na ula telueg, 'lpa ma newgte'jigw mimajuinu gisi ginite'lsigw Gjinisgamewigtug. ³⁰ Gatu Gjinisgam gis mawa'lugsi'gw Se'sugulieg aq Gjinisgam gisa'lugsi'gw 'ns'tmu'ti-nenu ta'n goqwe'l Nisgamewe'l wet sapu tl lugwet Se'sugulial. Negm na Se'sus ta'n tetapua'lugsi'gw Gjinisgamewigtug. Gisa'lugsi'gw ugjit Gjinisgam ugmi-majuinuminew, aq ejigla'lugsi'gup elue'utigtug. ³¹ Glaman ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng teliaq, "Ta'n wen getu ginuej, amujpa ginuet ta'n Gjisaqamaw gis tla'tegep."

**Ula na agnutmaqan ugjit Se'suguli
ta'n teli np'g'p gujjieweigtug**

2 ¹ Ta'n tujiw pegisinaneg, nigmatut, pestunmuloqop Gjinisgam ugtelia-qeweim ta'n nige' sa'q mo geitas'gtugup gatu nige' musga'tugsi'gw. Mo e'wmuapnn metue'g glusuaqann aq espe'g gina'masuti gatu ta'n teli ns'tmu'tioq. ² Gisita'siap pas'g usgutmulinew Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjieweigtug ta'n teli pgiji wijitgweulooq. ³ Ta'n tujiw pegisinaneg, menaqanaip, jipasiap, aq nespi neng'tesinap. ⁴ Mo espi'siwap ta'n tujiw pestunmulo'q gatu Wejuli Nisgam na Nujiapoqonmuet wet sapu tl lugwet ni'neg, aq maw ugml'gigno'tim. Musga'tuloqop ula agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug. ⁵ Etna na ula ugjit iga'tuoq ta'n teli gtlams'tasultioq Gjinisgam ugml'gigno'timg je mu mimajuinuweui ns'tuo'ti.

Gjinisgam ugtns'tuo'tim

⁶ Nestuewo'qwa'p ta'nig gis Gjinisgamewigtug gisigu'tijig. Mu na n's'tuo'ti ta'n tleiawig ula ugs'tqamug, gisna 'ns'tuo'ti ta'n tleiawig ta'nig iganpugultijig ula ugs'tqamu ta'n pemi n'tu'tij ugml'gigno'timuow. ⁷ Wesgutmu'g Gjinisgam ugtns'tuo'tim ta'n mimgwa'tas'g'p aq mo geitas'gtugup mimajuinuigtug. Gjinisgam gi's gisi mgng'p aq gisite'tg'p ugjit gepmitelmuginenu gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg. ⁸ Na iganpugultijig ula ugs'tqamug mo geitua'tigup Gjinisgam ugtns'tuo'tim. Gji'tu'tisn, mo gujjiewtawi'tisoq Gjisaqamawul ta'n mestai assusit aq maw gepmite'tasilitl wa'so'q. ⁹ Gatu ta'n tel wi'gas'g,

"Ta'n goqwe'l Gjinisgam gisa'toqop
ugjit ta'nig gesala'titl,
menaq mimajuinu nemitu'ti'gw
gisna menaq nutmi'ti'gw
aq menaq uggamlamug iga'nug."

¹⁰ Gatu nige' ginu geitu'g ta'n goqwei mimgwa'tas'g'p muta Gjinisgam pet-gimapnn Wejuli Nisgaml na nmuelitl gnuatuginenu. Wejuli Nisgam pan-wijgat'p 'ms't goqwe'l Nisgamewe'l ta'n mo geitas'gtugupnn aq elasa'toq, musga'tuginenu aq gi's gisi musga'tugsi'gw. ¹¹ Mo wen gisi gji'tuaq ta'n wen pilue'l tel'ta'silij gisna ta'n tele'lij pas'g na mimajuinu. Aq mo wen gisi gji'tuaq Gjinisgaml ta'n tel'ta'silij pas'g Gjinisgam ugjiiaqamijl na Wejuli Nisgaml. ¹² Ms't wen gegguna'tl ugjiiaqamitl gatu mo negm nestmug ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Gatu awna ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug Gjinisgam

ignmugsi'gw Wejuli Nisgaml. Na tujiw 'gjitutesnu 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam gisi ignmugsi'gup.

¹³ Glaman ninen wesgutmeql ta'n Wejuli Nisgam wej gina'masultieg, mo ta'n goqwe'l wej gina'masultiweg mimajuinuigtug. Wegla gegnua'taqatjig Gjinisgam ugteliaqeweim ta'nig gegguna'titl Wejuli Nisgaml ugtinnewaq. ¹⁴ Gatu mimajuinu'g ta'nig mo gegguna'tigul Wejuli Nisgaml ugtinnewaq, ma gisi msnmi'tigul ignmatimgewe'l ta'n wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug aq ta'n goqwe'l Wejuli Nisgaml eginamatl. 'Lpa ma gisi ns'tasigw, gesi ngowite'tgl aq mo wetapsuninug ugjit negm. Muta mo Wejuli Nisgaml ugtinneg eimligul ugjit gina'magul. ¹⁵ Na mimajuinu ta'n gegguna'tl Wejuli Nisgaml ugtinneg gisi ilsuttew 'ms't goqwe'l ta'n tel gelu'lg aq ta'n teli ugtapsunigl. Gatu ta'n wen mo gegguna'gul Wejuli Nisgaml ma gisi ns'tasigul ula mimajuinu'l. ¹⁶ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

“Lpa ma wen menaq geituagul
ugtangita'suaqanm Gjinisgam
ta'n mestai assusit.
Menaq wen gis tlimatal
ta'n tla'tegelital.”

Gatu awna ginu ta'nig getlams'tasulti'gw geggunu'g Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsi'gw Se'suguli ugtangita'suaqanm.

Gjinisgam uglugowinumg

3 ¹ Nigmatut, ma gis tl glululuq 'st'ge' ta'n tel glulieg ta'nig gigji majulgwala'titl Wejuli Nisgaml. Amujpa na tel glululuq 'st'ge' mimajuinu'g ta'n menaq gawasgalugwi'tigul lue'utigtug aq menaq mesna'tigul Wejuli Nisgaml. Tel glululuq 'st'ge' mijua'ji'g muta tel pmita'ioq 'st'ge' atel poqji gtlams'-tmu'tioq. ² Amujpa na tmg gopisunji'g mlagejg ignmujig, gesgmnaq gisgajeiug mijipjewei smugsin. Pa na gilew wije, amujpa sangew gegina'muloq gesgmnaq gisgajo'ltioq goqwei metue'g gisi ns'tmu'tinew. Aq we'gaw nige' menaq gisgajo'ltioq. ³ Ta'n tujiw wisgualtultioq aq gi'gaita'ioq, wije telo'ltioq pa wije aq ta'nig mo majulgwala'tigul Gjisaqamawl. Musgalsultioq na me' mijua'ji'juultioq aq me' mnaq ignmuawoq Wejuli Nisgam ilgwenugsinew. ⁴ Siaw wisgualtultioq ta'n telueioq, “Ni'n majulgwalg Poligap,” aq igtig, “Ni'n majulgwalg Apollos.” Wije telo'ltioq pa na wije aq ta'nig mo majulgwala'tigul Gjinisgaml. Musgalsultioq teli apje'g ta'n tel lugutioq Gjinisgamewigtug.

⁵ 'Lpa na ninen Poligap aq Apollos mo wenig? Ninen pas'g Gjinisgam ugtlgo-winumg, ta'n ilgwenuleg'p ugjit 'gtlams'tmu'tinew Gjinisgamewigtug. Ala wen ap igtig elugwatmeg 'ntlgowaqaninen, ta'n Gjisaqamaw ignmugsieg'p. ⁶ Apollos aq ni'n pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqanml aq gilew nutmo-qol. Maw lugutieg Gjinisgam. Na pa na wije aq nuji iga'taqu'tijig. Newgte'-jit iga'taqug 'sginminn aq igtig samqwana'teget gatu Gjinisgam gisa'toqop nigwen. ⁷ Ta'n pas'g wen gis iga'taqutew aq ta'n pas'g wen gis samqwana'tegetew gatu pas'g Gjinisgam gisa'tutew nigwen. ⁸ Ms't wen geggung ta'n tl lugwetew. Newgte'jit iga'taqug aq igtig samqwana'teget. Gjinisgam apangituatal ingute'jilitl ta'n telamu'g 'lgowaqan gisa'toq. ⁹ Ninen pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqanml. Gjinisgam gisa'toq nigwen 'ggamlamunuaq. Gilew pa wije aq Gjinisgam ugtiga'taqanml. Elt gilew pa wije aq Nisgamewei wen'ji'guom.

**Ta'n wen getlams'tasit amujpa ango'tg
ta'n teli iga'tg epganaqataqanigtug**

¹⁰Ntlgowaqan elugwatmap e'wmap ta'n goqwe'l Gjinisgam ignmuipnn. Pestunmatmuloqop Se'suguli pa wije aq mujgajewei nuji'teget iga'toq gelu'lg epganaqataqan ugjit wen'ji'guom gatu ap igtig mimajuinu ewi'gatg. Ingute'jit amujpa na ango'tg ta'n teli iga'tg. ¹¹Pas'g newgte' epganaqataqan eteg ugjit mimajuinu ewi'gatg Gjinisgamewigtug. Gjinisgam gi's gisa'lapnn Se'sugulial 'ngute'tilin ugjit epganaqataqan Gjinisgamewigtug. Ma piluei i'gtug epganaqataqan pas'g Se'suguli. ¹²⁻¹³Ms't wen ta'n getlams'tasit ewi'gatg ula epganaqataqan. Wegla ta'nig sangew tla'taqatijig ta'n Gjinisgam tel puatg, gelu'lg 'lgowaqan elugwatmi'tij. Maw gelu'lg aq tepawgtig pa wije aq wisaw suliewei aq muj gajewei'l gun'tal. Gatu igtig mo piam gelu'lgtnugl ugtlgowaqanmual pa wije aq gmu'j ta'n etl'gaq, 'msigu, gisna siguaqs'te'gn. Ta'n tel gelu'lg ugtlgowaqan nmituaten na na'gweg Se'suguli 'pgising aq 'gtnu'gwatas'gt'tew pugtewigtug. Ta'n mimajuinu gis tl lugwej, na pugtew musga'tutew ta'n tel gelu'lg ugtlgowaqan. ¹⁴'Lpa na ta'n goqwei mimajuinu gis tla'teget, gisipuguig pugtewigtug, na negm 'msntew ugtapangitueweim. ¹⁵Gatu mimajuinu ta'n goqwei gisi iga'tg gaqamleg, na tujiw 'n'tutew ugtapangitueweim. Gatu negm ugs'tawiatew, pa wije aq gis smugt'g pugtew.

**Gilew pa wije aq Gjinisgam ugta'sutuoguuml
aq Wejuli Nisgam eig 'gtinnewa**

¹⁶Gilew ta'nig getlams'tasultioq mawnutultioq pa wije aq 'gja'sutuo'guom ugjit Gjinisgam aq Wejuli Nisgam eig 'gtinnewa aq ta'n eimu'tioq. ¹⁷Ta'n pas'g wen seioqwa'toq Gjinisgam 'gja'sutuo'guom Gjinisgam seioqwa'lataq. Na tla'tegetew muta Gjinisgam 'gja'sutuo'guom sape'wig. Etna na gilew ta'n wesgumuloq.

¹⁸Pun lue'walsultigw! Ta'n wen te'sioq tl'ta'sij nestue'g ula ta'n ugs'tqamu tel pmiaq amujpa na gnu'tmasij glaman ugji gji'tutew ta'n teli apje'g gisi gji'toq. Pa na wije aq mo goqwei Gjinisgamewigtug. Na tujiw gisi pqoji ns'tue'tew Gjinisgamewigtug. ¹⁹Gatu ta'n goqwei mimajuinu'g teli ugsua'tu'tij 'ns'tue'gtn, 'lpa 'nsngo'qonewei Gjinisgamewigtug. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gagtign, "Ta'n tujiw tetaputesg iga'q, Gjinisgam naqa'lataq natawo'ltiliji ta'n getu gistesgua'tiji mimajuinu'g ugjit 'msnmnew ta'n goqwei puatmi'tij." Na tliatew. ²⁰Ap igtig tel wi'gas'g, "Gjisaqamaw geitoq ta'n teli angita'sultiliji natawo'ltiliji aq mo tepawgtinug Gjinisgamewigtug." ²¹Mut ginnualanew mimajuinu gisna ta'n mimajuinu gis tla'tegetew. 'Lpa Se'suguliewigtug 'ns't goqwei gilewewei. ²²Gjinisgam ignmugsioqopnig Poligap, Apollos, aq Pie'l ugjit apoqonmugsinew. Ta'n goqwe'l eteg ugs'tqamug ignmugsioqopnn e'wmanew ta'n goqwei nige' aq ta'n goqwei jugu'tew. Ula 'ms't gilewewei toqo wije'tioq Se'suguliewigtug aq ta'n tujiw 'npu'tioq 'lta'toqs'p negmeg. ²³Etna na ugjit gilew tleiaultioq Se'suguliewigtug, aq Se'suguli tleiawit Gjinisgamewigtug.

Ta'n tel pmita'tij Se'suguli ugtapostale'witem

4 ¹Tl'telmigeg ninen na Gjinisgam uglugowinumg. Iga'lugsieg'p gina'muanen ta'n goqwei mo geitas'gtugup teliaqewei ugjit Gjinisgam aq

ugteliqeweim. ²Amujpa na lugowinu giasgiwewei tela'teget ta'n assusiliti telimj. ³Mo tal sespete'tmu ta'n teli ilsumioq gisna ta'n mimajuinu'g tel'tel-mi'tij. Je mo ni'n ilsumsiw. ⁴Ntangita'suaqanm mo asgaiwinug gatu ula ma musga'tuinug tetapua'tegen. Gjisaqamaw negm pas'g gisi ilsumitew tetapua'tegen gisna mu. ⁵Glaman mut wen ilsumanew glapis tetaputesg iga'q. Amujpa esgm'tioq glapis Gjisaqamaw 'pgising. Musga'tuataq 'ms't wenig ta'n telgwigl uggamlamunual aq ugtwasetegm musga'tutew ta'n goqwei mingwa'tas'g. Na tujiw Gjinisgam gepmitelmatal gisna ugtapulatal ingute'tilitl ta'n tel te'pmlj.

⁶Nitaptut, wesgumsieg Apollos aq ni'n ta'n tel pma'tieg ugjit musga'tulinew mo teltenug ugjit ginlua'lan newgte'it aq igtig ugtapa'lan. Glaman ugji ginamasultitoqs'p ta'n telueg, "Majulgwatmug gigwajiaqewe'l 'tplutaqann." Mut piamitelmanew newgte'jit mimajuinu aq masgelmanew igtig. ⁷Mo geju'luoq goqwei ta'n weji me'go'ltioq. Goqwei ta geggunmoq ta'n mo ignmugsioq? Goqwei weji ginnua'tioq pa wije aq ugjiaq gileweg? Gjinisgam ignmugsioq 'ms't goqwei ta'n geggunmoq.

Poligap maligitelmaji Golintewaq

⁸Tel'telsultioq gis 'ms't goqwei geggunmu'tioq ta'n tel mimajultioq Gjinisgamewigtug aq mo nuta'ma'tiwoq! Gis milesultioq? Gis elege'witeultioq Gjinisgamewigtug gatu mo ninen. Pas'g mo telianug. 'Gsatmugeg 'gjitm elege'witeultioqos glaman mawi elege'witeulti'gup. ⁹Teli angamgug Gjinisgam mawi ugtejg iga'lugsieg apostale'witeultieg. Pa wije aq mimajuinu'g gisi ilsumuj ne'-po'qsineu mimajuinuigtug, ntaqo'qona'lugsieg aq ansale'witewigtug aq mimajuinuigtug. ¹⁰Mimajuinu'g teli ugsua'lugsieg'pnig 'st'ge' elue'wia'tieg ta'n tel majulgwalg't Se'suguli gatu gilew nestuo'ltioq Se'suguliewigtug. Menaqana'tieg gatu gilew melgigna'tioq. Penoitelmugsieg gatu gilew gepmitelmugsioq. ¹¹Glapis nige', nuta'maieg'p mijipjewe, samqwan aq aligew. Mattoqsieg'p aq ewle'ugsieg'p aq mo wiguoultiweg'p. ¹²Melgi lugutieg'p getantue'g 'ntmimajuaqanminen. Ta'n tujiw anmimugsieg, na tujiw a'sutmessewg'tjig, ta'n tujiw gitnme'ugsieg, na tujiw gaqamutmeg. ¹³Ta'n tujiw pisuimugsieg na tujiw weli usgumg'tjig. Penoitetasultieg glapis nige' gisgug. Teli ugsua'lugsieg pa wije aq mjegei.

¹⁴Na tel wi'gmuloq mo ugjit ntaqo'qona'lulinew. Wet tla'tegei ugjit igan gnuatulinew pa wije aq nn'janultioq ta'n mawi gsaluloq. Amujpa ila'tug ta'n goqwei mo tetaputenug ugjit mo opli ns'tmu'tinew. ¹⁵Je tlia gugunoq newgtisga'q pituipnnaqanijig nujigina'mua'tijig ta'n tel mimajultioq Se'suguliewigtug pas'g ni'n pa wije aq gujuoq, ta'n teli gtlams'tasultioq. Ta'n tel mimajultioq Se'suguliewigtug ni'n pa wije aq gujuoq muta tmg ni'n pegisituloqop gelu'lg agnutmaqan. ¹⁶Etna na ugjit munsailuloq majulgwatmnew ta'n tela'tegei. ¹⁷Etna na ugjit elgitmuloq Timoti. Negm na 'ngwis Gjisaqamawigtug. Mawi gsalg aq gis lita'suala's. Na negm migwimugsitoqs'p ta'n tele'i ta'n tel majulgwatman pilei mimajuaqan Se'suguliewigtug aq ta'n tel gina'm'gig ta'nig getlams'tasultijig 'ms't tami.

¹⁸Alt te'sioq nige' me'go'ltioq aq ewsite'tmu'tioq. Tel'ta'sultioq ma gis liew aq mittugwaluloq. ¹⁹Gatu Gjinisgam tli ul'te'tg, lia's aq nat nmul'toqs'p. Na tujiw ni'n 'gjitutes ta ula ta'nig me'go'ltijig aq ewsite'tmu'tijig gis tla'taqati-taq, aq mo pas'g ta'n goqwei gis thue'tij gatu ta'n tel ml'gi gtlams'tasultitij.

Gjitutes Se'suguli ugml'gigno'tim wet sapu tl lugwet ugtinnewaq teliaqeweigtug. ²⁰Mo negmow tetapu mimajulti'gw. Mo tali ugtapsuninug ta'n tel ewo'guti'gw. Gatu gegnu mimajulti'gw Gjinisgam ugml'gigno'timg. ²¹Tal pualioq tala'tegen? Geju'loq mo pualiwoq jugu'en ta'n eimu'tioq, aq ugtapulinew gatu awna sangewe'ultoqs'p aq uleiultoqs'p.

Sespo'teget eig ta'nig getlams'tasultijig eimu'ti'tij

5 ¹Ms't wenig wesgutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Sespo'teget eig ta'n eimu'tioq. Telimimg'p, "Ji'nm etli tqonasijig ujil ugte'piteml." Tetuji winjig, ta'nig mo getlams'tasulti'gw ma tla'taqati'gw. ²Goqwei weji me'go'ltioq? Gatu awna 'ntaqo'ltigoq aq ulmaita'sultigoq. Ta'n tujiw weltesgatultioq ugsualagoqpnn ula ji'nm ta'n gis tla'teget aq tua'laqoqpnn ta'n eimu'tioq. ³Je tlia gneg i'man 'njija-qamij eig ta'n eimoq. Se'sus ugwisunmg, gi's gisi ilsumg ula ji'nm ta'n winjigl gis tla'teget. Pa wije aq wijitgweiuloqosn. ⁴Ta'n teli ultesgatultioq, ni'n wijitgweiuloq 'njijaqamijuigtug. Gjisaqamawminu Se'suguli ugml'gigno'tim wijitgweiug-sioq. ⁵Jigla'lug ula ji'nm ta'n getlams'tasultioq eimu'tioq aq iga'tug Gjimm'tu ugjit ulmaje'wan aq gitnme'wan glaman nmitutew ta'n teli opla'tegej aq gawasgita'sin. Na tujiw ugjijaqamijl ugs'tawiatal na na'gweg ta'n Gjisaqamaw 'pgising.

⁶Mo tetaputenug ugjit gilew me'go'ltinew. Geituoq ta'n i' tlua'ti'tij, "Ta's'gji'j apita'taqan gisa'tutew pipnaqan apitan." Amujpa na ejigla'tuoq lue'uti 'gmimajuaqanmuowg. Pem pugwelial pa wije aq apita'taqan ta'n gisa'toq pipnaqan apitaqtn. ⁷Glaman nige' jigla'lug na ji'nm ta'n gis pata'teget ta'n i' tli ultesgatultioq glaman ma lue'uti gugunmuoq Gjjinisgamewigtug.

[Siawa'timgewei pestie'uti Lesui'paq migwite'tmi'tij ta'n tujiw Ijptg eimu'ti'titeg Gj-jinism ugtansale'witeml mo ne'pa'tmuagupni amgwesewei un'januaq muta jigs'tmi'tij ta'n Gj-jinism telimaji. Te's wiguaq ne'pa'latl jijgluewjl aq iga'tu'tij umal'tem g'p'taq na ga'qan aq weji westa'tijig. Elt e'wmi'tij na pipnaqan ta'n mo etenug apita'taqan. Nige' e'wmi'tij na wije telamu'g pipnaqan ta'n mo etenug apita'taqan ugjit migwitelmnew Gj-jinismg tela'tegep ugjit negmow.]

'Lpa na wije aq jijgluewjig ne'po't'pnig ugjit Siawa'timgewei nige' Se'suguli ne'po't'pnaq ugjit ginu aq ma ne'pa'tmu'tigw awna ugs'taugsinenu. Gj-jinismg ejigla'lugsi'gw 'gtlue'utiwal. ⁸Migwite'tmnej Se'suguli ta'n ne'po't'pnaq ugjit ginu aq tel gegnu mimajulti'gw. Ejigla'tu'g elue'uti aq ta'n pas'g goqwei mo tetaputenug Gj-jinismg ewigtug. Gji'tmi'te'tmug ta'n tel majulgwali'g Se'suguli. Mut pas'g tli angamgusi'w 'st'ge' majulgwali'g gatu teliaqeweigtug majulgwali'g.

⁹Ta'n tujiw ewi'gmulo'q, telimuloqop mut wijitgweiwanew mimajuinu'g ta'nig wineiatultijig. ¹⁰⁻¹¹Ta'n teli pgije'g eimu'tioq ula ugs'tqamug mo gisi smugtuawjig na telamugsultijig mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Gatu wesgumgig ugjit mo wijitgweiwanew ta'nig teluisultijig wijigmuggig ta'nig getlams'tasultijig gatu me' nige' wesgo'taqatijig gisna mo gisapesulti'gw, gisna emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wg, winewo'gutijig, eg-su agnutmu'tijig, al mil agnutmu'tijig gisna 'gtigiewinug gisna nata' gmu'tna'tiji gisna nata' opla'taqatijig. Mut wijitgweianew na telamugsultijig mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig. Je mu 'pmgopa'siw aq 'tgwatannew.

¹²⁻¹³Mu na ni'n 'ntlgowaqan ilsuman ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Gj-jinismg na ilsumataq. Amujpa gilew ilsumoq ta'n mawgatmu'tioq gilew ta'n

te'sioq. Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign, "Jigla'lug na lue'winu gilew ta'n eimu'tioq."

**Gjinisgam ugtmimajuinung
ta'n tla'taqati'tis ta'n tujiw opal'luj**

6 ¹Ta'n tujiw nat wen ta'n getlams'tasit opal'lsq, ela'tun ilsumugsinew ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Mo teltenug, awna la'tugoq Gjinisgam ugtmimajuinung ugjit ilsumugsinew. ²Nigmatut, mo geituoqos Gjinisgam ugtmimajuinung ilsutaqatitaq 'ms't mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw Gjinisgamewigtug we'gaw nuji ilsutaqatijig. Gat u'gtu ilsumoq mimajuinu'g tal gis mo gisi ilsutmuoq goqwei teli apje'ji'lg 'st'ge' wen opal'lsq. ³Mo geituoqos ginu ilsumatesnu ansale'wijig, ta'n mawi espo'tijig? Tal gis mo ilsutmuoqol ta'n goqwe'l teliaqal ula ugs'tqamug? ⁴Pa na gi'l tl'ta'sin igtig ta'n getlams'tg gisi opal'lsq, etug la'tuates negmow ta'nig mo getlams'tasulti'gw ugjit ilsutmugsin? Mo weltenug na tla'taqatinew. ⁵Mu ta gilew mo geituoq 'ntaqo'qon? Mu ta je mu newgte'jit ta'n te'sioq nestue'g ta'n gisi ilsumataq ta'nig gi'gaja'tijig? Amuj eta! ⁶Gatu awna newgte'jit ta'n getlams'tg ela'latl igtigl ta'n getlams'tasilitl ugjit ilsumugsin ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. 'Lpa 'ntaqo'qon pegisitu'tij ugjit ta'nig getlams'tasultiliji.

⁷Ta'n tel la'l'j igtig ta'n getlams'tg ilsumugsin, pegwatesgugsioq ta'n tel mimajultioq Gjinisgamewigtug. Goqwei ugjit ma wen ignmuawt opal'lulin? Mo tepawgtinug 'lgowaqana'sin. Me' glu'lg'tew ugjit wen gemutmugsioq je mu pegwatesgugsioq. ⁸Awna, gilew opal'ltultioq aq gemutmtultioq, we'gaw igtigig ta'nig getlams'tasultijig. 'Lpa ntaqo'qon pegisitu'tij ugjit ta'nig getlams'tasultijig. ⁹Amujpa gis geituoq elue'winu'g ma 'msnmi'tigw iapijewe'i mimajuaqan wa'so'q. Mut lue'walsultinew. Na mimajuinu'g ta'nig wesgo'taqatijig gisna emtoqwala'tiji 'nnuqta'wg, sespo'taqatijig, gisna ji'nmug aq wiji ji'nmug sespeiatultijig aq pa na wije'i wiji e'pijig, ma 'msnmi'ti'gw iapijewe'i mimajuaqan wa'so'q. ¹⁰Ta'nig nata' gmutna'tiji, gisna ta'nig mo gisapesulti'gw 'ms't goqwe'l, gisna 'gtigiewinu'g, al mil agnutmu'tijig gisna 'tplutaqan sewisga'tu'titl, na negmow ma 'msnmi'ti'gw iapijewe'i mimajuaqan wa'so'q. ¹¹Alt gilew wije'i telo'tioqop, gatu nige' gilew 'gtlue'utiwal apigsigtas'gl. Gmetug iga'lugsioqop ugjit Gjinisgam. Gjisaqamaw Se'suguli aq Wejuli Nisgam gi's gisa'lugsioqop gtlamia'tinew aq tetapua'tinew Gjinisgamewigtug.

E'wmug ga'qiw al ugjit emtoqwalanew Gjinisgam

¹²Ta'n pas'g wen thuetew, "Ignmuimg'p gis tla'tegen ta'n pas'g goqwei muta mo Se'suguli telimip moqwa'." Teliaq gatu! Pas'g mo 'ms't goqwei gelu'lgtnug ugjit gi'l. Gis tlua's, ignmuimg'p gis tla'tegen ta'n pas'g goqwei, gatu ma ignmatmu ta'n pas'g goqwei assumin. ¹³Ap nat wen pilue'i thuetew, "Mijipjewe'i ugjit malqotmn aq 'gtlaminu ugjit ugsua'tun mijipjewe'i, pas'g na mo teltenug ugsamatalultinew." Amuj eta! Pas'g na Gjinisgam gitg jigla'tutal. Ta'nig tepqatmu'tijig amujpa na mo sespo'taqati'gw aq pa na wije'i ta'nig newgtugwa'lugutij. Amujpa na mo tla'taqati'gw! Ga'qinal mo wejitas'gtugup ugjit na, gatu ugjit lugowanew Gjisaqamaw aq negm getu angotmugsi'gw ga'qinal. ¹⁴Gjinisgam minua'lapnn Gjisaqamawl nepliteg aq maw negm minua'lugsi-tesnu ga'qinal ugml'gigno'tim e'wtew.

¹⁵Geituoq na ga'qiwal tleiawigl Se'suguli wa'qi. Etug ugsua'tun ga'qi ta'n tleiawig Se'suguliewigtug aq iga'tun na e'pit ta'n mo 'gte'pitemin. A' na moqwa', ma gis tla'tegewn! ¹⁶Amuj geituoq ta'n wen toqwa'tu'titl wa'qiwal e'pilitl ta'n mo ugte'piteml, na negmow newgte' wa'qiwow je tlia mo ugte'pitem. Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Na tapusijig ngute't'tew wa'qiwow." ¹⁷Gatu ta'n wen toqwalsi'tij Gjisaqamaw na newgte'jilitl ugji'jaqamijual.

¹⁸Etna na ugjit wet tlimuloq smugtmu usgo'taqan. Ta'n pas'g tegen lue'uti na mimajuinu pata'toq, mo asgo'tmug wa'qi, gatu na mimajuinu ta'n sespo'tegej gisna maljewej ta'n wijej tla'tegej, asgo'tg negm wa'qi. ¹⁹Mo geitugs'p na Wejuli Nisgam ta'n Gjinisgam ignmasg'pnn eig ga'qieg, pa wijej aq 'gjia'-sutuo'guomg. Mo gi'l assumsiwun gatu awna Gjinisgam assumesg. ²⁰Mesgi'g apangit'p ta'n teli pgwatelas. Nige' tleiawin negmeg. Glaman e'we'n ga'qi ugjit gepmitelman aq emtoqwalan Gjinisgam.

Pipangesultijig ugjit malie'uti

7 ¹Gatu nige', ula ta'n goqwe'l ewi'gmugsioqop me' gelu'lg ugjit mima-juinu'g mo malie'wultinew. ²Gatu wesam pugwelgig sespo'taqatijig aq newgtugwa'lugutijig wijej tla'taqatijig etna na ugjit ta'n tes'it ji'n'm gugunasnn ugte'piteml aq ta'n tes'it e'pit gugunasnn ugji'nmuml. ³Amujpa na ji'n'm tetapua'latl ugte'piteml aq amujpa na e'pit tetapua'latl ugji'nmuml. Gitg amujpa na waju'a'tu'tij ta'n goqwei menugetij. Amujpa na ji'n'm aq e'pit weli tqona-sijig. Amujpa na gitg tetapualtijig. ⁴Na e'pit mo assutmug wa'qi gatu ugji'nmuml, aq pa na wijej ji'n'm mo assutmug wa'qi gatu ugte'piteml. ⁵Mut gitg wetqo'la'tinew glapis gitg ul'te'tmoq ugjit gijga'ji'j nigtua'tinew glaman me' gisi a'sutmatoqs'p. Na tujiw apaji tgwa'tigw glaman ma Gjinn'tu gisa'lugsiwoq pata'tegenaw aq usgo'taqatinew. Na.

⁶Mo na teluew, "Amujpa malie'ultioq," gatu telimuloq, "Gis malie'ultitoqs'p 'gsatmoq." ⁷Tel'tasi me' glu'lg'tew 'ms't wen mo malie'wigw, pa na wijej aq ni'n. Gatu Gjinisgam ignmugsi'gup piltu angita'sultinenu, alt malie'ultinew, aq alt mo malie'ultinew.

⁸Nige' telimgig ugjit ta'nig mo tepqatmu'ti'gw aq ugjit sigu'sgwaq aq siguap, "Me' gelu'lg'tew ugjit gilew siawi ngutugwa'lugutinew, pa wijej aq ni'n." ⁹Gatu mo giseiasiwana na malie'wit. Me' glu'lg'tew malie'win je mu tel nu'gwa'n.

¹⁰Gatu gilew ta'nig tepqatmu'tioq, Gjisaqamaw telimugsioq, mu ni'n, mo teltenug tepqatg e'pit puna'lan ugji'nmuml, gisna ji'n'm puna'lan ugte'piteml.

¹¹Gatu 'nqalaj amujpa na siawi ngutugwa'lugwet aq mo il malie'wigw gisna amujpa apaji tgwa'tijig ugji'nmuml. Aq mo teltenug ugjit tepqatg ji'n'm puna'lan ugte'piteml aq mo teltenug wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew ugte'piteml.

¹²Igtigig telimgig, mo Gjinisgam, "Pa na ji'n'm getlams'tg, gugunaj ugte'piteml ta'n mo getlams'tmligul, aq ul'te'tmlij siawi tgwa'manew ugji'nmuml mo teltenug nigtua'tinew ugte'piteml gisna wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew. ¹³E'pit ta'n getlams'tg tepqatmi'tij ugji'nmuml ta'n mo getlams'tasiligul, aq negm ul'te'tmlij siawi tgwa'manew, mo teltenug nigtua'tinew ugji'nmuml aq mo teltenug wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nigtua'lan." ¹⁴Na ji'n'm ta'n mo getlams'tasigul Se'sugulial ugji ul'telmut Gjinisgamewigtug muta ugte'piteml

getlams'tasilitl aq na e'pit ta'n mo getlams'tasigul Gjinisgaml ugji ul'telmut muta ugji'nmuml getlams'tasilitl. Ta'n tujiw newgte'jit getlams'tuaj Gjinisgaml, Gjinisgam gitg weltenmaji aq un'januaq ultematen Gjinisgaml. Pa na ungi'guaq gitg mo 'gtlams'tasiligusni, mo un'januaq 'gji'jiawit'isoq Gjinisgaml. ¹⁵Gatu ta'n wen mo getlams'tasigul Gjinisgaml gtu' nigtuaj, na nigtuaj. Mo teltenug munsaiwan siawqatmlin. Ma gi'l 'lsutumum'g. Gjinisgam megnugsi'gw aq pualugsi'gw sangewo'ltinenu. ¹⁶Gi'l e'pit sangewitgwa'magw 'gji'nmum ta'n mo getlams'tasigw. Etug jel gis la'lates Se'suguliewigtug. Wijei gi'l ji'nm sangewitgwa'magw 'gte'pitem ta'n mo getlams'tasigw. Etug jel gis la'lates Se'suguliewigtug.

El mimaji ta'n Gjinisgam tel pual'sg

¹⁷Gjinisgam gisi ignmugsi'gup 'gtlgowaqaninal, siaw tl lugwa ta'n tel lugwe'tp ta'n tujiw Gjinisgam wigum'sg'p. Etna na 'tplutaqan tel gina'muei 'ms't tami ta'nig getlams'tmu'tijig eimu'tijig. ¹⁸Pa na ji'nm elugwa'tasit ta'n telteg Lesui'peweiei 'tplutaqan, na tujiw getlams'tasitl Gjinisgaml mu ugjo'tmuj jigla'tun ta'n teli elugwa'tasiteg. Mu sespete'tmuj. Gatu ji'nm ta'n mo elugwasiug, gesgmnaq getlams'tasij Gjinisgaml mo teltenug lugwatacin. ¹⁹Pa na wen elugwa'tasit gisna mo elugwa'tasigw mo tali ugtapsuninug. Gatu teta-pua'latoqs'p Gjinisgam ta'n tujiw majulgwatmoq Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Na mawi ugtapsunig. ²⁰Suel 'ms't wen siaw tl lugwej na ta'n tel lugwet ta'n tujiw Gjinisgam wigumteg. ²¹Gistejuineg ta'n tujiw Gjinisgam wigum'sgeg? Mut sespete'tmu. Gatu ta'n tujiw ignmulg assumsin ugsua'tu. ²²Gistejul ta'n Gjisaqaw wigumatl, wijei tel gistejuilitl pas'g Gjinisgam negm iga'latl elue-'utigug aq nige' negm Gjinisgam ugmimajuinuml ta'n assumsilil. 'Lpa wijei assumsilil mimajuinu'l ta'n Se'suguli wigumatl. Wijei teli assumsilil gatu amujpa jigs'tatl Se'suguli pa wijei aq tl gistejuilin. ²³Gjinisgam mesgi'g'p ta'n teli apangitg ta'n teli pgwatelm'sg'p. Gmetug igalsi aq wej gnu pmia ugjit Gjinisgam. Ignmu negm ilgwenin aq tla'tega ta'n tel puatg mo ta'n mimajuinu tel pual'sg muta Gjinisgamewigtug tleiawin. ²⁴Wijigatulti'gw, suel 'ms't wen siaw tl lugwej na ta'n tl lugwep ta'n tujiw Gjinisgam wigumteg. Munsu ta'n tel wijitgweiaj Gjinisgam.

Ugjit ta'nig mo tepqatmu'ti'gw aq sigu'sgwaq

²⁵Nige' ewi'gmuioqop ugjit ta'nig mu tepqatmu'ti'gw. Mo 'tplutaqan geggumug ta'n wejiaq Gjisaqamawigtug. Gatu Gjinisgam teli ul'telmip ugjit ignmuin 'ns'tuo'ti ta'n gis lita'sultioqs'p. Nige' telimuloq ta'n tel'tasi.

²⁶Pugwelg nsano'qon weltesgmu'g. Etna na ugjit me' glu'lg'tew ginu ta'nig getlams'tasulti'gw, siaw tle'n ta'n telo'lti'gw. ²⁷Gatu ji'nm gugunaj ugte'pitem gisna e'pit gugunaj ugji'nmuml, mut nigtua'law, gatu mu tepqatmun, na mut malie'wiw. ²⁸Pa na malie'win, mo pata'tegewn, aq pa na e'pite's malie'wij mu pata'tegegw. Ta'nig tepqatmu'tijig te'sigis'g ultesgatal gitnmo'qonn, 'gsatmu-gapnn mu ultesgmuoqosnn wegla gitnmo'qonn.

²⁹Wijigatulti'gw, ma 'pgije'nug ta'n tel lugowug Gjisaqamaw. Je tlia malie'win gisna mu, siaw ml'gi lugowug Gjisaqamaw ta'n tel we'gwi gisi pgwatun. ³⁰Ulgwijin, ulmaita'sin, gisna suliewei gugunmn, mo tale'nug, gatu siaw mlglugog Gjisaqamaw aq mut ignmatmnew ta'n goqwei ugs'tqamugewei

assumugsinew. ³¹Mut sespete'tmn ta'n goqwei ugs'tqamugewei aq mut ignmatmn ta'n goqwei ugs'tqamugewei assumugsin. Nige' ta'n tel pmiaq ugs'tqamu ma pgijipuguinug.

³²'Gsatmug mo sespeta'sultinew. Ji'nm ta'n mo tepqatmug, gis gaqi iga'tutew ugtlgowaqan ta'n tel lugowaj Gjisaqamawul, muta pas'g wejo'tg tetapua'lan Gjisaqamaw. ³³Gatu ji'nm ta'n tepqatg, sespete'tg ta'n goqwei ugs'tqamugewei muta amujpa na wiguow angot'g aq getu tetapua'latl ugte'piteml aq maw Gjinisgaml. ³⁴Etuiw eliugtnut. E'pit ta'n tepqatg mo gis tleiw st'ge' e'pite's. E'pite's gis gaqi iga'tutew ugtlgowaqan ta'n tel lugowaj Gjisaqamawul, muta iga'toqol wa'qi, ugtangita'suaqanm, aq ugijjaqamitl ugjit lugowan Gjinisgaml. Gatu na e'pit ta'n tepqatg pugwelg ta'n goqwei sespete'tg muta amujpa angot'g wiguow aq getu tetapua'latl ugji'nmuml aq tetapua'laji un'jang maw Gjinisgaml.

³⁵Ula telimuloq muta getu apoqonmuloq. Mo getu wetqo'luluoq. Awna pewaluloq tla'taqatinew ta'n goqwei tetaputeg aq gelu'lg aq wajui ignmalsultinew ugjit lugowan 'Gisaqamaw aq mo goqwei etegigjenugsinew.

³⁶Gatu ji'nmji'j aq e'pite's toqwiala'ti'tij aq getu malie'wijig, tl'ta'si'tij mo gisi nqama'si'gw aq tepiaq tetuje'tij, na tujiw malie'wi'tis. Na tetaputeg mo pata'tege'gw. ³⁷Gatu ta'n tujiw mimajuinu gisita'sij mo malie'wiwn, aq gisi nqama'sij, aq gisita'sij ugtangita'suaqanm mo malie'win. Na tujiw ul lugwetew mo malie'wigw. ³⁸Na mimajuinu ta'n malie'wit wel lugwet gatu na mimajuinu ta'n mo malie'wigw me' aji ul lugwet ugjit Gjinisgam.

Tepqatg mimajuinu

³⁹E'pit aq ji'nm ta'n tepqatgig mo assumsi'gw ta'n teli pgitawsi'tij. Gatu ta'n wen tmg nepg, na igtig gisi il malie'witew, puatg. Gatu amujpa na malie'wi'titl ta'n wen getlams'tasilitl Gjinisgaml. ⁴⁰Tel'ta'si me' ulgwiwintew mo malie'wigw aq siawi ngutugwa'lugwej. Etna na ula tel'ta'si aq 'ntinneg eig Gjinisgam ugji-jaqamitl na Wejuli Nisgaml. Etlite'tm gisi ignmuloq ta'n Gjinisgam tel puatg ta'n tujiw ula telimuloq.

Etug gisi malqotmugeg wius ta'n gisi ignmu'tpnig 'nnuoqta'wg

8 ¹Nige' ta'n goqwe'l ewi'gmuioqop ta'n getu 'gji'tuoq tetaputen, "Gisi mal-qottesnu wius ta'n gi's gisi ignmut 'nnuoqta'wg?" 'Ms't wen tel'ta'sit pas'g teliaq geitoq. Migwite'tmnej ula! Ta'n goqwei geitu'n gisa'lultew mawi 'gtu ms'gin. Gatu awna 'gsaltuaqan gisa'lultew melgignewa'lan Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n teli gtlams'tasultijig. ²Na mimajuinu ta'n tel'ta'sit 'ms't goqwei geitoq, gatu mu 'gsaltuaqan gugunmuaqw, mo 'ms't goqwei geitug ta'n goqwei 'gji'tus. ³Lpa Gjinisgam gejiatl ta'n wen 'gjitmi 'gsalatl.

⁴Gatu nige' getu 'gji'tuoq tetaputen gisi malqotmnew wius ta'n gis la'tuaj ugjit gi's gisi ignmut 'nnuoqta'wg. Geitu'g 'nnuoqta'w na mo Gjinisgam. Pas'g eig newgte'it Gjinisgam aq mo piluei eimug. ⁵Je tlia alt mimajuinu'g tel'ta'sultit'ij me' pugwelgig nisgamaq wa'so'q aq ugs'tqamug eimu'tijig aq emtoqwa-la'tiji, wegla ta'n mo Nisgamaq. ⁶Gatu geitu'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget. Negm na Wegwisit Nisgam, na gujju. 'Ms't goqwei gisitoqop aq gisugsi'gup negmewe'n. Newgte'jit ta'n mestai assuteget na Gjisaqamawminu Se'suguli.

Ta'n te'sg goqwei gisitoqop aq ta'n ignmugsi'gw piltu mimajultinenu aq iapijwewei mimajuaqan.

⁷Pas'g mo 'ms't wen ta'n getlams'tg geitug ula teliaqewei. Alt mimajuinu'g i' tli emtoqwala'tipni 'nnuoqta'wg. We'gaw nige' gisgug ta'n tujiw malqotmi'tij mijipjewei ta'n gi's gisi la'tuaj 'nnuoqta'w, ta'n i' nismamitelma'tipnn, me' wije'i tel'te'tmi'tij negmewe'n. Tel'ta'sultijig op'la'taqatiji ta'n tujiw malqotmi'tij aq sespetelmi'tij. Telte'tmi'tij mo glul'gtug malqotmi'tij muta ta'n teli 'gtlams'-tasulti'tij menaqana'tas'gt'tew. ⁸Gatu je tlia malqotmu'g mijipjewei gisna mo malqotmug ma piam gig'a'lugsigw Gjinisgamewigtug. Ma goqwei 'ntug Gjinisgamewigtug mo malqotmug aq ma goqwei ganie'wigw malqotmu'g.

⁹Gatu ango'tmug ta'n teli assumstulioq glaman ma gisa'lawoq ta'n menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tasultijig op'la'taqatinew. ¹⁰Pa na mimajuinu ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasij, nemi'sg gi'l ta'n 'ns'tuo'ti geggunmn, etlatan 'nnuoqta'w ugt'a'sutuo'guom, na tujiw gisa'latesg malqottew mijipjewei ta'n gi's gisi la'tuaj 'nnuoqta'wg. Je tlia tl'ta'sij etli op'la'teget. ¹¹Gtns'tuo'tim gisa'latal wijig'tioq, na newte'jilitl Gjinisgam un'jann aq me' aji menaqanan ta'n teli getlams'tasij aq seioqwiatal awna gi'l apoqonmat. Se'suguli elt weji np'g-'pnaq ugjit negm. ¹²Ula tla'tegen, etli op'la't wijig'tioq, aq asgo'tmat ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasij, na tli op'la'tes Se'suguli. ¹³Gatu ni'n ta'n tel malqotm wius gisa'loq wijig'tieg pata'tegelin, ma malqotmu wius ap ta'n teli pgitawsi glaman ma gisa'laq wijig'tieg elpaqien lue'utigtug.

Ta'n telteg ugjit apostale'wit tla'tegen aq 'msnmn

9 ¹Ni'n assumsi. Apostale'witewi. Gis nemi'g Gjisaqamawminu Se'sus. Ta'n tel pestunmatmap, elugwa'p ugjit Gjisaqamaw aq gilew getlams'tasultioqop. ²Je tlia mo igtig tli ugsua'li'tigw, amuj gilew teli ugsua'lioq apostale'witewin, muta Gjisaqamawigtug ela'luloqop. Ta'n tel gegnu pmita'ioq Gjisaqamawigtug musga'tuoq ni'n apostale'witewi.

³Ta'n tujiw mimajuinu'g mil pipanimi'tij, etna na ula tli asitema's. ⁴Ni'n aq Pnnal telteg ugjit 'msnmnen mijipjewei aq ta'n goqwei esamqwaieg ugjit ta'n tel lugweieg. ⁵Ninen telteg ugjit gis tla'tegenen 'st'ge' igtigig apostale'wijig, aq Gjisaqamawminu ugji'gnamg, maw Pie'l. Wije'wa'tiji ugte'pitemuaq aq gilew angweiwoqopnig. Pa na wije'i Pnnal aq ni'n gegnung'tpni'g 'nte'piteminaq gis wije'wa'tesnen aq gilew angweiwatoqs'p. ⁶Gatu pas'g tapusieg ta'n mo angweiwinen, Pnnal aq ni'n. Amujpa elugweieg 'gtantunen 'ntmimajuaqanminen? A' na moqwa! Telteg angweiwieg. ⁷Gis nutmaioq sma'gnis ta'n apangitg wilu aq utapsun, gisna nuji iga'taqug ta'n mo malqotmug ta'n goqwei gisigweng, gisna nuji angweiwaji te'pljig ta'n mo e'wagwi mlagejg ta'n wejiejig te'pljig? A' na moqwa!

⁸Mo pas'g e'wmuan ta'n goqwe'l teliaqal te'sigisg'g, gatu elt Gjinisgam ugt'tplutaqan wije'i telueg. ⁹Gis ewi'gas'g Mowisewel' t'plutaqan, "Mut glpinmuow wen'jitia'm ta'n tujiw etl nugtes'g gulumgl." Etug Gjinisgam pas'g sespetelmatl wen'jitia'mul? ¹⁰Moqwa! Awna wet tlimugsi'gup ugjit ninen ulape'tmnen. 'Lpa ula ewi'gas'g ugjit 'ms't ginu. Na ji'nm ta'n el gesewet aq na ji'nm ta'n mena'taqug, ugtlgowaqanmuow elugwatmi'tij ugjit 'msnmnew ta'sg ta'n goqwei gisigweng. ¹¹Ignmuleg'p Gjinisgam ugglusuaqanml pa wije'i aq ji'nm iga'taqug sginminn. Pa wije'i aq negm 'msnmnew ta'sg ta'n goqwei gisigweng,

mo wesamianug ugjit pipanimulinen mijipjewe aq aligew. Telteg ugjit ninen ignmulinen ta'n goqwei nuta'maieg. ¹²Ignmuoqopnig igtigig ta'n pestunmug-sioqopnig aq na telteg. Gatu mu tel'ta'siwoq me' mesgi'g ninen te'pmeg?

Telteg, gatu mo pipanimulueg'p apoqonmuinen, awna 'ms't goqwei gisi-pugutmeg'p. Na tujiw ma' iga'tueg goqwei ta'n gisa'latal wen mo ugsua'tilin Se'suguli ugglusuaqanml, etna na ugjit. ¹³Weli gji'tuoq Gjinisgam telimapni etli lugutiliji gjia'sutuo'guomg ugsua'tunew mijipjewe ta'n tel nuta'ma'tij ta'n pegisitas'g ugjit negm Gjinisgam. Aq ta'nig etl lugutijig patgulmesigaqan Nis-gamewei na ta's'g 'msnmanew mijipjewe ta'n pegisitas'g aq ignmut Gjisaqamaw. ¹⁴Pa na wiji Gjisaqamaw telimugi'gup ta'nig al pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan ginu ta'nig getlams'tasulti'gw amujpa angweuiug.

¹⁵Menaq pipanimuluoq je tlia newgte' suliewei aq mo wejui ignmuluoq ugjit pqoji glutmulinew. Tmg pestmaq gesgmnaq pipanimuluoq ignmuluoq goqwei ta'n tel pestunmuloq. Ma wen gis naqallig ta'n teli ulgwig 'ngamlamun ta'n tel pisuiw pestunm. ¹⁶Mo teltenug ugjit ni'n ginnuen ta'n tel pestunmuloq gelu'lg agnutmaqan muta amujpa na tela'tegei. Mo pestunmuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm, Gjinisgam ugtapulitew muta petgimip na tla'tegen. ¹⁷Pa na ula 'lgowaqan etl lugwei muta getu tla'tegei, apangitugsin. Pa na mo getu pestunm Gjinisgam gelu'lg agnutmaqan, me' wiji amujpa tela'tegei. Gjinisgam petgimip na tla'tegen. ¹⁸Gatu talamu'g ntapangitueweim? Etna na ula maw ulgwiing 'ngamlamung ta'n tujiw pisuiw pestunmatm gelu'lg agnutmaqan. Telteg ta'n tel lugwei pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ugjit apangituin gatu mo goqwei gelutmuluoq.

¹⁹Ni'n assumsi, mo wen assumigw, gatu gistejuinuwiap ugjit 'ms't wen glaman gis la'la's me' pugwelgig Gjinisgamewigtug. ²⁰Ta'n tujiw wijitgweiaq Lesui'paq, tele'i pa wiji aq negmow, glaman negmow gis la'la's Gjinisgame-wigtug. Tlia ni'n mo jigs'tmu Mowis ugt'tplutaqanm, tel mimaji aq majulgwatman, ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig majulgwatmi'tij, glaman la'la's Gjinisgame-wigtug. ²¹Pa na wiji, ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw, tele'i pa wiji aq negmow ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'peweiei 'tplutaqan glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug. Gatu ni'n Gjinisgam jigs'taq. Amujpa apji tela'tegei ta'n telteg ta'n wen getlams'tuatl Se'sugulial tla'tegen. ²²Ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig menaqanaq ta'n teli gtlams'tasultijig na tel pmia'p ugjit mo asgaiwan wen glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug. Ta'n getu wen wijitgweiaq wejo'tmap tetapua'lan glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug.

²³Ula 'ms't goqwei tela'tegei, glaman igtigig majulgwattaq gelu'lg agnutmaqan aq ugs'ta'titaq glaman elt ni'n 'msntes ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug.

Ta'nig igatno'ltultiji aq ta'nig nuji matnaqq'tijig

²⁴Weli gji'tuoq pugwelgig igatno'ltultiji, gatu pas'g newgte'jit ta'n igatne'wetew 'msntew na apangituewei. Na tl gegnu pmia aq ml'gi lugwa ugjit Gjinisgam glaman ignmultew ugtapangitueweim. ²⁵Wet tla'teget ula ugjit 'msnmn apangituewei ta'n ma 'pgijipuguinug, gatu ginu wet tla'taqati'gw ugjit 'msnmnenu ta'n iapijiewei apangituewei. ²⁶Na telgwig 'ngamlamun, Gjinisgam ta'n tel pualij, na tela'tegei. Etna na ugjit 'ms't goqwei iga'tu ta'n tel gisi pgwatun ugjit 'msnmn iapijiewei apangituewei. Pa na wiji aq wen ta'n

tegpaa'tugwig glaman gisi igan iga'tew. Etna na ugjit mo pisuo'tmu 'ntml'gig-no'tim pa wije'i aq nuji matnaqet ta'n mo pisui elapegiegw. ²⁷Melgignewalsi ta'n teli gtlams'tasi aq ilgwensi. Pa na wije'i aq wen melgignewa'toqop wa'qi ugjit ta'n tl igatne'wetew gisna tl matnaqetew. Jipaqite'tm mo menuaqtasin aq mo puatasin. Pa na wije'i aq wen nuji igatne'wet ta'n mena'lut. Jipatm tliminew mo menuaqtasiw, gis gisa'l'g igtigig menuaqtasinew lugowanew Gjisaqamaw.

Angweiuq mo goqwei piamite'tmnew je mu Gjinisgam

10 ¹Wijigatulti'gw, pualuloq migwite'tmnew ta'n teliaqap ugjit gujji-naqi'g ta'n majulgwala'tipnn Mowisal. Gjinisgam ilgwenapni, elgitmuapnig alugul igana'silin, aq negm pana'tuapni samqwan ugjit pmita'new na megwe'g 'gta'n. Na teli ugs'ta'tipni. ²Na gis tlуетes, ta'n tela'taqatipnig, "Ms't etl sign'tasultipnig alugwigug aq 'gta'nigtug muta majulgwala'tipnn Mowisal." ³Malqotmi'tip na pipnaqan ta'n Gjinisgam nisgitmuapni wa'so'q. ⁴Aq 'ms't samqwoltipnig na samqwan ta'n Se'suguli gisa'toq ugjian guntewigtug na mesgi'g gm'tnigtug. Se'suguli wijitgweiwapni aq melgignewa'lapni ta'n tujiw eimu'tiliteg paqtaqamigtug. Iga'laji ma' maja'lam't pa wije'i aq mesgi'g gun'tew. ⁵Gatu je tlia ula teliaqap suel 'ms't mo tetapua'la'tigupnn Gjinisgam aq etli npu'tipnig paqtaqamigtug.

⁶Ula 'ms't goqwe'l wet tliaqap igan gnua'tugsinenu mo 'gtu tla'taqatinenu ta'n goqwe'l winjigl ta'n negmow tela'taqatipnig. ⁷Gisna me' goqwei piamite'tmnew je mu Gjinisgam gisna emtoqwalanew 'nnuoqta'wg pa wije'i aq negmow tela'taqatipnig. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Na mima-juinu'g pestie'ultipnig aq amalga'ultipnig, aq naqana'ma'tipnig aq sespo'-taqatipnig." ⁸Ango'tmug, aq mut usgo'taqatinew pa wije'i aq negmow tela'taqatipnig muta Gjinisgam wetapulapni. Newgt na'gweg tapuisga'q je sist pituipnnaqaniji nepu'tipni. ⁹Ango'tmug aq mut ugtnu'gwalanew Gjisaqamaw ta'n alt tela'taqatipni aq paqa'lugwitipnig 'mtesgmug aq nepu'tipnig. ¹⁰Ango'tmug aq mut al nunmagultinew Gjinisgam ta'n alt tela'taqatipnig, aq Gjinisgam elgimappn ugtansale'witeml ugjit ne'pa'n.

¹¹Ula 'ms't goqwe'l wet tliaqap igan gnua'tuan igtigig aq ewi'gas'g'pnn wi'gatignigtug, ugjit gnua'tugsinenu mo tla'taqatinenu. Ewi'gas'g'pnn ugjit ginu ta'n mimajulti'gw enmigiapiaqal na'gwegl.

¹²Ta'n wen tel'ta'sit gaqamit, ango'j mo nisien. Tl'ta'sultioq, "Ma ni'n tleiw st'ge' negmow." Ango'tmug! Elt gilew gis nisiatitoqs'p lue'utigug. ¹³Ta'n te's wet nu'gwalugsioq ugjit op'la'taqatinew na wije'i mimajuinu'g i' tl wet nu'gwalujig. Gatu Gjinisgam teli tplumugsigup mo ignmugsiwoq ugsam wet nu'gwalugsinew ta'n goqwei ma gisipugutmuoq aq na tela'teget. Ta'n te's wet nu'gwaluoq ignmultew ml'gigno'ti gisipugutmnnew aq musga'tultew ta'n tl jigla'sites.

¹⁴Nigmatut, mo goqwei me' piamite'tmnew je mu Gjinisgam. Mut gigjita'new ta'n etli emtoqwala'tij 'nnuoqta'wg. Na tujiw ma ugtnu'gwalulm'g ugjit wit toqwa'lanew aq emtoqwalan 'nnuoqta'wg. ¹⁵Nestuo'ltioq, menaqa angite'tmug ta'n goqwei etl tlimuloq. ¹⁶Ta'n tujiw gmnieulti'gw miwatmug Wegwisit Nisgam ta'n Se'suguli wa'qi iga'toqop gujjieweigtug aq umal'tem ta'n gaqiguniaqapneg. Tepi'sulti'gw ta'n tujiw wet samqwolt'gw na gupji'jigtug musga'tug 'ms't welapetmu'g ta'n Se'sus gaqiguniepnag gujjieweigtug. Ta'n tujiw

malqotmug pipnaqan musga'sg 'ms't welapetmu'g ta'n Se'suguli wa'qi iga'to-qop gujjieweigtug. ¹⁷Na pipnaqan temsa'sg pugwelgl pipnaqsignu'tl. Ginu ta'n tel pugwelu'g malqotmu'g newgte' pipnaqan. Ula musga'tug tleiaulti'gw newgte' wa'qi Se'suguli.

¹⁸Angitelmug Lesui'paq. 'Ms't malqotmi'tij mijipjewe' ta'n ela'tu'tij newgte' Gjinisgam ugpatagulmesigaqanm. Mawi emtoqwala'titl Gjinisgaml. Ula ta'n tela'taqatijig musga'tu'tij newgte'ji'jig mimajuinu'g. ¹⁹Taluei nige'? Etl thuei ta'nig emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wg aq ela'tu'tij mijipjewe' ugjit 'nnuoqta'wg pa wije' aq mimajultilij aq nisgamewultilij, aq ta'n tela'tua'tij na 'nnuoqta'wg ul'telmuguta? A' na moqwa! ²⁰Etl tlimuloq ta'n goqwei ela'tua'tij ugjit nu'gwa'tas'gtn 'nnuoqta'w ugpatagulmesigaqanm, etna na ula ignmujig mn'tu'g, mo Gjinisgam. Aq 'lpa mo pualuluoq mawo'ltinew mn'tu'g. ²¹Ma gis wet samqwoltiwoq Gjinisgam uggupji'jm aq elg mn'tu'g uggupji'jmual. Ma gis mawatalultiwoq Gjinisgam ugpatautim aq maw mn'tu'g ugpatautimuaq. ²²Pua'lug Gjisaqamaw uggwaiugtugsinenu? Tel'ta'sultioq me' melgigna'ti'gw aq negm? A' na moqwa! Glaman ma 'lta'new 'nnuoqta'wg 'gta'sutuo'guoml.

Apjiw gepmitelmanej Gjinisgam

²³Alt teluejig, "Ignmugsi'gw gis tla'taqatinenu ta'n pas'g goqwei, Se'suguli mo telimugsi'gw moqwa." E'e, na teliaq, pas'g na mo 'ms't goqwei gelu'l-gtnug ugjit gilew. 'Ms't goqwei gis tla'taqatitesnu gatu mo 'ms't goqwei apoqonmugsigw, aq mo melgignewa'lawgig igtigig. ²⁴Mu pas'g angitelsultinew gatu ugjo'tmug angitelmanew elt igtigig aq ta'n goqwei gelu'lg ugjit negmow.

²⁵Tetaputeg ugjit gi'l 'pgwatelman aq malqotmn wius ta'n tli ntuisgetas'g. Mo tepawgtinug pipanigesin ugjit wius gi's gisi la'tas'gtn 'nnuoqta'w. Mut tl'ta'siw etli opla'tegen. ²⁶Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Ugs'tqamu aq ta'n te'sg goqwei Gjinisgam ugtaligam." Na.

²⁷Pa na wen ta'n mo getlams'tasigw pipanim'sg mawatalultinew aq gisita'-sin lien, malqote'n ta'n goqwei ignmulg. Mut pipanigesiw ugjit na mijipjewe' gi's gisi la'tas'gtn ugjit 'nnuoqta'w glaman ma tl'ta'siwn etli opla'tegen. ²⁸Gatu awna nat wen tlim'sg, "Ula mijipjewe' gi's gisi la'tas'g 'nnuoqta'wg." Na tujiw mut malqotmu na mijipjewe'. Mo ugjit gi'l gatu awna ugjit negm ta'n tlim'sg glaman ma tl'ta'sigw etli opla'tegen. ²⁹Mo na tla'tega ugjit gi'l ta'n teli angite'tmn gatu awna ugjit ala igtig mimajuinu ta'n teli angite'tg. Nat wen gis pipanigesit, "Assumsi, goqwei ugjit ma' gisi malqotmu wius ugjit negm pas'g ta'n tl'ta'sit etli opla'tegei? ³⁰Miwatmaq Gjinisgam ugjit nilu. Goqwei ugjit tluetew etli opla'tegei muta gis malqotm na mijipjewe' ta'n gi's gisi miwatmaq Gjinisgam?"

³¹Gatu ni'n Poligap teluei, "Ta'n getu tl mila'tegen, tla'tega ugjit gepmitelman Gjinisgam, je tlia ta'n goqwei malqotmn aq ta'n goqwei samqwan."

³²Ango'tmug ta'n tel mimajultioq glaman ma wen etegigjenawoq ta'n teli gtlams'tasij Se'susal, Lesui'paq, gisna ta'nig mo Lesui'peulti'gw je tlia ta'nig getlams'tasultijig Se'susal. Ma wen gisa'lawoq opla'tegen. ³³Pas'g tla'tega ta'n ni'n tela'tegei. Wejo'tm tetapua'lan 'ms't wen ta'n tel mila'tegei. Mo angite'tmu 'ntgelu'lgm gatu awna ugge'lgmuow glaman ugs'ta'titaq.

11 ¹ Majulgwali ni'n ta'n tel majulgwalg Se'suguli.

Tepqatmu'tijig Lesui'pewisgwaq a'gusuno'ltipnig

[Na na'gwegl tepqatmu'tijig Lesui'pewisgwaq a'gusuno'ltipnig mimajuinuigtug, pas'g winsit e'pit mo a'gusuna'mug'p. Pa na wije aq nige' gisgug nasgmn nasoqwa'taqan ta'n tujiw malie'win.]

² Wel lugutioq muta apji migwitelmioq aq melgi majulgwatmoq ta'n tel gina'muloq. ³ Gatu pualuloq 'ns'tmu'tinew Se'suguli iganpugutuatl ta'n te'siliji ji'nmul, na ji'nim iganpugutuatl ugte'piteml aq Gjinisgam iganpugutuatl Se'sugulial. ⁴ Na ji'nim ta'n a'sutmaj gisna gegnua'tuaj Gjinisgam ugtagnutmaqanm mimajuinuigtug aq a'gusuna'g na 'ntaqo'qona'latl Se'sugulial. ⁵ Gatu na e'pit ta'n a'sutmaj gisna gegnua'tuaj Gjinisgam ugtagnutmaqanm mimajuinuigtug aq mo a'gusuna'mug na mo gepmitelmaqu ul'ugji'nmuml. Amujpa e'pit nat goqwei ge'gwisipi un'ji mimajuinuigtug. Mu tla'tegegw ma gepmitelmaqu ul'ugji'nmuml. Mo piam piltue'nug negm aq na e'pit wetapep aq na tujiw un'ji pesgutua'sg. Na ta'n tujiw a'gusuna'q gegnualsit tepqatmn aq musga'toq ugji'nmuml gepmitelmanew. ⁶ Pa na e'pit mo a'gusuna'mug, na tmsa'sgt's usapun. Na 'ntaqo'qon ugjit e'pit pesgutue'mn un'ji gisna tmsmn usapun etna na ugjit a'gusuna's. ⁷ Mo teltenug ugjit ji'nim a'gusuna'mn ta'n tujiw a'sutmaj muta Gjinisgam tmg ji'nmul eliapnn aq ignmuapnn ugji'jaqamitl pa wije aq negm aq na ji'nim gepmitelmatl Nisgamal. Gatu na e'pit elt gepmitelmatl ugji'nmuml. ⁸ Gjinisgam mo weji gisiagupnn amgwesewei ji'nmul e'pitewigtug gatu e'pit weji gisita'sip ji'nmuigtug. ⁹ Ata, amgwesewei ji'nim mo weji gisita'sigup ugjit l'pa gatu awna l'pa weji gisita'sip ugjit apoqonmuan Ataal. ¹⁰ Telteg e'pit a'gusuna'mn ugjit musga'tun gepmitelmatl ugji'nmuml. Na tujiw ansale'wijig ul'ta'sultitaq. ¹¹ Je tlia gis tlimuloq Gjinisgam gisite'tg'p e'pit aq ji'nim menua-qaltinew. ¹² Amgwesewei e'pit weji gisita'sip ji'nmuigtug, weja'tegemgeg na na'gweg 'ms't ji'nimug weji ugs'tqamultipnig e'pitewigtug. Gitg ji'nimug aq e'pijig weji gisitasultipnig Gjinisgamewigtug aq maw 'ms't goqwei.

¹³ Telteg gisna mo teltenug ugjit e'pit eli a'sutman Gjinisgaml mimajuinuigtug aq mu a'gusuna'mn. Gilew ilsutmug. ¹⁴ Pugwelgig mimajuinu'g tel'ta'sultijig, "Mo teltenug ji'nim pita'qtn usapun aq mo weli angamgugtnug." ¹⁵ Gatu tel'ta'sultijig aq teluejig, "Weli angamgug e'pit pita'q usapun aq me'gite'tg. E'pit weji ignmutup pita'qtn usapun gisa'l'j weli angamgusit." ¹⁶ Ta'n wen getu gi'gaita'jig ugjit na ula, pas'g gis tlua's ninen aq igtigig ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgaml, tel'ta'sultieq telteg na tlo'ltinen.

Gjisaqamaw ugwela'gewe'm

(Matiw 26.26-29; Malg 14.22-25; Lu'g 22.14-20)

¹⁷ Ula igtig ewi'gmuloq ta'n mo tetapua'taqatiwoq. Ta'n tujiw weltesgaltutioq a'sutuo'guomei mawio'mi, mo apoqonmatultioq gatu awna asgaia-tultioq. ¹⁸ Amgwesewei, gegnua'tuimgeg niguita'ioqop ta'n tujiw weltesgaltutioq. Alt ta'n telimipnig, getlams'tasi. (¹⁹ Amuj na tel'ta'sultioq amujpa gi'gaita'ioq aq niguita'ioq glaman ta'nig gilew apji tetapua'tijig nenugsultitaq. Pas'g mo gelu'lgtnug Gjinisgamewigtug.) ²⁰ Ta'n tujiw mawtesgaltutioq ugjit malqotmnew Gjisaqamaw ugwela'gewe'm mo

tela'taqatiwoq ta'n tla'taqatigoq. Etli op'la'taqatioq, ²¹ muta ta'n tujiw mijjul-tioq, 'ms't wen malqotg wilu aq mo tepiawo'g wen. Mo angitelma'woq ta'nig ewle'jultiji. Alt gewisultijig aq igtigig wesamatalultijig aq poqia'tijig. ²² Gegunmoqol giguowal ta'n tlatalultigoq aq tl p'teweima'tigoq? Ma gepmitel-mawoqig ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgaml aq 'ntaqo'qona'lanew ewle'juinu'g. Goqwei pualioq ni'n tlimulinew ugjit ula? Pualioq ginitelmulinew? A' na moqwa'! Mo ginitelmuluoq!

²³ Weji msnmap Gjisaqamawigtug ta'n tel gegina'muloq. Etna na ula. Na Gjisaqamaw Se'sus na wela'gw ta'n netuisgo'teg, wesua'toq pipnaqan. ²⁴ Miwa-tmuatl Gjinisgaml aq sewisgina'toq na pipnaqan. Teluet, "Ula na na'qi, ta'n ignmuloq. Ugsua'tug aq malqotmug. Siaw tla'taqatigw ugjit migwitelminew." ²⁵ Ta'n tujiw gaqi uloqotalultit'iteg wijei tela'teget, wesua'latl gupji'tl aq teluet, "Ula na 'nqani'psmun ta'n Gjinisgam ignmugsioq. Pilei gis agnutmamgewei gisitua'ji ugtmimajuinunmg, aq ni'n gisa'tutes tlian ta'n tujiw gaqigunian. Ta'n tujiw samqwo'tioq tla'taqatigw ugjit migwitelminew."

Nige' ni'n Poligap telimuloq

²⁶ Ta'n te's malqotmoq ula pipnaqan aq wet samqwo'tioq ula 'nqani'psmun il musga'tuoq Gjisaqamaw ta'n teli np'g'pnaq ugjit gilew. Ula tla'taqatigw glapis apaja'sij. ²⁷ Pa na wen malqotg Gjisaqamawul ugwela'gewe'm ula pipnaqan aq ugt samqwaj ula 'nqani'psmun aq mo angitelmagul Se'sugulial ugjit gepmitelman ta'n nepg'pnaq aq gaqigunie'pnaq, ilsumut ugjit tl pata'tegen. ²⁸ Amujpa na 'ms't wen panwijgatg ugtangita'suaqanm aq pipanimatl Gjinisgaml ugjit apigsigtugsin aq negm amujpa na apigsigtuatl witapal. Na tujiw gisi malqotg na pipnaqan aq ugt samqwaj na 'nqani'psmun. ²⁹ Gatu malqotg na pipnaqan aq wet samqwaj 'nqani'psmun Gjisaqamawewei aq mo tepawgtigw muta mo angite'tmuagw Se'sugulial wa'qi aq mo angite'lsigw ta'n tel pata'tegewinuit. Na tla'teget pegwatasin Gjinisgam ilsumulin. ³⁰ Etna na ugjit pugweloq gesnugu'tioq aq menaqana'tioq aq alt nepu'tipnig. ³¹ Pa na apji panwijgalsulti'gw tmg 'gtangita'suaqanminaq aq paqapugua'ti'gw gesgmnaq mawatalulti'gw Gjinisgam ugwela'gewe'm, na tujiw Gjinisgam ma ugtapulugsi'gw. ³² Nige' te'sigisg'g Gjisaqamaw ilsumugsi'gw aq ugtapulugsi'gw glaman ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq ma mn'tua'gig wije'waqqwig elue'winu'g.

³³ Nigmatut, ta'n tujiw mawita'ioq ugjit malqotmnew Gjisaqamaw ugwela'gewe'm, esgmaltultigw ugjit 'ms't wenig peita'taq gesgmnaq 'pqoji mijjultinew. ³⁴ Aq wen guising, tlatalj wiguaq, glaman ma Gjinisgam ilsumulug ta'n tujiw ultesgatultioq. Aq ugjit ula igtigl, ilsuttes ta'n tujiw lia'n.

MI'gigno'ti'l ta'n wejiaqal

Wejuli Nisgaml ugtignmatimngewe'ml

12 ¹ Nige' 'njignamtut ta'n ewi'gmuioq ugjit ula ignmatimngewe'l Wejuli Nisgam ignmugsigupnn. Pualuloq wajui ns'tasultinew. ² Weli gji'tuoq gesgmnaq getlams'tmu'tiwoq oplapti'gmugsioqopni emtoqwalanew 'nnuq-ta'wg ta'n mo mimajulti'gw aq mo gis glusulti'gw. ³ Pualuloq gilew ta'n getlams'tmu'tioq 'gji'tunew, "Ta'n pas'g wen Wejuli Nisgaml ilgwentl tlutew, 'Se'sus na negm Gjisaqamaw.' Ta'n wen teluet, 'Se'sus mo Gjinisgam' mo negm ilgwegugul Wejuli Nisgaml."

⁴Gjinisgam ignmugsi'gw ml'gigno'ti ugjit piltuamugl lugowaqan lugutinenu gatu 'ms't weita'qal newgte'jit Wejuli Nisgam. ⁵Gaqais milamu'g ta'n tl gis lugowatesnu Gjisaqamaw gatu pas'g newgte'jit Gjinisgam Gjisaqamaw ta'n elugowug. ⁶Geggunmu'gl gaqais milamu'gl ignmatimgewe'l e'wmanenu ugjit Gjinisgam. Pas'g na newgte'jit Gjinisgam ignmugsi'gul ula ignmatimgewe'l aq na ml'gigno'ti ugjit lugowatesnu. ⁷Wejuli Nisgam eig ta'n te'si'gw 'gtinnenaq. Gis nmituten ta'n etl lugwet 'gtinnenaq ugjit ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig ula-petmnew. ⁸Wejuli Nisgam ignmuaj newgte'jilitl na ml'gigno'ti ugjit gnu'a'tegen ta'n goqwei me' gelu'lg tla'taqatinenu, aq igtig na ml'gigno'ti ugjit nata' gina'muet ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Piltuamugl ignmatimgewe'l wejiaqal na newgte'jit Wejuli Nisgam. ⁹Wejuli Nisgam ignmuaj newgte'jilitl na ml'gigno'ti ugjit melgi gtlams'tasilin, ap igtig ignmuaj na ml'gigno'ti gugunmlin ugjit nuji npitegelin. ¹⁰Na Wejuli Nisgam ignmuaj igtigl na ml'gigno'ti gis tla'tegelin paqalaiwaqan ta'n wejiaqal Gjinisgamewigtug. Ignmuaj igtigl na ml'gigno'ti gisi usgutmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Ignmuaj ap igtigl na ml'gigno'ti ugjit 'gji'tilin na ignmatimgewe'l ugjian Gjinisgamewigtug gisna moqwa'. Ignmuaj igtigl na ml'gigno'ti ugjit tl piltui'silin. Ignmuatl ap igtigl na ml'gigno'ti ugjit gisi ns'tualin ta'n tel piltui'sij aq gisi gnu'a'tuataq igtigig. ¹¹Etna na ula newgte'jit Wejuli Nisgam ta'n ula 'ms't goqwei tela'tegej. Ignmuaj pilue'l ignmatimgewe'l ta'n te'siliji ta'n negm teli ul'te'g.

Pugwelgl pugwe'l etegl ga'qinal, pas'g newgte' ga'qinu

¹²Pugwe'gl pugwe'l na etegl ga'qinal pas'g newgte' ga'qinu. Pa na wije, ginu Gjinisgam ugtmimajuinung pugwelu'g, gatu tleiault'gw newgte'jit Se'suguli. ¹³Pa na wije 'ms't ta'n te'sulti'gw, Lesui'paq, gisna ta'nig mo Lesui'peulti'gw, gisteju'g, gisna ta'nig assumstultijig, 'ms't sign'tugsi'gup na newgte'jit Wejuli Nisgam. 'Ms't tleiault'gw Se'suguli wa'qi. 'Ms't ignmugsi'gup na wije newgte'jit Wejuli Nisgam ta'n eig 'gtinnenaq aq gisa'lugsi'gw el mima-jultinenu Gjinisgamewigtug. Pa wije aq ignmugsi'gw mijipjewei aq samqwan ugjit 'gjiaqamijinaq.

¹⁴Pugwelgl pugwe'l etegl ga'qinal, mo pas'g newgte'tnug. ¹⁵Pa na nige' 'ggatnug gis thueg, "Mo tleiaiw ga'qi nige' muta mo ni'n 'gpitn." Ma gisi 'nqa'tug mu tleiawin ga'qinal. ¹⁶Pa na nige' 'gs'tuaqanug gis thueg, "Mo tleia-wiw ga'qi muta mo ni'n 'gpugug." Ma gisi 'nqa'tug mu tleiawin ga'qinal. ¹⁷Pa na ga'qinal pas'g 'gpugugwig, tal gis nuttew? Aq pa na pas'g 'gs'tuaqanig tal gisi gsips'gt'tew goqwei? ¹⁸Gatu mu Gjinisgam telimugsiggup na. Ta'n tujiw eliuksi'gweg, pugwelgl pugwe'l iga'tugsigupnn ga'qinal ta'n negm tel puatg'-pnn. ¹⁹Pa na ga'qinal pas'g 'ngute'j etna na wiguamug's. Ma tetaputestnugul. ²⁰Gatu nige' Gjinisgam eliuksi'gweg pugwelgl pugwe'l iga'tugsigupnn ga'qinal. Gatu pas'g newgte' ga'qinu.

²¹Ma 'gpugugwinu gis tlimagul 'gpitninu, "Mo menuaqannu" aq gun'jinu ma gis tlimagul 'ggatinal, "Mo menuaqannu." ²²Gatu awna alt pugwe'l tli angamugt'tal menaqanan pas'g ma gis siawawgsultigw mo gugunmug. ²³⁻²⁴Alt pugwe'l weli angamugt'tal aq gepmite'tmu'gul gatu Gjinisgam na tel gisitugsigupnn ga'qinal ugjit maw gepmite'tmnenu ula pugwe'l ta'n mo tetuji gepmite'tmuggl. Mo teltenug al mesqo'ltinenu. Etna na ugjit weji angune'mu'gl ga'qinal na tel gepmite'tmu'gl. ²⁵⁻²⁶Glaman ma' gisi nigtua'tun

ga'qi. Gatu alt pugwe'l piltu lugwegl gatu 'ms't maw lugutigl. Pa na newgtej asgaiasg, 'ms't asgotg ga'qi. Pa na newgtej gepmite'tmg 'ms't gepmite'te'n.

²⁷Pa na wije'i 'ms't ta'n te'sioq ta'nig getlams'tasultioq mawnutultioq newgte' wa'qi Se'suguli gatu 'ms't wen ignmut ml'gigno'ti ugjit piltuamu'g ugtlgowaqan ta'n elugwatg aq amujpa gepmiteltulti'gw. ²⁸Gjinisgam amgwesewei iga-lapni apostale'wiliji. Tapuewei iga-lapni ta'nig ugtagnutmaqanm pestunmua-tiji mimajuinu'g. Si'stewei iga-lapni ta'nig nujigina'mua'tiliji. Na tujiw iga-lapni ta'nig ml'gigno'ti geggunmi'tip gis tla'taqatinew paqalaiuti'l wejiaq Gjinisgamewigtug. Na tujiw ta'nig geggunmi'tij ignmatimgewei gisi npitaqatinew, ta'nig apoqonmua'tiji igtigig, aq ta'nig igtigig gisa-la'titaq maw lugutinel, aq ta'nig piltui'sultijig. ²⁹Mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit apostale'witewultinel. Mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit pestunmnew Gjinisgam ugtagnutmaqanm, mo 'ms't ignmujig na ml'gigno'ti ugjit nujigina'mua'tinel. Mo 'ms't geggunmi'tigw ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew paqalaiwaqan ta'n wejiaqal Gjinisgamewigtug. ³⁰Gisna mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit nuji npitaqatiji, gisna piltui'sultijig, gisna gegnua'taqatijig ta'n teli'sulti'tij. ³¹Iga'tug 'ggamlamung ugjit 'msnmnew ignmatimgewe'l ta'n maw gelu'lg. Gatu nige' gegnua'tultoqs'p ta'n me' pajiji gelu'lg.

Gjinisgam ugsaltuaqanm

13 ¹Pa na 'nta piltui'sian, aq gis tli'sian ta'n ansale'wijig gis tli'sulti'tij, gatu mu 'gsalaq igtigig pas'g tli ugsua'litaq pa wije'i aq tl sespeian nige' tl toqsian. Gisna jijuej 'mtetaq, aq ma' jigs'tuigw. ²Pa na Gjinisgam ignmuj pestunmatmuan ugglusuaqanm, aq igani gi'i'tuan ta'n tliatew, aq gaqi gi'i'tuan 'ms't goqwei gatu mu 'gsalawg igtigig, tali ugtapsunitew? Pa na tetuji melgi gtlams'tasi je we'gaw gis gelu'lg gm'tn aq telimg maja'sin aq na teliaq, ma' tepawgtiw goqwei, mu 'gsaltuaqan gugunmuan. ³Gatu ga'qi ignmuetaan ta'n te'sg goqwei geggunm ugjit ewle'juinu'g aq ignmalsian nu'gwa'lugsin gatu mu 'gsalaq igtigig na ma tali ula'linug.

⁴Na mimajuinu ta'n gesalaji igtigig, maw sangewe'g, aq welm'toq. Mo qalipusitagw, mo wisguegw, mo nata' ginnuegw aq mo me'ge'iu'g. ⁵Na mimajuinu ta'n gesalaji igtigig mo emegwe'wagul wen. Mo ne'paqtmug, mo munsagw ugjit negm tliaq tluen. Mo naqsi luawg, mo naqsi asgaiwam'g, aq mo enmite'tmug ta'n wen opal'lj. ⁶Mo wel'ta'sigw ta'n tujiw igtig mimajuinu opal'tegej gatu awna wel'tasit ta'n tujiw teliaqewei tela'tegetij ta'n telueg Nisgamewei wi'gatign. ⁷Pa na 'gsalj wen, gisipuguttes ta'n pas'g goqwei. Apjiw 'gtlams'ta-situates negmeg, apjiw lita'sualates ula'tegen, apji iga'lates.

⁸Gsaltuaqan iapjiwewetew. Ta'n goqwe'l igan gnuatugsigupnn, tliatal, ta'n mimajuinu'g piltui'sultijig 'ns'tuaten, ugs'tqamugewe'l 'ns'tuo'ti gaqiatew. ⁹Gjinisgam ignmugsigup 'ns'tuo'ti aq pestunmatmuan ugglusuaqanml aq igani gi'i'tuan ta'n tliatew. Pas'g mo wajui ignmugsigup negm 'ns'tuo'tim. ¹⁰Ta'n tujiw Gjisagamaw ta'n 'ms't goqwei geitoq apaja'sij, ta'n teli 'ns'tmu'ti'gw, na gaqiatew. Na tujiw wajui ignmugsitesnu negm ugtns'tuo'tim.

¹¹Ta'n tujiw mijua'ji'juianeg telewistuap aq teli angita'siap, aq telgwijia'p 'st'ge' mijua'ji'j. Ta'n tujiw gisigweianeg, puna'tuap ta'n tel mijua'ji'jueiap. ¹²Na teli apje'ji'jgl ta'n teli gi'j'julg Gjinisgam ta'n ma' gis nmiaqat. Gatu na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw nmiaatesnu aq nenuatesnu. Nige' na mawi apje'jg ta'n tel

nenug, gatu na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw wajui nenuatesnu pa wijei aq Gjinisgam ta'n tel nenugsi'gw.

¹³Ula nesisgl ta'n esgwiaqal, 'gtlams'tuaqan, lita'suaqan, aq 'gsaltuaqan. Gatu na mawi ms'gi'g te's'g, na 'gsaltuaqan.

**Me' gegnua'tuloq ugjit na ignmatimgewe'l
ta'n wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug**

14 ¹Munsugtmug 'gsalanew igtigig. Iga'tug 'ggamlamung ugjit 'msnmnew ignmatimgewe'l ta'n wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug. Me' aq igtigl puatmug ignmuan na ml'gigno'ti ugjit gisi pestunmuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm. ²Na mimajuinu ta'n piltui'sit, ma gis glulagwi mima-juinu'g. Pas'g gelulatl Gjinisgam muta ma wen 'ns'tuagul. Weja'toq Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim gisi piltui'sin. Ta'n goqwei wesgutg na mingwa'tas'g. ³Gatu na mimajuinu ta'n pestunmatmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm, gelulaji mimajuinu'g, apoqonmuaji aq welgwijimaji aq apgnua'laji. ⁴Na mimajuinu ta'n piltui'sit pas'g melgignewalsit ta'n teli gtlams'tasit. Gatu na mimajuinu ta'n wesgutmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm melgignewa'laji 'ms't ta'ni getlams'tmu'tiji.

⁵Gsatmug 'ms't gis piltui'sultioq gatu me' aji gsatmug gisi pestunmatmoq Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Muta na mimajuinu ta'n wesgutmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm me' mesgi'g 'lgowaqan elugwet je mu ta'n wen piltui'sit, glapis nat wen i'g ta'n gis tlimaj mimajuinu'g ta'n gis thuet. Na tujiw 'ms't ta'nig getlams'tmu'tlijig gisi apoqonmua'ten. ⁶Glaman, nigmatut, jijuaqa lia'n ta'n eimutioq aq piltui'sian ma 'ns'tuiwoq, tali apoqonmugsitoqs'p? 'Lpa ma tali apoqonmugsioq glapis 'pgisituloq ta'n goqwei Gjinisgam gis musga'tuip gisna ta'n goqwei geituan, gisna igan gnuat'uloq ta'n tliatew gisna gina'muloq Gjinisgam ugglusuaqanm.

⁷Ta'n tujiw wen tapia'ji'jte'gej, aq mo tetapute'mug, tali gjitutes ta'n goqwei etlte'tg? Mo gisi gjitutes. ⁸Ta'n tujiw matnaqqewaqaan iga'q aq na ji'nm pipugwaqaan putuatg aq mo tetapu putuatmug, ma wen gisgaje'iug ugjit lien matnaqqewaqaanigtug. ⁹Pa na wijei tal gisi ns'tultew wen ta'n goqwei wesgutmn ta'n tujiw piltui'sin pa mo wen gegnua'tuagw ta'n goqwei wesgutmn. Ma 'ns'tulug aq ma tali ugtapsuninug. ¹⁰Gaqais mili'sultijig mimajuinu'g aq 'ms't wen nest'g ta'n teli'sij. ¹¹Gatu mu 'ns'tmuan ta'n negm teli'sij. Ma tli ugsualawt pa wijei aq gigmaq aq negm wijei tli ugsua'litew. ¹²Getaqite'tmoq 'msnmnew ignmatimgewe'l wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug. Me' glu'lg'tew glutmoq aq e'wmanew na ignmatimgewe'l ta'n apoqonmuataq igtigig ta'nig getlams'tmu'tijig.

¹³Glaman na mimajuinu ta'n piltui'sit amujpa a'sutmat 'msnmn na ml'gigno'ti ugjit gis gnuat'uan ta'n gis thuet. ¹⁴Ta'n tujiw piltui'sian ta'n teli a'sutmai, 'njijaqamij a'sutmat, gatu mo e'wmug 'ntangita'suaqanm. ¹⁵Tala'tega's nige'? Gitg tla'tega's. Piltui'sites ta'n tujiw a'sutmaian, aq elg a'sutmai e'wman glusuaqann ta'n 'ms't wen 'ns'ttal na tujiw 'ns'tuiten. Piltuintutes ta'n tujiw 'gtapegieian, aq elg 'gtapegieian ta'n 'ns'tuiten. ¹⁶Ta'n tujiw mawita'ioq aq miwatmaj Gjinisgam aq piltui'sin, igtigig tal gis thuetaq, "Na tliatew?" Mu 'ns'tlug ta'n goqwei wesgutmn. ¹⁷Wel miwatmaq Gjinisgam, gatu na ala igtigig ma' gisi apoqonmuam'gig.

¹⁸ Miwatmaq Gjnisgam me' piam piltui'sian je mu gilew. ¹⁹ Gatu ta'n tujiw eim ta'nig getlams'tmu'tijig ultesgatulti'tij ugjit emtoqwalanew Gjnisgaml, tmg na'ngl glusuaqann tlua's ta'n 'ns'tuiten glaman gisi gina'mua's igtigig je mu newgtisga'q pituipntnaqanig glusuaqann ta'n piltui'si.

²⁰ Wijigatulti'gw, mut mijua'ji'juitew, gatu ugjit ta'n goqwei winjig tieie'n pa wijei aq gopisun, ta'n mo winjig geitug. Tli angita'si pa wijei aq mimajuinu ta'n nestue'g. ²¹ Gis ewi'gas'g Gjnisgam ugtwi'gatign na Gjnisgam teluet,

“Ugji glusites ula mimajuinu'g
igtigig ta'n piltui'sultijig
aq se'g weita'jig
gatu je we'gaw
'ntmimajuinumg ma' jigs'tuigw.”

Na teluet Gjnisgam.

²² Ta'n tujiw piltui'sin etl musga'tun Gjnisgam ugml'gigno'tim ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw mo ugjit musga'tuan ta'nig getlams'tmu'tijig. Ta'n tujiw pestunmatmn Gjnisgam ugtagnutmaqanm etl musga'tajig ta'nig getlams'tmu'tijig Gjnisgam ugml'gigno'tim, mo ugjit ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw.

²³ Ta'n tujiw a'sutmewinu'g mawita'tij 'ms't wenig poqji piltui'sultijig, aq mimajuinu'g ta'n mo nestasulti'gw ta'n tel piltui'sing gisna ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw pisgwita'tij aq nutugsioq tluetaq, “Elue'wia'tioq.” ²⁴ Gatu 'ms't usgutmog Gjnisgam ugtagnutmaqanm ta'n tujiw nat wen ta'n mo getlams'tasiug gisna mimajuinu ta'n mo nestasigw pisgwa'j na tujiw Gjnisgam ugtagnutmaqanm musga'tuataw ta'n tel lue'winuij aq ula glusuaqan asgaigatal ugtangita'suaqanm. ²⁵ Na tujiw 'pqoji nmi'sitew ta'n menaqqajewei tele'g. Nutgul'pa'sitew aq emtoqwalatal Gjnisgaml. Tluetew, “Telialq Gjnisgam eig ta'n eimoq.”

Ta'n tujiw weltesgatultijig, Gjnisgam mo pualagwi ewnasita'new

²⁶ Glaman, nigmatut, tala'taqatitoqs'p ta'n tujiw ultesgatultioq ugjit emtoqwalanew Gjnisgam? 'Ms't wen geggung ml'gigno'ti ta'n tl gisi apoqonmua-taq ta'nig getlams'tmu'tijig. Alt 'gtapegiattaq, igtig pestuntew, igtig tlimataq agnutmaqan ta'n Gjnisgaml ignmapnn, igtig piltui'sitew, aq ap igtig gegnua'tuataq mimajuinu ta'n goqwei wesgutg. Ta'n goqwei telialq wet tliaq ugjit ml'gignewa'tuan ta'n teli gtlams'tasulti'tij Gjnisgam ugtmimajuinumg. ²⁷ Pa na mimajuinu'g eimu'tijig ta'n piltui'sultijig, pas'g tapusijig gisna nesisijig ignmua's tli'sultinew. Amujpa na ingute'jit etlewistoq aq na tujiw nat wen amujpa gegnua'tuaji ta'n goqwei wesgutmi'tij. ²⁸ Gatu mo mimajuinu eimug ta'n gis gnuat'ua, na ula mimajuinu ta'n piltui'sit mu tli'siwi's ta'n etl mawita'tij gatu gisi ngutewistuta Gjnisgaml. ²⁹ Ignmuanej tli'sultinew tapusijig gisna nesisijig ta'n Gjnisgam ignmuapni ugglusuaqanml aq iganigji'tuanew ta'n tliatew, gatu igtigig amujpa menaqqajewei angite'tmi'tij ta'n tlian ta'n goqwei wesgutmi'tij. ³⁰ Gatu nat wen ta'n etli ultesgatultioq 'msng agnutmaqan wejiaq Gjnisgamewigtug ta'n wen etlewistoq, 'nqa'sij, aq ignmua's ala igtigl tl ewistulin. ³¹ 'Ms't ta'n te'sioq gisi usguttoqsop Gjnisgam ugtagnutmaqanm, ingute'jit, glaman 'ms't gisi gnutmasultitoqs'p aq ulgwijimtultitoqs'p. ³² Migwite'tmug, na mimajuinu ta'n geggung Gjnisgam ugtagnutmaqanm geggung ml'gigno'ti gisi nqalsin aq esgman glapis ap negm gisi ewistun.

³³ Gjinisgam pualugsi'gw sangewo'ltinenu ta'n teli ultesgatulti'gw, mo pualugsigw ewnasita'nenu.

[Ala na'gwegl ji'nmug pemgopultijig igantug aq e'pijig aq un'jang maw pemgopultijig ugtejg. l' tla'taqatipnig agnutma'tinew aq mo jigs'tmi'tij.]

³⁴ Na e'pijig wantaqo'lti'tis ta'n tujiw weltesgatulti'tij a'sutuo'guomg. Mo ignmuam'gig mawagnutma'tinew ta'n tujiw nat wen pestung. Amujpa jigs'tmi'tij. Na telueg Lesui'pewei ei 'tplutaqan. ³⁵ Pa na 'gtu 'gji'tu'tij goqwei pipanima'tis ugji'nmumuaq wiguaq. Mo teltenug ugjit e'pijig mawagnutma'tiji ta'n tujiw mimajuinu'g etli emtoqwala'tij Gjinisgam. ³⁶ Mo wel'te'tmuoq. Tel'ta'-sultioq pas'g gilew Golintewaꝓ geituoq Gjinisgam ta'n tel puatg tlian. Gatu mo telianug. ³⁷ Pa na mimajuinu tli ugsualsij Gjinisgam ugtagnutmewinuma' gisna gisi msnmaj ignmatimgewei wejiaq Wejuli Nisgam uli gji'tus ta'n goqwei gis ewi'gmuloq na Gjinisgam ugt'plutaqanm. ³⁸ Gatu mo jigs'tmug ula wi'gatign, mut jigs'tuanew.

³⁹ Glaman, nigmatut, iga'tug 'ggamlamung ugjit usgutmnnew Gjinisgam ugtagnutmaqanm gatu mut wetqo'lanew wen piltui'sin. ⁴⁰ Amujpa 'ms't goqwei tetapua'tuoq aq gigwaji tla'taqatioq.

Se'sus ta'n tel minunsij

15 ¹ Nigmatut, nige' getu migwimuloq ugjit na gelu'lg agnutmaqan ta'n tel pestunmuloqop. Wesua'tuoqop ta'n tel nutmoqop aq me' nige' melgi gtlams'tasultioq. ² Etna na ula gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloqop aq ta'n westaugioqop. Siaw ml'gi gtlams'tasultioq aq gnn'moq 'ggamlamunuaq. Pa na mo gennmuoq 'ggamlamnuaq, mo tali ugtapsuninu ta'n teli gtlams'tasultioqop.

³ Ignmuloqop ta'n goqwei maw gelu'lg mesnmap. Etna na ula agnutmaqan. Na Se'suguli nepg'pnaq ugjit 'gtlue'utinal ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. ⁴ Utqotalut'p aq nesuguna'qeg wenagiep aq minunsip ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. ⁵ Neialsip aq Pie'l nemiapnn aq na tujiw igtigig unaqapemg nemia'tipnn. ⁶ Na tujiw neialsip aq me' aq na'n gasiptnnaqanjig unaqapemg newgtsiniw 'ms't nemia'tipnn. Suel 'ms't me' mimajultijig nige' gisgug, gatu alt nepu'tipnig. ⁷ Na tujiw musgalsip aq Ji'mej nemiapnn aq na tujiw 'ms't ta'n te'sijig apostale'wijig.

⁸ Ugtejgewei neialsip aq ni'n nemi'g'p. Mo wen tel'ta'sigup Se'suguli neialsitew aq ni'n nemi'g'p aq gawasga'siap aq getlams'tasiap. Ili ugs'tqamuip Gjinisgamewigtug. ⁹ Ni'n mawi ugtejgewa'jui ta'n te'sijig apostale'wijig je mu te'pmu tlu'i'tugsin apostale'wit muta amasgipnng'pnig Gjinisgam ugtmimajuinung. ¹⁰ Gjinisgam teli ul'telmip, apoqonmuip tele'n ni'n ta'n tele'i. Tetuji ul'telmip, me' melgi lugwa'p je mu ta'n igtigig apostale'wijig. Mu ta'n ni'n gis tla'tegewap gatu Gjinisgam ta'n teli ul'telmip, aq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugwet ni'neg. ¹¹ Glaman, na ula ta'n pestunmatmeg aq getlams'tmoq, ugjiaq ni'neg gisna ugjiaq igtigig, 'ms't na wije' tel pestunmatmeg. Na.

Ta'n tl minunsultitesnu

¹² Gatu ge' tlimigw. Getlams'tmu'tioq ta'n goqwei pestunmatmeg, Se'suguli gisi np'geg aq minunsit. Goqwei alt wet tlueioq ta'n nepu'tipni ma'

apaji minunsulti'gw? ¹³ Gatu pa na tliaq ta'n goqwei telueioq, na mo Se'suguli minunsigup. ¹⁴ Pa na Se'suguli mo minunsigw ta'n tujiw gisi np'geg, na tujiw mo geggunmieg ta'n tli pestunmatmegeg aq gilew mo geggunmuoq ta'n goqwei 'gtlams'ttoqs'p. ¹⁵ Je me' aq na. Tel musga'lugsieg'p ugjit tli egso agni-manen Gjinisgam, muta wesgumg'tt'p ugjit negm unaqa'lan Se'sugulial gisi npliteg. Gatu pa na tliaq ta'nig nepu'tipnig ma apaji minunsulti'tigw, na tujiw mo wenaqa'lagupnn Se'sugulial. ¹⁶ Pa na ta'nig nepu'tipnig mo apaji minunsulti'gw, mo Se'suguli minunsigw. ¹⁷ Pa na Se'suguli mo minunsigus, na tujiw ta'n teli gtlams'tmu'tioq mo tali ula'lugswoq aq gilew me' elue'utigtug eimu'tioq. ¹⁸ Aq ta'nig getlams'tasultipni'g Se'sugulial ta'n nepu'tipnig mn'tua'gig el'ta'pnig. Na'te'l etl gaqiaq. Pas'g na mo telianug. ¹⁹ Pa na ta'n tel lita'sulti'gw Se'sugulieg pas'g gelu'lg ugjit ula mimajuaqan aq mo nugu, na tujiw te'pmug me' ewlite'lgaqan je mo ta'n pas'g wen piluei ula ugs'tqamug.

²⁰ Gatu Se'suguli gisi 'np'geg aq minunsip aq ula na tliaq. Etna na ugjit weji musga'tugsi'gw ta'n nepu'tipnig wijei tli apaji minunsultitaq. ²¹ Mimajui-nu'g nepu'tipni ugjit ta'n tela'tegep newgte'jip ji'nm Ata aq mimajuinu'g gisi apaji minunsultitaq ugjit ta'n tela'tegep igtig ji'nm Se'suguli. ²² Ta'n te'sijig mimajuinu'g 'npu'titaq muta wet agutmu'tijig Atao'q, pa na wijei ta'n te'sijig mimajuinu'g apaji minunsultitaq tleiaultijig Se'sugulieg. ²³ Gatu ta'n te'sit wen minunsitew ta'n tujiw tetaputesg iga'q. Se'suguli amgwesewa'juip. Minunsit aq na tujiw ta'nig tleiaultijig negmeg minunsultitaq ta'n tujiw apaji pgising. ²⁴ Na tujiw gaqietew ugs'tqamu. Se'suguli wissuignemataq mn'tu'g, igani assusultijig, aq ta'nig geggunmi'tij ml'gigno'ti. Gjinisgam ujl iga'tuateg uppitng 'ms't goqwei. ²⁵ Amujpa Se'suguli igani assusit glapis Gjinisgam wissuignemaj 'ms't ta'n te'sijig ta'n getana'titl. ²⁶ Ugtejgewei ta'n goqwei getanugsi'gup ta'n Se'suguli jiglatteu, na 'npuaqan. Na tujiw 'ms't goqwei wissuigno'tg. ²⁷ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Gjinisgam wissuignatg'p 'ms't goqwei aq iga'tuap Se'sugulial uppitng." Weli gji'tuoq, na glusuaqann "'ms't goqwei" mo mawi igalsigup Gjinisgam ta'n iga'tuapnn 'ms't goqwei Se'sus uppitng. ²⁸ Gatu ta'n tujiw 'ms't goqwei gaqi iga'tuteg Se'suguli uppitng, aq negm igani assusit, na tujiw negm na Gjinisgam uggwisl, igalsilital Gjinisgam uppitng ta'n 'ms't goqwei gaqi iga'tuap negm uppitng. Na tujiw Gjinisgam mesta assusitew 'ms't tami.

²⁹ Gatu ta'nig nepu'tipnig mo apaji unagita'tigw, goqwei ugjit sign'tuaten ula mimajuinu'g ugjit ta'nig gis nepu'tipnig? Goqwei wet tla'taqatioq glapis 'gtlams'tmoq ta'nig nepu'tipnig apaji minunsultitaq? ³⁰ Aq ninen, goqwei ugjit iga'tutesnen 'ntmimajuaqanminen te'sigisg'g? ³¹ Wijigatulti'gw te'sigisg'g weltesgm 'npuaqan. Me'gitelmuloq ta'n tel gegnu pmita'ioq Se'suguliewigtug, na Gjisaqamawminu. Etna na ugjit wet tlimuloq. ³² Tali ugtapsunig gis matnijig Epesusewaq pa wijei aq, elue'ultijig wi'sisg ugjit pas'g ta'n goqwei 'msntes ula ugs'tqamug? Mo teli ula'liug. Pa na mo nugu apaji minunsultigw na tujiw tla'taqatinej ta'n i' luepnig, "Jugwita'gw, mijjultinej, aq samqwoltinej aq giso'ltimej muta sapo'nug 'npu'titesnu." Pas'g na mo telianug.

³³ Mut lue'wa'lugsultinew. Pa na gitapaq na negmow ta'nig opla'taqatijig na 'pqot tla'tegetes 'st'ge' negmow aq seioqwialsin. ³⁴ 'Ns'tua aq pun lue'wia aq pun pata'tega. Alt gilew mo nenuawoq Gjinisgam je tlia tlu'i'tusultioq Gjinisgam ugtmimajuinug.

Pilue'gt'tal gaqinal ta'n tujiw minunsulti'gw

³⁵Nat wen pipanigesij, “Tal gis minunsultitaq ta'nig nepu'tipnig? Talamug-t'tal wa'qiwal?” ³⁶Elue'wien ta gi'll Pa na mo nestmun ta'n tel pipanigesin. Ta'n tujiw iga'taquon 'sginmin maqamigeg, ma 'sgalianug glapis sugul'gaq. ³⁷Aq ta'n goqwei iga'taqutmn maqamigeg pas'g 'sginmin. Etug 'sginmin glumgwei gisna ap igtig 'sginmin ta'n pugjige'l 'pqojigwetew. Mo iga'taqutmun ta'n goqwei gis gisigweg. Na 'sginmin ta'n iga'taqutmn, 'lpa piltui angamgug ta'n tujiw gisigweg. ³⁸Gjinisgam ignmatg 'sginmin 'pqoji sgalian aq nigweg tlamugt'tew ta'n negm tel puatg. El'toq te's 'sginmin sgalian aq nigwen ta'n telamu'gl iga'taqut'pnn. Igataqutmn piesgm, piesgm nigwetew.

³⁹Eimu'tijig mimajuinu'g, wi'sisg, jipji'jg, aq nme'ji'jg. Mimajuinu'g wa'qiwal mo wije'nugul aq wi'sisg, gisna ala igtigig.

⁴⁰Negmow ta'nig tleiaultijig wa'so'q wa'qiwal me' pilue'l aq ginu. Negmow wa'so'q me' weli angamgusultijig je mu negmow ta'nig tleiaultijig ula ugs'tqamug. ⁴¹Na na'gu'set welaset, aq tepgun'set piltuaset, aq gloqowejg me' aji piltuasultijig aq alt gloqowejg me' nutgasultijig je mu igtigig.

⁴²Etna na ula wije'tew ta'n tujiw nepu'tijig apaji minunsulti'tij me' pilue'l ga'qinal gugunmi'titaq. Ta'n tujiw 'npuinu utqutaluj sugul'gatew, gatu ta'n tujiw minunsij iapijwewei mimajuaqan guguntew. ⁴³Ta'n tujiw 'npuinu utqutaluj, ma nugu gepmitelmam'g gatu ta'n tujiw minunsij na tujiw appi gepmitelmaten. Gaqinal menaqanaqal aq 'nputitesnu, gatu ta'n tujiw apaji minunsulti'gw ml'gignattesnu aq appiw mimajultitesnu. ⁴⁴Ta'n tujiw utqutaluj ugs'tqamugewei wa'qi gatu ta'n tujiw minunsij wa'so'qewei'tew wa'qi. Gjinisgam gisitog ugs'tqamugewei ga'qinal aq maw wa'so'qewei ga'qinal gisitotal. ⁴⁵Tel 'wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, “Gjinisgam eliapnn Ataal, amgwesewei ji'nmul, aq ignmuapnn mimajilin,” gatu ugtejgewei Ata, na Se'suguli. Negm ignmugsitesnu iapijwewei mimajuaqan wa'so'q. ⁴⁶Amgwesewei, gegunmu'gl ugs'tqamugewei'l ga'qinal, gatu pugjige'l Gjinisgam ignmugsitesnu wa'so'qewei'l ga'qinal. ⁴⁷Amgwesewei Ata wejitasip t'pgwan aq tleiawit ugs'tqamug, gatu tapuwei Ata na Se'suguli na wejiep wa'so'q. ⁴⁸Ta'nig tleiaultijig ugs'tqamu wije'i telita'sultijig pa wije'i aq ta'n wen t'pgwanigtug wejiep. Ta'nig tleiaultijig wa'so'q wije'i telita'sultijig pa wije'i aq ta'n wen wejiep wa'so'q. ⁴⁹'Ms't ta'n te'si'gw wije'i telita'sulti'gw pa wije'i aq Ata, gatu newgte' na'gweg wije'i tltasultitesnug pa wije'i aq Se'suguli.

⁵⁰Ula telimuloq, nigmatut, na mimajuinu'g ula ugs'tqamug ma gisi psgwita'wig Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. Ta'nig geggunmi'titl ugs'tqamugewei wa'qiwal ma gisi msnmi'ti'gw ta'n goqwei iapijwewei glapis 'msnmi'titaq wa'so'qewei wa'qiwal muta ugs'tqamugewei wa'qiwal 'np'tal aq ma iapijw mimajulti'gw.

⁵¹Getu' gnuatuloq ta'n goqwei a'guteg. Ma 'ms't gaqi 'npu'tigw, gatu awna jiniw ignmugsitesnu pile'l ga'qinal. ⁵²Tli nqa'si tliatew pa wije'i aq ta'n 'gpugug teli psgwates. Na tliatew ta'n tujiw Gjinisgam ugtejgewei ugpipugwaqanm nutmoq. Na tujiw ta'nig nepu'tijig unagita'taq aq iapijw mimajultitaq. Toqo ginu ignmugsitesnu pile'l ga'qinal ta'n iapijw mimajultitesnu. ⁵³Nige' geggunmu'gl ugs'tqamugewei'l ga'qinal, ta'n 'np'tal. Amujpa ignmugsitesnu wa'so'qewei'l ga'qinal glaman ma 'npu'tigw. Na tujiw iapijw mimajultitesnu. ⁵⁴Ta'n tujiw ula

tlatew, ignmugsi'gw wa'so'qewe'l ga'qinal glaman ma' 'npu'tigw gatu iapijiw mimajultitesnu. Na tujiw ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng na tlatew,

“Npuaqan wissuignulten.

'Npuaqan ma nugu i'gtug.

⁵⁵ 'Npuaqan, ma nugu wissuignemiweg.

'Npuaqan, mo etenug 'gml'gigno'tim

ta'n tli asgaiwitesnen?”

⁵⁶ Lue'uti ta'n pegisitoq 'npuaqan gaqiatew aq na 'tplutaqan ta'n musga'tugsi'gw 'gtlue'utinal ma nugu ilsumugsigw. ⁵⁷ Ge' miwatmuanej Gjinisgam ta'n ignmug-si'gup wissuignemotmnenu 'npuaqan wet sapu tl lugwet Gjisaqamaw Se'suguli.

⁵⁸ Glaman wijigatulti'gw, ta'n mawi gsaluloq, ml'g'pugultigw. Mut goqwei ignmatmnew maja'lugsinew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq mut ignmuanew wen lue'wa'lugsinew. Iapijiw siaw lugwatmug Gjinisgam ugtlgo-waqan muta geitu'g ta'n goqwei tela'tuoq Se'suguliewigtug apijiw tepawgtig.

**Pem mawo'tu'tij suliewei ugjit gitapenag
ta'nig getlams'tasultijig**

16 ¹ Pualuloq tla'taqatinew pa wije aq ta'n telimg'pnig igtigig ta'nig getlams'tasultijig Galetiaewa'gig. Pem mawo'tu'tij suliewei ugjit apoqonmuanew ta'nig getlams'tasultijig Seluselemg. ² Te's aqantie'umg 'ms't ta'n te'sioq ta'n telgi'g suliewei gis ne'pa'tuoq aqantie'uti amujpa na ta'sg iga'tuoq gmetug. Na tla'taqatioq, glaman ta'n tujiw 'pgisinin ma al mawa'tuoq suliewei. ³ Na tujiw apgotgimas ji'n mug ta'n gilew gisi mgnoqopnig ugjit la'tunew ula 'gtignmatimgewe'mual Seluselemg aq ignmua's wi'gatignn ugjit gnua'tugsinew ula ignmatimgewei. ⁴ Nemituan tepawgtig ugjit ni'n lien, na tujiw wije'witaq.

Ta'n goqwei Poligap gisite'g

⁵ Pugjitew jugu'a's aq naji mittugwalultoqs'p gatu tmg amujpa wet saputa'sia's Masetoniaewa'gig aq na tujiw 'pgisintes ta'n eimu'tioq. ⁶ Etug jel siawqattes ta'n eimoq glapis gesig gaqiaq. Na tujiw gisi apoqonmuitoqs'p ta'n tl siawa'sites ta'n tet tami lia's. ⁷ Mo pas'g getu nemu'luoq gijga'ji'j. Me' getu 'pgitgati ta'n eimoq, Gjisaqamaw tli ul'te'tg.

⁸ Gatu siawqattes Epesuseg glapis pestie'uti teluisig Pentigast iga'q. ⁹ Assma nige' pugwelg lugowaqan ugjit Gjinisgam eteg ta'n maw tepawgtig ugjit lugwattes, je tlia i'mu'ti'tij pugwelgig ta'nig getantu'tij Gjinisgam ugtlgo-waqan.

¹⁰ Ta'n tujiw Timoti 'pgising ta'n eimutioq, mut awan'ta'sultinew ugjit ul'ta'sualanew muta negm elugowatl Se'sugulial pa wije aq ni'n. ¹¹ Mut wen ignmuanew pepsitelman gatu apat gitmug welgwijing aq apoqonmug ta'n tl siawa'sitew glapis 'pgising ta'n eim. Esgmalg apaja'sin aq maw igtigig ta'nig wijig'tijig ta'nig getlams'tasultijig.

¹² Gatu nige' ugjit wijigmug Apollos. Munsaiap ugjit mittugwalugsinew aq maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig gatu mo wel'te'tmug'p ugjit lien nige'. Gatu lietew ta'n gase'g gisi pgwatoq.

Ugtejgewe'l glusuaqan

¹³ Ango'tmug aq ml'g'pugultigw. Ml'gito'ltigw, aq ml'gi gtlams'tasultioq.

¹⁴ Ta'n pas'g goqwei tela'tuoq, tla'tug muta gesaloqig igtigig.

¹⁵ Gejioqig, Stipen (E'gian), aq wi'gma, amgwesewa'juultipnig ta'n getlams'-tasultijig Gli'gewa'gig. Igalsultipnig ugjit lugowanew Gjnisgam ugtmimajuinumg. Wijigatulti'gw, etawaqtmuloq ¹⁶ ugjit majulgwalanew na mimajuinu'g ta'n ilgwenugsioq pa wije aq negmow, Stipen aq wi'gma maw 'ms't wen ta'n maw lugutijig.

¹⁷ Welgwijin muta Stipan, Poltunatus aq Aqqaigs weita'pnig ta'n eimoq. Gilew mo eimu'tiwoq ta'n eim ta'n tli apoqonmuitoqs'p gatu negmow apoqonmui'pnig. ¹⁸ Aq welgwija'lipni pa wije aq ta'n tel welgwija'lugsioqopnig. Na mimajuinu'g ta'n telo'tijig 'st'ge' negmow te'pmi'tij gepmitelmugsinew.

¹⁹ Ms't ta'n te'sijig ta'n getlams'tasultijig E'siaewa'gig, me' wi'tugsioqopnig. Aguila aq Plisilla elgitmugsioqol ugt'gsaltuaqanmuow aq maw igtigig Gjnisgam ugtmimajuinumg ta'nig mawi ultesgatultijig wiguowaq. ²⁰ Ms't ta'n te'sijig ta'nig getlams'tasultijig pipanimipnig ugjit wi'tan. Ultesgug 'ms't wen aq tla'tagatigw ugjit musga'tunew ta'n teli gsaltultioq.

²¹ Pa na npitnigtug ula ewi'gm, "Ni'n Poligap wel'ta'sualuloq."

²² Ta'n wen mo gesalagul Gjisaqamawul, Gjnisgam ugtapulatal. Etawaqtmul Gjisaqamawminu, Se'suguli apugjig apaji pgisinn.

²³ Etamg Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew.

²⁴ Elgitmuloq ntg'saltuaqanm muta 'ms't tleiaultioq Se'suguliewigtug. Glapis ap nemu'loq, Poligap.

Tapuewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Golintewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na ta'puewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji na mimajuinu'g Golintewaq. Teli-maji goqwei ugjit me' mnaq emittugwalanew.

Teplutg na tla'tegen aq negmow getu gji'gtu'tij goqwei ugjit ma gis tla'tegegw ta'n teplumaji. Poligap migwimaji ta'n gegnu'tmuaji tla'taqatinew aq getu gji'toq jigs'tmuaneu. Telimaji apigsigtuanew igtigig ta'nig gis jiglita'jig lue'utigug aq apoqonmuanew mu nugu tla'taqatinew. Poligap migwimuaji ta'n Gjiniſgam Gisiteget wele'waji aq telteg negmow welewa'tiji igtigig. Pjiliw ta'nig nutma'tijig Selusalemg aq maw Jutiaewa'gig ta'n Se'sus na Westaulg tleiawit.

Poligap etl lugowatl Gisitegelitl aq telimaji mimajuinu'g na pilei gisagnutmamge-we'l. Poligap je tlia gitnmat aq welmaje'g wejo'tg gisa'lan mimajuinu'g majulgwalanew Gisitegelitl.

Getu' tlimugsi'gw ta'n goqwei Gisiteget gis tla'teget ugjit ejigla'lugsig'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup.

Ta'n qoqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap miwatmuatl Gisitegelitl (1.1-11)

Ta'n goqwei Poligap elugwatg ugjit ulapetmnew na Golintewaq (1.12-7.16)

Amujpa gmetug iga'tug ta's'g suliewei ugjit apoqonmuanew Nisgam

ugtmimajuinung ta'n ewle'jultiliji (8.1-9.15)

Nisgam megnatl Poligapal ugjit apostale'witewilitl (10.1-12.21)

Ugtejgewe'l glusuaqann ugjit witapaq (13.1-13)

1 ¹Nige' ni'n Poligap epa'si, aq ap ewi'gmuloq, ta'n getlams'tasultioq Gjinisgamewigtug, na 'gjigan Golint, aq maw 'ms't ta'n te'sijig Gjiniſgam ugtmimajuinung, Gli'gewa'g. Ni'n aq Timoti, 'gjignaminu Se'suguliewigtug, wel'ta'sualuleg. Ni'n na Se'suguli ugtapostale'witemuł, muta Gjiniſgam Gisi-teget tel'te'tg'p.

²Etamgig, Gjiniſgam gujjuu aq Gjisaqamaw Se'suguli uleiugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow, aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Poligap miwatmuatl Gjiniſgaml

³Ge' miwatmuanej Gjiniſgam, ta'n Gjisaqamaw Se'suguli ujł. Negm na gujjuu, aq mawi ewlitelmaji mimajuinu'g, apoqonmuaji aq apgnaulaji.

⁴ Apjiw apgnua'lugsi'gw aq melgignewa'lugsi'gw ta'n tujiw gitnm'ti'gw. Na tujiw wije' gis tli apgnua'latesnu igtigig, ta'nig mil gitnm'ti'tij. Apgnualgig pa wije' aq Gjinisgam ta'n teli apgnua'lugsi'gup, aq teli ewlitemugsi'gup. ⁵ Ginu tel piam gitnm'ti'gw, ta'n Se'suguli tel gitnmap, gatu elt mawi apgnua'lugsi-tesnu, aq ulgwija'lugsitesnu. ⁶ Ninen maw gitnm'tieg'p ta'n tujiw pegisitulo'q gelu'lg agnutmaqan, ta'n gisi ugs'ta'titoqs'p, na gilew weji apoqonmugsioq. Ta'n tujiw Gjinisgam apgnua'lugsieg, na wije' gilew tli apgnua'lugsitoqs'p aq apoqonmugsitoqs'p. Ignmugsitoqs'p na ml'gigno'ti ugjit gisipugutmnnew, na wije' gitnmo'qon ta'n ninen gisipugutmeg'p. Etna na ula ugjit Gjinisgam ignmugsi'gw gitnm'tinenu glaman apgnualatesnu igtigig. ⁷ Elita'sual'g't Gjinisgam apgnua'lugsinew aq apoqonmugsinew aq geitueg na tla'tegetew ugjit gilew. Geitueg ta'n tel gitnm'tioq ta'n ninen tel gitnm'tieg'p elt gilew tli apgnua'lugsitoqs'p ta'n ninen teli apgnua'lugsieg'p aq apoqonmugsieg'p.

⁸ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq getu migwimuloq ta'n tel gitnm'tieg'p E'siaewa'gig eimu'tie'g. Pajiji ma'mun gitnm'tieg'p aq amasgipnnugsieg'p. Tel ta'sieg'p ma saputawsultiweg. ⁹ Tel'ta'sieg'p 'lpa 'npu'titesnen. Mo eigtnugup tami ta'n tli apoqonmasultitesnen. Na ula wet tliaq glaman ma' lita'sualsultiweg gatu awna lita'sualatesnen Gjinisgam, ta'n gisi unaqo'laji nepu'tilipni. ¹⁰ Enmi amasgipnnugsieg'p, glapis suel ne'po'qsieg, gatu Gjinisgam westaug-sieg'p. Wije' siaw tla'tegetew. Westaugsie'g te'sigis'g aq geitueg siawi ugs'-taugsitesnen. ¹¹ Pipanimuleg siawi apoqonmuinen, ta'n teli a'sutmesseweg. Na tujiw pugwelgig mimajuinu'g miwatmua'tital Nisgamal ta'n teli asitemug-sioqol ugtasutmaqanmual ugjit saputa'lugsinen. Na wet tl miwatmua'tital Gjinisgaml.

Ta'n goqwei Poligap telsumsip, mo gis tla'tegegup

¹² Mawi ul'ta'sultieg gis tluenen, tetapua'taqatieg'p mimajuinuigtug aq me' piam ugjit gilew ta'n te'sioq. Gjinisgam gejugsieg mo wesgiji angamgusultiweg. Elita'sual'g't ilgwenugsinen mu ninen ta'n teli angita'sultiweg. Negm Gjinisgam teli ul'telmugsieg'p ignmugsinen ml'gigno'ti ta'n tli tetapua'taqatinen aq ntangita'suaqanminen telimugsieg na tlian. ¹³ Ewi'gmuleg pas'g ta'n goqwei gis gittoqs'p, aq gisi ns'tasultitoqs'p aq mo goqwei mimgwa'tulueg'p. Mo tetuji ul nenuiwoq pas'g pualuleg ugsua'tun ta'n tel wi'gmuloq. Elita'si ugjit wajui ns'tmu'tinew, ¹⁴ ta'n goqwei nige' pas'g gijga nestasultioq. Ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus ugnagwegm iga'qt'tew, gilew gisi ul'ta'sultitoqs'p ta'n ninen teli pgsitule'g gelu'lg agnutmaqan glaman ugs'ta'titoqs'p aq ninen ul'ta'sultitesnen ta'n teli gtlams'tasultioq.

¹⁵⁻¹⁶ Tetuji gji'tuap ula. Etna na ugjit gisita'siap 'nqa'sin aq nat nmu'linew gesgmnaq siawa'siw Masetoniaewa'gig. Gisita'siap mittugwalulinen ta'n tujiw pm lia'n na'tel aq ap ta'n tujiw pmi apaja'sian. Na tujiw apoqonmating ugsua'tultoqs'p ta'n tl lia's Jutiaewa'gig. Na tujiw tgwangatetew ta'n tli ulapettoqs'p. ¹⁷ Gatu mo gis jugu'ewap. Etna na ugjit pipanimtultioq ta'n goqwei weji sa'se'-wita'siap? Etug jel tel'ta'sultioq menaq ta menaqajewei gisita'siw? Gisna tele'i pa wije' aq ugs'tqamugewa'j ta'n nujinm'ji'muet. Ta'n pas'g goqwei wel'te'tg gatu ma tla'tegegw. ¹⁸ A' na moqwa'. Gjinisgam na teliaqewei aq ni'n na Gjinisgam ugtapostale'witemul. Teliaq teluei. Ma egs'pugua'luluoq. Teliaq ta'n gis tlimuloq. ¹⁹ Se'suguli, Gjinisgam uggwisl, wesgumg'tt'pnig Sailas, Timoti, aq

ni'n. Ma negm ewnasimuluoq. Ta'n tujiw teluej e'e. Apjiw tla'tegetew menaq-qajewei ta'n teluej. Negm na maw gi'gwajiet. ²⁰ Etna na negm Se'sus tela'teget 'ms't ta'n Gjinisgam teli tplumugsi'gup. Ta'n te'sg goqwei glutmug Gjinisgam, amujpa na wet sapu tl lugwet Se'suguli ugwisunmg. Amujpa gtlams'tmug Gjinisgam na tla'tegetew ugjit ginu. Na tujiw gis thuetesnu, "Na tliatew." Na tla'taqati'gw Gjinisgam gepmitelmatesnu. ²¹ Etna na negm Gjinisgam ta'n siaw gisa'lugsi'gup gisipugutmnenu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Etna na Gjinisgam ta'n gisi mgnugsi'gup ugjit lugowanenu. ²² Gegnugwalugsi'gup ugjit negmewe'n, ta'n tujiw ignmugsi'gweg Wejuli Nisgaml 'ggamlamuninaq glaman 'gjittesnu ginu na Gjinisgam un'jang aq 'msntesnug ta'n te'sg goqwei teplumugsi'gup. Ta'n tujiw Wejuli Nisgam mesnug smtug 'ggamlamun sa'se'wigwija'tultew aq na tujiw Gjinisgam gtu' tetapua'lates, aq ignmugsinenu ml'gigno'ti gis tla'taqatinenu.

²³ Gjinisgam ugwisunmg el thlei teliaq telimuloq. Geitoq ta'n telgwig 'ngamlamun. Mo getu ewlgwija'luluoq ta'n tl majiaqa'lultoqs'p. Etna na ugjit gisita'siap mo pe' lien Golint. ²⁴ Mo wejo'tmug assumulinen ta'n teli gtlams'-tmu'tioq gatu awna maw luguti'gw glaman 'ms't ulgwijultitoqs'p. Melg'pugutmoq ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug.

2 ¹ Gisita'siap ugjit ula. Ma liew nugu aq gisa'luluoq ewlgwijultinew. ² Muta gisa'luluoq ewlgwijultinew, wen i'ttew ta'n ni'n welgwija'lit? Gilew pas'g gis tla'taqatitoqs'p aq ma gis tla'taqatiwoq ni'n ewlgwija'luluoq. ³ Etna na ugjit weji wi'gmuloqop na wi'gatign. Mo getu liewa's ugjit ewlgwija'lulinew gilew na mimajuinu'g ta'n ulgwija'lugoq. Tel'ta'si ta'n tujiw ni'n ulgwijinan na gilew elt ulgwijultitoqs'p. ⁴ Metuite'tmap wi'gmulinew. Suel gaq suisga'sg 'ngamlamun aq pugwel'g'pnn 'nsaqpigunn nisiaqal. Mo getu ewlgwija'luluoqop gatu amujpa neia'tulooqop ta'n tetuji gsalulooq aq ta'n tetuji asgaiwig ta'n goqwei teliaq ugjit gilew.

Apigsigtug ta'n wen gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej

⁵ Etna na ula ugjit weji wi'gmuloqop ugjit na mimajuinu ta'n tel pata'tegep. Gisa'toqop gitnmo'qon aq ewlgwija'lip, me' ma'muni ewlgwija'lugsioqop gilew je mu ni'n. ⁶ Mawi ultesgatultioq aq gis tla'taqatioq ta'n telimuloq aq negm gi's gisi ugtapet. Na nige' tepiaq. ⁷ Gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej, aq na nige' 'ms't ta'n te'sioq apigsigtug aq ulgwija'lug. Mut ignmuanew siawi ewlgwijin glapis mo nugu gisipugutmmug aq glapis mu nugu 'gtlams'ta-sigw. ⁸ Gatu nige' etawaqtmuloq apaja'lug mawi ultesgatultioq aq gnuatug ta'n tetuji gsalooq. ⁹ Weji wi'gmuloqop na wi'gatign ugjit 'gji'tunew jigs'tuineu ta'n telimuloq. Na nige' telimuloq, "Apigsigtug!" ¹⁰ Ta'n tujiw wen apigsigtuoq elt ni'n apigsigtaq, aq ta'n tujiw ni'n apigsigtaqap, wet tla'tegei Se'sus ugwisunmg ugjit ggelu'lgmuow. ¹¹ Ta'n tujiw wen gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej, apigsigtug, glaman ma Gjimm'tu gis lue'wa'lugsigw aq ma' gis-tesgugsigw. Weli gji'tu'g ta'n telsigej negm. Na.

Poligap sespelmatl Taitusal

¹² A' na nige', ta'n tujiw elianeg na 'gjigan Tloas, ugjit naji pestunmn na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli, gisi ma'muni al pestunmugapnn muta

Gjisaqamaw pana'tuapni uggamlamunual ugjit na mimajuinu'g jigs'tmu'tinew.
¹³ Gatu wesam ma'mun sespeta'siap muta mo gis wejiaqap na'te'l Taitus, 'njig-
 nam. Na tujiw telimg'pnig negmow ta'nig getlams'tasultijig, "Ap nmu'ltoqs'p,"
 aq siawa'siap Masetoniaewa'gig.

E'wmug na ml'gigno'ti ta'n Westaulg ignmugsi'gw

[Gisi wissuigno'taqatitesnu lue'uti, e'wmug na ml'gigno'ti ta'n Westaulg ignmugsi'gw.
 Apjiw gis thuetaq ta'n tujiw weljema'gewei nasgmn aq pa na wije gis thuetaq wen ta'n
 majulgwala'tl Westaulgl.]

¹⁴ Majulgwalg Se'suguli ta'n teli apjiw ilgwenugsi'gw, gisi wissuigno'taqat-
 itesnu lue'uti. Nige' gis nmitutew 'ms't wen ta'n tel gawasga'lugsig'weg aq ta'n
 tel mimajulti'gw Gjnisgamewigtug te'sigis'g. E'wugsi'gw ugjit usgumanenu
 Se'suguli glaman na agnutmaqan ugjit se'sa'sgt'tew 'ms't tami pa wije aq wel-
 jema'gewei. Miwatmaqat Gjnisgam ugjit ula. ¹⁵ Ta'n tujiw Se'suguli eig 'gtinne-
 naq tetapua'lug Gjnisgam pa wije aq weljema'gewei muta Gjnisgam nemiati
 Se'susal eimlij 'gtinnenaq. 'Ms't ta'nig westa'tijig aq ta'nig mo westa'ti'gw geitu'-
 tij Se'suguli eig 'gtinnenaq muta pa wije aq weljema'gewei nasgmn. ¹⁶ Ta'nig
 mo getlams'tasulti'gw mo wels'tmi'ti'gw ta'n tujiw wesgutmeg mn'tua'gig aq
 wa'so'q. Etna na pa wije aq ta'n goqwei jijemaq ugjit negmow. Mo wesua'-
 tu'tigw aq mn'tua'gig siawi 'lta'taq. Gatu awna ta'nig westaultijig, wels'tmi'tij
 ugjit negmow, pa wije aq weljema'gewe'l. Ugsua'tu'tij aq 'lta'taq wa'so'q. Wen
 tepawgtit ta'n lugwattew ula 'lgowaqan? ¹⁷ Pas'g negmow ta'nig gigwajia'tijig
 Gjnisgamewigtug. Mo ninen telo'ltiweg pa wije aq pugwelgig igtigig ta'n teli
 ugsua'tu'tij Gjnisgam ugglusuaqanml ta'n goqwei mawi anawgtig. Mo gesite'-
 tmi'ti'gw. Pas'g teli ugsua'tu'tij pa wije aq goqwei pas'g gisi ntuisgetunew ugjit
 suliewei. Gatu ninen gigwajia'gewei pestunmatmeg. Ninen na Se'suguli ugtlu-
 gowinumg aq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugweg nineneg. Gjnisgam petgimug-
 sieg'p aq nemugsieg. Na teli usgutmeg gigwajia'gewei aq gis lita'sualitesnen.

Nisgam pilei gis agnutmamgewei ta'n wet lugowug

3 ¹ Mut tli ugsua'tunew 'st'ge' ap tl ginualsultinen. Mo ninen wije telo'-
 tiweg pa wije aq igtigig ta'nig nuji pestunmu'tijig. Pegisitu'tipnn wi'ga-
 tignn ugjit musga'tugsinew ta'n wenulti'tij, ap puattaq wi'gatignn wejiaqal
 gileweg musga'tuanew ta'n wel'te'tmoqol. ² Gatu ninen mo menuegewegl wi'-
 gatignn ugjit musga'tugsinew ta'n wenultieg. Ta'n goqwei gis gina'muleg'p
 gis nmitas'gt'tew gilew ta'n tel pmita'ioq. Ta'n te'sijig gisi gji'tutaq aq gisi
 ns'tasultitaq ta'n tel pmita'ioq. Na pas'g telamu'g wi'gatign nuta'maieg. Apjiw
 migwitelmultesnen 'ngamlamuninaq aq ma awan'ta'sualulueg. ³ Ninen pes-
 tunmuleg'p na gelu'lg agnutmaqan aq getlams'tasultioqop Se'suguliewigtug.
 Musga'tuoqop ta'n tel mimajultioq na Se'suguli eig 'ggamlamunuaq. Gjnis-
 gam ta'n apji mimajit iga'tugsioqop 'ggamlamunuaq wet sapu tl lugwet Wejuli
 Nisgamewigtug. Iga'tugsioqop gelu'lg agnutmaqan 'ggamlamunuaq glaman
 ma awan'ta'sultiwoq pa wije aq wi'gas'g wi'gatignigtug, gisna gun'tewigtug.
 Gnn'mug 'ggamlamunuaq aq ma awan'ta'sultiwoq.

⁴ Se'suguli 'ntinnenaq eig, etna na ugjit wet thueieg ula. Elita'sual'gt Gjnisgam
 aq geitueg na tla'tegetew, wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. ⁵ Mo tel'tasultiweg

ninen gisi nguti tla'taqatitesnen ula 'lgowaqan. 'Lpa mo goqwei tepawgtinug gis tla'taqatieg Gjinisgamewigtug. Etna negm na Gjinisgam ignmugsieg ml'gigno'ti gis tla'taqatinen aq siaw munso'ltinen. ⁶Etna na negm, ta'n ignmugsieg'p na ml'gigno'ti, aq apoqonmugsieg'p ta'n tel tlimg'i igtigig ta'n goqwei gisite'tg'p, na pilei mawag-nutmamgewei ugjit na gelu'lg agnutmaqan, ta'n gisi ugstawian mimajuinug. Mo telimaqatjig, "Amujpa jigs'tmoq ta'n te'sg goqwei 'tplutaqan Lesui'peweiei." Ma gis waju majulgwatmuoqol, na ugjit 'pgisulaten mn'tua'gig. Gatu awna telimg'tjig, "Gtlams'tmug na gelu'lg agnutmaqan aq ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew," muta ignmugsitoqs'p iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q, siaw munso'ltinen. Etna na negm, ta'n ignmugsieg'p na ml'gigno'ti, aq apoqonmugsieg'p. ⁷Gjinisgam ugm'l'gigno'tim musga'sg aq paqtata'sg ta'n tujiw ignmuateg Mowisal na 'tplutaqan ewi'gas'g gun'tewigtug. We'gaw Mowis ugsisgw paqtata'sg. Na paqtateg pem jigla'sg'p gatu Isle'laq mo gis siawi angamati'gupnn. ⁸⁻⁹Ta'n tujiw 'tplutaqan ignmuateg, Gjinisgam ugm'l'gigno'tim musga'sg aq paqtata'sg'p. Gatu ta'n tujiw mimajuinug ignmua'titl Wejuli Nisgam ilgwenunew aq jigs'tmi'tij gelu'lg agnutmaqan, na tujiw Gjinisgam ugm'l'gigno'tim me' ma'muni musga'sg ta'n tel gegnu pmita'tij pa wije aq paqtateg ugtmimajuaqanmual. ¹⁰⁻¹¹Je tlia Gjinisgam ugm'l'gigno'tim musga'sg aq paqtata'sg ta'n tujiw 'tplutaqan ignmuateg, mo pegiji paqtatenugup. Mu nige' tel musga's-gtnug, mo nemitas'gtnug muta na gelu'lg agnutmaqan me' gepme'g aq me' paqta-ta'sg je mu 'tplutaqaneg aq iapjiwewetew me' aji paqtata'sg.

¹²Geitueg ula tlian. Etna na ugjit melgito'ltieg ta'n tel pestunmu'tieg aq mo goqwei mingwa'tueg. ¹³Mo ninen wije telo'ltiweg pa wije aq Mowiso'q ta'n angune'g'p ugsis atla'wegnigtug ta'n tujiw gaq agnutmuateg mimajuinug Gjinisgam ugglusuaqanml, muta Isle'laq mo gis siawi angaptmua'tigup ugsisg. Paqtateg uljaqa pem jigla'sg'p gatu wesam paqtateg'p. ¹⁴Mo pas'g Mowis ugsis anguna'stnugup gatu maw ugtmimajuinung ta'n teli ns'tmu'ti'tij. Aq je me' nige' gisgug, mo gisi ns'tasulti'gw ta'n tujiw egitmi'tij ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Pa wije aq mo nemitu'ti'gw ta'n goqwei anguna'sg glapis nat wen panega'toq. Mo gisi ns'tasulti'gw glapis ta'n tujiw lita'suala'tij Se'sugulial. Ignmugsitesnu 'ns'tasultinenu ta'n goqwei Nisgamewei. ¹⁵Je me' nige' gisgug ta'n tujiw egitmi'tij Mowis ugt'tplutaqanml me' wije mo gisi ns'tasulti'gw. ¹⁶Ta'n tujiw ta'n pas'g wen gawasga'sit aq elita'sualaj Gjisaqamawul na tujiw gisi ns'tasitew. Pa wije aq ma nmitun ta'n goqwei anguna'sg glapis nat wen pana'toq. ¹⁷Gjisaqamaw na Wejuli Nisgam ignmugsig'gw mimajuaqan. Ta'n tujiw eig'gtinnenag iga'lugsig'gw ta'n teli ugjo'tmug gisi ugstawisultinew ta'n tel gugun-mug Lesui'peweiei 'tplutaqan muta ma gis waju gugunmuggl. Gesgutoqtigup lue'utigtug gatu Wejuli Nisgam ejigla'lugsig'gw ta'n tujiw getlams'tasulti'gweg Se'suguliewigtug. ¹⁸Ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug, gis siaw nmitutesnu Gjinisgam uggepmite'lgaqanm aq ugm'l'gigno'tim. Ta'n tel mimajul-ti'gw, pem tlo'lti'gw st'ge' Se'sus aq igtigig nmitu'titew, ma gisiga'tun. Etna na ula Wejuli Nisgam etl lugwet 'gtinnenag, gisa'lugsig'gw me' gis tlo'ltitesnu st'ge', aq ugm'l'gigno'tim aq uggepmite'lgaqanm me' musga'sgt'tew 'gmimajuaqanminaq.

**Gjinisgam nat goqwei
mawi mgo'tig ignugsig'gw**

4 ¹Gjinisgam, ta'n teli ewlitemugsig'gw, ignmugsieg'p ula ugtlgowaqan, aq mo punia'tiweg'p gatu awna munso'ltieg'p. ²Mo winjigtug ta'n teli

angita'sultieg aq ejigla'tueg'p 'ms't goqwei mo tetaputenug aq ta'n mo weli angamgugtug tla'taqatinen. Mo wejo'tmueg gistesguanan mimajuinu'g 'gtlams'tmu'tinew ta'n ninen teli gtlams'tmu'tieg Gjinisgamewigtug. Mo getu lue'wa'laqatjig. Mo gawasga'tueg Gjinisgam gelu'lg agnutmaqan. Menaqqa-jewei gegnua'taqatipnig teliaqewei. Ta'n tel mimajultieg aq ta'n tel thueieg menaqqajewei teliaqewei. Nisgam geitoq aq ta'n pas'g wen gis thuetew teliaq aq Gjinisgam apji nmugsieg. ³Na gelu'lg agnutmaqan sangew menaqqajewei pestunmatmeg aq mo goqwei mimgwa'tas'gtug, gatu ta'nig mo getu 'gtlams'-tasulti'gw, na mimgwa'tas'g ugjit negmow, aq siawi lta'taq mn'tua'gig.

⁴Mo getlams'tmi'ti'gw etna na ugjit na mn'tu gis gisa'lapni mo 'ns'tasultinew aq mo ugsua'tunew na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sugulial ta'n tel gepmitelmaj ta'n negm Nisgamewilitl. Negmow pa wije aq nepapigwo'ltijig. Mo goqwei gis nemitu'ti'gw muta oqonitpa'qigtug eimu'tijig. ⁵Ta'n tel pestunmu'tieg mo wesgumsultiweg gatu awna wesgum'g't Se'suguli. Negm na mawi espe'g iganpuguit. Amujpa na jigs'tug aq tela'taqati'gw ta'n negm tel puatg. Ninen elugowug't ugjit negm. ⁶Etna na Gjinisgam ta'n teluep mujga amgwe-sewei, "Waseteg elateg oqonitpa'qigtug." Pa wije Gjinisgam gisa'lugsig'up 'ns'-tmu'tinenu gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli 'ggamlamuninaq. Gisa'lugsig'gw 'gji'tuanenu negm uggepmite'lgaqanm aq ta'n teli ul'telmugsig'gw pa na wije aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug. Wegla nemituggul Se'suguliewigtug.

⁷Gjinisgam ignmugsig'up 'ns'tmuanenu wa'so'qewei gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli je tlia mo wen tepawgtigw. Etna na ugjit Gjinisgam ugml'gigno'tim musga'sg ta'n tel gegnu pmita'igw. Aq 'ms't wen gis nmittew Gjinisgam negm tela'tugsig'up wet sapu tl lugwet ginueg. Je we'gaw mo tepawgtulti'gw mo ginu tela'taqatigup. Ginu pana wije aq nat goqwei mawi mgo'tig wasuego'qig-tug. ⁸Gaqaisg gitnm'ti'gw, pas'g mo pegwatoqsi'gw. Jijuaqa goqwei teliaq, mo geitug ta'n tla'taqati'gup, gatu Gjinisgam apoqonmugsig'gw, ugjit 'gji'tunenu ta'n tla'taqatitesnu gatu mo punia'tigw. ⁹Amasgipnnugsig'gw, poqtatesgugsig'gw aq gwilugsig'gw gatu Gjinisgam mo eliamugsigw. Teli angamgug ta'nig getanugsig'gw gisi wissuignemugsinenu, gatu Gjinisgam saputa'lugsitesnu. ¹⁰Apjiw 'nsano'qonigtug eimu'tieg, mo geitueg etugjel ne'po'qsitesnen 'st'ge' Se'sus ta'n teli eig'p 'nsano'qonigtug. Glaman gis nmittaq Se'suguli ta'n apji mimajit, 'ntinnenaq eig, aq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugweg 'ntinnenaq, ta'n tel siawawgsultieg. ¹¹Apjiw nsano'qonigtug mimajultieg muta elugowg't Se'suguli. Na tujiw gis nmittaq Se'suguli, ta'n apji mimajit, 'ntinnenaq eig. Nmutataq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugweg 'ntinnenaq ta'n tel siawawgsultieg, ninen ta'n apugjig 'npu'titesnen. ¹²Ninen iga'tueg 'ntmimajuaqanminen. Etug jel ne'po'qsitesnen ta'n tel pestunmu'tieg. Apjiw 'nsano'qonigtug eimu'tieg gatu gilew iapijewe mimajuaqan nige' geggunmoq. Ula wet tliaq ugjit gilew ulapetmnew.

¹³Getlams'tasultieg pa wije aq ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g, "Getlams'tasiap etna na ugjit wesgutm." Na teliaq aq elt wesgutmeg wejiaq ta'n teli getlams'tasultieg. ¹⁴Geitueg Gjinisgam ta'n apaji minua'lapnn Gjisa-qamaw Se'sugulial, elt apaji minua'lugsitesnen maw Se'susal ninen ta'n tleiaultieg Se'suguli aq la'lugsitesnen negmeg maw gilew. ¹⁵Gjinisgam na wet tla'teget glaman 'gtlams'tmu'tinew. Ta'n me' tel piam pugweloq getlams'tasultioq Se'suguliewigtug, na tl piam pugwel'toqs'p ta'n miwatmuatoqs'p Gjinisgam ugjit ta'n teli ule'ugsig'gw, aq na me' gepmitelmaten.

El mimajulti'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw

¹⁶Mo punia'tigw je tlia gaqinal pem menaqana'tigl aq apugjig 'npu'titesnu. Gatu 'gtangita'suaqanminal melgignewa'luggig Gjinisgamewigtug te'sigisg'g aq maw 'gjijaqamijinaq. Etna na ugjit mo punia'tigw. ¹⁷Nige', ta'n ma'mun gitnm'ti'gw, gisa'lugsitesnu me' gepmitelmugsitesnu wa'so'q, glaman ula gitnmo'qon tli angamugut'tal pa wije'i aq mo goqwei. ¹⁸Mo angite'tmug ta'n goqwei teliaq 'gtinnenaq ta'n tel gitnm'ti'gw, gatu awna angite'tmug ulo'ti ta'n goqwe'l wa'so'qewe'l ta'n menaq nemituggul. Ula gitnmo'qon, apugjig gaqiatew, gatu na ulo'ti ta'n wejgu'aq, iapjiwewe'tew.

5 ¹Geitu'g ta'n tujiw 'npu'ti'gw pa wije'i aq gignal seioqta's'g. Ga'qinal tli ngattesnu. Na tujiw 'msntesnu pile'l ga'qinal wa'so'q ta'n iapjiwewe'tal, ta'n Gjinisgam gisitugsigupnn, mo mimajuinu'g, pa wije'i aq signal ta'n iapjiwewe'tal. ²Wesam tetaqaluma'ti'gw, ta'n tetuji puatmu'g, msntesnu ga'qinal wa'so'qewe'l je mu gisi esgma'tmug gisi msnmnenu. ³Tl nasa'tutesnu pa wije'i aq pile'l aligal. Ma pas'g 'gjijaqamijultigw gatu guguntesnu wa'so'qewe'l ga'qinal. ⁴Gitnm'ti'gw aq jiju'aaq siwia'ti'gw ta'n tujiw ugs'tqamugewe'l ga'qinal geggunmu'g. Mo na tetuji 'gtu 'npu'tigw aq ma gugunmug ugs'tqamugewe'l ga'qinal gatu awna wesam tetaqaluma'ti'gw ta'n tel puatmu'gul wa'so'qewe'l ga'qinal. Na tujiw ugs'tqamugewe'i mimaju'aaq gaqiatew aq iapjiwewe'i mimaju'aaq 'pji pqotamgiatew. ⁵Etna na Gjinisgam ta'n ilajulusi'gup ugjit 'msnmnenu iapjiwewe'i mimaju'aaq. Ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml ugjit musga'tugsinenu ta'n teli tplumugsi'gup tliatew.

⁶Etna na ugjit apji welgwijulti'gw aq mo sespete'tmuggw. Geitu'g ta'n teli pgije'g, geggunmu'g ula ugs'tqamugewe'l gaqinal, ma gisi 'lta'gw Gjisaqamaw wiguaq aq ma gisi wijitgweiwawgw Se'sus. ⁷Tel mimajulti'gw ta'n teli gtlams'-tasulti'gw Se'suguliewigtug mo ta'n tel nemitu'g. ⁸Etna na ugjit welgwijulti'gw aq mo sespete'tmuggw. Getu' 'nqatmugul ga'qinal ugs'tqamugewe'l aq 'lta'tesnu ta'n Gjisaqamaw eig aq apji wijitgweiwatesnu. ⁹Je tlia i'mu'ti'gw ula ugs'tqamu gisna na'te'l wa'so'q wejo'tmug tetapua'lanenu ta'n tel we'gwi gisi pgwatug. ¹⁰Amujpa na 'ms't ta'n te'si'gw 'lta'tesnu Se'sugulieg ugjit ilsumugsinenu. 'Ms't wen ta'n goqwei gis tla'teget, gelu'lg gisna winjig ta'n teli pgitawsij ula ugs'tqamu, 'msntew ta'n goqwei te'p'g.

Gjinisgam teli ugsua'lugsi'gw witapaq muta Se'suguli eig 'gtinnenaq

¹¹Gepmitelm'g't aq emtoqwal'g Gjisaqamaw. Etna na ugjit munso'ltieg gisa'lanan mimajuinu'g 'gtlams'tuanew Se'sugulial. Gjinisgam wajui gji'jug-sieg elt gilew wije'i tli gji'jianew. ¹²Mo ginualsultiweg gatu awna ewi'gmu-loq ugjit ignmulinen glusuaqann ugjit ta'nig ginlua'latijig mimajuinu'g ta'n tel musgalsulti'tij gatu mo ta'n telgwijia'ti'tij uggamlamunuaq. Na tujiw gisi assitematoqs'p ugjit ninen. ¹³Mimajuinu'g tel'ta'sultijig elue'wia'tieg ta'n wet tla'taqatieg ugjit Gjinisgam. Etugjel na teliaq. Gatu geitueg'p 'ns'tuo'ltinen ta'n tujiw pestunmatmule'g Se'suguli, getmite'tmeg'p aq wet tla'taqatieg'p ugjit gilew. ¹⁴Ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli na ninen gisa'lugsieg munso'ltinen ta'n tel pestunmu'tieg. Geitueg Se'suguli weji np'g'p ugjit 'ms't mimajuinu'g. Negm gt'puninu wesua'tugsigupneg. Gaqapetg'pneg ugjit ginu ta'n teli ulmaje'g'p

na wijeí Gjinisgam tel nemugsi'gw pa wijeí aq ginu 'ms't wijeí mawi 'npu-tigusnn. ¹⁵Wejí np'g'pnaq ugjit 'ms't mimajuinu'g glaman ta'nig mimajultijig aq getlams'tasultijig ma nugu tla'taqati'gw ta'n goqwei tel puatmi'tij gatu awna tela'taqatitaq ta'n tel puatg, na negm ta'n nepg'p ugjit negmow aq apaji minua'lut'p.

¹⁶Mu nugu wen ilsumawg ta'n tel nmu'g. Newgt tel'telmugg'p na Se'suguli pas'g mimajuinuit pa wijeí aq ginu. Mu nugu wijeí tel'ta'sulti'gw. ¹⁷Ta'n tujiw wen getlams'tasij Se'sugulial Gjinisgam pilei angita'suaqanm ignmuaj. Puna'toq ta'n i' tle'g'p aq piltu mimajit. Se'susal toqo wije'tijig. ¹⁸Ula 'ms't Gjinisgam gis tla'toq, getanug'p gatu nige' negmeg apaji tgwa'lugsigup. Gawasga'lugsigup witapeultinenu wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. Ignmugsi'gup ugtlgowaqan ugjit gnuatuanenu igtigig elt maw witapeultinew Gjinisgam. ¹⁹Ula na 'gtagnutmaqanminu ugjit Gjinisgam, na negm apaji tgwa'la'pni ugtmimajuinung ta'n getlams'tasultijig negmeg, wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. Gjinisgam mo nugu migwite'tmuagupnig ugtlue'utiwal ugjit ugtapulan. Ignmugsi'gup ula agnutmaqan ugjit tlimanenu igtigig, "Gjinisgam pual'sg witapewinew."

²⁰Etna na ugjit ninen na Se'suguli ugtagnutmewinung. Gjinisgam e'wugsieg ugjit glulinen pa wijeí aq Se'suguli tl tawaqtmugsioq. Pa wijeí aq tl munsaiugsioq. Getanoqop gatu etawaqtmuleg, ignmug gawasga'lugsinew aq apaji tgwa'lugsinew negmeg. ²¹Se'suguli mo pata'tegegup gatu Gjinisgam gaqi iga'tuapnn 'ms't 'gtlue'utinal glaman ginu ta'n 'gtlams'tasulti'gw aq eimu'ti'gw negmeg gisi iga'tugsitesnu Se'suguli uggetlamiaqewe'm. Na nige' getlamia'ti'gw Gjinisgamewigtug.

6 ¹Etawaqtmuleg ta'n goqwei wejí msnmoq Gjinisgamewigtug, mut liap-tas'gtn gatu ignmatmug lugwen ta'n telo'ltioq. Munsailuleg mut pisuo'tmnew gatu lugwej 'gmimajuqaanmuaq. ²Jigs'tmu'tigw ta'n Gjinisgam teluet, "Ta'n tujiw wel'telmuloqop mimajuinu'g aq nutu'l oqop, na tujiw apoqonmuloqop. Etna na na'gweg ugjit ugs'ta'tinew."

Na teluep Gjinisgam.

Na nige' nin Poligap telimuloq, jigs'tmu'tigw. Ula na ajiet ugjit ignmuanew Gjinisgam ul'telmugsinew. Gisgug na na'gweg ugjit ugs'ta'tinew.

³Tel gegnu pmita'ieg glaman ma wen gisa'laqatt mo menuegen Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm. Glaman ma wen we'jitugsiweg goqwei amsalteg ta'n tel lugutieg. ⁴Gatu ta'n tel mil lugutieg, musga'tueg ninen na Gjinisgam ugtlugowinung. Gisipugutmeg, ta'n tujiw gitnme'ugsieg. Ta'n teli amasgipnugsieg aq ta'n mo nemitueg'p ta'n tl jiglita'tesnen 'nsano'qonigtug, me' gisipugutmeg. ⁵Mattoqsieg'p, aq laplusang pijo'lugsieg'p, maw ugt'gsieg'pnig, aq attignita'ieg'p ta'n tel lugow'g't Se'suguli, 'lpa gaqia'tieg aq gaqaisg mo nep'tiweg, aq mo mijjultiweg. ⁶Musgalsultieg ninen na Gjinisgam ugtlugowinung ta'n tel gegnu pmita'ieg. Mo winjigtug ta'n teli angita'sultieg pas'g gelu'lg 'ntangita'suaqanminal aq waqame'gl. Ta'n teli ns'tmu'tieg Gjinisgam ugtagnutmaqanm na wejo'tmeg tla'taqatinen. Na tel sangewo'ltieg aq nemitueg'p ta'n teli ule'waqatjig igtigig. Wejuli Nisgam ilgwenmugsiegl ntangita'suaqanminal gesalg'tjig ta'nig getlams'tasultijig Se'sugulial. Gesalg't maw 'ms't wen Gjinisgamewigtug tlia we'gaw ta'nig mo gesalugsiweg. ⁷Musgalsultieg ta'n tel

gina'matmeg teliaqewei aq Gjinisgam ugml'gigno'tim apoqonmugsieg ta'n tel mil lugutieg. Se'suguli tetapua'lugsieg Gjinisgamewigtug. Etna na ugjit Wejuli Nisgam ignmugsieg ta'n goqwe'l igalugsitesnen aq ta'n tl mn'tu wissuignematesnen. ⁸Alt gepmitelmugsieg, aq alt 'ntaqo'qona'lugsieg, mil agnimugsieg, aq alt ginualugsieg. Teli ugsua'lugsieg pa wijei aq nuji egsua'tijig, gatu awna ninen pas'g telueieg teliaqewei. ⁹Alt mo nenugsiweg gatu alt wel nenusieg. 'Nsano'qonigtug eimu'tieg'p, getu ne'po'qsieg'p gatu geituoq me' mimajultieg. Jile'ugsieg'p gatu mo ignmuam't'pni ne'po'qsinen. ¹⁰Jijuaqa ewlgwijultieg'p 'ngamlamuninaq gatu wijei teli ulgwijultieg Gjinisgameweigtug. Ewle'jultieg gatu pugwelgig mimajuinu'g gisa'l'g'tjig ugs'ta'tinew, na ula pa wijei aq mile-sultinew Gjinisgamewigtug. Mo goqwei assutmueg gatu awna ms't goqwei geggunmeg Se'suguliewigtug.

¹¹Nigmatut, Golintewaq, mo mimgwa'tulueg'p goqwei. Telimuloq ta'n tel-gwitg 'ngamlamun. Na tetuji gsaluloq. ¹²Mo ninen puni gsalulueg'p gatu gilew puni gsalieg'p. Pa na goqwei i'g ta'n gissaneg wetme'ugsioq, getu gnuatuleg mo goqwei eigtnug ta'n ninen wetme'ugsieg. ¹³Tel gluloq pa wijei aq nn'janioq glaman mut gugunmnew goqwei 'ggamlamunuaq ugjit ninen. Muta ninen mu geggunmulueg goqwei 'ngamlamuninaq. Asite'tmuieg ntg'saltuaqanminen!

Angweiug ta'nig mo getlams'tasulti'gw Nisgamal

¹⁴Mut 'tgwatiwi'tij ta'nig mo getlams'tasulti'gw Nisgamal aq mut toqo lug-wenew muta mo wijei teli gtlams'tasultiwoq. Jigs'tmug Gjinisgam ugt'tpluta-qanm pas'g mo negmow jigs'tmi'tigup. Piltu angita'sultijig pa wijei aq tepgig aq na'gweg. ¹⁵Wittoqwa'lug Se'suguli. Negm aq mn'tu ma gisi ul'te'tmi'ti'gw. Ta'n wen getlams'tasit ma gisi toqqwatmug ta'n wen mo getlams'tasigw. Ta'nig getlams'tasultijig geggunmi'tij ta'n goqwe'l Nisgamewe'l gatu ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo geggunmi'ti'gw. Mo goqwei wijei geggunmi'ti'gw. ¹⁶Nnuoqta'wg mo tleiaulti'gw Gjinisgam 'gjia'sutuo'guomg. Ginu pa na wijei aq Gjinisgam 'gjia'sutuo'guom muta Gjinisgam ta'n iapjiw mimajit eig 'gtinne-naq. Pa wijei aq Gjinisgam teluep,

“Maw mimajultitesnu aq mawi al'ta'tesnu.

Ni'n na Gnigamuow

aq gilew na 'ntmimajuinuultitoqs'p.”

¹⁷Aq Gjisaqamaw teluet,

“Amujpa na puna'loqig aq nigtuaita'ioq

ta'nig mo getlams'tasulti'gw.

Mut tla'taqatinew ta'n goqwei ntaqo'qona'litew

aq ul'telmultoqs'p aq ugsua'lultoqs'p.

¹⁸Aq ni'n gujuowitoqs'p aq gilew 'ngwisultitoqs'p
aq ntusultitoqs'p.”

Na ula teluet Gjisaqamaw ta'n iganpugutg 'ms't goqwei.

7 ¹Nigmatut ta'n mawi gsaluloq, Gjinisgam 'ms't wegla teplumugsigupnn. Jigla'tinej ta'n te'sg goqwei mo tetaputenug gaqinaq aq 'gjijaqamijinaq, ta'n mo weli angamugutnug Gjinisgamewigtug. Ge' musga'tuanej Gjinisgam ta'n tel gepmitelmug igalsultinej ugjit pas'g negm. Ugjo'tmnej te'sigis'g me' pm sape'ultinenu.

Wegla tla'taqatioqol gisa'litesnen welgwijultieg

² Ap ulitelmieg, iga'lieg 'ggamlamunuaq. Ap angitelmieg. Menaq wen amsa-la'laqat. Menaq wen gisa'laqatt opla'tegen. Menaq wen pepsitelmaqat. ³ Mo wet thuew ula ugjit 'lsutmulinew muta gis tliaq ta'n gis thueiap. Gilew tetuji gsitelmuleg aq apjiw angitelmuleg je tlia mimajultieg gisna 'npu'tieg mawqatmu'titesnu Se'suguliewigtug. ⁴ Muta ni'n weli gji'juloq etna na ugjit weji ginitelmuloq. Ta'n tel gitnmaiap gisa'liaoqop ulgwijin ta'n tel nutmai ugjit gilew. Etna na ugjit pajiji ulgwijin.

⁵ Tlia we'gaw ta'n tujiw iga'ie'g Masetoniaewa'gig, mo gisi atlasmultiweg'p aq mo gis pun sespetelmaqat'pnig. 'Ms't tami gitnme'ugsieg'p aq gi'gaita'pnig aq jipasultieg'p ugjit ta'nig getlams'tasultijig. Mo wantaqoti geggunmueg'p 'ngamlamuninaq. ⁶ Gatu Gjinisgam ta'n apgnua'laji ta'nig ewlgwijultiliji, apgnua'lugsieg'p ta'n tujiw Taitus pegisingeg. ⁷ Mo pas'g negm ta'n teli pgingegatu ta'n goqwei telimugsieg'p ta'n teli apgnua'loqop. Telimugsieg'p ta'n tetuji 'gtu nmioq, ta'n teli ms'go'ltoiq ta'n apji gisgajo'ltoiq ugjit igalinelw. Etna na ugjit nige' me' pajiji ulgwijin.

⁸ Je tlia na 'ntwi'gatign gisa'lugsioq ewlgwijultinelw mo mesgeiw ta'n tel wi'gmap. Mesgeta'siap muta geituap ta'n tli asgaiugsitoqs'p gijga'ji'. ⁹ Gatu nige' welgwijin mo ta'n tel gisa'luloq ewlgwijultinelw gatu awna ta'n teli ewlgwijultioq gisa'lugsinelw gawasgita'sultinelw. Ta'n teli ewlgwijultioq Gjinisgam e'w'g'p glaman ma ugji ugtap'tiwoq. ¹⁰ Gjinisgam e'w'g ewlgwija'suaqan ugjit 'gtlue'utiwal 'gmimajuaqanminaq ugjit apoqonmugsinenu gawasgita'sultinenu, jiglita'nenu elue'utigtug aq me' gigji majulgwalanenu Se'suguli. Etna na ugjit mo mesgita'sultigw ta'n tel tla'tegej. Gatu awna na mimajuinu ta'n mo getlams'tasigw ta'n teli ewlgwijing mo gisa'lagul gawasga'silin elue'utigtug gatu gisa'latal siaw lielin mn'tua'gig. ¹¹ Gjinisgam e'w'g'p ta'n teli ewlgwijultioq ugjit 'gtlue'utiwal ta'n tli ulapettoqs'p ugjit ulapetmnew. Mo nugu tl'ta'sultiwoq ejela'tuoq. Gatu awna sespete'tmoqop aq getaqite'tmoqop ta'n tl jigla'tuoq ula lue'uti ta'n ewi'gmuloqop. Jipaqita'ioqop ta'n gis tliaq aq ma'mun pualioqop lien aq apoqonmulinew. Gatu gilew smtug elugwatmoqop ta'n goqwei mo weltenugup aq gisa'luoqop ugtapen na mimajuinu ta'n pata'tegep. Tela'taqatioqop 'ms't goqwei ugjit gis tetapua'taqatinew.

¹² Tel wi'gmap glaman Gjinisgam musga'tugsitoqs'p ta'n tetuji sespetelmieg'p. Etna na ugjit wet tla'tega'p mu ugjit pas'g apoqonmuan na mimajuinu ta'n pata'tegep gisna ta'n wenn pata'tegeli'pnn. ¹³ Etna na ugjit welgwija'lugsieg'p me' aji ulgwijultieg'p ta'n nemi'g'tteg Taitus welgwijing, muta gilew welgwija'loqop aq gisa'loqop mo nugu sespeta'sin. ¹⁴ Ginualuloqop negmeg ta'n teli gtlams'tasultioq aq mo 'ntaqoqona'liwoqop. Apjiw teliaqewei telimuleg'p aq pa na wijei ta'n telimg'tt'p Taitus ugjit gilew musga'tuoqop tlian. ¹⁵ Ta'n tujiw migwite'g ta'n gilew tel gisgajo'ltoiqop jigs'tmu'tinelw aq gis geta'gite'tmoqop gis tetapua'lanew aq jipasultioqop mo gis tla'taqatinew ta'n tel pualugsioqop. Na tujiw me' aji gsa-lugsioq. ¹⁶ Tetuji ulgwijin ap 'mjit newgt gisi wajui lita'sualultoqs'p!

Gilew ta'nig getlams'tmu'tioq tli apoqonmua'tigoq igtigig

8 ¹ Wijigatulti'gw pewaluleg 'gji'tunew ta'n Gjinisgam teli ul'telmapni ta'ni getlams'tasultiliji Masetoniaewa'gig. Ignmuapni ta'n tli apoqonmuaten

igtigig ta'nig getlams'tasultijig ta'n tel nuta'ma'tij. ² Wel'te'tmi'tip ma'muni apoqonmua'tinew aq tela'taqatipnig muta na tetuji ulgwijultipnig. Je tlia tel ma'mun gitnm'ti'tij aq we'gaw teli ewle'jultipnig. ³ Giasgiw gegnua'tuloq, ignmua'tipni ta'n tel gisi pgwatu'tij aq je me' muta negmow ma'mun getu apoqonmua'tipnig. Wejiaq'p uggamlamunaq ta'n teli apoqonmua'tij. ⁴ Negmow Masetoniaewaq etawaqtumugsieg'p aq munso'ltipnig ugjit gisi wittoqutultinew aq mawi apoqonmatultinew Gjinisgam ugtmimajuinumg Jutiaewa'gig. ⁵ Me' ma'muna'taqatipnig je mu ta'n tel'ta'sultieg'p. Tmg igalsultipnig ugjit Gjinisgaml aq na tujiw ignmugsieg'p suliewei ugjit ignmuanen Gjinisgam ugtmimajuinumg Jutiaewa'gig. ⁶ Na tujiw ninen munsaiataq Taitus ta'n poqji tl lugwatg'p ula lugowaqan, siawa'tun aq apoqonmugsinew gaqa'tunew ula 'lgowaqan, ta'n apoqonmuoqopnig Gjinisgam ugtmimajuinumg Jutiaewa'gig. ⁷ Pugwe'gl ta'n goqwe'l Nisgamewe'l geggunmoqol. Melgi gtlams'tasultioq. Pugwelgig geggunmoqig nuji pestunmu'tijig, mesgi'g gina'masuti geggunmoq. Getaqite'tmoqop ta'n tli apoqonmua'tioq aq ninen ta'n tel me'gitelmuleg. Pualuleg elt uli apoqonmuanew Gjinisgam ugtmimajuinumg aq me' un'jig 'Ita'new ta'n teli apoqonmuoq.

⁸ Mo getu ilsumuluoq. Gatu getu musga'tuloq ta'n igtigig tel getaqite'tmi'tij apoqonmua'tinew. Gilew gis musga'tutoqs'p ta'n teli gsaloq igtigig Gjinisgam ugtmimajuinumg, aq mu pas'g glusuaqann. ⁹ Geituoq ta'n Gjisaqamaw Se'suguli teli ul'telmugsi'gw. Wet naqasip ta'n tel milesip wa'so'q aq ewle'julsip ugjit ginu glaman gisa'lugsitesnu milesultinenu ta'n negm teli ewle'juip.

¹⁰ Na ni'n teli angite'tm me' glu'lgte'w gaqa'tuoq ta'n goqwei poqji tl lugwatmoqop newgtipunqeg gis pmiaq. Gilew mawi amgwesewaju'ltioqop ta'n gisite'tmoq aq poqji tla'taqatioqop. ¹¹ Na tla'taqatigw aq gaqa'tug na 'lgowaqan. Getaqite'tmoq gis gaqa'tunew pa wije' aq ta'n tel gisite'tmoqop gisi poqji tl lugwatmnnew aq e'wmug ta'n goqwei geggunmoq. ¹² Getaqite'tmoq gisi apoqonmua'tinew aq ignmuanew suliewei. Ta'n goqwei geggunmoq, Gjinisgam ul'te'tmugsitoqs'p, 'gsulieweimuow ugsua'tugsitoqs'p aq mu ta'n goqwei mu geggunmuoq.

¹³ Wejo'tm apoqonmuan igtigig glaman 'ms't tepiatew geggung, mo ugjit gilew gitnm'tinew, gisna ugjit negmow malo'ltinew, aq ma goqwei lugwatmi'tigw. ¹⁴ Gatu nige' gilew pugwenmoq je mu ta'n tel nuta'ma'ioq. Telteg ugjit gilew apoqonmuanew ta'nig nuta'ma'tijig. Na tujiw ta'n tujiw nuta'ma'ioq aq negmow pugwenmi'tij ap negmow wije' gis tli apoqonmugsitoqs'p. Glaman 'ms't wen tepiatew geggung aq ma wen ma'mun gitnmawgw. ¹⁵ Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Na mimajuinu ta'n pugwelg mawo'toqop mo geggunmugup wesam pugwelg aq na mimajuinu ta'n tegle'ji'j mawo'toqop mo geggunmugup wesami tgle'jg."

Taitus aq witapaq

¹⁶ Miwatmaqat Gjinisgam ugjit gisa'lan Taitusal getaqite'tmn gisi apoqonmugsinew pa wije' aq ninen. ¹⁷ Mo pas'g wel'te'tmug'p ta'n goqwei pipanimg'tt'p, gatu tel getaqite'tg'p gisi apoqonmugsinew. Gisite'tg'p lien ta'n eimoq. Wejiaq negm uggamlamung. ¹⁸ Maw negm, ap igtig elimg't' gjignaminu. Mawi gepmitelmut ta'nig getlams'tasultiliji 'ms't tami, ugjit ugtlgowaqan ta'n pestunmatg gelu'lg agnutmaqan. ¹⁹ Aq mo pas'g na weji mgnut'p aq iga'lut'p

ta'nig getlams'tasultiliji ugjit wije'ugsinen ta'n tel mili al'ta'ieg aq ta'n tel la'tueg ula suliewei Jutiaewa'gig. Wet tla'taqatieg'p ugjit gepmitelmanen Gjinisgam aq musga'tunen getu apoqonmaqatjig ta'nig nuta'ma'tijig.

²⁰ Menaqqajewei ango'ttesnen na suliewei ta'n ignmuitesnen glaman ma wen amsalteg we'jitugsiweg. ²¹ Gjinisgam geitoq getu ula'taqatieg, gatu pualg't 'ms't wen 'gji'tun. Etna na ugjit ula wet tla'taqatieg.

²² Maw negmow elgim'g't ap igtig 'gjignaminu, gaqaisg wet nu'gwalg't, apjiw getaqite'tg'p gisi apoqonmuen. Aq me' nige' ma'mun lita'sualugsioq me' aji getaqite'tg'p gisi apoqonmuen. ²³ Gatu ugjit Taitus, negm na nitap ta'n toqo lug-weieg'p ugjit apoqonmulinen. Gatu ugjit na igtigig 'gjignaminaq ta'nig wije'-wa'titl negmow weji mgnut'pnig ta'nig getlams'tasultiliji aq gepmitelma'titl Se'sugulial. ²⁴ Musga'tug ta'n teli gsaloq igtigig Gjinisgam ugtmimajuinumg glaman ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig 'gji'tutaq ta'n tel tetapua'tieg'p ta'n tel ginualuleg. Tle'w negmow ta'n ni'n tle'wigoq.

Apoqonmug ta'nig getlams'tasultijig

9 ¹ Mu nugu wi'gmuligoq ugjit ula apoqonmating ta'n elgitmug ugjit Gjinisgam ugtmimajuinumg Jutiaewa'gig. ² Geju'loq wel'te'tmoq ugjit apoqonmuanew aq el ginitelmuloqop Masetoniaewa. Telueiap, "Aqaiawaq ta'nig getlams'tasultijig, gisgajo'ltipnig apoqonmuanew gis tujiw newgtipun-qeg." Pugwelgig gisa'lut'pni apoqonmua'tinew ta'n gilew tel getaqite'tmoqop gisi apoqonmua'tinew. ³ Nige' elgimgig 'gjignaminaq glaman menaqqajewei gisgajo'litoqs'p aq 'gsulieweimuow ta'n ignmuoqig gaqi mawo'tas'gt'tew pa wijei aq ta'n telimg'pnig. Na tujiw ma 'ntaqo'qona'liwoq ta'n tel ginualuloqop. ⁴ Pa na wijei gilew ta'n tujiw Masetoniaewa peji wije'wi'tij aq mo gilew gisgajo'ltiwoq aq gis tl ma'mun ginualuloqop 'ntaqo'qona'litesnen ma'muni ntaqonalsultitoqs'p. ⁵ Glaman gisita'siap ugjit pipaninan ula 'gjignaminaq ugjit igani iltanew ta'n eimu'tioq. Apoqonmugsitoqs'p ta'n tel gisgaja'tuoq 'gtignmatimgewe'muow ta'n teli tplumsultioqop. Na tujiw gisgatt'tew ta'n tujiw 'pgisinan. Musgattoqs'p getu apoqonmuoqopnig aq mo wen munsaiugsioqop.

⁶ Ula migwite'tmug! Na mimajuinu ta'n iga'taqug ta's'g sginminn, pas'g teg-le'ji't'tew ta'n tel mena'taqug. Na mimajuinu ta'n pugweli iga'taqug, pugwelgt'tew ta'n tel mena'taqug. ⁷ Ms't wen gisita'sis ta'n telgi'g getu ignmuetoq. Mut munsaiwanew wen ignmuetu'n me' aq ta'n tel puatg. Muta ta'nig wel'ta'sultijig gisi apoqonmua'tinew tetapua'la'titl Gjinisgam. ⁸ Gjinisgam gisi ignmugsitoqs'p me' aq ta'n goqwei nuta'maioq. Glaman apjiw guguntoqs'p ta'n goqwei nuta'maioq aq me' esgwiaq ugjit wen piluei gisi ignmuanew aq gaqaisg ula'taqatinew. ⁹ Gjinisgam ugtwi'gatign gasgiptnaaqan jel newgtisga'q je ta'pu siawapeg's'g pesgunateg Gtapegiaqan (112.9) telueg,

"Se'si ignmuetoqopnn

aq negm weli apoqonmuapni ewle'juinu'g

aq iapjiw migwite'tmuataq ta'n teli ule'wapni

aq apjiw gepmitelmaten Gjinisgamewigtug."

¹⁰ Gjinisgam na negm gisitoqopnn 'sginminn aq gisa'toqopnn nigwen glapis gisigweg glaman mimajuinu'g gis mena'taqugtaq aq mijipjewe' guguntaq. Negm ignmugsitoqs'p ta'n te's'g goqwei tel nuta'ma'tioq. Angua'tugsi-toqs'p glaman igtigig gis ma'muni apoqonmuatoqs'p. ¹¹ Apjiw Gjinisgam

ignmugsitoqs'p tepiaq, glaman apiw gisi ma'muni apoqonmuatoqs'p igtigig. Ta'n tujiw la'taqaj 'gtignma'tingewe'mual, negmow ta'nig nuta'ma'tijig miw-atmua'tital aq emtoqwala'tital Gjnisgaml. ¹² Ta'n tujiw apoqonmuoqig igtigig na ula teliaq, ta'nig nuta'ma'tijig apoqonmujig aq maw gisa'tuoq pugwelgig pajiji miwatmuaneu Gjnisgaml. ¹³ Ta'nig apoqonmuoqig ul'ta'sultitaq. Mu pas'g ta'n teli ignmuoqig negmow aq igtigig 'gtignmatimigewe'mual gatu miwatmua'tital Gjnisgaml ta'n teli apoqonmua'tioq Se'suguliewigtug, aq menaqqajewei ta'n tel jigs'tmu'tioq. ¹⁴ Na tujiw a'sutmesseugsitoqs'p ta'n tel gesitelmugsioq muta Gjnisgam pajiji ul'telmugsioqop aq musga'tugsioqop ugjit na tla'taqatinew. ¹⁵ Ge' miwatmuanej Gjnisgam ugjit uggsiwis iga'lappn ugjit nplin aq ugs'tausginenu! Pajiji ulapetmu'g! Mo eigtnugul glusuaqann ta'n tli usguten.

Poligap igatg ugtlgowaqan

10 ¹ Ni'n, Poligap, etawaqtmuloq mut 'pgwatuineu mlg'sin ta'n tujiw 'pgisinin. Alt te'sioq teluejig, "Poligap melgesit ta'n tel wigmugsioq, ta'n tujiw gneg eig." Gatu ta'n tujiw 'pgising ula tet waqqaj glulugsineu aq jipasitew tla'tegen ta'n tel wi'gigep. Se'suguli sangewe'g aq wele'waji 'ms't weni. Etna na ugjit pipanimuloq jigs'tuioq. ² Pa na wiji aq negm tla'teges, tel tawaqtmuloq mut 'pgwatuineu mlg'sin ta'n tujiw 'pgisinin muta geitu gis mlg'sintes aq mu naqatgenmagwi ugjit ta'nig teluepnig pas'g telo'ttieg ta'n ugs'tqamugewa'j mimajuinu'g telo'tti'tij aq wejo'tmeg tetapua'lanan mimajuinu'g. ³ Na teliaq ninen pas'g mimajuinu'g gatu getantueg lue'uti, mn'tu'g aq ta'nig getana'titl Se'sugulial. Gatu mo ninen 'ntml'gigno'timinen elita'siweg. ⁴ Ta'n tujiw matnaqq'tieg mo e'wmueg tapi gisna espo'qwas'gl, gisna ta'n pas'g goqwei ta'n ugs'tqamugewei gatu ta'n goqwei Nisgamewei. Geggunmeg ugm-l'gigno'tim, ugjit wissuignemanen mn'tu aq ugml'gigno'tim. Ta'n tujiw mimajuinu'g gi'gaita'tij aq getana'tij Se'susal, gegnua'taqatjig teliaqewei aq musga'taqajig ta'n teli oplia'ti'tij. Na tujiw seioqwa'taqatjig ta'n teli gi'gaita'tij. ⁵ Alt mimajuinu'g mo getu gji'jia'tigul Gjnisgaml gisna tel'ta'sultijig tepiaq tel glu'sulti'tij aq mo menuege'tigul Se'susal. Ninen musga'taqatjig ta'n teli oplia'ti'tij. Egina'maqatjig mimajuinu'g amujpa na gaqi iga'tu'tij ugtangita'suaqanmual aq uggamlamunual Se'suguliewigtug, aq tla'taqatinew negm ta'n tel puatg, mo negmow ta'n tel puatmi'tij aq ne'gaw melgimg'tjig. ⁶ Ta'n tujiw igaian na'te'l ugjigji'tes ta'nig jigs'tuijig. Gisgaje'tes ugtapulan ta'nig siawi opla'taqatjig. ⁷ Mut pas'g wesgiji angaptmnew goqwei. Eimu'tijig mimajuinu'g ta'n te'sioq aq teluisultijig apostale'wijig. Migwimtultigoq ta'n teli ugsualsultijig 'st'ge' apostale'wijig elt ninen Se'suguli ugtapostale'witeng. ⁸ Jijuaqa teli ugsua'lloq 'st'ge' me' tl ginnuan, ta'n tel wi'gmuloq ugjit ta'n tela'taqatioq ta'n teli iganpu-gutuleg. Wejiaq Gjnisgamewigtug ta'n teli iganpugutuleg. Ula telimuloq ugjit apoqonmulineu, aq gisa'lineu me' melgi gtlams'tasultineu, mo ugjit asgailineu. Tla'tega's ta'n tel wi'gmuleg. ⁹ Gatu mo wejo'tmu jipapa'lulineu ta'n tel wi'gigei'. ¹⁰ Alt gilew te'sioq tluetaq Poligap ugtwi'gatignn gesite'wegl, pas'g na tel ginnuet. Gatu ta'n tujiw eig ta'n eimu'ti'gw nmiatoqs'p ta'n tel menaqaanaj. Mu natawe'wistug, aq ugglusuaqanml mo tepawgtinugul ta'n pas'g goqwei. ¹¹ Gatu wegla mimajuinu'g 'gji'tu'tis, ta'n goqwei ewi'gm 'ntwi'gatigng, ta'n tujiw mo eimu ta'n tujiw lia'n, tla'tega's.

¹²Mo ni'n teli ugsualsiw 'st'ge' negmow aq mo wejo'tmu wije tli espitel'sin 'st'ge' negmow. Al ginualsultijig. Angamtultijig ta'n telo'ti'tij aq teli ugsualsultijig wije tlo'titnew gisna me' gelu'sultitnew je mu igtigig. Gatu mo nes-tuo'ti'gw. ¹³⁻¹⁴Gjinisgam ignmugsieg'p ugtlgowaqan lugwatmnen ugjit mima-juinu'g gina'muanen, telimugsieg'p ta'n tl lugwattesnen. Elgimugsieg'p ugjit pestunmulinen. Mo elistuaqatt'p Gjinisgam ta'n tujiw peita'ie'g aq pestunmule'g na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Gatu ugjit ni'n, pas'g ginualtes ta'n tel lugwei lugowaqan ta'n Gjinisgam ignmuip. ¹⁵Mo ginluatmug na 'lgo-waqan ta'n igtigig gisa'tu'tip gatu awna ta'n Gjinisgam ignmugsieg'p lugwa-tmnen. Elita'sultieg me' pm gigt n ta'n teli gtlams'tasultioq glaman gis siaw lugwattesnen Gjinisgam ugtlgowaqan ta'n iga'lugsieg'p aq se'sa'sgt'tew. Apjiw negm Gjinisgam ta'n tel puatg. ¹⁶Na tujiw gisi lta'tesnen piluei se'g ugjit pestunmuanen mimajuinu'g na gelu'lg agnutmaqan ta'n menaq wen etl pestunmug glaman ma ginluatmug na 'lgowaqan ta'n piluei mimajuinu'g gisa'tu'tij.

¹⁷Gatu Gjinisgam na telueg ugtwi'gatigng, "Ta'n wen getu ginluet amujpa ginluatg ta'n Gjinisgam l Gjsaqamawl gis tla'tegelij." ¹⁸Ta'n tujiw wen ginualsij aq ta'n teli ul lugwet mo tepawgtinug. Gatu ta'n tujiw Gjsaqamaw musga'tuaj mimajuinu'g ta'n tel gepmitelmaj na tujiw tepawgtig.

Poligap aq ta'nig nujiugsugina'mua'tijig

11 ¹Tali ulm'tu'tioq, me' gijga'ji', gisipugutuoq je tlia gijga ewnasewis-tuan. ²Sespetelmuloq pa wije aq Gjinisgam ta'n tel sespetelmug-sioq. Sespetelmuloq ta'n teli gsalatoqs'p pas'g Se'suguli. Pa wije aq e'pite's, ta'n menaq ji'nmul nenuagul, aq esgmalatl pas'g na ji'nmul ta'n malie'witaq. ³Sespetelmuloq. Na mn'tu tel lue'wa'lapnn l'paal ta'n teli ntawita'ij. Pa na wije getu lue'wa'lugsioq ta'n teli angitelmoq Se'suguli. Gisa'lugsitoqs'p jigla-pasualan ta'n tel gigjo'ltioqop Se'suguli aq ta'n tel wajui gtlams'tasultioq ta'n telgi'g 'ggamlamunual. ⁴Wegla nujiugsugina'mua'tijig naqsi gisgugsioqig aq 'gtlams'tuatoqs'p ta'n pas'g goqwei telimugsioqig. Je tlia piltu pestunmua'ti'tij ugjit Se'susal ta'n goqwei mo telianug. Getlams'tmoqop piluei agnutmaqan aq piluei mesnoqop mo na Wejuli Nisgam'tp. Musga'tugsioqopnig piluei ta'n tli ugs'ta'titoqs'p aq gis lue'wa'lugsioqopnig. Naqsi jigs'tuoqopnig.

⁵Mu tel'telmaqig ula ta'n piamitelmij aq telui'toqig apostale'wijig, me' espo'ltitnew je mu ni'n aq me' 'gji'tunew. ⁶Tl ta'sioq mo natawe'wistu gatu geitu ta'n wesgutm. Menaqa gegnuat'uloq aq apjiw musga'tuloq ta'n tel mila'teigi.

⁷Mo ta'limuluoqop ta'n tujiw pestunmuluoq Gjinisgam gelu'lg ugtagnutma-qanm. Ejinalsiap ugjit ulapetmnew. Etug op'la'tegeiap aq gisa'luloqop pepsitelminew ta'n tujiw mu ta'limuluoqop ta'n tel pestunmuluoq Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm? ⁸Igtigig mimajuinu'g apangituipnig ta'n tujiw etl lugweia-neg gilew ta'n eimu'tioq. Gis tlutoqs'p etl gmutmgig igtigig ugjit ta'n teli apoqonmuloq. ⁹Ta'n teli pgiji wijitgweiluoqop mo wetme'nuluoqop ugjit apo-qonmating ta'n tujiw nuta'maianeg suliewei. Ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig, weita'pnig Masetoniaewa'gig? Pegisituap ta'n te'sg goqwei nuta'mai. Menaq weteme'nuluoq ugjit apoqonmating aq ma tla'tegew. ¹⁰Ma wen ta'n telgi'g Gli'gewa'gig 'nqal'igw tla'tegen ta'n goqwei ginlua'tmap. Ma ta'limu ta'n tel pestunmatm gelu'lg agnutmaqan. Se'suguli 'ntinneg eig. Negm na teliaqewei,

glaman ni'n teliaqewei teluei. ¹¹ Goqwei na wet thuei? Etug jel tel'ta'sioq ta'n goqwei wet thuei mo gesaluluoq gatu geitoq Gjinisgam gesaluluoq.

¹² Siaw tla'tega's ta'n goqwei pem tla'tegeiap glaman ap igtig ta'n telui'to-qig apostale'wijig, ma gugunmi'tigw ta'n tl ginluattaq, aq ma thua'ti'gw wijei tel lugutijig pa wijei aq ni'n. ¹³ Ula mimajuinu'g mo menaqqajewei apostale'-witewulti'gw. Negmow nujiugsugina'mua'tijig. Getl ta Gjinisgam 'lpa mo pet-gimagupni. Gis lue'wa'lugsioq. Wesgiji angamgusultijig. ¹⁴ Getl ta na we'gaw Gjimm'tu gis sa'se'walsitew ugjit teli angamgusin 'st'ge' Gjinisgam ugtansale'-witeml. ¹⁵ Na tujiw mut paqalauultinew ta'n tujiw mn'tu uglugowinujmg sa'-se'walsulti'tij ugjit tli angamgusultinew 'st'ge' Gjinisgam ugluqowinumg ta'n tetapua'tilij. Ugtejgewei na'gweg tli ugtap'titaq ta'n tel te'pmi'tij.

Poligap ta'n teli ulmaje'g'p

¹⁶ 'Mjit newgt etawaqtmuloq mut tli ugsualinew 'st'ge' elue'wiei ta'n teli ewnasewistu gatu tli ugsua'lioq aq jigs'tuig na tujiw gjiga gis ginite'lsites. ¹⁷ Ta'n goqwei nige' etl thuei, mo Gjisaqamaw telimigup ugjit tl ginnuen ugjit etlewistu pa wijei aq wen elue'wiet ta'n tel ginnuei. ¹⁸ Nujiugsugina'mua'tijig ginnua'tijig ta'n tel telsulti'tij aq ta'n goqwei gis tla'taqati'tij. Etna na ugjit elt ni'n ginua's. ¹⁹ Teli ugsualsultioq 'st'ge' 'ntawo'ltinew gatu naqsi jigs'tuoqig elue'wia'tijig. ²⁰ Mo tal'te'tmuoq ta'n tujiw nujiugsugina'mua'tijig ilsulumgsioq, wesua'tugsioq 'gsulieweimuow, gistesgugsioq, penoqitelmugsioq, igalsulti-pnig iganpugultinew. Pesigwetoqsiq ta'n tujiw mo ul'te'tmuawoq ta'n goqwei teluejig. Gisna gisa'la'tiji igtig paqtne'toqsineu. ²¹ Wesam sangewo'ltieg'p ugjit tla'taqatinen. Pa na 'ntaqo'qon ta'n tel sangewo'ltieg'p. Gatu ta'n goqwei gis ginluatmi'tij ni'n elt gis ginualtes.

Nige' ap telewistu pa wijei aq elue'wiet. ²² Ginlua'tipnig Lesui'peultinew, ni'n na gatu Lesui'pewi. Teluejig Isle'leultinew, ni'n elt na gatu Isle'lewi. Aplameg wettaqia'tijig, ni'n elt wettaqiei. ²³ Ginlua'utipnig ta'n tel lugowa'-tipnn Se'sugulial, gatu me' ni'n ma'mun lugo'gt je mu negmow. Elt tlewistu pa wijei aq elue'wiei. Me' gaqaisg laplusang pisi, me' gaqaisg matte'img. Tesipo-qqmaqante'img, gaqaisg 'npuaqan welgm. ²⁴ Gis na'n Lesui'paq te'sipoqqmaqante'jig nesisga'q jel pesgunateg. ²⁵ Si'st Lo'mewaq te'sipoqqmaqante'pnig aq newgt gun'tewte'img'p, si'st teppiap ta'n tujiw 'ntulnen seioto'gweg, aq newgt tepgig aq na'gweg samqwanigtug egwijinap. ²⁶ Ta'n tel mili ala'si gaqaisg weltesgman 'nsano'gonn, sipu'l gesigawitgl, pugwel'pnig eimu'tijig gmutnesg, 'ntmimajuinumg getanipnig, aq maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Weltesg-map 'nsano'qon 'gjigang, paqtaqamigtug, 'gta'nug aq 'nsano'qonig ugjit ni'n ta'nig teli angamgusultijig 'st'ge' getlams'tmi'tij gatu mo jigs'tmi'ti'gw awna negmow getanipnig. ²⁷ Gaqaisg wesam lugwei aq gitnmaiap aq mo nepaw tepgig ugjit ta'n tel sespetelmuloq ta'nig getlams'ta'sultioq. Gaqaisg gewisin aq getu samqwai aq gaqaisg mo mijjiw, glaman gis siaw lugwattes 'ntlugowa-qan. Gaqaisg neng'tesinap muta teli tge'g'p aq mo tepianug aligal geggunm ugjit ta'n tli ul p'sites aq mo geggunmuap ta'n nigneniwap. ²⁸ Aq je me' ula te'sigisg'g apjiw sespetelm'gig na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig, aq git-nme'wijig. ²⁹ Ta'n tujiw wen menaqanaj ta'n teli gtlams'tasij, ni'n elt wijei tel-gwijin. Ewlielm'g aq apoqonmaq. Ta'n tujiw wen lue'utigug 'lpaqiej. 'Ngam-lamun suel gaq suisga'sg aq mesgata'sualg na mimajuinu.

³⁰ Pa na ta'n tujiw ginnueian 'gji ginua's ugjit ta'n goqwei musga'toq ta'n tel menaqanai ta'n teli amasgipnnipnig aq ta'n tel maligmimg'p. ³¹ Gjinisgam, na Gjisaqamaw Se'suguli ujil. Emtoqwala'g't aq miwatmaqat iapjiw. Na geitoq mo etli egsew. ³² Ta'n tujiw eimaneg na 'gjigang Tamasgus. Na ji'nm ta'n g'pno'lewit ugjit elege'wit Alitas, iga'lapni ugsma'gnismg ugjit esgmalinew ga'qana'tas'gigtug. Getu' ugsua'lipnig aq getu pija'lipnig laplusang. Elutas'gl na 'gjigan gun'teweiei gigoqosegenas'g. ³³ Gatu tuoputi eteg'p gigoqosegenas'g. Wet nispilipnig ligpenignigtug aq wesmugwaiap.

Poligap ta'n telaplgigwa'p aq ta'n goqwei musga'tut'p

12 ¹ Wegla wet tlimuloq ugjit ni'n muta ta'n goqwei igtigig tela'taqatiji, gisa'lijig tla'tegen. Mo gesatmu ginuatmn ta'n goqwei teliaqap ugjit ni'n, muta mo gilew apoqonmugsiwoq. Gatu nige' usgutmultoqs'p ta'n telaplgigwa'ap aq ta'n goqwe'l Gjinisgam musga'tuipnn. ² Geji'g newgte'jit ji'nm ta'n getlams'tasitl Gjinisgam. Etna na ni'n. Metlasipunqeieg jel ne'w wenaqa'limg'p aq ela'limg'p wa'so'q. (Mo gis thuew menaqqajewei thia'n gisna pas'g tli aplgigwa'sin, pas'g Gjinisgam geitoq.) ³ Ap teluei, geitu wa'so'q ela'limg'p (gatu mo gis thuew menaqqajewei thia'n gisna pas'g tlaplgigwa'n, pas'g Gjinisgam geitoq.) ⁴ Aq na'te'l nutmapnn ta'n goqwe'l mo glusuaqann eigtnugul ta'n tli usguttan, ta'n goqwe'l mo teltenug ugjit mimajuinu usgutmn. ⁵ Na ula me' tepawgtig ugjit gis ginnua'tmn gatu ma tla'tegew. Pas'g ginnua's ta'n tel gitnme'wimg'p ta'n teli amasgipnnipnig aq ta'n tel maligmimg'p, aq ta'n teli espe'g Gjinisgam aq e'wit ugjit uggepmite'lgaqanm, je thia mo tepawgtiw. ⁶ Gatu 'lpa 'gtu ginnueian, ma lue'wiew muta tl tlimultoqs'p teliaqewei. Gatu ma ginnuow ula muta mo wen pualaq me' espitelmin je mu ta'n goqwei nemi'j tela'tegei aq nutuij teluei.

⁷ Ignmuimg'p ta'n goqwei asgo'tmuig na'qi glaman ma me'gite'lsiw ugjit pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg'l Gjinisgam musga'tuipnn. Etna na Gjinisgam eliamapnn Gjimm'tu'l asgaiwin. Wegla elugwegl 'ntinneg aq apjiw asgaiwig glaman ma' gis ma'mun me'gite'lsiw. ⁸ Si'st a'sutmaiap aq etamg'p Gjisaqamaw ugjit jigla'tuin ta'n goqwei asgaiwig. ⁹ Na teli asitemip, "Moqwa'! 'Ntgelu'lgm ignmultes ugjit gisipugutmn ta'n goqwei asgaiasg. Ta'n tel piam menaqana'ti'tij 'ntmimajuinumg na me' ma'mun musga's'g 'ntml'gigno'tim ugjit apoqonmuan." Na telueg Gjinisgam. Glaman ni'n Poligap tetuji ulgwig 'ngamlamun, ugjit ta'n tel menaqanai glaman Se'suguli ugml'gigno'tim ugji sapu plugwetew ni'neg. ¹⁰ Welgwig 'ngamlamun ugjit ta'n goqwei asgaiwig na'qi, aq ta'n mimajuinu'g penoqitelmipnig. Amasgipnnipnig, gitnmaiap aq gaqaisg nuta'maiap ugjit Se'suguli. Ta'n tujiw menaqanaianeg aq ml'gigno'ti mo geggunmuaneg na tujiw melgigna'iap muta negm apoqonmuip.

Poligap sespetelmajig Golintewaq

¹¹ Tele'i pa wije'i aq elue'wiet ta'n tel ginite'lsi. Gatu gilew gisa'liaoq tla'tegen. Telteg tl wi'gig'tigoq aq igoq ni'n aq mo gisa'liaoq usgumsin ta'n tel wi'gi-gei'. Ala mimajuinu'g ta'n telu'toqig apostale'wijig mo goqwei geggunmi'tigup ta'n goqwei ni'n mo geggunmu je thia mo tepawgtiwan goqwei. ¹² Ta'n tujiw eimaneg na'te'l menaqqajewei musga'tuloqop ta'n teli apostale'witewi aq Gjinisgam elgimip gilew ta'n eimu'tioq. Pugwelg'pnn sangew tela'tega'n aq mo

siwiewap. Paqalaiwaqan aq ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug aq mes-gi'gl 'lgowaqann elugwatmap. ¹³Pas'g ta'n goqwei mo tela'tegewap ugjit gilew. Ta'n tujiw wijitgweiageg mo pipanimuloqop ugjit ignmuinew mijipjewe aq ta'n i'ttes, ta'n igtig ta'nig getlams'tasultijig tela'taqatipnig. Tetuji ulm'tu'tioq ge' apigsigtug ta'n teli opal'luloq, ta'n tel mo ignmuluoq apoqonmuinew?

¹⁴Na gis nige' si'stewei ta'n gisgaje'i naji mittugwalulinew aq ma glutmuluoq goqwei. Mo getuapemuluoq gilew pas'g pualuloq ulapetminew. Muta mo puatmuluoq ta'n goqwei geggummoq gatu awna gilew pualuloq. Mo telte-nug mijua'ji'g 'pgwatelmuanew ungi'guaq wiluow gatu telteg ungi'guaq ugjit mijua'ji'g 'pgwatelmuanew. ¹⁵Gaqoltes ta'n goqwei geggum ugjit apoqonmulinew aq maw ignmalsites ugjit 'ggelu'lgmuow Gjinisgamewigtug. Je tlia ni'n ta'n tetuji gsaluloq gilew tlia mo piami gsaliwoq.

¹⁶Alt teluejig, "Teliaoq mo gesga'tuiweg'p goqwei. Gatu natawe'g'p aq gistesgugsieg'p ta'n teli egs'pugua'lugsieg. Amuj 'gja'tuige'gpn na'tami suliewei."

¹⁷Pipanimuloq, gatu tal gis? Gatu alt ji'n mug elgimipnig, wesua'tugsioqos 'gsulieweimuow? A' na moqwa! Mo telianug! ¹⁸Etamg'p Taitus lien aq ni'n elgimg'p igtig 'gjignaminu ta'n getlams'tasit maw negm. Getu' tlimioq Taitus wesua'tugsioqos 'gsulieweimuow? A' na moqwa! Geituoq, ni'n aq negm gitg wijei Wejuli Nisgam geggung't, aq apjiw wijei tel gegnu pma'tieg.

¹⁹Etug jel tel'tasultioq ne'gaw wejo'tmeg igalsinen gilewewigtug. Moqwa', mo telianug! Nemugsieg Gjinisgam. Telewistueg ta'n Se'suguli tl pualugsigeg tlewistunen aq 'ms't goqwei ta'n tela'tegeieg, nigmatut, wet tla'tegeieg ugjit apoqonmulinew. ²⁰Jipasi ta'n tujiw iga'ian na'te'l 'gji'jultogs'p piltu gamigsultinew je mu ni'n ta'n teli gsatmu aq gilew 'gji'jitoqs'p piltu gamigsin je mu ni'n ta'n teli gsatmu'tioq. Jipasi we'julinew alt te'sioq gi'gaita'ioq, qalipusi-ta'tioq, naqsi lu'o'ltioq, ne'paqtmu'tioq, asgaia'tultioq ta'n teli usgumtultioq, pisui agnimtultioq, me'go'ltioq aq gisa'tuoq mesgi'g sespena'q wejiaq ta'n tel mawo'ltioq. ²¹Jipasi ta'n tujiw lia'n Gjinisgam gisa'lite'w 'ntaqitelmulinew. Atgitemugtua's ugjit pugwelgig ta'n pata'taqatijig aq mo mesgo'ltigupni aq mu gawasgita'gupni ta'n tel pata'taqati'tij aq ta'n teli el'ta'jig ta'n naqana'maqan. Wesgowa's'g ta'n teli winsu angita'sultijig, aq ta'n tel sespo'taqatijig aq newtgutwa'lugutijig wijei tel lugutijig. Mo pualuluoq na wijei tlo'ltinew ta'n tujiw lia'n.

Ugtejgewe'l glusuaqann ta'n Poligap telimapni

13 ¹Ula na nige' si'stewe'tew ta'n eliei naji mittugwaluloq. Ta'n tujiw wen elsutmuaj igtig, amujpa na tapu'siliji gisna nesisiliji geggunaji, ta'n nemia'tipnn opla'tegelij, pa wijei aq ta'n telteg Gjinisgam ugtwi'gatign. ²Ewlu'maqapnig ta'nig pata'taqatipnig aq maw igtig ewlu'maqapnig ta'n tujiw tapueweieg elianeg aq ap ewlu'muloq gesgmnaq eliew. Ta'n tujiw ap lia'n wen ta'n gis pata'teget ma gisumugtmug ta'n tli ugtapula's. ³Pualioq ni'n musga'tulinew ta'n tel lugwej Se'sus 'ntinneg aq ni'n menaqqajewei musga'tultogs'p ta'n tel lugwej Se'suguli wet saputewistog ni'neg. Mo negm menaqa-nagw ta'n tujiw wetapulugsioq gatu awna musga'tugsitoqs'p ugml'gigno'tim. ⁴Mimajuinualsip glaman tepiaq tetuji menaqa'nap, we'gaw gis gujjiewto'qsin, na tujiw wenaqa'lapnn Gjinisgam ugml'gigno'timg aq nige' iapjiw mimajit. Ginu ta'n eimu'ti'gw ugtinneg sangewo'lti'gw aq gisipugutmu'g ta'n tujiw

igtigig getanugsi'gw. Mimajuinu'g teli ugsua'lugsi'gw menaqana'tinenu. Gatu nige' maw mimajulti'gw Se'suguli aq melgigna'ti'gw pa wije' aq negm. Gugunmu'g Gjinisgam ugml'gigno'tim. Ninen e'wmnen ugjit gilew 'ggelu'lgmuow.

⁵ Angite'tmug ta'n telo'ltioq aq 'gji'tug 'gjitm majulgwalanew Se'suguli, gisna pas'g wej tla'taqatioq pas'g nmugsinew. Telgwitgl 'ggamlamunual. Se'suguli ta 'gtinnuaq eig aq me' ignmat ilgwenulin? Majulgwaloq gisna mo majulgwalawoq? ⁶ Elita'sualuloq gisi ul'te'ttoqs'p majulgwalanen Se'suguli. Mo pas'g teli angamgusultiweg Gjinisgam ugtmimajuinuminen, gatu ninen gispugutmeg'p ta'n teli gtlams'tasieg aq menaqqajewei tleiwieg Gjisaqamawigtug. ⁷ Etamg't Gjinisgam ugjit gilew ma' op'la'taqatiwoq glaman tla'taqati-toqs'p ap ta'n goqwei tetaputeg. Mo ugjit musga'tunen ta'n tel gegnu gegina'mua'tieg. Gatu awna pualuleg tetapua'taqatinew Gjinisgamewigtug glaman gis musgalsultitoqs'p ta'n tel gegnu pmita'ioq je tlia ninen masgelmugsieg aq mo teli angamgusultiweg tepawgtultinen. ⁸ Ma goqwei gis tla'taqatiweg ugjit 'gtantunen teliaqewei gatu amujpa pas'g elugutieg ugjit teliaqewei. Ta'n tujiw tl mimajultiwoq teliaqeweigtug mo goqwei gis tla'taqatiweg gatu mo tl mima-jultiwoq, amujpa na igattesnen teliaqewei aq gnuat'ultoqs'p giasgiwewei ta'n tujiw op'la'taqatioq. ⁹ Wel'ta'sultieg ta'n tujiw menaqana'tieg aq masgelmugsieg ta'n tujiw gilew menaqqajewei melgigna'tioq ta'n teli gtlams'tasultioq. Elita'sultieg aq a'sutma'tieg ugjit un'jig 'lta'new ta'n maw lugutinew Gjinisgamewigtug glaman te'sigisg'g me' gigji majulgwalatoqs'p Se'suguli. ¹⁰ Etna na ugjit weju wi'gmuloq nige' glaman ma majiaqto'luoq aq ugtapululuoq ta'n tujiw lia'n. Getu' e'wm Gjinisgam ugml'gigno'tim ta'n ignmuip mo ugjit ugtapuline'w gatu awna ugjit ml'gignewa'luline'w.

¹¹ Nige' wijigatulti'gw, atie'ultuloq. Ulgwijultigw. Ginitaugw ugjit tlo'ltinew pa wije' aq Se'suguli. Jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq, wantaqamigsultigw, aq uleiatultigw. Etamg Gjinisgam, ta'n ignmuetoq gtu' g'saltuaqanm aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq wijitgweiugsinew.

¹² Ul'ta'sualtultigw aq ulgwijimtultigw. 'Ms't ta'nig getlams'tmu'tijig ula tet, puatmi'tij wi'tugsinew.

¹³ Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugge-lu'lgm 'ms't ta'n te'sioq. Etamg Gjinisgam ugjit gtu' g'saltuaqanm ignmugsinew aq Wejuli Nisgam mawa'luginew ta'n teli gtlams'tmu'tioq. Glapis ap nemu'-loq. Poligap.

Na wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Galetiaewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ta'n goqwei Poligap getu tlimugsi'gw ula wi'gatignigtug ta'n ewi'gmuaji ugjit Galetiaewaq.

Poligap gis wi'gig'p ula wi'gatign ugjit a'sutmewinu'g Galetiae'gati. Ula maqamigew tleiawig na mawi ms'gi'g maqamigew teluisig, E'siaji'. (Nige' gisgug teluisig, Aputa-pegiejit). Getu' tlimaji na mimajuinu'g na'te'l Gjinisgam Gisiteget gisi mgnapnn ugjit apostalewitewin ta'nig mo Lesui'peulti'gw.

Na agnutmaqan ta'n pestung'p na wije'i gelu'lg agnutmaqan ta'n Westaulg maw unagapemg pestunmi'tij. Mu igtig gelu'lg agnutmaqan eigtnug. Na wet tlimaji muta alt mimajuinu'g telua'tijig Poligap mu gjitmei apostalewitewigw aq ta'n goqwei pestung mo wejianug Nisgamewigtug. Gatu egsua'tijig.

Poligap wet tl mimajit ula glusuaqann: Westaulg gis gujjiewto'teg aq pa na wije'i aq ni'n maw gujjiewte'im'gsn aq nige' wej mimaji ugjit Nisgam. Glaman ma nugu tla'tegetew na nin ta'n tel puatm (nmitu 2.19b-20).

Ta'n tujiw na gelu'lg agnutmaqan pem se'sa'sg ta'n telgi'g ugs'tqamu na mimajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw getu gji'tu'tij amujpa na majulgwatmnnew na Lesui'pewel' tplutaqann ugjit ugs'tan gisna mu.

Na pipanima'titl Poligapal muta alt Lesui'paq getu gi'gaja'la'tiji jigs'tmnnew na Lesui'pewel' tplutaqnn. Gatu ula mo teltenug.

Poligap telimaji, "Moqwa, muta pas'g gisi ugs'tawi'n ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug."

Telimaji, "Je we'gaw Aplam jigs'tuapnn Gjinisgaml aq getlams'tuapnn aq Gjinisgam na weji tplumapnn pugwelgl goqwe'l."

Ewi'gig'p ula wi'gatign ugjit gina'muan mimajuinu'g mo teltenug gi'gaja'lan ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnnew Lesui'peweie'l tplutaqnn muta pas'g ugs'tan ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gjinisgam Gisiteget megnapnn Poligapal ugjit apostale'witewin. Poligap telimaji pas'g newgte' gelu'lg agnutmaqan (1.1-10)

Na agnutmaqan ta'n Poligap pestung mo wejianug mimajuinuigtug gatu awna Nisgamewigtug (1.11-24)

Poligap igalsit ugtagnutmaqann (2.1-21)

Pas'g ugs'tawi'n ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug (3.1-4.31)

Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew aq maw Gjinisgam ugt'gsaltuaqann (5.1-6.10)

Ango'tmug ta'n tel mimajultioq ula ugs'tqamug (6.11-18)

1 ¹Ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq ula wi'gatign ugjit gilew Galetiaewaq ta'nig getlams'tasultioq. Megnim'p Se'suguli aq Wegwisit Nisgam na Gisiteget. Apaji unaqa'lapnn Se'sugulial ta'n tujiw nepliteg. Na negmow gisi mgnipnig aq elgimipnig ugjit apostale'witewin. Mo mimajuinu'g megnigupnig aq mo mimajuinu'g elgimigupnig. ²Ta'nig getlams'tasultijig eimu'tijig ula tet, puatmi'tij migwitelmanew.

³Etamgig Gjinisgam gujjuu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugge'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

⁴Se'suguli igalsipnaq ugjit 'gtlue'utinal ugjit jigla'lugsinenu ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugl ula ugs'tqamug. Jigs'tuapnn Gjinisgaml gujjuu ta'n gisite'tmlij aq wet tla'te'gep na. ⁵Iapjiw emtoqwalanej Gjinisgam Gisiteget aq miwatmuanej! Na tliaj.

Getu' gnua'tuloq

pas'g newgte' Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm

⁶Sigti paqalaiwioq ta'n teli nqa'si jiglita'ioq Gjinisgamewigtug, Gjinisgam ta'n wigumugsioqop! Negm gis wigumugsioq wet sapu tl lugwet Se'sugulial, na Se'suguli ta'n teli gsalugsioq aq ewlitelmugsioq. Gjinisgam wigumugsioqop aq megnugsioqop ugjit gugunmnew iapjiwewei mimajuaqan, gatu gilew gisita'sultioqop piluei agnutmaqan majulgwatmnew. ⁷Mo naji gtme't'p gelu'lg agnutmaqan aq na teliaq. Gatu telimuloq muta eimu'tijig alt mimajuinu'g ta'n asgaiugsioq ta'n teli gtlams'tasultioq wejo'tmi'tij gawasga'tunew gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. ⁸Gatu je tlia ninen gisna ansale'wit ugjie' wa'so'q 'gtu pestunmuleg piluei gelu'lg agnutmaqan ta'n mo wije' aq ninen pestunmuleg'p, Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm, na Gjinisgam Gisiteget ugtapulaj. Mn'tua'gig lietew! Na! ⁹Ninen gis telueie'g'p aq ap nige' teluei pa na wen pestunmatmugsioq piluei gelu'lg agnutmaqan, je mu na Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm ta'n gilew gisi gtlams'tmoq, na negm Gjinisgam ugtapulaj, mn'tua'gig lietew.

¹⁰Mo ni'n wejo'tmu tetapua'lulinew aq uli usgumulinew. A' na moqwa! Gatu wejo'tm tetapua'lan Gjinisgam Gisiteget aq apostale'witewi ugjit Westaulg. Gatu me' ugjo'tman tetapua'lan mimajuinu'g na mo gis lugowaq Se'suguli, na.

Nige' telimuloq ta'n teli apostale'witewi

¹¹Nigmatut, ge' gnua'tuloq na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloqop mo wejianugup mimajuinuigtug. ¹²Mo mimajuinu'g telimigupnig aq mo gegina'-muigupnig. Gatu awna Se'suguli, na negm musgalsip aq na gegnua'tuip.

¹³Nigmatut, gis nutmaioqop ta'n i' tle'iap ta'n tujiw gigji majulgwatmaneg Lesui'paq ta'n telo'tijig. I' amasgipnnul'pnig ta'nig getlams'tasultijig Se'suguli aq mo ewlitelmaqapni. Wejo'tmap ta'n tel we'gusipgwatu seioqwa'la'n. ¹⁴Me' gneg eimap ta'n tel majulgwatmap Lesui'paq ta'n teli gtlams'tasulti'tij je mo igtigig ta'n teppo'ltieg'pnig. Me' gigji majulgwatmap ta'n nujjinaqi'g gis telo'tipnig aq majulgwatmap ugt'tplutaqanml ta'n tel we'gusipgwatu.

¹⁵Gatu Gjinisgam ta'n teli ul'telmp, megenip gesgmnaq ugs'tqamuiwaneg ugjit lugowan. ¹⁶Gisita'siteg musga'tuipnn ugguwisil aq gisa'lip 'gji'jian Se'suguli

glaman gelu'lg agnutmaqan gisi pestunmuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw ugjit negm. Gatu mo eliewap mimajuinuigtug ugjit negmow gnuatuinew na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁷Mo eliewap Selusalemg ugjit nat nmian ta'nig apostale'witeul-tipnig gesgmnaq ni'n. Gatu awna smtug siawa'siap na maqamigew teluisig Alapia, aq na tujiw apaja'siap Tamasgusg. ¹⁸Nesipunqe'ieg gis pmiaq, elianeg Selusalemg nat nmi'g'p na Pie'l ugjit agnutmanen. Wijitgweiaqap ta'pu aqantie'uti. ¹⁹Gatu mo nemiaqapni igtigig apostale'wijig pas'g na Ji'mej, na Gjisaqamaw Se'sus ugjignaml.

²⁰Ta'n goqwei ewi'gm teliaq. Gjinisgam geitoq mo etli egsuew.

²¹Na tujiw elia'p na maqamigal teluisigl Silia aq Silisia. ²²Na mimajuinu'g Jutiaewa'gig ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug mo nenuigupnig na tujiw. ²³Pas'g geitu'tip ta'n goqwei igtigig telimgwi'tij, "Na ji'nm ta'n i' tli amasgipnugsig'gup, nige' pestunmatg gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli, negm na ta'n wejo'tg'p seioqwa'tun." ²⁴Na tujiw emtoqwala'tipnn Gjinisgaml aq miwatmua'tipnn ugjit ta'n tel gawasga'siap Gjinisgamewigtug aq nige' wet sapu tl lugwet ni'neg.

Poligap weltesguaji igtigig apostale'wijig

2 ¹Metlasipunqeg jel ne'w gis pmiaq, apaja'siap Selusalemg maw Pnnal aq Taitus wijeiugsieg'p. ²Wej liap na'te'l muta Gjinisgam telimip lien. Na ta'n tujiw iga'ie'g, newgtugwa'lugutipnig weltesgaqatteg iganpugulti-jig. Gegnua'taqapnig na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmaqapnig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, glaman 'gjittaq ta'n goqwei pestunmatm. Mo puatmuap 'ntl-gowaqan ta'n gis lugwatmap aq ta'n elugwatm ma tali ugtapsuninug aq seioq-wiatew. ³Nitap Taitus mo gi'gajalagup ugjit elugwa'tasin tlia Gli'gewa'juj, ⁴je tlia alt ji'nmug ta'nig wijitgweiuigsieg'p puala'tipnn lugwatasilin. Mo gejaqat-jig egsua'tipnig ta'n tujiw teluejig wijei teli gtams'tasulti'tij 'st'ge' ninen. Na wegla pisgwita'pnig ugjit 'gji'tunew ta'n tel lugutieg aq me' majulgwatmnen Lesui'peweiei 'tplutaqan. Gatu Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu aq nige' mo nugu elita'sua'tmug ta'n tel majulgwatmugg Lesui'peweiei 'tplutaqan ugjit ugs'ta'ultinenu. Nutmapnig na ula aq getu gi'gajalugsieg'p ugjit majulgwatmnen. ⁵Mo ignmuaqatt'pnig assumugsinen je ta'n teli pgiji psigwate'n na. Wet tla'taqatieg'p ugjit gilew muta mo puatmug'p na gelu'lg agnutmaqan sa'se'wa'tas'gtn glaman giasgiwewei 'gji'tuoq teliaqewei. Na tujiw gelu'lg agnutmaqan menaqqajewei siaw pestunmugsitoqs'p.

⁶Gatu na ji'nmug Pie'l, Ji'mej, aq Sa'n, ta'nig mimajuinu'g teli ugsua'la'tipnig iganpugultinew, mo telimigupnig ugjit angua'tun goqwei ta'n tel pestunm. Na teluei muta mo tale'nug ta'n wenoltipnig. Mo Gjinisgam ilsumagul mimajuinu'l ta'n ginu tel nmu'g. Etna na ugjit. ⁷Gatu awna nemitu'tip ta'n Gjinisgam teli ignmuip 'ntlgowaqan ugjit pestunman na gelu'lg agnutmaqan ta'nig mo Lesui'peulti'gw pa wijei aq ta'n teli ignmuapnn Pie'lal ugtlgowaqan ugjit pestunmn Lesui'pewigtug. ⁸Gjinisgam ignmuapnn Pie'lal na ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin aq pestunmuan Lesui'pewigtug aq pa na wijei ignmuip ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin aq pestunmuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁹Ji'mej, Pie'l, aq Sa'n, ta'nig mimajuinu'g teli ugsua'la'tipnig iganpugultinew, nemitu'titeg ta'n Gjinisgam teli e'wip. Na tujiw geitu'tip Gjinisgam ignmug-sieg'p 'ntlgowaqaninen. Na tujiw 'ms't wel'te'tmeg maw lugutinen. Pnnal aq

ni'n lugwenen ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq negmow Lesui'pewigtug. ¹⁰ Pas'g pipanimugsieg'p ugjit apoqonmuanen ta'nig nuta'ma'tijig. Na ula wije'i attig-na'siap ugjit tla'tegen.

**Me' enmiaq Pie'l emittugwalapni ta'nig getlams'tmu'tijig
na 'g'igan Antioq aq Poligap wetapulatl Pie'lal**

¹¹⁻¹² Ta'n tujiw Pie'l amgwesewei Antioq emittugwalapni ta'nig getlams'-tasultijig, mawatalulti'tipnig Lesui'paq aq maw igtigig ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'peweiei 'tplutaqan aq mo wel'te'tmi'ti'gw lugwatasultinew. 'Ms't mawatalultijig. Gatu ta'n tujiw alt ji'n mug, na Lesui'paq ta'n Ji'mej gis petgimapni, peita'titeg, na esseta'sip aq mo getu mawatalultigupni ta'nig mo Lesui'peulti'gw muta jipalapni ta'n luetaq, wegla ta'nig Ji'mej petgimapni. ¹³ Na glapis igtigig Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig mena'toltijig aq wije'wa'-titl Pie'lal aq nigtuaitiji ta'nig mo Lesui'peulti'gw. We'gaw glapis gisa'la'titl Pnnalal wittoqwa'lgwi'titl. ¹⁴ Ta'n tujiw nemituaneg mo telolti'gw pa wije'i aq ta'n teli gtlams'tasultijig gelu'lg agnutmaqan, aq mo majulgwatmi'ti'gw telia-qeweigtug, ni'n wetapul'p Pie'l mimajuinuigtug muta etli op'la'teget. Ta'n etl mawtesgatulti'tij ni'n telim'p, "Gi'l na Lesui'pewin. Gatu gis sa'q mo majulgwatmun Lesui'peweiei 'tplutaqan. Tal gis gtu' munsaiajig ta'nig mo Lesui'-peulti'gw majulgwatmnew? Mo na teltenug. Gi'l na Lesui'pewin. Gatu gis sa'q tleiawin 'st'ge' igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Tal gis gtu' munsaiajig tleiaultinew 'st'ge' Lesui'paq? Mo na teltenug."

**Na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq
aq 'ms't mimajuinu'g mo Lesui'peulti'gw
weji ugs'ta'tijig ta'n teli gtlams'tmi'tij Se'suguliewigtug**

¹⁵ Na teliaq, weji ugs'tqamultiegup Lesui'pewigtug. Mo tleiawiweg ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'paq ugt'plutaqanmuow. ¹⁶ Gatu geitueg mimajuinu pas'g gis tetapu'etew Gjinisgamewigtug, ta'n teli gtlams'tasij Se'suguliewigtug. Geitueg mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan muta ma gis majulgwatmug giasgiwewei. Ninen Lesui'peultieg elt getlams'tasultieg Se'suguliewigtug glaman alt ninen tetapuita'tesnen Gjinisgamewigtug. Elsapu tl lugweg ta'n teli gtlams'tasultieg Se'suguliewigtug, aq mu ta'n tela'taqatieg ta'n telteg 'tplutaqan. Muta mimajuinu mo gis tetapu'egw Gjinisgamewigtug ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan.

¹⁷ Ninen gisi gtlams'tasultieg Se'suguliewigtug aq lita'sultieg ugjit gtlamia'tinen Gjinisgamewigtug. Goqwei gis tliaq pa na pata'taqatieg ninen ta'n getlams'tasultieg Se'suguliewigtug. Etug Se'sus gisa'lugsieg tla'taqatinen? A' na moqwa'. Mo telianug. ¹⁸ Ta'n tujiw tlua'n 'tplutaqan ta'n majulgwatm mo tepawgtinug aq puna'tu gatu na tujiw il majulgwatm na musga'tu ta'n teli op'la'p ta'n tujiw puna'tuaneg. ¹⁹ Mo gis gugunmu giasgiwewei 'tplutaqan. Amujpa na Gjinisgam ugtapulitew nepm. Amuj pa na nepm. Gatu Se'suguli gis gujjiewto'teg aq ta'n tujiw getlams'tasiap pa wije'i aq ni'n maw gujjiewgte-'img'sn aq nige' wej mimaji ugjit Gjinisgam. ²⁰ Glaman ma nugu tla'tegew ta'n ni'n tel puatm gatu awna ta'n Gjinisgam tel puatg, muta Se'suguli eig 'ntinneg. Aq nige' ta'n tel mimaji ula ugs'tqamu, pas'g elita'sualg Gjinisgam uggwisl ta'n gesalit. Negm ta'n iga'toqop ugmimajuaqanm ugjit ugs'tawi'n. ²¹ Mu ni'n

menuege'iaq Gjinisgam aq ta'n teli ulitelmuit. Ma ni'n tleiw pa wije aq na ta'nig ugsua'tu'tij Gjinisgaml ta'n tla'tegelitl ulitelmuginsenu pa wije aq mo tali ugtapsuninug. Ma ni'n apaji lita'siw ta'n tel majulgwatm 'tplutaqan ugit ugs'tan. Muta mimajuinu gisi ugji ugs'taj ta'n tel gu'gung Lesui'paq ugt'plutaqanmuow na tujiw Se'suguli pisuiw ugji 'nputugunaq aq na mo telianug.

Majulgwatmn 'tplutaqan gisna 'gtlams'taj

3 [Gisi ugs'tates ta'n majulgwatmn 'tplutaqan gisna ta'n teli gtlams'taj? Amuj ta'n teli gtlams'tasin Se'suguliewigtug muta mo gis majulgwatmun Gjinisgam ugt'plutaqanml giasgiwewei.]

¹ Gis lue'wa'lugsioq gilew Galetiaewaq. Wen puntalugsioqos? Eimu'tioqop aq nutmoqop ta'n tel pestunmaneg ta'n tel gujjiewgto'j Se'suguli na Westaulg. ²Ge' tlimig ula pas'g newgte' ta'n goqwei. Weji msnmoqos Wejuli Nisgam ta'n tel tla'taqatioq ta'n telteg 'tplutaqan? A' na moqwa! Wejuli Nisgam pisgwap 'ggamlamunuaq gis nutmoq Se'suguli aq elita'sualoqop ugss'ta'ugsinew. ³Etna na Wejuli Nisgam ta'n ignmugsioq na ml'gigno'ti piltu mimajultinew. Gatu me' tal'ta'sultioq tepi ml'gigna'tioq gaqa'tuanew ta'n Wejuli Nisgam poqji tl lugwet 'gmimajuqaanmuaw, gis lue'wa'lugsioq ta gilew! Ma gis tla'taqatiwoq 'ngutugwa'lugutitoqs'p. ⁴Gis maw muni amasgipnnugsioq ugjit ta'n teli gtlams'-tasultioq gelu'lg agnutmaqan. Na nige' gaq jiglo'tutoqs'p na! 'Lpa mo gisi gtlams'taw! ⁵Ta'n tujiw Gjinisgam ignmugsioq Wejuli Nisgaml aq tela'tegepnn paqalaiwaqan ta'n gilew eimu'tioq, wet tla'tegesnn wegla muta gilew wejo'-tmoqop tla'taqatinew ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan? A' na iiji moqwa! Wet tla'tegepn muta gilew jigs'tmnew na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli aq elita'sualoqop ugjit ugs'taugsinew.

⁶Pa na wije telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn ugjit Aplamal, "Getlams'ta'sipn ta'n Gjinisgam telimt'pnn. Etna na ugjit Gjinisgam weli ugsua'lapnn Aplamal tetapu'elin." ⁷Ugji gina'masultigw! Na mimajuinu'g ta'n getlams'tasultijig Gjinisgamewigtug aq na tel pmita'jig 'lpa na negmow pa wije aq Aplameg je me' aq ta'nig wetagutmu'tijig. Gjinisgam na tel nmiaji ta'nig getlams'tasultiliji 'gji'tmei Aplam un'jang. ⁸Gjinisgam gisita'sip, "Ta'n tujiw tetaputesg iga'q ta'nig mo Lesui'peulti'gw ugs'tawiataq aq tetapua'tijig Gjinisgamewigtug, 'gtlams'-tasulti'tij Se'suguliewigtug." Gis sa'q Gjinisgam ula telimapnn Aplamal aq gis wi'gas'g ugtwi'gatiqnigtug. Gjinisgam teluet, "Ugs'tawia's ta'n te'sit mimajuinu ta'n getlams'tasit 'st'ge' gi'l." ⁹Aplam getlams'tuapnn Gjinisgaml aq teluelij Aplam tetapu'en aq na teliaq. 'Ms't ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug na tetapua'tijig pa wije aq Aplamo'q ta'n getlams'tasip Gjinisgamewigtug.

¹⁰Ta'nig elita'suatmi'tij majulgwatmnnew Lesui'pewei 'tplutaqan ugjit ugs'-taultinew, niguita'jig Gjinisgamewigtug aq Gjinisgam ugtapulataq. Mn'tua'-gig 'lta'taq muta mo wen gisi majulgwatmug giasgiwewei. Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Ta'n wen mo apji majulgwatmug 'ms't goqwei ewi'gas'g Lesui'pewei 'tplutaqanigtug Gjinisgam ugtapulataq." ¹¹Nige' weli gji'tuoq, ma Gjinisgam ugsua'lagul tetapu'elin ta'n majulgwatml 'tplutaqan, muta mo wen gisi majulgwatmug giasgiwewei. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Ta'n wen Gjinisgam teluet tetapu'elin ta'n teli gtlams'tmlj, iapjiw mimajilal." ¹²Ta'n tel majulgwatmn 'tplutaqan ugjit tetapu'en Gjinisgamewigtug,

mo wejianug ta'n teli gtlams'tasin. Tel wi'gas'g 'tplutaqanigtug, "Mimajuinu ta'n mo elistmug Gjinisgam ugt'tplutaqanml je mu newgte' negm tetapu'et Gjinisgamewigtug."

¹³Se'suguli iga'lugsig'gupn ta'n tli ugtapulugsig'gup muta ma gis wajui gugunmug Lesui'peweiei 'tplutaqan. Negm wetapulut'p ugjit ginu. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug, "Ta'n wen gujjiewgto'tg, na gisi ilsumut ulmaje'n." ¹⁴Se'suguli gisi np'g'pnaq glaman elt ta'nig mo Lesui'peulti'gw gisi ugs'taultitaq ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug. Ninen Lesui'peultieg aq igtigig mimajuinu'g, 'ms't ginu ta'nig getlams'tasulti'gw, gisi msnatesnu Wejuli Nisgam. Na teli tplumugsig'gup Gjinisgam Gisiteget pa wijei aq ta'n teli tplumapnn Aplamal.

**Lita'sultioq 'tplutaqan ugs'tan gisna
ta'n Gjinisgam Gisiteget teli tplumugsioqop**

¹⁵Wijigatulti'gw, na tel pmiaq te'sigisg'g. Ta'n tujiw mimajuinu'g teplumtulti'tij aq mesaqan wi'gas'g wi'gatignigtug aq ugwisunmual ewi'gmi'tij na tujiw newgte'jit ma gisi sa'se'wa'tug. ¹⁶Gjinisgam pugwelgl goqwe'l teplumapnn Aplamal aq ta'n wetagutg. 'Lpa tla'tegetal. Mu teluenugup na teplumapni 'ms't un'jang ta'n wetagutmu'tijig Aplameg muta mo wesgumagupni 'ms't Lesui'paq. Gatupas'g newgte'tliti un'jann, ta'n wetagutmliti na Se'sugulial. ¹⁷Ula na getu tluei, Gjinisgam Gisiteget teplumapnn Aplamal ugjit ugs'tawian ta'n te'sijig teli gtlams'tmu'ti'tij. Na ta'n goqwei Gjinisgam gisi tputg ma gisi sa'se'wa'tas'gtnug. Ne'w gasgiptnnaqanipunge'g jel nesisga'q Gjinisgam ignmuapni Isle'laq 'tplutaqan, gatu ula 'tplutaqan ma gis suisga'tug aq ma gis sa'se'wa'tug na gis agnutmamgewei ta'n Gjinisgam gisi tplumapnn Aplamal. ¹⁸Ma gisi msnmuoq ta'n goqwe'l Gjinisgam teplumugsioqop ta'n tel majulgwatmoq Lesui'peweiei 'tplutaqan. Wegla 'ms't wejiaqal ta'n Gjinisgam teli tplumugsioq. Mesnmoqol pa wijei aq Aplamo'q ta'n teli msg'p ta'n Gjinisgam teli tplumapnn muta getlams'tuapnn Gjinisgaml aq pa na wijei ginu getlams'tasulti'gw aq mesmu'g.

¹⁹Gatu goqwei Gjinisgam Lesui'paq weji ignmuasni 'tplutaqan? Weji ignmuapni ugjit neia'tuanew ta'n teli opla'taqati'tij mimajuinu'g. Na 'tplutaqan iga'tas'g'p ugjit e'was'gtn glapis Se'suguli newgte'jit ta'n Aplameg wetagutg pegisingeg. Etna na Aplamal ta'n Gjinisgam 'ms't goqwei teplumapnn. Gjinisgam ignmuapnn ugt'tplutaqanm Mowisal e'wmuaj ansale'wiliji aq Mowis ignmuapnig mimajuinu'g. Negm nutagnutmewinu na. ²⁰Gatu ta'n tujiw Gjinisgam teplumateg Aplamal ugsisgwa'lapnn aq mo e'wagupnig nutagnutmewinu'g, ansale'wiliji, gisna Mowisal, gisna ta'n pas'g wenn.

Goqwei weji ignmuasni 'tplutaqan

²¹Etug Gjinisgam ugt'tplutaqanm aq ta'n teli tplumapni getantigl? A' na ijgi moqwa! Pa na gisi ugs'ta'tigusnn ta'n tel majulgwatmu'g 'tplutaqan na tujiw mimajuinu'g tetapua'ti'tisoq ta'n tel majulgwatmi'tij na 'tplutaqan, pas'g mo telianug. ²²Pas'g tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignig ta'n 'ms't mimajuinu'g eimu'tijig elue'utigtug aq ma gis jiglita'gwig. Gjinisgam teplumugsig'gup jigla'tugsinenu lue'utigtug ta'n tujiw getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug.

²³Na 'tplutaqan angweiusieg'p ninen na Lesui'peultieg aq assumugsieg'p glapis Nujiugs'tawi'wet pegising, glapis Gjinisgam musga'tugsig'gw ninen maw

'ms't wen gisi ugs'ta'titesnu ta'n teli gtlams'tasulti'gw. ²⁴ Lesui'peweiei 'tplutaqan assumugsieg'p aq gegina'mugsieg'p glapis Se'suguli pegisingeg. Na tujiw Se'suguli gisa'lugsieg tetapua'tinen Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasultieg negmeg. ²⁵ Gatu nige' tetaputesg iga'q ta'n tujiw mimajuinu'g tetapua'tinew Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug aq 'tplutaqan mo nugu assumugsiweg.

²⁶ Na nige' 'ms't gilew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguli, na gilew Gjinisgam un'jang. ²⁷ Ta'n tujiw 'gtlams'tmu'tioq Se'suguli, sign'tugsioq aq toqwa'lugsioq Se'suguliewigtug. Ignmugsioqop na ml'gigno'ti ugjit tlo'ltnew 'st'ge' Se'suguli. ²⁸ Nige' Gjinisgam mo piltu nemugsigw, Lesui'paq gisna ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ta'nig gisteju'g gisna ta'nig assumultijig, ji'n mug gisna e'piig. Ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug gisa'lugsigw wijei teli espo'ltnenu. ²⁹ Pa na gilew tleiaultioq Se'sugulieg, na gilew wetagutmu'tioq Aplameg aq 'msntoqs'p ta'n goqwei Gjinisgam teli tplumugsioqop.

4 ¹ Gatu migwite'tmug, ta'n tujiw mimajuinu teplut'p ignmuanew mesgi'g milesuaqan unjanl, aq negm pas'g mijua'ji', 'ms't goqwei ta'n ungi'gul ignmualij ugtaligam pas'g mo assut mug glapis gisigwej. ² Amujpa na jigs'tua-jig ta'nig angweiajig aq igtigig ango'tmua'tij ta'n goqwei ugtaligam glapis tepipuna'j ta'n ungi'gul teluelipnn. ³ Etna na ula wijei teliaqap ugjit ginu gesgmnaq getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Ula ta'n goqwe'l ugs'tqamugewe'l assumugsi'gup pa wijei aq gisteju ta'n assumuj. ⁴ Gatu ta'n tujiw tetaputesg iga'qeg Gjinisgam petgimapnn uggsi'w. Weji ugs'tqamuilipnn e'pitewigtug aq Lesui'pewilipnn. Majulgwatmlig giasgiwewei Lesui'peweiei 'tplutaqan. ⁵ Na wet tla'tegap Se'sus, glaman ta'n tujiw nepgeg ugjit mimajuinu'g ugs'tan, iga'lata ta'nig assumgwi'tigul 'tplutaqan, glaman Gjinisgam gisa'laji negmow un'jang.

⁶ Elt gilew na Gjinisgam un'jang. Etna na ugjit petgimapnn Wejuli Nisgaml 'ggamlamuninaq glaman nige' gisa'lugsig'w thui'tanenu Gjinisgam, "Tata't" gisna "Nu'." ⁷ Etna na ugjit nige' geituoq mo nugu gisteju'ultioq gatu awna Gjinisgam un'jang. Muta nige' un'janultioq, Gjinisgam ignmugsitoqs'p 'ms't goqwei ta'n geggunmuloq ugjit un'jang. Na tel'te'tg'p Gjinisgam.

Poligap sespetelmaji Galetiaewaq

⁸ Nigmatut, gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoq, gesgmnaq nenuawoq Gjinisgam na gisteju'ltioqop ugjit ta'nig telui'toqopnig nisgamaq je mu mimajulti'gupnig aq mo nisgameulti'gupnig. ⁹ Gatu nige' el'ta'ioqop Gjinisgamewigtug, gisna ni'n thueg Gjinisgam gisa'lugsioqop lta'new negmeg. Tal gis thiaq getu apajita'ioq aq apaji gisteju'ultioq ta'n goqe'l mo Gjinisgam, menaqanaq aq mo tepawgtinug ugjit ugs'tawugsinew? ¹⁰ Wejo'tmoq tetapua'lanew Gjinisgam ta'n tela'taqatioq gisna ta'n mo tela'taqatiwoq, gegnue'gl na'gwegl aq pestie'umgl ta'n gisi mgnmoqol, tepgunsejig, gisna newgtipunqegl. ¹¹ Sespetelmuloq aq jipasi muta etlite'tm etug ma goqwei ugja'tuoq ta'n tel melgi lugweiap ugjit gilew.

¹² Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq, etawaqtmuloq tlo'tinew 'st'ge' ni'n muta wejo'tmap tle'n 'st'ge' gilew. Mo amsala'liwoqop ¹³ ta'n tujiw elianeg amgwesewieieg. Pestunmuloqop gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei je thia we'gaw gesnugwaiap. ¹⁴ Mo ejiglipnniwoqop gisna penoqitelmiiwoqop we'gaw

asgaiugsioq ta'n tel gesnugwaiap. Gatu awna wesua'lioqop aq angweiwioqop pa wijeí aq ni'n na Gjínisgam ugtansale'witemig. Wel'ta'sualioqop ni'n pa wijeí aq ta'n teli ul'ta'sualagoq Se'suguli. ¹⁵Tetuji ulgwijulti'gup ta'n tujiw mawo'l-ti'gweg. Ula gis thua's ugjit gilew, tel jigtu apoqonmuioqop, ignmuigoqop ta'n pas'g goqwei je tlia inaqane'l 'gpu'gugugl. ¹⁶Gatu etug nige' teli ugsua'lioq pa wijeí aq ta'n wen getanugsioq, muta teliaqewei telimuloqop.

¹⁷Ula egsugina'mua'tijig weleiugsioq, gatu mo wet tla'taqati'gw ugjit 'gge-lu'lgmuow. Pas'g wejo'tmi'tij nigtua'lugsinenu glaman me' enmiaq gilew lita'sualatoqs'p aq wittoqwa'latoqs'p. ¹⁸Gelu'lg ta'n tujiw mimajuinu'g weleiugsioq 'lpa tla'taqati'tij ugjit 'ggelu'lgmuow aq ugjit Gjínisgam. Tla'taqati'tis ta'n tujiw i'man ta'n eimoq aq ta'n tujiw mo i'muan. ¹⁹Nun'jantut, ta'n mawi gsaluloq, teli asgaiwioq pa wijeí aq e'pit ta'n gesnugwaj getu un'jannij. Esg-maluloq glapis na na'gweg iga'q ta'n tujiw ignmuoq Se'suguli ilgwennugsinew. ²⁰Etna na ugjit 'gsatmug i'man ta'n eimoq glaman gis agnutma'ti'gup. Na tujiw 'gji'tu ta'n gis tlimuligoq, gatu mo geitu ta'n tlimuligoq ugjit 'ggelu'lgmuow aq ma'mun sespetelmuloq.

Eigal aq Sala

²¹Gilew ta'nig getu majulgwatmoq 'tplutaqan ugjit ugs'tan, amuj nestmoq ta'n Mowiso'q gis wi'gig'pneq. ²²Gis wi'gig'p, "Na Aplam toqona'pnig uggwisg. Gisteju'sgw, teluisit Eigal, newgte'jilitl geggunmuapnn uggwisl aq ugte'piteml teluisilitl Sala geggunmuapnn igti'gl." ²³Gisteju'sgw maljewe'juip ta'n tujiw uggwisl Ismial ugs'tqamuiliteq. Teli ugs'tqamuilipnn pa wijeí aq esgwia'tijig mijua'ji'g. Gatu ugte'piteml Sala maw gisigui'sguip aq mo gis gugunagup-nig mijua'ji'g, gatu Gjínisgam teplumt'pnn ugjit gugunan 'lpa'tujl aq na tujiw uggwisl Isaaq ugs'tqamuilipnn. ²⁴Na ula ta'n teliaqap ugjit wegla tapusijig e'píjig aq un'januaq musga'tugsi'gul ta'pu nemi'gl ta'n Gjínisgam tela'teget ugjit mimajuinu'g. Ignmuapni Lesui'paq na 'tplutaqann ta'n eimu'tipnig na gm'tng ta'n teluisig Sainai. Teplumapni ta'n wen jigsitg 'ms't goqwei ewi'gas'g 'tplutaqanigtug tetapu'et Gjínisgam ugsisgug. ²⁵Gatu ugjit ta'nig wejo'tmi'tij teta-pua'tinew Gjínisgamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqan, wijeí tela'teget ta'n tela'teget ugjit Eigal aq uggwisl. Gjínisgam 'tplutaqan ignmuapni Lesui'paq na gm'tnigtug teluisit Sainai ta'n epit Alapiae'gati. Negmow ta'nig majulgwatmi'tij pa wijeí aq Eigal aq uggwisl, gisteju'ultioq aq assumgwi'tij ula Lesui'peweíeí 'tplutaqan. We'gaw na Lesui'paq ta'n emtoqwala'titl Gjínis-gaml Selusalemg ta'n telteq 'tplutaqan, gisteju'ultijig ta'n tel majulgwatmi'tij ula 'tplutaqan. ²⁶Gatu ugjit ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug, wijeí tela'teget ta'n tela'teget ugjit Salaal aq uggwisl. Ginu tleiaulti'gw na 'gji'gan Selusalemg ta'n Gjínisgam etli eleqe'witewit. Mo ginu gisteju'ultigw. Ginu Sala un'jang. ²⁷Na ula wesgutg'p Aiseiao'q ta'n tujiw igan gnu'a'tegeteg,

"E'pittut ta'n menaq un'janiwn

nige' gi'l gisi ul'ta'sites.

Gisi sigti ulgwijintes

nige' ne'gaw mo un'janiwun.

Muta ignmultes me' pugwennan

ta'nig wetagutmu'tijig je mu e'pit

ta'n pugwenniji geggunaji nige'." Eta na a.

²⁸ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq, nige' gilew Gjinisgam un'jang ta'n teli tplumapnn Aplamal, na tela'tegep, pa wije' aq ta'n teli tplumapnn ugjit gugunan uggwisl aq na tujiw Isaqal ugs'tqamuit. ²⁹ Gatu nige' ginu, ta'n ugs'-tqamulti'gup na Wejuli Nisgamewigtug, gitnme'ugsi'gw ta'nig pualugsi'gw gu'gunmnenu Lesui'peweie' 'tplutaqan. Pa na wije' aq Isaqal ta'n Gjinisgam teli tplumapnn Aplamal gitnme'iut'p gistejui'sgw uggwisl Ismial. ³⁰ Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

“Gjinisgam telimapnn Aplamal ugjit 'pgotgiman uggistejui'sguml aq uggwisl. Muta gistejui'sgw uggwisl ma gisi msnmligw ta'n goqwe'l assutgl Aplamal, pas'g ugte'piteml uggwisl gisi assutmlital.”

³¹ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq, ggijinu mo gistejui'sgewigup. Na Lesui'peweie' 'tplutaqan mo assumugsigw. Etna na ginu ta'nig getlams'tasulti'gw aq 'msntesnu ta'n goqwe'l gelu'lg' ta'n Gjinisgam teplumapnn Aplamal. Negmow ta'nig wejo'tmi'tij majulgwatmnew 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgaml ma 'msnmi'tigul.

Elugwa'tasin

5 ¹ Assumsulti'gup. Se'suguli iga'lugsi'gup ugjit mo majulgwatmnenu Lesui'peweie' 'tplutaqan ugjit ugs'ta'tinenu. Gatu awna ml'g'pugultigw ta'n teli iga'lugsioqop Se'suguliewigtug. Mut apaji glpisultinew ta'n tel majulgwatmoqop Lesui'peweie' 'tplutaqan.

² Jigs'tuig, ta'n teluei, lita'sultioq ta'n tel lugwatasultioq aq ta'n tel majulgwatmoq Lesui'peweie' 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgamewigtug, na tujiw Se'suguli ma tali ugtapsunig ugjit gilew. ³ Ap 'mjit newgt teluei, “Ta'n pas'g wen wejo'tg tetapua'lan Gjinisgaml ta'n tel lugwatasij amujpa na gaqi majulgwatg 'ms't goqwei ta'n telteg Lesui'peweie' 'tplutaqan.” ⁴ Se'suguli mo tali ugtapsunig ugjit gilew me' lita'sultioq ta'n tel majulgwatmoq Lesui'peweie' 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgamewigtug. Ejiglita'ioq ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsioq. ⁵ Gatu ninen, elita'sualg't Gjinisgam ugjit gisa'lugsinen tetapua'tinen. Giasgiwewei geitueg na tla'tegetew. Aq ula esgmalg't Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim ugji sapu tl lugwen ta'n teli gtlams'tmeg. Tetaqite'tmeg na tliatew. ⁶ Ta'n ginu tleiaulti'gw Se'suguliewigtug mo tal sespete'tmugw lugwatasulti'gw gisna mu. Gatu ta'n goqwei tepawgtig na ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq gis nmitas'gt'tew ta'n teli gsalug igtigig.

⁷ Tetuji ul lugutioqop! Pa wije' aq wen ta'n nuji igatne'wet. Pas'g igtig igantesgasg aq gisa'l'sg ge'gwa'sin. Aq nige' apatnugsioq ta'n tel majulgwatmoq teliaqewei. Sigt' paqalawioq ta'n teli ignmuoq igtigig 'nqa'lugsinew ta'n teli gtlams'tasultioq. ⁸ Gjinisgam ta'n wigumugsioqop mo elgimagupni negla nujiugsugina'mua'tiliji. ⁹ Ta'n i' thue'tij, “Ta'n tujiw pipnaqan el'tun pas'g ta'sg apita'taqan wesua'toq ugjit gisitun pipnaqan apitaqtn.” Aq pa na wije' i'g ta'n eimoq mimajuinu ta'n gaqi msiataq igtigig. ¹⁰ Gatu gilew mo pa na wije' aq negmow. Gilew na Gjinisgam un'jang. Etna na ugjit elita'sualuloq tla'taqatinew ta'n telimuloqop aq mu ta'n igtigig telimugsioq. Geitu Gjinisgam ugtapulatal na mimajuinu ta'n getu wenig ta'n ewnasa'lugsioq aq gitnme'ugsioq.

¹¹ Wijigatulti'gw, alt mimajuinu'g teluejig ni'n Poligap al pestunmatm, “Amujpa na mimajuinu'g elugwalujig aq majulgwatmi'tij na Lesui'peweie' 'tplutaqan ugjit gisi tetapua'tinew Gjinisgamewigtug.” Gatu mo telianug. Pa

na tliaq ma nugu gitnme'wimg aq ma ulmaita'siw muta ula agnutmaqan mo wen asgaiagug. Gatu awna me' gitnme'wimg aq welmaita'si aq ula musga'sg ta'n tel pestunm teliaqewei ugjit ugs'taultinew. Pas'g gisi ugs'ta'titoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug ta'n tel gujjiewgto't'pnaq ugjit ginu. ¹²'Gsatmug wegla nujigina'mua'tijig ta'nig pualugsioq lugwasultinew aq wetme'ugsioq, niguita'new ta'n eimu'tioq aq punajeiugsinew.

¹³Wijigatulti'gw, ignmugsioqop assumugsinew. Gatu mut e'wmanew ugjit tla'taqatinew ta'n getu goqwei puatmoq aq ignmatmnew gaqiwal ilgwenugsinew. Gatu awna tli gsaltultigw ta'n Gjinisgam teli gsalugsioq aq mawi apoqonmatultigw. ¹⁴'Ms't ta'n Lesui'pewei 'tplutaqann gaqa wi'gas'gl na ula newgte' 'tplutaqan, "Gsal igtigig ta'n teli gsalsin." ¹⁵'Gsaltultigoq na! Gatu awna apji ne'tamtultioq aq apji gi'gaita'ioq. Ango'tmug glaman ma gaq seioq-wa'sultiwoq ta'n teli gtlams'tasultioq.

Gisi ignmuatesnu Wejuli Nisgam ilgwenugsi'gw gisna gis tla'taqatitesnu ta'n tel puatmug

¹⁶Na ula telimuloq, "Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew aq mut tla'taqatinew ta'n tel puatmoq ta'n goqwe'l ma tetapua'lagul Gjinisgaml." ¹⁷Ulaal ta'n ginu getu tla'taqati'gw Wejuli Nisgam mo pualugsi'gw tla'taqatinenu. Ta'n Wejuli Nisgam pualugsi'gw tla'taqatinenu mo getu tla'taqati'gw. Ula tapusijig apji matntiji ugjit gisi ilgwenugsinenu. Etna na ula telueg, "Ma gisi assumsiwun." ¹⁸Ignmaj Wejuli Nisgam ilgwenulin na tujiw ma Lesui'pewei 'tplutaqan assumulug.

¹⁹Gatu awna ta'n tujiw mimajuinu'g tli angite'tmi'tij winjig na neia'sgt'tew ugtinnewa. El musga'sg winsuaqanigtug, aq wini angita'suaqan. ²⁰Emtoq-wala'tiji 'nnuoqta'wg, aq puowinuti, aq wit toqwa'la'titl ta'n mn'tu tel lugwej. Mimajuinu'g masgeltultijig, aq matntultijig, qalipusita'tijig, wegaiugtattultijig, aq apji wejo'tmi'tij 'msnmnew 'ms't goqwei. Niguita'jig aq piluei se'g mawalsultijig aq majulgwatmi'tij ta'n goqwei mo teliaqewei. ²¹Mimajuinu'g alt wisgualtultijig, getgia'tijig, naqana'ma'tijig, aq me' pilue'l tela'taqatijig. Ap nige'igan gnuatuloq, ta'n wenig tela'taqatijig wegla ma pisgwita'gwig Gjinisgam ugtelege'wa'gim wa'so'q.

²²Gatu awna ta'n tujiw Wejuli Nisgam ilgwenugsioq 'gmimajuaqanmual, gisalugsitoqs'p 'gsalanew igtigig, ulgwiultitoqs'p aq wantaqo'ti gugunmnew 'ggamlamunuaq. Gisa'lugsitoqs'p sangewo'ltinew aq wantaqamigsultinew aq 'ms't wen ule'wanew aq mimajuinu'g gis lita'sualultaq. ²³Gisa'lugsitoqs'p sangewo'ltinew ta'n tele'ioq igtigig mimajuinu'g aq gisi ilgwensultinew. Na tla'taqatioq mo suisga'tuoq 'tplutaqan. ²⁴Wegla ta'nig tleiaultijig Se'suguliewigtug iga'tu'tipnn winjiggl ta'n i' tlo'lti'titeg Se'sus uggujjiewe'ng. ²⁵Na Wejuli Nisgam ignmugsi'gup iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Amujpa na ignmug ilgwenmugsinenu 'gmimajuaqanminal. ²⁶Mut me'goltinew, mut gisa'lanew wen ugqwain, aq mut qalipusitalanew wen.

Apoqonmatultigw

6 ¹Wijigatulti'gw nmioq ta'n wen getlams'tasit op'la'tegej, gilew ta'nig ignmuoq Wejuli Nisgam ilgwenugsinew ta'n tel mimajultioq, apoqonmug. Amujpa sangew apoqonmuoq ugjit tetapua'tegen. Gatu angitelsin aq

migwite'te'n etug jel ap gi'l opla'tegetes. ² Apoqonmatultigw ta'n tujiw gitnm-tioq aq na tujiw gjitm jigs'tmuatoqs'p Se'suguli ugt'tplutaqanm. ³ Wen tl'ta'sij wesam glu'sij aq ma gisi opla'tegegw. Na etl lue'walsit. ⁴ 'Ms't wen ilsuj ta'n tele'g te'sigis'g. Gisi ula'tegej, ul'ta'sitew aq ma sespete'tmug ta'n igtig tela'tegelij. Gjinisgam nmitultew ta'n tel mila'tegen aq geitoq ta'n wet tla'tegen aq ilsumultew. ⁵ Amujpa na 'ms't wen pema'toqol ta's'gl uggitnmo'qonml.

⁶ Na mimajuinu'g ta'n gina'mujig Gjinisgam ugglusuaqanml apoqonmua'tis nujigina'muelitl aq 'tpia'tis ta'n te's'g goqwei gelu'lg geggunmi'tij.

⁷ Mut tl lue'walsiw, ma wen gis lue'wa'lagul Gjinisgam. Negm geitoq ta'n tele'n aq ignmultew ta'n tel te'p'mn. Pa na wije aq mimajuinu pas'g mna'ta-qattew ta'n goqwei gisi iga'taqug. ⁸ Tla'tegej wen ta'n tel puatg aq pas'g newg-titelsit na Gjinisgam ugtapulatal aq mn'tua'gig 'lgimatal. Tla'tegej ta'n Wejuli Nisgam tel puatg na negm 'msntew iapijewe'we mimajuaqan wa'so'q. ⁹ Glaman mut punia'tinew ta'n teli ula'taqatioq gatu awna munso'ltigw. Mo punia'tigw, na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw 'msntesnug 'gtapangituewe'minu. ¹⁰ Etna na ugjit ta'n tel gisi pgwatu'ti'gw ula'lanej 'ms't wen, 'pjiliw ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug aq tleiaultijig Gjinisgamewigtug.

Poligap telimaji, "Ango'tmug!"

¹¹ Nem ituoq ta'n telgilgig gnugwatign e'w'gig ta'n ni'n tel wi'gmuloq. ¹² Wegla ta'nig puatmi'tij uli angamusultinew mimajuinuigtug aq getu gin-nua'tijig, na negmow wejo'tmi'tip gisi munsaiugsinew lugwatasultinew. Na wet tla'taqatijig glaman ma amasgipnnam'jig ugjit Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjieweigtug. ¹³ Je tlia ta'nig elugwatasultipnig mo majulgwatmi'tigupn Lesui'peweiei 'tplutaqan pualugsioq lugwatasultinew glaman gis ginnuattaq ta'n tel majulgwaloqopnig. ¹⁴ Gatu ni'n, pas'g ginnua's ta'n teli np'g'pnaq Gjisaqamawminu Se'suguli gujjieweigtug. Ta'n goqwe'l ula ugs'tqamug mo assu-minugul aq nige' mo tel mimajiw ta'n i' tl mimajiap. Pa na wije aq 'npman gujjieweigtug maw Se'suguli. ¹⁵ Lugwatacin gisna moqwa' mo tali ugtapsuninug Gjinisgamewigtug. Gatu ta'n tel gawasgita'sin aq ta'n tel piltu mimajin na mawi ugtapsunig. ¹⁶ Etamg Gjinisgam ewlitelman aq ignmuan wantaqo'ti uggamlamunuaq ugjit ta'nig tel mimajulti'tij ta'n tel gina'muap ula wi'gatignigtug maw negmow 'ms't ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinumg.

¹⁷ Ugtejgewei, mut nugu wen ignmuiwij gitnme'wan muta gis nmittoqs'p na'qi ta'n tel matteimg'p ta'nig getana'titl Se'sugulial. Musga's'g ta'n tel giste-jui ugjit negm.

¹⁸ Wijigatulti'gw etamg Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm. Na tliaj! Glapis ap nmulltoqs'p, Poligap.

Na wi'gatin

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Epesusewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatin

Epesus na mawgi'g 'gjigan na maqamigew teluisig, E'siaji'j. Epesus 'tg'snug E'siaji'j aq gi'gjiw eteg gta'nug. Nige' gisgug E'siaji'j teluisig, Aputapegiejit.

Pugwelg mimajuinu'g na'te'l emtoqwala'tijig ta'n goqwe'l Gjinisgam Gisiteget gisito-qopnn je mu negm. Eteg na'te'l na mawi ms'gi'g a'sutuo'guom ugjit Altemis (elt teluisit, Taiana) ta'n pugwelg mimajuinu'g nisgamitelma'titl.

Gatu Poligap getu tlimaji mimajuinu'g Epesuseg pas'g newgte'it Gjinisgam Gisiteget, newgte'it Nujiugs'tawi'wet na Westaulg aq newte'jit ta'n Nujiapoqonmuat na Wejuli Nisgam.

Telimaji, "Nige' gepmitelmanej aq emtogwalanej Gjinisgam Gisiteget. Negm na Wegwisit Nisgam. Newgte'jilitl un'jann na Westaulg ta'n ilgwenugsi'gw. Telui'tut Ewjit Nisgam. Gisiteget gis wel'telmugsi'gw aq petgitmugsi'gw na Wejuli Nisgam. Wejuli Nisgam ignmugsi'gup ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q. Na teli ule'ugsi'gw muta Westaulg ugtinneg eimu'ti'gw. Etna na ugjit."

Telimugsi'gw pas'g newgte'jilitl ta'n gisi ugs'tawianew mimajuinu'g. Negm na Westaulg ta'n gaqiguniepnag gujjieweigtug ugjit jigla'tuanew mimajuinu'g ugtlue'utiwal, negmow ta'n teli gtlams'tua'titl. Nepg'pnaq gatu Gisiteget gis minua'lapnn aq nige' pemgopilitl ugtinaqanmg wa'so'q ta'n mesta assutegelitl nige' aq maw iapjiw.

Westaulg nuji lugwatmoq wantaqo'ti ugjit na Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ejigla'toqop na ta'n goqwei niguita'pnig, na tplutaqn. Nige' Westaulg wijei tel nemugsi'gw muta gis pegising aq gisi np'g'pnaq ugjit ms't ta'n te'silij ta'n elita'silitl negmeg. Negmow na Gjinisgam ugtmimajuinumg aq Wejuli Nisgam eig ugtinnewa. Nisgam gisite'g na tla'tegen mawi amgweseweieg.

Etna na newge'jit ta'n elugo'ug, na Westaulg ta'n mesta assusit. Westawugsi'gw ginu ta'n teli gtlams'tasulti'gw negmeg aq sign'tugsi'gw ugwisunmg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatinigtug

Poligap wel'tasualaji Epesusewaq (1.1-2)

Westaulg gisa'lugsi'gw gisi ns'tmnenu ta'n goqwe'l Gjinisgamewe'l aq ignmugsi'gw Wejuli Nisgam (1.3-3.21)

Newgte' ta'n uli gtlams'tasulti'gw. Pilei mimajuaqan geggunmu'g ta'n mawnugsi'gw Westaulgeg (4.1-6.20)

Ugtejgewe'l gina'masuti'l (6.21-24)

1 ¹Nigmatut, ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq ta'n getlams'tasultioq Se'-suguliewigtug aq tleiaultioq na 'gjigan Epesuseg. Ewi'gm ula wi'gatign ugjit gilew ta'n melgi gtlams'tasultioq aq gegnu mimajultioq te'sigisg'g. Ni'n na Se'suguli ugtapostale'witeml, ta'n Gjinisgam Gisiteget gisi mgnit.

²Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli etamgig ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelul'gmuow aq wantaqoti 'ggamlamunuaq. Na tliaj.

Ta'n goqwe'l gelu'lg! Gjinisgam teli tplumugsi'gw

³Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam, na Gjisaqamawminu Se'-suguli ujjl. Gjinisgam wel'telmugsi'gup aq ignmugsi'gup sape'uti'l wejiaqal wa'so'q. Na teli uleiugsi'gw muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw, etna na ugjit. ⁴Gesgmnaq ugs'tqamu el'tas'tnugweg Gjinisgam gisi igani mgnugsi'gup ugjit negmewe'n muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw. Megenugsi'gup aq tepgisa'lugsi'gup ugjit Negmewe'n aq ugjit gegnu pmita'nenu aq je ma goqwei amsalteg eigtnug ta'n tel nemugsi'gw.

Na teli gsalugsi'gup. ⁵Gjinisgam igani mgnugsi'gup ugjit gisigwenugsinenu. 'Lpa nige' ginu na un'jang, aq pegisulugsi'gw negmeg, wet sapu tl lugwet ta'n Se'suguli gis tla'teget. Getloqo Gjinisgam megnugsi'gw aq nige' ginu na un'jang muta teli ul'te'tg aq na tel puatg. ⁶Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam! Mo tel te'pmug ta'n teli ul'telmugsi'gw pas'g Gjinisgam ta'n tetuji glu'sit aq mawi espe'g gis tla'teget. Wel'telmugsi'gw muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw. Se'susal ta'n Gjinisgam mawi gsalatl uggwisl. ⁷Se'sus ugtinneg eimu'ti'gw aq ta'n teli np'g'p aq gaqiguniepnag. Ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup aq 'gtlue'utinal apigsigtas'gl. Mo tel te'pmug ta'n teli ul'telmugsi'gw pas'g Gjinisgam gis tla'teget. Muta tetuji gelu'sit aq mawi ms'gi'g ta'n teli ulapetmugsi'gw. ⁸Na teliaq Gjinisgam tetuji ul'telmugsi'gw, aq tetuji uleiugsi'gw mo gis gitmug. Negm ta'n mawi ntawe'g aq 'ms't goqwei gaqi gji'toq na gis tla'teget ugjit ginu. ⁹Musga'tugsi'gup ta'n goqwei gisite'tg'p muta getu tla'tegep. Musga'tugsi'gw na ta'n goqwei mimgwa'tas'g, ta'n negm gis gisite'tg'p ugjit gaq tla'tegen, wet sapu tl lugwet Se'sugulial. ¹⁰Gjinisgam na tel'te'tg aq gaqa'tutew ta'n tujiw tetaputesg iga'q aq 'ms't goqwei Se'suguli iganpuguttew. 'Ms't goqwei wa'so'q aq ugs'tqamug mawa'tutew aq Se'sus iganpuguttew.

¹¹Se'sus ugtinneg eimu'ti'gw, etna na ugjit Gjinisgam gisi mgnugsi'gup ugjit negmewe'n. Na negm Gjinisgam ta'n mestai assuteget igani mgnugsi'gup ugjit negmewe'n muta gisi ilsut'g'p. 'Lpa gisi mgnugsi'gw muta gisite'tg'p na tla'tegen aq na tel puatg. Teliaq Gjinisgam gujjinu igani mgnugsi'gup ¹²glaman emtoqwalatesnu aq miwatmuatesnu ta'n tel gegnu pmita'igw. Miwatmug Gjinisgam ta'n gepme'g aq gesasit aq ta'n wejiet wasoqweg muta na tetuji ul'telmugsi'gw. Ninen Lesui'peultieg na amgwesewa'juultieg'p ta'n elita'sultieg Se'sugulieg, aq emtoqwalg'tt'p.

¹³Maw nige' gilew elita'sultioq Se'suseg aq emtoqwaloq. Ta'n tujiw amgwes nutmoqeg teliaqewei agnutmaqan getlams'tasultioq. E'e getlams'tasultioq na gelu'lg glusuaqan pegisitugsioqop gilew ta'n tli ugs'ta'titoqs'p. 'Gtlams'tasultioqeg Se'suguliewigtug Gjinisgam ignmugsioq na Wejuli Nisgaml i'mlin 'gtinnewaq. Negm na Nuji apoqonmuelitl ta'n Gjinisgam ignmugsioq ugjit musga'tugsioq gilew na Gjinisgam un'jang. Na tel gnugwalugsioqop negmewe'n. Etna

na ula Wejuli Nisgaml ta'n Gjinisgam teli tplumugsi'gup. ¹⁴Nige' 'lpa geitu'g ignmugsitesnu wa'so'q ta'n teli tplumapni ugtmimajuinung muta nige' gisi ignmugsi'gw Wejuli Nisgaml i'mlij 'gtinnenaq. Wejuli Nisgam ta'n Nujiapo-qonmuet ignmugsi'gw m'l'gigno'ti. Etna na ugjit geitu'g Gjinisgam gisi apaji pgwatelugsi'gw aq apaja'lugsitesnu negmeg wa'so'q. Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam ta'n maw gepme'g. Na tliaj.

Poligap a'sutmessewaji

¹⁵Weja'tegemgeg nutmaianeg gilew getlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq ta'n teli gsaloq ta'n te'siliji Gjinisgam ugtmimajuinung, ¹⁶me' menaq pun miwatmuag Gjinisgam ugjit gilew. Migwitelmuloq ta'n te's a'sutmai. ¹⁷Etamg Gjinisgam, Gjsaqamawminu Se'suguli ujil ta'n maw gepme'litl, ignmulinew na m'l'gigno'ti ugjit 'ns'tmu'tinew ta'n goqwe'l negmewel. Etamg ignmulinew na Wejuli Nisgaml ta'n gisa'lultew 'ns'tmn aq musga'tultew Gjinisgaml ta'n tele'n, glaman ulnenuates. Na tliaj! ¹⁸Etamg Gjinisgam ugjit gilew ugtangita'suaqanmual pana'tunew glaman me' na 'ns'tasultitoqs'p ta'n goqwei Nisgamewei aq nmitutoqs'p ugtwasetegm. Na tujiw ugji'tu'toqs'p ta'n goqwei weji wigumugsi'g, aq ugji'tutoqs'p ta'n goqwe'l Gjinisgam ugtmimajuinung 'msnmi'titaq. Na tetuji pugwelgl aq pajiji gelu'lgil aq gepme'gl. ¹⁹Na tujiw ugji'tutoqs'p ugml'gigno'tim ta'n pajiji ms'gi'g. Ignmugsi'gw ula m'l'gigno'ti apo-qonmugsinenu ginu ta'n getlams'tasultig'w. Ula m'l'gigno'ti ta'n ignmugsi'gw aq nige' geggunmu'g na wije' aq na mawigna'q m'l'gigno'ti ²⁰e'w'g'p ta'n tujiw wenaqa'lateq Se'sugulial gisi npliteq. Wenaqa'lapnn aq pemgopalapna ugtinaqanmg wa'so'q ta'n teli iganpuguilitl. ²¹Se'suguli pajiji gneg espe'g aq ta'n pas'g tegen elege'wilitl aq saqamawul, aq assusilitl aq ta'n pas'g wenn m'l'gigno'ti geggunmilij. Me' m'l'gigno'ti eteg ugwisunmg je mu ta'n pas'g wen ugwisunml, mu pas'g ula ugs'tqamu gatu maw ap igtig jugu'aq. ²²Gjinisgam 'ms't goqwei iga'tuap Se'suguli ugipitng aq ignmuapnn igani assumisilin ta'n te'sijig getlams'tasultiji na a'sutmewinu'g. ²³Se'suguli ugtinnewaq eig aq negmow pa wije' aq wa'qi ula ugs'tqamug. E'waji wegla mimajuinu'g ta'n ms't tela'teget ugs'tqamug, Negm gaqa'toq 'ms't goqwei aq 'ms't tami eig. Na tliaj.

Gjinisgam gisa'lugsi'gw piltu mimajultinenu

2 ¹Na sa'q ta'n tel listuoqop Gjinisgam, nepu'tioqop elue'utigtug. Gis pemi lta'ioq mn'tua'gig pas'g mo geitu'tiwoqop. ²Etna na tujiw majulgwatmoqop ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugul ugs'tqamugewel. Jigs'tuoqop ta'n wen ilganpugutuaji mn'tu'g ta'n mo nemiam'gig na Gjimm'tu. Etna na negm ta'n ilgwenaj na mimajuinu'g ta'n elistua'titl Gjinisgaml. Na! ³Gesgmnaq getlams'tasultig'w, 'lpa 'ms't ginu wije' telo'lti'gup 'st'ge' negmow. Gis teta-pualsultig'w ta'n teli angita'sultig'w. Tela'taqati'gup ta'n gaqianal aq 'gtangita'suaqanminal tel pualugsi'gup 'st'ge' ta'n pas'g wen ugs'tqamui. Telteg ulmajo'ltitesnu ta'n tujiw Gjinisgam ilsumataq aq ugtapulataq mimajuinu'g ta'n tel pata'taqati'tij.

⁴⁻⁵Gatu Gjinisgam tetuji ewlitemugsi'gw aq mawi gsalugsi'gw na piltu mimajua'lugsi'gw muta eimu'ti'gw Se'suguliewigtug. Na tela'tegep ge's nepu'tigweg 'gtlu'e'utinaq aq ta'n tel listmu'tigweg. Gatu negm ta'n tetuji ul'telmugsi'gweg na weji ugs'taugsi'gup aq piltu mimajua'lugsi'gw. Na tetuji ms'gi'g

ugtewlitelgaqanm mo nenga'tmug aq pajiji melgignaq ugsaltuaqanm ma gaqianug. ⁶Gjinisgam wenaqa'lugsigup ta'n nepu'tigup elue'utigug aq gisi ignmug-sigup 'gt'punual wa'so'q maw Se'sugulial. Pa na wije' aq nige' gis eimu'tigw na'tel aq etli iganpugu'g maw negm. ⁷Wet tla'teg'p ugjit apjiw musga'toq ta'n pajiji ul'telmugsigw ta'n mo tel te'pmug, gatu mawi ms'gig. Weji gsalugsigw aq weleiugsigw muta Se'sus ugtinneg eimu'tigw. ⁸Gjinisgam teli ul'telmug-sigup ta'n mo tel te'pmug. Ta'n tujiw getlams'tasultigweg weji ugs'ta'tigup. Mo na ginu ta'n tela'taqatigw gatu na Gjinisgam ta'n tela'teg'p. Etna na negm ugtignmatinngewe'm ta'n pisuiw 'msnmi'tigw. ⁹Lpa mo eigtnug goqwei ta'n ugji ginnua'titesnu. Muta ma gisi ugs'ta'wigw je tlia attignita'igw. ¹⁰Etna na Gjinisgam ta'n westawugsigw. Muta Se'suguli ugtinneg eimu'tigw, etna na ugjit Gjinisgam piltu mimajuaqan ignmugsigw aq na ml'gigno'ti ugjit gelu'lg lugowaqan lugwatmnenu. Gis sa'q gisgajugt'g'p ugjit ginu tla'taqatinenu.

Mawa'lugsigw Se'suguliewigtug

¹¹Na teliaq gatu migwite'tmug ta'n gi's sa'q tleiaultioqop. Lesui'paq telui'tugsioq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq, "Mo elugwatasultiwoq." Negmow Lesui'paq teluisultijig, "Elugwatasultieg" (telueg, ta'n tel lugwatmi'titl wa'-qiwal). Migwite'tmug gis sa'q mo gilew Gjinisgam ugtmimajuinung. ¹²Etna na tujiw gilew niguita'ioqop Se'suguliewigtug. Sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug. Mo tleiaultioqop, Lesui'pewigtug, Lesui'paq ta'nig Gjinisgam gisi mgnapni. Mo tali gepmite'tmuoq goqwei ta'n Gjinisgam teli tplumapni ugtmimajuinung. Ula ugs'tqamug eimu'tioq, 'lpa mo eigtnug ta'n lita'sultiwoq aq mo gejiawoq Gjinisgam. ¹³E'e 'lpa tetuji sitatug eimu'tioqop, gatu nige' gilew mawa'lugsioq Se'suguli. Ta'n gis ne'po't'pnaq aq gaqiguniepnaq na tel gigja'lugsioq Gjinisgamewigtug. ¹⁴Se'suguli na nuji lugwatmoq wantaqo'ti ugjit ninen Lesui'peultieg aq ugjit esgwia'tioq aq mu nugu getantultigw. Ta'n teli np'g'pnaq gujjieweigtug nige' Gjinisgam wije' tel nemiaji 'ms't mimajui-nu'g, gitg Lesui'paq aq maw igtigig. Gis sa'q niguita'pnig muta pas'g Lesui'paq geggunmi'tij Gjinisgam ugt'tplutaqanml aq mu igtigig. Gatu nige' Gjinisgam wije' tel nemugsigw aq ta'n pas'g wen ta'n jigs'tuatl Se'susal gis lietew Gjinisgamewigtug muta Se'sus gisi np'g'pnaq ugjit 'ms't wen ta'n elita'sit negmeg. ¹⁵Se'sus iganapti'gmugsigup wa'so'q. Nige' mo ta'n tel gaqi majulgwatmi'tigw Lesui'pewie'le' t'plutaqann gatu awna ta'n elita'sulti'gw Se'suguliewigtug, ta'n wet tla'teget. Nige' Lesui'paq aq esgwia'tijig gisa'lujig gitg Gjinisgam un'jang. Mo ta'n wetapegsin Lesui'pewigtug gisna esgwia'tijig gatu ta'n majulgwalt Se'suguli ta'n Gjisaqamawewit. Na weji lugwatmoq wantaqo'ti aq nige' wiji-gatulti'gw. ¹⁶Teli np'g'p gujjieweigtug glaman gis la'lugsitesnu 'ms't Gjinisgamewigtug aq ginu gitg Gjinisgam un'jang. Mu nugu masgeltultigw muta nige' wiji-gatulti'gw ta'n Se'sus gis tla'teget. ¹⁷Etna na ugjit Se'suguli weji pgising'p aq pestunmuapni gelu'lg agnutmaqan. Teluep, "Pegisinnaneg ugjit ignmul-gig wantaqo'ti 'ms't ta'n te'sijig." Ignmugsioq wantaqo'ti gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq aq sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug, aq ignmulgig wantaqo'ti Lesui'peultijig ta'n gigjiw eimu'tipnig negmeg. ¹⁸Wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n teli np'gs, iganapti'gmugsigup wa'so'q. Ta'n te'si'gw Lesui'paq aq ta'n mo Lesui'peulti'gw, nige' gitg gisi ilta'igw Gjinisgamewigtug negm ta'n gujjinaq. Gisi ilta'igw Gjinisgamewigtug, muta Wejuli Nisgam apoqonmugsigw.

¹⁹Na nige' gilew, ta'n mo Lesui'peultiwoq, mo nugu se'g tleiaultiwoq. Mu nugu! Nige' tleiaultioq Gjinisgam ugtmimajuinung. Nige' Gjinisgam un'jang, pa wije aq mesnu'tioq 'gtwi'gatignn ta'n tleiaultioq. Na tliaq.

Gjinisgam etlitoq wi'g

²⁰Gjinisgam etlitoq a'sutuo'guom ta'n siawqatg. Iganigjitegewinugi'g aq apostale'wijig ta'n igan gnua'taqatipnig Se'sugulial pa wije aq gelu'lg epgana-qataqan gisiga'tutij. Negmow ta'n getlams'tasultijig pa na wije aq ta'n goqwei wesgiji ilta'ig epganaqataqan. Se'suguli, pa wije aq na mawi espe'g gun'tew ta'n 'ms't goqwei mawn'g. ²¹Se'sus mawa'laji ta'n getlams'tasultijig muta eimu'tijig ugtinneg aq angua'laji. Pem pugweliejig ta'nig getlams'tasultijig aq Se'sus mawa'laji. Negmow tela'taqatijig ta'n tel puatg Gjinisgam mu negmow ta'n tel puatmi'ti'gw. ²²Ta'n tel mawa'lugsi'gw, na gilew elt angua'lugsioq aq maw 'ms't esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig aq Gjinisgam 'gtinnenaq eig wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug.

Poligap elugowaji ta'nig mo Lesui'peulti'gw

3 ¹Na nige' gis tliaq Lesui'paq aq igtigig mawnugsi'gw Se'suguliewigtug. Etna na ugjit ni'n Poligap a'sutmesseuloq ugjit gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Pija'ling'p lapusang, ta'n tel lugo'g Gjinisgam, ta'n tel pestunm na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Pestunmaianeg ugjit ulapetmnew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ²Amuj nutmaioq ta'n teli ul'telmugsi'gw Gjinisgam. Ignmuip na ml'gigno'ti ugjit lugwatmn ula lugowaqan aq telimuloq na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam wel'telmugsioq. ³Gjinisgam musga'tuit ta'n goqwei sa'q a'guteq aq gissutas'g. (Ignmuit ni'n 'gji'tun aq gis wi'gmuluq ta's'gl glusuaqann ugjit na. ⁴Pa na nige' gitmoq ta'n goqwei gis wi'gmuluq gisna nutmoq gisi gji'tutoqs'p ta'n ni'n teli ns'tasi, ta'n goqwei gis sa'q a'guteq ugjit Se'suguli.) ⁵Gis nige' sa'q mimajuinu'g mo telimamugupnig ula ta'n a'guteq. Gatu nige' wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgameg. Gjinisgam gis musga'tuaji sape'ultiliji apostale'wiliji aq iganigjitegewinu'g. ⁶Etna na ula ta'n sa'q gis a'guteq, na gelu'lg glusuaqan ignmut'pnig elt ta'nig mu Lesui'peulti'gw ta'nig gaqaisg milapegsultijig mimajuinu'g. Na nige' negmow, maw Lesui'paq, 'msnmu'titaq ta'n goqwe'l gelu'lg Nisgamewe'l. Nige' wije tleiaultijig na Gjinisgam un'jang aq Se'suguli elt ugs'tawiataq ta'n Gjinisgam teli tplumapni.

⁷Gjinisgam na teli ul'telmip, ignmuip 'gji'tun ta'n goqwei sa'q a'guteq aq ignmuip na ml'gigno'ti ugjit al pestunman gelu'lg agnutmaqan. Gjinisgam na tel lugwatmoq ugml'gigno'timg. ⁸Je tlia ni'n na mawi ejinei ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung, mesgi'g ignmuit. Gjinisgam wel'te'tmuit ugjit la'tuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw ula gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli aq tli-manew ta'n goqwe'l tela'teget ugjit ginu tetuji gelu'lg, ma gis wajui ns'tmug. 'Lpa ma gaqianug, mawi ms'gi'g aq maw pugwelg, mo eimug ta'n wen ugs'-tqamug gisi ngattal gisna maw gittal. ⁹Gjinisgam Gisiteget, na newgte'jit ta'n 'ms't goqwei gisite'tg'p, ignmuit ml'gigno'ti ugjit gisa'lanew mimajuinu'g 'gji'tunew ta'n goqwei sa'q a'guteq. Glapis nige' weja'tegemg mo telimamugupnig ula ta'n sa'q a'guteq Gjinisgamewigtug. ¹⁰Glaman nige' nuji ilsutaqatijig aq iganpugua'tijig wa'so'q 'gji'tutaq Gjinisgam Gisiteget ugtns'tuo'tim ta'n pajiji ms'gi'g. Mawa'laji 'ms't ta'nig getlams'tasultijig. Lesui'paq aq maw ta'nig mo

Lesui'peulti'gw mawnutultijig. ¹¹ Gjinisgam na wet tla'tegep ta'n iapijw igan gisite'tg. Tela'teget wet sapu tl lugwet Se'suguli na Gjisaqamawminu. ¹² Ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug mawita'igw maw Se'sus aq mu nugu netaqo'lti'gw. Ta'n pa tujiw gisi agnutma'titesnu Gjinisgam a'sutmaqanigtug aq geitu'g apoqonmugsitesnu. ¹³ Etna na ugjit etawaqtmuloq, mut punia'ti-new muta ni'n welmaje'i ugjit gilew. Ula wet tliaq ugjit ulapettoqs'p muta me'enmiaq gepmitelmugsitoqs'p.

Ta'n tetuji gsalugsig'gw Se'suguli

¹⁴ Na teliaq nige' Se'sus gis mawa'lugsig'gw gitg Lesui'paq aq esgwia'tijig mimajuinu'g aq Gjinisgam eig 'gtinnenaq. Etna na ugjit nige' el nutgul'pa'si Gjinisgam gujjinu, aq a'sutmesseuloq Epeseusewaq. ¹⁵ Etna na Gjinisgam ta'n gisiaji gaqais milapegsultijig mimajuinu'g aq negm ujuuwaq. ¹⁶ Ni'n etamg Gjinisgam, ta'n mawi gelu'sit aq ta'n tetuji mawignat, ignmugsinew ml'gigno'ti 'gtangita'suaqanmuaq, aq 'gtinnewaq glaman gis tla'taqatitoqs'p ta'n Gjinisgam tel puatg. Etna na Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsitoqs'p gegnu angita'sultinew aq ignmugsitoqs'p ml'gigno'ti tetapua'taqatinew. Na tliaj. ¹⁷ Etamg Gjinisgam ugjit Se'suguli apjiw i'ttew 'ggamlamunuaq aq siawqattew 'gtangita'suaqanmual muta teli gtlams'tasultioq. A'sutmai ugjit gilew 'gsalanew Gjinisgam aq igtigig mimajuinu'g. Na tujiw gisi ml'gipugutuatoqs'p pa wijei aq weli ugjip'sgit melgnatl 'stoqon ma guisianug, gisna pa wijei aq wen'ji'guom weli epganaqa'tas'g, ma majisgianug. ¹⁸ A'sutmesseuloq glaman gilew, maw 'ms't ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung, guguntoqs'p ml'gigno'ti ugjit gisi ns'tasultinew ta'n Se'suguli pajiji gsalugsioq, na tetuji sge'g aq tetuji pitta. Teli ns'tasultitoqs'p ta'n teli gsalugsioq tetuji esp'teg aq tetuji temig. Na tliaj. ¹⁹ Getletug etamg 'ns'tasultinew ta'n Se'suguli tetuji gsalugsioq, tlia ma gis wajui ns'tasultiwoq. Amujpa na weli gji'tuoq Se'suguli ugsaltuaqanm. Ta'n tel piami gji'tuoq na me' tl piam lita'sultitoqs'p Gjinisgam glaman gis tla'taqatitoqs'p ta'n Gjinisgam tel pualugsig'gw.

²⁰ Nige' gepmitelmanej negm na Gjinisgam ta'n me' ma'muna'tegetew je mu ta'n goqwei ginu gis glutmug gisna gisi angite'tmug. Gjinisgam na wet lugwatmoq ugml'gigno'timg 'gtinnenaq. Na tliaj! ²¹ Se'suguli apji gepmitelmatl Gjinisgam aq maw nige' ginu ta'n getlams'tasulti'gw gepmitelmanej, nige' weja'tegemg aq iapijw! Na tliaj!

Newgte' ta'n teli gtlams'tasulti'gw

4 ¹ Ni'n nige' laplusang pisi muta elugo'g Gjisaqamaw. Nige' munsainu-loq gegnu pmitta'new, el mimajultinew ta'n telgitasultioq ugjit gepmitelmanew Gjinisgam. Tel'te'tg'p aq teli iga'tugsioqop na tl mimajultioq, ta'n tujiw wigumugsioqeg 'lta'new ugtelege'wa'gimg. Etna na ugjit munsainuloq tel mimajulti'gw 'st'ge' tleiaultioq ugtelege'wa'gimg. ² Mut mege'iwn, awna sangewe'ie'n. Mut tal'te'tmu ta'n getu wen tla'l'sg, gisipuguttes. 'Gsiteltultigw Gjinisgamewigtug aq musga'tug ta'n teli gsaltultioq ta'n tujiw apoqonmatultioq. ³ Wejuli Nisgam mawnugsioq 'ngute'jineu wantaqo'tigtug aq ignmugsioq ml'gigno'ti ugjit wantaqamigsultinew. Winpasultigw 'gsaltultinew, aq wantaqamigsultinew glaman siaw mawnutultitoqs'p. ⁴ Gjinisgam mawa'lugsig'gw 'ngute'jinenu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Newgte' tl

mawo'lti'gw newgte' Se'sus wa'qi, aq pas'g newgte'it Wejuli Nisgam. Pa na wije' aq nige' newgte' elita'sultioq Se'suguli ta'n Gjinisgam wigumugsioqop tla'taqatinew. ⁵Pas'g newgte'it Gjisaqamawminu, pas'g newgte'it ta'n teli gtlams'tasulti'gw na Se'suguli, aq pas'g newgte' sign'tatimgewe'm. ⁶Pas'g newgte'it Gjinisgam. Negm na ujjual ugjit te'sijig mimajuinu'g. Mestai assusit. Ugtlgowaqan wet sapu tl lugwet 'ms't ta'n te'si'gw ta'n getlams'tasulti'gw, aq 'ms't ta'n te'si'gw 'gtinnenaq eig.

⁷T' newgte'ji'gw gis gisi ignmugsi'gup mujgajewe'l ignmatimgewe'l. Na teli ul'telmugsi'gup Se'suguli! ⁸Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

“Ta'n tujiw wenagieteg wa'so'q,
pugwenniji ta'nig getanji wissuignemapni
aq pugwenniji iga'lapni
ta'nig nepu'titgi'g
aq pejo'lapni aq wije'wa'tipnn.
Na tujiw ignmuapni
ignmatimgewe'l mimajuinu'g.”

⁹Na nige' talueg ula ta'n tujiw telueg, “wenagieteg”? Telueg. Mujga amgwes, wet nisa'siteg wa'so'q aq pegisingeg ugs'tqamug. We'gaw etli np'g'p aq utquta-lut'p. ¹⁰Ula negm ta'n wet nisa'sip, etna na negm ta'n soqwiepnaq, wet sapu-ta'sit ta'n telgi'g musigisg glapis wa'so'q. Na tujiw 'ms't tami eig, ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug. ¹¹Etna na negm gelu'lg' ignmatimgewe'l ignmuapni mimajuinu'g. Na telueg ignmuapni piltuamu'gl ml'gigno'ti'l. Ta'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit apostale'witeultinew. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit al pes-tunmu'tinew. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit nuje'wanew ta'nig getlams'-tmu'tijig. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit nujigina'mua'tinew. ¹²Na wet tla'-tegep gisgajo'lan Gjinisgam ugtmimajuinung ugjit mawi apoqonmatultinew aq ugjit melgignewa'lanew ta'nig getlams'tasultijig aq jugo'lanew igtigig Se'-suseg. ¹³Na tujiw ginu 'ms't 'ngute'jitesnu ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq ta'n teli gji'jul'g Gjinisgam uggwisl. Ginu gisipuguitatesnu aq ignmuatesnu Se'suguli ilgwenugsinenu 'ms't goqweigtug glapis tlo'ltitesnu 'st'ge' negm. ¹⁴Glaman ma nugu tlo'lti'gw 'st'ge' mijua'ji'g ta'nig apji gawasgita'sultijig. Ma nugu jigs'-tuagw ta'n mimajuinu tel piltu gina'muej je tlia tetuji ntawi egsuet, tl'ta'sul-ti'gw teliaq teluej. Ma jigs'tuagw glaman ma elue'wa'lugsi'gw. ¹⁵Gatu awna amujpa eliguti'gw Gjinisgamewigtug te'sigisg'g aq me' pm tlo'lti'gw 'st'ge' Se'-suguli ta'n iganpugutugsi'gw glaman ginu 'gji'tmei tlo'ltitesnu 'st'ge' negm. Na gis wet tla'taqatitesnu ta'n teli gsaltulti'gw aq ta'n gegnu pmita'igw na telua'-ti'gw teliaqeweigtug. ¹⁶Wi'je aq ga'qi ta'n tel milig, 'ms't goqwei piltu lugweg aq 'lpa tle. Te's angwisgan weli astu'teg aq ga'qi maw lugweg aq nigweg. 'Ms't goqwei wel wije'wij. 'Ms't goqwei weli astu'aq aq maw lugweg aq nigweg. Pa na wije' ginu ta'n getlams'tasulti'gw na wije' aq Se'suguli wa'qi ula ugs'-tqamu. Negm iganpuguit aq mawnugsi'gw. Ilgwenugsi'gw tla'taqatinenu ta'n tel puatg. 'Ms't ta'n te'si'gw ta'n teli gsaltulti'gw aq maw luguti'gw me' pm ml'gigna'latesnu 'gji'jaqamijinu aq pm pugwelietesnu. Na.

Piltu mimajulti'gw ta'n Se'suguli ignmugsi'gw

¹⁷Etna na ugjit ni'n munsailuloq, Gjinisgam ugwisunmg, aq ml'gi tlimu-loq, “Mut tl mimajultinew 'st'ge' ta'nig menaq westa'ti'gw. Mo tepawgtinugul

negmow ugtangita'suaqanmual aq ma Gjinisgam wesimawgwi." ¹⁸ Ugtangita'suaqanm etegl etli oqonitpa'qigtug aq winjigl. Melgesultijig aq metua'taqatijig, mo tleiaultig'w Gjinisgamewigtug. Negmow mo gegnu pmita'gwi'gw ta'n Gjinisgam tel puatg. ¹⁹ Mo tali el'te'tmi'tig'w ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n mo tetaputenug. Ignmasultijig negmow ta'n tel puatmi'tij. Mu naqita'gwi ta'n goqwe'l tela'taqati'tij winjigl, ewnasoltijig, maliamtultijig aq sespeiatultijig.

²⁰ Mut tlo'ltigw 'st'ge' negmow! Se'suguli geginamuapni mimajuinu'g gegnu pmita'new. ²¹ Getletug nutmaioqop ugjit Se'sus. Ta'n tel majulgwaloq tel gnu'tmulg'p na teliaqewei ta'n Se'sus eginamuap. ²² Jigla'si ta'n i' tleiu't'p aq ta'n i' tl mimaji't'p. Ta'n gis sa'q i' tleiu't'p winjigt'pnn. Ta'n goqwei tela'teget'pn mo glu'lgtnug aq uljaqa pemalsin. ²³ Ignmu Gjinisgam pilue'gtn 'gtangita'suaqanm aq 'ggamlamun. Amujpa piltu angita'sin. ²⁴ Ignmu Gjinisgam piluei awigtij 'gtangita'suaqanml. Ignmasg pilei mimajuaqan 'st'ge' negmewei. Musga'sg ta'n tel gegnu pmien aq ta'n tel sape'win. Amujpa tetapua'l't Gjinisgam.

²⁵ Mut nugu egs'pugua'tultinew. Amujpa na 'ms't wen telimatl teliaqewei muta 'ms't wije tleiaultig'w Se'suguli ugtinneg. ²⁶ Ta'n tujiw uggwain, mut ignmatmu uggwaiuti la'lulin elue'utigtug, gatu awna puni ggwain aq apigsgitattultig'w gesgmnaq na'gu'set gis galqwasiegw. ²⁷ Mut ignmuaw mn'tu gisgulin. ²⁸ Na mimajuinu ta'n i' gmutnep, amujpa naqa'sij ta'n tel gmutnej aq poqji tl lugwej aq 'gtantuj giasgiwewei ugmimajuaqanm ugjit negm aq glaman gisi pgwatutew apoqonmuan ewle'jultiliji. ²⁹ Ta'n telewistun mut e'wmu glusuaqann asgaiwan piluei. E'we'n pas'g apoqonmatimgewe'l glusuaqann, na telamu'gl unaqqa'lan aq welgwija'l'jig aq ignmuan ta'n tel nuta'j. Na gi'l ta'n telewistun ula'lates negla ta'nig nutasgig. ³⁰ Aq mut gisa'law ewlgwijin wejuli Nisgam ta'n we'jiet Gjinisgameg ta'n tel mimajin muta negm na Gjinisgam nuji ilgwenewet ta'n ignmasg glaman 'gjitmi 'gji'tun gi'l na Gjinisgam un'jann aq wej gnugwasin. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam iga'lugsitesnu lue'uti aq wa'so'q i'mu'titesnu. ³¹ Jigla'tu 'ms't 'p'qo'qite'taqan aq taqalgwijaqan. Mut gtu' asgo'tegew, aq mut uggwaiw. Punialisewa, mut ewlimaw mimajuinu aq mut gi'gatgamigsiw ta'n pa tujiw. ³² Gatu awna ulm'tu aq nuge'gtej 'ggamlamun ala wen ap igtig. Apigsgitattultig'w, 'st'ge' Gjinisgam apigsgitugsioq muta tleiaultioq Se'suguliewigtug.

El mimajin ta'n Gjinisgam tel pua'l'sg etl waseteg

5 ¹ Na nige' gilew Gjinisgam un'jang, amujpa na wejo'tmoq tlo'ltinew 'st'ge' negm. ² Gilew 'gmimajuaqanmual amujpa na ilgwenmoqol 'gsaltuaqanigtug, 'st'ge' nige' Se'suguli ta'n teli gsalugsi'gw aq weji np'g'pnaq ugjit ginu. Ujil tetapua'latl ta'n tujiw iga'toqeg ugmimajuaqanm ugjit ginu. Pa na wije aq na teli iga'toq mujgajewe'l ignmatimgewe'l patgulmesigaqanigtug.

³ Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinumg. Mut winsultinew, mut penoqoltinew, aq mut 'ms't goqwei gaqi gtu tepo'tmnew. Aq maw mut tla'taqatinew ta'n pas'g goqwe'l gisa'laqoq igtig tla'tsultinew gilew wegla tla'taqatigoq. Gatu awna gegnu pmita'igw ugjit Gjinisgam aq sape'ultigw ta'n telteg tla'taqatitoqs'p. ⁴ Mo weltenug gilew wintulgatultinew, ewnasewistu'tinew gisna winewistu'tinew. Awna telteg gilew migwimtultinew Gjinisgam uggelu'lgm aq miwatmuanew. ⁵ Amujpa gegnua'tuloq na mo eimug mimajuinu tleiawigw Gjinisgam ugtelege'wa'gimig ta'n na tela'teget. Ta'n wen tel win mimajij,

penoqweig, aq 'ms't goqwei getu gaq tepo'tg, emtoqwatg ta'n goqwei ugs'tqamugewei, je mu Gjinisgaml. Ma tleiawigw Gjinisgam ugtelege'wa'gimg.

⁶Mut ignmuaw wen lue'wa'lulin ta'n ewnasewistoq. Gjinisgam ugtapulataq ta'nig elistua'titl ta'n tela'taqati'tij. Ta'n teli ntawi egs'pugua'l'sg, mut 'gtlams'tuaw! ⁷Lpa mut wit tlgowaqanasiw na telamugsultijig mimajuinu'g aq mut wit toqwa'law. ⁸Na gilew pata'taqatioqop aq pa na wije aq eimu'tioqop oqonitpa'qigtug gatu nige' tleiaultioq Gjinisgamewigtug aq eimu'tioq ugwasetegmg. Amujpa na tel mimajultioq 'st'ge' na mimajuinu'g tleiaultijig Gjinisgamewigtug aq eimu'tijig ugwasetegmg. ⁹Gjinisgam ugwasetegm ugtin-nenaq eteg. Ugwasetegm gisa'l'sg tla'tegen ta'n goqwe'l gelu'lg, tetapu'aq, aq gigwajiaq. Na tujiw igtigig mimajuinu'g n'multaq ta'n tel mimajin te'sigisg'g pa na wije aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug. ¹⁰Ugjo'te'n gnu'tmasin ta'n tel tetapua'luj Gjisaqamaw. ¹¹Lpa mut 'lgowaqanasiw ta'n goqwei mo tali ugtapsuninugul ta'n mimajuinu'g tela'taqatijig ta'n tleiawigl oqonitpa'qigtug. Mut wit toqwa'lanew awna musga'tug ta'n goqwe'l tela'taqatijig winjiggl na. (¹²Lpa na 'ntaqo'qon we'gaw wesgutmn ta'n goqwei gim tla'taqati'tij.) ¹³Ta'n tujiw 'ms't goqwei gaq tua'tas'g wasetegigtug, na tujiw ta'n giasgiwewei telo'lti'tij neia'sgt'tew. ¹⁴Ms't goqwei gaq neia'sgt'tew giasgiwewei Gjinisgam ugwasetegmg. Etna na ugjit wet tleujig,

“Tugwia gi'l ta'n nepan,

apaji mimaji gi'l ta'n nepmn,

aq na tujiw Se'suguli ugwasetegm lasenmultew

aq ignmultew pilei mimajuaqan.”

¹⁵Na glaman gigjo'te'n ta'n tel mimajin. Mut tl mimajiw 'st'ge' ta'n wen mo nestue'ug awna tle'ie'n 'st'ge' mimajuinu ta'n nestue'g muta Gjinisgam geji't.

¹⁶Apji ula'tega ta'n tel we'gusipgwatun glaman 'gji'jultaq ta'n teli gtlams'tasin muta tetuji elue'ultijig mimajuinu'g nige' na'gwegl. ¹⁷Mut tl lue'walsiw, pas'g smtug ugjo'te'n gisi gi'tun ta'n Gjinisgam tel pual'sg tla'tegen.

¹⁸Mut musguajueiw esamqwaw moqopa'q aq mut 'gtigiew, muta gaq suis-ga'tultew 'gmimajuaqanm, gatu awna ignmu Wejuli Nisgam ta'n 'gtinneg eig ilgwenulin. ¹⁹Ta'n tujiw glultultioq usgutmg ta'n goqwei Nisgamewei. Apjiw miwatmug Gjinisgam 'ggamlamunuaq. 'Gtapegiatmug a'sutmaqane'l 'gtapegiaqan wejiaqal Gjinisgam ugtwi'gatigng. Emtoqwalug aq miwatmug Se'sus 'gtapegiaqanigtug. Aq tli'ntu'tigw ta'n Wejuli Nisgam ignmugsioq 'gji-jaqamijuaq. ²⁰Apjiw miwatmug Gjinisgam gujjinu ugjit ta'n te's'g goqwei Se'-suguli ugwisunmg, muta negm ta'n iganpugutugsi'gw.

Ji'n mug aq ugte'pitemuaq

²¹Gepmiteltutigw 'st'ge' ta'n tel gepmitelmoq Se'suguli.

²²E'pittut gepmitelmug ingute'jin amujpa na gepmitelm't 'gji'nmmum 'st'ge' ta'n tel gepmitelm't Se'suguli. ²³Muta ji'nmm iganpugutuatl ugte'piteml pa na wije Se'suguli iganpugutuaji ugtmimajuinung. Se'suguli gisi ugs'tawiapni 'ms't ta'n te'siliji ta'ni getlams'tasultiliji. Negmow pa wije aq negm wa'qi ula ugs'tqamug. ²⁴Ta'nig getlams'tasultijig gepmitelma'titl Se'sugulial pa na wije e'pite'ultioq ingute'jin amujpa gepmitelm't 'gji'nmmum ta'n tel mila'tegen.

²⁵Ji'nmutut ingute'jin amujpa 'gsalu 'gte'pitem aq ule'w pa na wije aq Se'-suguli teli gsalaj aq ule'waj ugtmimajuinung aq weji np'g'pnaq ugjit negmow.

²⁶Se'suguli wet tla'teget ugjit gisa'lanew ugtmimajuinumg sape'ultinew. Ugglusuaqanml gisi waqama'tuaji uggamlamunuaq. Ejigla'toqol ugtlue'utiwal pa na wije aq gesispa'tuaji samqwanigtug. ²⁷Na wet tla'teget ugjit iga'tuanew ugtmimajuinumg ugjit negm. Gepmite'tasultijig aq mo goqwei we'jitugsinew amsalteg ugtinnewaq glaman ugjit negm uli angamgusultinew, sape'ultinew aq mo goqwei we'jitugsinew amsalteg ugtinnewaq. Na. ²⁸Ji'nmutut, ingute'jin, amujpa na gesalt 'gte'pitem aq weleiat pa wije aq gi'l ta'n teli gsalsin ga'qi. Ji'nm ta'n weleiatl ugte'piteml weleiasit negm. (²⁹Lpa mimajuinu mo eliaptmug wa'qi awna mimajuinu wel smsit, aq angotg. Elt pa na wije Se'suguli teli angweiwaj ugtmimajuinumg. ³⁰Na weli gji'tu'g muta ginu na ugtmimajuinumg aq tleiaultigw wa'qi.) ³¹Etna na ula telueg gelu'lg wi'gatign. "Ji'nm naqalaji ujil aq uggwitl aq toqwa'tijig ugte'piteml. Na tujiw ula tapusijig nige' newgte'jig." ³²Na ula mesgi'g teliaqewei ewi'gas'g Gjiniisgam ugtwi'gatign. Gatu ni'n teluei ula glusuaqann maw wesgumajig Se'suguli aq ta'nig getlams'tasultijig. ³³Gatu getloqo wesgumugsioq ji'nmug aq e'prijig. Ji'nmutut ingute'jin amujpa na weleiat 'gte'pitem 'st'ge' gi'l ta'n tel weleiasin. Aq Epittut, ingute'jin, amujpa na gepmitelm't 'gji'nmuma.

Gegnua'tuaji mijua'ji'g aq ungi'guaq

6 ¹Mijua'ji'tut telteg gilew ul jigs'tug gn'gi'gug, muta getlams'tasultioq Se'suseg. Na telteg giasgiwewei tla'taqatinew. ²Gjiniisgam ugt'tplutaqanm telueg, "Gepmitelm gujj aq 'ggij. ³Glaman 'ms't goqwei ula'sgt'tew ta'n tele'n gi'l, aq me' 'pgitawsites ugs'tqamug." Etna na ula Gjiniisgam teplum'sg. ⁴Aq gilew gn'gi'gueultioq, mut ewnasimanew gn'januaq gisna gisa'lanew uggwainew. Awna tl nepst'gwal Nisgamewei gina'masuti'gtug glaman jigs'tuatl Gjiniisgaml.

Gegnua'tuaji lugowinu'g igani assusit

⁵Lugowinu'tut, nige' tl lugowoq Se'suguli aq gepmitelmoq. Na tujiw gepmitelmug ta'nig assumugsioq. Jigs'tug aq tla'taqatigw ta'n telimugsioq. ⁶Mut pas'g tla'taqatinew ta'n tujiw assusit nmugsultinew. Mo na uli angamgusultitoqs'p na, gatu awna ul lugutigw ta'n Gjiniisgam tel pualugsioq, muta gisteju'g ugjit Se'suguli. ⁷Lugowinu'tut ul lugwatmug 'lgowaqan aq nespi ulgwijultigw, muta wet tl lugowoq Gjiniisgam, mo pas'g ugjit 'gtassusitemuaq. ⁸Migwite'tmug Gjisaqamaw apangituataq ta'n te'siliji mimajuinu'g tlia gisteju'ultioq, lugowinu'ju'ultioq, gisna assumultioq. Apangitugsitoqs'p ta'n tel gelu'lg 'gtlgowaqanual gisa'tuoqop.

⁹Igani assusultioq, puni ewle'iug uglugowinu'jmg awna ule'iug. Migwite'tmug gilew maw 'glugowinu'jmg aq 'ggistejumaq tleiaultioq wije assusit wa'so'q. Negm 'ms't wen wije tele'watl. Ta'n te'silitil ilsumatal ta'n tel te'pmlj.

Ewe'n na ml'gigno'ti ta'n Gjiniisgam ignmasg ugjit liga'sites ta'n tujiw mn'tu matn'sg

¹⁰Na nige' ugtejgewei ta'n weji wi'gmuloq. Etna na ula. 'Gml'gigno'timuoq amujpa na wejiaq Gjisaqamawigtug. Mawigna ugm'l'gigno'tim 'gtinnewaq eig, gilew ta'n getlams'tuoq, gatu amujpa ignmu ugm'l'gigno'timg wet sapu tl lugwet gi'leg. ¹¹Ta'n tujiw sma'gnis ilajij matnaqqewaqaq amujpa nasa'toqol

sma'gnisewel aligal, glaman ma wissuignemam't. Gjnisgam ignmasg ml'gigno'ti ta'n wissuignemates mn'tu. Amujpa apji gisgajugtuatal ta'n wen getantl. E'we'n ula ml'gigno'ti wissuignem't mn'tu ta'n tujiw wejo'tg gistesgulin aq gisalultew pata'tegen. ¹²Muta ma ginu matnalgwig mimajuinu'g gatu awna matnug ta'n wen mo nemiawgw Gjmn'tu aq ugtansale'witemg, gaqaisg neme-giejig. Negmow geggunmi'tij ml'gigno'ti ula ugs'tqamu aq maw musigisg weji wissuignemugsi'gw. ¹³Nige' smtug ugsua'tu Gjnisgam ugliga'sutim aq e'wm na ml'gigno'ti ignmasg'p. Ta'n tujiw metue'g na'gweg iga'q, na tujiw gisipugututes aq mo wissuignemugsin ta'n tujiw mn'tu ugtapsu'gwa'tugsin, aq wejo'tg gistesgulin. Ta'n tujiw matnaqqewaqaq gaqiaq ma wissuignemugsin.

¹⁴Ta'n tujiw sma'gnis ilajit matnaqqen ta'n tli psugatew, seg'pisit ugtispisun. Gji'tu Gjnisgam ugteliaqeweim aq e'wmn ugjit apoqonmasg. Na sma'gnis elt nasa'toq gasawo'q ugpugunei. Elt gi'l gisi igalsites ta'n pas'g goqwei mn'tu tli psu'gwa'tuates ta'n apji majulgwatmun Gjnisgam uggi'gwajiaqewe'm. ¹⁵Sma'gnis nasgwaq sma'gnisewei umugsng. Apji gisgaje'ien ugjit tlimanew igtigig na gelu'lg agnutmaqaq ugjit na wantaqo'ti ta'n Gjnisgam ignmug-si'gw 'ggamlamuninaq. Mo gis tla'tegewn na, pa na wije' aq sma'gnisg ta'n mo umugsng nasgawgw. ¹⁶Sma'gnis wesua'toq ugliga'sutim. Gi'l apji ml'gi gtlams'tasin aq mut megtmun glaman gisi gtuapsites ta'n tujiw mn'tu wet nu'gwal'sg. Pa na wije' aq pemamglejig 'tqa'mug eltaqam'sgig, gatu ta'n siaw ml'gi gtlams'tasin uli angweiultew. ¹⁷Sma'gnis nasa'toq ugt'a'gusn gasawo'-gwei napawgjiji'tewei ugjit un'ji. Amuj migwite'te'n te'sigisg'g, "Gjnisgam gisi ugs'taw'sg." Na teli igalsin 'gtangita'suaqanm. Sma'gnis wesua'toq espo'qas'g. Wejuli Nisgam ignmasg'p. Gjnisgam ugglusuaqanml. E'wm pa na wije' aq espo'qas'g glaman gisi wissuignemates mn'tu. ¹⁸Tla'tega 'ms't goqwei a'sutmaqanigtug. Pipanim Gjnisgam apoqonmulin. Ta'n getu tliaq a'sutma ta'n Wejuli Nisgam elgwen'sg. Etna na ugjit apji gisgaje'ien aq mut siwiew. Apji a'sutmes-sew 'ms't Gjnisgam ugtmimajuinung. ¹⁹Elt a'sutmessewites ugjit ni'n glaman Gjnisgam ignmuitew gelu'lg glusuaqaq ta'n tujiw gisgaje'ian glusin, aq ta'n tujiw glusia'n ml'gita'tes aq gnua'tua's ta'n goqwei Gjnisgam agnutmaqaq ta'n menaq geitas'gtug. ²⁰Etna na ula ugjit Gjnisgam ugglusuaqanml ni'n i' algi-mimg'p, we'gaw nige' laplusang pisi. A'sutmessewigw glaman ml'gita'tes ta'n tel glusi 'st'ge' ta'n telgitasi.

Nige' pem gaqawi'g'g ugtwi'gatiqn

²¹Tigius, ginu 'gjignaminu Gjnisgamewigtug, melgi lugowatl Gjisaqamawul. Agnutmugsitoqs'p ugjit ni'n glaman gilew 'gji'tutoqs'p ta'n ni'n telei. ²²Etna na ugjit elgim negm tlimulinew 'ms't ta'n te'sieg ta'n telo'ttieq glaman ulgwitt'tal 'ggamlamunual.

²³Gjnisgam gujju' aq Gjisaqamaw Se'suguli etamgig ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Etamgig ignmugsinew na ml'gigno'ti ugjit 'gsalanew ta'n te'sijig a'sutmewinu'g. Etamgig ignmugsinew ta'n teli lita'sualatoqs'p Gjnisgam aq Se'suguli. Na tliaj! ²⁴Etamg Gjnisgam ul'telmugsinew 'ms't ta'n te'sijig ta'n 'gji'tmi 'gsala'titl Gjisaqamawminu Se'suguli. Negmow ta'n apji gsala'tital. Na tliaj! Glapis ap nemulloq Poligap.

Na wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Pilippiewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na gjigan Pilippi eteg ogwatnug maqamigew teluisig Masetoniaewa'gig. (Nige' gisgug teluisig, Gli'gewa'gig. Eteg na mawi ms'gi'g maqamigew teluisig Iulop.)

Poligap gis pestunmuapni na mimajuinu'g na'te'l aq eimu'tijig ta'nig getlams'tasultijig Westaulgeg.

Nige' Poligap wet pija'lut laplusang ugjit ta'n tel pestunmn. Getu' miwa'laji a'sutme'-winu'g apoqonmating ta'n teli a'sutmessewa'titl aq ta'n teli ignmua'titl suliewei. Elita'-sit pugjig assumnsin glaman siaw pestunmn na gelu'lg glusuaqan ta'n pas'g tami. Gatu weli gji'toq etug ne'pa'iten.

Telimaji a'sutme'-winu'g, "Ml'gito'ltigw. Nisgam wel'telmugsioq aq ignmugsioq tli gtlams'tasultinenu Westaulgewigtug. Westaulg welmaje'g'p aq Poligap welmaje'g aq etug Pilippiewaq elg ulmajo'ltitaq gatu ulta'sultinej muta gelu'lg glusuaqan siawapegs'g."

Eteg metue'gl na mawio'mi Pilippieg muta ta'sijig teluejig, "Amujpa jigs'tmnew Mowis ugt'tplutaqnml aq lugwatasultijig ugjit ugs'ta'tinew." Gatu mo telianug. Westaulg gis gaqa'toq ms't goqwei ugjit ugs'ta'tinew.

Poligap wel'ta'sit ta'n Pilippiewaq gis tla'taqatijig ugjit negm. Teluet, "Wej gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ugjit ta'n goqwei geggunm. Mu weji glusiw ugjit ewle'juaqan muta gisi gnu'tmasiap ta'n tel milei 'Inuite'tmn."

Migwimaji, "Amujpa uli agnutma'tioq aq ul lugutioq aq sespeteltultioq."

Amujpa tlo'lti'gw st'ge' Westaulg.

Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg Se'suguli na Westaulg gis eig'p aq wije'i Nisgamewit 'st'ge' ujil aq wije'i teli espe'gig. Gatu mo gennmug ta'n goqwe'l negmewe'l. Awna Westaulg teli ul'te'tg naqteg ugt'pung wa'so'q ta'n mawi espe'g aq ms't sitatug iga'toqopneg. Lugowinu'juip ugjit ujil aq mimajuinualsip. Tel neps'tgwa'sip aq ji'nmuip ula ugs'tqamug.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Mawi ul'ta'sultijig Poligap aq Pilippiewaq (1.1-11)

Gepmitelm Nisgam ta'n tel mimajin (1.12-30)

Westaulg musga'tugsi'gw ta'n tlo'ltitesnu. Mut tita'sultigw me' gelu'sulti'gw aq igtigig (2.1-18)

Wesgumaji Timotial aq Epaplotaitusal. Etug elgimaji Pilippieg (2.19-30)

Mimajuinu'g gigwajia'titaq Gjinigamewigtug ta'n teli gtlams'tasultijig

Westaulgewigtug (3.1-4.9)

Poligap miwa'laji Pilippiewaq ta'n goqwei petgitma'tipnn (4.10-20)

Ugtejgewe'l glusuaqann (4.21-23)

**Poligap ugtwi'gatiqn ewi'gmuj ta'nig getlams'tasultijig
Pilippieg**

1 ¹Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq Gjinisgam ugtmimajuinung, ta'n wigultioq na 'gjigan Pilippi. Ewi'gm ula wi'gatign ugjit 'ms't gilew ta'n getlams'tasultioq Se'suguliewigtug maw 'gpatlia'smuoq aq ta'nig ilgwennugsioq aq ta'nig apoqonmua'tiji. Ni'n aq Timoti ta'n elugo'lg't Se'suguli wel'ta'sualneg aq elgitmuleg ula wi'gatign. ²Etamg't Gjinisgam Gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Ni'n Poligap a'sutmesseuloq gilew Pilippiewaq

³Ta'n te's migwitelmuloq miwatmaq Gjinisgam Gisiteget ta'n elugo'ug ugjit 'ms't ta'n te'sioq. ⁴Aq ta'n te's a'sutmesseuloq welgwig 'ngamlamun. ⁵Miwatmaq Gjinisgam ta'n teli uli apoqonmuioqop 'ntlgoawaqan, ta'n tel lugweiap pestunmn Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm. Maw luguti'gup ula ugjit gelu'lg agnutmaqan, mujga amgwes poqji gtlams'tasultioq glapis nige'. Etna na ugjit welgwijn ta'n teli a'sutmesseuloq. ⁶Gjitm geitu Gjinisgam ta'n pog tl lugwatg gelu'lg lugowaqan 'gtinnewa'q siaw tla'teget glapis gaqa'tuoq. Gaqa'-tutew ugtlgoawaqan 'gtinnewa'q ta'n tujiw Se'suguli apaja'sitew. Etna na ugjit welgwijn ta'n teli a'sutmesseuloq. ⁷Na telteg ugjit ni'n na tl migwitelmulinew muta apji mawi gsitelmuloq. Na telgwig 'ngamlamun ugjit gilew. Gjinisgam wel'telmit aq ignmuit na ml'gigno'ti ugjit musga'tuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm teliaq aq telimgig igtigig mimajuinu'g ugjit Se'suguli. Na tela'tegei nige' ta'n tel pisi laplusang, aq elt tela'tegeiap ta'n tujiw assumisianeg, aq maw gilew maw ugtmu'gup, 'ms't ta'n te'si'gw. ⁸Telimuloq teliaqewei, ta'n tel ma'muni gsaluloq, wejiaq Se'suguli ugamlamung. Gjinisgam geitoq na teliaq.

⁹Ni'n teli a'sutmesseuloq me' pmi gsaltultinew. Etawaqtmaj ugjit me' ma'muni gij'jianew Gjinisgam ugtns'tuo'tim aq ne'tata'suaqanm glaman me' pmi gsaltultitoqs'p aq je me' gigwajiageweigtug. ¹⁰A'sutmesseuloq apjiw uli ns'tmnew giasgiwewei ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n goqwei mo weltenug. A'sutmesseuloq glaman gisi mgntoqs'p ta'n goqwei mujgajewei, aq ma opliap-ti'gmat igtig ta'n tel pmien. Na tujiw ma amsalteg we'jitugsiwoq ta'n tujiw Se'suguli 'pgising. ¹¹A'sutmesseuloq ugjit apjiw ula'taqatinew aq gegnu pmi-ta'nnew. Se'suguli na negm ta'n gisi ignmugsioq na ml'gigno'ti tla'taqatinenu. Na tujiw mimajuinu'g gepmitelmataq aq miwatmuataq Gjinisgam. Na tliaj.

Gepmitelm Gjinisgam ta'n tel mimajin

¹²Nigmatut, pualuloq 'gji'tunew ta'n goqwei teliaqap ugjit ni'n pegwatas'g ma'mun se'sa'sg na gelu'lg agnutmaqan. ¹³Ta'n gis tliaq ta'n te'sit sma'gnis aq 'ms't etl lugutijig elege'witewo'guomg aq wen tepaw wigultijig geitu'tij ni'n laplusang pisi ta'n tel lugo'g Se'suguli. ¹⁴Je tlia laplusang pisian, ni'n siaw pestunmatm aq me' siawa'tu gelu'lg agnutmaqan. Pegwataqig ta'nig pestunmu'tijig ma'muni lita'sultinew Gjisaqama'wul. Mu jipasulti'gw aq me' pem ml'gito'ltijig te'sigis'g ta'n tel pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan. Na.

¹⁵Getletug eimu'tijig ta'nig pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli muta wisgual'ijig ta'n Gjinisgam teli e'wij ni'n aq gelu'lg wisun getu

l'ta'sulti'tij. Gatu igtigig eimu'tijig ta'nig wel'telmijig aq siaw pestunmatmi'tij, ¹⁶ta'n teli gsala'tij Gjinisgaml aq maw ni'n. Na tela'taqatiji muta geitu'tij na wej pisi laplusang muta Gjinisgam ignmuip ni'n na 'lgowaqan musga'tuan na gelu'lg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug. Geitu'ti'tij na wet tl pestunmu'tijig. ¹⁷Gatu negmow ta'nig wisgual'ijig aq gelu'lg wisun getu 'lta-sulti'tij, pestunmua'titl Se'suguli muta igan getu 'lta'jig. Weji pestunmu'tijig tel'ta'sultijig negmow ta'n teli ula'taqati'tij gisa'litaq me' gitnme'wi na ge's laplusang pisi.

¹⁸Gatu mo na tale'nug. Ni'n siaw ulgwijin ugjit na, muta 'ms't tami Gjinisgam ugglusuaqanm ugjit Se'suguli siaw pestunmatmi'tij ta'n tel we'gusipgwatu'tij. Mo tale'nug ta'n goqwei ugjit pestunmatmi'tij, tetuji ulgwijin ugjit na. Aq siawi ulgwijintes ¹⁹muta ni'n geitu 'gtaqqasites laplusang ta'n teli a'sutmessewioq aq ta'n teli apoqonmuij na Wejuli Nisgam. ²⁰Gnnin ta'n goqwei eteg 'ngamlamun aq na tel melgugtm aq melgi puatm. Etna na ula. Mo getu ntaqo'qonalsiw ta'n tel lugo'g Gjinisgam. Na telgwig 'ngamlamun. Apjiw gisgaje'tes ml'gita'n 'pjiliw nige', aq mo me'se glusin ugjit Se'suguli. Apjiw getu gepmitelmates Se'suguli ta'n 'ms't goqwei tela'tegei aq ta'n teli angita'si aq ta'n tel mimaji aq tlia pa ne'pa'img. ²¹Ni'n ta'n tel mimaji na me' piam lugowa's Se'suguli, gatu ne'pa'img me' naji wijitgweiwa's Se'suguli wa'so'q. ²²Pa na siaw mimajin me' pugwelgig mimajuinu'g gis la'la's Gjinisgamewigtug. Mo gisita'siw ta'n getu tla'tegei. ²³Lpa etuiw wejiugtnug. Mo geitu ta'n tami liei. Na we'gwi 'gtu jigla'si ugs'tqamug aq getu wijitgweiwaq Se'suguli. Me' ma'mun glu'lg'tew ugjit ni'n. ²⁴Gatu me' piam glu'lg'tew ugjit gilew siaw mimajian, me' gis siawi apoqonmultoqs'p. Na maw tliaq. ²⁵Ni'n tel'te'm na, aq geitu siawqattes ula ugs'tqamug. Wijitgweiultoqs'p ugjit ula-pettoqs'p 'ms't ta'n te'sioq. Ajitmg apoqonmultoqs'p ta'n igan tli lta'toqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq aq ta'n teli ulgwijultioq. ²⁶Glaman ap ta'n tuijw wijitgweiuloq pajiji ulgwijultitoqs'p Gjinisgamewigtug muta negm westawip aq mo wet ne'pa'im'tt'p. Miwatmuatoqs'p aq gepmitelmatoqs'p Se'suguli na Westaulg.

²⁷Ta'n getu tliaj gegnu pmita'gw ugjit gepmitelmug Se'suguli aq gelu'lg agnutmaqan. Na tla'taqati'gw glaman 'pgisinin ap nemulloq gisna mu 'pgisnuan, nutma's ta'n tel melg'pugu'tmoq. Melgugtmug newgte' ta'n teli angita'sultioq aq gilew mawugtug ta'n tel matnoq mn'tu glaman mimajuinu'g ml'gi gtlams'tmu'titaq gelu'lg agnutmaqan. ²⁸Mut jipalanew ta'n wen getanugsioq. Apji ml'gito'ltigw. Ula musga'tuoq negmow wissuignamaten aq gilew matta'toqs'p muta negm Gjinisgam apoqonmugsioq ta'n teli wissuignemo. ²⁹Gjinisgam wel'telmugsioq aq ignmugsioq tli gtlams'tasultinew Se'suguliewigtug aq elt ignmugsioq ulmajo'ltinew ugjit negm glaman gelu'lg agnutmaqan me' la'tutoqs'p un'jig aq glaman mimajuinu'g ml'gi gtlams'tasultitaq gelu'lg agnutmaqan. ³⁰Gis nutmaioq siaw matnoq mn'tu 'st'ge' ta'n tel nemioqop gis i' matneg'p ta'n tuijw wijitgweiuloqop. Na teliaq gatu nige' elt gilew matnoq. Na toqo mawugtug na mn'tu.

Mut pas'g gi'l 'ngutitelsiw awna sespetelm igtigig

2 ¹Getloqoq na gatu giwnaqajewei Se'suguli eig 'gtinnewaq aq pegwalugsioq mlgitoltinew aq gegnu mimajultinew muta getlams'tasultioq

negmeg. Apgnua'lugsioq ta'n teli gsalugsioq, ignmugsioqop Wejuli Nisgaml wijitgweiugsioq. Mawnutultioq muta negm eig 'gtinnewa. Ewlteltultioq aq mawi gsiteltultioq. ²Etna na ugjit munsainnoq telo'ltioq pa wije aq Se'suguli. Ulaal newgti angita'sultigw na teli gsalug igtigig. Sespelteltultigw pa wije aq Se'suguli teli gsalugsioq. Ul'te'tmug aq mawi ul lugutigw muta getu tla'taqatioq ta'n Gjinisgam tel puatg. Na tujiw pajiji ulgwiijintew 'ngam-lamun aq gtapegietew 'njijaqamij. ³Etna na ugjit munsainnoq tele'ioq pa wije aq Se'suguli aq mut pas'g gi'l lugoqsiw. Mut lugwatmu goqwei pas'g nmugsin glaman gisi ugji unaqqinuetesg. Mut espitelsiw ta'n tele'aj igtigig aq mut tl'ta'siw gi'l me' gelu'sin je mu esgwia'tijig. ⁴Etna na ugjit munsainnoq mut pas'g gi'l 'ngutitelsiw aq angweiasiw gatu elt sespelteltultigw aq mawi apoqonmatultigw. ⁵Na wije teli angita'sultigoq ta'n Se'suguli teli angita'sip. Tleie'n aq tla'tega ta'n Se'suguli gis tla'tegap. ⁶Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtnugweg:

Se'suguli gis eig'p
aq wije Nisgamewit 'st'ge' ujil
aq wije teli espe'gig.
Gatu mo gennmug ta'n goqwe'l negmewe'l.

⁷Gatu awna negm Se'sus
teli ul'te'tg'p naqt'g ugt'pung wa'so'q
ta'n mawi espe'g aq 'ms't sitatug iga'toqopneg
aq lugowinuualsip ugjit ujil
aq mimajuinuualsip.
Tel neps'tgwa'sit aq ji'nmuit ula ugs'tqamug.

⁸Naqt'g ugt'pung wa'so'q
ta'n mawi espe'g,
aq gaq jigs'tuapnn ujil
we'gaw ta'n teli np'g'p
aq ne'po'teg gujjiweigtug.

⁹Etna na ugjit Gjinisgam weji unaqa'lapnn
ta'n mawi espe'g wa'so'q
aq ap ignmuaj ugt'pung ta'n mawi espe'g
aq wisun ta'n maw gepme'g
je mu ta'n pas'g wen ugwisunmg.

¹⁰Etna na ugjit
'ms't wen el nutgul'pa'sital
aq emtoqwalatal Se'susal.
'Ms't wen ta'n eimu'tijig
wa'so'q aq ugs'tqamug,
aq ta'nig gis nepu'tipnig
aq ta'n mn'tu'l majulgwala'tipnn,
'ms't wen amujpa gepmitelmatal
Se'sugulial na Westaulg.

¹¹Aq 'ms't wen thuetew mimajuinuigtug,
"Se'suguli, gi'l na Gjisaqamawin
aq mestai assutegen."
Ula gepmitelma'tital Gisitegelitl, Se'sus ujil. Na.

**Amujpa gegnu pmita'ioq glaman alata'sultioq
ta'n eimu'ti'tij pa wije i aq gloqoweig
wasoqoltijig musigisgetug**

¹² Nigmatut, ta'n mawi gsaluloq, apjiw jigs'tuioqop ni'n ta'n tujiw wijitgwe'-no'q aq me' naji glu'lg'tew ma'mun jigs'tuioq ta'n tujiw mu wijitgweiuloq. Na teliaq aq amujpa na weli ango'tmoq ta'n i' tlimuloqop. Westaugσιοqop Gjinisgam, toqo attignita'igw glaman ula musga'sg ta'n tel mimajultioq te'sigisgug. Mut awan'ta'sultinew menaqana'tioq, me' apji lita'sultigw Gjinisgamewigtug aq me' ul lugowug negm glaman gepmitelmugsitoqs'p. ¹³ Gjinisgam etl lugwet 'gtinnewaq aq gisa'lugsioq ugjit jigs'tmnew aq ul'te'tmnew ta'n negm tel puatg aq gisa'lugsioq gis tla'taqatioq.

¹⁴ Ta'n tel gaqaisg mila'taqatioq mut musgu'ta'tinew gisna gi'gaita'new, ¹⁵ glaman waqame'gl 'ggamlamunual, aq ma opla'taqatiwoq aq ma amsal-teg we'jitugsiwoq. Gilew na Gjinisgam un'jang, ta'n gigwajia'tioq. Eimu'tioq ugs'tqamug ta'n mimajuinu'g mo gelu'sulti'gw aq i' opla'taqatijig aq mawi gtantaqatijig aq mawi waquigultijig. Gatugilew amujpa gegnu pmita'ioq glaman alata'sultioq ta'n eimu'ti'tij negmow pa wije i aq gloqoweig wasoqoltijig musigisgetug tepgig. ¹⁶ Amujpa telimjig na gelu'lg agnutmaqan ta'n gisi ugs'tawi'gutaq. Pa na tela'taqatioqos na weji me'gitelmuloq ta'n tujiw Se'suguli 'pgising. Musga'sgt'tew ta'n tel we'gusipgwatu 'ntlgoawaqan mo pisuiw attigna'siwap.

¹⁷ Apoqonmuloqop ta'n teli gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug aq nige' gilew iga'tuoq 'gmimajuaqanmual elugowoq Gjinisgam. Ula ta'n tela'taqatioq pa na wije i aq nat goqwei pegisituq aq iga'tuoq patgulmesigaqanigtug ugjit ignmanew Gjinisgam. Pa na nige' ne'pa'imgs. Pa na wije i aq angua'sg ta'n goqwei gelu'lg ugjit ta'n gi's gisi ignmoq Gjinisgam aq me' glu'lg'tew. Pa na tliatew wel'ta'si aq puatmuloq gilew ul'ta'sultinew. ¹⁸ Pa na wije i amujpa na gilew wel'ta'sultioq aq pegwatuioq ul'ta'sin aq mawi ul'ta'sultitesnu. Na.

Timoti aq Eaplotaitus

¹⁹ Gjisaqamaw Se'sus tli ul'te'tg ma 'pgije'nug getu 'lgima's Timoti ta'n eimu'tioq. Na tujiw gisi ulgwijintes ta'n tujiw nutmaian ta'n gilew telo'ltioq. ²⁰ Negm na pas'g newgte'jit ta'n wije i telgwijin 'st'ge' ni'n aq 'gjitm sespetelmugsioq gilew. ²¹ Ms't wen igtig pas'g newgtitelsit aq sespetelsit. Mo tali el'telmaqul ta'n gis tl lugowatal Se'sugulial. ²² Gilew geituoq Timoti ta'n i' tl lugwep aq ugtlugowaqan tepawgtig. 'St'ge' mijua'ji'j tel wit plugweti'tij ujil na negm wit lugwe'ieg'p ni'n ugjit na gelu'lg agnutmaqan, glaman me' pugwelietaq ta'nig getlams'tasultijig aq je me'. ²³ Getu' 'lgimg ta'n eimu'tioq ta'n teli nqase'g gis tla'tegeian. Ta'n tujiw gisi gji'tuan ta'n goqwei tla'sgt'tew ugjit ni'n smtug 'lgima's. ²⁴ Aq elt ni'n getu liei ta'n eimu'tioq ta'n teli nqase'g gis lia's, Gjisaqamaw, negm tli ul'te'tg.

²⁵ Ta'n tujiw gisita'sianeg, na tujiw gisite'tm 'lgiman na ji'nm teluisit Eaplotaitus gilew ta'n eimu'tioq. Negm na 'gjignaminu Gjinisgamewigtug muta wije i teli gtlams'tg Se'suguliewigtug. Gis toqo lugweieg'p aq tapusieg'p matng-'tt'p mn'tu ugjit Gjinisgam. Mo gis jugwita'woq glaman elgimoqop ugjit apoqonmuin, 'gt'punuow wesua'tugsioq. ²⁶ Na we'gwi 'gtu nemugsioq 'ms't ta'n

te'sioq, ma'muni asgaiaj ta'n tujiw nutma'tioqop ta'n teli gsnugwap. ²⁷Getletug tetuji ma'muni gsnugwaj aq maw suel nepg'p, pas'g Gjinisgam ewlitelmatl aq mo pas'g negm gatu elt ni'n ewlitelmip aq pe'gw ta'n telgi'g'p ulmaita'suaqan. ²⁸Ap me' nige' aji munsai ta'n teli 'lgimg gilew ta'n eimu'tioq, glaman nige' ap ul'ta'sultitoqs'p ta'n tujiw ap nemioq negm, aq ni'n ta'n teli ulmaita'si gaq jigla's'g. ²⁹Wel'ta'sualg't Epaplotaitus muta maw wije'i teli gtlams'tasit Gjisaqamawigtug 'st'ge' ginu aq ul'ta'sultigw. Gepmitelmug na telamugsultijig mimajuinu'g. ³⁰Muta iga'toqop ugmimajuaqanm aq suel nepg'p ta'n tel lugowaj ugjit Se'suguli. Na 'ms't tela'tegep glaman negm apoqonmuitew ta'n tujiw gilew mo gis apoqonmuiwoq.

**Mimajuinu'g gigwajia'titaq Gjinisgamewigtug
ta'n teli gtlams'tasultijig Se'suguliewigtug**

3 ¹Gesgmnaq gaqa wi'gigew, 'njignamtut, telimuloq, ul'ta'sultigw ta'n Gjisaqamaw gis tla'teget ugjit gilew. Mo 'lgowaqana'linug minu tluen ta'n goqwei gis wi'gmuloqop, muta na tujiw angua'tu ugjit gilew ta'n teli apoqonmuloq. ²Ango'tmug negla ta'nig winjiggl tela'taqati'titl. Angweiwug wegla ta'nig telua'tiji aq gegina'mua'tijig amujpa na ji'nmug lugwatasultijig ugjit ugs'ta'tinew. Ango'tmug muta gawasga'tu'tij gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei aq opl gina'mua'tijig. Munsaiwa'tiji majulgwatmnew 'tplutaqan Lesui'peweie'i ugjit ugs'ta'tinew. Pas'g gisi ugs'ta'tinew ta'n tel jiglita'igw elue'utigtug. Lugwaluj wa'qi gatu mu uggamlamunual aq ugtangita'suaqanmual. ³Mo na negmow gatu awna na ninen ta'n gis giasgiwewei mesnmeg ta'n wen tel lugwaluj. Wejuli Nisgam 'gtinneg eig aq apoqonmugsioq naqa'sin ta'n tel pata'taqatioq. Apoqonmugsi'gw ta'n tli emtoqwalug Gjinisgam aq wel'ta'sulti'gw muta tleiaulti'gw Se'susewigtug. Mo ginu elita'sultigw ta'n goqwe'l gis tla'taqatitesnu ugjit ugs'ta'tinenu. Mo elita'sultigw ta'n pestie'umi'ti'gw gisna ta'n tmsnmnenu gaqinal, ugjit ugs'ta'tinenu. Gatu elita'sulti'gw ta'n Se'suguli gis tla'teget ugjit ginu. ⁴Pa na wen geggung's ml'gigno'ti ugjit gisi ugs'tawi'siten. Etna na ni'n. Gatu igtigig gisi ugs'ta'ti'tij ta'n telo'lti'tij. Etli angite'tm ni'n gis tla'tega's. ⁵Ni'n na Lesui'pewa'jui. Poqtaqiei 'Nnui. Elugwatasiap ugumulinewei na'gweg gisi ugs'tqamuianeg. Gn'gi'gug gitg Lesui'paq. Wettaqieie'g na 'Nnu'g wetapegsultijig giasgiwewe'gig Penjaminewaq sa'qawe'gig. Penjamin na newgte'jit na newgtisgegsijig je ta'pu ugghwisg Isle'loq. We'gaw tleiawiap Palasiaq ta'nig tel gina'mua'tiji mimajuinu'g ugjit gigji jigs'tmi'tij 'ms't Lesui'peweie'i 'tplutaqann aq ta'n telo'lti'tij, aq na 'ms't tela'tega'p. ⁶Tel ml'gite'tmap ma'munjew aq ma'muni amasgipnnig ta'nig getlams'tasultijig. Ta'n goqwei telteg Lesui'peweie'i 'tplutaqan majulgwatma'p giasgiweweigtug aq glapis ugtejgewei. Mo amsalteg weji'tuwi'tigw ni'neg 'tplutaqanigtug. ⁷Pas'g na ta'n te's'g goqwei wesgutm ta'n newgt tel'tasiap tepawgtig'p, nige' gaq jiglo'tuangl 'ms't glaman gis lita'sites pas'g Se'suguli. ⁸Na teliaq aq 'ms't goqwei mo tepawgtinug ta'n teli angaptmu. Ta'n goqwei pajiji gelu'lg, etna na ula 'gji'jiaj Se'suguli aq toqwa'tun negm. Je tlia mo wen te'pmug ta'n teli gji'jiaj. Negm na Gjisaqamaw ta'n ilgwennit. Ni'n iga'tu sitatug 'ms't goqwei aq tel gitm pa na wije'i aq mo goqwei glaman ni'n tleiawites Se'suguli. Na me' tepawgtig. ⁹Aq ni'n ngute'jitesnen negm na Se'sus toqwe'ieg. Mu nugu elita'siw ta'n tel getlamiei ni'n ta'n gis tepiaq tetuji gelu'si muta jigsitm Lesui'peweie'i 'tplutaqan gatu awna nige' ta'n teli gtlams'tasi

Se'suguli na nige' getlamiei ta'n Gjinisgam tel nemi'j. Negm gisa'lugsig'gw gtlamia'tinenu, ginu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguli ugjit ugs'ta'tinenu. ¹⁰Iga'tu sitatug 'ms't goqwei aq tel gitm mo tepawgtinug. Pas'g newgte' ni'n wejitu ta'n tepawgtig. Etna na ula 'gjitmi 'gji'jian Se'suguli aq weji gji'tun ta'n tel mawig-naq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugweg ni'neg aq gawasga'tuit. Na ml'gigno'ti ta'n Se'suguli geggung ta'n apaji minunsip ta'n tujiw gisi np'geg. Te'sigisg'g 'gtu iga'tutes ta'n ni'n tel puatm glaman lugo'g't ta'n Westaulg tel puatg ugjit apoonmuan igtigig, pa na wijei aq negm tela'tegep, je tlia tetuji gitnman aq tli npmn st'ge' negm. Sitatug iga'toq ugmimajuaqanm 'npmn ugjit ginu. ¹¹Na elita'si Gjinisgam aq geitu ta'n tujiw 'np'tes minua'litew aq wijewitew.

Iganita'nej ugjit msnmnenu iapijeweui mimajuaqan wa'so'q

¹²Mu ni'n teli ugsualsiw gis ula gaqategeianeg aq gis sape'wi. Gatu awna wejo'tm siawi igana'si ugjit gisapsgnmn mimajuaqan wa'so'q, muta gis Se'suguli pegwalitaq aq eli gtuapsin negmeg. ¹³Wijigatulti'gw, mo tel'ta'siw gis ula gaqategeianeg. Newgte' ta'n tela'tegei etna na ula. Awan'ta'si ta'n goqwei ugtejg ni'nneg eig aq munsai ta'n tel wejgu sipgwatun gisapsgnmn ta'n goqwei wejgu'aq, iapijeweui mimajuaqan wa'so'q. ¹⁴Pa na wijei aq nuji igatne'wet siawi angapteg ta'n eliej aq tegpaqa'sit glaman gisi ugtete'getew. Pa na wijei ni'n siawi angamg Gjinisgam ta'n igana'si glaman 'msnmn iapijeweui mimajuaqan wa'so'q. Gjinisgam wigumip ugjit 'msnmn wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n gis tla'tegelitl.

¹⁵Telteg 'ms't ta'n te'si'gw na wijei tla'taqatinenu, 'ms't ta'n te'si'gw gigwaji majulgwalg Se'suguli. Gatu eimu'tijig ta'sioq ta'nig piltuita'sultijig. Gjinisgam na negm ta'n menaqa gnuatuaatq ta'n tla'taqatinew. ¹⁶Ta'n getu tliaj siawi igani 'lta'nej Gjinisgamewigtug. Siaw majulgwatmnej ta'n telgitas'g, na wijei gina'masuti ta'n tel majulgwatmu'g glapis nige'. Na.

¹⁷Wijigatultioq, gilew ta'nig getlams'tasultioq, siaw majulgwali ni'n ta'n goqwei gis tla'tegei. Ta'n goqwei gis tla'taqatieg musga'tueg giwnaqajewei ta'n tla'taqatigoq, glaman tla'taqatigw. Jigs'tug negmow ta'nig majulgwalgusieg ta'n tel tetapua'taqatieg'p aq wijei gegnu pmita'jig. ¹⁸Gis gaqaisg telimuloq ap nige' minu thuei etl nesp'temi na pugwelgig eimu'tijig negla ta'n teli opl mimajulti-jig gisa'la'tipni igtigi masgelmnew Se'sugulial. Musga'tujig ta'n teli gtana'titl Se'sugulial aq we'gaw ta'n teli nplin gujjieweigtug. ¹⁹Negmow enmigiaspiaq 'lta'taq mn'tua'gig, muta mu ignmua'tigul Gjinisgamil ilgwengwi'tigul gatu awna ilgwengwi'tij wa'qiwal aq ta'n goqwei puatmi'tij. Me'goltijig ta'n goqwe'l tela'taqati'tij. Gatu awna ntaqoqonalsultijig. Pas'g newgte' angite'tmi'tij ta'n goqwei tleiawig ula ugs'tqamug. ²⁰Gatu ginu tleiaulti'gw wa'so'q aq tetaqo'lti'gus ta'n teli esgm'ti'gw ugjit nuji ugs'tawi'wet Gjsaqamaw Se'suguli ugjien wa'so'q. ²¹Negm sa'se'wa'tutew ta'n el mnaqana'ti'gw ga'qinaq ta'n tli npmu'titaq aq negm gisa'tutal pa wijei aq negm wa'qi ta'n tel gepme'g aq ma 'npug gatu awna apji mimajitew. Negm gis tla'tegetew muta pajiji melgignat aq e'w'g ugml'gigno'tim na tla'tegen. Gisi pgsitew 'ms't goqwei ta'n negm igani assusit. Na.

Nige' ugtejgewei gegina'muloq

4 ¹Wijigatulti'gw ta'nig getlams'tasultioq na tetuji gsannoq aq maw musuannoq. Gisa'lhoq ni'n welgwija'si aq maw me'gitelmuloq. Na nige'

wijigatulti'gw, telteg na tlpuguetanew ta'n tel majulgwaloq Gjisaqamaw. Etna na ugjit ewi'gmuloq ula wi'gatign.

² Gilew e'pijig, luotia aq Sintia, etawaqtmuloq wel'te'tmoq ul agnutmanew. Na telteg ugjit ta'nig getlams'tasultijig tla'taqatinew. Tali ulm'tuoq ugjo'tmug na tla'tegeiug muta toqo lugwei'gw. ³ Aq elt gi'l ta'n apiw elita'si pua'lul apoqonmuan wegla e'pijig. Attignita'ieg'p ta'n tel wit lugu'tieg aq ta'n tel se'sa'-tu'tieg gelu'lg agnutmaqan, maw na ji'nm teluisit Glement, aq igtigig nitapaq ta'n maw lugutieg'pnig. Na mimajuinu'g ta'n ugwisunmual ewi'gas'gl ula wi'gatign iapiw mimajultitaq wa'so'q.

⁴ Pa na puannog gilew apiw ulgwijultinew ta'n tel majulgwaloq Gjisaqamaw. Ap 'mjit newgt telimuloq, "Ul'ta'sultigw!"

⁵ Musga'tug ta'n tel sangewo'ltioq ugjit 'ms't ta'n te'sijig, muta ma 'pgije'nug Gjisaqamaw 'pgisintew. ⁶ Mut sespete'tmnew ta'n pas'g goqwei. Ta'n getu tliaj teli a'sutman Gjinisgam, tam ta'n tel nuta'man. Ta'n te's eltawaqtmman apiw miwatmat. ⁷ Na wantaqo'ti ta'n Gjinisgam ignmugsioq na tli angweiugsitoqs'p 'ggamlamunuaq aq maw 'gtangita'suaqanmuaq glaman ma sespeta'sultiwoq. Na teliaq muta gilew tel mawo'ltioq Se'suguliewigtug. Gjinisgam ignmugsig'w wantaqo'ti 'ggamlamunuaq, gatu mo wen gisi ns'tasigw ta'n gis tliaq.

⁸ Wijigatulti'gw nige' pem giaspiaq. Ugjua'tug 'gtangita'suaqanmual weget ta'n ula'lugsitoqs'p aq tetapua'latoqs'p aq tepawgtigl ta'n goqwe'l mimajuinu'g gepmitelmatl. Angita'sultigw ta'n goqwe'l tetapuaqal, gepme'gl, getlamiaqal, sape'wigl aq Gjinisgam tetapua'l, weli angamugl aq weli agnutmasultioq. Ulaal tepawgtigl gnn'mug 'ggamlamunuaq. ⁹ Jigs'tmug ta'n goqwei gis gnu'tmuloq aq tla'taqatigw ta'n goqwei ni'n tela'tegei. Musga'tuloqop ta'n tlo'ltitoqs'p ta'n tel glusi aq ta'n teli ula'tegei. Aq Gjinisgam ta'n ignmugsig'w wantaqo'ti, wijitgweiugsitoqs'p.

Wela'liaoq ta'n te'sioq ta'n te's'g goqwei gisi ignmuioq

¹⁰ Na mawi ms'gi'g 'ngamlamun ta'n weli apoqonmuioq 'mjit newgt. Na mawi ul'ta'si aq miwatmaq Gjinisgam Gisiteget. Geju'loq apiw nat goqwei getu jugwa'gitmuioq. Pas'g mo gis tla'taqatiwoqop glapis nige'. Muta mo eimugup ta'n wen jugwa'tuitew. ¹¹ Mo na nige' wet tluew muta telgwijin 'st'ge' mu tali el'telmiwoq. Muta wej gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ugjit ta'n goqwei geggunm. Mu wej glusiw ugjit ewle'juaqan muta gis gnu'tmasiap ta'n tel milei 'lnuite'tmn. ¹² Geitu ni'n ta'n wen tele'g ta'n tujiw nuta'maj aq geitu ta'n tujiw tepiaq aq je me' ap piamiaq. Ula na gis gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ta'n goqwei geggunm. Ta'n pas'g tami aq ta'n pas'g tujiw 'ngamlamun welgwiitg tlia pa na mo gewisinu gisna gewisin gisna wesami mgenm gisna wesami tgle'j. ¹³ Geggunm ml'gigno'ti ugjit as'gmn ta'n pas'g goqwei, muta Se'suguli ignmuip ni'n na ml'gigno'ti.

¹⁴ Pas'g maw ul'ta'siap ugjit gilew ta'n teli apoqonmuioqop ni'n ta'n tujiw metue'g eimaneg. ¹⁵ Gilew Pilippiewaq weli gi'tuoq amgweseweieg ta'n tujiw naqtmang Masetoniaewa'gig. Pas'g gilew apoqonmuioqop ni'n ta'n tujiw etl pestunmaqeg mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan. Gilew newgte'jioq ta'n apoqonmuioqop sulieweigtug. ¹⁶ Me' aq newgt apoqonmuioqop nuta'maianeg ta'n tujiw eimaneg na 'gjigan Tessalonia, wejgwa'gitmuioqop suliewei ni'n. ¹⁷ Mu na pas'g puatmuan apiw ignmuinew goqwei gatu wel'ta'sualuloq muta

geitu Gjnisgam apat apangitugsitoqs'p aq je me'. ¹⁸Nige' Epaplotaitus pegisi-tuipnn 'ms't goqwe'l ta'n ignmuioqop. 'Lpa 'ms't goqwei nige' geggunm ta'n tel nuta'maiap. Mesgi'g mesnm ap je me' piamiei. Mo na pas'g ni'n suliewei gisi ignmuiwoqop. Gjnisgam tel nemitoq pa na wijei aq na 'ms't gaqi ignmuoqop-neg ta'n te's'geg suliewe'geg. Maw tetapua'loq aq maw ul'ta'sit negm. ¹⁹Wet sapu tl lugwet Se'sugulieg, 'Ntnisgamum ignmugsitoqs'p ta'n goqwe'l tel mil nuta'maioqol muta negm ta'n te's'gl goqwe'l gaqi assutgl. ²⁰Nige' iapjiw gep-mitelmanej Gnigaminu, Gujjinu, ta'n tel miwatmug aq ta'n teli emtoqwalug. Na maw tliaj iapjiw. Na tliaj.

Ugtejgewe'l glusuaqann

²¹Pualuloq wi'tinew igtigig ta'nig tleiaultijig Se'suguliewigtug. Ta'nig get-lams'tasultijig wijitgweiwijig puatmi'tij negmow wi'tugsinew. ²²Ta'n te'sijig Gjnisgam ugtmimajuinung 'pjiliw ta'nig tleiaultijig elegewitewo'guomg puatmi'tij wi'tugsinew.

²³Etamg Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggeul'lgm, 'ms't ta'n te'sioq. Glapis ap nemulloq, Poligap.

Na wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Golosiewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na gjigan Golosi eteg na mesgi'g maqamigew teluisig E'siaji'j (Nige' gisgug teluisig, Aputapegiejit.) Me' ugjipenug eteg Golosi aq Epesus ta'n eteg gta'nug tg'snug na maqamigew.

Mu na Poligap ta'n amgwesewei gegina'muagupnig ugjit Gisiteget gatu getu apoqon-muaji ta'n teli gtlams'tasultiliji Westaulgeg. Gis nutmat nuji egsugina'mua'tijig eigig Golosieg. Teluejig, "Amujpa emtogwaloq ansalewilijig aq amujpa majulgwatmoq igtigl tplutaqan ugjit ugs'tawi'n. Mo gis malqotmuoq gegnue'g mijipjewe aq ma gisi ugtu'tmun aq ji'n mug amujpa elugwatasultijig." Gatu ta'n teluejig mo telianug aq Poligap getu tlimaji gigwajiaqewei ugjit Gjinsigam Gisitegelitl aq na gelu'lg agnutmaqan.

Pas'g negm na Westaulg ta'n gisi ugs'tausinenu. Etna na negm ta'n teli np'gpnag gujjieweigtug aq minunsip. Nige' pemgopit Gjinsigam ugtinaqanmg wa'so'q aq mestai assuteget. Etna na negm ta'n gis gisa'lugsi'tesnu 'msnmnenu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

Westaulg 'ms't goqwei gisitoqop. Ugml'gigno'timg ms't goqwei weji gisita'sg. 'Ms't goqwei wa'so'q aq maw ugs'tqamug ta'n ujjl Gjinsigam Gisitegelitl gisite'tmlj.

Mimajuinu'g nigtuait'jig Gjinsigamewigtug ugjit ugtlue'utiwal. Gatu Gisiteget wel'te'tg apajo'lan negmeg wet sapu tl lugwet ta'n uggwisl gis tla'tegelij. Amujpa siawi gtlams'tasulti'gw Westaulgigtug aq jigs'tug pas'g negm.

Na ji'nm teluisit Tigigus 'pgisitew ula wi'gatign Golosiewaq maw na gisteju Onesimus ta'n Poligap ewi'gmuapnn Pilimanal ugjit ulapetmnew Onesimusl.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Golosiewaq (1.1-2)

Miwatmuatl Gisitegelitl aq a'sutmessewaji na Golasiewaq (1.3-8)

Westaulg ta'n wenit aq ta'n apaja'lugsi'gw Gjinsigamewigtug (1.9-2.19)

Westaulg ignmugsi'gw pilei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew (2.20-4.6)

Ugtejgewe'l glusuaqann (4.7-18)

1 ¹⁻² Ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq Golosieultioq. Gilew na Gjinsigam Gisiteget ugtmimajuinumg ta'n melgi gtlams'tasultioq aq wettaqane'wasultioq Se'suguliewigtug. Etamg Gjinsigam gujjinu ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Ni'n apostale'witewi ugjit Se'suguli, na teli ulte'tg Gjinsigam. Elgitmuleg ula wi'gatign maw 'gjignaminu Timoti.

Miwatmaqat Gjnisgam

³Apji miwatmaqat Gjnisgam Gisiteget, ta'n gaqais a'sutmesseuleg. Negm na Se'suguli Gjisaqamawminu ujil. ⁴Miwatmaqat muta nutmaieg'p ta'n tel melgi gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq ta'n teli gsaloq ta'n te'sijig Gjnisgam ugtmimajuinung. Na tliaj. ⁵Na gelulg agnutmaqan pestunmugsio'q. Gis nutmaioqop ula teliaqewei agnutmaqan ta'n la'lugsitoqs'p wa'so'q. Teli gtlams'tasultioq aq teli gsaluloq muta elita'sultioq aq geituoq 'msntoqs'p ta'n goqwe'l Gjnisgam geggunmugsioqol wa'so'q. ⁶Na gelu'lg agnutmaqan pem se'sa's'g ta'n telgi'g ugs'tqamu. Gisa'laji mimajuinu'g 'gtlams'tasultinew aq gawas-gita'sultinew lue'utigtug aq gegnu mimajultinew 'st'ge' gilew ta'n tela'lugsioqop mujga amgwes ta'n nutmaio'q. Teliaqewegtug gisi gji'ljoqop Gjnisgam ta'n teli ul'telmugsioq. ⁷Gis gina'mugsioq na ji'nm Epapalas ugjit Gjnisgaml. Epapalas maw me'gitelm'gt nitapinen ta'n elugowatl Gjnisgaml maw ninen. Melgi lugowatl Gjnisgaml ugjit gilew 'ggelu'lgmuow aq gis lita'sua'latoqs'p. ⁸Gis tlimugsieg ta'n Wejuli Nisgam gisa'lugsioqop tetuji gsaloq ta'nig getlams'tasultijig Gjnisgamewigtug.

⁹Etna na ugjit gaqaisg a'sutmesseuleg mujga amgwes na na'gweg nutmaie'g. Gjnisgam etamg't gisa'lultew giasgiwewei 'gji'tutes ta'n negm pual'sg tla'tegen. Etamg't ugjit Wejuli Nisgam gisa'lultew mawi ntawe'tes aq gelu'lg angita'suaqan guguntes. Etna na ula gisa'lultew 'gji'tutes ta'n tel pualugsioq tla'taqatitoqs'p. ¹⁰A'sutmesseuleg glaman gis tle'tes ta'n Gjnisgam tel pua'l'sg aq apji tla'tegetes ta'n tl tetapua'lates Gjnisgam. A'sutmesseuleg glaman mili ula'tegen ta'n tel mimajin. Glaman me' pmi gji'jates Gjnisgam aq me' ul nenuates. Na tliaj. ¹¹Gjnisgam etamg't e'wtew ugml'gigno'tim ta'n tetuji ms'gi'g ugjit ggamlamun aq gtangita'suaqanm me' ml'ggnewa's'gt'tew. Etamg't glaman apji ulgwi'jintes ta'n getu tliaq, ta'n pas'g goqwei menaqa gisipuguttesg aq ma musguajuewn. ¹²Miwatmuates Gjnisgam Gujjinu ta'n teli ulgwi'jin, gisgatlug-watmasg ugjit 'msnmnew ta'n goqwe'l ignmuataq ugtmimajuinung ta'n eimu'tilijig etl waseteg. ¹³Gjnisgam ejigla'lugsig'gup etli oqonitpa'q ta'n mn'tu i' tli elgwenugsig'gup aq pegisulugsig'gup ta'n etl waseteg. Gjnisgam uggwisl nige' ilgwenugsig'gw. Uggwisl na mawi gsalatl. ¹⁴Gjnisgam na apigsigtmugsig'gul 'gtlue'utinal ta'n Se'sus gaqiguniep gujjieweigtug ugjit ginu. Na teli iga'lugsig'gw ta'n teli ugtaputigupnn.

Ta'n wenit Se'sus aq ugtlgowaqan

¹⁵Se'suguli ta'n tel mimajuinualsip musga'tugsig'w ta'n tel lugwelij ujil aq ta'n tele'lij Gjnisgaml ta'n menaq wen nemiagul. Se'sus na Gjnisgam newgtunatl uggwisl. Mestai assusit ula ugs'tqamu aq maw wa'so'q ta'n telgi'g muta 'ms't goqwei gisitoqop. ¹⁶Ugml'gigno'timg 'ms't goqwei na weji gisita's'g, 'ms't goqwei wa'so'q aq ugs'tqamug ta'n Gjnisgam ujil gis'tlip. 'Ms't goqwei ta'n nemitmgl aq 'ms't goqwei ta'n mo nemi't'm't, Gjnisgam ujil 'ms't goqwei gisite'tg. Se'sus gisi'aji gaqais nemigsultiliji ansale'wiliji, ta'nig iganpugultiliji aq maw igtigig. 'Ms't goqwei gisitoq Se'sus, tli e'wtew, ugjit gepmitelmugsin. ¹⁷Se'suguli eig'p gesgmnaq ta'n pas'g goqwei gisita's'gtugweg. Ugml'gigno'timg 'ms't goqwei mawn'g, ta'n telgi'g wa'so'q aq maw ugs'tqamug. ¹⁸Negm iganpuguit weget ta'nig getlams'tasultijig. Mawnugsig'w Se'suseg. Gisa'laji

ta'nig getlams'tasultijig siaw mimajultinew aq 'ms't goqwei nujo'tg. Negm na mawi amgwesewa'jt'p ta'n nepg aq apaji minunsip glaman 'ms't goqwei iganpugutg. ¹⁹Se'sus musga'tugsi'gw ujil ta'n tel lugwelij aq ta'n tele'lij, muta negm wije Nisgamewitewit 'st'ge' ujil. Na gisite'tg Gjinisgam tlian. ²⁰Mimajuinu'g aq ta'n telgi'g ugs'tqamu niguita'jig Gjinisgamewigtug ugjit ugtlue'utiwal. Gjinisgam wel'te'tg'p ugjit apajo'lan mimajuinu'g negmeg. Wet sapu tl lugweg ugguwis ta'n teli nplipnn gujjieweigtug aq gaqiguniepnaq ugjit ginu. Nige' geggunmug wantaqo'ti 'ggamlamuninaq. Gjinisgam apajo'laji sapu tl lugweg Se'suseg, 'ms't goqwei ugs'tqamug aq maw wa'so'q. Iga'lugsi'gw ta'n teli gtapu'tigupnn.

²¹Na gneg sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug aq getanoqop gesgmnaq poqji gtlams'tasultiwoq Gjinisgam. Winjiggl ta'n goqwe'l tela'taqatioqop aq winjig ta'n teli angita'sultioq gesgmnaq Gjinisgam geja'tigweg. ²²Gatu nige' Gjinisgam ugguwisl mimajuinualsilipnn aq neplipnn ugjit ginu. Gjinisgam apajo'lugsioq aq nige' gisa'lugsioq witapeultinew. Na wet tla'teget glaman gis la'lugsitoqs'p ta'n eig. Gisa'lugsioq sape'ultitoqs'p aq waqamoltitoqs'p. Ma lue'uti gugunmuoq aq ma goqwei amsaltenug i'tt'tew 'gtinnewaq. ²³Amujpa na siaw majulgwatmn ta'n teli gtlams'tasin. Ml'gipugui ta'n gaqamin aq ma gis maja-'unmut. Mo eliamsiun gatu siawi gtlams'tmn gelu'lg agnutmaqan ta'n nutmu-'t'p. Geitun Gjinisgam ugs'taultew. Etna na ula gelu'lg agnutmaqan ta'n pem se'sa'gnutas'g ta'n telgi'g ugs'tqamu aq ni'n Poligap 'ntlgowaqan nut se'sa'tu gelu'lg agnutmaqan.

Poligap ugtlgowaqan

²⁴Ta'nig getlams'tua'titl Se'sugulial, amujpa na wej gisi pugu'tmi'tij ta'n te'sg ulmajo'qon weltesgmi'tij. Pa na wije aq Se'suguli ta'n teli ulmaje'-g'p. Wel'ta'siap ta'n teli ulmaje'i ugjit gilew. Siaw ulmaje'i ta'n Se'suguli gisi mgenip ugjit ta'nig majulgwalgwi'titl. Negmow na Se'suguli wa'qi ula ugs'-tqamu. ²⁵Gjinisgam ni'n iga'lip ugjit apoqonmuan ta'nig getlams'tasultijig. Wet tla'tegei ugjit 'ggelu'lgmuow. Gaq gnuatuloq ta'n te'sg goqwei geitu, Gjinisgam ugglusuaqanml, aq mo goqwei esgwa'tu. ²⁶Ta'n goqwei sa'q a'guteg na ula gelu'lg agnutmaqan, nige' atejoqoq musga's'g ugjit Gjinisgam ugtmimajuinumg. Ta'n goqwei gujjinaqi'g menaq geitas'gt nugup nige' musga's'g. ²⁷Gjinisgam na tel'te'tg ugjit ugtmimajuinumg 'gji'tunew ta'n goqwei sa'q mimgwatas'g. Etna na ula: Ta'nig mo Lesui'peultig'w elt maw muni ul'telmaten Gjinisgamewigtug, Se'suguli 'gtinnewaq eig aq Gjinisgam gepmitelmultew ta'n negm gis gepmitelmugsit. Maw mesgi'g aq mujgajewei paqalaiwaqan. ²⁸Na toqo tujiw 'ms't wen telimg't ugjit Se'sugulial. Gigwaji gegnua'taqat ta'n goqwei telteg 'gji'tunew, ta'n goqwei gelu'lg tla'tegen aq ta'n goqwei mo glu'lgtnug. 'Ms't wen gegina'maqat ugjit 'gji'jianew Gjinisgaml. Na wet tla'taqatieg glaman gisalatesnen 'gtlams'tasultinew Se'suguliewigtug. Na tujiw ugjo'tmi'titaq tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg muta tleiaultijig Se'suguliewigtug. ²⁹Etna na ugjit weji attigna'si ta'n telgi'g pegwatu. Se'suguli ugml'gigno'tim ta'n tetuji ms'gi'g eteg 'ntinnaq. Etna na ula ml'gigno'ti e'wman aq etna na ula ta'n elugweg ni'nneg. Ula ta'n Se'suguli ignmuip. Etna na ugjit na tel lugwei.

2 ¹Ge' gnuat'ulap ta'n tetuji attigna'si ugjit gilew aq ta'nig Leiotisiae-waq aq wenig ta'n menaq nemi'gwig. ²Wet tla'tegei glaman me' pmi

gsaltultitoqs'p aq mawalsultitoqs'p. Na tujiw 'ggamlamunual welgwija'tas'gl aq me' melgi gtlams'tasultioq. Wet tla'tegei glaman menaqqajewei 'ns'tasultitoqs'p aq 'gjitmi gji'tutoqs'p ta'n goqwei gis a'guteg aq 'gji'jiatoqs'p Se'suguli ta'n mimgwa'tuapnig gujjuaq'g gatu nige' musga'tugsi'gw. ³Etna na Se'sus ta'n 'ms't goqwei geitoq ta'n te's'g goqwei Nisgamewei aq gaqi gji'toq 'ns'tuo'-qon Nisgamewei aq gis gina'mugsitesnu aq gisa'lultew 'ns'tmn na maw gelu'lg agnutmaqan.

⁴Na ula wet tlimuloq glaman ma wen gis lue'wannuq gisna gistesguluoq. Mut ignmuaw ewnasi gina'mulin ta'n getu tli ntawe'g wen aq mut jigs'tuawt.

⁵Mo na'te'l eimu gatu appiw angitelmuloq. Getletug na, aq elt we'gu ul'ta'si 'gji'tuloq ta'n tel maw ul lugutioq aq maw melgipugultioq ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug.

Ignmu Se'suguli ilgwenmulin ta'n tel mimajin

⁶Getlams'tasi't'p Se'suguliewigtug glaman nige' ignmu ilgwenmulin muta ugtinneg eimn. El mimaji ta'n negm tel tetapua'l'j. ⁷Glaman nige' siaw melgi gtlams'tasi aq siaw mimajin ta'n tel gina'mul'g ugjit Se'suguli amgweseweieg. Ta'n tel mimajin Gjinisgamewigtug, na ma'muniw lita'si Se'suguliewigtug aq siaw tla'tega ta'n telim'sg. Melgo'te'n ta'n teli gtlams'tmn aq appiw miwatmu Gjinisgam na gujjinu.

⁸Uli ango'te'n aq mut wen ignmuaw lue'wa'lulin aq gisa'lulin ugjit majul-gwalan negm ta'n tel gina'masg. Egsu gina'mulin pas'g negm ta'n teli angita'sij gisna ta'n igtig mimajuinu'g tel gina'mugupnig. Mo tepawgtinug jigs'tuj muta mo wejianug Se'suguliewigtug gatu awna wejiaq pas'g mimajuinuigtug aq mn'tu ta'n tel gina'muaj. Getanat'l Se'sugulial ta'n westaugsi'gup. ⁹Uli angweiasultigw aq mut wen lue'wa'lulin muta Se'suguli ta'n tel mimajuinual-sip musga'toq Gjinisgaml ta'n tel lugwelij aq ta'n tele'lij muta Se'sus wije'i Nisgamewitewit 'st'ge' ujl. ¹⁰Aq mut wen lue'wa'lulin muta Se'suguli gis ignmasg giwnaqqajewei ta'n el mimajin Gjinisgamewigtug. Eimn Se'suguli ugtinneg. Negm ta'n 'ms't goqwei mestai assuteget we'gaw iganpugutliji aq 'ms't a'sis-guaji, nuji tplutaqatiliji wa'so'q, ugs'tqamug, aq maw mn'tua'gig.

¹¹Gi'l elt mawn'sg Se'suguli aq gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin aq nige' gi'l na Gjinisgam un'jan. Mut nugu tle'un ta'n i' tleiu't'p. Nige' pileiawin mimajuinuin. Etna na Se'suguli ejigla'l'sg ta'n i' tl pata'tege't'p, mu na mimajuinu. Winjigt'p ta'n i' tli angita'sit'p aq i' tli assumes'g lue'uti, gatu Se'suguli gaq jigla'toq aq ignmasg pilei angita'suaqan aq pileiawin mimajuinuin Gjinisgamewigtug. ¹²Ta'n tujiw sign'tulgeg, ula pa na wije'i aq Se'suguli ta'n teli np'g'p aq utqutalut'p utqutaqane'gati aq ta'n tel minunsi. Sign'tulgeg musga'tun gawasga'tui't'p ta'n goqwe'l winjiggl aq nige' pileiawin mimajuinuin. Na wet tliaq ta'n teli gtlams'tmn Gjinisgam ugml'gigno'tim aq getlams'tasin Gjinisgam ta'n apaji minua'lapnn Se'sugulial. ¹³Mu Lesui'pewiwgt'p aq mu geggunmuawoqopn 'tplutaqan ta'n ignmuapnn Mowisal aq tele'ut'p ta'n teli gsatmn. Ta'n i' tl mimaji't'p elue'utigtug pa na wije'i aq 'npmn. Gatu nige' gi'l apigsigtmass'p 'gtlue'uti'l aq gisa'l'sg piltu mimajin Gjinisgamewigtug maw Se'sugulial. ¹⁴Gatu nige', gaq jigla'toqol 'ms't goqwe'l ta'n mesaqan wi'gas'gl ugjit 'gtlue'utinal. Nasta's'gl gujjieweigtug ta'n Se'suguli weji np'g'pnaq aq 'ms't goqwe'l gasa'toqol. ¹⁵Gjinisgam wissuignemapni mn'tu'l aq uglugowinu'jmg

ta'n iganpugutua'tiji mimajuinu'g. Wissuignemapni ta'n Se'sus teli np'g'pnaq gujjieweigtug aq ta'n teli apaji minunsipnaq. Musga'tuapni mimajuinu'g ugm-l'gigno'timg aq mn'tu na'te'l etli gs'pu'tut.

¹⁶Etna na ula ugjit mut ignmuaw wen ilsumulin ta'n goqwei malqot-tes, gisna wen tlimulin tegen na'gwegl me' sape'wigl aq amujpa na majulgwatmn, gisna pestie'umgl, gisna tepgunsejig, gisna atlasmutigisgugl. ¹⁷Ula ta'n goqwe'l wesgutman pas'g maqatawe't'pn glapis Se'suguli pegisingeg. Gatu nige' pegising'p aq negm majulgwaj na ugs'taultew. ¹⁸Mut jigs'tuaw mimajuinu'g ta'n teluejig, "Tlaplgigwa'iap, gis nemi'gig ansale'wijig aq amujpa emtoqwaluggig." Na negmow tel'ta'sultijig penoqitelsultijig Gjinisgamewigtug muta emtoqwala'tiji ansale'wiliji gatu pas'g wesgiji angangusultijig aq penoqitel-mugsioq. Menaqqajewei ula mimajuinu'g me'goltijig aq mawi metuitoltijig ta'n teli angita'sulti'tij aq ta'n telaplgigolti'tij. Thue'tij gi'l gesga'n muta mo emtoqwalawgjig ansale'wijig maw Gjinisgam. Mut jigs'tuaw aq mut ignmu lue'-wannui'tij. ¹⁹Pas'g mo teliaqeweigtug gegina'mua'tigwi ugjit Se'suguli. Etna na Se'suguli ta'n iganpugutuaji ta'ni getlams'tmu'tiliji. Gisa'laji maw lugutineu aq Gjinisgam ta'n tel puatg tla'taqatiliji. Pa na wije aq mimajuinu wa'qi ta'n tel lugweg. Ugt'p aq ugtangwita'suaqanm 'ms't maw lugwegl aq gisa'toq ugtangwisga'sg aq ugtnnuang maw lugwegl aq ta'n te'sg tel milig wa'qi 'ms't goqwei tetapu lugweg aq mawigweg. Pa na wije Se'sus gisa'laji a'sutmewinu'g maw lugutineu aq mawigut'new.

Se'suguli ignmugsitesnu pilei mimajuaqan

²⁰Pa na toqweioq Se'suguli ta'n teli np'g'p, mut majulgwatmu gina'masuti'l ugs'tqamugewel ta'n wejiaq mimajuinu'g ugtangita'suaqanmuaq aq mn'tu'g ta'n iganpugutmi'tij ula ugs'tqamug ugjit glu'lgtn Gjinisgamewigtug. Ma gisannugul ugs'tan. Ta'n tujiw mimajuinu gisi np'g ma nugu gisi ilsumam'g ula ugs'tqamu. Pa na toqweioq Se'suguli ta'n teli np'g'p, goqwei weji siawi 'gtu majulgwatmn ula 'tplutaqann ta'n wegla gis wi'tmuloqol ugjit ugs'tan? ²¹Etegl 'tplutaqann telim'sg ta'n goqwei gis malqottes piltuamu'g mijipjewe aq ta'n goqwei mu gis malgo'tmun aq jijuqaq telim'sg mu sama'tun aq mu ugt'tmun. ²²Ula 'tplutaqann pas'g mimajuinu'newel, muta Gjinisgam gisitoqop mijipjewe ugjit malgo'tmnenu. ²³Ula ugs'tqamugewel 'tplutaqann weli angamgugl aq wel glusigl. Pas'g mo glu'lgtnugul Gjinisgamewigtug emtoqwala'tiji ansale'-wiliji aq eliaptmn wa'qiwal. Tel'ta'sultijig penoqitelsultijig Gjinisgamewigtug gatu pas'g wesgiji angangusultijig ta'n tel nilaje'g. Na telamu'gl 'tplutaqann melgignaqaq ugjit ga'qianal, gatu ma tal piam ula'lugs'gw Gjinisgamewigtug. Ma gis gawasgannug ta'n tel wini angita'sin awna gisa'lultew me'ge'tes.

Pilei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew

3 ¹Gjinisgam gisa'lugsioq 'msnmnew pilei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew pa na wije aq Se'suguli ta'n tel minunsip. Glaman siaw ml'go'tmug ta'n goqwe'l tleiawigl wa'so'q ta'n Se'suguli eig. Pemgopit Gjinisgam l'ugtinanqanmg. ²Teli angita'sultigw aq melgo'tmug ta'n goqwe'l tleiawigl wa'so'qewe'l aq mo ta'n goqwe'l ugs'tqamugewel. ³Pa na wije aq mimajuinu ta'n negp, gis puna'tuoq ta'n i' tlo'ltioqop. Nige' eimu'tioq Se'suguli ugtinneg aq 'gmimajuaqanmuow eteg Gjinisgamewigtug. Ma mimajuinu'g gis nemitu'ti'gw ula

'gjitmei mimajuaqan ta'n iapijwewe'tew muta ma gis nemitm'g mimajuinu'g ugpuguguaq. ⁴Se'suguli gisa'lugsioq 'msnmnew iapijwewe mimajuaqan. Ta'n tujiw ap neia'sij, na tujiw elt gilew ne'ita'toqs'p maw Se'suguli aq gepmitelma-ten aq maw gilew gepmitelmugsitoqs'p.

Gjinisgam gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin

[Mimajuinu ta'n gis ne'p ma gisi op'la'tegegw, puna'toq ta'n teli op'la'tegej. Nige' Gjinisgam gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin.]

⁵Amujpa puna'tun ta'n goqwe'l i' tla'tege't'p winjigl. Amujpa na 'ggamlamun waqama'tun aq ta'n i' tli angita'si't'p. Etna na ula wesgutman: Ta'nig sespo'-taqatijig, aq maw maljewe'jg ta'n wije tel lugutijig, e'pijig sespeiataultijig aq wiji e'pilitl elietl aq wije j'inmug tel lugutijig aq ta'n pas'g goqwei tela'taqati-jig winjigl ta'n goqwe'l mu tla'tegeg. Apji 'gtu tla'taqatijig winsuaqan aq ta'n goqwe'l winjigl lue'uti'l. Me'ga'sultijig. (Ma'mun piamite'tmi'tij goqwei je mu Gjinisgam.) Amujpa na wegla 'ms't gaq jiglo'tun. ⁶Muta mimajuinu'g ula tela'-taqatiliji Gjinisgam uggwaiugtuataq. Ta'nig mo jigs'tagwi'tigul wetapulataq. ⁷Elt gilew i' tlo'tioqop ta'n tujiw Gjinisgam ma jigs'tawoq.

⁸Nige' amujpa elt weget ejiglo'tun: uggwaiuti'l, taqalita'sutil, pisuiw ugsi'-getmn aq alimintimgewe'l. Pa na mo goqwei winjig ugji'tuanuis 'gtung. Mut ewlimaw mimajuinu aq mut wisgowa'tuew aq mut wintungew. ⁹Mut mima-juinu egs'pugualaw muta gis ejigla'tui't'p ta'n i' tleiu't'p. ¹⁰Muta gis nige' waqa-me'n, piltu gamigsin. Gjinisgam gisa'l'sg'p pileiawin mimajuinuin aq gisa'l'sg me' tl gamigsin 'st'ge' negm glaman pugjig 'gjitmi gji'jiates Gjinisgam. ¹¹Ta'n tel nemugsi'gw negm, 'ms't wen wije gaqamij. Etna na ugjit mo istue'nug Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Nige' 'ms't wije ugjit Gjinisgam. 'Nnu'g aq igtigig ta'n se'g tle'g mimajuinu'g ta'n piltui'sultijig, gisteju'g gisna ta'nig assumultijig. Mo tale'nug ugjit Se'suguli. Etna na negm ta'n mawi espe'g. 'Ms't tami eig aq ta'n te'siliji mimajuinu'g nuje'waji.

¹²Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung. Gisi mgnugsioq aq sitatug iga'-lugsioqop ugjit negm aq gesalugsioq. Etna na ugjit amujpa ewlitolultioq, weleiatultioq, wel glultultioq, ejigla'tuoqol penoqitelsimgewe'l, sangewoltioq aq weji gisi pugu'tmog. ¹³Gamatatultigw aq apigsigtatultioq, ul mawo'ltigw aq uli apoqonmatultigw. Natuen op'la'l'sg, lia aq apigsigtu. Pa na wije aq Se'suguli ta'n teli apigsigtasg, na piluei mimajuinu tli apigsigtu gi'l. ¹⁴Ula na mawi espe'g te'sg, "Gsaltultigw." Amujpa na 'ms't goqwei tla'taqatioq ta'n teli gsaltultioq 'ggamlamunuaq. ¹⁵Siaw ignmu Se'suguli tli assusin 'ggamlamun aq 'gtangita'suaqanm. Na tujiw wantaqo'ti i'tt'tew 'ggamlamung. Gjinisgam gisi ignmugsioqop na ml'gigno'ti ugjit wantaqo'ti i'ttn ta'n tel mawoltioq. Aq apji miwa'lug Gjinisgam ta'n teli ula'lugsioq. ¹⁶Siaw angite'tmug Se'suguli ugtagnutmaqanm, glaman uli gji'tutoqs'p aq gnnmug 'ggamlamunuaq. Gnu'a'-tatultigw aq gegina'matultigw Gjinisgam ugglusuaqanml. 'Gtapegiatmug a'su-tmaqane'l 'gtapegiaqann, wejiaqal Gjinisgam ugtwi'gatiqn. Emtoqwalug aq miwatmug Se'sus 'gtapegiaqanigtug aq tlintu'tigw ta'n Wejuli Nisgam ignmug-sioq 'gjijaqamijuaq. ¹⁷Ta'n pas goqwei tela'tegen gisna teluen tla'tega Gjisaqa-maw Se'sus ugwisunmg aq apji miwatmu Gjinisgam gujjiu ugjit ta'n goqwei Se'suguli gis tla'teget ugjit gi'l.

Ul mawo'ltigw muta pilei mimajuaqan geggunmoq

¹⁸E'pittut ingute'jin gepmitelm 'gji'nmum. Ula telteg tla'tegen muta getlams'tasin Gjisaqamawigtug.

¹⁹Ji'nmulut, ingute'jin 'gsal 'gte'pitem aq mut ewla'law.

²⁰Mijua'ji'jtut, ta'nig getlams'tasultioq Gjisaqamawigtug telgitasultioq siaw jigs'tuanew gn'gi'gug. Ula tetapua'lt Gjinisgam.

²¹Gilew ta'n un'janultioq, mut taqalipnaw gun'januaq aq gisa'lanew uggwaiultinew glaman ma musguajualawog.

²²Gisteju'g, jigs'tug ta'nig assumugsioq. Mut pas'g ula'taqatinew pas'g ta'n tujiw angamugsioq glaman ul'telmulten, gatu apji tla'tega. 'Ggamlamung 'gjiaj muta ula tel gepmitelm't Gjinisgam. ²³Ta'n pas'g goqwei tela'tegen, tla'tega ta'n telgi'g 'ggamlamun, pa na wije aq tl lugo'j Gjisaqamaw aq mo mimajuinu.

²⁴Migwite'te'n Gjisaqamaw apangitultew aq 'msntes ta'n goqwei gis sa'q geggunas'g ugjit ugtmimajuinung. Gjitm na assusit ta'n elugo't. ²⁵Aq ta'nig siawi opla'taqatiji ta'n getu wen, na negm elt apangituaten ta'n goqwei i' opla'toq muta Gjinisgam 'ms't wen wije tela'latl. Isumatal ta'n tel te'pmlj.

4 ¹Gilew ta'nig assusultioq uleiug 'glugowinumg. Na telteg tla'taqatinew. Migwite'te'n elt geggung assusit wa'so'q.

Ta'n telteg tla'tegen

²Apji munsa ta'n teli a'sutman. Ta'n tujiw mesnm ta'n teli a'sutmat'p miwatmu Gjinisgam. ³Aq maw ninen a'sutmessewinen, glaman Gjinisgam pana'tugsitesnen ga'qan ta'n tli pestunmatesnen gelu'lg agnutmaqan. Na tujiw gis tluieig ta'n goqwei mo geitas'gtugweg ugjit Se'suguli. Etna na ugjit ni'n wet pisi laplusang nige'. ⁴A'sutmessewi glaman uli ns'tuiten na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmatm. Amujpa tla'tegei glaman wel gnu'tmaqig mimajuinu'g na gelu'lg glusuaqan aq ns'tuitaq.

⁵Ango'tmug tli pmita'gw ns'tuo'qonigtug glaman ta'nig mo getlams'tasulti'gw 'gji'jultaq ta'n teli gtams'tasin ta'n tel piltu gamigsin aq gis tlimjig ugjit Se'suguli ta'n pa tujiw aq ta'n getu tami i'mn aq ma goqwei etegigjen-nug. ⁶Apji wantaqamigsin. Mut gi'gaja'sualaw igtigig awna ule'w aq ul glul glaman ne'pa'te'n ta'n tel gisi asite'mates. Ta'n tujiw gigji jigs'te'n ta'n teluej weji gji'tun ta'n asitemates.

Ugtejgewei glusuaqann

⁷Na ji'nm Tigigus gaqi agnutmugsitoqs'p ugjit ni'n. Negm na 'gjignaminu Gjinisgamewigtug ta'n gesalu'g. Siawi apoqonmuit aq maw lugweieg Gjisaqamaw ugtlgowaqanm. ⁸Etna na ugjit elgimg ugjit gilew apgna'lugsinew aq tlimulinew 'ms't ta'n te'sieg ta'n telo'ltieg. ⁹Aq maw elgimg na ji'nm Onesimus, 'gjignaminu Gjinisgamewigtug aq ta'n gesalg. Gis lita'sualatoqs'p, 'gjignaminu, tleiawit ta'n tleiaultioq. Negmow tlimugsitoqs'p 'ms't goqwei ta'n teliaqap ula tet.

¹⁰Na ji'nm Alistalgus, ta'n maw pisieg laplusang getu wi'tugsioq aq maw Malg ta'n woqomal Pnnalal, aq gis gilew gegnua'tuloqop ugjit Malg ultesgua-toqs'p ta'n tujiw liej ta'n eimoq. ¹¹Elt Ja'sua telui'tut Justus, elt getu wi'tug-sioq. Wegla nesisijig Lesui'paq getlams'tua'titl Se'susal. Maw lugutieg ugjit

gisa'lan mimajuinu'g majulgwataq Gjinisgaml aq ignmua'titl ilgwengunew. Mo wen igtig Lesui'paq maw lugutiweg'p. Gatu negmow mesgi'g ta'n teli apoqonmui'tij.

¹²Elt getu wi'tugsioq Epapalas, tleiawit ta'n eimu'tioq aq elugowatl Se'sugulial. Apji a'sutmesseugsioq ta'n tel we'gusipgwatoq. Etamatl Gjinisgaml ugjit gisa'lugsinew ml'g'pugu'tinew aq melgignewa'lugsioq. Mo apji apsgwita'sultinew aq mu punia'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq aq siawi gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug ta'n telgi'g 'ggamlamunuaq. Etamatl Gjinisgaml ugjit gilew giasgiwewei jigs'tuatoqs'p Gjinisgam. ¹³Ni'n gis tlimultoqs'p ta'n teli attigna'sit. Tetuji sespetelmugsioq gilew aq maw ta'nig tleiaultijig na 'gjigann Leiotisia aq Ailapolis. ¹⁴Lu'g, 'gmalpale'witeminu, ta'n maw gesitelm'g aq Temas getu wi'tugsioq.

¹⁵Puatmuleg wi'titesnen ta'nig getlams'tasultijig Leiotisiaeg, aq maw na e'pit teluisit Nimpa getu wi'titesnen aq maw ta'nig getlams'tasultijig ta'n i' tli ultesgatultijig wiguaq. ¹⁶Ta'n tujiw gis gitmoq ula wi'gatign amujpa na elgitmuoq Leiotisiaewa'jg ta'nig getlams'tasultijig aq pa na wijeitmuatoqs'p wi'gatign ta'n ni'n elgitmaqapnig. ¹⁷Aq tlimug na ji'nm Algius, "Siaw lugote'n na 'lgowaqan ta'n Gjisaqamaw ignmulg'p ta'n tel lugo't Gjinisgam glapis gaqa'tutes."

¹⁸Pa na ni'n 'npitn gis wi'gm ula: "Ni'n, Poligap, wel'ta'sualuloq." Mut awan'ta'sualinew ta'n tel glpisi aq pishataqanapigtug. Etamg Gjinisgam ul'telmuginew. Glapis ap nemu'lan. Poligap.

Amgwesewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaji

Tessaloniaewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na gjigan Tessalonia eteg oqwatnug Masetoniae'gati. Nige' gisgug Masetoniae'gati teluisig Gli'ge'gati. Na g'pno'l ugt'pun eteg Tessaloniaeg.

Etna na negm Poligap ta'n amgwes pestunmuapni Tessaloniaewaq Nisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm. Pugwelgig getlams'tasultijig aq Poligap gegina'muaji. Na tujiw alt poqji gtana'titl Poligapal aq getu ne'po'tg gatu Poligap wesmugwat glapis gjigan Atens. Tel'gne'g petgimatl Timotial weji gji'tuanew ta'n telo'tijig a'sutme'winu'g. Ta'n tujiw apaja'silij telimtl Poligap maw gelu'lg glusuaqan, na melg'pugutmu'tij ta'n teli gtlams'-tua'titl Westaulgl aq nige' gelu'lg glusuaqan se'sa'sg ms't tami awiw Tessaloniaeg.

Alt mimajuinu'g na'tel sespetelma'tiji wogomaq ta'n gisi npu'tipnig gesgmnaq Westaulg apaja'sigw. Igtig tel'ta'sultijig Westaulg apugjig apaja'sitew glaman puna'tu'tij ta'n teli gtana'tiji ugmimajuinumu'al.

Toqo Poligap wejo'tg gnua'tuanew ta'n gjitmig tliatew ta'n tujiw Westaulg apaja'sij.

Elt telimaj ta'n gegnu pmita'new nige' aq glapis.

Me' gatu gelu'lg'tew migwite'te'n ugtejgewe'l ta'n telimaj.

5.16 Apji ulgwijultigw Nisgamewigtug.

5.17 Apji a'sutma'tigw.

5.18 Apji miwate'n Nisgam ta'n getu goqwei tla'sg.

Etna na ula Gjinisgam Gisteget pewa'l'sg tla'tegen ta'n tel mimajin.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Tessaloniaewaq (1.1-3)

Ta'n teli gtlams'tua'titl Westaulgl igtigig gis nemitu'tilij ta'n tel mimajultijig na Tessaloniaewaq (1.4-3.13)

Ta'n tel mimajin ugjit tetapua'lan Gjinisgam gisteget (4.1-12)

Ta'n goqwei tliatew ugjit a'sutme'winu'g ta'n Westaulg apaja'sij (4.13-5.11)

Ugtejgewe'l ta'n gegnualaji aq a'sutmessewaji (5.12-28)

1 ¹Ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq Tessaloniaeultioq, ta'n getlams'tasultioq aq tleiaultioq Wegwisit Nisgam aq Gjisaqamawminu Se'sugulieg. Ni'n maw Sailas aq Timoti wel'ta'sualuleg. Etamg't Gjinisgam Gisiteget ul'tel-mulinew aq ignmulinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

**Ta'n tel mimajultioq
aq ta'n teli gtlams'tasultioq Tessalonიაewaჟ**

² Apji miwatmaqat Gjnisgam Gisiteget ugjit ta'n te'sioq aq apji wi'tuleg nta'sutmaqanminaq. ³ Ta'n tel melgi gtlams'tasultioq aq ta'n teli gsaloq gisa'lugsioq attignita'ioq aq ta'n tel lita'sultioq Gjisaqamaw Se'suguli gisa'lugsioq munso'ltinew. Migwite'tmeg etna na ugjit miwatmaqat Gjnisgam Gujjinu, ugjit ta'n te'sioq. ⁴ Nigmatut, ninen geitueg Gisiteget gesalugsioq aq gisi mgnugsioq ugjit negmewe'n. ⁵ Ta'n tujiw ninen pegisitleg'g gelu'lg agnutmaqan ugjit gilew mo pas'g pestunmulueg'p gatu musga'tuleg'p mesgi'g ml'gigno'ti wejiaq Wejuli Nisgamewigtug. Gisa'lugsioq 'gtlams'tasultinew teliaqewei. Geituoq ta'n tujiw wijitgweile'g tel mimajultieg'p ninen ugjit gilew ulape'tmnew. ⁶ Ninen ta'n tel majulgwalg't Gjisaqamaw, na wijei gilew tl majulgwaloq. Wel'ta'suatmoqop Gjnisgam ugglusuaqanml je tlia tetuji ulmaita'sultioq aq Wejuli Nisgam welgwija'lugsioq. ⁷ Gilew musga'tuoqopnig ta'n tel mimajultioq 'ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig, Masetoniaewaჟ aq Gli'gewaq. ⁸ Ula Gjisaqamaw ugtagnutmaqanm tewatgitmoqop mo ugjit pas'g Masetoniaewaჟ aq Gli'gewaq gatu 'ms't tami se'sa'sg ula gelu'lg agnutmaqan aq nutmapnig ta'n gilew tel melgi gtlams'tasultioq Gjnisgamewigtug. Na nige' mo nugu eigtnug ta'n goqwei gis thuetesnen. ⁹ 'Ms't mimajuinu'g wesgutmi'tij ta'n teli ultesguieg ta'n tujiw emittugwaluloq aq ta'n tel jiglita'ioqop ta'n tel nisgamitelmoqopnig negla 'nnuoqta'wg aq nige' emtoqwaloq Gjnisgam. Elugowoq giasgiwewei Gjnisgam ta'n iapji mimajit. ¹⁰ Aq nige' esgmaloq uggsi'w, Se'suguli, ugji nisa'silin wa'so'q. Ne'po'qsiliteg, apaji unaqa'lapnn, aq westaugsi'gw ta'n Gjnisgam tli ugtapulugsi'gupnn.

Ta'n tel lugweiap Tessalonიაewa'gig

2 ¹ Wijigatulti'gw, gilew geituoq, mo pisuita'weg'p naji nmittugwanne'g. ² Gis geituoq ta'n tel we'gwimugsieg'p aq ta'n teli ewlimugsieg'p na 'gjigan ta'n teluisig Pilippi, gesgmnaq peita'we'g g'mutgig Tessalonია, ta'n wigultioq. Gatu Gnigaminu ignmugsieg'p ml'gito'ltinen aq tlimulinen gelu'lg agnutmaqan wejiaq negmeg, muta ma'mun gitnme'iugsieg. ³ Telewistu'tieg ugjit gilew ginualulinen mo ugjit ewnasimulinen gisna mo wejo'tmueg'p gistesguanen ta'n pas'g wen, gisna mo ugjit suliewei ganie'ultinen. ⁴ Awna ninen apji gelusultieg ta'n Gjnisgam tel pualugsieg, muta wel'telmugsieg aq iga'tugsieg gelu'lg agnutmaqan. Mo wejo'tmueg tetapua'lanan mimajuinu'g pas'g tetapua'lanan Gjnisgam. Negm geitugsiegl ta'n telgwi'tl 'ngamlamuninal. ⁵ Aq gilew weli gji'tuoq mo wejo'tmueg'p gisa'lulinen 'gtlams'tmnew ta'n tel ginluanneg. Mo ta ginlualnueg'p ta'n tujiw pestunmule'g aq munsainne'g ugjit 'gtlams'tmu'tinew. Mo ginlualnueg'p aq mo weji mo pestunmu'tiweg'p ugjit sulieweiei galulinen. Gjnisgam geitoq ta'n telgwi'tl 'ngamlamuninaq. ⁶ Mo wejo'tmueg'p ta'n pas'g wen gepmitelmugsinen, mo gilew gisna igtigig. ⁷ Pa na tl puatmeg gisi ugjo'tmugeg'pnn ignmuinen muta ninen Se'suguli ugtapostale'witemg. Gatu ninen sangew wesua'luleg'p ta'n tujiw wijitgwe'ule'g gilew, Tessalonიაewaჟ. Tetuji sangewo'ltieg'p pa wijei aq nige' e'pit ta'n teli angweiwaj apje'ji'jultiliji un'jang. ⁸ Muta tetuji gsanne'g'p gilew, gisgajo'ltieg'p tlimulinen, mu na pas'g gelu'lg agnutmaqan wejiaq Gjnisgamewigtug, gatu elg iga'tuegl 'ntmimajuqaqanminal.

Na tetuji me'gitelmuleg. ⁹Nigmatut, amuj migwite'tmoq ta'n tel lugutieg'p aq nespi gitnma'tieg. Tepgig aq na'gweg elugutieg'p ugjit mo ajna'lan wen gilew te'sioq ta'n tel pestunmatmeg Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm.

¹⁰Gilew tel nemieg'p aq maw Gjinisgam ta'n tel pmalsultieg'p ugjit gilew ta'n getlams'tasultioq. Tetapua'l'g'tt'p Gjinisgam, mo amsalteg we'jituti'weg'p, aq gegnu pmita'ieg'p. ¹¹Geituoq gilew sangew gelunneg'p weleiu'eg'p pa wije' aq nige' ujil ta'n tel sangew glulaj un'jang. ¹²Welgwijimuleg'p, apgnaululeg'p, munsainneg'p, aq telimuleg'p, "Tetapua'lug Gjinisgam ta'n tel mima-jultioq. Negm wigumugsioqop wijitgweiwanew ugtelege'wa'gimg. Na tujiw gepmitelmugsitoqs'p."

¹³Ta'n tujiw pegisitule'g Gjinisgam ugtagnutmaqanm gilew nutmoqop, aq nangami ugsua'tuoqop. Geituoq mu pas'g ji'n'm ugtagnutmaqanm, awna Gjinisgam ugtagnutmaqanm, aq na maw tliaq. Etna na ugjit miwatmaqat ta'n tujiw Gjinisgam ugglusuaqanm wesua'tuo'q aq elugweg 'ggamlamunual aq 'gtinnewa, gilew ta'n te'sioq ta'nig getlams'tasultioq. ¹⁴Nigmatut, gitnm'tioqop pa wije' aq ta'nig getlams'tasultijig Se'suguli Jutiaewa'gig. 'Gtmimajui-numg gitnmeiugsioqopnig pa wije' aq nige' Lesui'paq ta'n gitnme'wa'tipni negmow ta'nig getlams'tasultiliji. ¹⁵Gi's na nige' sa'q Lesui'paq ne'pa'tipni iga-nigijtegewinu'gi'g. Igtigig Lesui'paq ne'pa'tipnn Gjisaqamaw Se'susal aq nige'ninen gitnmeiugsiegnig. Mo tetapua'la'tigul Gjinisgam aq getana'tiji mima-juinu'g. ¹⁶We'gaw wejo'tmi'tij 'nqa'lugsinen ugjit mo pestunmuanen ta'nig mo Lesui'peulti'gw na gelu'lg agnutmaqan pgsituaten ta'n tli ugs'ta'titaq. Mo pualugsiwoq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq ugs'ta'tinew. Etna na ugjit wejo'tmi'tij 'nqa'lugsinen ta'n tel pestunmu'tieg. Pa na apjiw pata'taqatijig gatu nige'wesamita'jig aq Gjinisgam wegaiugtuaji aq ulmaji ilsumataq.

Wejo'tm 'mjit ap newgt mittugwalan

¹⁷Nitaptut, mawi gsatmug gis lia'n ta'n eimu'tioq. Pe' gijga'ji'j nigtua'ti'gw, pas'g mu ta'n teli angitelmuleg. Mu na'te'l gisi eimueg aq maw musuanneg gilew. Wejo'tmeg ta'n telgi'g pegwatueg gis nmu'linen ap. ¹⁸Ninen maw pua-tmeg'p apaita'neg gilew ta'n eimu'tioq. Gatu ni'n Poligap wejo'tmap apaja'sin me' ap newgt. Gatu Gjimm'tu gisa'lugsieg'p mo gisi lta'nen. ¹⁹Pa na pas'g gilew, ta'n ginitelmuleg aq mo wen piluei, aq weji ul'ta'sultieg aq me'gitelmuleg Gjisaqamaw Se'suguli ta'n tujiw 'pgising. Gjinisgam elita'sualgt wijitgwe'ulinen wa'so'q ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'suguli 'pgising. ²⁰Getletug! Pa na pas'g gilew ginitelmuleg aq mo wen piluei ginitelma aq na gilew weji ul'ta'sultieg.

3 ¹Ta'n tujiw mo nugu gisgajia'tiweg, na gisita'sultieg newgtugwa'lugutieg Atenseg, ²aq elgimg't Timoti gilew ta'n eimu'tioq. Negm pa wije' aq 'njignaminen, ta'n maw lugutieg ugjit Gjinisgam. Pestung gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli maw ninen. Elgimg't ugjit ml'gignewa'lugsinew gilew aq apoqonmulinew ta'n teli gtlams'tasultioq. ³Glaman gilew te'sioq ma wen jigla'sigw Gjinisgamewigtug ugjit ta'n tel gitnmeiugsioq. Geituoq Gjinisgam telimugsi'gup gitnm'titesnu. ⁴Muta ge's wijitgweiu'le'g igan gnaa'tuleg'p ta'n tl gitnmeiugsitesnu aq nige' weli gji'tuoq gis tla'lugsi'gw. ⁵Mo nugu gisgajiew. Etna na ugjit elgimg Timoti naji gji'tuan gilew me' wije' tl gegnu pmita'new ta'n tli gtlams'tasultioq. Menaq ta etug mn'tu gistesgugsiwoq aq 'ms't ta'n te's'g 'ntlgowaqaninen pisuiwisoq aq mo tepawgtinuisoq.

⁶Nige' Timoti apaji pgising. Wejiet gilew ta'n eimu'tioq aq pegisitoq gelu'lg agnutmaqan ugjit gilew ta'n teli gtlams'tasultioq. Telimugsieg gilew apji weli angitelmieg aq getu nemieg pa wije aq ninen ta'n teli 'gtu nemu'leg. ⁷Glaman ta'n tel gitnm'tieg aq ta'n teli ulmajo'ltieg nige' maw welgwija'lieg, wijigatul-ti'gw, ta'n tel siawi gtlams'tasultioq. ⁸Na nige' me' tepawgtig mimajultinen, melg'puguetaioq ta'n tel mimajultioq Gjisaqamawigtug. ⁹Nige' miwatmaqat Gjinisgam ugjit gilew. Ta'n tujiw eli a'sutma'tieg Gnismaminu, wej miwatmaqat negm ta'n teli ulgwigl 'ngamlamuninal ugjit gilew. ¹⁰Tepgig aq na'gweg melgi tawaqtmakat ta'n telgi'g 'ngamlamuninal, ignmugsinen gis nmu'linen aq gisi apoqonmulinen ta'n teli gtlams'tasultioq.

¹¹Etawaqtmakat Gjinisgam gujjinu, aq Gjisaqamawminu Se'suguli apaja'luginen ta'n eimu'tioq. ¹²Etawaqtmakat Gjisaqamaw gisa'lugsinew siawi gsaltultinew 'ms't ta'n te'sioq aq maw 'ms't mimajuinu'g. Tl ligutigw me' glapis tli gsaltultioq ta'n ninen tel ma'muni gsaluleg. ¹³Na tla'taqatioq, Gjinisgam, gujjinu, ml'gignewa'lugsitoqs'p 'ggamlamunual, aq ma goqwei amsalteg eigtnug 'gtinnewaq. Sape'ultitoqs'p ta'n Gjinisgam nemugsioq ta'n tujiw Gjisaqamawminu Se'sus 'pgising maw 'ms't ta'n te'sijig tleiaultijig negmeg. Na tliatew.

Ta'n tel mimajin, tetapua'l't Gjinisgam Gisiteget

4 ¹Nigmatut, 'mjit ap nige' newgt, gilew wej gnu'tmasultioq ta'n ninen telo'ltieg ta'n telgitasultioq tl mimajultinew glaman tetapua'latoqs'p Gjinisgam. Na teliaq ta'n tel mimajultioq. Etawaqtmuleg aq munsainneg, Se'sus ugwisunmg, me' ma'mun tla'taqatinew. ²Ninen Se'suguli ugtapostale'witemg, geituoq ta'n tl gnu'tmuleg'p negm ugglusuaqant'pn. ³Etna na ula telimuleg'p, "Gjinisgam tel pualugsioq sape'ultinew aq tl mimajultinew ta'n telgitasultioq." Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung. Amujpa na mo winsuaqan tla'taqatioq. Pualugsioq tepqatmu'tijig mo sespo'taqatinew je mo angite'tmnew wen sespo'tegen, aq pa na wije newgtugwa'lugutiji. ⁴Ta'n te'sioq ingute'jin gepmite'tm ga'qi aq ilgwensi. Mut sespo'tegew aq mut tqonasiw. Pas'g newgte't gi'gma'j wijitgwe'iw. ⁵Mut ignmatmu winsuaqan assumulin, mut tleiw 'st'ge' ta'n wen mo gejiagul Gjinisgaml. ⁶Mo teltenug wen opla'lan igtigl gisna sespo'tmuan ugte'piteml gisna ugji'nmuml. Gis telimuleg'p aq melgimuleg'p, Gjinisgam ugtapulataq ta'nig tel lugutiliji. ⁷Gjinisgam wigumugsi'gw ugjit sape'ultinenu mo ugjit winsuaqan tla'taqatinenu. ⁸Pas'g na ta'n wen mo jigs'tmug ta'n tel gina'muleg mo ninen menuaqaliweg'p pas'g Gjinisgam ta'n ignmasg'pnn Wejuli Nisgamal.

⁹Gatu nige' mo teltenug migwimulinew muta gis geituoq ta'n tli gsalatoqs'p ta'nig wegla getlams'tmu'tijig. Gis Gjinisgam gegnu'tmugsioq ta'n tli gsaltultioq. ¹⁰Muta gis nige' gesaloq ta'nig getlams'tasultijig eimutijig Masetoniaewa'gig. Melgi tawaqtmuloq, nigmatut, ugjit me' gneg 'lta'new ta'n teli gsal'oq igtigig. ¹¹Mo'go'tmug ta'n tl sangewo'ltitoqs'p ta'n tel mimajultioq. Lugwatmug gilew 'gtlgo'waqanmuow ta'n telgitasultioq aq 'gtantug gilew 'gmimajuaqanmuaq 'st'ge' gis ta'n telimuloqop. ¹²Glaman ma wen lita'siwn ta'n tel nuta'man. Glaman ta'nig mo getlams'tasulti'gw gepmitelmultaq ta'n tele'n.

Ta'n tujiw Gjisaqamaw jugu'ej

¹³Nige' nigmatut, getu gnu'a'tuloq giasgiwewei ugjit wegla ta'nig getlams'tua'tipnn Se'susal gatu nige' nepu'titgi'g, glaman ma tli ulmaita'sultiwoq 'st'ge'

ta'nig mo elita'sulti'tigul Se'susal. ¹⁴ Ginu getlams'tasulti'gw na Se'sus nepg-'pnaq aq apaji minunsipnaq. Getlams'tasulti'gw Gjinisgam 'lpa apaji pgisulatal Se'susal aq maw ta'nig getlams'tmu'tipni'g gatu nige' nepu'titgi'g.

¹⁵ Etna na ula Gjisaqamaw Se'sus tel gina'muep, na nige' ninen telimuloq, “Ginu ta'nig me' mimajulti'gw na na'gweg ta'n Se'sus 'pgising, 'lpa ma ginu igantesguagwig ta'n negla ne'pu'tipni'g.” ¹⁶ Na tliatew, Gjisaqamaw Gjinisgam tuaqittew na glusuaqan aq 'gjiansale'wit ugsigawetew aq Gjinisgam ugpi-pug-waqanm nutmuatoqs'p. Gjisaqamaw Se'sus ugji nisa'sitew wa'so'q! Na tujiw wegla getlams'tasulti'pnig Se'susal gatu ne'pu'tipni'g, na negmow tmg apaji minunsultitaq. ¹⁷ Toqo ginu, Se'sus ugtmimajuinung, me' mimajulti'gw na na'gweg, maw negmow unaqa'lugsitesnu alugwigug, ugjit asuguanenu Se'sus musigisg'tug. Na iapjiw wijitgweiwatesnu Se'sus. Na tliatew. ¹⁸ Migwite'tmug ta'n goqwei gis tlimuleg aq na tli ulgwijimultigw.

Gisgajo'ltigw ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus jugu'ej

5 ¹ Gis geituoq gatu ap migwimuloq ta'n tel wi'gmuloq na ta'n tli pgiji esg-malatesnu we'gaw Gjisaqamaw jugu'ej aq etug tliatew wegaw 'pgising. Gatu ap migwimuloq tliatew we'gaw 'pgising. ² Na weli gi'tuoq na na'gweg Gjisaqamaw 'pgising, na jiniw pgisintew, pa wije aq gmutnes wela'gw al gimiej. ³ Ta'n tujiw mimajuinu'g tlue'tij, “Tetuji jigteg aq mo nsano'qon eigtnug.” Pa na jiniw gitnmo'qon iga'qt'tew. Pesgaqamigtetew aq pata'tegewinu'g smtug tepgisola'ten. Ma wen eimug ta'n gissumugwatg, pa wije aq nige' poqjipnet e'pit getu un'janij. ⁴ Gatu nige', nigmatut, mo etli oqonitpa'q eimu'tiwoq, ma paqalau'tiwoq na na'gweg ta'n tujiw Gjisaqamaw 'pgising, 'st'ge' gmutnes ta'n tl wisgutesgultew aq paqalau'gsitoqs'p. ⁵ Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung aq geituoq ta'n tel pmiaq pa wije aq wasetegigtug i'mu'tioq aq mo oqonitpa'-qigtug. ⁶ Glaman angweiasultigw aq gisgajo'ltigw. Mut tlo'ltinew 'st'ge' igtigig ta'nig mo gisgajo'lti'gw ugjit Se'sus 'pgising aq 'st'ge' na mimajuinu'g ta'n apji nep'tijig aq mo gisgajo'lti'gw. ⁷ Etna na wela'gw mimajuinu'g nep'tijig, aq etna na tujiw mimajuinu'g poqji nqana'ma'tiji aq siawi nqana'ma'tiji. ⁸ Ginu tleiaulti'gw na'gweg aq telteg ilgwensultinenu aq pa'qo'ltinenu. Ginu ta'n teli gtlams'tmu'-ti'gw aq teli gsaltulti'gw, angweiugsitesnu pa wije aq sma'gnis wesgit nasg-mi'titl gasawo'qwe'l utapsunual. Ta'n teli elita'sulti'gw ta'n teli ugs'ta'titesnu angweiugsitesnu pa wije aq sma'gnis uga'tusunual gasawo'qwe'l. Amujpa siawi gtlams'tmu'g aq gesaltulti'gw. Ula angweiugsitesnu ta'n tujiw mn'tu git-nmeiugsi'gw. ⁹ Gjinisgam weji mgnugsi'gup ugjit ugs'tausinenu Se'suguliewig-tug, mo ugjit mn'tua'gig 'lgimugsinenu. ¹⁰ Se'suguli nepg'pnaq ugjit ginu glaman wijitgweiwatesnu wa'so'q tlia me' mimajulti'gw gisna gisi 'npu'ti'gw ta'n tujiw enmiaq jugu'ej. ¹¹ Etna na ula ugjit ulgwijimultigw, aq mawi apoqonmatultigw te'sigisg'g aq ml'gimultigw ta'n teli gtlams'tasultioq 'st'ge' nige' ta'n tel lugutioq.

Ugtejgewe'l ta'n telimuloq tla'taqatinew

¹² Ninen etawaqtmuleg, nigmatut, gepmitelmanew ta'nig elugowa'titl Se'-sugulial ta'n eimu'tioq. Negm gisi mgnapni ugjit ilgwenugsinew, aq gnu'-tmugsinew, aq tlimugsinew ta'n tujiw goqwei op-la'tuoq aq ulgwijimugsinew ula'taqatioq. ¹³ Ma'mun uleiug aq 'gsalug, gepmitelmug ta'n telamu'g ugtlgo-waqanuow elugwatmi'tij aq wantaqamigsultigw.

¹⁴Wijigatulti'gw, ninen munsainnoq, gnua'tug negla ta'n mo tal luguti'gw, amujpa na elugutijig. Ulgwijimug ta'nig musguajualtijig, apoqonmug ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tasulti'tij. Sangeweiug 'ms't wen. ¹⁵Mut asgaia-tultigw awna appi ula'tultigw aq ugjo'tmug ula'lan ala wen ap igtig aq 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g.

¹⁶Appi ulgwijultigw Gjainisgamewigtug. ¹⁷Appi a'sutma'tigw. ¹⁸Aq appi miwa-te'n Gjainisgam ta'n getu tla's'g goqwei. Etna na ula Gjainisgam tel pual'sg tla'tegen ta'n tel mimajin Se'suguliewigtug.

¹⁹Mut naqa'law Wejuli Nisgam ta'n tel lugwej 'gmimajuaqanm. Mut tali ugsua'tu. ²⁰Jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam gegnua'tugsioq ugjit gilew gji'tunew ta'n tujiw wet saputewistioq ta'n pas'g wen. ²¹'Ms't goqwei ugjigji'tug glu'lgtn gisna mo glu'lgtnug, ta'n goqwei gelu'lg gugune'n 'ggamlamunuaq. ²²Aq jiglita'gw ta'n tel milamu'g elue'uti.

²³Etamg Gjainisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti gisa'luginenu sape'ultinenu. Etamg jigla'luginenu elue'utigtug glaman ma amsalteg i'gtnug 'gjija-qamijuaq aq 'gtangita'suaqanmuaq, aq maw 'gtinnewaq glapis 'pgising Gjisa-qamaw Se'suguli. ²⁴Gjainisgam etamg ta'n wigumugsioq aq megnugsioq, na tla'tegetew, muta negm gis lita'sualatoqs'p. Tla'tegen ta'n teli tplumugsioqop.

²⁵Wijigatulti'gw, a'sutmessewin 'ngute' ninen.

²⁶Me' na gatu wi'titesnen ta'nig getlams'tasultijig.

²⁷Munsainnoq, Gjainisgam ugwisunmg gi'tmnew ula wi'gatign ta'n te'sioq getlams'tasultioq.

²⁸Etamg Gjisaqamaw Se'suguli, ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm aq wijitgweiugsinew. Glapis ap nemu'loq, Poligap.

Na ta'puewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuaaji

Tessaloniaewaq

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula wi'gatignigtug Poligap telimaji ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl na gjigan Tessaloniaeg ta'n miwatmuatl Gjinnisgam Gisitegelitl ugjit negmow. Miwa'latl Gisitegelitl muta ta'n teli gtlams'tasultijig me' siawi ms'gi'gt'tew aq maw ta'n teli gsalanew Gjinnisgaml aq maw igtigig.

Me' gatu gitnma'tijig na Tessaloniaewaq gatu Poligap telimaji mu Nisgam ugtapuglagwi pas'g weje'wapnn ta'n teli gtlams'tasultijig. Na tujiw gis nemugsi'gw tepawgtig muta je tlia gitnma'tipneg aq welmajoltipneg. Me' nige' munso'ltijig aq melgugtmu'tijig ta'n teli gtlams'tasultijig.

Na natuen te'sijig a'sutmewinu'g teluep, "Geggunm wi'gatign ta'n Poligap ewi'gig'p. Teluep Westaulg gis apaja'sit." Gatu ula ji'nm egsuet.

Poligap gegnua'tuaji, "Ula mo tlianug aq amujpa ango'tmug na telamugsultijig mimajuinu'g ta'n getu ewnas gina'mua'tiji, Mut ewnas gina'muluij wen."

Westaulg Gjisaqamaw ma apaja'sigw glapis na newgte'jit ta'n maw elue'wiet ji'nm ta'n nuji opla'teget musga'sitew aq nenuaten.

Elt Poligap telimaji, 'Mut wijitgweiwanew a'sutmewinu'g na ta'n maloltinew aq mo getu gtantu'ti'gw ugmimajuqaqanmuow. Mut wetmitelmanew ta'n wen ma jigs'tmug ula agnutmaqan elgitmuleg wi'gatignigtug.

Ugtejgewe'l ewi'gas'g ta'n Poligap a'sutmessewaji, 'Etamg't Gjisaqamaw ta'n ignmug-si'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq, apjiw ignmulinew wantaqoti ta'n pa tujiw aq ta'n getu tet tami i'mu'tioq. Etamg't Gjisaqamaw apjiw wijitgweiusitoqs'p ms't ta'n te'sioq' (3.16).

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Tessaloniaewaq (1.1-2)

Westaulg ta'n tujiw apaja'sitew tetapu ilsumataq ta'nig welmajeiugsioq (1.3-12)

Gatu me' mnaq Gjisaqamaw apaja'sigw (2.1-12)

Amujpa siawi gtlams'tasultigw Westaulgigtug (2.13-17)

Siawi a'sutmessewin aq siaw lugowa Gjinnisgam Gisteget (3.1-15)

Poligap a'sutmessewaji Tessaloniaewaq (3.16-18)

1 ¹Nige' ni'n Poligap epa'si aq ap ewi'gmuloq ta'nig getlams'tasultioq na gjigan teluisig Tessalonia. Tleiaultioq Gjinnisgam gujjinueg aq Gjisaqamaw Se'suguli. Wel'ta'sualuleg maw Sailas aq Timoti.

² Etamg't Gjnisgam, gujjuu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsineu aq ignmugsineu uggelu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Se'suguli jugu'ej ilsumataq ta'nig welmajeiugsioq

³ Nigmatut, ta'nig getlams'tasultioq, apji miwatmaqat Gjnisgam ugjit gilew. Telteg ugjit ninen na tla'taqatinen, muta gilew me' pem melgi gtlams'tasultioq, aq me' pem ma'mun se'sa'sg ta'n teli gsaloqig igtigig. ⁴ Etna na ugjit ninen ginlualuleg 'ms't tami ta'nig getlams'tasultijig Gjnisgamewigtug eimu'tijig. Telimg'tjig ta'n tel gitnm'tioq ta'n mo getlams'tasulti'gw, aq ta'n teli welmajoltioq, munso'ltioq aq melgotmoq ta'n teli gtlams'tasultioq. Na wej ginilmuleg.

⁵ Wet siaw munso'ltioq je tlia nige' welmajoltioq, aq Gjnisgam Gisiteget ta'n tetapu'et ta'n teli ilsutegej, thuetew gilew tepawgtultineu ugjit pisgwi-ta'new ugtelege'wa'gimg. ⁶ Gat u negmow ta'nig welmajeiugsioq, Gjnisgam gisa'lataq ulmajoltineu. Na Gjnisgam tetapu'et ta'n teli ilsutegej aq ignmua-taq ta'n goqwei te'pmi'tij aq ugtapulataq. ⁷ Gat ugjit gilew ta'n nige' welma-joltioq pa wije aq ninen, ignmugsitoqs'p atlasmultineu maw ninen ta'n nige' tel gitn'mtioq. Na tla'tegetew ta'n tujiw Se'suguli ugji neia'sitew wa'so'q maw ugml'gigno'tim aq ugtansale'witemg. ⁸ Ugtapulataq negla ta'nig mo getu gji'-jia'tigul Gjnisgaml aq ta'nig mo getu jigs'tmi'ti'gw gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjisaqamaw Se'suguli. 'Lgimataq mn'tua'gig. ⁹ Na tujiw msntaq ta'n teli op-la'taqati'tij. Iapjiw ugtapulataq, iapjiw niguita'taq Gjnisgamewigtug, aq ma apoqonmuagwig. ¹⁰ Ta'n tujiw Se'sus 'pgising, na na'gweg ta'n te'sijig ugtmi-majuinumm gepmitelmaqutaq aq emtoqwalgutaq. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'ta-sultijig aq gilew maw wit toqwa'latoqs'p muta getlams'tmoqop gelu'lg agnu-tmaqan telimule'g.

¹¹ Etna na ugjit apjiw a'sutmesseuleg. Etamg't Gnigaminu gisa'lugsineu tepawgtultineu na mimajuaqan ta'n gis wigumugsioq tl mimajultineu. Etamg't wajui ignmugsineu ta'n tel puatmoq ugjit ula'taqatineu aq menaqa gisa'tunew 'gtlgowaqanuow ta'n teli gtlams'tasultioq. ¹² Na tela'taqatioq, na Se'suguli gepmitelmatoqs'p aq negm gepmitelmugsitoqs'p. Wet tla'taqatioq ta'n Gnigaminu aq Gjisaqamawminu Se'suguli teli ul'telmugsioq.

Elue'winu newgte't nujiyata'teget

2 ¹⁻² Nigmatut etawaqtmuloq, mut jipaqita'new aq mut sespeta'sultineu ugjit ta'n tli apaja'sitew Gjisaqamawminu Se'suguli aq ta'n tujiw mawa'-lugsig'gw negmeg. Mut alimgana'tineu muta mimajuinu'g teluejig na'gweg gis iga'q aq Se'sus apaji pgising'p. Etug teluejig Wejuli Nisgaml gis tlimjig gisna natuen igtigl gisna etug jel tel'ta'sultijig ninen telueieg ta'n tujiw igan gnu'a-taqatieg gisna gis pestunmatmn gisna tel'ta'sultijig gis wi'gmeg wi'gatignigtug. Pas na mo telianug.

³⁻¹² Mut ignmuaw ta'n pas wen tl lue'wa'lulij ta'n teli angita'sultioq. Na na'gweg ta'n Se'sus apaja'sitew ma iga'qtnug glapis pugwelgig mimajuinu'g pqoji jiglita'tij Gjnisgamewigtug. Na tujiw mawi elue'wiet ji'nm ta'n nuji op-la'teget, musga'sitew aq nenuaten. Na ula mawi elue'wit ji'nm 'gtantu-tew 'ms't goqwei ta'n mimajuinu'g emtoqwatmi'tij aq ta'n te'sg goqwei teli ugsua'tu'tij Nisgamewei. Igalsitew iganpuguin. We'gaw pisgwa'tew Gjnisgaml

ugta'sutuo'guomg aq pa'sitew Gjnisgaml ugt'pung aq tluetew, "Gjnisgamewi." Migwitelmuloq ta'n i' tlimulo'q ge's wijitgweiuloq. Geituoq ula elue'wiet ji'nm ma gisi musga'sigw muta Wejuli Nisgam mo ignmuaqul musgalsilin. 'Lpa gis nige' mn'tu'l ugtinnewaq eimlitl aq sapu tl lugwelitl ta'nig mo getlams'tasulti'gw, gatu awna Wejuli Nisgam gis eig ta'n eimu'ti'gw aq ma ignmuaqul wissuignemugsinenu ta'nig getlams'tasulti'gw. Geituoq, gatu na'gweg iga'q-t'tew ta'n tujiw Wejuli Nisgam jigla'laten ugs'tqamug. Na tujiw na elue'wiet ji'nm ta'n nuji opla'teget, musga'sitew aq nenuaten. Gatu Se'sus ta'n mestai assusit neia'sitew aq ta'n tel jugu'ej jigla'tuatew ula ji'nmul ugml'gigno'tim aq nqa'si ne'pa'tal. Ta'n tujiw ula ji'nm 'pgisintew, gugunmuatw Gjmn'tu'l ugml'gigno'tim. Tla'tegetal paqalaiwaqann aq lue'wa'lataq mimajuinu'g ta'n tel mila'tegej aq ta'n teli npilaj. Negm mawi elue'wit ji'nm mil lue'wa'lataq ta'nig mo getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Mn'tua'gig 'lta'taq muta mo wel'te'tmi'ti'gw na teliaqewei ugjit Westaulg ta'n ugs'tawiasoq. Etna na ugjit Gjnisgam ignmuatal mn'tu'l ugjit elue'wa'lugwi'tijig mimajuinu'g aq sapu tl lugwelin negmowigtug. Glaman getlams'tmi'tij ta'n goqwei mo telianug. 'Lgimatal mn'tua'gig ta'n tel te'pmlij, maw ta'nig mo getlams'tmi'ti'gw na teliaqewei aq pata'taqati'tij muta getu siaw tla'taqatipnig. Geituoq aq migwimuloq. Na tujiw Westaulg ta'n mestai assusit Gjisaqamaw neia'sitew aq ta'n tel jugu'ej jigla'tuatew ula ji'nmul ugml'gigno'tim aq nqa'si ne'pa'tal.

Siawi gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug

¹³ Nigmatut, ta'sioq getlams'tasultioq, apiw miwatmaqat Gjnisgam ugjit gilew muta Gjnisgam ta'n ilgwenugsi'gw mawi gsalugsioq. Megenugsioq ugjit amgesewaju'ultinew ugjit ugs'ta'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq teliaqewei. Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim gisa'lugsioq Gjnisgam ugtmimajuinu'ultinew. ¹⁴ Gjnisgam wigumugsioq gilew wet saputita'ioq gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuleg'p. Wigumugsioq ugjit msnmnew ta'n goqwei ugtaligamug wa'so'qewei gepmitelgaqan ta'n tleiawig Gjisaqamawminu Se'suguli. ¹⁵ Glaman nige' nigmatut, ml'go'tmug aq siaw majulgwatmug na teliaqewei ta'n ninen gis gnu'tmuleg'p ta'n tujiw pestunmule'g aq ta'n gis ewi'gmuleg'p.

¹⁶⁻¹⁷ Etamgig Gjisaqamawminu Se'suguli aq Gjnisgam gujjinu ta'n gesalugsi'gw apgnua'lugsinew, ulgwija'lugsinew, apoqonmugsinew, aq ml'gignewa'lugsinew ugjit tla'taqatinew aq tlua'tinew ta'n te'sg goqwei gelu'lg. Gjnisgam gesalugsi'gw aq wel'telmugsi'gw. Apgnua'lugsi'gw aq ignmugsi'gw ulita'sualanenu ta'n teli ul'telmugsi'gw.

A'sutmessewin

3 ¹ Nigmatut, ta'sioq getlams'tasultioq, siawi a'sutmessewin glaman Gjisaqamaw ugtagnutmaqanm siawa'sgt'tew aq jaqal se'sa'sgt'tew aq gepmitet'maten 'st'ge' ta'n teliaqap gilew ta'n te'sioq. ² A'sutma'tigw glaman Gjnisgam angweiugsitesnen aq ugs'tawugsitesnen ta'n elue'ultijig mimajuinu'g aq ta'nig geggunmi'tij winjiggl uggamlamunual, na negmow ta'n getu amasgipnugsi'gw. Muta mu te'sigw wen getlams'tasulti'gw na gelu'lg agnutmaqan.

³ Gatu Gjisaqamaw getlams'tasulti'gw aq gis lita'sultitesnu. Geitu'g negm melgignewa'lugsitoqs'p aq apiw angweiugsitoqs'p glaman ma mn'tu wissuignemugsiwoq. ⁴ Gis lita'sualultesnen Gjisaqamawigtug ugjit gilew tla'taqatinew

aq siaw tla'taqatitoqs'p ta'n telimuleg. 'Ms't ginu getlams'tasulti'gw Gjisaqamawigtug. Etna na ugjit elita'suanneg aq geitueg tela'taqatioqop aq siaw tla'taqatitoqs'p ta'n telimule'g.

⁵Ninen etamg't Gjisaqamaw siaw ilgwenmugsinew ta'n telgwigl 'ggamlamunual glaman me' 'gji'tuatoqs'p Gjinisgam ugsaltuaqanm aq wije telamu'g 'gsaltuaqan guguntoqs'p ugjit igtig mimajuinu'g. Etamg me' 'gji'tuatoqs'p ta'n Se'suguli gisipugutg'p aq wije gilew gisipuguttoqs'p.

Amujpa 'ms't wen elugwet

⁶Nigmatut, ta'sioq getlams'tasultioq, na Se'suguli ta'n assumugs'gw telimip ugjit tlimulinew, “Mut wijitgweiwanew ta'nig getlams'tasultijig gat maloltijig ta'n tel mimajulti'tij, aq mo majulgwatmi'ti'gw ta'n telimg't'pnig aq mo getu 'gtantu'ti'gw ugmimajuaqanmuow.” ⁷Gilew weli gji'tuoq ugjit tla'taqatinew 'st'ge' ninen ta'n tela'taqatieg'p. Mo ninen maloltiweg'p ta'n tujiw wijitgweiule'g. ⁸Mo ignmuaqatt'p wen angweiugsinen glapis apangitaqaj, awna ninen getantueg'p 'ntmimajuaqanminen. El lugutieg'p aq attignita'ieg'p tepgig aq na'gweg glaman mo wen gesga'tuaqat gilew te'sioq. ⁹Na telteg ugjit gilew angweiwinen, gatu na wet tla'taqatieg'p ninen ugjit musga'tulinew majulgwalinen ta'n tla'taqatitoqs'p. ¹⁰Ta'n tujiw wijitgweiule'g i' tlimuleg'p, “Ta'n wen mo getu lugwegw, mo telgitasigw mijjin.”

¹¹Wet thueieg ula muta gis nutmaieg eimu'tijig mimajuinu'g gilew te'sioq ta'n maloltijig ta'n tel mimajulti'tij. Mo tal luguti'gw, apji nasgowita'jig igtig mimajuinu'g ta'n tel lugutilij. ¹²Gjisaqamaw Se'suguli ugwisunmg telimugsieg'p ugjit ula tlimulinew. Etna na ugjit melgimg'tjig wegla mimajuinu'g aq gegnua'taqatjig, “Amujpa na gegnu mimajultioq aq getantuoq 'gmimajuaqanmuow.”

¹³Gatu gilew, nigmatut, ta'sioq getlams'tasultioq, mut siwia'tinew ta'n teli ula'taqatioq. ¹⁴Etug jel natuen gilew te'sioq ma jigs'tmug ula agnutmaqan ta'n elgitmuleg ula wi'gatignigtug. Ta'n tujiw weltesgaltioq, gnuatug ta'n goqwei etli opla'toq aq mut wetmitelmanew glaman 'gji'tutew gisi opla'tegej. ¹⁵Mut tle'waw 'st'ge' ta'n wen getan'sg aq masgelm'sg awna tl gnuat'u gsaltuaqanigtug 'st'ge' gitap.

Ugtejgewe'l glusuaqann telimuloqol ula wi'gatignigtug

¹⁶Etamg't Gjisaqamaw ta'n ignmugs'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq apjiw ignmulinew wantaqo'ti ta'n pa tujiw aq ta'n getu tet tami i'mu'tioq. Etamg't Gjisaqamaw apjiw wijitgweiugsitoqs'p, ms't ta'n te'sioq.

¹⁷Lpa na ni'n pnignigtug ewi'gm ula, “Wel'ta'suannoq ni'n Poligap.” Etna na apjiw tel gnugwatm ta'n te'sg 'ntwi'gatign, aq na tel wi'gm.

¹⁸Etamg't Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'gm. Glapis ap nemulloq, Poligap.

Amgwesewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuatl

Timotial

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuatl Timotial. Timoti na maljewej ji'nm ta'n tlelawit E'siaji'je'gati. (Nige' gisgug teluisig Aputapegiejit.) Uggitwl na Lesui'pewi'sgwal aq ujil Gli'gewa'jl.

Maw lugwejug Poligap aq apoqonmuatl ta'n tel lugowatl Gisitegelitl ta'n se'sa'tun gelu'lg glusuaqan.

Poligap ewi'tatl Timotial na'ngl wi'gatignn ta'n ewi'gig'pnn.

Etl wi'gmuatl Timotial gatu goqwei wesgutg tel gelu'lg ugjit ms't a'sutme'winu'g. Ewi'gas'g ula wi'gatignigtug ta'n telteg mgnanew iganpugultijig ta'n igtigig a'sutme'winu'g. Elt ta'n telteg mgnanew ta'nig getu apoqonmua'tiji Gjinisgam ugtmimajuinung aq maw ewi'gas'g ta'n tli uli apangituaten.

Timoti amujpa gegnua'tuaji a'sutmessewanew igtigig aq migwite'tmi'tij pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget aq pas'g newgte'jit ta'n toqwa'laji Gisitegelitl aq mimajuinu'g. Na ji'nm Se'suguli ta'n teluisit 'Nnuigtug Westaulg gisi tgwa'laji (2.5).

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'suatl Timotial (1.1-2)

Ta'n goqwe'l Timoti amujpa gegina'muaji a'sutme'winu'g (1.3–3.13)

Ta'n goqwei sa'q a'guteg gatu nige' Gisiteget musga'tuaji ugtmimajuinung (3.14–4.5)

Poligap telimatl Timotial, 'Ta'n goqwe'l ewi'gmul se'sa'tu aq gegnua'tu ta'n tli ul lugowates.' (4.6–6.21)

1 ¹Ni'n, Poligap, epa'si aq ewi'gmul Timoti. Ni'n apostale'witewi ugjit Se'suguli muta Gjinisgam ta'n westawugsi'gw, aq Se'suguli ta'n elita'sulti'gw megenipnig aq elgimipnig.

²Teli gsalul pa wijei aq 'ngwis Gjinisgamewigtug muta ta'n tel gina'muei na gi'l getlams'tasin. Etamgig Gjinisgam gujjuu aq Se'suguli, Gjisaqamawminu, ul'telmulinew, ewlitelmulinew, aq ignmulinew ugge'lu'lgmuow, aq wantaqo'ti 'ggamlamung.

Poligap telimatl Timotial, “Angweius nujiegsugina'mua'tijig”

³Gesgmnaq eliewaneg Masetoniaewa'gig pipanimulap siawqatmn na 'gjigan Epesus. Alt mimajuinu'g na te'l al piltu gina'mua'tijig, je mu Nisgamewei

glusuaqan, aq gi'l amujpa na telimjig, "Naqita'gw." ⁴Tlim, "Mut piamite'tmnew ugjit gina'masin a'tugwaqan aq sa'qawe'gi'g gujjinaqi'g ugwisunmual." Etna na ula weji gi'gaita'jig, mimajuinu'g. Mo apoqonmaqwi'tigw ugjit 'gtlams'tasultinew Gjinisgamewigtug. ⁵Pualgig uggamlamunual glu'lgtn ta'n teli gsalultinew aq ugtangita'suaqanmual waqame'gtn, aq ta'n teli gtlams'tasultijig Gjinisgamewigtug ml'gi'gna'tn, mo pas'g wesgiji angamgusultinew. Etna na ugjit wet gnua'tl. ⁶Na telteg ula giasgiwewei tl gina'mua'tinew pas'g alt mo tela'taqati'gw. Mo tali ugtapsuninug ta'n goqwei wesgutmi'tij. ⁷Getu' gina'matmi'tij Nisgamewei 'tplutaqan gatu we'gaw mo nestasulti'gw ta'n telue'tij aq ta'n goqwei etlewistu'tijig pa wije aq 'gji'tu'tij ta'n goqwei wesgutmi'tij.

⁸Geitu'g na 'tplutaqan gelu'lg, 'lpa tli e'wa's'g ta'n Gjinisgam tel puatg. ⁹Amujpa migwite'tmoq na 'tplutaqann wejitas'g'pnn, mu ugjit welm'tu'tijig mimajuinu'g, gatu ugjit ta'nig sewisga'tu'titl 'tplutaqan aq elistmu'tijig, ta'nig mo jigs'tua'tigul gisna mo emtoqwala'tigul Gjinisgam, nuji pata'taqatijig, ta'nig ne'pa'tegewinu'g. ¹⁰'Tlutaqann wejitas'gl ugjit ta'nig al sespo'taqatijig aq ta'nig newgtugwa'lugutiji wije tela'taqatijig, ji'n mug aq wiji ji'n mug sespeiatultijig aq pa na wije wiji e'pilitl. Wejitas'g ugjit ta'nig nuji gmutnala'tiji mimajuinu'g, ta'nig nujiagsua'tijig, pisului'tmasultijig, gisna tela'taqatijig ta'n mo teltenug teliaqewei gina'masuti. 'Tlutaqann wejitas'g'pnn ugjit negmow. ¹¹Na giasgiwewei gina'masuti wejitas'g ula gelu'lg agnutmaqan. Ignmuimg'p ugjit tliman mimajuinu'g. Na ula gelu'lg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug ta'n gepme'g aq sape'wit.

Poligap miwatmuatl Westaulgl ta'n weleiatl

¹²Miwatmaq Se'suguli Gjisaqamawminu, ilsumiteg tepawgti aq iga'lip ni'n lugowan negm. Miwatmaq ta'n gisi ignmuip ml'gigno'ti ugjit 'ntlgowaqan. ¹³Je tlia wini usgumgeg, amasgipnnulgeg milimgeg aq Gjinisgam ugtmimajuinumg amasgipnn'g'pnig. Mo geituap ta'n tela'tegei muta me' menaq getlams'tmuap. Etna na ugjit Gjinisgam ewlitemip. ¹⁴Aq Gjisaqamawminu pajiji ul'te'tmuip, ignmuip ta'n teli gtlams'tm aq 'gsalan ugtmimajuinumg muta nige' tleiawi Se'suguli. Getloqoq na. ¹⁵"Se'suguli pegising'p ugs'tqamu ugjit ugs'tawian lue'winu'g." Na teliaq na! Aq 'ms't wen 'gtlams'tmuati'tisoq aq ul'ta'sulti'tis. Ni'n na mawi mtuinuiap lue'winui. ¹⁶Gatu Gjinisgam ewlitemip glaman Se'suguli gisue'witew aq musga'tua's 'ms't wen ta'n teli pgiji esgmali'p ni'n na mawi mtuinuiap lue'winui aq westawip. Me' na igtigig ta'n enmiaq 'gtlams'tasulti'tij 'gjitta'q elt negmow gisi msntaq iapijwewei mima'juaqan. ¹⁷Apji miwatmanej, emtoqwa'lanej, aq gepmitel'lanej Gjinisgam. Negm iapijwewei elege'wit ta'n ma gis nemiam'g aq ma 'npug. Pas negm na Gjinisgam. Na tliaj.

¹⁸Gwi's Timoti, iganigjitegewinu'g igani usgum'sg'pnig ugjit gi'l. Nige' ula ewi'gmul ta'n tla'teges. Migwite'te'n aq e'we'n ula glusuaqann ta'n teli igalsin ta'n tel matnj mn'tu. ¹⁹Apji waqame'gt'j 'gtangita'suaqanm. Apji ml'gi-ta'ien ta'n teli gtlams'tasin. Gat geitu'n goqwei mo tetaputenug, mut tla'tegeiw. Alt mimajuinu'g geitu'tipnig goqwei mo tetaputenug gatu me' siaw tela'taqatijig, aq na tujiw entu'tipnig ta'n teli gtlams'tasultijig. ²⁰Aimnius aq Alegsantel na tela'tegepnig. Negmow elsumg'pnig Gjimm'tu ugml'gigno'tim

ugjit aniapsu'tlugsinew, glaman gnua'tmasitaq puni usgumanew Gjinisgaml winjigigtug.

**Ta'nig getlams'tasultijig tli emtoqwala'tis Gjinisgaml
ta'n tujiw mawita'tij**

2 ¹Mawi amgwesewei, tlim 'ms't ta'nig getlams'tasultijig, “Munsainn-loq apjiw a'sutmesseulq 'ms't ta'n te'sijig. Tamug Gjinisgam ewlitelman, miwatmug ta'n goqwei gis tla'tejeq aq me' pem tla'teget. ²A'sutma'tigw ugjit eleqe'wijig aq igtigig ta'nig iganpugultijig glaman wantaqtetew ta'n tel mima-julti'gw, aq ma i'gtug sespena'q, el mimajultitesnu ta'n Gjinisgam tel puatq aq gepmitelmanenu.” ³Ula gelu'lg aq tetapua'lug Gjinisgam, nujiugs'tawi'-wet. ⁴Pualaji 'ms't mimajuinu'g ugs'ta'tinew aq 'ns'tasultinew ugteliaqeweim. ⁵Pas'g newgte'jit Gjinisgam aq pas newgte'jit ta'n toqwa'laji Gjinisgaml aq mimajuinu'g, na ji'nm Se'suguli. ⁶Negm igalsit glaman mimajuinu'g gisi iga'lataq ta'n tli ugtaputi'tisoq ugjit ugtlue'utiwal. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Se'suguli nepgeg, Gjinisgam na tel musga'tuapni mimajuinu'g getu ugs'tawiaji 'ms't ta'n te'sijig. ⁷Etna na ula ugjit ni'n elgimim'p ugjit gina'muan aq apos-tale'witewin ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ugjit tliman ula agnutmaqan ta'n tli gtlams'tasultitaq na teliaqewei. Mo egsuo'qon eigtnug. Teliaq teluei.

**Amujpa mimajuinu'g
ta'nig getlams'tasultijig gegnu pmita'jig**

⁸Mo teltenug ji'nmug uggwaiultinew gisna gi'gaita'new. Pualgig 'ms't tami waqame'gt'j uggamlamunual. Pualgig a'sutma'tinew, unaqanmnnew ugpignual Gjinisgamewigtug. Ji'nmug ta'n Gjinisgaml tetapua'la'titl. ⁹Pualgig e'pijig wijei a'sutma'tinew. Amujpa welm'tu'tijig aq amujpa ilpilsultijig. Mo wesgu-tmu ta'n tel lugwatmi'tij usapunual, gisna ta'n tel nasgmi'tij waiopsgul, gisna mego'tig ta'n tel pilsulti'tij, ¹⁰gatu awna ta'n tel lugwatmi'tij gelu'lg lugowa-qann. Na telteg e'pijig ta'n getlams'tasultijig na tla'taqatinew.

Ta'n telteg e'pijig tlo'ltinew ta'n tujiw tego'tmu'ti'tij

[Na na'gwegl ta'n tujiw Lesui'paq mawalaji ji'nmug igan pemgopultijig gatu e'pijig maw un'jang ugtejg pemgopultijig.]

¹¹Ta'n tujiw a'sutuo'guomei mawio'mi eimu'ti'tij, telteg e'pijig jigs'tmu'tinew aq mo gimewo'guti'gw ta'n tel gina'masij. ¹²Mo wel'te'tmuaqig e'pijig gina'mua'-tinew aq iganpugutuanew ji'nmug. Amujpa i'mu'tijig wantaqo'ti'gtug. ¹³Muta tmg na ji'nm Ata elu't'p aq na tujiw na e'pit I'pa. ¹⁴Mo ji'nm Ata getlams'tua'-gupnn mn'tu'l, awna e'pit I'pa getlams'tuapnn aq sewisga'tuap Gjinisgaml ugt'-tplutaqanm. ¹⁵Glaman e'pit 'gsnugwaj aq gitnme'waj ta'n tujiw un'janij gatu saputa'ugsitew. Gitg ji'nmug aq e'pijig ugs'tawiaaq ta'n tujiw getlams'tasulti'tij Gjinisgamewigtug aq gegnu pmita'tij 'gsaltuaqanigtug aq wantaqo'ti'gtug.

**Ta'n telteg iganpugultijig
Gjinisgam ugtmimajuinumg tlo'lti'tis**

3 ¹Na ta'n pas'g wen getu iganpuguig ta'nig getlams'tasultijig, getu patlia'-suij, gelu'lg 'lgowaqan getu ugsua'toq. Na teliaq na! ²Amujpa negm ta'n

iganpuguij ta'nig getlams'tasultijig, mo we'jituam'g amsalteg ta'n tel mimajij. Amujpa pas'g newgtunatl e'pilitl, pa'qe'g, nata'we'asit, gepmitelmut, wele'watl ta'n wen wiguaq pegisinnij aq nata' gina'muet. ³Mo teltenug 'gtigiewinu'juigw. Mo teltenug lugwewaqa'na'tegegw gisna nata' matnaqqegw gatu awna amujpa na sangewe'g aq welm'toq. Mo weltenug suliewei assumgug. ⁴Amujpa gissotg wiguow aq un'jang. Amujpa jigs'tua'titl aq gepmitelma'titl. ⁵Gatu mimajuinu mu gis geitug ta'n tloits wiguow, ma gisi angweiwagwi Gjinisgam ugtmimajuinung. ⁶Atel poqji gtlams'tasij, ma gisi angweiwagwi Gjinisgam ugtmimajuinung muta 'pqoji me'ge'tew aq ilsumaten 'st'ge' mn'tu tela'lut'p. ⁷Amujpa gepmitelmut ta'nig mo getlams'tasulti'gw glaman ma gisi ntaqo'qona'la'tigul aq ma mn'tu gistesguagul ugjit 'lpaqielin lue'utigug.

**Ta'n telteg patlia'sg unaqapemg na apoqonmua'tijig
Gjinisgam ugtmimajuinung tlo'lti'tis**

⁸Na negmow ta'nig getu apoqonmua'tijig Gjinisgam ugtmimajuinung amujpa wije gegnu pmita'jig, gepmitelmujig aq gis lita'sualujig. Mo teltenug 'gtigiewinu'ju'ulti'gw aq mo suliewei assumgwi'ti'gw. ⁹Amujpa gaq lita'sultijig Gjinisgam ugtagnutmaqanm, aq na tel mimajultijig aq na tel gina'mua'tijig. Ta'n goqwei mo tetaputenug mo tela'taqati'gw. ¹⁰Amujpa na tmg wet lugwalujig aq ta'n tujiw gigwajite'tmugsulti'tij aq saputita'tij na tujiw gisi apoqonmua'ti'tis. ¹¹E'pijig ta'nig getu apoqonmua'tijig Gjinisgam ugtmimajuinung amujpa na wije gegnu pmita'jig aq mu natataqtnugul ugtunual. Amujpa pa'-qo'ltijig aq gis lita'sualujig 'ms't goqweigtug. ¹²Na ji'nm ta'n getu apoqonmuaji ugtmimajuinung amujpa pas'g newgtunatl e'pilitl. Aq e'pit getu apoqonmuaji ugtmimajuinung amujpa pas'g newgtunatl ugji'nmuml. Ingute'jit amujpa na natawe'wajig un'jang aq wiguow. ¹³Ta'nig wel lugutijig ne'pa'tu'tij negmow gelu'lg ta'n telpugulti'tij mawi gepmitelmujig aq mo netaqo'lti'gw ta'n telewistu'tij ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug. Na.

Gis tla'taqatitesnu ta'n Gjinisgam tel puatg

¹⁴Na ta'n tel wi'gm ula wi'gatign ugjit gi'l, angite'tm lien nat nmulin ma 'pgije'nug. ¹⁵Gatu mo smtug liewan ula wi'gatign gnua'tultew ta'n Gjinisgam ugtmimajuinung telteg tlo'ltinew. Ingute'ji'gw ginu Gjinisgam un'jang aq na telteg gegnu pmita'nenu muta Gjinisgam ta'n apji mimajit wijitgweiugsi'gw aq 'gtinnenag eig pa na wije aq uga'sutuo'guom. Ilgwenngusi'gw ugteliaqeweim aq ginu melgugtmug aq se'sa'tu'tigw. ¹⁶Maw tliaq ta'n goqwei getlams'tasulti'gw maw gelu'lg aq ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo gisi ns'tmi'tigw,

“Se'suguli mimajuinu'alsip aq ugs'tqamu pegisingeg.

Wejuli Nisgam musga'tuapni mimajuinu'g,

mo we'jituamugup goqwei amsalteg.

Ansale'wijig nemia'tipnn.

Ta'n tujiw nepgeg, Gjinisgam wenaqa'lapnn wa'so'q

aq musga'tuapni na Se'susal uggsi'w ta'n telue'lipn.

Wesgutg'p ta'n telgi'g ugs'tqamu

ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g.

'Ms't tami getlams'tua'titl aq gepmitelma'titl.”

Na maw tliaq.

Nujiugsugina'mua'tijig

4 ¹Na Wejuli Nisgam giasgiwewei teluet alt mimajuinu'g jiglita'taq ta'n teli gtlams'tasulti'tij enmiaqal na'gwegl. Jigs'tua'titaq ta'nig mn'tu e'waji ugjit nuji egso gina'mua'tinew aq majulgwatmua'titew ta'n tel piltu gina'mua'ti'tij. ²Na wet tliaq ula nujiugsugina'mua'tijig, negmow wesgiji angamgusultijig. Tetuji gaqaisg pata'taqatijig, mo nugu 'lpa tal s'tmi'ti'gw. ³Ula nujiugsugina'mua'tijig teluejig, “Mo gis malie'wiwn, aq mo teltenug malqotmn alt mijipjewei.” Gatu Gjinisgam gisitoqopnn ula mijipjewei ugjit malqota'sgtu ta'nig getlams'tasultijig aq geitu'tij teliaqewei, gisi a'sutma'ti'tij aq miwatmua'tij Gjinisgaml. ⁴Ta'n te'sg mijipjewei gisitoq gelu'lg aq mo teltenug tluenenu mo glu'lgtnug. Gisi malqottesnu ta'n tujiw Gjinisgam miwatmug. ⁵Muta Gjinisgam ugglusuaqanm aq a'sutmaqan gisa'toq na glu'lgtn.

Ta'n goqwei ewi'gmul se'sa'tu aq gegnua'tu ta'n tli ul lugowates Se'suguli

⁶Ta'n tujiw 'ms't wegla tlimj ta'nig getlams'tmu'tijig, ta'n goqwe'l ewi'gmul, na ul lugowates Se'suguli. Melgignewalsites ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n tel majulgwatmat Gjinisgam ugglusuaqanm. Musga'taji mimajuinu'g ta'n teli gtlams'tasin ta'n tel gegnu pmien. ⁷Se'g i'ie'n ta'n goqwe'l winjiggl aq 'gsnugo'qonewel a'tugwaqan muta mo tepawgtinugul agnutmn. Melgignewalsi aq siaw gnu'tmasi Nisgamewei mimajuaqan. ⁸Gelu'lg ewe'gisgalsin aq melgignewa'tun gaqi, gatu melgignewalsin ta'n teli gtlams'tasin Gjinisgamewigtug me' ap aji gelu'lg muta tla'tegen, Gjinisgam ignmugsi'gw mimajuaqan gitg nige' aq iapijw. ⁹Na teliaq na aq tepawgtig 'ms't wen 'gtlams'tmn. ¹⁰Etna na ugjit attignita'igw aq gitnm'ti'gw muta elita'sulti'gw Gjinisgam ta'n iapijw mimajit. Nuji ugs'tawiaji 'ms't mimajuinu'g, 'pjiliw negmow ta'nig getlams'tasultijig.

¹¹Ula al gnua'tu aq gnu'tmu. ¹²Mut wen nutgitelmuluij muta maljeweuin. Gatu nemuli'tij ta'nig getlams'tmu'tijig ta'n telewistun, tel gegnu pmien, teli gsalj, teli gtlams'tmn, aq ta'n tel gelu'lg 'gtangita'suaqanm glaman wijei tla'ta-qattaq. ¹³Glapis 'pgisinan, gite'n aq gnua'tu Gjinisgam ugtwi'gatiqn mimajui-nuigtug. Pestune'n aq gina'mua Gjinisgam ugglusuaqanm. ¹⁴Mut tliaptmu na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmasg'p, ugtignmatimgewe'm ta'n geggunmn 'gtin-neg. Gjinisgam ignmasg'p ta'n tujiw telimapni iganigjitegewinu'g na negm gisi mgn'sg'p aq iganpugultijig igatu'titeg ugpitnual gun'jig. ¹⁵Ula al siaw tla'tega te'sigisg'g, aq ignmate'n ilgwenunlin, glaman 'ms't wen nmitultew ta'n tel piam ul lugwen te'sigisg'g. ¹⁶Ango'te'n ta'n tel mimajin aq ta'n tel gina'muen. Ulaal siaw tla'tega, muta tla'tegen na westawi'sites aq ta'nig nutasigig.

Uleiug igtigig ta'nig getlams'tasultijig

5 ¹Mut majiaqtaw gisigu gatu gepmitelm ta'n tel glul'j pa wijei aq gujj. Ul glul'j in'mug ta'n tetpo'ltioq pa wijei aq 'gjignamg. ²Gisigui'sgw tleiw pa wijei aq 'ggij aq e'pjiig ta'n tetpo'ltioq aq maljewejg pa wijei aq 'ggwe'ji'jg. Gepmitelm e'pjiig aq e'pite'sg. Mut winitelmaw. Jigla'si ta'n goqwe'l mo weli angamgugtnugul.

³Ta'nig getlams'tasultijig amujpa angweiwa'tiji na sigu'sgwaq ta'n mo geg-guna'tigul wen apoqonmaqataq. ⁴Gatu sigu'sgw ta'n geggunaji un'januaq

gisna uji'jg, amujpa na negmow angweiwanew aq ule'wanew ungi'guaq gisna umijgamil, aq ugumitl. Amujpa na angweiwa'tij pa na wije aq nige' ta'n teli angweiwatipnig aq apat apangitmu'ti'tij. Na tla'taqati'tij, tetapua'latal Nisgamal. ⁵Gatu ula sigu'sgw ta'n mo wen gegguna'gul angweiagun, elita'sitl Gjinisgaml aq siawi a'sutmat aq etamatl ugjit apoqonmaqun tepgig aq na'gweg. ⁶Gatu igtig ta'n tela'teget al sespo'teget, ala'sit alta'q ugtun, algwilg ta'n tl gise'tew. Tela'teget ta'n teli gsatg. Gis nepg pas'g menaq gewiegw. ⁷Tlim ala ta'nig getlams'tasultijig amujpa angweiwa'tiji sigu'sgwaq na wo'qomaq glaman 'gji'tutaaq aq tla'taqattaq ta'n goqwei tetaputeg. ⁸Ta'n pas'g wen mo angweiwawg wo'qomaq aq pjiliw ta'nig wi'g tle' musga'tugs'gw ejigla'sit ta'n teli gtlams'tasij. Ma'muniw opla'teget je mu ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. Na.

⁹Pa na sigu'sgw getu wit toqwalaj gisigu sigu'sgw aq ta'n tel luguti'tij ugjit apjiw angotasin ta'nig getlams'tasultiliji amujpa na asugom te'sisgegipuna't aq je me'. Amujpa newgt tepqatg aq mo toqona'si'gw piluei ji'nmul. ¹⁰Geju't ta'n teli nta' ula'tegej aq wel gisigwenapni un'jang. Amujpa wele'waji ta'n weni wiguaq peitaliji. Wel'te'g apoqonmuen aq ta'n pas'g goqwei lugwatmn. Apoqonmuaji ta'nig gitnm'tijig. Gaqais wela'tegep.

¹¹Gatu mut amwa'lanew maljewe'jg sigu'sgwaq muta etug jel jiglapasuattaq ta'n teli tplumsulti'pni'g Se'suguli ugjit tleiaultijig pas'g negm aq na tujiw il malie'ultitaq. ¹²Etna na tujiw oplattaq muta sewisga'tutaaq amgwesewei ta'n teli tplumsulti'pni'g. ¹³Maljewe'jg sigu'sgwaq pm malo'ltitaq aq we'gaw ugtunual alta'qal aq ugsisqonual nasa'tu'titl ta'n mu tleiawinug. Wesgutmi'tij ta'n goqwei mo teltenug usgutmn. ¹⁴Tel'te'tm me' glu'lg'tew ugjit maljewe'jg sigu'sgwaq il malie'ultinew un'janultinew, aq angotmnew wiguowal. Glaman ma wen gis talueg ugjit sigu'sgwaq aq maw ginu. ¹⁵Eimu'tijig alt sigu'sgwaq pem jiglita'pni'g ta'n teli gtlams'tasulti'tij aq majulgwala'titl Gjimm'tu'l. ¹⁶Gatu na mimajuinu ta'n getlams'tasit i'mlij sigu'sgwaq ta'n wo'gumaq amujpa na angweiwaji aq mo ignmagwi igtigi angweiwanew. Glaman negmow gisi angweiwatitaq na sigu'sgwaq ta'n newgtugwa'lugutijig.

Iganpugultijig a'sutuo'guomg ¹⁷Na iganpugultijig ta'nig getlams'tasultiliji ta'n ul lugutijig, 'pjiliw na negmow ta'nig melgi lugutijig, gitg pestunmu'tijig aq egina'mua'tijig, t'gwangatej ta'n teli apangitua'tij. ¹⁸Gjinisgam ugtwi'gatiqn gis wi'gas'g, "Mut glpinmuow ugtun wen'jitia'm ta'n tujiw iltes'g gulumgl glapis gaqa mnitaq. Gatu awna ignmu malqotmn ta'n getutg," aq ap se'g ewi'gas'g. "Ta'nig etl lugutijig te'pmi'tij ugtapangitueweimuow." Na. ¹⁹Pa na wen 'lsutmuaj iganpuguilitl, mut jigs'tuanew glapis 'pgisulaj tapusiliji gisna nesisiliji ta'ni nemia'tipnn. ²⁰Ta'n wen gis pata'tegat majiaqa'lut mimajuinuigtug glaman igtigig ma opla'taqati'gw.

²¹Telimul, jigs'te'n ta'n telimul aq na gegnu'tmu. Gjinisgam, Se'suguli, aq sape'wijig ansale'wijig nemisigig. Jigs'te'n ta'n gis telimul aq mut piamitelmaw wen newgte'jit aq mut 'gtanaw igtig ta'n tel mila'tegen. ²²Mut getage'n wen 'mgan aq iga'tun 'gpitnn un'jig ugjit iganpugua'sin Gjinisgam ugtmimajuinumg. Mut wijitgweiwaw ta'n wen opla'teget glaman ma 'lsutmulm'gl ugtlue'uti'l. Jigla'si ta'n goqwe'l mo weli angamgugtnug.

²³Muta apji gsnugwasg 'gtlaminu mut pas'g samqwan samqwaw gatu ugsua'tu ta's'ji'j moqopa'q ugjit apoqonmulin.

²⁴Alt mimajuinu'g nmiates opla'taqatijig aq geitu'n Gjinisgam ilsumataq gatu igtigig mimgwa'tu'titl ugtlue'utiwal aq glapis we'jituaten. Na tujiw

ilsumaten. ²⁵ Pa na wije i ta'n goqwei gelu'lg mimajuinu'g tela'taqati'tij nmiaten aq ta'n goqwei gelu'lg mo nemitas'gtug na we'jitas'gt'tew glapis.

6 ¹ Ta'nig gisteju'g amujpa gepmitelma'tiji ta'nig assumgwi'tijig. Amujpa tela'taqati'j glaman ma wen miluma'tigul Gjinisgaml aq ta'n tel gina'-mua'tieg. ² Ta'nig gisteju'g amujpa na mo pepsitelma'tigwi ta'nig assumgwi'-tijig muta wijigatulti'tijig Gjinisgamewigtug. Gatu awna me' ml'gi lugowa'tij muta ta'nig welapetmi'tij ugtlgowaqanmuow, getlams'tasultijig aq gesala'tijig.

Egsugina'muaqan aq teliaqewei milesuaqan

³ Amujpa ula al gegina'matmn aq pestunmatmn. Eimu'tijig mimajuinu'g al piltu gina'mua'tijig aq mo wel'te'tmu'ti'gw teliaqewei. Gjsaqamawminu Se'suguli tel gina'mugs'i'gup ta'n tel gegnu pmita'igw Gjinisgamewigtug, aq ta'n tel gina'mua'ti'gw. ⁴ Na me'gitelsultijig aq mo goqwei geitu'ti'gw. 'Ms't goqwei mil pipanigesultijig aq apji gtu' gi'gaita'jig aq gisa'tu'tij sespena'q. Na wejiaq wis-guo'qon, qalipusitaqan, gi'gaja'suaqan, miluitutultijig gisa'la'tiji tel'ta'sultniji 'ms't wen wini usgumgwi'tijig aq getangwi'tijig, ⁵ aq siaw gi'gaita'jig. Ugtangita'suaqanmual winjiggl, aq mu nugu teliaqewei majulgwatmi'ti'gw. Ugjit negmow na gelu'lg agnutmaqan al pestunmatmi'tij ugjit 'ltunew suliewei aq ugji milesultinew.

⁶ Pa na emtoqwaloqos Gjinisgam aq ulo'ltitoqs'p ta'n telo'ltioq, na tujiw tetuji ula'sgt'tew, ta'n telo'ltioq. Gjitm milesultioq Gjinisgamewigtug. ⁷ Mo goqwei pegisitu't'p ugs'tqamu pegisinneq, aq mo goqwei enma'tun. ⁸ Na tujiw gugunmug mijipjewei aq aligew, na tepiatew ugjit ginu. ⁹ Ta'nig mimajuinu'g getu milesultijig, pugjig 'pqoji op'la'taqattaq ugjit 'msnmnew suliewei. Ete-penolsultitaq ta'n teli ewnaso'lti'tis aq ta'n tel lue'wia'ti'tij. Asgaiasultitaq aq 'pgwatasultitaq mn'tua'gig 'lta'new. ¹⁰ Pa na wen piamite'g's suliewei gisa'lugutew ta'n tel milamu'g lue'uti el nisien. Alt mimajuinu'g Gjinisgaml ejiglitap'niq muta wesami gsatmi'tip suliewei. Sewisga'tu'titl uggamlamunual aq pegisitasultijig ta'n tel mesgata'sulti'tij.

Siaw lugwa ta'n tel we'gusipgwatun ta'n teli gtlams'tasin ugjit Gisitegetewigtug

¹¹ Gi'l Timoti iga'lul'p ugjit lugowan Gjinisgam. Jigla'si ulaal ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugl. Gatu lugwa ugjit ta'n goqwei tetapu'aq aq gelu'lg. Gegnu'-tmasi lita'sin negmeg, 'gsal igtigig, aq sangewe'ie'n, aq mut siwiew. ¹² Siaw lugwa ta'n tel we'gusipgwatun ugjit ta'n teli gtlams'tasin Gjinisgamewigtug. Etna na Gjinisgam ta'n weji wigum'sg'p ugjit gugune'n na iapijwewei mimajuina'g. Etna na ula teli tplsims'i't'p ta'n telueineq ta'n teli gtlams'tasin mimajuina'g. ¹³ Ula telimul Gjinisgamewigtug aq amujpa tla'tegen. Getmite'-te'n! aq migwite'te'n Gjinisgam ta'n mimajuaqan 'ms't goqwei ignmuetog, etli angam'sg aq maw Se'suguli. Etna na Se'sus ta'n Pons Pilot ugsisgug teliaq teluep. ¹⁴ Amujpa na tla'tegen 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam telim'sg'p glaman ma wen goqwei we'jitulug amsalteq. Na tla'tega glapis na na'gweg Gjsaqamawminu Se'suguli 'pgising. ¹⁵ Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Gjinisgam petgimaj Se'sugulial aq musga'silita. Gjinisgam ta'n petgimatal sape'wit aq pas'g negm mestai ilsuteget. Gisa'lugs'igw ulgwijultinenu. Negm eleqe'wit ta'n iganpugutuaji eleqe'wiliji aq igani assusit ta'n iganpugutuaji assusultijig. ¹⁶ Pas'g negm

iapjiwewei mimajuaqan gisi ignmugsi'gw. Pajiji waseteg ta'n paqtata'sg aq ta'n mo wen gis liegw. Menaq wen nemiagul aq ma wen nemiagul. Gepmitelma-nej Gjinishgam ta'n geggung iapjiwewei ml'gigno'ti. Na tliaj!

¹⁷Tlim ta'nig milesultijig, “Mut me'go'ltinew aq mut lita'sultinew ugsulie-weimuow ta'n gaqiatew, gatu awna lita'sultigw Gjinishgam. Etna na negm Gjinishgam ta'n weleiugsi'gw aq 'ms't goqwe'l ignmugsi'gw ulapetmnenu.” ¹⁸Tlim milesuinu'g, “Amujpa na siaw, ula'taqatioq, aq mut npaqtmu'tinew. Na tla'taqatioq piluei apoqonmua'ti'tis, na tujiw giwnaqajewei milesultitoqs'p.” ¹⁹Gnua'tu, “Siaw gitmug Gjinishgam ugtwi'gatiqn, majulgwatmug, aq tla'taqatigw Gjinishgam ta'n tel puatg. Na tujiw guguntoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg wa'so'q.”

²⁰Timoti ango'te'n 'gtlgowaqan ta'n Gjinishgam ignmasg'p. Se'g i'ie'n mima-juinu'g ta'n getu gi'gaita'jig ugjit ta'n pas goqwei. Jigla'si gesingowe'gl gi'gaja'suaqan ta'n wenig ginnua'tijig ta'n teli ns'tuo'lti'tij. Ta'n tela'taqati'tij, musga'sultijig mo goqwei geitu'ti'gw. ²¹Eimu'tijig ta'n tela'taqatijig ula aq ejig-lita'pnig ta'n teli gtlams'tmi'tip. Ugtns'tuo'timuow gisa'lugwi'tij mo nenuanew Gjinishgaml.

Timoti, etamg Gjinishgam ugjit ul'telmulin. Glapis ap nemu'lan. Poligap.

Ta'puewei wi'gatign

ta'n Poligap ewi'gmuatl

Timotial

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Geitoq pugjig np'tew aq getu migwimatl Timotial ta'n teli gsalatl aq ta'n teli a'su-tmessewatl. Getu' ajipjulatl ge's me' eig ula ugs'tqamug glaman siaw ml'gi lugowatal Gjinsigaml Gisitegelitl. Getu' gisa'latl Timotial ml'gi gtlams'tasin aq gisipugu'tmn ta'n goqwei tliatew.

Ewi'taji Timoti uggitwl aq ugumitl ta'n elt melgi gtlams'tasiliji aq melgipugu'tmliji.

Migwimatl Timotial siaw e'wmn na ml'gigno'ti ta'n Gisiteget ignmuapnn ta'n tujiw Poligap iga'toqopn uggitnn Timoti un'jig.

Alt telua'tijig majul'wala'titl Westaulgl gatu mn'tu gis gisa'laji jigs'tuanew ta'n tel puatg. Pa na wijei aq loqte'gnigtug nasto'guti'tij.

Poligap telimatl Timotial, "Jigla'si ta'n te's'gl goqwe'l ignmasgl winjiggl angita'suaqann ta'n maljewe'jg geggunmi'titl."

Pewatg Timoti gina'muaji na gelu'lg agnutmaqan je tlia mimajuinu'g mo getu jigs'-tmi'tij aq telimatl, "Amujpa angotmn ta'nig egso gina'mua'tijig."

Poligap geitoq pugjig np'tew gatu msntew ugtapangitueweim ugjit ugtlgowaqan ta'n gaqa'toq aq ta'n tel mimajit ta'n teli gtlams'tuatl Gjinsigaml aq ta'n telgita'sin.

Migwimatl Timotial, 'Mo tela'taqatigw ginu ta'n tel puatmug gatu tla'taqati'gw ta'n Gjinsigam Gisiteget tel pualugsi'gw. Na tujiw iappiw mimajultitesnu wa'so'q maw negm.

Gis siawpugu'tmug je tlia gitnm'ti'gw mawi ilsutaqatitesnu maw negm.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualatl Timotial (1.1-2)

Mut ntaqite'tmu ta'n tel tlimj igtigig ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamaw Gisiteget (1.3-18)

Ul'te'ten gitnman ugjit Westaulg pa wijei aq nige' wel gina'muj sma'gnis (2.1-26)

Ugtejgewe'l na'gwegl ta'n tloltjig mimajuinu'g (3.1-9)

Siawi gtlams'tm ta'n goqwei gis gina'masin (3.10-4.8)

Ta'n goqwe'l Poligap pewalatl Timotial tla'tegen (4.9-18)

Ugtejgewe'l glusuaqann (4.19-22)

1 ¹⁻² Ni'n Poligap pemgopa'si aq ap ewi'gmul Timoti. Mawi gsalul pa wijei aq 'ngwisuin. Gjinsigam Gisiteget megenip apostale'witewin ugjit Se'suguli. Elgimip ugjit mimajuinu'g tliman, "Iappiwewei mimajuaqan geggunmu'g ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguli." Na teli tplumugsi'gup Gjinsigam gujjinu aq Se'suguli Gjisaqamawminu. Etamgig tli

ul'telmulinew, ewlitemulinew, aq ignmulinew uggelu'lgmuow aq wanta-qo'ti 'ggamlamung.

Ni'n Poligap miwatmaq Gjinisgam ugjit Timoti

³Miwatmaq Gjinisgam ta'n tel lugo'g aq teli emtoqwalg pa wije aq nujji-naqi'g aq pas'g getu tetapua'l'g ta'n tel mimaji. Miwatmaq ta'n teli angitemul ta'n te's a'sutmai, tepgig aq na'gweg. ⁴Na we'gwi 'gtu nmu'l, etna na ugjit ulgwijintes nemulnan. Migwite'tm ta'n teli ewlgwijinu't'p ta'n tujiw maja'-sianeg. ⁵Migwite'tm ta'n teli gtlams'tasin pa wije aq gugumij Lois aq ggij Iunis. Geitu me' wije teli gtlams'tasin 'st'ge' negmow. ⁶Etna na ugjit migwi-mul siawegetu na ignmatimgewei ta'n Gjinisgam ignmasg'p ta'n tujiw iga'tua-neg npitnn gun'jig. ⁷Gjinisgam weji ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml, glaman ma jipasulti'gw mimajuinu'g. Awna Wejuli Nisgam ignmugsi'gw ml'gigno'ti aq gisa'lugsi'gw 'gsalanenu igtigig aq gisa'lugsi'gw ilgwensultinenu glaman gegnu pmita'nenu.

⁸Mut ntaqite'tmu ta'n tel tlimj igtigig ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamaw-minu, aq mut 'ntaqite'tmu tliman igtigig ni'n gitap je tlia nige' pisian laplu-sang. Nige' pisi ugjit ta'n teli gtlams'tasi Se'suguli. Gisgaje'ie'n tli ulmaje'n 'st'ge' ni'n ugjit Gjisaqamawminu. Ml'gignewa'lultew ta'n teli ulmaje'n. ⁹Negm megenugsi'gup ugjit assumugsinenu aq ugs'tawugsinenu. Megnugsi'gup mu na ta'n goqwei gis tla'taqati'gup gatu awna ta'n teli ul'telmugsi'gup. Wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n weji np'g'pnaq ugjit gilew. Gisita'sip na tla'tegen gesgm-naq ugs'tqamu el'tas'gtugweg. ¹⁰Gatu nige' gis musga'tugsi'gup ta'n gisite'-tg'p. Petgimateg Se'suguli, Nuijugs'tawi'welitl, ugjit 'nplin. Gatu ta'n tujiw Se'-suguli nepg'p na tujiw minunsip, musga'tugsi'gw mo na'te'l etl gaqianug. Na pegisitugsi'gup gelu'lg agnutmaqan. Musga'tugsi'gw gisi msntesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q ta'n mo eigtnug wen gisi npmn. Gelu'lg glusuaqan na.

¹¹Gjinisgam gisi iga'lip ugjit apostale'witewin aq nujjigina'muen, ugjit tliman igtigig gelu'lg agnutmaqan. ¹²Etna na ugjit me' etli gitnmai ula laplu-sang. Mu 'ntaqite'tmu muta geji'g Se'suguli ta'n elita'siap. Geitu 'lpa ango'ttew ta'n goqwei ignmaqap aq na 'lgowaqan ta'n ignmuip glapis na na'gweg ta'n tujiw apaja'sij. ¹³Gugune'n 'gtangita'suaqanmg teliaqewei ta'n gegina'mulap aq majulgwate'n aq 'gtlams'tasi Se'suguliewigtug aq siawi gsal Gjinisgam aq ugtmimajuinung. ¹⁴Gjinisgam ignmasg'p ugteliaqeweim ugjit tliman igtigig. Ango'te'n ugjit mo wen gawasga'tun. Wejuli Nisgam ta'n 'gtinneg eig, apoqon-multew ta'n teli ango'tmn.

¹⁵Geitu'n 'ms't ta'nig getlams'tmu'tijig weita'pnig E'siaewa'gig naqalipnig, maw ji'nmg teluisijig Paijulus aq Elmongen. ¹⁶Gjisaqamaw etamg ewli-telman na ji'n'm Onesipolus aq wiguow. Gaqaisg welgwija'lip aq mo netaqi-telmigw tlia laplusang pisi. ¹⁷Ta'n gase'g pegisingeg Lo'mg na menaqqajewei poqji gwiluip glapis we'ji'teg. ¹⁸Weli gji'tun ta'n teli uli apoqonmuip ta'n tujiw eimaneg na 'ggigan Epesus. Gjisaqamaw etamg pajiji ewliteman na na'gweg ta'n Se'suguli apaja'sij.

Glu'si sma'gnisuin ugjit Se'suguli

2 ¹Gwi's Timoti, ignmu Gjinisgam ta'n teli ul'telmulin, ml'gignewa'lunin muta tleiawin Se'sugulieg. ²Ta'n nutmu't'p wesgutman mimajuinuigtug.

Amujpa egina'majig igtigig. Ula teliaqewe'l gina'mu mimajuinu'g ta'n gis lita'-sua'llijig aq negmow gis siaw gina'muattew.

³Ul'te'te'n gitnman ugjit Se'suguli pa wije'i aq nige' wel gina'muj sma'gnis. ⁴Ji'nm ta'n sma'gnisewit getu ula'latl iganpuguilitl aq mo igtig lugowaqan elugwatmug. Pa wije'i telteg gi'l gegnu pmien aq Gjinisgam tetapua'lan. ⁵Na mimajuinu getu igatne'wet ma gisi ne'pa'tug ta'n pas'g goqwei glapis majul-gwatg 'tplutaqann. Pa na wije'i gi'l amujpa majulgwatmn Gjinisgam ugt'tplutaqann, pualj Gjinisgam apangitulin. ⁶Nuji iga'taqug ta'n attigna'sit ta'n tel lugwej, na tmg wesua'toq ta'n goqwei gisigweng. Pa wije'i gi'l attigna'sin ta'n tel lugwen ugjit Gjinisgam aq ul apangitultew. ⁷Angite'te'n ta'n goqwei gis wi'gmap. Gjisaqamaw gisa'lultew ns'tasin 'ms't goqwei.

⁸Apji migwite'te'n Se'suguli. Etna na negm wesgumg ta'n tujiw al pestunm. Ta'piteg wetagutg. Ta'n tujiw nepgeg Gjinisgam wenaqa'lapnn. ⁹Al pestunmatmap gelu'lg agnutmaqan, etna na weji pisi laplusang. Pisgataqanapigtug gelpilimg'p pa wije'i aq ta'n wen sewisga'toq 'tplutaqan. Gatu Gjinisgam ugglusuaqanml ma gisi glpinmuam'g pisgataqanapigtug. ¹⁰Wet gisi pugu'tmap 'ms't goqwei ugjit Gjinisgam ugtmimajuinumg ta'nig gisi mgnapni glaman elt 'gtlams'tasultitaq Se'suguli. Se'sus ugs'ta'titaq aq ignmuataq iapjiwewei uggepmitelgaqanm maw Negm. ¹¹Migwite'te'n ula,

“Se'suguli gisi np'g'p aq apaji minunsip.

Tli 'npu'ti'gw 'st'ge' negm,

na telueg mo tla'taqatigw ginu ta'n tel puatmu'g

gatu tela'taqati'gw

ta'n Gjinisgam tel pualugsi'gw.

Na tujiw iapjiw mimajultitesnu maw negm.

Na teliaq na!

¹²Gis siawpugu'tmu'g je tlia gitnm'ti'gw,

mawi ilsutaqatitesnu maw negm.

Ta'n tujiw tluen, ‘Mo tali ugtmitelmawg Se'suguli.’

Negm elt wije'i tluetew, ‘Mo tali ugtmitelmulu.’

¹³Ta'n tujiw tl'ta'sin Westaulg mo sespetelmugsigw,

siawi gsalugsitesnu muta ma gis tlueng mu tlianug

aq mu negmeg tleiaultigw. Na teliaq na!

Je tlia gi'l ma tla'tegewn ta'n teplu't'p

me' negm ne'gaw getlamiet.

Tla'tegetew ta'n goqwei gisi tplumugsi'gw

aq ignmugsitesnu ta'n tel'te'g.”

Lugowinu ta'n Gjinisgam wel'te'tg

¹⁴Wegla migwim 'gtmimajuinumg aq melgim Gjinisgam ugwisunmg ugjit angot'mnew aq mut gi'gaita'new ta'n goqwei mo tepawgtinug. Na telamu'gl gi'gaja'suaqann mo glu'lgtnugul pas'g sewisga'tuajig ta'n teli gtlams'-tasulti'tij, ula mimajuinu'g ta'n jigs'tua'tiji. ¹⁵Tla'tega 'gtlgowaqanm ta'n tel we'gu gisi pgwatun glaman Gjinisgam ul'telmultew, pa wije'i aq lugowinuj ta'n mo netaqite'tmug ugtlgowaqan. Al tetapu gina'mu Gjinisgam ugteliaqeweim. ¹⁶Mut gina'matmu ta'n goqwei mo Nisgamewei ta'n mo tali ugtapsu-ninu aq mut ewnas agnutmu, muta pas'g me' gneg ejigla'l'jig mimajuinu'g

Gjinisgamewigtug ¹⁷aq gis nigtuo'lataq ta'nig getlams'tasultijig. Asgaiwataq pugwenniji mimajuinu'g. Se'sa'sgt'tew pa wije'i aq nige' goqwei mesitegeg. Ula tapusijig ji'n mug Aimnius aq Pailitus na tel gina'muepnig. ¹⁸Negmow puna'-tu'tij ta'n teli getlams'ta'sipnig aq pestunma'tmi'tip ula eggsuo'qon. Teluepnig, "Gis Se'suguli apaja'sip aq enmo'lapni ugtmimajuinung wa'so'q, aq ma nugu tet 'pgisinug." Mo telianug gatu menaqana'la'tiji alt ta'n teli gtlams'tmu'tiliji. ¹⁹Gatu Gjinisgam teliaqewei ugglusuaqanml na pa wije'i aq mesgi'g gun'tew ta'n ma gis maja'tas'gt'nug, me' eteg. Etna na ula ugglusuaqanml teluegl, "Gjinisgam gejjaji ta'nig wenig negmewe'g" aq "Na mimajuinu ta'n teluet, ni'n tleiaiwi Gjinisgam wi'gmaq, mu tla'tegewis ta'n goqwei mo tetaputenug."

²⁰Ta'nig welo'ltijig gegguna'tiji gaqais milamugsijig eptaqann. Ta'nig mego'-tijig eptaqann pas'g e'wa'tiji ta'n tujiw wen peji mittugwelij aq igtigig ta'nig anawgtijig te'sigis'g. ²¹Ta'n wen ejigla'sit winjigigtug pa wije'i aq mego'tijig eptaqann, Gjinisgam iga'lapnn ugjit mujgajewei ugtlgowaqan lugwatmugsin. Gmetug igalsip ugjit Gjisaqamaw. Apji gisgaje'g e'wugsin ugjit gaqais milamu'g gelu'lg lugowaqan. ²²Jigla'si ta'n te'sgl goqwe'l ignmasgl winjiggl angita'suaqan ta'n maljewe'g geggunmi'titl. Gatu awna gigjo'te'n ta'n goqwe'l gisa'lultew getu ula'tegen, siawi gtlams'tasi, siawi gsalug igtigig, aq siaw sangewe'ie'n aq mut gi'gaja'sualaw. Tla'tega wegla maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig aq melgugtmi'tij ta'n teli a'sutma'titl Gjinisgaml aq waqame'gl ugglamunual. ²³Mut iga'tu 'gsisgon ta'n mo tleiawinug aq mut mgwasal-siw ewnase'gl gi'gaja'suaqan muta uggwaiugtatultitaq. ²⁴Na mimajuinu ta'n elugowatl Gjinisgaml mo teltenug gi'gaja'sin. Amujpa na 'ms't wen wele'watl aq nata' gina'muet aq sangewe'g. ²⁵Tlia mimajuinu 'gtanj, amujpa na sangew eginamu aq sangewe'n. Etug jel Gjinisgam ignmuataq ugjit gawasgita'sulti-new aq jiglita'new elue'utigtug aq 'gji'tutaq ugteliaqeweim. Na tujiw apigsgituataq. ²⁶Na tujiw apaji ns'tuattaq aq gis smugtuataq mn'tu'l ta'n mesn'pni aq gisa'lpni jigs'tuanew ta'n tel puatmlj, pa wije'i aq loqte'gnigtug nasto'gu'ti'tij.

Ugtejgewe'l na'gwegl

3 ¹Migwite'te'n ula! Enmigiaspiaqal na'gwegl tetuji mtue'gt'tew ugjit ta'nig getlams'tmu'tijig. ²Mimajuinu'g na na'gwegl angitelsultitaq, 'gsalsultitaq, aq ugsulieweimuow me' me'gite'ttaq. Me'go'ltitaq, aq 'nta ginuattaq, anmi-ma'tital Gjinisgaml, maligitelmultaq muta getlams'tasin Gjinisgam, listua'titaq ungi'guaq, aq ma miwatmi'tigw ta'n pas goqwei, aq 'lpa ma gelu'sulti'gw aq ma tali ugtapsunulti'gw. ³Melgatpa'titaq, metua'taqatitaq, nta eggsua'titaq, sespena'q apjiw gisa'tutaq, winsuaqan tla'taqatitaq, maw ugtuatitaq ta'n pas wen, maligitenma'titaq ta'ni getu ula'taqatilijig. ⁴Netuisgala'titaq witapewaqaq, naqsi luo'ltitaq, me'go'ltitaq, aq tla'taqatitaq ta'n goqwei gesatmi'tij gesgmnaq emtoqwala'tigw Gjinisgaml. ⁵Tego'tmu'titaq ugjit pas'g nmugsultinew gatu ma jigs'tmi'ti'gw ta'n goqwei nutmi'tij. Mu puala'tigul Gjinisgaml gawasga-lugsinew. Mut wijitgweiwanew na telamugsultijig mimajuinu'g. ⁶Alt nujegsugina'mua'tijig wit toqwa'la'titl natuen wen'ji'guomg glaman gisi pisgwita'taq, glapis gisa'lata ala mimajuinu'g 'gtlams'tuanew 'pjiliw e'piliji ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasultili'tij. Ugtlue'utiwal asgaigwi'titl glaman wejo'tmi'tij ta'n pas'g goqwei. Pas'g mo goqwei tetapua'lugwi'ti'gw. ⁷Ula e'prijig apji 'gtu gina'masultijig gatu mo gisi gji'tua'tigw Gjinisgaml ugteliaqeweim. ⁸Gi's na

nige' sa'q Jannes aq Jamples getana'tipnn Mowisal aq pa na wije'i ula egso gina'mua'tijig getantu'tij teliaqewei. Winjiggl ugtangita'suaqanmual. Ejiglapa-suatmi'tip ta'n teli gtlams'tasultipnig. ⁹Gatu ma gneg 'lta'gwig, muta 'ms't wen nmiataq mo nestuolti'gw pa wije'i aq ta'n teliaqap ugjit Jannes aq Jamples. Mo gneg ela'tigupni.

Ula ta'n ugtejgewei gegnua'tulan wegla

¹⁰Gatu gi'l majulgwatmu'tp ta'n tel gina'mueiap, aq ta'n teleiap. Weli gji'tun ta'n teli ul mimajiap ugjit Gjnisgam te'sigisg'g, nemitui'tp ta'n teli gtlams'-tmap, ta'n tel sangeweiap, ta'n teli gsalg igtigig aq Gjnisgam, aq ta'n tel gisi-pugu'tmap. ¹¹Ta'n tel gitnmaiap aq ta'n teli amasgipnnimg'p. 'Ms't goqwe'l geitu'n ta'n teliaqap ni'neg ta'n eimap na gutann teluisigl Antioq, Igoniumg, aq Listlaeg. Maw gitnme'wipnig mimajuinu'g gatu gisipugu'tmap. Gjisaqamaw apoqonmuip aq westawi'p ula 'ms't goqwe'l. ¹²Lpa 'ms't ta'nig getu gegnu mimajultijig Se'suguliewigtug gitnme'watan. ¹³Gatu opla'taqatijig mimajuinu'g aq nujiagsugina'mua'tijig pem ma'muniw opla'taqatijig. Pem me'gita'tijig, elue'wa'la'tiji igtigig aq negmow maw lue'walsultijig. ¹⁴Gatu gi'l amujpa siawi gtlams'tmn ta'n goqwei gis gnu'tmasin. Geitu'nn teliaqal muta gis lita'sua'la-tesg ta'nig gnu'tmasg'pni. ¹⁵Migwite'te'n, mujga amgwes mijua'ji'juineg egina'-mulg'p Gjnisgam ugtwi'gatiqn. Etna na ula egina'masg Gjnisgam ugs'ta'ultew ta'n teli gtlams'tasin Se'suguliewigtug. ¹⁶Wejuli Nisgam ilgwenapni mimajuinu'g ta'n ewi'gmi'tip Gjnisgam ugtwi'gatiqn aq pualugsi'gup e'wmanew ta'n tel gina'matmu'g teliaqewei. Na tujiw gis neia'tuatesnu mimajuinu'g ta'n teli opla'taqati'tij glaman gis tetapua'taqatitaq aq gis gnu'a'tuatesnu ta'n tl gegnu mimajultitaq. ¹⁷Glaman mimajuinu ta'n elugowatl Gjnisgaml 'ntawoltinew, apji gisgaje'tew tla'tegen ta'n tel milamu'g gelu'lg 'lgowaqan.

4 ¹Pestunmate'n gelu'lg agnutmaqan. Telimul Gjnisgamewigtug aq Se'-suguliewigtug. Migwite'te'n ta'n tujiw 'pgising ilsumataq mimajuinu'g mimajultiliji aq nepu'tiliji, aq iganpuguitew. Na tujiw 'ms't wen 'gji'jialat ele-ge'witewilitl. ²Winpajugte'n ta'n tel tlimj gtu' nutmi'tij gisna mo gtu' nutmi'-ti'gw. Ta'n tujiw opla'taqati'tij gisna opl gina'matmi'tij telimjig ta'n teli opla'-taqati'tij aq ulgwi'jim ugjit tetapua'taqatinew. Sangeweie'n ta'n tel gina'muen Gjnisgam ugglusuaqanml. ³Na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw mimajuinu'g ma jigs'tmi'ti'gw teliaqewei ta'n tujiw egina'muj, gatu awna majulgwattaq ta'n goqwei tetapua'lugwi'tij aq 'mgnataq nujigina'mua'tiliji ta'n telimgwi'tij ta'n goqwei getu nutmi'tij. ⁴Jiglita'taq ta'n tel jigs'tmi'tip Gjnisgam ugglusuaqanm aq ugteliaqeweim aq piam tmg ji'nmgug ugglusuaqanml jigs'tmuataq, ta'n goqwei mo telianug Gjnisgamewigtug. ⁵Gatu gi'l amujpa ilgwensin ta'n goqwei getu tliaq. Gisipugutn ta'n tel gitnman. Lugwate'n 'lgowaqan ta'n telteg nuji pestunmuet gelu'lg agnutmaqan. La'l igtigig Se'suguliewigtug, aq apoqonmu ta'nig getlams'tmu'tijig. Waju lugwate'n Gjnisgam ugglusuaqanml.

⁶Gatu ajiet iga'q aq pem tepawiaq ugjit ni'n ne'po'qsin, aq 'nqatmn ula mimajuaqan ugs'tqamu. ⁷Giwnaqa tela'tega'p ta'n tel we'gu gisi pgwatu ta'n Gjnisgam tel pua'lip aq giasgiwewei tela'tega'p 'ntlgoaqan aq gaqa'tuapneg. Tel mimaji ta'n teli gtlams'tasi aq ta'n telgitasi Gjnisgamewigtug. ⁸Gjisaqamaw gmetug masgwa'tuip 'ntapangitueweim. Ta'n tujiw wa'so'q 'pgisinan ele-gewitewatgw ('lnuatpatgw) ignmuitew Gjisaqamaw nuji tetapu ilsuteget muta

tela'tegei ta'n Gjinisgam tel puatg. Mu pas ni'n 'msna's gatu ta'n te'sijig ta'nig esgm'tijig aq tetaqi lui'tma'tiji apaja'silin 'msna'titaq. Na.

Ta'n goqwei pualut tla'tegelin

⁹Gi'l Timoti, pualul jugu'etes ta'n teli nqase'g gis jugu'en. ¹⁰Temas jipatg'p ne'po'qsin aq naqalipnaq aq eliepnaq na 'gjigang Tessalonia. Glesens eliepnaq Galetiaewa'gig aq Taitus eliepnaq Talmetiaewa'gig. ¹¹Pas'g Lug nige' wijitgweiwit. Nmigu Malg aq jugwa'lates ta'n tujiw jugu'en, glaman gisi apoqonmuitew ta'n tel lugwei 'ntlgowaqan. ¹²Tigigus elgimg'pnaq na 'gjigan Epesus. ¹³Ta'n tujiw jugu'en jugwa'tuites 'ngotm ta'n naqalg'pnaq Galsus wiguaq, na gutan teluisig Tloas aq jugwa'tutes wi'gatiggn. Mut awan'ta'siw wegla wejitas'gl ta'n maw gelu'lg aq mujgajewei m'gegn.

¹⁴Alegsantel, apawgji'jitewei nujo'tg glaptane'wiet, ma'muniw oppla'lip. Gjisaqamaw ugtapulatal ta'n tel te'pmlj. ¹⁵Aq gi'l angweiw negm. Ma'muni gtan-toqop ta'n te's'g goqwei telueiap.

¹⁶Mo wen apoqonmuigup amgwesewe'ieg igalsianeg ta'n i' tli ilsutaqati'tij. 'Ms't naqalipnig. Etamg Gjinisgam apigsigtuan. ¹⁷Gatu Gjisaqamaw wijitgweiwit aq ignmuip ml'gigno'ti glaman gisipugu'tmap aq waju'ag agnutmaqapni 'ms't ta'n te'sijig mo Lesui'peulti'gw. Westawimg'p aq mo pijiaqalimg'p ta'n pittalu'g eimu'ti'tij. ¹⁸Aq Gjisaqamaw ugs'tawi'tew, jigla'litew ta'n getuaniji aq la'litew wa'so'q ugtelege'wa'gimg. Negm emtoqwa'lanej iapijwewei. Na tliaj.

Pem gaqawi'g'g 'ntwi'gatign

¹⁹Me' na gatu wi'tites Plisilla aq A'quila aq maw Onesipolusewijig. ²⁰Na ji'nm Elastas eig'p na 'gjigan teluisig Golint aq naqalg'p na ji'nm Tlopmus na gutan Mailit's muta gesnugwap. ²¹Jugu'etes gisi pgwatun gesgmnaq pejipugtnug. Na mimajuinu'g Iupulus, Putens, Lainus, aq Gla'tia telimipnig, "Me' tale'n?" aq elt igtigig ta'nig getlams'tasultijig puatmi'tij wi'tugsinew.

²²Gjinisgam etamg wijitgweiulin aq ul'telmulin. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Poligap ewi'gmuatl

Taitusal

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula wi'gatign Poligap ewi'gmuatl Taitusal. Negm mo Lesui'p gatu mawi gtlams'tg Se'suseg. Maw lugutijig Poligap aq apoqonmuatl ta'n tel lugowatl Nisgaml. Poligap etli nqalatl na mnigu teluisig Gelit ugjit ilgwenaji ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl aq apoqonmuaji gegnu pmita'new Nisgamewigtug.

Amgwesewei Poligap getu tlimatl Taitusal ugjit Nisgam ugmimajuinumg na'te'l. Amujpa megenug ta'nig iganpugua'tijig a'sutme'winu'g. Amujpa gegnu pmita'jig aq mo malolti'gw gisna opla'taqati'gw.

Ta'puewei telimatl Taitusal ta'n telteg gina'muanew gisigu'g, aq gisigui'sgwaq (gisigui'sgwaq amujpa siaw gina'mua'tijig me' maljewe'jg e'pijig aq e'pite'sg). Telimatl ta'n telteg gina'muanew na maljewe'jg ji'n mug aq maw gisteju'g. Ugtejgewei tlimatl ta'n telteg Nisgam ugtmimajuinumg tlo'ltinew. Amujpa wantaqamigsultinew aq wele'wanew igtigig. Mut gi'gaita'new, mut masgelmuanew aq mut gisa'lanew Nisgam ugmimajuinumg niguita'new.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'suatl Taitusal (1.1-4)

Amujpa megengig mimajuinu'g ugjit iganpugultinew a'sutme'winu'g. Ula iganpugultijig amujpa gegnu pmita'jig (1.5-16)

Ta'n teloltijig Nisgam ugta'sutme'winu'g (2.1-15)

Nisgam ugtmimajuinumg amujpa gegnu pmita'jig (3.1-11)

Ugtejgewe'l glusuaqann (3.12-14)

1 ¹Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmul ula wi'gatign ugjit gi'l Taitus. Ni'n na Gjnisgam uglugowinuml aq Se'suguli ugtapostale'witeml. Megning'p aq wejgwigimim'p apoqonmuan Gjnisgam ugtmimajuinumg ta'n gisi mgnaji glaman me' teli gtlams'tasulti'tij. Megning'p ilgwenan aq giasgiw geginamuan waju'aq Gjnisgam ugteliaqeweim, aq sape'ultinew ta'n tel mimajulti'tij. ²Ta'n goqwei getlams'tasulti'gw wettaqane'was'g ta'n goqwei Gjnisgam teplumugsi'gup ignmuin, ula iapijwewei mimajuaqan. Gjnisgam ta'n mo egsuegw teplumugsi'gup ula mima-juaqan gesgmnaq ugs'tqamu el'tas'tnugweg. Geitu'g tla'tegetew ta'n teli tplumugsi'gup. ³Ta'n tujiw tetaputesg na'gweg gisi iga'qeg ula giasgiwewei musga'tuaji mima-juinu'g gelu'lg ugtagnutmaqanmg ta'n gis pestunmaqapnig. Ni'n iga'tuim'p ugjit pestunmatmn muta Gjnisgam ta'n westaugsi'gw wet tlimip na tla'tegen.

⁴Taitus gi'l na maw gigwaji 'ngwis Gjnisgamewigtug muta wije'i teli gtlams'tasi'gw. Etamgig Gjnisgam gujjuu, aq Se'suguli, na Nujiugs'tawi'wet ul'telmulin aq ignmulin ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamung.

Poligap telimatl Taitusal tl lugwelin mnigug Gelit

⁵Ni'n naqalulg'p mnigug teluisig Gelit, 'ms't goqwei iljogwa'tutes ta'n te's'g goqwei tel nut'ag aq 'mgnates ta'nig iganpugultitaq a'sutme'winu'g te's gutanji'. Migwite'te'n ta'n tel gnu'tmulap. ⁶Ta'n wen getu iganpuguit ta'nig getlams'tasultiliji amujpa na mo we'jituam't amsalteg. Amujpa na newgte'jilitl ugte'piteml. Un'jang amujpa getlams'tasultiliji Se'susewigutug aq mo winjig wisun geggunmi'ti'gw ugjit ewnasoltinew aq listmu'tinew. ⁷Ta'n wen iganpugutuaji ta'nig getlams'tasultiliji nujo'tg Gjinisgam ugtlugowaqan. Etna na ugjit amujpa na mo we'jituam'g amsalteg negmeg. Amujpa na mo metua'tegegw aq mo jaqaliqqwaig gisna mo getgiegw gisna mo jaqali matnaqqegw, aq mo pisoqqewe'egsigw. ⁸Amujpa na wele'waji ta'nig getlams'tasultiliji ta'n pa tujiw aq ignmua' getguningewei aq wel smaji. Apji ula'teget aq welm'toq ta'n tele'g. 'Ms't wen wele'watl apjiliw ta'nig getlams'tasultiliji. Amujpa na nestue'g, getlam pmiet, aq sape'wit. Mo winjigtnug ugtangita'suaqanm awna menaqa angita'sit. Amujpa na mo ignmatmun ta'n pas'g goqwei ugs'tqamu assumulin aq ilgwennin. ⁹Amujpa na melgotg na giasgiwewei glusuaqan ta'n gis lita'sites aq ta'n wije' tel gina'mua'ti'gw. Na tla'tegej na gisi ulgwijima-taq igtigig aq giasgiw gina'muataq ta'nig getantu'tij. Gisi musga'tuataq ta'n goqwei opla'tu'tij glaman 'pqoji ns'tmu'titaq.

¹⁰Muta pugwelgig eimu'tijig Gelitewaq, apjiliw Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig gatu elistmu'tijig aq pews'tmu'tijig. Na matamie'tij, 'ptigisei ta'n goqwei wesgutmi'tij aq gisgua'tiji igtigi ta'n goqwei mo tali ugtapsuninug Gjinisgamewigtug. ¹¹Amujpa na naqa'laji ta'n telewistu'ti'tij, muta ajgna'la'tiji alt mimajuinu'g aq maw wigumaq ta'n teli opl gina'mua'ti'tij. Mo teltenug na tl gina'mua'tinew. 'Lpa na ntaqo'qon muta pas negmow getu suliewei e'gatmi'tij. ¹²Gelitewaj 'lpa negm iganigjitegewinu'gig newgte'jit, teluet, "Mawi nta egsua'tijig Gelitewaq, aq 'nsano'qonultijig pa wije' aq wi'sisg. Malo'ltijig aq pas'g getu ugjua'tu'titl umustiwat." ¹³Na teliaq. Etna na ugjit smtug naqto'jig aq mo wesimam'tijig glaman sa'sewgwijultitaq aq apaita'taq teliaqeweigtug aq siaw gnnultitaq. Na tujiw me' melgi gtlams'tasultitaq, ¹⁴aq ma piam majulgwatmi'tigul Lesui'peweie'l atugwaqann aq 'tplutaqan. Gisitu'tipn mimajuinu'g ta'n mo puatmitigup teliaqewei. Na tujiw ml'gi gtlamsitasultitaq. ¹⁵Na mimajuinu, ta'n gelu'lg ugtangita'suaqanm, 'ms't goqwei nmituaten gelu'lg. Gatu mimajuinu, winjig ugtangita'suaqanm, 'ms't goqwei nmituaten winjig aq nuttew winjig muta mo getlams'tasiug aq ilgwensit winjigigtug. ¹⁶Negmow ta'n winjigl ugtangita'suaqanmual teluejig, "Nenaqat Gjinisgam," pas'g musga's'g ta'n telo'lti'tis egsua'tijig. Gi'gatgamigsultijig aq mo jigs'tmu'ti'gw aq mo tepawgtulti'gw goqwei gelu'lg gisa'tunew.

Giasgiw gina'muata

2 ¹Gatu awna gi'l amujpa na gegina'muen ta'n telgitas'g Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm, ugjit ta'nig getlams'tasultijig. Amujpa na gegnu pmi-ta'jig aq amujpa na tel gina'muen. ²Tlimug gisigu ji'nmug pa'qo'ltinew aq mut ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew aq ilgwensultinew. Tlim ns'tuo'ltinew aq 'gji'tmite'tmnew, ml'go'tmnew ta'n teli gtlams'tasulti'tij aq ta'n teli gsalanew igtigi aq maw gisipugutmnew. ³Pa na wije' tlim gisigui'sgwaq

sangewo'ltinew ta'n tel mimajulti'tis aq sape'ultinew ta'n telgitasulti'tis. Mo teltenug alagnimanew wenn, gisna 'nqana'ma'tinew. Amujpa na gegina'mua'tijig ta'n goqwei gelu'lg. ⁴Na tujiw gis gina'mua'titaq maljewe'jg epilijig 'gsalanew ugji'nmmuaq aq un'januaq. ⁵Gis gina'mua'titaq 'ns'tuo'ltinew aq mo ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew gatu awna ilgwensultinew aq na tl sape'ultitaq. Gis gina'mua'titaq pegatnma'tnitaq, welm'tu'titaq aq gepmitelmataq ugji'nmmuaq. Na tujiw ma wen milutmug Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Amujpa na nemulg aq musgalsin ugjit gelu'lg lugowaqan gisa'tun.

⁶Pa na wije ulimug maljewe'jg ji'nmg mo ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew aq ilgwensultinew aq tla'taqatinew ta'n telteg Gjinisgam ugtagnutmaqanm. ⁷Amujpa na gi'l gelu'lg gtlgowaqanm elugwatmn ta'n tl majulgwaltitaq. Getmite'te'n ta'n tel gina'muen aq ml'go'te'n ta'n tel gegnu pmalsin. Na tel glusi aq na tel gina'mu.

⁸E'we'n giasgiwewei glusuaqann glaman ma wen we'jitulug amsalteg aq ta'nig getan'sgig 'ntaqo'ltitaq. Ma gugunmi'ti'gw goqwei winjig tluenew ugjit gi'l.

⁹Ulimug gisteju'g jigs'tuanew ta'nig assumgwi'tiji aq tetapua'lanew 'ms't ta'n te'sg goqwei. Mo teltenug apaji usguma'tinew ¹⁰gisna gmutmanew. Awna telteg musga'tuanew apji ulm'tu'tinew aq gis lita'sualaten. Na tla'taqati'tij gisa'tutaq Gjinisgam ugglusuaqanm gepmite'tmuaten ta'n tel mila'taqati'tij, na Gjinisgam ta'n westa'ugsi'gw.

¹¹Gjinisgam neia'tuaji ta'n teli ul'telmapni mimajuinu'g, ta'n tujiw Se'suguli nepgeg aq apaji minunsiteg glaman mimajuinu'g gisi ugs'ta'titaq. ¹²Gjinisgam pualugsi'gw ignmug ilgwennugsinenu aq amujpa puna'tu'g 'ms't goqwei ta'n ejigla'lugsi'gw Gjinisgamewigtug. Mo puannug piamitelsin ula ugs'tqamu. Pualugsi'gw menaqajewei sangewo'ltinenu, tetapua'tinenu aq sape'ultinenu ta'n tel mimajulti'gw ula ugs'tqamug ¹³ge's esgma'tmu'g Gjinisgam mujgajewe'g ugnagwegm. Na gelu'lg na'gweg Gjinisgam ta'n emtoqwalu'g neia'sitew maw uggepmitelgaqanm aq maw Se'suguli ta'n westa'ugsi'gw. ¹⁴Se'suguli igalsip, ugjit jigla'lugsinenu ta'n te's'gl goqwe'l winjiggl. Igalsip ugjit waqamo'ltinenu aq gisa'lugsi'gw gepmo'ltinenu ugtmimajuinumg, ta'n tleiaultijig pas'g negmeg, aq apji 'gtu ula'taqatinenu.

¹⁵Gnu'tmu wegla aq e'we'n 'gtassusutim ta'n telgi'g geggunmn nespi ulgwi-jimjig ta'nig wen nutasgig. Amujpa na wegla gegnu'tmajig 'gtmimajuinumg aq munsaiw ugjit tla'taqatinew. Ta'n tujiw wen oplategej amujpa na gegnua'tat ta'n tla'tegetew. Telteg gis tla'tegen muta Gjinisgam ugtassusutim geggunmaj. Mut ignmuaw wen pepsitelmulin.

Ta'n telteg tlo'ltinew ta'nig getlams'tasultijig

3 ¹Migwim 'gmimajuinumg jigs'tuanew ta'n 'tplutaqan telueg aq jigs'tuanew ta'nig iganpugultiliji aq igani assusultiliji. Apji gisgajo'ltinew lugwatmnew gigwajiaq 'lgowaqan. ²Tlimug, "Mut ta'n pas wen milimanew, gatu awna sangewo'ltigw aq ul mawo'ltigw aq apji uleiug 'ms't mimajuinu'g." ³Ginu na elg amgwes wije telo'lti'gup. Na pesoqopti'gma'ti'gup, ewnaso'lti'gup, elistmu'ti'gup, aq oplita'ti'gup. Papuaqan, pugtewij aq winsuaqan assumugsi'gup. Wini angita'sulti'gup ta'n tel pmalsulti'gup wisguo'qonigtug. Masgelmugsi'gw aq ginu masgelmugupnig. ⁴Gjinisgam ta'n westawugsi'gw musga'tugsi'gup

ta'n teli ulm'toq aq ta'n teli gsalugsi'gw. ⁵Mo na ugjit ta'n tel gelu'lg lugowaqan ginu gisa'tu'g gatu pas'g negm Gjnisgam ta'n teli ewlitelmugsi'gw, etna na ugjit weji ugs'ta'ugsi'gup. Ejigla'toqol 'gtlue'utinal ta'n tel waqama'lugsi'gw aq minui ugs'tqamua'lugsi'gw. Wejuli Nisgam pilei mimajuaqan ignmugsi'gw. ⁶Gjnisgam ignmugsi'gw na Wejuli Nisgam l 'gtinnal i'mlij iapjiw. Se'suguli Nujiugs'tawi'wet gis tla'teget ugjit ginu. ⁷Gjnisgam wel'telmugsi'gw glaman ginu gisi tetapuita'tesnu negmeg aq weji msnmu'g iapjiwewei mimajuaqan ta'n elita'sulti'gw, je tlia nige' maw mimajulti'gw ula ugs'tqamug. ⁸Ula ta'n goqwe'l i' tlimuloqopnn na 'ms't teliaqal, ula al appi munsaiug negmow ta'n getlams'tasultijig, glaman ango'ttaq aq appi ula'taqatitaq aq gegnu pmita'taq. Na tujiw 'ms't wen ulapettew. ⁹Mut wit toqwa'law mimajuinu'g ta'nig getu gigajoltijig, wesgutmi'tij ta'n goqwei ma gisi asitemgwi'tigul aq ta'n tel gneg wetagutmu'ti'tij ujuuaqi'g gi'gaja'suaqan aq weji ntultijig ugjit Mowiso'q ugt'tplutaqanm. Muta mo glu'lgtnug aq mo tali ugtapsuninug. Ma ugji gisgma'tiwoq ugjit ta'n teli gtllams'tmu'tioq. ¹⁰Pas'g ta'pu gnua'tu na mimajuinu ta'n gisa'laji niguita'new ta'nig getlams'tmu'tlijig. Na tujiw mut nugu 'lgowaqana'-lanew. ¹¹Gilew geituoq na telamugsit mimajuinu ejigla'sit ta'n etl tetapu'aq aq eliet ta'n etl winjig. Ugtlue'uti'l wissuignemtl aq ilsumtl lue'winuin.

Ugtejgewe'l ta'n getu tlimul

¹²Ta'n tujiw 'lgimg na ji'nm Altemas gisna Tigigus gi'leg, na ta'n tel gisi pgwatun jugu'a ta'n eim 'gjigan teluisig Nigopolis muta gisita'si i'mn na'te'l newgtipug. ¹³Ml'gi ugjo'te'n ta'n tli apoqomuatesg Si'nas na nutagnutmewinu aq maw Apollos. Gitg gisgajugtug ta'n tl maja'titaq aq amuj angapte'n 'ms't goqwei gugunmnew ta'n tli pqotanga'titaq. ¹⁴Amujpa na ginu 'gmimajuinuminu getantu'tij ugmimajuaqanmuow glaman gisi ugtuapsultitaq aq angweiwa'titaq wigumaq aq gisi apoqonmatultitaq ta'n tel nuta'ma'tis. Mo teltenug maloltinew, gatu awna amujpa na tepawgtig ta'n tel mimajulti'tij.

¹⁵Ta'n te'sijig wijitgweiwijig ni'n, wel'ta'sualugsioq. Wi'titesnen ta'n te'sijig nitapenaq ta'nig getlams'tasultijig Gjnisgamewigtug. Etamg Gjnisgam ul'tel-mugsinew 'ms't ta'n te'sioq. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Poligap ewi'gmuatl

Pilimanal

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Piliman na milesit ji'nm ta'n geggunaji gisteju'g. Mesgi'g na wiguaq aq a'sutme'winu'g na'te'l mawa'laji.

Poligap wesgumatl Pilimanal, uggistejuml Onesimus maw Algipus ta'n tujiw ewi'g-muaji Golasiewaq. Toqo tel'ta'sultieg Piliman wigit na gjigan Golasieg

Nige' ta'n tel wi'giget ula wi'gatign Poligap wet pisit laplusang ta'n tel lugowapnn Westaulgl. Getu' iga'latl Onesimus, Piliman uggistejuml ta'n wesumugwa'litl. Nige' Onesimus getlams'tuatl Westaulgl aq mawi apoqonmuatl Poligapal. Poligap munso-tmuatl Pilimanal ugsua'lan Onesimus pa wije'i aq witapal aq wijig'tijig Nisgamewigtug. Mo na pas'g gisteju ta'n wesumugwap.

Poligap aq Piliman witapewijig etna na ugjit Poligap etamatl weli ugsua'latl Onesimus.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap poqji tl wi'gmuatl Pilimanal aq wel'ta'suatl (1-3)

Telimatl Piliman mawi ms'gi'g ta'n Onesimus apoqonmuatl (4-7)

Etawaqtmuatl Pilimanal uli ugsua'latl Onesimus (8-22)

Ugtejgewe'l glusuaqann aq a'sutmaqan (23-25)

¹Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmul gi'l Piliman. Laplusang nige' weji pisi ugjit Se'suguli ta'n tel lugo'g. Ni'n maw Timoti, 'gjignaminu Se'suguliewigtug, wel'ta'sualneg. Mawi gsitelmuleg ta'n maw luguti'gw Gjinisgamewigtug. ²Aq mawi ul'ta'sualg'tijig maw ta'nig getlams'tasultijig weltesgatultieg giguag, aq ggwe'ji'jinu Se'suguliewigtug Appia, aq gitapenu Algipus ta'n nuji pestunmuet.

³Etamgig Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Piliman ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n teli gsalj ta'nig getlams'tasultiji

⁴Nitaptut, Piliman tetuji gsalul. Ta'n te's a'sutmai, ewi'tul aq miwatmaq Gjinisgam ugjit gi'l, ⁵muta nutmaiap ta'n teli gsalj Gjinisgam ugtmimajuinung aq ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamaw Se'sus aq ta'n teli gsalj. ⁶Etamg Gjinisgam ignmugsinenu ta'n tel mawagnutma'ti'gw me' pmi ns'tasultinenu 'ms't goqwe'l ta'n Se'suguli gis tla'teget ugjit ugtmimajuinung. Etamg Gjinisgam na tla'tegen ugjit ginu ta'n teli getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Na

tliaj. ⁷Nitaptut, mawi gsitelmul. Ta'n teli gsaljig igtigig ma'muni ulgwija'lit. Elt maw ulgwija'laji uggamlamunual ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung.

Poligap agnutmatl Piliman ugjit Onesimus

⁸Se'suguli ignmuit na ml'gigno'ti ugjit tetujita'sin aq tlimulin ta'n giasgi-wewei tla'tegetes. ⁹Pas na ta'n teli gsalul wet naqamasi ta'n tl ml'gimulin aq awna pipanimul ugjit tla'tegen. Tali ulm'tun tla'tega ugjit ni'n ta'n gisigui aq nige' laplusang pisi ugjit Se'suguli. ¹⁰Toqo nige' ni'n etamul ugjit Onesimus, "Apigsigtu aq ule'w", muta negm 'ngwisip Se'suguliewigtug. Ge's eim laplusang telim'p ugjit Se'sugulial aq Onesimus gis gawasgita'sit aq getlams'tasit Se'suguliewigtug. Nige' pa wije' aq 'ngwis. ¹¹Negm ggisteju'm mujga amgwe-seweieg mo tali ugtapsunigup ugjit gi'l, gatu nige' mawi ugtapsunit ugjit gi'l aq ni'n.

¹²Ni'n nige' apatgimg. Tetuji me'gitelm'g. Na tetuji musuala's. ¹³Gsatmug siaw gu'gung ni'neg gis nige' laplusang pisi ta'n tel pestunmatmap gelu'lg agnutmaqan glaman gis tli apoqonmuitew st'ge' ta'n gi'l tli apoqonmuites, pa na i'mn tet. ¹⁴Gatu awna mo getu gi'gaja'lulu apoqonmuin ni'n, gatu me' 'gsatmug gi'l tla'tegen ta'n teli ul'te'tmn muta gi'l ggisteju'um, glaman ma goqwei tla'tegew glapis gi'l tli ul'te'tmn.

¹⁵Etug jel Onesimus ejigla'sip ijga'ji', glaman nige' gisi wijitgweiultew ta'n teli pgitawsij. ¹⁶Gatu nige' mo pas'g gistejuip me' naji ma'mun tepawgtit. Nige' ginu 'gjignaminu Se'suguliewigtug. Maw me'gitelm'g ni'n. Naji me'gitelmates aq me' gi'l ulapetmates ta'n tel gisteju'ij aq 'gjignaminu Se'suguliewigtug.

¹⁷Geitu teli ugsua'lin 'st'ge' gitap. Tli ule'w negm pa wije' aq ni'n ta'n teli ule'wi't'p. ¹⁸Tl'ta'sin oplal'sg gisna tett'sg goqwei, iga'tui ni'n tettuo'qon. ¹⁹Nige' ewi'gm npitnigtug, "Ni'n Poligap apat apangitultes." (Gatu getu migwimul etna ni'n elannap Gjinisgamewigtug aq jigs'tuig.) ²⁰Na glaman nitap tali ulm'tun na tla'tega ugjit Gjinisgam ugwisunmg, ulgwija'tui 'ngamlamun muta wijigati'gw Se'suguliewigtug.

²¹Weli gji'tu maw ulite'tm ta'n goqwei ewi'gmul ula wi'gatignigtug. Geitu gi'l tla'tegetes aq je me'. ²²Elita'si Gjinisgam asite'tmugsinew 'gta'sutmaqanml 'ms't ta'n te'sioq aq ignmuitew ni'n apaja'sin gilew ta'n eimoq. Glaman gisga-jatu'ites ta'n tli gtugunites.

Enmigiaspiaqewe'l

²³Epapalas, ta'n pisit laplusang maw ni'n, muta majulgwalatl Se'sugulial, wel'ta'sual'sg aq puatg wi'tugsin. ²⁴Aq elt nigmena'q ta'n maw lugutieg Malg, Alistalgus, Temas aq Lug puatmi'tij wi'tugsinew.

²⁵Etamg Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew 'ms't ta'n te'sioq aq ignmugsinew uggelu'lgm. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Na wi'gatin

elgi'tmut Gisiteget

Gisi Mgnaji Mimajuinu'g

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatin

Na wi'gatin ugjit na gisi mgnujig mimajuinu'g ewi'gas'g ugjit apgua'lanew ula a'su-tmewinu'g. Na tetuji gitnm'tijig getu iga'tu'tij ta'n teli gtlams'tasultijig. Ula wi'gatin ewi'gas'g ugjit apgna'lanew aq munso'ltinew ta'n tel siawi gtlams'tasultijig. Ta'n wen ewi'giget musga'tugsi'gw Westaulg na wije nisgamewit 'st'ge' Gjinisgam. Telui'tatl Westaulgl, "Gwi's." Na tel musga'tugsi'gw me' espe'lin Westaulgl je mu ta'n pas'g wenn ansale'wiliji, iganigjitegewinu'g gisna we'gaw Mowisal.

Pegisinneg gisa'tun pilei gis agnutmamgewei ugjit mimajuinu'g aq iganapti'gmug-si'gup wa'so'q. Ta'n teli np'g'pnaq gujjieweigtug gis jigla'toqol gtlue'utinal. Jigs'tmug ignmugsitesnu atlamuti ggamlamuninal.

Ta'n wen ewi'giget migwimugsi'gw negmow ta'n sa'q getlams'tmu'tipnig. Gegnu pmi-ta'pnig ta'n pas'g goqwei getu tliaq. Telimugsi'gw, 'Mut legetmnenu ta'n teli gtlams'-tasulti'gw awna punajo'tmnej ms't goqwei ta'n etegigjennugsi'gw aq igani ltaigw majulgwalanenu Westaulg. Ula Gisiteget tel puatg. Ge' siaw lapultinej Westaulgeg. Mo puniegup ugjit ta'n teli amasgipnnut'p aq gujjiewto't'p.

Gatu awna gisipugutg ms't goqwei aq nige' pemgopit ugt'pung ugtinaqanmg Gjinisgam Gisitegelitl mutputimg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatinigtug

Gjinisgam wet saputi glulugsi'gw ugghisg (1.1-3)

Westaulg me' espe'g aq ta'n pas'g tegan ansale'wijig (1.4-2.18)

Westaulg me' espe'g aq Mowiso'q aq Ja'suao'q (3.1-4.13)

Negm na mawi espe'g patlia's (4.14-7.28)

Mawagnutmamgewei ta'n gisitoq maw gelu'lg (8.1-9.28)

Pas'g newgt ta'n teli np'g'p aq na tepiaq (10.1-31)

Amujpa siawi majulgwalug Westaulg, nige' aq iapjiw (10.32-13.25)

1 ¹Gi's na nige' sa'q, Gjinisgam Gisiteget i' glulapni gujjina'gi'g. Gaqais nemi'gl ta'n teli agnutmaji. Wet saputi glulasni iganigjitegewinu'gi'g. ²Gatu nige', ula na'gwegl, wet saputi glulugsi'gw ugghisg. Negm na Gisiteget newgtunatl ugghisw teluisilitl, Westaulg. Etna na negm ta'n wet sapu tl lugwet, ta'n teli'toqop ugs'tqamu. Negm na newgte'jilitl ta'n Gisiteget mege-napnn ugjit ugtaligamlin 'ms't goqwei enmi giaspiaq. Se'sus na. ³Weji paq-tasit Gisiteget uggepmitelgaqanm aq wije tel Nisgamewit 'st'ge' Ujil. Nujo'tg

ugs'tqamu aq 'ms't goqwei mawn'g ta'n negm teluej. Na tel mawi'gna'qal ugglusuaqanml. Gisa'laji mimajuinu'g gis waqama'tuan ugtlue'utiwal, aq nige' epit wa'so'q ugtina'qanmg Gisitegelitl, ta'n mawi espe'litl aq ta'n pajiji melgi'gna'litl.

Gjinisgam uggwisl mawi espe'litl je mu ansale'wijig

⁴ Gjinisgam na uggwisl gisa'lapnn me' mawi espe'litl je mu na ansale'wijig. Pa na wijej Gjinisgam ignmuatl wisun me' aji espe'g je mu ta'n te'sijig ansale'-wijig. ⁵ Gjinisgam telimatl uggwisl,

“Gi'l nige' 'ngwis. Gisgug nige' ni'n na gujj.”

Gatu menaq ula telimagul ansale'wilitl. Wesgumatl uggwisl teluej,

“Ni'n ujjitew aq negm 'ngwisitew.”

Gatu menaq ula telimagul ta'n pas'g tegan ansale'wilitl. ⁶ Ta'n tujiw Gjinisgam Gisiteget getu petgimateg newgtunatl uggwisl ula ugs'tqamug ap na teluet,

“Ni'n Gjinisgam teluei,

'Ta'n te'sijig ntansale'witemg

amujpa na, emtoqwala'titl.' ”

⁷ Etna na ula ta'n Gjinisgam teluet ugjit ugtansale'witemg,

“Ni'n, Gjinisgam, gisi'gig ntansale'witemg

pa wijej aq ugju'sn.

Smtug tela'taqatiji ta'n ni'n tel puatm

aq 'ntlugowinu'jmg gisi'gig na tel melgi'gna'tij

pa wijej aq sisue'ugtlin.”

⁸ Gatu ugjit uggwisl Gjinisgam teluet,

“Gi'l Nisgamewin 'st'ge' ni'n

aq 'gtelege'wa'gim iapjiwewe'tew.

Iganpugu'tajig 'gtmimajuinumg giasgiwewe.

⁹ Gesaljig ta'n goqwei mimajuinu'g

tela'taqatiji ta'n tetapu'aq

aq masgelm'jig ta'n tela'taqatijig

aq ta'n mu tetapuaqtug.

Etna na ugjit ni'n Gjinisgam

ta'n emtoqwalin gisi'gig mgnmul

aq gisa'lul ul'ta'sin

aq maw gepmitelmulin je mu gitapaq.”

Na ula Gjinisgam telimatl uggwisl. ¹⁰ Elt Gjinisgam Gisiteget teluet,

“Gi'l, Gjisaqamaw, amgweseweieg gisitu't'p ugs'tqamu

aq 'gpitng el'tu't'p musigisg.

¹¹ 'Ms't goqwei gaqi gs'ga's'gt'tew

gat gi'l siaw i'ttes, apji mimajites.

'Ms't ugs'tqamu aq musigisg sa'gu'atal 'st'ge' aligal.

¹² Mawanga'tun 'st'ge' pitu'gun

aq tl gawasga'tutew pa wijej aq aligew.

Gatu gi'l apji wije'tes aq mo eigtnug gisigu'en.”

Na ula Gjinisgam Gisiteget telimatl uggwisl. ¹³ Elt Gjinisgam telimatl uggwisla,

“Tet pa'si 'ntinaqanmg glapis wissuignemg

ta'nig getanijig aq iganpugu'tuatesq."

Gatu mo eigtnug ula telimagwi ugtansale'witemg.

¹⁴Wenig ta ansale'wijig nige? Etna na negmow ta'n elugowa'titl Gjinisgaml. Aq elgimujig apoqonmuan ta'nig Gjinisgam ugs'tawiaataq.

Mawgi'g ta'n teli ugs'tan

2 ¹Amujpa melgugtmug ula teliaqewel' ta'n nutmu'gup ugjit Westaulg aq ta'n tli ugs'taten. Amujpa gnnmug 'ggamlamunuaq glaman ma jiglitagw Gjinisgam ugteliaqeweimg. ²Na ansale'wijig telima'tipni nujjina'qi'g Gjinisgam ugglusuaqanml, aq Gjinisgam musga'tuapni na teliaq. Ta'n wen mo majulgwa-tmug aq mo jigs'tmug, gisi ugtapetew ta'n tel te'p'g. ³Lpa ma gis smugtmug pa na liaptmug aq mu jigs'tmug na glusuaqann telgi'g ta'n tli ugs'ta'titesnu. Gjisaqamaw na Westaulg amgwesewei gis wi't'g ta'n tli ugs'taten aq weget ta'n nutmua'tij giasgiwewei gegnua'tugsi'gup ula teliaqewel' aq getlams'tasulti'-gup. ⁴Gjinisgam elt musga'tugsi'gup teliaq ta'n goqwei negmo wesgumapni ta'n gaqais milamu'gl paqalaiwaqann aq mesgi'gl 'lgowaqann elugwatg'p. Ignmug-si'gup ml'gigno'ti ugjit lugowaqan lugwatmu'g aq mesgi'gl paqalaiwaqann. Na wet tla'tegep ta'n tujiw elgitmugsi'gw na nujiapoqonmuelitl na Wejuli Nisgaml.

Westaulg ilgwennugsi'gw ta'n tli ugs'ta'titesnu

⁵Geitu'g Gjinisgam mu iga'lagupni ansale'wiliji iganpugutmnnew pilei ugs'-tqamu ta'n jugu'etew. ⁶Gatu awna na'tami ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

"Gjinisgam, paqalaiwin gi'l

ta'n tel sespetelm't mimajuinu aq ta'n tel me'gitelm'j.

Negm pas'g mimajuinu pas'g ugsitqamugewaj.

⁷Eli't'p negm me' ijga ejinpilitl

je mu ansale'wijig ugjit ijga'ji'j.

Gisa'lat'p gepmitelm't aq saqamawin.

'Ms't goqwei nujo'tg ta'n weji gisita's'gl ugipitng.

⁸Ignma't'p iganpugutmn 'ms't goqwei."

Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn.

Na ula glusuaqan "iganpugutmn," telueg Gjinisgam eliapnn mimajuinu'l assu-tmlin 'ms't ta'n te's'g goqwei, aq mo goqwei naqtmugup. Pas'g na me' menaq nemituggw iltutmu'g 'ms't goqwei gatu glapis. ⁹Gatu geji'g Se'sus. Gjinisgam gisa'latl mu tetuji espe'nigul je mu ansale'wijig ugjit ijga'ji'j. Gjinisgam na wet tla'teges glaman Se'sus gisi np'tew ugjit 'ms't wen. Na teli ul'telmugsi'gw. Geji'g nige' gis pajiji gepmite'tasit aq Gjielege'witewit aq 'ms't goqwei nujo'tg ta'n weji gisita's'gl ugipitng. Na gis wet tliaq ta'n teli ulmaje'g'p glapis npmn. ¹⁰Na tetaputeg ugjit Gjinisgam, ta'n 'ms't goqwei gisitoq aq nujo'tg, gisa'latl Westaulgl gugunmlin ugt'pun ta'n tetaputeg negmewe'l, ugjit ta'n teli ulma-je'lig'p. Gjinisgam Gisiteget na wet tla'tegep. Gisa'laji pugwenniji mimajuinu'g ugtlams'tagun aq gisa'laji negmow unjannin. Pualaji gepmitelmugsultinew 'st'ge' ta'n tel gepmitelmuj ugguwisl. Etna na negm Westaulg ta'n iganapti'g-muaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq. Na.

¹¹Gisa'laji mimajuinu'g ugtlue'utiwal gasa'tuaji. Negm aq ta'nig gisa'laji waqamo'ltinew, 'ms't newgte'litl ujjuul. Etna na ugjit Se'sus mu netaqitelmagw tlui'tan, "njignamg aq 'ngwe'ji'jg." ¹²Telimatl Gistegelitl,

“Gjinisgam agnutmua's ugjit gilew, wijigmig.

Ta'n tujiw mawita'ieg, miwatmultes aq emtoqwalutes.”

¹³Aq elt teluet,

“Gjinisgam 'gpitng igalsi.”

Aq ap teluet,

“Ula eim aq nn'jang na mimajuinu'g
ta'n Gjinisgam ignmuipni.”

Na teluet Se'sus.

¹⁴Telui'taji ugtmimajuinumg, “Nn'jang.” Negmow na mimajuinu'ultijig, etna na ugjit Westaulg negm maw mimajuinualsip 'st'ge' negmow. Ula wet tla'tegep glaman ta'n teli np'g'p gisannatal newgte'tlil ta'n geggung ml'gigno'ti 'npuaqane'i, na mn'tu'l. ¹⁵Ne'gaw jipatmu'gup 'npuaqan, ta'n teli pgitawsulti'gw, gatu gisa'lugsi'gw mu nugu jipatmnenu. ¹⁶Nige' weli 'gji'tun mu na ansale'wili'ji ta'n apoqonmuagwi gatu awna ewi'gas'g'p,

“Apoqonmuaji ta'nig wettaqia'tiliji Aplameg.”

Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn. ¹⁷Etna na ugjit weji mimajuinualsip 'st'ge' igtig mimajuinu'g aq tele'g 'st'ge' negmow glaman ewlitelmuaji. Gatu mu pata'tegegup glaman mawi espe'g patlia'suit ugjit negmow ta'n tel lugowaj Gjinisgam. Getlamiet aq igalsit glaman mimajuinu'g ugtlue'utiwal gisi apig-sigtas'gt'tal. ¹⁸Aq nige' gisi apoqonmuataq negmow ta'n mn'tu weje'waji pata'taqatinew muta Westaulgl wije'i mn'tu weje'watl pata'tegenin aq welmaje'lig'p gatu mu na pata'tegeligup Westaulgl, na.

Se'sus me' espe'g je mu Mowiso'q

3 ¹Nigmatut, ta'n getlams'tasultioq Se'suseg, gis wigumugsioq Gjinisgam Gisiteget ugjit sape'ultinew. Angitelmug Se'sus. Gisiteget petgimapnn ugjit mawi espe'n patlia'suin. Apoqonmugsi'gw ta'n te's'g goqweieg ta'n tlei ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq agnutmugsi'gw Gjinisgam. ²Westaulg tela'teget 'ms't goqwei Gjinisgam telimt'pnn, Gjinisgam ta'n megnapnn ugjit lugwatmn ula lgowaqan. Pa na wije'i aq Mowis tela'tegep 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam telimt'pnn ta'n teli ilgwenaj Gjinisgam ugtmimajuinumg. ³Gatu Westaulg me' espe'g aq Mowiso'q aq tepawgtig me' gepmitelmugsin. Pa na wije'i aq ta'n wen etlitoq wen'ji'guom me' gepmite'tasit je mu wen'ji'guom ta'n etlitoq. ⁴Te's wen'ji'guom na eig newgte'jit ta'n 'ms't goqwei iganpugutg. Gjinisgam na negm ta'n 'ms't iganpugutg. ⁵Mowis, na Gjinisgam uglugowinu'jml, gigwajielitl. Tela'tegep ta'n Gjinisgam telimj. Ilgwenaj Gjinisgam ugtmimajuinumg Isle'laq, aq wesgut'p ta'n goqwei Gjinisgam tlimugsitesnu me' enmiaq. ⁶Gatu awna Se'suguli na Gjinisgam ugguwisl. Na gi'gwajiet aq tela'teget ta'n Gjinisgam telimj. Mu negm pas'g lugowinu, gatu awna negm na Gjinisgam ugguwisl, Se'sus ta'n 'ms't goqwei mawn'g aq iganpugutg. We'gaw iganpugu'tuaji 'ms't Gjinisgam un'jang. Ginu na Gjinisgam un'jang. Amujpa na siaw melgo'tmug, ta'n tl majulgwatesnu glapis ugtejgewei. Siaw lita'sua'latesnu Se'sus aq tli-matesnu igtigig ugjit negm. Mu jiglapasualawg Gjinisgam aq ma liamulug.

Gjinisgam ugtmimajuinumg atlasmultitaq

⁷Na glaman ma liaptmug muta Wejuli Nisgam teluet,

“Ta'n tujiw nutat ta'n goqwei

Gjinisgam telimugsioq nige' gisgug,

- ⁸ jigs'tmug. Mut ml'gatpa'tinew, pa wije aq gujjua'qi'g,
ta'n elistua'titeg Gjinisgaml
na na'gwegl ta'n eimu'ti'titeg paqtaqamigtug.
Melgatpa'tipnig uggamlamunuaq
aq wet nu'gwala'tipnn Gjinisgaml.”

⁹ Gjinisgam teluet,

“Gilew gujjuaqi'g wet nu'gwalipnig aq elistuipnig.
We'gaw gisi apoqonmaqig aq gegnuimgig ne'wisgegipunqeg.

¹⁰ Etna na ugjit wegaiugtaqapnig mimajuinu'g aq telueiap,

‘Mo tetapua'taqati'gw ta'n teli angita'sulti'tij
aq mo getu jigs'tmui'tigul nt'tplutaqanml.’

¹¹ Wegaiap aq ml'g'pugueiap aq ni'n teplumg'pnig,

‘Mo eigtnug gisi pisgwita'new na maqamigew
ta'n tli atlasumultinew maw ni'n.’ ”

Na teluet Gjinisgam.

¹² Nigmatut, ango'tmug, mo wen te'sioq 'ggamlamung tel winjigtn, na puni gtlams'tmn aq jigla'sin Gjinisgamewigtug. Gjinisgam ta'n apji mimajit gisa'laji mimajuinu'g mimajultinew. ¹³ Gatu awna apoqonmatulti'gw ala wen ap igtig te'sigisg'g, glaman ma wen te'sioq gisgugsin pata'tegen aq gisa'lugin ml'g'sin. Na tla'taqati'gw ta'n teli pgije'g Gjinisgam me' siaw wigumugsioq ugjit ugsi-ta'tinew. ¹⁴ Pa na musga'tuoq ta'n tel gegnu mimajultioq na wije siaw melgi gtlams'tasultioq 'st'ge' ta'n amgweseweieg, aq glapis enmigiaspiaq. Na tujiw maw mimajultitoqs'p wa'so'q maw Se'sugulial.

¹⁵ Na ula Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

“Ta'n tujiw nutuoq ta'n goqwei Gjinisgam telimugsioq
nige' gisgug na jigs'tmug.
Mut ml'gatpa'tinew 'st'ge'
ta'n gujjuaqi'g tel listua'tipnn Gjinisgaml,
na na'gwegl ta'n eimu'ti'titeg paqtaqamigtug.
Melgatpa'tipnig uggamlamunuaq
aq wet nu'gwala'tipnn Gjinisgaml.”

¹⁶ Wen ta'nig nutua'tipnn Gjinisgaml ugglusuaqanml aq mo jigs'tua'ti-gupnn? 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g ta'n Mowis tewa'la'tipni Ijigtg. ¹⁷ Wen negla ta'n Gjinisgam wegaiugtuapni ne'wisgegipunqeg? Na wije mimajui-nu'g ta'nig pata'taqatipnig aq etli 'npu'tipnig paqtaqamigtug. ¹⁸ Wenig wes-guma'sni ta'n tujiw Gjinisgam teplumsiteg, “Mo eigtnug pisgweta'new na maqamigew ta'n tli atlasmultinew maw ni'n”? Etna na negmow ta'n mo jigs'-tmu'tigupnig. Ta'nig mo getu majulgwala'tigupnn. ¹⁹ Na nige' gisi ns'tasul-ti'gw, mo gisi lta'gupnig muta elistmu'tijig aq megtua'titl Gjinisgaml aq mo getlams'tasultigupnig.

Gjinisgam ugtmimajuinumg atlasmultitaq

4 ¹ Me' nige' gisgug Gjinisgam teplumugsi'gw ugjit gisi lta'nenu ta'n tli atlasmultitesnu maw negm. Gatu ango'tmug, glaman gisi lta'toqs'p ta'n tli atlasmultitoqs'p, glaman ma wen esgwa'lam't. ²⁻³ Ginu nutmu'gup gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjinisgam ugtatlasmutim. Ginu ta'nig getlams'tasulti'gw

'Ita'tesnu aq mawi atlasmultitesnu maw Gjinisgam 'st'ge' ta'n teli tplumugsi'gup. Gatu igtigig ta'n Mowis tewa'latipni Ijipteg mo getlams'tasultiligupni. Elt nutmi'tip na agnutmaqan, gatu mo teli ula'lugwi'tigup. Muta nutmi'ti-teg, mo wesua'tu'tigup, aq mo getlams'tasultigupnig. Na teliaq ta'n Gjinisgam telimapni,

“Wegaiap aq ml'g'pugueiap. Telueiap,
 'Mo eigtnug jugwita'new na maqamigew
 aq na tli atlasmultineu maw ni'n.”

Gjinisgam na teluet, we'gaw gisite'tg'p ugjit mimajuinu'g maw atlasmultitaq maw negm weja'tegemg ta'n gis gaqa'toq ugtlgowaqan ta'n tujiw gisito'q ugs'tqamu. ⁴Muta na'tami Gjinisgam ugtwi'gatigng telueg ugjit na llaignegewei na'gweg,

“Gjinisgam atlasmlp llaignegewei na'gweg
 ta'n tujiw gis gaqa'toqeg 'ms't ta'n te's'g ugtlgowaqan.”

⁵Gjinisgam ap wesgut'p na'tami sape'wig ugtwi'gatigng,

“Mo eigtnug gisi pisgweta'new na maqamigew
 aq mawi atlasmultineu maw ni'n.”

⁶Na ta'nig amgwes nutmi'tip gelu'lg agnutmaqan ugjit 'Ita'new aq atlasmultineu maw Gjinisgaml mo gisi Ita'gwi muta elistua'tipni. Gatu igtigig eimu'tijig wel'te'tmi'tip 'Ita'new ta'n mawi atlasmultitaq maw Gjinisgaml. Gjinisgam ignmuaji pisgweta'new aq atlasmultineu maw negm. ⁷Ula na musga'tugsi'gw teliaq Gjinisgam iga'toqop tetaputesg ugjit 'Ita'new aq ugs'ta'tineu aq atlasmultineu maw negm. Gjinisgam amgwesewei wesgumapni Isle'laq ta'nig weja'tipnig Ijipteg. Me' enmiaq ap wi't'g'p aq Ta'pito'q ewi'gig'p wi'gatignigtug,

“Nige' ta'n tujiw Gjinisgam wigumugsioq
 ugjit aji atlasmultineu maw negm,
 jigs'tmug aq mut ml'gatpa'tineu
 aq 'ggamlamunual ml'g'sultineu.”

⁸Ja'sua mo ignmuasni atlasmultineu ta'n teli tplumsip Gjinisgam muta mo getlams'tasultigupnig. Etna na ugjit me' enmiaq Gjinisgam wesgut'p igtig na'gweg. ⁹Na ugjit me' esgwiaq ugjit Gjinisgam ugtmimajuinumg atlasmultitaq ta'n Gjinisgam atlasmitteg llaignegewei na'gweg. ¹⁰Gjinisgam teplumugsi'gw iga'qt'tew na'gweg ta'n tujiw mimajuinu mawi atlasmitew maw Gjinisgam. Mo nugu elita'sigw ugtlgowaqan ta'n ellugwatg ugjit ugs'tan gatu awna elita'sit ta'n Gjinisgam gis tla'teget. Na tli atlasmitew pa wije aq Gjinisgam ta'n teli atlasmlp llaignegewei na'gweg. ¹¹Gen nige' winpasultinej lita'sua'lanenu Gjinisgam aq jigs'tuanenu glaman mawi atlasmultitesnu maw Gjinisgam. Glaman ma wen ginu te'si'gw listmug aq ma gis pisgwa'gw 'st'ge' negmow ta'n nisiatipnig elue'utigtug aq mo gisi pisgweta'gupnig.

¹²Gjinisgam ugglusuaqanm na mimajig aq elugweg. Me' gi'g aq espo'qwas'g ta'n etu'gwi'g aq saputi tmsewe'g. Pa na wije Gjinisgam ugglusuaqanm panwijatmas'gl 'gmimajuaqanm aq 'gtangita'suaqanm aq 'gjijaqamij glapis ugtejgewei. Mo eigtnug ta'n pas'g goqwei gis mimugwa'tas'gt'tew. Isum'sgl 'gtangita'suaqanml 'ggamlamung ta'n teli angita'sin aq ta'n goqwei tel puatmn aq ta'n telgwiing. ¹³Mo eigtnug goqwei gis mimugwa'tuan Gjinisgam. 'Ms't goqwe'l ta'n gisita's'gl gis neia'tutal Gjinisgam upgugugug. Gjinisgam na newgte'jit el paqapugwatmn ta'n goqwei gisi opla'tun aq wini angita'sin.

Se'sus na mawi espe'g patlia's

¹⁴ Ginu gis geggung mawi espe'g patlia's, ta'n gis elietaq Gjinisgamewigtug. Etna na negm Se'sus, Gjinisgam Gisiteget ugguwisl. Amujpa siaw melgi gtlams'tasulti'gw Se'susewigwtug aq igtigig tlimug ta'n teli agnutmu'ti'gw. ¹⁵ Ta'n tel sespeta'sulti'gw Se'sus na mawi espe'g patlia's na wije'i tel sespe-telmugsi'gw. Negm elt wet nu'gwalut'p pata'tegen 'st'ge' pa gilew pas'g mu pata'tegegup. ¹⁶ Muta Se'sus patlia'suit ugjit ginu, ml'gita'sultinej nige' aq igani lta'nej Gjinisgamewigtug a'sutmaqanigtug. Gjinisgam ta'n ewlitelmugsi'gw aq nutmugsi'gw ta'n teli a'sutma'ti'gw. Uleiugsitesnu aq apoqonmugsitesnu ta'n tel nuta'ma'ti'gw.

5 ¹ Ta'n te'sit espe'g patlia's weji mgnut ugtmimajuinung aq telgitasit lugowan Gjinisgaml ugjit negmow. Na glaman gisi ignmuataq Gjinisgaml ugtignmatimgewe'l aq wi'sisg nu'gwa'lanew patgulmesigaqanigtug ugjit ugtlue'utiwal jigla'tas'gtn. Na tela'teget ugjit ta'nig pata'taqatijig gatu mo geitu'ti'gw op'la'taqatinew. ² Negm na espe'g patlia's. Gis sangewe'g ugjit ta'nig pata'taqatijig gatu mo geitu'ti'gw op'la'taqatinew muta elt negm mimajuinu'it aq pata'teget. ³ Muta elt op'la'teget negm, amujpa na elugwatmuatl ignmatim-gewe'l aq nu'gwa'lanew wi'sisg patgulmesigaqanigtug ugjit ignmugsin Gjinisgam. Mu tela'teget ugjit pas'g igtigig mimajuinu'g ugtlue'utiwal gatu maw ugjit negm ugtlue'uti'l apigsigtuat. ⁴ Mo wen megensigw ugjit gepmitelmug-sin ta'n teli espe'g patlia'suin. Gjinisgam megnatl na ji'nmul aq gisa'latl espe'g patlia'suin pa wije'i aq Alano'q ta'n tel megnmut'p.

⁵ Pa na wije'i, Se'suguli na mo wesua'tugup negm espitelmugsin, ta'n teli espe'g patlia'suij, awna Gjinisgaml telimt'pnn,

“Gi'l na 'ngwis. Gisgug nige' ni'n gujj.”

⁶ Aq ap teluet Gjinisgam na'tami se'g ugtwi'gatignigtug,

“Gi'l patlia'suites iappiw

'st'ge' na patlia'saq Meljisateg.” Na.

⁷ Ugs'tqamu eigeg, Se'sus a'sutmap aq etawaqtmuatl Gjinisgaml aq gesigawtemit aq ugsaqpigun guta'tigl. Etawaqtmuatl Gjinisgaml ta'n gisi ugs'tawital 'npuaqanigtug. Ta'n teli ul'te'tg ugjit apji jigs'tuan Gjinisgaml, na tujiw Gjinisgam nutmuatl aq apaji minua'latl utqutaqane'gati. ⁸ Je tlia negm na Gjinisgam Ugguwisl, Se'sus gegnutmasit jigs'tuan Gjinisgaml. Gegnutmasit apji tla'tegen ta'n Gjinisgaml tel puatmljig we'gaw ta'n teli ulmaje'g'p. ⁹ Ta'n tujiw gisi np'geg aq gaqa'toqeg ula ugtlgowaqan, na Se'sus wej gisa'tasit newgte'jit ta'n gi's gisa'laji mimajuinu'g tan'ig jigs'tagwi'titl iappiw ugs'tawinew. ¹⁰ Gjinisgam wel'telmatl aq tel lugwalatl mawi espe'lil patlia'suilin pa na wije'i aq Meljisatega.

Ango'tmug aq mut puna'tunew ta'n teli gtlams'tasultioq

¹¹ Pugwelg ta'n goqwei gis telueieg ugjit ta'n teliaq pas'g na metue'g ta'n tl gnu'a'tultoqs'p muta tetuji waqqaj 'ns'tmu'tioq. ¹² Gis tepiaq ta'n goqwei gis tlimuleg na nige' gilew nat wen gina'mua'titoqs'p. Gatu awna me' pualuloq gina'mugsinew ta'n goqwei na amgwes gegina'mugsioqop ugjit Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Telteg gis mijipjewe'i malqotmn gatu awna amujpa siawi samqwatioq mllagejg pa wije'i aq gopisun. ¹³ Ta'n wen pas'g me' esamqwaj

mllagejg na negm me' mijua'ji'g, aq mo goqwei 'gji'tug ta'n goqwei tetapu'aq aq ta'n goqwei mo tetapuannug, muta gopisun na. ¹⁴ Melgignaq mijipjewe ugjit wel gisiguultijig, na ta'nig apji e'wmi'tij ugtangita'suaqanmual aq gisi gji'tutaq ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n goqwei mo glugtnug. Gi's gisigu'ltioq, gatu me' telo'ltioq pa wije aq gopisunji'g.

**Pun tlo'ltigw pa wije aq mijua'ji'g
aq igani 'lta'nej ta'n gnu'tmasulti'gup ugjit Se'suguli**

6 ¹ Me' na igani 'lta'nej ta'n goqwei amgwes gis gnu'tmasulti'gup. Unjig 'lta'nej ta'n goqwe'l melgi gtlams'tasultinej aq me' goqwei 'gji'tunenu ugjit Se'suguli aq ta'n goqwei puatmugsi'gw tla'taqatinenu. Amgwesewe'ig ta'n tujiw poqji gtlams'tasulti'gweg Gjinisgamewigtug gegina'masulti'gup jiglita'nenu elue'utigug ta'n la'lugsitoqs'p mn'tua'gig. Gegina'masulti'gup 'gtlams'-tasultinenu Se'suguliewigtug ugjit ugs'taultinenu. ² Gis gegnu'tmugsioq ugjit sign'tasuti'l, aq iga'toqol 'gpitnn un'jiwal ta'nig getlams'tasultijig, aq gis gegnu'tmugsioq ugjit apaji minunsultitaq ta'nig nepu'tipnig, aq ta'n Gjinisgam ilsumataq ta'n tel te'pmi'tij. Gis geituoqol wegla. ³ Nige' igani 'lta'nej ta'n tel gina'mua'ti'gw. Etna na ula tla'taqatitesnu, Gjinisgam na teli ul'te'tg. Na.

⁴ Pa na mimajuinu'g ejiglita'tij ta'n teli gtlams'tua'tipnn Gisitegelitl ma gisi apaja'lamgig apaji gawasgita'sultinew Gisitegeteg. Eig'pnig newgt Gisiteget ugtwasetegm. Geitu'tip ugtignmatimge'w'e'm aq mesna'tipnn Wejuli Nisgaml maw igtigig. ⁵ Gis geitu'tip Gisitegelitl ugglusuaqanm gelu'lg. Aq gis geitu'tip Gisitegelitl ugml'gigno'tim elugweg ugtinnewaq. Na wije ml'gigno'ti ta'n Gisiteget musga'tugsioq ta'n teli elege'witewit. ⁶ Pa na puna'tu'tij ta'n teli gtlams'-tasulti'tij 'lpa ma wenn gisi apaja'lagwi ap gawasgita'sultinew 'mjit ap newgt muta apaji minu gujjiewgta'titl Gjinisgam Uggwisl, gujjieweigtug 'mjit ap newgt. Ma'muni neia'tu'tij mimajuinuigtug ta'n teli ntaqo'qona'la'tij.

⁷ Na maqamigew ta'n gispatoq wet samqwaq ta'n tujiw gigpesan nisaiq. Aq weligwengl iga'taqan ta'n gisi e'wmegl ugjit negla weli epgenmi'titl. Weligwegl mijipjewe. Wela'ltimge'w'e'l wejiaqal Gisitegetewigtug. ⁸ Gatu pas'g nigweg'sn goqominaqsi'g aq ginigweji'g, mo tali ugtapsuninug ula maqamigew. Ta'n wen assutg thuetew, "Ula iga'taqan waju'aq mjegei. Amujpa nu'gwa'tutesnu." Na.

⁹ Nigmatut, je tlia thuewistueg, ninen wel'telmuleg aq mo telita'sultiweg ejiglita'ioq ta'n teli gtlams'tasultioq. Ta'n tel pmita'ioq musga'tuoq ta'n teli ugs'ta'ti. ¹⁰ Mo Gisiteget istuitelmaqu, gigwajite'teget. Ma awan'ta'suatmulugul 'gtlugowaqanml gis tla'tege'tpn gisna 'gsaltuaqan ta'n tel musga'tu'tp. Apoqonma'tpnig ta'nig getlams'tasultijig aq wije me' siaw teli apoqonmajig. ¹¹ Ninen mesgi'g wetmite'tmuloq ta'n teli ul'te'muloq ingute'jit ta'n te'sioq. Siaw winpasultigw ta'n tel munso'tmoq glapis ugtejgewei glaman ta'n teli angita'sultioq aq elita'sultioq na tliatew. ¹² Mu pualulueg malo'ltinew gatu awna wije tlo'ltinew 'st'ge' igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Mo negmow siwia'ti'gw gatu munso'ltijig enmi gtlams'tasultinew glapis ugtejgewei. Aq msntaq ta'n goqwei Gjinisgam teli tplumapni.

Ta'n goqwei Gisiteget teplumugsi'gw na tla'tegetew

¹³ Ta'n tujiw Gisiteget el'toq ugteplumtimge'w'e'l ugjit Aplamal elui'tmasip tla'tegen ta'n goqwei teli tplumsip. Mo wen eimug je mu newgte'jit ta'n naji

espeuig aq negm. We'gaw e'w'g ugwisunm ta'n tujiw teli lui'tmasip. ¹⁴ Negm teluet, "Ni'n teplumul gi'l, wel'telmul ignmulin pugwelgig ta'n ugtapegsites." ¹⁵ Aplam pegiji esgmap glapis mesng'p ta'n goqwei Gjinsigam teplumapnn. ¹⁶ Ta'n tujiw mimajuinu elui'tmasit, e'w'g wisun nat wenn mawi espeinitl je mu negm. Aq na elui'tmasuaqan ml'gita'n aq nenga'toqol 'ms't gi'gaja'suaqan. ¹⁷ Na Gjinsigam puatg'p gnuat'uan ugtmimajuinumg menaqqajewei msntaq ta'n goqwei teplumapni aq mo eigtnug gawasgapuguen ta'n teluet, toqo ap angua'toq ta'n telui'tmasit na teplumtingewei. ¹⁸ Na tela'teget glaman 'gjitmi gjitu'g Gisiteget tla'tegetew ta'n goqwe'l teplumugsi'gw. Etna na wegla tapu'gl mo eigtnug gis sa'se'wa's'gtn ugjit Gisiteget. Mo eigtnug egsuen. Aq ta'n goqwei teplumsip ma gawasga's'gtn glaman sangewitelumug Gisiteget. Geitu'g ignmugsitesnu ta'n goqwe'l teplumugsi'gup aq msnmnenu, ta'n eligasulti'gw Gisitegetewigtug. ¹⁹ Ula ta'n elita'sulti'gw ugjit msnmnenu pa wijei aq gl'pisun ugjit 'gjijaqamijinaq ta'n tel gnn'g. Ma maja's'gtnug. Teli mlg'teg ugjit 'gjijaqamijinaq pa wijei aq gl'pisun 'gtulg. Aq wet saputa's'g laqpilaqanigtug wa'so'qewei a'sutuo'guom ta'n lame'g pitu' piteg. Ta'n ginu elita'sulti'gw na Se'sus muta wet saputa'sit wa'so'q aq neia'sit ta'n Gjinsigaml eimlij. ²⁰ Se'sus iganapti'gmugsi'gw ugjit apoqonmugsinew. Nige' gis lieteg na'te'l ge's mu ginu aq pisgwa't ta'n Gisiteget eimlij. Negm pa na wijei aq Meljisateg ta'n tel patlia'suip. Nige' Westaulg mawi espe'g patlia'suit iapijw.

Na Patlia's ta'n teluisit Meljisateg

7 ¹ Ula Meljisateg etli elege'witewip na 'gjigang teluisig Seilem aq a'sutmessewaji mimajuinu'g Gisitegetewigtug, Gisiteget na mawi espe'g. Na ge's Aplam wejgwi apaja'siteg na api matnaqqet ne'pa'sni' elege'wiliji. Meljisateg a'suguapnn aq a'sutmessewapnn Gisitegetewigtug. ² Aplam newgtisga'qal i'te'sunemi'gl i' tepgisa'toqol ta'n te's'gl goqwe'l gisi ugsua'toqol ta'n etl matnaqqep. Na newgtejgl newgtisga'qal ignmuatl Meljisategal. (Meljisateg toqongl wisunn, amgwesewei wisun na "Elege'wit ta'n maw getlamiet." Negm etli elege'witewit 'gjigang teluisig Seilem. Na glusuaqan Seilem telueg "Wantaqo'ti." Etna na ugjit telui'tut "Elege'wit ta'n gisa'toq wantaqo'ti.") ³ Mo mesaqan wi'gas'gtnug Gisiteget wi'gatignigtug ugjit Meljisateg ujil aq uggwitl gisna ta'n elagutg. Mu tami ewi'gas'gtnug ugs'tqamuin gisna npmn. Pa na wijei aq siaw patlia'suit iapijw pa na wijei aq Gisiteget ugghwisl.

⁴ Nemituoq nige' Meljisateg ta'n tetuji espe'g aq Aplamo'q. Gujjinaq, Aplamo'q, ignmuapnn ta's'g ta'n goqwei weja'toq etli nting. ⁵ Tplutaqan telueg, 'Ms't wen Isle'lewa'j amujpa ignmuaji patlia'sg na newgtejgl newgtisga'qal ta'n te's'gl goqwe'l gisi msnmi'tij. Na negmow patlia'sg wettaqia'tijig Li'paieg. Telgitas'g ugsua'tunew ta's'gl negmow ta'n ugtmimajuinumg. We'gaw negmow elt wettaqiejig Aplameg. ⁶ Gat uawna Meljisateg mo wettaqiegupnn Li'paieg, gatu weji mgng'pnn Aplameg newgtejgl newgtisga'qal aq a'sutmessewapnn Aplamal negm. Aplam ta'n teli tplumu't'p Gisitegelitl ugjit 'msnmnew ta'n goqwe'l gelu'lg. ⁷ 'Ms't wen geitoq ta'n wen a'sutmessewaji igtigig mimajuinu'g, me' espe'g je mu ala igtigi. Na mimajuinu ta'n me' espe'g gisi apoqonmuaji ta'nig ewle'jultiliji. ⁸ Patlia'sg ta'n 'npu'titaq, negmow megenmi'titl newgtejgl newgtisga'qal wejiaqal ugtmimajuinumg aq me' enmiaq 'npu'titaq. Gat uawna Meljisateg ta'n megeng'pnn newgt newgtisga'qal wejiaqal

Aplameg, mo ewi'gas'gtug ta'n tli np'tew. ⁹Aq nige' wesgutmeg ta'n tujiw Aplam apangitgeg na newgt newgtisga'qal Meljisategal. Etna pa na wije aq Li'pai ta'n wettaqietew Aplameg apangitg'p. We'gaw Li'paio'q wet apangitmi'-tipnn Meljisategal muta wetapegsip Aplamo'q. (Li'pai ta'n patlia'suip aq maw ta'n wetapegsultijig me' patlia'su'ultijig nige' gisgug.) Mesnmi'titl newgt newgtisga'gal, weji ignmutl ugmimajuinung. ¹⁰Je tlia Li'pai me' menaq angite'ta-sigup ta'n tujiw unijgamijgi Aplamal, weltesguateg Meljisategal aq na newgt newgtisga'qal ignmuapnn.

¹¹Ta'n tujiw mimajuinu'g na Isle'laq ignmutpnig 'tplutaqan na tujiw patlia'sg ta'n wetapegsultijig Li'paieg iganpugultijig. Pa na patlia'sg gis gaqi gisa'-tu'tisn ugtlgowaqanuow na mo puatasiwisoq ap igtig piluei patlia's neia'sin. Ula newgte'jit patlia'suitew pa na wije aq Meljisateg. Mo tle'gw 'st'ge' ta'nig wettaqiejig Li'pai aq ugguwsl A'lan. ¹²Nige' Gisiteget megnatl ap igtigl patlia'sl pa na wije aq Meljisateg. Ula patlia's mo wettaqiegw Li'paieg glaman amujpa sa'se'wa'tmg 'tplutaqan. 'Tlutaqan telueg patlia'sg amujpa wettaqiejig Li'paieg, etna na ugjit. ¹³Na newgte'jit ta'n teli agnimuj, na Westaulg, tleiawig na 'Nnu'g ta'nig wetapegsultijig Jutaeg. Wegla mimajuinu'g menaq patlia'suultigw patgulmesigaqanigtug. ¹⁴Lpa weli gji'tas'g weji ugs'tqamuip ta'nig wetapegsultijig na 'Nnu'g 'Jutaewa'g, aq Mowis mo ewi'taqupni ta'nig wetapegsultijig Jutaeg ta'n wesgumateg patlia'sg.

Westaulg patlia'suit pa wije aq Meljisateg

¹⁵Gatu nige' Westaulg neia'sit. Pa na wije aq Meljisateg me' espe'g aq Li'pai aq ta'nig wettaqiejig pa na wije Westaulg na me' espe'g. ¹⁶Mo mimajuinu'g patlia'sualagupnn ta'n telgitas'g 'tplutaqan, gisna ta'n wettaqiej, gatu Gjinisgam megnapnn ugjit patlia'suilin muta ml'gigno'ti geggunmlj ugjit iapijw siaw mimajilin. ¹⁷Muta Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg, "Gi'l patlia'suites iapijw pa na wije aq Meljisateg ta'n tel patlia'suit." ¹⁸Na 'tplutaqan Mowisewe'l mo gisa'tugup ta'n goqwei telteg lugwatmn. Pas'g musga'tugsi'gw ta'n teli op'la'taqati'gup. Mo gis gisa'lugsigw mo pata'taqatinenu. Etna na ugjit mo gisa'lugsig'gup gigjita'nenu Gjinisgamewigtug. Na tujiw sitatug iga'tas'gl. ¹⁹Gatu nige' me' gelu'lg ta'n lita'sultitesnu, na negm Se'sus ta'n gisa'lugsig'gup gigjita'nenu Gjinisgamewigtug.

²⁰Gjinisgam mo elui'tmasiwg ta'n tujiw igtigig patlia'sua'luteg. ²¹Gatu nige' Gjinisgam elui'tmasip ta'n tujiw Se'sus patlia'suiteg aq telimatl,

"Ni'n na Gjisaqamaw

aq gis lui'tmasiap aq ma gawasga'tu,

'Gi'l patlia'suites iapijw.' "

²²Na telueg, piltuteg ugjit negm Se'sus. Negm gisa'toq na tetuji aji gelu'lg mawagnutmamgewei ta'n gi's gisi ugja'toq. Gjinisgam megnatl Se'sugulial ugjit apjiw patlia'suilitew. Etna na ugjit geitu'g ta'n goqwei Se'sus teplumugsi'gw amuj tliatew.

²³Ap piltuteg, muta ala igtigig patlia'sg pugwel'pnig aq nepu'tipni'g aq mu gis siaw lugutigupnig. ²⁴Gatu awna Se'sus siaw mimajit iapijw aq ugtlgowaqan ta'n patlia'suit, mo siawa's'gtug ugjit natuenig pilue'g. ²⁵Ap nige' aq iapijw gisi ugs'tawiaji 'ms't ta'nig el'taliji Gjinisgamewigtug, wet sapu tl lugutilijig negmeg, muta negm iapijw mimajit aq eltawaqtmuatl Gjinisgaml ugjit negmow.

²⁶Se'sus nige' na mawi espe'g patlia's. Apoqonmugsi'gw ta'n tel nuta'maigw. Sape'wit, aq mo amsalteg eigtnug ugtinneg aq mo lue'uti. Tepgisa'tasit ginu elue'winu'g aq Gjiniisgaml weji unaqa'lut wa'so'q ta'n mawi gepmitelmut. ²⁷Me' tetuji espe'g aq igtigig espo'ltigig patlia'sg. Te'sigis'g amujpa na negmow tmg nu'gwa'llanew wi'sis patgulmesigaqanigtug ugjit ugtlue'utiwal. Aq na tujiw ugjit igtig mimajuinu'g. Gatu mo Se'sus tela'tegegup. Igalsip newgt aq ma nugu ta'n tujiw ignmalsiteg gujjiewgto'ten. ²⁸Ta'n tel wi'gas'g 'tplutaqan Mowisewei, te's newgtipunqeg, newgte'jit ta'n te'sijig patlia'sg megenut ugjit espe'g patlia'suin, negm na ji'nm ta'n pata'teget aq 'np'tew. Gatu me' enmiaq Gjiniisgam teplumsip aq elui'tmasip ugjit 'lgiman uggwisl mawi espe'tew patlia's. Mo eigtnug Se'sus pata'tegegw. Iapjiw mawi espe'tew patlia's.

Nige' Se'sus mawi espe'g patlia's ugjit ginu

8 ¹Ula na giasgiwewei ta'n goqwei wesgutm. Ginu geggung mawi espe'g patlia's ta'n pemgopit ugtinaqanmg Gisitegelitl, Gisiteget ta'n maw gepmitelmut wa'so'q. ²Se'sus, na mawi espe'g patlia's, etl lugwatg ugtlgowaqan na'te'l. Patlia'suit wa'so'qewei a'sutuo'guomg ta'n maw gepme'g. Etl lugwet na'te'l wiguow ta'n Gjiniisgam Gisiteget gisito'q, ta'n ji'nm mu gisitug.

³Ta'n te'sit espe'g patlia's telgitasit iga'tun ignmatimgewei gisna wi'sisg ta'n ne'potg patgulmesigaqanigtug aq nugwa'lut ugjit Gjiniisgam. Etna na ugjit megenut. Aq nige' Se'sus ginuweei mawi espe'g patlia's amujpa na geggung nat goqwei ta'n ignmuan Gjiniisgaml. ⁴Lpa na ugs'tqamug eig's, mu eigtnug gis patlia'suin. Muta patlia'sg eigig ta'n ignmuetu'tij ignmatimgewei ta'n telgitas'g Lesui'pewei 'tplutaqan. ⁵Gatu na 'lgowaqan ta'n ala patlia'sg tela'tu'titl pas'g napgeta'sgl aq 'st'ge' gjijaqamiju'aqal ta'n goqwei teliaq wa'so'q. Pa na wije't'p ugjit Mowiso'q. Ta'n tujiw, Gjiniisgam telimapnn Mowisal 'ltu'tinew sape'wig wi'g teplumtimgewei teluet, "Ango'te'n ta'n teli'tun 'ms't goqwei menaqqajewei st'ge' ta'n tel gnu'tmulap aq musga'tulap gm'tnigtug." ⁶Glapis gatu nige' Se'sus ignmut 'lgowaqan ta'n mawi espe'g je mu ala igtigig patlia'sg. Negm na nuji glutmelsewet ugjit me' aji gelu'lg gis agnutmamgewei ugjit Gjiniisgaml aq maw mimajuinu'g aq tetpaqa'toq. Me' aji gelu'lg muta Gjiniisgam teplumaji mimajuinu'g me' ma'muni ulapetmnew.

⁷Pa na mo goqwei amsaltenugusn amgwesewei gisagnutmamgewe'l, mu nugu 'l'ta'sgtnuisoq tapuweei. Gatu mimajuinu'g mu gis gugunmi'tigup amgwesewei gisagnutmamgewe'l. Etna na ugjit Gjiniisgam weji el'toqop igtig gisagnutmamgewe'l. ⁸Ilsutg na amgwesewei gisagnutmamgewe'l mo elugwenug. Gjiniisgam teluet,

"Tetaputesg iga'q

ta'n tujiw 'ltutes pilei gisagnutmamgewei
ugjit na 'Nnu'g telui'tmi'tij Lesui'paq
ta'n wigultijig Isle'lewa'gig aq Jutiaewa'gig.

⁹Ma wije'nug aq na mawagnutmamgewei
ta'n ni'n eltaqapnig gujjuaqi'g.

Na na'gweg ta'n wesua'tugupnig ugipitnuaq
aq tewa'lg'pni na maqamigew, teluisig Ijipteg.
Mo siaw gugunmi'tigup teplumtimgewe'l
ta'n gis agnutma'tieg'p, etna na ugjit eliamgupni.

¹⁰ Gatu nige' na ula pilei mawagnutmamgewei

Itua's 'ntmimajuinung Isle'laq.

Tliatew me' enmiaq. Teplumgig,

'Ni'n 'nt'plutaqanml iga'tua's

ugtangita'suaqanmuaq

aq guguntaq uggamlamunuaq.

Emtoqwalitaq ni'n Gjinisgam

aq negmow na 'ntmimajuinunmitaq.'

¹¹ Ma nugu wen gina'muagwi aq tlimaqui,

'Gji'jiatoqs'p ta'n wen Gjinisgam.'

Muta 'ms't 'gji'jitaq ni'n,

ms't ta'n maw maljewe'jg aq ta'n maw gisigu'tijig.

¹² Ewlielma's ta'nig opla'taqati'tij

aq apigsigtua's ta'n teli pata'taqati'tij

aq ma nugu migwite'tmuaqul ugtlue'utiwaq."

Na teluet Gjinisgam.

¹³ Ta'n tujiw wesgutg'pneg pilei teplumtimgewei ta'n 'ltutew Gjinisgam musga'toq na amgwesewei mu elugwenug. Mo gi's gisa'lagwi mimajuinu'g gigji-ta'new Gjinisgamewigtug muta mimajuinu'g mo gi's gaqi majulgwalagwi. Na glaman apugjig ma e'wa's't'nug.

Gjinisgam ta'n teli emtoqwalut ugs'tqamu aq ta'n teli emtoqwalut wa's'o'q

9 ¹Ewi'gas'g amgwesewei gis mawagnutmamgewei ta'n telteg ugjit mima-juinu'g teli emtoqwala'titl Gjinisgaml aq ta'n telteg tla'taqati'tij. Aq eteg'p a'sutuo'guom wi'g ta'n mimajuinu'g gisi 'ltu'tij. ²Anapjeteg wi'g gisgaja'tu'tij aq mawgtaqane'wa's'gl. Amgwesewei telui'tmi'tij gepme'g. Wasoqweg na'te'l newgte' menjepuguig aq patauti ta'n ignmatimgewei pipnaqann Nisgame-wei tepteg. ³Ta'puewei ase'g laqpilaqan na eteg telui'tas'g ta'n maw gepme'g mawgtaqane'wa's'gl, Gjinisgam ugt'pung. ⁴Na'te'l pitegl patgulmesigaqan wisaw sulieweigtug oqonisgwa'tas'g ugjit ta'n etl nu'gwa'tas'gl weljema'gewe'l. Elt lisqli'gn aq pituega'tas'g wisaw sulieweigtug oqonisgwa'tas'g. Lisqli'gnigtug pitegl wisaw sulieweie'i wo'g ta'n pipnaqan teluisig manna eteg, aq A'lan ugtaptu'nm ta'n nigweg'pnig nipi'g, aq tapu'gl sasqle'gl gun'teweie'l, ta'n glusuaqann ewi'gas'gl Gjinisgam ugt'plutaqanml. ⁵Nasega'tas'gl usgittug lisqli'gnigtug ta'n teli angamgusijig 'st'ge' ansale'wiji'g. Musga'tu'tij Gjinisgam i'mn na'te'l. Unisqiwaq siplaqpiliji toqo amgwagwi'titl. Gegupijig lisqli'gnigtug ta'n i' tli apigsigtas'g elue'uti'l. Gatu nige' mo gis gnuatuluow 'ms't goqwei.

⁶Gatu ta'n tujiw wegla goqwe'l tel gisgaja'ta's'gegl na patlia'sg te'sigisg'g pisgweta'jig amgwesewei ta'n teluisig gepme'g aq tela'taqatijig ta'n telgita-sulti'tij. ⁷Gatu awna pas'g na mawi espe'g patlia's, pija'sit lame'g tapuewei ta'n teluisig maw gepme'g aq pas'g newgti gisgug te's newgtipunqeg na tla'tegetew. Nespnatl wi'sisl umal'tem ugjit negm ugtlue'uti'l aq ugtlue'utiwal ta'n mimajuinu'g gis tla'taqati'tij gatu mo geitu'ti'gw etl pata'taqatijig. ⁸Wejuli Nisgam weji gnu'tmugs'gw ta'n maw gepme'g na me' menaq pana'tas'gtug glapis Gjinisgam pile'g teplumtimgewei iga'toq. ⁹Etna na napgaqan ugjit nige', me' enmiaq. Aq nige' gis tliaq. Ignmatimgewe'l aq wi'sisg nu'gwa'lut'pnig

patgulmesigaqanigtug ugjit ignmutpnig Gjnisgam. Gatu mo eigtnug gisa'tun mimajuinu'g mujgajewe'gtu uggamlamunual. ¹⁰ Muta sa'qawei gisagnutmam-gewe'l wegla pas'g tle'l ta'n mimajuinu'g tla'tutaq mijipjewe'i, samqwan aq ta'n tel mili waqamalsulti'tij. Maqatawe'l 'tplutaqan ta'n tli e'wa'sgt'tal glapis Gjnisgam neia'toq pilue'l.

¹¹ Gatu nige' Se'suguli gis pegising'pnaq. Negm na mawi espe'g patlia's aq ta'n goqwe'l gelu'lg' gisatteg'l. Na wiguow ta'n elugwatg me' espe'g aq maw mujgajewe'ig je newgte' ugs'tqamug. Mu ji'nm gisitug aq mu ula ugs'tqamug tle'. ¹² Tepiaq ugjit Se'sus newgtejgeg pishwa't ta'n maw gepme'g aq gisi iga'lug-si'gw lue'uti ta'n teli assumugsi'gup. Na wet tla'tegep ta'n gaqigunie'pnaq gujjie-weigutug. Etna na umal'tem ta'n guta'tas'g mo wi'sisg umal'temuow. ¹³ Ta'n telteg amgwe'we'i gisagnutmamgwe'we'i teplumtingewe'i na ta'n tujiw mimajuinu'g pata'taqati'tij mo gisi pishweta'new 'gja'sutuo'guomg muta mo waqamo'lti'gw Gjnisgamewigtug. Amujpa na patlia's ne'pa'ji wi'sisg aq se'sapaqtestas'gl na te'pljig umal'temuow aq latto'laq aq piwoqteg goqwe'i ta'n tel nu'gwa'luj wen'jitia'-mujg. Na tela'tegat gisa'la'titl waqamo'ltine'w ugjit 'gja'sutuo'guomg pishweta'-new. ¹⁴ Na nige' ula teliaq me' gatu ma'muni pgwatunew Se'suguli umal'tem ta'n tujiw nepgaq aq gaqigunie'pnaq. Mo goqwe'i amsaltenug negmeg. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgam ta'n apji mimajit Se'sus iga'toqop ugmimajuqaanm gujjie-weigutug. Na menaqqajewe'i ignmatim'gewe'i ugjit 'gtlue'utiwal. Ignmatim'gewe'i ta'n iapijewe'we'tew aq Gjnisgam wel'te'tg. Na tela'tegep, gis waqama'lugsitesnu 'ggamlamuninal ta'n teli pata'taqati'gw. Aq mo nugu wejo'tmnenu waqamal-sulti'gw ta'n ginu gis tla'taqati'gw gatu awna Se'suguli gisi iga'toqop ugmimajuqaanm ugjit ginu. Glaman nige' gis lugowatesnu Gjnisgam ta'n apji mimajit.

¹⁵ Etna na ugjit Se'suguli gi's gisi gisgaja'toq pilei gisagnutmamgwe'we'i glaman negla ta'n Gjnisgam wigumaji 'msntaq iapijewe'we'i ul'telmugsine'w ta'n Gjnisgam teli tplumsip. Ula gis tliate'w muta Se'suguli weji np'g'pnaq ugjit apigsigtuan mimajuinu'g ta'n teli opla'taqat'ipnig ge's eimu'tili'titeg amgwe'we'i gisagnutmamgwe'we'i.

¹⁶ Pa na mimajuinu mesaqan wi'gas'g ugjit wen'ji'guom ignmuaj ug'gwisl ta'n tujiw np'g, ma ug'gwisl gisi msnm'ligw glapis gisi np'g ungi'gw ¹⁷ Muta mo teli ugtapsuninug ge's mimajuinu ta'n gisitoqop me' mimajit. Pas'g igani lietew ta'n tujiw gisi np'g. ¹⁸ Etna na ugjit amgwe'we'i gisagnutmamgwe'we'i gelu'lg'p ugjit ta'n tujiw wi'sisg ne'pa'tij aq e'wmi'tij mal'tew. ¹⁹ Amgwe'we'i Mowis telimapi'ni mimajuinu'g ta'n te's'g 'tplutaqann. Na tujiw wesua'toq mal'tew wen'jitia'mu'tl aq te'pljig wiaqpega'toq samqwan aq se's'paqte'gl 'tplutaqanewe'l wi'gati'gn aq 'ms't mimajuinu'g. E'w'g isop nipispaqanji'j aq megwe'g jijglue'wjuapi. [Isop iga'taqanigtug etligwet.] ²⁰ Na teluet, "Ula na mal'tew ta'n gepsaqa'toq gisagnutmamgwe'we'i ta'n Gjnisgam telimugsioq, ugt'iplutaqanml ugjit gilew majulgwatmnew." ²¹ Pa na wije'i Mowiso'q elt se's'paqtestoqopneg na mal'tew sape'wig wi'g aq ta'n te's'g goqwe'i e'wmi'tip ta'n teli emtoqwala'tij Gjnisgam. ²² Getletug telgitas'g 'tplutaqanigtug. 'Lpa 'ms't goqwe'i gisi waqama'tas'g mal'tewigtug aq pas'g gis tli apigsigtuan elue'uti'l ta'n tujiw mal'tew guto'tas'g.

Se'suguli igalsit ne'po'qsin ugjit jigla'tun elue'uti'l

²³ Wegla ta'n goqwe'l ugs'tqamug napgeta's'g ta'n goqwe'l wa'so'qewe'l aq amujpa na tel waqama'tas'gl wi'sis umal'temuow. Pas'g na me' ap naji puatas'g

ta'n maw gelu'lgil ugjit waqama'tasin Gjinisgamewigtug. Ta'n wen getu lien na'te'l wa'so'q amujpa na gasa'tas'gl ugtlue'uti'l. ²⁴ Se'suguli mo eliegup ta'n maw gepme'g ta'n ji'n'm gisitoq na ta'n napgeta's'g newgte' 'gjitmei. Pas'g na negm Se'sus pisgwa't wa'so'q. Nige' na'te'l nuji glutmelsewet ugjit ginu Gjinisgaml ugsisgug aq a'sutmesseugsig'w. ²⁵ Na Lesui'pewei espe'g patlia's eliet ta'n maw gepme'g 'gjia'sutuo'guomg na sape'wig patgulmesigaqan newgti gisgug te's newgtipunqeg aq mal'tew wi'sisuewei ela'toq. Gatu Se'suguli pas'g newgt eliep Gjinisgameg ta'n tujiw gisi np'geg aq gaqiguniepnag. ²⁶ Mo gaqaisg ulma'je'soq weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita'sigeg. Gatu awna nige' pem giaspiaq pas'g newgt neia'sit ugjit nige' jigla'tun elue'uti. Wet sapu tl lugwet ta'n negm igalsiteg ne'po'qsin. ²⁷ Amujpa na 'ms't wen newgt nepg aq na tujiw ilsumatal Gjinisgam. ²⁸ Pa na wije' Se'suguli newgt igalsip jigla'tun pugwelgl elue'uti'l. Neia'sitew 'mjit ap newgt mu ugjit lugwatmn elue'uti gatu ugs'tawian ta'nig etli esgmalji.

10 ¹ Na Lesui'pewei 'tplutaqan pas'g ugji'jaqamijuaq ta'n 'gjitm tela's'g wa'so'q, pas'g nunmamu'g ta'n goqwei gelu'lg jugu'etew. Wi'sisg nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug ugjit Gjinisgam. 'Lpa mo naqa's'gtnugul te'sisgig'g aq te's newgtipunqeg aq glapis. Gatu ma gis gisa'lagwi na mimajuinu'g gegnu pmita'new aq mujgajeweigt ugga'mlamunual ta'n tel majulgwatmi'tij. ² Pa na wegla mimajuinu'g ta'n teli emtoqwala'titl Gjinisgaml 'gjitm gis gasa'toqol ugtlue'utiwal, ma nugu gesgugtnugul ugga'mlamunual ugjit ugtlue'utiwal aq ma asgaiagwi'tigul. Aq mu nugu wi'sisg ne'po't'pnig ugjit na. ³ Gatu nige' ta'n wi'sisg ne'po't'pnig aq nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug miguima'tiji mimajuinu'g na ugtlue'utiwal te's newgtipunqeg. ⁴ Muta latto'laq umal'temuow aq te'pljig umal'temuow mo eigtnug jigla'tun lue'uti'l.

⁵ Etna na ugjit ta'n Se'suguli getu pgisingeg ugs'tqamug telimatl Gjinisgaml ujil,

“Mo nugu puatmun wi'sis ne'po'qsinew
aq nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug
aq mo puatmun ignmatimgewe'l
gatu gi'l gisgaja'tui't'p na'qi ugjit ni'n.

⁶ Mo nugu wel'te'tmun ne'po'j wi'sis
aq etl nu'gwa'luj patgulmesigaqanigtug
ugjit jiglo'tun elue'uti'l.

⁷ Na tujiw teluei,
'Gjinisgam ni'n pegisin tla'tegen ta'n tel pualin
muta gis ewi'gas'g ugjit ni'n
na 'tplutaqane'l wi'gatignigtug.' ”

⁸ Ta'n tujiw amgwesewei, Se'suguli teluet, “Mu nugu wel'te'tmun aq mo wela'lulug ta'n tujiw nu'gwa'luj wi'sisg patgulmesigaqanigtug ugjit jigla'tun lue'uti gisna mo wel'te'tmun ta'n tujiw ignmatimgewe'l pegisitulgl.” Na ula teluet we'gaw telgita's'g 'tplutaqanigtug nu'gwa'lujig wi'sis patgulmesigaqanigtug. ⁹ Gatu Gjinisgam ejigla'toqop amgwesewei gis agnutmamgewe'l glaman gisi 'ltutal tapuwe'l. Na tujiw Se'sus teluet, “Gjinisgam Gisiteget, ni'n ulatet gis pegisin tla'tegen ta'n tel pualin.” ¹⁰ Muta Se'suguli tela'tegep ta'n Gjinisgam tel pualapnn na nige' ginu waqama'lugsi'gw ta'n tel pata'taqati'gup aq apaja'lugsi'gw ta'n Gjinisgam tli ul'telmugsi'gw. Se'suguli teli igalsip ugmimajuaqanml gujjieweigtug. Pas'g newgt igalsip aq na tepiaq.

¹¹ Ta'n te'sit Lesui'peweiei patlia's a'sutuo'guomg, ugtlgowaqan elugwatg te'sigisg'g. Elugwala'tij wi'sisg aq nu'gwa'laji patgulme'sigaqanigtug ugjit Gjinnisgaml. Gatu mo eigtnug gis jigla'tun elue'uti'l. ¹² Gatu awna Se'suguli newgt igalsip ugjit elue'uti'l ejigla'toqol. Negm na mujgajewei ignmatimgewei, siaw gelu'lg ugjit iapijwewei. Na tujiw epa'sit ugtinaqanmg Gjinnisgam ujil. ¹³ Na na'te'l esgmat glapis Gjinnisgam gisi wissuignemaj ms't wen getant'pn. ¹⁴ Ta'n tel newgt igalsip ne'po'qsineu gisa'laji mimajuinu'g tepgisa'laji ugjit negmewe'n na ms't negmow ta'nig gis waqama'lujig ta'n tel pata'taqat'ijig. Ta'n tel nemugsi'gw Gjinnisgam "sape'ulti'gw" muta tleiaulti'gw Se'suseg.

¹⁵ Na Wejuli Nisgam wesgumugsi'gw weglaal. Telimugsi'gw ta'n Gjinnisgaml teluelitl,

¹⁶ "Ula na gisagnutmamgewei ni'n 'ltutes

ugjit negmow, wegla na'gwegl wejgwita'qal.

Ni'n iga'tua's 'nt'tplutaqanml uggamlamunuaq

aq wi'gmua's ugtangita'suaqanmuaq.

Gisa'la's apji migwite'tmnew aq angite'tmnew."

¹⁷ Na tujiw teluet, "Ma nugu migwite'tmuaq ugtlue'utiwal aq ta'n goqwe'l winjigl gis tla'taqat'ijig." ¹⁸ Na ta'n tujiw Gjinnisgam gisi apigsigtuaq mimajuinu'g ugtlue'utiwal, ma nugu pewatas'gtug patlia'sg ne'pa'ji wi'sisg ugjit jigla'tun lue'uti.

Ge' nige' gigjita'nej Gjinnisgamewigtug

¹⁹ Nigmatut, nige' ml'go'tmnej aq gigjita'nej Gjinnisgamewigtug. 'Ms't wen gisi agnutmaji Gjinnisgaml. Na wej gis tliaq ta'n tel ne'po't'p Se'sus aq gaqiguniepnaq. ²⁰ Se'suguli pilei awgti pana'tugsi'gupneg ta'n tl gigjita'tesnu Gjinnisgamewigtug. Ta'n tujiw igalsiteg ne'po'qsineu, ejigla'toqopn laqpilaqan ta'n nig-tua'lugsi'gup Gjinnisgamewigtug. Ne'po'teg gatu nige' iapijw mimajit. ²¹ Nige' geggunnug na mawi espe'g patlia's ta'n gepme'g. Negm etli assusit Gjinnisgaml wi'g wa'so'q. Patlia'suit ugjit ginu. ²² Ge' nige' gigjita'nej Gjinnisgamewigtug gepmitelmanej 'ggamlamuninaq aq giasgiw 'gtlams'tasultinej. Gis waqama'tas'g 'ggamlamuninaq aq 'gtangita'suaqanmuaq ejigla'tas'gl 'gtlue'utinal. Ta'n Gjinnisgam tel nemugsi'gw pa wije'i aq gisi gsispa'tas'gl ga'qinal waqame'g samqwan. ²³ Nige' ginu munso'tmnej ta'n elita'sulti'gw ta'n teli gtlams'tasultit'gw aq gi's gisi musga'tu'gupnig mimajuinu'g aq mut apsgwita'w muta gis lita'sualatesnu Gjinnisgam. Geitu'g msntesnu ta'n teli tplumugsi'gw. ²⁴ Nige' ml'ge'atultinej glaman ala wen ap igtig mawi apoqonmatultitesnu. Musga'tuanej ta'n teli gsaltultit'gw aq ula'taqatitesnu giasgiw. ²⁵ Mut siwia'tineu ta'n tel mawita'igw 'st'ge' ta'n igtigig tela'taqat'ijig gatu awna ulgwijimtultit'gw ala wen ap igtig pjiliw pem nmitutoqs'p na na'gweg ta'n Gjisaqamaw apaja'sitew, nige' pem tepawiaq.

²⁶ Ta'n tujiw gi's gisi gji'tu'gweg teliaqewei, pa na gisita'sulti'gw siaw pata'taqatinenu, mu nugu eigtnug ta'n tl gasa'tas'gt'tew 'gtlue'utinal. Pa na wije'i aq mo taluega'qw Se'suguli ta'n teli np'geg. ²⁷ Awna nige' ta'n goqwe'i esgwiaq ugjit ta'nig na wet tla'taqat'ijig, jipasultitaq ta'n ilsutasultitaq Gjinnisgamewigtug aq mn'tua'gig 'lgimaten ta'n pugtew ma 'nqa'suenug iapijw. Gjinnisgam tli ulmaji ilsutmuataq wegla ta'nig getana'titl. ²⁸ Ta'n pas'g wen mo jigs'tmug Mowisewel 'tplutaqan smtug ne'po't'p. Mo ewlitelmam't ta'n tujiw gissumuj.

We'jituj ta'n gis tla'tegeh tapusiliji gisna nesisiliji gis tl nemia'tipnn aq nuji elui'tmasultiniji. ²⁹Gatu me' aji winjig ta'n mimajuinu masgelmatl Gjinsigam uggwisl aq gesingowite'tmuaj Se'suguli umal'tem ta'n ejigla'toqol ugtlue'uti'l aq gisa'lut waqame'n. Aq winjig penoqitelmatl Wejuli Nisgaml ta'n teli ul'telmlij. Ge' pas'g angite'te'n ta'n tli mtue'tew ugjit negm. Ma'muni ugtapetew ta'n tel te'p'g. ³⁰Muta geitu'g ta'n Gjinsigam teluep, "Ni'n asita'las, ni'n gisa'la's apat apangitmnew." Ap teluep, "Na Gjisaqamaw ilsumataq ugtmimajuinumg." ³¹Paqsi'gi jipa'qita'tisoq ta'nig getana'titl Gjinsigaml, ta'n apjiw mimajilitl, muta Gjinsigam mawignat aq apugjig ugtapulataq.

³²Migwite'tmoq ta'n gis tliaqap. Wegla na'gwegl ta'n Gjinsigam ugtwase'tegm elasa'tugsioqop aq getlams'tasultioq. Pugwelgl ta'n goqwe'l welmajoq-tmoqopnn, gatu mo wissuignemugsiwoqop ta'n tel gitnm'tioqop. ³³Gilew na tujiw gaqaisg ewlutasultioqop mimajuinuigtug. Ewlutasultioqop aq we'gaw gilew gisgajo'tioqop wittoqwa'lanew ta'nig emegweuijig 'st'ge' gilew. ³⁴Ewli-telmoqopnig gigmaq ta'nig getlams'tasultijig aq etli ulmajo'tijig laplusang. Ta'n tujiw wesua'tugsioqop ta'n gilew assutmoq, gisipugu'tmoqop ta'n teli ntuoq aq welgwijultioqop muta geituoq me' gilew geggunmoq nat goqwei ta'n iapijwewe'tew. ³⁵Mut punia'tinew ta'n tujiw getangusultioq muta mawi ms'gi'gt'tew ugtapangitueweimuow wa'so'q. ³⁶Amujpa na gilew sangewo'tioq ta'n teli gtlams'tasultioq muta gisipugutmoq ta'n tla'tutoqs'p ta'n Gjinsigam tel'te'tg glaman 'msntoqs'p ta'n teli tplumsip. ³⁷Muta Gjinsigam ugtwi'gatiqn telueg,

"Pe' pugjig aq ta'n wen wejgu'et, pgisintew,
aq ma 'pgiji esgmawoq.

³⁸Ta'nig getlamia'tijig 'ntmimajuinumg
ta'n teli gtlams'tasultijig
iapijw mimajultitaq.
Gatu natuen te'sijig apaji gawasga'sij
ma ni'n tetapua'ligw."

³⁹Gatu mu na ginu ta'nig gawasgita'sultigw aq 'gs'go'tinenu awna ginu getlams'tasultigw aq ugs'ta'titesnu.

Gisiteget ugtmimajuinumg ta'n teli gtlams'tasultijig

11 ¹Ta'n goqwe'l mo gis nemituggul aq me' menaq mesnmuggl, geitu'g 'msntesnu muta elita'sulti'gw Gisitegetewigtug. Geitu'g ignmugsitesnu ta'n goqwe'l elita'sulti'gw ta'n Gisiteget teplumugsi'gup. ²Gujjinaq'ig ta'n wijei teli gtlams'tasultipnig, na weltenma'pni Gisiteget.

³Ta'n teli gtlams'tasulti'gw na weji ns'tmu'g ta'n tel gelusip Gisiteget na ugs'tqamu wej gisitoqop. Na nige' ta'n goqwei nemitu'g wejitas'g ta'n goqwei mo nemitug.

⁴Ta'n teli gtlams'tasip gisa'lut'p E'pelal ignmuan Gisitegelitl me' gelu'lg ignmatimgewei nu'gwa'tas'gtn patgulmesigaqanigtug je mu Ge'nal. Gatu E'pel ta'n teli gtlams'tasip Gisitegelitl wel'telm't'pnn. Getlamiet ji'nm aq Gisiteget wel'te'tmuap ugtignmatimgewe'm. E'pel ta'n teli gtlams'tasij, me' etlewistoq we'gaw gis nige' sa'q nepgaq.

⁵Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Inaqgo'q mo nepu'gupnaq. Awna Gisi-teget wa'so'q ela'la'pna aq mo nugu wen gisi we'jia'gupna muta Gisiteget

wesua'la'pna. Na Gisiteget ugtwi'gatign telueg, "Gesgmnaq wesua'lagweg, tetapua'lapnn Gisitegelitl." ⁶ Mo wen eimug ta'n gis newgtamsi tetapua'lan Gisitegelitl. Amujpa na getlams'tasit. 'Gtu tetapua'l't Gisiteget amujpa na getlams'tasin. Mo 'gtlams'tasiwn mo eigtnug gis tetapua'lan Gisitegelitl muta ta'n wen elietl Gisitegelitl amujpa getlams'tuatl Gisitegelitl eimlij aq apangituataq ta'nig gwilua'tij.

⁷ Ta'n teli gtlams'tasij na gisa'lut'p Noa nutuan Gisitegelitl. Igan gnua'tuateg ta'n tliatew. Jigs'tuapnn Gisitegelitl aq el'toqop mesgi'g lapuguan aq na negm aq un'jang aq ugte'piteml westa'tipnig. Ta'n tela'teget Noa'o'q na musga'toq ta'n teli op'la'taqatili'tij mimajuinu'g aq getmenepnig ta'n Gisiteget oqonitpa-qat'oqop ugs'tqamug mespo'qeg'p aq wetap'tipnig. Gisiteget gejiapnn aq maw teluep Noa'al getlamielitl muta Noa jigs'tuapnn.

⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Aplam jigs'tmn ta'n tujiw Gisiteget wigumateg aq elgimateg igtig maqamigew. Gisiteget teplumapnn ignmuan ugjit negmewe'n. Na tujiw Aplamo'q naqt'g umutgi je tlia mo geitugup ta'n eliet. ⁹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p wigip na maqamigew ta'n Gisitegelitl teplumtpn pa na wije aq se'g tleiawij. Wigip wi'gji'j aq maw Isaqal aq Je'gopal wije wigijig wiguom. Negmow mesnmi'tip wije teplumtingewei wejiaq Gisitegetewigtug. ¹⁰ Aplam etli esgmat ugjit na 'gjigan ta'n Gisiteget etli'toqop na iapijwewe'tew 'gjigan.

¹¹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Sala, tlia mo gisi un'janigw, gugunan mijua'ji'j aq pe'gw tel gisguipnig Sala aq Aplam. Gatu elita'sipnn Gisitegelitl gnn'm'nin teplumtingewei. ¹² Wesam gisguip Aplam gugunan newgte'litl mijua'ji'tl. Gatu ta'nig wetapegsultijig tel piam pugwelg'snig gaqais pitu' pituipnnaqanijig, pa wije aq gloqowejg musigisg'tug aq na t'pgwan 'gta'nug. Mo eigtnug gis gitmnew.

¹³ Getlamsitasultipni'g wegla 'ms't mimajuinu'g gatu nepu'titgi'g. Mo mesnmu'tigupneg ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. Me' gneg elapultisni'g nemi-tu'tis aq wel'tasualut'pnig. Aq mo me'si tluagusnig negmow se'g tle'g aq mo tleiaulti'gw ula maqamigew. ¹⁴ Ta'n wenig ula giasgiw teluejig weglaal, esgmatmi'tij umutgiwoq ta'n negmewe'tew. ¹⁵ Mo apaji angite'tmi'tigup umutgiweg gisi nqatmi'titeg, gatu pa na apajite'tmi'tisn, gisi apajita'nnew. ¹⁶ Awna me' aji gelu'lg umutgiwow ta'n esgmatmi'tip, na wa'so'qewei. Mo Gisiteget netaqitel-maqwi thui'tugunew Ugnisgamemual muta gis gisgaja'tuaj 'gjigan ugjit negmow.

¹⁷⁻¹⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Aplam jigs'tuatl Gisitegelitl aq iga'lan ugghwisl Isaqal patgulmesigaqanigtug ugjit ne'po'qsin ta'n tujiw Gisiteget wet nu'gwa'lapnn Aplamal. Aplam mo getu ne'pa'gupnn ugghwisl gatu Gisitegelitl elita'sualapnn ta'n teplumtpnn, "Ggwis ta'n teluisit Isaq ugtapegsultitaq gujji'juaq." Gatu nige' gisgaje'g's ugghwisl ne'pa'n. ¹⁹ Aplam na gisita'sis muta geitoq na Gisiteget gisi apaji minua'latal Isaqal tlia gisi nplij. Pa na wije aq nige' tluwegw Aplam apaji msnapnn Isaqo'q ta'n aji np'g.

²⁰ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Isaq tepluman ul'te'taqan me' enmiaq ugjit ugghwisg ta'n telui'tatl Je'gop aq Isaqji'j. Isaq teplumaji Je'gopal aq Isaqji'jal, "Gisiteget ula'lataq."

²¹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Je'gop ta'n pemi np'geg teplumapni gitg So'sep un'jang, "Gisiteget ula'lataq." Aptoqonusus ugtaptu'n aq emtoqwalasn Gisitegelitl.

²² Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p So'sep getu npliteg wesgut'g ta'n Gisiteget Isle'laq tl jiglo'laten ljipteg aq igan gnuat'ua'ji ta'n tla'taqatilitaq ugjit waqa-n'temal nespnmnew.

²³ Ta'n teli gtlams'tasijig gisa'laji Mowiso'q ungi'gug mimgwa'lanew nesisiliji tepgunselijig gisi ugs'tqamuiteg. Nemiat'isna ta'n tetuji glu'sinij mijua'ji'tl aq mo jipasigupnig listuanew elege'wilitl ta'n gis tluelij.

²⁴ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Mowis, ta'n tujiw gisigweteg, mo wel'te'-tmug'p tlui'tugsin na elege'wit Palo uji'jl. ²⁵ Ajitmg wit toqwa'laji Gisiteget ugtmimajuinung aq mawi ulmaje'tew je mu ule'tew aq elistuatl Gisitegelitl. ²⁶ Gisita'sis na maligitelmugsin, aq penoqitelmugsin ugjit Nujiugs'tawi'wet me' ma'mun tepawgtig's aq ta'n telgi'g milesuaqan ljiptewa'q geggunmi'tij, muta gneg elapit aq tli angita'sit me' enmiaq tl apangituaten.

²⁷ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Mowis naqt'gs ljiptg, mu tel jipasigus ugguwai-nin elege'wilitl. Aq mo eigtnug apaja'sin pa wijei aq nemias Gisitegelitl ta'n mo gis nemiam't. ²⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Mowis Siawa'timgewei Pestie-umg igan lugwat'p. Telimapni Isle'laq, "Te's wi'gmaq na iganpuguit amujpa ne'pa'tl jijgluewji'tl aq mal'tew elapaqtestoq ga'qanigtug glaman ansale'wit ma ne'pa'gwi ugtamgweseweimuaq Isle'lewa'q 'st'ge' ta'n getu tla'laji ljiptewa'q."

²⁹ Ta'n teli gtlams'tasultijig, gisa'lapni Isle'laq asoqomita'new megwe'g 'gta'n. Gisiteget nigtua'toq 'gta'n aq mimajuinu'g asoqomita'new welipiateg maqamigew, gatu ta'n tujiw ljiptewa'q wejo'tmi'tij tla'taqatinew na samqwan mesa'lugwi'titeg.

³⁰ Ta'n teli gtlams'tasultijig gisa'lapni Isle'laq gigto'qita'new na 'gjigan Jeligo lluin'neg te'suguna'q, na tujiw elsegenas'g llutaqan nisaaqal. ³¹ Ta'n teli gtlams'-tasij gisa'lut'p na e'pit Leia'p, ta'n nuji sespo'teget mo ne'po'qsin ta'n tujiw igtigig Jeligoewa'q ne'pa'tipnig. Muta e'pit Leia'p wel'ta'suapni aq wele'wapni tapusiliji Isle'laq nujiugtantegeleji ta'n nata' gimia'tiliji. Etna na ugjit mo ne'po'qsin.

³² Siawa'si nige'. Mo gis gaqais usgumaqig, Gitiono'q, Palaqo'q, Samsono'q, Je'pego'q, Ta'pito'q, Samuelo'q aq na iganigjitegewinu'gi'g. ³³ Ta'n teli gtlams'-tasultijig, gisa'laji matnanew se'g tle'g aq gisi wissuignema'tipni. Tetapua'ta-qatisni aq mesnmi'tij ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. Gepsoqwa'tu'tipnn ugtunual pittalu'g. ³⁴ Mu nu'gwa'gupnig ta'n tujiw pugtewigtug pisi'titeg. Gi's sumugtmi'tip ta'n tl ne'pa'nesoq espo'qwas'gigtug. Menaqana'tipnig gatu melgignewa'utipnig. Mawigna'tipnig ta'n tujiw matntimg aq wissuignema'-tipni sma'gnisg se'g tle'g ta'nig getangwi'tipni. ³⁵ Ta'nig nepu'tipnig na apaji minua'lutpni, muta e'pjiig teli gtlams'tua'titl Gisitegelitl. Igtigig mo wejo'-tmi'tigw ugsumultinew muta gwilmi'tij me' gelu'lg mimajuqaan wa'so'q. Na tujiw ma'muni ulmajeiusnig ta'n teli 'npu'ti'titeg. Etna na ugjit me' iapjiw mimaju'ultinew wa'so'q. ³⁶ Ta'sijig maligmusnig aq igtigig matto'snig, gatu igtigig gelpilusnig aq pijo'lujig laplusang. ³⁷ Gun'tewgto'snig glapis nepu'jig aq igtigig temaipulusnig aq igtigig ne'po'qsnig espo'qas'gigtug. Al'ta'snig pas'g utapsunual m'gegne'l aligal wejita'sgl jijgluewjue'l aq te'pljue'l. Ewle'jultisnig, gitnme'iusnig, aq ewlo'tasultisnig. ³⁸ Mo tepianugus ugs'tqamu glu'lgtn ugjit negmow. Al se'si al'ta'sni'g 'st'ge' wenig se'g tle'g paqtaqamigtug aq soqoqamige'gl maqamigal. Wigultisnig gun'tal sapalqe'g aq elmalge'gl maqamigeg.

³⁹ Tetapua'la'titl Gisitegelitl ta'n tel melgi gtlams'tmi'tij gatu mo mesnmi'-tigw ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. ⁴⁰ Muta Gisiteget gis tepgisa'toqop me'

ap aji gelu'lg goqwei mu pas'g ugjit negmow gatu maw ugjit ginu. Tel'te'tg na negmow mujgajewe'new maw ginu. Mu na pas'g negmow msnmi'tinew gatu awna negmow maw ginu wijei maw ugs'ta'titesnu.

Gjinisgam Gisiteget gisigwenugsi'gw

12 ¹Lpa negmow pugwelgig ta'n getlams'tmu'tipnig aq na tel gegnu pmi-ta'pnig ta'n pas'g goqwei getu tliaq maw pugwelgsnig igtigig. Musga'tugsi'gw ta'n tel melgi gtlams'tasultijig aq na apgnua'lugsi'gw wijei tla'taqatinenenu. Na nige' punajo'tmnej 'ms't goqwei ta'n etegigjenugsi'gw aq punajo'tmnej elue'uti ta'n gennugsi'gw. Glaman ma mun munsoltinej ta'n teli igani ilta'igw majulgwalanenu Se'sus st'ge' ta'n Gisiteget tel pualugsi'gw. ²Ge' siaw lapultinej Se'suseg. Na'te'l wejiaq ta'n teli gtlams'tasulti'gw. Lita'sultinej amgwesewei glapis enmigiaspiaq. Mo negm puniegup ugjit ta'n teli gujjiewgto't'p. Gatu awna wel'ta'sip ta'n goqwei esgmaj ugjit negm. Teli angite'g'p gisipugutmn ta'n teli ntaqo'qona'lut'p aq amasgipnnu't'p nepo'teg gujjiewigtug. Muta nige' pemgopit ugt'pung ugtinaqanmg na Gjinisgam Gisitegetlitl mutputing.

³Ge' angite'tmug ta'n goqwei wet saputa'sij, aq ta'n tel gisipugutg te'sg masgeltuaqan wejiaq pata'tegewinuigtug! Glaman mut gilew musguajua'tinew aq mut siwia'tinew. ⁴Ta'n tel gitnm'tioq aq matnugsioq elue'winu'g, me' menaq tetuji ma'mun matnugsiwoq we'gaw ne'po'qsultinew. ⁵Migwite'tmoqol ulgwijuaqanal glusuaqann Gisiteget wesgumugsioq 'st'ge' un'jang. Teluet,

“Nun'jan, jigs'te'n

ta'n tujiw ni'n na Gjisaqamaw wetapulul

aq mut ewlgwija'siw ta'n tujiw gegnuimul.

⁶Muta ni'n na Gjisaqamaw gegnuimg ta'n te'sit gesalg,

aq wetapulg 'ms'ta'n teli ugsua'lg

'st'ge' nn'jan aq petgimg.” Na.

⁷Gisipugute'n ta'n goqwei welmajoqtmn ta'n gujj teli gtapul'sg. Nige' gi'l ta'n teli ulmaje'n musga'toq Gisiteget teli ugsua'l'sg gi'l 'st'ge' un'jann. Menaq ta eimoq wen un'jann ta'n menaq wetapenigul ujjeg. ⁸Ta'n te'siliji un'jang, ugtapulaji 'st'ge' na telgitas'g muta mo ugtapeiwn mo gi'l giasgiwewei un'jann, awna pgotnanjuin. ⁹Ginu gujjinaqi'g wetapulugsi'gupni aq gepmitelmuggupnig. Me' ap aji ma'muniw telteg jigs'tuanenu gujjinu wa'so'q aq na ugji mima-jultitesnu. ¹⁰Gujjinaqi'g wetapulugsi'gup ge's apje'ji'julti'gweg, st'ge' ta'n teli ul'te'tmi'tij gatu Gisiteget wetapulugsi'gw ugjit ginu ggelu'lgminu glaman me' enmiaq ta'n tel pmita'igw, el ligutitesnu 'st'ge' negm aq pem sape'ultinenenu. ¹¹Ta'n tujiw wetap'ti'gw, gisa'luginenu ewlgwijultinenenu, mu welgwijultigw. Gatu awna me' enmiaq ginu ta'nig gis gnuimugsi'gw ta'n tel wetapulugsi'gup gtlamia'titesnu aq gegnu mimajultitesnu ta'n Gisiteget tel pualugsi'gw. Wantaqamigsultitesnu aq ma nugu ugtapulugsi'gw.

Ango'tmug ta'n tela'taqatioq

¹²⁻¹³Etna na ugjit mut siwiew aq mut puniew awna siaw ml'gignewa'lsi. Gegnu pmalsi glaman ma oplapti'gmuawjig ta'nig menaqana'tijig, gatu awna ul mimajin aq apoqonmajig igtigig.

¹⁴Wantaqamigsulti'gw aq mut gi'gaita'new ta'n pas'g wen. Ugjo'te'n sape'-win ta'n tel gegnu pmien muta mo eigtnug wen nmian Gjisaqamawul mu

na tla'tegegw na. ¹⁵Menaqa ango'te'n mo wen ejigla'sigw Gisitegetewigtug. Gisiteget ta'n wele'iugsi'gw. Ango'tmug mo wen te'sioq ewnasita'siw aq getga-qamigsit aq ajgna'lagul pugwelgig aq gisa'laji ejiglipnnujig ta'n teli gtlams'ta-sulti'tij Gisitegetewigtug. ¹⁶Ango'tmug, mut ewnaso'ltinew, aq mut sespo'ta-qatinew, aq mut pepsite'tmnew ta'n goqwei sape'wig 'st'ge' Isaqji'lj tela'tegep. Isaqji'lj sa'se'wi'pneg newgte' mijjuaqan ugjit ta'n goqwei telteg negmewei wej-gwaqamip ugjignaml. ¹⁷Gatu geituoqop ta'n Isaqji'lj puatg'p 'msnmlin ujjl wela'ltimgewei mo gis gugunmug muta mo we'jitugup ta'n tli apaja'tutew ta'n gis tla'tegej. We'gaw maw mun gwilg'p aq nesp'temip. Gatu mo we'jitugupneg.

¹⁸Getloqo na me' menaq wejgwita'woq 'st'ge' Isle'laq. Me' menaq teliaq ugjit gilew 'st'ge' teliaqap ugjit na mimajuinu'g Isle'laq. Peita'titeg ta'n goqwei jipa-tmi'tij aq gesi pegnotmi'tij. Nemiatipnn na gm'tng Sainai ta'n sisueia'siteg aq ta'n maqtamugwa's'geg mtunoqt aq ewlamsn aq paqsipgi jipaqita'pnig. ¹⁹Negmow nutmi'titeg pipugwaqan aq nutua'titeg Gisitegelitl gelusilitl na etawaqtmua'tipnn Mowisal mu ap nutuanew je newgte' glusuaqan. Na tel jipaqita'pnig ²⁰muta mo gisipugutmi'tigup ta'n goqwei nutmi'tij. "Je tlia wi'sis eliet gm'tnigtug amujpa na paqsipge'to'tg." ²¹Na tetuji paqsipgi jipasultijig ta'n goqwei nemitu'tij, Mowiso'q teluet, "Je me' nige' etl n'ngnp'tga'lugwei na etl nngetesinap aq sigteta'siap."

²²Gatu awna nige' gilew peita'ioq gm'tng ta'n telusit Saion aq wa'so'qewei Selusalemg na 'gjigan Gisitegetewei, Gisiteget ta'n iapijw mimajit eig na'te'l. Peita'ioq ta'n maw gaqaisg pitu' pituipnnaqanijig ansale'wijig eimu'tijig. ²³Gis peita'ioq ul'ta'suaqanei mawio'mi ta'n mawalsultijig negmow ta'nig get-lams'tasultijig Gisitegetewigtug. Gisiteget un'jang ta'n Gisiteget tel nemiaji pa wijej aq un'jang. Negmow ta'nig ugwisunmual ewi'gas'gl wa'so'q. Peita'tioq Gisitegetewigtug, negm ta'n nuji ilsumaji 'ms't mimajuinu'g. Peita'ioq maw wegla tetapua'tijig mimajuinu'g ta'n gi's sa'q nepu'tipnig. Gisiteget gi's gisa'laji sape'ultinew.

²⁴Wejgwita'ioq Se'suseg ta'n gisgaja'toqol pilei gisagnutmamgewei ta'n gaqiguniepnaq ugjit ginu. 'Gtlue'utinal apigsigtmugsi'gw aq waqama'lug-si'gw ta'n se'sapaqtestoq umal'tem. Me' aji gelu'lg weglaal je mo E'pelo'q ugtignmatimgewe'm.

²⁵Ango'tmug nige'. Ta'n tujiw Westaulg gelusij amujpa na jigs'tuoq. Muta Isle'laq ta'nig mo getu nutua'tigupnn ta'n ignmut'pnig wa'so'qewei agnutma-qan ugs'tqamug, mu gisi ugsumugtmi'tigup ta'n Gisiteget wetapulaj. Pa na jiglapasualug ta'n metewistoq wa'so'q mo eigtnug gisi ugsumugtmnenu ta'n tli ugtapulugsitesnu. ²⁶Amgwesewei ta'n tujiw gelusij ugsitun pepuetestog ugs'tqamug na tujiw. Gatu nige' teplumsit, "Mjit ap newgt pepuetestutes ugs'tqamu aq maw wa'so'q." ²⁷Na glusuaqann "mjit ap newgt pepuetestutoq 'ms't goqwei" giasgiwewei musga'toq ta'n goqwe'l gisitoqol pepuetestas'gl aq jig-la'tas'gt'tal, toqo negla ta'n goqwe'l mo gisi pepuetestas'gt'nugul esgwiatal.

²⁸Telteg ginu miwatmuanenu Gisiteget muta mesnmug ta'n ma gisi maja'tasinug ugtelege'wa'gim ta'n mo eigtnug wen pepuetestun. Telteg apijw gep-mitelmanej aq emtoqwa'lanej aq jipalanej Gisiteget. Na tla'taqati'gw na tetapua'latesnu. ²⁹Gnnmuanej Gisiteget ugteplumtingewe'm, muta Gisiteget ta'n emtoqwalug pa wijej aq nujiseioqwa'tegei pugtew. Na wijej gis tla'lugsitesnu, mo tetapua'lagw Gjinisgam Gisiteget.

Ta'n tl tetapua'latesnu Gisiteget

13 ¹Siawi gsaltultigw ala wen ap igtig ta'n telteg ugjit wijigatultioq Westaulgewigtug. ²Migwite'tmug ul'ta'sualanew ta'nig mo nenuawoq giguag tlia we'gaw ta'nig se'g tle'g. Ta'sijig tela'taqatipni'g aq wel'ta'suala'tipni ansale'wijig je mu geja'tigupni negla na ansale'wiliji. ³Siawi apoqonmuanew ta'nig laplusang pisultijig ugjit ta'n teli gtlams'tasultijig aq siaw sespete'lm pa wije aq gi'l pisin na'te'l. Sespete'lm aq apoqonmuanew ta'nig welmajoltijig pa wije aq gi'l teli ulmaje'n 'st'ge' negmow amasgipnnul'p.

⁴Malie'waqan telteg gepmite'tas'gtn aq ji'nm aq e'pit. Mo teltenug tepqatg ji'nm gwiluan e'pilitl ta'n tl wi'petitaq gisna tepqatg e'pit gwiluan igtigl ji'nmul. Gisiteget ilsumataq aq ugtapulataq ta'ni sespo'taqatijig aq newgtug-walugutijig ta'ni wije tela'taqatijig.

⁵Ta'n tl mimajultioq mut piamite'tmnew suliewei je mu Gisiteget. Tepias pas ta'n goqwei geggunmoq. Muta Gisiteget teluet, "Ma ni'n 'ngannu aq ma ni'n puna'ulu." ⁶Glaman ginu ml'gito'ltinej na tujiw aq thunej,

"Gjisaqamaw wejiaq ntapoqonmating.

Ma jipasiw ta'n mimajuinu'g gis tla'litaq."

⁷Migwitelmug iganpugultiplnig ta'n wesgutmi'tip Gisiteget ugglusuaqanm ugjit gilew. Apsgwita'si ta'n tel mimajultiplnig aq nige' nepu'titig'g. Napgetug negmow ta'n teli gtlams'tasultipnig. ⁸Se'suguli newgte' tle'g. Wije tle'g ulagu, gisgug aq iapijw. ⁹Mut wen ignmuaw istu gina'mugsinew se'g tle'g gina'ma'suti'l gisna wigu gina'mugsinew ta'n jigla'lugsinew giasgiweweigtug. Gelu'lg ugjit gilew ignmuan Gisiteget ml'gignewa'lugsinew 'gtangita'suaqanmual aq 'gjijaqamijuaq. Na teli ul'telmugsi'gw Gisiteget. Gisiteget negm gisa'lugsi'gw melgignewa'lan 'gjijaqamijinaq mu mijipjewe. Ta'nig jigs'tmi'titl 'tplutaqan ugjit mijipjewe me' menaq apoqonmaqwi'tigul negla.

¹⁰Na gujjieweigtug ta'n Westaulg ne'po'tp pa na wije aq ginuweei patgul-me'sigaqan. Ta'nig getu siaw gwilmi'tij ta'n tli ugs'ta'titaq na jigs'tmi'tij Lesui'-peweiei 'tplutaqan, mo eigtnug gisi apoqonmugsultinew. ¹¹Na Lesui'p espe'g patlia's newgt te's newgtipunqeg pegisitoq wi'sis umal'tem ta'n maw gepme'g Gisiteget wi'g. Iga'toq patgulme'sigaqanigtug ugjit jigla'tun elue'uti'l gatu wi'sis wa'qiwal nu'gwa'tu'titl sitatug utang. ¹²Pa na wije Se'sus weji np'g'pnaq sitatug na 'gjigan. Na telgita'sg ugjit apigsigta'sgtn mimajuinu'g ugtlue'utiwal, e'w'g'p umal'temg. Etna na ugjit amujpa nepg'p sitatug na 'gjigan. ¹³Na to'q ginu 'lta'nej negmeg sitatug ggutanminu aq maw masgelmugsi'gw maw negm. ¹⁴Mo eigtnug iapijewe 'gjigan ugjit ginu ula ugs'tqamu. Ginu elapulti'gw ugjit na 'gjigan ta'n jugu'etew aq iapijw i'mu'titesnu.

¹⁵Westaulg ugwisunmg siawi emtoqwa'lanej aq miwatmuanej Gisiteget. Ula na menaqqajewe ignmatimgewe ugjit Gisiteget ta'n telteg ignmu'g ginu ta'n lita'sualu'g Se'sus. ¹⁶Mut awan'ta'sultinew ula'taqatinew aq apoqonmatul-tinenu. Ula na ignmatimgewe tetapua'l't Gisiteget.

¹⁷Jigs'tug ta'nig iganpugutugsioq aq majulgwatmoq ta'n telimugsioq. Apji sespetelmugsioq 'gjijaqamijuaq aq mo atlasmulti'gw muta amujpa na Gisite-gelitl tlima'tital ta'n tel lugowa'tij. Pa na jigs'tmoq ta'n tel gina'mugsioq, nespi ul'ta'sultitaq ta'n tel lugoti'tij. Gatu awna mawi ewlgwijultitaq ta'n tujiw mo jigs'tuoq, tl'ta'sulti'tij mo gisi apoqonmugsioq.

¹⁸Siawi a'sutmessewin. Geitueg waqame'gl ntangita'suaqanminal aq geitueg getu apji tetapua'taqatieg. ¹⁹Aq nige' etawaqtmuloq ap me' aji maw muni a'sutmessewin glaman Gjinisgam naqsi apatgimin ta'n eimu'tioq.

Nige' gepsoqwa'tu a'sutmaqanigtug

²⁰Gisiteget gis unaqa'lapnn nepniteg Gjisaqamaw na Se'susal. Se'sus mawi espe'g. Gigji angweiugsi'gw 'st'ge' ji'nm ta'n teli angweiwaj jijgluewjig muta weji np'g'pnaq ugjit ginu aq gaqiguniepnaq. Etna na ugjit iapjiwewei teplumtingewei gepsoqwatoqopneg. ²¹Etamg Gisiteget ta'n ignmuetoq wantaqo'ti ignmugsinew 'ms't goqwei gelu'lg ta'n tel nuta'maioq glaman gis tla'taqati-toqs'p ta'n negm teli ul'te'tg. Etamg Se'suguli apoqonmugsinew na wije'i tla'taqatinew glaman na gis tl tetapua'lioq Gjinisgam Gisiteget. Gepmitelmanej Se'suguli iapjiw! Na tliaj!

Ugtejgewe'l glusuaqann

²²'Njignamtut, nige' etawaqtmuloq jigs'tuigw sangew ula agnutmaqan ta'n ula'lugsitoqs'p muta ula wi'gatign gis wi'gmuloq mo piam pittaqtug. ²³Pualuloq 'gji'tunew 'gjignaminu Timoti gis tua'lutaq laplusang. 'Lpa nqa'si 'pgising, la'titesnen nat nmuleg.

²⁴Me' wi'titesnen ta'n te'sijig iganpugultijig aq ta'n te'sijig na Gisiteget ugtmimajuinung. Ta'nig getlams'tasultijig Italiewa'gig pewalijig me' wi'titesnen.

²⁵Etamg Gisiteget ul'telmugsinew. Na tliaj. Glapis ap nemu'leg.

Na wi'gatign ta'n Ji'mej ewi'gig'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ji'mej ewi'gmuaqni ula wi'gatign ta'ni getlams'ta'sultiliji aq wigultiliji ms't tami ugs'-tqamug. Telimapni ta'n tllugowatal Nisgamal jel tlia milesultiliji gisna ewle'jultiliji.

Gegnu'tmapni ta'n tla'taqatilita ta'n tujiw wet nu'gwaluji gisna ta'n tujiw metue'gl goqwe'l gitnma'tita. Telimapni ta'n tla'taqatilita ta'n goqwei tetapu'aq. Pa na mo gji'tu'ti'gw, telimapni pipaniman Nisgaml aq Nisgam musga'tuata ta'n tla'taqatilita muta Nisgam welm'toq aq getu' apoqonmuaji. Ji'mej telimapni, "Mutt megtmnew ta'n Nisgam telimugsioq."

Ji'mej pewalaji ilgwenanew st'ge' ta'n teli gtlams'tasultiliji. Wesgutgl telimaji pugwelgl goqwe'l ula wi'gatignigtug. Ta'sgl na gtlams'tuaqan, ns'tuo'qon, milesuaqan aq a'sutmaqan. Telimaji ta'n tla'taqatita mimajuinu' ta'n milesultiliji aq negla ta'n ewle'juinu'g. Telimaji ta'n tla'taqatita ta'n tujiw thuetilij goqwe'l gelu'lg aq goqwe'l mo gelu'l-gtnugl. Telimaji ta'n tla'taqatita ta'n tujiw newtite'lsultiliji aq ta'n tujiw ginite'lsultiliji.

Pa na gitmn ula wi'gatign na apoqonmulin tla'tegetes ta'n goqwe'l giasgiwewe'l.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Amgwesewei glusuaqann (1.1)

Gtlams'tuaqan aq ns'tuo'qon (1.2-8)

Ewle'juaqan aq milesuaqan (1.9-11)

Ta'n tujiw wet nu'gwalugin (1.12-18)

Tla'tega ta'n Nisgam teluet (1.19-27)

Mutt me' gsigaw angite'lm milesuinu je mu ewle'juinu (2.1-13)

Pas'g gis thuetes ta'n goqwei getlams'tasin ta'n tujiw tla'tegetes ta'n Nisgam ugtwi'gatign telueg (2.14-26)

Ta'n teluen na tli ilsutasitesg (3.1-12)

Gtlamia st'ge' ta'n Nisgam telim'sg (3.13-18)

Mutt ngutite'lsiw, mutt ilsumaw igtigig, mutt ginitesiw aq mutt ewla'law ta'nig ewle'jultijig (4.1-5.6)

Sangeweie'n aq a'sutma ugjit ta'n goqwei nuta'man (5.7-20)

1 ¹Ni'n na Ji'mej. Pemgopa'si aq ewi'gmuloq gilew ta'n wetapegsultioq na newtisgegsijig je ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g. Gisa'lugsioqopnig maita'new gm'tgiwow aq Ita'new na'tami se'g. Ni'n elugowgig Gjini'sgam aq Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westaulg. Me' talo'l'tioq?

Ta'n tujiw nat goqwei metue'g wejeiugsioq na ul'ta'sultigw

²Nitaptut ta'n tujiw pugwelgl goqwe'l gitnme'ugsioq lpa ulgwijultigw. ³Pa na tetapuita'sultioq aq tetapu tla'taqatioq ta'n tujiw pugwelgl amsala's'gl,

na geituoq gtlams'tuewei na tepignaq aq gisipugutmu'titoqs'p ms't goqwe'l metue'gl. ⁴Amujpa gisipugutmoq aq siaw ml'gito'ltioq ta'n tujiw ms't goqwei mawi mtue'g. Na tujiw geggunmoq tepiaq ml'gigno'ti ugjit ms't goqwei ta'n tliatew aq mo nuta'ma'tiwoq goqwei ugjit gisipugutmnew.

⁵Gatu ta'n tujiw nat wen te'sioq mo geitug tetapu tla'tegen nat goqwei na pipanimaj Gjinisgaml aq ignmugutal ns'tuo'qon, muta Gjinisgam welm'toq aq wel'ta'sit ignmulin ta'n goqwei nuta'man. ⁶Ta'n tujiw a'sutman, amuj gtlams'tmn na Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei pipanimt. Mut megtuaw Gjinisgam ta'n tujiw a'sutman. Ta'n wen megtaq na piltue'gl goqwe'l tel'ta'sit aq ala'sit ms't tami st'ge' gmu'j ala'lugweg samqwanigtug. ⁷Ula mimajuinu ta'n megtuatl Gisitegelitl na ma' goqwei ignmua'gugul, ⁸muta apjiw sa'se'wita'sit aq mnaq gisite'tmug ta'n goqwei tla'tegetew.

Ewle'juaqan aq milesuaqan

⁹Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ge's ewle'jit na ul'ta'sij muta Gjinisgaml gis gepmite'lm'tl. ¹⁰Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ge's milesit na ul'ta'sij ta'n tujiw Gjinisgaml pun gepmite'lm'tl, muta milesuinu'g tl gaqia'titaq pa na wije aq wasuegl ta'n jaqal gaqiaql. ¹¹Na na'gu'set segewa't aq ge's maw p'sij na alt goqwe'l nigwegl ewlistaqatigl aq wasuegl ta'n nastegl gis nislaq'tal je tlia welamu'gl. Na wije jaqal gaqiatl na milesuinu ugmilesuaqanml, ge's al nujo'tg ugtlugowaqan.

Wejeiatimgewei aq gitnme'wa'timgewei

¹²Na mimajuinu ta'n melgi gtlams'tasit na siaw ulgwijintew ta'n tujiw wejeiut. Ta'n tujiw saputa'sij, msntew iapjiwewei mimajuqaan ta'n Gjinisgam teplumapni ta'ni gesalgwi'titl. ¹³Pa na nat wen suel gisgut tla'tegen pata'taqan, mu thuewiss, "Gjinisgam gisguit ni'n." Muta Gjinisgam mo gisguam'g aq mo wenn getu' gisguagul. ¹⁴Gatu na mimajuinu gisgasit ta'n tujiw winjigl siawi angita'sit glapis tla'tegetew ta'n goqwei tel'te'tg. ¹⁵Ta'n goqwei winjig angite'tg gisa'lsit pata'tegen. Ta'n tujiw siaw pata'tegej, na tujiw nigtualsit Nisgameg.

¹⁶Nitaptut, mut ignmugusineu mimajuinu'g lue'wa'lulnew. ¹⁷Ta'n te'sg gelu'lg aq mujgajewei na wejiaq wa'so'q. Wet nisa'sg Gjinisgameg, ta'n gisiapni gloqo-wejg, na'gu'selitl aq tepgun'selitl. Gjinisgam mo sa'se'wa'sigw, aq mo eliamugsigw. ¹⁸Gjinisgam e'w'g'p na teliaqewei agnutmaqan aq gisa'lugsi'gup unaqapemultinenu glaman nige' ginu me' gepmo'lti'gw je mu esgwia'tijig ta'n gisiapni.

Amuj jigs'tmuti'gw Nisgamewei agnutmaqan

¹⁹Nitaptut, migwite'tmug ula. Ms't wen amuj gisgaje'g jigs'tuan wenn wesgutmlitl Nisgamewei agnutmaqan, gatu amuj mu jaqal asita'puguegw aq mu jaqali uggwaiug. ²⁰Uggwaiuti mo teli apoqonmugsigw gis tla'tunew Nisgamewei Igo-waqan. ²¹Na to'q punajo'tmug ta'n te's'gl winjigl aq na pugwelgl ta'n pata'taqann. Mut me'go'ltigw gatu apjiw ulgwijultigw lita'suatmnew na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam gis telimugsioq muta ula agnutmaqan ugstawugsinew.

Amuj tla'taqatigw ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatng

²²Tla'taqatigw ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Lue'wa'l-sultitoqs'p ta'n tujiw pas'g jigs'tmoq gatu mo tela'taqatiwoq ta'n goqwei gis

ewi'gas'g na'te'l. ²³ Ta'n wen jigs'tg Gjinisgam ugtwi'gatign na geitoq ta'n goqwei amujpa tla'tegetew. Ta'n tujiw awan'tasit tla'tegetew lpa na wije'i aq na mimajuinu ta'n angamsit plu'jaqamatigtug aq giasgiw nemi'sij. ²⁴ Angamsit gatu smtug awan'tasit ta'n teli angamgusij ge's se'g eliet. ²⁵ Gatu ta'n tujiw mimajuinu apjiw getu' tla'teget ula mujgajewei 'tplutaqan ta'n westawiaji mimajuinu'g na ulgwijintew aq Gjinisgaml uli apoqonmuagutal ta'n te's'g goqwei getu' tla'tegen.

Na gelu'sit a'sutme'winu

²⁶ Na mimajuinu ta'n tel'te'lsit na mu elistagul Gjinisgaml gatu mu gisi nqa'tug ugtun aq teluet ta'n goqwei mo gelu'lgtug, na elue'wa'lsit aq mo tali ugtapsuninug ta'n goqwei getlams'tg. ²⁷ Ta'n goqwei Gjinisgam na gujjinu gis gina'muep na mawi glu'lg aq mujgajewei ugjit mimajuinu'l tla'tegen. Ula na mawi glu'lg aq mujgajewei ta'n tujiw mimajuinu angweiwaji segewo'ltiliji aq sigu'sgwa ta'n ewle'jultiliji. Ula na mawi glu'lg aq mujgajewei ta'n tujiw mimajuinu angweiasit ugjit mo lue'wien ta'n tujiw emittugwalaji lue'winu'.

Mut gsite'lmanew alt mimajuinu'g je mu igtigig

2 ¹ Nitaptut, geitu elita'sualoq aq gepmite'lmoq Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westaulg. Mut gsite'lmanew mimajuinu ta'n teli milesij je mu igtig ta'n teli ewle'juj. ² Etug na milesuinu ta'n welpisit aq al nasg'g wisaw sulieweiei nasoqwa'taqan pisgwa'tew gta'sutuo'guomuaq aq elg ewle'juinu ta'n ewle'pisi. ³ Na gesite'lmoq milesuinu ta'n tujiw telimoq, "Tet jugu'a, pa'si ula gelu'lg mutputi." Gatu mo gesite'lmuoq ewle'juinu ta'n tujiw telimoq, "Ala tet qama'si gisna pa'si msaqtaqtug." ⁴ Na pata'taqatioq muta tel'ta'sultioq na milesuinu'g me' espo'ltijig je mu igtigig. Ta'n tujiw tel'ta'sultioq na pata'taqatioq muta ula mo tetaputenug.

⁵ Nitaptut, menaqa jigs'tuigw. Gjinisgam megnapni ewle'juinu' ugs'tqamug aq ignmuapni ml'gi gtlams'tmnew aq pisgwita'new ugtelege'wa'gim muta ula teplumapni ms't ta'n gesalgwi'titl. ⁶ Mo gepmite'lmawoq ta'n wen ewle'jit gatu gepmite'lmoq ta'n wen milesit. Tal gi's tela'taqatioq? Gejioqig na milesuinu'g ewle'ugsioqig aq ela'lugsioq ugjit ilsumugsinew 'tplutaqanigtug. ⁷ Na gesapugua'tijig aq almima'titl Gisu'lgil ta'n westawugsioqop.

⁸ Na tetapua'taqatitoqs'p ta'n tujiw tela'taqatioq wa'so'qewei 'tplutaqan ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. Ula 'tplutaqan telueg, "Tli gsal igtig pa wije'i aq ta'n teli gsalsin." ⁹ Pa na me' gepmite'lmugsioqos mimajuinu ta'n welpisit je mu igtig ta'n ewlipisit na pata'taqatioq. Gjinisgam ugt'tplutaqanm telueg gilew na pata'tegewinu'g muta elistmu'tioq Gjinisgam ugt'tplutaqanm. ¹⁰ Ta'n wen teli gsatgl Gjinisgam ugt'tplutaqanml gatu sewisga'toq newte' 'tplutaqan negm pa wije'i aq ta'n tujiw suisga'toq ms't 'tplutaqanm. ¹¹ Ta'n tujiw Gjinisgam teluep, "Mut sespo'tegew!" Na elg teluep, "Mut ne'pa'tegew!" Jel tlia mu sespo'tegewn gatu ne'pa'tegen, na suisga'toq Gjinisgam ugt'tplutaqanm. ¹² Na tl glusultigw aq tetapu tla'taqatigw muta geituoq Gjinisgam ilsumugsinew st'ge' ta'n telteg ugt'tplutaqanm. Gjinisgam ugt'tplutaqanm musga'tugsi'gw ugs'tawugsinenu. ¹³ Ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata mimajuinu' na ma' ewlite'lmaquul na mimajuinu'l ta'n mo ewlite'lmaqupni igtigi mimajuinu'. Gatu Gjinisgam me' ewlite'lmaji mimajuinu' je mu ilsumagwi wegla mimajuinu'.

Amujpa tla'tega st'ge' ta'n teli gtlams'taq Gjinisgam

¹⁴Nitaptut, mo gelu'lgtnug ugjit mimajuinu tluej getlams'tuatl Gjinisgaml, gatu mo tela'tegegw st'ge' ta'n teluet gtlams'tuatl Gjinisgaml, Ta'n teluet na teli gtlams'tasij ma' ugs'tawiam'g. ¹⁵Etug gitap gisna gitapesgw ewlipisit aq menuaget mijipjewe. ¹⁶Ta'n tujiw mo apoqonmawt na mo gelu'lgtnug ugjit gi'l tliman, "Nmultes. Gjinisgam apoqonmultew. Ul gnesi aq ulatalen." ¹⁷Pa na tlue's'p getlams'tat Gjinisgam, gatu mu tla'tegewn ta'n Gjinisgam tel puatg, lpa mo getlams'tuawt Gjinisgam aq ta'n teli gtlms'tmn mo gis apoqonmulug.

¹⁸Pa na nat wen tluess, "Gi'l getlams'tat Gjinisgam gatu ni'n elugowg Gjinisgam. Ta'sijig getlams'tua'titl Gjinisgam gatu alt elugowa'titl Gjinisgaml." Gatu ni'n tlima's, "Gi'l ma' gis musga'tun ta'n teli gtlams'tat Gjinisgam ge's mo elugowawt, gatu ta'n tel lugowg Gjinisgam na musga'toq ta'n teli gtlams'taq Gjinisgam." ¹⁹Getlams'tasin pas'g newte'jit Gjinisgam eig. Na gelu'lg gatu elg mn'tu'g getlams'tasultijig pas'g newte'jit Gjinisgam eig aq ula ta'n geitu'tij gisa'lanew jipala'titl Gjinisgaml. ²⁰Pa na tlue's'p getlams'tat Gjinisgam, gatu mo tla'tegewn ta'n Gjinisgam tluej, na elue'wa'lsin. Gtlams'tmuaqan mo gelu'lgtnug. ²¹Migwite'lm't Aplamo'q ta'n wetapegsulti'gw. Na tetapua'tegep ta'n tujiw getu' mesaqana'lateg ugguwisl ta'n teluisilitl Isaq ugjit nu'gwa'lan gun'tewewei patgulmesigaqanigtug. Na tujiw Gjinisgam tel'te'lmapnn Aplamal na sape'wililit. ²²Nestmn ula? Ugtlams'tuaqan gisa'toq Aplamo'q tl lugowan Gjinisgaml aq ta'n goqwei gis tla'tegep musga'toq melgi gtlams'tuapnn Gjinisgaml. ²³Gjinisgam tel'te'lmapnn Aplamal sape'wililit muta Aplamo'q getlams'tuapnn Gjinisgaml. Na tujiw Gjinisgam tel wi'tapnn, "Nitap." Ula gis ewi'g'g Gjinisgam ugtwi'gating aq teliaqap ta'n tujiw Aplamo'q tela'tegep ta'n goqwei Gjinisgam pipanim'pnn. ²⁴Geitu'n nige' Gjinisgam tel'te'lmatl na mimajuinu'l gigwajielitl ta'n tujiw giasgiw tela'tegelitl st'ge' teli gtlams'tasilitl. Gatu Gjinisgam mu tel'te'lmagul na mimajuinu'l gigwajielitl ta'n tujiw wesgutmlitl ugtlams'tuaqan gatu mo goqwei tla'tegeligul ugjit Gjinisgam.

²⁵Newtsiniw na e'pitaq ta'n teluisipnaq Leia'p wel'ta'sualapni Ja'suao'q ugsma'gnisgi' wiguaq aq apoqonmuapni gis smultinew piltue'g awti. Na wijej Gjinisgam tel'te'lmapnn Leia'pal gigwajielitl ta'n tujiw ula tela'tegep jel tlia ula e'pit na netuisgalsip muta Gjinisgam apigsigtuapnn ugtlue'uti'l.

²⁶Na mimajuinu ta'n teluet getlams'tuatl Gjinisgaml gatu mo tela'tegegw st'ge' ta'n teli gtlams'tg, na negm pa wijej aq ta'n wen teli np'g. Ta'n wen mu mimajigw na mu gamlamigw aq ta'n wen mo elugowagul Gjinisgaml, lpa mo getlams'tuaqul Gjinisgaml.

Ango'tmug ta'n goqwei tlueioq

3 ¹Nitaptut, geituoq Gjinisgam me' ilsumaji gina'muinu' je mu igtigi glaman gilew mu pugweluoq gtu' gina'mua'titoqs'p. ²Ms't ta'n te'si'gw gaqaisg opla'taqati'gw. Na mimajuinu ta'n mo goqwei oplewo'gwegw, na gis tetapua'tegat ms't goqwei aq natawe'g. ³Te'sipow ugtune'l pija'tun ugtunigtug ugjit gisa'lan lien ta'n tel pualt aq mo elistulug. ⁴Geituoq ta'sijig mimajuinu'g geggunmi'titl mesgi'gl lapuguann. Na gisi ilgwenmi'titl jel tlia ugju'sn ma'muni ml'gigna's'g. E'wmi'titl apje'jgl ilgwitaqann samqwanigtug, aq teli ilgwenmi'tij mesgi'g lapuguan. ⁵Mimajuinu winnu na apje'jg gatu gis ginuet

mesgi'gl goqwe'l. Geituoq apje'ji'g pugtew gaqamgletew ta'n telgi'g nipugt. ⁶Mimajuinu winnu pa na wije'i aq pugtew. Nat goqwei nat wen winewisteq na gisi pgwatutal pugwelgl winjigl ugs'tqamug. Ta'n tujiw winewo'gwen gisna nat goqwei pilsimn na gisa'tutew gaq seioqwian gmimajuaqanm aq gtwisunm muta na winjigl glusuaqann ta'n teluen wejiaqal Mn'tua'gig. ⁷Mimajuinu'g gis nuje'wa'tiji aq assumatiji ta'n tel milamugsultiliji wi'sisg, sisipg, juji'g aq nme'jig. ⁸Gatu mo wen eimug ta'n nujo'tg ms't goqwei ta'n teluet. Mo wen eimug ta'n assutg winnu muta jijuaqa thuetew nat goqwei pata'tegeg gisna winjig. Winjigl glusuaqann nat wen thuetew na gisa'tutew igtigl ulmaje'n st'ge' ta'n tujiw mtesgm paqa'latl mimajuinu'l. ⁹E'wmuggul ginnunal ta'n tujiw gep-mite'lmugg Gisiteget na gujjuinu gisna anmimugg mimajuinu'g ta'n Gisiteget gisiapni st'ge' negm. ¹⁰Na mimajuinu me'gite'lmatl igtigl mimajuinu'l aq tel-gne'g anmimatl igtigl. Nitaptut, ma' gis glusultigw st'ge' na. ¹¹Gitg wigapu'g aq winimaq samqwan ma' gisi ugjianugl wije'i tg'poq. ¹²Na wen'ju'su'naqsi ma' gisigwenmugul pgumann gisna goqominaqsi ma' gisigwenmugul wen'ju'-su'nn. Na wije'i teliaq na samqwan ta'n wigapu'g gisna winimaq ma' wejianug wije'i tg'poq.

E'wmug ns'tuo'qon ta'n wejiaq Nisgameg

¹³Pa na nat wen te'sioq getu' neia'toq gugunmn ns'tuo'qon aq natawe'n, na amujpa tetapua'teget ms't goqwei aq tela'teget ms't goqwe'l gelu'lg. Amujpa e'w'g ns'tuo'qon ta'n tujiw nat goqwei tela'teget aq amujpa mo ginuegw. ¹⁴Pa na getu' gi'gaja'si's'p muta wisguen aq apjiw newtite'lsin, mut al ginuewn. Mut egsuew muta getu' sa'se'wa'tun ta'n goqwei teliaq. ¹⁵Ula ns'tuo'qon st'ge' ginuaqan aq egsuaqan mo wejianug Nisgameg. Na mimajuinu ula tela'tegej na pas'g tela'teget ta'n tel puatg gisna ta'n lue'winu tel puatg. Ula mimajuinu getu' tla'teget ta'n mn'tu'l tel pualj. ¹⁶Ta'n tujiw mimajuinu wisguez aq newtite'lsij, na gisi pgwatoq pata'taqan, gi'gaitamg aq ms't goqwe'l winjigl. ¹⁷Ta'n tujiw mimajuinu geggung ns'tuo'qon ta'n wejiaq Nisgameg, mo pata'tegegw aq mo gi'gaja'sigw. Awna welm'toq, nilaje'g, aq ewlite'lmaji ta'n nuta'ma'tiliji. Mu na wesgijiangamgusigw gatu pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg tela'tegej. Mo wesamite'lmagul newte'jilitl ta'n wen welpisilitl je mu igtigl ta'n ewlipisilitl. ¹⁸Ta'n tujiw mimajuinu tetapu mimajij, mu gi'gaja'sigw awna gisa'laji igtigi punintultinew aq tetapu mimajultinew.

Mut tla'taqatigw st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml

4 ¹Geituoq na ta'n tujiw tetuji ngutite'lsultioq aq apjiw pewatmoqol ta'n goqwe'l gesatmoqol na weji gi'gaita'ioq aq matntultioq. ²Pewatmoq nat goqwei, gatu mo gisapsgnmuoq, na tujiw gisgajo'ltioq ugjit ne'pa'n nat wen ta'n geggung. Gi'gaita'ioq aq gisi pgwatoq matntultitoqs'p gatu mo gisapsgnmuoq ta'n goqwei tel puatmoq. Ula mo mesnmuoq muta mo pipanimawoq Gjinisgam ignmugsinew. ³Ta'n tujiw pipanimoq Gjinisgam ugjit nat goqwei, mo mesnmuoq muta wesami ngutite'lsultioq aq getu' tli e'wmuoq ugjit ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ⁴Mo elita'sualuoq Gjinisgam aq getu' majulgwaloqig igtigisei nisgamg. Geituoq mu nugu Gjinisgam witapa ta'n tujiw getu' tlo'tioq st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml aq gesatmoq

tla'taqatinew st'ge' negmow. Ta'n getu wen gisite'tg tle'n aq tla'tegen st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml na tujiw getanat'l Gjinisgaml. ⁵Geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign na teliaq ta'n ewi'gas'g, "Gjinisgam mesgata'sit ta'n tujiw mo jigs'tuawoq Wejuli Nisgam ta'n gisi ignmugsioq." ⁶Gatu Gjinisgam melgi gsalugsi'gw je tlia mo te'pmugg. Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Gjinisgam mo gaqama'tagwi mimajuinu' ta'n me'gite'lsultiliji gatu apoqonmuaji mimajuinu' ta'n mo me'go'ltiligwi."

⁷Mut tl listuanew Gjinisgam, awna ignmug assumugsinew. Na qama'sualug Gjimm'tu aq na tujiw ugsmugtugsitoqs'p. ⁸Gigjita'gw Gjinisgam aq apjiw wijitgweiugsinew. Ta'sioq ta'n siaw pata'taqatioq, pun pata'taqatigw. Ta'sioq ta'n tel'ta'sultioq gesaloq Gjinisgam gatu tetpi gsatmoq ta'n goqwei lue'uti na wesgijiangamgusultioq. Nige' tl'ta'sultigw pas'g ta'n goqwei tetaputeg aq gelu'lg. ⁹Ms'go'ltigw muta gis pata'taqatioq. Ulmajita'sultigw aq atgitemultigw. Mut ul'ta'sultinew gatu awna ms'go'ltigw ugjit ta'n goqwe'l gis pata'taqatioq. ¹⁰Mut me'go'ltinew aq Gisiteget gepmite'lmugsitoqs'p.

Mut ilsumanew igtigig

¹¹Nitaptut, mut pisuite'lmanew igtigig. Etug ta'n wen pisuite'lmatl igtigil aq teluet ta'n goqwei mo telianug ta'n tujiw wesgumatl. Na ula pa na wijei st'ge' teluet nat goqwei mo gelu'lgtnug ugjit Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Na mo tela'tegegw Gjinisgam ugt'tplutaqanm gatu awna ilsutg. ¹²Gjinisgam na newte'jit ta'n nujitoq 'tplutaqan. Pas'g Gjinisgam ugs'tawiata mimajuinu' gisna ilsumata mimajuinu' lta'new Mn'tua'gig. Na glaman oplita'sultioq ta'n tujiw ilsumoq igtigig mimajuinu'g.

Mut ginuatnew ta'n goqwei getu tla'taqatioq

¹³Jigs'tuigw. Nat goqwei getu tlimuloq muta telueioqop, "Gisgug gisna sapo'nug lta'tesnen na'tami se'g aq usgowita'tesnen na'te'l newtipunqeg. Ugjat'tesnen aq ntuisgettesnen ta'n goqwe'l glaman ganie'wultitesnen pugwelg suliewei." ¹⁴Lpa mo geituoq ta'n tliatew sapo'nug. Gtmimajuaqanminal pa wijei aq u'n ta'n neia's'g aq tel'gne'g gesga's'geg. ¹⁵Awna ula tluegw, "Pa na Gisiteget ignmugsieg tla'taqatinen, na tujiw siaw mimajultitesnen aq gisa'tutesnen ula gisna ala." ¹⁶Gatu ginuatnoq ta'n teli ntawo'ltioq. Ta'n getu wen tel ginuej na pata'teget.

¹⁷Na mimajuinu ta'n geitoq nat goqwei tetapu'aq gatu mo tela'tegegw na tujiw pata'teget.

Etugjel gtmilesuaqanmual gisa'lutew lien Mn'tua'gig

5 ¹Jigs'tuigw te'sioq ta'n milesuinu'g, atgitemultigw aq gaqiemtmultigw ugjit ulmajo'ti ta'n jugu'atew gileweg. Na tujiw ma'muni mtue'tew ugjit gilew aq wesami ulmajo'ltitoqs'p. ²Gtmilesuaqanmual pem sugul'gaqal aq gaplanji'g malqotas'gt'tal gutapsunual. ³Gsulieweimual aq wisaw sulieweimual pem jijua'qiaqal. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu' gtmilesuaqanmual mo tepawtinugl aq na tujiw musga'tugsitoqs'p na newtite'lsultioqop. Ma'muniw ulmajo'ltitoqs'p st'ge' ta'n pugtew nu'gwa'tas'gt'tew ms't goqwei. Gatu me' siaw mawo'tuoq milesuaqan. ⁴Migwite'tmug, mo gis apangituawoqopnig na lugo-winu'g ta'n elugowgopnig gtiga'taqanmual. Gesigawwa'tiji, "Gilew na gmutnat'ioq."

Gisiteget ta'n mestai assusit gis nutuapni wegla lugowinu'. ⁵Te'sigisig'g ugs'tqamug, ewnasot'moq gsulieweimual ugjit giso'qon aq ms't goqwei pewatmoq. Gisa'lsultioq milesultinew. Na gisgajo'lsultioq ugjit na na'gwegl ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata ms't milesuinu'. ⁶Na mimajuinu'g ta'n mo opla'taqatigupnig goqwei ilsumoqopnig aq gisa'loqopnig ne'po'qsineu je tlia mo naqa'lugsioqopnig.

Siawi esgmalug glapis Se'sus apaja'sitew

⁷Nitaptut siawi esgmalug glapis Wa'so'qewei Gjisaqamaw pgisintew. Angi-te'lmug nuji iga'taqug, na esgmatg glapis gigpesaq aq na tujiw iga'taqugl sginminn. Na tujiw siawi esgmatg glapis ap gigpesaq aq glapis ta'n goqwe'l iga'taqug'pnn gaqigwegl. ⁸Elg gilew amujpa esgmaloq aq siaw elita'sualoq Gjisaqamaw tleiawit wa'so'q muta na na'gweg ta'n pgisintew geget iga'q.

⁹Nitaptut, ta'n tujiw gitnma'tioq, mut ilsumtultinew glaman Gjinisgam ma' ilsumugsioq. Jigs'tuigw, Gjinisgam na giasgiwewei ilsuteget aq me' gisga-je'g jugu'en aq ilsumanew ms't mimajuinu'. ¹⁰Nitaptut, tla'taqatigw st'ge' na niganigjitegewinugi'g gis tla'taqatipnig. Teluepnig ta'n goqwei Gisitegelitl gis telimt'pni aq siaw esgmala'tipnn ugjit Gistegelitl apoqonmugunew ta'n tujiw emegweiutiteg. ¹¹Teliaq ta'n telueigw na niganigjitegewinugi'g wel'ta'sultipnig muta siawi lita'sualapnig Gisitegelitl ta'n tujiw emegweiutiteg. Gejioq Jo'p siaw lita'sualapnig Gisitegelitl ta'n tujiw welmaje'geg. Gejioq Gisiteget apjiliw wele'wapnn Jo'pal, muta Gisiteget na welm'toq aq ewlite'lmaji mimajuinu'.

Mut lui'tmasultigw

¹²Nitaptut, ta'n tujiw nat goqwei teplumoq nat wen mut lui'tmasultigw. Mut e'wmnew wa'so'q gisna ugs'tqamu ml'gita'n gt'plumtingewaqaanual. Ta'n tujiw teplumoq nat goqwei pas'g tluweg, "E'e tela'taqatieg" gisna "Moqwa' mo tela'taqatiweg." Ta'n tujiw elui'tmasultioq na tujiw pata'taqatioq aq Gjinisgam ilsumugsitoqs'p.

Gjinisgam jigs'tugsitoqs'p ta'n tujiw a'sutma'tioq

¹³Pa na ta'n wen te'sioq welmaje'g, na etamaj Gjinisgam apoqonmuan. Ta'n wen welgwiing na gtapegiej. ¹⁴Pa na ta'n wen te'sioq gsnugwaj, na pipanijam gisigu' mawagnutmewinu' a'sutuo'guomg mittugwalanew a'sutmessewanew aq mima'lanew. Na tujiw mawagnutmewinu'g etawaqtmua'titl Gisitegelitl ugjit npilan na mimajuinu' ta'n gesnugwalitl. ¹⁵Ta'n tujiw a'sutma'ti'tij aq getlams'tasulti'tij Gisitegelitl, na tujiw ta'n wen gesnugwat npilaten, Gisiteget apigsigtualat ugtlue'uti'l. ¹⁶Glamana paqapugualtultigw aq a'sutmessewultul-tigw muta Gjinisgam getu' npilugsitoqs'p. Na mimajuinu ta'n apjiw tela'teget ta'n goqwei Gjinisgam tel puatmlitl a'sutmaj, na tujiw msntew ta'n goqwei etamaj. ¹⁷Ilaijao'q na mimajuinu pa na wije't'pnaq aq ginu. Melgi a'sutmap ugjit mu gigpesan aq mo gigpesanugup nesipunqeg jel aqataig. ¹⁸Na tujiw a'sutmap ugjit gigpesan aq to'q gigpesaq'p aq ms't goqwe'l weligweg'pnn.

¹⁹Nitaptut, etug nat wen te'sioq pata'teget muta mu majulgwatmug na telia-qewei agnutmaqaan. Ta'n tujiw nat wen ta'n getlams'tasit gisa'latl tetapua'te-gelin, ²⁰geituoq na ta'n wen gisa'latl pata'tegewinu' puni pata'tegelin, na gis naqa'latal mo lielin Mn'tua'gig aq na tujiw Gjinisgam apigsigtmuatal pata'tegewinu' ugtlue'uti'l.

Amgwesewei wi'gatign

ta'n Pie'l ewi'gmuaji

ta'nig getlams'tasultiliji

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula wi'gatignigtug Pie'l amgwesewei ewi'gmuaji ta'nig getlams'tasultiliji Westaul-gigtug. Telui'tujig Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g. Se'sa'gnutmu'tijig ogwatnug E'siaji'je'gati.

Ta'nig mo getlams'tasulti'gw gisa'la'tiji a'sutme'winu'g ulmajo'ltinew aq gitnme'walanew.

Etna na ugjit Pie'l ewi'gmuaji ugjit ajipjulanew. Na migwimaji, “Gsisinu na Westaulg gis welmaje'g'p aq weji np'g'pnaq ugjit ginu glaman piltu mimajultitesnu aq pugjitew pilei mimajuaqan guguntesnu wa'so'q aq maw gepmitelmugsitesnu.”

Li angita'sultigw aq ignmug Westaulg ilgwenugsinenu. Gegnu pmita'nej aq tla'taqatinej ta'n Gisiteget tel puatg je tlia ulmajoltinen. Na tujiw me' ml'gi gtlams'tasultitesnu aq Gjinisgam Gisiteget gepmite'lmugsitesnu ta'n tujiw Westaulg apaja'sij.

Pie'l migwimugsi'gw (nmitu 3.18) Westaulg nepg'pnaq. Na tepiaq ugjit gtlue'utinal apigsigtas'gtn. Gegnu pmiet ji'nm ugjit mo gegnu pmita'gw mimajuinu'g. Me' na apaja'lugsitoqs'p Nisgamewigtug. Wa'qieg nepmut'p gatu ugjiyaqamij me' siawawsilitl.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Pie'l poq tl wi'giget wi'gatign aq etamatl Gisitegelitl ugjit ula mimajuinu'g (1.1,2)
Elita'sit Gjinisgam Gisiteget ugs'tausinenu aq ignmugsinenu gt'pung wa'so'q
(1.3-12)

Telteg gegnu pmita'gw ula ugs'tqamug (1.13-2.17)

Westaulg teli ulmaje'g'p glaman ginu telteg wijej ulmajo'ltitesnu (2.18-25)

Ta'n tlo'ltitaq a'sutme'winu'g je tlia ulmajo'ltinew (3.1-4.19)

Glusuaqan ugjit ta'nig iganpugultijig a'sutme'winu'g (5.1-11)

Ugtejgewe'l glusuaqann (5.12-14)

1 ¹Ni'n, Pie'l epa'si aq ewi'gmuloq wi'gatign ugjit gilew ta'n Gjinisgam Gisiteget megenugsioqop. Ewi'gmuloq ta'nig wigultioq maqamigal telui-sultigl Pontusewa'gig, Galetiaewa'gig, Gappatosiaewa'gig, E'siaewa'gig, aq Pitiniaewa'gig, pas'g mo tleiaultiwoq muta nige' gilew Gisiteget ugtmimajui-numg. Ni'n Pie'l na Westaulg ugtapostale'witeml aq wel'ta'sualuloq. ²Gjinisgam gujjinu gisite'tg'p aq megenugsioqop. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgaml tepgisa'lugsioq ugjit negmewe'n, aq tla'taqatinew ta'n negm tel puatg aq sape-ultinew. Gisa'lugsioq jigs'tuanew Se'suguli na Westaulg. Apigsigtalugsioq

'gtlue'utiwal ta'n Se'suguli weji np'g'p aq gaqiguniepnag. Waqamo'lti'gw umal'temg. Etamg Gjinisgam Gisiteget apji ul'telmulinew aq ignmulinew ugge-lu'lgm aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

**Geitu'g Gisiteget tla'tegetew
ta'n goqwei gelu'lg ugjit ginu**

³Ge' miwatmuanej Gjinisgam Gisiteget aq emtoqwa'lanej. Negm na Se'-suguli ujji. Se'suguli ta'n Gjisaqamawminu aq assumugsi'gw. Gjinisgam na tetuji ewlitelmugsi'gup na weji ignmugsi'gup pilei mimajuaqan. Se'sugulial gisi npliteg ugjit 'gtlue'utinal na tujiw Gjinisgam apaji minua'lapnn. Etna na ugjit elita'sulti'gw Gjinisgamewigtug aq geitu'g wije tla'tegetew ugjit ginu. ⁴Etli esgma'ti'gw aq geitu'g 'msntesnu ta'n te'sgl goqwe'l gelu'lg wa'so'q ta'n ma gaqianugl, ma suguluganugul aq ma gesgamugwa'gtnugl. Gjinisgam na geggungl wa'so'q ugjit ugtmimajuinung aq geitu'g 'msntesnu. ⁵Na tla'tegetew ugjit gilew ta'nig getlams'tasultioq Gjinisgamewigtug. Ugml'gigno'tim angweiultew ingute'jin glapis 'pgisin wa'so'q aq 'msntes iapjiwewei mimajuaqan. Na tujiw msntoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg wa'so'q gatu amujpa na esgmoq glapis ugtejgewei na'gweg ta'n tujiw 'ms't wen 'gji'tutew na teli ugs'tausioq aq gisi msnmnew ta'n goqwe'l Gjinisgam teplumugsioqop.

⁶Na weji ul'ta'sultigw ugjit ulaal. Tlia nige' gijga'ji'j ewlgwijultioq aq ses-peta'sultioq muta gaqais gitnm'titoqs'p. ⁷Amujpa na teliaq glaman 'ms't wen 'gji'tuj tel mimajultioq ta'n teli 'gjitmi gtlams'tasultioq. Ta'n teli gtlams'tasultioq me' tepawgtig je mu wisaw suliewei ta'n wet nu'gwa'tas'g aq waqama'tas'g pugtewigtug gatu gaqiatew. Amujpa na ta'n teli gtlams'tasultioq wet nu'gwa'tas'g ta'n tel gitnm'tioq glaman gisipuguttoqs'p. Gatu na'gweg ta'n tujiw Se'-suguli 'pgising, tlutew wela'tegen, gepmitelmultew aq iapjiw espitelmultew. ⁸Nige' gilew gesaloq tlia menaq nemiawoq. Getlams'tasultioq negmeg tlia nige' mu nemiawoq. Welgwijultioq na tetuji ms'gi'g ul'ta'suaqan 'ggamlamunuaq je mu ta'n glusuaqann gis tlue. ⁹Ta'n teli gtlams'tasultioqop Se'suguliewigtug Gjinisgam westaugioqop. Na teliaqap. Etna na weji ulgwijultioq.

¹⁰Na iganigjitegewinu'gi'g gigji gwiluasultipnig aq pipanigesultipnig ta'n Gjinisgam ugs'tawiataq mimajuinu'g. Negmow igani usgutmi'tipnig ta'n goqwe'l gelu'lg Gjinisgam ignmugsitoqs'p ta'n teli ulapetmoq mo tel te'-pmuoq. ¹¹Wejo'tmi'tipnig 'gji'tunew ta'n tliatew aq tli iga'qt'tew. Westaulg ugjiiaqamitl ta'n ugtinnewaq eimlitl igan musga'tuaji ta'n Westaulg tli ulma-je'tew aq tli ewlgwija'sitew, gatu na tujiw me' gepmitelmaten. ¹²Gisiteget musga'tuapni iganigjitegewinu'gi'g igan tlua'tijig ugjit me' enmiaq mu ugjit negmow ugnagwegml. Wesgutmi'tipnig ta'n goqwe'l teliaqal nige'. Wegla goqwe'l ta'n nige' gis nutmoqol ta'n wenig gis pestunmugsio'q gelu'lg agnutmaqan. Wejuli Nisgam ta'n wetgitmut'p wa'so'q ignmuaji na ml'gigno'ti ugjit pestunmugsinew. Telimugsioqop wegla teliaqewe'l, we'gaw ansale'wijig 'gsa-tmi'tis gisi ns'tasultinew.

**Gisiteget wigumugsi'gw ugjit tla'taqatinenu
ta'n tel puat**

¹³Geitu'g Gisiteget na ula 'ms't tla'tegetew ugjit ginu. Etna na ugjit apjiw siawita'sultigw 'gtangita'suaqanmual tla'taqatinew ta'n Gisiteget tel puat

aq ignmug ilgwennin. Pa'qoltigw aq siaw lita'sultigw ta'n goqwe'l gelu'lg ignmugsitoqs'p ta'n Se'suguli apaja'sij. Geituoq na tla'tegetew ugjit gilew tlia mo tel te'pmuoq. ¹⁴Jigs'tug Gisiteget aq tla'taqatigw ta'n tel puatg. Mut siaw tl mimajultinew ta'n teli gsatmoq 'st'ge' ta'n i' tlo'l'tioqop gesgmnaq gejiawogweg Gisiteget. ¹⁵Gjinisgam Gisiteget ta'n wigumugsioqop tel sape'wit, mo goqwei amsalteg eigtnug ta'n eig. Puatmugsioq tl sape'ultinew muta negm sape'wit. Glaman na tl sape'ultigw aq gegnu mimajultigw ta'n tel gaqais mila'taqatioq. ¹⁶Muta Gisiteget teluep ugtwi'gatignigtug, "Amujpa na sape'win, muta ni'n sape'wi." Na teluep Gjinisgam Gisiteget.

¹⁷Na telui'toq Gjinisgam Gisiteget "Nujjinen" ta'n tujiw a'sutma'tioq. Gjinisgam ta'n ilsumaji 'ms't mimajuinu'g aq mo wen piamitelmagul. Isumaji 'ms't wen ta'n tela'tegej aq ta'n tel te'pmlj. Etna na ugjit siaw gegnu pmita'igw. Jipaquite'lmug aq gepmitelmuq Gisiteget Gjinisgam ta'n teli pgitawsultioq ula ugs'tqamug. ¹⁸Geituoq ta'n Gjinisgam apaji pgwatelugsioqop ugjit jigla'lugsinew ta'n mo tepawgtinug mimajuaqan weja'tuoqop gujuowaq. Mo e'wmug suliewei gisna wisaw suliewei ta'n gaqiatew. ¹⁹Gatu Gjinisgam apaji pgwatelugsioq ta'n Westaulg gaqiguniepnag gujjieweigtug ugjit 'gtlue'utiwal apig-sigtas'gtn. Me' tepawgtig Gjinisgamewigtug je mu wisaw suliewei gisna ta'n pas'g goqwei. Mo amsalteg eigtnug Westaulgeg. Negm pa wijei aq jijgluewji'g gelu'sit ta'n tel pegisutasit aq ne'po't ugjit ignmugsin Gjinisgam. ²⁰Gesgmnaq gisita'sgtinugweg ugs'tqamu, Westaulg gis gisi mgnut ugjit ugs'taugsinew gatu nige' giaspiaqal na'gwegl, ta'n tujiw tetaputesg iga'q, nisgimut'p ugjit gilew ulapetmnew. ²¹Ta'n goqwei tela'tegep na weji gtlams'tasultioq Gjinisgame-wigtug. Ta'n Se'sus gisi np'geg, Gjinisgam apaji unaqa'lapnn. Apaji ignmuapnn uggepmite'lgaqanm aq espitelmapnn. Getlams'tasultioq, Gjinisgam elita'sultioq aq geituoq negm tla'tegetew ta'n teli tplumugsioqop.

²²Nige' 'gtlue'utinal apigsigtmugsioq aq waqamo'l'tioq Gjinisgamewigtug ta'n Gjinisgam ugteliaqeweim jigs'tmoqop. Nige' gis waqamoltioq aq gesaltultioq teliaqeweigtug ta'nig getlams'tmu'tijig Gjinisgamewigtug. Ta'n telgi'g 'ggamlamunual tli gsalug 'ms't wen. ²³Na wet tla'taqatigw muta piluei mimajuaqan geggunmoq, muta getlams'tmoq Gjinisgam ugglusuaqanml ta'n ma 'gs'ga'hug gatu awna iapijewe'tew. Mo weji msnmuoqop ula piluei mimajuaqan gn'gi'guigtug muta mimajuaqan ignmugsioq gaqiatew. Weji msnmoq ula piluei mimajuaqan Gjinisgamewigtug, Gjinisgam gujjuinu. Ula mimajuaqan iapijewe'tew muta wejiaq Gjinisgamewigtug aq ma gaqianug. ²⁴Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

"Mo pita'qtnug ta'n mimajuinu tel mimajit ula ugs'tqamug.

Pa wijei aq 'msigu gisigweg aq 'np'tew.

Mimajuinu uggepmite'lgaqanm gesga'sg

pa wijei aq wasueg gisigweg aq mn'jaqt'tew.

²⁵"Gatu Gjisaqamaw ugglusuaqanm iapijewe'tew."

Ula na glusuaqan ta'n pegisitugsioqop aq pestunmugsio'q, na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam gis tluet.

**Negm ta'n Gisiteget gisi mgnatl ugjit iganpugutuan
Gjinisgam ugtmimajuinumg**

2 ¹Jigla'tug ta'n te'sg lue'uti'l, mut nugu egsua'tinew, mut qalipusi-ta'tinew, aq mut mil agnimanew mimajuinu'g aq mut pas'g wesgiji

angamgusultinew, awna ulm'tu'tigw. ²Pa wijei aq gopisun gewising pas'g mlagejg pualaji, pa na wijei gilew pas'g puatmug ta'n goqwei Nisgamewei aq ugglusuaqanm ta'n iapjiwewe'tew. Gegnu'tmasultigw glaman me' na liguti-toqs'p Gjinisgamewigtug aq ugs'ta'titoqs'p. ³Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatingn, "Gi's gisi gji'tuoq ta'n teli ulm'toq Gjisaqamaw."

⁴Lta'gw negmeg na Gjisaqamaw ta'n gisi ignmugsitoqs'p iapjiwewei mima-juaqan. Gjinisgam megnapnn muta tetuji gs'gelmapnn gatu mimajuinu'g mo menuaqa'la'tigupn. Pa wijei aq nujitaqatijig menuaqtm'i'tig'p gun'tew teluejig, "Mo tali ugtapsunigw gatu maw gelu'lg." ⁵Gigje'ug Gjinisgam Gjisaqamaw ta'n ignmugsioq iapjiwewei mima-juaqan. Ignmug e'wugsinew ugtlgowaqan pa wijei aq gun'tal e'wmi'tij, el'tu'tij wen'ji'guom. Gjinisgam etlitoq ugtasutuo'guom aq Wejuli Nisgam wigite'w na'te'l. 'Gtinnewaq i'ttew aq tepgisa'lug-sioq ugjit Gjinisgam. Gatu gilew sape'ultitoqs'p patlia'sg, ta'n elugutitoqs'p. Patlia'su'ultitoqs'p ta'n tel gegnu pmita'ioq ta'n tla'taqatitoqs'p aq tlutoqs'p ta'n negm tel pualugsioq. Emtoqwalatoqs'p aq miwatmuatoqs'p Gjinisgam aq a'sutmessewgjig igtigig. Wegla wel'te'tmugsioq muta gilew Se'suguli ugtmimajuinung. ⁶Muta Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

"Megnmap tetuji gelu'lg gun'tew

ta'n iga'tu 'gjigan Sioneg

aq 'ms't goqwei mawn'g.

Elgim Westaulg. Negm pa na wijei

aq ula maw gelu'lg gun'tew.

Ta'n wen getlams'tuatl ma mil agnutmutinew

aq ma ntaqo'qona'lam'g, awna gepmitelmaten."

⁷Na Gjinisgam megenmapnn Westaulgl. Westaulg pa na wijei aq ula gun'tew tetuji gelu'lg ugjit gilew ta'nig getlams'tmu'tioq, gatu mo gelu'lgtnug ugjit ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqnigtug,

"Na gun'tew, ta'nig nujitaqatijig

mo menuaqtm'i'tigw, teluejig,

'Mo tepianug tel gelu'lg gun'tew,'

etna na ula gun'tew

ta'n Gjinisgam gisa'toq 'ms't goqwei mawn'g."

⁸Ap igtig telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

"Ula na gun'tew ta'n mimajuinu'g pejitaqama'titaq aq nisiattaq."

Nisia'tijig muta mo getu ns'tmi'tigw na gelu'lg glusuaqan. Etna na ugjit Gjinisgam gisite'tg'p pejitaqama'tinew muta mo getu gtlams'tasulti'gw.

⁹Gatu gilew gisi mgnugsioq Gjinisgam Gisiteget, aq patlia'su'ultioq ugjit Gjinisgam Gjielege'witewit. Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n tepgisa'lug-sioqop ugjit lugowanew. Gisi mgnugsioqop thuenew ta'n goqwe'l Gjinisgam gis tla'tegetl, pajiji gelu'lg. Etna na negm ta'n gis wigmugsioqop oqonitpa'qigtug, aq nige' eimu'tioq ugwasetegm ta'n mawi gseteg. ¹⁰Mujga amgwes gilew mo na Gjinisgam ugtmimajuinumpnig, gatu nige' gilew na ugtmimajuinung. Gis tliaq mo gejiawoq Gjinisgam ta'n getu ewlitelmugsioq gatu nige' gji'jioq aq ewlite'lmugsioq.

Mut ignmatmnew elue'uti assumugsinew

¹¹Nigmatut, ta'nig getlams'tasultioq, gilew wigultioq ula ugs'tqamug, gatu mo tleiaultiwoq. Etawaqtmuloq mut tla'taqatinew ta'n goqwe'l winjigl muta mo

glu'lgtnug ugjit ignmatmnew ga'qinal aq 'gtangita'suaqanm assumulinew. Getu' wissuignemaji aq gisa'lugsinew pata'taqatinew. Mo gisa'lugsiwoq gigjita'new Gjinisgamewigtug awna gisa'lugsitoqs'p mn'tua'gig 'lta'new. ¹² Tl mimajultigw glaman musgalsultioq ta'nig mo getlams'tasulti'gw ta'n tetuji gegnu pmita'ioq. Ta'n tujiw pisui egsumtugsioq aq tlua'tijig gilew tla'taqatinew winjigl, na gigji angaptmi'tij aq nmitutaq ta'n goqwe'l gis tla'taqatioq gelu'igl. Etug 'gtlams'tasultitaq Se'suseg na na'gweg jugu'elij aq miwatmuataq aq emtoqwalataq Nisgamal.

Jigs'tug ta'nig iganpugutugsioq

¹³ Jigs'tmug 'gt'tplutaqanmuow gmt'giwaq muta Gjisaqamaw tel puatg. Aq jigs'tug g'pnno'lewaq aq ta'n mawi espe'g iganpuguit, ¹⁴ aq jigs'tug ta'nig iganpugutugsioq muta g'pnno'l petgimajig ugjit ugtapulanew ta'nig opla'taqatijig aq weli usgumanew ta'nig wela'taqatijig. ¹⁵ Ta'n tujiw wela'taqatioqop musga'tuatoqs'p mo telianug ta'n mimajuinu'g pisui ilsutmugsioq. Nmitutaq mo telianug aq gisa'latoqs'p punajeugsinew. Etna na ula Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew.

Mut ignmatmnew elue'uti assumugsinew

¹⁶ Gjinisgam gis jigla'lugsioq ta'n lue'uti assumugsioqop. Assumsultioq gatu mut tl'ta'sultinew gis tla'taqatitoqs'p ta'n goqwei pewatmoq gisna gisi opla'taqatinew. Gilew na Gjinisgam uggistejumg. Glaman jigs'tug ta'nig iganpugultijig aq tl mimajultigw ta'n Gjinisgam tel puatg. ¹⁷ Gepmitelmug 'ms't mimajuinu'g, 'gsalug gitapewa'q ta'nig getlams'tmu'tijig. Jipalug aq gepmite'lmug Gjinisgam aq gepmitelmug g'pnno'lewaq.

Se'suguli welmaje'g'p ugjit neia'tugsinenu ta'n tl pmita'tesnu

¹⁸ Gilew gisteju'g amujpa jigs'tuoq ta'nig elugowoq aq gepmite'lmug mu pas'g ta'nig welm'tu'tijig aq angitelmugsioq, gatu elg ta'nig emegweiugsioq. ¹⁹ Pa na gisipugu'tmoq ta'n teli amasgipnnugsioq gatu tela'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tetapua'latoqs'p aq ule'watogs'p, mo tel te'pmuoq. ²⁰ Ma wen gepmitelmulug ta'n tel gisipugutmoq ta'n tujiw mattoqsioq muta te'pmoq. Gatu je tlia gisi ula'taqatioq ta'n tujiw amasgipnnugsioq aq gisipugutmoq, na tujiw Gjinisgam tetapua'latoqs'p aq ule'watoqs'p. ²¹ Etna na ula ugjit Gjinisgam wigumugsioqop, muta Se'suguli amasgipnnut'p ugjit gilew aq neia'tugsinew ta'n tl pmita'toqs'p. Nemituoq ta'n negm tela'teget, na gilew wijei tla'taqatitoqs'p. ²² Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Mo negm pata'tegegup, mo egsegup. ²³ Ta'n tujiw anmimuteg mo apaji anmimagupnig. Ta'n tujiw amasgipnnuteg, mo ewlumuagupnig, gatu elita'sipnn Gjinisgaml ta'n tel tetapu ilsutegelij. ²⁴ Se'suguli amasgipnnut'p ugjit 'gtlue'utinal aq ne'po't'p gujjiweigtug glaman ejigla'lugs'gw lue'utigug. Na tujiw gegnu mimajultitesnu ta'n Gjinisgam tel puatg, aq ma nugu pata'taqatigw. Wesua'tugs'igup 'gt'pu-nual aq 'gtlue'utinal ta'n tujiw matto'teg. Nige' negm ugla'qanml, ginu weji npisulti'gw aq gelu'sulti'gw Gjinisgamewigtug. ²⁵ Gilew pa wijei aq gesgoltijig jijgluewji'g ta'n we'jujig aq apaja'lujig ugjit majulgwalanew nujiangweiwaji jijgluewji'g. Pa na wijei aq nige' gilew apaji we'jugsioq aq apaja'lugsioq Se'suguliewigtug. Negm ta'n nuji angweiajig ugtmimajuinumg, angweiugsioq." Na.

Ji'nmug aq ugte'pitemuaq

3 ¹E'pittut, gilew ingute'jin gepmite'lm'u 'gji'nmum. Ta'n tujiw 'gji'nmum mo getlams'tasiwg Gjinisgam ugtwi'gatiqn na gisa'lates 'gtlams'tmul-tew. Ta'n tel gegnu pmien musgalsin je ma newgte' glusuaqan tluen, ²gatu nemi'sg ta'n teli ulm'tun aq ta'n tel gepmite'lm't Gjinisgam. ³E'pittut, mut pas'g ilape ewnusultinew ugjit neialsultinew uli angamgusultinew, ta'n tel lugwatmoq usapunual, waiopsgul nasgmoqol aq ta'n tel mil pilsultioq. ⁴Gatu gelu'lg 'gtangita'suaqanmual gugunmug aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Sangewo'ltigw aq wantaqamigsultigw, glaman ma wen gisa'lanew uggwain. Etna na ula gelu'lg aq tepawgtig sangeweie'n aq wantaqamigsin. Ma gisigu'anug Gjinisgamewigtug awna iapijwewe'tew. ⁵Gis sa'q na getlamia'tijig e'pijig ta'nig getlams'tua'tipnn aq elita'sitipnn Gjinisgaml tel pmalsultiptnig. Gepmite'lma'tipnig ugji'nmumuaq. Na weli angamgug Gjinisgamewigtug. ⁶Sala wije tele'g'p, gepmite'lmapnn Aplamal aq telui'tapnn, "Saqamaw." Gilew pa na wije aq Sala, siaw tla'taqatioq gelu'lg aq ma goqwei jipatmu'tiwoq, awna Gjinisgam sangewite'lmug.

⁷Ji'nmulut, uli tgwa'manew 'gte'pitemuaq. Ingute'jin, amujpa ule'w 'gte'-pitem muta negm me' menaqanat aq gi'l. Amujpa na gepmite'lm't muta gte'-pitem maw gi'l Gjinisgam ignmugsitoqs'p iapijwewe mimajuaqan. Na wet tla'tegen me' na ma goqwei etoqwastnug 'gta'sutmaqanmg. Mu tla'tegewn Gjinisgam ma nutmulugul 'gta'sutmaqanml.

Welmajo'ltioq ta'n teli ula'taqatioq

⁸Aq nige' amujpa gilew wije tli angita'sultigw aq ewlitletultioq. 'Gsalug ta'nig getlams'tasultijig aq uleiatultigw ta'n te'sit wen. Mut me'go'ltigw. ⁹Mut apaji asita'law winjigigtug. Ta'n tujiw wen opal'lg, mut opal'law aq wen anmim'sg, mut apaji anmimaw, gatu awna apaji ula'l. Etna na ula telgitasin tla'tegen glaman mestapettes ta'n te'sg goqwei Nisgamewei. Muta Gjinisgam teplum'sg ugjit ignmulin ta'n goqwe'l gelu'lg ta'n tujiw gis wigum'sg. ¹⁰Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

"Ta'n wen getu wel mimajij aq gtu' ulgwijn,
mo teltenug wini usguman igtig aq amujpa na puni egsuet.

¹¹Amujpa na winjigl pun tla'tegetl aq wela'teget.

Amujpa na siaw sangewe'g aq wantaqamigsit
ta'n we'gusipgwatoq aq ule'waji igtigig.

¹²Gjisaqamaw apji angewiwaji ta'nig tetapua'taqatiliji
aq iapji jigs'tuaji ta'n tujiw a'sutma'tilij.

Gatu ejiglapasualaji ta'nig opal'taqatiliji."

Na telueg Gelu'lg Wi'gatiqn. ¹³Wen tala'lultew ta'n tujiw wela'tegen? 'Lpa mo wen! ¹⁴Gatu tlia gitnman ta'n tujiw teli ula'tegen me' tli ulgwijintes muta Gjinisgam Gisiteget ulapemultew, glaman mut jipalaw mimajuinu'g aq mut sespeta'siw. ¹⁵Gatu gepmitelmug Se'suguli 'ggamlamunuaq aq ignmug assu-mugsinew. Iapji gisgajo'ltigw ugjit gegnua'tuan ta'n getu wen pipanimasg ta'n teli gtlams'tasin Se'suguli aq ta'n elita'sin Gjinisgamewigtug. ¹⁶Gatu gepmitelmug aq ul gelulug ta'n tujiw pipanimugsioq. Pas'g te'sioq tetapua'tega. Me' na ta'n tujiw pisui aqanimulug aq miluitulug, me' na ntaqo'qonalsultitaq

muta gisi musga'sg ta'n pisui ilsutmasgig ta'n tujiw pas'g gisi ula'tegen aq ul gelusin muta majulgwalt Se'suguli. Etna na ugjit. ¹⁷Pa na Gjinisgam pua'l'sg gitnman, na me' gelu'lg gitnman ugjit ta'n teli ula'tegen je mu opla'tegen. ¹⁸Se'suguli nepg'pnaq aq na tepiaqap ugjit 'gtlue'utinal apigsigtasettn. Gegnu pmiet ji'nm ugjit mo gegnu pmita'gwigw mimajuinu'g. Me' na apaja'lugsitoqs'p Gjinisgamewigtug. Gujjiweigtug gis ne'po'tg'p gatu minua'lut'p Wejuli Nisgamewigtug aq apjiw mimajitew. ¹⁹Ugjiaqamijuigtug eliep aq nat pestunmuapnig ta'nig mo getlams'tasulti'gupnig aq nige' nepu'titg'g. Nige' pa na wije aq laplusang pisultijig aq glapis Gjinisgam ilsumataq. ²⁰Negmow na mimajuinu'g ta'nig eimu'tipnig ta'n Noao'q mimajiteg, mo jigs'tua'tigupnn Gjinisgaml. Pegiji esgmalapni, na na'gwegl Noa etlitoq mesgi'g ugtuluow. Pas'g ta'sijig mimajuinu'g mo paqasia'tigupnig. Negmow na ugumuljin te'sijig, ta'n weji ugs'ta'tipnig. ²¹Elt ginu westaugsi'gup ta'n teli gtams'tasulti'gw Se'sugulie-wigtug. Se'sus ta'n weji np'g'p ugjit ginu aq apaji minunsit. Jigs'tug Gjinisgam ta'n ignmugsi'gup piltu mimajultinenu 'st'ge' ta'n napgetmu't'p sign'ta'suti. Mo ta'n gaqinal waqama'tugul samqwanigtug gatu awna ta'n waqamo'lti'gw Gjinisgamewigtug. Na tel napgetmu't'p sign'ta'suti. ²²Se'suguli eliepnag wa'so'q aq inaqaneg epit Gjinisgaml. Igani assumajig ta'n te'siliji ansale'wiliji wa'so'q, 'ms't ta'n te'siliji etli iganpugua'tiliji aq ta'n telgi'g ml'gigno'ti geggung.

Gawasgita'sultijig ta'n tel mimajulti'tij

4 ¹Se'suguli ta'n mimajuinu'alsip welmaje'g'p aq amasgipnnut'p. Elt gilew wije tli'ta'sultigw 'st'ge' negm aq ul'te'tmug ulmajo'ltinew je mu opla'taqatinew. Ta'n wen etlpugutg ulmajo'qon je mu opla'tegegw, igalugsit ta'n lue'uti assumapnn. ²Na nige' weja'tegemg, te'sioq amujpa na ignmat Gjinisgam ilgwenmulin 'gmimajuqaanm aq mo nugu tela'tegewn winjiggl ta'n i' tleiu't'p 'st'ge' ta'n mimajuinu'g i' tla'taqati'tij. ³Gis tepiaqapnn ta'n goqwe'l gis tla'tegen pa wije aq ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. Ta'n itl mimaji't'p winsuaqanigtug aq na pas'g teli angita'sitp. Ta'nig tepqatmu'tijig sespo'taqatijig aq ta'nig mo tepqatmu'ti'gw wije tela'taqatijig, na gemutmt'o'tultijig, aq naqana'ma'tijig ta'n etl mawita'jig, aq emtoqwala'tij mn'tu'g. Winjigl tela'taqatijig aq Gjinisgam masgelmot ta'n tel luguti'tij. ⁴Aq nige' ta'nig mo getlams'tmu'tigw paqalaiultijig ta'n tujiw mo wijitgweiwawj aq mo tela'tegewn na winjigl ta'n negmow tela'taqati'tij. Na tujiw ugs'gewo'ltitaq aq maligimultaq. ⁵Gatu amujpa na ula musgalsultitaq Gjinisgamewigtug ta'n teli ilsumaten ta'nig me' mimajulti'g aq ta'nig gis nepu'tipnig. ⁶Etna na ula ugjit gelu'lg glusuaqan pestunmu'tipnig ugjit ta'nig nige' nepu'tipnig. Ta'n tel pata'taqatipnig gisi ilsumaji npmu'tinew 'st'ge' 'ms't mimajuinu'g gatu awna ta'n teli gtams'tasultipnig Se'susewigtug gis tl mimajultitaq 'st'ge' Gjinisgam.

E'wmoq na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam gisi ignmugsi'oq

⁷Gespaqami'g pugjig iga'qt'tew. Amujpa na ilgwensin. Ango'te'n aq apji paqe'ien glaman gis tli a'sutmessewitesnen. ⁸Ula na mawi espe'g, 'gjitmi 'gsaltultioq. Etna na ugjit mut wan'ta'suatmnew 'gsalug 'ms't wen ta'n telgi'g 'ggamlamunual muta ta'n tujiw gesalt igtig, pa na opla'l'sg, ta'n teli gsalt, na gisa'lultew apigsigtuates. ⁹Ta'n tujiw wen getlams'tg giguaq pegising, u'leiu'g, smug aq ignmug ugtugunin. Uleiatultigw ala wen ap igtig aq mut

amsalewistug. ¹⁰ Gjinisgam ignmugsioqop 'ms't wen ml'gigno'ti ugjit tla'tegen lugowaqan ugjit negm aq apoqonmuanew igtigig. Amujpa e'wmu'tioq ula ml'gigino'ti aq na teli ulapetmnew igtigig. Na tujiw 'ms't wen mawi ulapetmi'tij. ¹¹ Ta'n wenig gisi msnmi'tij ml'gigno'ti ugjit pestunmuanew, amujpa na pestunmatmi'tij Nisgamewei glusuaqan. Ta'nig gisi msnmi'tij ml'gigno'ti ugjit apoqonmuanew igtigig amujpa na tela'taqatijig e'wmi'tij na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam teli ignmuapni. Na tujiw 'ms't goqweigtug mimajuinu'g miwatmua'tital Gjinisgaml aq emtoqwala'tital muta Se'suguli gisi ignmugsig'w na ml'gigno'ti. Ge' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam, Se'suguli ugwisunmg. Negm mestai assusit iapijw. Na tliaj!

Gitnm'tioq muta getlams'tmu'tioq

¹² Nigmatut, mut paqalaiultinew ta'n tujiw gitnm'tioq aq ugtnu'gwalug-sioq aq gisa'lugsioq amasgipnnugsinew. Mut paqalaiultigw muta ula tliatew. ¹³ Gat u'l'ta'sultigw muta gilew welmajo'ltioq pa wijei aq Se'suguli gisi welmaje'g'p. Me' na gilew ul'ta'sultitoqs'p ta'n tujiw Se'sus 'pgising aq uggepmite'lgaqanm musga'sgt'tew. ¹⁴ Ulgwijultigw ta'n tujiw anmimugsioq aq pisui agnimugsioq muta gilew majulgwaloq Se'suguli. Getletug Wejuli Nisgam aq uggepmitelgaqanm eig 'gtinnewaq. ¹⁵ Mut 'ntaqite'tmun ulmaje'n ta'n teli ula'tegen ugjit Se'sus gat u'ntaqo'qonalsin pa na opla'tegen. Mo teltenug ne'pa'tegen gisna gmutnen aq al matnalgan, gisna ali mgwasa'tun 'gsisgon mima-juinu'g ta'n telo'lti'tij. Mo teltenug ta'n wen getlams'tuatl Se'susal opla'tegen. ¹⁶ Gat u'lmajo'ltioq muta getlams'tasultioq Se'suguliewigtug. Mut 'ntaqite'tmnnew gat u'lmawtmug Gjinisgam muta gilew na Se'suguli unaqapemg.

¹⁷ Tetaputesg iga'q ugjit mimajuinu'g ilsumugsinew aq ginu, Gjinisgam ugtmimajuinung, amgwesewa'ju'ultitesnu. Ginu ilsumugsitesnu gat tali ilsumatan ta'nig mo getlams'tasulti'gw Gjinisgaml gelu'lg ugtagnutmaqanm? Mawi mtue'tew ta'n teli ilsumuj. ¹⁸ Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

“Tli mtue'tew ugjit mimajuinu'g

ta'nig getlamia'tijig ugs'ta'tinew.

Talo'ltitaq ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw

aq siawi opla'taqatijig? Mawi mtue'tew.” Na.

¹⁹ Gat u'gilew ulmajo'ltioq muta Gjinisgam tel'te'tg, gaqa lita'sualug Gisiteget ta'n iapijw tela'teget ta'n teli tplumugsioq aq siawi ula'taqatigw.

Ta'n goqwei telteg ugjit iganpugultijig tla'taqatinew

5 ¹ Gilew ta'n iganpugultioq ta'nig getlams'tmu'tijig getu welgwija'luloq. Ni'n elg iganpugui. 'Npugugwigug nemi'g'pnaq Se'suguli ta'n tel ne'po't'pnaq gujjieweigtug aq ni'n geitu ignmuitew uggepmite'lgaqanm ta'n tujiw apaja'sij. ² Etamuloq, gilew ta'n iganpugultioq na gigji angweiug Gjinisgam ugtmimajuinu'g, pa wijei aq nujiangweiwaji jiggluewji'jg. Tla'taqatigw muta Gjinisgam tel pualugsioq. Mut pas'g wet tla'taqatinew muta amujpa na tela'taqatioq gat u'awna tla'taqati'gw muta wel'te'tmoq tla'taqatinew. 'Gtlgowaqa-nuow lugwatmug muta getu apoqonmuoq igtigig mo ugjit pas'g suliewei gat u'awna 'lpa ta'n teli ul'te'tmoq ta'n tel lugutioq. ³ Mut 'gtu assumanew ta'nig gisi ignmugsioqopnig ugjit angweiwanew, gat u'awna musga'tug ta'n tel pmita'ioq ta'n negmow tl pmita'taq pa wijei aq jiggluewji'jg ta'n tel majulgwala'tij ta'n

wenn angweiagwi'titl. ⁴Ta'n tujiw pgisintew nuji assumajig ta'nig nuji angwei-watlilig jijgluewji'jg, na tujiw ignmugsitoqs'p wa'so'qewei elege'witewatgw ta'n ma gasa'gwanug aq iapiiw gepmitelmugsitoqs'p ta'nig wel lugutioq.

⁵Pa na wije i etamuloq gilew maljewe'jg jigs'tug gisigu'g. Getletug na aq 'ms't ta'n te'sioq, gisigu'g aq maljewe'jg gepmitelmatultigw, apoqonmatultigw aq mut penoqitelga'tinew. Tl'te'lm 'ms't wen pa wije aq gi'l, muta Gjnisgam ugtwi'gatiqn telueg, "Gjnisgam getanat'l ta'n wen emtesgilitl aq espitelsilitl gatu ul'telmatal ta'n wen mo me'ge'ligul." ⁶Jigs'tug Gjnisgam aq tla'taqati'gw ta'n tel pualugsioq muta mawignat. Me' na negm espitelmugsitoqs'p aq gep-mite'lmugsitoqs'p ta'n tujiw tetaputesg na'gweg iga'q. ⁷Iga'tug Gjnisgam ta'n te'sg goqwei sespete'tmoqol muta iapii angitelmugsioq aq sespete'tmugsioq muta gesalugsioq.

⁸Ango'tmug aq apii gisgajo'ltigw muta mn'tu ta'n getanugsioq, apii 'gtu gisapsgnugsioq pa wije aq pittalu ta'n apii algimiet aq algwilg ta'n goqwei malqottew. ⁹Ml'gito'ltigw ta'n teli gtlams'tasultioq, muta mu geituoq ta'n tujiw mn'tu gistesgugsitoqs'p. Siaw lita'sultigw Gjnisgam aq mut jigs'tuanew mn'tu. Ugsisgwa'lug. Na tujiw gisipugutuatoqs'p. Geituoq igtigig, ta'nig get-lams'tasultijig ula ugs'tqamug wije tel gitnm'tijig 'st'ge' gilew. Glaman ml'gi-to'ltigw. ¹⁰Na Gjnisgam apii gsalugsioq aq wigumugsioqop mimajultitoqs'p wa'so'q muta majulgwalog Se'suguli. Gjnisgam teli ul'telmugsioq aq gepmitel-mugsitoqs'p iapiiwewei muta mawgatmu'tioq Se'suguli. Gitnm'tioq nige' gatu Gjnisgam 'lpa jugu'etew aq amgnultew. Iljoqwa'lugsitoqs'p aq ml'gipugualug-sitoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq aq me' aji ml'gignewa'lugsitoqs'p aq gisa'lug-sitoqs'p apii gisipugutmnew. ¹¹Negm iapiiw gaq gugung ml'gigno'ti aq mestai assusit. Na gis tliaq. Gepmite'Imanej Gjnisgam iapiiw. Na tliaj!

Pem gaqawi'g'g ugtwi'gatiqn

¹²Ewi'gmuloq ula wi'gatiqnji'j, ta'n nitap, Sailas, mesaqan wi'gig'p ugjit ni'n. Wije teli gtlams'tuatl Se'sugulial pa wije aq ni'n aq elita'sualg. Getu' ulgwijimuloq aq gis tlimuloq ta'n goqwei geitu ta'n Gjnisgam teli ul'te'lmaj ugtmimajuinung. Ta'n goqwei gis tlimuloq ugjit Gjnisgam apoqonmugsi-toqs'p ml'g'pugultinew glaman ml'g'pugultigw. Apiiw lita'sultigw ta'n Gjnis-gam gesalugsioq.

¹³Ta'nig getlams'tasultijig, ula tet na 'gjigan ta'n telui'tm Papilan puatmi'tij wi'tugsinew gilew ta'n Gjnisgam mawi mgnugsioq. Maw Malg pipanimugsi-toqs'p, "Me'talo'ltioq?" Negm pa wije aq 'ngwis Gjnisgamewigtug. ¹⁴Tlata-tultigw aq ugsaqamultultigw muta gesaltultioq Gjnisgamewigtug. Etamg Gj-nisgam ugjit wantaqo'ti gugunmnew 'ggamlamunuaq gilew ta'n tleiawultioq Se'suguli. Glapis ap nemu'lan Pie'l.

Tapuewei wi'gatign

ta'n Pie'l ewi'gmuaji

ta'nig getlams'tasultiliji

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Pie'l getu gnuat'uaji Gisiteget ugmimajuinung, “Amujpa tel mimajulti'gw ugjit tetapua'lanew Gjinsigam Gisiteget aq amujpa genn'g ggamlamunuaq teliaqewe'l ta'n gina'mugsitoqs'p.”

Telimaji, ‘Gis eimu'tijig nujiugsugina'mua'tijig gilew te'sioq aq elt ta'nig telui'tusultijig Gjinsigamewei iganigjitegewinu'g, gatu mo telianug. Wejo'tmi'tij gisa'lugsioq gtlams'-tuanew ta'n egsugina'mua'tijig. Getana'titl Westaulgl ta'n weji nplipnn ugjit ugs'ta'utitesnu. Getu' me'ga'sultijig gsulieweim aq getu sespo'taqatijig e'pijig aq gisa'lugsioq mo menaqa majulgwaloq Westaulg. Gisiteget ugtapulataq. Amujpa a'sutmewinu'g gigji majulgwala'titl Westaulgl aq gegnu pmo'ltijig glaman igtigig ta'n mo getlams'tasulti'gw mo wini usguma'titl Westaulgl aq ugteliaqeweim.

Nisgam ml'gigno'ti ignmugsi'gw gigwaji tla'taqati'gw ta'n tel puatg. Amujpa wanta-qamigsulti'gw aq wele'iugig igtigig aq wantaqo'ti gugunmu'g ggamlamunuaq. Amujpa gesalu'g Gisiteget aq maw igtigig. Gjisaqamaw apaja'sitew aq mo wen gi's gisi nqa'lagul.

Pie'l teluet, “Nigmatut, mut awan'ta'sultinew ta'n goqwei telimuloq. Nisgamewigtug newgte' na'gweg pa wijei aq pituiptnnaqanipunqeg aq pituiptnnaqanipunqeg pa wijei aq newgte' na'gweg.”

Mo Gjisaqamaw sipgeiug tla'tegetew ta'n teli tplumsip st'ge' ta'sijig mimajuinu'g tel'ta'sultijig, gatu awna ewlitelm'sg aq esgmal'sg aq maw ugjit ms't wen ta'n te'silitl. Pewalatl ms't wenn gawasgita'lin aq jiglita'lin elue'utigtug aq jugwita'lin negmeg muta mo wen pualagul lielin mn'tua'gig.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Pie'l poqji ewi'gmuaji a'sutme'winu'g aq etamatl Gjinsigaml ugjit ule'wanew (1.1-2)

Gjinsigam Gisiteget wigumugsi'gw gegnu pmita'nenu (1.3-15)

Pie'l gis nemiatl Westaulgl uggepmite'taqanm ge'guteg gm'tnigtug (1.16-21)

Egsugina'mua'tijig aq ta'nig teluitusultijig iganigjitegewinu'g ugjit Gjinsigam gatu mo telianug (2.1-22)

Gjisaqamaw pugjig apaja'sitew (3.1-18)

1 ¹Ni'n, Simon Pie'l, epa'si aq ap ewi'gmuloq wi'gatign, ugjit gilew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug pa wijei aq ninen. Gjinsigam Gisiteget ta'n emtoqwaloq aq Se'suguli, na nujiugs'tawi'wet, ta'n tel getlamie'tij gisa'lugsioq tli gtlams'tasultinew. 'Gtlams'tuaqanmuow wijei tetuji gelu'lg aq ninen

ta'n gis nemi'gtt Se'sus 'npugugwinaq. Ni'n na Se'suguli ugtlugowinuml aq ugtapostale'witeml. Wel'ta'sualuloq.

² Etamgig Gjinisgam aq Se'suguli na Gjisaqamawminu ul'te'lmugsinew aq ignmugsinew ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Aq me' pmi ignmugsitoqs'p ta'n tel nenuoqig gigwajageweigtug.

Gjinisgam wigumugsi'gw gegnu pmita'nenu

³ Gjinisgam e'w'g ugml'gigno'tim ignmugsinenu na ml'gigno'ti ugjit gegnu pmita'nenu ta'n tel puatg negm aq tetapua'lug. Na wet tla'teget ta'n tel piam nenug Se'suguli ta'n wigumugsi'gup ugjit gepmitelmugsitesnu wa'so'q maw negm. Na'te'l etli elege'witewit aq me' tetuji gesasit st'ge' na'gu'set. ⁴ Nige' gisi ignmugsi'gw ta'n goqwe'l maw gelu'lg aq tepawgtigl glaman me' na gis tlo'ltitoqs'p 'st'ge' negm aq jiglita'toqs'p ta'n te's'gl goqwe'l winjiggl ula ugs'tqamug. ⁵ Gjinisgam na tela'teget, aq gisi ignmugsi'gup ta'n teli gtlams'tasultioq. Gatu me' mesgi'g puatmoq, me' aq ta'n teli gtlams'tasultioq. Amujpa melgugtmoq aq e'wmoq na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmugsioq ugjit gegnu pmita'nenu. Ta'n tel gegnu pmita'ioq amujpa attignita'ioq ugjit angu gegnu'tmasultinew Gjinisgam aq we'jitunew ta'n tel pualugsioq tla'taqatinew.

⁶ Ta'n tel nenuoq Gjinisgam elt attignita'gw ugjit angu gina'masultinew ilgwensultinew aq pa'qo'ltinew ta'n teli angita'sultinew aq ta'n telgwijultioq. Ta'n teli ilgwensultioq aq pa'qo'ltioq, amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew gisipugutmnew. Ta'n tel gisipugutmoq, amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew ul'ta'suaqanigtug ignmuoq Gjinisgam ilgwenugsinew. ⁷ Ta'n teli ignmuoq Gjinisgam ilgwenugsinew, attignita'gw ugjit angu gina'masultinew menaqqajewei teli uleiattultinew ta'nig getlams'tasultijig. Ta'n teli weleiujig ta'nig getlams'tasultijig amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew menaqqajewei 'gsalanew 'ms't ta'n te'sijig.

⁸ Ta'n tujiw ula tela'taqatioq aq maw pm siawa'tutoqs'p, na me' ml'gignat-toqs'p aq ml'gi gtlams'tasultitoqs'p aq me' pm nenuatoqs'p Se'suguli Gjisaqamawminu aq me' pm tlo'ltitoqs'p ta'n tel puatg aq gisueiugsitoqs'p. ⁹ Ta'nig ula mo tela'taqati'gw pa na wije' aq ta'nig ma'muni wejuaopultijig 'st'ge' nepapigwo'lti'tij. Mo migwite'tmi'ti'gw ta'n tel gawasgita'sultipnig elue'utigtug aq Gjinisgam ta'n teli apigsigtmuapnig ugtlue'utiwal. Telteg'p mo nugu pata'taqatinew gatu awna telteg gegnu pmalsultinew.

¹⁰ Wijigatulti'gw, etna na ugjit attignita'gw aq wegla tla'taqatigw ugjit musga'tuanew igtigig tleiaultioq Gjinisgamewigtug ta'n gisi mgnugsioq aq wigumugsioqop. Wegla siaw tla'taqatigw glaman ma nugu liamsultiwoq ugjit nisiatinew elue'utigtug. ¹¹ Ta'n tujiw siaw tla'taqatioq, ignmugsitoqs'p ta'n psgwita'new Gjisaqamaw iappiwewei ugtelege'wa'gimg. Gjisaqamaw ta'n assumugsi'gw, na Se'suguli nujiugs'tawi'wet. 'Ms't goqwe'l gelu'lg 'msntoqs'p. Mo goqwei etegigjennug.

¹² Etna na ugjit siawi migwimultoqs'p ula ta'n gisi usgutmuloq na teliaqewei ta'n gina'mugsioqop, tlia nige' gis geituoq aq siaw gnnmoq 'ggamlamunuaq. ¹³ Gisita'siap telteg ge's me' mimaji weglaal siaw migwimulinew glaman tla'taqatitoqs'p, ¹⁴ muta geitu apugjig 'np'tes. Gjisaqamaw telimip na tliatew. Gjisaqamaw ta'n assumugsi'gw, negm na Westaulg. ¹⁵ Etna na ugjit tla'tega's ta'n tel we'gusipgwatu ugjit gisa'lulinew apji migwite'tmnew ula teliaqewei ta'n gina'mugsioqop glaman gnnmoq 'ggamlamunuaq ta'n tujiw gisi npman.

Ugpugugwig tug nemia'tipnn sa'se'wamugwa'siliteg Se'sugulial

¹⁶ Mo elita'siweg a'tugwaqann ta'n tel gnuatuleg ugjit Se'suguli. Wesgumg-tteg aq telimule'g Gjisaqamawminu Se'suguli aq ugml'gigno'timg 'pgisintew. Geitueg ta'n wesgutmeg muta mo pas'g ta'n igtigig agnutmugsieg gatu 'npugugwinaq nemi'g'tt'p aq uggepmitelgaqanm. ¹⁷ Eimu'tieg'p gm'tnigtug ta'n tujiw Wegwisit Nisgam gepmitelmateg Se'susal, sa'se'wamugwa'siliteg aq paqtata'siliteg. Gjinisgam nutaqap teluet, "Ula na 'ngwis ta'n mawi gsal aq ta'n maw tetapua'lit." ¹⁸ Ninen nutaqatt'p metewistoq wa'so'q, ta'n tujiw eimu'tie'g maw Se'sus gepme'g gm'tn.

¹⁹ Etna na ugjit ml'gi gtlams'tasulti'gw na agnutmaqan ta'n iganigjitegewinu'gi'g teluepnig. Me' glu'gt'tew jigs'tmoq. Ugglusuaqanml apoqonmugsitoqs'p 'ns'tasultinew ta'n goqwei Nisgamewei. Pa wije i aq elita'sin wasoqonmaqan etlategl ta'n tujiw oqonitpaqiaq pemien glapis na na'gweg wejgwapniaq. Na wije Se'sus ta'n telui'tut na egsitpu'gewei gloqowej paqtata'sij 'ggamlamunuaq glaman 'ns'tasultitoqs'p ta'n goqwei Nisgamewei. ²⁰ Migwite'tmug ula, "Mo wen gis gnuatugsiwoq Gjinisgam ugglusuaqanml glapis Wejuli Nisgam eig ugtinneg. Na tujiw Wejuli Nisgam gisi apoqonmuatal aq gnuatuatal ta'n Gjinisgam tel puatg." ²¹ Etna na Wejuli Nisgam ilgwenaji iganigjitegewinu'gi'g ta'n tujiw wesgutmi'titeg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug. Mo pas'g mimajuinu'g gisite'tmi'tigup ta'n tluetaq, gatu awna mimajuinu'g ilgwengwi'tijig Wejuli Nisgaml wesguma'tipnn Gjinisgam ugtagnutmaqanm.

Nujiegsugina'mua'tijig

2 ¹ Gi's na nige' sa'q eimu'tipnig nujiegsugina'mua'tijig Isle'lewig tug. Telui-tusultijig iganigjitegewinu'gi'g ugjit Gjinisgam gatu mo telianug. Pa na wije ula na'gwegl ta'nig wije egsugina'mua'tijig ne'ita'jig. Negmow tli nta-wo'ltitaq ta'n tel gimia'ti'tij aq ta'n egs'pugua'lugsioq. Gatu mu Gjinisgam elgimagupni. We'gaw getana'tital Gjisaqamawul ta'n weji nplipnn ugjit ugs'taugsi-nenu. Gatu mo menuge'tigupnn aq 'nqas gaqiattaq ta'n te'pmi'tij. ² Pugwelgig ta'nig getu gtlams'tasultijig Se'susewig tug majulgwatmua'titaq ta'n winjigl telo'lti'tij. Na ula ta'n tela'taqati'tij gisa'lataq igtigig ta'nig mo getlams'tasulti'gw wini usguma'tital Se'susal aq ugteliaqeweim. ³ Ula elue'wa'lugwi'tij suliewei. Telimugsioq ta'n pas'g goqwei pas'g me'ga'suatmi'tij gsulieweim. Gi's sa'q Gjinisgam ilsumapnig, aq apugjig seioqwia'titaq. Mo Gjinisgam ne'pa'gw, gis nemiaji 'ms't goqwei ta'n tela'taqatijig.

⁴ Gjinisgam wetapulapni ansale'wiliji ta'n pata'taqatilipni aq elgimapni Mn'tua'gig, aq na'te'l oqonitpa'qigtug geggunutpnig glapis na na'gweg ta'n Gjinisgam ilsutegetew. ⁵ Gjinisgam wetapulapni mimajuinu'g ta'nig mo emtoqwalagupni. Sa'qawei ugs'tqamueg. Getapatoqopneg ta'n tujiw gigpesaqeg ne'wisgegiguna'qeg aq mespo'qeg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na tujiw pas'g westawiapni Noaal maw lluigneg te'sijig mimajuinu'g. Noa gis pestung'p teliaqewei aq gisi usgutg'p ta'n Gjinisgam pualaji mimajuinu'g tla'taqatinew. ⁶ Gjinisgam ilsumapni na mimajuinu'g ta'nig wigultijig 'gjigann Satm aq Gamola ta'n seioqwa'toqopnn pugtewigtug. Na tel musga'tuapni mimajuinu'g ta'n tla'la-taq elue'ultiliji. ⁷ Gatu Lo'tal westawiapnn, na tetapu pmalsit ji'nm, ta'n wigit Satmeg. Gesigaw asgaiajig ta'nig winsultijig aq tela'taqatijig winjigl. ⁸ Ula

tetapu pmalsit ji'nm wigip ta'n eimu'tilij. Te'sigisg'g nemiapni aq nutuapni winjiggl ta'n tela'taqatipni aq uggamlamun pajiji asgo'tmua'tip. ⁹Gatu Gjisaqamaw geitoq ta'n tli ugs'tawiaaq mimajuinu'g ta'n majulgwajli ta'n tujiw gitnm'ti'tij aq geitoq ta'n tli ugtapulataq elue'winu'g ta'n tujiw na na'gweg iga'q ilsuman. ¹⁰Pjiliw geitoq ta'n tli ugtapulataq ta'n wenig majulgwatmi'tij winjigl ugtangita'suaqanmual aq winsultijig, masgeltmua'tij Gjinisgaml ugtas-susutim. Wegla nujiugsugina'mua'tijig mo gepmitelma'tigul Gjinisgaml awna melgatpa'tijig aq gi'gatgamigsultijig. Mo gepmitelma'tigul ta'nig eimu'tiliji wa'so'q assusultiliji awna anmimatijig. ¹¹We'gaw na ansale'wijig wa'so'q ta'n gaqamultijig Gjinisgam ugsisgw, me' melgigna'tijig aq me' espo'ltijig je mu ula nujiugsugina'mua'tijig, gatu mo almima'tigwi ta'n tujiw wesguma'tij Gjinisga-mewigtug. ¹²Gatu ula mimajuinu'g aq unaqapemg telo'ltijig pa wijei aq wi'sis. Wi'sis na mo geitu'ti'gw ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n goqwei mu tetaputenug. Wi'sisg ta'n gisapsgnujig loqte'gnigtug aq ne'po'qsin, na pa na wijei ula mimajuinu'g mo geitu'ti'gw ta'n goqwei tetaputeg aq mu tetaputenug. Maligite'tmi'tij aq anmitmi'tij ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw. Me' enmiaq ilsumujig ta'n teli opla'taqati'tij aq mn'tua'gig 'lta'taq ta'n tel te'pmi'tij. ¹³Gisi opla'taqatijig aq apatapangittaq. Wel'ta'sultijig ta'n tujiw goqwei gis tela'taqati'tij winsuaqan je tlia miaw na'gweg. Ta'n tujiw pisgwa'j giguaq mawatalultioq, na tujiw tele'g pa wijei aq sangew mimajuinu, gatu ta'n tujiw mo nemugsi'gw na tel mimajit pa wijei aq 'gjimn'tu. 'Ntaqo'qona'lugsioq ta'n winjigigtug el mimajit. ¹⁴Ula mimajuinu'g pas'g getu gwilmi'tij usgo'taqan aq siawi angite'tmi'tij e'pilitl ta'n tela'tegelitl. Ilgwena'tiji igtigig ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tasulti'tij wijei tla'taqatinew. Amujpa weji msnmi'tij ta'n goqwei puatmi'tij tliaj ta'n getu tliaq. 'Lpa Gjinisgam ugtapulataq aq mn'tua'gig 'lgimataq. ¹⁵Puna'la'titl Gjinisgam ugtawgti aq gesgo'ltijig aq majulgwatmi'tij 'st'ge' ta'n teli ilgwensulti'tij ta'n tela'tegelipnn Peilmal, Po'sol uggwisl. Wesgumut'p Gjinisgam ugtwi'gati'gnigtug. Gesatg'p suliewei ta'n apangituaten ugjit ta'n teli opla'tegej. ¹⁶Aq wetapulut'p ta'n teli opla'tegej. Ugtue'ml gelultl aq majiaqa'ltl iganigjitege-winu ta'n tel lue'wiej muta getu opla'teget.

¹⁷Wegla mimajuinu'g mo tepawgtulti'gw pa wijei aq gaqipietegl sipuji'tl aq alug wejgwa'lugwiejig ugjit gigpesan gatu mo gigpesanug. Gjinisgam gi's gisi iga'tuajig ugt'punual ta'n mujga oqonitpa'qigtug mn'tua'gig. ¹⁸Me'go'ltijig ta'n tel ginnuatmi'tij ta'n goqwei mo tepawgtinug usgutmnnew. Sespo'taqan aq winsuaqan mesia'tiji igtigig aq apajo'latijig lue'utigtug ta'nig pas'g atel ejiglitajig ta'n winjig tel mimajulti'tij. ¹⁹Teluejig, "Tla'taqatigw ta'n teli gsatmoq aq assumstligw." Gatu ula nujiugsugina'mua'tijig ta'n tel gina'mua'ti'tij mo assumstli'gw. Negmow uggisteju'ultijig ugjit lue'uti, aq gaqia'titai. Gistejuin ta'n goqwei wissuignem'sg. ²⁰Ta'n tujiw mimajuinu tel gina'masij Gjisaqamawminu Se'suguli, na Nujiugs'tawi'wet, mimajuinu ejigla'sip aq gissumugt'g ula lue'uti ugs'tqamug. Pa na apaji pa'qiet amjlapitga'lij lue'utigtug aq apaji gistejuj ap. Na me' metue'g nige' ta'n eliej je mu amgweseweieg. ²¹Me' glu'lgtesoq mo ugji'jiawg Se'sugulial aq ta'n tel puatg tla'tegen je nenaj aq na tujiw gawasga'sij Nisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm ta'n ignmutpnn. ²²Ta'n goqwei gis tliaq ugjit negmow musga'tugsi'gw ta'n i' luepni'g gisigu mimajuinu'g,

"Nmuj' apaja'sitew ugso'qotemunmg

aq gulgwi's gisapa'luj, apaja'sitew sisguigtug."

Na wije'i tela'taqatijig ta'nig apaita'jig elue'utigug.

Gjisaqamaw teli tplumsip apaja'sitew

3 ¹Nigmatut, ula nige' gis tapuewei wi'gatign ta'n ewi'gmuloq. Gitg 'ntwi'-gatignn, wejo'tmap migwimulinew ta'n goqwei gis geituoq ugjit Gjinisgam glaman gegnui angita'sinew aq glu'igt'j 'gtangita'suaqanm. ²Pualuloq migwite'tmnew na glusuaqan ta'n Nisgamewei iganigjitegewinu'gi'g wesgutm'i'tipnigl. Ta'n goqwe'l telua'tipnig tliatew. Migwite'tmug gina'masuti wejiaq Gjisaqamaw, na Nujiugs'tawi'wet ta'n ugtapostale'witenuaq ignmugsioqop. Na amujpa tla'taqatioq. ³Amujpa migwimuloq aq nestmoq. Mimajuinu'g ne'ita'taq enmigiaspiaq ta'nig ugmimajuaqanmual ilgwenas'gl aq tla'taqatitaq ta'n teli gsatmi'tij, ta'nig ugtlue'utiwal ilgwenmaqi'w'ij ugmimajuaqanmual. Negmow maligitelmultaq. ⁴Tluetaq, "Se'sus teplumsip jugu'en, gatu tami eig? Nujjinaqi'g gis nepu'tipnig gatu 'ms't goqwei me' wije'i tel pmiaq aq pa wije'i mujga amgwes ta'n ugs'tqamu gisita's'geg. Mo ninen tel'ta'sultiweg apaja'sitew." ⁵Ula mimajuinu'g ulite'tmi'tij mu 'gji'jitunew gis sa'q Gjinisgam glusiteg, wa'so'q aq ugs'tqamu gisitoqop, nigtua'toqopnn samqwan, ula musigisg gisitoqop ge'gwe'g aq uga'ta'n epune'g. Na tujiw ugs'tqamu wet neia's'g'p samqwanigtug. ⁶Aq samqwanigtug etli gta'pa'toqopneg ta'n te's'g goqwei eig'p ula ugs'tqamueg ta'n tujiw gigpesan ne'wisgegiguna'qeg aq mespo'qeg'p ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁷Na toqo tujiw Gjinisgam teplumapni mimajuinu'g, "Ula musigisg aq ugs'tqamu angot'm glapis ta'n tujiw gaqa nu'gwa'qal pugtewigtug. Ula al geggunas'gl ugjit na na'gweg ta'n tujiw elue'ultijig mimajuinu'g ilsumuj aq 'lgimuj mn'tua'gig."

⁸Nigmatut, mut awan'ta'sultinew ta'n goqwei telimuloq. Gjinisgamewigtug newgte' na'gweg pa wije'i aq pituipntnaqanipunqeg aq pituipntnaqanipunqeg pa wije'i aq newgte' na'gweg. ⁹Mo Gjisaqamaw sipge'iug tla'tegetew ta'n teli tplumsip 'st'ge' ta'n ta'sijig mimajuinu'g tel'ta'sulti'tij gatu awna ewlitelm'sg aq esgmalultew aq maw ugjit 'ms't wen ta'n te'silitl. Pewalatl 'ms't wen gawasgita'sultilin aq jiglita'lin elue'utigug aq jugwita'lin negmeg. Muta mo wen pualagul lielin mn'tua'gig.

¹⁰Gjisaqamaw uga'gwegm tli iga'qt'tew. Gatu mo wen geitug ta'n tliatew, gatu iga'qt'tew pa wije'i aq gmutnes. Na na'gweg, nutas'gt'tew mesgi'g sespena'q aq musigisg 'gs'ga's'gt'tew. Ta'n telgi'g musigisg nu'gwa'qt'tew, maw ula ugs'tqamu aq ta'n te's'g goqwei. ¹¹Lpa 'ms't goqwei gaq nu'gwa'qt'tew. Glapis na tujiw, tal pmita'toqs'p. Amujpa na gegnu pmita'ioq aq tepgisal'sultioq ugjit Gjinisgam lugowanew. Na telteg tla'taqatinew. ¹²Ta'n teli pgiji esgmatmoq Gjinisgam uga'gwegm, tla'tega ta'n Gjinisgam tel puatg ta'n we'gisipgwatun, me' na iga'qt'tew apugjig. Etna na na'gweg ta'n tujiw musigisg nu'gwa'g aq ta'n te's'g goqwei eteg. ¹³Gatu esgm'ti'gw ugjit tlian ta'n goqwei Gjinisgam teplumsip, na pilei musigisg aq ugs'tqamu. Ta'n pas'g goqwei gelu'lg i'tt'tew aq 'ms't wen jigs'tuatl Gjinisgaml.

¹⁴Aq nige', nigmatut, gilew ta'n teli esgmatmoq ula na'gweg, tla'taqatigw ta'n tel gisi pgwatu'tioq, munso'tmug ta'n tel lugowoq Gjinisgam. Mut goqwei amsalteg tla'taqatinew muta Gjinisgam tel nmugsioq. Wantaqamigsultigw, na ule'ug gigmewaq, na wantaqo'ti gugunmug 'ggamlamunuaq. ¹⁵Migwite'tmug Gjinisgam etli esgmat ugjit ginu tlimanenu igtigig na gelu'lg agnutmaqan

ugjit Se'sus na tujiw gisi ugs'ta'titaq. Pa wije aq gitapenu Poligap ta'n tel ewi'gmugsioqop e'w'g'p ugtns'tuo'tim Gjinsigaml ta'n ignmat'p. ¹⁶Etna na ulaal ta'n ewi'gmugsioqop ugtwi'gatigng alt ta'n metue'gl teli ns'tmu'tioq. Elue'wia'tijig aq melgatpa'tijig mimajuinu'g ta'nig egsugina'mua'tmi'tij aq igtigig ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tua'titl Se'susal ewnasa'tu'tij gaqi gtoqotu'tij ta'n telueg. Pa wije aq tela'tu'titl igtigl Gjinsigam ugglusuaqanml aq elsumsultijig mn'tua'gig.

¹⁷Gatu gilew, nigmatut, nige' igan tlimuloq aq gis geituoq. Angweiasultigw, glaman me' na gisipuguttoqs'p. Na tujiw ma jiglgwenugsiwoq ta'n teli opla'taqati'tij elue'winu'g, aq ma nisia'tiwoq ta'n tl ml'gipugultioq ta'n teli gtlams'tasultioq. ¹⁸Siaw ligutigw Gjinsigamewigtug. Me' pm ml'gi gtlams'tasultigw aq me' ul nenatultigw Gjisaqamawminu Se'suguli. Negm na Nujiugs'tawi'wet ta'n tetuji wel'telmugsioq. Gepmitelmanej nige' aq iapjiw. Na tliaj. Glapis ap nemu'loq. Pie'l.

Amgwesewei agnutmaqan ta'n Sa'n ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Sa'n getu' tlimaji mimajuinu'g tapu'gl ta'n goqwe'l. Pewalaji wigumatultinew maw Nisgam aq maw Se'sus aq mo pewalagwi mimajuinu'g majulgwalanew ta'ni egsugina'mua'tiliji. Wegla egsugina'mua'tijig getu' tlimaji egsuo'qonn. Teluejig "Se'sus aq Nisgam mu gigjita'gwi lue'winu'g." Tel gnu'tmuaji mimajuinu' Se'sus na Nisgam ugawis mu mimajuinu'gw. Telimaji mo sespete'tmnew muta gisi ugs'tawiata jel tlia me' winsultijig, mo gesala'tigwi igtigi aq newtite'lsultijig.

Sa'n ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimanew igtigi na Se'sus mimajuinu'alsip aq ta'ni getlams'tasultiliji gigji wigumatutilita Se'suseg. Elt ewi'g'g'p ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg na gsalata Nisgam aq igtigi mimajuinu'. Ta'nig getlams'tasultijig tla'taqatita ta'n Nisgam tel puatg aq ma' emtogwala'tigwi igtigi nisgama.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Negm ta'n tel wi'tit Gjiglusuaqan gisa'laji mimajuinu' mimajultinew iapijw (1.1-4)

Nisgam sape'wit aq na mimajuinu' ta'n majulgwalatl na getlamietew. Na Wejuli

Nisgam gina'muatal ta'n tla'tegelital (1.5-2.27)

Ta'n wen getlams'tasit mo pewatmug ntaq'oqonalsit ta'n tujiw Se'susal

apaja'silitew na amujpa tel mimajit st'ge' ta'n Nisgam tel puatg. Amujpa

getlams'tasit Se'suseg aq amujpa ango'tg mo majulgwalan egsugina'mua'tiliji (2.28-4.6)

Ta'n wen getlams'tasit tl mimajit ta'n Nisgam tel pualaj aq amujpa gesalaji igtigi (4.7-5.12)

Ta'n wen getlams'tasit na tl wigumaji Nisgam aq Nisgam ugawis. Na mimajitew iapijw aq mo teltenug emtogwalan igtigl nisgam (5.13-21)

Negm ta'n tel wi'tut Gjiglusuaqan gisa'laji mimajuinu' mimajultinew iapijw

1 ¹Ewi'gmuloq muta getu' tlimuloq na iapijwewei mimajuaqan gis eteg'p ge's mu ugs'tqamu gisita'sgtugweg aq me' eteg. Nutmaieg'p ula mimajuaqan aq nemi'g'tt'p negm ta'n geggung ula mimajuaqan. Ignmugsieg'p aq mesnmu'tieg nige'. Na agnutmaqan ewi'gm ula wi'gatignigtug apoqonmuata mimajuinu'g iapijw mimajultinew. ²Negm ta'n wejgwa'tugsieg ula mimajuaqan neia'tugsieg'p ugs'tqamug. Nestmu'tieg'p aq geitueg ula na teliaqewei mimajuaqan. Nige' getu' usgutmulog ula iapijwewei mimajuaqan. Na wejiaq gujjinu' ta'n eig wa'so'q. Musga'tugsieg'p aq gis ignmugsieg'p. ³Ta'n goqwei gis nmitueg aq gis nutmaieg na nige' ewi'gmuloq muta pewalulog

'gtlams'tasultinew st'ge' ta'n tli gtlams'tasultieg aq wigumatultinenenu. Na wigumatultieg maw gujjinu ta'n eig wa'so'q aq ugguwisl ta'n teluisilitl Se'sus Westaulg. ⁴Nige' ewi'gmuloq glaman ma'muni ul'ta'sultitesnen. Ta'n tujiw elita'sultioq ula agnutmaqan na tujiw ma'muni ul'ta'sultitoqs'p.

Gjinisgam sape'wit

⁵Nige' telimuloq na agnutmaqan ta'n Se'sus telimugsieg'pnn. Ula na telueg, "Gjinisgam nemitoq ms't goqwei aq mo goqwei mimugwas'gtug muta ms't goqwei nemitoq." ⁶Pa na telueigus na wigumalg'tt Se'sus aq teli gtlams'tasultig'w ta'n Gjinisgam gis thuep gatu pem pata'taqati'gw na tujiw egsua'ti'gw aq pem tla'taqati'gw ta'n goqwei mo telianug. ⁷Pa na tla'taqati'gw ta'n tetaputeg st'ge' ta'n Gjinisgam musga'tugsi'gw tetapua'taqatinenu na wigumatulti'gw. Apjiw tetapua'teget aq ms't gpata'taqanminal apjiw apigsigtugsitesnu muta Se'sus na ugguwisl mal'tewiep aq nep'p gujjieweigtug.

⁸Pa na telueigus mu pata'taqatig'w, na elue'wa'lsulti'gw aq mo getlams'tmugg na teliaqewei ta'n Gjinisgam thuep. ⁹Pa na paqapuguatmug 'gtlue'utiminal, Gjinisgam na apigsigtugsitesnu aq ignmugsitesnu ms't gpata'taqanminal apigsigta's'gl. Na gisa'lugsitesnu gtlamia'tinenenu. Na ula tla'tegetew muta tetapu'et aq iapjiw tela'teget ta'n teplumasit. ¹⁰Pa na wen ginu te'si'gw thuej mnaq pata'tegegw, na elsutmuatl egsuelin Gjinisgaml muta teluelitl, "Ms't wen na pata'teget."

Se'sus getu' apoqonmugsi'gw

2 ¹Nn'jantut, ewi'gmuloq muta getu' apoqonmuloq mo pata'taqatinew. Gatu na mimajuinu ta'n elita'sitl Se'susal aq pata'tegej na gisi apigsigtua'ten muta Se'sus Westaulg apji tetapu'et. Negm na nutagnutmewinu aq glulatal gujjinal ugjit apigsigtugsinenu. ²Na gisa'toqol 'gtlue'utiminal apigsigta's'gl muta ujjl weli gsua'tulitl ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep gujjieweigtug ugjit ginu. Na tepiaq tela'tegep aq ujjl wel'te'tmilil apigsigtmugsinenu 'gtlue'utiminal aq elg ms't mimajuinu'g ugtlue'utimual.

³Ta'n tujiw tela'taqati'gw Gjinisgam ugt'tplutaqanml, na giasgiw geitu'gw wel nenu'gw. ⁴Pa na wen thuej, "Ni'n Gjinisgam nenaq," gatu elistoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanml, na egsuet muta mo getlams'tmug na teliaqewei ta'n Gjinisgaml teluelitl. ⁵Ta'n wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na musga'toq tetapui gsalatl Gjinisgaml aq igtigi st'ge' ta'n Gjinisgaml tel musga'tugutal. Na ula tela'taqati'gw, na geitu'gw elita'sualugg Gjinisgam. ⁶Ta'n wen teluet elita'sualatl Gjinisgaml, amujpa tela'sit st'ge' ta'n Se'sus tela'sip.

Na pilei 'tplutaqan

⁷Nn'jantut, mo ewi'gmuloq pilei 'tplutaqan. Na wesgutmuloq na sa'qawei 'tplutaqan ta'n gis ul nenmoq weja'tegemg elita'sualoq Se'sus glapis nige'. ⁸Gatu ula 'tplutaqan pa na wijei aq na pileiawig. Ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep na wijei aq waseteg aq musga'toqop ula na teliaqewei 'tplutaqan ta'n tujiw tetapu mimajip. Gilew wijei musga'tuoq ta'n tujiw tetapu mimajultioq st'ge' negm. Na nige' geituoq ta'n goqwei pewalugsioq giasgiw tla'taqatinew.

⁹Pa na wen thuej tetapua'teget aq me' masgelmaji Gjinisgam un'jang na ne'gaw pata'teget. Mo geitug ta'n goqwei tetapu'aq. ¹⁰Gatu ta'n wen gesalaji

Gjinisgam un'jang na majulgwatg ta'n tetaputeg aq ma' gisa'lagul igtigl pata'tegelin. ¹¹ Ta'n getu wen masgelmaj Gjinisgam un'jang na siaw pata'teget aq mo geitug ula pata'taqan gisa'latal me' naji pata'tegen. Na siaw tle'tew muta na lue'uti gisa'laj mu nenmug ta'n goqwei tetapu'aq.

¹² Nn'jantut, ewi'gmuloq muta Gjinisgam gisi apigsigtugsioqol 'gtlue'uti-mual. Ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep gisa'toq tlian. ¹³ Ewi'gmuloq ta'n gisi gtlams'tmoq sa'q muta geituoq Se'sus eig'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita'sgtugweg. Ewi'gmuloq ta'n siaw lita'sultioq Se'suseg muta gisi wissuignemoq Gjimin'tu. Ewi'gmuloq ta'n poqji gtlams'tasultioq muta gis geituoq gujjinu ta'n eig wa'so'q.

¹⁴ Ewi'gmuloq ta'n gisi gtlams'tmu'tioq sa'q muta nenuoq Se'sus ta'n eig'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita'sgtugweg. Ewi'gmuloq ta'n siaw lita'sultioq Se'suseg, muta melgi gtlams'tmu'tioq Gjinisgam ugtwi'gatign aq gis wissuignemoq Gjimin'tu.

¹⁵ Mut puatmnew ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug gisna ta'n getu goqwei gisa'lugsitoqs'p pata'taqatinew. Ta'n getu wen pewatgl ta'n goqwe'l Nisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug, na mo me'gite'lmagul Gjinisgaml na gujjinul ta'n eimlitl wa'so'q. ¹⁶ Ta'n te'sgl goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug mo wejianugl Gjinisgam na gujjinu ta'n eig wa'so'q. Wejiaqal na ms't goqwe'l mo gelu'lgtnugl ta'n mimajuinu'g pajijite'tmi'titl. Wejiaqal ms't goqwe'l nemitu'titl aq pajiji puatmi'titl gisna ta'n goqwe'l ginite'tmi'titl. Wegla goqwe'l wejiaqal ugs'tqamug. ¹⁷ Ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl aq ta'n goqwe'l mimajuinu'g pajiji puatmi'titl na ugs'ga'tas'gt'tal gatu ta'n wen siaw tla'tegej ta'n Gjinisgaml tel puatmlitl na mimajitew iapijw.

Ta'sijig getana'titl Se'susal

¹⁸ Nn'jantut, wegla na ugtejgewe'l na'gwegl. Gis nutmoqop na newte'jit ta'n getanatl Westaulgl pgisintew aq gis nige' pugwelgig ta'n getana'titl Westaulgl gis peita'jig. Etna tujiw ta'n tel geitu'g wegla na ugtejgewe'l na'gwegl. ¹⁹ Na getantaqatijig mo wije'i teli gtlams'tasulti'gw st'ge' ginu. Etna na ugjit weji puna'lugsigupnig. Pa na wije'i teli gtlams'tasulti'tij st'ge' ginu na me' mawi tgo'tmu'tijig maw ginu. Nige' igtigig mimajuinu'g geja'tiji mo wije'i aq teli gtlams'tasulti'gw st'ge' ginu.

²⁰ Gatu Se'sus ignmugsioqopn Wejuli Nisgaml apoqonmugsinew. Na glaman ms't gilew geituoq ta'n goqwei teliaq. ²¹ Mo ewi'gmuloq ugjit tlimulinew ta'n goqwei teliaqewei muta gis geituoq. Elg geituoq na egsuo'qon mo gis tlianug.

²² Na nenuoq ta'n wen nujeigsuet. Negm na mimajuinu ta'n teluet Se'sus mu na Westawulg. Ula mimajuinu getanatl Se'susal aq alua'lagwi Gjinisgaml aq ugghwisl. ²³ Ta'n wen alua'tuatl Gjinisgam ugghwisl na maw elg alua'latl Gjinisgaml. Gatu ta'n getu wen getlams'tasitl Gjinisgam ugghwisl na elg getlams'tasitl Gjinisgaml.

²⁴ Siawi gtlams'tasultigw ta'n nutmoqop amgweseweieg. Pa na siawi gtlams'tmu'titoqs'p na gelu'lg agnutmaqan na siawi gtlams'tuatoqs'p Se'sus aq ujjl. ²⁵ Se'sus teplumugsi'gw ignmugsinenu iapijwewei mimajuaqan.

²⁶ Weji wi'gmuloq ula muta getu' gnu'a'tuloqig na mimajuinu'g ta'n egs'pugua'lugsitoqs'p. ²⁷ Gatu na Wejuli Nisgam ta'n Se'sus ignmugsioqopn me' apoqonmugsioq. Na nige' mo taluegetuoq nat wen gina'mugsinew muta Wejuli

Nisgam gegina'mugsioq ms't goqwe'l Nisgamewe'l. Mnaq teluegw egsuo'qon. Siawi gtlams'tuoq Se'sus st'ge' ta'n Wejuli Nisgam tel gina'mugsioq.

²⁸Nn'jantut, siawi gtlams'tuoq Se'sus glaman ta'n tujiw apaja'sitew na ul'ta'-sultitesnu ultesguanenu. Ma' ntaqo'l'tiwoq aq pajiji ul'ta'sultitoqs'p nmianew. ²⁹Weli gij'jioq Se'sus getlamiet. Na elg geituoq na ta'n wen tela'tegej ta'n teta-pua'q negm na Gjinisgam un'jann.

Mimajuinu'g ta'n Gjinisgam gesalji, na Gjinisgam un'jang

3 ¹Angite'tmug na Gujjuu ta'n eig wa'so'q tel ma'muni gsalugsi'gw je we'gaw tel wi'tugsi'gw "nn'jang." Teliaq ginu na un'jang gatu pugwelgig mimajuinu'g mo nenua'tigul Gujjinal glaman mo nestasulti'gw ginu na Gjinis-gam un'jang. ²Nn'jantut, ginu na Gjinisgam un'jang nige', gatu me' mnaq mus-ga'tug giasgiwewe'g ta'n tlgamigsultitesnu. Gatu ta'n tujiw Se'sus apaja'sitew, geitu'gw wijei tlo'titesnu st'ge' negm. Na tujiw ul nenuatesnu muta nmiatesnu giasgiw ta'n Se'sus tele'g. ³Ta'n wen etli esgmalatl Se'susal apaja'silin na pun pata'teget aq tl mimajitew st'ge' Se'susal tl mimajilipnn.

Gjinisgam un'jang 'lpa mo siaw pata'taqat'igw

⁴Ta'n tujiw nat wen pata'tegej na elist'g Nisgamewei 'tplutaqan. Ta'n wen pata'teget mo majulgwatmug 'tplutaqan. ⁵Gatu Se'sus pegising'p ugs'tqamug ugjit apigsigtmugsinenu 'gtlue'utiminal. Na ne'gaw mo pata'tegegup. ⁶Ta'n wen appiw majulgwatalt Se'susal mu siaw tla'tegegul lue'uti'l gatu ta'n wen siaw tla'tegetl lue'uti'l, mo nenuagul Se'susal aq mo nestuagul.

⁷Nn'jantut, mut ignmuawoq mimajuinu'g lue'wa'lugsinew. Ta'n wen siaw tetapua'teget na getlamiet st'ge' ta'n Se'sus tel getlamiej. ⁸Gjinn'tu siaw pata'teget weja'tegemg ugs'tqamu gisita'sgeg. Ta'n wen siaw pata'teget majulgwa-lan Gjinn'tu'l. Gjinisgam uggwisl pegisinnipnn ugs'tqamug suisga'tutal ta'n te's'gl lue'uti'l aq Gjinn'tu ugtlgowaqanml.

⁹Ta'n wen na Gjinisgam un'jann na pun pata'teget, muta Wejuli Nisgaml wijeiatl aq apoqonmatl. Ma' gis siaw pata'tegegw muta negm na Gjinisgam un'jann. ¹⁰Gis nenuatesnu ta'nig Gjinisgam un'jang aq ta'nig Gjinn'tu un'jang. Negm na mo Gjinisgam un'jann ta'n tujiw mo tetapua'tegegw gisna mo gesa-laqul ta'n elita'silitl Se'suseg.

Gjinisgam un'jang gesaltultiji

¹¹Ne'gaw gegina'mugsioq amujpa gesaltultinew. Ula na wijei agnutma-qan gis nutmoqop ta'n tujiw poqji gtlams'tasultioqop. ¹²Amuj mu tela'taqa-tigw st'ge' Ge'no'q. Mn'tu pitu'gwitl aq Ge'no'q ne'pa'pnn ugjignama. Goqwei ugjit tel ne'pa'pnn. Na wet ne'pa'pnn muta siaw pata'tegep gatu ugjignama tetapua'tegelpna.

¹³Nn'jantut, mut paqalaiultigw ta'n tujiw mimajuinu'g ta'n mu majulgwa-la'tigul Se'susal masgelmugsioq. ¹⁴Geitu'gw Gjinisgam gisi ignmugsi'gup pilei mimajuaqan muta siawi gsalugig ta'nig elita'sultiliji Se'suseg. Pa na wen mo gesalaqul ta'n wenn elita'silitl Se'suseg, na mo geggunmug iapjiwewei mima-juaqan. ¹⁵Pa na ta'n getu wen masgelmaji Gjinisgam un'jang, na pa wijei aq gis ne'pa'tegej. Geitu'gw ta'n wen gis ne'pa'tegej ma' msnmug iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁶Ta'n tujiw Se'sus nepg'p gujjieweigtug ugjit apoqonmugsinew

ginu na gisa'lugsi'gw gji'tunenu teli gsalugsi'gw. Na elg gisgajo'lti'gw 'npu'-tinenu ugjit apoqonmuaneu igtigig ta'nig elita'sultijig Se'suseg. ¹⁷Ta'n tujiw Gjinisgam un'jann nat goqwei nuta'maj, aq gaq tepiaq geggunmu'tioq. Pa na nenuoqos gatu mo apoqonmuawoq, 'lpa musga'tuoq mo tli gsalanew Gjinisgam. ¹⁸Nn'jantut, mut pas'g tluenew gesaloq mimajuinu'g gatu mo apoqonmuawoq. Awna musga'tunew ta'n teli gsaloq mimajuinu'g aq apoqonmuoq.

**Gjinisgam un'jang uggamlamunual welgwitt'tal
ta'n tujiw qamulti'tis Gjinisgamewigtug**

¹⁹Pa na ula tla'taqati'gw geitu'gw majulgwatmu'g teliaqewei ta'n Gjinisgam gis musga'tugsi'gup. Elg geitu'gw Gjinisgam ma' ilsumugsi'gw ta'n tujiw ilsumata igtigi ²⁰je tlia nige' tel'ta'sulti'gw mo tepawtultiggw tlu'itasultinenu Gjinisgam un'jang. Na me' geitugsi'gw je mu ta'n teli gjasultiggw muta gis geitoq ms't goqwei. ²¹Nn'jantut, pa na mo ilsumsultigus na tujiw ml'gita'sultitesnu ta'n tujiw qamultitesnu Nisgameg. ²²Ta'n goqwei Gjinisgam pipanimugg, ignmugsitesnu muta tela'taqati'gw ugt'tplutaqanml aq tetapua'lugg. ²³Ugt'tplutaqanml na ta'n goqwei pipanimugsi'gw tla'taqatinenu. Amuj gtlams'tug Se'sus Westawulg. Negm na Gjinisgam uggwisl. Amuj gsaltulti'gw st'ge' ta'n Gjinisgam pipanimugsi'gup. ²⁴Ta'n wen tela'tegej ugt'tplutaqanml, apji majulgwalatl Gjinisgaml aq Gjinisgaml wijitgweiatl. Geitu'gw ula na teliaq aq Gjinisgam wijitgweiusgi'gw muta gisi ignmugsi'gup Wejuli Nisgam.

**Gis nenuatoqs'p mimajuinu'g
ta'n gegguna'titl Wejuli Nisgaml**

4 ¹Nn'jantut, mut 'gtlams'tmnew ta'n te's'g goqwei mimajuinu'g teluejig. Awna tmg ugt nu'gwatmug ta'n goqwei teluepnig aq na 'gji'tutoqs'p pa na tluetis ta'n Gjinisgam tel puatg. Ula amujpa tela'taqatioq muta nujiagsua'-tijig niganigjitegewinu'g eimu'tijig ta'n telgi'g ugs'tqamug. ²Telimuloq ta'n nenuatoqs'p mimajuinu'g ta'n gegguna'titl Wejuli Nisgaml. Ta'n tujiw mimajuinu'g gis tlimugsioq Se'sus Westawulg gis mimajuinu'g ula ugs'tqamug, na tujiw geitutoqs'p wegla mimajuinu'g gisi msnma'tipnn na Wejuli Nisgaml. ³Ta'n wen tluet Se'susal mo mimajuinu'g siligupnn na negm mo gegguna'gul Wejuli Nisgaml. Awna getanatl Westawulg. Gis telimuloqop negm ta'n getanatl Westawulg na gisi pgising'p ugs'tqamug.

⁴Nn'jantut, gilew na Gjinisgam un'jang, aq wissuignemoq negmow ta'n getana'titl Se'susal. Ula na gis teliaq muta negm ta'n wijitgweiusgioq na me' melignat je mu Gjinn'tu ta'n eig ugs'tqamug. ⁵Egsu gina'mua'tijig pewatmi'-titl ta'n goqwe'l Gjinisgam mo pewatmugul ugs'tqamug aq wije'l wesgutmi'titl. Ta'sijig mimajuinu'g ta'n mo getlams'tua'tigul Se'susal gesatmi'tij jigs'tuanew. ⁶Gjinisgam assumugsi'gw aq ta'n wen nenuatl Gjinisgaml gesatmi'tij jigs'tugsinew. Ta'n wen mo nenuagul Gjinisgaml mo gesatmi'ti'gw jigs'tugsinew. Na glaman gisi gji'jatesnu ta'n wen majulgwatg teliaqewei aq ta'n wen majulgwatg egsoq'on.

Siawi gsaltultinej muta Gjinisgam apiw gesalugsi'gw

⁷Nn'jantut, siawi gsaltultinej muta Gjinisgam apiw gesalaji mimajuinu'. Ta'n wen gesalaji mimajuinu', negm na Gjinisgam un'jann aq nenuatl

Gjinisgaml. ⁸Pa na nat wen mo gesalaqwi igtigi, na elg mo nenuagul Gjinisgaml muta Gjinisgam apjiw gesalaji mimajuinu'. ⁹Gjinisgam neia'tugsi'gup ta'n teli gsalaj mimajuinu' ta'n tujiw petgimateg wipsgunatl ugghwisl ugs'tqamug glaman ml'gigno'ti gis ignmugsi'gw mimajultinenu iapjiw muta ula Se'sus pegwatoqop ugjit ginu. ¹⁰Ula na giasgiwewei 'gsaltuaqan. Mo etenug ta'n tujiw gesalugg Gjinisgam gatu eteg na ta'n tujiw Gjinisgam gesalugsi'gw aq petgimateg ugghwisl ugjit nplin gujjieweigtug. Glaman Gjinisgam wel'te'tg ta'n ugghwisl gis tla'tegelipnn aq gisi apigsigtugsitesnu gtlue'utinal.

¹¹Nn'jantut, na wije teli gsaltultigw st'ge' ta'n Gjinisgam teli gsalugsi'gw.

¹²Mo eimug wen ta'n gis nemiatl Gjinisgaml gatu pa na 'gsaltultig'w, na Gjinisgam wijeiusieg aq gisa'lugsitesnu 'gsalanenu mimajuinu'g pa na wije aq teli gsalugsi'gw.

¹³Ta'n tujiw ula tela'taqati'gw na tujiw geitu'gw siaw majulgwalu'g Gjinisgam aq siaw wijitgweiugsi'gw, muta gisi ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml. ¹⁴Gis nmugg Nujiugs'tawi'wet aq telimugig igtigig na gujjuinu ta'n eig wa'so'q petgimappnn ugghwisl ugjit ugs'tawian mimajuinu ugs'tqamug. ¹⁵Ta'n wen teluet Se'sus na Gjinisgam ugghwisl, na Gjinisgaml iapjiw wijitgweiatl aq negm iapjiw majulgwatal Gjinisgaml. ¹⁶Gis geitu'gw Gjinisgam gesalugsi'gw aq ne'gaw getlams'tmu'g. Gjinisgam apjiw gesalaji mimajuinu' na glaman ta'n wen apjiw gesalaji igtigi na siaw majulgwatal Gjinisgaml aq Gjinisgaml siaw wijitgweiatl. ¹⁷Getu' gsalugg Gjinisgam st'ge' tetuji gsalugsi'gw. Ma' jipasultiggw ta'n tujiw na na'gweg iga'q ta'n Gjinisgam ilsumata mimajuinu'. Na ml'gito'ltitesnu muta na piltuei mimajuaqan gis mesnmug'up ugs'tqamug na wije aq na iapjiwewei mimajuaqan Se'sus geggung. ¹⁸Ta'n tujiw Gjinisgam gesal'g na ma' jipalaq. Lpa mo nugu jipalaq Gjinisgam muta geitu'n tetuji gsal'g. Na mimajuinu ta'n jipalatl Gjinisgaml na tel'te'tg Gjinisgam mu gesalgugul aq ugtapulgutal.

¹⁹Gjinisgam na gesalugg muta tmg gesalugsi'gup ge's mu gesalagweg.

²⁰Pa na wen tluje gesalatl Gjinisgaml gatu masgelmajji Gjinisgam un'jang, na nujiugsuet muta mu gsalagul igtigl ta'n nemiatl, ma' gisi gsalagul Gjinisgaml ta'n mnaq nemiagul. ²¹Tplutaqan ta'n Gjinisgam telimugsi'gup tla'taqatinenu telueg na ta'n wen gesalatl Gjinisgaml amuj elg gsalatal Nisgam un'jann.

Na mimajuinu ta'n getlams'tasit gis wissuignet ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug

5 ¹Ta'n getu wen getlams'tasit Se'susal Westawulgul, negm na Gjinisgam un'jann. Na mimajuinu ta'n gesalatl ujil mawi gsalata wijig'tiliji. ²Geitu'gw tetapui gsaluggwig Gjinisgam un'jang ta'n tujiw gesalugg Gjinisgam aq majulgwatmu'gul Gjinisgam ugt'tplutaqanml. ³Musga'tu'g gesalugg Gjinisgam ta'n tujiw tela'taqati'gw ta'n telimugsi'gw. Ugt'tplutaqanml mo metue'gtu'gul ugjit tla'taqatinenu. ⁴Ta'n wen na Gjinisgam un'jann, na wissuignettes ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug. Na ugs'tqamug wissuignettesnu ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmu'gul muta getlams'tugg Se'sus. ⁵Na mimajuinu ta'n getlams'tuatl Se'susal na Gjinisgam ugghwisl na gis wissuignet ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mu wel'te'tmug.

Wen geggung iapjiwewei mimajuaqan

⁶Se'sus Westawulg pegising'p ugs'tqamug. Sign'tut'p samqwanigtug aq umal'tem etl gaqiguniep gujjieweigtug. Weji pgising'p mu pas'g sign'tugsin

gatu elg mal'tewiep gujjieweigtug. ⁷Na Wejuli Nisgam telimugsi'gw ula na teliaq. Ms't goqwei ta'n teluet na teliaqewei. ⁸Nesisgl ta'n gegnua'tugsi'gul Se'sus na Gjinisgam uggwisl. Wegla na ta'n tujiw Se'sus sign'tut'p, aq ta'n tujiw nepg'pnaq gujjieweigtug aq maw elg ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimugsi'gw. Wegla nesisgl wel'te'tmi'tij Se'sus na Gjinisgam uggwisl. ⁹Getlams'tmu'g ta'n mimajuinu'g telimugsi'gwig. Na amujpa 'gtlams'tmug ta'n Gjinisgam telimugsi'gw muta telimugsi'gup Se'sus na uggwisl. Ta'n goqwei Gjinisgam teluet me' getlamiaq je mu ta'n goqwei mimajuinu'g teluejig. ¹⁰Ta'n getu wen getlams'tasij Se'sus na Gjinisgam uggwisl giasgiw geitoq ta'n Gjinisgam teluep na teliaq. Gatu ta'n getu wen mo getlams'tuagul Gjinisgaml na telui'tatl Gjinisgaml na nujiugsuet muta mo getlams'tmug ta'n goqwei Gjinisgaml teluelipnn. ¹¹Gjinisgam teluep gisi ignmugsi'gup iapjiwewei mimajuaqan aq ta'n getu wen getlams'tuatl Gjinisgam uggwisl na gisi msng ula mimajuaqan. ¹²Ta'n getu wen getlams'tuatl Gjinisgam uggwisl na geggung iapjiwewei mimajuaqan. Gatu ta'n wen mo getlams'tuaqul Gjinisgam uggwisl mo geggumug ula mimajuaqan.

Gisi gji'tutesg gugunmn iapjiwewei mimajuaqan

¹³Ms't ula weji wi'gmuloq gilew ta'n getlams'tasultioq Se'sus na Gjinisgam uggwisl glaman gisi gji'tutoqs'p nige' geggummoq iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁴Melgita'sulti'gw Gjinisgameg aq geitu'g jigs'tugsi'gw ta'n goqwei etamugg. Wegla goqwe'l wel'te'tgl na ignmugsitesnu ta'n tujiw pipanimugg. ¹⁵Pa na gji'tugg na Gjinisgam nutmugsi'gw ta'n goqwei pipanimugg, maw elg geitu'gw ignmugsitesnu ta'n goqwei etamugg.

¹⁶Ta'n tujiw nemioq gitapuow tela'teget na pata'taqan ta'n ma' nigtua'lagul Gjinisgaml na a'sutmessewatoqs'p muta Gjinisgam gisi apigsigtuatl aq gisi ignmuatal iapjiwewei mimajuaqan. Ula na teliaq gatu ma' pipanimuluoq a'sutmessewanew na mimajuinu'g ta'n ugt'pata'taqanmual gisa'la'tiji nigtua'lanew Gjinisgameg. ¹⁷Ta'n wen tela'teget ta'n goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug na pata'teget gatu egl na pata'taqann ta'n mo nigtua'lagul mimajuinu'g Gjinisgameg.

¹⁸Geitu'gw na ta'n wen Gjinisgam un'jann mo siaw pata'tegegw muta Gjinisgam uggwisl angweiatl aq Mn'tu ma' gis emegweiwagul.

¹⁹Geitu'gw ginu na Gjinisgam un'jang je tlia pugwelgig mimajuinu'g ta'n mo getlams'tasultigul Gjinisgaml na ilgwenji Mn'tu'l.

²⁰Geitu'gw na Gjinisgam uggwisl gisi pgisinnipnn ugs'tqamug aq gis nestuimugsi'gup ugjit nenuanew Gjinisgam ta'n getlamiet. Na elita'sualugg Gjinisgam aq elg uggwisl, Se'susal Westawulgul. Negm na giwnaqajewei Gjinisgam aq na mimajuaqan gis telimugsioqop na iapjiwewei mimajuaqan.

²¹Nijantut, mut emtoqwalanew 'nnuoqta'wg gisna igtigi ta'n mu nisgamaq.

Ta'puewei wi'gatign ta'n Sa'n ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na mimajuinu ta'n gis wi'g'g'p ula wi'gatign tel wi'tusit gisigu mawagnutmewinu. Ewi'gmuaji e'pilitl aq e'pit un'jang. Espite'lmatl na e'pilitl.

Nige' gisgug ta'sijig mimajuinu'g tel'te'lmi'tij e'pit na a'sutuo'guom aq un'jang na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig.

Ta'n wen ewi'g'g'p ula wi'gatign pipanimaji mimajuinu' gsaltultinew. Telimaji mu ultesgatultinew egsugina'mua'tiliji aq mu jigs'tuanew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Telimaji ta'n wenit aq a'sutmessewaji (1-3)

Nisgam ugt'tplutaqanm telueg gsaltultinenu (4-6)

Mo teltenug jigs'tuanenu ta'n goqwei egsugina'mua'tijig gegina'mua'tijig (7-11)

Na ugtejgewei ta'n ewi'gas'g ula wi'gatignigtig (12-13)

Gelu'lg Agnutmaqan

¹Ni'n na gisigu mawagnutmewinu. Me' tale'n e'pit. Ewi'gmuloq gi'l aq gn'jang muta geitu na Gjinisgam gisi mgn'sg'p. Teli gsaluloq st'ge' Gjinisgam telimugsig'up gsaltultinenu. Ms't ta'n nenmi'tij Gjinisgam ugteliaqeweim elg gesalugsioq. ²Gesaluleg muta geitueg teliaqewei ta'n wejiaq Nisgameg aq ula teliaqewei iapijiw gtlams'tmu'titesnen.

³Gjinisgam ta'n gujjiu aq ugguwisl ta'n teluisilitl Se'sus Westawulg etamgig ul'te'lmugsinenu jel tlia mo te'p'mu'tiggw. Etamgig ewlite'lmugsinenu aq ignmugsinenu wantaqo'ti 'ggamlamuninaq. Ta'n tujiw tla'tegetaq na apoqonmugsitesnu gsatultinenu aq gtlams'tmnenu teliaqewei ta'n wejiaq negmoweg.

Amujpa gsalatesnu igtig mimajuinu'g

⁴Wel'ta'si muta nutmaiap gn'jang me' majulgwatmi'tij na teliaqewei agnutmaqan st'ge' gujjiu ta'n eig wa'so'q telimugsig'up tla'taqatinenu. ⁵Tu's, mo pipanimulu majulgwatmn pilei 'tplutaqan gatu pipanimul tla'tegen na 'tplutaqan gi's gegnu'tmasulti'gup ta'n tujiw poqji gtlams'tmu'g'p na gelu'lg agnutmaqan. Ula 'tplutaqan telueg, "Gsaltultinej." ⁶Na tela'taqati'gw teliaqewei ta'n tujiw gesaltulti'gw aq gesalugg Gjinisgam, na tujiw majulgwatmu'gul Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Ula nutmoqop ta'n tujiw poqji gtlams'tmoqop 'tplutaqan.

Mut sa'se'wa'tunew ta'n goqwei Se'sus gis gagina'muep

⁷Pugwelgig mimajuinu'g al'ta'jig ms't tami ugs'tqamug muta getu' lue'wa'la'-tiji igtigi. Mo getlams'tmi'ti'gw Se'sus Westawulg pegisinnipnn ugs'tqamug aq we'gaw mimajuilin st'ge' ta'n pas'g mimajuinu. Na egsua'tijig aq getana'titl Se'-susal. ⁸Ango'tmug glaman apjiw msntoqs'p ta'n te's'g Gjinisgam teplumugsioq. Pa na mo tla'taqatiwoq ta'n Gjinisgam teluep na ma' msnmuoq ta'n goqwei Gjinisgam teplumugsioq. ⁹Ta'n getu wen sa'se'wa'toq ta'n goqwei Nujiugs'ta-wi'wet gis gina'muep na Gjinisgam mo wijitgweiwagul. Gatu ta'n getu wen siawi gtlams'tg, na Gjinisgam aq Gjinisgam uggwisl wijitgweiwa'titl.

¹⁰Pa na nat wen getu' mittugwalugsioq ugjit gina'mugsinew nat goqwei ta'n Se'sus mo gagina'muep, mut ul'ta'sualaw giguag aq mut tlimaw, "Etawei Gjinisgam ula'lulin." ¹¹Ta'n getu wen wel'ta'sualatl ala mimajuinu'l na apo-qonmuatal gina'munen egsuo'qon. Na pata'teget st'ge' ala mimajuinu'l pata'tegelitl.

Ugtejgewei agnutmaqan ula wi'gatignigtug

¹²Pugwelgl ta'n goqwe'l getu' tlimuloq gatu mo piami usgutmu ula wi'-gatignigtug. Awna getu' mittugwaluloq aq agnutmaioq. Na tujiw me' aji ulo'taqatitesnu.

¹³Geitu Gjinisgam gisi mgnapni ggwe'ji'j aq un'jang ta'n eimu'tiliji tet. Pewalijig wi'tugsinew.

Si'stewei wi'gatign ta'n Sa'n ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Negm ta'n tel wi'tut Gisigu Mawagnutmewinu gis wi'g'g'p ula wi'gatign. Ewi'gmuatl niganpuguiltilt a'sutuo'guomg ta'n teluisilitl Geius. Gepmite'lmatl Geiusal muta apaji apoqonmuaji igtigi ta'n getlams'tasultiliji. Pewalatl sawi apoqonmuan igtigi ta'n tujiw el'ta'lij na'tami se'g ugjit tlimanew mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Wesgumatl na ji'nmul teluisilitl Taiotlpe's ta'n teli ajgna'tutitl Nisgam ugtlgowaqan. Weli usgumatl na igtigl ji'nmul ta'n teluisilitl Temetlius.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Telimatl Geiusal wel'ta'sit ta'n tel nutmaj (1-4)
Gepmite'lmatl Geiusal ta'n tel gelu'lg ugtlgowaqan (5-8)
Wesgumatl ta'n Taiotlpesal gisi opla'tegelij (9-11)
Temitius tela'teget gelu'lg lgowaqan ugjit Nisgaml (12)
Ugtejgewei ta'n goqwei ewi'g'g'p ula wi'gatignigtug (13-15)

¹ Me' tale'n Geius. Ni'n na gisigu mawagnutmewinu. Mawi gsalul st'ge' Se'sus gis tlimugsi'gup gsaltultinenu.

² Nitap, etawei gi'l tajige'n aq ms't goqwei ula's'gtn ugjit gi'l. Geju'l wel'ta'sin ge's elugowt Se'sus.

Geius gepmite'lmut

³ Mawi ul'ta'si muta ta'sijig gtlams'tmewinu'g peita'jig ni'neg aq telimijig, gi'l me' tetapu tla'tegen st'ge' Gjnisgam tel puatg. Ne'gaw teli gtlams'tasin aq jigs'tmn na teliaqewei ta'n wejiaq Nisgameg. ⁴ Mo goqwei gisa'linug tli ul'ta'-sin st'ge' ta'n tujiw nutmai mimajuinu'g ta'n pa wije'i aq nn'jang na me' tetapu tla'taqatijig st'ge' ta'n Gjnisgam tel puatg.

Apoqonmug ta'n wen jugwa'lugsioq Nisgamewei agnutmaqan

⁵ Nitap, ta'n tujiw apoqonmaj gtlams'tmewinu'g aq wegla ta'n mu nenuawj, na tla'tegen ta'n goqwei Gjnisgam tel puatg. ⁶ Wegla gtlams'tmewinu'g teli-mugsieg'p a'sutuo'guomg na ta'n teli gsaljig. Siawi apoqonmug ta'n tujiw mit-tugwalultaq st'ge' Gjnisgam pewal'sg tla'tegen. ⁷ Ta'n tujiw maita'pnig tet ugjit mittugwalanew igtigi aq tlimanew na gelu'lg agnutmaqan, na mo pipani-ma'tigupni mimajuinu' ta'n mo getlams'tmli'ti'gw ugjit ignmuanew ta'n pas'g goqwei. ⁸ Ginu ta'n getlams'tmewinu'g amuj apoqonmuggwig, glaman maw lugutitesnu ugjit ta'n goqwei Gjnisgam tel puatg.

Taiotlpes getu' assumaji a'sutme'winu'

⁹Ewi'gmaqapnig na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig na'te'l gatu na ji'nm teluisit Taiotlpes mo jigs'tmuigw. Na'te'l getu' niganpugua'sit. ¹⁰Pa na mittug-walutes usguttes ta'n tel lugwej aq egso agnimit. Ta'n tujiw nitapaq tleiaultijig na'te'l getu' pisgwa'llanew wegla agnutmewinu' aq igtigi emittugwe'winu' a'sutuo'guomg na tujiw Taiotlpes naqa'laji pisgwa'llanew aq tewa'laji nitapa a'sutuo'guomg.

Tla'tega ta'n goqwei gelu'lg

¹¹Nitap, mut tla'tegew ta'n goqwei pata'tegewinu'g tela'taqatijig. Awna tla'tega ta'n goqwei gelu'lg. Ta'n wen siaw tla'teget ta'n goqwei gelu'lg negm na Gjinisgam un'jann. Ta'n wen na siaw pata'teget lpa mo nenuagul Gjinisgaml.

¹²Ms't wen weli usgumatl Temetliusl. Ta'n te's'g gelu'lg tela'tegej aq ta'n goqwei egina'muej musgalsit na glu'sin ji'nm. Ni'n elg weli usgumg. Geituoq ta'n goqwei telueieg na teliaqewei.

Sa'n getu' mittugwalaji witapa

¹³Me' pugwelgl ta'n getu' tlimul gatu mo piami tlimulu ula wi'gatignigtug.

¹⁴Awna pewatm mittugwalulin aq agnuttessnu.

¹⁵Etawei Gjinisgam ignmasg wantaqo'ti 'ggamlamung. Gitapaq ta'n eimu'tijig tet pipanimijig tlimulinew me' gesite'lm'sgig. Tlim ms't te'sijig nitapg me' gesite'lmijig.

Na wi'gatign

ta'n Ju't ewi'g'g'p

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ju't ewi'g'g'p ula wi'gatign aq telimugsi'gw alua'lanew egsugina'mua'tijig. Teluejig to'q getlams'tasultijig Se'suseg. Mo tetapua'taqati'gw aq Nisgam ugtapulata. Telimugsi'gw mo majulgwalanew aq mo telo'tiggw st'ge' negmow. Awna pewalugsi'gw atigneta'nenu ugjit Nisgam.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Ju't teluet ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit Nisgam ugmimajuinung (1-2)

Egsugina'mua'tijig (3-16)

Ju't telimaji ta'ni getlams'tasultiliji migwite'tmnew ta'n te's'g goqwei gis gina'masultiliji aq siaw lugowtl Nisgam (17-23)

A'sutmaqan getlams'tasultijig gis e'wmi'tita (24-25)

¹Ni'n na Ju't. Pemgopa'si aq ewi'gmuloq gilew ta'n Gjinisgam ugmimajui-numg. Gjinisgam na gujjuu iapji gsalugsioq aq Se'sus iapji angweiugsioq. Elugwewg Se'sus Westawulg. Ji'mej aq ni'n wijig'tieg.

²Etamg Gjinisgam ma'muni ewlite'lmulineq aq ignmulineq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq aq ma'muni gsalugsineq.

Mimajuinu'g ta'n teli egsugina'mua'tijig

³Nitaptut, getu' wi'gmuloq ugjit tlimulineq ta'n Gjinisgam teli ugs'tawugsi'gup aq ta'n teli gtlams'tmug. Gatu tmg munsaiuloq ml'gi lugowanew Gjinisgam aq na teliaqewei agnutmaqan. Igatmug ula gelu'lg agnutmaqan aq apji uli usgutmug. Gjinisgam gisi ignmuapni ms't ugmimajuinung. ⁴Ula amuj tla'taqatigw muta ta'sijig mimajuinu'g ta'n mu getlams'tmi'ti'gw st'ge' ginu tego'tmu'tijig ta'n mawi tgo'tmu'ti'gw. Mo wen gejiagwi wegla na nuji egsugina'mua'tijig. Tel'te'lma'titl Gjinisgaml ul'te'lmanew aq apigsigtmuanew muta welm'tulitl. Na siaw winsultijig aq siaw sespo'taqatijig. Mo menuega'tigul Gjiasusilitl na Gjisaqamawl teluisilitl Se'sus Westawulg aq mo getlams'tmi'tij negm na Gjisaqamaw ugjit ms't ginu. Gi's sa'q Gjinisgam teluep, mimajuinu'g ta'n tel tla'taqatijig st'ge' negmow ugtap'titaq. Ula ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug.

⁵Geitu gi's gina'mugsioq ta'n Gjinisgam tela'lapni Lesui'pa ge's eimu'tipnig paqtaqamigtug. Gatu migwite'lmuloq ta'n wet tua'lapni ljipte'gatig, na tel'gne'g ge's eimu'titeg paqtaqamigtug Gjinisgam gisa'lapni 'npu'tineq negla ta'n mo getlams'tasultiligupni. ⁶Elg migwite'lmoq ta'n Gjinisgam tela'lapni ansale'witgi' ta'n

puna'tu'tili'tipnn ugt'punual wa'so'q. Na mo welgwijultigupnig e'wmu'tinew ml'gig-no'ti ta'n Gjinisgaml gis ignmaji aq pun lugowa'tipnn. Na tujiw Gjinisgam gelpilapni pisqa'taqanapi'gtug aq pija'lapni laplusang ta'n etl oqonitpa'q. Ma' apgwa'lugwig glapis na gepme'g na'gwegl iga'qt'tal ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata. ⁷Migwite'lmuloq ta'n telalsultipnig na mimajuinugi'g tleiauwultipnig Satm aq Gamola aq igtigl gjiann gmetug. Na pata'taqatipnig aq sespo'taqatipnig. E'piji sespe'wa'tipni igtigi e'piliji aq ji'nmuq sespe'wa'tipni igtigi ji'nmu. Ta'n goqwei Gjinisgam tela'lapni na musga'toq ta'n tla'latal ta'n getu wenn wije goqwe'l tela'tegelitl. Ms't wen ta'n tela'teget st'ge' negla mimajuinugi'g ilsumut pija'lan ta'n mo naqa'suenug pugtew.

⁸Na nujiugsugina'mua'tijig tela'taqatijig st'ge' ta'n pewituti'tij. Sespo'taqatijig aq mo ignmua'tigul Gjinisgaml assumgunew. Pisuite'lma'tiji na mimajuinu' ta'n Gjinisgam gesite'lm'ji. ⁹Ta'n tujiw Mowiso'q nepgaq na tujiw gjiansale'wit ta'n teluisit Mise'l mo elsutmuagupnn na Gjinn'tu'l ge's etl gi'gaja'ti'teg ta'n wen msnatal Mowisal. Mo tepite'tmugup ilsuman Mn'tu'l gatu awna telimapnn, "Gisiteget ilsumultew." ¹⁰Gatu na nujiugsugina'mua'tijig pisuite'tmi'tij ta'n getu goqwei mo nestasultigw. Na telita'sultijig st'ge' wi'sisg muta tela'taqatijig ms't st'ge' ta'n tel puatmi'tij. Ge's telo'lti'tij na tujiw ma'muni pata'taqatijig. Na me' enmiaq gaq seioqwia'titaq aq nepmu'titaq. ¹¹Ma'muni mtue'tew ugjit negmow. Wije gis pata'taqatijig st'ge' ta'n Ge'no'q pata'tegep aq ma'muni puatmi'tij suliewei st'ge' Pe'lamo'q tel puatg'p. Na pata'taqatijig ugjit apangituewei st'ge' Pe'lamo'q tela'tegep. Mo pewala'tigul Gjinisgaml ilgwenmanew st'ge' Golao'q teli alua'lapnn Gjinisgaml. Na tel'gne'g'p Gjinisgam gisa'lapnn Golaal npmn. Na wije tla'laten ugjit wegla egsugina'mua'tijig. ¹²Ta'n tujiw mawatalultioq a'sutuo'guomg, na egsugina'mua'tijig peita'jig aq mo goqwei gelu'g tela'taqatigw gatu awna gisa'tu'tij amsala'sn aq gisa'lugsioq ntaqo'ltinew. Wesam mijultijig aq pas'g apoqonmatultijig. Mo apoqonmua'tigul wenn muta negmow pa wije aq alug ta'n mo wejianug gigpesan. Mo goqwei ignmua'tigul wenn muta na pa wije aq miti's ta'n mo minigw toqwa'q. Mo geggunmi'tigw iappiwewei mimajuayan muta negmow pa wije aq miti'g ta'n gewta'sijig muta mo minijgul. ¹³Pegisitu'tij winsuaqan ta'n getu tami el'ta'tij. Ta'n goqwei tela'taqatijig pa wije aq tgu'g ta'n tel na'taqamto'gu'titl pisew aq mjegei sitmug. Mo gis elita'sualuoq na egsu gina'mua'tijig ugjit me' goqwei st'ge' mo elita'sualuoq gloqowej ta'n elsing. Pija'lutaq laplusang aq iappiw i'mu'titaq oqonitpa'qigtug. Ma' iga'lam't glapis na na'gwegl iga'q ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata.

¹⁴Migwite'lmug na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Inaq. Na wetapegsipnaq Ataal gatu Atao'q gi's sa'q wigipnaq ge's mu Inaqo'q ugs'tqamuigweg. Inaqo'q gi's sa'q wigipnaq ge's mu wigulti'gw aq wesgumapni na egsugina'mua'tijig. Teluepnaq, "Gisiteget pgisintew maw pugwenniji ugtansale'witemg. ¹⁵Na tujiw ilsumatal ms't wenn. Gisa'lata lue'winu' ulmajo'ltinew. Ilsumata ugjit ta'n teli pata'taqatipnig aq ta'n tel winsmu'tipnig. Ilsumata ugjit te's'gl winjigl goqwe'l teluepnaq ta'n tujiw wesguma'titeg igtigi aq Gjinisgaml."

¹⁶Wegla nujiugsugina'mua'tijig wininultijig aq pilsima'tiji igtigi. Newtite'l-sultijig aq gesigaw ginuatmi'tij ta'n goqwei gis tela'taqatijig. Ginuala'tiji igtigi muta pewala'tiji tla'taqatinew ta'n pewatmi'tij.

Migwite'tmug ta'n Se'sus unaqapemg tel gegina'mugsigupnig

¹⁷Nitaptut, Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westawulg telimapni ugapostale'witemg ta'n goqwei tliatew. Amuj migwite'tmoq ta'n Se'sus unaqapemg

telimugsioqopnig. ¹⁸ Telimugsioqop, “Wejgu'aqal na'gwegl ta'n tujiw mima-juinu'g maligma'tital Gjnisgaml aq maligma'tiji igtigi. Pas'g 'gtu tla'taqatitaq ta'n goqwe'l pata'taqann aq winjigl.” ¹⁹ Na egsugina'mua'tijig gisa'la'tiji mima-juinu' amsalimanew aq nigtua'lanew a'sutuo'guomg. Na pas'g tela'taqatijig ta'n goqwei tel puatmi'tij muta na Wejuli Nisgaml mo wijitgweiagwi.

Apoqonmu igtig lien na gelu'lg awti

²⁰ Nitaptut, iapjiw apoqonmatultigw majulgwalanew Gjnisgam aq siawi gtlams'tmug. Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenmugsinew ta'n tujiw a'sutma'tioq.

²¹ Ta'n tujiw tam pas'g goqwei tela'taqatioq apjiw migwite'tmug ta'n Gjnisgam teli gsalugsioq. Apji lita'sualug Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westawulg muta ewlite'lmugsi'gw aq ignmugsi'gw iapjiwewei mimajuaqan.

²² Ewlite'lmug aq ula'lug mimajuinu'g ta'n megtua'titl Gjnisgaml. ²³ Naqa'-lug igtigig ta'n pemita'jig Mn'tua'gig. Apoqonmug majulgwatmnew na gelu'lg agnutmaqan. Ewlite'lmug igtigig ta'n wini angita'sultijig aq getu' winsultijig. Apoqonmug pun pata'taqatinew, gatu ango'tmug mu tela'taqatiwoq st'ge' negmow. Awna masgeltmug ms't pata'taqan.

Emtoqwalanej Gjnisgam

²⁴ Me'gite'Imanej Gjnisgam muta pas'g negm gisa'lugsi'gw iapjiw majulgwalanenu aq gis naqa'lugsi'gw pata'taqatinenu iapjiw. Pas'g gis la'lugsi'gw wa'so'q ta'n ms't te'si'gw ma'muni ulgwijultitesnu. ²⁵ Nige' emtoqwalanej Gjnisgam muta negm na Nujiugs'tawi'wet. Emtoqwalanej muta 'Gjisaqamaw Se'sus gisi ugs'tawugsi'gw. Emtoqwalanej muta pajiji gepme'g, pajiji mawignat, geggung ms't ml'gigno'ti aq gisi assumaji ms't mimajuinu'. Na gis tele'g'p ge's mu ugs'-tqamu gisitoqop, wijei tele'g nige' aq iapjiw siaw tle'tew. Na tliaj.

Ugtejgewe'l

ta'n goqwe'l me' enmiaq tliatal

Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Sa'n eig'p na mnigu teluisig Patmos ta'n tujiw Se'susal telimt'pnn pugwelgl goqwe'l aq musga'tapnn pugwelgl goqwe'l. Sa'n ewi'g'g'p ta'n goqwe'l nutg'pnn aq ta'n goqwe'l nemitoqopnn. Ta'n goqwei Se'sus teluet na tliatew st'ge' ta'n ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

Sa'n ewi'g'g'p ta'n tujiw wegla getlams'tasultilipni gitnme'uteg muta getlams'tasultipnn Se'suseg. Ta'sijig we'gaw ne'po'tipnig muta majulgwalapnn Se'susal.

Sa'n telimapni ta'n te's'g goqwei winjig gaq seioqwa's'gt'tew aq ta'n te's'g goqwei ulmajo'qon naqas'gt'tew. Na pile'tew wa'so'q aq pile'tew ugs'tqamu. Ma' wen npmug na'te'l gisna ma' gsnugwagw. Getlams'tmewinu'g gis lita'sultijig wegla glusuaqann aq gisipugutmnew ta'n tujiw gitnme'uteg.

Mimajuinu'g mo wel'te'tmi'ti'gw ugjit ta'n teluegl wegla goqwe'l Sa'n nemitoqopnn aq nutg'pnn gatu wel'te'tmi'tij na Nisgam pemgopit ugtelege'wa'gim wa'so'q aq wisuignemata ta'ni getantaqatilipni we'gaw Gjinn'tu. Nisgam ignmuata ugmimajuinumg pisgwita'new pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu ta'n tujiw gaq wissuignemaj na getant'pni.

Mutt jipasiw ta'n tujiw gitmn wegla metue'gl goqwe'l ta'n tliatal ugs'tqamug. Awna lita'sual Se'sus aq lita'suate'n ta'n goqwei ujjl teplumsip ignmuan ta'n getlams'tasilitl negmeg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Sa'n telimugsi'gw ta'n weji wi'g'g'p ula wi'gatign (1.1-3)

Ewi'g'g ta'n Nisgam aq ugghwisl Se'susal na maw mujgajewe'gig (1.4-8)

Sa'n nemiatl Se'susal ge's gaqamilitl gigjiw llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul (1.9-20)

Sa'n ewi'g'g toqwaqji'j agnutmaqan ugjit te's newte' a'sutuo'guom ta'n eteg

E'siaewa'gig (2.1-3.22)

Nisgam ta'n teli emtoqwaluj wa'so'q (4.1-11)

Na wi'gatign aq Nisgam ugji'gluewji'jml (5.1-6.17)

Nisgam ugmimajuinumg gegnugwatasultiliji ugtugwejanuaq (7.1-8)

Ta'nig emtoqwala'titl Nisgam l wa'so'q (7.9-17)

Llaigneg te's'gl pipugwaqann (8.1-11.19)

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam (12.1-18)

Na tapusijig wi'sig (13.1-18)

Nisgam ugji'gluewji'jml aq ta'ni majulgwalgwi'titl (14.1-5)

Nesisijig ansale'wijig gelusultijig (14.6-13)

Ta'n Nisgam tla'lata lue'winu' (14.14-20)

Sa'n nemiaji llaigneg te'siliji ansale'wiliji aq nemitoq qospem teliangamgug tlamglen (15.1-8)

Llaigneg te'sijig wowg (16.1-21)

Na mesgi'g gjigan teluisig Papilan gaq seioqwa'tas'g (17.1–19.4)
 Nisgam ugji'gluewji'jml malie'wilitl (19.5-10)
 Negm ta'n teluisit Nisgam Ugglusuaqanml pemi'puluelitl wape'litl te'sipowl
 (19.11-21)
 Sa'n wesgutg pituipnnaqnipunqeg (20.1-6)
 Gjimm'tu wissuignemut (20.7-11)
 Ta'n tujiw Nisgam ilsumaj mimajuinu' ugs'tqamug (20.12-15)
 Na pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu (21.1-8)
 Na pilei gjigan ta'n teluisig Selusalem (21.9–22.5)
 Ta'n tujiw Se'sus pgisintew (22.6-21)

**Ta'n goqwei Se'sus teluet tliatew
 ewi'gas'g ula wi'gatignigtug**

1 ¹Se'sus Westawulg teluep aq musga'toqopnn ta'n goqwe'l me' tel'gne'g tliatal aq Sa'n ewi'g'gl ula wi'gatignigtug. Gjinisgam pewalaji mimajuinu' ta'n elugowgwi'titl gi'tu'tinew wegla goqwe'l glaman ms't musga'tuapnn Se'susal. Na tujiw Se'sus wej petgimatl ugtansale'witeml ugjit tliman Sa'nal aq musga'tuan wegla goqwe'l. ²Sa'n ewi'g'g'p ms't goqwei nemitoqopn aq ta'n goqwe'l telimut'p. Ula na Gjinisgam ugtwi'gatign aq ta'n goqwe'l Se'sus Westawulg musga'tuapnn. ³Ta'n wen egitg aq tela'teget ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug na ulgwija'sitew aq ulapettew. Ta'n wen jigs'tg aq majulgwatg ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug ulgwija'sitew aq ulapettew muta na na'gwegl pem tepawa's'gl ta'n tujiw wegla ta'n goqwe'l ewi'gas'gl tliatal.

**Sa'n pewalaji witapa emtoqwalanew Gjinisgaml
 aq Gjinisgam ugkwisil**

⁴Ni'n na Sa'n. Ula wi'gatign ewi'gmuloq gilew ta'n tego'tmu'tioqol na llui'neg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl E'siaewa'gi.

Etamg Gjinisgam ul'te'lmugsinew jel tlia mo te'p'mu'tiwoq aq ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Gjinisgam na ta'n iapji mimajit wa'so'q, gis mimajip ge's mu ugs'tqamu gisita's'gtugweg aq apaja'sitew ugs'tqamug. Elg etamg na llui'neg te'sisgegsijig wa'so'qewei mjijaqamijg ta'n eimu'tijig ta'n Gjinisgaml pemgopilij, na wije' ignmugsinew. ⁵Elg etamg Se'sus Westawulg wije' ignmugsinew. Na iapijw teluet aq tela'teget ta'n goqwei teliaqewei. Amg-wesewa'j ta'n Gjinisgam minua'lapnn mimajin iapijw. Mestai assuteget ta'n te'siliji niganpugultiliji ugs'tqamug. Gesalugs'gw aq ta'n tujiw etli np'geg guj-jieweigtug, gisa'toqop gtlue'utiminal apigsigta's'gtn. ⁶Ignmugs'gw assusultinenu st'ge' elege'wijig aq lugowanenu st'ge' patlia'sg ugjit Gjinisgam na ujjl. Nige' emtoqwalanej Se'sus muta pajiji gepme'g aq iapijw ignmuanej assumugsinenu. Na tliaj.

⁷Jigs'tuigw, pgisintew alugwigutg aq ms't wen ugs'tqamug nmiatal. We'gaw ta'nig gisa'la'tipnn ulmaje'n guj-jieweigtug na nmiata. Mimajuinu'g ta'n piltua-pegultijig ugs'tqamug ms'go'ltitaq aq atgitemultitaq. Na ula tliatew ta'n tujiw apaja'sitew. Na tliaj.

⁸Gisiteget na Gjinisgam aq teluet, “Amg-wesewa'juiaq aq ugtejgewa'juites. Iapji mimaji, eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq ap apaja'sia's ugs'tqamug. Ni'n na Gjinisgam ta'n mawignai.”

Sa'n nemiati Se'susal

⁹Ni'n na Sa'n. Getlams'tasi st'ge' gilew. Na mimajuinu'g emegweiugsig'gw muta ignmugg Gjinisgam ilgwenugsinenu aq ugs'tawugsinenu gatu me' majul-gwalug Gjinisgam aq siaw lugowug jel tlia alt mimajuinu'g emegweiugsig'gw. Gatu Se'sus ignmugsig'gw gisipugutmnenu. Ni'n eim na mnigu ta'n teluisig Patmos. Na'te'l iga'lim'p muta agnutmap Gjinisgam ugtwi'gatign aq wes-gumg'p Se'sus. ¹⁰Newt aqantie'umg, na Wejuli Nisgam gisa'lit nutuan nat wen ta'n gelusit ugtejg ta'n ni'n gaqami. Teltoqsit st'ge' mesgi'g pipugwaqan. ¹¹Ula teluet, "Ta'n te'sg goqwei nemitun wi'ge'n wi'gatignigtug aq ula wi'gatign lgitmu na llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl na gjigann teluisultigl Epesus, Smalna, Pelgamum, Taiataila, Sal'tis, Pilatelpia aq Leiotisia."

¹²Ta'n tujiw apsgulapa'si ugjit gi'jian ta'n wen gelulit na nemituan llaigneg te's'gl wasoqonmaqann ta'n wasoqwegl g'p'taq llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul. Wasoqonmaqanatgul wejitas'gl wisaw suliewei. ¹³Nemi'g nat wen teliangamgusit st'ge' Mimajuinu'alsip. Gigjiw gaqamit na wasoqonmaqanatgul. Nasguatl pitu'gunn ta'n we'gwalatl ugawatg. Nasguatl maqisqanqa'silitl ugtispisunml ta'n wejitasilitl wisaw suliewe'l. ¹⁴Usapun teli wape'g st'ge' wastew gisna jijgluewjuapi. Ugpugugul telategl st'ge' sisuei. ¹⁵Uggwatl telategl st'ge' gelu'lg wisawo'q ta'n gisi wasoqota's'g. Ta'n tujiw gelusij teltoqsit st'ge' mesgi'g gaps'gw. ¹⁶Llaigneg te'siliji gloqowejg gennaji ugpitn inaqanei aq ugtung tewasgmi'litl espo'qwasilitl etuiw gi'g. Ugsisgw teli gsateg st'ge' na'gu-set ta'n mawi gsaset. ¹⁷Ta'n tujiw nemi'geg mesqanatesin maqamigeg pa wijei aq wen nepg. Toqo e'w'g ugpitn inaqanei aq sama'lit 'ntlmaqaneg. Teluet, "Mut jipaqa'siw. Ni'n na eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' ittes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq. ¹⁸Ni'n na nepmap gatu nige' ap mimaji aq mimajia's iapijw. Ml'gigno'ti geggunm aq gis gisa'la's 'npuinu'g ap mimajultinew gisna siaw i'mu'tinew ta'n 'npuinu'g eimu'tijig. ¹⁹Wi'ge'n ta'n goqwe'l nemitunn, ta'n goqwe'l eigl aq ta'n goqwe'l tliatal. ²⁰Angam na llaigneg te'sijig gloqowejg ta'n eimu'tijig npitn inaqanei aq maw na llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul. Na gloqowejg telgita'sijig st'ge' na llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n angweiwa'tiji ms't mimajuinu' tego'tmu'tilij llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml. Na wasoqonmaqanatgul telgita's'gl st'ge' llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml."

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Epesuseg

2 ¹Na tujiw telimit, "Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tiliji na a'sutuo'guom ta'n eteg Epesuseg. Tlim tlimanew mimajuinu' ta'n angweiwaji ula agnutmaqan,

"Ni'n na ta'n genn'g llaigneg te'siji gloqowejg inaqanei npitn. Gaqami ta'n llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul etegl. ²Geju'loq ms't goqwei gis tla'taqat-qioq. Geju'loq ta'n teli attignita'ioq aq ta'n tel siaw lugowioq jel tlia emegweiugsioq. Geitu mo gesatmuoq ta'n goqwe'l elue'ultijig tela'taqati'titl aq ta'n goqwei telua'ti'tij. Ta'n tujiw alt mimajuinu'g tel'te'tmi'tij na Se'sus ugapostale'witemg, gejiqig egswa'tijig muta wesgijiangamgusultijig. Gis angamoqig aq geituoq ta'n goqwei gis thuejig mo wijei aq ta'n goqwei gis tla'taqatijig. ³Siaw majulgwalog Gjinisgam je tlia gitnma'tioq aq mimajuinu'g emegweiugsioq ta'n tujiw elugowioq ni'n. ⁴Gatu mo wel'te'tmuluoq ta'n teli gsaliog nige' muta

mo teli gsaliwoq nige' st'ge' ta'n tujiw amgweseweieg nenuioq. ⁵Na migwite'tmug ta'n teli gsaliwoq amgweseweieg. Amujpa gawasgita'sultioq, jiglita'ioq lue'utigtug aq tela'taqatioq st'ge' ta'n tujiw poqji gtlams'tmu'tioq. Pa na mo tela'taqatiwoq na pgisintes ta'n eimu'tioq aq apaji ugsua'tultoqs'p na waso-qonmaqanatgw ta'n geggunmoq. ⁶Gatu wel'te'lmuloq ta'n tujiw masgeltmoq pata'taqann ta'n Niggole'tanewa'jg tela'taqati'tij muta ni'n alt masgeltman.

⁷"Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mima-juinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na ignmua's mgnmn aq malqotmn na wa'so'qewe'l minijgl. Ula minijgl nastegl na miti'sg ta'n nigweijg wa'so'q. Ta'n getu wen gis malqottal na apjiw mimajitew.' "

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Smalnaeg

⁸Na tujiw telimit, "Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na a'sutuo'guom ta'n eteg Smalnaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

" 'Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq. Nepmap gatu nige' apajipei. ⁹Geju'loq gitnma'tioq aq ewlututioq, gatu milesultioq muta ta'n goqwe'l ignmuloqop wejiaqal Nisgameg. Geitu ta'sijig mimajuinu'g ewlimugsioqig. Epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei. Tel'te'tmi'tij majulgwalanew Gjinisgaml gatu awna majulgwala'titl Gjimm'tu'l. ¹⁰Mut jipa-qita'new je tlia apugjig welmajeiugsitoqs'p. Na Gjimm'tu gisa'lultew ta'sioq laplusang pija'lugsitoqs'p. Wejeiugsitoqs'p glaman gisi gji'tutew gilew giasgiw majulgwalinew. Amasgipnugsitogs'p metlasuguna'q. Mut punia'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq ni'neg aq ne'gaw majulgwalinew je tlia ne'po'qsioq muta ignmultoqs'p pilei mimajuqaan.

¹¹"Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mima-juinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug ma'minui npmug muta ma' liegw Mn'tua'gig.' "

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Pelgamumeg

¹²Na tujiw telimit, "Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pelgamumeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

" 'Ni'n na negm ta'n geggung espo'qwasit ta'n etuiw gi'g. ¹³Geju'loq wigul-tioq ta'n Gjimm'tu etli assusij. Me' melgi gtlams'tasultioq ni'neg aq me' elita'sua-lioq jel tlia na ji'nmaq teluisaitaq Antipas etl ne'po'teg ta'n Gjimm'tu etli assusij muta mu mimugwa'tugup ta'n teli gtlams'tg. ¹⁴Gatu nat goqwe'l mu wel'te'tmuluoq muta na'te'l alt mimajuinu'g tela'taqatijig ta'n Pe'lamo'q gagina'muep. Gi's sa'q Pe'lamo'q telimapnn Pe'laqal ta'n goqwei tl gisa'lapni Lesui'pewaqi' pata'taqatinew. Telimapnn Pe'laqal gina'muanew Lesui'pewaqi' sespo'taqatiliji aq malqotmli'tij na wius ta'n igtigig mimajuinu'g gis ignmua'tiji 'nnuoqta'wg. ¹⁵Ta'sioq mawo'ltioq maw na mimajuinu'g ta'n majulgwatmi'tij ta'n goqwe'l Niggole'tanewa'jg gagina'mua'ti'tij. ¹⁶Amujpa apajite'lmug. Pa na ma' gawasgi-ta'woq aq ma' jiglita'woq lue'utigtug, apugjig jugu'a's aq wissuignema's ta'sijig ta'n siaw pata'taqatijig. E'wates na espo'qwasit ta'n tewasga'sit ntung.

¹⁷"Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mima-juinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'tg lue'utigtug na sma's

wa'so'qewei mijipjewe'i. Ula mijipjewe'i teluisig manna aq mimgwa'tas'g. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug elg ignmua's wape'g gun'tew ta'n ewi'gas'g pilei wisun. Mo wen geitug ula wisun pas'g negm ta'n geggung na gun'tew.' ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Taiatailaeg

¹⁸ Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Taiatailaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n na Gjinisgam uggwisl. 'Npugugul telategl st'ge' sisuei aq 'ngatl tela-tegl st'ge' poqtaqiaq wisawo'q ta'n gisi wasoqwetas'g. ¹⁹ Geju'loq ta'n tel lugutiq. Na gesalioq aq gesaloqig igtigig. Elita'sultioq ni'neg, apoqonmatultioq aq siaw majulgwatmoq Gjinisgam je tlia gitnma'tioq. Me' pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'tuoqol ugjit ni'n nige' je mu ta'n tujiw poqji gtlams'tmoq. ²⁰ Gat u mu wel'te'tmuloq ta's'gl goqwe'l tel lugutioqol. Ignmuoq Jesepel siaw gina'muen ta'n goqwei getlams'tasij. Ula e'pit telui'tusit na niganigjitegewinu'sgw gatu elue'wa'laji mimajuinu'. Gina'muaji mimajuinu' pata'taqatinew. Gisa'laji sespo'taqatinew aq malqotmnew na wius ta'n mimajuinu'g e'wmi'tip ta'n tujiw emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wg. ²¹ Weli pgiji ignmaq ugjit gawasgita'sin aq jigla'sin lue'utigug gatu lpa mo getu' pun sespo'tegegw. ²² Na e'pit gisa'la's gsnugwan. Pa na ta'n wen siaw sespo'tegess ta'n na e'pilitl eginamuelitl, na gisa'la's ma'muniw ulmaje'nin. Ula tla'tega's muta mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigug maw na e'pilitl. ²³ Ta'nig majulgwala'titl na e'pilitl 'npu'tita. Ta'nig tego'tmu'tijig gjitta'q na ni'n geitaqig mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual aq ta'n telgwitgl uggamlamunual. Te's wen tli ugtapetew st'ge' ta'n tel pata'tegep.

²⁴ “Gatu na esgwia'tioq tleiwultioq Taiataila mo majulgwatmuoq ta'n goqwei Jesepel geginamuej. Mo igtig goqwei pipanimuloq tla'taqatinew muta mo jigs'tmuoq ta'n alt mimajuinu'g telui'tmi'titl Gjimm'tu lue'uti'l. ²⁵ Siaw ml'gi majulgwatmug na gina'masuti ta'n gi's gina'mugsioq, glapis 'pgisinin. ²⁶ Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug aq siaw lugowi'tij ni'n glapis 'npu'ti'tij, na iga'la's niganpugutuanew gaqaisg mimajuinu' tleiwultiliji pilue'l umutgiwal. ²⁷ Tel ignmuates assumanew igtigi mimajuinu' st'ge' ta'n nujj teli ignmuip assumanew mimajuinu'g. Lpa tli wissuignemata igtigi wijei aq ji'nm ta'n geggung gasawo'qewei pugumaqan aq pastesguaji t'pgwane'g wowg. ²⁸ Ignmua's gloqowejl ta'n nemu't ge's na'gu'set segewa'j.

²⁹ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij.' ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Sal'tiseg

3 ¹ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na gjigan teluisig Sal'tis. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n na negm ta'n assumaji na lluindeg te'siliji wa'so'qewei sg'tegmujg aq gennaji lluindeg te'siliji gloqowe'g npitng. Geju'loq ta'n tel lugutioq. Mimajuinu'g tel'te'lmugsioq wel majulgwaloq Gjinisgam gatu geitu mo majulgwalawoq muta mo gejiawoq. ² Amujpa ango'tmug ta'n goqwei tla'taqatioq aq

melgigna'tuoqol gijga'ji' goqwei ta'n tel lugo'woq Gjinisgam. Pa na ma' tela'taqatiwoq na apugjig ma' goqwei tela'taqatiwoq ugjit Gjinisgam. Geitu ta'n tel lugo'woq Gjinisgam na mo tela'taqatiwoq st'ge' ta'n tel puatg. ³Migwite'-tmug ta'n gegina'mugsioqop aq ta'n goqwei nutmoqop aq tetapu majulgwa-tmug. Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw lue'utigtug. Pa na mu ango'tmuoq ta'n goqwei tla'taqatioq, na tl jaqali pgisintes ta'n eimu'tioq. Lpa ma' gji'tuoq ta'n tujiw pgisintes pa wije aq mo geituoq ta'n tujiw gmutnes pgisintew giguag. ⁴Tegle'jioq ta'n eimu'tioq Sal'tis tetapua'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Gilew ta'n tela'taqatioq st'ge' ta'n tel pualuloq, ignmultoqs'p wije'winew aq wape'gno'ltinew muta gtlue'utiwal gis apigsigta'sgl. ⁵Na mimajuinu'g ta'n Gjinisgam westawiata ugwisunmual tel wi'gasultijig wi'gatignigtug ta'n Gjinisgam geggung wa'so'q. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug wapigno'tlaten aq ugwisunmual ma' gasa'tuagul na wi'gatignigtug. Nujj aq ansale'wijing tlima's wegla mimajuinu'g na nnaqapemg.

⁶“Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tiliji.”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Pilatelpiaeg

⁷Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pilatelpiaeg aq tlim tlimanew ula agnutmaqan.

“Ni'n na negm ta'n sape'wit aq iapijw tela'tegei ta'n teli tplumsi. Mestai assusi ta'n te'sg goqwei teplumut'pnaq na elege'witaq Ta'pito'q. Ta'n tujiw ga'qan pana'toq, ma' wen gisi ilta'tugw, aq ta'n tujiw ga'qan ilta'toq, ma' wen gisi pana'tugw. ⁸Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Jigs'tuigw. Gisi ignmuloq lugwewinew aq mo wen eimug ta'n tepignat ugjit naqa'lugsinew. Geitu mena'qana'tioq gat uapijw tela'taqatioq ta'n goqwei gis gina'muei aq mu petqwasultiwoq gilew na nnaqapemg. ⁹Jigs'tuigw! Negla mimajuinu'g epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei gat majulgwala'titl Gjimm'tu'l. Na gisa'la's nutgul'pa'sultinew ta'n tami emtoqwalioq. Na tujiw gji'jitutag ta'n teli gsaluloq. ¹⁰Siawi gtams'tmoq ta'n gis gina'muloq jel tlia gitnma'tioq. Ta'n tujiw pajiji mtue'tew iga'qt'tew ugjit ugje'wan ms't wen ugs'tqamug na tujiw angweultoqs'p. ¹¹Me' tel'gne'g pgisintes. Siawi ml'gig-tlams'tuigw aq siaw tla'taqatigw ta'n ne'gaw tel lugutioq glaman ma' wen gis ugsua'tugsiwoq ta'n Gjinisgam gisi tplumugsioq. ¹²Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na gisa'la's gepme'n aq qamin gjia'sutuo'guom wa'so'q. Iapijw wijit-gweiwatal Gjinisgaml st'ge' na gun'tewewei geligaqan ta'n apijw etegljia'sutuo'guom wa'so'q. Wi'gates ugtugwejang Gjinisgam ugwisunm aq na wisun ta'n teluisig Nisgamewei gjigan wa'so'q. Ula gjigan na pile'g Selusalem ta'n Gjinisgam nisa'tutew ugs'tqamug. Elg wi'gates pile'g ntwisunm ugtugwejang.

¹³“Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tiliji.”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmi'tij Leiotisiaeg

¹⁴Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmi'tilij Leiotisiaeg, aq tlim tlimanew ula agnutmaqan,

“Ni'n na negm ta'n teluisit, Tliaj. Iapijw tela'tegei ta'n goqwei teli tplumsi aq iapijw teluei ta'n goqwei teliaqewei. Ms't goqwei ta'n Gjinisgam assutg na

gisituap. ¹⁵ Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Mo piami gsatmuoq tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg gatu elg mo getu' awan'ta'suatmuoq. Gesatm menaqa tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg ge'sgmnaq awan'ta'suatmuoq. ¹⁶ Puna'lultoqs'p muta tel malite'tmoq ta'n Gjinisgam tel puatg. Alua'lultoqs'p pa wije'i aq nat wen tewlusgatg nunmip'teg p'tewei. ¹⁷ Telueioq, "Milesultieq, pugwelgl ta'n goqwe'l assutmeg, mo goqwei nuta'ma'tiweg." Meluijoqo mo geituoq ta'n teli ewle'jultioq aq mu milesultiwoq. Gilew pa na wije'i aq na mimajuinu ta'n nepapigwa't aq emisqe'g. ¹⁸ Na tujiw nestuimuloq. Pipanimiti aq ignmultoqs'p wisaw suliewei ta'n mujgajewei glaman milesultitoqs'p. Pipanimiti aq ignmultoqs'p wape'gl aligal glaman ul gnesultitoqs'p aq na tujiw mo ewpisultiwoq. Pipanimiti aq ignmultoqs'p ta's'g 'mpisun ugjit gpugugual glaman uli nmitaqatitoqs'p. ¹⁹ Mimajuinu'g ta'n gesalgig tlima's ta'n tujiw pata'taqati'tij aq ugtapula's muta pewalgig ms't goqwei tetapua'taqatinew. Gisite'tmug apjiw tetapua'taqatinew aq pun pata'taqatigw. ²⁰ Jigs'tuigw, apugjig apaja'sia's. Ga'qanigtug qamites aq metete'ga's. Pa na wen nutuij aq pana'tuij na ga'qan na pishwa'tes. Na tujiw tqoqpa'titesnen aq toqwataltesnen. ²¹ Ta'n te'sit wen wissuign'o'teget lue'utigtug na ignmua's witpituin ta'n pemgopi. Ni'n gis wissuignem'g'p Gjimm'tu aq nige' toqpieg nuji ta'n pemgopit elege'witewei mutputi.

²² "Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu ta'n etli tgo'tmu'tiliji." "

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

4 ¹ Na tujiw toqjuapa'si aq nemitu ga'qan panteteg wa'so'q. Nutmaq nat wen ta'n ugsitin pa wije'i aq mesgi'g pipugwaqan. Teluet, "So'qwia aq musga'tultes ta'n goqwei tliatew." ² Na smtug Wejuli Nisgam ilgwenit aq ela'lit wa'so'q. Na'te'l gisa'lit nmitun elege'wit ugt'pun aq nat wen pemgopit na'te'l. ³ Tel wasoqwamugsit pa wije'i aq mego'tigl gun'tal ta'n teluisigl jaspl aq gani-lian. Walqwan ta'n gesi paqtateg st'ge' na gun'tew ta'n teluisig emelalt gigo't-qotaqteg na elege'wit ugt'pung. ⁴ Gigo'tqopugultigl na elege'witewei ugt'pung na tapuisga'qal je ne'w igtigl elege'witewei ugt'punn. Tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g pemgopultijig na mutputi'l. Wape'gno'ltijig aq elege'witewei a'gusnn nasgmi'tij. Wegla a'gusnn wejitas'gl na wisaw sulieweiei. ⁵ Wasoqotesg paqtatesg ta'n elege'wit ugt'pun eteg. Nutaqig gaqtugwaq aq nat wen gesigawwet ta'n elege'wit epij. Nemitun lluigneg te's'gl saqsigwemgewe'l nigantug ta'n elege'witewei ugt'pung eteg. Na wegla saqsigwemgewe'l na lluigneg te'sijig wa'so'qewei mjiqaqamijg. ⁶ Nigantug na elege'wit ugt'pun nemitu nat goqwei teliangamug st'ge' qospem ta'n weli ewipg. Teli gsateg pa na wije'i aq plu'jaqamati.

Na ne'wijig mimajultijig ta'n teli angamgusultijig st'ge' wi'sisg gigo'tqopugultijig elege'witewei ugt'pung. Ugginnewal gitg nigantug aq ugpaqamuaq lpa waju'aqal ugpugugual. ⁷ Na amgwesewa'j teliangamgusit st'ge' pittalu. Ta'pue-wa'j teliangamgusit st'ge' latto'law. Si'stewa'j ugsisgw pa wije'i aq mimajuinu. Ne'wewa'j teliangamgusit st'ge' gitpu ta'n pemaqsing. ⁸ Na ne'wijig te'sijig gegguna'tiji asugom te'siliji unisqiwa. Te'sijig unisqi'g waju'aqal pugwelgl ug-pugugul, gitg g'p'taq aq epune'g etegl te'sijig unisqi'g. Na te's newtigis'g aq te's newtitpa'q na ne'wijig getapegia'tijig. Etlintutmi'tij,

“Gisiteget na Gjinnisgam ta'n sape'wit, gis ne'gaw sape'wit, aq iapijiw sape'-wite'w. Gisu'lg aq mawignat. Gis ne'gaw mimajit, iapijiw me' mimajit, aq apa-ja'sitew ugs'tqamug.”

⁹Te's na ne'wiji' mimajultijig getapegia'ti'tij, na emtoqwala'titl aq gepmite'l-ma'titl Gjinnisgaml ta'n epili' na elege'witewei mutputi. Ta'n tujiw miwatmua'-titl Gjinnisgaml ta'n iapijiw mimajilitl, ¹⁰na tujiw tapuisgegsijig je ta'pu gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig nigantug ta'n pempopilitl na elege'wilitl ta'n iapijiw mimajilitl aq emtoqwala'titl. Wisaw sulieweiei ugta'gusnmual iga'-tu'titl nigantug elege'witewei mutputi. Telima'titl,

¹¹“Gisiteget, gi'l na Gjinnisgam ta'n emtoqwaluleg. Tetaputeg ugjit ginu aq ms't wen ne'gaw emtoqwaluleg, gepmite'lmuleg aq me'gite'lmuleg. Telimuleg telignan, muta gisi't'p ms't wen aq gisitu't'p ms't goqwei. Ta'n tujiw wegla tel-te'tmu'tpnn na tujiw gisite'tmu't'pnn.”

Na wi'gatign aq Gjinnisgam ugji'gluwejji'ml

5 ¹Na nemi'g elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq genn'g inaqanei ugpi'tng na wi'gatign. Etu wi'gas'g. Te't'pja'tas'g aq llui'neg te's'gl pgu'a's'gl nastegl. Gjinnisgam ugwisunm gis ewi'gas'g te's' pgu'a'tas'g. ²Na nemi'g melgignat ansale'wit aq gesigaw pipanigesit, “Eig wen ta'n ignmut ml'gig-no'ti ugjit mna'tun te's' pgu'a'tas'g aq pana'tun na wi'gatign?” ³Mo wen eimug wa'so'q, gisna ugs'tqamug ta'n gis ignmut ml'gig-no'ti ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn. ⁴Mawi gsimtm muta mo wen eimug ta'n tetuji gepme'g ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn. ⁵Na gisigu mawagnutmewinu'g ta'n gaqamit gigjiw Nisgameg telimit, “Mut gaientmu. Ala angam na ta'n tel wi'tut 'pittalu ta'n wetapegsit Jutao'q' gisna tel wi'tut 'tepi'gnat niganpuguit ta'n wetapegsit na elege'witaq Ta'pito'q.' Gi's gis wissuigno'teget aq mna'tutew na llui'neg te's'gl pgu'a'tas'gl ta'n nastegl na wi'gatign.”

⁶Na tujiw nemi'g nat wen ta'n gaqamit gigjiw elege'witewei mutputi. Na tel wi'tut “ji'gluwejji'.” Teliangamgusit pa wije' aq gis ne'po'j. Gegguna'ji llui'neg te'siliji ugsmu' aq geggungl llui'neg te's'gl ugpu'gugul. Wegla ugpu'gugul na llui'neg te'sijig wa'so'qewei mji'jaqamijig ta'n Gjinnisgam elgimaji ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na ne'wiji' mimajultijig ta'n teliangamgusultijig wi'sisg aq na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g gigo'qopugutua'titl. ⁷Ji'gluwejji' eliet elege'witewei mutputi. Na elege'wit ignmuatl na wi'gatign ta'n genn'g inaqanei ugpi'tn. ⁸Ta'n tujiw ji'gluwejji' mesng na wi'gatign, na ne'wiji' mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig nigantug ji'gluwejji'l. Te's wen gegguna'tl nat goqwe'l st'ge' tapia'ji'g aq te'sijig geggunmi'tij wisaw suliewei wowl. Wegla wowg waju'peji'g weljema'gewei. Na weljema'gewei na a'sutmaqann ta'n Gjinnisgam ugmimajuinunmg telueji'g. ⁹Na wegla ne'wiji' mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g etlintu'tij,

“Telte'g aq ma'muniw gepme'g ugjit gi'l ugsua'tun na wi'gatign aq mena'tun na pgu'a'tas'gl muta ne'po'lg'p gatu nige' ap mimajin. Ta'n tujiw etli n'pmu't'p guji'jieweigtug na tujiw gmal'tem e'wmu't'p ugs'tawianew gaqaisg mimajuinu'g tleia'wultijig pilue'l umutgiwa'l ta'n telgi'g ugs'tqamu aq nige' ugtlue'utiwal gisi apigsigta's'g'pnn. Westawi't'pnig pugwelgi'g mimajuinu'g aq jugwa'lates Nisgameg. ¹⁰Nige' ignmuaji mimajultinew Gjinnisgam ugtelege'wa'gim aq lugowanew Gjinnisgaml st'ge' patlia'sg. Na niganpuguatmi'titew ugs'tqamu.”

¹¹ Na nemi'gig aq nutaqig pitu' pituipntnaqan te'sisgegsijig ansale'wijing aq je me'. Gigo'qopugultijig ta'n pemgopilitl elege'wilitl aq ta'n eimu'tilij gisigu mawagnutmewinu'g aq ta'n gaqamultiliji ne'wiliji mimajultiliji ta'n teli angamgusultiliji st'ge' wi'sisg. ¹² Ansale'wijing gesigwwejig,

“Na newte'jit ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugjiijgluewji'jml,' ne'po'tp gatu nige' mimajit. Telteg gugunmn ms't milesuaqan aq ms't ml'gigno'ti. Telteg gugunmn ms't ns'tuo'qon ugjit tla'tegen ms't goqwei aq gugunmn ms't ml'gigno'ti ugjit assuman ms't mimajuinu'g. Telteg ms't mimajuinu'g gepmite'lman, emtoqwalan aq miwatmuan ugjit ta'n goqwei gi's tla'tegelipnn!”

¹³ Na tujiw nutaqig ms't ta'n mimajultijig wa'so'q aq ugs'tqamug teluejig,

“Na elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq na negm ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugjiijgluewji'jml' me'gite'lma'g'tjig, gepmite'lg'tjig aq emtoq-walg'tjig. Telteg geggunmi'tij ms't ml'gigno'ti ugjit iapijiw assumugsinenu ginu aq ms't wen!”

¹⁴ Na ne'wijing ta'n teli angamgusultijig pa wije aq wi'sis teluejig, Tliaj.

Na tujiw na tapuisgegsijig je ne'wijing gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'-sultijig aq emtoqwala'tiji Gjinisgaml aq Gjinisgam ugjiijgluewji'jml.

Asugom te's'gl pgua'tas'gl mena'tas'gl na wi'gatign

6 ¹ Ap angamg negm ta'n teluisit Gjinisgam ugjiijgluewji'jml aq me' geggung na wi'gatign ta'n gepsoqwa's'g. Na llaigneg te's'gl pgua's'gl me' nastegl na wi'gatignigtug. Mena'toq na amgwesewei pgua's'g. Na tujiw nutaq newte'jit ta'n teliangamgusit pa wije aq wi'sis. Na telisawet st'ge' gaqtugwaw. Teluet, “Ula tet jugu'a!” ² Na nemi'g wape'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl te'sipowl geggung tapi'l ugpitng. Na ignmut elege'witewatp. Na tujiw eli'puluet ugs'tqamug aq wissuignemuaji igtigi.

³ Na tujiw Gjinisgam ugjiijgluewji'jml mena'tulitl ta'puewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nutaq na ta'puewa'j ta'n teliangamgusit pa wije aq wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a!” ⁴ Na megwe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl elgimut ugs'tqamug ugjit ejigla'tun ta'n tel sangewo'ltipnig aq gisa'lan mimajuinu'g matntultinew aq ne'pa'tultitaq. Na negm ta'n ali'puluet ignmut mesginnitl espo'qwasilitl.

⁵ Na Gjinisgam ugjiijgluewji'jml mena'tulitl si'stewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Na si'stewa'j ta'n teliangamgusit pa wije aq wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a!” Na maqtawe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl geggung mesgi' tetpaqign ugpitng. ⁶ Nutaq nat wen etlewo'gwet gigijiw na ne'wijing mimajultijig ta'n teliangamgusultijig pa wije aq wi'sisg. Telimatl na ali'puluelitl, “Ntuisgetu tapusijig supping waju'pejig glumgl ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigisg'g elugwej. Ntuisgetu asugom te'sijig supping waju'pejig te'sipowmann ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigisg'g elugwej. Mut mnaqana'tun mimei gisna moqopa'q.”

⁷ Na Gjinisgam ugjiijgluewji'jml mena'toq ne'wewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug aq nutaq ne'wewa'j ta'n teliangamgusit pa wije aq wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a.” ⁸ Na tujiw nemi'g wisawamugsit te'sipow eliet na'te'l. Na tapusijig ali'pulualatitl te'sipowl. Amgwesewei teluisit “Npuaqan” aq igtig teluisit “Npuinue'gati.” Na ignmujig assuman gal maqamigew ugs'tqamug. Assuma'titl te'silitl ne'wewa'jl mimajuinu'l ugs'tqamug. E'wmi'tij

matntimg, pestmo'qon, gsnugowaqan aq nipugtugewe'g wi'sisg ugjit ne'pa'-new mimajuinu'g.

⁹Na tujiw Gjinisgam ugjiigluewji'jml mna'tulitl na'newei pgua'sg ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nemi'gig mjiijaqamijg gmetug na patgulmesigaqan wa'so'q. Na ne'po't'pnig muta pestunmi'tipnn Gjinisgam ugtwi'gatign aq telimapni igtigi na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰Gesigawwa'tijig, "Gisiteget, gi'l na mawignan, sape'win aq iapijw tela'tegen ta'n teli tplumsin. Tali pgije'tew ilsumj aq ugtapulj mimajuinu'g ta'nig ne'po'qsieg'pnig ugs'tqamug?" ¹¹Na te'sijig ignmujig wape'gl aligal aq telimujig, "Me' gijga esgma'tigw glapis esgwia'tijig ta'n elugowa'titl Gjinisgaml ne'po'qsitaq st'ge' ta'n tel ne'po'qsioqop."

¹²Ta'n tujiw Gjinisgam ugjiigluewji'jml mena'tulitl asugomewei pgua'sg ta'n nasteg wi'gatignigtug, na maqamigew ma'muni maja'sg. Na na'gu'set punaset lpa wije' aq oqonaqpiluj maqtawe'g laqpilaqan. Tpegun'set telimgwa'sit st'ge' mal'tew. ¹³Na gloqowejg el nitjo'ltijig ugs'tqamug lpa wije' aq ta'n wen'ju'-su'n tel nisaaqal maqamigeg ta'n tujiw ma'muniw ugju'sg. ¹⁴Musigisg poqji gesga'sg lpa wije' aq wi'gatign gepsoqwa'sg. Te'sit gm'tn maja'lut ta'n eig'p aq ta'n te'sg mnigu maja'tas'g ta'n eteg'p. ¹⁵Na tujiw ms't wen mimugwasit gm'tnigtug. Negmow na elege'wijig, assusijig, g'pnno'lewijig, niganpugultijig sma'gnisg, milesuinu'g, aq melgigna'tijig, assusultijig aq assumujig. Eligasultijig elmalqeigtug aq gun'tewigtug. ¹⁶Etawaqtmua'tiji gm'tng aq gun'tal, "Nisita'tigw glaman mimugwalitesnen muta na newte'jit ta'n pemgopit elege'wi-tewei mutputi aq maw negm ta'n teluisig Gjinisgam ugjiigluewji'jml ma'muni uggwaiugtugsieg. Mo pewalaqatjig we'jugsinen. ¹⁷Tetaputesg's na'gweg nige' iga'q aq getu' ugtapulugsieg. Me' gatu ma'muni uggwaiugtugsiegig aq ma'saputawsultiweg."

Na gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g ta'n gegnugwatasultijig

7 ¹Na nemi'gig ne'wijig ansale'wijig gaqamultijig ugs'tqamug. Newte'jit gaqamit ugjiipenug, newte'jit gaqamit tp'te'snug, newte'jit gaqamit tg'snug aq newte'jit gaqamit oqwatnug. Na etl naqanmi'titl na ugju'snn ta'n wejgu'aqal ugjiipenug, tp'te'snug, tg'snug aq oqwatnug. Ugju'sn mu putuatnug maqamigew gisna apaqtug aq mu putuala'tigwi miti'sg. ²Gjinisgam gisi ignmuaji ansale'wiliji ml'gigno'ti ugjit assutman ugju'sn aq gisa'lan melgi ugju'sg ugs'tqamug aq maqatgwig putuatg. Ma' tela'taqati'gw glapis Gjinisgam telimaji tla'taqatinew. Na nemi'g igtig ansale'wit ta'n wejiet ugjiipenug. Geggung ta'n goqwei Gjinisgam getu' e'w'g ugjit gegnugwalanew uglugowinumg. Ula ansale'wit gesigaw glulaji na igtigi ne'wiliji ansale'wiliji. ³Telimaji, "Mut ignmatmnew ugju'sn putuatmnew ugs'tqamug gisna apaqtug aq mut ignmatmnew gwaqsultinew miti'sg glapis gis gnugwa'lugg Gjinisgam uglugowinumg ugtugwejanuaq." ⁴Ni'n telimimg na gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g gegnugwalujig ugtugwejanuaq. Wegla mimajuinu'g tleiawultijig ta'n te's nemigsulti'tij Lesu'paq wetapegsultijig. ⁵Gegnugwalujig newtisa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Juta. Gegnugwalujig newtisa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Lupn. Gegnugwalujig newtisa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Gat. ⁶Gegnugwalujig newtisa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig

na ji'nmaq ta'n teluisipnaq A'sl. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Naptali. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Mnasses. ⁷Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Simion. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq L'i'pai. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Issaqal. ⁸Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Sepuluan. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq So'sep. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Penjamin.

**Tel pugwelgig mimajuinu'g wa'so'q
ta'n mo eimug wen gis gimanew**

⁹Na tujiw nemi'gig gaqaisg mimajuinu'g weita'jig pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mo eimligul wenn gis gimanew. Wape'gno'ltijig aq gaqamultijig nigantug ta'n elege'wilitl eimlitl aq ta'n Gjinisgam ugji'gluewji'jml gaqamlij. Na mimajuinu'g gennmi'titl nipispaqann. ¹⁰Gesigawwa'tijig, "Gisi ugs'tawugsigup-nig Gnigaminu ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq Gjinisgam ugji'gluewji'jml." ¹¹Na ms't ansale'wijig gigto'qopugutua'titl ta'n elege'wilitl pemgopilij. Me' eimu'tijig nigantug Gjinisgam ugt'pung na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawag-nutmewinu'g aq na ne'wijig mimajultijig ta'n teliangamgusultijig pa wije' aq wi'sisg. Na ansale'wijig nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml. ¹²Teluejig,

"Teliaq ta'n teluejig na mimajuinu'g. Ms't wen iapjiw ginite'lm, espite'lm, gepmite'lm aq miwatmu Gisiteget ta'n emtoqwalg'tt. Amuj iapjiw tla'taqatitaq muta geitoq ms't goqwei. Mawignat aq assusit ms't goqwei. Na tliaj."

¹³Na tujiw newte'jit gisigu mawagnutmewinu pipanimit, "Nenajig wegla mimajuinu'g ta'n wape'gno'ltijig? Tami tleiauwultijig?"

¹⁴Telimg, "Saquamaw, mo gejaiaqig, gatu geji'jig." Telimit, "Wegla na mimajuinu'g ta'n gis saputita'jig ma'muni mtue'g amasgipnnaqan. Wape'gno'ltijig muta Gjinisgam gi's apigsigtmuapni aq gi's westawiapni. Tela'lapni ta'n tujiw getlams'tmli'tij Gjinisgam ugji'gluewji'jml gis ne'po'qsilitl guji'geweigtug, aq uma'tem e'wa'sg'p ugjit Gjinisgam apigsigtmuane'w ugt'lu'utiwal. ¹⁵Etna ugjit ignmujig pisgwita'new ta'n Gjinisgaml pemgopilij. aq lugowan tepgig aq na'gweg gja'sutuo'guom wa'so'q. Na elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi wijitgweiwaji aq angweiwaji. ¹⁶Ma' nugu guisulti'gw gisna ma' nugu gtu' samuqwo'lti'gw. Na'gu'set ma' nugu gis gaqsaqwi gisna pugtew ma' nugu gis nu'gwa'lagwi. Mo goqwei lgowaqanagwalug-wi'tigwi nugu. ¹⁷Na newte'jit ta'n tel wi'tut Gjinisgam ugji'gluewji'jml nige' pemgopit elege'witewei mutputi. Na iapji angweiwaji pa wije' aq ji'nm teli angweiwaji ugji'gluewji. La'lata tg'poqigtug ta'n samqwan ignmagwi'titew iapijwewei mima-juaqan. Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw."

**Ta'n tujiw mena'tasit ugtejgewei pgua'sg
ta'n nasteg wi'gatignigtug**

8

¹Ta'n tujiw Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'toq lluignegewei pgua'sg ta'n nasteg wi'gatignigtug, lpa wantaqa'sg wa'so'q ugjit aqataig ajiej. ²Na

nemi'gig llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gaqamultijig nigantug Nisgameg. Ignmujig llaigneg te's'gl pipugwaqann.

³Na igtig ansale'wit neia'sit. Geggung wisaw sulieweie'l wowl aq ignmut pugwelgl weljema'gewe'l. Eliet aq gaqamit gigjiw na patgulmesigaqan ta'n wejitas'g wisaw suliewei. Ge's Gjinsigam ugmimajuinumg etli a'sutma'tiliji ansale'wit pijo'toqol weljema'gewe'l wowigtug aq gegupa'latl na wowl wisaw patgulmesigaqanigtug ta'n eteg nigantug Gjinsigam ugt'pun. ⁴Ge's Gjinsigam ugmimajuinumg siaw a'sutma'tiliji na ansale'wit gaqamit nigantug Nisgameg aq nu'gwa'toqol pugwelgl weljema'gewe'l. Ge's na weljema'gewe'l nu'gwa'qal na mltutew wenaqa's'g. ⁵Na tujiw ula ansale'wit wesua'toqol glamuejuaps'gul ta'n etegl patgulmesigaqanigtug aq pijo'toqol wowigtug ta'n weljema'geweiaq etl nu'gwa'q'p glapis wajua'latl. Na eljiegetl ugs'tqamug. Ula gisa'toq pugwelgl wasoqotes'g aq gaqtugwawig. Sespe'pnaq ugs'tqamug aq na maqamigew maja's'g.

Ansale'wijig putuatmi'titl pipugwaqann

⁶Na tujiw na llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gennmi'titl llaigneg te's'gl pipugwaqann, gisgajo'tijig pipugutnew.

⁷Na amgwesewei ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq msi'gug, pugtew aq mal'tew nis'gl ugs'tqamug. Na suel aqataig ugs'tqamu nu'gwa'q. Suel aqataig miti'sg gaqamglilig aq ms't msigul' gaqamglegl.

⁸Na ta'puewa'j ansale'wit pipugwet. Nat goqwei ta'n teliangamgug st'ge' mesgilg gm'tn ta'n etlamglet. Apugjig paqasiaq apaqtug. Suel aqataig na samqwan ta'n eteg ugs'tqamug megwa's'g pa wije'i aq mal'tew. ⁹Ms't ta'n eimu'tijig na megwe'g samqwanigtug nepu'titgi'g aq ms't lapuguann ta'n etegl na'te'l getapa'qal.

¹⁰Na si'stewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq na mesgilg gloqowej etlamglet musigisg'tug st'ge' nu'gwa'luejgewei. Wet nisiet aq paqasiet suel aqataigl sipu'l aq tg'poqol ugs'tqamug. ¹¹(Ula gloqowej teluisit, "Wisqe'g.") Gisa'toq suel aqataig samqwan ta'n etegl ugs'tqamu wisqe'n. Pugwelgig mima'juinu'g nepmu'tijig ta'n tujiw esamuqwoltijig ula samqwan.

¹²Na ne'wewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'laji na'gu'set, tepgun'set aq gloqowejg sa'se'wa'sultinew. Nat goqwei oqonisgwa'latl na'gu'selitl aq na'gu'set mo saputasegw suel aqataig na'gweg. Tepgun'set aq gloqowejg mo saputasa'ti'gw suel aqataig wela'gw.

¹³Na tujiw nemi'g gitpu gnegg musigisg'tug alaqsing aq gesigawtoqsit. Teluet, "Mawi mtue'tew, mawi mtue'tew, mawi mtue'tew ugjit ms't wen ta'n wigit ugs'tqamug ta'n tujiw esgwiejig ansale'wijig pipugwati'tij."

Na psoqongewjig weita'jig mawi temig elmalqei

9 ¹Na na'newa'j ansale'wit pipugwet. Nemi'g gloqowej maqamigeg muta wet nisiep musigisg'tug. Ula gloqowej mimajit aq ignmut apt'sqi'gn ugjit pansaqamn na mawi tmig elmalqei. ²Na pana'toq na ga'qan aq mltutew tewoqwamig na'te'l pa wije'i aq na mltutew ta'n so'qwiaq mesgi'g pugtew. Tel pasi mltutewig jel mu na'gu'set saputasegw. ³Na psoqongewjig wet ne'ita'jig na mltutewigtug aq nisaqsultijig ugs'tqamug. Na ignmujig wi'siggesultinew mimajuinu' st'ge' alt juji'g ta'n teluisultijig sqolpiang gis appa'laji mimajuinu'.

⁴ Telimujig mu malqotmnew msigu'l, miti'sg gisna igtigl ta'n goqwei nigwegl. Telimujig pas'g asgaiwanew na mimajuinu' ta'n mo geggunmli'ti'gw Nisga-mewei gnugwaqan ugtugwejanuaq aq mu wen igtig. ⁵ Na mo ignmugwig ne'-pa'new na mimajuinu' gatu ignmujig wi'siggesultinew aq tli amasgipnnew ugjit na'nijig tepgun'sejig. Mimajuinu'g ta'n ula teli pga'lujig mawi ulmajeiultijig st'ge' ta'n tujiw sqolpian paqa'laj. ⁶ Ge's na na'nijig tepgun'setjig pemitaj'ig, na mimajuinu'g tl gitnme'waten lpa puatmu'titaq gisi npu'tinew. Gatu siaw mimajultitaq aq ma' npu'ti'gw.

⁷ Na psoqongewjig teli angamgusultijig st'ge' te'sipowg ta'n gnesultijig ugjit matnting aq nasgmi'titl wisaw sulieweiatpaqal st'ge' elege'wijig nasgmi'titl. Na telapewultijig st'ge' mimajuinu'g. ⁸ Usapunual pitaqal st'ge' e'pijig usapunual. Wipitua' gnisgwegl st'ge' pittalu'g wipitua'. ⁹ Gasawo'qewei aligal nasgmi'titl ugpugsunuaq. Ta'n tujiw pemaqsulti'tij, unisqiwa teltoqsultiliji st'ge' pugwelgig te'sipowg pem'tugu'tijig aq nujatejo'tu'tij pugwelgl tepaqann. ¹⁰ Na ugsuguniultijig st'ge' sqolpiang ugsuguniwal. E'wmi'titl ugsuguniwal ugjit wi'siggesultinew mimajuinu' ugjit na'nijig tepgun'sejig. ¹¹ Elege'wit ta'n assumaji apsoqongewjig na ansale'wit ta'n etli assusit na etl temig elmalqei. Tel wisungewut Apaton. Ula wisun na Lesui'pewei wisun ta'n teluet getmete'gniget. Na ansale'wit elg tel wi'tut Apolion na Gli'gewei ugtli'sutiow. (Ula wisun elt teluet wije'i na Gli'gewei tli'suti.)

¹² Na amgwesewei ta'n mawi mtue'geg gis pmiaq gatu me' tapusijig ansale'wijig pipugwetaq aq me' pugwelgl ta'n mawi mtue'tew wejgwa'tigl.

Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet

¹³ Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet. Nemitu na wisaw sulieweiei patgul-mesigaqan eteg nigantug Gjinsigam ugt'pung. Ne'wijig ugsmu' ta'n gnisgwegjig st'ge' wen'jitia'm ugsumu'g gaqamultijig g'p'taq ula p'ta'uti. Newte'jit ugsmu gaqamig te's ge'jigiaq. Nutaq nat wen etlewo'gwet. Na glusuaqann wet tuaiq negla ne'wijig ugsmu'g. ¹⁴ Asugomewa'j ansale'wit telimut, "Apgwa'l na ne'-wijig ansale'wijig ta'n eimu'tijig na mesgi'g sipu ta'n teluisig Iwple'tis." ¹⁵ Na ne'wijig ansale'wijig apgwa'lujig. Gelpisulti'pni'g glapis nige' muta gisgajo'ltijig ugjit ula giasgiw ajiej na ula na'gweg, ula tepgun'setewe'g aq ula newtipunqeg. El'tataq ta'n telgi'g ugs'tqamug ugjit ne'pa'new suel aqataig mimajuinu'. ¹⁶ Nemi'gig ugsmag'nisumuaq. Eimu'tijig ta'pu gasgiptnnaqan pitu' pituiptnnaqan te'sijig sma'gnisg. Ali'pulu'ala'tiji te'sipowg. ¹⁷ Nemi'gig sma'gnisg nasgmi'titl sma'gnisue'l ugpugsunual telamu'gl gesi mgwe'gl st'ge' sisuei, ewne'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig sappail, aq wisawe'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig suppliei. Na te'sipowg un'jiwal teliangamgugl st'ge' pittalu'g un'jiwal. Na ugtunuaq tewoqomigl pugtew, mtlutew aq nat goqwei teluisig suppliei. ¹⁸ Na pugtew, mtlutew aq suppliei ta'n tewa'tas'gl te'sipowg ugtunual ne'pa'tiji suel aqataig mimajuinu'g ugs'tqamug. ¹⁹ Na te'sipowg ugtunual melgignaqaq aq ugsuguniwal elg melgignaqaq. Na ugsuguniwal teliggl st'ge' mtesgmug aq na gnisgutug teliggl st'ge' mtesgmug un'jiwal. Te'sipowg e'wmi'tij ugsuguniwal paqa'lanew mimajuinu'.

²⁰ Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n mnaq ne'pa'gwi'ti'gw mu gawasgita'-sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utiglug. Mo pun emtoqwala'tigwi mn'tu'g aq 'nnooqta'wg ta'n wejitasijig wisaw suliewei, suliewei, wisawo'qewei, gun'tewei

gisna gmu'juei. Siawi emtoqwala'tiji wegla je tlia mo mimajultiligwi. Wegla 'nnuoqta'wg mo nemitaqati'gw, mo nutmi'ti'gw aq mo gisi al'ta'gwi'gw. ²¹Na mimajuinu'g mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigug. Awna siaw ne'pa'tiji igtigi, siaw maligo'tmi'titl puowinue'l, siaw sespo'taqatijig aq siaw gmutna'tijig nat goqwe'l.

Melignat ansale'wit geggung apje'g wi'gatign

10 ¹Na nemi'g igtig ansale'wit ta'n melignat wejgwi nisa'sit wa'so'q. Nas-guatl alugul aq g'p'taq un'jig walqwan eteg. Ugsisgw telateg st'ge' na'-gu'selitl aq ulugunn teliggl st'ge' geligaqann ta'n tela'tegl. ²Na geggung apje'g wi'gatign ta'n panteteg ugpitng. Inaqanei uggwat elpugua'toq gta'nug aq pata-tujei elpugua'toq maqamigeg. ³Gesigawwet. Teltoqsit st'ge' pittalu ta'n jigmi. Ge's sesgwej na nutaqig lluigneg te'sijig gaqtugwaq. Nat goqwei gaqtugwaq teluejig. ⁴Na getu' wi'gm ta'n teluep gatu wa'so'q nat wen telimit, "Mut tlimaw wen ta'n goqwei gaqtugwaq teluejig aq mut wi'gmu." Na glaman mo ewi'gmu.

⁵Na ansale'wit ta'n gaqamit gitg gta'nug aq maqamigeg nepsa'toq ugpitn inaqanei. ⁶Na wesgutg ta'n goqwei Gjinisgam getu' tlimaji ms't mimajuinu'. Ansale'wit elui'tmasit Gjinisgam muta iapiiw mimajit aq gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, aq ms't goqwei. Teluet, "Gjinisgam ma' nugu esmagw. Na apugjig tla'tegetew ta'n goqwei teplumsit. ⁷Ta'n goqwei mo geitas'gtug na Gjinis-gam gis telimapni niganigjitegewinugi'g ta'n elugoagwi'tipnn gi's sa'q. Ula na gaqa'tutew ta'n tujiw lluignegewa'j ansale'wit pipugwetew." ⁸Na ap gelulit nat wen wa'so'q aq telimit, "Lia na ansale'wit ta'n gaqamij gitg gta'nug aq maqamigeg aq ignmultew apje'g wi'gatign ta'n panteteg."

⁹Eliei ansale'witeg aq pipanimg ignmuin na wi'gatign. Na telimit, "Ula pewalul malqotmn. Tl seggut'tew st'ge' amuapu gatu gtlaminug asgo'tmultew."

¹⁰Wesua'tu apje'g wi'gatign aq malqotm. Wigapu'g st'ge' amuapu gatu ta'n tujiw gisi msa'tuaneg 'ntlaminug wisqe'g. ¹¹Na tujiw telimimg, "Siaw tlim igtigig Gjinisgam agnutmaqan aq ta'n goqwei tla'lata gaqaisg mimajuinu' tleiauwtiliji pilue'l umutgiwal aq elege'wiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu."

Tapusijig nujo'tegejig

11 ¹Ignmuimg nqaqanei ta'n wejitas'g gmu'j aq telimimg, "Lia aq nqate'n gjia'sutuo'guom wa'so'q aq na patgulmesigaqan ta'n eteg na'te'l. Mawgim ta'n te'sit mimajuinu ta'n emtoqwalatl Nisgaml na'te'l. ²Mut nqatmu llutaqan ta'n gigo'toteg gjia'sutuo'guomg muta na'te'l na maqamigew ignmu-jig mimajuinu'g ta'nig mu Lesui'peulti'gw. Wegla mimajuinu'g pisgwita'taq aq assutmi'titaq sape'wig gjigan ugjit ne'wisgegsijig jel ta'pu tepgun'sejig. ³Lgima's na'te'l na tapusijig nujo'tegejig ta'n elugowijig. Mun'tiewe'gne'l aligal nasgmi'titl. Tlima'tita mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan ugjit newt pituiptn-naqan jel ta'pu gasgiptnnaqan jel asugom te'suguna'qal."

⁴Wegla tapusijig nujo'tegejig na tapusijig miti'sg ta'n mimei wejiaq. Na miti's teluisijig olipiemnaqsi. Elg na nujo'tegejig na tapu'gl wasoqonmaqa-natgul ta'n gaqamigl gmetug ta'n Gisiteget assutg ugs'tqamu. ⁵Pa na nat wen gtu' gisa'laj tapusiliji nujo'tegelij ulmaje'new, na pugtew wet tuoqomig ugtu-nuaq ugjit nu'gwa'lanew aq ne'po'qsineu. Ta'n getu wen gtu' matnaj na gtme-tata. ⁶Ignmujig ml'gigno'ti ugjit gisa'tunew mo gigpesanug ge's telimaji igtigi

mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan. Ignmujig ml'gigno'ti ugjit gisi mal'tewa'-tun samqwan. Ignmujig ml'gigno'ti ugjit lgitman tel gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann aq nat goqwe'l ma'muniw mtue'tal ta'n telgi'g ugs'tqamug.

⁷Ta'n tuijw gaqi usgutmi'tij Nisgamewei agnutmaqan, na mesgilg wi'sis tualqa'sit mawi temig elmalqei ta'n mo enganateg eigtnug aq matnaji nujo'tegelij. Na wissuignemuji aq ne'pa'lujig. ⁸Na tapusijig npuinu'g elsma'lujig awtigtug. Ula awti eteg na mesgi'g gjigan ta'n Wa'soqewei Gjisaqamaw etl gujjiewto'-t'p. Ta'sijig mimajuinu'g telui'tmi'tij ula gjigan Satm aq alt telui'tmi'tij Ijpit. ⁹Gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'jig gjigan aq angama'tiji na tapusliji npuinu'g ugjit nesuguna'q jel aqataig. Ma' ignmua'tigwi nutqutalanew. ¹⁰Mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu wel'ta'sultijig muta na tapusitgi'g ne'po'tgi'g. Giso'qon wenaqiaq aq ignmualtultijig ignmatimgewe'l muta nige' ne'po'tgi'g tapusitgi'g ta'n welmaje'wa'tipnn pugwenniji. ¹¹Ta'n tuijw gisi nsuguna'qeg jel aqataig, Gjinisgam minua'laji na tapusiliji. Gaqama'sijig aq ms't wen ta'n nemiaji tetuji jipaqita'jig. ¹²Na tapusijig nutua'titl nat wenn. Gelu'lgwi'titl wa'so'q aq telimujig, "Sqowa'tigw." Ge's ta'n masgelmugwi'tiji elapultiliji, wenaqa'lujig wa'so'q alugwigug. ¹³Ge's pem unaqa'ti'tij, maqamigew ma'muniw maja'sg. Pugwelgl wen'ji'guoml seioqwiagl na gjigan. Lpa newte' wen'ji'guom ta'n eteg te'sgl newtiswa'qal seioqwiaq. Lluigneg pituiptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g ne'po'tipnig. Na esgwia'tijig mimajuinu'g mawi jipaqita'jig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml ta'n eimlitl wa'so'q.

¹⁴Nige' ta'puewei ma'muniw mtue'geg gis tliaqap. Ango'tmug muta si'stewei iga'qt'tew apugjig.

Na lluignegewei ansale'wit pipugwet

¹⁵Na lluignegewei ansale'wit pipugwet aq nutaqig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Teluejig, "Gisiteget aq Nujiugs'tawi'wet me' geggummi'tij ml'gigno'ti ugjit niganpugua'lanew ms't mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na Gisiteget iapijw assutg ugs'tqamu!" ¹⁶Na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g ta'n pemgopultijig nigantug Gjinisgaml el nutgultipa'jig aq emtoqwala'titl. ¹⁷Teluejig,

"Gisiteget, gi'l na Gjinisgam. Mestai assutegen. Iapijw eimu't'p aq iapijw i'ttes. Miwatmuleg muta ms't ml'gigno'ti geggummn aq teli e'wmn niganpuguassutmn ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁸Gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu mawi uggwaiugtasgig. Nige' gi'l elg wegain aq na na'gwegl gis iga'qal ta'n ilsuman ms't ta'n nepu'tipnig. Uli ignmuates gelu'gl ignmatimgewe'l na ms't ta'n elugowasgig. Negmow na niganigjitegewinu'g aq ms't gmimajuinumg ta'n gepmite'lm'sgig, je tlia etug milesultijig gisna etug mo milesuli'gw. Nige' iga'q ta'n getmeta'tes ms't mimajuinu'g ta'n getmete'tmi'tij ugs'tqamu."

¹⁹Na ga'qan ta'n eteg Nisgamewei gjia'sutuo'guom wa'so'q pana'tas'g. Nemitu na wisaw sulieweiei lisqli'gn. Etegl na tapu'gl sasqle'gl gun'tal ta'n ewi'gas'gl newtiswa'qal Nisgamewei 't'plutaqann. Na tuijw poqji wasoqotesg ugs'tqamug aq gaqtugwawig. Me' gatu sespnaq ugs'tqamug. Na maqamigew maja'sg aq msi'gug nisita'jig ugs'tqamug.

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam

12 ¹Na pajiji paqalaiwit muta nemi'g e'pit musigis'gug. A'su'na'q na'gu'selitl aq gaqamit tepgun'setigtug. A'gusn nas'g'g ta'n eimu'tijig

newtisgegsijig jel ta'pu gloqowejg. ²Tele'g aq apugjig un'janitew. Metuipnet aq atgitemit.

³Na igtig ta'n sigti paqalaiwit nemi'g musigisg'tug. Negm na mesgilg jipij-gam. Megwe'g aq luigneg te'satpa't. Te's un'ji nasg'g elege'witewatp. Gegguna-naji newtisgegsiliji ugsmu'. ⁴Na ugsuguni e'w'g mawa'lan suel aqataig gloqo-wejg aq nitjio'laji ugs'tqamug. Na tujiw eliet aq gaqamit nigantug na e'pilitl ta'n gisgaje'litl un'janilitl. Getu' malqomatl gopisunn ta'n teli nqase'g ugs'tqamuilij. ⁵Na e'pit ugs'tqamua'latl lpa'tujl. Ula lpa'tuj gaqigwetew, e'wte'w gasa-wo'qewei pugumaqan aq assuttew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na jipijgam mo gis malqomagul na mijua'ji'jl muta smtug ela'lut Nisgameg aq na elege'witewei mutputi ta'n pemgopilitl Nisgaml. ⁶Na e'pit wesmugwat paqtaqamigtug aq wesgowa'sit ta'n Gjinnisgam gisgaja'toqop. Na'te'l tli angweiwatal pituipntna-qan jel ta'pu gasgipntnaqann jel asugom te'sisgegiguna'qal.

⁷Na tujiw matnting poqjiaq wa'so'q. Na ansale'wit ta'n teluisit Mise'l aq unaqapemg ta'n ansale'witewiliji matna'titl jipijgaml aq unaqapemg. ⁸Jipij-gaml aq unaqapemg wissuignema'titl. Jipijgaml aq unaqapemg mo nugu wes-gowita'gwig wa'so'q. ⁹Tewaqtetesugujig wa'so'q. El nistesgugijig ugs'tqamug. Ula mesgilg jipijgam, lpa negm na mtesgm ta'n gi's sa'q elue'wa'laji pugwenniji mimajuinu' ugs'tqamug. Teluisit Gjinn'tu gisna Nujilue'wa'teget.

¹⁰Na tujiw nutaq nat wen gesigawwet wa'so'q. Teluet, "Nige' Gjinnisgam ugs'tawiata ugmimajuinung. Gaqi wissuigno'teget aq iapijw elege'witewitew. Nujiugs'tawi'wet ne'gaw geggung ml'gigno'ti aq ne'gaw ilgwenaji mimajuinu' ms't tami ugs'tqamug. Ms't ula teliaq muta Gjinn'tu gis eijltesgut wa'so'q. Te'sigisg'geg eliepn Nisgameg aq pisui iltutmuapni nitapina ta'n getlams'tua'titl Gjinnisgaml st'ge' ginu gatu ma' nugu Gjinn'tu tla'tegegw. ¹¹Nitapinaq wissuignema'titl Gjinn'tu'l muta na negm ta'n teluisit Gjinnisgam ugijjgluew-ji'jml gis wissuignemapnn ta'n tujiw etl gunieteg gujjieweigtug. Nitapinaq elg wissuignema'titl Gjinn'tu ta'n tujiw teluejig na gis tepiaq ta'n Se'sus gis tla'tegep ugjit ugs'tawianew. We'gaw wel'te'tmi'tij npu'tinew ugjit teliaqewei. ¹²Ul'ta'sultigw ta'n te'sioq eimu'tioq wa'so'q. Me' gatu mawi mtue'tew ugjit gilew tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu muta Gjinn'tu eig ta'n eimu'tioq. Ma'muni uggwaig muta geitoq mo 'pgije'nug tla'tegen ta'n goqwei tel puatg."

¹³Ta'n tujiw jipijgam geitoq jigltsegut ugs'tqamug, na poqt'tesguatl na e'pilitl ta'n gisi gugunapnn lpa'tujl. ¹⁴Na e'pit ignmut mesginniji unisqi'g st'ge' mesgilg gitpu. Wet jigl sumugwat ta'n jipijgam eig aq elaqsing ta'n usgowa'sitew paqta-qamigtug. Na'te'l tli angweiwaten newtipunqeg, jel tapuipunqeg jel aqatipunqeg. ¹⁵Ge's na e'pit wesmugwat, na jipijgam elusgatg samqwan pa wijei aq sipu. Ula sipu pemitg ta'n e'pit pemiet. Na jipijgam pewalatl tli npmin e'pilitl samqwanig-tug. ¹⁶Na maqamigew pans'g aq apoqonmuatl na e'pilitl. Ms't samqwan ta'n jipij-gam elusgatg pijjuuitg na elmalqeigtug. ¹⁷Lpa jipijgam ma'muni uggwaiugtuatl na e'pilitl aq naji matnaji e'pilitl un'jang. Jipijgam wegaiugtuaji ms't ta'n majul-gwatmi'titl Gjinnisgam ugt'tplutaqanml aq ta'n getlams'tua'titl Se'susal. ¹⁸Na jipij-gam pe'l naqa'sit aq gaqama'sit jajigtug samqwan.

Na wi'sis ta'n wet natqa'spega'sit apaqtug

13 ¹Na nemi'g wi'sis wejgwi neia'sit apaqtug. Geggunaji newtisgegsiliji ugsmu' aq geggungl luigneg te's'gl un'ji'l. Elege'witewatp nasg'g te's

ugsmu'l aq nat goqwei almimatl Gjinisgaml ewi'gas'g te's un'jig. ²Ula wi'sis teliangamgusit st'ge' na nipugtugewei gajuewj gatu uggwatl teligg' st'ge' mui'n aq ugtun teligg' st'ge' pittalu. Na jipijgam ignmuatl wi'sisl wije' telgi'g ml'gigno'ti st'ge' negmewei. Toqpijig maw jipijgaml na elege'witewei ugt'pung. Na wi'sis wije' tl niganpuguitew st'ge' jipijgaml. ³Newte' na wi'sis un'ji tetuji jile'g, suel npuaqan wejiaq, gatu nige' gisi npisitaq. Pugwelgig mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tujiw gis nemitu'tij ula aq majulgwala'titl na wi'sisl. ⁴Pugwelgig mimajuinu'g emtoqwala'titl jipijgaml muta gisi ml'gigna'latl. ula wi'sisl. Na ignmut ml'gigno'ti. Na mimajuinu'g emtoqwala'titl wi'sisl aq teluejig, "Mo wen telignagw st'ge' ula wi'sis. Mo wen eimug ta'n wissuignemagul na wi'sisl."

⁵Na nipugtugewei wi'sis eliamut al ginuen ta'n teli ntawe'g. Ta'n goqwei teluet amsaliman Gjinisgaml gatu Gjinisgam eliamatl assuman mimajuinu ugtit ne'wisgegsijig je ta'pu tepgun'sejig. ⁶Na wi'sis siaw almimatl Gjinisgaml. Anmitg Gjinisgaml ugwisunm aq ta'n Gjinisgaml wigilij. Anmimaji ms't wenn wigultiliji wa'so'q. ⁷Na wi'sis eliamut matnanew Gjinisgam ugmimajuinumg aq wissuignemanew. Na eliamut assumanew gaqaisg mimajuinu' tleiwultiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁸Na mimajuinu'g tleiwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu emtoqwala'titl na wi'sisl aq ugwisunmual mo ewi'gas'gtugul na wi'gatign ta'n Gjinisgam ugjiigluewji'jml geggunmilij. Na jijgluewji'j ne'po'qsip gatu gis minunsit. Na mimajuinu'g ta'n emtoqwala'titl Gjinisgaml ugwisunmual gis wi'gas'gl na wi'gatignigtug aq mimajultilita iapijw. Ugwisunmual gis ewi'gas'g'pnn ula wi'gatign ge's mu Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu.

⁹"Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq. ¹⁰Ta'n wen Gjinisgam eliamatl ne'po'qsilin espo'qwasitigtug na tel ne'pa'ten. Ta'n wen Gjinisgam eliamatl pija'ugsilin laplusang na tel pija'laten. Gjinisgam ugtmimajuinumg amujpa gisipugutmi'tij aq siaw gtlams'tmi'tij Gjinisgam agnutmaqan jel tlia alt pija'lujig laplusang gisna alt ne'po't'pnig."

Igtig wi'sis ta'n tel wi'tut nujiesugina'muet wet neia'sit maqamigeg

¹¹Na igtig wi'sis nemi'g. Wet neia'sit maqamigeg. Ugsmuit st'ge' jijgluewj gatu telewistoq st'ge' jipijgam. ¹²Ula wi'sis gisa'laji mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwei na amgwesewei wi'sis tel pualaj. Gisa'laji mimajuinu' emtoqwalanew na amgwesewei wi'sisl ta'n tetuji ma'muni jile'lip gatu gisi npisilitl. ¹³Ula ta'puewei wi'sis gisa'toq pugwelgl paqalaiwaqann. Gisa'toq sisuei ugji nisa'sgtu musigisg'tug glaman ms't wen gis nmitutew. ¹⁴E'w'gl paqalaiwaqann ugjit lue'wa'lanew mimajuinu'. Ula tela'teget ge's na amgwesewei wi'sisl angamtl. Na ta'puewei wi'sis gisa'laji mimajuinu' lianew 'nnuoqta'wl teligilitl st'ge' amgwesewei wi'sisl aq gisa'laji wije' mimajuinu' gepmite'lmanew na wi'sisl ta'n jile'lipnn un'jigtug gatu nige' me' mimajilitl. ¹⁵Ta'puewei wi'sisl eliamut mimajua'lugsilin na 'nnuoqta'wl. Na ta'puewei wi'sis elg gisa'latl na 'nnuoqta'wl tlewistulin aq ne'pa'new mimajuinu'g ta'n mo emtoqwalugugwi. ¹⁶Ta'puewei wi'sis gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gnugwa'tasultinew mawgiljemgewei gnugwaqan inaqane'l ugpitnual gisna ugtugwejanual. Ula tela'laji mimajuinu' ta'n menaqana'tiliji, melgigna'tiliji, milesultiliji, elue'ultiliji, assumsultiliji aq assumujig. ¹⁷Ta'n wen mu gegnugwasigw, mo goqwei gisi

pgwatelmug gisna mo goqwei gisi ntuisgetug. Na gnugwaqan ta'n mimajui-nu'g gegnugwatasultijig na wije aq amgwesewei wi'sis ugwisunm gisna maw-giljemgewei gnugwatign ta'n wije aq wi'sis ugwisunm.

¹⁸ Amujpa natawo'ltioq ugjit ns'tmnew ula. Ta'n wen geggung ns'tuo'qon na nest'g na wi'sisuei gnugwatign telueg na amgwesewei wi'sis ugwisunm. Na gisi gjit'utew mimajuinueiei mawgiljemgewei gnugwatign na asugom gas-giptnnaqan jel asugom te'sisga'q jel asugom.

Gjinisgam ugjiijgluewji'jml aq ugmimajuinumg

14 ¹ Na elapa'si aq nemi'g Gjinisgam ugjiijgluewji'jml ge's gaqamit g'p'taq na gm'tn teluisit Saion. Wijitgweiwaji newt gasgiptnnaqan jel ne'-wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsiliji mimajuinu'g. Gitg Se'sus aq ujil ugwisunmual ewi'gas'gl wegla mimajuinu'g ugtugwejanuaq. ² Nutaqig wegla mimajuinu'g etlewo'gwa'tijig wa'so'q. Tel gisituna'tijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Tel'te'tmi'tij pugwelgl goqwe'l ta'n tels'ta's'gl st'ge' pugwelgl tapia'ji'jgl. ³ Na gaqamultijig nigantug Gjinisgam elege'witewei ugt'pun aq na ne'wijiig ta'n teliangamgusultijig pa wije aq wi'sis aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g. Westawiapnig ta'n tujiw eimu'tipnig ugs'-tqamug aq nige' etlintutmi'tij pilei 'gtapegiaqan. Mo wen gis gnu'tmasigw na 'gtapegiaqan pas'g na newgt gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptn-naqan te'sisgegsijig. ⁴ Na mnaq malie'ulti'gw aq mnaq sama'la'tigwi e'piliji. Majulgwala'titl Gjinisgam ugjiijgluewji'jml ta'n getu tami elielij. Negmow na amgweseweg mimajuinu'g ta'n Gjinisgam ugjiijgluewji'jml westawigwi'tipnn aq Se'sus ela'laji ujjeg muta getu' ignmuaji ujil. ⁵ Mnaq egsua'ti'gw aq mnaq goqwei pata'taqati'gw.

Nesisijig ansale'wijiig ne'ita'jig

⁶ Na nemi'g ansale'wit elaqsing gnegg musigis'g'tug. Geggung gelu'lg agnu-tmaqan ta'n iapijw wije'tew aq ma' gisi piltue'nug. Pegisitoq ugs'tqamug ugjit tlimanew gaqaisg mimajuinu' tleiauwultiliji pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'-tqamug. ⁷ Gesigawwet, "Gepmite'lmug Gjinisgam aq me'gite'lmug muta na na'gweg iga'q ugjit ilsuman ms't mimajuinu'g. Emtoqwalug muta gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, gta'n aq ms't goqwei."

⁸ Na igitg ansale'wit majulgwalatl amgwesewel ansale'wilil aq teluet, "Na mesgi'geg gjiganeg teluisig'pneg Papilan getmeta's'g'pneg. Papilane'wajig'g gisa'la'tipni gaqaisg mimajuinu' tleiauwultilij ta'n telgi'g ugs'tqamug pata'ta-qatinew winsultinew. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wije ta'n goqwei Mn'tu pewalaji mimajuinu' tla'taqatinew."

⁹ Na si'stewei ansale'wit majulgwalaji tapusiliji ansale'wiliji aq gesigawwet, "Na amasgipnnutew ta'n getu wen emtoqwalatl na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug. Na amasgipnnutew ta'n getu wen emtoqwalatl 'nnuoqta'wl ta'n wije teligilil st'ge' na wi'sis. Amasgipnnutew ta'n getu wen ugtugwejang aq ugpiing gegnugwasit na wi'sisuei gnugwatign. ¹⁰ Na mawi amasgipnnutag muta Gjinisgam ma' nugu ewlite'lmagwi. Gi's sa'q Gjinisgam wegaiugtuaji muta siaw pata'taqati'tij. Mawi amasgipnnutag muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'lata pa na wije aq ta'n goqwei Gjinisgam tla'latal Mn'tu'l. Amasgipnnutag muta pijo'lata ta'n pugtew ma' nugu nqa'suenug. Gjinisgam ugtansale'witemg

aq Gjinisgam ugijjgluewji'jml nmitu'tita ta'n tujiw ula tliatew. ¹¹Na mtlutew unaqiatew ta'n mimajuinu'g amasgipnnutaq pugtewigtug. 'Lpa ma' iapijiw punianug. Te'sijig emtoqwala'titl na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug aq na 'nnoqta'wl ta'n gis tligilitl st'ge' na wi'sisl amasgipnnataq iapijiw. Te'sijig gegnugwasultijig wi'sis ugwisunm ma' puni ulmaje'wam'gig."

¹²Gjinisgam ugmimajuinumg amuj weji gisipugutmlit'ij aq tla'taqatiliiji ms't goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Na amuj siawi majulgwala'titl Se'susal.

¹³Na nutaq nat wen etlewo'gwet wa'so'q. Teluet, "Ula wi'ge'n, 'Nige' weja'-tegemg ulgwijultitaq mimajuinu'g ta'n tujiw nepu'titaq ge's etl lugowa'tij Gisi-teget ta'n eig wa'so'q.' "

Na tujiw Wejui Nisgam teluet, "E'e, atlasmultitaq aq ma' nugu gitnma'ti'-ti'gw. Gjinisgam geitoq ta'n goqwe'l gis tla'taqatiliipni aq ignmuata ta'n te's'g goqwei gelu'lg muta elugowgwi'tipnn."

**Ta'n tujiw ugtejgewe'l na'gwegl iga'qal
na tujiw Gjinisgam tela'lata pata'tegewinu'
st'ge' tela'tas'gl aloqomann**

¹⁴Ge's alapi nemitu wape'g alug. Nat wen teliangamgusit st'ge' Mimajuinu'g aq pemgopit na alugwigug. Nasg'g elege'witewatp ta'n wejitas'g wisaw sulieweiei aq geggung psgweso'qon ta'n welgi'g. ¹⁵Na igtig ansale'-wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q aq gesigaw glulatl ta'n wenn pemgopilitl alugwigug. Telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmsewa ta'n goqwe'l gis gaqigwegl muta ms't goqwei gis lastegl ugs'tqamug. Na tetaputesg iga'q ugjit mna'tagug." ¹⁶Na tujiw na newte'jit ta'n pemgopit alugwigug tms'gl ms't goqwe'l gis lastegl ugs'tqamug glapis ta'n te's'g goqwei gaqi psgwete'gl.

¹⁷Igtig ansale'-wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q. Geggung psgweso'qon ta'n welgi'g.

¹⁸Na ansale'-wit ta'n nujo'tg pugtew wejiet na patgulmesigaqan wejitas'g wisaw suliewei ta'n pugtew tepteg. Sesgwalatl na ansale'wililitl ta'n geggumilitl psgweso'qon aq telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmse'n ta'n te's'gl aloqomann ugs'tqamug muta ms't wel nigwegl." ¹⁹Na ansale'-wit tems'gl ms't aloqomann ugs'tqamug aq pijjio'toqol mesgilg malige'w ta'n etl pepgije'tes-gas'gl. Ta'n tela'tas'gl aloqomann na Gjinisgam tla'lata pata'tegewinu' muta mawi uggwaiugtuaji. ²⁰Na mimajuinu'g pepgije'tesgmi'titl aloqomann. Ula wesgowa's'g gujmuq gjigang. Ge's ula wesgowa's'g, na mal'tew wejigt na'te'l. Ula mal'tew elitg si'st gasgiptnnaqan te's'gl gilam'tl aq newgt mittl jel aqataig tel tmig.

**Lluigneg te'sijig ansale'wijig
ta'n gegguna'tiji lluigneg te'siliji wowg**

15 ¹Na nemitu musigisg'tug nat goqwei gepme'g. Ula na paqalaiwit. Nemi'gig lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n geggunmi'tij lluigneg te's'gl mawi mtue'gl tliatal ugs'tqamug. Wegla goqwe'l na ugtejgewe'l ta'n Gjinisgam e'w'gl ugjit ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug muta wegaiugtuaji.

²Nemitu nat goqwei teliangamgug st'ge' mesgi'g qospem ta'n teli gsaseg pa wije'i aq plu'jaqamati. Paqtateg st'ge' pugtew. Jajigtug gaqamultijig na

mimajuinu'g ta'n wissuignema'tipnn na wi'sisl ta'n wet natgaspega'silipnn apaq tug aq na 'nnuoqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Wegla mo emtoqwalat'igupnn na 'nnuoqta'wl aq mo gegnugwasulti'gw na wi'sisuewei mawgiljem-gewei gnugwatign ugtugwejanuaq gisna ugpitnuaq. Geggunmi'titl tapia'ji'jgl ta'n Gjinisgaml gisi ignmugwi'titl. ³Etlintutmi'tij na wije 'gtapegiaqan ta'n Gjinisgam uglugowinuml, Mowisal etli ntulipnn. Gjinisgam ugijjgluewji'jml etli ntoq na wije 'gtapegiaqan. Ula 'gtapegiaqan telueg,

“Gisiteget gi'l na Gjinisgam ta'n mawignan. Ta'n te's'g goqwei gis gisa'tun na mujagajewei aq mawi glu'lg. Ms't goqwei tela'tegen na teliaqewei aq tetaputeg. Assumjig ms't mimajuinu'g iapjiw. ⁴Gisiteget, ms't wen gepmite'lmultew aq emtoqwalutew muta gi'l 'ngute' sape'win. Mimajuinu'g tleiauwaltijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'taq gi'leg aq emtoqwalultaq muta gis nemitu'tij ta'n tel tetapua'tun ms't goqwei.”

⁵Na tujiw nemitu ga'qan panteteg gjia'sutuo'guom wa'so'q. Ula na Gjinisgam sape'wig wi'g. ⁶Na lluigneg te'sijig ansale'wijig weji tuita'jig na gjia'sutuo'guomg. Geggunmi'tij lluigneg te's'gl ta'n mawi mtue'gl tliatal ugs'tqamug. El nasgmi'titl gesi wape'gl atla'wegnn aq ugpugsunuaq aq ugpaqamuaq gigtoqi nasgmi'titl nat goqwe'l wejitas'gl wisaw suliewei. ⁷Na newte'jit ta'n teliangam-gusit st'ge' wi'sis eliet ta'n 'lluigneg te'siliji ansale'wiliji eimu'tiliji. Te's newte'jilitl ignmuatl wowal ta'n wejitasilitl wisaw sulieweiei. Te's wow waju'pet ta'n goqwei Gjinisgam e'wtew ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug. Gjinisgam ta'n iapji mimajit gisa'lata mimajuinu' ulmajo'ltinew muta wegaiugtuaji. ⁸Na gjia'sutuo'guom wa'so'q waju'aq mltutew muta Gjinisgam ta'n maw gepme'g aq mawignat eig na'te'l. Mo wen gis pisgwa'gw na gjia'sutuo'guom glapis na 'lluigneg te'sijig ansale'wijig gaqi ugtapula'tij mimajuinu' ugs'tqamug.

**Asugom te'sijig ansale'wijig el guta'tu'tij
ta'n goqwe'l etegl na asugom te'siliji wowg**

16 ¹Na nutaq nat wen gesigawwet gjia'sutuo'guom wa'so'q. Telimaji ansale'wiliji, “Lta'gw ugs'tqamug aq tuguto'tug ta'n goqwei eteg na lluigneg te'sijig wowg. Ta'n goqwe'l etegl na lluigneg te'sijig wowg na ulmajo'qon ta'n apugjig iga'q ugs'tqamug muta Gjinisgam mawi uggwaiugtuaji mimajuinu'.”

²Na amgwesewei ansale'wit eliet ugs'tqamug aq el guta'toq ta'n goqwei eteg na wowigtug. Smtug mimajuinu'g ma'muni ulmajo'ltijig muta mesnmi'titl ugijgi'l. Wegla mimajuinu'g gis emtoqwala'titl 'nnuoqta'wl teligilitl st'ge' na wi'sisl aq geggunmi'titl wi'sisuewei ugwisunn ugtugwejanuaq.

³Na ta'puewei ansale'wit el guta'latl ta'puewe'l wowl apaq tug. Smtug na samqwan teliangamgug st'ge' mimajuinu umal'tem. Ms't ta'n eig apaq tug nepg.

⁴Na tujiw si'stewei ansale'wit el guta'latl si'stewei'l wowl ta'n te's'gl sipu'l aq tg'poqol. Smtug na samqwan mal'tewa'tig. ⁵Na nutaq ansale'wit ta'n ango'tg ms't samqwan ugs'tqamug telimatl Gjinisgaml, “Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen getlamien aq tetapu'en. Mawi sape'win. Iapjiw eimu't'p aq iapjiw i'ttes. ⁶Na ula tela'laji mimajuinu'g muta ne'po't'pni gtmimajuinung aq niganigjite-gewinugi'g. Na nige' ignmujig mal'tew samuqwo'ltinew. Ta'n goqwei pegwa-tu'tij na nige' wije mesnmi'tij.”

⁷Na nutaq nat wen metewistoq patgulmesigaqanigtug aq teluet, “Gisiteget, gi'l na Gjinisgam ta'n mawignan. Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen na getlamien aq tetapu'en.”

⁸Na ne'wewe'i ansale'wit guta'latl ne'wewe'l wowl na'gu'setigtug. Smtug na'gu'set me' aji mawi p'sit aq ula gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gaqsultiliji. ⁹Na mimajuinu'g ta'n gisi gaqsultijig, na anmima'titl Gjinisgaml muta petgitgl wegla ulmajo'qonn, gatu mu gawasgita'sulti'gw, mu ejiglita'gw lue'utigtug aq am gepmite'lma'tigul Gjinisgaml.

¹⁰Na na'newei ansale'wit el guta'latl na'newe'l wowl ta'n amgwesewe'l wi'sisl pemgopilij. Apugjig wi'sis umutgi oqonitpaqa'tas'g. Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l lpa paqa'tu'titl winnual muta mawi ulmajo'ltijig. ¹¹Anmima'titl Gjinisgaml ta'n eimlitl wa'so'q ugjit ta'n tel gitnma'ti'tij aq ugjit na mesgi'gl ugjigi'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq ejiglita'gw lue'utigtug.

¹²Na asugomewei ansale'wit el guta'latl asugomewe'l wowl na mesgi'g sipug ta'n teluisig l'wple'tis. Smtug sipu gaq niwas'g glaman nige' na elege'wijig tleia-wultijig ugjipenug nangami asoqomita'jig. ¹³Na nemi'g mawi mtuanqamgusit st'ge' mjijaqamij wejgwi tualqa'sit jipijgaml ugtung. Ap igtig wijei wejgwi tualqa'sit ugtung na wi'sis ta'n weji neia'sip samqwanigtug aq ap igtig wejgwi tualqa'sit ugtung na igtig wi'sis tel wi'tut nujiagsuet niganigjitegewinu. Na nesisijig mjijaqamijg teli angamgusultijig st'ge' sqoljig. ¹⁴Nesisijig mjijaqamijg na mn'tu'g. Tela'taqatijig pugwelgl paqalaiwaqann. El'ta'jig ms't tami ugs'tqamug aq mawa'la'tiji elege'wiliji aq ugsma'gnismua ugjit matnan Gjinisgaml. Ula tliatew ta'n tujiw na na'gwegl iga'qt'tal ta'n Gjinisgam ilsumata aq ugtapulata pata'tegewinu' ugs'tqamug. Ula tla'tegetew muta mawignat.

¹⁵Se'sus teluet, “Jigs'tui. Pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq st'ge' gmutnes pgisintew giguaq ta'n tujiw mo etlite'lmuoq. Ta'n getu wen etlite'lmatl gmutnesl na ulgwijintew muta ta'n tujiw gmutnesl pegisinnitl na ma' ntagew'ug muta gegnesit ta'n tujiw mimajuinu'g tel esgmala'tiji jigltsguan gmutnesl miawitpa'q.” ¹⁶Na tujiw na nesisijig mn'tu'g mawo'la'tiji elege'wiliji aq elege'witewe'g sma'gnisg na Lesui'pe'gatig ta'n teluisig Almageon.

¹⁷Na llaignegewei ansale'wit el guta'latl ugtejgewe'l wowl gju'snigtug. Na smtug nat wen gesigawewistoq Gjinisgam ugt'pung ta'n eteg na gjia'sutuo'-guom wa'so'q. Teluet, “Nige' gespaqami'g.” ¹⁸Na tujiw wasoqotesg aq gaqtugwawig. Me' gatu sespena'q ugs'tqamug. Me' ma'muni maja'sg ugs'tqamu jel gesgmnaq mimajuinu'g eimu'ti'tigweg ugs'tqamu. ¹⁹Na mesgi'g gjigan si'st nig-tua'sg muta maqamigew pana'sg. Ta'n te'sgl gjigann ugs'tqamug getmeta'sgl. Gjinisgam ma'muni uggwaig ta'n tujiw migwite'g na ula gjigan ta'n teluisig Papilan aq wetapulaji ms't mimajuinu' na'te'l st'ge' ugtapulatal Mn'tu'l. ²⁰Ms't mnigu'l getapa'qal lampo'q aq ta'n te'sijig gm'tng nisa'lugwia'tijig maqamigeg. ²¹Gesgulig msi'gug wet nisia'tijig musigisg'tug aq mimajuinu'g pasto'gutijig. Alt msi'gug gesgulultijig ne'wisga'qal gilogaml. Mimajuinu'g anmima'titl Gjinisgaml muta gitnme'gwi'tiji na msi'gug.

Na netuigsalsit e'pit
ta'n ali'pulualitl megwe'litl wi'sisl

17 ¹Newte'jit na llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n guta'la'tipnn wowa, pegising ni'neg aq telimit, “Wije'wi aq neia'tultes ta'n Gjinisgam tli

ugtapulatal na wel nenasilitl e'pilitl ta'n netuisgalsilitl. Negm na mesgi'g gjigan ta'n eig gigjiw pugwelgl sipu'l. ²Pugwelgig elege'wijig ugs'tqamug wipema'tipna ula e'pilitl aq pugwelg'pnig ji'nmug ta'n wipema'tipnn telita'jig st'ge' gtigiewinu'g."

³Na ansale'wit ela'lit paqtaqamigtug. Na'te'l na Wejuli Nisgam gisa'lit nmian e'pit teppitl wi'sisl ta'n gesi mgwe'litl. Ula wi'sis ugtinneg ewi'gas'gl ta'n goqwei emegwi anmimatl Gjinsigaml aq pisuimatl. Na wi'sis geggungl llui-gneg te's'gl un'ji'l aq geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'. ⁴Na e'pit nasg'g aligew ta'n gesi mgwe'g aq gesi nisqananamu'g. Nasg'gl wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul. Geggunatl ugpitng wisaw sulieweie'l wowl. Ula waju'pet na ta'n te's'gl winsuaqann gis tla'tegepnn. ⁵Ewi'gas'g ugtugwe-jang ta'n goqwei mo wen gisi ns'tmug. Ewi'gas'g ula, "Ntwisunm na Papilan. Ni'n na mesgi'g gjigan. Ni'n na nujgina'muet ta'n gegina'muapni pugwenniji e'piliji ntuisgalsultinew. Ni'n na gji winsmuit aq gisa'lligig pugwelgig winsul-tijig." ⁶Na e'pit esamqwap Gjinsigam ugmimajuinunmg umal'temuowal aq na mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta majulgwala'tipnn Se'susal. Weji poqiet. Mawi paqalai' ta'n tujiw nemi'g ula e'pit.

⁷Ansale'wit pipanimit, "Tal gi's tel paqalain? Usgumates na e'pit ta'n ali-pulualatl wi'sisl aq ula wi'sis ta'n geggungl llui-gneg te'satpalitl aq geggu-naji newtisgegsiliji ugsmu'. Tlimultes ta'n goqwei mo wen nestasulti'gw. ⁸Ula wi'sis mimajip gatu nige' nepgaq. Me' enmiaq ugji neia'sitew na mawi temig elmalqe'g aq smtug la'laten ta'n gtmeta'ten. Ge's mu Gjinsigam gisito-qop ugs'tqamu, ewi'g'g'pnn mimajuinu'g ugwisunmual na wi'gatignigtug aq wegla mimajuinu'g geggunmi'tij iapijwewei mimajuaqan. Na mimajuinu'g ta'n ugwisunmual mo ewi'gas'gtugul ula wi'gatignigtug paqalailuita'q ta'n tujiw nmia'tij na wi'sisl, muta gis nepg'pnaq gatu apaji mimajitew aq ap neia'sitew ugs'tqamug.

⁹"Na ta'n wen gtu' ns'tasitew ula, amujpa ns'tue'tew aq uli gji'tegetew. Llui-gneg te's'gl un'ji'l ta'n wi'sis geggungl na llui-gneg te's'gl wenaqqamigegl ta'n e'pit pemgopit. Na elg llui-gneg te'sijig elege'wijig. ¹⁰Na'nipnig elege'-witgi'g gis nepu'tipnig. Newte'jit nige' elege'witewit gatu ugtejgewa'j mnaq neia'sigw. Ta'n tujiw neia'sitew, pas'g elege'witewitew gijga. ¹¹Na wi'sis ta'n mimajip gatu nige' nepg'pnaq negm na ugumuljinewei elege'wit. Ula elege'wit wije'i tleia'wit st'ge' na llui-gneg te'sisgegsiliji elege'wiliji. Na apaji mimajitew aq niganpugutuata mimajuinu' gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw ugsua'la-ten ta'n gtmeta'ten.

¹²"Na newtisgegsijig ugsmu' nemi'g'pnig lpa na newtisgegsijig ji'nmug ta'n elege'witewultitaq. Nat wen ignmuaten ml'gigno'ti ugjit elege'witewultinew newt ajiej ge's na wi'sis elege'witewij. ¹³Wel'te'tmi'tij wije'i tla'taqatinew aq ignmua'tital wi'sisl assumgunew. ¹⁴Na newtisgegsijig elege'wijig aq wi'sis matna'tital Gjinsigam ugji'gluewji'jml gatu jii'gluewji'j na wissuignemata muta negm na nigani elege'wit ms't elege'wiliji aq nigani assusit ms't assusiliji. Una-qapemg megnapni, wigumapni aq apjiw tla'taqatilita ta'n goqwei tel puatg."

¹⁵Na wije'i ansale'wit telimit, "Gis nemitu't'pnn na pugwelgl sipu'l ta'n na e'pit pemgopij. Lpa negmow na gaqaisg mimajuinu'g tleia'wultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁶Me' enmiaqal na'gwegl ta'n tujiw na wi'sis ta'n gesi mgwe'g aq na newtisgegsijig ugsmu' masgelma'tita na e'pilitl. Ugsua'tua'titaq ms't goqwei

geggunmilij aq enmisgo'tla'tital. Na tujiw malqotmua'tital wa'qi aq nu'gwa-la'tital pugtewigtug. ¹⁷Gjinisgam gisa'lata tla'taqatinew ta'n goqwei tel puatg. Na ul'te'tmi'titaq aq ignmua'tital wi'sisl assumanew glapis ta'n goqwei Gjinisgam teluep gis tliatew aq gis tliaq.

¹⁸“Na e'pit ta'n gis nemi't negm na mesgi'g gjigan. Na niganpugutuaji tleia-wultijig na gjigan na assumaji ms't elege'wiliji ugs'tqamug.”

Na mesgi'g gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'g

18 ¹Na tujiw nemi'g igtig ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Gisi ignmut'p mesgi'g ml'gigno'ti. Na teli gsasit aq lpa pitia'ta'toq ta'n telgi'g ugs'tqamu. ²Gesigawwet,

“Papilan gaqiaq. Mesgi'g gjigan getmeta's'g. Nige' pugwelgig mn'tu'g aq winji'g mjijaqamijg eimu'tijig na'te'l. Tel gaqaisg winsultijig aq elue'ultijig sisipg wigultijig na'te'l. ³Na Papilane'wa'g gisa'la'tiji gaqaisg mimajuinu'g tleiauwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu winsultine'w. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wije'i ta'n goqwei Gjimm'tu tel pualaji. Elege'wijig tleiauwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu el'ta'jig na'te'l aq wipema'tipni igtigi. Ntuisgewinu'g tleiauwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug weji milesultijig ta'n tujiw tela'taqatipnig winsuaqan elege'wi'sgw tel puatg.”

⁴Na nutaq igtig wen wa'so'q. Teluet,

“Ntmimajuinung pewalgig tuaqqita'new na gjigan glaman ma' tl pata'ta-qatiwoq st'ge' na pata'tegewinu'g na'te'l. Amuj ejiglita'ioq na gjigan glaman ma' tli ugtap'tiwoq st'ge' ta'n ugtapulanen na pata'tegewinu'g na'te'l. ⁵Negla mimajuinu'g ugtlue'utiwal na mawi ms'gi'gl. Mawjio'tas'g'snn lpa elamgo'tas'gl ngeg musigis'tug. Gjinisgam mo awan'ta'sigul negla mimajuinu'g ugpa'ta-taqanmual. ⁶Tleug wegla mimajuinu'g giasgiw wije'i ta'n tele'wa'tipni igtigi. St'ge' wegla mimajuinu'g tele'wa'tipni igtigi na tgwangatew ta'n teli ugtapuluj aq je me'. ⁷Ma'muni ginite'sultipnig aq ta'n tel mimajultipnig st'ge' elege'wi-litl. Na wije'i telgi'g gisa'lug ma'muni ulmajo'tinew aq ma'muni ugtapulanew muta telimsultijig, ‘Ninen na elege'wi'sgwaq. Ninen mo na sigu'sgwaq aq mo eigtnug gisi ulmajo'tie'g’. ⁸Negla mimajuinu'g na msnmi'titaq pugwelgl mawi mtue'gl newtsiniw na'gweg. Msnmi'titaq milamu'gl gsnugowaqann, pugwelgl ulmajo'qon aq ma'muni pestma'titaq. Na gjigan nu'gwa'tas'gt'tew muta Gisiteget na Gjinisgam ta'n mawignat ilsumaji negla mimajuinu'.”

⁹Elege'wijig tleiauwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug el'ta'pnig na gjigan. Na winsultipnig aq pisoqqewiegsultipnig st'ge' na mimajuinu'g ta'n tleiauwultijig na gjigan. Na ewlita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ta'n tujiw na gjigan gaqamg-leg. ¹⁰Wel ngegge'l na gjigang ugs'mugwa'titaq aq qamultitaq muta jipasultitaq na wije'i tla'lugsinew st'ge' na mimajuinu'g gjigang. Tluetaq, “Me' gatu ansue'g na mimajuinugi'g ta'n tleiauwultipnig Papilang. Getmenetgig pas'g newte' ajiej.”

¹¹Na ntuisgewinu'g ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ugjit na ta'n tela'tas'g na gjigan. Mo wen nugu pgwatelmuagw ta'n goqwei netuisgetu'tij. ¹²Mo nugu wen pegwatelmug na suliewei, wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul. Mo nugu wen pegwatelmug na mego'tigl aligal, mego'tigl lapli'sign ta'n gesi nisqananamu'g gisna ta'n gesi mgwe'g, gmu'jl ta'n weli-ma'qal, gmu'jl ta'n mego'tigl, mego'tigl gun'tal ta'n teluisig malpl gisna nat

goqwe'l wejitas'gl wisawo'q gisna gasawo'q. ¹³Mo wen nugu pgwatelmugl sinamin, weljema'gewe'l aq amjaqto'suti'l. Ma' nugu wen pgwatelmug na moqopa'q, mimei gisna glumgl aq wapejgl. Mo nugu wen pgwateluagwi na wen'jitia'mu, jijgluwej, te'sipowg aq tepaqann. Mo wen nugu pgwateluagwi gisteju. ¹⁴Nat wen telimaji negla mimajuinu' tleiawultijig gjigang, "Ta'n te's-geg goqweieg me'gite'tmoqopneg na wesua'tugsioqop. Gmilesuaqanmuoweg gisi ntuoqopneg aq maw ta'n te's'geg goqweieg ginite'tmoqopneg getmeta's'-g'pnn. Ma' nugu ap nemituoqol." ¹⁵Na ntuisgewinu'g ta'n weji milesultiptnig na gjiganeg, ugs mugwa'titaq muta wesam jipasultitaq. Ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq. ¹⁶Thuetag, "Me' gatu ansue'g ta'n gis tliaq na gjigang. Mima-juinugi'g na'te'l teli ulpisultiptnig aq teli milesultiptnig. Nasgmi'tipnn mego'-tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul aq lapli'signe'l aligal ta'n gesi mgwe'gl aq gesi nisqananamu'gl. ¹⁷Newtsiniw ta'n te's'geg ugmilesuaqanmuoweg getmenetgig."

Ta'n te'sijig alaqtatqatijig apaqtug ugjit eli ntuisga'tipnig wesmugtmi'tij gjigan. Wel gnegge'l alpugultijig. ¹⁸Sesgu'tijig ta'n tujiw nmitu'tij mtlutew wejiaq na gjigan aq thuejig, "Mnaq ne'gaw etenug igtig gjigan st'ge' ula." ¹⁹Mjegei iga'tu'tij un'jiwaq muta me' ulmajita'sultijig aq atgitemultijig. Teluejig, "Ansue'g ugjit na mesgi'g gjigan. Mawi mtue'g ugjit na gjigan. Ta'n getu wen assutg'pnn lapuguann weji milesip na gjigan. Newtsiniw ms't goqweieg getmeta's'geg gjigang."

²⁰Nat wen teluet, "Ulgwijultigw ta'n te'sioq eimu'tioq wa'so'q muta na gjiganeg getmeta's'geg. Ulgwijultigw Gjinisgam ugmimajuinumg, te'sioq apostale'wultioq aq te'sioq niganigjitegewinultioq muta Gjinisgam gisi ilsumaji na mimajuinu' tleiawultipni gjigang ugjit ta'n teli emegweiusgiaoqopnig."

²¹Na tujiw melgignat ansale'wit wenaqa'toq mesgi'g gun'tew ta'n e'wa's'g mulinigtug aq elapega'toq apaqtug. Teluet, "St'ge' elapega'tuap na mesgi'g gun'tew ta'n ma' wen ap nmitutew, na wijej gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'geg aq ma' nugu nmitas'gtug. ²²Ma' nugu nutuam'gig mimajuinu'g etl'te'mi'titl tapia'ji'g gisna putuatmi'tigul pipugwaqann gjigang. Ma' wen nugu tli amal lugwegw na'te'l aq ma' wen nugu tl nugjaqatugl glumgl na'te'l. ²³Ma' wen nugu nmitug wasoqwegl na gjigang. Ma' wen nugu tl malie'wigw na'te'l. Na'te'l na ntuisgewinu'g'g me' melgignat'ipnig je mu igtigi mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug. Na ne'gaw elue'wa'la'tipnig pugwenniji milapagsultiliji mimajuinu' ugs'tqamug."

²⁴Mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan gisa'lapni niganigjitegewinu', Gjinisgam ugmimajuinumg aq igtigi ne'po'tuipnig ta'n telgi'g ugs'tqamu.

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

19 ¹Ta'n tujiw ula gis pmiaq'p, na tujiw nutaqig pugwelgig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Teluejig, "Me'gite'lmanej Gisiteget muta negm na westawugsi'gup. Emtoqwalanej aq ignmuanej assumugsinenu. Mawi gepme'g aq mawignat. ²Iapji tetapua'teget aq tetapu ilsumaj mimajuinu'. Na ilsumatl na netuisgalsilitl ta'n teluisilitl Papilan. Na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan winsultiptnig aq winsua'la'tipni mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Gjinisgam wetapulaji muta ne'pa'tipni uglugowinumg." ³Gesigawwa'tijig, "Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na mtlutew ta'n wejiaq na gjigan ge's etl

nu'gwa'tas'g unaqipeta'tew iapijw." ⁴Na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawag-nutmewinu'g aq ne'wijig mimajultijig ta'n teliangamgusultijig st'ge' wi'sisg nutgul'pa'sultijig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml ta'n pemgopilitl elege'witewei ugt'pun. Teluejig, "Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na tliaj."

Gjinisgam ugijjgluewji'jml malie'wilil

⁵Na nat wen pemgopij elege'witewei ugt'pun teluet, "Ms't te'sioq ta'n elu-gowoq Gjinisgam amujpa me'gite'lmug nige'. Ms't te'sioq ta'n gepmite'lmug-sioq gisna te'sioq ta'n mo gepmite'lmugsiwoq amujpa emtoqwalug nige'." ⁶Na nutaqig pugwelgig mimajuinu'g etlewistu'tijig. Teltoqsultijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Teluejig, "Emtoqwalanej Gisiteget muta negm na Gjinisgam. Mawignat aq nige' elege'witewit. ⁷Ge' ulgwija'sultinej aq ul'ta'sul-tinej. Emtoqwalanej Gjinisgam muta no'q mawi gepme'g. Nige' iga'q tetaputeg ugjit Gjinisgam ugijjgluewji'jml malie'wilin. Na e'pite's ta'n malie'witew na gisgaje'g. ⁸E'pite's ignmut pilei ugtoqon ta'n gesi wape'g." (Ula gesi wape'g lapli'signei na ta'n te's'g gelu'lg Gjinisgam ugmimajuinung gis tela'taqatilipni.)

⁹Ansale'wit telimit, "Ula wi'ge'n, wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n wigu-mujig ta'n tami Gjinisgam ugijjgluewji'jml malie'wilin." Elg telimit, "Ula telia-qewei agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg."

¹⁰Nutgul'pa'si nigantug ansale'wit ugjit emtoqwalan gatu telimit, "Mut tla'tegew. Ni'n na pas'g lugowinu st'ge' gi'l maw gitapaq ta'n majulgwatmoq ta'n Se'sus tel gina'muep. Pas'g Gjinisgam emtoqwal."

Ta'n Se'sus teluep aq tla'tegew na wijei aq niganigjitegewinu'g wesgutmi'tip aq ewi'gmi'tip.

Nat wen ali'pulualatl wape'litl te'sipowl

¹¹Nemitu na ga'qan ta'n gis panta's'g wa'so'q aq na'te'l wet neia'sit wape'g te'sipow. Negm ta'n teluisit, "Getlamiet" ali'pulualatl te'sipowl. Elg teluisit, "Gi'gwajiet." Na tetapu ilsumaji mimajuinu' aq gespu't'gl ta'n goqwe'l mo telia-nugl aq gelu'lgtnugl. ¹²Ugpugugul telategl st'ge' sisuei aq nas'gl pugwelgl elege'witewatpl. Na ugwisunm ewi'gas'g negmeg gatu mo wen geitug ta'n telueg, pas'g negm. ¹³Nasguatl mal'tewilil pitu'gunn. Tel wi'tut, "Gjinisgam ugtwi'gatign." ¹⁴Ta'n te'sijig sma'gnisg wa'so'q majulgwala'titl. Nasgmi'tij pile'l gesi wape'gl aligal. Na ali'pulualatiji te'sipowg ta'n wapo'ltiliji. ¹⁵Negm ta'n teluisit, "Getlamiet" gegguna'tl gi'gl espo'qwasilitl ta'n tewasgmi'litl ugtung. Na e'watal wissuignemanew gaqaisg mimajuinu' tleiauwultiliji pilue'l umutgi-wal ta'n getangwi'titl aq assumata. E'wtew gasawo'qewei pugumaqan aq tla'-lata wegla mimajuinu' st'ge' tla'latal Gjinn'tu muta Gjinisgam ta'n mawignat wegaiugtuaji wegla mimajuinu'. ¹⁶Wisunn ewi'gas'gl ugipitu'gunmg aq ugpi-ta'qawe'mg. Wegla wisunn teluegl, "Nigani elege'wit ugjit ms't elege'wiliji aq Nigani assusit ugjit ms't niganpugultiliji."

¹⁷Nemi'g igtig ansale'wit wesgitpuguit na'gu'selil. Sesgwalaji ms't sisipa ta'n alaqsultiliji. Telimaji, "Jugwita'gw aq mawita'gw ta'n Nisgamewei pes-tie'umg etl gisgaja'tas'g. ¹⁸Gjinisgam gis wissuignemata elege'wiliji, ugsmag-nismg niganpugultilij, maw ugtue'mua. Malqomatoqs'p assusultijig aq assu-mujig, mimajuinu'g ta'n espo'ltijig aq mimajuinu'g ta'n mu espo'lti'gw muta ms't 'npu'tita."

¹⁹Na nemi'gig na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug, elege'wijing tleia-wultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug aq ugsma'gnismua etl mawita'jig. Na etl gis-gajo'ltijig ugjit matnanew na newte'jilitl ta'n ali'pulu etl wape'litl te'sipowl aq ugsma'gnismg. ²⁰Na ula wi'sis goqqwa'lut aq maw nujiagsuet niganigjitegewinu ta'n i' tla'tegepnn mesgi'gl paqalaiwaqann ge's na wi'sisl angampnn. Geitu mgite'tmnew nujiagsuet niganigjitegewinu. Negm na ta'puewei wi'sis aq elue'wa'lapni mimajuinu' ta'n gegnugwasultiliji wi'sisuewei gnugwaqan ugtugwejanuaq. Wegla mimajuinu'g emtoqwala'titl na 'nnuoqta'wl ta'n teligilat' st'ge' na wi'sisl. Gitg na wi'sisg goqqwa'lujig aq egwijegemgig na pugtew ta'n etlamleg iapijw. Ula pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamleg supliewei. ²¹Na newte'jit ta'n ali'pulu etl wape'litl te'sipowl e'wat' g'ig'l esp'o'qwasilitl ta'n ugtung tewasgm'i'litl ugjit ne'po't'pnig ms't sma'gnisg aq ms't ta'n wije'waqqwi'tiji na tapusijig wi'sisg. Na sisipg ta'n wigumujig na'te'l malqoma'tiji ms't wen ta'n ne'po'tipnig glapis g'satalultijig.

**Gjimm'tu apt'pilut aq pija'lut mawi tmig elmalqe'g
ta'n mo eigtnug enganateg**

20 ¹Na nemi'g ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Geggung apt'sqi'gn ugjit na mawi tmig elmalqe'g aq gegguna'tl melgigna'al pisqa'taqa-napi'l. ²Na goqqwa'latl jipijgaml ta'n tel wi'tut Gjimm'tu aq tel wi'tut Nuji-lue'wa'teget. Negm na mtesgm ta'n teli pgij mimajit. Ansale'wit apt'pilatl na jipijgaml pisqa'taqa-napigtug. Jipijgam siaw apt'pilasitew glapis pituiptnnaqanipunqeg. ³Na ansale'wit pija'latl na ma'muni tmig elmalqe'g aq apt'sgaq na ga'qan. Ga'qanigtug gaqapija'toq nat goqwei ta'n ewi'gas'g ma' wen pana'tu na ga'qan glapis na tujiw pituiptnnaqanipunqeg gis pmiaq. Gjimm'tu ma' gis lue'wa'lagwi gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu glapis na tujiw pituiptnnaqanipunqeg gis pmiat'ew. Na tujiw apqwa'laten pe'l gijga.

⁴Na nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g pemgopultijig elege'witew'e'l ugt'pu-nual. Gjinsigam ignmuaji ml'gigno'ti ugjit ilsumanew igtigi. Na elg nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta igtigi mimajuinu' agnutmua'tipni ta'n goqwei Se'sus gis tel gina'muep aq Gjinsigam ugtwi'gatign. Na mo emtoqwala'tigul na wi'sisl gisna 'nnuoqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Mo gegnugwasultigupnig na wi'sisuei gnugwaqan ugtugwejanuaq gisna ugpit-nuaq. Wegla mimajuinu'g apajipa'tijig. Niganpugultijig maw Se'susal ugjit pituiptnnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁵Ula na amgwesewei minua'ltimg. Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n nepu'tipnig ma' minua'lam'gig glapis na pituiptnnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁶Wegla mimajuinu'g ta'n minua'lujig amgwesewei minua'ltimg welgwijultijig aq sape'ultijig. Ma' nugu ap npu'ti'gw. Na patlia'-su'ltit'at ugjit apoqonmuanew Gjinsigaml aq Nujiugs'tawi'welitl. Niganpugultitaq maw Nujiugs'tawi'welitl glapis pituiptnnaqanipunqeg gis pmiaq.

Gjimm'tu wissuignemut aq pija'lut pugtewigtug

⁷Ta'n tujiw ula pituiptnnaqanipunqeg gis pmiaq, Gjimm'tu apgwa'laten aq tu'etew na ma'muni temig elmalqe'g. ⁸Na ala'sitew ta'n telgi'g ugs'tqamu aq lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. Mawa'lata pugwenniji mimajuinu' tleiawultiliji Ga'ge'gati aq Me'ga'ge'gati aq lue'wa'lata. Gisa'lata mawita'-new aq matnanew Gjinsigaml. Wegla mimajuinu'g ta'n mawo'ltitaq ma'muni

pugwelgig. Negmow na pa na wije aq te's'gl atuomgl ta'n etegl apaqtugewei sitm. ⁹Wegla sma'gnisg ugjita'taq ta'n telgi'g ugs'tqamug glapis i'mu'titaq ta'n Gjinisgam ugmimajuinung gis mawita'tiliji. Na gigo'tqopugua'tita Gjinisgam ugmimajuinung aq na gjigan ta'n Gjinisgam gesite'tg. Na pugtew ugjiatw musigisg'tug aq ms't sma'gnisg gaqamglateq pugtewigtug. ¹⁰Na Gjimm'tu ta'n gis lue'wa'lapni mimajuinu' ugsua'laten aq egwijegeten ta'n pugtew iapijiw etlamgleg. Ula pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg. Na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug aq na nujiagsuet niganigjitegewinu gis eljiaqalupnig na'te'l. Na nesisijig iapijiw tli ulmaje'waten na'te'l.

Ugtejgewei ilsutaqan

¹¹Na nemitu mesgi'g wape'g elege'witewei ugt'pun. Gjinisgam pemgopit na'te'l. Na ugs'tqamu aq ms't goqwei musigisg'tug gesga'tigl aq mo nugu nemituaneg. ¹²Na nemi'gig ms't ta'n nepu'tipnig minua'lujig aq gaqamultijig nigantug ta'n Gjinisgam pemgopij. Ms't mimajuinu'g weja'tegemg ta'n mawi espo'ltijig glapis wegla ta'n mu espo'lti'gw eimu'tijig na'te'l. Toqo wi'gatignn pana'tas'gl aq pana'tas'g igtig wi'gatign ta'n ewi'gas'gl ms't mimajuinu'g ugwisunmual ta'n msnmi'titaq iapijiwewei mimajuaqan. Gjinisgam ilsumaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l. Ilsumujig st'ge' ta'n telo'tipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug muta ms't wegla gis ewi'gas'gl wegla wi'gatignigtug. ¹³Ms't wen ta'n etli npu'tipnig apaqtug, ms't ta'n gis etlisultipnig utqutaqane'gati'l aq ms't ta'n eimu'tipnig npuinue'gati gis minua'lujig aq Gjinisgam ilsumaji. Ms't wen tli ilsumaten giasgiw st'ge' ta'n telo'tipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug. ¹⁴Na npuaqan aq npuinue'gati eljiegeten ta'n pugtew iapijiw etlamgleg. Na pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg. (Ala tet mimajuinu'g iapijiw minui npu'titaq.) ¹⁵Ta'n getu wen ugwisunm mo ewi'gas'gtug na wi'gatign ta'n Gjinisgam gis ewi'g'g'pnn ugmimajuinung ugwisunmual na elg gwijegeten na pugtew ta'n iapijiw etlamgleg.

Ms't goqwei pile'g

21 ¹Na nemitu pilei ugs'tqamu aq ms't goqwe'l ta'n etegl musigisg'tug pile'gl muta sa'qawe'gi'gl musigisg'tug aq sa'qawe'gi'g ugs'tqamug gesga's'g'pnn. Gta'n gesga's'g'p. ²Na nemitu sape'wig gjigan ta'n teluisig Pilei Selusalem. Na wet neia'sg wa'so'q muta Gjinisgam petgimg. Tel'gna'tas'g aq gisgaje'g st'ge' na e'pite's wel'nesij aq tel'gna'sij ge's esgmala'j ugjit malie'w-new ugji'nnuml. ³Nat wen gesigawwet Gjinisgam ugt'pung. Teluet, "Nige' weja'tegemg Gjinisgam wijitgweiwata ugmimajuinung. Nige' weja'tegemg wigite'w ta'n mimajuinu'g wigultijig. Nige' mimajuinu'g na ugmimajuinung. E'e, nige' Gjinisgam eig na'te'l. ⁴Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw muta na'te'l ma' nugu wen npmug aq ma' nugu i'gtug welmajita'suaqan, atgitemuaqan gisna gsnugowaqan. Nige' weja'tegemg mo nugu goqwei sa'qawei eigtnug. Ms't goqwe'l na pile'l ugs'tqamug."

⁵Ge's Gjinisgam pemgopij elege'witewei ugt'pung teluet, "Nige' gisituan ms't goqwei pilei." Na telimit, "Wi'ge'n ta'n goqwei teluei muta teliaq. Ms't wen gisi gtlamite'tmi'titl wegla glusuaqann." ⁶Elg telimit, "Gisa'tuaneg. Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq we'gaw iapijiw i'ttes. Ta'n getu wen getu' samqwat, na ignmua's tg'poqewei samqwan. Ula samqwan gisa'latal ta'n getu

wenn esamqwalitl mimajilin iapjiw. Ma' amuj apangituigw ugjit na. ⁷Ta'n wen wissuignematl Gjimm'tu'l, na ignmua's e'wmm ta'n goqwei ni'newei. Ni'n na Nisgamewia's ugjit negm aq negm nn'janitew. ⁸Gatu ta'n getu wen ne'gaw jipasit majulgwalin ni'n na ilsumaten aq pijegeten ta'n pugtew etlamleg iapjiw. Na wije'i tliatew ugjit ta'n getu wen teluet mo getlams'tuigw aq ta'n getu wen tel mimajit st'ge' mo getlams'tmug. Na wije'i tliatew ugjit ta'n getu wen winsmuit aq mo pun pata'tegegw, ta'n getu wen ne'pa'teget, ta'n getu wen sespo'tegewinu, ta'n getu wen na nujipuntaji igtigi, ta'n getu wen emtoqwalatl 'nnuoqta'wl, ta'n getu wen getu' majulgwalatl ptigise'l nisgaml aq ta'n getu wen pusgi egsuet. Ula tliatew ta'n tami iapjiw ulmajo'ltitaq. Ala tet mimajui-nu'g iapjiw mini npu'titaq."

Pile'g Selusalem

⁹Pegising newte'jit na lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gegguna'tipni wowg waju'pelitl na ta'n goqwei Gjinnisgam e'w'g'p wetapulanew mimajuinu' aq telimit, "Wije'wi aq musga'tultes na negm ta'n malie'wi'tital Gjinnisgam ugji-jgluewji'jml." ¹⁰Na Wejuli Nisgam gisa'lit ns'tasin wegla ta'n goqwe'l aq na ansale'wit ela'lit g'p'taq esp'pit gm'tn. Na'te'l musga'tuit na pilei Selusalem, Ula na sape'wig gjigan aq wejgwi nisa'sg wa'so'q muta Gjinnisgam petgitg. ¹¹Ula gjigan teligsateg st'ge' ta'n Gjinnisgam teligsasij. Telateg pa wije'i mawi mgo'tig gun'tew ta'n teluisig jaspl gisna plu'jaqamati iga'tun na'gu'setigtug. ¹²Ula gjigan gigto'qopugutas'g na esp'teg aq melgita'sg llutaqan. Newtisa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl etegl na llutaqanigtug. Nemi'gig newtisegsijig je ta'pu ansale'wijig. Te's ansale'wit nujo'tg newte' ga'qana'tas'g. Ewi'gas'g te's ga'qana'tas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisegsijig jel ta'pu ji'nmug ugwisunmual ta'n wetapegsultijig ms't Lesui'paq. ¹³Na nesisgl ga'qana'tas'gl etegl te's anapowl na llutaqanigtug. Nesisgl el pana'tigl ugjipenug, nesisgl el pana'tigl tp'te'snug, nesisgl el pana'tigl tg'snug aq nesisgl el pana'tigl oqwatnug. ¹⁴Ula gjigane'i llutaqan gaqamig g'p'taq newtisa'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal. Na te's newte' gun'tewigtug ewi'gas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisegsiliji jel ta'pu apostale'wiliji ugwisunmual. Na apostale'wijig elugowa'tipnn Gjinnisgam ugji-jgluewji'jml ugs'tqamug. ¹⁵Na ansale'wit ta'n gelulit geggung wisaw sulieweie'i engaqane'i ugjit tli ngattew na gjigan, ga'qana'tas'gl aq na llutaqan. ¹⁶Na ansale'wit engatg na gjigan. Na wije'i tel pitta'q st'ge' ta'n telisge'g. Na tapuisga'q je ne'w gasiptnnaqann gilam'tl tel pitta'q. Na gjigan wije'i tel pitoqsig st'ge' ta'n tel pitta'q aq ta'n telisge'g. ¹⁷Na ansale'wit engatg na llutaqan. Na asugom te'sisga'qal jel na'n mittl tel pitoqsig. Na engaqane'i wije'i tel pitta'q st'ge' ta'n tel pitta'q ji'nm ugpiitno'guom. ¹⁸Na gjigane'i llutaqan wejitas'g gun'tew teluisig jaspl gatu na gjigan weji gisita'sg poqtaqiaq wisaw suliewe'i aq wel saputiamug st'ge' tuoputi. ¹⁹Na newtisa'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal ta'n eteg na llutaqan aq na gjigan wesgijitas'g mego'tigl gun'tal. Amg-wesewei gun'tew teluisig jaspl, ta'puewei teluisig sappail, si'stewei teluisig agat, ne'wewei teluisig emlalt. ²⁰Na newei teluisig a'nigs, asugomewei teluisig ganilian, lluignegewei teluisig glisolait, ugumuljine'wei teluisig pelele, pesgunategewei teluisig toppas, newtisa'qewei teluisig galsitoni, newtisa'qewei jel newt teluisig jasint aq ugtejgewei teluisig amatest. ²¹Na newtisa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl wejitas'gl tm'tmue'l waiopsgul. Te's ga'qana'tas'g wejitas'g

newte' tm'tmuei waiopsgw. Na awti'l ta'n etegl gjigang wejitas'gl poqtaqiaq wisaw suliewei ta'n tel uli saputiamug st'ge' tuoputi.

Nat goqwe'l mo etenugl na pile'g Selusalemg

²²Lpa mo nemitu gjia'sutuo'guom tami na gjigang, Gisiteget ta'n mawig-nat aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml iapjiw eigig na gjigan glaman mo a'sutuo'-guom menu egetmi'ti'gw mimajuinu'g tli emtoqwalata. ²³Na gjigan mo pewa-tas'gt nug wasoqweg, mu na na'gu'set gisna tepgun'set ugjit waseten muta na gesateg wejiaq Nisgameg ugjit pitiata'toq na gjigan. Gjinisgam ugjiigluewji'jml na pa na wije aq wasoqweg ugjit na gjigan. ²⁴Na tepiaq waseteg ugjit gaqaisg mimajuinu'g pilei ugs'tqamug tla'taqatitaq ms't goqwei gesatmi'tij. Ta'n te'sijig elege'wijig pilei ugs'tqamug jugwa'tu'tij ms't ugmilesuaqanmual na gjigan. ²⁵ga'qana'tas'gl na gjigang iapjiw pantetetal. Ma' oqonitpa'qtug na gjigan. ²⁶Ta'n getu goqwei gepme'g aq ta'n te's'g milesuaqan ugs'tqamug na gaqaisg mimajuinu'g pejo'tutaaq na gjigang. ²⁷Mo goqwei winjig gisna mo goqwei lue'uti gis pishwa'nug na gjigan. Ta'n te'sit wen winsit gisna pusgi egset mo ignmuam'g pishwa'n na gjigan. Gjinisgam ugjiigluewji'jml geg-gunmilil w'gatign ta'n gis w'gas'gl ms't mimajuinu'g ugwisunmual. Wegla mimajuinu'g iapji mimajultital maw Gjinisgaml wa'so'q. Pas'g negmow gisi pishwita'taq na gjigan.

Ta'n goqwei eteg na pilei Selusalemg

22 ¹Na ansale'wit musga'tuit na sipu ta'n wet tuitg ta'n Gjinisgam aq ugjiigluewji'jml pemgopij. Ta'n getu wen wet samqwan na sipu, ma' gisi npug. Na samqwan etlateteg pa wije aq gloqoweg. ²Na sipu pemitg ne'gaw miawe'g na awti ta'n eteg gjigan. Miti'sg nigweji etuiw na sipu. Te's tepgun'-set na miti'sg gis lastegl piltue'gl minijgl. Ta'n getu wen malqotgl na minijgl na msntew iapjiwewei mimajuaqan. Nipi'g e'wujig ugjit npilanew gaqaisg mimajui-nu'g ta'n mesnmi'tij gaqaisg gsnugowaqann. ³Ms't goqwei ta'n Gjinisgam alua'-toq aq ms't wen ta'n Gjinisgam alua'latl ma' ignmuam'g pishwa'n na gjigan.

Gjinisgam aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml ugt'punual etegl na gjigang. Ms't ta'n elugowa'tiji emtoqwala'tiji. ⁴Nmia'tital Gjinisgaml aq Gjinisgam ugwisunm w'gas'gt'tew te's mimajuinu ugtugwejang. ⁵Na'te'l ma' nugu wela'gw i'gtug. Na'te'l mo wen we'gaw puatmug wasoqweg gisna na'gu'selil muta Gisiteget ta'n teluisit Gjinisgam, wasoqontew ta'n telgi'g gjigan. Na mimajui-nu'g ta'n eimu'tijig na'te'l iapjiw niganpugultitaq st'ge' elege'wijig.

Se'sus me' tel'gne'g apaja'sitew ugs'tqamug

⁶Na tujiw ansale'wit telimit, "Wegla glusuaqann ta'n gi's w'gmnn na telia-qewe'l aq ms't wen gisi gtlamite'tmi'tiaq. Gisiteget na Gjinisgam aq elgimapni Wejuli Nisgaml ugjit ilgwenanew niganigjitegewinu'g ugs'tqamug. Na petgi-matl ugtansale'witeml ugjit gnuat'uan uglugowinumg ta'n goqwei me' tel'gne'g tliatew."

⁷Na Se'sus teluet, "Jigs'tuigw. Apugjiig apaja'si ugs'tqamug. Ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei gis w'gmnn ula w'gatignigtug ul'ta'sitew."

⁸Ni'n na Sa'n. Nutmapnn aq nemituapnn ms't wegla ta'n gis w'gmnn ula w'gatignigtug. Ta'n tujiw nutaq aq nemi'g na tujiw nutgul'pa'si nigantug na

ansale'wit ta'n gis musga'tuip ms't goqwei. Getu' emtoqwalt. ⁹Gatu telimit, "Mut tla'tega. Ni'n elugowg Gjinisgam st'ge' gi'l aq st'ge' gitapg na niganigjite-gewinu'g. Ni'n elugowg Gjinisgam pa wije' aq ta'n wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gm'n ula wi'gatignigtug. Emtoqwal pas'g Gjinisgam."

¹⁰Telimit, "Gjinisgam gi's musga'tuasg ms't goqwei gis wi'gm'n ula wi'gatignigtug. Mut mimugwa'tuaw mimajuinu'g ula ta'n gi's ewi'gm'n muta ms't wegla apugjig tliatew. ¹¹Ta'n wen me' pata'teget na ignmuaj siawi pata'tegen aq ta'n wen me' winsit na ignmuaj siaw winsin. Ta'n wen tetapua'tegej ta'n goqwei tetaputeg ignmuaj siawi tl lugwen aq ta'n wen we'gaw getu' ignmuatl Gjinisgam assuman na ignmuaj siaw tla'tegen."

¹²Se'sus teluet, "Jigs'tuigw. Apugjig apaja'sia's ugjit ignmuan ms't wen nat goqwei st'ge' ta'n te'p'g. ¹³Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes iapjiw. Ni'n eimap gesgmnaq ms't goqwei gisita's'gtnug aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq.

¹⁴"Ms't mimajuinu'g ta'n ugtlu'e'utiwal gisi apigsigta's'gl wel'ta'sultijig muta gis pisgwita'taq na pilei gjigan. Na'te'l gisi msnt'tal aq malqottal na minijgl ta'n ignmagwi'tiji iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁵Na ma' nugu ignmuam'gig pisgwita'new na gjigan na mimajuinu'g ta'n mo getu' nenua'tigul Gjinisgaml maw ta'nig winsultijig, ta'nig nuji punta'tiji igtigi, sespo'tegewinu'g, ne'pa'tegewinu'g, ta'nig elita'suala'titl ptigise'l Gjinisgaml aq nuji egs'pugutaqatijig.

¹⁶"Ni'n na Se'sus. Elgim'p ntansale'witm ugjit ula agnutmaqan gnua'tu-linew gilew ta'n getlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqan aq gilew ta'n tego'-tmu'tioq ms't a'sutuo'guoml. Ni'n wetapegsi Ta'pito'q. Ni'n tel wi'tim'g na mawi gsaset gloqowej na newte'jit ta'n neia'sit te's wap'g."

¹⁷Wejuli Nisgam aq na e'pita's ta'n malie'wilipnn Gjinisgam ugjiijgluewji'jml teluejig, "Jugu'a."

Ms't wen ta'n gis nutg ula tlimaj, "Jugu'a."

Ta'n te'sit wen getu' samqwat na jugu'e'j aq samqway na samqwan ta'n ignmuaten iapjiwewei mimajuaqan. Mo wen amujpa apangit mug ula samqwan.

Ugtejgewei ta'n Sa'n ewi'g'g'p

¹⁸Gi's ewi'gman ta'n goqwe'l Gjinisgam neia'tuip aq ta'n goqwei gis telimip. Telimuloq, mut aja'tunew gisna piltua'tunew ta'n goqwei gis wi'gas'g ula wi'gatignigtug. Pa na nat wen aja'toq gisna piltua'toq na Gjinisgam tli ugtapulat-tal st'ge' ta'n telueg ula wi'gatign. ¹⁹Pa na nat wen sa'se'wa'toqos nat goqwei gisna egsu agnutmoqos na agnutmaqan ta'n ewi'gas'g'p ula wi'gatignigtug, na Gjinisgam ma' ignmuagul malqotmn na minijgl wejiaqal na miti'sg ta'n geg-gunmi'tij ml'gigno'ti ugjit ignmuanew mimajuinu'g iapjiwewei mimajuaqan. Gjinisgam elg ma' ignmuagul pisgwa'n na sape'wig gjigan. Migwite'tmug, Gjinisgam teplumugsioq tla'tegen ms't goqwei gi's ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

²⁰Negm ta'n gis tluet ula ms't na teliaq, nige' teluet, "E'e. Ma' 'pgije'nug apaja'sia's."

Ni'n teluei, "Gjisaqamaw Se'sus jugu'a st'ge' ta'n gis tluen. Na tliaj!"

²¹Etamg Gjisaqamaw ta'n teluisit Se'sus ul'te'lmanew ms't Gjinisgam ugmi-majuinung jel tlia mo te'pmu'ti'gw. Na tliaj!